

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 21. SEJA

(18., 19., 20., 21., 22. in 26. oktober 2010)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANOK.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO. DRŽAVNI ANKE IN DRŽAVNI LANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDNO IN SODNO.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODARNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
SLOVENIJA JE OBMOČINSKA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANOK.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO. DRŽAVNI ANKE IN DRŽAVNI LANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDNO IN SODNO.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODARNO, IZVRŠILNO IN SODNO.

MANDAT

V

SEJA

21

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 21. seja (18., 19., 20., 21., 22. in 26. oktober 2010)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt-Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov izdajatelja: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2011

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 21. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DIGITALNI RADIODIFUZIJI (ZDRad-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1325-V
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH (ZTro-K), NUJNI POSTOPEK, EPA 1323-V
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1197-V
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA (PZ-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1192-V
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1215-V
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USKLAJEVANJU TRANSFERJEV POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUTPG-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1181-V
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV (ZIMI), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 968-V
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MALEM DELU (ZMD), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1133-V
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RADIOTELEVIZIJI SLOVENIJA (ZRTVS-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1067-V
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPOVEDI PROIZVODNJE, PRODAJE IN UPORABE KASETNEGA STRELIVA (ZPPPUKS), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1175-V
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NORDIJSKEM CENTRU PLANICA (ZNCP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1206-V
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI (ZMZ-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1213-V
Glasovanje k 13. točki dnevnega reda
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZSPDLS), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1230-V
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O JAVNEM NEPREMIČNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE (ZJNepS), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1231-V
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODŠKODNINI ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ (ZOZKD-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1232-V

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1204-V

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV (ZTFI-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1233-V

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2H), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1203-V

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU (ZFPIPP-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1201-V

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU (ZOdv-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1211-V

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CESTAH (ZCes-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1247-V

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1248-V

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VOZNIKIH (ZVoz), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1249-V

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1250-V

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1300-V

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENEGA SPORAZUMA MED EVROPSKIMA SKUPNOSTMA IN NJUNIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO SRBIJO NA DRUGI STRANI, S SKLEPNO LISTINO (MESRS), EPA 1295-V

28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAZVOJA POMORSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE (ReNPRP), EPA 1195-V

29. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V LJUBLJANI (OdPUL-1E), EPA 1210-V

30. točka dnevnega reda: PETNAJSTO REDNO LETNO POROČILO VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009, EPA 1200-V

31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Uprave Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, EPA 1308-V

Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Sveta Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, EPA 1309-V

Predlog sklepa o imenovanju predstavnika Državnega zbora v Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO, EPA 1304-V

Predlog sklepa o imenovanju člana izbirne komisije za izbiro primernih kandidatov za imenovanje namestnika predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, EPA 1305-V

Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij z namenom vplivati na rezultat volitev v Državni zbor leta 2008, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače in tuje javnosti ter domačih in tujih preiskovalnih organov na osnovi delnih ali za politične potrebe prirejenih, pa tudi nekaterih skrivanih podatkov, česar posledica je podaljševanje in oteževanje kriminalistične preiskave v primeru Patria oziroma njeno usmerjanje proti nevpletenim političnim tekmecem, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače javnosti in prikrivanja konflikta interesov tujim preiskovalcem in zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za odpravo državnozborske komisije za izvajanje parlamentarnega nadzora nad Komisijo za preprečevanje korupcije z namenom prikrivanja vloge nekaterih članov in predsednika Komisije za preprečevanje korupcije v aferi Patria, EPA 1306-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d. d. in Pivovarna Laško d. d. s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d. d.), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. "slamnatih" podjetij, finančnih holdingov ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo, in ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme, EPA 1307-V

Zahteva Okrožnega sodišča v Mariboru o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper sodnico Okrajnega sodišča v Lenartu, EPA 1334-V

Zahteva Okrožnega državnega tožilstva v Kranju za dovoljenje za kazenski pregon zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1335-V

Obvestilo Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom Vrhovnega državnega tožilstva v Ljubljani zoper poslanca Državnega zbora EPA 1336-V

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	23
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	23
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	24
BORUT PAHOR	25
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	25
BORUT PAHOR	26
BORUT PAHOR	26
BORUT PAHOR	26
BORUT PAHOR	26
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	26
ZVONKO ČERNAČ	27
BORUT PAHOR	27
BORUT PAHOR	27
ZVONKO ČERNAČ	28
BORUT PAHOR	29
BORUT PAHOR	29
ZVONKO ČERNAČ	29
FRANC BOGOVIČ.....	30
FRANCI KEK.....	31
FRANCI KEK.....	31
FRANCI KEK.....	31
BORUT PAHOR	31
FRANC BOGOVIČ	32
FRANC BOGOVIČ	32
FRANC BOGOVIČ.....	32
BORUT PAHOR	32
FRANC BOGOVIČ.....	33
MAG. BORUT SAJOVIC	34
BORUT PAHOR	34
MAG. BORUT SAJOVIC	35
BORUT PAHOR	35
FRANC PUKŠIČ	35
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	36
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	36
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	36
MIRAN GYÖREK.....	37
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	37
DR. PATRICK VLAČIČ	38
RADO LIKAR	38
DR. PATRICK VLAČIČ.....	39
DR. PATRICK VLAČIČ.....	39
DR. PATRICK VLAČIČ.....	40
DR. PATRICK VLAČIČ.....	40
DR. PATRICK VLAČIČ.....	40
MILAN ČADEŽ.....	41
DR. PATRICK VLAČIČ	41
MILAN ČADEŽ.....	41
DR. PATRICK VLAČIČ.....	42
JANEZ RIBIČ	43
DR. PATRICK VLAČIČ.....	43

MAG. DEJAN ŽIDAN	43
SAMO BEVK	44
MAG. DEJAN ŽIDAN	44
JANEZ RIBIČ	44
MAG. DEJAN ŽIDAN	45
MAG. DEJAN ŽIDAN	45
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	45
MAG. DEJAN ŽIDAN	46
ZVONKO LAH	46
DR. ROKO ŽARNIČ	46
DR. ROKO ŽARNIČ	46
ZVONKO LAH	47
DR. ROKO ŽARNIČ	47
ZVONKO LAH	48
BOGDAN BAROVIČ	48
MAG. DARJA RADIČ	49
DR. ROKO ŽARNIČ	49
BOGDAN BAROVIČ	50
DR. ROKO ŽARNIČ	50
MAG. DARJA RADIČ	50
ANDREJ MAGAJNA	51
MAG. DARJA RADIČ	51
ANDREJ MAGAJNA	52
MAG. DEJAN ŽIDAN	52
ANDREJ MAGAJNA	53
DR. PETER VERLIČ	53
DR. ROKO ŽARNIČ	54
DR. PETER VERLIČ	55
DR. ROKO ŽARNIČ	55
MAG. RADOVAN ŽERJAV	55
ALEŠ ZALAR	56
MAG. RADOVAN ŽERJAV	57
ALEŠ ZALAR	57
MAG. RADOVAN ŽERJAV	57
FRANCO JURI	58
IVAN GRILL	58
DORIJAN MARUŠIČ	59
IVAN GRILL	60
DORIJAN MARUŠIČ	60
IVAN GRILL	60
MIRO PETEK	61
MAG. DARJA RADIČ	61
MAG. MAJDA POTRATA	62
GREGOR GOLOBIČ	62
MAG. MAJDA POTRATA	63
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	63
GREGOR GOLOBIČ	64
ALENKA JERAJ	64
DR. ROKO ŽARNIČ	65
ALENKA JERAJ	66
MAG. DEJAN ŽIDAN	66
DR. ROKO ŽARNIČ	67
ALENKA JERAJ	67
MATJAŽ ZANOŠKAR	67

MATJAŽ ZANOŠKAR	67
MARIJAN POJBIČ	68
DR. IVAN SVETLIK	69
MARIJAN POJBIČ	70
DR. IVAN SVETLIK	70
MARIJAN POJBIČ	70
GVIDO KRES	71
DR. ROKO ŽARNIČ	72
MIRAN POTRČ	72
DR. ROKO ŽARNIČ	73
MIRAN POTRČ	73
DR. ROKO ŽARNIČ	74
JOŽEF JEROVŠEK	74
DR. ROKO ŽARNIČ	75
JOŽEF JEROVŠEK	76
DR. ROKO ŽARNIČ	76
JOŽEF JEROVŠEK	76
RUDOLF PETAN	77
DR. ROKO ŽARNIČ	77
RUDOLF PETAN	78
DR. ROKO ŽARNIČ	78
MARJAN BEZJAK	78
MAG. DARJA RADIČ	79
MARJAN BEZJAK	79
MAG. DARJA RADIČ	79
MARJAN BEZJAK	80
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	80
DORIJAN MARUŠIČ	81
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	82
DORIJAN MARUŠIČ	82
SAMO BEVK	82
DR. ROKO ŽARNIČ	83
SAMO BEVK	83
MAG. VASJA KLAVORA	83
DR. ROKO ŽARNIČ	83
ANTON COLARIČ	84
KATARINA KRESAL	84
ANTON COLARIČ	85
KATARINA KRESAL	85
SILVA ČRNUGELJ	85
IRMA PAVLINIČ KREBS	85
SILVA ČRNUGELJ	86
IRMA PAVLINIČ KREBS	87
MATEVŽ FRANGEŽ	87
MAG. DARJA RADIČ	88
JOŽEF JEROVŠEK	89
KATARINA KRESAL	89
JOŽEF JEROVŠEK	90
KATARINA KRESAL	90
MIRO PETEK	90
MAG. DEJAN ŽIDAN	91
MIRO PETEK	91
MAG. DEJAN ŽIDAN	91
GVIDO KRES	92

GREGOR GOLOBIČ	92
GVIDO KRES	93
ANDREJ MAGAJNA	93
ANDREJ MAGAJNA	94
ANDREJ MAGAJNA	94
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DIGITALNI RADIODIFUZIJI (ZDRad-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1325-V	94
GREGOR GOLOBIČ	95
MATJAŽ ZANOŠKAR	95
IVAN GRILL	96
JANEZ RIBIČ	97
MATJAŽ ZANOŠKAR	97
MIRAN GYÖREK	98
LJUBO GERMIČ	98
BOGDAN ČEPIČ	99
29. TOČKA DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V LJUBLJANI	99
GREGOR GOLOBIČ	99
MATJAŽ ZANOŠKAR	99
MIRAN GYÖREK	100
IVAN GRILL	100
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH (ZTro-K), NUJNI POSTOPEK, EPA 1323-V	100
MATEJA VRANIČAR	100
BOGDAN ČEPIČ	101
BOGDAN ČEPIČ	102
RADO LIKAR	103
ALOJZIJ POTOČNIK	103
JAKOB PRESEČNIK	104
MATJAŽ ZANOŠKAR	105
BOGDAN BAROVIČ	106
JAKOB PRESEČNIK	106
MAG. BORUT SAJOVIC	107
IVAN GRILL	107
RADO LIKAR	108
GVIDO KRES	108
BOGDAN BAROVIČ	108
RUDOLF PETAN	109
JAKOB PRESEČNIK	110
MATEJA VRANIČAR	110
MAG. BORUT SAJOVIC	111
MAG. RADOVAN ŽERJAV	111
MAG. ANDREJ VIZJAK	112
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1197-V	112

MATEJA VRANIČAR.....	112
BOGDAN ČEPIČ	113
MATEVŽ FRANGEŽ.....	114
MAG. ANDREJ VIZJAK	114
ALOJZIJ POTOČNIK.....	115
MATJAŽ ZANOŠKAR	116
BOGDAN BAROVIČ.....	116
MAG. BORUT SAJOVIC	117

**11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPOVEDI PROIZVODNJE, PRODAJE
IN UPORABE KASETNEGA STRELIVA (ZPPPUKS), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1175-V** 118

JOŽEF JEROVŠEK.....	118
FRANCO JURI	119
GVIDO KRES	120
ANTON ANDERLIČ.....	120
BOGDAN ČEPIČ	121
BOGDAN ČEPIČ	122

**26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM
ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1300-V.....** 122

DR. IVAN SVETLIK	122
VITO ROŽEJ	123
JAKOB PRESEČNIK.....	126
ANTON URH	129
MIRAN GYÖREK.....	132
LJUBO GERMIČ	134
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	138
FRANCE CUKJATI.....	141
MAG. MAJDA POTRATA	144
VITO ROŽEJ	145
FRANC BOGOVIČ.....	148
MATJAŽ ZANOŠKAR	149
SILVEN MAJHENIČ	149
DR. IVAN SVETLIK	150
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	154
ANDREJ MAGAJNA	155
IVAN GRILL	156
MIRAN POTRČ.....	158
MAG. RADOVAN ŽERJAV	160
MAG. RADOVAN ŽERJAV	160
MARIJAN KRIŽMAN	160
MAG. ANDREJA RIHTER	162
MAG. BORUT SAJOVIC	163
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	163
SILVA ČRNUGELJ.....	164
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	165
VILI REZMAN	166
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	167
DUŠAN KUMER.....	168
DR. VINKO GORENAK	169
DR. VINKO GORENAK	170
DR. VINKO GORENAK	171

DEJAN LEVANIČ	171
JANEZ RIBIČ	172
BOGDAN BAROVIČ	172
ANTON ANDERLIČ	172
DR. ANJA KOPAČ MRAK	173
ANTON COLARIČ	175
MIRO PETEK	175
MATEVŽ FRANGEŽ	176
DARJA LAVTIŽAR BEBLER	177
FRANC PUKŠIČ	178
BREDA PEČAN	178
ANTON KAMPUŠ	179
MIRKO BRULC	179
ALENKA JERAJ	179
DR. PAVEL GANTAR	181
JOŽE TANKO	182
FRANCE CUKJATI	184
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	186
DR. ANJA KOPAČ MRAK	186
FRANCE CUKJATI	188
SILVA ČRNUGELJ	188
ALENKA JERAJ	188
VITO ROŽEJ	188
MAG. MAJDA POTRATA	189
BREDA PEČAN	189
JAKOB PRESEČNIK	189
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USKLAJEVANJU TRANSFERJEV POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUTPG-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1181-V	190
VILI TROFENIK	190
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	191
DR. ANJA KOPAČ MRAK	191
JAKOB PRESEČNIK	192
ANTON URH	192
MIRAN GYÖREK	193
LJUBO GERMIČ	193
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	194
ALENKA JERAJ	195
VITO ROŽEJ	195
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	196
29. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	196
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	197
MAG. RADOVAN ŽERJAV	197
MARJAN BEZJAK	197
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	198
26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	198

ANTON URH	198
JAKOB PRESEČNIK.....	198
JOŽEF JEROVŠEK.....	199
MILENKO ZIHERL.....	199
BOGDAN BAROVIČ.....	199
GVIDO KRES	200
VITO ROŽEJ	200
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	200
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	201
ANDREJ MAGAJNA	201
ALENKA JERAJ	202
JOŽEF JEROVŠEK.....	202
MARJAN BEZJAK	203
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RADIOTELEVIZIJI SLOVENIJA (ZRTVS-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1067-V	203
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	203
MAG. VASJA KLAVORA	204
MIRAN GYÖREK.....	205
LJUBO GERMIČ	206
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	207
MAG. MAJDA POTRATA.....	208
ALEKSANDER ZORN	211
FRANCO JURI	212
GVIDO KRES	214
FRANCO JURI	215
FRANCO JURI	215
MAG. ANDREJA RIHTER	216
DUŠAN KUMER.....	216
VITO ROŽEJ	218
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	219
JOŽEF JEROVŠEK.....	219
ANDREJ MAGAJNA	221
LJUBO GERMIČ	221
MIRO PETEK	222
ALENKA JERAJ	222
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	223
JOŽEF JEROVŠEK.....	225
JOŽEF JEROVŠEK.....	226
JOŽEF JEROVŠEK.....	226
JOŽEF JEROVŠEK.....	226
JOŽEF JEROVŠEK.....	226
MAG. MAJDA POTRATA.....	226
FRANCO JURI	227
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NORDIJSKEM CENTRU PLANICA (ZNCP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1206-V	228
ALENKA KOVŠCA.....	228
MAG. MAJDA POTRATA.....	229

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	229
LJUBO GERMIČ	230
TOMAŽ TOM MENCINGER.....	231
DARKO MENIH	232
ALOJZIJ POTOČNIK.....	233
GVIDO KRES	234
MAG. VASJA KLAVORA	234
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI (ZMZ-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1213-V.....	235
DAMJAN LAH	235
ANTON COLARIČ	236
LJUBO GERMIČ	237
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	238
JOŽEF JEROVŠEK.....	239
VITO ROŽEJ	240
GVIDO KRES	240
ANTON URH	241
SILVEN MAJHENIČ	241
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZSPDSL), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1230-V	242
IRMA PAVLINIČ KREBS	242
ANTON COLARIČ	243
ANTON COLARIČ	244
JOŽEF JEROVŠEK.....	244
TADEJ SLAPNIK	245
GVIDO KRES	246
FRANCE CUKJATI.....	246
SILVEN MAJHENIČ	246
FRANCE CUKJATI.....	247
LJUBO GERMIČ	247
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O JAVNEM NEPREMIČNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE (ZJNepS), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1231-V	248
IRMA PAVLINIČ KREBS	248
ANTON COLARIČ	249
JOŽEF JEROVŠEK.....	250
TADEJ SLAPNIK	251
GVIDO KRES	251
SILVEN MAJHENIČ	252
DUŠAN KUMER.....	253
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODŠKODNINI ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ (ZOZKD-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1232-V.....	253
ALEŠ ZALAR	253
ANTON COLARIČ	254
TADEJ SLAPNIK	255
GVIDO KRES	256

ANTON URH	256
SILVEN MAJHENIČ	257
MILAN GUMZAR	257
MIRAN POTRČ.....	258
EVA IRGL.....	258
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU (ZOdv-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1211-V	259
ALENKA JERAJ	259
BOŠTJAN ŠKRLEC	260
GVIDO KRES	261
ANTON URH	262
SILVEN MAJHENIČ	262
MILAN GUMZAR	263
MIRAN POTRČ.....	263
EVA IRGL.....	264
FRANCI KEK.....	265
VILI REZMAN	266
JOŽEF JEROVŠEK.....	266
ALENKA JERAJ	267
BOŠTJAN ŠKRLEC	268
ALENKA JERAJ	270
BOŠTJAN ŠKRLEC	270
MIRAN POTRČ.....	271
ALENKA JERAJ	271
MIRAN POTRČ.....	272
ALENKA JERAJ	272
VILI REZMAN	273
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	273
ALEKSANDER ZORN	273
ANDREJ MAGAJNA	274
RUDOLF PETAN	274
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	274
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	276
21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	276
ALENKA JERAJ	276
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	276
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	277

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENEGA SPORAZUMA MED EVROPSKIMA SKUPNOSTMA IN NJUNIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO SRBIJO NA DRUGI STRANI, S SKLEPNO LISTINO (MESRS), EPA 1295-V	277
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	277
31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	278
Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Uprave Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, EPA 1308-V	278
RUDOLF PETAN	278
BOJAN KONTIČ.....	278
MATEVŽ FRANGEŽ.....	279
Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Sveta Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, EPA 1309-V	279
Predlog sklepa o imenovanju predstavnika Državnega zbora v Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO, EPA 1304-V	279
Predlog sklepa o imenovanju člana izbirne komisije za izbiro primernih kandidatov za imenovanje namestnika predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, EPA 1305-V	280
ALENKA JERAJ	280
BOJAN KONTIČ.....	280
Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij z namenom vplivati na rezultat volitev v Državni zbor leta 2008, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače in tuje javnosti ter domačih in tujih preiskovalnih organov na osnovi delnih ali za politične potrebe prirejenih, pa tudi nekaterih skrivanih podatkov, česar posledica je podaljševanje in oteževanje kriminalistične preiskave v primeru Patria oziroma njeno usmerjanje proti nevpletenim političnim tekmečem, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače javnosti in prikrivanja konflikta interesov tujim preiskovalcem in zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za odpravo državnozborske komisije za izvajanje parlamentarnega nadzora nad Komisijo za preprečevanje korupcije z namenom prikrivanja vloge nekaterih članov in predsednika Komisije za preprečevanje korupcije v aferi Patria, EPA 1306-V	281
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d. d. in Pivovarna Laško d. d. s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d. d.), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. "slamnatih" podjetij, finančnih holdingov ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo, in ugotavljanje	

politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme, EPA 1307-V	281
Zahteva Okrožnega sodišča v Mariboru o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper sodnico Okrajnega sodišča v Lenartu, EPA 1334-V	281
Zahteva Okrožnega državnega tožilstva v Kranju za dovoljenje za kazenski pregon zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1335-V	282
Obvestilo Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom Vrhovnega državnega tožilstva v Ljubljani zoper poslanca Državnega zbora EPA 1336-V	282
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	282
MARIJAN POJBIČ	283
RUDOLF PETAN	283
MARIJAN POJBIČ	284
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1215-V	284
FRANC BOGOVIČ	285
JOŽE TANKO	285
MAG. TANJA STRNIŠA	286
MATJAŽ ZANOŠKAR	287
MIRAN GYÖREK	287
MAG. BORUT SAJOVIC	288
ALAN BUKOVNIK	289
RADO LIKAR	290
FRANCI KEK	291
FRANC BOGOVIČ	291
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV (ZIMI), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 968-V	292
DR. IVAN SVETLIK	292
MIRAN GYÖREK	292
LJUBO GERMIČ	293
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	294
MARIJAN POJBIČ	295
VITO ROŽEJ	295
JAKOB PRESEČNIK	296
ANTON URH	297
VITO ROŽEJ	297
MAG. BORUT SAJOVIC	298
MARIJAN KRIŽMAN	298
ALENKA JERAJ	299
MARIJAN POJBIČ	300
VITO ROŽEJ	300
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MALEM DELU (ZMD), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1133-V	300

DEJAN LEVANIČ	301
ALENKA JERAJ	303
ALOJZIJ POTOČNIK.....	303
JAKOB PRESEČNIK.....	304
ANTON URH	305
MIRAN GYÖREK.....	306
DR. IVAN SVETLIK	307
VITO ROŽEJ	308
MARIJAN POJBIČ	310
MARIJAN POJBIČ	313
MARIJAN POJBIČ	313
MIRKO BRULC	314
DR. IVAN SVETLIK	314
MAG. MAJDA POTRATA.....	314
ANDREJ MAGAJNA	315
LJUBO GERMIČ	316
MIRAN GYÖREK.....	318
MARIJAN KRŽMAN	319
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	320
MATEVŽ FRANGEŽ	320
RUDOLF PETAN	321
BREDA PEČAN.....	323
MAG. BORUT SAJOVIC	323
ALENKA JERAJ	324
VITO ROŽEJ	325
VITO ROŽEJ	325
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1204-V	325
MATEJA VRANIČAR.....	325
BOGDAN ČEPIČ	326
BOGDAN ČEPIČ	327
ZVONKO ČERNAČ	328
MAG. RADOVAN ŽERJAV	329
ANTON URH	329
MAG. BORUT SAJOVIC	330
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV (ZTFI-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1233-V.....	331
MATEJA VRANIČAR.....	331
RADO LIKAR	331
ZVONKO ČERNAČ	332
MAG. RADOVAN ŽERJAV	333
MAG. BORUT SAJOVIC	334
MATEVŽ FRANGEŽ.....	334
19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2H), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1203-V	335
JOŽE TANKO	335

MATEJA VRANIČAR.....	336
ALOJZIJ POTOČNIK.....	337
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	337
MAG. BORUT SAJOVIC.....	338
RENATA BRUNSKOLE.....	338
RADO LIKAR.....	339
JOŽE TANKO.....	340
RENATA BRUNSKOLE.....	342
DR. LUKA JURI.....	343
MATEJA VRANIČAR.....	344
RADO LIKAR.....	345
VILI REZMAN.....	345
IZTOK PODKRIŽNIK.....	346
MARJAN BEZJAK.....	346
ALENKA JERAJ.....	348
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	348
MATEJA VRANIČAR.....	349
JOŽE TANKO.....	350
RUDOLF PETAN.....	352
ANTON KAMPUŠ.....	353
RADO LIKAR.....	354
ALENKA JERAJ.....	354
JOŽE TANKO.....	354

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU (ZFPPIPP-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1201-V.....	355
---	-----

RADO LIKAR.....	355
BOŠTJAN ŠKRLEC.....	356
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	357
SILVEN MAJHENIČ.....	358
MILAN GUMZAR.....	359
BOGDAN ČEPIČ.....	359
ZVONKO ČERNAČ.....	360
RADO LIKAR.....	362
IZTOK PODKRIŽNIK.....	364
VILI REZMAN.....	365
BOŠTJAN ŠKRLEC.....	366
DRAGO LIKAR.....	368
VILI REZMAN.....	369
ANDREJ MAGAJNA.....	370

30. točka dnevnega reda: PETNAJSTO REDNO LETNO POROČILO VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009, EPA 1200-V.....	371
---	-----

DR. ZDENKA ČEBAŠEK TRAVNIK.....	371
EVA IRGL.....	374
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	375
ANTON URH.....	376
SILVEN MAJHENIČ.....	377
MILAN GUMZAR.....	379
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	381
MAG. MAJDA POTRATA.....	382

EVA IRGL	384
VITO ROŽEJ	391
GVIDO KRES	393
FRANCO JURI	393
ANTON ANDERLIČ	394
SILVA ČRNUGELJ	395
DUŠAN KUMER	396
GVIDO KRES	397
MIRAN POTRČ	398
MIRKO BRULC	399
MIRO PETEK	400
MATEVŽ FRANGEŽ	401
VILI REZMAN	404
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	405
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	406
SAMO BEVK	406
FRANC PUKŠIČ	407
BRANKO MARINIČ	409
SILVEN MAJHENIČ	411
ANDREJ MAGAJNA	412
MAG. MAJDA POTRATA	413
IRMA PAVLINIČ KREBS	416
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	417
DR. ROKO ŽARNIČ	419
DR. ANJA KOPAČ MRAK	420
DR. ZDENKA ČEBAŠEK TRAVNIK	423
25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1250-V	425
DR. PATRICK VLAČIČ	425
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	426
MIRAN JERIČ	427
MATEVŽ FRANGEŽ	428
BRANKO MARINIČ	429
JAKOB PRESEČNIK	429
DR. PATRICK VLAČIČ	430
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VOZNIKIH (ZVoz), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1249-V	431
DR. PATRICK VLAČIČ	431
MIRAN JERIČ	432
MATEVŽ FRANGEŽ	433
BRANKO MARINIČ	434
JANEZ RIBIČ	434
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	435
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	436

MARJAN BEZJAK	436
MIRAN JERIČ	437
DR. PATRICK VLAČIČ	438

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1248-V	438
---	-----

DR. PATRICK VLAČIČ	439
BRANKO MARINIČ	439
TADEJ SLAPNIK	441
JANEZ RIBIČ	444
ANTON URH	445
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	446
MIRAN JERIČ	448
JANKO VEBER	449
FRANC PUKŠIČ	450
MATJAŽ ZANOŠKAR	450
SILVEN MAJHENIČ	451
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	452
SILVA ČRNUGELJ	452
MARIJAN POJBIČ	453
DR. PATRICK VLAČIČ	455
MIRKO BRULC	456
BRANKO MARINIČ	457
BRANKO MARINIČ	457
FRANCI KEK	457
MATEVŽ FRANGEŽ	457
MAG. RADOVAN ŽERJAV	458
MIRAN JERIČ	459
BRANKO MARINIČ	460
RENATA BRUNSKOLE	461
DR. PATRICK VLAČIČ	463
MARJAN BEZJAK	464
GVIDO KRES	465
DR. LUKA JURI	465

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CESTAH (ZCes-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1247-V	466
---	-----

DR. PATRICK VLAČIČ	466
BRANKO MARINIČ	467
LOJZE POSEDEL	468
JANEZ RIBIČ	469
ANTON URH	470
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	472
MIRAN JERIČ	473
JANKO VEBER	474
DR. LUKA JURI	476
SILVEN MAJHENIČ	477
BRANKO MARINIČ	478
JANKO VEBER	479
DR. PATRICK VLAČIČ	480
DR. LUKA JURI	482
DR. PATRICK VLAČIČ	482

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA (PZ-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1192-V	482
DR. IGOR JAKOMIN	482
JANKO VEBER	483
JANEZ RIBIČ	483
MAG. VASJA KLAVORA	484
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	485
MIRAN JERIČ	486
MIROSLAV KLUN	486
BRANKO MARINIČ	487
28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAZVOJA POMORSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE (ReNPRP), EPA 1195-V	487
DR. IGOR JAKOMIN	487
JANKO VEBER	488
ANTON URH	489
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	490
MIRAN JERIČ	491
MIROSLAV KLUN	492
BRANKO MARINIČ	492
VITO ROŽEJ	493
JANEZ RIBIČ	494
23. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	495
BRANKO MARINIČ	495
22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	495
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	496
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	496
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	496
JOŽE TANKO	496
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	497
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	497
ALENKA JERAJ	497
MARIJAN POJBIČ	498
MAG. BRANKO GRIMS	498
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	498
ZVONKO ČERNAČ	499
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	499

19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	500
RADO LIKAR	500
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	500
RADO LIKAR	500
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	501
25. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	501
24. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	501

Državni zbor

V. mandat

21. seja

18., 19., 20., 21., 22. in 26. oktober 2010

Predsedujoči: dr. Pavel Ganatarpredsednik Državnega zbora
France Cukjati.....podpredsednik Državnega zbora
Mag. Vasja Klavora.....podpredsednik Državnega zbora
Miran Potrč.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 18. oktobra 2010 ob 14.01.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 21. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: Janja Klasinc, Anton Urh, mag. Branko Grims, Vili Trofenik, Roberto Battelli, Tadej Slapnik, Franc Jurša, Janko Veber in mag. Andrej Vizjak.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre k 1. točki dnevnega reda, varuhinjo človekovih pravic dr. Zdenko Čefbašek Travnik k 30. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 21. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli s sklicem seje z dne 8. 10. 2010. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda nisem prejel.

Odbor za kulturo, šolstvo in šport in mladino je predlagal Državnemu zboru, da dnevni red 21. seje razširi z obravnavo predloga sklepa o soglasju k spremembam in dopolnitvam pravilnika o pogojih, merilih in postopku za razporeditev sredstev fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Predlog za širitev je v nasprotju s 6. in 7. odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora, zato Državni

zbor o tem predlogu ne bo razpravljal in ne glasoval. Zbor iz istega razloga ne bo razpravljal in glasoval o predlogu Odbora za zdravstvo, ki je Državnemu zboru predlagal, da dnevni red 21. seje razširi z obravnavo predloga za sprejem avtentične razlage prvega odstavka v povezavi z drugim odstavkom 41. b člena Zakona o zdravniški službi. Prehajamo na določitev dnevnega reda. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste pa prejeli s sklicem. Prehajamo na glasovanje. Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 51 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti nihče.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 21. seje zbora določen.

Prekinjam sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 15. uri s 1. točko dnevnega reda, to je z vprašanji poslank in poslancev. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 14.05. in se je nadaljevala ob 15.02.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Spoštovane kolegice in kolegi poslanci!

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovniskem roku prejel pisne prijave 35 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen

na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena in 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade.

Vsak poslanec ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute, predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da so na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec postavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki postavi vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30-ih dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki postavi vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili naslednji ministri: dr. Franc Križanič, minister za finance, dr. Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport, od 15.45 dalje, Samuel Žbogar, minister za zunanje zadeve, ter dr. Roko Žarnić, minister za okolje in prostor od 20.30 dalje.

Na klop ste prejeli tudi pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem letu ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj. Kot rečeno, bo na prva štiri vprašanja odgovarjal predsednik Vlade Borut Pahor. Poslansko vprašanje mu bo najprej postavil Zmago Jelinčič Plemeniti, Slovenska nacionalna stranka.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa in prav lep pozdrav vsem skupaj!

Gospod predsednik, mene zanima:

Kako Vlada kontrolira delovanje naše največje banke, Nove Ljubljanske banke?

Kot vidimo, je treba ves čas dajati neke denarje, da pokrivamo neke izgube, slabo poslovanje, razne nagrade, kot jih je dobil recimo gospod Kramar, milijon evrov, da je slabo delal v banki. Enkrat smo že reševali banko z denarjem nas vseh. Zdaj, kot kaže, jo bomo morali zopet. Pa najprej je bilo rečeno 400 milijonov evrov, pa 200 milijonov evrov. Pravzaprav pa človek niti ne ve.

Kako deluje ta naša banka? Izgleda, da nima nobenega nadzora. Vzemimo primer pivovarne v Tuzli. Tam je Nova Ljubljanska banka skoraj 20 % lastnik. Ta pivovarna posluje z minusom. V zadnjem letu je bil izguba 2 milijona evrov. Zanimivo je to, da navkljub temu, da je tako velika izguba, in glede na to, da je Nova Ljubljanska banka dala Pivovarni v Tuzli 5 milijonov evrov denarja, kapitala, obratnih sredstev v gotovini, seveda naši predstavniki ne hodijo na razne, kaj jaz vem, skupščine delničnega društva Pivovarne Tuzla. Naših predstavnikov, ki so 20 % lastniki, ne zanima, kaj je z denarjem, ki ga slovenska država daje v Tuzlo. Kakor kaže, in nekateri mali delničarji pravijo, da so bili ti milijoni pravzaprav posojeni lastniku gospodu Hilmu Selimoviću, ki je lastnik sarajevske pivovarne in obenem tudi lastnik podjetij, ki pivovarni v Tuzli dobavljajo surovine po bistveno višjih cenah, kot so te cene surovin na odprtem trgu.

Človek se vpraša, zakaj, kako, ali bo kdo odgovarjal, ali se bo nadaljevalo tisto, kar se ves čas. V Sloveniji se lahko na veliko krade, na veliko goljufa, na veliko izigravajo zakoni, pa se nikomur nič ne zgodi. Če bo kdo kaj narobe rekel, pa ga bodo odstranili s pomočjo policije, zaprli, pretepli, mu poslušali vse skupaj in ga absolutno onemogočili tako na političnem kot tudi na normalnem življenjskem parketu.

Prosim, če mi lahko odgovorite vsaj okvirno o tem.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod predsednik Vlade Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Rade volje vam odgovorim, spoštovani gospod poslanec, na to vprašanje.

Tudi zato, ker se mi zdi, da je treba javnosti nekoliko jasneje, tudi s preprostimi besedami, in zato nekoliko bolj površno, pojasniti, kaj pravzaprav pomeni, če je država večinski lastnik, recimo Nove Ljubljanske banke, kot pravzaprav edine sistemske banke znotraj slovenskega bančnega sistema.

Najprej, da kasneje ne pozabim povedati, nadzor nad poslovanjem družbe, tudi v tem primeru Nove Ljubljanske banke, ne glede na to, da je država večinski lastnik, ne izvaja lastnik neposredno, ampak izvaja nadzorni svet. In nadzorniki niso dolžni pojasnjevati svojih odločitev in niso odgovorni za svoje odločitve delničarjem, kot se napačno misli v javnosti, to bi želel povedati, ampak družbi. Vlada nima te možnosti, da bi poklicala recimo tiste člane nadzornega sveta, ki jih je bila imenovala kot delničar v tej družbi, da bi jim dala navodila. Nima te možnosti. Oni so pri svojih odločitvah avtonomni in zato tudi odškodninsko odgovarjajo. V javnosti se zato prehitro delajo napačni sklepi, češ, če in kolikor bo država večinski lastnik Nove Ljubljanske banke, toliko bolj bo lahko Vlada neposredno vodila njeno politiko. To ni res. Vlada te politike, tudi če bi hotela, ne sme voditi. Ne samo zaradi korporacijskega prava, ampak tudi zato, ker je urejeno tako, da nadzorniki odgovarjajo družbi in ne delničarjem.

Nadzorni svet je sprejel odločitev o dokapitalizaciji, to sprašujete, spoštovani gospod poslanec. In sprašujete v bistvu, kako bo reagirala Vlada na to. Jutri imamo delovni sestanek te vrste, verjetno bomo nadaljevali odločanje o tem vprašanju na četrtkovi seji Vlade. Odločitev ni tako enostavna, in moramo temeljito proučiti vse možnosti, ki so pred nami. Zakaj spet pravim to? Ker ne bi rad, da bi javnost napačno razumela, da slovenska vlada s tem, ko ohranja, če se za to odloči s svojimi odločitvami Državni zbor, država, svoj večinski delež v NLB, potem preko nje tudi neposredno vodi politiko. Ne. To moramo imeti razčiščeno. Zato imamo tudi jasno definirane odgovornosti članov nadzornega sveta. Oni so odgovorni družbi, ne delničarjem, mi pa lahko s svojimi stališči sporočamo, kakšna so pričakovanja Vlade kot enega od lastnikov, enega od delničarjev. To je vse, kar lahko storimo.

O tem, kakšna bo odločitev Vlade v zvezi z dokapitalizacijo, pa bo sporočeno javnosti, ko bo Vlada to odločitev sprejela. Zaenkrat poznamo odločitev nadzornega sveta. Ta je sprejel odločitev o dokapitalizaciji v vrednosti 250 milijonov. In javnost se utegne vprašati, ali se državi splača iz proračuna, in sicer iz bilance B, dokapitalizirati banko, ki smo jo enkrat že, recimo temu, sanirali, in jo sanirati znova, ali pa namesto tega, da damo denar iz žepa davkoplačevalcev za dokapitalizacijo, poiščemo ali banka poišče novega partnerja, s čimer pa država izgubi večinski delež, čeprav lahko na drug sistemski način ohrani kontrolo nad svojimi strateškimi usmeritvami. Zato je to vprašanje absolutno legitimno vprašanje in si ga ne samo smemo, ampak tudi moramo zastaviti. Vlada si ga, in ko bomo ta odgovor dali, ga bomo tudi posredovali temu visokemu zboru.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Jelinčič?

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Gospod predsednik, odgovorili ste mi pravzaprav, da država ne kontrolira banke, kar pomeni, da davkoplačevalci dajemo denar nekemu, ki ga lahko troši, kot mu "paše", z levo roko, z desno roko, daje posojila ali darila raznim ljudem, ki so jim pogodu, in morda potem dobivajo še kakšne procente za v žep. Vsak lastnik ima pravico zahtevati odgovor na to, kam gre njegov denar, če je v neki firmi, v neki delniški družbi, vsak lastnik. Ampak če je država lastnica, potem ima država pravico, ne le pravico, država ima dolžnost zahtevati odgovore. In kot vidim, je tule "ne, nočemo, ne moremo, to ni naša zadeva..." Kako ni naša zadeva? Kako ni zadeva Vlade? Seveda je zadeva Vlade, saj gre vendar za denar vseh ljudi, ki težko živijo, zelo težko živijo in zdaj bodo dobili še eno porcijo v višini 250 milijonov evrov, ki jih bodo morali dati, pa bi bilo bolje, če jih že moramo dati, namesto da smo jih dali Grkom, da bi jih dali v našo banko, če je že na tem. Ampak kaj je bistveno? Nihče ne odgovarja, denar se deli in denar se meče naokrog. Nesporno dejstvo.

Lahko vam dam dokumente, zapisnike in vse skupaj iz te tuzelske banke, pa boste videli, kakšna svinjarija je to. Tule je evidentno 5 milijonov evrov šlo nekam, toda vprašati nihče ne sme ničesar. Ja, kako je to mogoče? Mi smo totalno zblojena država! Pojdite v Ameriko, pa recite tam: "Ne, lastnik nima pravice vprašati." Nesli vas bodo ven! In nikoli več nazaj. Tako se v državi ne dela z denarjem vseh nas. Če je to vaš privatni denar, pa vas ne zanima, kam gre ta denar, je vaša zadeva. To je pa zadeva vseh nas.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Kot rečeno, je prav, da zelo jasno povemo vsem davkoplačevalcem, da morebitni večinski delež države v Novi Ljubljanski banki ne pomeni, da poslovno politiko te banke vodi država. Korporacijsko pravo oziroma po zakonu je tako, da nadzor nad poslovanjem Nove Ljubljanske banke, kljub temu da je država večinska lastnica, opravlja nadzorni svet, ki je pri tem avtonomen.

Poglejmo primer, to je zdaj primer iks, da ne bo kdo delal napačnih sklepov. Imamo primer... / oglašanje v dvorani/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, mir v dvorani!

BORUT PAHOR: Ali lahko... ? Imamo primer podjetja, ki lahko zabrede v resne poslovne težave, če ne bo odobren kredit, recimo, Nove Ljubljanske banke, in s tem izgubi posel več tisoč ljudi. Toda banka in njeno strokovno vodstvo meni, da garancije za tak kredit ni, in bi bila morebitna odobritev kredita v škodo te družbe. Kaj je prava odločitev in kdo je zanj odgovoren? Odločitev je rokah uprave in nadzornikov. Seveda si verjetno Vlada in mi, država in skupno, želimo, da bi bili rešeni tudi problemi podjetja, ki sem ga omenjal. Ali smemo zaradi tega stremljenja, da morda to podjetje ne bi zašlo v težave, kakorkoli vplivati na poslovne odločitve Nove Ljubljanske banke? Ne moremo. To je tisto, kar želim že ves čas v zadnjem času krize pojasniti javnosti... / oglašanje iz klopi/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za mir v dvorani!

BORUT PAHOR: Ne, nobenih lobiranj. Tukaj je zmotno prepričanje. In lahko se prepričate pri upravi in pri nadzornikih Ljubljanske banke, kolikokrat sem ali so moji kolegi opravili kakšen razgovor z njimi... / oglašanje iz klopi/ Kaj je narobe s pošto?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za mir v dvorani!

BORUT PAHOR: Hočem vam reči, da gre tukaj za neko odločitev, v kateri moramo presojeti celo vrsto stvari, in ni enostavna. Zdi pa se javnosti preveč enostavna in se prehitro delajo površni zaključki. Treba bo zelo pametno in pretehtano preučiti in se odločiti za eno od dveh možnosti v tem konkretnem trenutku. Ravnali bomo kot vestni gospodarji. To je vse, kar lahko rečem v imenu Vlade glede vprašanja, ki je pred četrtkovo sejo Vlade. Ravnali bomo kot vestni gospodarji.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim za mir v dvorani. Gospod Jelinčič, imate proceduralno vprašanje oziroma predlog?

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Meni veseli, da je gospod premier rekel, da boste vestno delovali v prihodnje, ker do zdaj niste vestno delovali.

Nadzor je ena zadeva, to je nadzor poslovanja, vendar zahteva po odgovorih je druga stvar. In odgovori morajo biti dani v vsaki normalni družbi na svetu. Denar, ki so ga delničarji dali, pa naj bodo to direktni mali delničarji ali pa delničarji preko državne NLB, mora biti uporabljan transparentno, ne pa za razne privatne variante, kot se to dogaja tukaj.

Zato tudi želim podati ta proceduralni predlog. K sreči nam zdaj ne bo treba plačevati hrvaških varčevalcev pri NLB, kajti, baje, se je zdaj odprlo nebo in se je vse skupaj razjasnilo, čeprav je bilo to jasno že leta 1994, ko so Hrvati sprejeli zakon, po katerem so sprejeli dolgove te banke na hrvaškem ozemlju. In zdaj smo mi odkrili

toplo vodo, po drugi strani pa smo morali zato, da Hrvati priznavajo samo tisto, kar je že ves čas znano, pravzaprav umakniti vse zadržke pri praktično vseh poglavjih o vstopanju Hrvaške v Evropsko unijo. Jaz mislim, da je ta zadeva v zvezi z Ljubljansko banko nujna, da se o njej razpravlja tukaj v Državnem zboru, da se razjasnijo zadeve, da se v bistvu mogoče zahteva, da izpolnite tudi tisto obljubo, da bo gospod Kramar vrnil tisti milijon evrov, ki ga je dobil za nagrado za, kot smo videli kasneje, zelo slabo poslovanje Nove Ljubljanske banke. Če ne bomo sprejeli tega kot dejstvo, da se nagrajujejo tisti, ki slabo delajo, tisti, ki goljufajo, in tisti, ki kradejo. To je zdaj šlager v Sloveniji. Na žalost je to šlager v Sloveniji in jaz ne vem, koliko časa bo šlo še tako, dokler se ne bo pokradlo čisto vsega, kar je še ostalo. Ostalo tako ali tako ni več dosti.

Zato v skladu z drugim odstavkom 246. člena prosim, da v enem od naslednjih dni glasujemo o tem, da se o tej tematiki odpre razprava v Državnem zboru. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanja.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo predstavil Zvonko Černač iz Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani predsednik Vlade, na prejšnji seji sem vas spraševal o političnoklientalističnih povezavah, ki segajo vse do vašega kabineta. Nadaljujem, ker nismo dobili popolnih odgovorov.

Enostranska politična obarvanost in dostopnost do najbolje plačanih položajev samo pravilno politično usmerjenim elitam, ne glede na njihovo strokovnost in usposobljenost, pa tudi do državnih poslov, se je v času vašega vladanja razmahnila do skrajnosti. Pred dnevi je z vladne postelje zdrsnilo še pokrivalo, KAS, Kadrovsko akreditacijski svet, kjer je zaradi prerivanja med koalicijskimi partnerji postalo očitno zelo

vroče. Politično- gospodarske elite so v slabih dveh letih vaše oblasti dobile izjemno gospodarsko politično moč, pa tudi imuniteto.

Poglejmo samo en primer. Gospod Danilo Toplek, dolgoletni, lahko bi rekli večni, direktor Taluma, družbe, ki je v državni lasti, visok predstavnik Socialnih demokratov, je predsednik nadzornega sveta Nove KBM. Pred časom so mediji razkrili, da je bil tihi družbenik v zasebnem podjetju, ki je poslovalo z državnim podjetjem, ki ga vodi, in za ta delež naj ne bi plačal niti evra, sedaj pa je vreden nekaj milijonov evrov. To ni bil edini primer. Ugotovljeno je bilo, da je gospod Danilo Toplek tudi tretjinski lastnik zasebne družbe Vesol, ki je na Talumovem, torej državnem zemljišču, zgradila sončno elektrarno in da sta tretjinska solastnika tudi sin in hči predsednika uprave Faktor banke, ki je v povezavi s posli v Talumu, Faktor banko pa skupaj z ostalimi podjetji obvladuje ACH oziroma nekdanji predsednik Državnega zbora gospod Herman Rigelnik. Mimogrede, sin predsednika uprave Faktor banke je sedaj tudi tisti, ki vodi začasno upravo v Merkurju. Visok predstavnik vaše stranke je torej kot direktor državnega podjetja položaj izkoriščal predvsem zato, da je skrbel za svoje privatne posle. Pričakovali bi vaš nedvoumen javni poziv k njegovemu odstopu. Ne vemo niti tega, ali gre za osamljen primer. Koliko je še takih tihih družbenikov iz vaše in ostalih vladajočih strank, ki položaj v državnih podjetjih izkoriščajo za privatne posle?

Kaj boste torej storili, da se taka razmerja, ko gre za izkoriščanje položaja v državni družbi za privatna osebna okoriščanja, očitno pod izrazitim pokroviteljstvom vladajoče politike, v bodoče preprečijo? Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Storili bomo vse, kar je v naši moči. / oglašanje iz klopi/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Mir v dvorani.

BORUT PAHOR: Vlada bo, da ne pozabim odgovoriti na vaše vprašanje, potem bi rad

dodal neke stvari, z naklonjenostjo proučila predlog, da bi Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb države, ki bo izdala kodeks upravljanja podjetij, priporočila, da v kodeks vključi tudi nezdržljivost opravljanja funkcije vodenja ali nadzora ene pravne osebe s funkcijo tihega družbenika v drugi pravni osebi, če ti dve pravni osebi medsebojno poslujeta. To je eden od odgovorov na vaša vprašanja.

Drugi odgovor. Kas je povzročil veliko razburjenja v slovenski javnosti, pa tudi posmeha in kritike, češ, da je, kot ste vi rekli, neko pregrinjalo. V bistvu je zelo razjezil utečene kanale lobiranja, zlasti vedno koalicijskih strank. V veliki meri je discipliniral vladne stranke in apetite ljudi, ki jih podpirajo ali kako drugače stojijo za njihovo politiko, da bi preko kadrovskega vplivov odločali o odločitvah Vlade. Mislim, da je Kas dobro opravil svojo nalogo. Če bi se odločal še enkrat, bi v tisti situaciji, v kateri smo se znašli in druge možnosti pravzaprav nismo imeli tisti hip, še enkrat približno tako, s pomočjo mojih kolegic in kolegov, odločil o ustanovitvi nekega telesa, ki bo, kolikor je mogoče, glede na, brez zamere, razpaslo tradicijo apetitov koalicijskih strank glede kadrovske politike, te apetite omejilo. Kas jih je v veliki meri, ne povsem. Jaz tukaj zmage ne morem razglasiti, toda tudi ne poraza. Še vedno mislim, da smo tukaj naredili marsikaj v smeri tega, kar OECD pričakuje od države glede avtonomije pri imenovanju ljudi. Tudi pri omejitvi drugih vplivov smo, mislim, naredili zelo veliko in se moramo vsi skupaj veseliti nekaterih uspehov in vedno skupaj z vami, bom rekel, ugotoviti nezadovoljstvo, če prihaja in kadar prihaja do zlorabe oblasti, če so tukaj tudi poklicani organi, institucije pravne države, da reagirajo, ne samo politično-arbitrarne. Gospod poslanec, pa kdaj reagirajo, saj so dolžni reagirati po uradni dolžnosti! Tako da vam še enkrat rečem, kot predsednik Vlade sem od prvega dne in še danes na stališču, da je treba, kolikor je mogoče transparentno, urediti odgovornost za imenovanja na določene položaje, da se ve, kdo je odgovoren, in omejiti vse tiste vplive na te odločitve, ki niso pokriti z odgovornostjo. To je bistveno. Mislim, da smo tukaj naredili en korak naprej, pa nisem zadovoljen, ker mislim, da se ga narediti še večjega. In bomo poskušali tukaj

iti naprej. Ampak nekatere izkušnje, ki smo jih imeli v dveh letih, so dobre. Če predsednik enega takega organa, kot je Kas, po dveh letih lahko javno kritizira, in prav je, da se izreče o slabih in tudi morda o kakšni dobri izkušnji, ampak slabe so nekoliko bolj slišane, je to nekaj novega v slovenski politiki. Je nekaj novega v slovenski politiki! Se pravi, institucija, ki jo je Vlada postavila, je bila avtonomna tudi do te mere, da se izreka o svojem delu, o tem, kaj je narobe in kaj ne. In to nam daje nek mandat za prihodnje. Pravim, nismo uspeli v celoti. Toda šli smo v pravo smer in gremo v pravo smer. To je potrdil tudi OECD. V tem času smo postali člani OECD, ki ima opravka s korporativnim upravljanjem. Niso rešeni vsi problemi. Jaz vam tukaj lahko dam svoje politično zagotovilo, da bom, kolikor je to v moji moči in v moči mojih pristojnosti, storil vse za to, da tisti, ki nimajo nobene odgovornosti, ne bodo imeli tudi možnosti, da sprejemajo odločitve.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Prosim, gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani predsednik, jaz sem Kas omenil mimogrede. O pokritju pa ne govori Zvone Černač, preberite si intervju z donedavnim predsednikom tega Kasa, gospodom Kovačem. Na STA-ju piše, "Kas kot strokovno pokritje za politične odločitve Vlade", to so njegove besede in jaz sem iz teh besed izhajal. Vi ste ga imenovali na ta položaj, ne Zvone Černač in ne opozicija.

Vi niste odgovorili na moja konkretna vprašanja. Jaz sem vas spraševal o konkretnem primeru gospoda Danila Topleka, nanizal kar nekaj podatkov glede tega konkretnega primera, in moram reči, da javnost pričakuje jasne odgovore, ne izmuzljivih odgovorov. Javnost želi izvedeti, kako je mogoče, da ta vlada, ki naj bi bila veljala za socialdemokratsko, najbolj lomasti po pravicah tistih, ki imajo najmanj, in nudi izrazito podporo tistim, ki so obogateli na hrbtih oziroma žuljih siromakov. Pred dnevi smo v medijih prebrali, da je najbolje plačani direktor v državi gospod Ivan Zidar iz SCT. Lani, ko ste javnost prepričevali, da je kriza in da je treba zatisniti pas, je zaslužil skoraj 800 tisoč evrov oziroma 2175 evrov na dan.

Nedelje in prazniki vključeni. Poslušamo torej medle odzive v zvezi z razkritji raznih omrežij, tudi v zvezi z omrežji direktorja Taluma gospoda Danila Topleka, vidnega člana SD. Mimogrede, sodni postopki, ki so sproženi na ptujskem sodišču, se nikamor ne premaknejo zaradi teh sorodstveno-prijateljskih razmerij. Beremo tudi, da sta se nedavno sestala z njim gospod Franci Križanič, vaš minister za finance, in Drago Isajlovič, bivši oziroma še vedno svetovalec tega ministra, bivši pripadnik SDV.

Do kod segajo, spoštovani premier, ta omrežja?

To vas sprašujem. Javnost upravičeno dvomi, da se to dogaja mimo oziroma brez vaše vednosti.

Kaj boste torej storili, da se ti dvomi razčistijo?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Še enkrat vam povem, da bom storil vse, kar je mogoče in kar je v moji pristojnosti, in da so tu poklicani in za to tudi po uradni dolžnosti dolžni skrbeti pristojni organi, gospod poslanec. Ne morete, in po moje to tudi ni dobro, ne smete od predsednika Vlade ali ministrov terjati, da so arbitrarni pri teh presoajah. Če in kolikor bom reagiral, in sem že, ne bodite glede tega v skrbeh. V skrbeh so dostikrat moji kolegi v stranki, ne vi. Tako daleč smo šli v doslednosti glede kadrovske politike v tej državi. Tudi ta primer bo v skladu z zakoni preiskan in bo dobil svoj epilog. Prav gotovo ta vlada ni vlada, ki bi si zadala za svoj cilj, da skrbi, da tisti, ki živijo dobro, živijo še bolje, tisti pa, ki živijo slabo, živijo še slabše. To niti ni naš smoter, niti ni naš cilj, niti ne delamo tako, ampak poskušamo v času te krize obremeniti sloje in generacije tako, da bodo približno nosili pravično breme tega izhoda iz krize. To je moja vizija in tako tudi poskušamo delati, ne brez, seveda, spet spodsrljavev sem in tja, ampak nehotenih. Še enkrat vam povem, ni nobenih omrežij skupin, lobijev, ki bi... / oglašanje v dvorani/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Mir v dvorani!

BORUT PAHOR: Prosim! ... imeli ta vpliv na Vlado. Jih ni. Ne da bi jaz vedel za to. Kot v vsaki družbi, kot v vsaki demokratični družbi lahko seveda poskuša vsakdo, to je njegova demokratična pravica, zastaviti svoj vpliv za karkoli, za neko politično idejo ali za karkoli drugega. Stvar pristojnih pa je, da skrbijo, da se ne prekorači zakon, gospod poslanec. In to delamo. In Vlada bo šla po tej poti tudi naprej in bo upoštevala izkušnje, ki smo jih ugotovili v dveh letih svojega dela, dobre in slabe. Kas je bil po moje, suma sumarum, dobra odločitev, ne odlična, ampak dobra. Je šel v pravo smer. In bo treba naprej pogledati, ali je Agencija za upravljanje s kapitalskimi deleži države dovolj za to, da se dajejo limiti, ki omejujejo apetite, ne samo strank, ampak tudi lobijev in vsega, kar sodi v demokratično družbo. Saj to ni prepovedano. Ne smejo pa namesto tistih, ki smo poklicani in imamo uradne dolžnosti, odločati namesto nas. To je bistveno.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog, gospod Černač?

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Obžalujem, da ta dvom, ki je bil izpostavljen, ni bil v teh odgovorih ovržen. Namreč o prepletenosti teh omrežij in o tem, da ta omrežja segajo v sam kabinet premierja. Ampak je bil ta dvom dodatno utrjen.

Zaradi tega predlagam, da se na podlagi odgovora predsednika Vlade opravi razprava na podlagi Poslovnika Državnega zbora o tem odgovoru, ker je očitno, da je Slovenija vedno bolj prepletena s socialnimi in kapitalskimi mrežami, ki ne delujejo vedno v dobro vseh državljanov in državljanov. V zadnjih letih so se ta omrežja pod patronatom vladajoče politike izrazito okrepila in dobila nov zagon. Segajo v najvišje pore vladne oblasti. Primerov za to je kar nekaj. V nekaterih primerih, kot vidite, je mogoče čez noč odstaviti nadzornike, v drugih primerih to ni mogoče, ker so pač pripadniki posvečene stranke, ki se ji v tem konkretnem primeru Socialni demokrati. V nekem primeru je bilo mogoče večkrat uporabiti telefon in klicati bivšega predsednika uprave NLB in zahtevati od njega vračilo domnevno

neupravičenega milijona evrov nagrade, ki naj si je ne bi zaslužil. V teh primerih, ko gre za dolgoletnega člana Socialnih demokratov, očitno vidnega, očitno tudi drugače kapitalsko povezanega s to stranko, takega telefonskega razgovora ni bilo mogoče uporabiti. Še več. Omreženja, ki se dogajajo na dvorišču Taluma, so tako močna, da segajo preko teh povezav, ki sem jih prej omenil, segajo na ptujsko sodišče, kjer je podpredsednica sodišča žena gospoda Danila Topleka, sestra, pardon, segajo na tožilstvo, kjer je vodja tožilstva partnerka oziroma žena visokega predstavnika nekdanjega tehničnega direktorja Taluma, torej desne roke gospoda Topleka, segajo v posamezne banke, kajti gospod Toplek je še vedno predsednik nadzornega sveta Nove Kreditne banke Maribor, segajo v Merkur, kjer se je država izrazito vključila v reševanje, v nasprotju z nekim drugim podjetjem, ki ga je pustila umreti. Skratka, gre za to, da posvečene elite, očitno pod patronatom najvišjega političnega vodstva, mimo pravil, ki veljajo v pravni državi, obvladujejo to Slovenijo in utrjujejo paradržavo, ki bi jo morali čim prej izkoreniniti. In ne nazadnje je temu pritrtil tudi premier sam, ko ni dal jasnih odgovorov na konkretno postavljena vprašanja, na stvari, ki so bile v medijih s konkretnimi podatki, tudi listinami, objavljene, in tudi s strani tistih, ki se jih tiče, ne zanikane, pač pa potrjene. Neobičajno je tudi, da se Minister za finance v neki gostilni dobi s tem gospodom in z bivšim... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Zvonka Černača, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo predstavil Franc Bogovič iz Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predsednik, spoštovani ministrski zbor, spoštovani predsednik Vlade!

Pred dobrim letom in pol sem vas marca 2009 na 4. redni seji Državnega zbora vprašal, berem prepis magnetograma, "ali se strinjate z naslednjimi trditvami: da je sedaj primeren čas, da je treba pred posameznimi odločitvami na področju energetike najprej v okviru energetskega sveta oblikovati strateški razmislek o nadaljnjem razvoju energetike ter ga zapisati v obliki strateškega dokumenta, kot je na primer novelacija energetskega programa. Drugič, da imamo o tem dokumentu odprto razpravo tudi v Državnem zboru, kjer spregovorimo o njem in sprejmemo določene odločitve. In tretjič, da se na podlagi takšnega strateškega dokumenta sprejemajo odločitve o nadaljnjih korakih v slovenski energetiki, kar pomeni, da bi se potrjevanje poroštev za posamezne investicije in morebitna reorganizacija slovenskega elektrogospodarskega sistema izvajala zgolj po obravnavi in sprejetju nacionalnega energetskega programa v Državnem zboru".

V odgovoru ste mi, spoštovani predsednik Vlade, zagotovili naslednje. Zopet prepis magnetograma, "pospešili bomo pripravo vseh dokumentov, da se bo o njem lahko izrekla stroka in na koncu tudi politika. Prve diskusije bomo imeli že v kratkem v okviru nacionalnega oziroma strateškega sveta za energetiko. Ministrstvo za gospodarstvo bo pripravilo prve premise teh odločitev, posvetovali se bomo v okviru tega sveta, v okviru Vlade, zagotovo v okviru strokovne javnosti in ne nazadnje v Državnem zboru. Torej, preden bomo sprejeli odločitve, bodo predmet posveta in izmenjav mnenj v tem visokem zboru".

Spoštovani gospod predsednik Vlade! Prejšnji teden smo iz medijev izvedeli za namero ministrice za gospodarstvo, da namerava na seji Vlade predlagati pripojitev Gen energije k Holdingu Slovenskih elektrarn in s tem de facto ukiniti drugi energetske steber v Sloveniji. To se dogaja kljub vašim zagotovilom, da bodo vse odločitve predhodno predmet strateškega posveta v strokovni javnosti in tudi znotraj Državnega zbora.

Sprašujem vas:

Kje so razlogi, da se hiti s posameznimi potezami, preden se dogovori razvojna strategija slovenske energetike?

Zakaj se hiti z odločitvami brez razprave o različnih argumentih za posamezne odločitve?

Kakšne učinke bodo imele te ad hoc odločitve?

Zakaj se v Sloveniji vztrajno izogibamo transparentni razpravi o delovanju in razvoju energetskega sektorja, ki ne nazadnje vpliva na višino mesečnega računa za elektriko za gospodinjstva in usodno vpliva na konkurenčnost slovenskega gospodarstva?

Spoštovani predsednik Vlade, sprašujem:

Kaj vodi Vlado Republike Slovenije k tej neracionalni odločitvi?

Kakšen je vaš pogled na poteze ministrice za gospodarstvo gospe Darje Radič in koalicijskega Zaresa, ki očitno prevzema vse niti finančnih, kadrovskih, razvojnih in investicijskih tokov na področju energetike?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Proceduralno, gospod Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Spoštovani gospod predsednik, menim, da ne bi smeli dopuščati manipulativnih vprašanj, vprašanj, ki niso vprašanja, pač pa služijo...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Proceduralni predlog, gospod Kek!

FRANCI KEK: 10 minut nazaj je imel gospod kolega Černač 3 minute časa, da je razložil svoje proceduralno vprašanje. Prosim, da dopustite to tudi meni.

Torej, vprašanje je služilo temu, da se navrže kot dejstvo, da želi Zares imeti pregled nad energetiko. Dejstvo je, da sta bila iz odstavljenega nadzornega sveta HSE odstavljena dva člana Zares od štirih, v novega pa ni bil imenovan niti eden. S tem, da so šli vsi skozi proceduro Kasa. Seveda pa je normalno, da to imenuje Vlada in ministrica, ki je zadolžena za energetiko, ne bo imenoval minister, ki je zadolžen za Slovence po svetu.

Združitev obeh stebrov, sta bila...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Gospod Kek, proceduralni predlog, prosim

vas! To je vsebinska zadeva. Prosim, da podate proceduralni predlog!

FRANCI KEK: Prosim, da ne dopuščate manipulativnih vprašanj.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Tega predloga seveda ne bom upošteval.

Prosim, gospod Pahor.

BORUT PAHOR: Najprej glede te polemike in moje vloge v odgovorih na poslanska vprašanja.

Jaz mislim, da je prav, če se zastavijo vsa poslanska vprašanja, potem pa predsednik Vlade odgovori tako, kot misli. In vi ocenjujete, ali je odgovoril dobro ali slabo, ali je povedal vse, kar je vedel ali ne, ali ravna prav ali ne. In v tem smislu sem bil vedno zagovornik demokratične diskusije in sem še vedno. Ne pravim, da smo dosegli angelski nivo nevtikanja strank v kadrovske odločitve. Pravim pa, da smo pomembno omejili apetite vladajočih strank, ko gre za odločitev Vlade, ker je to v pristojnosti Vlade. To je prva stvar, ki zadeva vaše vprašanje, ki ste ga omenili na koncu.

Zdaj pa k najbolj bistvenemu. Nobena odločitev glede združitve dveh stebrov še ni sprejeta. In mojo besedo, ki sem jo dal, bom držal in jo držim. Vi veste, da ministrica ima za to vso potrebno, bom rekel, ne samo pravico, ampak tudi dolžnost povedati, kakšna so njena stremljenja in kaj ona meni, da je dobro. Potem pa Vlada odloči. Ampak pred tem sem kot predsednik Vlade ob vseh drugih obveznostih, spoštovani gospod poslanec, prejšnji teden ne samo protokolarno pozdravil zbor energetikov na Brdu pri Kranju, poslušal sem njihovo konferenco in se na koncu odzval na njihova stališča. To je prva stvar, kar se tiče moje obljube, da bom spoštoval diskusijo v strokovni javnosti. V sredo imamo strateški svet pri Vladi o tem vprašanju in želimo proučiti možnosti, ki jih imamo. Ti sta dve: ali ostanemo pri zdajšnjih dveh stebrih ali gremo v enega. In za vse je treba imeti nekatere ključne argumente za eno ali drugo odločitev. Drži? Drži! Torej gremo tako, kot sem bil obljubil, in prosim, da kdaj rečete tudi, da se obljubljenega držim. Ne vedno, ker, kot

rečeno, nihče ni popoln, ampak tukaj je najprej strokovna diskusija, je javna razprava, gremo na strateški svet, bomo prišli morda tudi pred, če bo, in vidim, da je to neko pomembno vprašanje, tudi sam mu posvečam veliko pozornosti, Evropa mu posveča veliko pozornosti. Gre za energetske suverenost, za celo vrsto vprašanj, ki so s tem povezana. In mislim, da nam gre pri nekaterih stvareh relativno dobro, ampak ne bi bral odgovora, ki mi ga je ministrstvo pripravilo glede dosežkov na področju energetske politike.

Ključno vprašanje je, ali bomo imeli v prihodnje, to, kar vas zanima, dva stebra ali en steber. Nič še ni odločeno, gremo po poteh, kot sem jih bil opisal, strokovna javnost, laična javnost, zainteresirana javnost. In znova krog nazaj na strokovno in politično raven ter bo predlog odločitve, ki jo bomo morda prediskutirali pred sprejetjem na Vladi tudi tukaj v Državnem zboru. Ne bo prvič v tem mandatu, da bomo to storili. Tako mirno, ta odločitev je pomembna, se zavedam tega, zato je treba stehtati argumente, že v sredo je strateški svet in potem naprej druge pristojne institucije.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želite dopolnitev odgovora? Prosim, gospod Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Najprej tistim, ki so se vmešali v to vprašanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Dopolnitev odgovora, samo to je možno, vse ostale stvari opravim jaz, pazite, da ne bom tudi pri vas.

Prosim.

FRANC BOGOVIČ: Tistim, ki stopijo na rep, se oglasio, to so bile besede ministra...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Bogovič, želite dopolnitev odgovora?

FRANC BOGOVIČ: Želim dopolnitev vprašanja.

Prvič. Lansko leto smo govorili tu na seji, najprej v poslanskem vprašanju in marca na seji. In govorimo o zelo resnem vprašanju. Prepričan sem, da je drugi steber v slovenskem prostoru pokazal, da se je

dejansko pripeljala neka osvežitev na zatohel energetski prostor, v katerem je bilo veliko inovativnega pristopa tudi v družbi, ki je v državni lasti. In veliko pomeni to za konkurenčnost slovenskega gospodarstva, za konkurenčnost gospodinjstev, konec koncev eno četrtno elektrike plača javni sektor in tudi v kontekstu varčevanja v javnem sektorju smo s tem nekaj pridobili.

Naslednji zelo pomemben korak. Ne bi se kar tako oglašil, ampak jasna je bila namera, ministrica je tukaj, je prejšnji teden izjavila, da prejšnji teden ali najkasneje ta teden bo to na Vladi. Zato smo se želeli oglasiti tisti, ki mislimo, da smo na nek način v prostoru, ki je skozi dve stoletji najprej črpal premog, sredi druge svetovne vojne se je zgradila termoelektrarna, v sedemdesetih letih se umesti jedrski objekt, v devetdesetih letih hidroelektrarna, v zadnjih mesecih smo umestili odlagališče.

Strokovna javnost je dokazala, da smo sposobni upravljati in tudi voditi te objekte in sedaj pride preko noči takšen klic po enkratni ad hoc odločitvi. Prepričan sem, da je to pot v napačno smer. Želimo aktivno sodelovati in podcenjujoče in ponižujoče besede ter žalitev so tisti, ki pravijo, da gre to za počiščenje z nekimi lokalnimi lobiji. Lokalni lobi v tem primeru je 70 tisoč prebivalcev, ki so odločali, da je sposobno sprejemati objekte, da je sposobno tudi upravljati te objekte in takšne besede vladnega predstavnika smo v našem prostoru sprejeli kot veliko žalitev in mislim, da to ni prav... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Če želite odgovoriti, sicer ni bil predlog, ampak prosim.

BORUT PAHOR: V isti uri v isti dvorani govorimo o lobijih kot o nekem sestavnem delu demokratične družbe in smo jih dolžni respektirati, paziti pa, da si ne prevzamejo moči, ki jim ne gre. Po drugi strani pa se kar povprek kritizira, češ, da ti počnejo natančno to, da vodijo državo namesto ministrov in Vlade. Hočem reči, da v isti uri slišimo dva zelo različna pristopa glede tega, na kakšen način naj v demokratični družbi zagotavljamo na eni strani možnost, da vsakdo pove, kar meni, in na drugi strani uveljavi odgovornost

tisti, ki na koncu sprejme odločitve. Jaz sem vam povedal, gospod poslanec, kako nameravam ravnati. Naj vas to, da je na seji Vlade, ne vznemiri, mi imamo pomembne odločitve na seji Vlade, recimo tudi strategijo NLB, ki je morda na seji Vlade dvakrat, trikrat, tudi potem preložimo odločitve, če menimo, da niso dozoreli argumenti za eno ali drugo odločitev, če seveda niso neizogibne.

Tako vam še enkrat rečem, o tej stvari tečejo diskusije. In kot razumem, bova z ministrico v sredo, ko bo recimo strateški svet o tem diskutiral, ki je sestavljen zares pluralno, potem bomo videli, ali je potrebna še kakšna predparlamentarna ali druga oblika politične ali strokovne razprave, da bomo lahko stehali argumente. Naj vam še enkrat povem, morda je to odgovor še na kakšno drugo vprašanje, ki je bilo danes v tem Državnem zboru. Jaz kot predsednik Vlade nisem ujetnik nobenega lobija, ne zastopam nobenega omrežja, sem predsednik ene od parlamentarnih strank, to je tudi normalno v parlamentarni demokraciji, toda to ne pomeni, da stranka vodi Vlado. Vodim jo jaz in sem jaz odgovoren za njeno delo, dobro in slabo. In tudi druge stranke, ki so koalicijske stranke, kot je običajno v parlamentarnih demokracijah, imajo svoje politike. Toda to ne pomeni, da katerakoli od njih bolj ali manj vpliva na odločitve Vlade mimo pristojnosti mojih kolegic in kolegov. Ne pravim, da pri tem kakšenkrat ni morda vse tako, kot bi si želeli, absolutno je tukaj še marsikaj treba narediti. Ampak prosim, naj v tej Sloveniji ne prevlada neko napačno stališče, da tukaj v teh dveh vrstah sedi skupina ljudi, ki jim je edini interes, da upraviči pričakovanja ali pa izpolni kakšne naloge skupine ljudi, ali lobijev, ali posameznikov in da skrbi za premožne. To ni res. Imamo druge ambicije in druge skrbi in se tem posvečamo, tudi ko gre za ta vprašanja. Poskušali bomo najti nek odgovor, ki bo dober za slovensko gospodarstvo, ne za ta ali oni lobi. To je moj odgovor.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog, gospod Bogovič?

Prosim.

FRANC BOGOVIČ: V skladu s poslovníkom mislim, da je treba opraviti razpravo v

Državnem zboru. Lansko leto je bila na tem mestu obljubljena, letos do poletja naj bi se že opravila in bi naj bil nacionalni energetski program sprejet. Jeseni naj bi ga sprejela Vlada, do poletja Državni zbor. Nič od tega se ni storilo. Glede na to, da so bile številne odločitve napovedane, da se bodo uresničile v letošnjem letu, ker ni na vidiku nobenega od teh dokumentov, mislim, da je nujno treba opraviti to razpravo. To razpravo je treba opraviti tudi v tej luči, kajti Slovenija je od lanskega februarja do danes tudi na področju posameznih investicij prišla v zelo čudne vode. Danes beremo besede direktorja Direktorata za energetiko, da največja investicija, ki se danes izvaja v Sloveniji, je klasičen primer, ki se nikoli več ne sme ponoviti. In zato mislim, da je prav, da Državni zbor spregovori o tako nacionalno pomembnem projektu, kot je energetika. , kajti bojim se, da se bo ob ponavljanju takšnih zgodb zgodilo to, da bomo v nekem trenutku naše najbolj vitalne energetske projekte zastavili, ker se bojim, da Državni zbor in država Slovenija ne bo dovolj velik garant za posamezne projekte. In v nekem trenutku je po mojem velika bojazen, da bomo počasi začeli razmišljati tudi o prodaji slovenske energetike.

Govorim o tem, spoštovani predsednik, da je treba dati poročstvo za določene objekte v tem prostoru. In glede na diskusijo, ki se je odvila v splošni javnosti v Sloveniji, glede na stanje Republike Slovenije, ki je v teh dveh letih pol več dolžna, kot je bila v preteklosti, glede na to, da so v Evropi na pohodu brezogljicne tehnologije, da pa mi iščemo poročstva za nek drug objekt, se bojim, da se nam bo na koncu zgodilo, da boste, bom zelo direkten, zastavili od hidroelektrarn pa do nuklearke vse zato, da se bo lahko ta investicija izpeljala, ki jo je danes, če preberete v Mladini, direktor direktorata gospod Janez Kopač ocenil za eno največjih neumnosti, ki se je zgodila. Tega ne trdim sam. Žalosten sem, da se od lanskega januarja, ko sem tu zelo odgovorno podal to opozorilo, ni zgodilo nič drugega, kot da je bilo lansko leto na tej investiciji za 25 milijonov že sprejetih obveznosti. Bojim se, da smo sedaj že na 200 do 300 milijonih, kolikor bi bila potencialna škoda, Vlada pa se do tega projekta še ni opredelila. Ni to osnovni problem. Celotna energetika je

problem, zato želim, da Državni zbor v skladu s proceduro Državnega zbora o tem spregovori na naslednji seji.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Franca Bogoviča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo predstavil mag. Borut Sajovic iz Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Prijazen pozdrav predsedniku Vlade in vsem ministricam in ministrom!

V uvodu najprej pohvala s strani Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije za res odlično udeležbo, s tem vsi skupaj dokazujete, da inštrument poslanskih vprašanj in pobud jemljete še kako resno.

Moje vprašanje, gospod premier, se nanaša na probleme, ki so povezani z vrednotenjem nepremičnin. V tem sistemu je prišlo kar do nekaj nejasnosti in težav. Za marsikatero od teh vprašanj smo krivi državljani in državljanke sami. Že desetletja in leta nismo bili ažurni. Za rešitev teh problemov je bil določen tudi inštrukcijski rok 25. november, kot stimulacija ali pa hitrejša pot do cilja pa so bile predpisane denarne kazni za fizične in pravne osebe, ki časom primerno niti niso tako majhne. Veseli smo, da se je v času, ko je to vprašanje nastajalo, Vlada hitro odzvala in ta rok že podaljšala.

Zanima nas pa:

Ali ocenjujete, da je poleg napak, ki jih zagrešimo državljanke, državljani, prišlo tudi do sistemske napake?

Ali so sistemske napake identificirane?

Ali so mogoče že kakšni ukrepi, kako bi skupaj z Geodetsko upravo Republike Slovenije te napake lahko odpravili in stanje na področju vrednotenja nepremičnin pripeljali na tisto raven, ki jo imajo nam primerljive sosednje evropske države?

Ključni del, še enkrat:

Ali je Vlada te sistemske napake odkrila?

Ali so mogoče že predvideni, kljub temu da je zgodaj, kakšni ukrepi, da se te napake odpravijo?

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Hvala lepa.

Kot rečeno, se sem in tja sliši tudi kakšna beseda spodbude. Jaz ne rečem, da je Vlada vredna vedno ali pretežno, ampak sem in tja tudi in tudi opozicija in eden drugega moramo tudi spodbujati in ne samo kritizirati. Smo v časih, ko opravljamo vsi skupaj težko in odgovorno nalogo in kakšenkrat brez spodbude tudi ne gre. Zato bi se vam rad gospod Sajovic za to tudi zahvalil. Vlada jemlje resno to parlamentarno razpravo in je prav tako.

Kar se tiče vašega vprašanja. Poskusno vrednotenje nepremičnin je povzročilo med lastniki upravičeno nezadovoljstvo. In tudi pri Vladi. Zato sem na prejšnji seji v četrtek zahteval od ministra, da za to sejo Vlade pripravi poročilo in da tudi predlaga ukrepe za odpravo razlogov, ki so pri nas vseh povzročili veliko nezadovoljstva.

Tukaj sem danes dobil tiste ukrepe, ki jih Geodetska uprava Republike Slovenije že pripravlja, in bi rad šel skupaj z vami skozi te ukrepe. Najprej gre za olajšanje načina sporočanja pripomb in sprememb, gre za poenostavitev postopka sporočanja, možnost preko telefona z uvedbo dodatnih telefonskih linij, okrepitev števila uslužbencev na izpostavah Geodetske uprave in podobnih ukrepov.

Geodetska uprava bo, če bo pripomb na vrednost nepremičnin veliko, rok za posredovanje podaljšala tudi po 25. novembru. Če bo torej veliko število pripomb, in izgleda, da tako bo, bomo podaljšali rok za posredovanje pripomb. Pripravlja se nabor potrebnih sistemskih ukrepov, kot rečeno, jih bo minister predlagal v presojo ministrskemu zboru v četrtek. Pripravlja se nabor potrebnih sistemskih ukrepov, s katerim bodo dolgoročno zagotovljene kakovostne nepremičninske evidence. Velja posebej poudariti, da se vsak lastnik sam odloči, ali bo na podlagi prejetega obvestila podal pripombe ali jih ne bo, in da zaenkrat predvidenega roka 25. 11. 2000 ne bomo

spremenili, razen, če se ne bo izkazalo to za potrebno. Na to, ali bo storil to ali ne, ni vezana nikakršna kazen. Napačne podatke bo Geodetska uprava popravila po uradni dolžnosti. Seveda pa je v pomoč, če lastniki na te napake opozorijo. Torej, lastniki niso dolžni opozarjati na napake. Te napake mora sama ugotoviti Geodetska uprava. V pomoč Geodetski upravi bo, če bodo lastniki na to opozorili, vendar niso dolžni. To je, mislim, za ljudi pomembno obvestilo, da ne bo nesporazumov, da bi zdaj nastala neka panika med ljudmi, da morajo – če ne bodo, da bo nastala za njih nepopravljiva škoda –, urgirati pri Geodetski upravi. Ne, Geodetska uprava je po uradni dolžnosti dolžna sprejeti odločitve, ki bodo primerne.

Glede na to, da lastniki posredujejo največ sprememb na podatke o lastništvu in o nepremičninah, leto izgradnje stavbe, uporabna površina in podobno, velja opozorilo, da bo vse te spremembe mogoče posredovati tudi kasneje. Za sporočanje teh sprememb ustrezna zakonodaja roka ne določa. Pomembno je, da bodo lastniki podatke o svojih nepremičninah uredili do vzpostavitve sistema množičnega vrednotenja in uporabe podatkov v davčne namene do datuma, ki ga bo določil zakon o davku na nepremičnine, ki pa je trenutno šele v pripravi. Preden pa bodo podatki registra nepremičnin uporabljeni za obdavčitev, bo Geodetska uprava za vse nepremičnine, za katere še vedno ne bo izračunana vrednost, z vprašalnikom pozvala lastnike, da v tridesetih dneh posredujejo manjkajoče podatke. Šele v primeru, da lastniki nepremičnin v roku tridesetih dni po prejemu tega vprašalnika ne bodo posredovali podatkov, bo podana osnova za globo, o kateri sprašujete tudi v vašem vprašanju.

Pravim, Geodetska uprava bo tudi na navodilo, ki ga bo dobila s strani ministrstva oziroma Vlade, v nadaljevanju postopala tako, da lastnikom ni treba skrbeti, zdaj pa je bilo zaradi nekaterih odločitev uprave to nezadovoljstvo upravičeno, ne bo treba... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Prosim, mag. Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik Vlade za takojšnje ukrepanje. Skupaj z resornim ministrom sta storila in povedala tisto, kar je bilo storiti in povedati treba. Zdaj vsi vemo, da bodo pravilni, točni dejanski izračuni podlaga za odmero davka, ki naj bi nadomestil davek, tako imenovani nadomestilo za uporabo stavnega zemljišča.

Drugi del mojega vprašanja pa se nanaša na tisto, kar smo v stranki Liberalne demokracije Slovenije že pred dvema letoma zapisali tudi v program:

Ali delite naše mnenje in naša prizadevanja v okviru koalicijskih usklajevanj ob tem zakonu, da se prva osnovna nepremičnina, ki jo uporabljamo za bivanje, hiša ali stanovanje, ne obdavči bolj, kot je bila obdavčena do sedaj, vsaka naslednja, druga, tretja ali četrta pa se seveda progresivno bolj obdavčijo? Z drugimi besedami:

Ali načrtujemo davčno politiko tako, da bodo tisti, ki so premožnejši, v skupno vrečo plačevali več? Hvala lepa.

BORUT PAHOR: Ja, to je moje načelo in načelo Vlade.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Pukšič. Ampak proceduralni predlog, če podaste.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, predsednik Vlade in ministri!

Sprašujem vas, spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, zakaj je na vrstnem redu postavljanja poslanskih vprašanj na 32. mestu napisano, da bo poslanec Franc Pukšič postavil ministru brez resorja, odgovornemu za razvoj in evropske zadeve, poslansko vprašanje. Dobil pa je ta isti poslanec od dr. Pavla Gantarja pismo, na katerem piše, da je minister Mitja Gaspari dr. Pavlu Gantarju, predsedniku Državnega zbora, sporočil, da ne želi odgovarjati na postavljeno poslansko vprašanje, ki ga je, moja malenkost, poslanec Franc Pukšič postavil Mitju Gaspariju, tako kot je to običajno in v skladu s poslovníkom. Slovenska ljudska stranka že drugič postavila ministru Mitju Gaspariju poslansko vprašanje in že drugič se je na isti način izognil, da bi

pred tem Državnim zborom odgovoril na poslansko vprašanje.

Zato vas, spoštovani gospod PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR sprašujem, ali poslanci Slovenske ljudske stranke še imamo pravico, možnost in našo dolžnost postavljati vašemu ministru Mitju Gaspariju sploh kakšno vprašanje? Ali pa so gospod minister Mitja Gaspari izvzeti iz tega, da jim lahko poslanci Slovenske ljudske stranke postavljamo vprašanje, ki pa so seveda izključno vezana na njegov resor. V odloku o delovnih področjih za regionalni razvoj in evropske zadeve piše, da minister zagotavlja medresorsko usklajevanje strateških dokumentov, na podlagi katerih lahko Republika Slovenija prejema sredstva iz evropskega proračuna in vodi dialog z Evropsko unijo na tem področju. In v stanju, v kakršnem smo danes, ko je slovensko gospodarstvo v situaciji tako rekoč padca konkurenčnosti in ko vemo, da sta poslovno okolje in javne finance praktično na najslabšem možnem dnu v zgodovini, mi iz opozicije ne smemo postavljati ministru vprašanja.

Povejte mi, spoštovani gospod predsednik:

Na kakšen način se smemo lotiti v Slovenski ljudski stranki, da dobimo od ministra Gasparija vendarle kdaj kakšen odgovor?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Gospod Pukšič, sami ste dobili enako obvestilo kot jaz glede preusmeritve poslanskega vprašanja. Lahko odgovorim samo to, da je mag. Mitja Gaspari ocenil, da za odgovor na vprašanje, ki ste ga postavili, ni pristojen, zato nanj ne bo odgovarjal. To vprašanje bi morali preusmeriti na ministra, ki je pristojen za regionalni razvoj. Ker je to prišlo zadnji trenutek, ste še vedno napisani pod številko 32 in vas v tem trenutku obveščam, da vas črtam s številke 32, ker niste preusmerili vprašanja na ministra brez resorja. To je vse, kar vam lahko sporočim. Hvala za pohvalo.

Prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 20. seji Državnega zbora.

Ministrica za kulturo Majda Širca bo odgovorila na vprašanje Mirana Györeka v

zvezi z državno proslavo v čast združitvi Prekmurja s Slovenijo.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Hvala lepa.

Vprašanje, ki ste ga postavili, potrebuje nekaj pojasnil, ker je zmotno razmišljanje, da je Ministrstvo za kulturo na kakršenkoli način omejevalo proslave ali jih namerava omejevati v bodoče. Zato v kratkem povzetek, kaj se je zgodilo, da je Vlada sprejela tak načrt proslav, kot ga imamo sedaj in je primerljiv tudi z državami članicami Evropske unije.

Lansko leto je Koordinacijski odbor za državne proslave pripravil predlog, da se v letu 2010 in posledično tudi v prihodnje število državnih proslav, ki smo jih imeli v Sloveniji več kot dovolj, celo inflacijo le-teh, zmanjša, in to na način, ki bi bil primerljiv z drugimi državami / nemir v dvorani/, ampak očitno to vprašanje kaj dosti ne zanima poslank in poslancev, zato predpostavljam, da ga bom na naslednji seji dobila ponovno ali pa...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospa ministrica.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: ... se sedaj umirite, pa bom nadaljevala. Pa ustavite čas.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospa ministrica, samo trenutek. Prosim za mir v dvorani. Vse, ki se pogovarjate, prosim, da zapustite dvorano čim prej. Gospod Pukšič, mag. Kamnarjeva, gospod Žerjav, gospod predsednik Vlade, gospod Bogovič, prosim za mir v dvorani. Ministrica, nadaljujte.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Manjka šolski minister, da bi še mir naredil. Vendar čas se mi je pa nekoliko iztekkel med tem.

Ta racionalizacija ni šla v smer varčevanja ali podobnih razmislekov, ampak v način iskanja boljših rešitev, ki, kot pravim, bi zreducirale več kot štirikratno kvoto proslav, kot smo jih imeli v primerjavi z drugimi državami, na bolj racionalno, logično in bolj pomenljivo število proslav, ki so sedaj zreducirane v tri ključne sklope: pet državnih praznikov oziroma dela prostih dni, ki se jih z državnimi proslavami oziroma s slavnostnimi sejami Državnega zbora slavi vsako leto, se pravi slovenski kulturni praznik, ki ostaja,

mimogrede, še zmeraj unikum in zanimiva pomembnost v našem prostoru oziroma širšem prostoru, dan upora proti okupatorju, dan državnosti, dan reformacije in dan samostojnosti in enotnosti. To se te uradne državne proslave.

Potem so proslave, ki lahko kombinirajo oziroma imajo pomemben vpliv tudi v povezovanju z regionalnimi in lokalnimi skupnostmi in so pomembne za določeno regijo ter se proslavljajo na vsakih pet okroglih let. Na primer: vrnitev Primorske k matični domovini, dan Rudolfa Maistra in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. In še tretji sklop proslav, to so tiste izjemne, ob izjemnih priložnostih, in se dogajajo samo ob velikih okroglih obletnicah.

Kaj hočem povedati? Da je Vlada v začetku letošnjega leta sprejela program, ki ni samo program za letošnje leto, ampak dolgoročnejši, ki pa ne omejuje proslavljanja ali na kakršenkoli način beleženja pomembnih zgodovinskih in ostalih dogodkov v Sloveniji in jih premešča še v drugačne kontekste, s tem da se v tem smislu tudi ni spremenilo to, kar ste v vašem poslanskem vprašanju postavili. Ne drži namreč, da bi ministrstvo za kulturo odpovedalo proslavo v Črenšovcih, ki je, mimogrede, bila zelo dobro organizirana, in se je na lokalni oziroma širši ravni zgodila z izjemno pozornostjo in tudi pomembnim uspehom. Ni je mogla enostavno odpovedati, ker ta proslava ni bila uvrščena v koledar, o katerem sem prej govorila, ki ga je sprejela Vlada, ko je potrdila ta načrt.

Naj povem še to, da sama proslavljanja niso nujno vezana zgolj samo na proslave. Te proslave, tudi te na pet let, ki bodo potekale v sodelovanju s koordinacijskim odborom, lokalnimi regionalnimi skupnostmi, tudi s participacijo delnih sredstev in ostale pomoči, imajo pomemben prispevek in niso umaknjene. Sploh ne. V tem smislu je tudi izhodišče vašega poslanskega vprašanja temeljilo na napačnih predpostavkah, ki, kot sem poskušala zdaj odgovoriti, ne držijo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospod Györek, želite dopolnitev odgovora?

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Spoštovana gospa ministrica, očitno ne želite razumeti, kaj sem hotel s poslanskim vprašanjem. Dejstvo je, da velika večina Slovenk in Slovencev v Prekmurju in tudi na Primorskem meni, da je tak izbris državne proslave v počastitev združitve Slovencev z matičnim narodom, ki je stoletja trpel jarem okupatorjev in nadvlade tujega naroda, sramotno ignoriranje tako pomembnih dogodkov slovenske zgodovine in, blago rečeno, nacionalna sramota. Od tega se poslanci Slovenske nacionalne stranke distanciramo in najostreje protestiramo.

Vsi skupaj se moramo zavedati naše skupne odgovornosti, da dobijo takšni prazniki svoje mesto v ljudski zavesti in spominu slovenskega naroda, kajti osnovni namen takšnih praznikov je trajno vzdrževanje človekove zavesti o njegovi nacionalni pripadnosti, o skupni kulturni identiteti in naši zgodovini. To sem vam hotel povedati, zakaj vaša odločitev ni primerna.

Nesprejemljivo je izgovarjanje na nekakšno racionalizacijo – danes pravite, ne zaradi stroškov državnih proslav v tem primeru – še manj pa na neko evropsko mednarodno primerljivost. Strinjamo se, da je vsekakor treba posvetiti več pozornosti stroškom, njihovi upravičenosti in jih po možnosti skržiti. In to smo dokazali v Črenšovcih, kako se lahko s skoraj nič evrov stroškov naredi dobra proslava. Ampak kot vidim in predpostavljam, se s takšno možnostjo v Vladi in na vašem ministrstvu niste kaj pretirano ukvarjali, ampak ste se enostavno odločili za neke vrste izbris, ne da bi pogledali natančno finančno konstrukcijo.

In na koncu, upam, da se boste odločili za preklic takšne odločitve na vašem ministrstvu. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospa ministrica.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Spoštovani poslanec, niste mogli slišati, ker je bil res nemir tukaj. Zato ponavljam: ni bilo izbrisa, in

tudi ni Ministrstvo za kulturo tisto, ki bi kaj lahko izbrisalo, prepovedalo, zanikalo ali pa uničevalo kulturno identiteto, ki naj bi se potrjevala po vaših razmislekih predvsem skozi proslave. Izbrisa ni, ker proslave so, lahko pa omogočajo tudi drugačne vrste proslavljanja, drugačen časovni premik z njimi in lahko omogočajo tudi bistveno bolj poudarjeno vsebino tega proslavljanja. Je pa Vlada potrdila, ne pa Ministrstvo za kulturo, še enkrat, načrt, ki na nek način s tem, ko poudari manjše število uradnih državnih proslav, kar še ne pomeni, da izniči ali izbriše druge proslave, zato ne površno, površnost v tej družbi je zelo domača, zato je prav, da vsaj znotraj posvečenih prostorov, kot je Državni zbor, ni doma. Ne gre za izbris. Same proslave ne uničujejo slovenske identitete, kje pa! Je pa res, da po naših podatkih oziroma po podatkih, ki so vsem dostopni, večina držav dejansko izbere manjše število, največ v povprečju dve, tri proslave na državnem nivoju, kar pa ne pomeni, da niso prisotne tudi druge proslave, ki imajo še dodatne možnosti. Tudi niso proslave samo v praznikih, niso samo v enem večeru, v eni seji, proslave so lahko zabeležene tudi s tedni odprtih vrat, z izdajo posameznih knjig, s šolskimi poudarki, učbeniki in tako naprej, ki lahko na drugačen način zaznamujejo neko, za narod pomembno, kulturno in zgodovinsko preteklost ali spomin ali tisti segment, ki dejansko utrjuje našo identiteto. In tako kot omenjena proslava, ki je bila dobra, mimogrede, tudi krčenje je danes pomembno, kljub temu da smo se v prejšnjih mandatih soočali s proračunom za proslave, ki se je v bistvu prepolovil, smo še zmeraj lahko sofinancirali tiste proslave, ker smo bili bolj racionalni in bolj skrbni do njih, ki so se dogajale še po predhodnem načrtu vladnih proslav.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister za promet, dr. Patrick Vlačič bo odgovoril najprej na vprašanje Rada Likarja v zvezi s sanacijo avtocestnega odseka Vrhnika–Logatec.

Prosim, dr. Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

V obnovo voziščne konstrukcije na odseku Vrhnika–Logatec, ki je bila zgrajena leta 1971, je poleg preHITEVALNEGA in VOZNEGA pasu ter opornega zidu in podvozov vključen tudi pas za počasna vozila, ki je bil do zdaj izdelan iz asfalta. Velike prometne obremenitve s tovornimi vozili povzročajo poškodbe vozišča, zato se bo pri sanaciji ta pas, ki je namenjen tovornim vozilom, izdelal iz betona, podobno kot se zdaj vgrajuje v novogradnjah v Sloveniji, ker so to pasovi, ki so bolj obremenjeni, in se je to pokazalo za tehnološko smiselno rešitev. Izvajalec del je že vgradil skoraj polovico predvidenega betona. Testna kontrola naročnika in notranja kontrola izvajalca sta ugotovila, da beton ne dosega zadostne trdnosti. Ta karakteristika se lahko ugotavlja samo v petih do sedmih dneh od vgradnje. Ko so bile naročene dodatne preiskave, v katerih se je ugotovilo, da je posledica premajhne trdnosti premalo cementa, je moral izvajalec izključno na svoje stroške odstraniti ves neustrezen material in ponovno vgraditi takšnega, kot je zahtevan s pogodbo in tudi v tehnološkem elaboratu. Upravljavca avtoceste je v konkretnem primeru postopal pravilno in je s testno kontrolo ugotovil nepravilnosti. Le-te se niso ugotovile šele kakšno leto ali dve ali pa tri za tem. Nastalo škodo bo v celoti pokrila izvajalec del. Sistema preprečevanja takšnih napak, ki v celoti nikoli niso popolnoma izključene, po naši oceni ni treba spreminjati, ker sam sistem tudi dokazuje, da jih je moč odkriti. Pomembno je, da sta notranja in zunanja kontrola ugotovili te napake. V takšnih primerih kot tudi v tem je bistveno, da izvajalec na svoje stroške odstrani torej nastali vgrajeni beton in ga potem zamenja z novim.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Gospod Likar, prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Zahvaljujem se za vaš odgovor, gospod minister, vendar z njim nisem v celoti zadovoljen, kajti danes premoremo vrsto tehničnih rešitev, ki omogočajo elektronsko merjenje in do takšnih nepravilnosti po mojem

ne bi moglo pa tudi ne bi smelo prihajati, razen, če je po sredi kakšna velika malomarnost, za katero pa mora stati zadaj tudi ime in morajo obstajati ustrezne sankcije.

V odgovoru ste navedli, da bo stroške oziroma te posledice tega nosil izključno izvajalec del, to je SCT, če se ne motim. Očitno pa je tudi v tem primeru, pa tudi, jaz mislim, v mnogo drugih primerih šlo za pomanjkanje nadzora nad izvajanjem gradbenih del na avtocestnih odsekih. Tudi prometni inšpektorat je v obdobju obnove tega avtocestnega odseka od leta 2006 do danes, se pravi odsek Vrhnika–Logatec, vodil vrsto postopkov, vendar ugotovljene pomanjkljivosti niso zadostovale za uvedbo kakšnih kazenskih sankcij zoper izvajalca del. Naložena jim je bila zgolj odprava ugotovljenih posledic.

Zato vas še enkrat, gospod minister, sprašujem:

Kako namerava vaše ministrstvo v prihodnje doseči racionalnejšo porabo sredstev iz nacionalnega programa za izgradnjo in vzdrževanje slovenskih avtocest in doseči učinkovitejši nadzor nad izvajanjem del, da ne bi zoper prihajalo do podobnih primerov ter posledic... ? / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa.

Pravzaprav sem vesel vašega vprašanja iz enega preprostega razloga, ker obnove so ena izmed dejavnosti na avtocestah, ki izjemno obremenjujejo promet. In verjetno ste, ker vidim, da se zavzimate za to in ste se tudi zelo poglobili, videli, da se recimo na tem odseku dela ponoči, kar do zdaj v Sloveniji ni bila praksa. Marsikje smo imeli tudi težave s tem, ko smo poskušali iti v nočne obnove, ker so v bližini kakšna naselja in so potem pritožbe krajanov zaradi prevelike osvetlitve. Kar vam hočem povedati, je, odkar sem na ministrstvu, se srečujem s problemom obnov, kot so se tudi prejšnji ministri, in nenehno spreminjamo in optimiramo sistem. Tako kot je zdaj nočno delo, ki ga prej ni bilo, bomo šli korak za korakom počasi v sistem, ki bo optimalen.

Ena od zadev, ki jih želim jaz slej ko prej uvesti, je tudi nek supernadzor vsega

tega, kar se dogaja. Dejstvo je, da je naše gradbeništvo relativno majhno in, po domače povedano, vsi vse poznajo. Tako že nekaj časa razmišljam, kako bi pravzaprav uvedli sistem, ki bi meni kot ministru omogočil en res takšen nadzor, ki bo absolutno objektiv in bo optimalen. Zavedam se težav, ki jih prinašajo obnove za nas uporabnike avtocest in tudi za davkoplačevalce. Saj verjetno ste tudi videli, da smo sredstva za obnove iz lanskega leta na letošnje bistveno zmanjšali. Že s tem pravzaprav zahtevamo izjemno natančen pregled, kje je sploh smiselno delati obnove. Da se ne bi dogajalo, da bi se delale obnove tam, kjer to ni potrebno. In gre korak za korakom, pri obnovah, ki so bile v preteklosti slabo zastavljene, odpravljamo pomanjkljivosti in za naslednje leto lahko pričakujete še nekatere novosti. Tako kot je bilo letos to nočno delo in podobno. Je pa seveda to ena zadeva, ki jo srečujemo povsod v Evropi na avtocestah, povsod, kjer imajo avtoceste, in povzročajo velike zastoje. Zato je treba predvsem narediti obnove takšne, da bodo uporabnikom čim bolj prijazne in da ne bo prihajalo do porabe davkoplačevalskega denarja.

Veseli me, da se je tukaj ugotovilo že ob izdelavi, da je prišlo do napake. To, na kar ste me opozorili, bom še posebej povprašal, v zvezi s temi električnimi meritvami. Jaz nisem tehnolog, pa tega ne poznam ali je možno ta skening delati že med samo vgradnjo. Tako da se bom tudi to pozanimal, vsako tako mnenje mi je seveda dobrodošlo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister bo odgovoril tudi na vprašanje Franca Jurše glede nadzora nad izvajanjem pravilnika o omejitvah uporabe državnih cest, katerih trajanje je daljše od enega leta.

Prosim, minister dr. Patrick Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa.

Kar se tiče državnih cest, gospod Jurša navaja, poslanec, se opravičujem, navaja, da pravilnik o omejitvah uporabe državnih cest, katerih trajanje je daljše od enega leta, prepoveduje vožnjo posameznim vrstam vozil zaradi zavarovanja državne ceste iz razlogov, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in prometa in njih, in sicer

zaradi neustreznih tehničnih elementov ceste, nosilnosti in voziščne konstrukcije in premostitvenih objektov.

V drugi točki 6. člena so določeni odseki državnih cest, na katerih se zaradi neustrezne nosilnosti voziščne konstrukcije prepove promet za vozila z osno obremenitvijo, ki je večja od 8 ton. Na tem seznamu je tudi ta odsek. Odločitev o uvedbi omejitev prometa, z ozirom na ohranitev celotnega cestnega telesa, je ekonomska odločitev iz naslova gospodarjenja s cestami. Te omejitve se smiselno uvajajo na delih cestnega omrežja, kjer s tehničnega vidika v bližnji prihodnosti lahko pričakujemo pospešeno propadanje cestnega telesa, in sicer na delih, kjer se na nosilnosti voziščnih konstrukcij odraža učinek utrujenosti, stanje vozne površine pa je mejno ali slabše. V primerih, ko je prepoved oziroma omejitev uporabe določene državne ceste ali njenega dela potrebna za obdobje, ki presega eno leto, se takšna prepoved oziroma omejitev določa v skladu s prej omenjenim pravilnikom. 9. člen določa, da mora direkcija, kadar ugotovi, da so podani razlogi za omejitev uporabe državne ceste, ki jih ni mogoče odpraviti v roku enega leta, podati ministru utemeljen predlog za omejitev uporabe. Ravno tako velja za odpravo omejitve. Na omenjeni cesti Ljutomer–Pavlovci je uvedena omejitev oziroma prepovedan promet tovornih vozil z osno obremenitvijo, ki je večja od 8 ton. Na odseku je obojestransko vzpostavljena ustrezna signalizacija, ki opozarja na omenjeno odredbo. Skladno s pravilnikom je prometna ureditev na odseku državne ceste označena s predpisano signalizacijo in s tem so tudi vzpostavljeni pogoji za ugotavljanje kršitev, nadzor nad prekoračenjem največjih dovoljenih obremenitev, ki so določene s prometnim znakom, in kršitev pravil o varnosti cestnega prometa. Nadzor nad izvrševanjem izvaja policija, ki je hkrati tudi prekrškovni organ.

Na koncu bi želel poudariti, da se v okviru novosti novega zakona o cestah predlaga podelitev pooblastila za izvajanje nadzora nad preseganjem največjih dovoljenih osnih obremenitev tudi občinskim redarstvom, ki naj bi izvajala nadzor na občinskih cestah in državnih cestah v naseljih. S tem ukrepom bomo zagotovili večji

nadzor in večjo učinkovitost spoštovanja pravnih pravil.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister bo odgovoril tudi na vprašanje Milana Čadeža v zvezi z vzdrževanjem cest.

Prosim, gospod minister dr. Patrick Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Torej to je splošno vprašanje samo o vzdrževanju cest, če prav razumem?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: To je vprašanje, ki je bilo postavljeno v zvezi z vzdrževanjem cest, tako imam napisano, na zadnji seji, če se ne motim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Takrat, ko sem jaz manjkal.

Torej Direkcija Republike Slovenije za ceste je obvestila Direktorat za ceste. Glede enega konkretnega primera sem imel namig, da naj bi se o njem govorilo, zato imam bolj konkretno. Drugače vam na splošno lahko povem za vzdrževanje cest.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kar odgovorite tako, kot mislite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Na splošno glede vzdrževanja državnih cest. Želje so take, denarja je pa toliko. To je največji problem. Imamo 6 tisoč kilometrov državnih cest, od tega jih je 3 tisoč v relativno slabšem stanju. Proračunska sredstva so takšna, kot so. Če še bolj na splošno povem, samo državne ceste so en del tistih infrastrukturnih sredstev, ki jih imamo za investicije, za investicijsko vzdrževanje. Potem je tu gradnja železniške infrastrukture, gradnja do sedaj tudi avtocest in podobno. Želje so v Sloveniji zelo velike in jih je tako, če čez palec rečem, za 15 milijard evrov. Denarja pa imamo na ministrstvu na voljo med 300, 400 milijonov na leto. In teh dveh stvari enostavno ne morem dati skupaj. Kar počnem za to, da bi lahko nekako prišli do sredstev, da bi našli sredstva, da bi hitreje obnovili državne ceste, je to, da se trudimo, da bi z javno-zasebnim partnerstvom pripeljali neke partnerje, ki bi omogočili financiranje takšnih odsekov, da bi prej obnovili vse te

državne ceste. Ampak javno-zasebno partnerstvo je zelo fino delati na avtocestah, kjer pobiraš cestnino. Na državnih cestah je to skorajda nemogoče. Zato poskušamo najti načine, kako bi pripeljali neke zasebne partnerje tudi na državne ceste, da bi teh 3 tisoč kilometrov državnih cest obnovili prej, kot bi prišli na vrsto z državnim proračunom. Z ministrom za finance imava medresorsko delovno skupino, ki jo midva vodiva, ki ne najde odgovora na ta vprašanja. Ni enostavno. Ampak mislim, da neke luči na koncu tunela se tukaj kažejo. Je pa v osnovi problem v tem, da je denarja toliko, kot ga je. In tega, ki je, moramo razporediti na 3 tisoč kilometrov državnih cest, ki jih je treba obnoviti. Je pa smiselno to narediti prej, ker je kasnejši vložek toliko višji vložek. Če pustimo, da ceste popolnoma propadejo, potem je težje izvajati rekonstrukcijo vzdrževanja, kot če to naredimo v obdobju, ko je to bolj smiselno. Prej, ko bomo to naredili, manjši bo vložek za državo, tudi če se bomo zaradi tega nekoliko zadolžili.

To je relativno enostaven odgovor na to, kar bi si tudi jaz želel, da bi imel toliko sredstev, kot jih potrebujem za obnovo državnih cest.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Prosim, gospod Čadež.

MILAN ČADEŽ: Hvala za odgovor, gospod minister.

Očitno si mojega vprašanja niste natančno ogledali oziroma prebrali. Vprašanje je bilo o vzdrževanju, ampak tudi konkreten primer na cesti Škofja Loka–Žiri. Razumem, da je težava z vzdrževanjem cest v Sloveniji, vendar smo poslanci, pokrivamo vsa področja, tu smo tudi zaradi tega, da opozarjamo na te kritične probleme.

Vemo, da imamo slabih 60 % cest v Sloveniji, ki imajo visoko oziroma srednje visoko stopnjo tveganja, kar je ocenila neodvisna evropska komisija. Prav na teh cestah se zgodi največ prometnih nesreč, ki se končajo s težkimi posledicami oziroma tudi s smrtjo. Prav tukaj vas opozarjam na kilometer 7,5 Škofja Loka–Žiri. In prav na tem kilometru, kar sem vas opomnil že spomladi na aprilski seji, se je septembra zgodila

ponovno tretja smrtna nezgoda. Tudi vi imate koncesionarje, cestne oglednike, ki si ogledujejo določene ceste. Želim, da se ta odsek natančno ogleda, ker je nevaren, ker ne želimo, da se v tem lokalnem okolju in tudi v celi Sloveniji dogajajo taki primeri, glede na to, da ne to že opozarjamo. Želim tudi povedati, da je v zadnjih dveh letih prišlo do napredka na tej cesti, ki je sicer že v slabem stanju, želim pa, da se vzdrževanje oziroma ta nujna dela intenzivno nadaljujejo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala.

Tudi sam sem se vozil zadnjič po vaših krajih in si ogledoval te ceste. Zaradi rebalansa proračuna so bila sredstva še dodatno zmanjšana za državne ceste in tako smo morali ukrep krpanja vozišč omejiti na resnično najnujnejša popravila, za krpanje vozišč, kjer zaradi prometnih obremenitev in zmrzlinjskih poškodb prihaja do razpadanja vozne površine. Območje, o katerem govorite, je klimatsko izjemno obremenjeno in zaradi tega še toliko bolj izpostavljeno vplivom na cestišče.

Prioriteta popravil je bila prilagojena danim razmeram, zato neravnina na cesti R-1/210, odsek Škofja Loka–Gorenja vas, kjer se je, žal, zgodila prometna nesreča s smrtnim izidom, za katero po naših podatkih sicer ni bil vzrok neravnina, ni bila izravnana. Popravilo vozišča na omenjeni stacionaži bo Direkcija za ceste ponovno uvrstila v plan krpanja za naslednje leto in bomo to neravnino odpravili.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog?
Postopkovni predlog, gospod Čadež.

MILAN ČADEŽ: Želim, gospod minister, da se resnično ta del natančno ogleda, ker ne želimo, da se ponovijo take stvari. In bi želel tudi od vas ne samo naslednje leto tak odgovor, tako vprašanje sem imel tudi na spomladanski seji, želim konkreten datum oziroma časovnico, kdaj bo prišlo do tega postopka.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Institucija postopkovnega predloga je bila, kolega Čadež, zlorabljena, ker pa gre za cesto v Poljanski dolini, recimo, da bomo "to šteli malo manj". Toliko za informacijo. Hvala lepa.

Poslansko vprašanje ministru bo postavil Janez Ribič v zvezi z ureditvijo nezavarovanih železniških prehodov.

Prosim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa, predsednik.

Trenutno je na slovenski železniški infrastrukturi 916 nivojskih prehodov, od tega jih je 577 zavarovanih samo z Andrejevim križem. V letih 2009 in 2010 je bilo na področju nivojskih prehodov izvedeno naslednje. Najprej nam povem, da različne ukrepe izvajamo zato, da preprečujemo nivojske prehode, ki so zavarovani samo z Andrejevim križem, zato boste videli, da je ta nabor različen. Eden izmed njih je ukinjanje, teh je bilo 19. Avtomatske naprave, zavarovanje z njimi, teh je bilo 9. Obnovljen je bil en nivojski prehod z ureditvijo zavarovanja za pešce in obnovljena avtomatika na enem nivojskem prehodu. Z drugimi besedami povedano, od 577 smo jih v dveh letih približno 30 uredili, kar je relativno po moji oceni majhna dinamika. Majhna dinamika zato, ker je to zelo, zelo drago, in bom potem tudi povedal na koncu, ko vam bom dal kompletno sliko, ker se praktično redno s tem ukvarjamo.

Kar se tiče aktivnosti, ki tečejo, so naslednje. V izdelavi je projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja za rekonstrukcijo in elektrifikacijo proge Pragersko–Ormož–Hodoš, s katero se bo uredilo kar 100 prehodov naenkrat, se pravi na celotni trasi. Proga Pragersko–Ormož bo imela 11 izvennivojskih križanj, 14 jih bo zavarovanih z zapornicami, ukinjenih bo 18. Ormož–Murska Sobota–Hodoš, 13 izvennivojskih, 25 zavarovanih, ukinili jih bomo 36. Začetek gradbenih aktivnosti se postavlja v leto 2013.

Kar se tiče Divače–Koper, z gradnjo nadvozov, povezovalnih cest, izvedbo avtomatskih zavarovanj in ukinitvami se bodo uredili vsi nivojski prehodi na progi Divača–Koper in na odseku Divača–Prešnica, kjer jih

je 8 zavarovanih z Andrejevim križem. Po terminskem načrtu se bodo aktivnosti, povezane s prihodi, začele v letu 2011, končale v letu 2013.

Poleg navedenega poteka še izdelava DPN-jev za sedem posameznih izvennivojskih križanj, s čimer se bo omogočila ukinitvev nivojskih prehodov in povečala varnost na železnici tudi na progi Ljubljana–Sežana, to je Rakek, Ljubljana–Jesenice, prehod Lesce pri Murki in Selo–Žirovnica, proga Ljubljana–Dobova, prehodi Spodnje Laže, Brežice, uvoz Dobova, izvoz, proga Zidani Most–Maribor, prehod Bohova. Poudariti moram, da je število ukinjenih ali zavarovanih nivojskih prehodov v veliki odvisnosti od zagotovljenih proračunskih sredstev in v tej povezavi ima ministrstvo za cilj, da v nacionalni program vključi financiranje zavarovanj, tako na glavnih kot tudi na regionalnih progah. Natančnejši načrt lahko poleg tega, ki je bil zdaj že nekako predstavljen, zahtevate oziroma pričakujete v nacionalnem programu.

Kdaj bo zagotovljeno ustrezno zavarovanje treh nezavarovanih prehodov v občini Pesnica? Lahko vam posredujem informacijo, da je preiskovalni organ začel preiskavo in bo njegovo poročilo pripravljeno v najkrajšem možnem času.

V skladu s predlogi in komisijo za pregled nivojskih prehodov bodo pripravljene rešitve zavarovanj vseh prehodov, ki jih omenjate. Pregled situacije prehodov na tem območju kaže, da je možno dva nezavarovana prehoda, med njimi je tudi ta, na katerem je bila nesreča, ukiniti in ju povezati s povezovalno cesto na bližnji zavarovan prehod. Za tretji prehod pa se v tem trenutku postavlja možnost ustreznega zavarovanja, za kar se v najkrajšem možnem času pričakuje predlog komisije.

Naj povem, ker imam še ravno toliko časa, da pogosto se s to problematiko ukvarjamo, tudi danes smo se, in ena izmed odločitev, ki je bila pred kratkim sprejeta, je tudi izobraževanje občinskih služb, ki so za to pristojne. Namreč večina nesreč, ki se zgodi, se zgodijo na križanju železnice in občinskih cest, ne državnih cest, Praktično skoraj vse državne ceste, in mislim, da je mogoče res nekaj primerov, je takšnih, da so zavarovane samo z Andrejevim križem. Problem so občinske ceste in križanje z železnico. Zato

bomo naredili izobraževanje za te, ki so na občinah odgovorni za varnost na teh prehodih.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora gospod Ribič?

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani gospod minister in vsi prisotni!

Moram reči, da ste mi kar na široko odgovorili na moje vprašanje, kako bomo razreševali to problematiko v Sloveniji.

Jaz bi še enkrat rad poudaril, da me pač zanima za ta konkretni primer, za katerega sem vprašal.

Kdaj bo zagotovljeno ustrezno zavarovanje teh treh železniških prehodov v občini Pesnica?

Poudaril bi rad in, gospod minister, prosim vas in pa vaše pristojno prometno ministrstvo, da preko svojih služb, predvsem zlasti še direkcije za železniški promet, čim prej pripravite projektno dokumentacijo in zagotovite ustrezno zavarovanje omenjenih železniških prehodov, da ne bi prihajalo do novih nesreč. Ne bi želel namreč, da se dogodi še kakšna podobna tragedija. Jaz vem, da je to velik zalogaj, tudi finančni, ampak tam, kjer se takšne tragedije pojavljajo, bi se tudi morala vzpostaviti neka prioriteta razreševanja teh problemov, in to bi rad dosegel, da bi vzeli bolj pod drobnogled in bi se tudi ta problem na tem koncu razrešil. Gre za eno od najstarejših prog, povezava Dunaj–Ljubljana–Trst. In če je že toliko let nezavarovan železniški prehod, mislim, da bi tukaj morali uvesti neke prioritete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Ker mi je prej manjkalo časa, bom še to povedal. Poleg tega smo naročili, ker je občinska pristojnost, da se še enkrat opravi pregled vidnega trikotnika dostopa. In če slučajno kje niso občinske službe opravile svoje naloge – tam je recimo prehod takšne narave – da se doseže ta vidnost.

Glede tega konkretnega primera. Ja, ima prioriteto. Takoj, ko dobimo od preiskovalnega organa napotilo, jaz sem vam nakazal, kakšna bi lahko bila rešitev, bomo tudi k njej pristopili. In ima absolutno prioriteto. Na koncu koncev pravim, da se s to problematiko veliko ukvarjamo. Sem pa bil danes presenečen, ko sem slišal, da pravzaprav v naši državi razmerje med zavarovanimi, pa prehodi z avtomatiziranimi napravami, pa z zavarovanimi zgolj z Andrejevim križem, ni dosti drugačno, kot je tudi v razvitejših državah v Evropi. Hkrati pa sem naročil svojim sodelavcem, da poskušajo najti način, kako bomo boljše opozorili voznika, kadar se približuje Andrejevemu križu. Naša ocena je, da je percepcija Andrejevega križa nezadostna pri približevanju nivojskemu križanju, ali bo to neko svetlobno opozarjanje ali bo to kakšno drugo opozarjanje. Lani smo imeli tudi akcijo Andrejev križ preventivne narave. In če povem plastično: ljudje se na rdeči luči ali na stop znaku bolj pozorno obnašajo kot pri Andrejevem križu, čeprav ima tiste znake, da se mu približuješ in je potem Andrejev križ. Zato iščemo načine, kako bi tudi z bolj intenzivnim opozarjanjem na teh nivojskih križanjih, ki so zavarovana zgolj s križem, dosegli večjo varnost ob vseh teh drugih ukrepih. Kot povedano, bo ta šel prioriteten naprej in nakazana rešitev je ukinitvev dveh povezovalnih cest in zavarovanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan bo odgovarjal na vprašanje najprej Sama Bevka v zvezi z zatiranjem majskega hrošča. Mislim, da bo to rahlo pozen odgovor, ampak vseeno.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, kolegi ministri!

Majski hrošč spada med tako imenovane nekarantenske škodljivce, ker je nevarna ličinka. Je prisoten v Sloveniji, za boj proti njemu pa v osnovi uporabljamo tako imenovane tehnološke ukrepe, to je poseben način oranja, plitvega oranja z rotovatorjem. S tem se vzdržuje potem neka normalna

populacija, ki ne povzroča gospodarske škode na področju kmetijstva.

Imeli smo množičen izbruh leta 2007 v občinah Idrija in Logatec in takrat je Vlada odreagirala na poseben način, s posebno uredbo in se je kot boj proti temu škodljivcu uporabljal posebni pripravek, ki je vseboval patogeno glivo. Takrat je bilo za boj proti temu škodljivcu porabljenih 540 tisoč evrov državnega denarja. Ta aktivna snov je bila iz registra v Evropski uniji izbrisana leta 2008 in se od takrat naprej več ne uporablja za redno borbo proti škodljivcu, možna je pa še vedno interventna uporaba.

V tem trenutku je ocena strokovnih služb, na tem področju Idrije deluje Kmetijsko-gozdarski zavod, da je možno proti škodljivcu delovati še s tehnološkimi ukrepi in obvladovati njegovo populacijo. Potrebna pa sta tukaj dva poudarka. Če pride do spremembe ocene, da predstavlja zopet veliko gospodarsko nevarnost, je na predlog strokovne službe možno v Slovenijo ponovno interventno uvoziti glivo, ki deluje proti ličinki in tudi v tem primeru moram zagotoviti, podobno kot sem zagotovil pri zlati trsni rumenici, čeprav ni namenski denar načrtovan v proračunu za leti 2011, 2012, vendar v primeru potrebe pa se bo ta denar takoj našel. Hvala.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Gospod Bevk, izvolite.

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Jaz se gospodu ministru zahvaljujem za njegov odgovor. Veseli me tudi možnost, da je možno to glivo interventno uvoziti in da se bo lahko ukrepalo, če se pojavi večji obseg škode. Dejstvo je, da se ta škoda pričakuje v prihodnjem letu, ko bomo spet imeli tako imenovano kebrovo leto. Se pa pojavlja škoda tudi na drugih območjih v Sloveniji, to je na gori nad Ajdovščino, ne samo na črnovrški planoti v občini Idrija in Logatcu, temveč tudi v Kobaridu, Bovcu, Tolminu in Čepovanu. Zato bi bilo dobro, da se strokovne službe pripravijo na morebitno večjo škodo v prihodnjem letu in da ustrezno ukrepajo. Naj pa povem vsaj eno pozitivno plat teh poplav, ki so bile na črnovrški planoti,

tudi Zadlog je bil zalit skoraj 17 dni in je bilo nekaj teh škodljivcev tudi po tej plati uničenih, strokovnjaki ocenjujejo nekako polovica. Je pa zaradi tako dolgotrajnega zalivanja travinj prišlo do škode na travah. Tako bo vsekakor treba sanirati eno in drugo stvar. Hvala lepa, še enkrat, za odgovor.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Torej ni potrebe, da bi minister dodatno odgovarjal.

Minister bo odgovoril tudi na vprašanje Janeza Ribiča v zvezi z ustanovitvijo internetne skupine.

Prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec za vprašanje.

Tukaj tečejo aktivnosti, kakor je bilo obljubljeno s strani obeh ministrov. V tem trenutku se končuje protokol med obema ministrstvoma, kako učinkovito odreagirati na inšpekcijski ravni, kar je v tem konkretnem primeru bil problem. Druga zadeva, to pa mogoče kot obvestilo, da boste razumeli, zakaj smo to tako resno vzeli. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je z obrambnim resorjem za civilno zaščito dogovorilo, da financiramo nakup posebnega čolna, ki bi ga ravno v vašem primeru tam potrebovali, pa ga nismo imeli. Ta čoln bo seveda financiralo kmetijsko ministrstvo in ga predalo v uporabo civilni zaščiti. Civilna zaščita ga bo lahko uporabljala v celi paleti primerov, s katerimi se ukvarja, in tudi v takšnem primeru, kot ste postavili vprašanje, ko enostavno na razpolago ni bilo na ravni države ustreznega tehničnega sredstva. Hvala.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Ribič?

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo, spoštovani gospod minister.

Zanima me konkretna odgovornost inšpekcijskih služb, ki v tej zadevi niso opravile svoje naloge, saj je prihajalo do prelaganja odgovornosti in je bilo celo njihovim predstojnikom težko določiti, kateri inšpektor je pristojen, kot ste lahko sami ugotovili.

Se pravi:

Kdo je kriv in kdo bo odgovarjal za posledice?

Treba je tudi vedeti, da je bilo Perniško jezero po izgradnji avtocest deloma zasuto v globljih delih in da je bil narejen nov iztočni objekt. Ali je res narejen slabo in nepravilno, pa prosim naj odgovorijo za to pristojni strokovnjaki.

Treba je narediti red, zato pričakujem, da bo tudi Dars z vsem svojim strokovnim aparatom enkrat za vselej opravil svoje delo na tem področju.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod poslanec, še enkrat hvala za vprašanje.

Tukaj je v bistvu jasno, tisti, ki opravlja in ima od tega gospodarsko korist, mora poginule ribe pripeljati do mesta, to je obala, kjer jih v celoti prevzeme veterinarsko-higienska služba.

Kakor sem že poudaril, v bistvu je prišlo do tega, da štiri inšpekcijske službe so se usklajevale, katera je odgovorna, katera lahko izda ustrezne sklepe. Takrat sva tudi z ministrom dr. Rokom Žarničem posegla in smo se vse službe potem tudi uskladile. Je pa bil v bistvu primer takšne narave, da ga je bilo dejansko vsebinsko težko reševati. Če bi bile vode zadosti visoke, bi se lahko že z običajnimi čolni mrtve ribe odstranile, če bi bilo dno ravno. Tudi pri nizkem vodostaju se enostavno tisti, ki odstranjujejo, sprehodijo in odstranijo. Če pa je dno, kakor v tem primeru, ko je bila plitvina, vmes pa zelo globoke jame, ki so ogrožale ljudi, če bi se odpravili na ta način, se je pa iskalo ustrezno tehnično sredstvo, na primer takšno, kakor bo ta čoln, ki ga bo sedaj kmetijsko ministrstvo financiralo za civilno zaščito. Hvala.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister bo odgovoril na vprašanje dr. Laszla Göncza v zvezi z reševanjem škode, povzročene s strani divjadi.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Tukaj je treba dati kar nekaj informacij. Področje, ki ga vi, gospod

poslanec, omenjate, spada pod pomursko lovsko upravljavsko območje. Tukaj je relativno kar dosti škod izplačanih na letni ravni. Višina škod je nekje okoli 100 tisoč evrov, se pa med leti spreminja. Vsaj takrat, kadar je v gozdu premalo hrane, se živali preselijo na polja. Takrat so škode tudi čez 100 tisoč evrov. V letu 2008 jih je bilo izplačanih 118 tisoč 568 evrov. leta 2009 98 tisoč evrov. V letih, ki so drugačna, pa je škod bistveno manj, nekje okoli 55 do 60 tisoč evrov.

Tukaj je treba povedati še naslednje dejstvo. Količina živali je odvisna od letnih načrtov odzema, ki potem dajejo pravico in dolžnost lovskim družinam, da v bistvu izpeljejo odstrel. Ti načrti pa se sprejemajo na tako imenovani javni način, potrebna je javna obravnava, ker je treba javno izraziti stališče in zahteve, do katerega se mora upravljavec opredeliti. In zdaj en podatek, gospod poslanec, ki vas bo verjetno zanimal, in ta je naslednjih. V zadnjih letih se, po nam dostopnih podatkih, na javnih predstavitvah letnih načrtov, kjer bi se ljudje in kmetje, ki imajo škodo, morali izjasniti, nekaj zahtevati, predstavniki kmetov in kmetje teh javnih razgrnitev niso udeležili.

Hvala.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev, ja, prosim. Dopolnitev odgovora, prosim.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister!

Strinjam se z nekaterimi vašimi odgovori, verjetno je napaka tudi v samih interesentih za uveljavitev škode, vendar bi kljub temu odprl še dve stvari oziroma sta že bili odprti v uvodnem vprašanju, ampak bi jih ponovil. Žal, kljub temu, kar ste omenili, je trend takšen, da je ta škoda vedno večja, iz leta v leto večja. Torej, koncept pristopa reševanja tega problema, po moji oceni, le ni pravilna. Treba bo vložiti še več napora in iskati možnosti. To je ena stvar. In druga stvar je ta, da se postavlja vprašanje ograjevanja površin s temi visokimi ograjami, kar se je, baje, na določenih območjih obneslo.

Vemo, da je specifična konfiguracija tal na območju, o katerem zdaj govoriva, ampak kljub temu sprašujem:

Kakšno je strokovno stališče do postavljanja tovrstnih ograj?

Ali je to prava rešitev oziroma v kakšno smer se bo lahko šlo?

In čisto za konec bi še enkrat poudaril. Letos sem tudi sam pogledal določene povzročene škode in vam lahko zagotovim, da je na Goričkem stanje s tega vidika res katastrofalno.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite?

Prosim, gospod minister, odgovor.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik.

Rad bi podal dve informaciji. Seveda je možno tudi zaščititi, to zaščito tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sofinancira, vendar ker gre tukaj za zelo velik prostor – in seveda je iskanje ravnovesja med varovanjem živali, ob tem, da se zavedamo, da žival nima več naravnega sovražnika, ker je bil na našem koncu skorajda iztrebljen, in med odstrelom. To ravnotežje je treba iskati. Pogosto se zgodi v tem, moja osebna ocena je tudi v tem trenutku takšna, da je bil v bistvu odstrel manjši. Bi pa še enkrat pozval populacijo, ki ima največ škode, torej kmetijski sektor in njihove predstavnike. Bodite pozorni, do konca marca naslednjega leta, se ponovno zaključi javna razprava, ki govori ravno o upravljavskih načrtih, in tudi tam, kjer je pristojno mesto, do katerega se upravljavci morajo opredeliti do vseh pripomb, zelo jasno povejte svoje argumente.

Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev. Zvonko Lah bo postavil vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim, gospod Lah.

ZVONKO LAH: Spoštovani gospod minister!

Ljudje so z veliko nejevoljo sprejeli obvestila o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin. Razlog za to so številne napake

in nelogičnosti, ki so v teh obvestilih vsebovane.

Zanima me:

Kaj boste storili glede zmede pri množičnem vrednotenju nepremičnin?

Kdo bo za to odgovarjal?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanec, spoštovane gospe poslanke, poslanci!

Hvala lepa za vprašanje, ki bo omogočilo razjasnitev mnogih dvomov in vprašanj glede te akcije, ki pa, moram reči, je mogoče občutljiva zato, ker ljudje za tem "izdelkom" Dursa vidijo davke, za katere pa naše ministrstvo v naslednjem koraku ni pristojno.

Vaše vprašanje je izredno podobno, praktično identično vprašanju gospoda poslanca Gvida Kres, 4 k 25, in da ne bi dvakrat bral ali bral istega vprašanja, imam še odgovor na njegovo vprašanje, še neka dodatna pojasnila...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod minister, na vsako vprašanje boste morali odgovoriti ločeno, tako da v tem trenutku gospodu Kresu ne morete odgovarjati, samo gospodu Lahu.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Hotel sem pojasniti, da bosta oba odgovora skupaj dala celovito sliko.

Nepremičninske evidence ni možno urediti v kratkem času. Pomanjkljivi in neurejeni podatki izvirajo predvsem iz prejšnjega družbenega sistema, ki ni bil naklonjen evidentiranju lastnine. Žal procesa privatizacije in lastninjenja družbene lastnine nismo izkoristili za ureditev evidentiranja nepremičninskega premoženja. Nekatere odmevne afere, ki jih je povzročilo nesistematsko evidentiranje premičnin in stvarnopравnih pravic na njih, na primer kot Zbiljski gaj, so povzročila vsaj delno ureditev tega področja. Z Zakonom o varstvu kupcev stanovanj in stanovanjskih stavb iz leta 2004 so začeli investitorji dosledno evidentirati vse stavbe v etažni lastnini. Še vedno pa ostaja v precejšnji meri neevidentirane nove

enodružinske stavbe, gospodarska poslopja in predvsem že prej zgrajene stavbe. Tako stanje, ki je zatečeno, je narekovalo, da se v registru nepremičnin zberejo podatki o dejanskem stanju nepremičnin. S popisom nepremičnin je bila zajeta večina podatkov o stavbah in nekateri podatki o zemljiščih in stavbah so bili izvzeti še iz drugih zbirk, kot so zbirke lastnikov iz zemljiške knjige, namenske rabe zemljišč od občin, dejanske rabe pa od Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Tudi podatku o uporabnikih iz registra prebivalstva za državno lastnino, lastnino občin in javno dobro so bili pripisani podatki o upravljavcih. Zaradi količine podatkov, zbiranja podatkov od lastnikov in kasnejše avtomatske obdelave podatkov je bilo že vnaprej jasno, da bo treba podatke še enkrat preveriti. In ta preveritev poteka ob obveščanju lastnikov o poskusno izračunani vrednosti nepremičnin. Odgovornost za pomanjkljivo in nepravilno evidentiranje nepremičnin, ki povzroča nezadovoljstvo lastnikov nepremičnin, ne more prevzeti le en organ. Za evidentiranje podatkov, zbranih v registru nepremičnin, je odgovornih več resorjev, ki skrbijo za podatke, ki so bili prevzeti v register. Za pravilnost in ažurnost podatkov so odgovorni tudi lastniki sami. Z obvestili o poskusnem izračunu vrednosti je država prvič vsem lastnikom razgrnila podatke, ki jih ima vodene o njihovih nepremičninah. Razgrnila pa je, žal, tudi napake, ki obstajajo v evidencah in nepravilne povezave med podatki. Lastnikom je razgrnila, kako imajo urejeno stanje svoje nepremičnine v katastrih in ali imajo zaščitene solastniške pravice v zemljiški knjigi. Obveščanje lastnikov nepremičnin lahko izkoristimo kot priložnost za kakovostnejše vodenje nepremičninskih evidenc. To pa je v interesu tako posameznika kot države. Pričakujem, da bodo kratkoročni ukrepi, ki jih je že sprejela Geodetska uprava, po potrebi pa jih bo še ministrstvo, zagotovili hitrejšo urejanje podatkov v postopku obveščanja. Za dolgoročno ureditev tega področja bomo predlagali sprejem ustreznih ukrepov Vladi. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite.

ZVONKO LAH: Hvala lepa.

Že prav, gospod minister, da bo to prispevalo k izboljšanju evidence, ampak mene zanima:

Zakaj ravno v tem trenutku s tako akcijo, ko vemo, da Geodetska uprava nima ažurne evidence, da zemljiška knjiga ne vpisuje vseh sprememb pravočasno?

Res pa je tudi, da sami lastniki nimajo pri sebi evidence urejene, kot bi jo morali imeti. Vendar pri tem množičnem vrednotenju gre za statistično obdelavo podatkov, izvršenih transakcij v določenem obdobju, in to je v obdobju petih let. V tem obdobju so bile nekatere transakcije tudi špekulativne narave, se pravi, cene bistveno višje. In sedaj se pojavlja, da so ljudje tudi tam, kjer dobro poznajo tržno vrednost, dobili bistveno višje ovrednoteno in je prava zmeda. Tako da bo država pobirala davek v nekih špekulativnih vrednostih, ki so bile v določenem trenutku.

Potem, popis je star tri leta. V tem času so ljudje spreminjali svojo lastnino, prodajali in tako naprej. Nastala je zmeda, ki jo je Geodetska uprava še povečala, ker že tako do sedaj niso ažurno vpisovali vseh sprememb v zemljiško knjigo. Mislim, da to ni ravno pravi način, ker že tako ne zmorejo urediti vseh teh evidenc in so ti lastniki, ki so množično pridrvili sedaj na Geodetsko upravo, to zmedo še povečali.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

V pojasnilo. Rok in urnik je bil že vnaprej določen, tako da je padlo v sedanji trenutek. Moram pa povedati, milijon 99 tisoč 317 obvestil je GURS poslala. V tem je 84 milijonov podatkov. V 14 dneh do sedaj je prišlo 1 % ali 89 tisoč 215 predlogov sprememb podatkov – 1 %, ena na tisoč. In od tega samo desetinka promila, se pravi, ena na 10 tisoč pripomb na vrednost. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite.

ZVONKO LAH: Glejte, gospod minister, hvala bogu, da je prišlo samo 1 %. Kaj, če bi 10 %? Kaj bi potem naredili? Mislite, da je problemov samo en promil? Prepričan sem, da jih je bistveno več. Ljudje niso prišli, ampak še bodo, vsaj takrat, ko bo šlo zares. Mislim, da je problematika zelo pereča. Res, kot ste rekli, se je to nakopičilo skozi vsa ta leta, da bi morali začeti pred 20 leti to počasi urejati, sedaj se pa čez noč tega ne da. Vendar se bojim, da bo to naredilo še večjo zmedo, ker v zemljiški knjigi sedaj ni več vpisana kvadratura niti raba zemljišča, ampak samo parcelna številka. In na novo se ustvarja zmeda, ker mora lastnik oziroma tudi posrednik na Geodetsko upravo po prave podatke, nekateri pa tega sploh ne gredo iskat in vpišejo v kupoprodajno pogodbo samo parcelno številko. In nastane zmeda, ko kupec niti ne ve, kaj je kupil, kakšne površine in kakšno kvadraturu. Se že pojavljajo problemi, kot so določeni primeri, ko je kupec več kupil, kot je pa potem dobil. In ta razlika oziroma ta zmeda bo postajala še večja. Mislim, da bi bilo treba to pričeti razčiščevati, resda določene stvari prvič od časa Marije Terezije naprej, vendar na tak način, ko posegamo z nekim davkom, zato da bomo razčiščevali osnovne stvari, se bojim, da bo še večja zmeda. Zato mislim, da bi bilo prav, da se v korist reševanja te problematike opravi razprava o tem v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Laha, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

Zdaj bo gospod Bogdan Barovič postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo mag. Darji Radić.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala.

V bistvu je bilo vprašanje namenjeno in usmerjeno tako na ministrico kot ministra za okolje in prostor. Vprašanje se tiče posledic povodnji. Posledice poplav iz leta 2007 še niso bile sanirane. Torej tri leta kasneje, letos, so bile posledično, zaradi nesaniiranih posledic iz leta 2007, škode

veliko večje. Ocenjene so na nekaj 100 milijonov evrov, neposredno in posredno pa je prizadetih več 10 tisoč ljudi in na desetine podjetij. Pogostost poplav je čedalje večja in posledice tudi. Komaj mesec dni po poplavah je okrog reševanja posledic vse utihnilo. Konkretno finančne obljube do danes ni nobene. Na mojo strankarsko, torej pobudo Slovenske nacionalne stranke, naj ta vlada prizadetim občinam da možnost, da predvidena neporabljen sredstva iz občinskih proračunov preusmerijo v financiranje posledic in s tem razbremenijo tudi državo, odgovora pač ni.

Namesto konkretnih in učinkovitih potez pristojnih ministrstev, je minister za okolje in prostor dobil nalogo, naj pripravi zakon o koncesijah za spodnjo Savo, spremembe Zakona o vodah, spremembe Zakona o varstvu okolja, spremembe Zakona o varstvu narave. Ampak kolegice in kolegi, z zakoni se ne da urediti razmer po povodnji in pred novimi katastrofami. Osnove preventivne ukrepe predstavljajo Vlada in ministrstva iz leta v leto. Na primer čiščenje vodotokov, ki so nemogoče zaraščeni. Če jih država ni sposobna, naj prenese odgovornost in finance na posamezne občine, ki bodo to storile in delale vsaka svoje vodotoke redno in prihranile trpljenje in uničenje naravnih katastrof in milijonske škode. Natančni izračun za preprečitev večstomilijonskih škod je narejen vsako leto. Do leta 2016 je treba nameniti 50 milijonov za gradnjo zaplavnih pregrad. Rekel bom samo 50 milijonov, kajti, če to naredimo, bomo preprečili večstomilijonsko ali milijardno škodo. Posledice povodij iz leta 2007 in tudi letos so prevelike. Prevelika je materialna škoda, preveliko je trpljenje ljudi, prehude so posledice za državo. Mislim, da je skrajni čas, da si gorje prihranimo za naslednje desetletje.

Zato sprašujem ministra za okolje in ministrico za gospodarstvo:

Ali bosta v proračunu za leto 2011 in v proračunih do leta 2013 namenila vsaj minimalno potrebnih 15 milijonov za vzdrževanje 760 milijonov vrednih objektov vodne infrastrukture?

Ali bosta Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za gospodarstvo do konca leta 2011 izvedla vzdrževalna dela v

javno korist na vodotokih, kot je bilo obljubljeno aprila leta 2008?

Kaj več bom vprašal pa še v drugo.
Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa. Hvala lepa za vprašanje.

Jaz moram reči, da se to vprašanje res delno nanaša tudi na ministra za okolje, predvsem v delu, ki se tiče vzdrževanja vodne infrastrukture in pa sanacijo samih posledic poplav. Vseeno mi pa dovolite, da odgovorim zdaj v tem delu, ki se tiče Ministrstva za gospodarstvo.

Moram tukaj povedati, da smo na Ministrstvu za gospodarstvo verjetno eni izmed prvih, izmed vseh ministrstev, pa ne razumite tega narobe, ki smo hitro ukrepali in takoj zagotovili pomoč podjetjem pri odpravljanju posledic teh poplav v letu 2010, in sicer smo iz svojega proračuna zagotovili 5,6 milijona evrov sredstev, ki smo jih dali Slovenskemu podjetniškemu skladu, ta pa je že objavil javni poziv podjetjem, da naj predložijo poročila o svojih škodah. Na tej podlagi imajo podjetja možnost dobiti do 200 tisoč evrov nepovratnih sredstev po načelu de minimis za sanacijo škode v njihovih podjetjih. Seveda Ministrstvo za gospodarstvo lahko pomaga v skladu s svojimi pristojnostmi samo pri sanaciji podjetij, in sicer pri sanaciji njihove opreme, pri obnavljanju, recimo, zalog, ki so bile v poplavah uničene in tako naprej. V zvezi s tem bi rada tudi to povedala, da pa ta ukrep ni bil letos pri teh poplavah prvič izveden. Isti ukrep je bil izveden tudi pri prejšnjih poplavah. In že v prejšnjih poplavah se je izkazal kot zelo uspešen, saj je zelo na hitro in v kratkem času pomagal tistim podjetjem, da so nekako lažje premostila tisti čas sanacije škode do poplav. Tukaj gre za odpravljanje manjših škod, seveda pa so v teh poplavah nekatera podjetja utrpela tudi večje škode. Ministrstvo za gospodarstvo se je vključilo in tudi pozvalo vsa podjetja iz poplavljenih območij, naj nam čim prej posredujejo celovito oceno škode. Za te pa imamo potem predvideno oziroma rezervirana sredstva v proračunu v letu 2011.

Seveda tukaj govorim o škodah, ki bistveno presegajo vrednost 200 tisoč evrov. Recimo, zagotovo ima Svea večjo škodo pa še kakšen bo med njimi, pa tem se ne da takoj na hitro dati sredstva, vsaj dokler se ne ugotovi sama škoda. Moram pa reči, da so tudi sama podjetja potrebovala določen čas, da so pravzaprav ocenila, kakšno škodo imajo, koliko škode imajo na opremi, na strojih in tako naprej.

Torej, mi smo se odzvali hitro, zdaj samega odziva, koliko je že prijaviteljev bilo na ta ukrep preko Slovenskega podjetniškega sklada, še nimamo, ampak inštrument je pripravljen tako, da prava podjetja, tista, ki bodo dala vloge za škodo, bodo lahko dobila izplačana sredstva že decembra 2010. Toliko z moje strani, mogoče bo še minister kaj dopolnil. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod minister dr. Žarnić, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani poslanke in poslanci!

Jaz imam podobno vprašanje pod številko 16, kjer bo mogoče bolj podrobno povedano, ampak tukaj samo na nekaj konkretnih vprašanj.

Mi smo pred spremembo Zakona o pogojih koncesije in pred spremembo Zakona o vodah. Obe ti spremembi bosta predvidoma nekoliko popravili finančno bilanco navzgor, kajti vemo, da je bilo do leta 1990 0,4 BDP-ja rezervirano za urejanje vodotokov, po letu 1992 pa je padlo za štirikrat.

Glede občin. Razmišljamo o spremembi Zakona o vodah, tudi o večji vlogi občin oziroma komunalnih podjetij, ki so v občinah, pa še o eni drugi zgodbi, ki je še veljala od Marije Terezije naprej. Lastniki obvodnih zemljišč so bili tudi dolžni po zakonu urejati tiste dele vodotokov, kar se tiče poraščenosti, kot sedanji. Tudi to je ena od stvari, o kateri se pogovarjamo. Mogoče bom podal malo več odgovorov na vaše vprašanje v odgovoru poslancu Verliču. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev gospod Barovič?
Izvolite.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Ja, jaz bi najprej rekel, da razumem, da je treba spremeniti zakone, če želiš spremeniti neke pogoje, ampak v tem trenutku mislim, da je najprej treba pomagati in potem spremeniti zakon. Sami zakoni, če bo, bog ne daj, ponovne povodnji ne bodo rešili čisto nič, ne glede na to, v kakšni fazi je ta zakon.

Rad bi spomnil samo na prvo vprašanje, kjer sem povedal, da obstaja izračun, po katerem naj bi bilo 15 milijonov za vzdrževanje objektov vodne infrastrukture v letih 2011, 2012 in 2013 minimum, ki je potreben za preprečitev takšne škode, kot smo ji bili priča. Prav tako sem spomnil na obljubo, ki je bila dana aprila leta 2008, da bodo izvedena vsa vzdrževalna dela v javno korist na vodotokih, torej tistih, ki so imeli posledice poplav iz 2007 do prihodnjega leta. Samo spomnim! Imam pa še dve vprašanji ali če želite, pobudi, če ne poznate odgovorov.

Zanima me:

Zakaj Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za gospodarstvo seveda skupaj, z roko v roki, v času hude krize v gradbeništvu ali pa cela Vlada, če želite, ne ponudi gradbenim podjetjem takojšnjega dela za državo, in sicer gradnje protipoplavne vodne infrastrukture ali pa redno in investicijsko vzdrževanje takšne infrastrukture?

In drugič:

Zakaj ti dve ministrstvi in Vlada ne ponudita, na primer delavcem Vegrada, rednega vzdrževanja manj zahtevnih čiščenj strug, grmovja v vodotokih in drugih del, kot oblike plačanih državnih javnih del?

S tem bi seveda pomagali prizadetim, pomagali bi tem delavcem in nenazadnje veliko bi bilo storjenega v skupno korist.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Zelo se strinjam z vami. Samo en podatek. Nujno potrebna sanacijska dela na obstoječih objektih za urejanje tega področja imajo ocenjeno vrednost 100 milijonov evrov. Nujna sanacijska dela, da ne govorimo še o tistem, kar je treba zraven. Tukaj se

popolnoma strinjam, je ogromna priložnost za gradbena podjetja, z eno majhno nevšečnostjo, najti te milijone. Mi smo odvisni od budžeta. Mi bi zelo radi kot ministrstvo to imeli. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Jaz bi še enkrat rada poudarila, da Ministrstvo za gospodarstvo sredstev za vzdrževanje vodotokov in teh stvari enostavno nima. Ni to v naši pristojnosti, se pa trudimo pomagati podjetjem, ki so utrpela škodo v poplavah. Jaz mislim, da smo tukaj zelo ažurni in smo v končni fazi hitro našli tudi sredstva v okviru našega ministrstva, da smo ta ukrep že letos lahko začeli z izvajati.

Kar se pa tiče samega vključevanja gradbenikov v sanacijo. Jaz ne vidim nobenega razloga in verjetno povsod, kjer potekajo ta dela, so vključena gradbena podjetja. To je absolutno dobro pobuda in dober predlog. Moram reči, da sem tudi sama, ko sem bila na ogledu v Zagorju v Svei, najprej rekla, kje so zdaj naši gradbeniki, zakaj še ne čistijo struge. Če pride naslednji teden – takrat je tako izgledalo, da lahko še ene poplave sledijo, če ne bodo očistili te struge –, bo naslednji teden še huje. Tako, da jaz tukaj kakšnega posebnega poziva države niti ne vidim, kdo drug bo delal, če ne naša slovenska gradbena podjetja, in prepričana sem, da so se tudi vključila. Dejstvo pa je, da je področje gradbeništvu, vemo, da je gradbeni sektor zdaj v tej krizi najbolj utrpel, imamo največjo krizo na tem področju. Tudi smo že pripravili eno celo vrsto ukrepov za področje gradbeništvu, vendar bolj ko gledamo, kje in na kakšen način bi pravzaprav lahko temu sektorju pomagali, vedno bolj ugotavljamo, da je gradbeni sektor enostavno predimenzioniran in ga v taki obliki enostavno ne moremo ohraniti z ne vem kakšnimi ukrepi države. moral se bo prečistiti in zmanjšati na eno normalno raven. Bom pa o ukrepih v gradbeništvu mogoče ob kakšni drugi priložnosti malo več še povedala.

Rada bi povedala samo še to, da se pa strinjam z vami, da se pa v javna dela lahko vključijo tudi taki delavci in to pa bo

predlog našega ministrstva, da se vključi v program del za leto 2011, ki ga sicer izvaja Zavod za zaposlovanje preko Ministrstva za delo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Andrej Magajna bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo gospe Radić in ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Židanu.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Podpiram zelo kompleksno globalno tematiko, bi lahko rekel, kako zaščititi slovensko gospodarstvo pred poplavo nizkocenovnih produktov iz tujine. To vprašanje zastavljam ministrici za gospodarstvo gospe Darji Radić in ministru za kmetijstvo mag. Dejanu Židanu.

Sprašujem:

Kakšne vzvode in instrumente imamo sploh na razpolago za zaščito pred uvozom nizkocenovnih produktov, blaga in storitev, ki poplavlja slovenski trg in slabijo oziroma, lahko kar rečem, uničujejo realni sektor slovenskega gospodarstva?

Ta je v določenem smislu temelj slovenske samobitnosti. Da, realni sektor je osnova samostojnosti in suverenosti Slovenije. Problem nizkocenovnih produktov ni le njihova cena, saj se ta oblikuje ob pogojih prostega pretoka blaga in storitev po načelu svobodne konkurence, problem je, prvič, njihova cenenost, torej vprašljiva kakovost in drugič, oblikovanje cene, ki nastaja ob pogojih nelojalne konkurence, na osnovi damping cene tujih proizvajalcev. Menim, da pravila Svetovne trgovinske organizacije, Mednarodnega finančnega sklada in tudi prevzeta pravila Evropske unije v nezadostni meri preprečujejo nelojalno konkurenco. Mnogi produkti so cenovno nizki tudi zato, ker si določene multinacionalke priskrbijo posle, vire in surovine po izjemno nizkih cenah. Pa ni to moje razmišljanje zato, ker sem si ogledal film Naomi Klein, to vemo že dalj časa, priskrbijo si aranžmaje na osnovi političnih pritiskov, gospodarske diplomacije in drugih formalnih, neformalnih

instrumentov in pritiskov. Mnogi proizvajalci dosegajo nizke cene tudi na račun delovne sile, ki prejema dohodke pod pragom revščine, ne vključujejo socialno varstvenih prispevkov, plačo prejemajo neredno, neposredno ali posredno pa izkoriščajo tudi otroško delovno silo. Slovenski gospodarski subjekti oziroma kmetovalci v takšnih pogojih nelojalne konkurence ne morejo konkurirati nizkocenovnim produktom navkljub boljši kakovosti in nižjim dobičkom.

Ali ima Vlada oziroma ministrstvo sploh na razpolago instrumente, da se zaščitimo pred svetovno nelojalno konkurenco?

Ali ima Slovenija sploh kakršnekoli možnosti, da vpliva na spremembo pravil mednarodne skupnosti, ki se nanašajo na pretok blaga in storitev?

In zadnje... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa.

Tako kot ste rekli gospod Magajna, dejansko gre za zelo kompleksno vprašanje in tudi po mojem osebnem mnenju zelo pomembno vprašanje, o katerem mislim, da bo treba še v prihodnosti kaj več spregovoriti v širši javnosti. Vendar, postavili ste mi vprašanje, koliko pravzaprav država Republika Slovenija in v tem okviru Vlada lahko stori za preprečevanje prodaje tovrstnih izdelkov, ki temeljijo dobesedno na suženjstvu ali pa na zlorabi nizke socialne varnosti ljudi v določenih državah. Moj odgovor bo mogoče zdaj v prvi fazi zvenel zelo birokratsko ali pa uradniško, vendar sem vam dolžna povedati, kakšna so ta pravila, na koncu pa vsekakor poziv vsem, da pravzaprav največ proti pojavom tovrstnega blaga, za katerega vemo, da je bilo proizvedeno bodisi na sužnjelastniški način bodisi da so to delali otroci v nemogočih razmerah, največ pravzaprav k temu lahko prispevamo mi potrošniki sami, enostavno na ta način, da ne kupujemo tovrstnih proizvodov. Mislim, da je to v tem svetu, v globalnem svetu še najbolj prava pot. Vendar mi vseeno dovolite, da vam zdaj razložim še pravila, ki jih imamo na razpolago, in kako se lahko obnašamo v primeru mednarodne

trgovine. V skladu z 207. členom pogodbe o delovanju Evropske unije je uvajanje trgovinskih ukrepov stvar skupne trgovinske politike Evropske unije, ki jo sooblikuje vseh 27 držav članic. To pomeni, da morajo biti vsi ukrepi usklajeni, usklajeni tudi s pravili Svetovne trgovinske organizacije, morajo biti v skupnem interesu vseh držav Evropske unije in uvedeni ukrepi veljajo neposredno v vseh državah članicah in ne samo v posamezni državi. V primeru dokazanega izkrivljanja konkurence oziroma nepoštene trgovinske prakse na trgu Evropske unije in s tem povzročene škode industriji Evropske unije zaradi uvoza določenih izdelkov iz katerekoli tretje države lahko EU uvede določene dodatne dajatve, to so tako imenovani protidampinški, protisubvencijski in zaščitni ukrepi in uvoz teh izdelkov. Vendar pa je treba pri tem poudariti, da cilj teh ukrepov ni preprečiti nizkocenovnega uvoza, ki izvira iz nekih naravnih konkurenčnih prednosti nekaterih tretjih držav, ampak se na ta način želi preprečiti predvsem umetne prednosti, ki jih tretje države dobijo s strani držav ali privatnih organizacij, na primer, če je proizvodnja tega blaga podvržena kakšni nedovoljeni subvenciji ali drugim olajšavam, ki jih vlade dajejo proizvajalcem in izvoznikom. No, in Evropska unija je na tem področju aktivna. Trenutno imamo na ravni EU uvedenih 132 protidampinških ukrepov, 8 je tudi protisubvencijskih ukrepov, kar pomeni, da se trgovinska politika na tem področju izvaja. Mogoče kot zanimivost, Slovenija tu ni izvzeta. Tudi na predlog naših podjetij, recimo, tu imamo primer, Niko Železniki, so bili sproženi taki protidampinški ukrepi in tudi uspešno izvedeni ali pa sprejeti. No, dejstvo pa je, da kljub temu, da se Evropska unija s protidampinškimi in drugimi zaščitnimi ukrepi želi zaščititi proti tretjemu svetu, če lahko tako rečem, mora pa po drugi strani trgovinska politika Evropske unije zagotoviti odprt trg, zadosti odprtemu trgu, zato da si zagotovi poceni surovine, vhodne materiale za industrijo in tako tudi omogoči zadosten konkurenčni pritisk na domača podjetja. Tako da je tu vedno treba najti pravo ravnotežje med zaščito in odprtostjo gospodarstva.

Naj na koncu še enkrat poudarim, mislim, da gre srž vašega vprašanja v neko drugo smer. To so taki, bom rekla, klasični

uradniški odgovori, poanta je pa v tistem, kar sem povedala na začetku – potrošniki lahko naredimo pri tem največ. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev?

ANDREJ MAGAJNA: Bi želel dopolnitev. Bo morda gospod minister Židan v nadaljevanju, ker se bom nanj malo obrnil.

Najbolje je včasih ponazoriti s primerom. Lansko leto, božični čas, nabava jaslic, pogledaš, krasen izdelek, 5 evrov. Z drugega konca sveta je prišlo, koliko je dobil tisti delavec, ki je to naredil – nič celih in ne vem koliko evra. Ne vem, koliko je dobil za ta izdelek, zavedam pa se, da težko zdaj ugotavljamo, kako je bil ta izdelek proizveden, v kakšnih okoliščinah, ali je delavec dobil plačo ali ni dobil plače, ali ima socialno zavarovanje. Seveda je pa to element nelojalne konkurence. Če imamo tu visoke standarde, tudi družbeni standard vpliva na ceno, recimo, produkta posredno. Seveda, kako se bomo proti temu borili in zaščitili, je pretežno vprašanje za odgovor. Ampak čisto konkretno vprašanje ministru za kmetijstvo: Slišim, da dobivamo tudi kmetijske proizvode iz sosednje Italije, recimo, pa svežo zelenjavo. Če pride iz Milana, kako je zdaj ta zelenjava lahko sveža?

Ali se ne da morda z nekim ukrepom preprečiti oziroma z neko deklaracijo opozoriti potrošnika, da je bil ta artikel proizveden v tem in tem rastlinjaku, s takimi in takimi osnovami, na tak in tak način?

Morda bi lahko z nekimi predpisi prepovedali uvoz, recimo, hrane, ki je bila konzervirana s takimi in takimi proizvodi.

Ali imamo sploh te podatke?

Ali lahko vplivamo na to?

Ali lahko potrošnik sploh ve, kaj kupuje?

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala za vprašanje.

Nekaj informacij moram podati. Kot prvo, kar se hrane tiče, v bistvu karkoli prihaja v Slovenijo, je predmet preverbe, ali je prehransko varno. Število analitičnih preiskav

je relativno veliko, pa tudi to je ena izmed redkih postavk, ki se v naslednjem proračunskem letu še dodatno zvišuje, torej tega bo še več.

Naslednja zadeva, kar je s stališča potrošnika izjemno pomembno, pa je borba proti potvorbam. Verjetno ste bili tudi preko medijev obveščeni, da se je Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo, ki ga predstavljam, tega lotilo zelo resno. Pričeli smo z medom, vsak peti med, ki smo ga prejeli v roku, je bil potvorjen. In seveda, potvorjeno je navadno tisto z nižjo ceno, ker je narejeno iz surovin, ki niso osnovne surovine. V tem trenutku poteka akcija proti potvorbam in zavajanju potrošnika z napačnim deklariranjem pri mleku in mlečnih izdelkih. V tem trenutku je pregledanih nekaj čez 300 vzorcev in skoraj 30 % je takšnih, ki ne ustrezajo, že samo na deklarativni ravni, medtem ko se analitika dela. Ponavlja se kontrola oljčnih olj, kjer tudi mislim, da bomo odkrili marsikaj zanimivega, kar želimo pregnati s trgovskih polic in to se nadaljuje še naprej.

To sta orodji, ki jih ima država neposredno v svojih rokah. Drugo je informiranje potrošnika, da je v potrošnikovem interesu, da kupuje hrano, ki je iz bližine, ker je bolj varna, bolj kakovostna. Potrošniku želimo povedati, da je tudi v njegovem interesu, tako zato, ker se na ta način daje delo slovenskemu delavcu in kmetu, ker na ta način polni državnik proračun, ker je to prehransko varno in je tudi borba proti podnebnim spremembam, saj je pri proizvodnji hrane največji onesnaževalec transport. Zakon, ki bo to urejal na način, "kolikor da proizvajalec hrane, toliko primakne država za komunikacijo s svojim potrošnikom", je tako daleč, da je končana javna razprava. Jutri se na Svetu za kmetijstvo in podeželje pregledajo pripombe in bo zakon, pa čeprav ne bo imel podpore vseh stanovskih organizacij, tako sem se že odločil, šel naprej v proceduro na Vlado in v Državni zbor. Mi lahko, kot država, zahtevamo jasno označevanje, ne na vseh področjih, ampak na večini, in to potem deklariramo. Ne moremo omejiti prometa znotraj Evropske unije, ker so higienska pravila in pravila označevanja do neke mere enotna, lahko pa informiramo potrošnika.

V tem trenutku pa, tisto, kar je pomembno, poteka zelo velika razprava ali je treba, po mojem mnenju je treba, omejiti uvoz iz tretjih držav. Zato, recimo, primer tega je Južna Amerika, saj se tam dela po povsem drugačnih standardih, kar se tiče varovanja okolja, varovanja dobrobiti živali in predvsem prehranske varnosti, mi mislimo, da kupec na slovenskih in evropskih policah ne more imeti prehranskih proizvodov dveh različnih kategorij.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Ja, izvolite, želite dopolnitev?

ANDREJ MAGAJNA: Bi se zahvalil za odgovore, so bili kar izčrpani. Glede na kompleksnost problematike vemo, da tega ne moremo rešiti s takšno razpravo, zato predlagam neko širšo razpravo, na katero bi se tudi sam bolj pripravil. Menim pa, da pravila Svetovne trgovinske organizacije, Mednarodnega finančnega sklada in Evropske unije po mojem še vedno v nezadostni meri preprečujejo neloyalno konkurenco in bi veljalo sprožiti eno širšo razpravo, na katero bi se lahko sam in tudi ostali bolje pripravili. Predlagam torej splošno razpravo na eni seji.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Magajne, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo ter ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, to je v torek, 19. oktobra, v okviru glasovanj.

Dr. Peter Verlič pa bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim.

DR. PETER VERLIČ: Hvala. Spoštovani minister!

Najbrž tega vprašanja danes ne bi bilo, če se ne bi zgodile te poplave, ki so se nam zgodile pred kratkim zaradi deževja. Najbrž tudi stoletne vode niso več stoletne, ampak se, kot kažejo razmere, poplave pojavljajo veliko pogosteje in so veliko bolj

nevarne, z bolj rušilnimi posledicami za ljudi in njihovo premoženje. Še dobro, da so gasilci in Civilna zaščita opravili svoje delo, tako da je vsaj ta občutek varnosti bil večji in res vsa zahvala. No, ker pa je resor varovanja voda, resor, ki ste ga pač prevzeli na ministrstvu, je najbrž zdaj, po tem času, že najbrž nastopil en čas, ko ste lahko tudi ocenili škodo, ocenili pa najbrž tudi dosedanje delo in ukrepe na področju protipoplavne zaščite v Republiki Sloveniji.

In zanima me:

Kakšne ukrepe, kakšne zakonodajne ukrepe in tudi ostale, finančne, gradbene, katere koli z vidika umeščanja v prostor, načrtujete na ministrstvu ali tudi širše v Vladi, da bi se ta varnost ljudi v zvezi s poplavami povečala do te mere, da bi bili vodotoki v svojih strugah, ljudje pa se ne bi počutili ogrožene?

Nekakšen občutek je, da so pravzaprav na veliko stvari opozarjale prav občine. Nekako se zdi, da so pravzaprav občine bolj poznale probleme, bolj želele zadeve že v preteklosti reševati, ampak, da nekako, ne vem, ali to na nivoju Vlade, ministrstva, ki je pač, če se ne motim, po zakonodaji zadolženo za urejanje vodotokov in varstvo pred poplavami, ni bilo tiste komunikacije.

Zato vas tudi v tej zvezi sprašujem:

Ali morda načrtujete možnost, da bi občine direktno prevzele del tega upravljanja z vodami, vsaj kar se tiče gradnje protipoplavnih objektov za zaščito pred visokimi vodami, zadrževalnikov, urejanja strug, in da bi zato denar namenili občinam direktno iz državnega proračuna, da bi občine potem te probleme reševale same?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani gospe poslanke in poslanci, spoštovani dr. Verlič!

O tej temi smo že kar nekaj govorili, mogoče je treba še. V kratkem bi en tak majhen povzetek, opomnik aktivnosti mogoče povedal. Mi imamo za to področje neko skupno uredb, pravilnikov, zakonov. Vendar zakoni, kot sami pravite, nič ne pomenijo, če

ni udejanjanja stroke, ki je v zakonih delno zapopadena, delno je pa v praksi tudi znana, vse skupaj je pa na žalost povezano še z denarjem. Urejanje voda je bilo že zelo modro urejeno in postavljeno od časa Marije Terezije. Vemo, da smo mi podedovali kar dober avstrijski red na tem področju, ki je razmeroma učinkovit, a glej ga čudeža, 1990 smo postali inovativni in s to inovativnostjo za štirikrat zmanjšali denar države in naredili neko reorganizacijo, za katero ne vem, če je bila najbolj posrečena. Sigurno je pri tem prenosu odgovornosti in nalog na koncesionarje vloga občin bila mogoče nekoliko postavljena v drugi plan, četudi je bila nekoč lokalna skupnost tista, ki je bila osnovni nosilec oziroma organiziranost po lokalnih skupnostih, četudi danes še vedno občine imajo po Zakonu o vodah pristojnosti pri urejanju meteornih voda, teh gradenj na poplavnih področjih. Tukaj je močan instrument občin že danes, da ovirajo gradnje na poplavnih območjih in s tem preprečijo hude posledice in vrnejo tisto staro modrost, ko so na njivah ljudje hrano pridelovali, na hribčkih pa hiše gradili.

Kakor koli mi razmišljamo o novi reorganizaciji tega področja, sigurno je treba delati na tem, da bi bilo čim več denarja znotraj tistega, kar si država lahko privoščiti. Se pravi, tukaj gre za spremembo Zakona o koncesijah, za spremembo Zakona o vodah, tudi za spremembe v cenikih izplačil o vodnih pravicah glede na OECD cenike, kar bi nam moralo nekoliko povečati sredstva, ocenjujemo, da vsaj za 50 %, recimo na raven nekih 50 do 60 milijonov na leto, kar pa še vedno ne bo dovolj.

Eno zadevo sem v odgovoru gospodu poslancu Baroviču tudi že povedal. Da bi veljalo angažirati tudi lastnike obvodnih zemljišč. Kot sem že rekel, da je bilo že v časih rajne Avstrije, da so dolžni potem tisto svojo obalo na svojem zemljišču tudi ustrezno, pod nekim strokovnim nadzorom in pomočjo, urejati, se pravi, nekako strošek razpršiti tudi na lastnike. Kot sem že prej omenil, ena ocena je, da bi potrebovali samo 100 milijonov evrov za sanacijo obstoječih objektov, ki nas varujejo pred poplavami. Sigurno je pa potem novogradenj vsaj še toliko. Se pravi, gre za velika sredstva, tistih 0,4 BDP-ja, ki je bilo nekoč, je kar prava številka. Se pravi, da bi morali nekako v

državi štirikrat večjo količino sredstev temu problemu posvetiti. Tukaj je pomoč komunalnih podjetij, ki jih je približno 50 po občinah, tudi dobrodošla, kajti kar tako občine angažirati, ne da bi povedali, s kakšnim orodjem, je težko. Zdaj pa, ker občine imajo skupna komunalna podjetja, je to tudi eden od možnih bodočih partnerjev pri urejanju teh problemov. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev?
Prosim.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa za, ocenjujem, da kar spodbuden odgovor. Seveda jaz vas pozivam, da v okviru Vlade izbojujete štirikrat več sredstev za protipoplavne zaščite. Verjemite, ljudje, ki danes živijo v hišah in gledajo v nebo, kadar dežuje, bodo več kot zadovoljni s tem.

Zakaj sem opozoril na ta problem in na to vprašanje? Če je problem denar, jaz upam, da se da tudi s kakšno zakonodajo doseči, da se ti projekti prednostno umeščajo v prostor. En zelo značilen primer je ravno grosupeljska občina. Ne omenjam je zato, ker oba dva prihajata od tam, ampak zato, ker se je tam zgodil en izredno pozitiven in negativen, če lahko tako rečem, primer. In to kar v eni občini, ki jo je na srečo pri teh poplavih odnesla poceni. Zakaj? Zato, ker je bilo tam treba zgraditi dva zadrževalnika, en je bil zadrževalnik Bičje, drugi pa zadrževalnik Veliki potok, oba bi morala sfinancirati država. Enega je potem, ta zadrževalnik Bičje, zgradila občina s svojim denarjem za račun države in ta je tudi naselje, kjer ste vi doma, ohranil nad vodo, drugo naselje se pa še danes trese, ker ga mora zgraditi država, to je pa zadrževalnik Veliki potok. Zato morda kot en tak klasičen primer, prošnja in pa poziv, da morda res, kar ste rekli, občine in pa Vlada, ministrstvo najdejo tukaj to komunikacijo, predvsem pa sredstva, da se projekti protipoplavne zaščite izpeljejo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, želite?
Izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Seveda, da me skrbi občina, v kateri stanujem. Bom pa, tako kot njej, posvečal pozornost tudi drugim občinam. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod mag. Radovan Žerjav bo postavil poslansko vprašanje ministru za pravosodje gospodu Zalarju.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa. Spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

V lanskem in letošnjem letu je bilo že več odmevnih primerov, ki so v javnosti sprožili dvome o učinkovitosti slovenskega pravosodnega sistema. Kot na primer primer sporne vrnitve dveh napadalnih bulmastifov nazaj lastniku, ker je prišlo do več kršitev zakonov in nenazadnje tudi do sodbe po neveljavnem zakonu, ki pa ne tedaj, ne do danes niso dale odgovora na temeljno vprašanje, kaj se dogaja z našo pravno državo. V medijih smo priča vedno pogostejših poročil o primerih, v katerih pristojni pravosodni organ ne reagira po uradni dolžnosti in da pravna država velja le za ene, za druge pa ne. V zadnji televizijski oddaji Pogledi na nacionalni televiziji je bilo med drugim rečeno. Imamo razred, ki si lahko vse privoščijo, vse doseže. Tudi pravni strokovnjak dr. Miro Cerar mlajši, je v tej oddaji dejal, da je pravna država šibka ter odpoveduje na raznih segmentih in da se je treba intenzivneje zavzemati za pravno državo, če tu ne bo premika v delovanju, se bo ta težava še povečala.

Povzemam ta vprašanja javnosti, izražena v omenjeni tv oddaji, in vas kot ministra, pristojnega za pravosodje, sprašujem naslednje:

Ali ste do zdaj sprejeli kakšne ukrepe?

Katere ter kakšne ukrepe boste sprejeli takoj, da bodo pristojne pravosodne inštitucije delovale v primerih, kot so bili med drugim izpostavljeni v tv oddaji Pogledi Slovenije na RTV Slovenija dne 14. oktobra 2010, in sicer konkretno v prikaznih domnevno spornih primerih: primer pisma Bineta Kordeža o dogovoru lastninjenju Merkurja med Savo in Merkurjem oziroma Merfinom, primer Danila Topleka, direktorja družbe Talum in predsednika nadzornega

sveta Nove kreditne banke Maribor, kot je bil predstavljen v oddaji, primer groženj novinarju častnika Finance Jaki Elikanu in primer groženj novinarki častnika Dnevnik, gospe Vesni Vukovič, ki je dejala, da grozijo tisti, ki imajo denar in kapital, da v častniku Dnevnik ne bodo več oglaševali, če se bo še naprej pisalo o teh primerih.

Grozljivo se mi zdi, da lahko nekdo s pozicije moči, predvsem pa s pozicije kapitala ali denarja v tej državi doseže pravzaprav vse. Žal je res tisto, na kar je opozarjal dr. France Bučar pred časom, ko je dejal, da vodenje te države prevzemajo tisti, ki imajo denar in kapital. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

ALEŠ ZALAR: Hvala lepa.

Spoštovani gospod poslanec, najprej bi se rad strinjal z vami v oceni, da moramo vsi, torej parlament, Vlada, tudi pravosodje, storiti več, kot smo storili morda doslej, zato da bo pravna država funkcionirala in predvsem, da bo tudi percepcija ljudi, splošne javnosti o tej pravni državi bolj pozitivna, kot je danes. V tem pogledu se lahko samo strinjam s tistim, kar je omenil tudi dr. Miro Cerar mlajši, ki je sicer podpredsednik Sodnega sveta in lahko v tej vlogi naredi marsikaj, ko gre za delovanje sodstva.

Sicer pa glede konkretnih vprašanj, ki ste jih izpostavili v zvezi s konkretnimi primeri. Gospod poslanec, vi gotovo veste, da kot minister za pravosodje nimam takih pristojnosti, da bi bodisi kot minister ali kot član Vlade tu ukrepal v konkretnih primerih. Nasprotno, če bi to storil, bi hudo kršil Ustavo. Sem pa na osnovi tega vašega vprašanja poskušal pridobiti pojasnilo od pristojnega organa, in to je v prvi vrsti državno tožilstvo. Vi veste, da ima v naši državi državno tožilstvo določene pristojnosti v predkazenskih in kazenskih postopkih, je samostojen organ in samostojno opravi tudi presojo, ali obstajajo zadostni razlogi, torej razlogi za sum ali utemeljen sum, da sproži ustrezne postopke. In ker ste omenili primer Merkurja, naj vam preberem odgovor vrhovne državne tožilke Sanje Javor Pajenk, ki mi ga je poslala v zvezi s tem. Napisala je in zdaj citiram: "V zvezi z vašimi vprašanji po

podatkih o stanju zadev vam sporočamo naslednje. Prvič, v zvezi z lastninjenjem Merkurja poteka predkazenski postopek, v katerem sodeluje skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala. Drugič, primera groženj novinarjem častnika Financ in častnika Dnevnik tožilstvo ne obravnava. In tretjič, Okrožno državno tožilstvo na Ptujju obravnava tudi zadevo zoper osebo, ki jo izpostavljate, zaradi nadaljevanja kaznivega dejanja goljufije po drugem odstavku 217. člena Kazenskega zakonika. Ta zadeva se sicer nahaja v dopolnitvi pri policiji."

Ko vsi skupaj ocenjujemo, kako kazensko pravosodje deluje v naši državi, se težko ne strinjamo v oceni, da stanja ne bi bilo mogoče izboljšati, še zlasti, če pogledamo skupno poročilo o delu državnih tožilstev v letu 2008 in 2009. Tudi po naši oceni gre za prenizko učinkovitost kazenskega pregona, za prevelik obseg zavrženih ovadb, za predolgotrajne postopke, ki jih vodijo in tudi končno za relativno majhno število obsojenih oseb.

Kaj pa torej lahko naredim kot minister za pravosodje za večjo učinkovitost? Predvsem moram zagotoviti ustrezen normativni okvir, zato da bo pravosodje učinkovito delovalo. In to počnemo. Med drugim boste v kratkem obravnavali novi zakon o državnem tožilstvu in novi zakon o kazenskem postopku. Oba močno krepijo pooblastila tožilcev, pa ne samo pooblastila, tudi odgovornost. To je ena od pomanjkljivosti v našem sistemu po naši oceni, da zlasti vodilni tožilci, torej vodje tožilstev ne odgovarjajo za slabo delo organizacij, ki jih vodijo. To bo novi zakon vsekakor vzpostavil. Poleg te novosti, pa naj opozorim še na eno, ki jo je Državni zbor že sprejel, to pa je novela 160.a člena Zakona o kazenskem postopku, ki omogoča ustanavljanje specializiranih preiskovalnih skupin ravno zato, da bi tožilstvo lahko bilo bolj uspešno pri pregonu organiziranega oziroma predvsem gospodarskega kriminala tam, kjer potrebuje sodelovanje ne samo s policijo, ampak z davčnimi organi, carinskimi organi, Uradom za preprečevanje pranja denarja, Uradom za preprečevanje korupcije in drugimi organi. Ta normativni okvir je Državni zbor vzpostavil in zdaj je seveda predvsem na tožilstvu, na tožilcih, da to določbo tudi praktično uporabijo. Ravno zato bo Vlada ta četrtek

sprejela posebno uredbo o dolžnem sodelovanju tožilstva z vsemi prej naštetimi organi, zato da bi bili lahko v nadaljevanju čim bolj uspešni.

S tem seveda prizadevanja Vlade še niso zaključena. Tu moram omeniti ustanavljanje specializiranega oddelka sodnikov, ki bodo presojali te primere in je v zaključni fazi. Upam, da bo Sodni svet v kratkem te sodnike tudi dodelil v to skupino. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa.

Gospod minister, vas sprašujem to zato, ker ste vi pravzaprav po svoji funkciji prvi zaščitnik pravne države v tej državi. Jaz vsaj tako zadevo razumem. Da pravna država obstaja ali ne obstaja, v to seveda ne moremo nikogar prisiliti in ga prepričati v to, da obstaja ali tudi da ne obstaja. Slovenke in Slovenci si sliko o pravni državi pač ustvarjajo sami na osnovi delovanja pristojnih organov sodstva, tožilstva, policije in tako naprej. Veste, obstaja x primerov, ko pristojni organi seveda reagirajo bliskovito hitro, bi vam jih lahko naštel kar nekaj in jaz to podpiram in dobro je tako. Obstaja pa žal tudi x primerov, kjer se pristojni organi, da ne bom rekel, sploh ne zganejo. Tudi takih primerov bi lahko danes tukaj naštel kar nekaj. Eden eklatantnih ali pa v nebo vpijočih je tudi Patria, ki se vleče kot jara kača že kar nekaj let. Človek bi pričakoval, da bo končana pred naslednjimi volitvami in da ne bo ta afera obremenjevala še enih državnozborskih volitev, ampak pustimo to. Včasih namreč dobiš občutek, da je to nekako pogojeno tudi s politično pripadnostjo, hkrati pa tudi s kapitalom in s kapitalsko močjo, ki v ozadju obstaja. Veste, človeka postane resnično strah, saj smo takšne in podobne primere do sedaj gledali predvsem po televiziji iz nekaterih sosednjih držav, denimo iz Italije, ko smo gledali mafijo. Mafija deluje na takšen način. Ustanovili smo Nacionalni preiskovalni urad. Pompozno. Kje je ta urad v nekaterih teh primerih?

Človek bi pričakoval, da se to razišče in sprašujem vas, gospod minister:

Kdaj bodo pristojni organi za vrat prijeli te vnebovpijoče primere?

Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

ALEŠ ZALAR: Najprej moram vas nekoliko korigirati v zadevi Patria. Po mojem vedenju so pristojni organi začeli delovati, saj vendarle zdaj že vrabci na strehah čivkajo tudi o kazenskih postopkih, ki so bili sproženi.

Ko pa gre za Nacionalni preiskovalni urad, to vprašanje naslavljate na nepristojnega ministra. Res pa je nekaj, da nobeden od teh organov, ne Nacionalni preiskovalni urad, ne Tožilstvo, nenazadnje tudi ne sodišče, sam po sebi ne more opraviti ničesar, če celotna veriga ne deluje. Kdo zdaj v tej verigi v kakšnem konkretnem primeru ne opravi svojega dela pravočasno, je pa seveda vprašanje, kjer je možno poiskati odgovore samo za vsak primer posebej. Posploševati ni mogoče in samo, ko mi boste zastavljali konkretna vprašanja, takšna kot ste mi ga uvodoma, kjer sem vam dal tudi konkretne odgovore, bo možno preveriti, ali kdo res ni opravil svojega dela. In če je tako, bom seveda kot minister storil vse, da bom uveljavil tista pooblastila, nadzorna pooblastila, ki jih pač ministrstvo v zvezi s tem ima. Na splošno pa seveda ni mogoče reči, da nihče nič ne dela in da se nič na tem področju ne zgodi. Tega tudi statistični podatki o delovanju pravosodja pri nas ne potrjujejo, pa ne nazadnje tudi konkretne sodbe sodišč v posameznih primerih ne, o tem pa tudi lahko vsak dan beremo v medijih. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Imate proceduralni predlog? Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Predlagal bi, da bi o tem odgovoru gospoda ministra v skladu z 246. členom opravili razpravo, da bi se malo bolj natančno pogovorili o delovanju pravne države. Mislim, da bi bilo to potrebno. Namreč, tudi vrabčki čivkajo na vejah pa danes je to že v tej dvorani večkrat bilo rečeno, da resnično v ozadju neka omrežja vodijo to državo. In nič se ne zgodi, ne znamo

narediti reda v tej državi. To je zaskrbljujoče. Kljub temu da novinarji zelo jasno in zelo precizno opozarjajo na različne zadeve, se v tej državi nihče in ničesar ne zgane. To ni dobro.

Menim, da je o tem treba spregovoriti, še posebej takrat, ko je ogrožena pravna država in ko ugotavljamo, da pravna država za vse državljane v tej državi ni enaka; ko za ene velja, za druge ne velja. Velja za tiste, ki nimajo denarja, za tiste, ki pa imajo denar, pa velja malo drugače ali pa malo prikrojeno, odvisno od tega tudi, kakšne zveze kdo ima. In to je grozljivo. Prav bi bilo, da se o tem pogovorimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Žerjava, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za pravosodje na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, to je v torek, 19. oktobra, v okviru glasovanj.

Gospod Franco Juri, ministra za zunanje ni. Boste kljub temu postavili vprašanje? Da. Izvolite.

FRANCO JURI: Hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani ministri!

Kljub dejstvu, da ni gospoda ministra za zunanje zadeve, mislim, da je vprašanje zelo aktualno in pričakujem, da bom dobil odgovor tudi v pisni obliki čim prej, kajti gre za izjemno pomembno zadevo in je dobro, da o tem slišijo tudi ostali prisotni ministri. To je pravzaprav vprašanje, ki je naslovljeno Vladi, kljub dejstvu, da je pravi naslov zunanje ministrstvo.

Na spletni strani multimedialnega centra RTV Slovenija je v poročanju o zasedanju ministrov za obrambo in zunanje zadeve članic zveze Nato, ki je potekalo prejšnji teden, med drugim objavljajo tudi naslednje: "Glede vzpostavljanja protiraketne obrambe je minister Žbogar povedal, da dokončnega dogovora še ni, se pa oblikuje širši konsenz. Eno izmed odprtih vprašanj ostaja; kako v projekt protiraketnega ščita vključiti tudi Rusijo, s katero želi Nato bistveno okrepiti vezi. Za Žbogarja" – citiram še vedno vest – "je strošek ščita, ki znaša 2500 milijonov evrov, sprejemljiv. Po njegovih

besedah Slovenija ta projekt podpira, saj je ščit, ki bo Slovence varoval pred morebitnimi raketnimi napadi, vedno dobrodošel."

Ob teh izjavah ministra, ki ga še posebej cenim, me zanima:

Ali je izražena podpora raketnemu ščitu, ki je znani dolgoletni ameriški projekt in verjetno eden največjih projektov orožarsko-jedrskeske industrije tiste države? Zanima me:

Ali je izražena podpora temu ščitu tudi uradno stališče Vlade?

In:

Kdaj je bilo v Državnem zboru to stališče sprejeto oziroma potrjeno?

Ali pomeni ta podpora raketnemu ščitu tudi finančno udeležbo Slovenije in koliko bi le-ta znašala? Morda 200 milijonov evrov?

Ali pomeni podpora raketnemu ščitu tudi pripravljenost Slovenije, da ponudi svoje ozemlje za morebitno namestitev jedrskih konic?

Upam, da bom dobil čim prej odgovore. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Dobili boste, kot ste želeli, pisni odgovor.

Sedaj bo gospod Ivan Grill postavil poslansko vprašanje ministru za zdravje, gospodu Marušiču.

IVAN GRILL: Najlepša hvala za besedo. Spoštovani gospod minister!

Znano je, da je Onkološki inštitut ena izmed najdražjih institucij v Sloveniji, stala je preko 90 milijonov evrov, gradila se je nerazumno dolgo in cca tri leta ga imamo sedaj v uporabi. Kot vemo, se ves čas soočajo s težavami, ki jih prinaša vodovodno omrežje oziroma imajo oporečno vodo, ki je okužena z legionelo. Da je ta problem prisoten, vemo vsi že zelo, zelo dolgo. Vendar se nam pa ob tem poraja vprašanje, zakaj se je ministrstvo – tu imam v mislih predvsem vašega predhodnika, kajti že v tistem času se je vedelo, da je problem v uničenem vodovodnem omrežju.

Prav tako vemo, da smo pridobili tudi bančno garancijo v višini 2,3 milijona evrov, ki bi jo lahko unovčili od podjetja SCT, za katerega prvega moža, gospoda Ivana Zidarja, vemo, da ima plačo preko 800 tisoč

evrov na leto, to je skoraj 3 tisoč evrov na delovni dan. Vemo tudi, da se proti takemu podjetju – ki je odgovorno, da imamo v Onkološkem inštitutu oporečno vodo, da imamo uničeno vodovodno omrežje – ministrstvo ni odločilo, da to uveljavi in da tudi izvede sanacijo vodovnega omrežja. Kot je znano, vsaj iz sredstev javnega obveščanja, je določen del te bančne garancije že zapadel, v mesecu novembru naj bi ponovno zapadel del te garancije, kar pomeni, da bo po mesecu ali dveh ostal samo še del tistega, kar bi bilo moč unovčiti.

Zato vas v zvezi s tem prosim, če mi lahko odgovorite:

Zakaj se še ni začel postopek sanacije tega vodovodnega omrežja?

Kolikšen bo dejanski strošek zamenjave vodovodnega omrežja?

Za kolikšen znesek bančne garancije je že do sedaj poteklo oziroma bo v bližnji prihodnosti?

In:

Kdaj v celoti poteče rok za unovčenje te bančne garancije?

Namreč, nedopustno se mi zdi, da bi v primeru premalo aktivnosti najbolj odgovornih zapadle bančne garancije in da bi ne nazadnje potem celotna sanacija tega vodovodnega omrežja zopet prešla, kot po navadi, na bremena slovenskih davkoplačevalcev.

Hvala lepa za odgovor.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, cenjeni poslanec, poslanke in poslanci, kolege in kolegi!

Glede problematike bančne garancije, o kateri ste mi zastavili vprašanje, bom dal nekoliko izčrpnjšo informacijo.

Namreč, Ministrstvo za zdravje je v zvezi s problematiko Onkološkega inštituta pridobilo leta 2008 bančno garancijo, ki je v natančnem znesku 2 milijona 273 tisoč in še nekaj, in ta poteče leta 2025, v največjem deležu do leta 2011 – okrog dve tretjini teh sredstev. Prvi lot v znesku 140 tisoč 755 evrov je zapadel 6. aprila 2010, torej dva dni, preden ste me imenovali za ministra oziroma potrdili za ministra v Državnem zboru. Tako

nam je preostalo še dobrih 2 milijona 100 tisoč evrov bančne garancije, ki se bo, kot sem povedal, iztekla v celoti leta 2025.

Težko se strinjam, da nobene napake na objektih v okviru garancijskega obdobja nismo odpravili, res pa je, da bi se težko strinjal, da so bile dovolj hitro in učinkovito odpravljene, ne nazadnje je problematika še vedno tu.

Kot minister sem želel poiskati optimalno rešitev in sem se lotil, po mojem, načrtovano teh aktivnosti tako, da bi problematika bila celovito rešena v smislu obvladovanja težav tako vodovodnega kot klimatskega sistema. Za samo sanacijo na vodovodnem in klimatskem sistemu Onkološkega inštituta poteka izdelava izvedenskega poročila s predlogi sanacije za napako na vodovodnem in klimatskem sistemu v objektih H, R, D in N Onkološkega inštituta. Rok za pripravo in predajo poročila je 20. oktober 2010, torej čez tri dni, po pogodbi, ki jo je sklenilo Ministrstvo za zdravje z Zavodom za gradbeništvo Slovenije.

Ta pogodba določa, da bo v izvedenskem mnenju treba postaviti odgovore na naslednja vprašanja. Prvič, kakšno je dejansko stanje vodovnega in klimatskega sistema na Onkološkem inštitutu? Kaj je vzrok za težave v delovanju vodovnega in klimatskega sistema in s kakšno sanacijo bo zagotovljeno bolnišnici ustrezno delovanje vodovnega in klimatskega sistema na Onkološkem inštitutu?

Torej moramo sanacijo vrednostno oceniti, upoštevaje ekonomske in tehnološke razlage. Krožijo številke, kot ste jih vi omenili, ampak ne iz te študije, ki smo jo naročili. Pričakujem, da bo navedeno mnenje in poročilo dalo odgovore oziroma usmeritve glede vprašanja, kateri način sanacije je najprimernejših.

Verjetno se pa postavlja vprašanje, zakaj sem se tako odločil? Gre predvsem za to, da smo želeli pridobiti strokovno mnenje in pripraviti poročilo na podlagi dogovora o skupnem izvedenskem pregledu napak na vodovodnem in klimatskem sistemu na Onkološkem inštitutu Ljubljana, ki smo ga skupaj podpisali direktorica Onkološkega inštituta, jaz osebno in gospod Zidar kot predstavnik SCT-ja. Ta sporazum se je sklenil zato, da se po tretji neodvisni strokovni

instituciji končno ugotovi obstoj vseh stvarnih napak na vodovodnem in klimatskem sistemu; da se razišče, ali gre za skrite napake oziroma za napake, za katere velja garancijska izjava SCT-ja, in morebitne vzroke za nastale napake.

Na podlagi tega izvedenskega mnenja in sprejetja odločitve o vrsti in načinu sanacije bo izdelan projekt s podpisom ter na podlagi tega bo podana tudi stroškovna ocena sanacije. Torej, do predvidenega roka, ko naj bi zapadel naslednji lot, torej do 11. novembra 2011, sem prepričan, da bomo to poročilo dobili, se na podlagi tega tudi dogovorili, kako in na kakšen način naj bi potekala sanacija, in, upam, dokončno razrešili to resnično dolgo in žalostno zgodbo o Onkološkem inštitutu. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev? Izvolite.

IVAN GRILL: No, saj sem se že v samem uvodu pojasnil, da je odgovornost, da se ni ukrepalo zagotovo na vašem predhodniku in da je temu tako, kaže tudi dejstvo, da je bilo že v lanskem letu izdelana ravno tako temeljita študija, ki je ravno tako izkazovala, da je vodovodno omrežje uničeno. To študijo je dobila gospa Žličar, vendar očitno ni ukrepala, čeprav bi verjetno lahko ukrepala.

In tukaj se ne nazadnje postavlja vprašanje, ki ga je v javnosti izrekel celo znani kirurg, ne bom ga imenoval, da v primeru, če bi gospa Žličar ukrepala pa ravno tako ministrstvo, bi se z njo zgodilo isto kot z njenim predhodnikom. Če nekdo slučajno skuša vtikati svoj nos – če temu tako rečemo – v zadeve, ki so povezane s SCT-jem, z gospodom Zidarjem, je podvržen sankcijam, kar pomeni – zamenjava. Pomeni, da bi se verjetno tudi z njo tako zgodilo.

Zato se tudi meni nehote poraja vprašanje:

Ali niso sedaj tudi vsi ti na novo izvajani postopki, študije, vzrok, da se vsa stvar zavlačuje zato, da bo velik del teh garancij tudi potekel?

In bi imel ob tem še eno vprašanje, če mi lahko nanj odgovorite. Glede na to, da ste navedli, da je v tej komisiji ali v tem

tripartitnem sporazumu udeležen tudi gospod Zidar:

Ali se bo v primeru, ko se bo – o tem sem prepričan – izkazalo, da je napaka v omrežju zagotovo posledica slabega dela v preteklosti, podjetje SCT zavezalo, da bo na svoje stroške, ne glede na bančne garancije, to vodovodno omrežje tudi saniralo?

Ali so oni tukaj zdaj igralci, ki bodo na nek način s tem tudi posredno prispevali k temu, da se bo naredil v javnosti dober vtis, nazadnje bodo pa potekle bančne garancije?

Psi bodo lajali, karavana bo šla dalje, plačevali bomo pa davkoplačevalci. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Jaz srčno upam, da temu ne bo tako. Ravno ta dogovor, ki bo tripartitni, zavezuje podpisnike, da so podali svoja vprašanja komisiji in da bodo za predlogi komisije morali tudi s svojimi odločitvami stati.

Dosedanje analize oziroma analiza, ki ste jo vi omenili, ostalima dvema partnerjema, torej tako ministrstvu kot SCT-ju, ni dala te zaveze, da bi lahko bila to osnova za unovčenje bančne garancije. Tako upam, da bo ta pristop, ki smo ga ubrali, v predpisanih rokih še vedno uspel in da bomo v preostalih treh tednih oziroma dobrih dveh tednih, ki so pred nami, dosegli dogovor o razrešitvi tega ključnega vprašanja, ali gre dejansko za skrite napake in kolikšen del teh morebitnih napak bi lahko pripisali slabemu vzdrževanju. Upam, da je večina ali vse v prvi točki – torej, da gre za neke skrite napake in da bodo te napake potem tudi odpravljene pred morebitno unovčitvijo drugega lota.

Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite.

IVAN GRILL: Zagotovo bi bilo smiselno, da bi se o tem vprašanju opravila splošna razprava v Državnem zboru, kjer bi vse te stvari lahko predebatirali. Vendar, ker sem prepričan, da vladajoča koalicija tega predloga ne bo

podprla, dajem tukaj drugačen proceduralni predlog: če nam, spoštovani minister, ko boste imeli vse te študije, lahko to posredujete tudi poslancem v Državni zbor, predvsem mogoče članom Odbora za zdravstvo.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

No, to ni bilo ravno v skladu s poslovnikom. Torej, vi ne predlagate splošne razprave o odgovoru ministra, kot sem razumel.

Zato prehajamo na naslednjega poslanca, in sicer gospod Miro Petek bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo mag. Darji Radić.

Prosim.

MIRO PETEK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Vsem prisotnim lep pozdrav!

V odloku o programu prodaje državnega finančnega premoženja za leto 2011 in 2012 je med pravnimi osebami, predvidenimi za prodajo, tudi 25 % deleže v Slovenski industriji jekla. Knjigovodska vrednost državnega deleža znaša nekaj manj kot 40 milijonov evrov, država pa ima v lasti še nekaj več kot 248 tisoč delnic in si ob prodaji 55,35 % deleža ruskemu koncernu Koks zagotovila kontrolni delež. Torej, kljub temu da je tujec imel večinski delež, si je Slovenija v tem strateškem sistemu doslej zagotavljala odločilno vlogo, kar je dobro. To je zelo dobro, saj ima zadnjo besedo pri najpomembnejših odločitvah. Zdaj pa se očitno temu hoče odreči, saj namerava ta delež prodati. Ta načrtovana prodaja na nek način čudi, potem ko so stranke, ki so zdaj na oblasti, v prejšnjem mandatu prodaji sistema Slovenske industrije jekla precej nasprotovale in jo v prejšnjem mandatu hotele kriminalizirati. Treba je dodati, da je ruski lastnik v teh treh letih v sistem Slovenske industrije jekla vložil več kot 300 milijonov evrov.

Če bi v preteklosti ta sistem prodali Preventu, Kovinotehni, Merkurju in podobnimi, ki so nameravali prek konzorcija stopiti v ta sistem, potem bi danes na Koroškem imeli še eno ruševino oziroma razvalino več.

Sistem Slovenske industrije jekla se je v preteklosti poskušal že večkrat prodajati, sicer je bil takrat pod drugim imenom, to je Slovenske železarne. Spomnimo se, da so ga nekateri prodajali tudi za en sam evro oziroma dolar nekemu podjetju na Kajmanskih otokih. Država pa je v sanacijo tega sistema v preteklosti vložila več kot pol milijarde evrov. Res so bile s tem denarjem večinoma sanirane državne banke, kjer danes ponovno razmišljamo o sanacijah teh bank – oziroma danes temu rečemo dokapitalizacija. Danes sistem Slovenske industrije jekla dela dobro in država bi od tega sistema lahko dobivala tudi lepe dividende.

Zato me zanima:

Zakaj prodajati preostali kontrolni delež tega sistema, saj lahko to pomeni, da se bodo v prihodnosti vitalne funkcije tega sistema selile drugam?

Zakaj to prodajati v času krize, ko je težko doseči ustrezno oziroma dovolj visoko ceno?

Ministrico tudi sprašujem:

Kdo je potencialni kupec?

Ali je to dosedanji večinski lastnik ali... / opozorilni znak za konec razprave/... pa ob pričakovani nizki ceni kdo iz vašega političnega kroga, spoštovana ministrica?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa.

Mislím, da mi na precej teh vprašanj ne bo treba odgovoriti - iz enega samega razloga, ker nikakršni pogovori s kakršnimkoli kupcem trenutno ne potekajo. Glede na to, da se je pa sama prodaja Slovenske industrije jekla dogajala v prejšnjem mandatu, se pravi, odprodal se je ta 55,35 % delež aprila 2007, bi pa pričakovala, da veste, da je v tej pogodbi, ki je bila takrat sklenjena, zapisano tudi, da ima Republika Slovenija nepreklicno in nepogojno prodajno pravico za čas petih let od veljavne pogodbe in da bo kupec na pisni poziv Republike Slovenije kupil tudi preostale delnice družbe Sij. Vendar je bilo pri tem zapisano, da nakupna cena ne sme biti manjša od prodajne cene, se pravi 190,73 evrov. Zaradi tega razloga, ker se pač to

petletno obdobje sedaj izteka 2011–2012, je seveda tudi ta potencialna prodaja prišla v ta program prodaje državnega finančnega premoženja. Vendar v tem trenutku pa še ni bilo nobenega pogovora in nobene kakršnekoli konkretne namere v zvezi s prodajo tega deleža.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev? Ne.

Mag. Majda Potrata ima vprašanje za ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane ministrice in ministra, poslanke in poslanci!

Svoje vprašanje naslavljam na dva ministra, in sicer poleg ministra za visoko šolstvo še na ministrico za kulturo.

Informacija o izvajanju in financiranju dejavnosti lektoratov slovenskega jezika na tujih univerzah, ki je bila pripravljena na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, je, ko je prišla v javnost, zbudila kar nekaj protestov. Najprej Filozofske fakultete in Centra za slovenščino kot drugi oziroma tuj jezik. Poleg tega so svoje nesoglasje s to informacijo izrekli Društvo slovenskih pisateljev, Javna agencija za knjigo in SVIZ, lahko da še kdo drug.

Za kaj gre? Vlada naj bi za proračunski leti 2011 in 2012 zmanjšala sredstva, potrebna za lektorate za 500 tisoč evrov, kar bi v nadaljevanju pomenilo zmanjšanje mreže lektoratov za 10 do 11. Na 53 tujih univerzah v 27 državah teče lektorat slovenščine, poleg tega pa na 23 univerzah še študij slovenščine na dodiplomski ravni, na nekaterih tudi na podiplomski ravni, se pravi na ravni magistrskega in doktorskega študija. Zmanjševanje sredstev bi pomenilo, da bi bilo treba dejavnost zmanjšati.

Zato sprašujem oba, ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter ministrico za kulturo:

Ali namera o zmanjšanju sredstev za delovanje lektoratov slovenskega jezika sledi cilju utrjevanja slovenščine v visokem šolstvu in znanosti, ki v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 predvideva prizadevanje za uveljavljanje slovenistike na tujih univerzah?

Katere aktivnosti potekajo v zvezi s predlogom zakona o delovanju programa slovenščina na univerzah v tujini?

Kakšni naj bi bili učinki ustanovljene delovne skupine, v kateri ni predstavnikov univerz in nosilcev dejavnosti, to se pravi, niti Filozofske fakultete v Ljubljani, niti mariborske filozofske fakultete, niti Centra za slovenščino kot drugi tuj jezik?

Obema hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Kdo bo prvi? Gospod minister, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Najlepša hvala, podpredsednik. Spoštovane poslanke, poslanci!

Tema je dejansko vzbudila nemalo javne pozornosti. To ni bilo nepričakovano. So pa bile kvalifikacije, očitki o zmanjšanju ali ukinjanju lektoratov neutemeljeni in tudi nekorektni z vidika ravno informacije, na katero so se nanašali, in ki, mimogrede, ni bila nobena skrivnost, ampak je bila javno preko spleta dostopna od prvega dne vladne procedure. Skratka, odločitve o ukinjanju lektoratov ni sprejel nihče. Tisto, kar MVZT počne, je skrb za zagotavljanje zadostnih virov, ohranitev in ustrezna vzpostavitev mreže lektoratov v tujini.

V tem mandatu smo, zavedajoč se pomena tega področja, naredili nemalo pomembnih premikov. Sredstva smo od leta 2008, ko so obsegala 1,2 milijona evrov, v letu 2009 in 2010 povečali na 1,7 oziroma 1,8 milijona evrov. Res pa je, da imamo v proračunu za leto 2011, ki je bil v Državnem zboru pred kratkim obravnavan, te postavke znižane za pol milijona evrov. To je posledica razlogov oziroma okoliščin, v katerih je – o tem sta izčrpno govorila tako predsednik Vlade kot finančni minister ob predstavitvi obeh proračunov – Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo kot tudi mnoga druga ministrstva, o čemer ste na odborih, kjer je bila problematika proračunov obravnavana, veliko slišali, imajo precej težav pri pokrivanju tudi tako imenovanih fiksnih obveznosti znotraj teh okvirjev in vsako poskuša po najboljših močeh poskrbeti za tista področja, ki so ministrstvu zaupana v neko skrb in zagotavljanje financiranja.

V informaciji, ki smo jo pripravili pred časom, v tistem trenutku, ko smo bili s temi proračunskimi okvirji seznanjeni, nismo napovedali ukinitve lektoratov. Konstatirali smo ta dejstva in dali pobudo za to, da se oblikuje medresorska delovna skupina. Poudarjam, ne delovna skupina kar tako oziroma kot je bilo tudi v vprašanju rečeno, ampak medresorska delovna skupina. In v medresorski delovni skupini lahko sodelujejo resorji, zunanji deležniki, tudi pomembni akterji z obeh univerz, ne morejo biti člani medresorske delovne skupine, bodo pa k delu te medresorske delovne skupine, ki jo sestavljajo predstavniki ministrstva, ki ga vodim, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za zunanje zadeve in tudi akademik Žekš, predstavniki te akademske sfere obeh programov oziroma univerz s tega področja vključeni v to delo prek Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Ta delovna skupina naj bi bila do konca oktobra formirana. Pričakujem, da bo ta teden ali najkasneje prihodnji teden ta informacija na Vladi obravnavana. Do 31. januarja pa naj bi, tako so definirane v tej informaciji njene naloge, poskrbela za predlog rešitev, torej kako zagotoviti manjkajoča finančna sredstva za nadaljevanje financiranja obstoječe mreže. Pripravila bo nacionalne smernice za dolgoročni razvoj, delovanje, ustanavljanje ali morebitno ukinjanje posameznih lektoratov. Do zdaj to ni bilo sistematično in sistemsko urejeno, ampak je bilo mnogokrat posledica nekkih ad hoc odločitev, ki vodijo v neko mrežo, ki po mnenju marsikoga ni docela optimalna, in se ta problem v času zaostrenih javnofinančnih okvirjev zaostuje.

Tudi nekatera druga vprašanja, ki so znotraj tega naslovljena, bo obravnavala ta komisija in predlagala Vladi rešitve.

Skratka, zagotovljena bo udeležba vseh deležnikov, razprava bo vsebinska. Opcija ukinitve posameznih lektoratov bo ostala relevantna in ta delovna skupina se bo tudi s tem ukvarjala samo v primeru, če ne bomo uspeli znotraj Vlade in te medresorske delovne skupine najti ustrezne alternativne rešitve.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa za ta del odgovora.

No, očitek, da gre za nekorektno reakcijo na informacijo, bi vendar želela dopolniti s tem, da je ukinitve znatnega števila – od 10 do 11 lektoratov – v informaciji zapisana v poglavju A. V poglavju B je zapisano tudi to, koliko učiteljev – 30 – je zaposlenih na slovenskih univerzah in 21 učiteljev na tujih univerzah.

Tisto, kar pa bralca posebej vznemiri, da tako rečem, je pa zapisano v poglavju C, da to ni primarna vsebinska dejavnost ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, pa še odsotnost nacionalne politike je omenjena. Ampak jaz se sklicujem na nacionalni program za jezikovno politiko, ki v poglavju za utrditev slovenščine v slovenskem visokem šolstvu in znanosti, to je 10. cilj, pri točki g pravi, "prizadevanje za uveljavljanje slovenistike na tujih univerzah," in tu je nosilec Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ne Ministrstvo za kulturo, ki je skrbnik resolucije nacionalnega programa in ima pri Zakonu o javni rabi slovenščine kar pomembno vlogo, niti ne Ministrstvo za zunanje zadeve, ampak je ravno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo tisto, ki mu je ta naloga dodeljena. Ne trdim, da je sedanja resolucija idealna in da sledi vsemu. Ampak to je bila prva resolucija za jezikovno politiko; in če sledimo ciljem humanistike, nacionalne vede in vsega tistega, kar se na tujih univerzah, na lektoratih in na študiju slovenistike dogaja, potem to ni nepomembna dejavnost in bi zanjo bilo treba najti potrebna sredstva. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala. Želite vi gospa ministrica? Gospod minister? Domenita se.

Izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Če kje, pri vprašanju jezika, ali lektoratov, ali kje drugje, ne smemo biti zaprti v svoje lastne vrtičke, zato se mi zdi potrebno povezovanje in je koristno.

Resolucija skrbstva Ministrstva za kulturo, ampak naj tudi Ministrstvo za kulturo razmisli o teh vprašanjih. Zato se pridružujemo temu vprašanju. Hkrati, spoštovana poslanka, mislim, da ste ena

redkih, ki ste pravilno opredelili s tem poslanskim vprašanjem temo, kajti vsi ostali so vprašanje lektoratov razumeli kot odpis lektoratov v tem smislu, ali bomo ostali brez študija slovenščine, in točno ste navedli, da gre za možnost zmanjševanj sredstev.

Ampak ta skupina, ki naj bi bila imenovana kot medresorska, mislim, da bo lahko preučila tudi tista dejstva, ki so lahko tudi vznemirljiva. Vznemirljiva znotraj statistik, ki kažejo, da so lektorati morebiti nastajali nestrateško oziroma neproporcionalno, da je nekje, v enem lektoratu samo en slušatelj ali pa, da jih je v neki državi več, v drugi državi manj in da je mogoče treba to še popraviti, čemur bomo nedvomno tudi na Ministrstvu za kulturo lahko prisluhnili oziroma sodelovali v tej skupini kot smiselni.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Izvolite, gospod minister.

GREGOR GOLOBIČ: Znotraj časa, tema je vsekakor pomembna. Jaz verjamem, da se bo nadaljevala tudi v okviru te skupine in širše.

Dejstvo je, to, kar je tu napisano in ste citirali v smislu sporne ali ne docela domišljene pristojnosti Ministrstva za visoko šolstvo za to področje, to je ocena, ki se meni zdi utemeljena. Namreč, ravno ob diskusiji o situaciji, v kateri smo se znašli, ko moramo misliti, kako zagotoviti ta sredstva, in v primeru, da jih ne bo mogoče zagotoviti, jaz se nadejam, da bo to uspelo, se postavi vprašanje, kateri resor naj bo tisti, ki bo v sodelovanju s temi zunanjimi deležniki, seveda nosilci programov, tehtal smiselnost te mreže in podobno. Ugotovili smo, da tega na našem ministrstvu po kriterijih, s katerimi presojava visokošolske ustanove tu, v Sloveniji, ne moremo storiti na korekten način. Zato smo vključili to širšo medresorsko skupino, ki naj med drugim tudi doreče, kako bi bilo pravilno področje lektoratov za slovenski jezik v tujini umestiti, zato da bi tudi resolucija, ki jo omenjate, in druge usmeritve na področju promocije jezika – in vrsta nalog, ki jih ti lektorati opravljajo in so v tej diskusiji bili izpostavljeni in daleč presegajo področje zgolj učenja slovenskega jezika v tujini –, da bi bila ustrezno naslovljena in da bi jim Vlada lahko kot celoti namenjala primerno in domišljeno pozornost.

To je ambicija tiste dikoije, ne pa, da bi se kdo želel otresati odgovornosti. Kot sem omenil, smo v dosedanjih dveh letih mandata za izboljšanje položaja lektorjev naredili zelo veliko.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa Alenka Jeraj bo postavila poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Žarniču ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Židanu. Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala.

Oba ministra bom spraševala v zvezi z občinskim prostorskim načrtom Mestne občine Ljubljana, kajti podpisan je bil dogovor, da bo to "mušter" za vse ostale, in mislim, da je tukaj treba potem stvari narediti pregledno in pravilno, da ne bo potem v nadaljevanju kakšnih napak.

Minister Žarnić po pričanju na komisiji pred preiskovalno komisijo ste za STA povedali, da Darsovega soglasja niste imeli, zato ga tudi niste upoštevali. Prav tako je v tem poročilu zapisano, da niste prejeli nekaterih drugih pripomb nosilcev urejanja prostora, torej gre za množino, eno od takih soglasij je tudi soglasje ministra Golobiča, ki je soglasje podpisal 7. 5., pripombe pa potem na ta isti načrt so datirane 4 dni kasneje. Ker s temi pripombami niste bili seznanjeni, seveda niste mogli ministra Golobiča pozvati k preverjanju, ali so bile njegove pripombe upošteevane. Podobno je bilo s soglasjem ministrstva za kmetijstvo. Upoštevali ste eno izmed mnenj, ki je bilo izdano pred 1. 7., ne pa tistega zadnjega, ki ga je minister Židan izdal 1. 7.

51. člen Zakona o urejanju prostora določa, da morajo nosilci prostorskega urejanja poslati mnenja ministrstvu in občini. V nekaterih primerih smo ugotovili, da so ga poslali samo občini. Celo več, podajali so jih še po preteku roka za pridobitev mnenj. Menim, če bi se vi držali Zakona o urejanju prostora, do take zmešnjave ne bi prišlo. Posledica tega je seveda bila, da je prostorski načrt MOL-a, ki je sicer sprejet in z vašim sklepom potem tudi z vaše strani potrjen, da ni izdan, torej ni sprejet skladno z zakonom.

Poleg tega se je po sprejemu oziroma v času sprejemanja na mestnem svetu sprejelo še kar nekaj amandmajev, ki

so bistveno spreminjali določila, ki so jih podali nosilci urejanja prostora.

Zanima me:

Zakaj mi še niste posredovali odgovorov, kot sva se takrat dogovorila, in ste jih dobili?

Zakaj tudi ste z večfaznostjo kršili predpisani postopek in na ta način povzročili, da nosilci urejanja prostora niso mogli nadzirati postopka sprejemanja prostorskega načrta?

Predvsem pa me zanima:

Zakaj je mestna občina tako posebna, da ste celo dokument, ki ste ga izdali, podpisali oziroma antidatirali?

Podpisali ste ga v ponedeljek, dokument pa nosi petkov datum.

In:

Kaj nameravate v zvezi s tem narediti?

V zvezi s tem sem vas že spraševala, torej po ukrepih, ki jih nameravate kot minister sprejeti.

Enako sprašujem tudi ministra Židana o ukrepih in kaj se bo zgodilo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa poslanka, spoštovani gospodje poslanke in poslanci!

Hvala lepa za vprašanje, ki zaradi velikega interesa v javnosti zasluži tudi večkratni odgovor, četudi je odgovor dostikrat zelo podoben.

Na vaše vprašanje – tisto zadevo sem preveril, danes pred sejo je odgovor na tista vprašanja šel z našega ministrstva. Povedali so mi, da so ga poslali. Mogoče so to poslali danes ali pa včeraj, pa še ni do vas prišlo, ampak je na poti.

Na kratko in na splošno, kar velja za Ljubljano, pa tudi za vse ostale. Postopek priprave in sprejema občinskega prostorskega načrta je določen, kot ste sami povedali, z Zakonom o prostorskem načrtovanju iz leta 2007, 2008, 2009, z dopolnitvami. Za zakonitosti izvedbe tega postopka je v celoti odgovorna občina in ne minister za okolje in prostor.

Naloga ministra za okolje in prostor v tem postopku je, da poleg dajanja smernic in

mnenj s področja razvojne poselitve ter izdaje mnenj v postopku ugotavljanja sprejemljivosti vplivov na okolje, ki poteka v okviru postopka CPVO, ugotovi usklajenost predloga občinskega prostorskega načrta. V tem postopku minister na podlagi mnenj državnih nosilcev urejanja prostora v 30 dneh od prejema predloga občinskega prostorskega načrta s sklepom ugotovi usklajenost. Če iz mnenj državnih nosilcev urejanja prostora izhaja, da so v predlogu občinskega prostorskega načrta njihove smernice upoštevane oziroma da so bili pri njegovi pripravi ustrezno upoštevani predpisi z njihovih delovnih področij, tak sklep lahko izda. Če iz mnenj nosilcev urejanja prostora izhaja, da v predlogu občinskega prostorskega načrta njihove smernice niso bile upoštevane oziroma da predpisi z njihovih delovnih področij niso bili ustrezno upoštevani, ministrstvo v 7 dneh po izteku predpisanega roka, se pravi 37. dan, Vladi predlaga, da odloča o usklajenosti predloga občinskega prostorskega načrta. V enomesečnem roku vsi dokumenti, ki so prispeli k nam in v katere smo imeli vpogled, niso kazali neusklajenosti.

Glede izvajanja nadzora zakonitosti je v ZP načrtu določeno, da so po uveljavitvi občinskega prostorskega načrta nosilci urejanja prostora vsak zase dolžni preveriti upoštevanje svojih mnenj, ki so jih dali k predlogu občinskega prostorskega načrta. Če ti ugotovijo, da občina mnenj ni upoštevala, morajo pristojna ministrstva, spet vsako zase, skladno z zakonom, ki ureja državno upravo, vsako na svojem področju izvesti nadzor nad zakonitostjo občinskega prostorskega načrta. Kadar pristojno ministrstvo izvede tovrsten nadzor v roku 6 mesecev po uveljavitvi občinskega načrta, mu ne glede na določbe zakona, ki ureja državno upravo, ni treba predlagati rešitev in določiti roka za uskladitev spornih občinskih prostorskih načrtov, temveč lahko Vladi takoj predlaga, da pred Ustavnim sodiščem zahteva začetek postopka za oceno njegove skladnosti z ustavo oziroma zakonom.

Kot komentar, če bo naše ministrstvo to ugotovilo za njegov segment, bo to tudi storilo.

Pri ugotavljanju usklajenosti v tistih prvih 30 dneh ni bilo ugotovljeno, da bi občinski prostorski načrt Mestne občine

Ljubljana obšel katerega od mnenj državnih nosilcev urejanja prostora – tistih, ki so bili dostavljeni do Ministrstva za okolje in prostor. Res je, da nekatera od mnenj, ki jih je mestna občina, kar smo kasneje izvedli, prejela med postopkom priprav občinskega prostorskega načrta, niso bila eksplicitno pozitivna, vendar je šlo včasih tudi za primer državnih organov, ki niso na seznamu državnih nosilcev urejanja prostora, ki je objavljen na spletni strani MOP. Poleg tega pa nekatera mnenja tudi niso bila izdana v skladu z ZP načrtom, saj se v njih nosilci ne sklicujejo na predpise s svojega delovnega področja.

Poleg tega ministrstvo tudi ni prejelo nekaterih mnenj nosilcev... / opozorilni znak za konec razprave/ ...urejanja prostora, kot ste ugotovili, temveč se do njih potem niso mogli opredeliti. Nosilci urejanja prostora so dolžni mnenja posredovati tudi Ministrstvu za okolje in prostor, in tega niso... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite.

ALENKA JERAJ: Še ministra Židana bom potem prosila, da bo kaj rekel.

No, minister, če je tako, kot vi pravite. Najprej bova ugotovila, da ste imeli do prejšnjega petka rok, da mi odgovorite, in do takrat odgovorov ni bilo, potem smo vam poslali urgenco, in je mogoče, da ste zdaj poslali, ampak do danes jaz tega še nisem prejela, včeraj pa dvomim, da so delali vaši sodelavci, da bi lahko včeraj kaj naredili.

Če pravite, da ni minister tisti, ampak so občine dolžne skrbeti za zakonitost, da so one odgovorne – zakaj potem mnoge slovenske občine že leta čakajo na vaša soglasja? Potem pa kar dajte vsem, saj morajo same odgovarjati, da stvari delajo zakonito in tako, kot je treba.

In to, kar ste rekli, če na smo komisiji skupaj ugotovili, da je minister za visoko šolstvo izdal soglasje, v katerem je napisal, da nima pripomb, čez pet dni pa je izdal soglasje, v katerem je imel pripombe – ja, pa ste ga vprašali? Saj v isti vladi sedite!

In enako velja za gospoda Židana: Ali ste vprašali gospo ministrico za javno upravo, ki je prav tako podala mnenja?

Iz njenega dopisa je jasno, da ga je posredovala vam na ministrstvo, vi pa ga niste videli in nič ne veste o njem. To je precej tako, sprenevedavo, in tudi prelagati odgovornost na nekoga drugega.

Potem mi pa še povejte, če v tem času, torej v šestih mesecih, ko ministrstva in ostali nosilci urejanja prostora ugotavljate, ali je bilo kaj kršeno ali ni bilo:

Kaj se v tem času dogaja z OPN-jem?

Ali velja, ko je enkrat objavljen in stopi v veljavo?

Do mene namreč prihajajo novice, da je še isti dan, ko je bilo na mestni občini to sprejeto, torej na občinskem svetu, bil gospod Gajšek, šef oddelka za urbanizem, zadolžen in je kar s kolesom raznesel odvetnikom, kjer so bile deponirane pogodbe in razne zadeve, iz katerih bodo nekateri dobili provizije, da to velja in da lahko izvedejo vse pravne posle.

Zanima me:

Kaj je s temi pravnimi posli in z OPN-jem sploh?

Ali je veljaven ali ni, dokler se vse to ne preveri?

Ker če ga objaviš – čez osem dni ali petnajst dni to velja!

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Hvala.

Gospod Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovana gospa poslanka!

MKGP je le eden od nosilcev urejanja prostora, ki daje smernice in mnenja. Po nam dostopnih podatkih je 8. 10. bil v Uradnem listu objavljen ljubljanski OPN. Mi smo 13. 10. zaprosili MOP, da nam pošlje sprejete akte v elektronski obliki, da nam omogoči vpogled, kajti občina je namreč dolžna poslati sprejete akte na MOP. Mi bomo točno to naredili, kar sem obljubil na seji komisije, ki jo vodite. Takoj, ko dobimo uradno sprejeto verzijo, jo še enkrat pregledamo, ali je v skladu z našimi izdanimi smernicami in mnenjem.

Prav tako ste me takrat vprašali o Zavodu za gozdove, kako je s tem mnenjem. Zavod za gozdove neposredno daje mnenje, ne prek ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je pa res, da ga mi financiramo, zato smo se čutili pristojni, da ga vprašamo za mnenje. On je preveril zadnji predlog z

mnenjem, ki ga je izdal, zadnji predlog je usklajen, vendar končno sprejeta verzija, takoj ko jo dobimo, jo posredujemo tudi Zavodu za gozdove, da jo preveri z mnenjem, ki jo je kot Zavod za gozdove izdal. Če bo vse v redu, potem je zadeva tako v redu, če pa ne bo v redu, pa, jasno, nadaljnji potek; to je, da prek Vlade predlagamo, da gre zadeva na Ustavno sodišče. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Žarnić, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Poglejte, moram povedati, da zakona nisem niti pisal niti nisem sprejemal, moram se ga pa držati. In vam zagotavljam, tudi če bo treba preko mojih ustreznih zastopnikov, da sem se zakona držal in se ga bom držal.

Če se kaj dogaja na Mestni občini Ljubljana s kolesi ali brez koles – nisem policaj, niti sem dolžan, niti pooblaščen, da lovim kolesarje. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite.

ALENKA JERAJ: V skladu s poslovnikom predlagam, da o tem odgovoru ministra Žarniča opravimo razgovor. Vem, da ima mnogo županov v tej državi, ali pa se bodo novi s tem spopadali, velike težave s sprejetjem OPN-ja ravno zaradi usklajevanja tako na Ministrstvu za kmetijstvo kot na Ministrstvu za okolje.

Pri Mestni občini Ljubljana je bilo pa toliko verzij in toliko sprememb, pa se je vse tako ekspresno dogajalo, da so stvari prav neverjetne. Zato me ne boste prepričali, da zadnji dan, tik preden se zadeva sprejema na občinskem svetu, podpišete nek dokument, ki je za moje pojme zelo pomemben, tudi če boste vi rekli, da mogoče ni tako zelo in da bi lahko tudi brez tega. Tako je župan rekel, da tega svetniki sploh ne rabijo – potem ne vem, zakaj čaka na vas, potem bi lahko sprejel kar tako, kot si je on to zamislil. In predvsem zato, če bomo na takšen način delali in če je to mušter za vse ostale občine, ker sama še vedno mislim, da so bile neke stvari protizakonite – antidatiranje ste sami priznali

– in to bodo morali ugotavljati organi, ki so v tej državi za to zadolženi. Zato sem tudi napovedala, da bom tisto, kar je stvar komisije in moja stvar, izvedla in tudi bom podala ovadbo, da se preveri, ali ti sumi kaznivega dejanja obstajajo ali ne.

Predvsem pa bi res rada, da se o teh odgovorih ministra pomenimo, ker mislim, da gre kar za pereč problem.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

O predlogu poslanke gospe Jeraj, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Žarniča na njeno poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra, v okviru glasovanj.

Sedaj bo gospod Matjaž Zanoškar postavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Križaniču, ki je odsoten. Boste kljub temu postavili vprašanje?

MATJAŽ ZANOŠKAR: Ja, spoštovani predsedujoči, kljub temu bi postavil vprašanje.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Izvolite.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da postavim poslansko vprašanje gospodu ministru dr. Francu Križaniču.

Z velikim neodobravanjem je bil sprejet sklep za 50 % znižanje usklajevanja pokojnin. To neodobravanje je bilo bistveno v Poslanski skupini DeSUS in Demokratični stranki upokojujencev. Ravno tako je tudi z velikim neodobravanjem sprejeto dejstvo, da se namerava pokojnine popolnoma zamrzniti. V zvezi s to tematiko postavljam naslednje vprašanje:

Kolikšen je bil proračunski prihranek zaradi interventnega ukrepa polovičnega usklajevanja pokojnin do sedaj, torej po prvem letošnjem usklajevanju?

Zanima nas konkretna številka, znesek, ki pomeni prihranek v proračunu zaradi tega.

Zanima nas:

Ali je že znano, če se bodo pokojnine uskladile tudi v mesecu novembru?

In tudi:

Kolikšen bi bil odstotek usklajevanja ter kolikšna sredstva bi bilo treba zagotoviti za to usklajevanje iz državnega proračuna, seveda glede na to, da se v zadnjem času v javnosti pojavlja veliko različnih podatkov in veliko različnih števil?

Menimo pa, da je točen podatek o letošnjem prihranku iz naslova usklajevanja pokojnin bistvenega pomena, ne nazadnje tudi zaradi predvidene zamrznitve pokojnin, tako da bi ta podatek nujno potrebovali. 28. 9. 2010 je bil sprejet Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe, ki določa namen porabe sredstev, ki jih mora Kad zagotoviti ZPIZ-u, torej direktno za usklajevanje pokojnin. Delež sredstev, ki je potreben za usklajevanje pokojnin, bomo torej v prihodnjem letu lahko črpali iz Kada.

Kaj se bo zgodilo s 50 milijoni, ki jih mora Kad nakazati ZPIZ-u in so torej zakonsko namenjeni usklajevanju pokojnin, če bi prišlo do popolne zamrznitve pokojnin?

Ali je v predlogu proračuna oziroma v predlogu zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize upoštevanih teh 50 milijonov?

Predsednik Vlade, gospod Borut Pahor, je po seji Vlade dne 28. 9. 2010 dejal, da bo Vlada z ustreznimi ukrepi poskrbela, da bodo tisti z najnižjimi plačami in pokojninami lahko dostojno živeli.

Zanima nas:

Ali so znani konkretni ukrepi, s katerimi bi to preprečili?

Spoštovani predsedujoči, prosil bi samo zaradi aktualnosti tematike, da gospod minister poda pisni odgovor na to vprašanje.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Dobili boste, kot ste želeli, pisni odgovor gospoda ministra.

Gospod Marijan Pojbič bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanu Svetliku, ki je prisoten.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani predsedujoči, gospod minister!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 18. nujni seji dne 8. julija 2010 pri obravnavi točke Odpuščanje zaposlenih prek slamnatih podjetij sprejel sklep, da predlaga Vladi, da prouči ustrezne zakonske ureditve tako Zakona o delovnih razmerjih kot Zakona o gospodarskih družbah in v roku treh mesecev pripravi predlog rešitve, ki bodo zagotavljali ustrezno varstvo delavcev z vidika njihovih pravic.

Ta nujna seja obora je bila sklicana na pobudo oziroma zahtevo Slovenske demokratske stranke in je bila predvidena v velikem salonu na Tomšičevi ulici, kjer je zagotovljen direkten prenos seje. Vendar je potem prišlo do nerazumljive spremembe lokacije in je bila seja izpeljana v dvorani, kjer ni mogoče zagotavljati direktnega prenosa samo zato, da državljanke in državljani Republike Slovenije ne bi bili seznanjeni z vsemi razsežnostmi tega problema, in predvsem zato, da bi aktualna vlada in koalicija prikrla, da je Slovenska demokratska stranka tista, ki se je lotila reševanja tega pomembnega vprašanja in predlagala hkrati tudi ustrezne rešitve.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je vprašanje ustanavljanja slamnatih podjetij, ko matična podjetja prenašajo svoje zaposlene na slamnata podjetja brez vsakršnega kapitala in brez soglasja zaposlenih, nedopustno dejanje, saj zaposleni v takšnem primeru ostajajo brez z zakonom določenih pravic, to so zaostale plače, regres in odpravnine. To je nedopustno in je nujno treba zakonodajo na tem področju spremeniti. Posebej je takrat izstopal en primer, pa tudi več, to je bilo hčerinsko podjetje SCT, kjer je 120 nekdanjih zaposlenih v hčerinskem podjetju SCT brez njihovega vedenja leto in pol delalo v podjetju Konstruktor VG in CentralGrad. To podjetje je šlo v stečaj in šele takrat so zaposleni izvedeli, da so ostali brez vsega. In takih primerov je še veliko.

Od sprejetja navedenega sklepa do danes, ko so potekli trije meseci, ni prišlo do nobenih rešitev na navedenem področju. Gospod minister Ivan Svetlik je na tej seji povedal naslednje, citiram: "Zato se mi zdi, da se je zdaj problem pokazal v tisti najbolj negativni luči in je opozoril na to, da je zakonodaja tukaj pomanjkljiva, ne samo

delovna zakonodaja, ampak tudi tista, ki regulira gospodarske družbe. In seveda pravilno je, da se zelo hitro lotimo reševanja tega vprašanja in te črne lise odpravimo. In verjamem, da bomo lahko v zelo kratkem času pravzaprav tudi pripravili ustrezne predloge za reševanje tega vprašanja."

Zato, gospod minister Ivan Svetlik, vas sprašujem:

Kdaj bodo pripravljene in predlagane ustrezne rešitve v zvezi z zagotavljanjem ustreznega varstva delavcev z vidika njihovih pravic, skladno s sklepom, ki je bil sprejet na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide dne 8. julija 2010?

Izvolite.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci, gospod poslanec Pojbič!

Kolikor je meni poznano, je to vprašanje, vsaj kar zadeva komunikacijo z ministrstvom, odprl sindikat Pergam. Potem je sledila aktivnost na ravni Državnega zbora in ko je Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide sprejel navedeni sklep, je bila takoj oblikovana strokovna skupina, v kateri so tudi socialni partnerji, z nalogo, da preuči možne rešitve znotraj Zakona o delovnih razmerjih. Ministrstvo za gospodarstvo je sporočilo, da sami ne vidijo problemov, kar zadeva rešitve znotraj Zakona o gospodarskih družbah. Ta delovna skupina se je sestala petkrat in tudi ponudila Ekonomsko-socialnemu svetu rešitev, in sicer dvakrat. Prvič z njo niso bili zadovoljni, prišlo je do določenih razhajanj med samimi socialnimi partnerji, zato smo se odločili še za nadaljnje delo te skupine. No, in potem je ta delovna skupina prišla do rešitve, ki je v glavnem v naslednjem.

Prvič, delavec tudi v primeru, ko se zaradi prenosa podjetja bistveno poslabšajo pogoji dela pri prevzemniku, lahko odpove pogodbo o zaposlitvi, ohrani pa enake pravice, kot če pogodbo o zaposlitvi odpove delodajalec iz poslovnih razlogov.

Drugič, izrecno se določi kontinuiteta pravnega položaja prevzetih delavcev glede upoštevanja delovne dobe kot podlage za

uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja, in sicer tako, kot da delavec ni spremenil zaposlitve, saj se tako pri določanju odpovednega roka in odpravnine kot tudi pri vseh drugih pravicah, ki so vezane na delovno dobo, upošteva delovna doba delavca pri obeh delodajalcih.

In tretjič, v smislu preprečevanja zlorab v praksi glede ustanavljanja slamnatih podjetij, ko družba ustanovi hčerinsko družbo z minimalnim osnovnim kapitalom, nanjo prenese dejavnost in delavce, nato pa gre delodajalec prevzemnik v stečaj ali je začel drug postopek prisilnega prenehanja delodajalca, delavci pa ostanejo brez vseh pravic, saj osnovni kapital ne zadošča za poplačilo terjatev, se določi solidarna odgovornost delodajalca prenosnika. Le-ta je določena za terjatve delavcev, nastale zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, zaradi stečaja oziroma prisilnega prenehanja prevzemnika, če je stečaj oziroma postopek prisilnega prenehanja začel v roku dveh let od datuma prenosa. Višina terjatev pa je omejena, in sicer na višino zneska, ki bi ga delodajalec prenosnik moral izplačati prevzetim delavcem, če bi jim na dan prenosa prenehalo delovno razmerje iz poslovnega razloga. Solidarna odgovornost je omejena na primere, ko prenosnik lahko vpliva oziroma bi lahko vplival na poslovne odločitve prevzemnika, medtem ko je v ostalih primerih, ko prenosnik ni pretežni lastnik prevzemnika, uveljavljena subsidiarna odgovornost posameznika.

To je v kratkem vsebina rešitve, ki je bila dogovorjena na delovni skupini s sodelovanjem vseh socialnih partnerjev, in ta rešitev je bila ponujena v potrditev Ekonomsko-socialnemu svetu na dan 12. oktober, torej manj kot teden nazaj. To je bila 197. seja Ekonomsko-socialnega sveta. Žal te rešitve, kljub temu da je bila usklajena na delovni skupini, socialni partnerji niso podprli. Niso je podprli delodajalci in niso je podprli oziroma so jo ocenili kot nezadostno tudi delojemalci. Zato seveda smo ostali brez podpore socialnih partnerjev, čeprav so se oni sami za to rešitev zavzemali in jo tudi v strokovnem smislu potrdili.

Zaradi tega bomo predlagane rešitve, ki so po našem mišljenju ustrezne, vnesli v sistem sprememb in dograditev delovne zakonodaje, ki so v pripravi in bo

Ekonomsko-socialni svet o njih začel razpravo v mesecu novembru letos. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Hvala.

Želite dopolnitev odgovora?

MARIJAN POJBIČ: Hvala za ta odgovor, gospod minister.

Torej, to sem prebral lahko tudi v časnikih, vendar na tisto temeljno vprašanje, ki sem ga postavil na začetku, nisem dobil odgovora.

Gre za to, da vsa ta problematika o kateri danes govorimo, je že toliko časa v ospredju in enostavno ne razumem, da se lahko ta cela zadeva vleče toliko časa. In ne glede na to, kar ste mi povedali, da ste se sestali toliko in tolikokrat na Ekonomsko-socialnem svetu, ampak na koncu ste prišli do točke, ker enostavno niste sprejeli nikakršne rešitve. In povedali ste, da boste nekaj tistega, kar je Vlada predlagala, implementirali v ta zakon o delovnih razmerjih. Sprašujem se, kdaj bo ta zakon prišel v parlamentarno proceduro.

Tri mesece od tistega, ko smo se sestali, torej, ko je Slovenska demokratska stranka sklicala to nujno sejo Odbora za delo, družino, kjer smo to problematiko odprli, do danes ni nihče – in tudi vi danes v vašem odgovoru niste zagotovili: Kdaj bo prišel ta zakon v parlamentarno proceduro? Povedali ste pa, da z Ekonomsko-socialnim svetom niste uskladili praktično ničesar.

In potem se sprašujem in tudi vas vprašam:

Ali bo potem mogoče sploh tako rešitev, ki jo bo predlagala Vlada, tukaj v Državnem zboru podpreti, če je večina socialnih partnerjev proti takšnim rešitvam, kot jih predlagate?

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Poglejte, gospod poslanec Pojbič! To vprašanje, ki te ga zdaj postavili, bi moral zares postaviti socialnim partnerjem... / medklic iz klopi/... Ne, jaz sem samo eden, predstavljam samo enega od socialnih partnerjev, ki je rešitev predlagal, kot rečeno,

usklajeno s strani vseh treh partnerjev v delovni skupini. Zakaj so se socialni partnerji, predstavniki delojemalske in delodajalske strani odločili, da te odločitve ne podprejo, morate vprašati njih. Vprašanje, ki se ustrezno nanaša na Ministrstvu za delo, pa je, ali bo, kljub temu da socialni partnerji niso sprejeli in podprli te rešitve, šlo s to rešitvijo naprej ali ne. V tem trenutku, kot rečeno, presojamo, da je bolje in tudi razprava na Ekonomsko-socialnem svetu je tekla v to smer s strani nekaterih udeležencev, da se potem išče celovita rešitev znotraj sprememb zakona o delovnih razmerjih, tudi kar zadeva to vprašanje. To je naša presoja.

Sicer pa, kot veste, se sami zavzimate v razpravah večkrat doslej za socialni dialog, za upoštevanje mnenja socialnih partnerjev in to mnenje imamo. Mnenje je, da te rešitve ne podpirajo, nimajo pa boljše, nihče ni boljše predlagal.

Tako smo zaenkrat pravzaprav v stanju, ko moramo iskati dobro ali boljšo rešitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Pojbič, prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik!

Torej, spoštovani minister, odgovor, ki ste mi ga dali, me ne more zadovoljiti. Nikakor! Ker s tem, kar ste povedali, in iz tega izhaja, da enostavno ni rešitve za ta problem, o katerem danes govorimo in o katerem govorimo že kar nekaj časa. Jaz sem prepričan, da na eni strani Vlada, na drugi strani Ekonomsko-socialni svet imata dovolj kvalitetnih strokovnjakov, ki bi lahko poiskali ustreznejše rešitve za to problematiko, vendar bi bilo treba, če so bile neke rešitve predlagane, za katere vsi skupaj ocenjujete, razen Vlade, da so slabe, da jih je treba spremeniti in poiskati nove temelje. Ampak to ne more trajati eno leto, zdaj traja ta zadeva že tri mesece in več in to bo trajalo še do konca leta in vsi tisti, ki so ustvarjali ta slamnata podjetja, bodo svoje zadeve lepo izpeljali do konca in zadeva bo takšna, kakršna je.

Jaz se na koncu tu sprašujem, ali je celo interes nekoga v tej skupini, da bi se ta

zadeva čim dalj zavlačevala in do teh sprememb ne bi prišlo. Tako bi lahko izpeljali tiste svoje postopke, kot si jih želijo. Enostavno drugega odgovora na to vprašanje ne vidim!

In glejte, gospod minister, ko gre za zamrznitev socialnih pomoči, ko gre za zamrznitev pokojnin, ko gre za zamrznitev plač – za to ni nobenega problema! Za to se kar hitro poskrbi in, enostavno, s takšnimi predlogi ni nobenega problema. V najkrajšem času boste prišli tudi v parlament! Za to ni nobenega problema!

Jaz imamo pa zdaj tudi konkreten predlog. Gospod minister, potem pa predlagajte Vladi, da naj pripravi eno koncesijo in jo odda lepo brez javnega razpisa Golobičevi Ultri za uvoz zamrzovalnikov. Pa veste, zakaj za uvoz zamrzovalnikov? Vsem tistim upokojevcem, ki imajo pod 500 evrov pokojnine, vsem tistim, ki imajo socialne pomoči pod 500 evri, in pa vsem tistim, ki so brezposelni, je treba zamrzniti usta. Druge rešitve tukaj ni, ker ti ljudje nimajo denarja niti, da bi plačali položnice, kaj pa šele, da bi lahko kupili sploh kaj za pod zob! Se pravi, če gremo v to smer, da bomo vse zamrznili, potem pa gremo po tej poti. Tukaj še lahko kvalitetno porabimo vse sposobnosti našega predsednika Vlade, saj vidite, da je odličen lobist na eni strani, po drugi strani mislim, da je tudi zelo dober trgovski potnik in komercialist na terenu. Tako kot je posredoval pri SCT-ju, naj bi tudi posredoval tukaj, da bomo te zamrzovalnike zelo poceni in kvalitetne dobili, da še pri zmrzovanju ljudi ne bodo imeli posledic. Še to naredimo!

Danes smo slišali, mimo tega ne morem, da je gospod Zidar si letošnje leto izplačal 800 tisoč evrov, torej za prejšnje leto 800 tisoč evrov prihodkov, pa sem izračunal, da je to tisoč 600 pokojnin za 500 evrov. To vsi spregledamo, kot da se ni zgodilo nič.

Dragi moji, predlagam, da se o tem opravi širša razprava.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

O predlogu poslanca gospoda Marijana Pojbiča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni

zbor odločil jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospod Gvido Kres. Postavil bo poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor, gospodu dr. Roku Žarniču.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister!

Imam vprašanje na naslednjo vročo temo. Ko so dobili naše državljanke in državljani prve poskusne izračune vrednosti slovenskih nepremičnin, ki so razkrili veliko pomanjkljivosti javnih evidenc v povezavi z nepremičninami v Sloveniji. Po našem mnenju je tega vse preveč, vse preveč teh nepravilnosti, da bi lahko kaj takšnega kar mirno spregledali. Tako je Vlada Republike Slovenije kot idejni vodja tega projekta s takšnim načinom vnesla med ljudje nelagodje in skrb. Verjamem, da se Vladi mudi, da bi Vlada rada te zadeve uredila, da končno pridemo tudi do urejenih davkov na tem področju, seveda pa ob tem opozarjamo, da je bil podroben popis nepremičnin izveden pred nekaj leti in bi moral zagotoviti večino podatkov, medtem ko se največ napak pojavlja ravno na področju lastništva nepremičnin.

Spoštovani minister, prav bi bilo, da neko prevzame odgovornost za to stanje, v katerega smo prišli, in da bi projekt vrednotenja nepremičnin potekal normalno, v skladu s pričakovanji, kajti po našem mnenju je bil izpeljan zelo površno in nedosledno.

Zato vas sprašujem, gospod minister: Kakšne ukrepe boste sprejeli pod okriljem svojega resorja za reševanje trenutnega položaja?

Koga štejete za odgovornega za nastalo situacijo?

Kdo bo odgovarjal za zapravljenih 15 milijonov evrov, če bo šel ta postopek spet od začetka?

In seveda:

Kakšni ukrepi sledijo na področju uskladitve javnih evidenc in registrov?

Teh imamo občutno preveč, še bolj očitno pa je, da je njihovo združevanje in urejanje šele nekje na začetku, da to združevanje in urejanje ni uspelo, če bi to uspelo, bi bilo verjetno bistveno lažje to tudi urediti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane gospe poslanke in gospodje poslanci, spoštovani gospod poslanec!

Mislím, da se ne strinjava v eni osnovi – mislim, da zadeva ni neuspešna. Namreč, poglejte! Ko se je šlo v ta projekt, smo vedeli, da je pri nas izvirni greh neurejena zemljiška knjiga. Če bi bila zemljiška knjiga urejena, bi stvari gladko stekle. Mi smo celo strokovno presenečeni, kako je zadeva bolje izpadla, ko smo se bali. Namreč, kot sem že prej rekel, do sedaj je samo en promile pritožb, se pravi, ena na tisoč pritožb na podatke, in 0,1 promila pritožb na vrednost. To je znotraj vseh statističnih napak zanemarljivo. Verjamem in pričakujem, da bo do konca te zgodbe lahko postal ta promil tudi odstotek, pa še vedno bo malo.

Namreč, razumem, da ljudem ni v interesu imeti natančne številke, na podlagi katerih bo treba plačati davke. Po drugi strani je pa državljanom v velikem interesu, da vedo, s kakšno imovino razpolagajo. Kot smo prej slišali, so možne tudi manipulacije, če ne veš, kaj je tvoja imovina.

Torej, v tem projektu se je zavestno šlo v to, da se je vedelo, da je nemogoče zadeti 100 %, na tisoč tisočink, in je cela zgodba šla ob predpostavki, da bodo potrebni popravki. Mogoče je bil problem pri popisovanju, vendar, veste, ko so ljudje popisovali, dokler sta se popisovalec in lastnik dogovarjala, kaj naj vpiše, da bo treba manj plačati. Se pravi, neurejena zemljiška knjiga, slaba povezava zemljiške knjige s katastrom, neaktivnost lastnikov pri vnašanju podatkov. In še nekaj, zemljiška knjiga sama po sebi ne popravlja očitnih napak – dekliski priimek in poročni priimek. Mislim, da bi pred poslance moral priti predlog spremembe zakona o zemljiški knjigi v kratkem. Je pa država pravočasno opozorila državljane in tisti državljani, ki so prišli v tej gneči, so mnogi odšli pomirjeni.

Kje je pa bila eventualno napaka naše službe? Prva napaka, ki jo lahko vsi opazimo, da je portal, kjer vnašate popravke, nekoliko neroden. To že popravljamo, tako da boste lahko kliknili neko ikono, ki vas bo takoj

pripeljala tja, kjer boste navedli svojo šifro in podobno – tehničen problem. Te dni smo se tudi naučili in smo začeli dajati enostavnejša sporočila o spremembi lastnosti tudi preko telefonov. V Ljubljani in Kopru je bil največji naval, tu smo okrepili osebje. Pa še nekaj, podaljšana bo doba za pripombe na vrednost. Ostale pripombe so pa tako ali tako stalne. Tudi sistem je tako vezan, da ko boste v zemljiški knjigi nekaj spremenili, se to bo avtomatično prestavilo.

Na malo daljši rok bo treba sprejeti bolj ustrezen zakon o evidentiranju nepremičnin, tako da bi tehnično združevali evidence. Za ta zakon pri nas predvidevamo, da ga drugo leto vam predložimo. Združitev evidence pa je odvisna od finančnih zadev, moram vam povedati, mi stalno ponavljamo, pa žal v budžetu tega denarja še ni videti, da je stanje hardvera in softvera in vzdrževanja že skoraj pod mejo zmogljivosti in se lahko cel sistem sesuje. Tukaj bo treba stopiti skupaj na državni ravni, tudi z vašo pomočjo, da se sredstva vložijo, ker če se to zgodi, je problem. Tudi slaba grafična natančnost zemljiškega katastra je še prisotna – bo treba še delati na tem. Problem vodnih zemljišč. Kot zanimiv detajl pa je treba povedati, da mnoge evidence so bile delane pred mnogimi leti s softverom Cobol, danes ti ljudje na roke pretipkavajo, ker ni pretvornika.

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Potrč, in sicer poslansko vprašanje bo naslovil na ministra za okolje in prostor gospoda dr. Roka Žarniča.

Izvolite.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister dr. Roko Žarnič!

Na 20. seji Državnega zbora ste mi na moje poslansko vprašanje v zvezi z reševanjem pravic najemnikov v denacionaliziranih in hišniških stanovanjih odgovorili, da že imate tri variante možnih rešitev in da je zato mogoče pričakovati vaš skorajšnji predlog za ureditev tega vprašanja. Še med to 20. sejo ste mi ustno sporočili, da ste že izpolnili zahtevo iz mojega poslanskega vprašanja in Vladi posredovali tri

predloge. Od vašega sporočila je že skoraj mesec dni, pa niti od vas niti od Vlade nadaljnjih odgovorov še nisem prejel.

Zato vas ponovno sprašujem:

Kakšno gradivo in kakšne predloge ste Vladi že posredovali za rešitev problema najemnikov v denacionaliziranih in najemnikov v hišniških stanovanjih?

Ali gre pri tem le za idejne rešitve ali že za pripravljene zakonske predloge?

Kdaj lahko računamo, da bo Vlada odločala o vaših predlogih in jih predlagala v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru?

Če Vlada še ni obravnavala vaših predlogov, kaj je razlog, da jih še ni?

Kdaj je obravnavo mogoče pričakovati?

Če pa tega ne veste:

Kaj boste storili, da Vlada ne bo več prelagala rešitev tega vprašanja za nedoločen čas?

In:

Ali in do kdaj, če to še niste, boste pripravili konkretne predloge sprememb in dopolnitev stanovanjskega zakona ali nov zakon?

Ta bi se posebej in izrecno ukvarjal s popravo krivic, ki so bile s stanovanjskim zakonom iz leta 1991 povzročene najemnikom v denacionaliziranih stanovanjih in hišnikom.

Pomanjkanje finančnih sredstev ne more biti edini in večni izgovor, da se ta problem še ni rešil. Če bi se namreč k reševanju pristopilo pred 20-imi leti, bi bil zdaj gotovo že rešen.

Vem, gospod minister, da vaše ministrstvo ni edino, ki bi moralo reševati ta vprašanja. Vem tudi za nekatera nezadostna prizadevanja drugih ministrstev in konec koncev tudi pravosodnih organov. Toda, v osnovi je to le vaša odgovornost in jaz jo bom uveljavljal.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Spoštovani, to je zdaj že zgodba o jari kači. In žal mi je, da nikakor ne moremo priti do srečnega konca, zato bom mogoče čisto malo kronološko še enkrat to povzel, da bo vsem jasno, kje so težave.

Se pravi. 12. aprila, zelo kmalu po tem, ko sem nastopil, je bilo že prvo vprašanje in prvi odgovor. Mi smo takrat neke predloge rešitev, kot sem že povedal, pripravili in v tem času tudi že ovrednotili in smo glede na finančne posledice ugotovili, da je ocenjena številka 570 milijonov evrov. Toliko o številki.

V septembru smo se spet s tem vprašanjem srečali in tudi vemo, da je zadaj tudi Evropska socialna listina in Evropski odbor za socialne pravice in je zato Ministrstvo za okolje in prostor predlagalo rešitev nastale situacije tako, da je gradivo s predlogom poslalo Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve že 3. 8. Vendar to gradivo do takrat še ni bilo uvrščeno na sejo Vlade. Zadnjič, ko smo o tem razpravljali, sem med sejo dobil napačno informacijo, da bo zadeva tisti teden na Vladi. Žal ta predlog še ni prišel do Vlade. Žal mi je, ker ni tukaj tudi resornega ministra, da bi mogoče še on lahko kaj pomagal pri razjasnitvi tega problema.

Mislím, da bo celo zadevo treba peljati v smer – s tem da se bomo mi pogovarjali z Ministrstvom za finance in Ministrstvom za delo – novega zakona, ki bo to odškodnino in te obveznosti ali zaveze države moral natančno definirati in opredeliti. To je odločitev, ki smo jo mi, eno od tistih treh, srednjo, nekje videli in predlagali. Da pa ne bi na ta zakon samo čakali, delamo na dopolnitvi Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem. V tem pravilniku bi najemnikom v denacionaliziranih stanovanjih dali dodatno prednost. Na tem pravilniku ravnokar delamo.

Se pravi, še enkrat na kratko povem. Do te seje Vlade bom skušal ugotoviti, kje je cela zadeva obstala. Kot ste pa sami povedali, zelo se bojím, da je glavna zadrega na relaciji Ministrstvo za finance, Ministrstvo za delo in sredstva, o katerih govorimo, za kar pa mislim, da bi se to z ustreznim zakonom dalo na nek daljši rok tako narediti, da ne bi bil nek hud finančni udarec. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Potrč. Prosim.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister, vredno je, da vas bom vsak mesec kaj vprašal, ker informacija, ki ste jo danes dali, res ni nova niti za vas niti zame. Vse veva, vse sva že slišala, vse ste tudi pred Državnim zborom že pojasnili. Ne trdim, da je neresnična, vendar nova ni; in kar je hujše, kaže na to, da pravzaprav pri vas in na Vladi nekega posebnega prizadevanja za reševanja tega problema ni. Mislim, da bi potem, ko je Evropski parlament sprejel svojo oceno o odgovornosti in krivdi naše države, da ni rešila tega problema, pripravljenost za reševanje morala biti večja.

Gospod minister, še enkrat ponavljam, da zgolj finančna vprašanja ne smejo in niso edina. Tudi vi ste predlagali 3 različne rešitve, ki imajo tri popolnoma različna vrednotenja. Eno je urediti pravilnik, ki pravzaprav ne pomeni nič drugega, kot da se bo del dodelitve stanovanj preusmeril iz ene v drugo kategorijo. In če bi to bilo uresničeno, to ne zahteva niti enega evra dodatnih sredstev. Se pravi, tukaj izgovor na sredstva ne more biti merodajen. Pri čemer bi vas prosil, dajte v vaših službah zagotoviti, da še enkrat ocenijo, ali so utemeljene trditve, da za hišnike ne velja pravica in možnost po stanovanjskem zakonu pridobiti stanovanje. Namreč, o tem je mariborska pravna fakulteta delala temeljito študijo in ovrгла vaše ugotovitve. Vaši v ministrstvu to še vedno naprej ponavljajo.

In drugo, glede drugih dveh rešitev. Vi veste dobro, da ste dobili od združenja hišnikov opozorila, ki so pokazala, da vaše ovrednotenje načina reševanja problema hišnikov ni ustrezno. Prosim, dajte to še enkrat oceniti. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Kot sem rekel, na tem pravilniku so zdaj končno začeli intenzivno delati.

Glede proračunskega denarja vsi dobro vemo, da tukaj nimam kakšne posebne velike besede – lahko pa skupaj.

Glede hišniških stanovanj pa: meni eno trdijo, kot ste rekli, Maribor nekaj drugega. Verjetno, da bo treba kakšno pravno mnenje iskati na nevtralnem terenu, ne vem na katerem sodišču, in to bo treba enkrat zaključiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Jožef Jerovšek bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor gospodu Roku Žarniču ter ministrici za javno upravo Irmi Pavlinič Krebs.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Spoštovani gospod minister, 4. oktobra se je v Ajki na Madžarskem zgodila ekološka industrijska katastrofa, ko je na odlagališču rdečega blata iz tovarne glinice popustil nasip in je sicer na videz trdna gošča zaradi tiksotropne spremembe agregatnega stanja preplavila okoliške vasi. Takšno odlagališče blata – povsod po svetu jim v tovarnah glinice rečejo halde, tako kot v Kidričevem – je z več kot dvema milijonoma ton rdečega blata tudi za nasipi v Kidričevem. Zaradi omenjenih tiksotropnih lastnosti in splošne nevarnosti posegov nikjer v svetu na teh haldah ne gradijo objektov, četudi so opuščene in ozelenjene. Pri nas je drugače. Menedžerji v Talumu in z njimi povezane osebe – glede direktorja gospoda Toplaka se je danes predsednik Vlade izmikal, čeprav je njegov kandidat na volitvah za Državni zbor, dati odgovor – ter njihove povezave pa segajo do vrhov sedanje oblasti in tudi do članov Državnega zbora. Te osebe so kot privatni investitorji na haldi, ki je v Državni lasti, zgradili dve fotovoltaični elektrarni, tretja in četrta pa sta v gradnji.

Sprašujem:

Ali so bila dana vsa dovoljenja za tretjo in četrto?

Po nekaterih informacijah se velik del gradbenih posegov vrši v režiji in anonimno na račun državnega Taluma. Zaradi posegov v nenosilna tla in velikih obremenitev na točkovne temelje, ki nastajajo zaradi sunkov vetra ob fotovoltaičnih panelah, obstaja nevarnost, da se ob določenih okoliščinah, dežju in vetru zgodi tiksotropna sprememba agregatnega stanja rdečega blata in posledično ob spletu okoliščin podobna katastrofa kot na Madžarskem.

Zanima me:

Kateri parametri in katere geomehanske raziskave so bile izvedene za izdajo soglasja za gradnjo elektrarn s strani

okoljskega ministrstva in drugih upravnih organov?

Katere posege v tla in nasip je ministrstvo dovolilo glede na to, da se izvaja položitev napetostnih kablov s halde v tovarno Talum?

Ali so upravni organi pri izdaji soglasij in gradbenega dovoljenja upoštevali možnost katastrofalnih posledic posega v obliki katastrofe, kot se je zgodila na Madžarskem?

Kakšne so predvidene obveznosti investitorja z vidika ekološke in splošne varnosti ob izdaji gradbenega dovoljenja?

So bili pri izdaji lokacijskega in gradbenega dovoljenja s strani upravnih organov spoštovani strogi varnostni predpisi za ravnanje z nevarnimi snovmi ali pa so politične in logistične povezave investitorjev omogočile bližnjice?

Glede na dejstvo, da je bil po ukinitvi predelave boksita lastnik zemljišč halde Sklad kmetijskih zemljišč, me zanima:

Kako je potekalo trgovanje oziroma mešetarjenje z zemljiščem in kdo je zastopal interes države?... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Zaradi te elektrarne me hudo spremljajo z ene in druge stvarni, ampak ni hudega.

Prvo, ko se je zgodilo to na Madžarskem, sem takoj, še isti dan, klical sodelavce pa vprašal, če je kaj takšnega možnega tudi pri nas. Dobil sem odgovor, ki me je pomiril, kar se tiče takšne nesreče.

V Talumu je že dvajset let, kar je ukinjen tehnološki postopek pridobivanja glinice iz boksita. To pomeni, da se dvajset let ne odlaga novo tekoče rdeče blato, ker Talum glinice ne proizvaja, jo kupuje na trgu.

Glede tistega, kar se je dogajalo pred dvajsetimi leti, je pa tako; zemljina se počasi nevtralizira, štirideset – do petdesetcentimetrski plast – posušenega rdečega blata, ki ni več aktivno, je prekrito z zemljino in pogozdeno. Zato ima tako imenovano odlagališče rdečega blata, ki je zgoščeno, izsušeno in prekrito, status zaprtega odlagališča odpadkov, kar je bilo odločeno z neko odločbo iz leta 2009. So pa v tej odločbi določene obveznosti upravljavca

zaprtega odlagališča, podjetja Talum, med drugim je podpisan monitoring, obveznost pregledov telesa odlagališča, vzdrževanje in varovanje ter redno letno poročanje stanja na ARSO. Nadzor opravlja Inšpekcija za okolje in naravo v okviru planiranih rednih inšpekcijskih pregledov enkrat na leto in nimam podatka oziroma sem vprašal, ni kakšnih dramatičnih rezultatov.

Zdaj pa glede elektrarn pa potem mogoče še na splošno. Stvar je zelo zanimiva. Ko smo zahtevali, da sončne elektrarne imajo gradbeno dovoljenja – pa to ni kritika vašega vprašanja... / oglašanje iz klopi/... Kako? Ja, kjerkoli ... na strehah... – je bila zadeva problematična. Kot potresni inženir vam povem, da me skrbi elektrarna na Fali, ki je bila grajena kdo ve kdaj, po kakšnih predpisih. To me skrbi osebno. Ampak v redu, je bila zadeva taka.

Glede konkretnih zadev je pa tako. Tasolar iz Kamnika je bil investitor prve elektrarne, ki je od Upravne enote Ptuj 20. oktobra lansko leto, se pravi pred enim letom, in dne 8. 12. 2009 dobil najprej gradbeno, se pravi oktobra, in decembra uporabno dovoljenje. Druga elektrarna, katere investitor je podjetje Vesol iz Kidričevega, se gradi na osnovi gradbenega dovoljenja, ki ga je izdala Upravna enota Ptuj dne 20. julija 2010 in je v zaključni fazi in, jasno, nima še uporabnega dovoljenja. Za tretjo elektrarno, ki se namerava graditi na omenjeni lokaciji, investitor je podjetje C&G, energija iz Ljubljane, je podana vloga za gradbeno dovoljenje pri Upravni enoti Ptuj dne 4. 10. 2010 in je v reševanju. Vsaka od navedenih elektrarn ima nazivno moč 999 kilovatov in se razprostira na površini dveh hektarjev.

Žal o detajlih dokumentacije za pripravo gradbenega dovoljenja, se pravi geomehanskih, o konstrukciji nimam, pač nisem bil pripravljen na tako detajlno vprašanje, tudi ga nimam, si pa lahko te konkretne tehnične podatke tudi pridobimo in vam v pisni obliki predložimo.

Kar se pa tiče lastniških špekulacij pa investicijskih pa, žal, pri najboljši volji ne znam odgovoriti, ker ne vem nič o tem. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Jerovšek, prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Saj tudi gospod predsednik Vlade ni želel in ni znal odgovarjati, ni želel odgovarjati za špekulacije istih menedžerjev. Vendar gospod minister, to, kar so vam pripravili, je delno korektno. Namreč, jaz sem bil zadnji vodja te Glinice, direktor takratne Glinice in sem jo zapiral. Naredil sem tudi proizvod, ki se nadomestno proizvaja v tej tovarni Zeolit, in tako obnašanje rdečega blata kot vse drugo dobro poznam. Jaz sem bil sicer tam ogoljufan in potem potisnjen iz fabrike, ker se nisem pustil kupiti, podkupiti, da so drugi lahko divje lastninili, ampak vseeno.

Rdeče blato ima zelo posebne fizikalne lastnosti. Tako kot alumosilikati in druge strani. Ob pritisku fizične sile se iz trdnega stanja spremeni v tekoče stanje in to je trajen proces. Na podlagi tega so tudi plazovi na glinenih področjih, vi veste, da lahko na ravnem drsi zemljina. Zato je to podcenjevanje, da je tu vse jasno, igranje z usodami ljudmi in z naravno katastrofo.

Seveda vidim po vašem, da ti privilegirani ljudje, te osebe, dobijo takoj vsa upravna, gradbena dovoljenja – seveda, to je državna tovarna, Talum, dela se pod krinko in tako naprej. Žalostno je, da ima Vlada takšen odnos do potencialne katastrofe.

Veste, te plošče so nastavljene proti vetru. Lahko pride do sunkov vetra in ti fizični pritiski spremenijo trdnost in to goščo v tekočo. To se je zgodilo na Madžarskem.

Če ta dovoljenja tega niso upoštevala, potem .../ izključen mikrofoni

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala za opozorilo. Kot tehnik taka opozorila resno jemljem. Kar lahko naredimo, je, da na te vaše trditve lahko poskušamo tehnični odgovor najti; nekako kvantificiramo. Glede tega se bom pomenil, pa še s kakšnim strokovnjakom se dobimo, pogovorimo in da vidimo, ali je ta scenarij s prevračanjem, prerazporeditve obtežbe mogoč in ali so projektanti na to sploh gledali. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Jerovšek, predlog.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod minister, na podlagi tega, kar so vam pripravili, seveda, je vaš odgovor bil v okvirih korektnega, vendar gre za velik družbeni problem. In te bližnjice, ki jih lahko nekateri v tej državi delajo in se igrajo z usodo in z nevarnostmi, ki lahko privedejo v katastrofo. Ne nazadnje vam moram povedati, da je ta tovarna glinice na Madžarskem tudi tihi, prikriti, slamnati lastnik polovice tovarne v Kidričevem, Silkema, tistega, za katerega sem jaz razvil proizvodnjo. Dvakrat sem preprečil divje lastninjenje, potem so pač našli ovinek, mene spravili iz tovarne in našli ovinek prek Madžarske. Seveda ta oblast, in še marsikdo, vse tolerira. Ker pa se s takimi stvarmi, kjer je potencialna nevarnost zelo velika, ni igrati – Madžarska nas je izučila, tudi tam je bila ta gošča zelo gosta, veste, čeprav je še delujoča tovarna, ampak je v neki situaciji to steklo in je odteklo na sto tisoče kubikov. Tudi tu se lahko zgodi, da bo Dravsko polje ob nekih posebnih okoliščinah preplavljeno.

Vidim, da brez vsakega pregleda, brez vsake presoje, ker so pač to prave, posvečene osebe, dobivajo dovoljenja kar tako, preko palca, gre za velike zasluge, subvencije. Vaš podatek, da naj bi bili tretja in četrta elektrarna dokončani do konca leta – kako se koristijo razna sredstva, ki niso tako hudo privatna, je pa lastništvo privatno, seveda, je drugo vprašanje. Zaradi tega mislim, da se vsaj poskusimo zavedati v tej državi, kaj vse se dogaja, kakšni so procesi, privilegiji, izkoriščanje državnega premoženja v korist privatnih lastnikov, kakšne bližnjice lahko uporabljajo, kaj državni organi naredijo za dovoljenja takim, hkrati pa so to najboljše plačani ljudje v tej državi, v državnih podjetjih. Da se vsaj tega zavedamo, predlagam, da opravimo splošno razpravo. Do takrat boste lahko pripravili v svojem odgovoru tudi kaj več. Ampak, prosim vas, da ne bazirajte samo na tistem, kar vam bodo tam povedali, ker vem, kako so se včasih tam pripravljali odgovori za SDK, vedno, na kmečkih turizmih, ko je bila revizija. Na kmečkem turizmu Emeršič so bili revizorji, ne v tovarni in tako naprej. Mogoče se približamo z enim korakom k temu, da skušamo zaščititi to državo in ljudi v tej državi. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Mislím, da ste tudi predlagali, da se o tem opravi razprava.

O predlogu poslanca gospoda Jožefa Jerovška, da Državni zbor na naslednji seji opravi razprava o odgovoru ministra za okolje in prostor na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, v torek, 19. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospod Rudolf Petan, ki bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniću.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Spoštovani gospod minister, v preteklih letih smo zelo veliko govorili o kjotskem sporazumu. Bil je zelo aktualen, lahko rečemo, da je bil kar šlager. Vsi smo ga podpirali, edino tiste največje države, Združene države kot najbolj razvite, Rusija, Kitajska, ga pa niso podpirale. Potem je prišlo do tega, da so nekateri potem še pristopili in kot zadnje so pristopile Združene države Amerike. Seveda, mi smo to obravnavali politično, ampak čas je šel naprej. Dejstvo je, da smo v Sloveniji to obravnavali zelo nekritično, še posebej nekateri. Sedaj je pa prišla že druga faza tega kjotskega sporazuma, in sicer izpolnjevanje obveznosti iz tega sporazuma. To pomeni, da v primeru neizpolnjevanja obveznosti, torej zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, mora država plačati kazen ali, kot se temu lepo reče, v obliki nekih emisijskih kuponov ali kuponov CO₂.

Glede na to, da bo Slovenija v letu 2011 morala plačati kazen ali kupiti za približno 11 milijonov evrov teh CO₂ kuponov zaradi emisij toplogrednih plinov, po napovedih nekaterih strokovnjakov pa 11 milijonov evrov ne bo dovolj, ampak bo ta številka bistveno višja, vas sprašujem:

Kako boste kot resorni minister, ki je za to odgovoren v okviru Vlade, zagotovili ta sredstva?

Kajti, če bo treba, bomo morali plačati. Evropska unija je žal neizprosna in če se nekaj obvežemo, tudi sami smo pristopili h kjotskemu sporazumu, pa lahko rečem, da smo navijali za še bolj stroge kriterije.

Torej:

Kako boste zagotovili ta sredstva?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani!

Pred tremi dnevi sem bil v Luksemburgu, kjer je bila ravno ministrska konferenca na to temo, in vam moram povedati, da so v Evropi tudi določene velike države, ki imajo glede zadeve v zvezi s CO₂ tudi fige v žepu, pa ne bom več povedal.

Ministrstvo – mi smo tisti, ki želimo to zadevo še naprej precej radikalno imeti. Torej, naše ministrstvo je v času priprave predlogov proračunov za leti 2011 in 2012 pripravilo predlog in obrazložitev za uvrstitev nove proračunske postavke za zagotovitev sredstev za nakup kjotskih enot in emisijskih kuponov, kar je razvidno tudi iz dopisa Ministrstvu za finance z dne 19. 7. 2010, ki ga bom kasneje prebral.

Naše ministrstvo je skladno s sklepom Vlade z dne 30. julija 2009 za omenjeni predlog zagotovitve proračunskih sredstev pripravilo tudi že proračune za 2009 in 2010. 30. julija 2009 je Vlada sprejela operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2012 in ob tem sprejela sklep, da z namenom doseganja obveznosti zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, prevzetih z ratifikacijo kjotskega protokola, v proračunu Republike Slovenije zagotovi sredstva v višini 13,5 milijona evrov v letu 2009 za izvedbo vseh v operativnem programu za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2012 opredeljenih ukrepov. 51,8 milijona evrov v letu 2010, 53,3 milijona evrov v letu 2011 in 41,7 milijona evrov v letu 2012. Predlagali smo Ministrstvu za finance ustanovitev Sklada za podnebne spremembe in nove proračunske postavke za nakup emisijskih kuponov.

Predvidena višina potrebnih sredstev za leto 2011 in 2012 je, kot ste sami rekli, 11 milijonov evrov vsako leto. Te številke so zanimive. Namreč, zaradi gospodarske krize se je naenkrat pokazalo, da nekoliko hitreje dosegamo mejne vrednosti zmanjšanja toplogrednih plinov. Tako bi ta številka 11 milijonov evrov nekje v okviru lahko držala.

Naštel sem kar lepe zneske, ki so višji od tistih zneskov, kot rabimo za kupone, 4-krat do 5-krat višji. Predvideni viri financiranja v ta sklad so pa prilivi proračuna iz naslova Okoljske dajatve za

obremenjevanje zraka z misijo CO2. Tukaj se potem začnejo tudi vsakodnevne težave. Že dvakrat, trikrat smo hoteli na Vladi poleg teh dajatev industrije vpeljati še dajatve na goriva. Zgodil se nam je oster protest ene izmed gospodarskih panog, ki je dokaj mobilna in ki ima veliko moči vplivati na naše odločitve. To zadevo nekako rešujemo in v letu 2011 upam, da jo bomo na nek način rešili. Imamo program. Iskreno upam, da bo zaživel sklad za podnebne spremembe in da bodo ti denarji za kupone na voljo v ustreznem časovnem roku. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Petan.
Prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Spoštovani gospod minister, jaz razumem vaše težave, ampak direktnega odgovora pa nisem dobil. Direktni odgovor je pa ta, da za leto 2011, kolikor smo videli, v proračunu ni niti tolarja ali niti evra, tudi za leto 2012. Zato vas sprašujem to, kar vas sprašujem, zato vam zastavljam to vprašanje. Ampak ne zato, da bi vas spravil v zadrego, ker morate reči, da tega denarja ni. Vi ste se verjetno trudili, vaš predhodnik se je tudi verjetno trudil, ampak dejansko v tem proračunu, ki ga obravnavamo, ni niti evra za to. Prav gotovo pa bo nekaj kuponov treba kupiti, verjetno ne toliko, kot če ne bi bilo recesije, ampak glede na to, da tudi Umar napoveduje, ne vem, 3 % rast naslednja leta. To se pravi, da bo ta številka tudi glede nakupa kuponov narasla. To se pravi, ne smemo planirati za to 11 milijonov evrov, ker verjetno to ne bo dovolj. Zato sem to omenil. Po drugi strani sem pa želel opozoriti na nekaj drugega.

Sam, osebno sem pred leti, ko smo se pogovarjali o kjotskem sporazumu, opozarjal na tisti drugi del, na izpolnjevanje obveznosti. Ker ko sprejemamo, ko smo sprejemali kjotski sporazum ali pa določene sporazume, ki so v okviru Evropske unije bili dogovarjani, smo bili Slovenci tisti, ki smo zagovarjali, da moramo še več prihraniti. Namesto 20 % prihranka 40, tudi za 50 % je padel predlog. Ampak resolucija je eno ... / opozorilni znak za konec razprave/... in zdaj je jasno, zakaj so Združene države bile tiste, ki so se najbolj upirale. Zato, ker so natančno

vedeli, njihova vlada je natančno vedela, administracija, da to pomeni tudi določene stroške. Mi se pa očitno tega nismo zavedali, vsaj nekateri se tega niste zavedali, in želim povedati, da takšen sporazum podpisati je čisto enostavno, ampak potem izvajati ta sporazum je pa nekaj drugega. Očitno to pri nas še ni dovolj zaraslo v zavest.

Zdaj ne vem, gospod minister, kako naj pri proračunu glasujem v zvezi z vašim delom proračuna, če pa ni sredstev za te emisijske kupone, za te kazni, ki jih bo Slovenija morala plačati, če tega ni v proračunu, vemo pa, da bodo obveznosti... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Nimam kaj drugega reči, kot to, da cenim vašo pomoč in prizadevanje za to postavko. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Marjan Bezjak bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo gospe mag. Darji Radič.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljeni ministrica, ministri, poslanke in poslanci!

Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju 2 zvišuje najnižjo osnovo za plačilo prispevkov za osebe in delovna razmerja iz minimalne plače na 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunano na mesec. Isto zvišanje osnove za plačilo prispevkov je predlagano tudi za samostojne podjetnike in kmete. Ne glede na to, da je predvideno postopno dvigovanje najnižje osnove za plačilo prispevkov. Za leto 2011 je predlagana osnova 50 % povečane plače. Ta osnova pa bi se vsako leto zviševala za 2 % točki. Če bo zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sprejet v predlagani obliki, pomeni hudo dodatno obremenitev gospodarstva, podjetnikov in kmetov.

Sprašujem:

Ali zagotavljate predlagano hudo dodatno obremenitev gospodarstva, podjetnikov in kmetov ali boste kaj storili, da do tega ne bo prišlo?

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, imate besedo. Prosim.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Moram najprej povedati, da priprava zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ni v pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo. Dejstvo pa je, da smo ves čas priprave zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sodelovali pri njegovi pripravi. Predvsem s tega vidika, da bi zagotovili, da morebitna povečanja prispevnih stopenj ne bi preveč vplivala na gospodarstvo, na podjetnike predvsem v teh kriznih časih. Veste, da zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sprejemamo z enim zelo jasnim ciljem. Samo na ta način bomo za prenovo, za reformo pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa lahko zagotovili vzdržnost javnih financ in s tem tudi zagotovili temelje za zagotavljanje dolgoročno normalnega življenjskega standarda. In seveda, ta zakon je treba upoštevati in v tem zakonu so predvidene tudi določene uskladitve. Tako kot vi pravite, se bodo določenim skupinam – tukaj je treba poudariti, določenim skupinam "podjetnikom", v narekovajih, se pravi samostojnim podjetnikom, kmetom – začeli prispevki odmerjati na drugačen način. Ne več od minimalne osnove, ampak tako, kot ste povedali; ne od minimalne plače, ampak postopoma najprej od 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji.

Mi smo, ko so bili narejeni preračuni, ugotovili, da seveda v tem trenutku v času krize take spremembe tudi za te segmente samostojnih podjetnikov niso sprejemljive. Prav zaradi tega smo na Ministrstvu za gospodarstvo predlagali, da se te spremembe uvedejo postopoma, se pravi v naslednjih letih, ko se pričakuje večja stopnja gospodarske rasti.

Dejstvo pa je, gospod Bezjak, da se s tem pravzaprav odpravlja ena neenakomerna ali pa neenakopravna obdavčitev z ostalimi podjetniki, ne nazadnje tudi z vsemi drugimi, ki moramo plačevati prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. S tega vidika se nam zdi ta obdavčitev, kakor koli že, primerna, vendar pa smo zagovarjali, da se uveljavi postopoma. Mislim, da v tem

kontekstu je to dobra rešitev, ki pa po mojem mnenju tudi ne bo, ker se bo uvedla postopoma, bistveno vplivala na poslabšanje konkurenčnega položaja teh posameznih skupin podjetnikov. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospo Bezjak, prosim.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo in za skrb, gospa ministrica. Ampak z današnjim dnevom lahko preberemo, da v Sloveniji je dejansko blokiranih 5.378 podjetij, ki imajo likvidnostne težave. Res je in tudi pravilno, da dejansko razmišljate o tej dodatni obdavčitvi, da bo postopna – od leta 2012 in do 2016 in tako naprej.

Se sprašujete v Vladi, ali nismo dovolj draga država? Pri prispevkih na plače smo najdražji na svetu, najdražja država na svetu. Ali ni to obremenitev za gospodarstvo? Ali se sprašujete, ali še bo kdo, katero podjetje v tej državi sploh ustvarjalo? Ali ni dovolj veliko razlogov za skrb gospodarstvenikov? Po drugi strani se absolutno strinjam, da dajemo subvencioniranje določenih stvari, delovnega časa in tako naprej. Po tretji strani pa vzamemo spet krat dva nazaj. To mislim, da ni dobra politika.

Prav tako se strinjam s tem, kot ste dejali, da se nastavlja eno ravnovesje. Vsi vemo, da določeni podjetnik, s. p., zdaj niso plačevali skoraj nič. Zato smo mi predlagali v ukrepih tudi dvig stopnje, ki bi bila pavšalna, takrat bi bilo, verjemite, najbolj relevantno in najbolj pravično do vseh podjetnikov, nikakor pa ne s tem, da zdaj dvigujemo davčno stopnjo, s tem bomo še dodatno za 10 % dvignili ali obremenili slovensko gospodarstvo, ki bo še dodatno postalo nekonkurenčno. Zmanjšati je treba birokracijo. To je pogoj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, prosim.

MAG. DARJA RADIČ: Gospod Bezjak, tukaj moram intervenirati. Vi zdaj govorite, kot da gre za povečanje na splošno, ampak to vprašanje se nanaša samo na posamezne skupine, na samostojne podjetnike, kot ste sami v vprašanju povedali, na kmete, ki so do zdaj plačevali prispevke od minimalne plače.

In za te, verjemite mi, da se ne bo zaradi tega tako drastično poslabšala konkurenčnost teh specifičnih skupin podjetnikov, da bi lahko rekli, da bo s tem ogrožena konkurenčnost celega gospodarstva.

Še enkrat poudarjam, vi se sklicujete na krizo. Ti ukrepi in ta povišanja so predvidena na čas po krizi, zato smo rekli 2012 in naprej prihaja do teh usklajevanj, ko upravičeno pričakujemo, da bo gospodarska rast spet preseгла 2 oziroma 3 %.

Glejte, dejstvo pa je, kar se tiče samih prispevkov, če želimo zagotoviti določen standard, potem moramo nekaj tudi v to blagajno prispevati. In pokojninska reforma in ta zakon je pripravljen v tej smeri, da bo zagotavljal zgledno pokojninsko in invalidsko varstvo za naše državljanke; in prispevne stopnje so določene v ta namen. Izpostavljene so tako, da bodo zagotavljale tudi dolgoročno vzdržnost javnih financ.

Želi pa na tem mestu, ker imam še malo časa, pa povedati, da se pa na Ministrstvu za gospodarstvo zavzemamo za eno spremembo, in sicer za tako imenovano kapico, pri kateri pa se bo plačevanje prispevkov omejilo pri določeni vsoti oziroma bruto plači zaposlenega ali pa podjetnika. Zakaj kapica? Zaradi tega, ker na ta način želimo davčno razbremeniti tiste plače, plače strokovnjakov, plače razvojnikov z enim samim namenom, da zagotovimo, da bodo ostali v Sloveniji, da bodo radi ustvarjali v Sloveniji in da bodo podjetja zainteresirana, da bodo zaposlovala razvojnike. Ta ukrep pa imamo še v načrtu in mislim, da ga bomo v kratkem, v naslednjem letu tudi predložili v sprejem parlamentu. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Bezjak, prosim.

MARJAN BEZJAK: Hvala za odgovor. Prosil bi, da bi se ta del razprave dal tudi v Državnem zboru.

Ja, res je, gospa ministrica, kot ste dejali, da je pretežen del dejansko to za minimalne plače, za kmete in tiste s. p.-je, ki so zdaj nekako zelo malo plačevali. Ampak kaj bo nastalo? S tem da si bodo spet, namesto da bi plačevali na tak način, izplačevali dobičke, ki bodo spet manj obdavčeni. To se bo zgodilo. V vsakem primeru bodo podjetja, ali ti podjetniki, ali

kmetje na drug način denar spravljali ven. In to je minus in ne plus za državo.

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanca Marjana Bezjaka, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, v torek, 19. oktobra, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, ki bo postavila poslansko vprašanje ministru za zdravje gospodu Dorijanu Marušiču.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovani poslanka, poslanca, ministrici, ministru in ostali!

Prebivalci Slovenije smo bili nedavno tega zelo zaskrbljeni, ker so zdravniki množično preklicevali soglasja za delo preko polnega delovnega časa. Preklice je sprožila zakonska namera, da se malce zniža plačilo za uro dežurstva. Za preklic soglasij so zdravniki uporabljali obrazec, ki ga je pripravil sindikat zdravnikov in zobozdravnikov FIDES, pri tem se je FIDES skliceval tudi na določbe Zakona o delovnih razmerjih. Dramatičnost tedanjega stanja kaže pismo dr. Rajka Kende, predsednika Zdravstvenega sveta predsedniku države, v katerega je med drugim zapisal, citiram, "ustvarili bomo jez, za katerim se bodo nabirale množice bolnih, nesrečnih bolnikov, nekateri bodo celo umrli. Gre za plaz, za katerega v tem trenutku še ne vemo, koliko ljudi bo pokopal pod seboj," konec citata. Zaradi preklica soglasij je bilo septembra nujno prestavljati operacije celo onkoloških bolnikov. Iz pisma zdravnika Kende razberemo misel, da je del zdravnikov pripravljenih žrtvovati zdravje in celo življenje bolnikov v obrambo svojih neupravičeno visokih plačil ur za dežurstvo. Neupravičeno visokih plačil, saj ni skrivnost, da je šlo za obrambo zneskov do tisoč 500 evrov bruto ali več za dežuranje čez vikend.

Kot gradivo za sejo Odboru za zdravstvo, ki je bila prejšnji teden, smo poslanci prejeli mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Iz mnenja izhaja, da je obrazec, s katerim je FIDES sprožil kaotično stanje v zdravstvu, takšen, da ni temeljil na ustreznih pravnih podlagah.

Poenastavljeno rečeno: če je zdravnik z odklonitvijo nadurnega dela odklonil tudi zagotavljanje neprekinjenega zdravstvenega varstva po določbah 41. člena Zakona o zdravniški službi, je kršil zakon. Nedopustno je, če država proti neetičnemu ravnanju nekaterih zdravnikov, ki so s kršenjem zakona ogrožali pravni red in morda zdravje ter življenje bolnikov, ne bo ukrepala.

Zato me zanima:

Ali ste na Ministrstvu za zdravje že zbrali podatke, kateri zdravniki so kršili zakonodajo o zagotavljanju neprekinjenega zdravstvenega varstva?

Če da, koliko je bilo teh zdravnikov?

Kakšni so zakonsko predvideni ukrepi za kršitelje zakonodaje o neprekinjenem zdravstvenem varstvu?

In:

Kaj lahko glede kršiteljev zakona storite na ministrstvu za zdravje?

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, imate besedo. Prosim.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani predsedujoči, cenjene poslanke in poslanci, kolegice, kolegi!

Se mi kar dozdeva, da z odgovori ne bom zadovoljil, nisem pravnik in se v pravna vprašanja, ki so bila odprta, ne bom spuščal, me pa veseli, da smo na odboru dobili dokončen odgovor, kakšna naj bi bila, ali je potrebna avtentična razlaga ali ne oziroma kakšne naj bi bile tudi delovne obveznosti zdravnikov ob 40-ih urah tedensko, vendar bo morda prišlo tudi do različnih razlag tudi v bodoče. Res pa je, da bi se lahko kakorkoli ukrepalo šele takrat, ko bi nekdo odredil ta način delo in bi ga zdravnik odklonil.

Skratka, zato naj povzamem, da na ministrstvu podatkov o tem, kar sprašujete, nismo zbrali. Koliko je dejansko do teh kršitev prišlo, lahko samo sklepamo na podlagi informacij, ki smo jih dobili od izvajalcev, da naj do tega ne bi prišlo. Do odklona bi prišlo takrat, ko bi kdorkoli v javnih zavodih odredil zdravniku, da mora opravljati delo v številu ur, kot je bilo navedeno, torej 40 plus 8. Po podatkih, ki smo jih na ministrstvu zbrali tudi na podlagi navodil, ki so ga pripravila štiri ministrstva za neobvezujočo razlago, so

večinoma sledili razporedu dela, ki so ga pripravili predstojniki, strokovni direktorji in so ga nekako direktorji zavoda tudi potrdili.

Javni interes na področju zdravstva se ščiti z zagotavljanjem neprekinjenega zdravstvenega varstva, če bi delodajalec odredil nadure v skladu z navodili, ki smo jih izdali 21. julija in smo jih tudi posredovali direktorjem – mi smo ga s kriznimi direktorji nekako potrdili in upoštevali to, kar veli zakon o delovnih razmerjih – in bi posamezni zdravnik odklonil opravljanje odrejenega dela, bi delodajalec lahko zoper njega uporabil institute, ki jih v zvezi s tem predvideva Zakona o delovnih razmerjih. To je, recimo, disciplinski postopek, postopek za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Torej, najprej bi moral nekdo odrediti obseg dela 40 + 8, če bi to nekdo odklonil, bi potem prišlo do ustreznih ukrepov. To se po navedbah direktorjev na vseh sestankih, ki smo jih imeli, ni zgodilo.

Kaj lahko ministrstvo naredi? Kaj sem kot minister naredil? Ob rednih sestankih s kriznimi direktorji in kasneje tudi na sestankih predstavnikov v svetih zavoda, predvsem pa v tistih, ki jih neposredno potrjuje Vlada, smo zahtevali, da na prvi redni seji, ki bo, obravnavajo ukrepanje zavodov oziroma uprav zavodov za prvih deset dni septembra. Na podlagi teh podatkov bomo lahko sklepali, kaj se je takrat dogajalo.

Namreč, ministrstvo lahko uvede upravni nadzor in presodi zakonitost dela zavodov, na podlagi katerega bi potem tudi izdali odločbo, s katero določi ukrepe, roke za odpravo ugotovljenih nepravilnosti – na primer, odrejanje nadur v skladu z Zakonom o zdravniški službi, uporaba pravnega obrazca za podajo soglasja za delo preko polnega delovnega časa. Ministrstvo nima pristojnosti, da bi odrejalo nadure oziroma neposredno organiziralo delovni proces v posameznih zdravstvenih zavodih. Za organizacijo dela v posameznem zavodu, kar vključuje tudi konkretno organizacijo neprekinjenega zdravstvenega varstva, evidenco o opravljenih urah, nadurah, je odgovoren direktor oziroma predstojniki oddelkov, če jih tako direktor pooblasti. Seveda, direktor mora tudi poskrbeti za ustrezno evidenco o izrabi delovnega časa.

Direktor zavoda je torej tisti, ki organizira in vodi delo zavoda. V skladu z

Zakonom o zavodih pa je pristojni organ, torej svet zavoda, ki ga potrjuje ustanovitelj, dolžan razrešiti direktorja, če slednji s svojim nevestnim ali nepravilnim delom povzroči zavodu večjo škodo ali če zanemarja in malomarno opravlja svoje dolžnosti, tako da nasajajo ali bi lahko nastale hujše motnje pri opravljanju dejavnosti zavoda. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želite še dopolnitev odgovora?

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Bi prosila, ker namreč ministrstvo oziroma minister je prvi, ki mora zagotoviti in je zadolžen za to, da se izvaja javni interes. Če se krši zakon, v tem primeru še sploh, potem prihaja do takšnih stvari, ki so v škodo javnega interesa. Tudi jaz nisem pravnica, ampak vem, da mora imeti ministrstvo pravno službo, ki poskrbi za to, da se v primeru, da prihaja do kršitev zakonov, to tudi prepreči, da ne pride do škode za zdravje bolnikov ali pa še celo do smrti. Imeli smo dejansko tudi grožnje s smrtjo zaradi nekih zasebnih interesov.

Opozorila bi tudi na to, da je že prejšnji minister za zdravje v uvodu k Predlogu zakona o zdravstveni dejavnosti naštel cel kup zakonov, ki naj bi se jih dnevno kršilo. Vendar tudi v tem primeru ni prišlo do nobenega epiloga, do nobenega pravnega epiloga.

Zaradi tega vseeno upam in vam polagam na srce, gospod minister, da se poskrbi, da bo v tem primeru resnično prišlo do epiloga, ker sicer bo takšnih primerov še veliko in jih bomo doživljali kar naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister.

DORIJAN MARUŠIČ: Hvala za napotke.

Seveda si bom kot minister prizadeval predvsem za stabilnost zdravstvenega sistema in da taki primeri ne bodo dogajali. Upam tudi, da bomo prišli do tega, da bodo direktorji javnih zdravstvenih zavodov in potem tudi predstojniki, tudi zdravniki, dobili končno tisto, kar so si želeli: pravno razlago zakonodaje na tem področju. Vlada oziroma tri ministrstva in Služba Vlade za zakonodajo so to jasno postavila.

Naj pa v vsakem primeru povem, da tudi ta razlaga, tudi to število ur ob sedanjih organizaciji zdravstvene službe v Sloveniji, ob taki mreži, kot jo imamo, in ob tem kadru bo ob umiku soglasij pripeljalo tudi ob 40 plus 8 ur lahko do težav pri organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva. Zato gredo moja prizadevanja predvsem v drugo smer: optimizacija javne zdravstvene mreže, povezovanje izvajalcev, zagotavljanje ustreznega kadra, in sem prepričan, da bo ob zaključku tega mandata Vlada dala prave odgovore na ta vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Samo Bevk bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor gospodu dr. Roku Žarniču.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Letos praznujemo 200-letnico neprekinjenega delovanja Botaničnega vrta v Ljubljani, ki slovi kot najstarejša visokošolska ustanova v državi. Ne samo to, univerzitetni botanični vrt je ena izmed najpomembnejših kulturnih, znanstvenih in izobraževalnih ustanov pri nas. Pred dvema letoma je bil razglašen tudi za državni kulturni spomenik. Po večletnih prizadevanjih se je letos v jubilejnem letu začela gradnja rastlinjaka za tropske rastline, ki ga financira visokošolsko ministrstvo. Tik ob njem pa stoji stari rastlinjak iz leta 1955, ki žalostno propada. Načrte zanj je izdelal dr. Gabrčič kot seminarsko delo pri prof. Jožetu Plečniku. Staremu rastlinjaku letošnjo zimo grozi, da se bo podrl pod težo snega, že sedaj pa zamaka z vseh strani. Mestna občina Ljubljana je spomladi pristojnim službam in Ministrstvu za okolje in prostor predlagala, da bi namenski denar za izravnalni ukrep zaradi odstranitve zaščitene rdečelistne bukve pri Operi namesto za prvotno predvideno sanacijo Tivolskega ribnika namenili Botaničnemu vrtu za obnovo starega rastlinjaka. Kulturno ministrstvo s tem soglaša, medtem ko pristojne strokovne službe Ministrstva za okolje in prostor vztrajajo, da se denar nameni za sanacijo Tivolskega ribnika. Prejšnji teden sem si ogledal gradnjo novega rastlinjaka v Botaničnem vrtu in žalostno podoba starega rastlinjaka. Po mojem mnenju je obenem nujno potrebna sanacija

tudi starega rastlinjaka, saj si ne moremo predstavljati, da bi ob najsodobnejšem objektu stala razvalina, ki ne sodi v našo najstarejšo, že 200 let neprekinjeno delujočo univerzitetno ustanovo.

Ministru dr. Roku Žarniču predlagam, da bi za obnovo starega rastlinjaka namenili nadomestna sredstva za "operno bukev".

V zvezi s tem me zanima:

Zakaj Ministrstvo za okolje in prostor ne izda dovoljenja za porabo teh sredstev v okviru prenove Botaničnega vrta?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani!

Hvala lepa za to vprašanje. Je zelo zanimivo, vendar bo odgovor nekoliko bolj nerazveseljiv. Namreč, cela zgodba se je začela zaradi gradnje in širitve operne hiše, ko je odstranitev bukve bila po nekem sistemu, da se eni javni koristi umakne druga korist in da so potrebni nujni izravnalni ukrepi. To pomeni, investitor, Ministrstvo za kulturo, mora na svoje stroške opraviti izravnalni ukrep. Leta 2004 bi morali ta ukrep izvesti na mokrišču ob Koseškem bajerju, pa je prišlo do spremembe želja in v letu 2006 je Vlada sprejela odločitev, da bi ta izravnalni ukrep bil vsveden v parku Tivoli, v obeh primerih in v vsakem primeru na stroške Ministrstva za kulturo.

Glede zadnjega predloga je pa tako: odločitev o tretji spremembi ni v pristojnosti našega ministrstva, ampak pomeni spremembo pravnomočne upravne odločbe, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije. Pravnomočna upravna odločba se lahko spremeni samo z izrednimi pravnimi sredstvi, ki jih predpisuje Zakon o splošnem upravnem postopku, pri čemer bi v konkretnem primeru prišla v poštev samo ničnost prejšnje odločbe.

Za spremembo odločbe Vlade Republike Slovenije je torej treba izpeljati upravni postopek, katerega sestavni del je poseben postopek izbora ustreznega izravnalnega ukrepa, skladno z Zakonom o ohranjanju narave in dobočbo in pravilnikom o celoviti presoji sprejemljivosti vplivov planov na posebno varovana območja, ki podrobneje ureja ta postopek.

Glede na zgoraj navedeno ni bilo razlogov za začetek postopka spreminjanja odločitev Vlade Republike Slovenije o izravnalnem ukrepu za rdečo bukev, to je ukrep sanacije, revitalizacije ribnika Tivoli v krajinskem parku Tivoli.

Torej vaš predlog je, kar se mene tiče, popolnoma logičen in zakaj se ne bi pomagalo Botaničnem vrtu. Vendar naše ministrstvo tukaj pri tej zadevi lahko pomagala le tako, da pomagamo Ministrstvu za kulturo, da sproži postopek na Vladi in tudi pri tem angažira lastna sredstva za te ukrepe. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Bevk, želite dopolnilni odgovor?

Prosim.

SAMO BEVK: Hvala lepa za odgovor.

Gospod minister, res nisem zadovoljen z njim, tako kot ste že sami ugotovili, da ne bom. Vendar bil kljub temu lahko združili te moči in bi strokovne službe tako vašega kot kulturnega ministrstva pripravile neko skupno rešitev, ki bi seveda bila ugodna za Botanični vrt v Ljubljani, kajti ravno sedaj poteka ta investicija, na katero so v Botaničnem vrtu desetletja čakali.

Tudi vam bi predlagal, da si ogledate ta primer v naravi sami in boste videli, da ob tako sodobnem rastlinjaku, kot bo sedaj tam stal, res ne sodi taka razvalina, kot je stari rastlinjak. Ravno tisti dan, ko sem si ogledal v Botaničnem vrtu to gradnjo, so bili tam tudi predstavniki in direktorica Botaničnega vrta iz Zagreba, ki so si ogledali, kako to delo napreduje, da bodo tudi oni nekaj podobnega naredili. Konec koncev gre za najstarejši Botanični vrt v jugozahodni Evropi, za dvesto let nepretrgano delujočo univerzitetno in visokošolsko ustanovo pri nas in res bi bilo malo čudno, da ne bi v tem jubilejnem letu poskusili stvari premakniti naprej.

PRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Kakor razumem, gre za iskanje virov, sredstev za nek projekt, ki je vedno kot tak lahko podhranjen. To razumem. Vendar še enkrat povem, da investiranje v rastlinjak ni

nadomestitev za rdečo bukev. To je logično. Vendar nadomestitev je rdeča bukev nekje drugje. Lahko zaradi mene tudi v Botaničnem vrtu. Vendar, kakor koli, žal, mi lahko pomagamo, bomo pomagali, bom govoril z ministrico za kulturo, kaj se da narediti, vendar vse odločitve in financiranje je v njihovih rokah in treba je izpeljati ta postopek na Vladi. In tukaj bom, se strinjam, kar se da skušal biti konstruktiven. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Colarič. Postavil bo poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve, gospe Katarini Kresal.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Ministrici, minister, kolegica, kolegi!

V Sloveniji smo bili v zadnjih letih priča široki javni razpravi o normativnih spremembah na področju zagotavljanja varnosti na športnih prireditvah. Pozivi k sistematični ureditvi so glasnejši po vsakem večjem opustošenju, ki ga predvsem po nogometnih derbijih, pa tudi na kakšni košarki ali hokeju za seboj pustijo organizirane skupine huliganov.

V zvezi s tem spoštovano ministrico gospo Katarino Kresal sprašujem:

Katere ukrepe načrtujejo na ministrstvu za zagotovitev varnosti športnih navdušencev na športnih prireditvah?

In:

Ali nameravajo pripraviti tudi poseben zakon o navijačih?

Ukrepi za zagotavljanje varnosti na športnih prireditvah so opredeljeni že kar v nekaj zakonih ali pa jih lahko spravimo v te zakone, od zakona o javnih zbiranjih, zakona o policiji, zakona o varstvu javnega reda in miru, zakona o prekrških, kazenskega zakona in tako naprej.

Ali je potreben tak zakon še o navijačih ali pa lahko to rešimo s kakšnim drugim zakonom oziroma spremembo kakšnega zakona?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

KATARINA KRESAL: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanec!

Na Ministrstvu za notranje zadeve se zavedamo te problematike in smo pravzaprav prvi med resorji, ki je resno pristopil k tudi zakonskim spremembam zato, da bi na daljši rok uredil to problematiko. Nihče drug se je še ni celovito lotil, čeprav je pa dejstvo tudi to, da je represija tista zadnja v vrstnem redu, ki pride na vrsto. Nikakor te problematike ni moč reševati samo s pomočjo policije in pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve. Predvsem smo prepričani, da bi bilo tukaj treba pripraviti neko celovito strategijo delovanja z navijači, njihovega vzgajanja, zato smo že dali pobudo Ministrstvu za šolstvo in šport, ki je pristojno na tem področju, da bi skupaj oblikovali enotno strategijo, da bi celovito obravnavali to problematiko, kjer bi bilo opredeljeno vse od vloge in odgovornosti športnih klubov, organiziranja športnih prireditev z vidika varnosti, usposabljanja vseh akterjev športnih prireditev sodelovanja z navijaškimi skupinami in pa seveda podporo ferpleja, tako na igrišču kot izven njega. Skratka, to je eno zelo celovito področje, na katerem bi morale sodelovati več resorjev.

Kot rečeno, mi smo začeli, ker ocenjujemo, da ima policija premalo možnosti za ukrepanje, zato gremo v spremembe Zakona o policiji, na tem področju. Ustvarjamo dva nova mehanizma, dve novi pooblastili za policijo, in sicer prvo pooblastilo, ki bo policiji omogočilo preprečitev, da bi nasilne skupine vstopile na kraj športne prireditve, drugo pooblastilo pa se nanaša na začasno prepoved vstopa na stadion za tiste navijače, ki so v preteklosti že bili kaznovani zaradi razgrajanja na tekmah.

Konkretno besedilo se usklajuje na pristojnih resorjih. Mi pričakujemo, da bodo spremembe pripravljene do konca tega leta in da bodo glede na to potem obravnavane v Državnem zboru v drugi polovici naslednjega leta.

V vprašanju ste me vprašali sicer tudi glede konkretnih predlogov, ki jih dobimo s terena. Res smo dobili predloge s strani Policijske uprave Maribor in smo jih vse smiselno vključili v te predloge, ki jih zdaj pripravljamo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Colarič, izvolite.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.

Strinjam se, da je to večplastna tematika in da ni samo stvar represivnega organa in pa, kot sem razumel, sprememb Zakona o policiji. Verjetno bo potrebno sodelovanje res še mnogih resorjev.

Je pa zanimivo to; takoj ko se je pojavila ideja o posebnem zakonu o navijačih, so vse organizirane ali pa vsaj tri močnejše organizirane navijaške skupine se zelo ostro postavile v bran proti posebnemu zakonu o navijačih, češ da bo posegel v neke njihove pravice. Tukaj gre tako za Green Dragonse, Viole kot Celjske grofe. Upam, da bo ta sprememba Zakona o policiji dovolj. Mogoče bi pa opozoril na dobro prakso, ki sem jo pred leti opazil, ko je v Ljubljani gostoval nogometni klub Liverpool. Takrat je z znanimi, nekoč ostrimi navijači Liverpoola prišel tudi policijski inšpektor iz Liverpoola v Ljubljano, ki je navezal stike tako s Policijsko upravo Ljubljana kot z vodstvom kluba. Tako rekoč vse navijače, vse možne prekrškarje je poznal in mogoče bi delali tudi v tej smeri, da se več dela s temi navijači, da se jih spozna in potem rešuje te problem na ta način tudi. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, prosim.

KATARINA KRESAL: Nikakor ne bo dovolj samo sprememba Zakona o policiji, kot rečeno, represija je zadnja stvar, absolutno moramo delati na celoviti strategiji, na delu z navijači, delu s klubi, delu z organizatorji. In jaz bi absolutno navijala za poseben zakon o navijačih. Smo pa tudi predlagali resornemu ministru; no, ampak ta zadeva enostavno ni šla tako hitro in zdaj predlagamo skupno delovno skupino, ki bi na tem delala. Če ne bomo naredili predpriprave, z represijo tega ne moremo rešiti in je to samo pika na i. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Silva Črnugelj. Poslansko vprašanje bo namenila ministrici za javno upravo gospe Irmi Pavlinič Krebs.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni vsi prisotni, mislim, tri ministrice in dragi kolegi in kolegice!

/ oglašanje iz klopi/ A je en minister! Se opravičujem, nisem vas videla.

Današnje vprašanje bom zastavila Irmi Pavlinič Krebs, ministrici za javno upravo, in sicer zaradi Zakona o prostovoljstvu.

Že davnega meseca julija je ministrstvo dalo v javno razpravo, če sem zelo natančna, 8. julija, Zakon o prostovoljstvu in ta javna razprava je trajala do 9. septembra. To so poletni meseci, ko je večina prostovoljskih organizacij in prostovoljcev na počitnicah ali pa na prostovoljnem delu in žal se nekateri zelo pritožujejo, da niso imeli možnosti dati pripombe na ta na videz zelo enostaven in preprost zakon, ki pa znotraj sebe ima oziroma vsebuje zelo številne vrzeli, kar je tudi logično glede na raznolikost in raznovrstnost vseh prostovoljskih organizacij in na število organizacij, ki so v Sloveniji.

Jasno je, da je interes, da bi se ta javna obravnava podaljšala, zelo velik ravno zaradi tega, ker se ta zakon navezuje na številne druge zakone in dotika različna področja, to je socialno varstvo znotraj socialne skrbi, znotraj invalidskega varstva. Potem imamo tukaj gorske reševalce, imamo gasilce, imamo druge, tudi kulturnike ne nazadnje.

V tej javni razpravi so sodelovali tudi številni javni zavodi in menijo, da so nekatere stvari ne dovolj jasno definirane in da bi bilo dobro, da se vendarle javna razprava podaljša ravno zaradi definicije prostovoljskih organizacij in ravno zaradi tega, ker status ni dovolj dobro opredeljen, ravno zaradi tega, ker varnost in zaščita prostovoljcev ni dovolj jasno opredeljena, in ne nazadnje tudi varnost in zaščita koristnikov prostovoljskih uslug in dejavnosti.

Tako konkretno sprašujem:

Ali menite, da bi bilo dobro to javno obravnavno podaljšati?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovane poslanke, poslanci!

Spoštovana poslanka, hvala lepa za vprašanje. Upam, da vas bom v nadaljevanju prepričala, da kaj od tega, kar vam je mogoče navedel kakšen predstavnik kakšne nevladne organizacije vizavi vseh aktivnosti, ki vam jih bom naštel, prepriča v to, da res ni razloga za podaljševanje javne razprave.

Kajti, res zaradi posebne narave prostovoljstva, za katerega smo se v koaliciji zavezali, da ga bomo prvič na sistemski ravni uredili, nikakor pa ne posegali v področja, ki so danes že dobro urejena – gre za zaščito in reševanje in tako naprej, gre za prostovoljstvo na sistemski ravni v najširšem pomenu besede – smo tudi pri pripravi tega zakona kot torej prvega systemskega okvira za urejanje tega področja pristopili na prav poseben način.

Že v začetku leta 2010 smo v sodelovanju z nevladnimi organizacijami oblikovali delovno skupino in predstavniki nevladnih organizacij so sodelovali ne samo v tej delovni skupini, ki je imela petnajst sestankov ob pripravi tega predpisa, ampak je ta delovna skupina bila sestavljena iz predstavnikov različnih ministrstev in nevladnih organizacij, hkrati pa so nevladne organizacije oblikovale svojo delovno skupino kot posvetovalno skupino tej delovni skupini Vlade, če lahko temu tako rečem. Kajti, v njej so sodelovali predstavniki večine ministrstev, ki se jih najbolj dotika to pomembno področje za bolj solidarno družbo.

8. julija, ko je zakon šel v javno razpravo, tako torej pripravljen, v takšni delovni skupini, smo ga predstavili skupaj s predstavnico nevladne organizacije. Odprli smo spletni portal prostovoljstvo@gov.si, ne samo na Ministrstvu za javno upravo, ampak je tudi Slovenska filantropija kot ena izmed članic v delovni skupini odprla svoj elektronski portal. Poleg tega, da sta ta dva portala bila ves čas odprta na resornem ministrstvu in potem tudi na portalu filantropije, je vsebinska javna razprava bila, se pravi javna predstavitev zakona, v času od 24. 8. 2010 do 3. 9. 2010. Te vsebinske javne razprave so bile organizirane v Kranju, Litiji, Slovenj Gradcu, Murski Soboti, Krškem, Kopru, Mariboru, Novi Gorici, Novem mestu in zaključna je bila v Ljubljani.

Javno predstavitev je predstavila Slovenska filantropija, na vseh predstavitev pa smo sodelovali predstavniki Ministrstva za

javno upravo, kjer smo predstavili namen, cilj, poglobitve rešitve in ves čas zbirali pripombe tam sodelujoče zainteresirane civilne javnosti po celi Sloveniji. Odzvali smo se tudi vabilu predsednika države in Mladinskega sveta, tam smo predstavili zakon in tam so nevladne organizacije pri predsedniku države jasno povedale, da gre za, po njihovi oceni, vzoren primer nastajanja predpisa, ki se dotika posameznih skupin.

Vsa tako pridobljena mnenja, torej na javnih predstavitev, preko elektronskega portala, je obravnavala ta delovna skupina, tudi razširjena, na seji 12. 9. 2010 in vse te pripombe so bile smiselno povzete v predlogu zakona. Ta zakon je bil že posredovan v vladno proceduro in je predvideno, da bo na Vladi obravnavan 21. 10. 2010 in potem posredovan v obravnavo in sprejem v Državni zbor Republike Slovenije.

Zelo pomembno se nam zdi, da bi v tem letu zaključili obravnavo in sprejem tega prvega systemskega predpisa na tem področju, kajti leto 2011 je leto prostovoljstva in vsaj tu je bilo izjemno pomembno, da s to popotnico stopimo na tej sistemski ravni bolj pripravljeni za spremljanje tega izjemno pomembnega in za družbo solidarnosti in humanosti dela posameznikov in organizacij, ki smo jim vsak dan znova priča.

Tako vse te aktivnosti, tri četrta leta so skoraj trajale, in na način, kot so bile izvedene potrjujejo oceno, da je zakon zrel za obravnavo v parlamentu.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želite še dopolnilni odgovor?
Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa.

Strinjam se z vami, gospa Irma. Prostovoljstvo je vsekakor zelo pomembna dejavnost in dejavnost, ki ima globoko tradicijo v Sloveniji in tudi ne nazadnje zelo veliko ljudi v Sloveniji je vpeto v delo prostovoljskih organizacij. Pa vendar, če pogledamo drugo po Evropi, vidimo, da je delež teh prostovoljnih organizacij in tudi posameznikov daleč večji kot, recimo, v Sloveniji, zato je treba tudi skrbeti za delo s prostovoljci oziroma na en način stimuliranje, motiviranje Slovencev in Slovenk in vseh ostalih živečih v Sloveniji za bolj pospešeno delovanje v prostovoljskih organizacijah in na

njihov način nagrajevanja, ne samo skozi pohvale in graje.

Glede na to, da sprejemamo tudi zakon o podnebnih spremembah in da so predvidevanja nekaterih meteorologov, futurologov in vseh tistih, ki se ukvarjajo z okoljem, črnogleda in menijo, da bodo naravne nesreče, ki jih povzročajo vodne ujme in druge zadeve, toliko večje. Mislim, da je delo na izobraževanju prostovoljnih organizacij in njihovi edukaciji dobrodošlo in zelo pomembno.

Zato vas vendarle sprašujem, zavedam se, da ste zelo dobro vodili organizacijo javnih predstavitev, pa vendar se nekateri čutijo prizadete glede na to, da je javna obravnava potekala pretežno v poletnih mesecih, ko nekateri niso imeli možnosti dati svoje pripombe. Toliko. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa.

Ob zaključku tega zakona, spoštovana gospa poslanka, smo tudi skupaj z nevladnimi organizacijami, ki jim je to področje izjemno poznano, ugotovili, da bomo šele s tem sistemskim predpisom lahko, ko bomo sistemsko spremljali, koliko posameznikov in posameznic na različnih področjih družbenega življenja danes delujejo kot prostovoljci in prostovoljke, lahko na koncu šele ugotovili po nekaj letih, ker sedaj teh podatkov sploh nimamo, in ta zakon je podlaga za zbiranje teh podatkov, koliko BDP v naši državi ustvarijo ljudje s svojim neprofitnim delom, s svojo nesebično pomočjo na različnih področjih. To je tisti prispevek, za katerega danes vemo, da ga ogromno je. Vemo, da je solidarnost med ljudmi v teh neposrednih odnošajih, tudi v nesrečah, izjemna. Ampak tega predpisa nimamo, zato je prav, da ga čim prej pospremimo na pot, ni optimalen, ne rešuje vseh vprašanj, ampak gre za tisti nujen začetek, da bomo lahko, ko se bodo te organizacije v razvid vpisale, ko bomo videli, koliko ljudi je včlanjenih v te organizacije, ko jih bomo lahko prešteli, ko bomo te ure spremenili v dodano vrednost družbenemu delu v tem delu pravzaprav ugotovili, koliko je tega dela. Kajti, danes lahko ugotovimo, da teh podatkov, žal, zaradi tega, ker se to

sistemsko ni spremljalo, nimamo. Radi bi se in se moramo kot država ob taki solidarnosti, ki jo danes vidimo med našimi ljudmi, znati pohvaliti tudi s tem.

Ta zakon je nastavek za prva spremljanja. Zagotovo ga bo treba dopolnjevati, hkrati odgovarja, se približuje pri delovanju prostovoljskih organizacij v tistem delu, kaj so tisti nujni stroški, kako zavarovati ljudi, ki tu delajo. Na to smo odgovorili. Je pa tudi res, da imamo veliko posebnih predpisov, ki danes zaradi posebnega družbenega pomena tisto prostovoljstvo, zaščito in reševanje še bolj natančno definirajo in urejajo. In v to mi ne posegamo. S tem zakonom želimo pobrati vse tiste, ki se danes ne vidijo pravzaprav nikjer.

Predlagam, da ga skrbno v okviru Državnega zbora tudi pregledamo in proučimo, kajti s popotnico in s plusom, ki so ga dale nevladne organizacije, mislim, da je stvar dozorela za obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Matevž Frangež bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo gospe mag. Darji Radić ter ministru za finance dr. Francu Križaniču.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Spoštovana gospa ministrica, pričakujem, da boste odgovorili na tisti del vprašanja, na katerega je mogoče odgovoriti ob odsotnosti finančnega ministrstva.

Mineva približno dve leti, odkar se je začela tudi v Sloveniji gospodarska in finančna kriza. Prepričan sem, da je naša vlada v tem času sprejela vrsto ukrepov, namenjenih izboljšanju stanja v gospodarstvu, preseganju kreditnega krča. Kljub temu pa se danes, dve leti po začetku krize zdi, da smo pred nekim novim valom, ki je specifičen glede na razmere v finančnem in gospodarskem sektorju.

Mariborsko gospodarstvo je to krizno obdobje zaenkrat relativno uspešno preveslalo. Prihaja pa do tiste kritične točke, ko pravzaprav ne razpolaga več z zadostnimi obratnimi sredstvi, zato da bi izvršilo že sprejeta naročila. To gospodarstvo ima naročila, vendar je kriza spremenila dinamiko naročil tako, da so praktično danes povsod za dobavljeno blago in storitve potrebna

predplačila in ta podjetja zato ne morejo končati že naročenih proizvodov. Gre za kar nekaj industrijskih subjektov, ki v tem pogledu pričakujejo učinkovito pomoč države. Ne gre za podjetja, ki bi bila strašno uspešna, gre pa za podjetja, ki so ohranila v tem času svojo konkurenčnost in z vlaganjem v razvoj poskušala slediti trendom na svetovnem trgu. Praviloma pa imajo nizko boniteto, zato seveda banke niso ravno dobrohotne pri spremljanju njihove poslovne situacije. Zato se nahajamo zdaj na neki kritični točki, ko je treba ta podjetja ustrezno podpreti, predvsem z dostopom teh podjetij do obratnih sredstev, ki jih ta potrebujejo za izvršitev sprejetih naročil, pa tudi za uspešno konkuriranje za nove posle. Če tega ne bo, utegnemo biti priče poslabšanju gospodarske situacije in poslabšanju že tako slabe socialne slike v Mariboru. Tu imajo posredno vlogo pravzaprav banke in ne želimo si ponovno videti, tako kot v 90. letih, da bi banke ponovno postale grobar mariborskega gospodarstva.

Zato vas, spoštovana gospa ministrica, sprašujem predvsem:

S katerimi novimi ukrepi bo slovenska vlada zagotovila boljši dostop industrije do financiranja obratnih sredstev?

In:

Kako boste skupaj z ministrom za finance dosegli povečano aktivnost bank pri financiranju obratnih sredstev, glede na to, da nekatere banke že stojijo v vrsti za to, da se polastijo premoženja teh podjetij?

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa za vprašanje.

No, moram reči, da pravzaprav Ministrstvo za gospodarstvo se je že v letu 2009 zavedalo dejstva, da bo likvidnostna situacija v podjetjih – predvsem v malih in srednjih podjetjih in tistih, kot ste sami rekli, s slabšo boniteto – tista, ki že tako ali tako težje pridejo do bančnih sredstev. Prav s tem namenom smo že v letu 2009 razvili v okviru tako imenovanega finančnega inženiringa nov instrument, in sicer garancijo subvencije obrestne mere za mala in srednja podjetja, s katerim smo omogočili malim in srednjim

podjetjem pridobiti garancijo za najete bančne kredite skupaj s subvencijo obrestne mere, in sicer do višine 1,5 milijona za razvojne projekte. Ker pa smo vedeli, da vsi ne bodo vlagali v razvojne projekte in da bodo potrebovali tudi tako imenovana likvidnostna sredstva za zagotavljanje dnevnega poslovanja, smo v okviru tega instrumenta predvideli tudi možnost pridobitve garancije za tako imenovane likvidnostne kredite, tudi za subvencijo obrestne mere, in sicer v višini do 200 tisoč evrov.

Moram reči, da smo ta instrument začeli izvajati v letu 2009 in je bil tudi med podjetniki prepoznan kot najbolj učinkovit instrument. Izvaja ga Slovenski podjetniški sklad, ki je sicer stacioniran v Mariboru. In prav zaradi te uspešnosti ali pa učinkovitosti instrumenta za segment malih in srednjih podjetij smo se odločili, da z njim nadaljujemo tudi v letu 2010. Zato smo še okrepili sredstva in v letošnjem letu, recimo, je do zdaj dobilo 350 podjetij že garancije, subvencije obrestne mere. Vrednost njihovih projektov pa presega 150 milijonov evrov. Imamo pa še tudi do konca leta na razpolago garancijski potencial v višini skoraj 35 milijonov evrov. S tem pa načrtujemo, da bomo do konca leta lahko podprli projekte za dodatnih 70 milijonov evrov. Tako zaenkrat ocenjujemo, da je vsaj za segment malih in srednjih podjetij ta instrument zadovoljiv, seveda pa instrument teče preko poslovnih bank. Tu pa imate prav, podjetnik se mora najprej oglasiti pri poslovni banki, se z njo dogovoriti in šele na tej podlagi potem pride na Slovenski podjetniški sklad po garancijo. Ampak moram reči, da večina slovenskih, pa ne samo slovenskih, poslovnih bank, ki delujejo na območju Slovenije, je sprejela ta instrument. Kolikor sem seznanjena, kolikor so me tudi informirali iz Slovenskega podjetniškega sklada, kakšnih večjih problemov v zvezi s tem ni. Seveda si bomo prizadevali in dejansko tudi tako delamo, če vidimo, da nam kjerkoli ostaja kakšen evro, na drugih postavkah in vemo, da ga ne bomo morali zaradi različnih razlogov porabiti, ga takoj plasiramo v tako imenovani ta holdinški sklad, s katerim povečujemo garancijski fond slovenskemu podjetniškemu skladu. To se mi zdi dober instrument, ki ga bomo ohranjali tudi naprej. Upam, da ne več toliko za

likvidnostne kredite, ampak vedno bolj tudi za izvajanje razvojnih projektov.

Kar se pa tiče večjih podjetij, seveda v tem primeru pa ta instrument odpove. Za velika podjetja ali za večje projekte, bomo rekli, za večje vsote je bila predvidena garancijska shema, ki se izvaja preko SID banke. Kot veste, je tudi skozi ta instrument bilo kar nekaj podjetij deležnih pomoči, tudi kot likvidnostna sredstva.

Se pa strinjam z vami, ampak dejansko na to vprašanje bi pa minister za finance v tem trenutku bolje odgovoriti. Da pa te napovedi, krčenje kreditnega portfelja v bankah je pa absolutno nesprejemljivo, tudi zame kot za ministrstvo za gospodarstvo. Prav to pomanjkanje bančne aktivnosti, bolj smelega pristopa bank k financiranju gospodarstva je po mojem mnenju v tem trenutku res ena od pomembni ovir za hitrejši zagon slovenskega gospodarstva. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želite dopolnilni odgovor? Ne.

Besedo ima gospod Jožef Jerovšek. Postavil bo poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve gospe Katarini Kresal ter ministru za zunanje zadeve gospodu Samuelu Žbogarju, ki je odsoten.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Spoštovana gospa ministrica, ker je že pozna ura, bom kratek. Prejšnji teden je prišlo do izgrediv na tekmi Srbija : Italija. Tekma je bila odpovedana. Ne Srbija: Italija, ampak Italija: Srbija v Genovi. Srbski huligani so tekmo preprečili in tudi povzročali nered, opremljeni pa so bili z nedovoljenimi pripomočki. Po navedbah nekaterih italijanskih medijev je zatajila schengenska meja na slovensko-hrvaški meji. Kajti izgredniki so prišli do Genove z avtobusi.

Sprašujem vas:

Kako je bil izveden ta pregled, da so izgredniki lahko nosili s seboj vse te rekvizite, s katerimi so potem povzročali te nezaslišane nered, nasilje in vse to?

Kajti očitno so bili pregledani tako, kot da so namenjeni v modne butike v Milano. Treba pa se je zavedati, da so ti, po nekaterih virih – in to je naša policija morala vedeti en dan prej, ali dva dni prej – razdejali Beograd ob paradi ponosa in da gre za elemente kriminalnih združb, ki jih očitno naši mejni

organi niso zaznali in tudi niso ustavljali.

Ministra v odsotnosti, gospoda Žbogarja, pa sprašujem:

Kako bo ta omajani ugled oziroma to dejstvo, kot se zdi, da ta schengenska meja ni delovala, vplivalo?

Kakšne posledice bo imelo to pomanjkljivo varovanje in nadzor schengenske meje?

Kako bo ob tem trpel ugled Slovenije, ki se je doslej proglašala za kredibilno državo, ki na profesionalen način izvaja schengenski nadzor na svoji vzhodni meji?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

KATARINA KRESAL: Hvala lepa.

Spoštovani poslanec, vaša skrb je povsem na mestu in jo absolutno delim z vami. Takšno obnašanje, kot smo ga bili deležni ob teh izgredih, je dolžno najostrejšega obsojanja, in se temu pridružujem. To ni in ne more biti del športnega navdušenja. Ker se tudi sami na meddržavni, pa tudi na nacionalni ravni na Ministrstvu za notranje zadeve zavzemamo za to, da bi bilo športno navijanje primerno in da bi omogočilo vsem mogočim ljudem, da pridejo na tekmo, smo tudi začeli z zelo konkretnimi spremembami zakonodaje, o čemer sem danes tu že govorila.

No, gotovo je eden od ukrepov, ki lahko preprečijo tako ravnanje, dobra, dosledna mejna kontrola, kjer se da tudi do neke mere preprečiti take dogodke. Slovenska policija je dobila kar nekaj dobrih izkušenj v času evropskega nogometnega prvenstva v Avstriji in Švici leta 2008. Takrat je pridobila dragocene izkušnje glede tega, kako je treba opravljati mejno kontrolo in kakšni naj bodo postopki z navijači. Torej, danes ve, kako je te stvari treba delati. Tudi posebno pozornost posveča skupinam navijačev, ki prihajajo iz držav v regiji zahodnega Balkana, ker jih lahko uvrstimo med navijače z visokim nivojem tveganja; to se upošteva pri konkretnih kontrolah. Pregledajo se ljudje, nedovoljeni pripomočki se jim odvzamejo, lastniki so lahko tudi sankcionirani v skladu z zakonodajo. Osebam pa je možno tudi prepovedati vstop v državo.

Kar se tiče konkretnega potovanja srbskih navijačev v Italijo, slovenska policija na mejnih prehodih ni beležila posebnosti, le manjše število navijačev z osebnimi vozili je schengensko mejo prestopilo na slovenski zunanji meji. Večina navijačev, tisti, ki so šli organizirano z avtobusnimi prevozi, je vstopila v schengenski prostor na madžarskih mejnih prehodih. Poleg tega pa je treba opozoriti tudi, da lahko navijači kupijo takšne pirotehnične in druge predmete tudi v državi, v katero so prišli navijati, in očitno se je to zgodilo tudi v tem primeru.

No, da še enkrat rezimiram. ti navijači niso šli čez slovensko schengensko mejo, ampak čez madžarsko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Jerovšek, prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa še enkrat.

Gospa ministrica, zdaj sem seveda v dilemi, ali naj verjamemo vam ali imajo nekaj prav tudi italijanski mediji, ki govorijo, da so ti navijači šli preko Slovenije, kajti dolgo je bila za Srbe najbolj logična pot v Milano in Genovo preko Slovenije in je tudi najkrajša. Ni velike logike, da bi se Slovenije kot nezaželene države Srbija izogibala – ali pa srbski navijači. Tako je te vaše navedbe treba vzeti pogojno. Morda nimate pravih podatkov, morda je kdo zainteresiran, da se operira z napačnimi podatki.

Sprašujem pa zaradi tega; mi smo, menim, upravičeno protestirali, ko je v času evropskega prvenstva Italija uvedla dodatne preglede in mejne kontrole na mejah. Če pa se bo izkazalo, da je bil nadzor pri nas pomanjkljiv - jaz si želim, da se to res ne bi izkazalo, vendar boste morali to dodatno preveriti -, potem pa bodo seveda retrogradno ti očitki in ukrepi proti Sloveniji verificirani kot primerni in ob takem slučaju bo Slovenija nosila dolgoročne posledice kot varnostno nezanesljiva država.

Zato še enkrat pravim, imam občutek, da teh podatkov niste preverjali pretirano, da vam je zadostoval izgovor, da je to obšlo Slovenijo, realno pa ni logično, da bi se tako dogajalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa ministrica, izvolite.

KATARINA KRESAL: Hvala lepa. Spoštovani poslanec!

Sediva v Državnem zboru in jaz vam odgovarjam kot ministrica za notranje zadeve. Nisva v kavarniškem klepetu. Podala sem vam prave podatke, ki so resnični, ker sem jih pridobila na podlagi zahteve s strani policije.

Mi je pa res zelo žal, da bolj zaupate medijskim italijanskim objavam kot uradnim podatkom slovenske policije.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Poslansko vprašanje bo naslovil gospod Miro Petek ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospodu mag. Dejanu Židanu ter ministru za okolje in prostor gospodu dr. Roku Žarniču.

MIRO PETEK: Hvala lepa.

Minister za okolje se je danes dovolj nagovoril, tako da bo na to vprašanje lahko odgovoril samo minister za kmetijstvo.

Spoštovani minister, v svojem predstavitvenem gradivu za ministra, ste gozdarstvu namenili vsega tri stavke. Tri povedi. Prepričan sem, da ste se v teh mesecih, kar ste minister, dobro poučili tudi o gozdarstvu, pomenu gozdov za Slovenijo, da ste prebrali Resolucijo o nacionalnem gozdnem programu in da ste se glede gozdarstva obdali s kompetentnimi ljudmi na vašem ministrstvu.

Dejstvo je, da tudi na področju gozdarstva se pojavljajo posamezniki, ki želijo pridobiti vpliv, da ne rečem lastnino, nad današnjim državnimi gozdovi. Za vas, gospod minister, imam vprašanje glede varovalnih gozdov. V zadnjem času je vse več primerov, ko so nekateri posamezniki, podjetja vrgli oči na tako imenovane varovalne gozdove, kjer želijo na različne načine spremeniti uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim pomenom in ta status zbrisati, da bi lahko uveljavili ozke zasebne interese. Tak primer je na Koroškem, v Mežiški dolini, v Žerjavu, kjer je Cestno podjetje Maribor, njihovi Gradbeni materiali, na vaše ministrstvo 1. julija letos dalo pobudo, da se spremeni uredba o varovalnih gozdovih za več parcel zaradi širjenja peskokopa. Država namenja na leto po milijon evrov za sanacijo Mežice in Črne ter Žerjava, hkrati pa obstaja velika

verjetnost, da bo dala soglasje za ta peskokop v Žerjavu, ki bi še dodatno onesnaževal to dolino.

Prejšnji minister za okolje in prostor gospod Karl Erjavec je v enem odgovoru na moje poslansko vprašanje glede nadaljnje proizvodnje peskokopa v Žerjavu dejal, da je treba ta kamnolom takoj zapreti. Hkrati je tudi postregel z nekaterimi podatki, zakaj je tako. Seveda gre za znano problematiko vsebnosti težkih kovin v tem pesku. Gozdarska stroka, Zavod za gozdove v Slovenj Gradcu je spremembi uredbe in črtanju tega statusa s teh parcel, 8, nasprotoval. Toda, pojavili so se interesi in Ministrstvo za okolje in prostor je uvedlo nekakšno medresorsko usklajevanje, kjer so sredi avgusta letošnjega leta predlagali, da bi se te parcele izvrgle iz te uredbe in bi tako dali zeleno luč za širjenje tega kamnoloma, čeprav sta poleg stroke pisno in na naslov obeh ministrov, ki jima postavljam vprašanje, protestirala župana Črne in Mežice.

Ali bosta oba ministra preprečila to sramotno kupčkanje z varovalnim gozdom v ekološko degradirani Mežiški dolini?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod poslanec, hvala za vprašanje.

To je seveda čisto preprost odgovor, kako bomo preprečili dejanja, ki niso v skladu s pravnim redom, stroko, pa tudi interesi države Slovenije. In to na takšen način, da pobud, ki so lahko različne, tako od Zavoda za gozdove, interesnih skupnosti, občin, pa verjetno še marsikoga – v bistvu so pobude sicer legitimne, vendar bodo upoštevane samo tiste, ki bodo imele pisno soglasje strokovnih institucij, to je Zavoda za gozdove. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Petek, želite dopolnilno vprašanje?

Prosim.

MIRO PETEK: Hvala lepa.

Minister, bili ste zelo kratki, bomo še malo okoli tega nadaljevali, če boste

potrebovali kakšno gradivo okoli tega, pa sem vam ga res pripravljen odstopiti.

V tem primeru, v primeru širitve peskokopa v Žerjavu je očitno bila v igri kar lepa korupcijska zgodba. Zaradi pomanjkanja časa bi vse to strnil v nekaj kratkih stavkov. Takoj po vlogi Cestnega podjetja Maribor za spremembo teh parcel, na katerih je gozd razglašen kot varovalni gozd, je območna enota Zavoda za gozdove Slovenj Gradec dala negativno mnenje. Toda teden dni po tem negativnem mnenju se zgodi nekaj nenavadnega. Te parcele si na terenu ogledajo gospod Režonja in gospa Joštova iz kmetijskega ministrstva ter predstavnik Gozdarskega inštituta Slovenije gospod Robek. Sredi avgusta, torej sredi počitnic, sledi nekakšno medresorsko usklajevanje, kjer se na pobudo gospoda Mladena Berginca iz Ministrstva za okolje in prostor sprejme sklep, da se te parcele izločijo iz uredbe, torej se povozi strokovno mnenje gozdarjev, in se da zelena luč za brisanje varovalnih gozdov s teh parcel, kjer bi radi kopali oziroma širili ta peskokop. Tudi svet območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec je 2. septembra sprejel sklep, da mora površina varovalnih gozdov ostati takšna, kot je bila opredeljena v gozdnogospodarskih načrtih.

Mislím, minister, da bo treba pregledati ves ta postopek:

Zakaj je do tega sploh prišlo?

Zakaj je prišlo do te odločitve, ki bi pomenila klofuto temu okolju?

Kakšni interesi so bili tukaj v ozadju?

Ali je mogoče kdo imel obljubljeno kakšno nagrado?

Če je vam skrita ta dokumentacija, vsa ta korespondenca, tukaj vam je na voljo, rade volje vam jo odstopim. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod minister, prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod poslanec, še enkrat bi rad poudaril, v bistvu uredba, kolikor mi je znano, še ni sprejeta, ker nisem podpisal. Uredba morebitne spremembe, če bo, da bodo samo tiste, ki bodo imele strokovne temelje. Mi se moramo zavedati, da v tem trenutku imamo v Sloveniji nekaj več kot 100 tisoč hektarjev varovanih gozdov, o

gozdovih vem nekaj več kot pred nekaj meseci, ko sem postajal minister. In jaz se vam zahvaljujem, ker ste me opozorili na neko konkretno zadevo, ki je do danes nisem vedel. Absolutno bomo pogledali, za kaj gre, ampak definitivno imate mojo zavezo, da odločalo se bo o uredbi samo na podlagi strokovnih kriterijev. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Poslansko vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo bo postavil Guido Kres.

Prosim.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegica, spoštovani kolegi, spoštovana ministra in spoštovani gospod minister Golobič!

Po nekaterih nedavno objavljenih domnevah je v študijske programe in samostojna izobraževanja fiktivno oziroma navidezno vpisana več kot tretjina študentov, na nekaterih študijskih programih pa celo krepko preko 50 %. Pod izrazom fiktivni vpis v tem primeru razumemo vpis na študijski ali srednješolski program z namenom izkoristiti pravice statusa študenta ali dijaka, večinoma zaradi izogibanja plačevanja zdravstvenih in drugih prispevkov, uveljavljanja pravic do študentske prehrane in domovanja, možnosti dela preko študentskih servisov, uveljavljanja subvencij pri prevoznih storitvah, otroških dodatkov in tako dalje. Če pogledamo skozi prakso, trenutno na tem področju ni skoraj nobenega nadzora. Davčna uprava Republike Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje, univerze, fakultete, študentski servisi in tako dalje delujejo povsem neusklajeno, kar je v praksi že večkrat dokazano. Čudi nas, da je pri vsej tehnologiji težko vzpostaviti enoten sistem nadzora za posameznika in njegove študijske aktivnosti. Najbolj absurdno pa se zdi fiktivno vpisovanje študentov, ki so izgubili status v okviru svojega študija na srednješolske programe, ki to celo z veseljem tolerirajo. Nekatere fakultete pa imajo hude težave z organizacijo predavanj in podobno.

V normalnem visokem šolstvu bi moral študent opraviti študij in med iskanjem zaposlitve zgolj pod posebnimi pogoji iskati

podaljševanje tega statusa na isti fakulteti. Z ničimer pa ne moremo opravičiti prepisovanje z ene fakultete na drugo ali celo vpis na srednješolske programe izključno iz koristoljubnih razlogov; seveda, se lahko v tem primeru pogovarjamo tudi iz razlogov socialnega položaja reševanja statusa.

Moje vprašanje bi bilo:

Kako se lahko v razvitem šolskem sistemu odrasla oseba, ki po navadi že ima opravljeno maturo, vpiše v srednjo šolo, ne prebije tam niti ure pouka, a vendar ima celo leto povsem iste pravice in ugodnosti kot drugi srednješolci?

Katere konkretne ukrepe načrtujete na področju odprave opisanih nepravilnosti, zagotovitve enakih možnosti vsem študentom, spodbujanju dokončanja študija, uvedbe enotne evidence za vse povezane institucije in spodbujanju hitrejšega zaposlovanja mladega izobraženega kadra?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Prosim, gospod minister Gregor Golobič.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani poslanci, poslanka!

Hvala za to vprašanje. Načena relevantno temo. Vprašanje, kako je to mogoče, je na mestu. Tudi mene je po prevzemu skrbi za ta resor presenetil podatek o tem, da takšn centralne evidence v preteklosti ni bilo. Taka evidenca v preteklosti ni bila vzpostavljena. Mi smo zato že maja 2009 sprejeli na Vladi v okviru programa za odpravo administrativnih ovir ukrep, ki se mu reče Vzpostavitev centralne evidence udeležencev v šolstvu, za katerega sta zadolženi tako Ministrstvo za visoko šolstvo kot tudi Ministrstvo za šolstvo in šport. Mi smo nadaljevali z aktivnostmi na našem segmentu. Torej, vzpostavili smo projekt e-visoko šolstvo, ki naj bi pokrilo potrebe po vzpostavitvi takšne evidence za celotno terciarno izobraževanje, torej višje, visoko, univerzitetno.

V oktobru 2009 se je ta projekt začel. V prvi polovici leta je bila pripravljena cela dokumentacija, izveden javni razpis, za katerega je potem, to je tudi moje mnenje, deloma zaradi interesov, ki so povezani z ohranjanjem tega nepreglednega stanja, bila na Državni revizijski komisiji v jeseni v enem

delu razveljavljena dokumentacija. V tem tednu bomo pa razpis, popravljen, korigiran, na tej točki ponovili. Načrtujemo, da bo po uspešni izvedbi tega razpisa ta sistem z enotno evidenco, ki bo postala pomembna baza podatkov tako o statusu študentov, kar je pomembno z vidika ugotavljanja pravic do iz države financiranega visokošolskega študija, socialnih transferov, ki jih omenjate – torej povezano bo s projektom baze e-sociala, ki jo vzpostavlja Ministrstvo za delo, pa tudi z zdravstvenim zavarovanjem in drugimi institucijami, ki bodo imele ustrezno pravno podlago.

Skratka, v septembru 2011 naj bi začel ta sistem polno delovati. Vanj bodo pa vneseni podatki, torej testno bodo podatki vneseni prvič za tekoče študijsko leto 2011/2012, torej za prihodnje. Bodo pa za nazaj bili vneseni tudi podatki za 10 let. Tako bomo preko tega lahko določene ukrepe, ki jih načrtujemo znotraj ta hip ključnega dokumenta, ki je ta hip v obsežni javni obravnavi, pride pa tudi, pričakujem, v začetku prihodnjega leta v Državni zbor, to je Nacionalni program razvoja visokega šolstva za leto 2011–2020. Tam predvidevamo posebne korekcije oziroma spodbude, ki naj bi povečale učinkovitost visokega šolstva, zmanjšale zlorabe, o katerih govorite, ki so deloma povezane z neobstojem takšne evidence. Anomalije so, kot ste omenili, zelo hude.

Kar zadeva tega vpisovanja v srednješolstvo sem seznanil z vašim vprašanjem tudi pristojnega ministra Lukšiča, ker sodi ta evidenca v njegovo področje; kar zadeva področje terciarnega izobraževanja, pa se v resnici dogaja, da posamezne osebe šest, sedem ali celo več let lahko z zamenjavami programov in ustanov izkoriščajo status študenta, in to povsem brez nadzora in brez možnosti ukrepanja.

Mi v tem novem nacionalnem programu načrtujemo pomembne spremembe. Vsakemu državljanu, ne glede na starost, bomo omogočili v želji ohranjanja dostopnost do te izobrazbe do brezplačnega, to je brezšolninskega vključevanja v pridobivanje izobrazbe na prvi bolonjski stopnji v trajanju 3 + 1 leto. To bo lahko izkoristil vsak državljan v katerikoli starosti enkrat v življenju, če tega še ni storil, če še nima te izobrazbe, in samo za eno študijsko

smer. Tudi drugo bolonjsko stopnjo želimo ohraniti odprto, vendar bo po predlogu nacionalnega programa vsak, ki bo vstopil v to izobraževanje, sprejel obveznost, da bo v primeru neuspešnega študija, v nekem razumnem roku, zavezan k povračilu stroškov šolnine, kasneje v življenju, ko in če bo razpolagal s primernimi dohodki.

Tako je tu kar vrsta ukrepov, teh konkretnih, na točki enotne baze in drugih, sistemskih, na točki zagotavljanja dostopnosti in povečevanja odgovornosti pravzaprav do tistih, ki so vključeni v ta sistem. Ti ukrepi so nastavljeni in na nek celovit način bi v prihodnjem letu lahko začeli zaokroževati to področje, ki v je resnici, kot ste opozorili s tem vprašanjem, zelo neurejeno.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora gospod Kres?

Prosim.

GVIDO KRES: Ne gre za dopolnitev odgovora, ampak majhen komentar.

Moram reči, da sem zelo zadovoljen z vašim odgovorom. V dopolnilnem vprašanju sem sicer vse tisto še pripravljeno, ker nisem pričakoval, da bom dobil, pa sem dobil, in moram reči, da zelo pozdravljam tudi to namero, da se omogoči brezplačen študij v takšnem okviru, kot ste povedali, kot ste nas informirali.

Je pa res, da moramo v naši državi veliko narediti na fleksibilni delovni zakonodaji in se tudi takšna izkoriščanja ne bodo dogajala.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanu Svetliku bo zastavil Andrej Magajna.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav vsem, ki ste še v dvorani!

Glejte, gospod minister Ivan Svetlik mi je povedal, da ne bo mogel biti do konca naše seje. Moje vprašanje pa se nanaša nanj, zato bom prosil za pisni odgovor. Vprašanje se nanaša na usodo delavcev

Vegrada, ki trenutno še bivajo v samskih domovih Vegrada d. o. o. v stečaju oziroma pri drugih najemnikih oziroma lastnikih samskih domov.

Gospod Svetlik me je že delno seznanil in pojasnil, kaj je ministrstvo v tej zadevi ukrepalo, vendar tega ne morem imeti za odgovor, ker ne zadeva točno problematike, ki sem jo izpostavil. Ministrstvo ugotavlja, da ne more posegati v pogodbe, ki so sklenjene med delavci in samskim domom, da nima te ingerence, kar je razumljivo. Navaja tudi, da je že leta 2008, decembra, pozvalo inšpekcijski svet in proučevalo zadevo in status teh delavcev. Ugotovljeno je bilo, da marsikje ne živijo v primernih razmerah, da so pogodbe tudi neustrezne, vendar ni imelo tudi takrat ingerence, da bi v to posegalo. Zato je bila ustanovljena medresorska delovna skupina, februarja 2009, ki je ugotovila, da je treba pripraviti podzakonski akt. Žal pa so zakonodajne službe ugotovile, da v Zakonu o zaposlovanju in delu tujcev ni pravne podlage za izdajo takšnega podzakonskega akta. Torej vse ta problematika se bo reševala v okviru novele novega zakona o tujcih.

V svojem vprašanju sem opozoril na konkreten problem, ki morda čez en mesec ne bo več aktualen, ko bodo ti delavci, ne vemo kje. So v samskem domu Vegrada, tu jih je nekaj več 10 in še nekaj približno čez 100 delavcev je, ki trenutno bivajo v drugih samskih domovih. Tu sem se predvsem hotel obrniti na resor ministrstva za socialne zadeve, ki bi moralo z nekimi interventnimi ukrepi reševati to problematiko. Čakanje na novelo novega zakona bo zadevo odložila v nedoločen čas in se bojim, da ti delavci ne bodo prejeli niti plače niti sredstev, da bi se vrnili domov in je treba aktualno zdaj rešiti problematiko teh ljudi, ki so tukaj in ne vedo, ali bodo drugi teden še lahko prebivali.

Torej pričakujem odgovor na naslednji seji, po možnosti pa ukrepe že pred tem.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Če sem prav razumel, želite, da vam odgovori na naslednji seji, ne pisno? Torej poslanec želi odgovor ministra na naslednji seji, tako je na koncu povedal in je potrdil to. Odgovor na naslednji seji, ustni odgovor?

ANDREJ MAGAJNA: Lahko ustni.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ali želite pisni, kot ste rekli?

ANDREJ MAGAJNA: Dobro. Poglejte, če moram odločati, predlagam vseeno pisni odgovor, ker ima večjo zavezo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prav, pisni odgovor se pravi, ne ustni, na naslednji seji. Pisni odgovor boste dobili, bomo sporočili, minister je, kot ste opazili, odsoten. Predsedniku Vlade, ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v torek, 19. oktobra 2010, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 21. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Ob 9. uri pa je Znanje žanje na temo slovensko raziskovanje na vesoljskih tehnologijah. Toliko vas še opozorim. Hvala.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. OKTOBRA 2010 OB 21.12 IN SE JE NADALJEVALA 19. OKTOBRA 2010 OB 10. URI.)

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 21. seje Državnega zbora Republike Slovenije.

Obveščam, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: Janja Klasinc, dr. Peter Verlič, mag. Branko Grims, Tadej Slapnik, Alojz Posedel, mag. Štefan Tisel, Milenko Zihel od 14. ure dalje, Janko Veber, Rudolf Petan od 17.30 dalje, Samo Bevk med 13. in 18. uro, Franc Jurša in Roberto Battelli.

Vse lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DIGITALNI RADIODIFUZIJI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Besedo dajem ministru za visoko šolstvo, znanost in

tehnologijo za uvodno obrazložitev predloga zakona.

Izvolite, gospod Golobič.

GREGOR GOLOBIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, poslanke in poslanci!

Dovolite, da na kratko predstavim vsebino in razloge za to novelo zakona, ki je bila vložena po nujnem postopku.

Oktober 2007 je bil v tem visokem zboru sprejet Zakon o digitalni radiodifuziji, ki ureja zelo pomembno področje, namreč področje prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo. Ta prehod je ključnega pomena za to, da se bo sprostil frekvenčni spekter, na katerem bomo lahko v prihodnje razvijali storitve širokopasovnega interneta in zagotovili pokritost čim večjega območja Republike Slovenije s to storitvijo. Naša ambicija je, da to postane univerzalna storitev. Zakon je določil tudi končni datum, po katerem v Sloveniji ne bo več dovoljeno oddajati radiodifuzijski signal v analogni tehniki, torej datum, po katerem naj bi bil ta na voljo samo še v digitalni tehniki. Za ta datum je bil določen 1. december 2010, datum, ki se približuje. V zakonu je bil določen postopek, kako država vzpostavi izgradnjo tako imenovanih multipleksov, se pravi omrežij, ki omogočajo posameznim operaterjem oddajanje digitalnega signala. Eno od teh omrežij je bilo dodeljeno nacionalni televiziji in za to omrežje je bilo določeno, da mora najmanj 6 mesecev pred pričetkom izključno digitalnega oddajanja zagotoviti prebivalcem pokritost s signali, torej s programi javne radiotelevizije, v obsegu, ki ne sme biti nižji od 95 %. Pri izvajanju tega zakona je med tem prišlo do nas opozorilo APEK-a, da bi se znalo zgoditi, da bi v nekaterih ozko definiranih specifičnih geografsko zaokroženih področjih s 1. decembrom, torej tem presečnim datumom, prišlo do težav, da naj bi iz določenih tehničnih razlogov RTV Slovenija ne uspela zagotoviti pokritosti teh majhnih področij tudi z digitalnim signalom. Pokritost, ki naj bi jo zagotovila z veliko gotovostjo naj bi presežala 90 %, vendar bi lahko prišlo pod vprašaj teh 95 %. Skratka, da bi se izognili situaciji, v kateri bi po eni strani APEK bil primoran ukrepati proti operaterju tega prvega multipleksa, in da bi se izognili nekemu nezakonitemu stanju in po drugi strani, da bi

ne prišli v situacijo, ko določen del prebivalstva Republike Slovenije ne bi imel zagotovljene pokritosti s programi RTV Slovenija, torej s tem javnim servisom, predlagamo to novelo, ki bo v primeru, da bo sama RTV Slovenija skupaj z APEK-om ugotovila, da v roku, ki je na razpolago v času, ko bo samo še digitalni signal na voljo, v takšnih področjih ne bo mogoče zagotoviti digitalnega signala, da v teh primerih na posebno vlogo nacionalne televizije APEK dovoli izjemoma podaljšanje oddajanje signala samo na teh področjih v analogni tehniki za obdobje do konca junija prihodnjega leta, torej za pol leta. Ta zakon, ta novela torej omogoča ukrepanje v situaciji, do katere ne bo nujno prišlo, obstaja pa možnost, da se bo zgodila in v naprej želimo preprečiti neljube posledice z vidika spoštovanja zakona in z vidika zagotovitve te storitve državljanom in državljanke. Zato nujni postopek, zato v tem trenutku.

Mi smo sodelovali na seji odbora, ki je podprl ta zakon, tudi dopolnjeni, ki upošteva amandma koalicijskih poslanskih skupin Vlada podpira in predlagamo, da s to novelo rešimo problem, ki se je nakazal, na najprimernejši način. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister. Predlog zakona je obravnaval Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku gospodu Matjažu Zanoškarku, da predstavi poročilo odbora.

Izvolite.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim poročilo Odbora za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj v zvezi Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji.

Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj je na svoji 6. nujni seji 12. 10. 2010 obravnaval Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji, ki ga je v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 78. seji dne 8. 10. 2010 sklenil, da se Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji

obravnavava po nujnem postopku. Zakonodajno-pravna služba je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom, ter z zakonodajno tehničnega vidika in dala pripombo k 1. členu.

V poslovnem roku je bil vložen in sprejet amandma poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 1. členu.

Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj je v skladu s 126. in 131. členom Poslovnika opravil razpravo in glasovanje o posameznih členih predloga zakona in vloženem amandmaju.

Pri delu je sodeloval tudi minister za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj gospod Gregor Golobič.

Odbor je v skladu z 28. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega je vključen sprejeti amandma.

Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsedujoči, spoštovani gospod minister z državnim sekretarjem, poslanke in poslanci!

Ta omenjeni zakon je zakon, ki ima samo tri člene in razprava o njem kaže, da je ne vem kako obsežen zakon in smo ob tem seveda tudi nekoliko presenečeni, da kljub temu, da imamo samo tri člene, ga Vlada ni uspela pripraviti tako, da bi ustrezal vsem tistim kriterijem, ki bi za ta zakon veljali, in ga je morala potem Zakonodajno-pravna služba dopolniti. Ta amandma je bil seveda tudi v smislu predlagatelja koalicijskih strank sprejet.

Kljub temu bomo v Slovenske demokratski stranki ta Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiofuziji

podprli, saj je to še edini možni način, da bo lahko Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije v utemeljenih primerih omogočila podaljšanje veljavnosti odločbe Radioteleviziji Slovenije o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo, predvidoma najdlje do 30. junija 2011. Vlada je v svoji obrazložitvi navedla, da se predlog obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države, ki bi utegnile nastati v zvezi z zagotavljanjem pravice do obveščeniosti. Ugotavlja se namreč, da obstaja možnost, da na nekaterih geografsko zaokroženih območjih s 1. decembrom 2010, ki je določen kot datum prehoda iz analognega v digitalno, ne bo zagotovljena pokritost s signalom Radiotelevizije Slovenije v digitalni obliki. Se pa nam ob tem v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke postavlja vprašanje, zakaj je Vlada določila novi rok samo do 30. junija 2011, saj ne bi bilo nobene razlike, če bi se ta rok dopustilo do 31. 12. 2011, saj mogoče lahko tudi pride do nekkih nepredvidenih posledic in bi bilo zelo neobičajno, da bi se ponovno srečali v začetku naslednjega leta s spremembo tega zakona, ko bi se zopet ta rok podaljševal.

V Poslanski skupini SDS se strinjamo, da je treba slovenskemu prebivalstvu omogočiti nemoten prehod na digitalno tehnologijo, vendar se pa ob tem kljub temu sprašujemo, glede na to, da je ta zakon dolgo v veljavi, zakaj ni Vlada RS v tem času odigrala bolj aktivne vloge pri vgrajevanju nove tehnologije, saj bi lahko preko svojih vzvodov, ki jih ima do te institucije, izvajala potek v večji intenzivnosti in seveda tudi na ta način ukrepala. Izgovori, da je prišlo zaradi takih ali drugačnih razlogov do tega zadržka, niso najbolj na mestu. Očitno se je Vlada raje ukvarjala z zamenjavo direktorja televizije, z generalnim direktorjem, z vsemi tistimi kadrovskimi kuhinjami in nenazadnje tudi s pripravo Zakona o radioteleviziji, namesto da bi se ukvarjala s tistimi zadevami, ki bo bolj pomembne za državo Slovenijo in pa tudi za gledalce in gledalke Radiotelevizije.

Kljub temu bomo v Slovenski demokratski stranki ta zakon podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Leta 2007 smo ob sprejemanju tega zakona določili datum 1. december 2010 kot dan, ko bomo v Sloveniji prišli iz analognega oddajanja televizijskega signala na digitalni televizijski signal. Že tako ali tako se bo zgodilo, da kljub opozorilom mnogo prebivalcev Republike Slovenije ob preklopu signala ne bo moglo spremljati javne radiotelevizije, niti drugih programov, saj verjetno marsikomu ni jasno, kaj to sploh pomeni in kakšne posledice prinaša neprilagoditev tej spremembi. Žal bodo verjetno najbolj prizadeti in udarjeni ravno socialno najšibkejši sloji prebivalstva, prebivalci iz najbolj oddaljenih in obrobnih krajev Slovenije, kjer jim drug način sprejemanja TV programov, kot preko navadne antene sploh ni dostopen. In ravno ti, po naravi stvari tudi ekonomsko najšibkejši, se bodo najbolj srečevali z dodatnimi stroški prilagajanja televizijskih sprejemnikov novi tehnologiji. Po besedah predlagatelja pa zadnji podatki celo kažejo, da je trenutna pokritost prebivalstva, septembra 2010, z digitalnim signalom javne RTV le nekaj več kot 85 %. Po zaključeni drugi fazi instaliranja, ki bo dokončana do konca oktobra, se predvideva 93 % pokritost. V začetku leta 2011, pa bo pokritost 96 %. Glede na navedeno, naj na nekaterih geografsko zaokroženih območjih do 1. decembra 2010, dneva izklopa analognih pretvornikov, ne bi bilo pokritosti z digitalnim signalom. Zato v Slovenski ljudski stranki podpiramo rešitev, v skladu s katero bo Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije lahko odločila, kateri analogni pretvorniki lahko delujejo tudi po digitalnem prehodu in s tem zagotavljajo pokritost prebivalcev s programi javne radiotelevizije.

Poslanci Slovenske ljudske stranke bomo predlagani zakon podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala.

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji. Pred nami je torej predlog novele Zakona o digitalni radiodifuziji, ki predvideva, da bi analogni oddajniki RTV Slovenija na belih lisah oziroma območjih, ki jih bo izteku roka za izklop analognih oddajnikov 1. decembra ne bodo pokrili z digitalnimi oddajniki, lahko delovali do 30. junija 2011. Za to se je predlagatelj odločil zaradi morebitnih zamud pri vzpostavitvi digitalnega omrežja.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlog novele podprli, saj menimo, da je treba vsem državljanom omogočiti uresničevanje ustavne pravice do obveščенosti. V skladu z veljavnim zakonom se mora 1. decembra izklopiti analogne in preiti na digitalne oddajnike, do konca decembra pa poteče veljavnost vsem dovoljenjem za oddajanje analognega sistema. Po navedbah predlagatelja gre za preventivno ureditev, če bi se izkazalo, da multipleks A, ki ga vzpostavlja RTV Slovenija, po ugasnitvi analognega oddajnika ne bi pokrili vseh prebivalcev, kot je bilo predpisano, novela omogoča, da bo Agencija za pošto in elektronske komunikacije, APEK, lahko RTV Slovenija dovolila signal na belih lisah oddajati še naprej v analogni tehniki, a najdlje do konca junija 2011. Ministrstvo je 17. septembra ocenilo, da bi lahko bele lise, na katerih po decembrskem izklopu analognih televizijskih oddajnikov ne bo zagotovljena pokritost z digitalnim televizijskim signalom zajemale približno 6 % prebivalstva oziroma 40 tisoč gospodinjstev. Vseeno pa bodo roki za prehod na digitalno oddajanje ostali nespremenjeni, torej do 1. decembra letos.

Smo pa v Poslanski skupini DeSUS veseli napovedi ministra Golobiča, da bo država tistim, ki so zaradi socialno-ekonomskega položaja oproščeni plačevanja RTV naročnine in signal lovijo zgolj s strešno ali sobno anteno, brezplačno zagotovila ustrezne pretvornike. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

S predmetnim Predlogom zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji se želi preprečiti možnost in nevarnost, da zaradi že določenega datuma prehoda z analognega oddajanja na digitalno, to je s 1. decembrom 2010, na nekateri geografsko zaokroženih območjih ne bo zagotovljena pokritost s programi RTV Slovenija v digitalni tehniki. Gre namreč za nevarnost, da bi nekateri prebivalci ostali brez televizijskega signala in bi posledično ostali brez pravice do obveščeniosti tudi tega medija. Zato je pravočasni sprejem ustrezne zakonske rešitve nujen, da se analogni signal oziroma televizija ohrani v veljavi do ustreznega datuma, to je, kot je predlagano, do 30. junija 2011, zaradi česar je predlog za sprejem zakona po nujnem postopku utemeljen. Vsi se zavedamo prednosti digitalne radiodifuzije in večje uporabljivosti radiofrekvenčnega spektra v digitalni tehniki, večje možnosti ponudbe in koriščenja novih storitev in mnogih drugih prednosti.

Predlagani zakon tako dopolnjuje ureditev na področju radiofrekvenčnega spektra v skladu z Zakonom o elektronskih komunikacijah in ureja posamezna z digitalno radiodifuzijo povezana tehnična vprašanja, torej tudi postopni prehod iz analogne na digitalno radiodifuzijo. Zakon bo omogočil APEC-u, da bo odločil, kateri analogni pretvorniki bodo lahko še delovali do tega podaljšane roka, torej do 30. junija 2011. Žal pa bi takšen predlog povzročil tudi nemalo nevšečnosti uporabnikom, tudi na območjih, ki niso definirana kot območja belih lis, saj obstajajo številni primeri hkratne uporabe TV aparatov na kabel in tudi na anteno, da ne govorim o primerih, kjer kabelske povezave ni. Nevšečnosti bodo tudi pri trgovcih in tako naprej, in zato bi bilo smiselno takšen rok morda podaljšati za recimo največ 24 mesecev. Smiselno bi bilo torej razširiti to obdobje ugašanja analognega signala tudi na ostala geografsko zaokrožena

območja, torej tudi na tista območja, ki niso označena kot bele lise, da bi ponudniki televizijskih vsebin lahko na posameznem geografskem območju razširjali program hkrati v digitalni in analogni tehniki, največ, kot sem rekel, 24 mesecev od začetka obdobja hkratne analogne in digitalne radiodifuzije. Postopno ugašanje pa naj bi se pričelo najmanj 6 mesecev pred zaključkom obdobja hkratne radiodifuzije. To bi bilo po svoje smiselno, kajti v nasprotnem bodo nastajale težave, kot sem že prej omenil, in v nadaljnji razpravi o eventualno vloženi amandmajih bi lahko zadevo še vsebinsko prediskutirali.

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, državni sekretar, poslanke in poslanci!

Temeljni namen zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji je, da se prebivalcem zagotovi pokritost televizijskega signala s programi javne RTV, in sicer tudi po datumu prehoda z analognega oddajanja na digitalno, kar je pomembno tudi z vidika uresničevanja ustavne pravice do obveščeniosti. Obstaja namreč možnost, da na posameznih območjih po 1. decembru letošnjega leta, ki je določen kot datum prehoda z analognega oddajanja na digitalno, ne bo pokritosti s signalom v digitalni tehniki. Navedeno velja predvsem za območja, ki jih pokrivajo nekateri manjši pretvorniki. Zagotavljanje neprekinjene pokritosti je lahko dodatno problematično tudi zaradi nepredvidljivih vremenskih okoliščin, saj bo prehod potekal v zimskem času, ko je pojav takšnih razmer mogoč. Zato bo lahko na podlagi tega zakona Agencija za pošto in elektronske komunikacije odločila, da odločba o dodelitvi radijskih frekvenc z analogno televizije ostane veljavna oziroma se lahko njena veljavnost podaljša, in to najdlje do konca junija 2011.

Ker v Poslanskem klubu LDS podpiramo ustavno pravico državljanek in državljanov do obveščeniosti, bomo zakon podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, državni sekretar!

Socialni demokrati podpiramo spremembo zakona o radiodifuziji, saj omogoča več fleksibilnosti pri reševanju belih lis, torej področij brez pokritosti ob prehodu z analognega na digitalni televizijski signal. Sprememba ne upočasnjuje prehoda, le podaljšuje možnost analognega sprejemanja za tiste, ki v vsakem primeru še nimajo na voljo digitalnega signala. Socialni demokrati si želimo, da bi bil prehod čim bolj poceni za vse tiste, ki morajo kupiti pretvornike digitalnega signala ali nov televizor. Tu menimo, da bi bilo smiselno premisliti o možnosti, da se oddajanje analognega signala podaljša tudi na ostala območja, s čimer bi ljudem dali več časa za nakup pretvornikov, in to po nižji ceni, saj ta postopoma tudi pada. Poleg tega opozarjamo na potrebo, da zagotovimo stalno zasedenost naših frekvenc na obmejnih področjih, še posebej z Italijo, slednja namreč ni podpisnica ženevske konvencije, zato obstaja nevarnost, da bi nam njihovi televizijski oddajniki le-te zasedli.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo spremembo zakona tudi podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjenju 7. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O**

PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V LJUBLJANI, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem gospod ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za dodatno obrazložitev predloga odloka.

Izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Spoštovani podpredsednik, poslanke in poslanci!

Zelo kratek bom. Gre za nujno opravilo Državnega zbora pri sicer vsebinsko nezahtevnih spremembah tega odloka, za korekcijo določenih naslovov, opredelitev delovnega področja posameznih fakultet znotraj univerze. Predlagam, da podate to soglasje k tem spremembam, da bo formalno stanje usklajeno z dejanskim. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj kot matično delovno telo. Besedo dajem gospodu podpredsedniku Matjažu Zanoškarju za predstavitev poročila odbora.

Izvolite.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči.

Dovolite, da predstavim poročilo dela Odbora za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj v zvezi s Predlogom odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani.

Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj je na svoji 12. seji 6. 10. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani, ki ga je Državni zbor na podlagi 108. člena Poslovnika Državnega zbora in 15. člena Zakona o visokem šolstvu v obravnavo predložila Vlada.

Zakonodajno-pravna služba je predloženi odlok preučila z vidika skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika ter dala pripombo k 4. členu. Mnenje pa je dala tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je predlog v celoti podprla.

V poslovnem roku ni bilo vloženih amandmajev.

Pri delu odbora je sodeloval tudi minister gospod Gregor Golobič.

Predstavniki predlagatelja gospod Gregor Golobič je uvodoma podal dopolnilno obrazložitev k predlogu odloka. Povedal je, da se bodo z odlokom poimenovala študijska področja, uskladila z uredbo o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema, izobraževanja in usposabljanja, spremenil pa se bo tudi naslov sedeža zdravstvene fakultete.

Odbor je brez razprave v skladu z 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga odloka in jih tudi sprejel.

K predlogu odloka na matičnem delovnem telesu ni bilo sprejetih amandmajev.

Odbor za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj v Državnem zboru predlaga, da Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Ponovno lep pozdrav, gospod podpredsednik, minister in sekretar, kolegice in kolegi!

S predmetnim Predlogom odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani, ki ga predlaga Vlada Republike Slovenije, gre zgolj za spremembe, vezane na statusno opredelitev Univerze v Ljubljani, to je 1. člen, kjer se v 2. poglavju upošteva spremenjeni naslov sedeža zdravstvene fakultete in 2. člen glede dejavnosti univerze ter članic, to je sprememba četrtega in petega odstavka 6. člena glede uskladitve poimenovanja študijskih področij z Uredbo o klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja, kjer se klasificira dodatno študijsko področje univerze pri Fakulteti za farmacijo.

Potem je še nekaj dopolnitev oziroma sprememb v prehodnih in končnih določbah, kar pa je tudi vse, kar se nanaša na ta predlog sprememb odloka, in bomo le-te v

Slovenski nacionalni stranki podprli, saj česa drugega tu ni povedati. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: V Slovenski demokratski stranki bomo ta predlog odloka podprli, ker gre za povsem razumljivo tehnično naravo tega predloga, za kar ni nobenih zadržkov. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin

Matično delovno telo k predlogu odloka ni sprejelo nobenega amandmaja, zato amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati.

Odločanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 7. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH**, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem državni sekretarki Ministrstva za finance, gospe Mateji Vrničar, za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospe in gospodje, poslanke in poslanci!

Z zadnjo spremembo Zakona o trošarinah iz julija 2010 je Vlada zaradi zagotavljanja stabilnosti javnih financ ob pripravi rebalansa proračuna predlagala tudi nove zneske trošarin, med drugim tudi za električno energijo in zemeljski plin. Kljub zavedanju, da dvig zneskov trošarin pomeni določen vpliv na posameznega potrošnika ter na tiste gospodarske subjekte, ki ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za oprostitev plačila trošarine, ker je delež stroška energije v končni vrednosti njihovega proizvoda nižji

od 50 %, je Vlada ocenila, da takrat predlagane spremembe predstavljajo ustrezen kompromis med zagotavljanjem različnih ciljev.

Po uveljavitvi zakona sta Ministrstvo za finance in Ministrstvo za gospodarstvo nadaljevala pogovore s predstavniki reprezentativnih združenj gospodarstva in tehtala morebitne drugačne rešitve. Ti pogovori so pokazali na nekatere širše probleme, s katerimi se sooča industrija, ki v proizvodnih procesih uporablja električno energijo oziroma zemeljski plin. Višina trošarine je eden teh segmentov. Zato smo sprejeli dogovor, da bomo na različnih področjih pogovore nadaljevali in iskali najboljše možne rešitve. Prvi rezultat teh pogovorov je danes pred vami v obliki nove kompromisne rešitve glede višine trošarine za električno energijo oziroma zemeljski plin.

S predlaganim zakonom se ohranja dejansko trenutno veljavna višina trošarine za oba omenjena energenta na nespremenjenem nivoju. Dvig trošarine za električno energijo, ki je bil predviden za 1. november 2010, pa se zaradi sprejetja tega zakona ne bo zgodil. Že ob pripravi prejšnje novele zakona je Vlada poudarila, da gre za interventni ukrep in da bo pozorno spremljala razmere v zvezi z gibanjem cen električne energije in zemeljskega plina in po potrebi predlagala spremembe sprejetih ukrepov. Po ponovni proučitvi razmer tako z vidika zahtev gospodarskih subjektov kot tudi z vidika vpliva, ki bi ga predviden dvig trošarin imel na inflacijo, je Vlada sprejela odločitev, da Državnemu zboru predlaga v sprejem spremembo Zakona o trošarinah, kakršen je pred vami.

Ocenjujemo, da bodo zaradi predlaganega zakona prihodki državnega proračuna o trošarinah nižji kot so bili prvotno načrtovani, v letu 2010 za približno 8 milijonov evrov, letu 2011 pa za približno 103 milijone evrov, in ta nova ocena prihodkov državnega proračuna za leto 2011 je že upoštevana v predlogu spremenjenega proračuna, ki ga boste obravnavali v kratkem.

Spoštovani! Upošteva je navedene razloge in učinke, ki jih želimo doseči s predlaganim predlogom zakona. Predlagamo Državnemu zboru, da predlog novele Zakona o trošarinah potrdi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku gospodu Bogdanu Čepiču za predstavitev poročila odbora.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegice in kolegi!

Odbor je kot matično delovno telo predlog zakona obravnaval na 28. nujni seji 14. 10. 2010.

Posredovano mu je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala pripombe k 5., 6. in 9. členu.

K predloženemu zakonu so amandmaje vložile poslanske skupine koalicije k 5. členu, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke k 6. členu ter poslanec mag. Radovan Žerjav k 6. členu.

V dodatni predstavitvi mnenja Zakonodajno-pravne službe je njen predstavnik poudaril, da sta pripombi tako k 5. kot skupna pripomba k 6. in 9. členu nomotehnične narave, pri čemer je pripomba k 5. členu ustrezno upoštevana v vloženi amandmaju koalicijskih poslanskih skupin. Druga pripomba pa zadeva 60. člen veljavnega zakona, ki ni predmet predložene novele, bo pa po njeni uveljavitvi v tem členu prišlo do napačnega sklicevanja na enega od odstavkov 54. člena. Gre torej za opozorilo, ki naj se upošteva pri pripravi naslednje novele Zakona o trošarinah, do takrat pa je potrebna ustrezná razlaga omenjenega sklicevanja v 60. členu zakona.

V razpravi so člani odbora največ pozornosti namenili vloženi amandmaju poslanca mag. Radovana Žerjava in Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 6. členu, s katerim je bilo v obdobju gospodarske krize predlagano še dodatno znižanje trošarin za električno energijo in zemeljski plin. V razpravi so predlagatelji obeh amandmajev v okviru njune dodatne obrazložitve med drugim opozorili na nesprejemljivost ravnanja Vlade, ki je v okviru prejšnje novele trošarinskega zakona zagotavljala, da le-ta za gospodarstvo ne bo imela negativnih posledic, sedaj pa zakon spreminja ravno iz tega razloga. Zastavljeno je bilo vprašanje, ali je šlo za preveliko

naglico pri sprejemanju prejšnje novele in takrat ocene o njenih posledicah niso bile narejene, kar je sicer skrb vzbujajoče in neodgovorno ravnanje, ali pa gre na strani pripravljavcev zakonskih rešitev enostavno za pomanjkljivo poznavanje te problematike. Poudarjeno je bilo, da Vlada zdaj storjeno napako sicer popravlja, vendar ne ohranja izhodiščnega stanja na področju trošarinskih obremenitev, kot je veljalo pred zadnjo novelo. Opozorjeno je bilo, da to ni v skladu z njenimi obljubami, da davčnih obremenitev ne bo povečevala. V zvezi z amandmajem k 6. členu je predstavnica Vlade opozorila na razloge, zaradi katerih jih ni mogoče podpreti, v tem okviru pa izpostavila zlasti sprejetje kompromisnega dogovora z gospodarstvom, ki predvideva ohranitev nižje trošarinske obremenitve, kot je bila uveljavljena s 1. avgustom 2010. Po njenih zagotovitvah se bodo nadaljevali tudi pogovori o možnosti selektivnega ukrepanja na področju trošarin v določenih segmentih gospodarstva, kot ga omogoča evropska direktiva. Amandmaja bi povzročila dodatno znižanje proračunskih prihodkov, ki v predlaganih proračunih za prihodnji leti ni načrtovano, in to bi povzročilo neskladnost med trošarinskim zakonom in sprejetim proračunom.

Odbor se je v nadaljevanju s Poslovníkom opredelil do vloženih amandmajev in pri tem sprejel amandma koalicijskih poslanskih skupin k 5. členu, ni pa sprejel amandmaja poslanca mag. Radovana Žerjava in amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 6. členu.

Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Sprejeti amandma je vključen v dopolnjeni predlog zakona, ki ste ga dobili ob poročilu odbora.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. K besedi je bil prijavljen mag. Borut Sajovic, ki ne bo predstavil stališča. Besedo ima gospod Bogdan Čepič, za stališče v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala, še enkrat, za besedo.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah. Ne glede na to, da so trošarine, ki jih plačujemo od energentov, alkohola in tobaka izjemno pomemben prihodkovni in zanesljivi vir proračuna, se je Vlada na osnovi pripomb in opozoril, predvsem iz gospodarstva, odločila, da druge uskladitve trošarin, kot je bilo planirano, ne izvede. S predlaganim ukrepom želi, ne glede na dodatne potrebo po proračunskih prihodkih za omejitev negativnih posledic finančne in gospodarske krize znižati sprejete zneske trošarine od električne energije. Zaradi uresničitve drugega koraka zvišanja trošarin, ki naj bi bil izveden s 1. novembrom 2010, bi lahko prišli do prekomerne obremenitve slovenskega gospodarstva in bistvenega poslabšanja konkurenčnosti slovenskih podjetij, zato je nujno, da se predlagani zakon uveljavi pred 1. novembrom 2010. Lahko se postavi vprašanje, ali tega niste vedeli prej in vsi smo vas na to opozarjali, tudi z amandmaji, vedelo se je in planirani so bili prihodki v proračun. Verjamem pa predstavnikom Vlade, ki so pojasnjevali na Odboru za finance, da so se za to znižanje odločili predvsem na osnovi tehničnih argumentov, ki jih je podalo gospodarstvo. Vlada se je odločila, da se ne opravi druge uskladitve in naj ostanejo trošarine, kot so bile določene s 1. avgustom 2010. Ta odločitev bo imela za posledico tudi povečan proračunski primanjkljaj, in to ocenjeno v višini 0,3 % BDP-ja, saj z drugimi prihodki ni možno nadomestiti ta prihodkovni manko.

S predlaganimi rešitvami se določa trošarina od električne energije v znesku 3,05 evra na megavatno uro (MWh), tako je za poslovno kot neposlovno uporabo. Poleg tega se določa znesek trošarine od zemeljskega plina, ki se uporablja za ogrevanje v višini 0,018 evra za en kubični meter ter prehodno obdobje do 1. maja 2014, v katerem znaša tudi znesek trošarine od zemeljskega plina za pogonski namen 0,018 evra za kubični meter. Po preteku predhodnega obdobja bo trošarina od zemeljskega plina za pogonski namen še vedno znašala 0,0981 evra za en kubični meter. Tako bodo ob predpostavki, da bo zakon uveljavljen v oktobru 2010, tudi po 1. novembru 2010, ko naj bi bila izvedena druga uskladitev trošarine od električne

energije po Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah, zneski trošarin enaki, kot je to veljalo od 1. avgusta 2010. V vseh ostalih členih predlog zakona vsebuje redakcijske popravke, s katerimi želi predlagatelj doseči uskladitev med posameznimi določbami zakona.

Prihodki iz naslova trošarin od energentov in električne energije bodo zaradi predlagane nižje trošarine od električne energije zemeljskega plina glede na zadnjo spremembo o znesku trošarin od električne energije in zemeljskega plina v uporabi od 1. avgusta 2010 po oceni nižje od planiranih in se ne morejo nadomestiti z drugimi javnofinančnimi prihodki.

Kot povedano, v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo predlagane spremembe o trošarinah, ker menimo, da mora fiskalna konsolidacija temeljiti na znižanju javnofinančnih izdatkov, kar bo v manjši meri vplivalo na gospodarsko rast, kot se lahko to zgodi z zvišanjem trošarin. Seveda pa bo, zaradi predlaganih sprememb tudi nižja planirana inflacija v letu 2010 in 2011, kot je bila predvidena z zvišanjem trošarin, kar pa je seveda tudi pozitivna.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav, državni sekretarki! Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah je v Državni zbor vložila Vlada Republike Slovenije. Cilj zakona je po navedbah predlagatelja določiti trošarine v taki višini, da ne bo ogroženo poslovanje podjetij in oslABLJENA njihova mednarodna konkurenčnost ter da spremembe drobnoprodajnih cen električne energije in zemeljskega plina ne bi vplivale na prekomerno rast inflacije.

Pri tem ne moremo mimo dejstva, da je bila zadnja sprememba Zakona o trošarinah sprejeta pred komaj slabimi tremi meseci. Takrat smo opozarjali na škodljive posledice enormnega dviga trošarin na elektriko in zemeljski plin, ki bi ga občutilo gospodarstvo, vendar nam Vlada ni hotela

prisluhnuti. Sedaj Vlada delno popravlja to napako, še vedno pa bodo trošarine trikrat višje kot pred sprejetjem prejšnje novele zakona. To seveda pomeni neskladje med obljubami Vlade, da ne bo povečevala davkov in med tem, kar v resnici počne. To je tudi v nasprotju z besedami predsednika Vlade, ki je jasno povedal, da povečanje davščin ne vodi h konsolidaciji javnih financ. S to spremembo je namreč predvideno, da se trošarine za elektriko z avgustom 2010 dvignejo iz enega evra na 3,5 evra za MWh, s 1. novembrom pa kar na 12,1 evrov na MWh. Sedaj je nenadoma sprememba, tako da se trošarina od električne energije določi v višini 3,05 evra za MWh in to tako za poslovno kot neposlovno porabo. To pa je še vedno trikrat več, kot je znašala pred sprejetjem prejšnje novele Zakona o trošarinah. Podobno je z zemeljskim plinom, kjer se določa znesek trošarine od zemeljskega plina, ki se uporablja za ogrevanje v višini 0,0180 evra za kubični meter. V prejšnji noveli je bilo sprejeto 0,0363 evra za kubični meter, ter prehodno obdobje do 1. maja 2014, v katerem znaša tudi znesek trošarine od zemeljskega plina za pogonske namene 0,0180 evra za kubični meter. Pred sprejetjem prejšnje novele je znašala trošarina za ogrevanje in za pogonski namen 0,0063 evra za kubični meter. Po poteku prehodnega obdobja, pa bo trošarina zemeljskega plina za pogonski namen znašala 0,0981 za kubični meter.

V naši poslanski skupini nasprotujemo politiki dvigovanja trošarin v času finančne in gospodarske krize, zato smo tudi na matičnem delovnem telesu predlagali amandma, ki bi vrnil znesek trošarin za elektriko in zemeljski plin na stanje pred uveljavitvijo zadnje novele trošarinskega zakona, torej do 1. avgusta 2010. Vendar, kot običajno, to ni bilo sprejeto. Ker pa je povečanje trošarin kljub vsemu manjše, kot je bilo predvideno s sedaj veljavnim zakonom, noveli zakona o trošarinah v Slovenski demokratski stranki ne bomo nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

O trošarinah smo zadnjič razpravljali pred malo več kot tremi meseci v sklopu razprav o rebalansu proračuna za letošnje leto. V tem času je Vlada, potem ko je vnovič preverjala dinamiko javnofinančne stabilizacije, na podlagi nekaterih spremenjenih makroekonomskih parametrov in zelo resnih odzivov v gospodarstvu sprejela odločitev o nujnih popravkih zakona. Sklenila je določiti trošarine v taki višini, da ne bo ogroženo poslovanje podjetij, predvsem pa oslABLJENA njihova mednarodna konkurenčnost ter da spremembe drobnoprodajnih cen električne energije in zemeljskega plina ne bi hkrati vplivale na prekomerno rast inflacije. Ukrep je domala oktroiran, ne glede na dodatne potrebe po proračunskih prihodkih za omejitev negativnih posledic finančne in gospodarske krize. Finančne posledice zakona za državni proračun, tako predlagatelj, po oceni zvišujejo deficit v višini okoli 0,3 % BDP. Ugodni vplivi ali koristi tako imenovanih drugih posledic zakona prevladujejo, kažejo se v nižji obremenitvi podjetij in ne zmanjšujejo njihovih potencialov na področju konkurenčnosti.

Mnogo od tega, kar se je zgodilo, je bilo izrečenega tudi pred tremi meseci. V Poslanski skupini Zares tako takrat kot danes menimo, da so možnosti za povečanje davčnih obremenitev skrajno omejene. Soočeni smo – in če je to izraz krize, potem recesije ni konec – z izrazito nizko sposobnostjo ustvarjanja javnofinančnih prihodkov. Spregled tega dejstva nas za roko pelje po dveh napačnih poteh, ali prilagajamo izdatke brez resnejših strukturnih sprememb opešanemu davčnemu donosu, ali pa z zadolževanjem vztrajamo pri razmeroma obsežnem financiranju vseh vrst protikriznih ukrepov in posledično večamo javnofinančni primanjkljaj. Današnja debata napoveduje hkrati tudi odgovorno razpravo o proračunu in javnofinančni kredibilnosti vseh deležnikov, posebej tistih, ki so na vrhu odgovornosti.

Dopolnjeni predlog, ki je pred nami, poslanska skupina podpira.

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi.

Vprašanje, ki mi ta trenutek najbolj roji po glavi, se glasi: "Ali naša Vlada še ve, kaj dela?" Sliši se cinično in izrabljeno, ampak naj obrazložim. 7. julija letošnjega leta smo na izredni seji Državnega zbora po nujnem postopku sprejemali spremembe in dopolnitve Zakona o trošarinah. Seveda je bil nujni postopek potreben, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države, saj je z zakonom Vlada zagotavljala dodatne proračunske prihodke za omejitev negativnih posledic finančne in gospodarske krize, in sicer v skupni višini dobrih 39 milijonov evrov za letošnje leto. Kljub našim nasprotovanjem politiki dvigovanja davkov v časih gospodarske in vsesplošne krize in našim opozorilom, da gre za hudo dodatno obremenitev gospodarstva, dokazovali smo na konkretnih primerih, je Vlada neresnično in nestrokovno zavajala javnost, ko je malomarno trdila, da predlog sprememb ne bo bistveno vplival na poslovanje gospodarskih subjektov. Gospodarski subjekti, ki uporabljajo energente in električno energijo za proizvodne procese in jim pri tem elektrika oziroma energent predstavlja bistveni strošek tega proizvodnega procesa, naj bi že v skladu z veljavnim zakonom o trošarinah bili oproščeni plačila trošarin. Naše dokazovanje, da se moti, je bilo preslišano.

Danes pa se šteje, danes pa je 19. oktober istega leta, in pred nami je Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o trošarinah, seveda po nujnem postopku. Zakaj? Da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države, saj naj bi zaradi drugega koraka povečanja trošarin od električne energije lahko prišlo do prekomerne obremenitve slovenskega gospodarstva in bistvenega poslabšanja konkurenčnosti slovenskih podjetij. Zanimivo!

Razlog za spremembo zakona je po beseda predlagatelja ponovna proučitev posledic zadnjih sprejetih sprememb zakona na finančno poslovanje gospodarstva in vpliva na njegovo mednarodno konkurenčnost, zlasti v posameznih panogah predelovalne industrije v luči proračunskih potreb. Cilj pa določiti trošarine v takšni višini, da ne bo ogroženo poslovanje podjetij in

oslabljena njihova mednarodna konkurenčnost.

Več kot očitno je zakon, ki ga danes spreminjamo, takrat bil pripravljen zelo na hitro in popolnoma brez ustrezne proučitve posledic, ki jih bo ta zakon imel. Očitno tega znanja oziroma vedenja ni bilo in se posledic ni znalo oceniti. Da bi pa kdo poslušal kakšen dobronameren predlog opozicije, je pa tako ali tako že utopija. Če bi se danes želeli držati obljube predsednika Vlade ob nagovoru o proračunu 2011/2012, da se davščine ne bodo spreminjale oziroma da se ne bodo zviševale, potem bi morali trošarine vrniti na nivo pred junijskimi spremembami, to je na 1 evro na MWh – vendar ne, danes po besedah predlagateljev uvajamo rešitev, ki naj bi trošarino za električno energijo ohranila na nivoju z dne 1. avgusta 2010. A na srečo tudi to ne drži. Ne vem, ali Vlada ne ve, kakšna je bila 1. avgusta višina trošarine za električno energijo, ali pa se spreneveda in zavaja vse nas tukaj. Vlada s tem predlogom zakona določa višino trošarine v znesku 3,05 evra na MWh, kar je 3 evre nižja trošarina, kot je veljala 1. avgusta 2010.

Kot rečeno, to še vedno ni znesek trošarine pred prvim poseganjem v njeno višino julija tega leta, zato smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pripravili rešitev, ki uveljavitev tega zvišanja prestavlja na čas, ko bo po pričakovanjih finančna in gospodarska kriza že minila in bodo gospodinjstva in gospodarstvo lažje prenesla dodatno finančno obremenitev.

Spremembo zakona bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podprli.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Želim predstaviti stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah.

Predlagane spremembe trošarinske zakonodaje pomenijo zanesljivo enega izmed

ukrepov, kako ublažiti razsežnosti svetovne finančne krize. Trošarinska zakonodaja je v tem mandatu že petič deležna sprememb. Trošarine so se zniževale, na primer za plinsko olje, predvsem pa zviševale za tobačne izdelke, alkohol, energente, zemeljski plin in električno energijo. Zadnja sprejeta sprememba se je nanašala ravno na zvišanje trošarin, med drugim na zemeljski plin in električno energijo. Tokratne spremembe pa gredo ravno v smer nasprotnega, v zniževanje zneska trošarin, kot je bilo nazadnje sprejeto za navedeni vrednoti. Torej gre za predlog v smeri ohranjanja ravni trošarin za zemeljski plin in električno energijo pred zadnjo spremembo. Vlada je, kot kaže, skrbno proučila vpliv plačevanja te dajatve na gospodarstvo in odločila, da prvotno načrtovanega novembrskega zneska trošarin ne bo. Gre za kompromisno rešitev Vlade na eni strani ter gospodarstva na drugi strani, ki je že ob sprejemanju dviga trošarin glasno opozarjalo na nevzdržnost preobremenjenega gospodarstva. Poslanci DeSUS tovrstni kompromis seveda podpiramo, saj menimo, da bo to pozitivno vplivalo na zmanjšanje obremenitve sedaj preobremenjenega slovenskega gospodarstva ter tudi na povečanje konkurenčnosti slovenskih podjetij. Naj ob tem jasno poudarimo, da je Poslanska skupina DeSUS že ob zviševanju trošarin v mesecu juliju temu močno nasprotovala in imela veliko pomislov. Zdelo se nam je, da povečanje trošarin ravno za te najpomembnejše energente, kot sta zemeljski plin in električna energija, Vlada predlaga sprejetje brez predhodne analize, ki bi pokazala tudi negativne učinke zviševanja trošarin za te pomembne energente. Menimo, da bi se Vlada morala v prihodnje bolj razumno, bolj trezno in z boljšim analitičnim pristopom opredeliti do oblikovanja trošarinske zakonodaje in sprejemati take ukrepe, ki bodo v prid našemu gospodarstvu in dvigu njegove konkurenčnosti.

V poslanski skupini se zavedamo, da bo z nezvišanjem teh trošarin priteklo nekaj manj denarja v državni proračun, vendar se zavedamo tudi tega, da bo na drugi strani dosežen veliko večji efekt pri razbremenitvi že tako obremenjenega gospodarstva. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, gospa državna sekretarka!

V Slovenski nacionalni stranki smo že večkrat poudarili, da se absolutno zavedamo tega, da vsi skupaj sedimo za isto mizo in da bomo vsi skupaj za kosilo imeli nekaj dobrega ali pa bomo živeli bolj skromno. Zato pred tremi meseci v Slovenski nacionalni stranki nismo, absolutno nismo nasprotovali dvigu trošarin za tobak, absolutno nismo nasprotovali, pač pa močno podpirali dvig trošarin za alkohol, smo pa absolutno nasprotovali kakršnemukoli dvigu trošarin za energetiko in plin za individualne uporabnike in za gospodarstvo. Osebnostno vem, da sem se razburjal zaradi tega, pa tudi kolegi iz opozicije. Bili smo preslišani. Mogoče takrat zaradi tega, ker se, po besedah Vlade, nismo zavedali gospodarskega stanja ali pa mogoče zato, ker smo bili pač opozicija. Kakorkoli že, danes, ko smo tukaj, ne morem mimo tega, da nas v Slovenski nacionalni stranki takšen način dela spominja na človeka, ki na trg pelje avto, ki je vreden 5 tisoč evrov in nastavi ceno 10 tisoč evrov, proda ga za 7 tisoč evrov in pravi, kako je bil dober do kupca. To je tako. Zdaj jaz mislim, da ni dobro in ni lepo, da v Državnem zboru tako mi poslanci kot tudi Vlada izkazujemo takšno neresnost ali pa nevednost, ker nihče me ne more prepričati, da se pred tremi meseci ni vedelo ali ne bi vedelo, da bi predviden dvig trošarin za energetiko in za plin, ki je bil sprejet takrat, da se ni vedelo, da bo ta lahko povzročil veliko škodo gospodarstvu in seveda veliko gorja tudi posameznikom doma. Toda dobro, konec koncev je danes pred nami zakon, ki sicer trošarino znižuje, pa vendarle je večja od takrat, ko smo ji mi nasprotovali.

V Slovenski nacionalni stranki bi zelo radi, da bi se na zadnji seji matičnega delovnega telesa sprejela amandmaja k 6. členu predlagateljev Slovenske ljudske stranke in SDS-a. Pa ne zato, ker so opozicija, ampak zato, ker so govorili o tisti

vsebini, o kateri smo mi govorili že pred tremi meseci. In zato, ker se bojimo, da ne bomo čez tri mesece že spet sedeli tukaj in takrat ugotovili, da smo imeli pred šestimi meseci prav. Vemo, da je treba z regulatorjem, kakršen je trošarina, pomagati našemu gospodarstvu danes, ko je v takšni krizi, ampak ne, že spet poudarjam, kar tako in kar počez. Danes tako, jutri bomo to malo spremenili, pa bo drugače.

Seveda, ne moremo reči v Slovenski nacionalni stranki, da bi predlogu današnjega zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah nasprotovali. Ne bi bilo fer in pošteno, pa vendarle včasih so takšne odločitve hude in včasih bi človek iz trme rekel, zdaj pa ne bomo podpirali tega, ravno zato, ker vi sprejemate tisto, kar smo mi predlagali, pa mislite, da je samo vaš prav. Mi ne bomo ravnali tako, kot ravna Vlada. Mi bomo podprli ta predlog zakona in še enkrat prosimo, poudarjamo – kakorkoli že, v tem Državnem zboru nas je 90 oziroma 89 ta trenutek, res, da smo različnih opcij, res, da imamo različna mnenja, toda vse, kar nastane na strani opozicije, ni žlehtnoba ali nevednost, ampak je včasih tudi kaj dobrega. In upam, da si boste vsaj to zapomnili iz tega zakona.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmaji k 11. členu. Amandma je vložila poslanska skupina Slovenske ljudske stranke. Želi kdo besedo?

Gospod Presečnik, izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz sem že pri predstavitvi mnenja poslanske skupine nakazal, da smo vložili amandma k 11. členu, in sicer je obrazložitev seveda taka, kot sem jo že prej podal. Konec koncev je predsednik Vlade v svojem nagovoru oziroma predstavitvi proračunov za 2011 in 2012 trdil, da Vlada ne bo zviševala davkov. Zaradi tega predlagamo, da se uveljavitev drugega odstavka 6. člena prestavi na 1. januar 2013, do takrat, ko bo predvidevanjih gospodarstvo verjetno že toliko okrevalo, da bo lahko preneslo to dodatno davčno obremenitev.

Sicer bi v nadaljevanju rekel naslednje. Ko sem poslušal obrazložitve oziroma mnenja posameznih poslanskih skupin, sem se začudil, da smo dobesedno vsi takrat julija nasprotovali, v glavnem nasprotovali takratnim spremembam zakona. Točno ne vem, malo poznam te procedure v Državnem zboru, ampak ne vem točno, kdo je potrdil julija takšne spremembe zakona o trošarinah. Ker če danes poslušam, smo jim več ali manj vsi nasprotovali, razen mogoče kakšen posameznik v Državnem zboru. Tega seveda ne vem. Lahko, da se je zgodila tudi napaka takrat v juliju pri evidenci glasovanja in spremembe zakona mogoče tudi niso bile sprejete. To je ena stvar.

Naslednja stvar. Rad bi opozoril, da sem bil na Kolegiju predsednika Državnega zbora, ko smo govorili o postopku sprejemanja teh sprememb zakona, mislim, junija ali v začetku julija, ker sem opozarjal na konkretne primere gospodarskih družb, ki bodo plačevale preko tega, kar je objektivno možno, da ustvarijo nekega dobička, da toliko več plačajo za svoj proizvodnji proces oziroma konkretno za energente, pa sem bil posvarjen, nekako so me naredili za, po savinsko bi rekel, za buteljna, češ, naj si preberem zakon, pa bom videl, da to za gospodarske družbe ne velja. Ker ni namen Kolegija predsednika Državnega zbora, da razpravlja vsebinsko, sem bil tam brez takratnih sprememb zakona in seveda nisem mogel konkretno odgovoriti oziroma potrditi moje domneve, da gre pri mnogih gospodarskih družbah za nenormalno povečanje teh trošarin. No, zdaj se je pa očitno pokazalo, da to je. Bom končal s tem.

Predlagamo spremembo oziroma amandma k 11. členu, da se ta del uveljavi. S tem amandmajem želimo doseči, da se ta del uveljavi s 1. januarjem 2012. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Še vidim prijave k razpravi. Zato sprašujem, kdo želi še razpravljati, naj se prosim prijavi.

Besedo ima gospod Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči za besedo.

Moram reči, da se z amandmajem težko strinjam. Ima pozitiven razmislek,

problem prestavlja nekam v bodočnost, vendar mi v tej državi za funkcioniranje sistema potrebujemo denar danes in jutri, ne pa po letu 2013. Zagotovo je – takrat, ko smo ta zakon sprejeli, je bila podpora večinska, tudi moja – smo storili napako. V življenju normalen in pameten človek napako prizna in jo skuša popraviti in odpraviti. Tisti drugi pa seveda glavo tiščijo v pesek ali pa se ob napakah drugih naslanjajo. Vesel sem, da je prišlo do popravka trošarin navzdol.

Ocenjujem, da bomo s tem močno pomagali obrtnikom, podjetnikom, gospodarstvu na sploh, pomembno pa tudi pred zimo številnim slovenskim gospodinjstvom, zato bom v splošnem predlog zakona podprl. Z amandmajem pa se kljub dobri volji in najbrž tudi iskrenemu namenu ne morem strinjati, ker enostavno s trošarinami zagotavljamo proračunske prihodke. Če tega ni, potem smo lahko na nekem drugem področju še v večjih težavah.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Moj predhodnik je rekel, da s tem amandmajem, ki ga je vložila Slovenska ljudska stranka, problem odlašamo v prihodnost. Veste, problem, ki ste ga v koaliciji naredili s sprejemom tistega zakona o trošarinah, je danes. Že takrat je bila velika neumnost in opozarjanje, da se energente, ki so ključnega pomena tako za gospodarstvo ne nazadnje tudi za gospodinjstvo, ne bi smelo dvigovati. Verjamem, da ste bili takrat kot glasovalni stroj premalo previdni, da ste nasedli tej fori, ki jo je takrat Vlada v parlament dala, da je v paket trošarin zavila tudi energente. Vsi se strinjamo, naj se dvignejo trošarine na alkohol, naj se dvignejo na tobak. Ta zadeva lahko kvečjem samo prispeva k manjši umrljivosti zaradi enega ali drugega. Ampak, da se je takrat v en tak paket zavilo še trošarine o energentih, to je pa bila v bistvu neka podtaknjena zadeva, na katero ste v koaliciji nasedli. Žal je temu tako. In jaz sem prepričan, to kar je prej kolega Presečnik omenil, da bo preveril, če je bilo slučajno glasovanje kaj narobe, ni bilo narobe, v koaliciji ste to zadevo potrdili, ker ste bili premalo podučeni. Ampak zdaj je pa

zopet neka druga prevara. Spoštovana Vlada, jaz upam, da ne bodo naši potrošniki, gospodinjstva imeli zdaj solze v očeh nad vašo dobroto, kako ste vi zdaj dobrohotni, ko pa to trošarino nižate. To je ravno tako najprej mu vzamete iz žepa 100 evrov, to je neka prisposoba, potem mu pa daš 50 evrov nazaj, pa se kažeš, kakšen dobrotnik si, da daješ nekaj njemu nazaj. Glejte, ni res. In gospodarstvo bi bilo zdaj zelo zelo upravičeno potrebno, da bi se na takšen nivo vrnile trošarine, kot so bile prej ali pa da se ta amandma Slovenske ljudske stranke upošteva. Nobena gospodarska kriza se ni rešila na način, da se samo zateguje pas pa da se vzame tistemu, ki še komaj diha. Dejansko je treba dati možnost, da si gospodarstvo opomore, da oživi, potem pa bodo lahko vsi brez kakšnih večjih težav plačevali tudi višje davke, višje prispevke in nenazadnje tudi trošarine, če bo treba. Zato dajte tukaj vsaj v koaliciji podporo temu amandmaju, ker mislim, da je dober. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat vsem skupaj!

No, jaz bi bil bolj vesel, če bi bil sprejet amandma, ki smo ga predlagali na matičnem delovnem telesu tako v Slovenski demokratični stranki kot tudi identičnega v Slovenski ljudski stranki, vendar pa, ker se to ni zgodilo, bom podprl amandma Slovenske ljudske stranke, ki pomeni vsaj začasno odložitev povišanja trošarin v letu 2013, kajti s tem bi gospodarstvu dodali malo kisika, da bi lahko zajelo sapo. Mogoče bi se pa v tem obdobju pokazalo, da ta dvig trošarin sploh ne bi bil potreben, tako kot je zdaj v tem kratkem času treh mesecev Vlada videla, da se je situacija spremenila. Dvig trošarin ni bil potreben v tej višini in v tem predlaganem obdobju, ko se bi to povišanje trošarin odložilo, lahko da tega sploh ne bo potrebno, če pa bo, se bodo s predlaganim datumom, 1. januar 2013, trošarine dvignile.

Kot rečeno, bom podprl amandma Slovenske ljudske stranke. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil še gospod Guido Kres.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Kot rečeno, v Slovenski ljudski stranki podpiramo to znižanje trošarin, ves čas smo na to že opozarjali, odkar se je začela ta zgodba. Seveda moram tudi reči, da takrat, ko smo zagovarjali svoje zadeve, sem si rekel, no, najbolj verjetno ima Vlada tudi nekatere podatke, da tako na tem vztraja, ker si ne znam predstavljati, da bi se lahko v tem času odločali za ne ravno najbolj pametne poteze. Ampak, kdor dela, se tudi moti, tudi to moram vzeti, ampak ta zmeta je bila po mojem mišljenju in po našem mišljenju predraga. In tudi pozdravljamo modrost Vlade, da zna v tem trenutku stopiti korak nazaj, to zadevo urediti tako, kot je treba, in tudi modrost koalicijskih poslancev, ki bodo to podprli, seveda poleg poslancev iz opozicije. Moram pa reči – čeprav ni to tema današnje razprave, ampak lahko nekje vlečemo paralele –, na zadnjem zasedanju sem opozarjal, da bodimo modri vsi skupaj, naj bodo modri poslanci, naj bo modra Vlada, tudi pri spremembi počitnic v osnovni šoli, tudi tam dobimo bolj opozoril. Mislim, da je sedaj trenutek, da se na tem učimo in poskušamo prisluhniti tistim, ki s tem delajo, in sem prepričan, da smo vsi tako modri, da bomo to zadevo upoštevali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vidim še roke za prijavo. Prosim, kdo želi razpravljati naj se prijavi? Besedo ima gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Amandma k dopolnjenemu Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah, ki ga vlaga Slovenska ljudska stranka, bomo mi podprli.

Podprli ga bomo tudi zaradi enega drugega razloga. Kolega Potočnik je v obrazložitvi stališča njegove poslanske skupine opozoril na pomemben element, in sicer da bodo prihodki iz naslova trošarin od planiranih nižji in da se s tem ustvari 0,3 % povečani deficit v BDP, kar pomeni, da bo v vsakem primeru treba nekaj na tem področju

narediti, najbrž že glede na to, da govorimo o proračunih. Sedaj, če že, potem je dobro premisliti, ali upoštevamo določila amandmaja, ki jih predlaga Slovenska ljudska stranka, jaz ne vem, ali bi to določilo še povečalo in za koliko. Mislim, da ne za veliko, in da se potem ta deficit reši, v vsakem primeru pa bo to en velik problem. Ali bomo sprejeli zakon tak, kot je, ali pa če zraven dodamo stališče, ki pa je usklajeno, kot je razvidno iz obrazložitve, s stališči predsednika Vlade ob razlaganju proračunskega memoranduma in ob razlaganju proračunov za 2011 in 2012, tako da bo nenazadnje, potem usklajenost, vsaj takrat enotna, ne da bomo morali mogoče potem še enkrat in še enkrat razpravljati, kako rešiti ta deficit.

Podpiramo ta amandma.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani!

Jaz najprej povem, da podpiram ta amandma, se mi pa zdi, da je ta sprememba zakona, ki jo danes obravnavamo, še ena od znanih inovacij te vlade. Bom potem tudi obrazložil, kako si to predstavljam. Jaz nisem ravno vesel tega, da Vlada sedaj popravlja svojo napako – in to zelo hitro po sprejemu prejšnje spremembe – in da smo pa sedaj vsi ali pa Vlada, ki je predlagala tako spremembo, pa sedaj največji heroj. Pri prejšnji spremembi je šlo za poskus zavajanja in zavitja v neki celofan, neko skupno mrežo, ko energente mešamo skupaj z alkoholom in pa s tobakom. Takrat se je govorilo tudi z medijsko podporo, kako pač, če pride do podražitve tobaka in alkohola, to je tako ali tako samo dobra zadeve, kar alkohol in tobak tako ali tako škodita. Nihče pa ni govoril o tisti prevari, da so tukaj odzadaj tudi energenti in da se bodo tudi energenti podražili, to se mi zdi slabo in nekorektno. Zdi se mi neke vrste podtikanje. Po drugi strani pa je treba povedati, da ničesar, tudi sociale, ni, če ni dobrega gospodarstva, zdravega gospodarstva. In ta predlog, ki je sedaj pred nami, je tudi amandma, o tem še dodatno govori, da je treba gospodarstvo na tem področju, kar se tiče cene energentov,

razbremeniti, pomeni tisto pravo pot in zato menim, da je ta amandma dober. Poleg tega pa menim, da Vlada kljub temu, da nekoliko popravlja to svojo napako – še vedno ne dovolj – in zato tudi podpiram ta amandma, ker nekoliko pomaga gospodarstvu, da bo v teh težkih časih mogoče nekoliko lažje delalo na področju cen, na segmentu cen energentov. Bojim se, da se bo pri cenah energentov za gospodarstvo pokazal enak efekt, kot se je pri cenah bencina, ko je država enormno povečala trošarine. In sedaj se je zgodilo to, da tuji tovornjaki natočijo pred našo državo, v tranzitu prepeljejo Slovenijo, izpustijo tu CO₂, ki ga moramo potem mi plačevati, pa pri tem Vlada ni predvidela niti evra za naslednje leto za nakup kuponov. Namesto da bi imeli nižje trošarine za naftne derivate in bi lahko, tako kot je bilo včasih, tuji vozniki pri nas kupovali naftne derivate, od tega bi imela država večji pritok v blagajno, izpusti CO₂ so pa tako ali tako. Vendar imamo sedaj ravno obratno. Tu se bo mogoče zgodilo drugače, ker je tu nekoliko drugačna zadeva, nakup električne energije je malce drugačen, čeravno se tudi tu odpira trg. Vendar prihaja Vlada zopet z novim zakonom, s katerim bo to monopolizirala. Se pravi, cela zadeva je povezana. In bojim se, da tisto, kar je danes velik naslov v enem od slovenskih dnevnikov, kaj smo Slovenci naredili s svojo državo, da smo jo zafurali. Bojim se, da je to eden teh zakonov, ki so ravno v tem kontekstu razmišljanja tega, ki je to izjavil. Zato podpiram ta amandma, ker menim, da gre v pravo smer in popravlja napako, ki jo je naredila Vlada, ko je vztrajala pri tem zakonu.

To, da je bila pa tista sprememba sprejeta, pa pomeni, da jo je večina podprla. Sam je seveda nisem in opozicija je ni podprla. Pa to lahko pomeni dvoje: ali ste poslanci, ki ste takrat glasovali za tiste enormne trošarine, slepo verjeli Vladi, ali pa tudi niste imeli vseh podatkov, to pa tudi dopuščam. Če pa je kaj dobrega, pa je, mislim, vsaj to, da ste sedaj sprevideli, da vas je Vlada takrat okrog prinesla.

Jaz podpiram ta amandma. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo še enkrat.

Jaz bi le malo kolegu Sajovicu odgovoril, ker je prej verjetno bil očitek na moje izvajanje, očitek o naslajanju nad napakami. Jaz se nisem nič naslajal nad napakami. Jaz pozdravljam to spremembo zakona in pozdravljam tudi sistem, da če naredimo neko napako, četudi v zakonu, ali če kdorkoli naredi kakšno napako, ko ugotovi, da zadeva ne gre, jo popravi. Absolutno sem na tem že vsa leta, odkar se s temi stvarmi ukvarjam. Jaz sem govoril samo o tem, da so vse ali pa večina poslanskih skupin govorile, kako smo julija vsi nasprotovali takratnim spremembam zakona. Samo o tem sem govoril. Ker če smo vsi nasprotovali, potem seveda ta zakon ne bi bil sprejet. Saj razumem, v koaliciji je pač potreben nek dogovor, je potrebna neka disciplina in se glasuje "za", vendar, za boga, ne potem čez tri mesece govoriti, da smo takrat pa vsi nasprotovali. Jaz tudi v duši lahko nasprotujem, v notranjosti, pa glasujem "za", ali pa obratno. Seveda, priznajmo, takrat je bila napaka. Pozdravljamo, da smo napako vsi skupaj ugotovili, tudi Vlada, in mi bomo te spremembe podprli, enako kot sem že podal obrazložitev dvakrat, zakaj podpiramo tudi amandma, ki smo ga vložili.

Zdaj imam pa še eno vprašanje, ker mislim, da se bo državna sekretarka javila k besedi, vsaj po gestah sem opazil. Torej, takrat je bilo rečeno, da bo več prihodkov, za približno 26,5 milijona evrov. Zdaj se znižuje to trošarino s predvidene na to, ki je zdaj, 3,05, pa govorimo v obrazložitvi, da bo znižanja za približno 6,6 milijona evrov v letu 2010. Torej, računsko – ampak poudarjam, nimam vseh podatkov – mi ta matematika ne gre skupaj. Verjetno ima državna sekretarka bolj konkretne podatke. Bi prosil tudi za kakšno takšno obrazložitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila gospa Mateja Vraničar.

Gospod Sajovic, videl sem vas, ampak gospa Vraničarjeva me je že prej prosila, da po tem krogu dobi besedo.

Besedo ima gospa Mateja Vraničar, državna sekretarka Ministrstva za finance.

Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

V zvezi s predlaganim amandmajem mi dovolite nekaj pojasnil oziroma opozoril.

S predlaganim amandmajem se zamika uveljavitev drugega odstavka 6. člena zakona. Vendar pa predlagatelj ni upošteval, da se drugi odstavek 6. člena zakona, ki se nanaša na spremembo v tretjem odstavku 54. člena, vsebinsko povezuje s četrtnim odstavkom tega istega 6. člena, s katerim se črta štirinajsti odstavek. V temeljnem predlogu zakona se je namreč vsebina štirinajstega odstavka prenesla v tretji odstavek 54. člena, zaradi tega ocenjujemo, da bi takšna uveljavitev amandmaja povzročila vsebinsko neskladje v zakonu in ga iz tega razloga ne moremo podpreti.

Dodatni razlog, ki nas navaja k sklepu, da predlagamo Državnemu zboru, da tega amandmaja ne podpre, pa je finančne narave. V kolikor bi se ta predlog amandmaja podprl, bi bili prihodki državnega proračuna v letu 2011 nižji še za okrog 30 do 35 milijonov evrov.

Glede vprašanja, ki ga je postavil gospod Presečnik. V zakonu, ki je bil obravnavan v Državnem zboru v juliju in tudi v tem predlogu zakona, ločimo posledice predloga zakona v letu 2010 in posledice v letu 2011. V predlogu zakona, ki je bil uveljavljen v juliju letošnjega leta, so bili pri finančnih posledicah upoštevani zakonski zneski, navedeni v predlogu zakona, torej da bi se trošarine na električno energijo s 1. avgustom 2010 povišale na dobrih 6 evrov za MWh, 1. novembra 2010 pa na dobrih 12 evrov za MWh. Finančne posledice, kot so ocenjene v tokratnem predlogu zakona, pa odgovarjajo na vprašanje, koliko bi bili prihodki državnega proračuna nižji zaradi tega, ker ne dvigujemo trošarin na 12 evrov, ampak jih puščamo na nivoju 3 evrov in 5 centov za eno MWh. In ocenjeno je, da bodo zaradi tega prihodki v državnem proračunu v letošnjem letu nižji za dobri 6 oziroma 6,6 milijona evrov. Upoštevano je, da bi bil po tej najvišji trošarini v letu 2010 predložen samo en obračun trošarine, to je za mesec november, in zaradi tega so učinki v letu 2010 zaradi predlagane spremembe zakona

relativno nizki, decembrski obračun trošarine se namreč vlaga konec meseca januarja in bo imel posledice že za proračun v letu 2011.

Kot rečeno je ocena finančnih posledic v tokratnem predlogu zakona usmerjena na pojasnila v zvezi s tem, za koliko bi se prihodki znižali glede na zakonsko določene zneske, če se uveljavijo novi zneski trošarin. In kot rečeno, v letošnjem letu skupaj za zemeljski plin in za elektriko ocenjujemo za okoli 8 milijonov nižje prihodke, medtem ko bodo v letu 2011 ti prihodki nižji za približno 103 milijone evrov.

Dovolite mi kratko pojasnilo še v zvezi z veljavno višino trošarine na dan 1. avgust 2010. Res je, da je zakon predvidel, da bo trošarina na električno energijo s 1. avgustom 2010 znašala 6 evrov in 5 centov na MWh. Vendar je Vlada izkoristila pooblastilo iz 66. člena Zakona o trošarinah in še pred 1. avgustom 2010 sprejela uredbo, s katero je višino trošarine znižala za 50 % oziroma na 3 evre in 5 centov za MWh. Tako, da je trditev, izpostavljena v gradivu, da ohranjamo s tem predlogom zakona višino trošarine na nivoju tiste trošarine, ki je veljala na dan 1. avgust 2010, točna.

Prav tako se ne morem strinjati z oceno, da s predlaganim zakonom povišujemo trošarine, saj ohranjamo višino trošarin na tistem nivoju, na katerem že danes velja, zaradi tega ocenjujemo, da predlagani ukrep oziroma predlagani zakon ni v nasprotju z oceno predsednika Vlade glede nezviševanja davkov v letu 2011. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Želim najprej odgovoriti spoštovanemu kolegu, gospodu Presečniku. V svojem govoru nisem nikogar imensko poimenoval, najmanj pa imel v mislih njega, kajti gospod Presečnik je zagotovo eden najbolj korektnih poslancev, ki v mojih očeh uživa izjemno zaupanje in pa spoštovanje. Hotel sem pa seveda opozoriti na to, da je prav, da tisti, ki smo v koaliciji in smo to odločitev sprejeli, da jih kdaj pa kdaj slišimo na svoj račun, da pa smo zmogli to moč in pa energijo v skladu z obrazložitvijo, ki jo je podala gospa državna sekretarka, da seveda

napako popravimo, s tem olajšamo življenje in pa poslovanje podjetnikom, obrtnikom, gospodarstvu in pa seveda tudi številnim slovenskim gospodinjstvom. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da si Vlada na tej točki zasluži vso kritiko. Sam sem na odboru dejal, da bi bilo najbolje, da se za čas tiste seje in tudi te seje skrijejo predstavniki finančnega ministra v prazen rudnik v San Joseju, 700 metrov pod zemljo. Ker to, kar delate, to je neodgovorno. To je neodgovorno do slovenskega gospodarstva. Ogromno smo govorili na to temo trošarin na Odboru za finance, kjer smo vas opozarjali, "pazite, za 100 milijonov bomo obremenili slovensko gospodarstvo". Takrat ste, gospa državna sekretarka, dejali: "Ne, to ni res! Mi gospodarstva ne bomo obremenili." S konkretnimi primeri smo vas takrat opozarjali, na primeru VIPAP Krško, da bo zakon, ki smo ga sprejeli avgusta, to podjetje obremenil za dodatnih 2 milijona evrov, na račun trošarine na elektriko. Ali si vi to predstavljate, kaj to pomeni za eno podjetje? 2 milijona evrov dodatnega stroška kar tako, z nebes. Kako lahko gospodarska družba nadomesti takšno obremenitev? Kaj ste razmišljali takrat, ko ste uvajali to trošarino? Ali je kdo pomislil na to, kakšne posledice bo to imelo za slovensko gospodarstvo? Tukaj poslušamo besede predsednika Vlade, vedno znova, da slovenskega gospodarstva in ljudi v tej državi ne bomo obremenjevali z novimi davki, z višjimi davki. Kaj je to – govorimo eno, delamo drugo! Se opravičujem, tu ste upravičeno deležni kritike, ker se preprosto to tako ne dela, da avgusta dvignemo trošarino gor, kljub opozorilom opozicije, potem čez čas ugotovimo, da je opozicija očitno imela prav, zdaj pa najdimo neko možnost in neke izgovore, kako se bomo vrnili na nek način nazaj. Neodgovorno!

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Če spremljamo analizo pobranih trošarin v Republiki Sloveniji v mandatu te vlade, lahko ugotovimo, da so se trošarine praktično na vse, zlasti pa na energente, drastično povišale. S tem se je neselektivno obremenilo prebivalstvo in gospodarstvo. To je ukrep, s katerim se sledi nekim ciljem po povečevanju prihodkov v proračun in se udari vse porabnike tistega dotičnega artikla, ki je podvržen trošarinam. V primeru te politike Vlade so bile zlasti dvignjene trošarine na elektriko. Danes so trošarine kljub temu zakonu trikrat višje kot takrat, ko je ta vlada nastopila. Da ne govorimo o trošarinah na pogonska goriva. Neselektivno ste obremenili tudi socialno šibke vizavi drugih. Zato mislim, da je igranje s trošarinami, kot si ga je privoščila Vlada, nezaslišano, nespodobno in odraz kaotičnih razmer pri načrtovanju davčne politike.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 7. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem gospe Mateji Vraničar, državni sekretarki Ministrstva za finance, za dodatno obrazložitev.

MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsedujoči! Spoštovani poslanke in poslanci!

Na kratko o poglavitnih rešitvah Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost.

Temeljni cilj predloga je v slovenski pravni red prenesti vrsto direktiv s področja DDV, ki so bile sprejete v zadnjem času. Najprej gre za direktivo, ki spreminja direktivo o davku na dodano vrednost glede

opravljanja storitev. Gre za spremembe, ki se nanašajo na določitev kraja opravljanja storitev za kulturne, umetnostne, športne, znanstvene, zabavne ali podobne prireditve. Pri vstopninah za te prireditve se bo davčnim zavezancem za kraj opravljanja storitev štel kraj, kjer bodo te storitve dejansko potekale, s čimer se zasleduje načelo obdavčitve v kraju potrošnje.

Nadalje se s predlogom zakona prenašajo v zakon spremembe direktive o DDV glede preprečevanja davčnih utaj povezanih z uvozom, s katero je določen sveženj minimalnih pogojev, pod katerimi se uporablja oprostitev za uvoz blaga, ki mu sledi dobava v drugo državo članico. Vključene so tudi spremembe direktive, ki so povezane z enako davčno obravnavo zemeljskega plina, električne energije, energije za ogrevanje in hlajenje. Odpravljajo se namreč posamezne napake, ki so bile vključene v prvotno direktivo. Poleg tega je predvidena tudi takojšnja uveljavitev pravice do odbitka DDV pri nakupu nepremičnine oziroma drugih izdatkov v zvezi z nepremičnino za tisto del, ki se uporabi za poslovne namene, če je nepremičnina namenjena tako poslovnim kot neposlovnim rabi.

Nadalje uvajamo dodatni ukrep za preprečevanje goljufij na področju trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov. Predvidena je namreč začasna uvedba mehanizma obrnjene davčne obveznosti, ki omogoča, da se obveznost plačila DDV prenese na osebo, na katero se prenesejo pravice do emisije toplogrednih plinov.

Zaradi konca prehodnega obdobja, v katerem se je v Sloveniji dovoljevala uporaba 8,5 % stopnje DDV od stanovanjskih gradenj za trg, se s predlogom s 1. januarjem ukinja nižjo stopnjo obdavčitve od navedenih novogradenj. Še naprej se bodo z nižjo stopnjo obdavčevala stanovanja oziroma stanovanjske hiše, ki izpolnjujejo kriterije za obravnavo kot stanovanjski objekti, za katere se za namene DDV šteje, da so del socialne politike. Glede na trenutne podatke to pomeni, da se nižja stopnja DDV ohranja za približno 95 % stanovanjskih nepremičnin.

V predlog zakona je vključena tudi oprostitev plačila DDV od izvajanja univerzalnih poštnih storitev in od dobav poštnih znamk po nominalni vrednosti, ki se v

Sloveniji uporabljajo kot plačilo za navedene poštne storitve.

Nenazadnje se s predlogom zakona v zakon vnaša tudi sprememba direktive o pravilih za vračilo DDV davčnim zavezancem, ki imajo sedež v drugi državi članici, in sicer se samo za leto 2009 podaljšuje rok za oddajo zahtevkov za vračilo DDV. Ta rok se podaljšuje do 31. marca 2011, in sicer zaradi težav nekaterih drugih držav članic z vzpostavitvijo potrebnega elektronskega sistema za izmenjavo podatkov.

Predlog zakona predvideva, da bodo predlagane spremembe uveljavljene s 1. januarjem 2011.

Spoštovani! Upošteva je navedene bistvene rešitve zakona vam predlagam, da podprete predlog zakona tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku, gospodu Bogdanu Čepiču, za obrazložitev stališč odbora.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 20. seji dne 7. 10. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 73. seji dne 10. 9. 2010 sklenil, da se predlog obravnava po skrajšanem postopku.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki je besedilo proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom ter v zakonodajnotehničnem pogledu in posredovala pripombe k 2., 4., 6., 12., 18., 27., 29. in 38. členu predloga zakona.

V poslovniškem roku so poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS upoštevalje mnenje Zakonodajno-pravne službe vložila amandmaje k 1., 2., 6., 18., 19., 27., 29., 37. in 38. členu predloga zakona.

Seji odbora so prisostvovalle predstavnicel predlagateljice finančnega ministrstva in predstavnicel Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

V okviru dodatnih obrazložitev predloga so bili izpostavljeni bistveni poudarki predloženega besedila, ki, kot izhaja iz obrazložitve predloga, sledeč osnovnim ciljem, to je prenosu vrste direktiv, in sicer 2008/8/ES, 2009/69/ES, 2009/62/EU, 2010/23/EU in tako dalje, obenem odpravlja posamezne nejasnosti in nedoslednosti zakona.

Po besedah predstavnicel predlagateljice je sistem ureditve DDV vedno aktualen in je tako podvržen tudi številnim spremembam. Tako tudi obravnavana novela uvaja vključitev novih področnih direktiv, ki pa z vidika finančnih posledic ne predstavljajo večjih sprememb, pač pa gre za preciziranje ureditve na določenih področjih. Primeroma je bila izpostavljena podrobnejša ureditev o dobavi plina po distribucijskih sistemih, uvedena večja transparentnost z določitvijo kraja opravljanja storitev v zvezi z vstopninami za prireditve, oprostitev plačila DDV za skupna podjetja, oprostitev plačila DDV od izvajanja univerzalne poštne storitve in posebej izpostavljena ukinitve nižje stopnje DDV za stanovanjske objekte, ki so predmet socialne politike.

V zaključku je bila izražena podpora amandmaju koalicijskih skupin, ki pripomore k jasnejši dikciji samega besedila.

V nadaljevanju je predstavnicel Zakonodajno-pravne službe v okviru predstavitve pisnega mnenja poudarila potrebo po uradno prečiščenem besedilu in v nadaljevanju z vidika jasnosti in določnosti opozorila na nepreglednost 2. člena oziroma na nejasnosti, ki ostajajo v 4. in 12. členu predloga.

V okviru obravnave je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, LDS in DeSUS k 1., 2., 6., 18., 19., 27., 29., 37., in k 38. členu zakonskega predloga.

V nadaljevanju je odbor v skladu s 126. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o posameznih členih predloga zakona in jih v celoti sprejel.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je tudi pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga

zakona, kjer so vključeni vsi amandmaji.

Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila, ki ste ga dobili.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč Poslanskih skupin. V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov bo stališče predstavil Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodatno vrednost. Preden predstavim samo stališče glede tega zakona, menim, da je primerno, da nekoliko reflektiramo nekatere živahne razprave v evropskem prostoru o idejah o povišanju davka na dodano vrednost. Socialni demokrati smo do teh idej izrazito skeptični, ker bi dvig davka na dodatno vrednost neposredno prizadel ljudi, utegnil pa bi vplivati na bistveno zmanjšanje potrošnje kot pomembnega dela pogona gospodarske rasti.

Bistveno bolj odprti smo, denimo, za razmisleke o nekih novih in posebnih davkih, kot je recimo, davek na finančne transakcije, ki utegne vplivati in odigrati pomembno, preventivno vlogo pri preprečevanju špekulacij, s tem k stabilnosti finančnega sistema in spet preprečevanju finančnih zlomov. Hkrati pa utegne predstavljati dragocen novi vir za financiranje nalog naše skupnosti.

Danes je pred nami zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki v svojem bistvu ne odstopa od načel dosedanjega obračunavanja davka na dodano vrednost, ampak kot je bilo že povedano, pravzaprav precizira nekatere ureditve, s katerimi se tudi v slovenski pravni red uveljavlja določila evropskih direktiv.

Pri kraju opravljene storitev se načelo obdavčitve po namembnem kraju upošteva tudi za vstopnine, ki bodo obdavčene tam, kjer je prireditve dejansko poteka. S predlagani pogoji za oprostitev uvoza blaga, kadar uvozu sledi oproščena dobava blaga znotraj Unije, se zagotavlja enotno izvajanje ter oprostitev na ozemlju EU. Vključene so

spremembe v zvezi z dobavo plina po distribucijskih sistemih v povezavi z določitvijo kraja opravljene storitve. Prav tako se s tem predlogom spreminja kraj opravljanja storitev, ki se nanaša na kulturne, umetnostne, športne, znanstvene, izobraževalne in podobne prireditve, pri tem pa razlikuje med vstopninami in drugimi storitvami.

Posebej pomemben je tisti del zakona, ki določa novi režim ob koncu prehodnega obdobja po vstopanju Slovenije v EU glede nižje stopnje davka na dodano vrednost pri stanovanjskih objektih, ki pa se ne dobavljajo v okviru socialne politike. Želimo posebej poudariti, da bo za veliko večino, po ocenah okoli 95 % vseh nepremičnin, se pravi, domov do 120 kvadratnih metrov v stanovanjskih hišah oziroma 250 kvadratnih metrov v enostanovanjskih hišah, za katere se v okviru ukrepov socialne politike šteje, da so integralni del socialne politike in bo tudi poslej zanje veljalo načelo 8,5 %, torej znižanje stopnje davka na dodano vrednost. Tudi od tega ukrepa se ne pričakuje bistvenih finančnih učinkov, saj kot povedano, ocenjujemo, da je tisti del stanovanjskega in nepremičninskega trga, ki presega te vrednosti, pravzaprav v Sloveniji v izraziti manjšini. Prav tako se v 20. členu predloga zakona vključuje posebna določba glede uveljavljanja pravice do odbitka DDV-ja pri nakupu nepremičnine oziroma drugih izdatkih v zvezi z nepremičnino.

Socialni demokrati ocenjujemo, da predlagani zakon na ustrezen način sledi evropskim direktivam, hkrati pa omogoča natančnejše določanje sistema obračunavanja davka na dodano vrednost v teh posebnih detajlih, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov ta blok zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine SDS bo predstavil gospod Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

V Slovenski demokrati stranki rešitvam, ki so predlagane v okviru novele

Zakona o davku na dodano vrednost, ne bomo nasprotovali. Ob tej noveli pa tudi nismo navdušeni, še več, imamo kar nekaj tehtnih pomislov. Ne bom govoril o prenosu tistih direktiv, ki v naš pravni red uvajajo pozitivne prakse drugih držav in tudi naše države in so naše podpore vredne. Ustavil se bom predvsem na obdavčitvi stanovanj.

Naj opozorim, da je Vlada v preteklem mandatu izpogajala podaljšanje obdobja, ko so bila vsa stanovanja obdavčena po nižji davčni stopnji in se mi postavlja veliko vprašanje, zakaj Vlada v dosedanem mandatu ni nadaljevala te prakso in izpogajala tudi poslej obdavčitev vseh stanovanj in hiš po nižji davčni stopnji. Čemu je bila uvedena višja davčna stopnja in čemu povečevati davke v državi, kjer se soočamo s krizo? Res je, da to velja za manjšino stanovanj, za večja stanovanja in hiše, vendar zakaj tudi tu dvigovati davke. Ali ne gre morebiti pri vsem tem za namerno neizpogajanje oziroma podaljšanja obdavčevanja po nižji stopnji, ali pravzaprav ni Vlada sledila tu fiskalnim ciljem, češ, vsaj nekaj več se bo nateklo v proračun kot doslej na račun večje obdavčitve večjih stanovanj. Torej, če bi mi imeli vajeti v rokah, bi sledili dosedanji praksi in politiki in uveljavljali nižjo davčno stopnjo pred evropskimi inštitucijami tudi poslej. Namreč, gre za pomemben segment, ki vpliva na kakovost bivanja v državi in ki vpliva tudi na gospodarska gibanja. Poslej se bodo namreč ta večja stanovanja podražila, saj se bo zanje davek povečal več kot za 10 %, to se bo poznalo pri ceni in to se bo poznalo verjetno tudi pri nasedlih naložbah v takšna stanovanja, kajti poslej bodo nasedle, saj se jih verjetno nihče, tudi zaradi tega ukrepa, ne bo posluževal oziroma bo njihovo prodajanje težje. Torej, to je ključni razlog, zakaj imamo določene zadržke pri tem zakonu, ki ima sicer kar nekaj pozitivnih rešitev.

Poslanska skupina ne bo podprla teh rešitev, ne bo jim pa tudi nasprotovala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Z davkom na dodano vrednost se v Republiki Sloveniji ukvarjamo dobro desetletje. V bistvu so davki na potrošnjo, davki na prodaje in tudi davki na promet proizvodov in storitev davki na transakcije med gospodarskimi subjekti in končnimi potrošniki. V Evropi je davek na dodano vrednost že leta 1954 kot prva uvedla Francija, kmalu za tem pa se je usul plaz zahtev za poenotenje oziroma harmonizacijo indirektnih davkov, najprej v smislu enake strukture, kmalu zatem pa so sledile tudi zahteve za poenotenje davčnih stopenj. Toda od Rimske pogodbe leta 1957, ko so države pokazale pripravljenost za harmonizacijo tega davčnega področja, in do danes so se stvari premikale izrazito počasi. Interesi in politike pač. Tako je na primer direktiva o obdavčenju podjetij v proceduri že več kot 20 let. S paketom direktiv in prilagajanjem imamo opravka tudi tokrat. Vseh rešitev, ki jih prinaša predlog zakona brzčas nima smisla naštevati, to so storili že moji predhodniki, o tem dovolj tudi predlagatelj – Vlada, poročilo Odbora za finance in monetarno politiko pa tudi stališča zainteresirane javnosti, katere pripombe so bile v večini upoštevane.

Pa vendar – o dveh stvareh. Prvič. Povišanje stopnje davka na dodano vrednost z 8,5 % na 20 % od stanovanjskih objektov, ki niso del socialne politike. Vlada sicer ne pričakuje pomembnih finančnih učinkov, saj ocenjuje, da je v Sloveniji le manjši delež tovrstnih stanovanj. Povezanosti dviga cen teh objektov in višjih najemnin ni mogoče spregledati. Res je, da je opredelitev pojma stanovanjski objekt, ki je del socialne politike države, v rokah nacionalnih držav in ne pravnega reda Evropske unije. A kakorkoli, sprejeti ukrep ne sme vplivati na dodatno poslabšanje socialnega položaja oseb, ki rešujejo svoj stanovanjski status.

Drugič. Izjemno pogosto spreminjanje davčne zakonodaje ni priporočljivo, če ni nujno in obstaja sorazmerno solidno in zanesljivo merjenje posledic, ki jih povzroča zakonodajalec, odražajo se v stroških, povezanih s spremembami predpisov o pobranih davkih. Po mednarodni oceni so samo stroški, ki obremenjujejo davčne zavezance, da se usposobijo za korektno plačevanje davkov – pri tem imam v mislih predvsem vzdrževanja informacijskih sistemov, storitve

računovodskih servisov, svetovalcev, odvetnikov, hranjenja dokumentacije, izobraževanje – 2 do 5-krat višji, kot stroški davčne administracije, ki v Sloveniji predstavlja manj kot 1 % pobranih davkov in prispevkov. To so podatki, ki dajo misliti o pomembnosti, kadar se o tem odločamo.

Poslanska skupina Zares bo sicer dopolnjen predlog zakona podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Matjaž Zanoškar. Izvolite.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, predsedujoči. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče DeSUS-a glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost.

Poglaviten razlog pri pripravi besedila tokratne predlagane novele osnovnega zakona o davku na dodano vrednost je prenos več direktiv Evropske unije. Davčna ureditev držav članic Evropske unije sicer sodi v nacionalno ureditev vsake države, kar velja tudi za sistem davka na dodano vrednost. Zaradi različnosti ureditve sistema DDV-ja pa Evropska skupnost zahtuje skupne cilje tej politiki, ki se odražajo v sprejetih direktivah. Gre torej zgolj za načrtovanje skupnih ciljev, ki jih posamezne države z uskladitvijo nacionalnih predpisov tudi zasledujejo. Sama pot in postopek, kako te cilje doseči, pa je prepuščena presoji vsake države članice posebej. Skladno z dosedanjo prakso je Vlada oblikovala novelo Zakona o DDV-ju, katerega cilje je prenos oziroma uskladitev kar petih direktiv Evropske unije, ki se nanašajo na različna področja. Prvo področje je oprostitev na področju dobave zemeljskega plina in električne energije. Drugo je transparentnejša ureditev davčnih oprostitev za institucije, ustanovljene v okviru Evropske unije. Tretje je za krajše podaljšanje rokov za vložitev zahtevkov za vračilo DDV-ja davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državah članicah. In četrta je stopnja DDV-ja od stanovanjskih gradenj za trg. Ravno ta slednja določitev in slednja vsebina je v Poslanski skupini DeSUS

povzročala največ polemik, dilem in razprave. Čeprav se zadnja vsebinska sprememba ne nanaša na ukinitve nižje stopnje DDV za stanovanjske objekte, ki sodijo izven stanovanjskih objektov, ki so predmet socialne politike države.

Najprej smo se poslanci DeSUS vprašali, kakšne učinke bo imela uvedba splošne stopnje na sam nepremičninski trg. Odgovor je, da takšna odločitev ne bo vplivala v smeri dodatnega poslabšanja socialnega položaja oseb, ki rešujejo stanovanjski problem. Torej je za Poslansko skupino DeSUS sprejemljiva, ker bodo tisti stanovanjski objekti, ki so del socialne politike, kot so na primer stanovanja za mlade družine, stanovanja, ki predstavljajo trajnejšo rešitev stanovanjskega problema, še naprej obdavčena z nižjo stopnjo, če ne bodo presegala omejitve kvadrature, ki znaša v večstanovanjski hiši 120 kvadratnih metrov oziroma v individualni hiši 250 kvadratnih metrov uporabne površine. Skratka, predlagane rešitve gredo v smeri primernosti in sprejemljivosti. Prav tako ne odstopajo od temeljnih načel obračunavanja DDV niti ne predstavljajo višjih obremenitev za državljanke in državljane. In to je tisti razlog, zaradi katerega bomo v Poslanski skupini DeSUS novelo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kologice in kolegi!

V Slovenski nacionalni stranki zakonu sicer ne bomo nasprotovali. Vsi vemo, da je davek na dodano vrednost živ mehanizem, da se stalno spreminja. Vsi vemo, da smo se sami odločili, da postanemo člani Evropske unije, in so tudi določena področja, ki so zavezujoča za državo Republiko Slovenijo zaradi našega pristopa, in smo dolžni nekatere direktive spoštovati. Nekaj teh direktiv je vključenih v Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, pri katerem bi se zelo na kratko v imenu Slovenske nacionalne stranke ustavil pri tistem delu, ki govori o spremembi davka na dodano

vrednost za stanovanjske objekte, ki sodijo izven stanovanjskih objektov, ki so predmet socialne politike.

Vsem nam je jasno, da se je, hvala bogu, država, Republika Slovenija, v času pogajanj za pristop k Evropski uniji odločila in uveljavila prehodno obdobje za to vsebino. No, to prehodno obdobje naj bi se izteklo s 1. januarjem prihodnje leto in naj bi se ne dalo več podaljšati. V tem primeru bi v Slovenski nacionalni stranki radi, da bi se pristojno ministrstvo za evropske zadeve, ki ga vodi, mislim, gospod Mitja Gaspari, vseeno pozanimalo, ali bi bilo to mogoče ali ne, ne glede na to, da so ti normativi za pojmovanje socialnega stanovanja dovolj veliki. Namreč, v Slovenski nacionalni stranki vidimo možnost, da ne bi dvignili davka na dodano vrednost z 8,5 na 20 %, da je to pravzaprav nek stimulator za možnost najbrž v normalnih razmerah, da bi večina ali pa čim več Slovencev lahko in lažje prišlo do svojih stanovanj, do normalnih pogojev za bivanje. Če pa se bo zdaj ta sprememba zgodila, pa so postavljeni v neenakopraven položaj. Namreč, bistvo je nekje živeti in biti, ne pa, zdaj morate pa vsi imeti manjše stanovanje od 120 kvadratnih metrov, če ne, boste pa obdavčeni z 20 %. Če bi imeli dovolj takšnih enot, ja, ker pa je ta stanovanjski trg pri nas – veste kakšen – so pa včasih vsa manjša stanovanja tudi najemna povečini že oddana in ostajajo na razpolago samo velika stanovanja. In zdaj nekdo, ki bi želel stanovanje, je prisiljen kupiti tisto, kar je na trgu. Na trgu je stanovanje večje od 120 kvadratnih metrov. In kaj zdaj? Če ga bo kupil, ga bo zdaj udarilo 20 % za kazen, zato ker manjšega ne dobi. To so vse elementi, ki jih je treba pri takšnih zakonih upoštevati, zato ker zakoni naj bi bili pisani za ljudi in ljudje naj bi imeli po teh zakonih svoje pravice in tudi svoje obveznosti. To je tista točka, v kateri se seveda, tako kot drugi v Slovenski nacionalni stranki, pridružujemo skepsi ali pa dvomu ali pa potrebi po tem, mogoče pa je le še kakšna možnost, da bi še uveljavljali prehodno obdobje za nekaj časa ali pa je mogoče celo to področje, ki bi lahko ostalo v pristojnosti države Republike Slovenije, kar sem osebno prepričan, ampak ne bom trdil, dokler se ne bom prepričal tudi na področju evropske zakonodaje, kajti odločitev bi naj

bila odločitev vsake države posebej, glede na razmere, ki jih doma ima.

V Slovenski nacionalni stranki torej Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodatno vrednost nasprotovali ne bomo.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod mag. Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Vsem skupaj prijazen pozdrav, še posebej pa gospe državni sekretarki!

Poslanski klub Liberalne demokracije bo podprl predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o davku na dodano vrednost, saj gre pri večini sprememb za implementacijo določil evropskih direktiv v slovenski pravni red. Tako se v zakon vnašajo spremembe, ki so povezane z opredelitvijo kraja opravljanja storitev, z sistemom davka na dodano vrednost glede davčnih utaj, povezanih z uvozom, prav tako tudi spremembe, ki se nanašajo na neobvezno in začasno uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti, in spremembe stopnje davka na dodano vrednost za stanovanjske gradnje, ki so namenjene trgu.

Največje in najbolj pomembne novosti, ki jih prinašajo spremembe in dopolnitve zakona, pa se nanašajo na iztek prehodnega obdobja za priznavanje nižje stopnje DDV-ja za stanovanja, ki niso del socialne politike države. Stanovanja, za katere se ne bo priznavala tako imenovana nižja stopnja DDV-ja, to je aktualnih 8,5 % predstavljajo stanovanja, katerih površina ne presega 120 kvadratnih metrov, in pa hiše, kjer uporabna površina ne presega 250 kvadratnih metrov. To v Sloveniji v praksi pomeni, da ne bo nobenih večjih obremenitev za tiste, ki živijo v tako imenovanih normalnih stanovanjskih objektih.

Druga, tudi pomembna večja sprememba, pa je uveljavljanje določila, da se univerzalne poštno storitve oprosti DDV-ja, ker pa sledimo evropski zakonodaji, nas le-ta zavezuje, da moramo to storiti do 1. januarja 2011.

Poleg teh dveh največjih sprememb, pa se spremembe zakona nanašajo tudi na spremembe v zvezi z dobavo plina in električne energije, ker se posebni sistem glede kraja dobave plina in električne energije uporablja tudi za uvoz in pa dobavo zemeljskega plina po plinovodih, ki v praksi niso del distribucijskega sistema.

Nadalje pa zakon določa tudi oprostitvev plačila DDV za skupna podjetja, ki se obravnavajo kot mednarodna organizacija.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ocenjujemo, da so dopolnitve in pa spremembe predloga Zakona o davku na dodano vrednost ustrezne, zato seveda tudi razgllašamo podporo temu zakonu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženi amandmajevev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 7. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O PREPOVEDI PROIZVODNJE PRODAJE IN UPORABE KASETNEGA STRELIVA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 15-ih poslank in poslancev s prvopodpisanim Antonom Anderličem. Predlog zakona je na 16. seji dne 30. 9. 2010 in na nadaljevanju 16. seje dne 7. 10. 2010 obravnaval matični odbor za obrambo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana. Odbor je o tem obvestil predsednika Državnega zbora, ki je predlog zakona uvrstil na sklic seje zboru z namenom, da le-ta ugotovi, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Gospod Jožef Jerovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Zakon o prepovedi proizvodnje prodaje in uporabe kasetnega streliva, ki ga je 15. 7. 2010 v proceduro vložila skupina koalicijskih poslancev s prvopodpisanim Antonom Anderličem zajema isto vsebino, kot jo vsebuje ratificirana konvencija o kasetnem strelivu. Konvencija je stopila v veljavo 1. 8. 2010, torej 15 dni po vložitvi zakona, naš zakon pa je bil sprejet natančno 1 leto prej. V skladu s 8. členom Ustave Republike Slovenije se ratificirane mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno, se pravi, da postanejo del notranjega pravnega reda. Edina vsebinska razlika med zelo detajlno konvencijo v kasetnem strelivu in Zakonom o prepovedi proizvodnje in prodaje kasetnega streliva je v tem, da ta zakon predvideva krajši dvoletni rok uničenja streliva kot konvencija, ki predvideva 8-letni rok.

Tudi v naši poslanski skupini se seveda strinjamo s čimprejšnjim uničenjem kasetnega streliva, seveda pa so proučili tudi dolžnosti in argumente Vlade glede izpolnjevanja mednarodne pogodbe. Vlada je obravnavani zakon označila kot nepotreben. Ministrica Jelušič pa je v obrazložitvi na Odboru za obrambo večkrat poudarila, da je Vlada že pred začetkom veljavnosti konvencije objavila mednarodni razpis za uničenje kasetnega streliva. Zagotovila je, da je pogodba za uničenje streliva tik pred podpisom in to na način, ki ga predvideva konvencija o kasetnem strelivu.

Zaradi takega konteksta in okoliščin blažitve zakona, ki so ga koalicijski poslanci s prvopodpisanim Antonom Anderličem vložili tik pred veljavnostjo konvencije, se nam v Poslanski skupini SDS sestavljajo številna vprašanja. Prvič. Ali so bili vzgibi za vložitev zakona res zgolj humanitarne narave ali pa so v ozadju ozki, dnevnopolitični motivi s poudarjanjem plemenitih namenov? Drugič. Zakaj vladni poslanci ne zaupajo lastni vladi, da bo spoštovala mednarodne pogodbe in bo kasetno strelivo uničila? Tretjič. Ali vladni poslanci razpolagajo z informacijami, da so v Sloveniji še druge zaloge kasetnega streliva poleg tisoč 80 uradno identificiranih kosov, ki jih poseduje Ministrstvo za obrambo in jih je skupaj s havbicami kalibra 155 milimetrov v letu 1998 kupil takratni minister Jelko Kacin.

Gre za puščavske havbice, ki so nekoč hotele smrt slovenskega vojaka in so zdaj konzervirane. Poslanec Anderlič je namreč v prvem nadaljevanju Odbora za obrambo poudaril, da se zakon nanaša na vso strelivo, ki se lahko nahaja in bi se utegnilo znajti na območju Slovenije, zato se zastavlja vprašanje, ali poslanec LDS Anton Anderlič razpolaga z informacijo, da je takratni minister LDS gospod Kacin nabavil večje količine kasetnega streliva od uradno evidentiranega na Ministrstvu za obrambo. Zakaj je bila potrebna v posebnem zakonu posebna skrb o potencialnem strelivu, ko pa konvencija v 4. členu zelo podrobno določa, kako je treba vse zaloge oziroma strelivo, ki bi se kdaj koli znašalo na ozemlju držav pogodbenic, prijaviti in tudi uničiti? Prav tako konvencija predvideva tudi zelo natančen nadzor nad izvajanjem konvencije.

V Poslanski skupini SDS smo se zaradi tega znašla v dilemi in so že na Odboru za obrambo poudarili, da se bo morala vladna večina odločiti sama, ali zaupa izrecnim zagotovilom Vlade, da se zavezujoča mednarodna konvencija izvaja in je to strelivo iz leta 1998 tik pred uničenjem ali pa so dvomi vladnih poslancev o namerah lastne vlade upravičeni. To bi sicer pahnilo Slovenijo v neprijetni mednarodni položaj glede izpolnjevanja ratificiranih mednarodnih pogodb, ki se izvajajo neposredno. Ob tem želimo v poslanski skupini poudariti, da so takšni dvomi sicer delno upravičeni na podlagah preteklih ravnanj in dvojnih meril vladne večine in večine vladnih poslancev pri razlagah nekaterih mednarodnih konvencij in resolucij Evropskega parlamenta. Svež primer je Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu, ki ga je tukajšnja večina v Državnem zboru zavrnila, evropska poslanska LDS Mojca Drčar Murko, ki je zanj glasovala, pa jo je domala označila za skrupulacijo.

Ker smo v poslanski skupini legalisti, menimo, da zakon ki so ga vložili vladni poslanci, ni potreben, zato nam je sprejemljiv epilog, ki se je zgodil ob glasovanju na Odboru za obrambo, ko večina vladnih poslancev na odboru na zadnje člene predloga zakona ni podprla. S tem je praktično zakon umaknjen iz procedure.

V Poslanski skupini SDS bomo skrbno spremljali proces uničenja kasetnega

streliva in bomo pozorni tudi na vse dileme in vprašanja, ki so se sprožila ob vložitvi tega zakona, saj se globoko zavedamo, da je kasetno orožje in strelivo eno najnevarnejših in najbolj zloglasnih orožij. Zato tudi ni bilo nobenega upravičenega razloga, da je Slovenija takšno orožje kupila v letu 1998. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Franco Juri bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares. Prosim.

FRANCO JURI: Spoštovani predsedujoči, spoštovani gospod Bogataj, kolegice in kolegi!

Odbor za obrambo Državnega zbora Republike Slovenije žal ni sprejel besedila oziroma členov Predloga zakona o prepovedi proizvodnje, prodaje in uporabe kasetnega streliva, ki smo ga Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo predložili poslanke in poslanci s prvopodpisanim poslancem Antonom Anderličem. Obravnava zakona se je tako končala, poslanci smo sicer predlagali še sprejemanje sklepov v primeru sklepov, da zakon ne bo sprejet, vendar po pojasnilu predsednika odbora to sedaj ni možno.

Cilj zakona je uničenje vseh vrst kasetnega streliva na območju Republike Slovenije. Posедуje ga, kot veste, Slovenska vojska, kar je skladno s konvencijo o kasetnem strelivu ter s prepovedjo vsega prometa s tem strelivom na območju Republike Slovenije. Predlagani zakon opredeljuje dveletni rok za uničenje vseh zalog kasetnega streliva v Republiki Sloveniji. Slovenska vojska naj bi – po znanih podatkih – posedovala tisoč 80 kosov takšnega streliva. Zakon opredeljuje dveletne zaporne kazni in visoke denarne kazni za nedovoljeno razvijanje, proizvodnjo, nakup, prodajo, prenos, uvoz, izvoz, uporabo in posest kasetnega streliva. Zato smo v Poslanski skupini Zares zelo razočarani, da je bila obravnava predloga zakona končana že na matičnem delovnem telesu in da ostali poslanci niso dobili priložnosti, da bi o besedilu oziroma o predlaganih rešitvah odločali na plenarnem zasedanju. Žal se ponavlja praksa filtriranja in omejevanja

odločanja o pomembnih vprašanjih v Državnemu zboru. In to je pomembno vprašanje, kajti oblikuje odnos Republike Slovenije do nekaterih ključnih problemov, ki jih opredeljujejo mednarodne konvencije in pri katerih ne znamo dokazati, da izvajamo te mednarodne konvencije hitreje, kot velevajo same, ko gre za pomembna vprašanja, kot je uničevanje kasetnega streliva.

Ministrica za obrambo, ki je predstavila stališče Vlade glede predloženega zakona, je bila mnenja, da je predlagani zakon nepotreben, saj je naša država že ratificirala konvencijo o kasetnem strelivu. Z zakonom o ratifikaciji z dnem 15. 7. 2009 je omenjena konvencija postala del slovenskega pravnega reda in se uporablja neposredno v skladu z ustavo kot mednarodna pogodba. Poleg tega pa naj bi na ministrstvu že začeli s postopkom za uničevanje streliva. To seveda so zagotovila, ki so čisto legalistično gledano vsekakor sprejemljiva in korektna, ampak politično je nerazumljivo, da takrat, ko iz koalicije prihaja predlog, da bi vendarle pri teh vprašanjih pospešili postopke, naletimo na blokado.

V Poslanski skupini Zares opozarjamo, da ima Slovenija tisoč 80 kosov tovrstnega streliva, cilj predlagateljev pa je, da se skrajša 8-letni rok za uničenje takšnega orožja, kot ga sicer že predvideva Konvencija Združenih narodov. Rok za uničenje naj bi se tako skrajšal na dve leti od začetka veljave zakona. In da ne verjamemo, da bo ministrstvo, ki naj bi po ministričnih besedah že začelo s postopki za uničevanje streliva, kmalu naj bi sprejelo zaključno odločitev glede izbora izvajalcev uničevanja kasetnega streliva, to orožje uničilo v manj kot dveh letih. Pri tem pa se postavlja vprašanje teh izvajalcev. Mi se bojimo ameriške prakse, ki jo nekritično sprejemamo v zadnjih časih, morda tudi privatiziranja tega izvajanje. Že sedaj, kot vemo, imamo pogodbe z zasebnimi družbami za varovanje nekaterih vojaških objektov. Če se bo ta zgodba nadaljevala tudi pri uničevanju kasetnega streliva, se sprašujem, čemu namenjamo toliko sredstev lastni vojski, čemu pošiljamo vojsko v tujino, ne da bi jo uporabljali strokovno za uničevanje, in to hitro uničevanje tako nevarnega orožja.

V Poslanski skupini Zares kljub drugačnemu mnenju pristojne ministrice

menimo, da je zakon pomemben, saj presega konvencijo in predvideva uničenje tudi za kasetno strelivo. Torej, mi ta zakona seveda na simbolni in politični ravni podpiramo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Guido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine, Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade! Spoštovane kolegice in kolegi!

Slovenski pregovor pravi, da je bolje dvakrat kot nikoli, kljub temu pa je ta zakon, ki je pred nami, nepotreben, saj uničenje kasetnega gradiva urejajo mednarodni predpisi, ki veljajo tudi za Slovenijo. Slovenija je že ratificirala konvencijo o kasetnem strelivu, sprejeto v okviru Organizacije združenih narodov, in jo je dolžna neposredno uporabljati. Verjamemo pa, da je bila želja predlagateljev pospešiti uničenje tega streliva.

Poslanci Slovenske ljudske stranke seveda podpiramo, da se uniči kasetno strelivo in da se prepove razvoj, proizvodnja, nakup, prodaja, uvoz in izvoz in drug promet kasetnega streliva. Prav tako se strinjamo, da obstoječe zaloge naše ministrstvo čim prej uniči. Torej je odgovornost na pristojni ministrici in njenega resorja, da sledi konvenciji. Verjamemo, da bosta ministrica in Vlada ravnali odgovorno in sledili mednarodnim usmeritvah.

Vlada Republike Slovenije navedenemu zakonu nasprotuje, pripombo je imela Zakonodajno-pravna služba, Odbor za obrambo ga ni podprl in meni, da je zakon nepotreben glede na mednarodno pravno ureditev prepovedi kasetnega streliva. Sem pa prepričan, da je ta pobuda dodatno spodbudila odgovorne v tej državi, da se pospeši rešitev tega vprašanja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Gospod Anton Anderlič bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

So stvari, ki presegajo dnevopolitične interese in dnevopolitične manipulacije, predvsem pa podtikanja in nekatere ocene, ki ne sodijo v diskusije, kot je diskusija ob tem zakonu. Prav neverjetno je, da se lahko v Državnem zboru, ki ima tradicijo – in to zelo uspešno –, zavzemanja za nekatere humanitarne, človekoljubne in druge rešitve, ki je sprejel v letu 2007 pobudo tako belgijske kot avstrijske predsednice parlamenta, da skupaj naredimo kaj več. In smo tudi naredili. Naredili smo deklaracijo in se zavezali, da bomo sledili tem procesom. Kasneje smo se na procesu, ki se je začel v Oslu – konferenca je bila v začetku leta 2007 – zavezali. Tedanja Vlada, gospod Jerovšek, je podprla prizadevanja. Šestkrat ste me omenili, gospod Jerovšek, sedaj vam bom jaz odgovoril na vaše obtožbe. Šestkrat ste uporabili moje ime in klevetali. Gre preprosto za to, da je prejšnja vlada podprla proces, ki se je začel v Oslu, in podprla zavezo, da bomo v letu 2008 v Republiki Sloveniji sprejeli pravno zavezujočo zakonodajo, po kateri bomo uničili to kasetno strelivo. Nič se ni zgodilo. Ja, prejšnja vlada je potem tudi dala v parlament pobudo za ratifikacijo konvencije, ki je bila sprejeta spomladi 2008 oziroma 30. maja 2008 v Dublinu. Leto dni je ta Državni zbor potreboval, da jo je 15. 7. 2009 ratificiral po mnogih pobudah, ki so bile. Na kar je seveda bilo navdušenje tistih, ki verjamemo v to, da je Slovenija lahko država brez kasetnega streliva, in da je to strelivo, ki je najbolj nevarno za civiliste in ima široke humanitarne posledice takrat, kadar gre za poseg na civilno področje. Glede na to, da smo bili lani priča kraji orožja iz skladišč gospoda Bogataja in Ministrstva za obrambo, da se ni vedelo, koliko tega orožja je bilo v skladišču na tem področju, smo potem spraševali na Odboru za obrambo in na Odboru za zunanjo politiko, kako gre z implementacijo konvencije o tem strelivu. General Štajner, načelnik generalštaba, je arogantno zavrnil vse pobude, da naj se pristopi k uničevanju tega streliva. Zavrnila je prav tako ministrica, češ, da imamo še osem let časa. In zato, ker ni bilo nobenega posluha, je bil vložen tudi zakon s strani ne Toneta Anderliča kot nekega privatnika, ki ima interes, da se uniči v Sloveniji obstoječe kasetno strelivo, ampak zato, ker se Slovenija uvršča in se mora uvrščati med države, ki

imajo za to največji posluh. Šele za tistim, ko smo dobili nesporen odgovor, obstaja vsa dokumentacija, ne bom tukaj razpravljaj o tem, bom pa slej ko prej enkrat moral to javno predstaviti, ko smo dobili nesporen odgovor, da nima namena ta vlada, katerakoli že, in tukaj ni problem Vlada : pozicija : opozicija, je vprašanje, kaj Republika Slovenija na tem področju hoče narediti. Ko smo dobili odgovor, da ni namena, da bi to uničili, smo šli v pripravo zakona. Najlepša prilika je bila prva obletnica potrditve konvencije v Državnem zboru. Zahvaljujem se predsedniku Vlade, ki je edini razumel, potem ko je dobil pismo z naše strani, da smo zaskrbljeni, zakaj se ne pristopa k uničevanju kasetnega streliva, in je zagotovil, da bo zastavil svojo besedo. Šele takrat, poleti, so se sprožili mehanizmi. Drugače, vzemite mi, Vlada, Janševa vlada, katerakoli vlada, če ni konkretnih zavez, ne naredi tistega, kar je treba. Zraven je bilo še vrsto manipulacij, tudi s strani vodstva Državnega zbora, ob tem prizadevanju, da se ta zakon sprejme. Vesel sem, če bo res tako, da smo naredili vsaj to, da se je nekaj premaknilo. Zaupanje je lepa stvar, ampak verjemite mi, kontrola in zaveze so pa druga. Verjamem, da tista dva poslanca, ki sta preprečila, da bi lahko v tem Državnem zboru razpravljali, pravzaprav že obžalujeta. Opozarjam na to nevarnost kasetnega streliva. Naj si sama mislita, ali je prav ali ne.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Bogdan Čepič bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

BOGDAN ČEPIČ: Podpredsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Poslanci Socialnih demokratov na Odboru za obrambo nismo potrdili členov Predloga zakona o prepovedi proizvodnje, prodaje in uporabe kasetnega streliva, ki ga je v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Antonom Anderličem, podpise k temu predlogu zakona pa so podali tudi poslanci Poslanske skupine Socialnih demokratov, pa ne zato, ker bi bil zakon mogoče slab, namreč namen zakona je bil zelo jasno zastavljen. Ob sprejetju konvencije o kasetnem strelivu, ki je bila v okviru OZN

sprejeta 30. maja 2008 in v tem parlamentu ratificirana v mesecu juliju 2009 / oglašnje iz dvorane/...

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Prosim, dovolite, da Čepič govori!

BOGDAN ČEPIČ: ... sama konvencija pa je začela veljati 1. 8. 2010, Slovenija pa je bila tudi aktivna udeleženka pri nastajanju te konvencije in tudi njenemu sprejemanju v okviru Organizacije združenih narodov. Predlagatelji zakona so namreč želeli z zakonom pospešiti uničenje kasetnega streliva na ozemlju Slovenije in nedvomno tudi z zakonsko dikcijo preprečiti, da bi se v Sloveniji kdajkoli kakorkoli trgovalo ali razvijalo kakršnokoli kasetno strelivo. Namen je bil izjemno plemeniti in popolnoma v duhu konvencije in iz tega ni možno nasprotovati predlogu zakona. Smo pa na Odboru za obrambo dobili jasna zagotovila Ministrstva za obrambo, da se na uničenju kastnega streliva intenzivno dela, saj se planira, da bi kasetno strelivo v Sloveniji uničili že v začetku leta 2011 in ne šele v roku dveh let, kot je bil predlog zakona, ali v roku osmih let, kot to predvideva konvencija. V skladu s konvencijo, ki ima, ko je ratificirana v nacionalnem parlamentu, tudi zakonsko veljavo, pa razvijanje, proizvodnja, nakup, prodaja, uporaba ali posest kasetnega streliva ni dovoljeno in je zato to dejansko kaznivo dejanje. Ob jasnih in nedvoumih zagotovilih in postopkih za uničenje kasetnega streliva, ki ga izvaja Ministrstvo za obrambo, smo poslanci sledili mnenju Vlade, da takšen zakon ni potreben, saj imamo to področje v Sloveniji ustrezno urejeno in smo med prvimi državami podpisnicami konvencije, ki bomo tudi dejansko uničili kasetno strelivo, ne glede na stroške, ki ob tem nastajajo in niso majhni. Če pa so podpisniki in predlagatelji zakona o prepovedi proizvodnje in uporabe kasetnega streliva s tem tudi pospešili postopke, da se kasetno strelivo v Sloveniji uniči prej, kot je to zapisano v resoluciji, pa je bil human namen resolucije tudi dosežen in ni problem, da na odboru nismo glasovali za zakon in smo s tem zaključili razpravo o tem zakonu, namen uničenja kasetnega streliva je bil dosežen, in to je bil osnovni cilj.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Besedo dajem najprej predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Dr. Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve, izvolite, imate besedo.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

S predlogom novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se odzivamo na enega največjih izzivov sodobnih družb, to je na starajoče prebivalstvo, kjer se razmerje med aktivnimi in prejemniki izplačil iz pokojninske blagajne nezadržno obrača v prid slednjih, torej upokojencev. To postavlja pred nas vprašanje, ali je pokojninska blagajna še in do kdaj vzdržna? Namreč v pokojninsko blagajno že danes proračun prispeva več kot četrtino potrebnih sredstev in iz nje ne moremo več zagotavljati vseh zakonsko določenih izplačil, kot je usklajevanje pokojnin. Če ničesar ne storimo, bo treba vsako nadaljnje leto od 200 do 300 milijonov dodatnih sredstev, javni dolg bi pa že leta 2021 presegel 60 % bruto domačega proizvoda samo na ta račun.

Drugo vprašanje je vprašanje padanja začetnih pokojnin, kar je vgrajeno v obstoječi sistem. Če je zdaj povprečna pokojnina na ravni dobrih 60 % povprečne plače, bi se ta odstotek spuščal naprej proti 50 % in lahko tudi pod 50, kar bi resno

ogrožalo socialni položaj vse večjega števila upokojencev.

Zato smo se s socialnimi partnerji dogovorili, da mora moderniziran sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotoviti uresničitev dveh temeljnih ciljev: vzdržnost pokojninske blagajne in zaustavitev padanja pokojnin glede na plače. Nabor ukrepov, ki jih predlagamo, smo pripravili v sodelovanju z najboljšimi strokovnjaki pri nas. Pri čemer smo se posluževali znanja, ki obstaja na tem področju v širšem prostoru. Na tej podlagi lahko zagotovim, da predloženi zakon zagotavlja vzdržnost pokojninskega sistema za obdobje naslednjih 15 do 20 let in da bodo pokojnine nehale padati oziroma bodo po novem višje za 2 do 18 %, bolj se bodo dvignile nižjim dohodkovnim skupinam kot višjim.

Med glavnimi ukrepi izpostavljamo zlasti naslednje: dvig starosti za starostno upokojitev na 65 let, enotno za oba spola, in dvig starosti za predčasno upokojitev na 60 let. predlagamo nov način usklajevanja pokojnin, in sicer 60 % glede na rast plač in 40 % glede na rast življenjskih stroškov. Nov način določanja pokojninske osnove je predviden, in sicer število upoštevanih let naj se podaljša z 18 na 34, odmerni odstotek se ne spreminja več in ostaja na ravni 80 % in prav tako fiksiramo izravnalni količnik. To bo zagotovilo, da se plače ne bodo zniževale oziroma se bodo nekoliko povečale. Pobiranje prispevkov uvajamo od vseh oblik dela, in sicer brez odloga in možnosti odpisa. Izločamo socialne transferje iz pokojninske blagajne, in sicer tiste transferje, za katere niso bili plačani prispevki za sistem socialne varnosti. Nov pokojninski sistem predvideva celo vrsto ugodnosti oziroma posebnih rešitev za posebne skupine. Za delavce, ki so začeli delati zgodaj, predvidevamo, da se lahko ženske upokojijo pri 41 letih pokojninske dobe in moški pri 43 letih pokojninske dobe, ni jim treba čakati do 65. leta starosti. Za delavce, ki delajo v težkih življenjskih razmerah, je predvidena poklicna pokojnina in delna upokojitev. Za starševstvo omogočamo posebne ugodnosti. Za delavce, ki nadaljujejo delo po izpolnjenih pogojih za predčasno upokojitev, dajemo bonus 20 % k plači, za delodajalce, ki zaposlujejo te delavce, pa znižujemo prispevke.

Vsi navedeni ukrepi bodo uvedeni postopno, tako da bo prehodno obdobje trajalo naslednjih 15 let. Verjamemo, da novi predlog pokojninskega zavarovanja bremena porazdeljuje enakomerno med vse generacije, čeprav se s tem vsi socialni partnerji ne strinjajo. Zato tudi pričakujemo tvorno razpravo tekom sprejemanja tega zakona in dajemo možnost, da se posamezne rešitve še dodatno uskladijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Vito Rožej bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani minister s sodelavcem!

Slovenski socialni model, ki temelji na medgeneracijski solidarnosti, je temelj socialne države, ki se ji v Poslanski skupini Zares – nova politika ne mislimo odpovedati. Dejstvo pa je, da so tako slovenski kot drugi evropski socialni modeli relativno dragi, vendar jih zaradi tradicije in implementiranega redistributivnega socialnega modela ohranjamo. Zakaj? Ker smo seveda prepričani, da morajo naša in ostale socialne države omogočiti in ustvariti prostor, kjer bo zagotovljena visoka socialna varnost za vse generacije, v primeru tega zakona za starejšo generacijo. Dejstvo je, da številni negativni trendi vplivajo na trdnost samega pokojninskega sistema. Pokojnine danes predstavljajo kar 11 % delež bruto družbenega proizvoda, po nekaterih izračunih pa se bo ta samo še poviševal, celo do 18 % deleža. Kateri so torej ti omenjeni trendi; slovenska starejša populacija oziroma njen delež se povečuje, število rojstev je omejeno, navkljub zviševanju rodnosti teh trenutnih težav ne odpravlja. Pričakovana življenjska doba se podaljšuje, zaradi številnih strukturnih razlogov pa se težave v gospodarski rasti odražajo pri vzdrževanju celotnega pokojninskega in celotnega socialnega varstva starejših. Sedanji sistem oziroma pokojninska reforma iz leta 2000 zato ne more več zagotavljati vzdržnosti sistema, predvsem pa ne more zaustaviti padanja višine pokojnin, kar marsikaterega

danes upokojenega spravlja na prag revščine.

Tudi zato želimo s to spremembo vpeljati na nek način več solidarnosti med vsemi generacijami, saj predlog predvideva plačevanje prispevkov iz vsakega opravljenega dela. Tako bodo tudi mladi, ki se doslej preživljajo, recimo, s pogodbenimi deli, morali biti solidarni z redno zaposlenimi. Samozaposleni v svobodnih poklicih, ki so izkazovali prenizke prejemke, bodo morali biti znotrajgeneracijsko solidarni. In seveda tudi zdaj aktivna generacija bo morala dodati svoj delež in delati dlje, saj bo pravice iz pokojninske blagajne tudi koristila dlje kot pa generacije pred njo.

Decembra lani smo ob javni predstavitvi mnenj o modernizaciji pokojninskega sistema v Republiki Sloveniji skupaj ugotovili, da pokojninsko reformo kot eno od kompleksnejših strukturnih sprememb potrebujemo. V prvi vrsti, da sledimo ciljem vzdržnega sistema in predvsem, da zagotovimo zaustavitev padanja višine pokojnin, s čimer bomo zagotovili človeka dostojno življenje. Projekcije staranja evropskega prebivalstva, kjer Slovenija, žal prednjači, so neizprosne. Lanskoletna statistika kaže, da je bilo pred lanskim 325 tisoč 321 ljudi starejših od 65 let. Čez deset let naj bi jih bilo 420 tisoč 317, leta 2060 pa že 589 tisoč 900. V Evropski uniji se dviga tudi pričakovana življenjska doba; rojeni leta 1960 lahko pričakujejo, da bodo doživeli 67 let, če so moškega spola oziroma 73 let, če so ženskega. Podatki za otroke, rojene leta 2004 pa kažejo, da lahko moški pričakujejo skoraj 76, ženske pa skoraj 82 let.

V Sloveniji je bila povprečna starost žensk pri upokojitvi leta 2008 57 let in šest mesecev, povprečna starost moških pa 60 let in devet mesecev. Zato zakonodajni predlog pokojninske reforme vnaša zahtevo po višji starosti ob upokojitvi s sistemskim vnosom tako imenovanih bonusov in malusov, ki naj bi spodbujali zaposlene k čim daljši aktivnosti. Zdaj spremenjeni pokojninski sistem bo po izračunih tolikšen prirastek upokojencev finančno vzdržal le do leta 2020. Na to nas opozarjajo tako domači strokovnjaki kot OECD. V analizi trga dela in socialnih politik nam sporočajo, da je zaradi hitrega staranja prebivalstva trenutna pokojninska politika pod finančnim vprašajem, nadaljnje reforme pa

nujno potrebne. Eden izmed vodilnih ekonomistov in velik poznavalec evropskih socialnih modelov, Andre Sapir, opozarja na grožnjo, ki sledi ob starajoči se populaciji redistributivnem socialnem modelu, to je ob pretočnem sistemu, ki ga poznamo v Sloveniji, in pravi: "Dobro je, da ljudje živijo dlje, vendar imamo hkrati manj otrok. In če živimo dlje, si želimo spodobne pokojnine, saj si nihče ne želi revnih staršev in starejših ljudi. Vsi želimo, da imajo naši starši primerne pokojnine in ustrezno zdravstveno nego. To je zelo dobro, vendar če želimo, da bo tudi v prihodnje tako, moramo sprejeti ukrepe."

V Poslanski skupini Zares – nova politika, smo prepričani, da si nihče izmed nas ne želi revnih starejših ljudi, neurejenega zdravstvenega varstva, odsotnosti organizirane nege starejših na domu in slabo delujočega pokojninskega sistema. Podatki pa dokazujejo, da smo se znašli ravno pred omenjenimi težavami, hkrati pa tudi pred odporom sindikatov in druge civilne javnosti. Trenutno je izkazana potreba po urejanju finančnih instrumentov pri zmanjševanju revščine starih ljudi z oblikami socialnih transferov, že peto leto se odlaša sprejem zakona, ki bi uredil nego in oskrbo starejših ljudi na domu, izkazana je potreba po zdravstveni reformi in še bi lahko naštevali. Izziv starajoče družbe v stroškovnem smislu postaja v Sloveniji in tudi v Evropi največji sistemski problem. Žal analiza tveganja izkazuje tudi dolgoročno ogrožanje stabilnosti javnih financ.

Državni zbor v temu trenutku stoji pred izredno težko nalogo. Komaj 10 let mineva od reforme, v temu času pa so druge evropske države naredile korake naprej, danes je čas, da to storimo tudi mi. Modernizacija je potrebna. Predlagane rešitve pa tudi po mnenju uglednih strokovnjakov sledijo potrebam in spremembam v drugih sistemih. Ob tem naj povem, da smo v Poslanski skupini Zares – nova politika pričakovali nekoliko več razprave glede problemov drugega stebra, na kar so nazadnje opozarjali tudi sodelujoči v razpravi ob javni predstavitvi mnenj 4. oktobra letošnjega leta. Za doživljenjsko rento dodatnega pokojninskega zavarovanja se po predlogu še vedno predvideva obdavčitev, ki ni stimulatívna. V tem kontekstu verjamemo navedbam pristojnega ministra, da bo skupaj

z ostalimi resorji našel ustrežne rešitve, ki jo bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika z veseljem potrdili.

Odperta ostajajo nekatera vprašanja, ki jih bomo, verjamem, v nadaljnji parlamentarni proceduri uspeli rešiti v najboljši meri v javno korist. Gre za vzpostavitev načela odvisnosti med vplačili in izplačili v sistemu pokojninskega zavarovanja, čeravno v Poslanski skupini Zares – nova politika pogrešamo vpeljavo tako imenovane socialne kapice. Ob tem bom izpostavil obdobje, ki bo predstavljalo osnovo za višino pokojnine. Predlaganih 34 let je po naši oceni še vedno lahko predmet diskusije in prav bi bilo, da različnim predlogom prisluhnemo tekom nadaljnje razprave in sprejema v Državnem zboru, tudi z vidika anomalij na področju neplačevanja socialno varstvenih prispevkov, kjer je posameznik zaradi nedorečene zakonodaje in njenega izigravanja s strani delodajalcev nedvomno potegnil krajši konec. Taka dejanja in razmišljanja so za našo poslansko skupino nesprejemljiva, zato upamo, da jih bo po sprejemu predloga zakona čim manj oziroma da jih ne bo.

Tu so tudi vprašanja glede služenja vojaškega roka, vprašanje upoštevanja števila otrok za pridobitev pravice do starostne pokojnine, ki se zniža za vsakega rojenega ali posvojenega otroka za osem mesecev, vendar največ za 24 mesecev, pri čemer se ne more znižati pod 63 let. Sprašujemo se, zakaj pač ne pod 63 let v primeru treh, petih, šestih, osmih, čim več, skratka otrok. Ob tem ne moremo zaobiti tudi resnega problema mlade generacije. Ustvarjanje stabilnih zaposlitev in normalnih življenjskih razmer za mlade morata biti visoka prioriteta, ker bi bilo sicer najbolje reševati hkrati s pokojninsko reformo. Poleg strukturnih sprememb na različnih področjih, ki se jih Vlada že loteva, so nujni tudi premiki k povečevanju in optimiziranju kakovosti življenja in zadovoljstva posameznikov. Radi bi spomnili na vizijo dr. Trontlja, gospoda Hanžka, dr. Gregorčičeve in ostalih, ki pravi, da moramo za bolj enakomeren razvoj družbe nujno ustvarjati nova delovna mesta, ustrezne delovne in socialne standarde, uveljaviti visoke standarde varovanja okolja, omogočati bolj enakomerno, pravičnejšo porazdelitev resursov in zagotavljati trajnostni

pristop. Vemo, da so za vse naštetu potrebne temeljite spremembe, ki naj bi temeljile na izhodiščih prostega tržnega gospodarstva, uravnoveženega z modernizirano vlogo socialne države, ki bi jo spremenili v omogočujočo državo blaginje.

Podaljševanje zaposlenosti bo od vseh nas terjalo velike premike, tudi na področju delovnega okolja in delovnih procesov za starejše. Pristojno ministrstvo oziroma Vlada bo morala pristopiti k ustrežnejšim ukrepom, seveda v sodelovanju z delodajalci, ki bodo vsem starejšim na delovnem mestu omogočili korektno izpolnjevanje delovnih nalog, za kar bo verjetno potrebno pristopiti k sistemu prekvalifikacij, prerazporeditev, k vpeljavi ustreznih programov, sprememb samih delovnih procesov in še bi lahko našteval. Sam si brez tega težko predstavljam uspešno in kakovostno delo vzgojiteljice ali vzgojitelja, trgovke ali trgovca. Vse več je namreč nedopustnih pritiskov ravno zaradi delovne nezmožnosti in preobremenjenosti zaposlenih, zato je tudi delovna klima neustrezna oziroma na izredno nizki ravni. Pravzaprav je vprašanje nezadovoljstva delavk in delavcev na delovnem mestu iz leta v leto večja težava. A o tem bo treba spregovoriti še kdaj kasneje.

Torej, da povzamem. Predlog zakona je korak naprej, saj sledi osnovnim ciljem vzdržnosti sistema in preprečitvi padanja pokojnin. Stabilizira pokojninske osnove in odmerne stopnje. Prispeva k večji transparentnosti in aktuarski pravičnosti. Predlog zakona dokazuje, da se je Slovenija sposobna pravočasno prilagajati na spreminjajoče se demografske in fiskalne razmere, zato bomo predlog zakona v Poslanski skupini Zares – nova politika podprli. Vendar je treba opozoriti, da vsekakor tudi ta reforma, žal, ni in ne bo večna. Potrebno bo redno evalviranje in bojimo se, da bomo morali po 10 oziroma 20 letih ponovno korigirati oziroma nadgrajevati ta sistem. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine... Oprostite, gospod Urh. Gospod Presečnik bo predstavil

stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke. Se opravičujem.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Spoštovani gospod minister, direktor direktorata, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se zavedamo, da je ena najpomembnejših strukturnih reform v Sloveniji prav pokojninska, kajti dejstvo je, da finančno stanje pokojninske blagajne že dolgo ni več vzdržno, napovedi pa so še bolj črnoglede. Pri pokojninski reformi gre za projekt najširšega interesa, ki bo vplival na vse generacije Slovencev, zato je pomembno, da bi se javnost čim bolj vključila v oblikovanje končnega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predvsem pa, da so znane posledice in izračuni za generacije, ki so tik pred upokojitvijo in za prehodne generacije. Teh izračunov žal nimamo, je pa ugotovitev Ekonomskega inštituta, da je možna celovita analiza vseh razlik med zakonom številka 1 in zakonom številka 2, torej da bi bila mogoča z mikrosimulacijskim pokojninskim modelom, v katerem bi bile na podlagi konkretnih podatkov za dovolj velik vzorec posameznikov izračunane pokojnine v skladu z vsemi upokojitvenimi parametri, ki jih določata ZPIZ 1 in ZPIZ 2. Ker takšen model ni na voljo, so naredili primerjave osnovnih razlik na primeru standardiziranega posameznika ter njegove pokojnine. Ugotovitev Ekonomskega inštituta o vplivih novega predloga zakona je, da bo treba za približno enako pokojnino delati približno tri leta dlje, moški bodo prejeli pokojnino kljub temu enako dolgo, ženske pa manj časa, kot bi po sedanjem zakonu, saj je, na primer, življenjsko pričakovanje 61-letnice v letu 2026 nižje od življenjskega pričakovanja 58-letnice v letu 2009, medtem ko bo za moške ostalo praktično nespremenjeno. Ker pa gre na drugi strani za politično odločitev in pravno nepravilno ureditev, se seveda inštitut ni opredelil do že pridobljenih pravic tistih generacij, ki bodo izpolnile pogoje, na primer, v naslednjih petih letih, in na primer do tistih, ki se jim jemlje tako imenovana državna pokojnina. Jasno je tudi, da bo v prihodnje nujno še dodatno podaljšati delovno dobo, če ne bo drugih ukrepov in več zaposlenih,

predvsem mladih, ki bodo polnili blagajno, in da je ta ukrep, torej ta zakon, le začasen.

Državljanke in državljani Slovenije in vsi upravičenci do pokojnine imajo pravico vedeti in se zavestno odločiti za takšno reformo, saj gre za njihovo usodo in njihov težko prisluženi denar. Poslanci Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da se vsi zavedajo tudi pomembnosti in posledic te reforme za naslednje generacije, za prihodnost mladih. Očitno je, da ljudje ne zaupajo obljubam in trditvam Vlade ter ministrstva, da gre za pravičnejšo ureditev pokojnin, saj množično iščejo možnosti, da bi se upokojili pred uveljavitvijo novega zakona. Dodatno jih spodbuja tudi dejstvo, da ta koalicija in Vlada ne upoštevata ne strokovne ne civilne javnosti pri zakonodaji, ki v temeljih posega v našo družbo in v tradicionalne vrednote, ne spoštujeta socialnega dialoga, s prisilo sprejemata zakone, zato tudi v pokojninsko reformo nimajo zaupanja in zato rešujejo svoje pravice na svoj način.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se zavzemamo za pravično pokojninsko reformo, ki ne bo prizadela generacij, ki so že do zdaj nosile breme tranzicije in napak iz preteklosti. Najlažje je jemati pravice in zviševati davke s pozicije moči, posledice pa bodo dolgoročne in dosegel se bo nasprotni učinek od zelenega. Dejstvo je, da poslovno okolje Republike Slovenije zaznamujejo visoka obremenitev dela, visoki stroški dela in tudi visoka obdavčitev kapitala. Posledice so nedvoumne, nekonkurenčno poslovno okolje. Od Vlade Republike Slovenije pričakujemo, da za ohranitev konkurenčnosti ne bo ostala pri pokojninski reformi, temveč da bo bolj odločno pristopila tudi k zniževanju stroškov državne uprave – pri tem mislimo na nepotrebne investicije in druge materialne stroške –, ne pa na znižanje zasluženih plač zaposlenih uslužbencev in da bo Vlada učinkovito zmanjšala tudi obseg sive ekonomije. Nikakor ne podpiramo dviga prispevne stopnje, saj bi s tem preveč zvišali že tako visoke stroške dela. Zavedamo se tudi, da bi nadaljnje odlašanje s pokojninsko reformo v naslednjih letih povzročilo še večje zaplete, zato že od prvega osnutka zakona dalje aktivno in tvorno sodelujemo pri pripravi novega zakona. Že v fazi javne razprave smo opozorili na nesprejemljive predloge, ki bi

prizadeli generacije, ki so do zdaj s svojim delom in žrtvovanjem gradile našo družbo in konec koncev tudi državo. Zato smo pripombe strnili v sedem bistvenih točk za izboljšavo zakona, vztrajali pa bomo pri nekaterih. Pri tem moram poudariti, da so nekateri naši predlogi v času razprave, v času, ko smo dajali pripombe, bili tudi upoštevani. Na primer ena od takih pripomb je bila tudi ta iz prve obravnave oziroma prvega osnutka, kjer ni bilo olajšav oziroma zmanjšanja starosti ob upokojitvi mater. Ta pripomba je bila žal samo delno upoštevana. Upoštevana je bila pa druga, da naj se v pokojninsko osnovo za izračun pokojnine štejejo vsi prejemki oziroma zavarovalne osnove zavarovancev, od katerih so bili plačani prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Torej ta naša pripomba je v tej fazi upoštevana. Ampak, kot sem rekel, vztrajali bomo predvsem pri parih naših pripomb, kot so naslednje, pa jih bom tudi naštel.

Predlagamo, da se znižanje starosti ob upokojitvi, to, kar sem že omenil, prizna materam za vse otroke, ne samo za tri, tako v primeru starostne kot tudi v primeru predčasne upokojitve.

Drugo, državna pokojnina. Vztrajamo, da že pridobljenih pravic upokojenci ne smejo izgubiti.

Tretje, obvezno služenje vojaškega roka, naj se brez dodatnih pogojev šteje v pokojninsko dobo. Mislimo na to obvezno služenje vojaškega roka ali v času bivše države ali v času tudi Slovenske vojske v tistem obdobju, ko je bilo služenje še obvezno in so bili fantje, ki so služili vojaški rok, v neenakopravnem položaju s tistimi, ki jim tega iz različnih razlogov ni bilo treba storiti.

Četrtič, vsakemu zavarovancu in upokojencu omogočiti neposredni vpogled v vse njegove pretekle in tekoče zbrane podatke pri pokojninskem zavodu preko spletne aplikacije. Gre za tehnično rešitev, za katero verjamemo, da zahteva veliko ustvarjalnega dela pri pripravi takšne možnosti, vendar jo država zagotovo mora vpeljati, če hočemo, da bo pokojninski sistem pregleden vsem. Številni argumenti in še zlasti primeri iz prakse nas prepričujejo, da je neposreden vpogled in ureditev lastnih podatkov, pomembnih za uveljavljanje

bodočih pravic, ki jih za vsakega zavarovanca in upokojenca posebej zbira pokojninski zavod, ne le pravica posameznika, temveč tudi potreba države, ki bo tako omogočila zavarovancem možnost vpogleda v stanje zavarovanja in plačil prispevkov, kot tudi upravljavec podatkov, ki bo na ta način lahko ažurno urejal zavarovančeve podatke in s tem zagotavljal pravičnejšo odmero pravic.

K 1. točki, ki sem jo navedel, smo Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke in naši dve stranki prehodnici že od osamosvojitve dalje opozarjali na pereč demografski problem, ki bo prizadel pokojninsko blagajno. Opozarjali z izračuni, tudi stroka je to počela. Predlagali smo ukrepe družinske politike, ki bi spodbudili mlade, da si ustvarijo družino in poskrbijo za svoje naslednike, ki bodo dopolnili tudi pokojninsko blagajno. Predlagali smo tudi ukrepe, da ne bi bremena starševstva nosile le ženske, matere, prav je, da imajo pravico do skrbi za otroke tudi očetje. K podpori staršev mora pravzaprav prispevati vsa družba. Zato bomo vztrajali tudi pri sedanjih pokojninski reformi pri pravičnejši ureditvi za matere, da se jim priznajo otroci za znižanje starostne meje ob upokojitvi. Taka pozitivna ureditev je sporočilo mladim, da država ceni njihov prispevek k državi, družbi in če hočete socialnim blagajnam in s tem, da otroke imajo, skrbijo zanje in jih pripravijo za narodu koristne državljane. Starši, predvsem matere, si zaslužijo tako imenovani beneficiran staž, poklicno pokojnino, če se izrazim s terminologijo novega pokojninskega zakona, prav tako kot je to upravičeno za druge, ki delajo na težkih delovnih mestih, za vojake, policiste, rudarje in podobno. Nikakor ne moremo pristati na tezo, da bodo matere, če se bodo upokojile prej, zato ker so rodile štiri ali pet otrok, ogrozile pokojninsko in državno blagajno. Pri predlaganem starostnem pragu 65 let za šest otrok, to pomeni znižanje le na 61 let starosti in celo 12 otrok prinese samo znižanje na 57 let starosti, to pa je še vedno nekaj mesecev manj kot velja sedaj, hkrati pa so zaradi redkosti družin s tako velikim številom otrok in ob istočasnem upoštevanju potrebne delovne dobe 41 let finančne posledice v pokojninski blagajni praktično nezaznavne. Kljub znižanju starosti mora imeti imeti dovolj delovne dobe, zato ta

predlog finančno ne pomeni bistveno višje obremenitve za blagajno. Starostna olajšava iz naslova starševstva se iz nam nerazumljivega razloga ne upošteva. Po mnenju Slovenske ljudske stranke gre pri tem za diskriminacijo ali pa za nedoslednost predpisov. Če se bo nekdo zavestno odločil ali bo zaradi različnih okoliščin prisiljen, da se bo upokojil predčasno, bo po novem predlogu tako ali tako deležen določenih malusov pri izračunu pokojnine, nikakor pa ni razumno, da bi moral biti obenem kaznovan tudi z nepriznanjem celotne starševske olajšave. Prav tako ne moremo podpreti neustavne določbe, na katere smo opozarjali že pri sprejemu socialne zakonodaje, da se že pridobljeno pravico do državne pokojnine vzame upravičencem in bodo morali na novo uveljavljati pravico tokrat do socialne podpore. Res je, da pokojninsko blagajno bremenijo številni ukrepi, ki so v preteklosti pripeljali do anomalij, ki se kažejo znotraj sistema, nikakor pa ne moremo pristati na to, da se cca 17 tisoč ljudem vzame minimalna pokojnina, ki so jo že prejeli. Ne strinjamo se, da se zaradi morda nekaterih posameznih primerov kar generalno vzame pravica do državne pokojnine vsem, saj bodo prizadeti tisti, ki jim je dobrih 200 evrov pomenilo možnost dostojnega preživetja na stara leta, predvsem ljudje na podeželju, predvsem kmečke in obrtniške žene, ki v preteklosti niso mogle oziroma smele biti zavarovane. Predlagamo, da se v novem pokojninskem zakonu določi, da vsem prejemnikom in vsem, ki jim je bila pravica do državne pokojnine priznana do uveljavitve novega zakona, ta pravica ostane. Vsem obstoječim upravičencem, ki bi jim novi zakon o socialnih transferjih omogočal drugačne pravice, pa naj se omogoči prosta izbira oziroma priznanje tiste pravice, ki je zanje ugodnejša. Vse izplačane državne pokojnine morajo bremeniti izključno državni proračun tako, kot ga že do zdaj. Da bo reforma pravična predlagamo, da se resno preučijo prehodna obdobja in upoštevajo številna opozorila in prispela pisma protesta tistih, ki izpolnijo pogoje v naslednjih nekaj letih. Prehodno obdobje je zelo strogo postavljeno in kaže na to, da želi Vlada dobesedno vzeti iz žepov že skorajda zaslužene pokojnine. Primer. Oseba, ki bi lahko po stari, veljavni zakonodaji šla v pokoj na primer v juniju v

prvi polovici naslednjega leta, po novi zakonodaji pridobi še dodatna štiri leta. Konkretni primer za žensko z dopolnjenimi 56 let starosti letos, 35. leti delovne dobe, dvema otrokoma in dvema letoma priznanega študija. Primeri s tako velikimi razlikami med staro in novo zakonodajo niso prikazani v primerjalnih izračunih. Ta trd prehod prav tako navaja ljudi, da že letos poskrbijo za zavarovanje svojih pravic.

Zaradi vseh omenjenih predlogov predlagam spremembo 393. člena, in sicer da se ponudi možnost upokojitve po stari zakonodaji vsem, ki imajo do upokojitve na dan 31. 12. 2010 še, na primer, 5 let ali manj. S tem se bo preprečilo masovno prehajanje ljudi na zavod za zaposlovanje in s tem se bo razbremenila država. Ljudje bodo ob takem določilu do dneva upokojitve sami poskrbeli zase.

Prejeli smo številna ogorčena pisma, kjer prizadeti zahtevajo to pravico, saj so tik pred upokojitvijo, kar pomeni, da so večino delovne dobe že odslužili. Nič ne bo rešeno s tem, ker se čutijo ogoljufane za zasluženo pokojnino in se jih s tem sili, da hitijo na različne načine v pokoj, na čakanje in podobno.

Prosim tudi predstavnike Vlade oziroma ministra, da pojasni naslednje.

Zakaj se že dokupljena doba v preteklosti sedaj ne upošteva za upokojitev?

Drugič. Zakaj se jemlje staršem leto, ki jim je bilo priznано za starševstvo? Upamo, da gre le za napako, na primer, po mojih podatkih za študentke, ki postanejo matere.

Tretjič. Ali bo popravljena anomalija, ko je moral podjetnik, s.p., svojo obrt zapreti ob upokojitvi, če ni zaposlil delavca, delavec pa nasprotno, ki je istočasno imel ali odprl s.p., po upokojitvi lahko nadaljuje z espejem.

Poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke se bomo odločali o podpori zakonov v prvi obravnavi, ko bo iz razprave in odgovorov predstavnikov Vlade razvidno stališče Vlade do naših predlogov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

ANTON URH: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister, državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Predstavil bom stališče poslancev DeSUS-a glede Predloga zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju.

Po desetih letih veljavnosti sedanje ureditve pokojninskega sistema, ki niti še ni zaključila postopnega in popolnega prehoda na uveljavitev vseh zakonskih rešitev, imamo v zakonodajni proceduri novo modernizacijo pokojninskega sistema. Le-ta je primerjalno precej bolj udarna, najbolj v smislu vprašanja, kaj pomeni in kaj prinaša na področju pogojev upokojevanja. To je tema, ki razumljivo dviguje nezadovoljstvo in strah tistih, ki jih bo reforma glede na pričakovanje izpolnitve pogojev po veljavnem zakonu v krajšem obdobju nekaj let najbolj prizadela, seveda v tem smislu, da bodo morali delati nekoliko dlje, če bodo želeli imeti polno starostno pokojnino.

Takoj naj povem, da smo v Poslanski skupini DeSUS glede te, kot kaže najbolj sporne točke reforme za predstavnike delodajalske strani, enotnega mnenja, da je prehod na daljšo aktivno dobo dela nujen, ker to narekujejo demografske razmere in projekcije ter realnost sedaj resnično prehitrega upokojevanja glede na življenjsko dobo. Tako kot v pretežnem delu razvitega sveta se tudi v Sloveniji življenjska doba podaljšuje in zaradi nizke rodnosti se prebivalstvo pospešeno stara. Najbolj številčna povojna generacija odhaja v pokoj. To pomeni velik izziv za pokojninski sistem in posledično družbo kot celoto. Pri presoji, ali je za uveljavitev pravice do pokojnine odločilna le delovna doba ali tudi starost, ne gre prezreti, da se je za kombinacijo obeh pogojev naša družba odločila že pred dvema desetletjema. Argumenti, ki so prevladali tedaj, so bistveno bolj prišli do izraza danes, seveda pa tudi med evropskimi državami noben pokojninski sistem ne temelji zgolj na pokojninski dobi. Strinjamo se, da pogoji ne morejo ostati enaki sedanji ravni, saj se pričakovana življenjska doba in čas uživanja pokojnine iz leta v leto povečujeta. Ne smemo prezreti zelo pomembnega dejstva, da vsaka kasnejša generacija vstopa na trg dela kasneje in tudi v bistveno spremenjene pogoje dela kot so vstopale aktualno

upokojene generacije. Poleg tega smo ocenili, da doprinosi starejših delavcev za delodajalce in družbo kot celoto izjemnega pomena, saj svoje dolgoletne izkušnje, znanje in tudi odlične delovne navade posredujejo mlajšim generacijam.

Kljub temu, da smo v delu reforme, ki dviguje polno upokojitveno starost na 65 let, pritrdili predlagatelju, pa je treba nekaj povedati v zvezi s tako visoko postavljeno starostjo. Enotnost upokojevanja pri 65 letih za polno starostno pokojnino je po naši oceni nekoliko vprašljiva zaradi različne specifikke in zahtevnosti delovnih mest glede na posamezne vrste dejavnosti in samo intenziteto dela v povezavi s psihofizičnimi sposobnostmi slehernega posameznika. Res je predlagatelj to nekako vzel v obzir s tem, ki je zagotovil možnost predčasnega in tudi delnega upokojevanja za tiste, ki dela po 60. letu ne bi več zmogli opravljati v polnem ali delnem obsegu, ampak vendarle bodo ti kaznovani z nižjo pokojnino, s trajnim malusom, zato ker delovnih obveznosti enostavno ne bi mogli več opravljati. Prav je tudi, da je predlagatelj predvidel tudi možnost uveljavitve polne starostne pokojnine tistim, ki so vstopali na trg dela zgodaj, s 17. letom in prej, in ki se praviloma zaposlujejo v industrijskih in nekaterih storitvenih panogah. Problematična so še vsa dela in poklici, pri katerih vidimo vprašljivost zmožnosti delavcev za opravljanje dela in ne bodo varovani z možnostjo polne starostne pokojnine ob starosti 60 oziroma 58 let in pokojninsko dobo 43 oziroma 41 let, ker zaradi poklicnega in srednjega šolanja ne bodo zgodaj vstopili na trg dela. Možnost, ki jo v dobri veri vidi predlagatelj za podaljševanje delovne aktivnosti, je tudi v prekvalificiranju delavcev, tukaj pa ostaja odprto vprašanje možnosti delovnih mest, ki bi nudile vsaj približno enak plačilni standard. Še en pomemben vidik, ki nas skrbi pri tej točki reforme je, da se sprašujemo, kako bo z zagotavljanjem delovnih mest zaradi podaljševanja delovne aktivnosti, kaj in kako se bo dogajalo na ustvarjanju novih delovnih mest, da se bodo na trg dela lahko vključevale mlajše generacije in da bodo istočasno imele varno zaposlitev starejše generacije. Torej, če zaključim in povzamem povedano na temo podaljševanja delovne dobe, je predlog po eni strani popolnoma

razumljiv, po drugi strani pa ostaja bojazen, da zelenih učinkov ne bo – še več – videti je treba tudi stranske učinke, ki se bodo po naši oceni kazali na področju fizičnega in psihičnega zdravja in v povečanju stopnje strukturne brezposelnosti.

Zelo kočljiva zadeva predloga zakona je vprašanje razmerja med plačami in pokojninami. Za Poslansko skupino DeSUS je še vedno odprto vprašanje formule usklajevanja pokojnin. Če se usklajevanje pokojnin ne ravna po rasti plač, to preprosto pomeni, da bodo pokojnine po predlagani formuli 60 : 40, glede na rast plač, realno precej padale, kar pomeni večanje razkoraka razmerja med plačami in pokojninami, usklajevanje pokojnin po švicarski formuli oziroma po formuli, ki se oddaljuje od usklajevanja pokojnin z rastjo plač, ima za posledico nadaljnje slabšanje relativnega dohodkovnega položaja upokojencev, od katerih jih je že danes 53 % na pragu revščine. 53 %! Med starostnimi upokojenci jih je takšnih 43 %. Ob predlogih usklajevanja pokojnin, po katerih – od variant modificirane švicarske formule – je očitno, da vsaka od njih prinese zmanjšanje pritiska na izdatke javnofinančnih sredstev, torej se zasleduje zgolj cilj zmanjševanja izdatkov pokojninske blagajne, ne pa tudi cilj dostojne pokojnine za vse generacije upokojencev. Upoštevati pa je treba tudi realnost, da so se plače v preteklih 10-ih letih precej povišale, za okoli 81 %, pokojnine pa ne glede na usklajevanje z rastjo plač precej manj, za okoli 56 %. Realnost je tudi, da so življenjski stroški pri nas že dosegli in celo presegli raven evropskih cen, plače pa dosegajo približno polovično vrednost primerljivih evropskih plač. Torej je pričakovati dolgoročno naraščanje plač. Tako je brez ustreznega usklajevanja nadaljnje zniževanje razmerja med povprečnimi pokojninami in plačami neizbežno. V izogib posledicam slabšanja relativnega dohodkovnega položaja upokojencev je pravičen način usklajevanja samo veljavni način, torej polno, z rastjo plač.

V Poslanski skupini DeSUS se zavedamo, da je treba in da je možno doseči družbeni konsenz o tem, kakšno naj bo usklajevanje ter razmerje med plačami in pokojninami. Naš predlog je že vseskozi znan: s predlogom razmerja 80 : 20 v korist plač se želimo približati realnim zmožnostim

pokojninske blagajne in načelu ohranjanja vrednosti pokojnin do plač. To je predlog, ki je lahko sprejemljiv, da hujše škode upokojenci ne bodo utrpeli, pokojninska blagajna oziroma javnofinančni izdatki pa ostanejo še vzdržni. Tudi sama periodika usklajevanja se s predlogom spreminja in je treba vedeti, da je tudi nižja raven pokojnin glede na plače, zato usklajevanje enkrat letno ni sprejemljivo. Zaostajanje rasti pokojnin za rastjo plač pomeni tudi zaostajanje rasti kupne moči upokojencev za kupno močjo aktivne populacije. Ne pozabimo, da se pretežni del pokojnin tekom meseca vrne v gospodarstvo, zato pokojnine niso stran vržen denar, kot to mislijo nekateri, ko menijo, da so pokojnine predvsem strošek.

Prispevki. Ne glede na to, da prispevne stopnje in višine prispevkov določa zakon, ki ureja prispevke za socialno varnost, bi moral ta zakon določiti, da so prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delodajalce in delojemalce enake. V preteklosti, pred približno 15 leti, do leta 1996 so enake prispevne stopnje že veljale. Iz skupne prispevne stopnje 31 % se je prispevna stopnja postopno znižala do današnje 24,35 %, vendar zgolj za delodajalce, tako da je danes razmerje 15,5 % : 8,85 %. Tak ukrep naj bi veljal samo začasno, do razbremenitve davka na plače. Ukrep je bil nujen tudi zaradi zagotavljanja in krepiteve konkurenčnosti gospodarstva, povečevanja ustvarjanja novih delovnih mest. Pokojninska blagajna pa je v vseh teh letih iz tega naslova prikrajšana za nekaj milijard evrov. Zato bi bilo treba tudi to prišteti med vzroke krize pokojninskega sistema in blagajne. S tem je državni proračun prevzel ta del financiranja, do takrat pa proračunskih sredstev za pokojninsko blagajno ni bilo treba. Še več, v preteklosti so se viški pokojninske blagajne plasirali v financiranje več pomembnih državnih investicij, ki niso imele nobene povezave z namenom pokojninske blagajne. Žal se v času konjunktne vrnitev na enako prispevno stopnjo ni zgodila in verjetno dvig prispevne stopnje delodajalcem v času krize ne bi bil ravno na mestu. Pa vendar bi bil tak ukrep nujen, sprejemljiv, lahko bi bil tudi postopen prehod na izenačitev prispevne stopnje, za dvig prilivov v pokojninsko blagajno in s tem za vzdržnost pokojninske blagajne te ne

nazadnje njeno večno avtonomnost glede na ostale vire financiranja.

Poleg tega je Slovenija redke primer med evropskimi državami, ki imajo pol nižji prispevek delodajalca za pokojninsko blagajno, kot jih prispeva delavec. Načela Mednarodne organizacije dela temeljijo na zahtevi enake obremenitve delavcev in delodajalcev. In če se glede dviga upokojitvene starosti in formule usklajevanja pokojnin želimo enačiti z drugimi državami Evropske unije, potem ni razloga, da ne bi povzeli tudi enakosti razmerja za stopnje plačil prispevkov zavarovancev in delodajalcev.

Nadalje je treba izreči pomisleke in nasprotovanja glede podaljšanja obdobja vštevanja osnov za izračun pokojnine. S podaljšanjem povprečja let, ki se upoštevajo za izračun pokojnine iz veljavne ureditve, se načeloma seveda strinjamo, saj je nujno potrebno, glede na določene skupine zavarovancev in znane primere iznajdljivosti, espeji, svobodni poklici, tudi kmetije, podaljšati čas obdobja, ki se upošteva za izračun pokojnine. Jasno je, da kratko časovno obdobje povzroča anomalije in so časovne manipulacije z vplačevanjem višjih in nižjih prispevkov za zavarovanje krivične z vidika praviloma več ali manj konstantnih vplačil drugega delovnega aktivnega prebivalstva skozi vso delovno dobo. Po drugi strani pa je vprašljivo tako enormno podaljšanje, zlasti za pokojnino tistih skupin aktivnega prebivalstva, ki se sooča z nizkimi dohodki določen del ali precejšen del zavarovalne dobe, ko niso celotno obdobje v rednem delovnem razmerju, ki so na primer na zavodu za zaposlovanje in prejemajo nadomestila ali na primer nadomestila iz naslova zdravstvenega zavarovanja in na primer tudi tisti, ki bodo delali dalj časa preko malega dela. Zato je v duhu pravičnosti in solidarnosti nujno, da se s pomočjo izbire ugodnejših let in primerne višine obdobja let najde optimalna rešitev, ki bo enakomerno obremenila vse kategorije zavarovancev, saj se slednji od njih lahko kadarkoli in za določeno časovno obdobje znajde v situaciji, ko so dohodki bistveno nižji.

Opozarjamo na to, da daljše obračunsko obdobje za izračun odmere pokojnine in zajem zaporednih let v generalnem smislu pomeni padec ravni

pokojnin, ne glede na višji odmerni odstotek in ne glede na ukinitve valorizacije pokojnin, novo odmerjenih pokojnin s pokojninami že upokojeni. Pokojninska osnova naj bi bila po nekaterih izračunih v povprečju nižja približno za 13 %. Zato bi bil naš predlog v kompromisni smeri, da se upošteva 24 let, in sicer najugodnejših let, za kar v zaporednih letih niso nujna zajeta najboljša leta. Še vedno pa bi bila tudi pri 24-letnem obdobju pokojninska osnova nižja za okoli 5,5 %.

Še nekaj besedo o osnovi za plačilo prispevkov. 145. člen določa osnove, od katerih prispevke plačujejo samo zaposleni, kmetije in družbeniki. Najvišja zavarovalna osnova, od katere se bi plačevali prispevki za omenjene skupine, je po predlogu zakona 3,5-kratnik povprečne plače. To dejansko pomeni uvedbo socialne kapice, čemur nasprotujemo, saj je to očitno v nasprotju z načelom solidarnosti v pokojninskem sistemu. Če se uvaja socialna kapica samo za določene kategorije zavarovancev, se sproža tudi vprašanje enake obravnave ostalih, torej oseb v delovnem razmerju. Prav tako pa uvedba socialne kapice na enem področju lahko sproži uvedbo tudi na drugih, na primer v zdravstvenem zavarovanju.

Tudi grobo kršenje sestave sveta zavoda, kot organa upravljanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni razumna. Poleg tega menimo, da bi bilo smiselno proučiti možnost ponovne uvedbe dvotirnosti organov upravljanja sistema, torej skupščinski sistem, ki je veljal pred letom 2005 in kot ga imajo drugi po poslanstvu primerljivi zavodi – Zavod za zdravstveno zavarovanje, Vzajemna zdravstvena zavarovalnica –, sestava mora nujno obdržati zastopanost tistih, ki zagotavljajo pretežen del potrebnih finančnih sredstev za zavarovanje. Poleg tega je nujno, da imajo predstavniki posameznih interesnih skupin pomembno vlogo pri oblikovanju in uresničevanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Smiselno bi bilo svetu zavoda dodati še nekaj nalog, kot je recimo sodelovanje pri oblikovanju prispevnih stopenj in pri oblikovanju valorizacijskih količnikov. Drži, da spreminjajoča se družbene in ekonomske razmere narekujejo potrebo po prilagajanju in s tem spreminjanju pokojninskega sistema, kot javnega in primarnega stebra, katerega poslanstvo je

zagotavljanje zaslužene varne in dostojne jeseni življenja človeka. Splošni cilji, ki jih želi doseči predlog zakona, dolgoročna finančna vzdržnost in dostojne pokojnine za vse upokojene generacije, so sprejemljivi in uživajo splošno podporo. Rešitve, ki naj bi realizirale te cilje, pa ostajajo še odprte, saj obstaja dvom, da bodo takšne, kot so, dale zadovoljive, poštene in pravične rezultate. Predvsem pa ostaja vprašanje, ali je samo z reformo pokojninskega sistema narejeno dovolj, da pridemo do želenih rezultatov, in kako dolgo lahko zgolj reforma pokojninskega sistema zdrži javnofinančno vzdržnost.

Za slednje, za večjo avtonomijo pokojninske blagajne in za enakomernejšo in pravičnejšo delitev bremena reforme bi bilo namreč istočasno preveriti tudi druga področja, delovnopravno zakonodajo, davčno zakonodajo in tukaj narediti najmanj to, da se z doslednejšim izvajanjem pokojninska blagajna ustrezno polni.

Nanizanih je bilo nekaj pomislekov in dilem, ki jih vidimo v Poslanski skupini DeSUS. Pri pokojninski reformi odprtih, prav tako pa se nadejamo priložnosti, da bodo slišani preiščeni ter ustrezno upoštevani pri naslednjih branjih zakona. Tako, da bo zagotovljena tudi naša podpora. Predvsem pa, da bo dosežen konsenz tistih, ki jih reforma zadeva, upokojencev in delavstva. V nasprotnem, če za drugo branje zakona ne bodo upoštevane naše pripombe, potem od poslanske skupine ne bo podpore k temu zakonu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Miran Györek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim!

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Prav zabavno je bilo poslušati spoštovanega kolega predstavnika DeSUS-a, kritično razmišljanje o predlagani reformi, pokojninski reformi. Je pa nekaj res, na koncu pa vseeno, češ, da je primerna za nadaljnjo obravnavo. Če je to res podpora slovenskim upokojencem, potem pa res težko razumem celo zadevo.

S predlaganim predlogom novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju naj bi se začela prva faza sprememb obstoječe pokojninske zakonodaje in zadevne spremembe naj bi stopile v veljavo 1. januarja 2011. Po zatrjevanju Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve naj bi bila taka sprememba obstoječega pokojninskega sistema v Republiki Sloveniji nujna zaradi zagotavljanja finančne vzdržnosti sistema po letu 2020. V nasprotnem naj bi se po tem letu pokojninska blagajna znašla v zelo hudih težavah.

Glede invalidskega zavarovanja. Predlog novega zakona po zatrjevanju Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve naj ne bi bistveno posegal v sam sistem in pravice zavarovancev iz naslova invalidskega zavarovanja. Največ prahu je predlog oziroma vsebina predloga vsekakor dvignil zaradi dejanske upokojitvene starosti, kar naj bi tudi predstavljalo ključni cilj takšne – če rečem temu – modernizacije obstoječega pokojninskega sistema. Javna razprava, ki je potekala dejansko zdaleč premalo časa, pa je pokazala številne negativne posledice in učinke takšne pokojninske reforme in upravičeno nasprotovanje slovenske javnosti in predvsem sindikatov, ki so ogorčeni zaradi pomanjkljivega nezadostnega socialnega dialoga in samega postopka usklajevanja predlogov in stališč. Žal določeni del slovenske javnosti ni v celoti seznanjen z vsemi predlaganimi spremembami. Vsi so kvečjemu seznanjeni s podaljšanjem upokojitvene starosti na 65 let. Gre pa žal tudi za mnoge druge spremembe pomembnih parametrov upokojevanja in tudi, če smo odkriti, za kratenje človekovih pravic.

Mnoge Slovenke in Slovenci se morda ne zavedajo, kaj dejansko pomeni predlagana sprememba obdobja za izračun pokojninske osnove, ki bi se naj z dosedanjih 18 let podaljšala na 34 zaporednih najugodnejših let, kar bo vsekakor močno znižalo pokojninsko osnovo in s tem samo pokojnino in posledično še bolj povečalo revščino velikega števila slovenskih upokojencev. Že sedaj jih je več kot 50 % in vse skupaj kaže zelo slabo za naprej.

Tudi v Slovenski nacionalni stranki smo prepričani, da bi takšen predlog oziroma vsebina novega zakona zgolj za nekaj časa

odložila bistvene probleme pokojninskega sistema, ne bo pa zagotovila trajnih rešitev. Tudi po našem mnenju bi se bilo treba lotiti reševanja problema finančne vzdržnosti pokojninske blagajne drugje in z drugačnimi prijemi, sicer lahko v kratkem računamo na potrebo po novi reformi oziroma z noveliranjem zakona.

V Slovenski nacionalni stranki menimo, da se predlagatelj tega zakona loteva reševanja trajne finančne stabilnosti pokojninske blagajne na napačnem kraju. V prvi vrsti bi bilo treba ugotoviti vzroke za dosedanjo neuspešno, da ne rečem škodljivo vodenje in upravljanje pokojninske blagajne, ko so kvazi menedžerji oziroma za blagajno odgovorne osebe zapravile ogromna sredstva finančne substance pokojninske blagajne, bodisi zaradi svojih upravljaljskih, menedžerskih nesposobnosti, nemalokrat pa tudi zavestno. In kar je še bolj žalostno tudi z blagoslovom vsakokratne politične oblasti.

Tudi same kadrovske turbulence in ves direndaj v preteklosti okrog ustreznega vodstva pokojninske blagajne in ostre reakcije društev upokojencev potrjujejo trditev, da leži zajec oziroma dejanski izvirni greh prav v tem grmu.

V Slovenski nacionalni stranki se popolnoma strinjamo z mnenjem Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, da je starost 65 let kot starostna meja za polno upokojitev nesprejemljiva in da bi morali biti merilo delovna doba in vplačani prispevki za pokojninsko zavarovanje in ne starost posameznikov. Vsakemu razumnemu človeku je popolnoma jasno, da po teh s to pokojninsko reformo zaostrenih pogojih za upokojitev mnoge delavke in delavci ne bodo zmogli izpolniti takšnih pogojev.

Posledice bodo hude socialne stiske in revščina številnih upokojencev, da ne omenjam ogromnega števila tistih upokojencev, ki že sedaj trpijo revščino in jim ni zagotovljeno človeka dostojno življenje. Res ne vem, kako si gospod minister, celotna Vlada in koalicija predstavljajo delavce, kot so zidarji, monterji in drugi poklici, ki zahtevajo za opravljanje dela popolno fizično kondicijo in zdravstveno stanje, da bodo lahko ustrezno opravljali svoje delo pri, recimo, 63., 64. letu starosti. Ali pa, recimo, preko 60 let stara natararica v kakšni frekventni restavraciji. Da ne naštevam številnih drugih

poklicev, tudi kmetovalce, na katere vse prevečkrat pozabljamo, ker si predstavljamo tisto romantično sliko, kako se sprehajajo po njivah in gozdovih. V bistvu pa zelo trdo garajo. In delavce v težki industriji. Neke druge ugodnosti v predlogu, gospod minister, so zgolj pesek v oči.

Skratka, že obstoječi sistem ni popolnoma idealen. Je pa ta novi predlog skrajno nepravičen in pomeni nedopustno poseganje v pričakovane pravice. Tudi predvideni sistem bonusov je nestimulativen in dejansko ne bo pomenil stimulacije za daljše delo. Tudi ko govorimo o medgeneracijski solidarnosti, lahko odkrito povemo, da tu ne gre za dejansko solidarnost, temveč prej za izkoriščanje aktivne delovne generacije.

In če se vrnem tudi na urejanje pravic na podlagi invalidnosti, se tudi tam odpira nekaj vprašanj in pomislekov. Mislim v prvi vrsti na delo, vlogo in odgovornost invalidskih komisij, ki delujejo pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in jih zavod tudi plačuje, pri zavarovancih pa ne dajejo občutka objektivnosti in neodvisnosti od njihovega financerja. Zato bi bilo smotno, da bi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in tudi Ministrstvo za zdravstvo ustanovila nek neodvisen izvedenski organ, ki bi ga tudi sama financirala. Takšen organ naj bi podajal izvedenska mnenja o postopkih odločanja o pravicah iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti.

Žal lahko ugotavljamo številne nedoslednosti in nepravičnosti tudi na tem področju, ko nemalokrat srečamo primere relativno dokaj zdravih mladih upokojencev, ki veselo uživajo invalidsko pokojnino, še večkrat pa zdravstveno kritično hendikepirane delavce, ki morajo tudi v starosti 60 let trdo delati, pa jim ne uspeva pridobiti status invalidskega upokojenca.

Nesprejemljivosti in slabih rešitev je v predlogu zakona kar več. Recimo, malus 0,3 % na mesec za upokojitev pred doseženo polno starostjo je previsok in bi ga bilo treba ustrezno znižati.

V Slovenski nacionalni stranki menimo, da bi morala biti tri leta krajša pokojninska doba, torej 40 let za moške in 38 let za ženske dovolj za upokojitev brez odbitkov. In če nadaljujem s kratenjem še

nekaterih pravic. Znano je, da so se od začetka 90. let prejšnjega stoletja in tudi že prej zavarovanci upokojevali pod najrazličnejšimi ugodnimi pogoji, pri čemer so jim pomagali tudi delodajalci, ki so iz olastninjenega ali celo družbenega kapitala plačevali prispevke za dokup let. Te generacije zdaj na podlagi dokupljenih zavarovalnih dob nemoteno uživajo pokojnine. Izpolnitev pogojev z dokupom bi morala biti omogočena tudi bodočim uživalcem, saj so pravice načelno odvisne od plačanih prispevkov. Očitno je namen predlagatelja, da zavarovancem, ki bi si z dokupom let lahko zagotovili izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do pokojnine, to možnost odvzame oziroma jo bistveno oteži in jih s tem dodatno diskriminira v primerjavi s sedanjimi uživalci takšnih pokojnin.

Zanimivo je, da se je dostavek "brez dokupljene dobe" pojavil šele v zadnjem predlogu, kar kaže, da predlagatelj po eni strani ponuja neke ugodnosti, ki jih po drugi strani z onemogočenjem možnosti dokupa odvzema oziroma močno omejuje. Tudi glede ukinitve, upoštevanje dodatne dobe za čas študija na višji ali visoki šoli ter za čas služenja vojaškega roka ali čas brezposelnosti na enkrat brez postopnega zmanjševanja v nekem prehodnem obdobju pomeni dejansko prevelik poseg v pravice. Če se že mora ukiniti upoštevanje teh obdobji kot dodane dobe za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do pokojnine, naj se to naredi postopoma z upoštevanjem nekega daljšega prehodnega časovnega obdobja.

Sedanja delovna generacija je s to pravico računala pri načrtovanju svoje delovne aktivnosti in ni pošteno, da se ta pravica vzame. Jaz mislim, da nas je kar nekaj tukaj takšnih, ki nas to zadeva. Tudi zavarovanci, glede zavarovancev, ki imajo sklenjeno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, na primer pri skladu, ki ga upravlja Kapitalska družba, imajo dogovorjen pričetek uživanja dodatne pokojnine oziroma rente ob redni upokojitvi na podlagi obveznega zavarovanja.

Nova ureditev pomeni dodatno prikrajšanje, da bo mogoče dodatno rento uživati šele kasneje, kot je po predlogu predvideno za redno upokojitev. Treba je določiti, da se renta prične izplačevati ob izpolnitvi pogojev za upokojitev iz obveznega

zavarovanja po dosedanjih predpisih. Skratka, še bi lahko naštevali teh kratenj pravic.

V Slovenski nacionalni stranki tako nesprejemljivega predloga zakona ne bomo potrdili in menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. In ne bomo tukaj zdaj izvajali nekih manevrov zaslepljevanja svojih volivcev, kot to dela DeSUS. Na koncu pa bo vseeno sprejel vse pogoje, kot jih predlaga ministrstvo, kar ni pošteno do slovenskih upokojencev. To ni pomoč slovenskim upokojencem. To je prej vlečenje upokojencev za nos. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Ljubo Germič bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Leta 1999 je bil sprejet trenutno veljavni Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju tako imenovan ZPIZ1. Reforma iz leta 2000 je delovala, vendar kot kažejo sedanje analize tudi zaradi finančne gospodarske krize, ta reforma že srednjeročno ne zadostuje več. Če želimo vsaj na srednji rok zagotoviti pokojninski sistem, ki bo izpolnjeval obveznosti do svojih zavarovancev in bo hkrati tudi javnofinančno vzdržen, so nujni ukrepi, ki jih Vlada s predlogom zakona, torej ZPIZ2, prinaša v parlament.

Rezultat sedaj veljavnega zakona so tudi vedno nižje pokojnine, ki določene skupine upokojencev predvsem starejše od 65 let vedno bolj potiskajo v tveganje revščine. Predlog zakona, ki je pred nami, tako temelji na dveh ključnih ciljih. Prvi je finančna vzdržnost pokojninskega sistema in drugi je zagotoviti dostojne pokojnine oziroma zaustaviti padanje pokojnin, saj je vedno več starejših živel na robu oziroma celo pod robom revščine, kar je za Liberalne demokrate nedopustno. Finančno vzdržnost sistema in preprečitev nadaljnega padanja pokojnin pa bo glede na demografske razmere in finančno in gospodarsko situacijo ob drugih ukrepih mogoče doseči z dvigom

dejanske upokojitvene starosti in spremembo načina valorizacije pokojnin.

Dostojno pokojnino si posameznik lahko zagotovi iz različnih načinov, tako imenovanih treh stebrov. Vsak od treh stebrov ima določeno vlogo, pri čemer je ključni del sprememb usmerjen v prvi, torej javni steber, ki je še vedno temelj našega pokojninskega sistema. Glavno sporočilo modernizacije pokojninskega sistema je, da sta za ohranjanje in izboljšane ekonomske in socialne varnosti odgovorna tako država kot tudi posameznik.

V Poslanskem klubu LDS podpiramo oba krovna cilja, ki si jih je zastavila Vlada pri oblikovanju pokojninskih prilagoditev. Ta zakon razumemo kot iskanje ravnovesja med interesi mladih, ki prihajajo na trg dela, srednjo generacijo, ki nosi največje breme pokojnin. Torej tistih, ki so blizu upokojitve in tistih, ki že uživajo zasluženo pokojnino. Pri pokojninah nastopajo interesi skupin, ki so si različni po zaposlitvi, spolu, starosti, statusov in drugače. Dosežen kompromis, ki je predstavljen v besedilu predlaganega zakona, je po našem mnenju zadovoljiv, čeprav se zdi, obstajajo pa tudi jasna sporočila, da so mnogi nezadovoljni.

Ključni ukrepi za doseganje ciljev, ki jih prinaša reforma, so: povečanje deleža aktivnih zavarovancev s podaljšanjem delovne aktivnosti in dvigom dejanske upokojitvene starosti, ohranitev solidarnosti v sistemu pokojninskega zavarovanja, vzpostavitev načela odvisnosti med plačili in sistemom pokojninskega zavarovanja ter izplačili, vzpostavitev večje preglednosti in transparentnosti sistema.

Težave sedanjega pokojninskega sistema so se v trenutni finančni krizi pokazale hitreje, kot je bilo predvideno, vendar bi tudi brez krize morali sistem posodobiti v nekaj letih. Predvidevanja kažejo, da pridemo do roba vzdržnosti trenutnega sistema v letu 2020, ko bi za odhodke pokojninske blagajne namenili 11,2 družbenega bruto proizvoda. Vendar za pokritje pokojninske blagajne pa bi moral veliko bolj izdatni višini kot do sedaj priti tudi denar iz državnega proračuna. Pokojninskega sistema ni mogoče preko noči preobraziti v drugačnega. Potrebna je priprava, postopnost in prehodna obdobja, zato je odgovornost Vlade za sedanje in

prihodnje generacije, da se loti reforme takoj. Tega se moramo zavedati vsi akterji, ki sodelujemo pri spreminjanju pokojninske zakonodaje.

V Poslanskem klubu LDS podpiramo prehodna obdobja, ki jih predlaga Vlada in so po našem mnenju nujna za čim manj stresen prehod v nov sistem. V grobem lahko težavo našega pokojninskega sistema razdelimo v dva dela. Vanj je vključenih premalo ljudi, kar je posledica tega, da se mladi prepozno vključujejo na trg delovne sile ter starejši prekmalu zapuščajo trg dela. Delež ljudi v starosti med petinpetdeset in štirideset let med delovno aktivnim prebivalstvom je bil leta 2008 32,8 %, kar je eden najnižjih v okviru držav Evropske unije. Poleg tega imamo večje skupine ljudi, ki od dela, ki ga opravljajo, ne plačujejo prispevkov. Mnogi, ki pa so v sistem vključeni, plačujejo najnižje zneske prispevkov, ker je sistem doslej to omogočal.

Težavo v Republiki Sloveniji povečujejo demografska gibanja, ki kažejo, da bomo imeli populacije, ki bodo vplačevale v blagajno, vedno manj. Razmerje med upokojenim in delovno aktivnim prebivalstvom na kratki in srednji rok ne bo vzdržalo pritiska, zato je potrebno to razmerje spreminjati in to na obeh straneh starostne krivulje vključenih na trg dela. To pomeni spodbujati starejše, da dlje časa ostanejo v delovnem razmerju, in hkrati mlade čim prej vključiti v trg dela.

V LDS podpiramo ukrepe o predlogu zakona, ker menimo, da so enostavno nujni ter da se loteva pravih vprašanj in jih ustrezno rešuje. Hkrati pa v sebi še vedno ohranja solidarnost kot temeljno načelo in vrednoto. Strinjamo se z dvigom upokojitvene starosti, saj so nas izračuni in simulacije prepričali, da je to ena izmed točk za vzdrževanje sistema tudi vnaprej. Nekateri bi temu rekli, da obstajajo še druge rešitve, na primer zvišanje prispevnih stopenj, vendar v Poslanskem klubu LDS menimo, da bi to še dodatno obremenilo generacije, ki že sedaj nosijo največje breme. Poleg tega pa bi to imelo negativne posledice na konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Prehodna obdobja, ki so zelo pomembna za postopen prehod na novo ureditev, se nam zdijo ustrezna. Pomembno je, da nov predlog uvaja oziroma ohranja

sistem malusov in bonusov, ki ima namen spodbuditi ljudi, da bodo dlje časa ostali delovno aktivni. Pomembna spodbuda bo, recimo, v primeru dosežene starosti za predčasno pokojnino omogočeno vplačilo 20 % predčasne pokojnine, če se bo posameznik odločil, da dela še naprej. Za nas v LDS-u so pomembne stimulatивne zakonske rešitve, ki ljudi spodbujajo, da ostajajo dlje delovno aktivni.

Pri zviševanju delovne dobe pa menimo in opozarjamo, da obstajajo določene omejitve. Zmožnosti ljudi namreč niso neomejene, saj obstajajo biološke, fiziološke, zdravstvene in druge omejitve, ki jih je potrebno upoštevati.

Zato so na mestu opozorila, da bomo morali določene družbene procese tudi na konceptualni ravni spremeniti, da bomo dosegli te cilje. Prepričani smo, da je pri tem nujno prilagajanje delovnih mest starejši populaciji in možnost vključevanja v vseživljenjsko učenje. To so segmenti, kjer čakajo delodajalce, delojemalce ter državo veliki izzivi. Neodvisno od zakona, ki je pred nami pa v njegovi tesni povezanosti, pa je prioriteta tudi naloga za zmanjšanje brezposelnosti in vzpostavljanje kvalitetnih in bolje plačanih delovnih mest.

Pri zniževanju starosti za upokojitev se ohranja le možnost pri otrocih, vse ostale izjeme so opuščene. Menimo, da na ta način sistem postaja preglednejši. V poslanskem klubu spodbujamo ohranjanje izjeme pri otrocih, kjer kažemo skrb za starševstvo. Prav tako pa gre za pozitivno diskriminacijo, saj bodo to pravico v večini še vedno uveljavljale ženske.

Kot smo v Poslanskem klubu LDS že storili v razpravah, ponovno dajemo v pomislek vprašanje priznavanja služenja obveznega vojaškega roka kot možnost za zniževanje upokojitvene starosti. Nov zakon namreč ne dopušča možnosti, katere vključuje sedanji veljavni zakon. Opozarjamo, da je šlo za zakonsko obvezo, ki se ji ni bilo mogoče izogniti, zato bi bila rešitev za tiste, ki so določeno življenjsko obdobje preživeli na obveznem služenju vojaškega roka, nepravična v primerjavi s tistimi, ki so v temu obdobju lahko delali. Menimo, da gre za neupravičena razlikovanja, saj bodo tisti, ki so služili vojaški rok, kasneje izpolnjeni pogoj izpolnili pogoje za upokojitev.

V LDS podpiramo podaljšanje obdobja za določitev pokojninske osnove sedanjih osemnajst let na daljše obdobje. Naš razmislek in pomislek je, ali je nujno, da gre za zaporedna leta ali bi bilo mogoče uveljaviti sestavljanje najboljših let. Predvsem pri mlajši populaciji ni nujno, da je vsako naslednje delovno mesto boljše, današnji časi na trgu dela so spremenjeni. O dolžini pokojninske osnove tudi menimo, da je še vedno preprosto za pogovore in dogovor, ki bi bil drugačen in tudi krajši od predvidenih in zaporednih 34 let. Seveda bi pa bila najpravičnejša rešitev vzeti celotno delovno obdobje v izračun, saj bi preprečili vse špekulacije. Ta naloga pa prav gotovo predstavlja odziv za nadaljnjo izgradnjo pokojninskega sistema oziroma naslednjo reformo.

V Poslanskem klubu LDS tudi podpiramo določitev višjega odmerjenega odstotka, ki po izračunih, ki so bili predstavljeni, zaustavlja padanje pokojnin, ker se nam zdi bistvenega pomena za to reformo. Želimo poudariti, da bi tudi na drugi strani krivulje trga dela uspeli vzpostaviti več mehanizmov. To je, da bi omogočali hitrejši vstop mladih na trg dela, mehanizme, ki bi stimulirali zaposlovanja, vredna delovna razmerja in manj različne obvide v obliki navideznega samozaposlovanja, ki se kaže kot porast podjetništva. Podaljševanje delovne dobe je namreč nujen, a ne zadosten ukrep. Se pa zavedamo, da tovrstnih ukrepov ni mogoče umestiti samo v pričujoči predlog zakona, ampak da morajo biti ti ukrepi sistemske narave tudi na drugih področjih.

V LDS izjemno pozdravljamo ukrepe za vzpostavitev načela odvisnosti med plačili in izplačili. Ker pravice do pokojnine izhajajo z dela, je bil doslej velik problem izogibanje ali plačevanje nizkih zneskov določenih subjektov, na primer, s.p., dela preko avtorske ali odjemne pogodbe v pokojninsko blagajno. Glede na situacijo je za to nujna razširitev kroga zavarovancev ter vključitev vseh oblik dela. Temu je ministrstvo sledilo tudi v primeru malega dela. Prav tako je dobrodošla možnost prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje.

Strinjamo se z usmeritvijo, ki je razvidna iz predloga pokojninskega zakona, da vsako delo šteje. Gre za eno večjih vsebinskih novosti v zakonu. Pri širjenju

oziroma povečevanju zavarovalnih osnov za prispevke pa posebej poudarjamo, da mora predlogu zakona slediti tudi izvajanje drugih sistemskih ukrepov, ki bodo preprečevali izigravanje sistema. Pri tem ocenjujemo, da je sistem zavarovalne osnove določen na 60 % povprečne plače v RS bolj pravična rešitev, če sledimo načelu, da naj bodo vplačila osnova za pokojnino, ki ne bo zahtevala socialnega transferja za preprečevanje nevarnosti revščine. Pri tem je potrebno poudariti, da se uvaja prehodno obdobje do leta 2017, ko postopno s 50 % preidemo na 60 % povprečne plače.

Na področju obračunavanja in plačevanja prispevkov v pokojninsko blagajno pa v Poslanskem klubu LDS podpiramo novost, ki prepoveduje odlog plačila prispevkov. Prejšnja rešitev v zakonu, ki je to dopuščala, je sicer imela dober namen, a se je žal izrodila. Nekdo je brez vednosti zaposlenega odobril odložitev plačila prispevkov, ki predstavljajo sestavni del plače in iz katerega izhajajo tudi pravice. Odlog plačila je po našem mnenju mogoč le, če na drugi strani država to težo neplačanih prispevkov prenese nase in poskrbi tudi za izterjavo neplačanih prispevkov. Pričakujemo pa sistemsko rešitev za podjetja, ki se znajdejo v kratkoročnih težavah, in da se preko drugih ukrepov zagotovi njihovo nadaljnje uspešno delovanje.

Nekaj je treba povedati tudi o formuli ali usklajevanju pokojnin, kar je povezano tudi z razmerjem med pokojninami in plačami. Torej z vprašanjem, ki mu je potrebno nameniti vso pozornost in skrb. Temu sledi tudi eden od dveh ciljev zakona, to je preprečiti nadaljnje upadanje pokojnin. Ob tem pa v Poslanskem klubu LDS še enkrat opozarjamo na odgovornost, da moramo vse generacije nositi podobno breme prihodnosti. Zato bi bilo nerazumno in nepravično predlaganje tega samo na nekatere. Smo namreč mnenja, da je formula usklajevanja po izračunih, ki so nam bili predstavljeni, ustrežna, da pa je, kot minister rad poudari, "zapiljenje" grobih robov še nekaj prostora, s čimer se strinjamo tudi v Poslanskem klubu LDS.

Pri tem pa menimo, da bi preveliko odstopanje pomenilo ogrožitev celotnega predlaganega sistema, kar bi bilo neodgovorno.

Ker zakon sledi rešitvi, da so pokojnine v največji meri odraz plačanih prispevkov, je prav, da se pokojninska blagajna očisti vseh izplačil, ki niso vezana na vplačane prispevke, in se najde ustrezna rešitev drugje. Tako se izloča iz sistema pokojninske blagajne državne pokojnina, ki se seli med socialne transferje in se ne ukinja, kar je potrebno posebej poudariti. Pri tem bo tudi njena višina ustrežnejša, saj se povečuje s 180 evrov na 450 evrov, če oseba nima drugih virov za preživljanje.

Za LDS je zelo pomembno, da se z novim zakonom ohranja načelo solidarnosti, ki se kaže tudi v tem, da zakon ohranja družinske, invalidske in vdovske pokojnine ter v tem, da je razmerje med najvišjo in najnižjo pokojnino ohranjeno v razmerju 1 proti 4. Prvi tako imenovani javni steber je deležen največjih sprememb v zakonu. Zanj je v največji meri odgovorna država, saj mora po našem mnenju temeljiti na pravični porazdelitvi bremen in medgeneracijske solidarnosti in mora kot tak zagotavljati socialno varnost, torej dostojno pokojnino.

Poseben del zakona predstavlja poklicno zavarovanje oziroma sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga je treba oblikovati na način, da bo lahko vsak zavarovanec že v aktivnem obdobju preko svojih plač vplival na svojo pokojnino, s čimer se bo povečala nizka pokojninska osveščenost ter transparentnejše delovanje samih izvajalcev. Gre za pomembno spremembo, ki bo omogočala zaposlenim, ki delajo na težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih, vključitev v posebno kapitalsko kritno shemo vnaprej določenih prispevkov. Višina poklicne pokojnine tako ne bo več določena, ampak bo odvisna od višine zbranih sredstev na posebnem računu člana sklada v trenutku uveljavitve pravice do poklicne pokojnine. Gre za enak sistem, kot velja za obvezno pokojninsko zavarovanje.

Na drugi strani sta drugi in tretji steber namenjena ohranjanju družbenega položaja zavarovancev v času uživanja pokojnine in zahtevata odgovornost tudi s strani posameznika. Področje individualnega prostovoljnega zavarovanja je v Sloveniji dokaj nerazvito, zato v Poslanskem klubu LDS posebej pozivamo k nujnemu razmisleku o dodatnih spodbudah za večjo vključitev

posameznikov in delodajalcev v to obliko zavarovanja. Treba je doseči tako povečanje deleža vključenih, višino premij kot tudi dosežene donosnosti, če želimo skupaj s pokojnino iz prvega stebra ohraniti ne samo finančno, temveč tudi socialno vzdržnost pokojninskega sistema.

Glavna novost individualnega zavarovanja, ki ga v Poslanskem klubu LDS podpiramo, je naložbena politika življenjskega cikla člana, kar pomeni, da član prevzema naložbeno tveganje, ki ustreza njegovi starosti. Bolj ko se bliža dnevni upokojitve, bolj je naložbena politika konservativna. Naložbeno politiko izvajajo pokojninski skladi, ki se lahko oblikujejo kot vzajemni, krovni, kritni ali kot skupina kritnih skladov. Posamezniku bo omogočena izbira, ali se vključi v sklad z minimalno zajamčeno donosnostjo ali v sklade življenjskega cikla.

Ob zaključku bi želel tudi opomniti, da se celotna Evropska unija srečuje s podobnimi izzivi pokojninskih reform, kot smo jim priče v Sloveniji. Evropska komisija je imela letos javno posvetovanje o pokojninskih sistemih, saj zaradi staranja prebivalstva številne države EU uvajajo reformo pokojninskega sistema.

V Liberalni demokraciji Slovenije sicer bolečo, vendar nujno potrebno reformo podpiramo. Enostavno iz razloga, ker je nujna za stabilnost pokojninske blagajne in preprečitve nadaljnega padanja pokojnin. Postopek priprave pokojninske reforme je bil dolgotrajen. Začel se je pred več kot letom dni. Zato menimo, da ne držijo očitki, da je bilo premalo časa za razpravo ter pripravo pripomb. Seveda si želimo, da se socialni dialog nadaljuje, saj je zakon mogoče izboljšati še v okviru parlamentarne procedure. Ob tem si bomo prizadevali, da bodo pogovori nadgrajeni tudi z uspešnimi dogovori ob upoštevanju argumentov in realnih možnosti.

Ob tem pa želimo v Poslanskem klubu LDS opozoriti, da se danes pogovarjamo o reformi, ki jo bo po vsej verjetnosti treba nadgraditi že v naslednjem obdobju 10 in 15 let. Tako danes kot tudi v bodoče pa je treba pri reformi, ki zadene vsakega od nas, loviti ravnotežje med vsemi generacijami. Medgeneracijska solidarnost, ki velja za prvi steber obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temelji na

pretočnosti sistema – tisti, ki delajo, plačujejo prispevke za tiste, ki so v pokoju. Ta dva pola sta neizpodbitno povezana in medsebojno odvisna. Če torej en del umanjka, je drugi postavljen v nerešljiv položaj. To moramo imeti pred očmi vsi, ki bomo na koncu odločali o zakonu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Dr. Andreja Črnak Meglič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Dober dan, gospod podpredsednik, minister in direktor direktorata, kolegice in kolegi!

Vsak dan pet ur, vsako leto tri mesece in vsakih deset let za tri leta se v razvitih industrijskih družbah, med katere sodi tudi Slovenija, od leta 1960 podaljšuje pričakovana življenjska doba. Ta trend se nadaljuje tudi naprej. Drugo dejstvo, ki je pomembno ob razmisleku o pokojninski reformi, je demografska struktura prebivalstva, še zlasti v Sloveniji, kjer se zaradi nizke rodnosti spreminja v korist starejše populacije hitreje kot v nekaterih primerljivih državah. Po demografskih projekcijah se bo zmanjševal predvsem delež delovno aktivne populacije in povečeval delež populacije, stare nad 65 let. Že leta 2018 bo narastel s 16 na 19 %, v nadaljnjih 10 letih na 23 %, kar pomeni, da se bo v 20 letih povečal za slabo polovico. V 50 letih pa se bo ta delež že podvojil. Obe omenjeni dejstvi podpirata problem vzdržnosti pokojninske blagajne. Če kdaj, potem je tudi po zadnji celoviti in z ekonomskimi dejstvi podprti analizi ocene učinkov predlagane pokojninske zakonodaje, ki so jo izdelali na Inštitutu za ekonomska raziskovanja pri Ekonomski fakulteti in je bila tudi javno predstavljena, prišlo do tega, da se je potrdila vsa resnost problema, ki ga kot odgovorna družba moramo reševati.

Dejansko pred nami stojijo tri možne alternative: povečevanje prispevne stopnje za pokojninski sistem in s tem prenašanja bremena na aktivno populacijo, zniževanje pokojnin v skladu z zmanjšanim pritokom sredstev v pokojninsko blagajno. Povsem, mimogrede, ta varianta je že vključena v obstoječ pokojninski sistem. Poznamo položaj velikega dela upokojenec. Če

sistema ne spremenimo, se bo socialna varnost sedanjih upokojencev še zniževala. Opozarjam na 151. člen obstoječega zakona. Ali pa alternativa, ki so jo uporabili tudi pripravljavci Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, to je podaljševanje delovne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Vemo, da je tudi ta strategija takšna, kot jo uporabljajo v večini primerljivih evropskih držav v Evropski uniji. Torej ni nekaj posebnega za Slovenijo. Pri predlogu za podaljševanje delovne dobe velja eksplicitno poudariti, kar je v javnosti premalo prisotno, da je podaljševanje zelo postopno. Podaljševalo naj bi se za šest mesecev na leto, kar pomeni, da bi moški starostni pogoji za doseg starostne pokojnine, to je 65 let, dosegli leta 2021, ženske pa leta 2025.

V Poslanski skupini SD se nam zdijo v veliki meri sprejemljivi tudi predlogi Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za zagotavljanje novih virov sredstev za finančno vzdržnost pokojninske blagajne, ki pa v celoti ne morejo predstavljati četrte alternativne poti za reševanje problema vzdržnosti pokojninske blagajne. Njihove predloge podpiramo, kako jih tudi ne bi, saj govorijo o odpiranju novih produktivnih delovnih mest, preganjanju dela na črno, doslednem izterjevanju prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Prizadevali si bomo, jih bomo udejanili. A ne moremo se slepiti, da je vrzel med potrebnimi prihajajoče generacije upokojencev in možnostmi pokojninske blagajne prevelika in da moramo zato poseči tudi po nekaterih ne preveč priljubljenih ukrepih, kot je tudi podaljševanje delovne dobe.

V uvodu svoje razprave bi želela posebej poudariti, da je pripravljavec predloga zakona vodilo tudi izhodišče, da se breme pokojninske reforme porazdeli med generacijami. Obstoječi pokojninski sistem namreč sloni na dokladnem principu. To se pravi principu, ko aktivna generacija plačuje pokojnine pasivni generaciji oziroma tisti generaciji, ki je upokojena. Po tem predlogu naj bi aktivna populacija delala dlje, že upokojenim pa naj bi se spremenila formula usklajevanja pokojnin. Ob tem pa naj vendarle poudarim, da je s tem pravzaprav že zaustavljen tudi nadaljnji padec vrednosti

pokojnin, ki je bil sistemsko vgrajen v obstoječi ZPIZ-1.

Poudariti velja tudi, da se obstoječi predlog kot temelj za doseganje socialne varnosti v starosti gradi še vedno na obveznem pokojninskem zavarovanju in da pri tem povečuje povezanost višine pokojnin z vplačili posameznika po principu Vsako delo šteje. Hkrati pa ohranja visok nivo solidarnosti, ki se odraža predvsem v določitvi minimalne pokojninske osnove, kar bo odigralo zelo pomembno vlogo pri upokojencih z najnižjimi dohodki. Še posebej se bo to odražalo v položaju žensk, katerih plače v povprečju zaostajajo 8 do 10 % za plačami moških. Na drugi strani pa bi seveda opozorila tudi na ohranjanje razmerja med najvišjo in najnižjo pokojnino.

Socialni demokrati izražamo podporo predloženemu predlogu zakona, a bomo o njegovem nadaljnjem dograjevanju skušali uveljaviti naslednje pripombe in predloge: podaljšanje prehodnega obdobja za pridobitev starostne pokojnine za tiste delavke in delavce, ki so začeli delati zgodaj. Socialni demokrati predlagamo, da se prehodno obdobje podaljša le za 4 in ne za 6 mesecev na leto.

Drugič. Zniževanje števila let za določitev pokojninske osnove. Predlog zakona predvideva 34-letno obdobje kot podlago za izračun pokojninske osnove. Kljub spremenjenemu načinu izračunavanja pokojninske osnove in kompenzacijskem faktorju, ki je vgrajen v zakon, pa bo podaljševanje števila let, ki se upoštevajo pri izračunu pokojninske osnove, vplivalo na višino pokojninske osnove bodočih upokojencev in predvidoma, tako kažejo tabele, naj bi se le-ta moškim znižala za 12,11 % v primeru 34-letnega obdobja, ženskam pa 10,05. Glede na politiko plač v Sloveniji v zadnjem obdobju, ki nam je vsem dobro znana, bodo odmerjene pokojnine temu primerno majhne. Zato predlagamo, da poiščemo kompromisno rešitev za določitev osnove, na primer 25 let, ki bo upoštevala tako načelo večje pravičnosti in povezanost vplačil s prejemki, kot tudi ohranitev primerne pokojnine za večino prebivalcev.

Tretjič. Večje upoštevanje pozitivne diskriminacije za ženske. Čeprav zakon ohranja bonus za starševstvo pri nižanju upokojitvene starosti, pa je to boniteto možno

uveljavljati le za 3 otroke. Socialni demokrati se pridružujemo pobudam, da se ohranijo določila starega zakona, ki boniteto povečuje za vsakega otroka v družini. Nenazadnje je vsak nov otrok nov plačnik v pokojninsko blagajno.

Četrtrič. Predlog, da v pokojninski osnovi ne upoštevamo bolniška in starševska nadomestila. Predlagamo, da ohrani rešitev iz starega zakona, ki določa, da se za čas prejemanja nadomestila za izračun pokojninske osnove upošteva plača oziroma osnova, od katere so bili plačani prispevki iz koledarskega leta pred začetkom prejemanja nadomestila. Poudarjamo, da bo predlagana rešitev najbolj prizadela najranljivejše. To je bolne pa tudi matere, ki pogosteje kot očetje koristijo nego za svoje otroke, in ob že tako izračunanih pokojninah v naslednjem obdobju, se jim bo to seveda odražalo v višini njihovih pokojnin.

Petič. Upoštevanje obdobj, za katere so bili obračunani in plačani prispevki. Čeprav predlog zakona določa, da se plačil prispevkov delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ne odpisuje, ne odlaga, niti ne plačuje v obrokih, kot je bilo mogoče zdaj, rešitev plačil prispevkov za posameznike, v kolikor bi prišlo do kršitve zakona, po našem mnenju ni najbolj posrečeno. V kolikor prispevki po 1. 1. 2011 ne bi bili plačani in plačilo prispevkov od delodajalca ne bi bilo izterjano, bi breme tega padlo na delavca. Temu predlogu nekako nasprotujemo. Predlagamo drugačno, boljše rešitev, saj izterjava plačila prispevkov ni odgovornost delavcev, ampak odgovornost državnih organov.

V okviru razprave o Predlogu novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pa bi želela opozoriti tudi na problem, ki je vezan na vplačila prispevkov delodajalcev in delojemalcev. Tega ne moremo reševati v okviru pokojninskega zakona, saj je urejanje te problematike del Zakona o socialnih prispevkih. Vendar, če sledimo načelu pravičnosti, ne moremo spregledati dejstva, da je razmerje med prispevki delojemalcev in delodajalcev neuravnoteženo, 15,5 proti 8,85. Skupna prispevna stopnja za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa znaša 24,35.

Prispevna stopnja za delodajalce se je v preteklosti prepolovila, kar je posledica

sprememb zakonodaje. Povezana je bila predvsem z uvedbo davka na plačno listo, ki pa smo ga pred kratkim dokončno odpravili. Po podatkih Eurostata je tako delež prispevkov za socialno varnost, ki ga plačujejo delojemalci, najvišji med 27 državami v Evropski uniji, delež prispevkov delodajalcev pa med tremi najnižjimi v istem okviru. Ob boljših oziroma bolj vzdržnih gospodarskih pogojih bi morali razmisliti o zakonski spremembi, ki bo vodila k izenačevanju prispevne stopnje med delodajalci in delojemalci. Tudi načela Mednarodne organizacije dela zapisana v 71. členu ratificirane konvencije številka 102 temeljijo na zahtevi enake obremenitve delavcev in delodajalcev. Za ta ukrep bi bilo treba spremeniti, kot smo že rekli, Zakon o socialnih prispevkih v povezavi s tem, kako se bo reševala gospodarska situacija v Sloveniji.

Socialni demokrati ob obravnavani predloga zakona poudarjamo tudi, da je ustrezno urejanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja povezano z nadaljnjim urejanje pogoja dela za aktivno populacijo. Izboljšave v varstvu pri delu, prilagajanje delovnih mest in delovnih pogojev starejših delavcev, tako imenovanih age management, izgrajevanje delavcem prijaznega delovnega okolja so predpogoji, da ostajanje na delovnem mestu ne bo le prisila, ampak želja zaposlenih. Danes zaradi prepogostega poniževanja delavk in delavcev, ki jih spreminjajo zgolj v govoreče orodje, umik v upokojitev pomeni posameznikovo izhodno strategijo.

Pozdravljamo predlog ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki naj bi prinesel ukrepe za preobrazbo družbe po meri starajočih prebivalcev in spodbujanje njihove aktivne vloge v družbi. Predlog omenjenega dokumenta je že v parlamentu in bo obravnavan na matičnem delovnem telesu.

Ne glede na dolg postopek usklajevanja predloga zakona med socialnimi partnerji le-ta prihaja v parlamentarno proceduro neusklajen. Socialni demokrati pozivamo socialne partnerje, da se pogajanja kljub začetku zakonodajnega postopka nadaljujejo, saj zaradi velikega pomena zakona, ki zadeva pretežni del populacije,

moramo doseči najboljše možne kompromisne rešitve v korist vseh. In kot je pokazala nedavno izkušnja, vztrajanje na okopih pomeni, da izgubljata obe strani.

Naj zaključim. Poslanci Poslanske skupine Socialnih demokratov ob izraženih predlogih in pomislekih kljub vsemu ocenjujemo, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Svoje predloge pa bomo skušali uveljavljati v nadaljnjem postopku. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod France Cukjati v imenu Poslanske skupine SDS. Prosim!

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Kolegice, kolegi, lep pozdrav tudi v imenu Slovenske demokratske stranke!

Pred 11 leti, torej 1999, smo v Državnem zboru sprejeli Zakon o invalidsko pokojninskem zavarovanju, torej ZPIZ-1, s katerim se je začela obsežna reforma dotedanega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, na podlagi katere se je v obdobju 2000 do 2009 upokojitvena starost žensk povišala s 56 na 58 let, moških pa z 61 na 62 let. Obenem pa se je povprečna starostna pokojnina zmanjšala s 77 % na 69 % povprečne plače. Zato so bile leta 2005 sprejete spremembe, ki so zaustavile oziroma upočasnile padanje pokojnine v razmerju do plač. Vendar pomembna ni toliko zakonsko določena starost za upokojitev, ampak dejanska starost, pri kateri se ljudje dejansko upokojijo.

Tu pa naše stanje sploh ni tako slabo. Pri nas se sedaj moški upokojijo pri 61 letih, kot na primer na Poljskem in v Italiji, v Nemčiji in na Češkem pri 62 letih, v Avstriji in Franciji pa celo manj pri 59 letih. Ženske se pri nas upokojijo pri 58 letih kot v Avstriji, na Češkem in na Poljskem. V Franciji na primer pri 60, v Nemčiji pa pri 61 letih. Reforma, zasnovana leta 1999 in korigirana 2005, še ni končana. In upokojitvena starost naj bi se vse do leta 2023 postopoma dvigovala. Reforma je predvidela vabljlive bonuse za tiste moške, ki bi tudi po 63. letu starosti, in tiste ženske, ki bi tudi po 61. letu starosti, ostale v delovnem razmerju. Vlada nam sedaj predlaga reformo, ki hitreje zvišuje starostno mejo za moške in

ženske, na 65 let. Delovno dobo, za moške na 43 let in za ženske na 41 let. Ukinja številne bonuse in uvaja krepke maluse, s katerimi bodo kaznovani vsi, ki jim ne bo uspelo zadostiti maksimalnim kriterijem.

Pojdimo lepo po vrsti. V Slovenski demokratski stranki se strinjamo, da je pokojninsko blagajno treba stabilizirati. Podobno, kot bi bilo treba pri sprejemanju državnega proračuna državno porabo uravnotežiti s prihodki. Zavedamo se tudi, da se življenjska doba prebivalcev daljša in da se bo razmerje med upokojenci in zaposlenimi še vrsto let slabšalo, kar povzroča, da bodo prihodki v pokojninsko blagajno vedno bolj skromni, potrebe po odhodkih pa vedno večje.

Vendar menimo, da se kljub več kot enoletnim razpravam Vlada tega loteva zelo pomanjkljivo. V upanju, da je še mogoče predlagani zakon popraviti, želimo opozoriti na nekaj najbolj izstopajočih pomanjkljivosti oziroma slabih rešitev.

Prvič, predlagane spremembe pokojninske zakonodaje bodo z drastičnim dvigom starostne meje, podaljševanjem zahtevane delovne dobe in težkimi malusi za manjkajoča leta korenito posegle tudi na druga področja. Na to je opozorila tudi Vlada, ko je v predstavitvenem dokumentu zapisala, citiram, "na izziv staranja prebivalstva in s tem staranja delovne sile ni moč uspešno in celovito odgovoriti z ustrežnejšim pokojninskim sistemom, temveč so nujne tudi prilagoditve ostalih podsistemov socialne varnosti, predvsem na področju delovno pravne zakonodaje, zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu ter aktivne politike zaposlovanja. Zgolj reforma sistema pokojninskega zavarovanja ne bo zadoščala, če je ne bodo spremljale tudi sočasne strukturne spremembe gospodarskega in javnega sektorja". Tako je rekla Vlada pred enim letom. Sedaj pa ni ne duha ne sluha o bolj celostnem reševanju teh vprašanj.

Drugič, Vlada je vsaj na začetku mandata prisegala na socialni dialog, ki je pomemben predvsem pri tistih zakonskih predlogih, ki močno posegajo v pravice delavcev. Sedaj pa sindikati opozarjajo, citiram, "da je raven socialnega dialoga najnižja po osamosvojitvi Slovenije tudi zaradi odločitve Vlade Republike Slovenije, da v Državni zbor pošlje predlog ZPIZ-2 brez

soglasje socialnih partnerjev, zastopanih v Ekonomsko socialnem svetu". Tako sindikati. Upravni odbor Obrtno podjetniške zbornice pa ugotavlja, citiram, "da je socialni dialog med socialnimi partnerji in Vlado Republike Slovenije dosegel najnižjo točko v zadnjih letih delovanja Ekonomsko socialnega sveta oziroma da socialnega dialoga sploh ni več". Tako Obrtno podjetniška zbornica.

To, spoštovani, je slaba popotnica za nadaljnjo usodo tega zakona, saj sindikati napovedujejo referendum, Obrtno podjetniška zbornica pa celo državljansko nepokorščino.

Tretjič, zakon uvaja plačevanje prispevkov za pokojninsko in kasneje seveda tudi zdravstveno zavarovanje od vseh dohodkov, tudi od avtorskih honorarjev, podjemnih pogodb, študentskega dela, nagrad, sejnin in tako dalje. To je dobro. To pozdravljamo, ni pa pošteno, da bodo po novem obdavčena tudi vsa povračila v zvezi z delom. Če boste na primer s svojim avtom za potrebe delodajalca službeno potovali in zato od njega prejeli predpisano kilometrino, boste tudi od nje morali plačati prispevke za socialno varstvo, čeprav ste z nakupom avtomobila in goriva že plačali davek in visoko trošarino.

Četrtič. Predlagana pokojninska zakonodaja bo prizadela tudi obrtnike in kmete, saj jim bo krepko zvišala osnovo, od katere se plačujejo prispevki. Porast brezposelnosti v času krize blažimo tudi s spodbujanjem samozaposlovanja. Ne gre za nobene bogate obrtnike, ampak tiste, ki si na takšen način rešujejo svojo nezaposlenost in se morda skušajo prebiti na prenasičen trg storitev. Doslej so prispevke plačevali od minimalne bruto plače, odslej bodo od 60 % povprečne plače v Sloveniji. Že marca letos jih je prizadel dvig minimalne bruto plače od petsto sedemindvetdeset na sedemsto štiriintrideset evrov. 60% povprečne bruto plače, ki danes znaša tisoč štiristo osemdeset evrov, pa pomeni za njih davčno osnovo od osemsto osemindeset evrov. S tem se jim bodo torej prispevki zvišali za 21 %. Konkurenčnost naših obrtnikov in kmetov bo s tem še bolj padla. Ni prav, da zaradi nesposobnosti inšpekcijskih služb pri ugotavljanju zlorab, ko si morda kakšen odvetnik ali zdravnik ob visokih dohodkih obračunava minimalno plačo, bomo torej kaznovali tudi tiste samozaposlene, ki

resnično ne dosegajo niti minimalnega dohodka.

Petič. Tudi invalidske organizacije imajo zelo tehtne pripombe, ki jih zaradi pomanjkanja socialnega dialoga Vlada doslej ni upoštevala. Ne gre le za vprašanja plačevanja socialnih prispevkov v invalidskih podjetjih, ampak tudi vprašanje, ali sta dodatek za pomoč in postrežbo ter invalidnina, torej nadomestilo za telesno okvaro, res le socialni transfer, ki se ne bo nič več plačeval iz pokojninske blagajne? Ali ne gre za pravico iz pogodbenega razmerja z delodajalcem, za tisto pravico, za katero smo doslej vsi plačevali v pokojninsko blagajno? Če dodatek za pomoč in postrežbo ter invalidnino izločimo iz pokojninske blagajne, bi se torej moral ustrezno znižati pokojninski prispevek, denar pa prenesti na socialo.

Šestič. Tudi do visoko izobraženih je ta zakonodaja krivična. Ker se redni študij ne šteje v delovno dobo, se sprašujem, kateri univerzitetni izobraženi bo do petinšestdesetega leta starosti nabral triinštirideset let delovne dobe. Kdor se zaposli pri tridesetih letih, kar je zelo pogosto pri teh izobraženih, bo do petinšestdesetega leta starosti zbral v najboljšem primeru le petintrideset let delovne dobe. Zaradi težkih malusov mu bo odmerjena pokojnina le v višini 66 % osnove in ne v višini 86 %, kot nas heca predlagatelj. Tej kategoriji se bo zaradi podaljšanja obračunskega obdobja z osemnajst na štiriintrideset let osnova zmanjšala za dodatnih 12 do 14 %.

Sedmič. Prav med visoko izobraženimi in sploh med mladimi je zaradi vsega tega vse manj motivacije za nabiranje delovne dobe. K temu pripomorejo tudi preprosti izračuni, kot je tisti, ki že nekaj časa kroži po svetu in ga prevzemajo razni mediji. Če bi redno zaposleni s tisoč evrov neto plače vsak mesec 370 evrov namesto v pokojninsko blagajno naložil na banko s petletno vezavo, bi po 29 letih privarčeval 211 tisoč evrov. Namesto pokojnine, ki jo bo dobil po 29 letih 580 evrov, bi po 29 letih od banke vsak mesec prejemal 590 evrov obresti. Poleg tega bi mu ostala še glavnica, ki bi jo lahko namenil svojim otrokom ali za nakup varovanega stanovanja. Zato bodo preračunljivi ljudje po zakonitvi plačevanja prispevkov od vseh prihodkov še bolj skrivali svoje prihodke in sive ekonomije bo še več.

Tega problema se je verjetno zavedalo tudi ministrstvo, zato je na začetku napovedalo postopno vzpostavitev tako imenovanega National Defined Contribution, NDC, ki ga poznajo večinoma v severnoevropskih državah, pa tudi v Italiji. Gre za virtualni osebni račun, iz katerega lahko zavarovanec kadarkoli razbere, koliko je že prispeval v pokojninsko blagajno in kakšna bi bila pokojnina, če bi se upokojil predčasno ali če bi še vztrajal v delovnem razmerju tudi po izpolnitvi vseh pogojev za upokojitev. Šele tak model je pregleden, pravičen in finančno vzdržen. Pregleden zato, ker zavarovanec sproti ve, kakšna je višina vplačanih sredstev, pravičen zato, ker so prejemki odvisni od vplačanih prispevkov, in finančno vzdržen, saj so prihodki in odhodki izravnani.

Ob prvi predstavitvi zakona je minister takole rekel, citiram, "če želimo uvesti NDC čez nekaj let, je treba sistem zapeljati v to smer že danes". Danes pa o NDC sistemu ni ne duha ne sluha. Zakaj? Ali zato, ker bi bilo to težko izvesti? Poglejmo. 140. člen zakona nalaga zavodu, da zavarovancu, ki mu manjka 5 let do predčasne upokojitve, na njegovo zahtevo posreduje informativni izračun starostne ali predčasne pokojnine. V poglavju o dodatnem zavarovanju pa zakon v 242. členu nalaga upravljavcu zavarovanja, da vodi osebne račune članov pokojninskega sklada. Osebni račun člana, tako pravi zakon, mora vsebovati podatke o posameznih vplačilih, skupni vrednosti privarčevanih sredstev in tako dalje. Upravljavec pokojninskega sklada pa mora vsakega člana najkasneje do 31. januarja tekočega leta obvestiti o stanju na njegovem osebnem računu na dan 31. decembra prejšnjega leta. Če se mora vse to vzpostaviti v zakonsko določenem prehodnem obdobju, potem bi bilo možno vzpostaviti tudi NDC sistem oziroma virtualni osebni račun.

Upam, da se minister temu sistemu ni odpovedal zato, ker bi se bal prevelike preglednosti, ki bi otežila zlorabe pokojninske blagajne v raznih neutemeljenih privilegijih. S pomočjo virtualnega osebnega računa bi lahko vsak zavarovanec tudi razkril in onemogočil zlorabo delodajalca, ki morda skriva neplačevanje prispevkov. Komisija za preprečevanje korupcije, Kosova komisija, je že pred tremi leti opozorila Vlado, da, citiram,

"dobiva vse več prijav prizadetih posameznikov in sindikalnih predstavnikov o sumu korupcije, v katerih navajajo, da jim pristojni državni organi ne dovolijo vpogleda v podatke, ali delodajalci nakazujejo obračunane in plačane prispevke za socialno varnost, natančneje, obvezno pokojninsko zavarovanje". Tako torej protikorupcijska komisija.

Danes, v času krize, pa je ta problem tako eskaliral, da je že zaradi tega potrebna večja preglednost plačevanja prispevkov. Vzpostavitev virtualnega osebnega računa bi tudi pomenila zdrav pritisk na pokojninski sistem, pri katerem mora biti uveljavljeno ne le načelo socialne enakosti in solidarnosti, ampak tudi načelo ekonomske pravičnosti. Višina pokojnine mora biti bolj odvisna tudi od plačanih prispevkov, sicer ne bo imela nobene motivacijske vloge.

Naj zaključim. Slovenska demokratska stranka se zaveda problema neugodnih demografskih gibanj in podpira osnovni namen zakona, da vzpostavi vzdržen pokojninski sistem. Pričakovano trajanje življenja 60 let starih moških je danes 19 let, žensk pa 24 let. Če v skladu s predlaganim zakonom tej populaciji dvignemo upokojitveno starost s sedanjih 60 na 65 let, bomo dobo izplačevanja pokojnin skrajšali za pet let ali za 23 %. Če bomo ob tem še podaljšali plačevanje prispevkov, torej delovno dobo za štiri leta, bomo v pokojninsko blagajno povečali priliv za 10 %. Bilanca pokojninske blagajne se bo torej po tem zakonu izboljšala za 33 %. Če pa prištejemo še novo obdavčitev vseh prihodkov in celo spornih povračil stroškov v zvezi z delom, pa se nam obeta kar močna pokojninska blagajna, ob kateri bo možno še naprej prati proračunska sredstva preko nezavarovanih kreditov in državnih sanacij banke, ki je tako zelo v nacionalnem interesu.

V SDS dvomimo, da so pri sanaciji pokojninskega sistema potrebni za zavarovance tako boleči posegi. Najbolj pa nas motijo pomanjkljivosti, ki smo jih navedli. S tem zakonom postaja sistem, ne samo nacionalno neuskladen, ampak tudi še bolj krivičen, zapleten in nepregleden. Ob vse bolj negativni motivaciji plačevanja prispevkov pa bo, kot je v Financah zapisal Janez Šušteršič, na koncu seveda tako, da največ plačajo tisti, ki imajo najslabše računovodje. Naša

podpora zakonu torej bo zato v nadaljevanju odvisna od tega, ali bo koalicija pripravljena podpreti naše amandmaje. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospa mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, državna sekretarka, direktor direktorata, poslanke in poslanci!

Svojo razpravo želim začeti z izjavo. Na svoj elektronski naslov sem dobila pošto, tako kot verjetno vsi drugi poslanci in poslanke, da mi bodo gledali pod prste, kako se bom odločala ob predlaganem zakonu. Saj ni potrebno tega posebej poudarjati. Vsako moje glasovanje je vsakomur javno dostopno. Sedaj vnaprej izjavljam, da nameravam predlog zakona v prvi obravnavi podpreti, da ne bodo imeli težav, ko bodo iskali, kako sem se odločala v mojem volilnem okraju. To je prva stvar.

Druga, ne menim, da je čas razprave o pripravljajoči se modernizaciji pokojninskega sistema kratek. Kar nekaj let se ukvarjamo s to mislijo o potrebnosti modernizacije pokojninskega sistema. Imeli smo pa tudi dve javni predstavitvi mnenj v Državnem zboru, tako da je bilo časa seznaniti se z osnutkom oziroma predlogom zakona dovolj. Ampak tisto, kar opažam, od prve priložnosti do sedaj se pri nekaterih ni spremenil zelo zavajajoč podatek. In ravno prej ga je tudi gospod Cukjati citiral, ko je govoril o tem, da visoko izobražen človek ne bo mogel nabrati 43 let delovne dobe pri 65 letih starosti. Sama sem živ dokaz, da se to da. Ampak to niti ni bistveno, ker ni bistveno, da računamo na posameznika.

Ampak, upošteval je kumulativno 2 podatka. V resnici je pa za starostno pokojnino v zakonu potrebno nabrati 65 let in se sicer z bistveno nižjo odmerjeno pokojnino upokojiti samo v 15 letih delovne dobe. To sta dva osnovna podatka.

Drugo. Podprla bom ta zakon zaradi tega, ker ščiti tiste, ki so zgodaj vstopali na trg dela. Jaz pa si želim, da bi z leti bilo takih, ki smo morali začeti delati zelo zgodaj na zelo

slabo plačanih delovnih mestih, v prihodnje čim manj. Tukaj je temeljni problem. Zakaj imamo nizke pokojnine? Zaradi tega, ker imamo veliko nizkih osebnih dohodkov ali plač. Izobrazbena struktura pa se, hvala bogu, izboljšuje. In jaz pričakujem, da bo tudi ustvarjenih delovnih mest, za katere pravimo, da prinašajo dodano vrednost, vedno več. To se mi zdi bistvena sprememba, ki bi jo morali vpeljati na tistem, česar ne moremo reševati s pokojninsko zakonodajo.

Zdita se mi kritični dve generaciji. Tista na začetku, ki razmeroma kasno vstopa na trg dela, to so izobraženi posamezniki, ki tudi zaradi študentskega dela niso zgodaj vstopali na trg dela, in tisti, ki so po 55 letu starosti, kjer vsi podatki kažejo, da jih imamo pri nas malo zaposlenih. Zato se mi zdi, da je treba ustvarjati pogoje za to, da se bodo mladi lahko čim prej vključevali na trg dela in da bodo dlje lahko ostajali na trgu dela tudi tisti po 55 letu starosti. Zato pa je treba spremeniti tudi odnos do starejših delavcev in sprejeti stimulatивne ukrepe za zaposlovalce, da bodo take delavce tudi pripravljene zadržati med zaposlenimi.

Malo časa imam, zato samo na hitro. Nasprotujem kapici, zato ker verjamem, da je eden od temeljnih atributov našega pokojninskega sistema solidarnost. Ker je za osnovo vzeto, da je vplačilo prispevkov osnova tudi za kasnejšo pokojnino, se mi zdi, da mora aktivna populacija, ki dobro zasluži, zaradi solidarnosti z drugimi, zaradi medgeneracijske povezanosti tudi vplačevati skladno s svojimi prispevki. Zagovarjam pa švedski model, ki vendarle limitira najvišje pokojnine. Zaradi tega, ker je treba poskrbeti tudi za to, da ne bodo pokojnine, vsaj nekaterih letele v nebo.

Starostna omejitev 67 let, ki jo imajo Švedi že sedaj, ne pomeni, da zapuščajo trg dela pri 67, ampak za to, ker se sami lahko odločajo, kako bodo glede na bonuse in na vse drugo lahko preživeli z odmerjeno pokojnino. To je pa zvezano tudi s tem, na kakšnem delovnem mestu kdo dela in kaj si je lahko zagotovil za svojega življenja.

Stvari, ki bi jih kazalo omeniti v zvezi z reformo, o kateri govorimo, ali modernizacijo je veliko. Veliko tega je bilo že povedanega. Prepričana pa sem, da je še čas za to, da se nekatere od pripomb v drugi in tretji obravnavi tudi upoštevajo. Zato ne

vidim nobene težave s tem, da stisnem tipko za, ko bomo govorili o tem, ali je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Vito Rožej. Prosim!

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat, lep pozdrav vsem skupaj!

Jaz sem vesel, da smo pravzaprav vse poslanske skupine v predstavitvi mnenja izrazili mnenje, da je seveda reforma potrebna in da so pač demografski kazalci takšni, kakršni so. Hvala bogu, se vsaj glede demografskih kazalcev pa, če so še tako slabi, tukaj strinjamo, ker vsaj na tem področju je resnica ena sama. Jaz sem sicer prepričan, da je resnica ena sama tudi na področju rešitev, ki se jih da narediti za to, da se trenutno stanje in tukaj se napoveduje, lahko preseže v zadovoljstvo vseh generacij. Jasno pa je, da je zakonodaja, ki jo zdaj spreminjamo, del enega širšega procesa, ki se mu reče nova družbena pogodba. In da bomo mi odnose med različnimi generacijami pa tudi interesnimi skupinami v tej državi morali v prihodnjih letih in to niti ne v tako strašno dolgem obdobju, ampak hitro na novo napisati in na novo postaviti, če želimo, da bo ta družba še vedno lahko solidarna in da bo obenem ostala konkurenčna.

Zato je tudi zame pomembno vprašanje, kdo so vsi ti deležniki, ki se pri tej debati o spremembi pokojninskega sistema morajo vključevati. Slišali smo tukaj s strani marsikatero poslanske skupine, da se socialnih partnerjev ni zadosti upoštevalo, da se ni upoštevalo sindikatov, se ni upoštevalo upokojencev in tudi mnenje, da zdajšnja reforma najbolj prizadene ravno te, ki sem jih nazadnje omenil, skratka delavce in upokojence. Jaz sem trdno prepričan, da temu sploh ni tako. Ta reforma zdaj bo zdajšnje upokojence prizadela v zelo majhni meri, zdajšnje delavce seveda tudi. Še najbolj pa bo prizadela tiste, ki jih sploh še ni na trgu dela, tiste v imenu katerih tukaj boste redko slišali kakšen glas. Seveda, saj to niso volivci. To so pač mladoletne osebe, pravzaprav v tej debati niso sodelovale, bi pa še kako morale.

Jaz sem prepričan, da ta pokojninska reforma mnogo bolj kot gospoda ministra pa

njegove starše, upam, da so še živi, prizadeva mene pa moje otroke. In s tega stališča se mi tudi določeni predlogi, ki so tukaj bili predstavljeni kot kompromisni, zdijo skrajno nepošteni in zavajajoči. Tudi s strani sindikatov slišimo trditve, mnenja, s katerimi se jaz sam strinjam, da je pokojnina pravica, ki izhaja iz preteklega dela, da pokojnina ni socialni transfer, obenem pa želimo z določenimi rešitvami ravno to narediti iz pokojnine. Če ne pristanemo na to, da se bo pokojnina obračunavala, praktično celotno obdobje bi se morala ali pa na 34 let, kot je predlagano, ampak se bo obračunavala na 18, 24, 25, ne vem, koliko bo zdaj na koncu ta kompromisen predlog se izkristaliziral, je dejstvo to, da delamo iz te pravice socialni transfer. Če vsak od nas pričakuje, da bo primerljivo toliko, kolikor je vložil, tudi dobil ven, mora vzeti v zakup celotno, da tako rečem obračunsko obdobje.

Jaz tudi čakam na odgovore. upam, da se bo minister odzval tudi na ta izziv, ki ga je kolega Cukjati dal, skratka zakaj nismo vztrajali pri tem NDC sistemu, kje so bili zapleti in zakaj se te jasnosti ni izpeljalo do konca. Dopuščam tudi možnost, da bomo podobno, kot smo za nekatere pravice iz pokojninskega zavarovanja že v preteklosti plačevali iz državne blagajne, to počeli še naprej. In se mi zdi smiselno, da če smo prevzeli obveznosti, ki smo jih imeli, recimo, do vojaških oseb iz prejšnjega sistema in do njihovih pokojnin, da bomo podobno naredili tudi pri teh, ki so služili vojaški rok, kar se tiče delovne dobe, kar se tiče prispevkov, prispevki med tem letom vojaščini niso bili plačani. Smiselno pa nekako je po neki analogiji, da tudi to postane privzeta obveznost države. Da pa teh obveznosti ne bi smelo biti preveč, pa upam, da je vsem nam jasno, da iz proračuna večno sofinancirali pokojninske blagajne ne bomo. In da bi naš cilj moral biti, da bo pokojninska blagajna s temi izjemami, ki smo jih sami navedli v zakonih, skratka vojaške pokojnine in še kakšna druga stvar bi se našla, s temi izjemami vzdržna sama po sebi in s prispevki, ki jih bo delovno aktivna generacija prispevala. Ta delovno aktivna generacija, vsaj del nje se zdaj pospešeno upokojuje, kot smo lahko slišali, mogoče na slikovit način, je kolega Presečnik povedal. Ta generacija zdaj rešuje svoje pravice na svoj način. Saj mnogo

je teh generacij in skupin, ki rešujejo svoje pravice na svoj način. Meni se zdi najbolj problematična tista, ki trenutno sploh še ni vstopila na trg dela, pa bi že zdavnaj lahko, ki je delovno aktivna. Ampak ne prispeva v to pokojninsko blagajno in rešuje, kot je bilo rečeno, te pravice na svoj način, mogoče z izračunom, kakršnega je kolega Cukjati predstavil, ali pa še s kakšno drugo obliko življenjskega zavarovanja, o kateri je veliko kolega Germič govoril, ali pač z naložbami v nepremičnine ali pa še s čim drugim.

Jaz tudi sam odkrito povem, moja služba v Državnem zboru je moja prva služba. Jaz sem doslej reševal svoje socialne pravice na svoj način, s popolnoma vso odgovornostjo. Jaz sem vedel, kaj počnem. In se mi je zdelo pametneje tako, kot sem storil – da nisem prispeval v to socialno blagajno, ker nisem imel občutka. In še vedno me bo moral nekdo prepričati v to, da bom jaz tudi deležen kakšnih ugodnosti. In mislim, da pravzaprav ta pravica, da vsak od nas odloči, ali želi sam skrbeti za svojo starost ali ne. Pravzaprav bi morala biti na nek način spoštovana. Čeprav zdaj, ko se bodo plačevali prispevki iz vseh prejemkov, temu ne bo več tako. Kar seveda lahko pomeni, da se bo zaradi tega res višala siva ekonomija. Ampak mislim, da so pravzaprav pomembnejši ukrepi na sivi ekonomiji kakšni drugi, kot pa ti, o katerih govorimo danes.

Koga naj bi torej ta reforma najbolj prizadela, smo že povedali. Se mi zdi pa tudi pomembno, koga pa prizadeva zdajšnje stanje, kakršno je zdaj. To generacijo, o kateri sem govoril, ki bi se šele morala vključiti v trg dela, pa se ne.

Tako, da, ko govorimo o slabostih te predlagane pokojninske reforme, je treba imeti pred očmi tudi trenutno stanje, ki nikakor ni dobro/rožnato in z njim ne moremo biti zadovoljni.

V koalicijskem DeSUS-u so veliko pozornosti namenili problemu usklajevanja plač in pokojnin. Veliko govora je bilo tudi o zniževanju standarda. Obenem sem vesel, da je kolega Urh pošteno povedal. Gre za relativno padanje standarda upokojencev. Gre za relativno padanje višine pokojnin glede na plače. Ne gre za absolutno padanje. Nek standard seveda ostaja. Treba pa se je zavedati, da prah smo in v prah se povrnemo in je iluzorno pričakovati, da bo standard v

pokoju enak, kot pa standard med delovno aktivno dobo. Tako to ne gre. Brez nič ni nič. Zaradi tega je treba vedeti, da morda bo standard v pokoju lahko visok zaradi pridobljenega premoženja ali pa zaradi pametno naloženega premoženja v času delovne aktivnosti. Sami seveda veste, koliko izmed nas, in predvidevam, da tudi od ostalih državljanov in državljanek, pa zdaj že misli na svojo penzijo in varčuje v tretjem stebru in plačuje kakšna življenjska zavarovanja in računa na to, da bo tisti dodaten standard, ki bi si ga želela, lahko dobila kasneje z rentami iz teh prostovoljnih zavarovanj. Zelo malo pa bi bilo seveda dobro, če bi bilo temu tako. Samo od pokojnine iz drugega in prvega stebra ne gre za pričakovati. Še posebej zaradi tega, kot smo tudi lahko slišali od kolegice Potrate, pač socialna kapica tukaj ni zaželeno. Se pravi, ni za pričakovati, da bi samo pokojnina iz prvega in drugega stebra zagotavljala tak standard, kot ga je bil nekdo vaju tokom svojega delovnega, da tako rečem, obdobja. Najvišje penzije so pač omejene in zgleda da bo pri tem tudi ostalo.

Zanimivo je, da veliko govorimo o tej švicarski formuli. Jaz nisem čisto prepričan, da vsi vemo, za kakšno stvar gre. Švicarska oziroma Helvetska konfederacija že od leta 1991 skrbi zase in svoje državljanke in najbrž je na tem področju bolj izkušena, kot je naša mlada država. In najbrž tudi rešitve, ki so jih sami zapisali v svojo zakonodajo, so utemeljene in premišljene. In rezultati teh dolgoletnih, večstoletnih izkušenj, ki jih mi še nimamo, pa se zato lahko učimo na napakah drugih. Vprašati se je treba, zakaj bi se pokojnine sploh morale usklajevati s plačami, če pa so pokojnine, ne socialni transfer, ampak pravica iz preteklega dela, zakaj bi generacije, ki so v pokoju, participirale pri gospodarski rasti zdajšnje generacije, ki se je izobraževala, ki mogoče dela več, dlje, ki ima druge pogoje življenja, skratka ustvarja neko gospodarsko rast, na podlagi katere se višajo plače. Generacija, ki pa je v pokoju, pa k temu ni nič prispevala, lahko pa bi sicer participirala, če bi, ko je bila še aktivna, nalagala nek kapital in bi iz naslova plemenitenja tega kapitala v času gospodarske rasti pa lahko bila deležna dobrobiti višanja plač in višanja gospodarske rasti. Seveda, zato so tudi Švicarji, ki so pametni ljudje si rekli: "Bomo polovico dali za

inflacijo, polovica pa bo za rast plač." To je pameten, moder dogovor. Karkoli več bi bilo, iščem pravo besedo, da ne bom celo žaljiv, prevzetno pravzaprav, prevzetno, ker si ne smemo dopustiti, da bomo na račun rahlega zvišanja relativnega standarda trenutnih upokoјencev, zanemarjali stvari, ki so za bodočnost še kako pomembne investicije. To, kar je bilo sicer omenjeno, da bi lahko na račun nepotrebnih investicij morda prihranili. Vprašanje je, katere investicije so nepotrebne za generacije, ki šele prihajajo. Praktično so vse investicije pomembne. Lahko se seveda ne strinjamo v tem, ali je v tem trenutku katera pomembnejša ali je kakšna boljša čez 10 let, ampak v eni dolgoročni perspektivi 20, 30 let. Najbrž da je ni investicije, ki bi bila nepotrebna. Pa zdaj lahko rečemo, TEŠ 6, JEK 2, vetrne elektrarne, vse so, na 50 let so najbrž da vse pomembne in važne.

Zato mislim, da je preuranjeno tako z eno roko reči, da bi na račun nepotrebnih investicij pa lahko. Lahko bi seveda zagotovili trenuten socialni mir, ampak ali je to naš cilj? To bi bilo, se mi zdi, preveč kratkoročno. Zato se mi nikakor ne zdi usklajevanje plač in pokojnin po kakršnikoli 80, 20, 70, 30 ali kakšni drugi branjevski logiki, se mi ne zdi na mestu. Ministrstvo je že tako ali tako za moj okus popustljivo zastavilo način usklajevanja. Ampak je za razumeti, da glede na izkušnje, ki jih imamo, je temu tako, kaj več pa se bi mi zdelo pretirano. Na koncu bi izrazil še kakšne pomisleke, o katerih bom najbrž osamljen. Ta pokojninska reforma še vedno ohranja diskriminacijo med spoloma. Seveda, gre za pozitivno diskriminacijo do ženskega spola. Čeprav jaz sicer ne razumem, kako bi to šlo v skladu z našo ustavo, ki razlikovanje po spolu prepoveduje.

Še nekaj bi seveda dodal, da najbrž je ravno ta pozitivna diskriminacija lahko dostikrat tudi izgovor za negativno diskriminacijo na drugih področjih. Odveč je pričakovati, da bomo moški tudi pri družinskih in ostalih obveznostih prevzemali svoj del, če bomo vedno nekje v malih možganih nosili podatek, da bodo naše partnerke šle dve, tri ali ne vem koliko let prej v pokoj.

Skratka, to je po mojem dvorezen meč in tudi v tujini se že pojavljajo pravzaprav nasprotovanja temu, prav s strani žensk, ki bi želele delati dlje, pa jih delodajalci raje pošiljajo v penzijo. Njihovi moški kolegi pa

seveda lahko delajo dlje in si tudi zagotavljajo zaradi tega malce višje penzije.

Na koncu bi rekel še to, da je treba imeti resnično ob sprejemanju tega zakona pred očmi vse generacije. Zdaj v tem parlamentu sedi 90, eden od nas je mlajši od 30 let, na prste obeh rok lahko preštejemo nas, ki smo mlajši od 40 let. Večina, ki vas tukaj sedi, je starih od 40 do 60 let in imate seveda občutek, da ste ravno tisti, ki vas bodo učinki te reforme najbolj prizadeli, odvzeli nekatere že pridobljene pravice in tako naprej. Kar je normalno in kar je človeško, da vsak pač pomisli na lasten primer, ki ga najbolj pozna.

Jaz bi vas prosil, kolegice in kolegi, da pomislite na svoje otroke, na svoje vnuke, se postavite v njihove vloge, razmislite o tem, ko ste bili vi toliko stari, koliko ste vi dobili ugodnosti socialne države od takratnih držav, koliko ste vi dajali za starejše generacije in na podlagi tega seveda lahko sklepate tudi, kaj bodo generacije, ki prihajajo, pravzaprav bom zdaj rekel, še dajale v bodočnosti za vas. Mislim, da bo razmislek včasih drugačen, kot pa bi bil, če bi vztrajali samo pri lastnem zgledu.

Treba je seveda vedeti to, kar je bilo rečeno tudi na začetku, da se zdaj upokojuje "generacija baby boom" po vojni. Tako, kot sem prej razložil. Večina tukaj vas je pripadnikov te generacije in se bo seveda vsak od nas moral pošteno vprašati, če bo pa prišlo do referendumu, pa še toliko bolj. Ali je vsak od nas naredil zadosti, da sme pričakovati toliko, kot pričakuje? Ali smo imeli vsi zadosti otrok, da je zdajšnja demografska slika takšna, kot je? Smo delali dovolj dolgo, smo prispevali zadosti? Mislim, da ti odgovori ne morejo biti enostavni. Jaz sam se niti ne bojim referendumske odločitve. Meni bo dala jasno potrditev v eni stvari, ali ostanem ali pa grem. Jaz namreč svojim trem otrokom, ki imajo tudi nizozemsko državljanstvo, kjer je pač penzijski sistem urejen drugače, ne moremo naložiti bremena, ki bi bilo preveliko za njih. Jaz sam sem si ga naložil, kolikor sem si ga lahko. V štirih letih sem povečal število bodočih in zdajšnjih davkoplačevalcev te države za štiri. Moja partnerka, dvojna državljanka, se je preselila sem, nazaj domov in tri otroke imava v štirih letih. Več kot to ne zmorem. Pa si domišljam, da zmorem veliko in zato tudi ne pričakujem od ostalih, da bodo

delali več. Zato bom seveda podprl to pokojninsko reformo, ki breme socialne države tudi na področju pokojninske politike deli še kako pregledno v primerjavi s prejšnjim in predvsem še kako pravično v primerjavi s sedanjim sistemom. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franc Bogovič.

Prosim!

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav! Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

V Slovenski ljudski stranki že ves čas govorimo, da je država v nekem prelomnem trenutku, ko so nujno potrebne tudi tiste reforme, ki zagotovo niso všečne, na dolgi rok pa stabilizirajo delovanje države in ob delovnopравни zdravstveni reformi je pokojninska reforma zagotovo ena tistih, ki je v tej državi nujno potrebna. In do tukaj se kot pri vseh ostalih vsi strinjamo. Včasih pa imamo občutek, ko začnemo te reforme pripravljati, pa se nihče z ničemer več ne strinja.

Mislimo, da je v naši družbi velik problem to, da je pomanjkanje enega vse splošnega zaupanja. Zaupanje v prihodnost, predvsem pa pomanjkanje pozitivnih informacij tudi na področju gospodarstva, na področju razvoja družbe, kajti le uspešno gospodarstvo z zdravim gospodarstvom, usmerjenim v prihodnost, je tisto, ki bo lahko tudi kos tem izdatkom, ki jih je v javnem sektorju treba porabiti.

Strinjamo se vsi, da je tak pristop, ki ga imamo mi, ki temelji na medgeneracijski solidarnosti, pravilen. Poznam primer ameriškega upokojenca, ki je do leta 2008 pri 77 letih zelo spodobno živel s prihranki, ki si jih je zakumuliral skozi življenje. Od takrat naprej pa vozi taksi v mestu, sicer bi težko preživel glede na to, da so se tudi njegovi skladi sesuli v prah kot podoben sistem v gospodarstvu in finančnih institucijah predvsem. Res pa je tudi to, kar smo slišali, da je danes že kar četrtina pokojnin plačanih iz državnega proračuna in da trendi, ki so pred nami, govorijo in kličejo k prepotrebni reformi.

Mi v Ljudski stranki smo se te reforme resno lotili. Tudi zapisali sedem

pripomb, ki jih je naš vodja poslanske skupine gospod Presečnik zelo jasno predstavil. Danes in tudi v javni razpravi je bilo slišanih cela vrsta pomislekov. Prepričan sem, da mora biti predvsem v nas, ki smo v parlamentu, in tudi širše v slovenski javnosti dovolj modrosti, da znamo izluščiti tiste prepotrebne popravke, te robove še malce pobrusiti, kot je izjavil minister, ali kot je včeraj dejal predsednik Vlade, to prepreko malce znižati in dejansko narediti zakon tak, da bo to prepreko mogoče preskočiti v današnjem času. Kajti sicer bo breme čez nekaj let bistveno težje, kot je danes.

Naj ponovim še enkrat, da se nam zdi povsem nesprejemljivo, da bi ne bila sprejeta ta naša pripomba v celoti, ki govori za matere, da za vsakega otroka pripada teh 8 mesecev, dve leti za tri otroke. In da tukaj ne sme biti omejitev in pri tem tudi mislimo vztrajati. Mislim, da je zelo prav, kajti vsi se strinjamo, da več kot bo državljanek in državljanov, lažje bodo tudi vse blagajne, ki jih v državi moramo imeti, stale.

Zagotovo želimo, da ostane nesporno in tudi jasno, da se državne pokojnine tudi, če se umikajo iz tega sistema pokojninske blagajne v okviru proračuna, ki smo že dejali, da že danes financira četrtino pokojninske blagajne, da se vse pridobljene pravice ohranjajo, da na drugi strani tudi s tem zakonom ne prizadenemo kmečke populacije, ki je imela velike težave z vključevanjem v ta sistem še v 70. letih in kasneje. In da dejansko pridobljene pravice, ki so bile, ohranjamo, kot smo pa dejali, je teh ljudi vsak dan manj. In tudi tisti, ki se aktivno s tem ukvarjajo, tudi danes so drugače vključeni v sistem.

Mislimo, da so tudi ostale pripombe zelo na mestu. Predvsem mislimo, da je potrebno narediti, naliti čistega vina in dnevno imeti poglede v plačane te prispevke. Kajti vidimo, kakšne stvari se dogajajo našim državljanekam in državljanom, ko na koncu ob upokojitvi ne vedo, kaj je bilo plačanega.

V Slovenski ljudski stranki smo pripravljani narediti eden odgovoren dialog pri obravnavi tega zakona. Upamo, da bomo vsi skupaj zmogli toliko navora, da skupaj sprejmemo zakon, ki nam bo omogočal stabilno prihodnost in pa mirno starost, tistim, katerim je pokojnina namenjena.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Matjaž Zanoškar, izvolite!

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani minister s sodelavci!

Bi bili krivični, če ne bi dali priznanje, da se je predlagatelj maksimalno potrudil in naredil eno osnovo za vhod v razpravo pokojninske reforme. Seveda pokojninska reforma je širok in velik, zajeten projekt. Zato je tudi opravičljivo, da je v prvi obravnavi tudi veliko pripomb. Veliko pripomb tudi s strani Poslanske skupine DeSUS, ki smo jih lahko slišali. Sicer vidim, da nekateri ne razumete naše sporočilnosti glede teh pripomb, ki jih v celoti ne morem zajeti, ker imam premalo časa.

Pripombe se seveda nanašajo na tisto sporno formulo, ki nikakor ne zagotavlja za vnaprej nekega dostojnega usklajevanja z rastjo plač, pokojnin z rastjo plač. Ta formula je približno nekaj takšnega, kar smo že slišali danes, da bo standard upokojujencev in standard pokojnin seveda na ta način in izračunavanje te formule padal še naprej. Če kdo ne vidi, kako v tem trenutku pada standard upokojujencev, potem naj se zazre v 53 % tistih upokojujencev, ki živijo danes na pragu revščine, na pragu svoje lastne življenjske eksistence.

Potem lahko vidimo, da je nujno potrebno v pokojninski reformi poskrbeti za to, da bo sistem vzdržan, ne samo glede javnofinančnega stanja, pač pa tudi glede vzdržnosti življenja upokojujencev in upokojujencev. Pa ne gre samo zato, da se Poslanska skupina DeSUS v svojih pripombah, ki smo jih danes slišali, zavzema za upokojujence. Zavzemamo se tudi za aktivni del prebivalstva. In ko gre za zviševanje starostne meje in ko gre za zviševanje let, potrebnih za pokojnino, potem pravimo, da ni pravično in da je zelo diskriminatorno do tistih delavcev in delavcev, ki delajo v težjih pogojih dela, ki te pokojninske dobe nikakor ne bodo mogli čakati. In ta korektura je, po našem mnenju, nujno potrebna.

Gre še za mnogo drugih pripomb, ki smo jih dali tudi v času oblikovanja te zakonodaje. In pripombe, za katere smatramo, da so nujne. In pričakujemo od

predlagatelja, da jih bo, kolikor se da, upošteval. Naj bo to naše sporočilo jasno in glasno povedano. Še enkrat, Poslanska skupina DeSUS in pa Demokratična stranka upokojujencev teh pripomb ne daje iz vzgiba popularnosti, populizma, pač pa daje iz enega samega namena, zelo iskreno in zelo pošteno prispevati k oblikovanju pokojninske reforme na tak način, da bo vzdržna za državo, da bo vzdržna za tiste, ki danes živijo na eksistenčnem minimumu ali na robu revščine, da bo vzdržna tudi za aktivno prebivalstvo. Tisto, ki je zaposleno oziroma ki dela v takih pogojih dela. Vemo, da je nujno potrebna in jo bo treba sprejeti. Vendar sprejmite, predlagatelj, tudi jasno sporočilo, v kolikor se ne bodo naše pripombe, vsaj tiste, ki so vitalnega pomena, upoštevale, potem nikakor ne morete pričakovati na podporo celotne zakonodaje, ki jo danes predstavljate. Časa je dovolj. Pripravljenosti je z naše strani absolutno tudi veliko. In verjamem tudi z vaše. Prepričan sem, da bomo v nadaljevanju razprave o tej reformi našli skupne stične točke, da bomo našli tudi kompromise, da bomo oblikovali reformo tako, kakršna, po našem mnenju, mora biti in kakršna je. Po našem mnenju vzdržna za vse, za državo, za upokojujence in tudi za zaposlene. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Predlagatelj pojasnjuje, da gre za prvo fazo sprememb obstoječe pokojninske zakonodaje, ki bi stopila v veljavo 1. januarja 2011. Vsi se zavedamo, da je zakon potreben, vendar sprejet na način, ki bo zadovoljil delavce, sindikate in upokojujence. Enostranskih odločitev si ne moremo privoščiti. Ne prinašajo rezultatov na dolgi rok.

Predlog zakona mora biti že v osnovi pripravljen tako, da pri udeležencih v postopku ne dviguje pritiska in ustvarja dvoma o škodljivih in enostranskih namerah. Verjetno ni pametnejšega odgovora, kot je, da se upošteva pri izračunu 40 let delovne dobe in plačani prispevki v pokojninsko blagajno. Sicer pa se bo razlika v nižji pokojninski osnovi popravila po novem z višjim odmernim odstotkom. Razmišljanje

naglas, da bi se povečanje izdatkov za pokojnine odrazilo dolgoročno s sesutjem proračuna, je le ugibanje in zavajanje.

Zagotovo je danes to problem za državo, za kar pa niso krivi tisti, ki so 40 let in več pošteno delali in plačevali v pokojninsko blagajno v dobri veri, da se z njihovim denarjem gospodari dobro in da je država garant za izplačilo njihovih vloženi sredstev v namene izplačevanja pokojnin, ko bo to potrebno. Sedaj se kaže, da se je s pokojninsko blagajno ravnalo slabo in nenamensko. Če bi ti ljudje 40 let vlagali v tretji steber, ki vključuje tudi življenjsko zavarovanje, bi bilo njihovo tretje starostno obdobje zagotovo bolj brezbrizno. Vendar ti ljudje so svoj vlak zamudili. Za mlade pa je treba razmisliti, kaj je bolje. Če bi se pokojnine usklajevale z rastjo plač v razmerah, kot so danes, pri 100 tisoč nezaposlenih, bi morali nameniti gotovo 20,6 % BDP. V primeru polovičnega usklajevanja z rastjo plač in življenjskih stroškov pa okrog 17,9 % BDP. Če pa bi pokojnine usklajevali z rastjo cen, bi se pokojnine do leta 2060 povišale le za 4,4 odstotne točke, kar je 15,6 % BDP. Gotovo pa se bo zadeva spremenila takrat, ko se bo razmerje tistih, ki so delovno aktivni, in upokojenih spremenilo v korist zaposlenih in bo nezaposlenost le še zgodba iz preteklosti. Do takrat pa je treba zagotoviti izhod, ki bo zadovoljil tiste, ki s sredstvi gospodarijo za upokojece.

Glejte, ves čas govorimo o staranju prebivalstva in kako nas bodo te pokojnine pokopale. Premalo pa govorimo, kako bomo dvignili gospodarstvo, zaposlili ves delovno sposoben potencial in zapolnili pokojninsko blagajno. Danes se dela 40 ur. Nekoč se je delalo 48 ur, kar znese pri 40 letih dela napram danes več kot 6 let zraven. To pa je tisto, o čemer nihče ne govori, da je bil denar, vложен v pokojninsko blagajno, krvavo zaslužen. Danes pa bi se tem ljudem pokojnine kar pobrale. In če kdo doživi častitljivo starost, bi se ga kar pospravilo. Menim, da je 40 let delovne dobe pravo izhodišče. Skratka, ljudem je treba dati delo in zaslužek, ostalo je samoumevno.

Ne smemo in ne moremo si privoščiti, da se prispevkov ne plačuje v pokojninsko blagajno delavcem, ki to ugotovijo takrat, ko grejo v pokoj. Država ima vse instrumente, da zagotovi spoštovanje zakonodaje. Ne sme

se zgoditi, da država daje potuho za neplačevanje prispevkov, po drugi strani pa krči že pridobljene pravice, samo da zagotovi vzdržnost sistema.

Skratka, za stanje, kot ga imamo, niso krivi delavci, ampak tisti, ki so upravljali s pokojninsko blagajno. Starostna doba je gotovo primerna za tistega, ki bo začel delati pri 25, 30 ali celo pri 37 letih, kot poznam nekatere. Kajti večina teh 40 let delovne dobe sploh ne bo delala in plačevala v pokojninski sklad. Zato je nekorektno, da se tiste, ki pa so 40 let delali, sili v nekaj, kar so že oddelali. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod minister dr. Svetlik.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Veliko je bilo že rečenega, pa mi dovolite, da dam nekaj pojasnil tudi glede na vprašanja in predloge, ki so bili izrečeni v tej razpravi.

Najprej kar zadeva izračune. Izračunov je bilo narejenih veliko. Poslani so bili in upam, da ste vsi vse dobili. Nisem povsem prepričan, zato ker sem zaznal v razpravi, kot da nekateri niso prišli do vas. Če še niso, so na voljo tudi na domači strani ministrstva, dostopni so vsem. Poudaril bi jih zato, ker so bili narejeni na makro ravni, tako da se vidijo učinki predložene pokojninske reforme na pokojninsko blagajno, zlasti na bruto domači proizvod in njegov delež v financiranju pokojnin oziroma javnih izdatkov in podobno.

In seveda tudi na mikro ravni, ti so bili narejeni nazadnje, predvsem z namenom, da bi pokazali, kaj pomeni predložena modernizacija pokojninskega sistema za posameznike, za njihove pokojnine. Narejeni so bili na populaciji vseh upokojecev iz leta 2009.

Tako da so ti dostopni. Žal mi je, če jih kdo ni videl, kajti to smo naredili prav z namenom, da bi preverili, ali smo zares dobro umerili instrumente tega pokojninskega sistema z ozirom na to, kaj to pomeni za posameznika, ki bo upokojen v prihodnjem obdobju. In ti izračuni pokažejo, kot sem že navedel, da bo pokojnina po novem sistemu,

v primerjavi s tem, če bi ohranili današnjega, ne samo da ne bo padala, bo višja vsaj za 2 % pa tudi do 18 %, ko gre za najnižje dohodkovne kategorije. In to ni nekaj, kar bi lahko problematizirali razen, če se kdo poglubi v ta izračun in najde kakšno napako. Mi je nismo in verjamemo strokovnjakom, ki so to počeli, da so to opravili dobro.

Nadalje, to nas vede k vprašanju, okoli katerega veliko razpravljamo, okoli višine pokojnin. In trditev, da bo zaradi novega pokojninskega sistema, novega pokojninskega zakona potem populacija upokojencev in tistih, ki šele bodo upokojeni, popolnoma zelo na slabšem ali kot nekateri pravijo, bo obubožana. To preprosto iz teh izračunov ne drži.

In zato, da bi morda lažje razumeli, ko se izračunava višina pokojnine, se upoštevajo trije dejavniki; prvi so dejansko leta za obračun pokojnine za izračun pokojninske osnove, ki jih podaljšujemo v predlogu z osemnajst na štiriintrideset. In dejansko je vpliv tega podaljšanja negativen. Se pravi, zaradi tega se pokojninska osnova zniža, vendar hkrati na izračun pokojnine vpliva tudi odmerni odstotek, ki ga postavljamo na 80 % in bo fiksni in se ne bo več zniževal tako, kot bi se sicer proti 72,5 %. In fiksiramo tudi tako imenovani izravnalni količnik na 0,755, ki lahko vpliva in dejansko danes vpliva na začetne pokojnine, na usklajevanje pokojnin, tako da se te znižujejo. In učinek vseh teh treh dejavnikov da rezultat, o katerem govorimo, da višje pokojnine v primerjavi z obstoječim sistemom.

Seveda, če zdaj spreminjamo vrednosti teh parametrov, če se, recimo, zavzemamo za to, da se skrajša obdobje, na osnovi katerega se izračuna pokojninska osnova, potem je jasno, da se bodo pokojnine na ta račun, da bo višina pokojnin na ta račun večja, da se bodo bolj povečale. Vendar hkrati ne smemo pozabiti, da to pomeni tudi višji strošek za pokojninsko blagajno. To pa je naš drugi cilj, da naredimo to blagajno vzdržno, da bomo lahko zagotavljali trajno financiranje pokojnin vsem, ki bodo do njih upravičeni.

In podobno seveda vplivajo potem na oba ta dva cilja, na vzdržnost pokojninske blagajne in zlasti na višino pokojnin, tudi drugi predlogi, ki se vrtijo v temu krogu. Da se vpelje drugačna formula usklajevanja, da se

vedejo bonitete za vojsko, za starševstvo in tako naprej. Teh predlogov je seveda lahko veliko. Vendar vsak takšen predlog potegne za seboj določen strošek, določen večji izdatek za pokojninsko blagajno.

In tukaj moramo na koncu tehtati, kakšen bo rezultat, ali bomo dosegli oba cilja hkrati. To je naš dogovorjeni cilj pravzaprav in za tega se zavzemamo in s posameznimi predlogi seveda lahko delujemo vseeno, vendar seveda je vprašanje, ali bomo cilj lahko dosegli. Mi bomo te cilje zdaj finančno še dodatno, torej te ukrepe še dodatno ovrednotili glede na to, kako predlagajo posamezni predlagatelji. In seveda v teku razprave tudi povedali natančno, kaj pomeni sprememba vrednosti enega in drugega parametra v temu sistemu, ki ga predlagamo. Med drugim ocena, ki je groba, ki ni natančna, ampak za vaš občutek za debato lahko rečem, da, če skrajšamo obdobje za izračun pokojninske osnove za pet let, nas to stane približno 180 milijonov na letni ravni. To je red velikosti teh posameznih dejavnikov, ki vplivajo na oba cilja. In na osnovi tako ovrednotenih morebiti drugačnih parametrov bomo lahko tudi naprej vodili to diskusijo.

Druga stvar, pri kateri bi se zadržal, je vprašanje, ki ga pogostokrat odpiramo, koliko več vlog za upokojitev je bilo v zadnjem času zaradi tega, ker se sistem spreminja. V letu 2009 je bilo v prvih devetih mesecih 13 tisoč 650 upokojenih. V letu 2010 je v istem obdobju 14 tisoč 700 upokojenih, se pravi tisoč 50 več. Govoriti o enormnem povečanju zaradi tega je neustrezno, ker to ne drži. Podatke imamo pred seboj. Tako, da ni res, da bi zaradi tega sprožili nek val, ki je nenadzorovan ali kaj podobnega. Spremlja pa verjetno vsako spremembo, ker ljudje premišljajo in računajo, kaj jim bolj ustreza v danem trenutku.

Dokupljena doba v preteklosti, kar je bilo tudi vprašanje, se upošteva. Te zakon ne bo odvezel. Ta novi sistem ne odvzema. Tisto, kar je bilo plačano, je pridobljeno za vedno.

Zakaj se samozaposleni ne morejo upokojiti polno, pač pa le delno? Tukaj sta dva statusa, ki se izključujeta in ne moremo biti hkrati upokojenci in hkrati zaposleni oziroma samozaposleni. Polovična upokojitev, polovična bodisi enega ali drugega zaposlenega ali samozaposlenega

ali pa možna in je dana kot ena od priložnosti za postopen prehod v drug status.

Vprašanje je bilo tudi glede enakih prispevnih stopenj za delodajalce in delojemalce. To je verjetno legitimno vprašanje. Vendar je treba povedati naslednje, če bi težili k vzpostavitvi prejšnjega stanja, ko je bila prispevna stopnja tudi za delodajalce višja, potem ocenjujemo, da v teh razmerah tako ni oportuno, da ni mogoče dodatno dvigati stroškov dela, ki so že zdaj med razmeroma visokimi, če nekateri trdijo, najvišjimi v evropskem prostoru, kar bi vplivalo izdatno na konkurenčnost gospodarstva in tudi na možnosti, ki jih s tem dajemo srednji mladi generaciji, ki mora potem nositi toliko več stroškov, in toliko manj ostaja sredstev za razvojna vlaganja. To bi bilo po našem mnenju z vidika položaja gospodarstva neodgovorno. Seveda če bi šlo pa za vprašanja, kako izravnati ta dva prispevka, ki je legitimno vprašanje, pa je treba povedati, da se trenutno osnova za določitev pokojnine obračunava zgolj od plačila prispevka delojemalca in bi padanje ali nižanje tega prispevka vplivalo potem tudi na višino pokojnine. Tako, da se trenutno za to nismo odločili, da bi spremenili ta način, torej prispevno stopnjo oziroma ne v absolutni višini, ne v razmerju.

Na mestu je vprašanje, kako si predstavljamo delo starejših. Vendar je veliko nerazumevanja pri interpretaciji učinkov tega zakona na delo starejših. Rad bi poudaril to, da so tiste znane zgodbe o tem, kako fizični delavec, zidar ali kakšen drug delavec v proizvodnji, ne bo mogel delati do 65. leta, neumestne zato, ker je praviloma začel delati že pred 20. letom in bo s 43 leti moški ali 41 leti pokojninske dobe ženska, dosegel polno upokojitev že mnogo prej, mnogo pred 65. letom. Če je nekdo začel pri 20 letih, bo nabral pri 63 letih dovolj pokojninskih let, če seveda ni imel prekinitev, zato da se bo lahko normalno upokojil. Če je začel delati pred 20. letom, bo lahko šel v pokoj tudi prej.

Poleg tega, kot rečeno, ponujamo tem kategorijam prebivalstva, ki so starejše, ki se jim zmanjšujejo delovne moči, druge možnosti. Prej sem omenil delno upokojitev. Če je osem ure dela preveč, je morda šest ur dela lažje, je lahko štiri ure dela lažje. In to je ena od možnosti, ki jo ta sistem ponuja. Torej, delna upokojitev. Za najbolj zahtevna

delovna mesta imamo še zmerom v sistemu poklicne pokojnine obvezno dodatno poklicno zavarovanje za vse tiste, ki delajo na posebej izpostavljenih področjih dela. Ob tem pa smo sprejeli, na Vladi je bila že potrjena strategija aktivnega staranja, ki posebej meri v smeri prilagajanja delovnih mest, spremembe prakse pri delodajalcih. Veliko delamo tudi na varstvu pri delu in zdravstvenem varstvu zaposlenih. Aktivna politika zaposlovanja je usmerjena v veliki meri na starejšo populacijo. V pripravi in sedaj bo kmalu tudi potrjen na Vladi predlog, ki je tudi predlog za davčne olajšave za tiste, ki bodo vlagali v drugi steber, dodatne davčne olajšave. Delovna zakonodaja se pripravlja in bo spremenjena. Ukrepi proti delu na črno, vključno s spremembo zakona so tudi v pripravi. Pripravljajo se posebni ukrepi za to najbolj občutljivo populacijo in seveda tudi vzporedni ukrepi, zato da bi lahko podpirali sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja po novem.

Tudi ni res, da ne bi bilo mogoče dokupiti pokojninske dobe. 5 let pokojninske dobe je mogoče dokupiti kadarkoli. In tudi ni specificirano na osnovi česa se ta dokup lahko opravi.

Velikokrat se v teh razpravah omenja možnost, da bi za tiste, ki imajo samo nekaj let do upokojitve, sprejeli nek poseben režim, da bi se morda lahko, kot je rečeno, upokojevali po starem naslednjih pet let. To, gospe in gospodje, pomeni odlog pokojninske reforme za pet let, nič drugega. To pa ne pomeni samo odlog pokojninske reforme za pet let. Ampak tudi to, da bo čez pet let potrebno uvesti mnogo ostrejšje pogoje, krajša prehodna obdobja, če hočemo doseči iste cilje, ki si jih sedaj postavljamo, če bi se za kaj takega odločili.

Ne bo časa, tako kot ga imamo še sedaj, za prehod. V tem času nas morda potem čakajo dodatno določeni intervencijski zakoni, s katerimi bomo krpali obstoječi sistem, ki težko deluje že danes. In to se vidi tudi iz priprave proračunov za prihodnje obdobje. V tem času bodo dodatno padale, že sedaj, kot pravite nekateri, nizke pokojnine, ker ima obstoječi sistem vgrajen mehanizem dodatnega padanja pokojnin. V tem času bomo izpostavili ostro vprašanje verodostojnosti v domačem prostoru, pa tudi v mednarodnem prostoru, kjer nas tudi zelo

natančno spremljajo, kako obravnavamo te procese. Tudi pokojninska reforma je eden takih.

Zakaj se dviga prispevek, da torej odstopamo od prispevka pri samozaposlenih, od najnižjega prispevka, ki je zdaj prispevek od minimalne plače in ga bomo postopno spremenili v smeri, da bo prispevek najmanj 60 % povprečne plače? Najprej bi rekel, da bo ta proces postopen, da bo začel teči šele leta 2013 in potem po 2 odstotni točki, dokler ne dosežemo 60 %. Danes smo na 50 % približno povprečne plače. Preprosto zato, ker je 60 % povprečne plače, torej prispevek od te plače, tista minimalna osnova, ki zagotavlja potem plačevanje minimalne najnižje pokojnine. Drugače to pomeni, da subvencioniramo pokojnine vseh tistih, ki plačujejo manj od tega. In teh danes v sistemu ni tako malo.

Invalidnina, ki je bila izpostavljena, zakaj jo ukinjamo? Mi ne ukinjamo pravic, ki jih imajo invalidi iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Teh pravic je v sedanjem zakonu, samo v tem zakonu vsaj osem, do poklicne rehabilitacije, do premestitve, do krajšega delovnega časa, do začasnega nadomestila, do nadomestila za invalidnost. Tudi če je delovno razmerje nekdo prekinil po lastni volji, do delnega nadomestila, do prištete pokojninske dobe zaradi invalidnosti ali osebnih okoliščin in do plačevanja prispevkov s strani Republike Slovenije. Vse te pravice ostajajo v sistemu.

Invalidnina pa je nekaj, kar je bilo uvedeno kot neke vrste renta za neko telesno pomanjkljivost posameznika v denarni obliki. Menimo, da je treba vprašanje teh težav, ki jih ima nekdo zaradi tega, poleg tega, da mu zagotavljamo ustrezno invalidsko varnost, reševati skozi sistem invalidskega varstva s posebnimi ukrepi, zato da ljudem omogočamo vključevanje v normalno življenjsko in delovno okolje. Ne skozi to, da dobijo rento 50, 100 evrov na mesec zato, ker imajo neko telesno hibo, ki so jo dobili tekom življenja.

Zakaj se ne šteje študija kot delovne dobe? Zato, ker se od njega ne plačujejo prispevki. Zato, ker je posameznik v tem času bil financiran iz javnih sredstev, ker je pridobil ustrezno znanje, na podlagi katerega je imel tudi višjo plačo potem, ko se je zaposli. To je bila javna investicija v njegove delovne

sposobnosti, v njegove kompetence in seveda od tega ima on neposredno tudi koristi. Hkrati je pa treba reči, da je to /oglašanje iz dvorane/ tudi javni interes. Seveda je javni interes, ampak zaradi tega posameznik tudi dobiva nadomestilo ponavadi v obliki višje plače. Nekdo, ki je doštudiral normalno, bo pri 65 letih zelo enostavno imel tudi 40 let, če je moški, pokojninske dobe. Če je ženska, 38, ker se je zaposlila vsaj pri 25 letih. Seveda, če pa odlašiš s študijem, bo seveda teh let za pokojninsko dobo toliko manj.

Primer izračuna, ki kroži na medmrežju, kako bi bilo, če bi namesto vlaganja v pokojninsko zavarovanje nekdo vlagal v banko. Seveda je po svoje izzivalen, po svoje je zanimiv, ampak nič bolj zanimiv kot to, če bi se vprašali, zakaj potem zavarujemo svoje hiše, pa raje ne nalagamo denarja v banko, zato da bi nam potem povrnili, če se nam slučajno kaj zgodi v tem življenju, da bi potem sami financirali nadomestno stanovanje, če nam hiša pogori ali jo odnesejo poplave ali kaj podobnega.

Sistem pokojninskega zavarovanja je pač sistem zavarovanja za primer, da se ne izide vse po naših načrtih, da ne doživimo 60, 65 let v polni moči in delamo cel čas. In je seveda tudi sistem, pretočen sistem. Napačna je interpretacija, ki se je slišala tudi danes v tej razpravi, da nalagamo in potem nekdo s tem denarjem gospodari, varčuje, ga nalaga, obrestuje in podobno. Ves denar, ki se vplača danes, gre jutri upokojujencem na njihove račune. Ni vprašanje, kako je bilo s tem denarjem gospodarjeno.

Zakaj ni še NDC sistema, je bilo postavljeno vprašanje. Mi smo v izhodišču za pripravo novega pokojninskega povedali, da je druga faza zamišljena kot faza, v kateri bi lahko šli tudi v tej smeri. Vendar smo hkrati opozorili, da vzpostavljanje takšnega sistema traja najmanj 15 let, lahko tudi več, preden postane tak sistem operativen. V tem času pa moramo vzdrževati obstoječi sistem v primerni kondiciji. Ker so se razmere tako zaostriale že doslej, da obstoječi sistem ni v kondiciji, ko lahko garantiramo normalno izplačevanje pokojnin, smo se seveda odločili, da moramo najprej obstoječi sistem okrepiti, da bo lahko vzdržal do takrat, ko bomo morda prišli v nek drugačen sistem, ki bo zagotavljal tudi drugačno in vplačevanje in

pravice iz pokojninskega sistema. To je preprosti razlog. In če bomo uspeli se skupaj dogovoriti za dopolnitev obstoječega sistema, za modernizacijo tega sistema, potem imamo možnost začeti s pripravami na nov sistem tudi za naprej.

Vprašanje socialnega dialoga. Jaz sem uvodoma povedal, da smo vodili socialni dialog. Če bi šteli število sestankov, ki nujno ne izražajo kvalitete tega dialoga, jih je bilo na desetine, da ne omenjam konkretne številke. In to, kar je v tem dialogu simptomatično, je, da smo gledali, da gledamo iste številke, iste izračune. Alternativnih nimamo. Vsi socialni partnerji smo imeli/imamo pred seboj iste izračune, vendar izgleda, razumemo drugače. Sporazumeli smo se za iste cilje, vendar pri ukrepih obstajajo razlike med nami.

Pri ukrepih obstajajo razlike. Zakaj? Zato, ker če smem parafrazirati, gre za to, da bi posamezna skupina, ki jo zastopajo posamezni socialni partnerji, želela izstavljati račun drugi skupini. In socialni dialog je namenjen temu, da na koncu pripeljemo do sporazuma. K temu smo zavezani tudi vnaprej in se bomo še trudili, kolikor je časa za to, da bi prišli do takšnega sporazuma.

In tukaj se izpostavlja vprašanje: Ali smo bremena porazdelili med posamezne skupine dovolj pravično ali ne? Mi mislimo, da so ta bremena razmeroma ustrezno porazdeljena. Vsaka od skupin pa se seveda čuti nekoliko prikrajšana in bi želela videti večje breme kje drugje. In če bi jaz osebno odgovarjal na vprašanje, katera skupina bo nosila največje breme, bi rekel, da je neizogibno, skorajda neizogibno, da bo največje breme nosila skupina, ki se bo upokojevala v naslednjih 15 do 20 letih. Neizogibno, ker v tem času nastopajo spremembe.

Seveda tudi mlajše generacije ne bodo nič na boljšem, ampak imajo več časa, da se prilagodijo na nove razmere. Ne moremo jim obetati, da bodo lahko potem pogoj za upokojevanje blažji. Edino več časa imajo, da se bodo prilagodili na ta sistem. To, kar si pa prizadevamo in v tem predlogu smo si prizadevali določiti, pa je, da teh srednjih in zlasti mlajših generacij ne obremenimo vnaprej. Da ne gremo po poti nevzdržne pokojninske blagajne, ki povečuje javni dolg. In ta dolg je seveda breme vseh srednjih in

zlasti mlajše generacije za prihodnje. Tudi povečevanje prispevne stopnje bi pomenilo isto za srednjo in mlajšo generacijo. In tega si preprosto ne želimo in ne upamo predlagati.

Najmlajše generacije, tiste, ki so starejše, ki se bodo upokojevale čez 15, 20 let, bodo verjetno pred mnogimi izzivi, ki jih danes še ne poznamo. Eden takih izzivov bo zagotovo še ena pokojninska reforma ali sprememba pokojninskega sistema, ki jo bo treba najbrž takrat prijavljati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. László Göncz.

Prosim!

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, državna sekretarka, sodelavci ministrstva, kolegice in kolegi!

Prišli smo v obdobje, ko je v najširšem smislu potrebo iskreno razmisliti o najpomembnejših rešitvah kvalitete življenja človeške družbe. Marsikaj danes žal ni tako. In v prihodnje bo najverjetneje še manj tako, kot so oziroma smo v zadnjih desetletjih 20. stoletja predvidevali. Predvsem demografski trendi gredo v smer, kar nas vse sili v tehtne premisleke o pomembnih vsebinskih vprašanjih. Med te nedvoumno sodi sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Saj nam vsem mora biti jasno, da je poleg nekaterih drugih dolžnosti skrb za starejše generacije ogledalo sleherne družbe.

Danes so podobna sistemska vprašanja na področju pokojninskih sistemov na dnevnem redu v mnogih državah Evrope. Ne more biti dvoma o tem, da smo se ga morali lotiti tudi v Sloveniji. Predlog sistemskega zakona ponuja rešitve, ki so večinoma primerne in upajmo tudi vzdržne. Skrb vzbujajoče pa je in nikakor ni posrečeno, da pri tako pomembnem sistemskem zakonu ni večjega konsenza s socialnimi partnerji. To po mojem mnenju tudi v tej fazi nalaga Vladi in zakonodajalcu, torej tudi nam poslancem, da nekatere najbolj vprašljive rešitve nadgradimo.

Sicer je tudi res, da večino pripomb interpretirajo tako, kot da se razmere v preteklih letih niso bistveno spremenile. Pri tem se ponekod poslužuje s primeri, ki v

smislu negativnih stereotipov postavljajo celoten trud za izboljšavo sistema v slabo luč, ki je uperjeno proti upokojujencem in nekaterim drugim skupinam slovenske družbe. Prepričan sem, da temu ni tako. Menim, da bi bilo treba pri tem vprašanju v največji možni meri opustiti strankarske in druge politične interese, kot tudi druge parcialne vidike. Tudi pristop sindikalnih združenj, kar sicer osebno zelo spoštujem in cenim, bi moral biti izražen v širših dimenzijah. Vsem nam mora biti jasno, da preprosto gre za nas vse. Torej za nas, sedaj živeče, za naše starše, predvsem pa otroke in do določene mere tudi za zanamce.

Do idealne rešitve verjetno ni mogoče priti. Vendar je treba poskusiti doseči najvišji možni konsenz. Prepričan sem, da bo potrebno tudi sedaj obravnavani zakon žal hitreje novelirati, kot se to predvideva. Med najbolj pereče rešitve predlaganega zakona lahko štejemo povišanje delovne dobe pri upokojevanju. Glede na demografske trende je to nedvomno nujno. Morda pa je pri tem še nekaj možnosti za bolj precizno definiranje sistema, ki določenim skupinam, ki delajo v neugodnih razmerah oziroma kjer je narava dela specifična, prinaša sprejemljivejšo rešitev.

Skrbno sem pregledal tudi analize, različne analize, oceno učinkov predlaganega zakona, ki jo je pripravila Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani. Marsikaj je zelo lepo prikazano v tem in je tudi bolj razumljiva zadeva. Ob vsem tem menim, da je predlog zakona v tej fazi primeren za nadaljnjo obravnavo, naj pa se najbolj pereča sporna vprašanja v okviru parlamentarne procedure nadgradijo. Jaz mislim, da je to skupna želja. Tudi moja dokončna podpora zakonu bo odvisna od tega, če bomo uspešni pri nekaterih vprašanjih, kar se tega nadgrajevanja tiče. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Besedo ima gospod Andrej Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Prav lep pozdrav vsem navzočim!

Zasnova pokojninske reforme, kam nas pelje? Enostavno je biti proti, bi kdo rekel. Težko pa je ponuditi realne alternative. Ni skrivnost, da sem se kot poslanec posvetoval tudi s sindikati. Zanimivo je, da so

tokrat sindikati pristopili s pozitivnimi predlogi in niso le protestirali in jadikovali nad položajem upokojujencev. Vsi se več ali manj strinjamo, da je potrebno podaljšati delovno aktivnost. A na kakšen način? Tukaj pa so razlike.

Zakaj ocenjujem predlog Zveze svobodnih sindikatov kot pozitiven predlog? V osnovi zato, ker izhaja iz stimulacije za daljšanje delovne aktivnosti in ne vključuje izsiljevanja. Torej v daljše aktivnosti z uporabo spodbud. To je ta temeljna izhodiščna razlika.

Kaj pa so malusi drugega kot prisila? Ali je prava pot siliti ljudi, ki ne morejo več delati, da podaljšujejo polno aktivnost ali pa so kaznovani? Tisti, ki ne zmorejo, bodo šli v penzijo navkljub manjši pokojnini. Kaj je potem cilj malusov razen finančnih ciljev? So pa tudi malusi pravzaprav krivični. Pokojnine že leta nazaj zaostajajo za povprečno plačo. Umetelno zapleteni sistemi usklajevanja, ko jih končno uspemo prevesti, dešifrirati, ne pomenijo nič drugega kot zmanjševanje pokojnin.

Tudi predlog DeSUS-a, ki govori o usklajevanju po tako imenovanem slovenskem modelu, pomeni dolgoročno zaostajanje pokojnin. Morda le malo bolj počasi kot po tako imenovani švicarski poti. Podpovprečne penzije so že na meji socialne varnosti. Dejanska starost za upokojitev je pravzaprav zelo primerljiva z državami v Evropi, nekaj nad enainšestdeset let. V drugih državah ni kaj bistveno drugače. Primerjava z Nemčijo. Po podatkih se kar 65 % Nemk in Nemcev odloči za predčasni odhod v pokojnino, a nekaj je drugače. Drugače je prejemati manjšo pokojnino pri tisoč, tisoč pesto ali dva tisoč evrih ali vzeti sto evrov nekemu, ki prejema nekaj nad štiristo evrov. To je bistvena razlika, zato se tudi takšen odstotek Nemcev predčasno upokojuje. Pri nas pa se bodo upokojevali le pod prisilo.

Izračuni, malus: 18 % bo prejemnike postavil na tristo osemdeset evrov mesečno. In kaj bo takšen upokojenec ponudil svojemu vnučku? Sprehod po Tivoliju, za sladoled bo potrebno pa že malo privarčevati. Pa to je na koncu, če smo cinični. Tudi sprehod je zdrav, od preveč sladoleda pa tudi ni koristi.

Življenjska doba, slišali smo, da se iz leta v leto, celo mesečni izračuni so, koliko ur

se podaljšuje, ampak linearno to ne bo šlo v nedogled. Še drug podatek. Industrijski delavci umrejo po podatkih Evropske unije kar šest let pred povprečjem drugih panog. Industrijskih delavcev pa ni malo. Bomo z odmikanjem starostne dobe za upokožitev privarčevali? To je ta zavarovalniški princip logike, posebno na račun teh, ki bodo predčasno prekinili svoje življenje in ne bodo več prejemniki.

Življenjska doba se namreč ne bo dvigovala linearno, kot napovedujejo, posebno ob stanju zdravstvenega sistema, ki je tudi vedno slabše, ki klesti in klesti pravice in tudi pokosi, skrajša katero življenje. Zdravstveni sistem tak, kot se napoveduje, bo krepil pokojninsko blagajno, če smo malo cinični. To je morda primer sinergije dveh sistemov. Torej, za vse, ki so v življenjski delovni formi, uvedemo sistem bonusov, spodbude. Stimulacije so lahko na ravni posameznika, ki bi si s podaljšanjem delovne aktivnosti s tem dvignil pokojninsko osnovo na ravni firme. Delodajalec, ki bi bil pripravljen vključevati delavca tudi nad 40 leti delovne dobe, bi imel ugodnejše davčne stopnje. S stimulacijami, pa verjetno tudi z delnimi korekturami prispevkov bi se reševalo blagajno, ne pa z malusi.

Vedno, ko se je govorilo o reformah, so vladni piarovci dramtizirali izmere. Kar bodimo iskreni, kaj je bilo pred 10 leti, katastrofa se bo zgodila. Pravzaprav pa je večina obdobja pokojninska blagajna sama krila stroške. Še več, v določenih letih celo polnila proračun. Že pri prvi reformi se je ob metodi šok terapije za javnost dramtiziralo razmere, kot da se bo vsak čas pokojninski sistem povsem sesul. Torej, nekoliko Friedmannovega duha prihaja tudi v Slovenijo, ne le film po knjigi Naomi Klein. Pravzaprav bi lahko v osnovi ohranili sedanje pogoje za upokožitev in s pozitivnimi spodbudami ohranjevali, podaljševali delovno aktivnost. To je po mojem pravo izhodišče. Nesprejemljivo pa je, pokojnine, ki so že tako ali tako nizke, z opevano reformo še zniževati. Za taka izhodišča ne morem glasovati.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Cvetka Zalokar Oražem. (Je ni.)

Gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsedujoči. Spoštovani gospod minister, sekretarka in sodelavci, poslanke in poslanci!

V razpravi, ki jo je malo pred tem navajal tukaj gospod minister, se z vami v celoti strinjam. Edino v ugotovitvi, da bo najbolj, če bo takšen zakon sprejet, generacija, ki se bo upokojevala čez 10, 15 let, prizadel. S tem se strinjam, kar pa seveda ne pomeni, da se bo močno poznalo tudi pri ljudeh, tistih, ki se bodo upokojevali mesec, dva ali tri po sprejetju tega zakona oziroma takrat, ko naj bi stopil v veljavo. Kajti že sedaj je marsikje mogoče slišati, da bi se po starem zakonu upokojil čez tri mesece. Po novem, če bo stopil v veljavo, bo pa tri leta. Pomeni, da so ti skoki zagotovo nepremišljeni.

Z vami, gospod minister, se v nobenem primeru ne strinjam, da je v tem trenutku največja prioriteta ravno, da gremo v spremembo pokojninskega sistema oziroma zakona na takšen način, kot se izvaja. Strinjam se z vami, strinjajo se s temi ugotovitvami vsi. Tudi ljudje počasi kupujejo to miselnost. To se pri ljudeh tudi v podzavest prenaša, da bo potrebno delati dlje. Ampak v tem trenutku bi bile neke druge prioritete bolj pomembne, ki bi ravno tako pokojninski sistem ohranjale bolj vzdržen, kot je.

Zagotovo, če bi se z nekimi spremembami zakona onemogočilo toliko zlorab, kot jih je ravno na vašem resorju, recimo, ali pri socialnih transferjih, tudi zdaj ta vaš opevani zakon o subvencioniranju delovnega časa. Ne vem, ali imate vi podatke, koliko je bilo tu zlorab in koliko milijonov evrov je šlo verjetno neupravičeno v roke tistih, ki so mogoče tega najmanj potrebni. Ravno tako, če bi vsi tisti, ki niso plačevali prispevkov, vsa ta podjetja, od Vegrada do vseh tistih, za katere vemo, le-te plačevali, bi bila situacija bistveno drugačna.

In tu mislim, da je prioriteta, ki bi se jo morali najprej lotiti. Pri tem pa bi bilo treba tudi pokojninski sistem oziroma ta zakon pripravljati bolj zmerno, z več socialnega dialoga, kot je zdaj. In bi potem verjetno na koncu prišli do nekega predloga, ki bi bil sprejemljiv vsaj do neke mere za vse. Tudi opozicija bi verjetno marsikakšno dobro idejo dala, pa smo bili tu seveda izključeni.

In danes smo pred dejstvom, da ne poznam nikogar, ki bi ta zakon podpiral, nikogar. Ko sem gledal seznam v našem računalniškem omrežju, ko so dajali predloge sprememb, je za eno stran različnih pomembnih institucij, socialnih partnerjev, od sindikatov do obrtne zbornice, do raznih invalidskih društev, podjetij, vsega. Resnično, glejte, nihče ne more verjeti vašim zagotovitvam, da je ta zakon dober ali pa da se ga da izboljšati. Nemogoče je takšen zakon, takšen predlog izboljšati.

Če je kdo poslušal, pa upam, da je, če pa kdo ni poslušal, naj si prebere magnetogram dr. Cukjatija, kjer je predstavljal stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, kjer je zelo razumljivo, nazorno prikazal, kje so sistemska nasprotja, ki jih je v tem predlogu zakona nemogoče zasledovati. Nobenega takega amandmaja ne bo možno sprejeti, da bi se lahko te stvari odpravile. Tako da je verjetno že sam koncept bil pomanjkljiv, zgrešen. Predvsem pa je bil tu socialni dialog premalo upoštevan. Kljub temu, vi lahko stokrat rečete, eno leto ste se pogovarjali. Vendar, če se vedno pogovarjamo, jaz rečem tako, ti pa karkoli rečeš, čez eno leto smo na istih stališčih, to za mene ni socialni dialog. In tu je bilo danes že rečeno, da so sindikati bili dovolj tolerantni, dovolj strpni. Vemo sicer, zakaj. Če bi bila to neka druga vlada, bi bila verjetno zadeva bistveno hujša, ampak to zdaj niti ni tako pomembno.

Danes je bilo slišati s strani nekaterih razpravljavcev lep izraz za ta zakon: da gre za modernizacijo pokojninskega zakona. Naj to prevedem v jezik, ki ga bo vsak razumel, kaj ta modernizacija pomeni. To pomeni, da bomo delali dlje in da bomo imeli pokojnine nižje. To je dobeseden prevod. Težko me boste prepričali, gospod minister, s tistimi svojimi izračuni, da bodo obstoječi upokojenci imeli pokojnine oziroma da bodo ohranili take, kot so zdaj, in da bomo tisti, ki se bomo upokojevali oziroma se bodo, meni še kar nekaj let manjka, da bodo imeli višjo pokojnino, kot bi jo imeli sicer.

Ker po drugi strani, recimo, vaš podatek, če sem si ga pravilno zapisal, ste navedli, da če bi se 5 let skrajšalo povprečje, po katerem se bo izračunavala osnova, s 34 let na 29 let, da bi bilo to letnega odliva 160 milijonov evrov manj v pokojninsko blagajno.

Težko bi potem razumel, da tista vaša dejstva vzdržijo.

Strinjam se s tem. Obstoječim upokojencem moramo zagotoviti vsaj takšen nivo pokojnin, če ne višjih. Zato me močno preseneča, lahko rečem, da sem bil zgrožen, ko je poslanski kolega iz Poslanske skupine Zares spraševal samega sebe, pa verjetno tudi vse druge, zakaj, s kakšno pravico se obstoječe pokojnine morajo uravnavati z rastjo plač. S kakšno pravico, da pač oni tisto, kar so prispevali, so prispevali, da zdaj tu ni nobenih upravičenih razlogov. Mislim, to je za mene nekaj nepojmljivega in se sprašujem, kam je tisti denar šel. Če ne ve on tega, da vsi tisti upokojenci, ki so v preteklosti delali za to državo, so tisti, ki smo jim lahko hvaležni, da imamo to, kar imamo. Z njihovim delom smo lahko zgradili to, kar imamo, in da bomo nadgradili tudi naprej. In oni so pošteno plačevali prispevke, pošteno so jih plačevali.

Je pa res krivda države, že prejšnjega sistema, da so tisti prispevki šli – vemo kam – v povsem nespametne investicije, v druge republike še v času Jugoslavije in tudi zdaj. Marsikatera investicija se je iz tega denarja neupravičeno tudi financirala. Zakaj pa se ni ta denar plemenitil, kot je to v nekaterih razvitih državah? Potem pa bi lahko rekli, tisti denar, ki je bil s strani prispevkov nekje pridobljen, naj se plemeniti in se iz tega pokojnine tudi ohranjajo. In potem bo tudi tista formula, ki se je prej gospod minister čudil, kar je bilo tudi že izrečeno, če nekdo 30 let namesto v pokojninsko blagajno vplačuje na bančni račun, mu potem samo iz obresti znese zelo lepa pokojnina. Bi se tukaj ravno enak sistem tudi razvijal.

Poleg tega pa, jaz se strinjam, tudi tukaj bi morali prioriteto razmišljati, zakaj pa mi ne očistimo obstoječe pokojninske blagajne z nekaterimi neupravičenimi pokojninami ali tudi nekimi odlivi. Poznam primer, če me bo potem kdo želel vprašati, mu bom povedal. Poznam osebo. Zaradi političnih privilegijev se je upokojila pri 40 letih, ima najvišjo možno pokojnino. Danes je ta oseba stara 85 let. Pomeni, 45 let zaradi političnega privilegija ima že ves čas privilegije in tudi tako visoko pokojnino. In jaz sem prepričan, da je takšnih ljudi ogromno. / oglasanje iz dvorane/ Brigadir verjetno, ja. No, hvala lepa, da ste me tukaj.

Potem, naslednja stvar, ki jo želim poudariti. Omenil sem, prav je, da se začne intenzivno pripravljati "teren", da preidemo v neko spremembo zakonodaje in da se na to tudi ljudje nekoliko adaptiramo. Predvsem tisti, ki so zdaj nekje 10, 15 let pred upokojitvijo ali celo manj. In zdaj tisti podatek, gospod minister, ko pravite, da ni bilo nekega večjega upokojevanja. Trdno sem prepričan, da bi bilo brez takšne panike, ki je zavladata med ljudmi, teh upokojitev bistveno manj in marsikateri delavec, ki bi ga zdaj v prenekaterem podjetju potrebovali, je lovil najkrajši rok, da je šel lahko v penzijo. Poznam primere, zakaj. In marsikdo je mene spraševal: "Dajte vi meni povedati, kdaj bo ta zakon stopil v veljavo." Vsi so zdaj tempirali na 1. 1. in marsikdo bi bil še z veseljem pripravljen delati, če bi verjel ali če ne bi bilo tukaj toliko tistih nevarnosti, da se mu bo dejansko vsa zadeva bistveno bistveno podaljšala. In kaj je še tukaj, lahko rečem, slabo za našo družbo vnaprej? Glejte, kakšno sporočilo mi pošiljamo našim mladim?! Še jaz se spomnim, ko sem končal šolanje, sem po nekem prepričanju, da je treba iti čim hitreje delat, da bom šel čim prej v penzijo. Sem šel najhitreje, kar sem lahko. Kaj je pa danes? Veste, kaj mladi rečejo? Penzije tako ali tako ne bom dočakal. Študirajo resnično bistveno dlje, kot bi sicer. In tudi ko enkrat doštudirajo, si vzamejo še čas za potovanja. In starostna doba, preden začnejo delati, je bistveno višja. Namesto da bi mlade spodbujali, da bi se, ko končajo študij do 20, 25 leta, zaposli, da se specializirajo na svojem področju in začnejo pri 30. iskati neko špico, intelektualno, ki jo dosežejo, našemu znanju oziroma gospodarstvu. Tako pa se po 30 letih ali kasneje upokojijo, ker vedo, če pridejo v službo, si mislijo, bog ve, če bom dočakal penzijo. In so potem bistveno manj usposobljeni in motivirani za delo. In to je narobe, to je narobe.

Zdaj tudi tisto, kar je bilo rečeno s strani poslanskih skupin koalicije, da je ta predlog nekje finančno vzdržen. Strinjam se, da bo verjetno finančno vzdržen zaradi nekkih rešitev, ki pa niso pravične. Strinjam se, da mora biti solidarnost upoštevana.

S tem se seveda strinjam. Predvsem ta medgeneracijska, ampak mora biti pravičen. S kakšno pravico se zdaj nekatere zadeve bodo iz tega zakona jemale ven, ki so

ves čas veljale, pa so nekateri ljudje pač tudi na ta račun vlagali v to? Zato, glejte, takšne rešitve niso dobre. In jaz še enkrat trdim, da tudi, če bo takšen predlog zakona sprejet za nadaljnjo obravnavo, nikoli ni možno to narediti z amandmaji v neko tako vsebino, da bodo lahko vsi tisti, ki temu nasprotujejo, potem vsaj konsenzualno soglašali s takšnimi rešitvami.

To mislim, da je slaba popotnica za naprej. In tudi, če bo referendum, vi se verjetno zanašate predvsem na to, ker zagotovo tukaj "farbate" upokojence, ker množica volivcev je ravno v upokojeni populaciji, da bodo tisti z nekim sporočilom, če ne boste vi zdaj takšen zakon podprli, se vam bodo penzije zmanjšale. Zopet bodo nasedli, tako kot so že ničkolikokrat na take floskule. Ampak to ni tista prava rešitev. Jaz upam, da bo ta zakon v takšni obliki, kot je, zavržen, pa da se ponovno pristopi k iskanju tistih rešitev, ki bi naredile ta sistem res tak pravičen, vzdržen. Predvsem pa, da ne bo tako hitrih skokov, da ne bodo tiste generacije, ki so zdaj nekoliko let pred upokojitvijo, deležne takih velikih šokov. Tako, da jaz sam tega zakona v nobenem primeru ne morem podpreti za nadaljnjo obravnavo.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miran Potrč.

Prosim!

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Nalogo, ki jo imamo danes, ne samo koalicija, tudi opozicija in posredno preko nas najbrž tudi socialni partnerji, ni niti lahka, niti enostavna. Prvič, nikogar nisem še slišal, ki ne bi rekel, da bi bila reforma potrebna. Ali je zdaj nujna ali zelo nujna? Ampak nihče temu ne ugovarja, ker se vsi zavedamo, da bo sicer težko financirati obstoječi sistem. In ker se vsi zavedamo, da se bo poslabševal ne pa izboljševal kontingent upokojene generacije. Zdaj vemo, da je reforma potrebna. O tem ima pa vsak od nas zelo različne predstave, kaj naj bi pravzaprav predstavljala.

Drugo, kar dela meni odločitev težavno ali pa, kjer razumem, da je težavno prišlo, težko bilo priti do besedila, ki ga imamo, je dejstvo, da reforma zajema vse socialne partnerje, vse skupine državljanov,

mlade, zaposlene, samozaposlene, upokojeince, invalide. In najbrž sem jih še enkrat toliko, kot sem jih naštel, tudi pozabil. In vsak od teh ima nek specifičen svoj pošten, objektivni, razumljiv interes. Med seboj pa ti interesi mnogokrat niso usklajeni ali pa jih je zelo težko uskladiti.

Tretjič, ker sprejemamo reformo v času krize in pričakujemo, da bo sprejem reforme pripomogel k rešitvi iz krize, ker je vsebina izjemno zahtevna. In jaz bi rad videl tistega kolega poslanca ali poslanko, ki bi rekel, da natančno razume, kaj vse je kakšen od členov, poglavij, skupin vprašanj zadeva, ker so tako medsebojno povezani, da je to enostavno zelo, zelo težko in še, ker je o vsem treba odločati. Mislim, da sem prav preštel 429 ali 430 členov. To je skratka obseg, ki ga ni mogoče objektivno prežvečiti, razen največjim specialistom in poznavalcem. Zato kaže vse te okoliščine upoštevati in biti toleranten drug do drugega, ko se pogovarjamo o predlogu in vsebini rešitev in ko iščemo modele, rešitve, predloge, ki bi nas kolikor toliko zadovoljile.

Vsi udeleženci razprave, Vlada, socialni partnerji, tudi opozicija in seveda koalicija v Državnem zboru se moramo zavedati, da zgolj vztrajanje na nekih lastnih pogledih in interesih ne more dati dobrih rezultatov.

Prvo vprašanje, na katerega bi zato rad skupen odgovor, jaz zase ga imam in je pozitiven namreč, ali bi neuspeh reforme bila škoda za vse nas. Jaz trdim, da ja in v enaki meri škoda za socialne partnerje in v enaki meri škoda tudi za opozicijo, ne samo za koalicijo. Bojim se pa, da se mnogi od socialnih partnerjev in tudi opozicija tega ne zavedajo v zadostni meri in včasih ne pristajajo na neke rešitve, ki so navidezno slabe, niso pa drugače mogoče.

Opozicija pa malo čaka: "Morda bomo pa mi prišli na vrsto ali pa bo ta zakon vam pomagal, da boste imeli še manj ugleda in malo manj zaupanja med ljudmi, kar je konec koncev naša želja, saj je že nekaj mesecev minilo od tega, kar smo bili pripravljene vas poslušati, da je skrajni čas, da gremo z oblasti, ker ste vi boljši in komaj čakate, da boste oblast prevzeli." Zato sem jaz ves čas in še danes zagovarjam naslednja stališča. Da mora biti reforma kompromis zelenega in možnega in da ni

mogoče z eno potezo rešiti vseh problemov za nedogled. Zato dajmo realno pogledat, kje je tista optimalna, tudi časovna dimenzija, ki smo jo sposobni zaobseči s temi reformami, kje je pa mogoče naša želja prevelika. Da morajo ljudje verjeti, da bo prehod iz veljavnega v nov sistem razumen in postopen, da pa so potrebne spremembe. Zato jih je treba domisliti na ta način, da bodo ljudje razumeli, da breme ali pa teža problemov, ki bodo zaradi novega sistema nastopili, ne bodo nobenega prizadeli preveč. Poenostavljeno rečeno, če je eno leto, leto in pol, dve leti, dve leti in pol tisto obdobje, ki nam bo kasneje omogočilo v pokoj, se da o tem pogovarjat. Če bomo garantirali, da pokojnine ne bodo nižje, ampak bodo približno enako visoke ali pa, kot nekateri obljublajo, celo višje, česar jaz obljubljam ne bi upal, da bodo enakopravno dobile porazdelitev bremen vse generacije, tisti, ki čakajo, ki so zdaj mladi, pa tisti, ki že imajo pokojnine, potem se to da zagotoviti.

Zato bi, ker imam omejen čas, prosil, da poskušamo, ne toliko s strani Vlade, govoriti o tem, kaj je nujno, pa reči, če ne bomo tega naredili, se bo zgodilo to in to slabo za državo. Jaz bi raje šel po drugi poti. Povejmo, kaj tudi nova pokojninska reforma ljudem zagotavlja v primerjavi z današnjim sistemom, ki jim sicer nekoliko, ker nekaj mora, drugače ne more dati rezultatov, poslabšuje rezultate, ampak poslabšuje na razumen način glede dolžine delovne dobe, glede starosti in vstopa v pokoj, glede malusov in bonusov, glede upoštevavanja nekaterih dodatnih pravic, kot je skrb za otroka in podobno. Skratka, te stvari prikazati na ta način, da bodo ljudje razumeli, da pravzaprav to ni bavbav, v katerega gremo, ker zdaj smo mnogi tudi danes v razpravi želeli prikazovati situacijo tudi in izključno samo enostransko, da bi jo prikazali na način, da bi bila čim manj sprejemljiva za ljudi. Jaz torej upam, da bomo uspeli s svojimi razpravami, predvsem pa tudi z razpravami z vladne strani, povedati, kaj je bistvo te reforme, kje so rešitve, ne vseh podrobnosti, ker vseh podrobnosti ne more nihče rešiti z eno razpravo, pa tudi ne z odgovori na nekaj vprašanj, da bi ljudje, tudi socialni partnerji to sprejeli. Jaz pa mislim, da je pošteno in prav danes opozoriti še enkrat, s čimer sem začel, vse, ki pri tem sistemu sodelujejo, da nosijo

tudi odgovornost, da bi sistem v dobrem smislu zaživel, ker sicer bomo na slabšem vsi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Sam sem bil pri eni od točk, ki smo jih danes obravnavali, konkretno pri Zakonu o trošarinah, zelo kritičen do naše Vlade predvsem zaradi trošarinske politike, ki jo vodi.

Tokrat imamo na dnevnem redu točko, ki je pravzaprav idealna za opozicijske stranke, ki jo lahko tako z demagogijo ali pa tudi s populizmom praktično raztrgajo. In to ni noben problem. Veliko težje je pri takšni točki, kot je ta, ko govorimo o pokojninski reformi, ki je po moji oceni ena od ključnih reform, ki je pred to državo, v opoziciji biti konstruktiven. Sam sem kot predsednik Slovenske ljudske stranke nekajkrat javno napovedal, da bomo pri ključnih reformah, ki so pomembne za to državo, konstruktivni. Mislim, da je konstruktivnost pri tem vprašanju še kako pomembna.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za pozornost v dvorani.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: In zdi se mi, da veliko, ki jih je nastopalo pred menoj, ni govorilo tisto, kar dejansko mislijo. Jaz bom govoril tisto, kar dejansko mislim. In mislim, da je potrebno to pokojninsko reformo preprosto izpeljati. Mi smo se je v stranki lotili zelo resno. Pripravili nekaj konstruktivnih predlogov, jih posredovali ministrstvu, se z ministrom tudi sestali in poskušali dogovoriti, da morda skozi amandmaje te naše predloge v to pokojninsko reformo uveljavi. Upam, da bo razumevanje, da boste spoštovali to ponujeno roko. Sicer, kar se mene tiče, je pokojninska reforma preprosto ena enostavna matematika ali če hočete, matematični model. Marsikaj je bilo izračunano in računi svoje kažejo. Žal, kaže demografija tudi to, kar kaže, da nas bo, tako kot statistični urad pravi v tej študiji, ki smo si jo natisnili, Prebivalstvo Slovenije danes in jutri, Projekcija prebivalstva Evropop 2008 za

Slovenijo, ki napoveduje, da bo leta 2060 že skoraj 600 tisoč upokojencev. Seveda lahko sedaj premetavamo številke tako ali drugače, sem ter tja, ampak imamo preprosto tri enostavne možnosti: ali povečamo prispevke v pokojninsko blagajno. To pomeni, da bomo obremenili plače, da bomo obremenili gospodarstvo. Po moji oceni je zadeva katastrofa. Imamo drugo možnost, da zmanjšamo pokojnine. Kdo se strinja s tem? Nihče v tej dvorani se ne strinja s tem, da bi se pokojnine zmanjšale. Še več, v Slovenski ljudski stranki smo proti temu, da jih zamrznemo.

In tretja možnost je ta, o kateri se danes pogovarjamo. Torej, da zaostriamo pogoje. Jaz ne vidim nobene druge možnosti. Če vidi kdo kakšno drugo možnost, bi bilo dobro, da jo prinese na plano, ker namreč to bi bila tudi rešitev ne samo za Slovenijo, ampak za celotno Evropo. Celotna Evropa se ukvarja z istim problemom, s katerim se ukvarjamo danes mi tukaj.

Ne moremo in ne smemo zganjati populizma, spoštovani kolegi. Ne moremo in ne smemo. Raje bom danes slišal kakšno kritiko na to, da sem morda naklonjen tej pokojninski reformi, kot pa bi čez pet, šest ali deset let nekdo kazal name s prstom in mi očital, imel si možnost, pa nisi storil ničesar.

Menim, da je pred nami pač odgovorna naloga, tudi na tej strani, ko govorimo o opoziciji. Dejal sem, enostavno je, bom rekel, sedaj v opoziciji na krilih podpore sindikatov to pokojninsko reformo praktično raztrgati. Zelo enostavno. Ampak ali je to odgovorno do te države? Jaz mislim, da ni in da je prav, da vendarle pri takih reformah, kot je ta in še nekatere bodo prišle, kljub temu, da smo kritični do Vlade, do nekaterih potez, do rebalansa, ki prihaja, do trošarinske politike in še in še bi lahko našteval, ampak pri takih zadevah, pa je vendarle treba biti konstruktiven. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Marijan Križman.
Prosim!

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Mogoče bi lahko rekel, da bi nadaljeval skoraj tam, kjer je končal moj predhodnik. Glede na oceno stanja pokojninskega sistema z vidika vpliva na vzdržnost javnih financ na makro nivoju, na nujnost pokojninske reforme, kažejo tudi najnovejši podatki, ki jih vsi poznamo in jih tudi vsi poznate. V tistem, torej v obdobju, ko je bila sedanja pokojninska reforma narejena, smo bili vsi prepričani, da bo trajala veliko dlje, kot bo trajala po sedanjih spoznanjih, po sedanjih podatkih, po sedanji zaposlenosti in po sedanjem BDP-ju. To se pravi, naj bi trajala nekje do 2025 oziroma 2030. Ampak razmere so pokazale, da se bo ta reforma, verjetno, ustavila nekje, bi se ustavila leta 2020. Zaletela bi se v zid. Preprosto, ker naprej ne bi imela več poti.

Zato je treba to reformo, novo reformo sprejeti in ponovno določiti nekatere pogoje in nekatere znane podatke, ki jih v tej državi imamo. Zato bi bilo zelo neodgovorno potlačiti glavo v pesek, si sposoditi denar in reči, v tej državi nam gre lepo, vsi smo veseli in zadovoljni, pokojninske reforme ne potrebujemo. Seveda so še naprej podatki, ki jih je treba razumeti, pa jih nekateri namenoma nočejo razumeti, ker si želijo, da bi bilo v tej državi vse narobe, da bi bilo za njih bolje in da bi se tudi na referendumu lahko zganjal cirkus.

Seveda bi za pokojnine v končni fazi, v končnem znesku, tako kot gre zdaj ta zgodba, prišli do 13 %. Ko bi prišli do 13 % od planiranih 11,24, pomeni, da bi, tako kot je tudi minister danes že enkrat povedal ali mislim, da celo dvakrat ali celo večkrat, da bi ta reforma, ki bi jo začeli pripravljati v naslednjem mandatu ali čez, ne daj bog, čez 10 let, bi s tisto reformo resnično uničili upokojenski sistem. Razpadel bi, ker enostavno in preprosto za to ne bi bilo dovolj denarja. In zato bi si morali veliko več denarja izposoditi ali pa znižati pokojnine do takšne mere, da bi pokojnine pravzaprav postale socialni transfer.

Prepričan sem, da smo dovolj odgovorni, da si tega ne bomo dovolili in da bomo stopili skupaj in to reformo sprejeli. Kot pravi minister, ji malo pobrusili robove, nekaj na odboru, nekaj še v parlamentu. Ampak jaz sem prepričan, da bo ta reforma na koncu sprejemljiva za vse, ki želijo videti kompletno reformo. Ne samo tiste tri stolpce, kjer piše,

kdaj se bomo upokojili in pod kakšnimi pogoji. Seveda za starost in pokojninsko dobo ali delovno dobo, ki smo jo nekje opravili. Ta pokojninska reforma obsega veliko več kot samo te tri stolpce.

Jaz sem se veliko pogovarjal z ljudmi in so me vprašali, kaj in kako bo ta reforma končala. In sem jih vprašal, ali so si pogledali mogoče tisti zelen zvezček, ki ste ga pošiljali, ki ga je Vlada poslala po domovih, in ga je marsikdo spregledal, misleč, da je to reklama nekega podjetja, ki reklamira salame in vse drugo, s čimer nas zasipajo vsak dan sproti.

Zato bi jaz svetoval, da bi javnost še bolje in bolj nazorno nekako obveščali, obvestili in ljudem predstavili dejansko stanje. Predstavili, kaj vse reforma prinaša in zakaj jo je treba sprejeti prav zdaj ter zakaj tudi v takem obsegu. To se mi zdi zelo pomembno. Tako bi imela politika mogoče malo manj besede pri tem, kaj je dobro in kaj je slabo za ljudi. Ljudje morajo sami vedeti, kaj je dobro in kaj je slabo za njih. Politika mora to samo izvesti, po mojem prepričanju.

Je pa tudi po mojem eden najpomembnejših ciljev, da bomo s to reformo zaustavili padec pokojnin. Se pravi, da bodo pokojnine obstale na 80 %, kar je po sedanji reformi, ki še velja, bilo popolnoma drugače in bi do leta 2025 vrednost naših pokojnin padla na 72,5 %. Če se reforma ustavi pri 80 %, pomeni, da pokojnina ne bo več v padanju, tako kot je bilo dogovorjeno ob sprejetju sedanje reforme. In to je tudi garancija, da bo pokojninska reforma po mojem prepričanju dolgoročen dokument. Ta zakon bo dolgoročen dokument. Ne bo sprejet samo za krajše obdobje ali pa kot nek "gasilski zakon". Zato se mi zdi zelo primeren in ga bom jasno tudi podprl. Predvsem tudi zaradi vseh drugih sestavin, ki jih ta reforma ima. Tako kot sem rekel, ne samo tiste tri stolpce, ki govorijo, kdaj se bomo lahko upokojili. In glede trditve, da se bodo delavci, ki opravljajo težka dela, zelo težko upokojevali pod temi pogoji. Sam sem poslušal ministra, ko je pojasnjeval, to sicer tudi piše in si lahko preberemo, tudi za njih in za marsikoga je poskrbljeno. In demagogija, da se bodo vsi upokojevali s 65-im letom in da bodo napol mrtvi hodili v službo, je prodajanje megle. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andreja Rihter.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Prav lep pozdrav ministru in državni sekretarki s sodelavcem!

Sprehodila sem se po nekaterih podatkih, tudi po statističnem letopisu za leto 2009 in ugotovila oziroma številke so mi pokazale, da je treba podpreti predlog zakona, ki je pred nami. Namreč, Evropa se za razliko od ostalega sveta stara. Slovenci se staramo ravno tako. Starejše populacije se večajo, saj se rodnost v Sloveniji manjša. V Sloveniji smo še leta 1960 in 1970 beležili rodnost nad ravnijo za ohranjanje in obnavljanje prebivalstva oziroma obnavljanje števila prebivalstva na dolgi rok. V letu 1981 se je stopnja celotne rodnosti znižala pod 2,1 na eno žensko, kar je v razvitih državah še potrebno za obnavljanje prebivalstva. Že v obdobju do leta 2003 pa je stopnja celotne rodnosti ves čas upadala in v letu 2003 znašala samo še 1,20. Stopnja rodnosti se je v zadnjih nekaj letih povišala in za leti 2008 in 2009 tako znaša 1,53 otroka na žensko. Prav tako pa se je povišalo tudi absolutno število živorojenih otrok, z 21 tisoč 817 v letu 2008 na 21 tisoč 856 v letu 2009, kar je veliko več kot leta 2003. Vendar še daleč od tega, da bi imeli kakršenkoli razlog za optimizem, ko slišimo celo danes tudi v nekaterih razpravah, da smo govorili o bejbibumu.

Ne glede na navedeno se je dejansko število rojenih otrok v zadnjem obdobju drastično zmanjšalo. Če smo imeli še leta 1979 30 tisoč 604 otrok, je v letu 2003 to število zmanjšano na 17 tisoč 321. Nadaljnja zaostritev glede števila rojenih otrok pa bo nastopila v prihodnjih treh desetletjih, ko bodo številčno vedno bolj šibke generacije deklic, rojenih v zadnjih dveh desetletjih, vstopale v starostne razrede, ki se pretežno odločajo za otroke, in sicer se to letno vedno bolj tudi povečuje. Če je bilo še pred 10 leti 25, 29 let, pa je danes obdobje, ko se dekleta ali žene odločajo za prvo rodnost, med tridesetim in štiriintridesetim letom.

Podatki so, kot sem rekla, zajeti v statističnem letopisu. Lahko si jih vsi preberemo in pregledamo in seveda nad tem tudi zamislimo. In če to primerjamo s

številkami umrljivosti v zadnjih desetletjih, ugotovimo, da se je treba verjetno odločiti za spremembe. Podatki in dejstva, ki so posledice stanja demografske strukture, pomenijo znižanje pokojnin v skladu z zmanjšanjem pretokov sredstev v pokojninsko blagajno ali pa reakcijo za podprtje predloga zakona, seveda z nekaterimi dopolnitvami. Pomenijo povečanje prispevne stopnje za pokojninski sistem in prenašanje odgovornosti na aktivno populacijo ali pa predlog, tako kot sem rekla, zakona, ki je pred nami, s popravki. Vztrajala bom na dveh zame osebno zelo pomembnih vsebinah, in sicer pri večjem upoštevanju pozitivne diskriminacije za ženske, kar pomeni boniteto za otroke pri znižanju upokojitvene starosti za ženske. Predlog govori namreč o možnosti uveljavitve le za tri otroke. Sama pa odpiram pobude, ki ohranjajo določilo iz starega zakona, in sicer da boniteto povečujemo za vsakega otroka. Kajti s tem dajemo nenazadnje tudi stimulacijo tistim številkam, o katerih sem tudi predhodno govorila. Pri moji drugi podpori ali pripombi gre za upoštevanje bolniškega in starševskega nadomestila. Prav tako se mora ohraniti rešitev iz starega zakona, ki določa, da čas za prejemanje nadomestila za izračun pokojninske osnove upošteva plačo oziroma osnovo, od katere so bili plačani prispevki iz koledarskega leta pred začetkom prejemanja nadomestila. Namreč, predlagana rešitev, ki je pred nami, bo najbolj prizadela, udarila bolne, predvsem pa matere, ki so še danes v tej naši družbi, v Sloveniji, največkrat na bolniškem dopustu za svoje otroke.

Če zaključim, me je predlog razočaral. Nisem prav optimistična, ko poslušam vsak dan na televiziji oziroma iz medijev, da je postopek predloga zakona oziroma zakon pred nami neuskkljen. In za mene osebno bi se moralo nadaljevati usklajevanje zakona s strani Vlade in socialnih partnerjev. Namreč neuskkljenost tukaj pri nas pomeni nenazadnje prelaganje odgovornosti. In seveda je za nekatere izmed nas usklajevanje poslušanje drug drugega in ne držanje fige v žepu. In zaradi tega se tudi pridružujem kolegici Črnakovi, ki je uvodoma pri predstavitvi mnenja naše poslanske skupine tudi dejala, da se pogajanja morajo nadaljevati, saj nenazadnje zakonodajni postopek ni zaključen in bo zaključen takrat,

ko se bomo poslanci do konca tudi odločili. In zaradi tega bi morala biti aktivna vloga Vlade in socialnih partnerjev še vedno v sedenju za mizo in dogovarjanju o tistem najboljšem, kar je za vse Slovence najbolj primerno. Sama bom vztrajala pri dopolnitvah, ki sem jih tudi omenila, oziroma pri spremembah v korist žen, mater, ki so po podatkih in številkah najbolj prizadeta skupina. In zaradi števil, ki sem jih omenila tudi na začetku, podpiram predlog zakona, ker nasprotujem zniževanju pokojnin, ki so posledica nesprejetja tovrstnega predloga zakona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Sajovic.
Prosim!

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Jaz moram reči, da to, čemur smo danes priča, so eni trenutki resne pa realne politike, ker bi seveda morali vedeti, da upokojenci nimajo političnih barv, da nas ta status vse, ki bomo imeli srečo, tudi še čaka in da bi tukaj seveda morali preseči politične delitve. Vesel sem razprave kolegov iz Slovenske ljudske stranke, kajti na ministrstvu so opravili garaško delo, se izpostavili, se tudi intenzivno usklajevali. Rezultati pa so seveda takšni, kot so lahko, čudežni seveda ne morejo biti. Jaz mislim, da ste naredili na področjih, kjer je to mogoče, največ. Jasno je, da, če živimo dlje, bomo morali tudi delati dlje in seveda pokojninsko dobo temu ustrezno tudi podaljšati. Treba pa je povedati, da seveda tisti najtežji poklici, ki bodo prej dopolnili to starostno dobo, so iz tega izvzeti. Jaz sem zgrožen, ko slišim nekatere razprave in pa trditve, ki gredo čez mejo solidarnosti. V tej državi se je zelo hitro pozabilo, da smo desetletje, dve nazaj iz pokojninske blagajne zidali šole, vrtce, športne dvorane, igrišča, predore in še kaj. Danes bi pa upokojencem to podporo odtegnili in seveda enačimo pokojnine in pa socialne pomoči. Ta država je na tak ali drugačen način dolžna vsem omogočiti solidno preživetje. Tukaj pri zakonu o pokojninski reformi je na preizkusu naša solidarnost, solidarnostni sporazum vseh generacij, tistih, ki so že v pokoju, tistih, ki še delamo, in tistih, ki v aktivno dobo prihajajo.

Seveda pozdravljam tudi ukrepe, ki se trudijo v smeri, da bomo Slovenke in Slovenci prej začeli delati. In tukaj je ključen odgovor na to vprašanje. Mlade generacije morajo bolj intenzivno študirati, na nas srednjih pa je, da jim omogočimo tudi delovna mesta, ki jih je ta trenutek premalo. V tej družbi se prevečkrat pogovarjamo samo o delitvi. Premalokrat pa o tem, kako bomo lahko vsi skupaj več ustvarili. In poleg te pokojninske reforme je drugi del odgovora tudi v tem, kako družbo mobilizirati, da bomo ustvarjali več dodane vrednosti. In potem bodo pokojninska, zdravstvena in pa še kakšna druga reforma bistveno lažje in uspešnejše. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Zmago Jelinčič Plemeniti.
Prosim!

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo.

Cela vrsta lepo zvenceh besed se sliši s strani koalicije, po solidarnosti, o dodani vrednosti, o ne vem, čem še vse. Pa konec koncev nihče se pa ne vpraša, zakaj je prišlo do te grozljive situacije. Kaj niso vzroki za vse skupaj neuspešno škodljivo vodenje pokojninske blagajne, ki se je začelo že leta 1992? A niso vzroki tudi pri lopovskih menedžerjih, ki s podporo ali celo sodelovanjem Vlade kradejo po dolgem in počez in uničujejo slovenska podjetja. Nihče od njih seveda ni zaprt, ni v postopku. Odšli bodo nekam na toplo, v južne kraje, nesli s seboj denar. Naši upokojenci bodo pa iz svojih žepov to plačevali.

Imamo državo, ki ima enormno število socialnih podpor. Nihče se ne spusti v te socialne podpore, ne ugotavlja, kam te socialne podpore izginjajo, kako se zlorabljajo in tako naprej. Vladi je pač vseeno zaradi tega, ker si na ta način kupuje volivce. Nobenemu gospodu ali gospej iz vladajoče koalicije ne pride na pamet, da bi spremenila delovno zakonodajo v tej meri, da bi se lahko drugače urejale stvari, da bi bilo mogoče zaposlovati mlade na mesta, od koder bi zmetali stare politično profilirane kadre, ki zaradi svojih bivših zaslug ostajajo, smejo ostajati na delovnih mestih ad calenda

graecas, dokler jih smrt ne odnese. Zaradi tega, ker na nekem mestu dobivajo, recimo, 3 tisoč evrov plače. Če bi ga dali v penzijo, bi dobil samo tisoč evrov plače. Seveda pa on ostaja. Nihče ga ne more spraviti nikamor ven. In tako naprej. Nočete urediti zadeve v tej državi zato, ker vam je lepo, spoštovana gospoda iz koalicije. Hočete na silo krpiti tam, kjer veste, da bodo tiho ljudje in upokojenci. In Slovenci bodo tiho, ker so vedno tiho, ker se vedno upognejo in vedno čakajo še kakšen udarec z bičem. Seveda, imate pa svoje zaveznike v sindikatih, ki zelo dobro vedo, kdaj pripeljati koga na ulice, koga pripeljati na ulice, kaj jim reči in kdaj se umakniti. Kajti, da je to tako, je dokaz, da prihajajo sindikati pred parlament. Vlada pa mirno lepo dela naprej tisto, kar dela in pripravlja. Po drugi strani pa, kolikor je slovenski vladi do svojih ljudi, se lepo vidi pri tem, da ni bil problem za Grčijo dati 400 milijonov evrov. To ni problem. To je za nas – So what! Potem za to, da damo poročstvo za 2 tisoč 73 milijonov za tiste države, ki ne bodo plačale svojih dolgov, ker so pametni, jih seveda ne bodo, ker jih bodo za njih butasti "Slovenceljni", kajti Vlada je takšna in je to naredila. So what!

Po drugi strani imamo pa še kakšne take fine stranke, ki se jim reče DeSUS, ki preko svojih društev upokojencev, ki vedno bolj postajajo ekspoziture te politične stranke, pravzaprav obljublajo tisoč evrov penzije in na ta način krasno prosperirajo. Fino. In naš slovenski narod je ravno prav zahojen, da verjame temu. Jaz pričakujem, da bomo v kratkem slišali še iz vladne strani, od premierja mogoče, da tisto, kar je obljubil gospod Erjavec, da to ni nič: "Imeli boste tisoč 500 evrov penzije." In seveda Slovenci bodo to verjeli, kajti vedno so verjeli v pravljice. Vedno so verjeli v tiste neke zgodbe o boljšem jutri. Ampak boljši jutri je bil včeraj. Tega se moramo zavedati. Način, kako se rešuje ta boljši jutri, je pa popolnoma zgrešen. Kaže na popolno nekompetentnost sedanje vlade, na neznanje in nepoznavanje. Konec koncev, saj ni čudno, razen redkih izjem, FDV vodi tole vlado. In jo vodijo v glavnem ljudje, ki niti ene sekunde niso bili na drugem delovnem mestu, ki ni bilo plačano iz proračunskih sredstev, s fakultete ali takoj v politične sfere in potem v parlament in potem na Vlado ali pa s fakultete na fakulteto in

potem na Vlado. Potem se pa čudimo, zakaj je tako. V začetku mandata sem povedal tisti nemški pregovor, "drei Professoren, Stadt verloren". In točno to drži. Naša država se sesuva. Naša država izginja oziroma jo sesuvate in "jo izginjate". In jaz bom rekel, da namerno počnete to, ne zaradi neznanja in zaradi neumnosti, tudi to v manjši meri, ampak v glavnem zaradi požrešnosti, zlobe, lopovščine in podobnega. In ljudje bodo to plačali. Na njihovih hrbtih si boste vi delili še več denarja, kot si ga že delite. Saj slišimo vsake nekaj dni, koliko si nekateri lahko režejo kruh na debelo in kaj vse si smejo zidati na račun vseh ostalih, ki nimajo tudi za jesti. Ne vem, kaj bo. Slabo bo. Vedno upam, da se bo slovenski narod dvignil, da bo kaj povedal na drug način, ne samo na ta, da bodo doma jokali in se obežali in ne vem kaj delali, samomore zaradi nevzdržne situacije. To se namreč dogaja. To se prikrija. In kaj dela Slovenija? S svojimi policijsko represivnimi organi bo sprejemala še zakone, da bodo še bolj stiskali te ljudi, da jim ne bodo dovolili tudi dihati ne, da jim bodo še bolj prisluškovali, kot jim že prisluškujejo, da jih bodo še bolj tlačili, kot jih že tlačijo. Mislim, da se zelo daleč odmikamo od demokracije in da se vedno bolj bližamo tistemu začetnemu stadiju fašizma.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Z vse daljšim trajanjem življenja, s staranjem populacije se v Sloveniji čas sprejemanja pokojnin za vsako leto podaljšuje za dva meseca. Ali bolj natančno, leta 2000 je bila povprečna doba prejemanja starostne pokojnine, to se pravi od upokojitve do smrti, 17 let in en mesec za ženske in 14 let in 9 mesecev za moške. Nato 9 let kasneje ali natančneje leta 2008 pa za ženske 20 let in 10 mesecev ter za moške 16 let in 4 mesece.

Število pokojnin narašča v zadnjem desetletju po stopnji 1,5 letno. Tukaj so vštete vse pokojnine, starostne, invalidske, družinske, kmečke in vdovske. To je le ponazoritev, koliko časa bodo upokojenci, ki so delali povprečno 35 do 40 let, prejeli pokojnino. Zelo poenostavljeno rečeno, vsak

mora za leto prejemanja pokojnine oddelati v rednem delovnem času nekaj več kot dve leti. En upokojenec mi je rekel, da je za vzdržnost javnih financ on neobdiga treba. To je nekako umetniški dojem in vtis tudi dveletnih razprav o pokojninski reformi, ki je vsekakor potrebna. Grenak občutek za upokojenca in tudi za nekatere druge. Ampak vemo, da je pokojninska reforma potrebna, in zato od predlagatelja pričakujem, da bodo predvidene obljubljeni spremembe omogočile možnost dokupa pokojninske dobe za čas študija in služenja vojaškega roka. In sicer tako, da bo lahko posameznik kakorkoli plačal prispevek za skupno, največ pet let pokojninske dobe.

To naj bo način, s katerim bodo tisti, ki želijo in zmorejo pridobiti pravico do štetja pokojninske dobe, tudi za obdobje študija in služenja vojaškega roka ne glede, ali so študirali ali služili vojaški rok v Sloveniji ali kjerkoli drugje. Zame je nespodobno dejstvo predlagana izbira najugodnejših zaporednih let 34. In kaj to pomeni? Še najbolj nepoučenemu je dovolj jasno, da to ni izbira. Je odštevanje prvotnih pripravniških let brez možnosti napredovanja. Pričakujem, da se bo končna verzija izbire postavila najmanj na 22 oziroma največ na 26 let najugodnejših let. Zame je tudi zelo pomembno dejstvo, kako se bodo pokojnine usklajevale, po kateri formuli, švicarski, 60 : 40, 70 : 30, 80 : 20. To je seveda ekstremna varianta, za katero pa zagotovo nimamo izračuna.

28. člen, ki govori o znižanju starostne meje zaradi otrok. Predlagam, da se ženska starost, do katere je možno znižanje upokojitve starosti zaradi otrok, viša po 4 mesece na leto in naj se prične leta 2011 pri starosti 57 let. To je, mislim, eden od predlogov tudi zveze sindikatov. Formulacija 29. člena, ki se nanaša na določitev predčasne upokojitve, določa možnost predčasne upokojitve s 40 na 38 pokojninske dobe tudi vstevši dokupljeno dobo.

Zakon bom podprla, saj se zavedam, da je korekcija in modernizacija obstoječega sistema potrebna, vendarle ob predlaganih spremembah.

Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Prosim!

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci in ostali!

Ne le, da predlog zakona ni usklajen s sindikati, ki so bili v pogajanjih kar konstruktivni, moteče so številne pomanjkljivosti predloga zakona, na katere ste opozarjali skoraj vsi poslanci. Le da se jih po moji presoji ne bo dalo odpraviti v nadaljnjem parlamentarnem postopku. Tako kaže praksa. Katere določbe predloga zakona so najbolj sporne?

Ni res, da je nujno reševati sedanje in prihodnje finančne težave pokojninske blagajne na tako neprijazen način za ljudi, kot ga predvideva ta zakon. Prav tako ni res, da bi morale biti sedanje in prihodnje pokojnine za mnoge tako nizke, da ljudje z njimi ne bi mogli preživeti, kot to predvideva sedanji in tudi novi zakon. Zaposleni, ki ne delamo na črno, plačujemo dovolj v pokojninsko blagajno. Pač pa enakega deleža kot zaposleni v pokojninsko blagajno ne plačujejo delodajalci. V vseh evropskih državah razen v Sloveniji plačujejo delodajalci enak delež v pokojninsko blagajno kot zaposleni. V Sloveniji je Vlada v letih 1995–1997 znižala prispevne stopnje delodajalcem s 15,5 % na sedanjih 8,85 %. To je bilo storjeno v korist delodajalcev in kapitala ter v škodo upokojencev. To je tudi v nasprotju z mednarodnimi standardi ILO. Tudi ta predlog zakona ministra dr. Svetlika, ki je, to je treba poudariti, minister iz DeSUS-ove kvote, ne predvideva postopne izenačitve prispevne stopnje in je s tega vidika sporen za sedanje in tudi za prihodnje upokojence.

Ne strinjam se s tem, da bi se še naprej ob vsaki reformi vsake vlade od osamosvojitve Slovenije dalje najbolj prizadelo najrevnejše v državi. S to prakso vlad in poslancev vseh barv je treba nehati. Mnoge pokojnine so že sedaj prenizke, da bi se dalo z njimi preživeti. Ne strinjam se s predlogom, da bi se vdovske in družinske pokojnine bistveno znižale. Ne strinjam se s tem, da ljudje, ki so delali 38 ali 40 let, ne bi mogli preživeti s pokojnino za to delo. Ne strinjam se z razlastnitvenjem najrevnejših, ker bi jim zaradi nizkih pokojnin in potrebe po

socialnovarstveni pomoči država odvzela preostalo premoženje.

Ne strinjam se s tem, da bi pastorki, vnuki, otroci brez staršev, ki jih je umrl preživljal, dobili družinsko pokojnino le v primeru, če je imel umrli mesečne dohodke nižje od 218 evrov. Ne strinjam se s politiko kaznovanja izčrpanih ljudi, ki so delali 38 ali 40 let. Dosedanje vlade in institucije, ki bi morale varovati javno premoženje in zaposlene pred zlorabami, tega dela niso opravile dobro. S tem zakonom pa bi delavcem in upokojencem odvzeli še zadnjo trohico samospoštovanja v korist delodajalcev in kapitala.

Sem pa za postopno podaljševanje delovne dobe, vendar z začasnimi in trajnimi bonusi za delo do 65. leta ali celo dlje, tako da bodo upoštevane psihofizične sposobnosti zaposlenih. Ve se, s katerimi spodbudami lahko država zagotovi, da bodo delodajalci zaposlovali tudi starejše.

Ne strinjam se s predlaganim načinom usklajevanja pokojnin. Danes naj bi po podatkih sindikatov 62 % upokojencev prejelo pokojnino, manjšo od 600 evrov. S predlaganim usklajevanjem bi ustvarili še več upokojencev, ki s pokojninami ne bi mogli preživeti.

Ne strinjam se s predlaganim takojšnjim podaljšanjem števila let za izračun pokojnin z 18 na 34 najboljših let, zato ker bi se pokojninska osnova znižala za okoli 20 %, kot pravijo sindikati, oziroma nekoliko manj po nekaterih drugih podatkih. Zato bi se že sedaj večinoma prenizke pokojnine kljub daljši delovni dobi v povprečju še znižale.

Ne strinjam se s predlogom zakona, ki je naperjen proti pozitivni diskriminaciji žensk. Zakon bo najbolj prizadel ženske. Olajšave za otroke – zaradi določb o minimalni starosti – ženske, rojene med letoma 1953 in 1958, sploh ne bi mogle koristiti. Ne strinjam se z novim obračunom bolniških, ker bo znižal pokojnine ženskam, ker največ bolniških za nego otrok koristijo prav ženske.

Ne strinjam se s predlogom zakona, ker bi se razmerje med povprečno plačo in povprečno starostno pokojnino znižalo pod 70 %. To pa je pod odstotkom, ki ga priporoča celo OECD. Čeprav vemo, koliko je OECD striktna pri teh stvareh.

Strinjam se z mag. Potrato, ki nasprotuje kapici za najbolj premožne.

In še bi lahko naštevala pomanjkljivosti zakona. Ta zakon zagotovo ne rešuje izzivov staranja prebivalstva in daljšanja življenjske dobe. Zmanjšuje tudi solidarnost. Sprašujem se, komu koristi slab predlog zakona, ki je nesprejemljiv za zaposlene in za upokojence, povzroča pa hude socialne konflikte. Minister dr. Ivan Svetlik, ki je minister iz DeSUS-ove kvote, bi moral, pa tega ne naredi, delovati v smeri varovanja zaposlenih in socialne varnosti prebivalstva. Z interventnim zakonom bi moral nemudoma odpraviti možnost odpisov, odlogov in obročnega plačevanja socialnih in zdravstvenih prispevkov. Moral bi povečati prispevne stopnje za delodajalce. Moral bi reorganizirati Inšpektorat Republike Slovenije za delo in poskrbeti za zaščito zaposlenih, ki jih delodajalci zlorabljajo. Sporni zakon pa gotovo koristi zasebnim zavarovalnicam, delodajalcem, kapitalu in zaradi svojega socialnega naboja tudi opoziciji.

Spoštovani, tako pomemben zakon za življenje vseh generacij ne bi smel priti v Državni zbor tako neuskladen, tako nesolidaren, tako nepravičen in tako zelo pomanjkljiv. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Rezman.
Prosim!

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Po moji sodbi dvomov o potrebnosti sprememb na področju, ki ga obravnavamo, prav zelo veliko ni. Je pa kar precej pomislekov bilo slišati. Zame je pravzaprav današnja razprava zanimiva v tem, da imamo občutek, da se podpora ohlaja, ne pa stopnjuje. Vsaj tako je bilo po številnih pripombah in pogojevanjih danes moč to razpravo razumeti.

Jaz sam sicer mislim, da je razprava pokazala tudi to, v kar je podvomil minister, ko je menil, da morebiti niso dobili vsi gradiv. Jaz domnevam, da so jih, da so jih tudi prebrali. Domnevam, da je večina to tudi razumela. In to je tudi tisto, kar pravzaprav zaskrbljuje. Tem zelo ostrim ugotovitvam iz različnih študij se najbrž ne da kaj posebej

oporekati. Je pa možno razmišljati o različnih odzivih na to, kar nam te študije pokažejo. Sam mislim, da tudi ne gre pristati na to, kar je bilo predstavljeno s strani ministra kot temeljna alternativa, ali bomo torej imeli vzdržno pokojninsko blagajno ali pa bomo še kaj popustili pri kakšnem bonusu, o katerih je bilo danes govora, ali ne? Če bi razmišljali o tem, da imamo samo ta dva faktorja, potem se najbrž res ne bi dalo nič drugega spremeniti. Sam pa sem prepričan v to, da moramo nekoliko širše razumeti to problematiko in da se, če jo tako razumemo, da vendarle še kaj urediti. V mislih imam to, da se pokojnine rešujejo v gospodarstvih. Same po sebi z bonusi in malusi ne morejo spremeniti nič posebnega. V gospodarstvu se pa to rešuje tako, da bomo imeli nasploh v družbi takšen sistem izobraževanja, takšen sistem študija, raziskovanja različnih centrov odličnosti in tehnoloških centrov in tako naprej, da bo vse to omogočilo, da bomo v proizvodnih in drugih procesih imeli višjo stopnjo produktivnosti, da bomo imeli večjo dodano vrednost.

In če bomo imeli dve konstanti in če imamo nekaj spremenljivk, ki se dajo pospešiti v prid, kakor sem sedaj to omenil, potem mislim, da je potrebno iskati rešitve še kje drugje in da bodo v razpravi kakšni bonusi morebiti še doživeli posluš pri predlagateljih.

Sam minister je rekel, da nič ni tako zabetoniranega razen temeljnih izhodišč, da bi bila razprava poslej nemogoča. Prav potrebna je. Ker tudi obstruiram zakon, tudi če bi samo z enim glasom bil sprejet, ne bi bil dober zakon. Najbrž bi bil to zakon, ki bi hitro doživel silne atake pa morebiti tudi poskuse sprememb. Zlasti pa ga ne bi dobro sprejeli ljudje, predvsem tisti ne, ki jim prinese kaj slabega.

Zakon je pa vredno podpreti po moji sodbi, tudi za voljo tega oziroma podpreti nadaljevanje razprave. Kasneje bomo videli, ali bodo sprejeti še kakšni predlogi sprememb ali ne, da bo tudi zakon lahko podprt. Tudi zavoljo tega, ker prinaša številne dobre odločitve. Eno izmed takšnih je omenil minister, ko je govoril o tem, da ne le, da bomo ustavili padanje, ampak da se po posameznih segmentih družbe pričakuje tudi povečevanje pokojnin, od 2 do 18 % je, mislim da, danes dvakrat omenil. Če bo to držalo in če bo držalo to, da se bodo hitreje

dvigovale pokojnine tistih, ki so danes na dnu, in počasneje tistim, ki imajo zelo dobre, visoke pokojnine, potem je to nekaj, kar je vredno podpreti. Ampak naj opozorim, da je bil en tak poskus v prejšnjem mandatu. Ko sem sam razlagal o tem, da ne bi še linearno zniževali pokojnin oziroma jih zmrzovali, pa je bil odziv tako rekoč averziven in to zlasti iz stranke, ki si jemlje v zakup varovanje starejših ljudi, ker vidijo v tem zaroto enakih želodcev, češ, vsi pa ne moremo živeti na enak način.

Jaz torej, ko sklepam to svoje razmišljanje – prav veliko časa pa neodvisni in samostojni poslanci nimamo za razpravljanje –, povem samo še sledeče. Spremembe so potrebne. Zakon, mislim, da ima nekaj dobrih izhodišč, tudi nekaj dobrih okvirov, mislim pa, da je treba nekatere spremembe vendarle upoštevati. Tisto, kar bom sam podpiral, ko se bodo zahtevale spremembe, je morebitna uveljavitev 40 let, podpora pozitivni diskriminaciji ženskam in tudi podpora tistim, ki niso bili po svoji volji obvezno v vojski... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Brez dvoma je sprememba zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju potrebna in znotraj teh sprememb želimo ohraniti solidarnost in vzdržnost pokojninske blagajne. Kar zadeva samo solidarnost največ prispevajo tisti, ki delajo najdlje, se pravi, da najdlje prispevajo v pokojninsko blagajno svoje prispevke, in seveda tisti, ki čim manj časa črpajo pokojnine.

Kar zadeva stabilnost pokojninske blagajne, pa je prav gotovo odvisna od dela, od njegove vrednosti in od prispevkov, ki se vplačujejo v pokojninsko blagajno, kajti s temi spremembami, ki so predlagane, kar zadeve delovno dobo, bonuse, maluse in tako naprej, tega v celoti pokriti ni mogoče. Glavni vir sredstev za stabilnost pokojninske blagajne bodo vedno znova prispevki, ti pa iz majhnih plač seveda nikoli ne bodo mogli zagotavljati dovolj denarja za to stabilnost, ki jo hočemo doseči. Zaradi tega sam pristajam na

razpravo gospoda Žerjava, ki je dejal, da so tri možnosti za stabilnost pokojninske blagajne, sam pa vidim tudi četrto v tem, da bi dosegli pravičnejšo delitev ustvarjenega tako, da bi zvišali plače in na ta način zagotovili dovolj denarja za pokojnine, ki ne bi smele padati.

Kar zadeva usklajevanje pokojnin, sem prepričan, da je trgovanje za tisto razmerje prazna stvar, ker so upokojenci kot društvo že zdavnaj in več mesecev pred tem, kar se danes izsiljuje s strani DeSUSa, že pristali na formulo, ki jo ponuja minister in je zato tukaj samo iskanje političnih točk, nič drugega, ob še kakšnih nesmislih trditve, da sva za polovično usklajevanje pokojnin odgovorna dva neodvisna poslanca, ne pa pristanek stranke, kar je seveda izmišljotina, ki jo širijo po državi, ampak ni resnična.

Ob vsej tej zadevi, ko naj bi dosegli dolgoročno stabilnost pokojninske blagajne, tudi če so prava izhodišča, tudi če večina misli, da je to treba narediti, v tem trenutku obstaja vendarle težava s strani nesoglasja tistih, ki jih ta stvar najbolj prizadeva.

Aktivni del populacije ta hip vidi to spremembo takole: ob majhnih plačah za daljšo delovno dobo naj bi imeli majhne pokojnine. To je problem. Zaradi tega je treba iskati, kot je povedal moj poslanski kolega, rešitve nekje drugje, kako zagotoviti večji dotok sredstev v pokojninsko blagajno na področju gospodarstva in povečane vrednosti. Torej ustvarjanje nove vrednosti ob pravičnejši delitvi.

Zmanjšanje odstotka prispevne stopnje za pokojninsko blagajno gospodarstvu ni prineslo pričakovanih delovnih mest, niti investicij. Prav tako ni rodilo ustreznih rezultatov dejstvo, da smo ukinili davke na izplačane plače. Nič se ni zgodilo. Vse te olajšave za gospodarstvo so povečale moč kapitala in dobičke ob stagnaciji plač in zaradi tega zmanjšanje dotoka v pokojninsko blagajno. In vso to zgodbo podcenjenega dela in zaposlenih naj bi sedaj plačali prav ti, ki se ta hip ne strinjajo s spremembo. Ob napovedanem referendumu s strani sindikatov nič ne izgubimo, če odložimo sprejetje zakona za nekaj mesecev, ker bo zagotovo referendum povzročil enoletno zamudo pri uveljavitvi. Zato bi sam predlagal še naprej pogajanja s sindikati za doseg minimalnega soglasja, da

bi tisti, ki bodo morali nositi najtežje breme solidarnosti v družbi, da bodo tudi sami imeli pokojnine, pristali na spremembe, vsaj v tistem obsegu, ki je potreben za to, da ne bo prišlo do velikih pretresov, kajti sam si ne predstavljam, kako bi izgledal upor sindikatov, če bi šel po vzorcu študentov, kar se je zgodilo pred kratkim. Moram povedati, da sem glede sprememb z amandmaji doživel slabo izkušnjo pri zakonu o malem delu in da ne verjamem, da bo prišlo do potrebnih sprememb z amandmaji. Zato mislim, da je boljše, da ta zakon ne doživi podpore v prvem branju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dušan Kumer.
Prosim.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka s sodelavci, kolegi in kolegice!

Glede na to, da gre za res zahtevno materijo, za zahteven zakon, seveda nekatere rešitve prepustim predlagateljem, snovateljem tega zakona in jim preprosto verjamem, da so rešitve predlagali predvsem v dobrobit ljudi, da bi nekatere zagate rešili in da bi nekatere stvari za prihodnost boljše uveljavili. Kot večina tudi sam soglašam, da so spremembe obstoječega pokojninskega sistema potrebne in da je tudi v prvem branju treba ta predlog zakona podpreti, da lahko seveda v nekem razumnem času pridemo do potrebnih rešitev. In to ne samo zaradi tega, kar je danes večkrat bilo poudarjeno, zaradi zagotovitve dolgoročneje vzdržnosti pokojninske blagajne, temveč tudi zaradi zagotavljanja večje pravičnosti med generacijami. Medgeneracijska solidarnost še mora naprej obstajati kot temelj našega pokojninskega sistema. Minister je danes o tej solidarnosti in kolega poslanec je tudi pred menoj diskutiral o tem, o povečanju tistih najnižjih, se pravi, da bo prišlo do nekaterih povečanj tistih najnižjih pokojnin. To kaže na to solidarnostno noto, ki bi jo naj tudi ta bodoči zakon ohranil. Posebej še zato, ker na krhko stabilnost in nevzdržnost sedanjega pokojninskega sistema ne vplivajo samo nekateri razlogi, ki so navedeni, ampak številni drugi dejavniki. Ni problem samo to, kar se najbolj izpostavlja, staranje

prebivalstva in prezgodnje upokojevanje, temveč so problem tudi pozno vstopanje mlade generacije v delovno razmerje, prepočasno odpiranje novih delovnih mest glede na neverjetno enormni tehnološki napredek, ki spreminja nekatere klasične poklice, nekatere storitve in tako dalje v modernejše. Tukaj moram reči, da so nekateri drugi resursi, ki bi morali te stvari reševati, ne pa pokojninski zakon, seveda cela vrsta nekaterih drugih ekonomskih in gospodarskih dejavnikov, ki trenutno in mislim, da bodo tudi v bodoče v družbi odigrali pomembno vlogo. Zato je treba še enkrat in še neštetokrat poudariti in opozoriti, da na izziv staranja prebivalstva in s tem staranja delovne sile v Sloveniji ni moč odgovoriti samo s spremembami tega pokojninskega zakona, ki ga imamo danes pred seboj. Gre za celo vrsto nekaterih drugih podsistemskih stvari, ki jih je treba prilagajati trenutnim razmeram, spremenjenju delovnemu okolju ect., da tega ne naštevam.

Sam bi se rad ob številnih nekaterih drugih pripombah, ki so bile, tudi sam opredelil do dveh, treh sprememb, ki po mojem ne zadovoljujejo, vsaj v tem trenutku ne, mojih pričakovanj.

Večkrat je bila danes omenjena pozitivna diskriminacija žensk. Tudi sam sem pristaš tega, da te diskriminacije pri otrocih ne počnemo. Če smo prišli do številke tri, ne vem, zakaj ne bi prišli do šest. Bom zelo ilustrativno povedal: mojih šest otrok je bodočih potencialnih davkoplačevalcev in ni vrag, da ne bi oni zagotavljali, ko bodo v delovnem razmerju in plačevali davek, zame v blagajno, da bom dobil pokojnino, pa še komu, zaradi solidarnostnega sistema. Zato ne vem, zakaj bi rešitev bila diskriminatorsna v zakonu in bi se ustavilo pri treh.

Ravno tako mislim, da bo treba še razmišljati o dobi za izračun višine pokojnine. Zdaj je sicer opredeljeno 34 let, ampak neka logistična razmišljanja pa vseeno gredo v smeri, da je nekje polovica delovne dobe, pa mogoče kako leto čez, tista srednja vrednost, ki bi po mojem najbolj odgovarjala. Pa bom povedal, zakaj. 20 let smo v tranziciji in ljudje, ki se bodo upokojevali čez 20 let ali 15 let, so dali tudi skozi to tranzicijo. In v tej tranziciji se je na različne načine zagotavljala ta eksistenca, ne samo skozi plače, na podlagi katerih so bili plačani tudi prispevki in

pokojninsko zavarovanje, da so ljudje lahko preživeli. Mislim, da gre tu za hendikepe, o katerih je po moje treba še razmišljati in ne se tako trdno na okope 34 let postaviti.

Ne nazadnje, brez tega, da se vzporedno s pokojninsko reformo ne bodo zaostrele sankcije za plačevanje prispevkov za pokojninsko zavarovanje, nismo naredili ničesar. Ravno danes, ko sem se zjutraj peljal v službo, sem po radiju poslušal o insolventnosti podjetij. Ali veste, koliko je dnevna insolventnost približno 5 tisoč podjetij? Čez 300 milijonov evrov! In lepo prosim, to je podatek, ki je zastrašujoč.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Ko poslušam tole razpravo, pa moram reči, da praktično nisem zapustil dvorane, odkar obravnavamo to točko, vsake toliko časa pogledam predstavnike ministrstva, ki kremžijo obraze. Če bi jaz tam sedel, bi ga verjetno še bolj. Razlog je verjetno v tem, poglejte, vsi po vrsti, saj niti ne ločimo več, kdo je v koaliciji, kdo v opoziciji, vsi po vrsti nekako imamo, imate v koaliciji kaj povedati čez ta zakon. Ampak še vedno menim, da je pri vsem tem govorjenju velika mera sprenevedanja. Prebral bom en stavek: "Koalijski partnerji ocenjujemo, da sprejeta reforma iz leta 2000 zaenkrat še zagotavlja vzdržnost javnih financ in zato ni potrebe po novi reformi." To ste vi zapisali, koliko že, dve leti nazaj? Ne, mislim, da 20 mesecev nazaj.

Zakaj še sprenevedanje? Sam sem spremljal delo Državnega zbora od leta 2005 naprej zelo temeljito in kadarkoli se je oglasil OECD ali katerakoli druga evropska institucija, ki je številnim državam priporočila začetek postopkov za pokojninsko reformo, med njimi tudi Sloveniji, ste takratni opozicijski poslanci dvignili glas in rekli, kako strašno napako dela prejšnja, torej Janševa vlada, da se takoj ne loti reforme. Ampak številke so govorile drugače. Leta 2007, 2008 je bila pokojninska blagajna polna ali v pokojninski blagajni je ostal višek, vsaj takrat, ko ste dobili volan, ki se mu reče vlada. In zato v tistem času ni bilo potrebe po reformi, čeprav ste o njej vpili.

Dva meseca po tistem, ko ste prišli na oblast pa ste zapisali: "Ugotavljamo, da reforma ni potrebna." Koga "farbate"? Sami sebe in slovenske državljane, upokojenke in upokojenke.

Pravzaprav ima pa koalicija izjemno dobro odmerjen čas da to reformo, ki jo je zdaj prinesla, prej je pa trdila, da je ne bo, spravi skozi, kot bi se temu reklo. Poglejte, balkon je prazen, poslancev nas je bolj malo, zunaj je vse mirno. Če bi bila to neka druga vlada, jaz verjamem, da ne bi bilo tako. Verjamem, da ne bi bilo tako! Ko smo v prejšnjem mandatu usklajevali delovnopravno zakonodajo, tam vidim pet poslancev, ki so že sedeli tukaj v Državnemu zboru na nekoliko drugih stolih, mnogi med vami ste zelo jasno povedali, da tega in tega zakona ne morete podpreti – in govorim o zakonih s področja delovnopravne zakonodaje – ker ga niste uskladjali s socialnimi partnerji. To je edini razlog. Danes poslušamo pa tukaj čisto nekaj drugega, v koalicijski pogodbi ste zapisali: "Aktivno socialno partnerstvo in močna civilna družba sta za koalicijske partnerje pogoj za legitimne in strokovno preišljene rešitve." Gospa državna sekretarka, torej je pred nami nelegitimen zakon? Glede na koalicijsko pogodbo, ki ste jo izpisali. Torej spet nekaj lepega zapišemo, naredimo pa čisto nekaj drugega, potem pa slišimo od predsednika Vlade in vas, "nešteti sestanki so bili, nešteto krat smo usklajevali, ogromno smo se usklajevali, ampak na neki točki moramo prekiniti". Saj jaz to razumem, ampak lahko bi tudi vi razumeli leta 2006 in 2007, pa niste hoteli! Torej ne morete pričakovati mojega glasu za nadaljevanje te zadeve, ker je to nekaj nenormalnega.

Nastane še eno vprašanje pri vsem tem, ki pa je najbolj ključno. To pa je vprašanje, zakaj je pokojninska blagajna in še nekatere druge blagajne, tudi državna, prazna? Prazna je zato, ker država ni upravljana dobro. Bolj prazna je, kot bi lahko bila, ker je država slabo vodena. Zakaj se pa na Poljskem ne pogovarjajo o pokojninski reformi? Zato, ker imajo 1,8 BDP plusa in jim še to ni potrebno. Še ni potrebno!

Zakaj še nekatere druge države peljejo reforme, ki so jih uvedle tako kot mi leta 2000, do konca in jim ni treba štartati z novimi reformami prej? Zaradi tega, ker državo upravljajo bolje in imajo njihove

pokojninske, državne in še nekatere druge blagajne bolj polne, kot je naša. Saj jaz razumem, da morate to narediti. Tam, kjer ni, še vojska ne vzame, pravi že star pregovor. Vendar je situacija preprosto takšna, da je način, na katerega vse to pripravljate, in številne pripombe, ki so jih izrekli tudi koalicijski poslanci, tisti, ki me nekako pripravi do tega, da sami ne veste, kaj delate. Glede na to, koliko je pripomb. Saj vendarle poznamo usklajevanje, vladno usklajevanje, kako poteka. Poznamo procedure in ministri roke dvignejo na koncu. Zdaj imate pa pripomb več, kot jih ima opozicija. In to je tisto. Ampak veste, če bi ta moj prispevek strnil, bi mu lahko dal en skupen naslov: sprenevedanje. Sprenevedanje v tistem smislu, da je nekoč bil potreben socialni dialog, danes pa ni več potreben, danes pa lahko kar pohodite sindikate, pa lahko pohodite socialne partnerje, pa je vse v redu. Torej druga merila. Zakaj ne imeti vedno istih meril?

Govoriti o socialnem dialogu, enkrat govoriti o tem, da je penzijska reforma potrebna, to je leta 2008. Leta 2008 na koncu leta ni več potrebna, ker ste podpisali. Zdaj je pa spet potrebna. Saj, zaboga, sami ne veste, kaj delate. To je isto, zato bi lahko rekel temu mojemu prispevku sprenevedanje ali pa dokazi za sprenevedanje, to je isto, kot poslušam predsednika Vlade, ki pravi, "pionirsko delo je opravil gospod Kovač". Bravo, krasno! On sam pa pravi, da so kasi največja vladna prevara, hkrati pravi, da ta vlada pade ali obstoji na kadrovske politiki. To je njegov stavek. Zdaj pa, ko mu pa gospod Kovač dokazuje, da je padel na tem izpitu, pa pravi, da je opravil pionirsko delo. To je isto, kot da jaz trdim, da na moji levi sedi poslanec, ki ima – pa me zdaj kamere snemajo – goste sive lase, veliko brado, očala in rdečo kravato. In mi o tem glasujemo in vi izglasujete, da je to res. Ja pa ni res, saj ga vidite, da ni tak! Ja...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Prosim za mir v dvorani!

DR. VINKO GORENAK: ... ampak kaj hočem povedati? Da koalicija govori eno...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: ... mogoče poslanec ni mislil na vas...

DR. VINKO GORENAK: ... dela pa res popolnoma nekaj drugega, ampak potem izglasuje, da gospod Kumer tu sedi, v resnici pa tam sedi. Vidite, to je tisto, kar je sprenevedanje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dejan Levanič.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Lahko bi rekli, da si mogoče ta koalicija želi ustvarjati probleme in da dela nepopularne poteze, ker mogoče nima drugega kaj početi. Tako bi razumeli s strani opozicije. Ampak dejstva so drugačna, nekatere stvari je treba izpeljati, ne glede na njihovo priljubljenost. Dejstva, ki govorijo v prid temu, da resnično spremenimo sistem, ki je pred nami in ki ga imamo, so pač jasna: vedno več je upokojencev in na drugi strani vedno manj delovno aktivnih. Strinjam se z nekaterimi, ki so danes tukaj rekli, da resnično ne moremo biti populist. Ne predstavljam si nasprotne strani, da je danes postavljena v to kožo, in resnično me zanima, ali bi s takšnimi argumenti nastopala, da to danes ni potrebno, ko pa vsi vemo, glede na podatke, ki jih imamo, da druge rešitve v bistvu nimamo. Lahko pa počakamo in odlašamo še naprej, ampak s tem si po mojem mnenju delamo vsi veliko škodo.

Poleg tega, da imamo razmerje med delovno aktivnimi in upokojenci vedno bolj enako, izenačeno, torej ena proti ena, se moramo tudi zavedati, da se življenjska doba podaljšuje, da se pokojnine danes zmanjšujejo, pri čemer je ogrožena varnost naših upokojencev in tako naprej. In odgovornost vsake vlade, da v tem trenutku pač naredi nekatere spremembe in vidi, kako lahko izboljša obstoječi sistem. In predvsem skozi potek tega zakona je jasno videti, da se zasledujejo trije pomembni cilji. In temu moramo vsi slediti. Prvič, zagotoviti redna izplačila pokojnin sedanjim upokojencem in vsem tistim delavkam in delavcem, ki se bodo upokojevali v prihodnje, zaustaviti znižanje začetnih pokojnin, kar se je dogajalo, in povečati pravičnost pokojninskega sistema s posebnim poudarkom na prispevkih posameznikov v pokojninsko blagajno. Pri

tem je pomembno, da ne spregledamo dejstva, da posamezniki, ki so tik pred upokojitvijo, kar je pomembno in kar se ljudje bojijo, teh sprememb niti ne bodo občutili. In prej ko bo reforma sprejeta, manj boleče bodo tudi spremembe.

Kaj se nam v bistvu dogaja? Če pogledamo samo vrednost pokojnine, vidimo, da na podlagi dogovora s socialnimi partnerji se je leta 2000 odmerjeni odstotek, ki je ključen za višino pokojnine, začel zniževati s 85 na 72,5 %. Drage kolegice in kolegi, današnji sistem je pripeljal do tega, da se pokojnine znižujejo, in to ni socialna varnost za upokojence, ki danes že prejemajo pokojnine. Kaj šele se bo dogajalo s tistimi, ki bodo v ta sistem vstopali?! Da ne govorim o nepreglednosti sedanjega sistema, ker so dobili iste pokojnine tudi tisti, ki niso enako plačevali v ta sistem. In to ni v redu, torej se popravlja tudi kar se tiče pravičnosti.

Predlog, ki je na mizi, prinaša postopen dvig upokojitvene starosti, govorimo o postopnosti. Do 65 let bomo prišli postopno, in to leta 2021 za moške oziroma v letu 2025 za ženske. Postopoma. Danes smo leta 2010 in do takrat bomo lahko postopoma to dvigovali. Zato ni nobene skrbi ali nobene ujme za tiste, ki bi želeli stopiti v upokojitveno obdobje takoj. Več možnosti za delno upokojitev prinaša ta zakon, novo ureditev poklicne pokojnine, predvsem za tiste, ki delajo na nevarnih delovnih mestih, govorim o treh mesecih na leto, uvedba spodbud za tiste, ki želijo dlje časa ostati na delovnem mestu, pravičnejša odmera pokojnine in pa seveda nov način usklajevanja. To je izjemnega pomena. En primer bi rad navedel, ker vsi govorimo ali pa govorijo, da predvsem delavci, ki začnejo hitro delati na zelo fizično obremenjujočih delovnih mestih, češ, kako bodo oni lahko delali do 65. leta. To je populizem in zavajanje. Vsi tisti se lahko upokojijo prej. Govorimo tudi o poklicnih pokojninah in izračunih, ki prinesejo popolnoma drugačen izračun. Pomembna pa je prehodnost, ki smo jo predvsem Socialni demokrati skušali uveljaviti v tem zakonu in se uveljavlja do leta 2025. En primer bi samo navedel. Ženska, ki se je rodila 1. 1. 1956 in je z delom začela pri 24 letih, je danes stara 54 let in ima 30 let pokojninske dobe, po sedanjem sistemu bi se lahko upokojila leta 2017, po novem pa se bo

lahko upokojila leta 2018. Tukaj gre za prehodnost in to je treba razumeti.

Veliko argumentov govori v prid temu, da moramo to sprejeti. Ne zato, ker bi želeli, ampak ker je nuja. Postopnost je uveljavljena, veliko stvari pa se še lahko uskladi znotraj usklajevanj v drugem in tretjem branju. Za boljšo prihodnost vseh je pomembno, da ta zakon tudi sprejmemo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Zadnji čas je skoraj v vseh sredinah, kjer se ljudje zbirajo, razprava o predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Razprave so na noge spravile ljudi v vseh evropskih državah, kjer o podobnih predlogih zakonov razpravljajo. Zakaj takšen model, takšna formula, kdo preverja vse izračune, zakaj 65 let starostna doba, ko pa na drugi strani mladi do 30, pa tudi do 35 let ne dobijo redne zaposlitve, da bi si lahko ustvarili družino? Zakaj neznosne socialne razlike?

Dobiš občutek, da se Vlada strastno ukvarja z nekimi problemi, prikazuje, kako vestno jih rešuje, kako delajo dobro, delajo, delajo, pa vendar vedo, da to vedno niso prave rešitve. Z resničnimi vzroki tega obupnega stanja se nočejo ukvarjati, ker bi s tem morda prizadeli lastne interese. Dajmo začeti delati resno, odgovorno! Naj nam ne bo vseeno, kako se bo živelo jutri v tej državi. Pripravljavci zakona, želim vam veliko modrosti pri vključevanju vseh naših dobronamernih pripomb, tudi te, da še enkrat preračunate možnost starostne meje 62 let, kakršna trenutno buri duhove v Franciji. Vem, ni vam lahko. Hvala pa vam, da ste se lotili tega občutljivega področja. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala.

Imam predlog za vlado. Več kot 130 milijonov je neplačanih prispevkov v pokojninsko blagajno. Namesto v pokojninsko blagajno so jih novodobni managerji plačali v

svoje žepe in na svoje račune. Ker vi veste, kdo so to, vzemite teh 130 in več milijonov evrov in jih nakažite nazaj v pokojninsko blagajno. To vam bo kupilo dovolj časa, da si boste lahko v miru pripravili zakon, ki bo usklajen z delodajalci, usklajen s socialnimi partnerji in usklajen znotraj koalicije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Res ni vprašanje reforma da ali ne. Vprašanje pa je, ali je nekatere predpostavke treba graditi za 30 let naprej ali še več. In tukaj sem prepričan, da jih ne treba graditi. Gotovo je, da se bo v tem času še mnogokrat in mnogokrat spremenilo. Tukaj je zgrešena osnova. Danes nihče ne govori o tem, da imamo trenutno ali pa smo imeli v letu 2008, po teh gradivih, 32 let in 3 mesece pokojninske dobe, ne delovne, pač pa pokojninske dobe. Če prištejete zraven še beneficirano delovno dobo, dokupljena leta in vse ostalo, boste videli, da je delovna doba bistveno nižja. In povečati čez noč za več kot 25 % delovno dobo – govorim o delovni, ne o pokojninski dobi -, je hud udarec. Ni zaman danes razprava vsak dan in so ljudje prestrašeni in čaka v vrsti 60, 70 tisoč ljudi, da se izračuna njihovo povprečje, ali bodo lahko ušli v pokojninski sistem ali ne. Poskusimo dvigniti delovno dobo z 32 let in 3 mesecev, po podatkih ministrstva, na vsaj 40 let, ne pa avtomatično na 43 let in na 65 let. To so podatki, ki jih imamo v gradivu. Trditev, da se v Sloveniji upokojujemo prekmalu, je točna, vendar je vprašanje, kako to spremeniti, da bi ne bil ta šok prevelik.

Mene žalosti, da se cel dan pogovarjamo samo o prvem stebru. Trenutno imamo resen problem, da nagovarjamo ljudi s tem zakonom, naj se lotijo tudi varčevanja v drugem stebru, pa mogoče še kaj zraven, na drugi strani pa poteče 10-letno obdobje, ko bodo lahko nekateri iz tega drugega stebra kar tako dvignili ta denar, kot da ni bil že takrat, pred 10 leti, ta sistem narejen zato, da bo takrat, ko bo nekdo izpolnil pogoje za pokoj, imel dodatek k pokojnini in bo imel pokojnino boljšo. To je ključna zadeva.

Še o eni zadevi bi rad spregovoril. Nikakor se ne sliši predlog, ki pravi, da če sem delal 40 let, imam svoje podjetje, se želim upokojiti, zamrzniti pokojnino in je nočem vzeti, naj bo v pokojninskem sistemu, mi dovolite, da bom še naprej zaposloval svoje ljudi in si bom izplačeval tudi plačo brez prispevkov v pokojninsko blagajno, ker sem že itak 40 let plačeval. Rečejo, "ne, to ne gre, ker seveda nam je do delovnih mest." Ampak na tem delovnem mestu, kjer sem zaposlen jaz, ki sem vodja, lastnik tega podjetja, se nihče drug ne bo zaposlil, bomo pa s tem ugasnili še nadaljnjih 20 delovnih mest.

Seveda bom reformo podprl. Zdi se mi pa, da imamo opravka s približno tako diskusijo. Profesor sprašuje študenta in mu dopoveduje, kako nič ne zna, potem mu da enko, ga zabriše in gre naprej in vztraja na svojih predlogih, ne da bi jih poskušal vsaj malce akceptirati.

Ampak ne glede na to, jaz bom podprl, pa bomo videli v drugem branju, kako bo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

K besedi se je javila državna sekretarka Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

V tej razpravi so bili izraženi številni pomisleki. Na nekatere je že minister v svojem prejšnjem izjavljanju odgovarjal. Na žalost se vedno znova pogovarjamo o enih in istih stvareh in ponavljamo ene in iste stvari. Lahko smo morda slišani kot profesorji, ki ne želimo slišati svojih učencev, in menimo, da imamo samo mi prav. Ampak dejansko ne gre za to. Vsi beremo iste izračune. Izračuni so narejeni s strani verodostojnih institucij. Drugih izračunov nismo dobili. Bi pogledali tudi izračune, če bi bili narejeni s strani sindikatov, s strani delodajalskih organizacij, bi jih pogledali z vso vestnostjo, se do njih opredelili in z vso strokovnostjo proučili. V danem trenutku leta in pol diskusije o pokojninski reformi nimamo drugih izračunov. Nimamo drugih podatkov, na katerih bi lahko utemeljevali svoje skupne cilje, o katerih smo se s socialnimi partnerji strinjali. To sta dva ključna cilja: dostojne pokojnine in vzdržnost blagajne. In ko smo se strinjali o ciljnih, smo vodili razpravo o možnih ukrepih. Današnja

razprava se sliši, kot da se nismo o ničemer dogovorili, ampak to ni res. Na predlog sindikatov so številne izboljšave v tem trenutku v tem predlogu, ki ga obravnavate, vključene. Res pa je, da nismo upoštevali vsega. Samo to ni prav od vseh partnerjev v tem dialogu, da se vedno kaže samo na tisto, kar ni bilo, in se ne pove tudi tista druga resnica, ki ostane zamolčana.

Danes smo govorili o bonusih. Mi nikoli nismo ne želeli povedati, in še enkrat povemo javno, da je sistem bonusov tak, kot je v predlaganem zakonu, na predlog sindikatov. Sindikati so predlagali, ko bo posameznik izpolnil pogoje za predčasno upokojitev, da ima možnost do prejemanja poleg svoje plače, če bo ostal zaposlen, tudi 20 % svoje pokojnine. To velja tudi za tiste, ki se bodo zgolj delno upokojili. Vse to smo upoštevali. Predlog je bil tudi od začetka glede vprašanja tistih, ki so začeli zgodaj z delom. To je bila ključna kategorija, o kateri smo največ dialoga vodili s sindikati. In naš prvotni predlog je bil drugačen, in smo ga na podlagi predloga sindikata poskušali približati. Nismo se popolnoma uskladili, vendar smo se približevali. Podobno je bil naš prvotni predlog glede postopnosti predloga bistveno drugačen. Po našem prvotnem predlogu bi se v 10 letih postopna obdobja končala. Na predlog sindikata smo to podaljšali. Številni predlogi so bili vključeni, samo vprašanje je, kdaj. Ko govorimo o socialnem dialogu, je prav, da morda povemo, da je bil prejšnji zakon sprejet v socialnem dialogu in da danes nihče ne želi prevzeti odgovornost za slabe rešitve v zakonu. Torej, če je sprejeto v socialnem dialogu, je lahko sprejeto tudi to, da pokojnine padajo. Tudi to je sprejemljivo, in to za ceno, da ne dvignemo upokojitvene starosti na 65 let. Do kdaj lahko to ceno plačujemo? Eden izmed ciljev te pokojninske reforme sta namreč tudi pravičnost in transparentnost sistema, ker, na žalost, sta ti dve stvari mnogokrat zelo povezani. Če je stvar transparentna, se ne more pretvarjati in zamegljevati stvari tako, da jih razume ne vem kdo. Ko je enkrat jasno pokazano, da bo 34 let štel za vplačilo za odmero pokojnine, ni možna več malverzacija, da bom plačeval 10 let malo več, 8 let nekaj srednjega, ostala leta pa ne, če imam že to možnost. Pravičnost v sistemu je na žalost povezana s transparentnostjo. In to nam ni vedno všeč.

Mi smo odprti za številne diskusije. In res, tako kot jaz stojim, ko sem sedela na večini teh sestankov, smo poskušali in upoštevali številne predloge.

Ko se govori, da je postopnost premajhna. Postopnost je do leta 2016 v različnih predlogih. Vedno štartamo, kar se mi zdi zelo pomembno povedati, iz izhodišč v obstoječem sistemu. Torej mi ne dajemo čez noč minimalno starost na 60, ampak štartamo iz obstoječe situacije, torej pri ženskah na 58, in dvigujemo. Enako je za pogoj, ker veste, da imamo že v sistemu 65 let upokojitveno starost, če imaš 15 zavarovalne dobe. In že sedaj imamo v sistemu, da moraš delati do starosti 61 let, ženske, in 63 let, moški, če imajo 20 let zavarovalne dobe. In vse te pogoje postopno peljemo proti 65. letom.

Zanimiva je debata o upoštevanju študijskega obdobja. Treba je ob tem, ko govorimo o upoštevanju študija, tudi jasno povedati, da je leta 2000 ta predlog bil tako zapakiran, da se lahko vam zniža, doda doba, ampak ta doba se vem na upošteva pri odmeri. Torej, vi ste se lahko upokojili, imeli pa ste precej nižjo pokojnino, ker vam tisto leto ni štel v odmerni odstotek. Morda je to potrebno, da lahko zapremo pokojninsko reformo. Ampak mi smo želeli transparentno prikazati stvari, ob tem, da dajemo solidarnosti večji pomen oziroma ne večji, dajemo pomen kot temeljni gradnik pokojninskega sistema in vseh ostalih sistemov socialnega zavarovanja. In ustvarjanje polja konflikta med mlajšo in starejšo generacijo nas kot družbo nikamor ne more pripeljati. Nikamor! In zato je prav, da skupaj pristopimo in najdemo rešitve, ki so za vse. Mi verjamemo, da smo kot ministrstvo z vso strokovno javnostjo in sindikati poskušali najti rešitve, ki bodo transparentne. Če vam pa na primer dam podatek, ker se toliko govori o tem, da bi tisti, ki so začeli zgodaj, morali delati preko štirideset let, da bi lahko dobili polno pokojnino, to se zelo velikokrat v javnosti izpostavlja. Na današnjem sistemu se moški lahko upokoji pri osemindesetih letih. Nekdo, ki je začel delati pri petnajstih letih, mora za upokojitev imeti triinštirideset let delovne dobe, drugače se ne more upokojiti, ker se v sistemu priznava samo za ženske delo pred osemnajstim letom, moškim ne. Torej že v obstoječem sistemu delajo nekateri, ki so

zgodaj začeli in ne delajo na za zdravje škodljivih delovnih mestih ali delovnih mestih s posebno obremenitvijo, dlje kot štirideset let.

Mi bolj transparentno rečemo, "boste toliko delali dlje, ampak boste dobili tudi bistveno višji odmerni odstotek". Namreč, če bo ta posameznik delal 43 let, bo dobil 86-odstotni odmerni odstotek od svoje izračunane pokojninske osnove. Pri izračunu štiriinštirideset let smo najprej napravili izračun, kaj to pomeni na ravni posameznikov. In ker je pokazal, da če bi prešli na štiriinštirideset let brez ostalih sprememb v sistemu, bi to pomenilo prevelik padec za posameznika. Zato smo hkrati pristopili k temu, da smo postavili, fiksirali odmerno stopnjo na 80 %. To je zelo pomembno, ker v današnjem sistemu pade iz 85 % na 72 %. To smo naredili in ukinili smo izravnavo pokojnin novih upokojencev s starimi. Zato ob vseh teh treh ukrepih, ki so medsebojno usklajeni, so izračuni pokazali, da bodo pokojnine posameznikov v povprečju enake ali malce višje, kot so sedanje. Seveda ob predpostavki, da bo treba tri leta dlje delati. Tega nikoli nismo zanikali, ampak dejansko pokažemo, da bomo delali dlje, vendar bomo ustavili padanje pokojnin.

Seveda pa pri vprašanju kakšna pokojnina ne moremo reševati na žalost problema na izhodu. Če je v državi povprečna plača tisoč devetsto evrov, seveda ne moremo pričakovati, da bomo imeli na koncu 80 % upokojencev s takšno pokojnino. Na žalost podatek kaže, da je samo tisoč štiristo upokojencev v tem trenutku z višjo pokojnino od tisoč osemsto evrov. To je realnost našega sistema, ki ga seveda ne moremo reševati s samim sistemom upokojevanja in je treba k temu pristopiti celostno.

Druga stvar, kar se tiče možnosti zaposlovanja starejših smo mi ob tem predlogu, torej ob sami spremembi starosti za upokojitev, ki je postopna, to je treba vedno povedati, nihče se ne bo s 1. 1. 2011 lahko šele čez pet, šest let upokojil, ker se vsi pogoji, ki so vezani na starost ali pokojninsko dobo, dvigujejo postopno. Po navadi je pri vseh primerih korak šest mesecev in nikakor ne more biti, da se bo to zgodilo čez noč – 1. 1. 2011. In prav zaradi tega je pomembno, da pristopimo zdaj k tej pokojninski reformi, ker

bomo do leta 2025, ko se vsa prehodna obdobja iztečejo, zagotovili finančno vzdržnost. Če bomo začeli s pokojninsko reformo kasneje, pomeni, da bomo morali delati večje korake, kar pomeni, da bo to mnogo bolj neprijazno do naših državljanov. In to je ključno, zakaj je treba k pokojninski reformi pristopiti čim hitreje.

In druga stvar. Pokojninska reforma ni povezana s samo krizo. Kriza je samo pokazala tisto, kar smo vedeli že prej, na žalost tudi leta 2008 smo vedeli.

Tisti, ki se ukvarjajo s pokojninskim sistemom, so vedeli, ker obdobje gospodarske rasti je seveda dobrodošlo za samo pokojninsko blagajno, vendar samo po sebi ne reši vprašanja demografskih sprememb, ki so neizbežne in so povezane na eni strani z manjšo rodnostjo, torej manj otrok, in na drugi strani daljšo življenjsko dobo posameznikov, torej staranje prebivalstva.

Morda bi za konec še rekla, da je verjetno težko verjeti, da je ministrstvo želelo s tem zagotoviti res oba cilja na najbolj transparenten in možen način. Zato smo poskušali v tej razpravi sindikatom in tudi vam, poslancem, in vedno smo to pripravljani, dati vse možne podatke, s katerimi smo operirali pri snovanju te reforme in se nam zdijo pomembni za to, da se lahko odgovorno odločamo o tako pomembnih stvareh. Z mojega vidika se mi zdi, da so socialni partnerji pomemben element tega dialoga, moramo pa se zavedati, da so njihovi interesi v določeni meri zelo parcialni, tu v Državnem zboru pa se odloča za vse državljane in državljanke in da je potrebna ob tem tudi določena odgovornost za sprejemanje odločitev, ki bodo v dobrobit nas vseh. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Colarič.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.

Spoštovani! V zadnjih tednih in dnevih sem bil zasut s tako imenovanimi zadnjimi opozorili, kako naj glasujem danes, ali naj zakon podprem ali naj bom proti. Moram kar takoj povedati, da bom zakon v tej fazi podprl, ker še naprej sledi solidarnosti in medgeneracijskemu sporazumu. Sem ostro proti tem tako imenovanim novim rešitvam

individualnih računov, ko naj bi vsak skrbel samo zase in pozabljal na to, da imamo drug pokojninski sistem in da s temi individualnimi računi nikakor ne moremo v trenutku začeti in pozabiti na sedanji sistem.

Ker imam bolj malo časa, bom kup zadev, ki sem jih pripravil, preskočil. Povedal sem, da bom zakon podprl. Je pa seveda ena številka zelo zanimiva, ne vem, ali je bila danes že povedana, sam je nisem slišal. V zadnjih 10 letih od zadnje reforme je število upokojencev poraslo kar za 19 %, število zavarovancev pa je bilo letos le 5,5% večje kot leta 2000. In tudi v najbolj konjunkturnih letih ni bilo dosti večje. To seveda pomeni, da je sedanje stanje nevzdržno in da je reforma potrebna. Imam pa določene manjše pripombe, sugestije.

Opozoril bi na tri zadeve. Eno je odmera pokojnine. Osebnostno menim, da je 34 let za osnovo za izračun predolga doba in da je treba dobiti krajše obdobje, med 18 in 34 leti, ki bi bilo primerno. Drugo je vojaščina, ki je bila že večkrat omenjena. Tistih, ki smo jo služili, je vedno manj, in mislim, da bi bilo treba zadevo v nekem prehodnem obdobju razrešiti, da se bi vštevata v pokojninsko dobo. In tretja zadeva, osebno mislim, da je bilo slabo razjasnjeno z javnostmi, kako ta reforma poteka. Preveč nejasnosti je med ljudmi, kaj se dogaja, v kakšno smer gre ta reforma. Upam, da bo komuniciranje z javnostmi bolj poudarjeno v naslednjih fazah sprejemanja zakona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miro Petek.

MIRO PETEK: Hvala za besedo.

Soglašam z vsemi predgovorniki, ki trdijo, da je pokojninska reforma potrebna. Razlogov za to je seveda več. Danes je bilo tukaj omenjenih ničkoliko razlogov, od demografije do vzdržnosti pokojninskega sistema. Seveda pa je bistveno vprašanje, kakšna pokojninska reforma, kako in kdaj.

Danes smo od vseh poslanskih skupin in tudi od kolegov poslancev slišali vrsto pripomb in mogoče bi kazalo razmisliti, ali ne bi te zakonodaje napisali povsem na novo, kajti popravkov bo očitno preveč. Koliko napak je odkrila oziroma naštelasamo koalicijska poslanka Julijana Bizjak Mlakar,

že samo na tej osnovi bi morali ta zakon danes gladko zavriniti.

Danes je bil večkrat omenjen tudi socialni dialog. Ni dobro, da vlada Boruta Pahorja zanemara socialni dialog z vsemi prizadetimi, ki se jih tiče ta reforma, ne samo s sindikati, z upokojenci, tudi mladimi in drugimi. Naravnost težko je razumeti, da je bil na tak način poteptan socialni dialog od stranke, ki ima v svojem imenu tudi besedico socialni.

Državna sekretarka je nedavno rekla, da je bil razmislek o reformi oziroma je bila sama javna obravnava precej dolga. Bistveno vprašanje pa je, ali je bila ta obravnava tudi učinkovita. Vlada skorajda ni prisluhnila pripombam javnosti, civilne javnosti in sindikatov in vseh drugih, ki se jih ta reforma dotika. Očitno si želijo še proteste, očitno si želijo novo fronto. V času, ko se je najbolj razpravljalo okoli pokojninske reforme, so v javnosti eskalirale deviacije in podatki o neplačanih prispevkih. Koliko je tega, ne ve nihče. Slišim podatke o 130 milijonih, v kar pa ne verjamem, sam mislim, da gre za bistveno večja sredstva. Seveda pri tem je tudi vprašanje, kako razrešiti to kvadrature kroga – ali naj se v pokojninsko osnovo upoštevajo zgolj in samo plačani prispevki, kar je seveda logično, ali pa tudi sicer obračunani prispevki, ki pa jih delodajalci niso odvedli v pokojninsko blagajno. To, da imamo nepoštene delodajalce, celo ugledne tajkune, ki se sončijo v medijski slavi in v medijskih žarometih in ne plačujejo prispevkov, pa ni krivda zaposlenih delavcev. Sam izhajam iz okolja, kjer imamo še pretežno težko industrijo, metalurgijo, akumulatorsko industrijo, gozdarstvo in sprašujem vlado oziroma ministrstvo, ali ste res tako prepričani, da je tehnologija v podjetjih v Sloveniji že takšna, da dovoljuje tako drastično povečanje upokojitvene starosti. Sam menim, da bi pred to pokojninsko reformo morala biti izvedena vrsta drugih ukrepov, predvsem humanizacija delovnih mest, zagotoviti bi morali več kvalitetnih delovnih mest, predvsem za mlade in izobražene. Predvsem pa zagotoviti, da bo v Sloveniji končno pričela delovati pravna država.

Naj končam, bojim se, da nas po tej reformi, ki jo boste zagotovo spravili skozi, čaka le to, da bomo nekoč v časopisu

prebrali: Do pogreba je pokojnik na svojem delovnem mestu. Torej z delovnega mesta direktno na Žale. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Skušal bom biti maksimalno hiter. En citat, ki sem ga prebral na internetu, se glasi: "Chase your passion, not your pension." Kar pomeni: ujemite svojo strast, ne pa svoje penzije. Mislim, da se v tej modri misli skriva skrivnost tega, kar skušamo s to pokojninsko reformo narediti. Želimo podaljšati čas dela, ker je sedanji sistem nevzdržen. In če ga ne bomo modernizirali danes, bo bistveno težja naloga čakala neko naslednjo vlado, naj bo to čez štiri ali čez 10 let. Danes je treba modernizirati ta sistem, ker želimo zagotoviti dolgoročno socialno državo. Ker je to temelj, na katerem pade ta skupnost. Danes so nekateri že omenjali izračune, kaj bi se zgodilo, če bi ta sredstva, ki jih namenjamo za svojo pokojnino, dali na svoje naložbene račune. In ta misel in ti izračuni, ki krožijo po medijih, so morda zelo vabljivi. Ampak na točno tej točki obstaja nevarnost, da nam bo pravzaprav ob teh debatah, ob tej goli sebičnosti posameznika razpadla skupnost. In v tem primeru se resno moramo vprašati, čemu še sploh potrebujemo državo, če smo res sami najboljše sposobni poskrbeti zase, za vse druge pa nas prav nič ne briga. Pokojninski sistem je v tem pogledu tista najbolj krhka, ampak najbolj pomembna točka solidarnosti v družbi, medgeneracijske in siceršnje.

Andreja Črnak Meglič je v stališču Poslanske skupine Socialnih demokratov opozorila na nekaj zelo pomembnih točk, katere bomo Socialni demokrati v nadaljnjem postopku usklajevanja tega zakona budno spremljali, da nekatere rešitve v temu zakonu omilimo in pripeljemo do tistega, kar menimo, da bi utegnilo biti skupno stališče tudi s sindikati. In o sindikatih naj rečem tu eno točko. Meni se prepogosto zdi, veste, vsi smo dobili te pozive, ko nas volivke in volivci pozivajo k ravnanju, ki ga pričakujejo. Jaz si ne želim biti del oblasti, ki bo arogantno vedela, edina vedela v tej državi, kaj je dobro

za to državo. Želim biti del oblasti, in takšno oblast bom tudi srčno podpiral, ki bo modro stopala v dialog z vsemi zainteresiranimi družbami v skupini, tudi sindikati. To je prepomembna točka – to ni samo eden od zakonov – na kateri bi si lahko privoščili, da prihajamo razklani v to dvorano.

In zato obžalujem, kljub vsemu trudu in času, ki je bil vložen v usklajevanje, da očitno ne obstaja neka skupna zaznava tega, kar je v tej državi treba storiti, da ohranimo socialno državo, da bo jutrišnji generaciji in da bodo današnji upokojeanci jutri deležni enakih koristi, kot jih imajo od te skupnosti danes. In ne nazadnje, da bodo mladi, ki ne verjamejo več, da bodo sploh kdaj imeli pokojnino, ponovno dobili v tej državi eno gotovo upanje, eno prepričanje, da bodo z odrekanjem danes tudi jutri deležni te pravice. To je naša skupna naloga. In jaz sem vesel mnogih današnjih razprav, ker mislim, da so mnoge razprave na obeh poljih te slovenske politike pokazale, da so spremembe sistema potrebne. Iz solidarnosti do mojih kolegov, ki sledijo na seznamu, bom na tej točki naredil piko.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Darja Lavtižar Bebler.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa.

Že v času prejšnje vlade je bilo jasno, da je modernizacija pokojninskega sistema nujna. To ste vedeli vi sami in na to so vas opozarjale tudi številne relevantne evropske inštitucije. Vendar pa se prejšnja vlada pred volitvami ni želela spopasti s tem velikim problemom in vroči kostanj je prešel v roke nove aktualne vlade. In zdaj smo tukaj. Ali naj se tudi ta vlada obnaša neodgovorno? Tega razkošja si ne more privoščiti.

Drug problem pa je, da se je ministrstvo verjetno tudi celotne zadeve sprva lotilo nekoliko robato, če smem tako reči. Reforma bo močno prizadela celotno populacijo, že upokojene, še zaposlene in seveda mlade generacije, bodoče zaposlene. Zato pa je potreben najširši družbeni konsenz in predlagatelj se mora tega zelo dobro zavedati. Očitno se tega zaveda vse bolj, saj iz povedanega, kar so nam povedali predstavniki ministrstva, to zagotovo drži.

Po drugi strani pa naj bi tudi sindikati ne slikali samo črne barve. Ni bilo pošteno, ko so kar naprej izpostavljali dokončne smotre, cilje, reforme, pri tem pa zamolčali, da so že od vsega začetka predvidena prehodna obdobja in drugi ukrepi, ki bodo mehčali in obrusili najbolj izstopajoče konice. V današnji razpravi smo slišali veliko opozoril. Zagotovo je zaskrbljujoče, da premnogi upokojeanci že danes živijo v revščini in tega seveda ne bi smelo biti. Brez ustreznih prehodnih ukrepov bi reforma najbolj prizadeva generacije, ki jim po sedanjem zakonu manjka samo še nekaj pokojninske dobe, zato bi reforma bila zanje zelo krivična. In končno, ali lahko največje breme preložimo na mlade, ki se šele zaposlujejo in se ubadajo s povsem eksistencialnimi problemi, kot so, kako priti do polne zaposlitve, zaposlitve za nedoločen čas, kako priti do stanovanja, kako si zagotoviti najbolj osnovne pogoje za preživetje mlade družine. Zato je nujno, da tudi v nadaljevanju zakonodajnega postopka predlagatelj še naprej išče optimalne rešitve za čim bolj enakomerno porazdelitev bremen na vse skupine. Prepričana sem, da je mogoče argumente, ki jih danes tukaj navaja minister, sprejeti, saj so zelo racionalni. Toda v razprave o sleherni pokojninski reformi so vedno vpletena tudi čustva, zaskrbljenost in strah pred negotovostjo. Marsikdo pa se bo tudi vprašal, ali je nemara kaj ali pa veliko narobe tudi s primarno delitvijo ustvarjenega v naši družbi.

In ko ste se danes nekateri tam čez spraševali, ali je šel denar iz sprejetih ukrepov za blažitev krize v prave roke, bi se lahko, denimo, vprašali, ali je prav, da je država pod prejšnjo vlado šla v nakup nesramno drage oborožitve, ali je denar od nakupa patrij morda šel v prav roke. Res zanimiva vprašanja. No, odgovore nanje bomo morda kmalu prejeli od neke druge veje oblasti.

Hotela pa sem pravzaprav povedati, da bi z bolj smotrno porabo v drugih podsistemih lahko prihranili veliko sredstev, ki bi jih lahko preusmerili v zagotovitev pogojev za slehernega človeka vredno in dostojno življenje, kamor sodi seveda tudi dostojna pokojnina. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Ali je šel denar v prave roke iz tajkunskih poslov, ali je šel denar v prave roke od direktorjev državnih podjetij, ki nadzorujejo največjo banko, so direktorji podjetja, ki jemlje največje kredite, istočasno pa podpisujejo pogodbe s podjetjem, kjer so tajni lastniki tajnega lastnika. To so prava vprašanja. In odgovor, ali je potrebna pokojninska reforma ali ne, je odgovor v tem, kako pokojninsko blagajno napolniti.

Verjetno sta tu dva vira. En vir je, dajmo končno mladim delo, pustimo mladim, da bodo delali. To je prvo. In drugo, naj začnejo pravi čas delati. Dajmo jim možnost, da doštudirajo v pravem času in edino na takšen način. In druga možnost, kako napolniti pokojninsko blagajno, je gospodarska rast, rast gospodarskega družbenega produkta. Ker nam ta vlada že ves čas opeva, da je to v porastu, potem ne vem, zakaj potrebujete v tem trenutku spremembe na pokojninski reformi.

V Slovenski ljudski stranki smo jasno povedali, da bomo sodelovali pri reformah, kjer je to potrebno in vzorno ter temu primerno. Verjemite, da ne bomo pristali in dovolili, da bi matere bile krive za padec pokojninske reforme. Na materah ne boste... / izključen mikrofoni/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Györek. (Se odpoveduje.) Besedo ima Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala, gospod predsednik, za besedo.

Jaz bi se rada izrekla samo o nekaj stvareh. Prva, ki je ne bi rada zamudila, je ta, da menim, da bi bilo treba zelo nujno določiti tudi drugačno razmerje med prispevno stopnjo delodajalcev in delojemalcev, kar pomeni, da bi v prvi fazi lahko samo izenačili prispevno stopnjo za oba plačnika prispevkov, se pravi, da bi delodajalec in delojemalec plačevala enak znesek, enak odstotek za prispevno stopnjo. Sedaj je razmerje namreč približno 1 : 1,5 oziroma skoraj 1 : 2, v korist delodajalca. Se pravi, da delojemalec plača mnogo več. Kasneje pa bi

bilo treba postopoma povečati prispevno stopnjo, ki jo vplačuje delodajalec. Jaz bi rada samo spomnila, zakaj je pravzaprav prišlo do te razlike. Prišlo je zaradi davka na plačno listo, zato je delodajalec manj plačeval. Prispevka oziroma davka na plačno listo ni več in zaradi tega bi bilo treba ta dva prispevka najmanj, kar je, izenačiti, pozneje, pa kot rečeno, povečati prispevno stopnjo delodajalcev.

Drugo bi rada povedala, da fantazmagorične, ne morem drugega izraza uporabiti, ideje, ki smo jih danes poslušali pri nekaterih poslancih, ki so predstavljali stališča svojih poslanskih skupin, so katastrofalne. Če se človek poglobi v te izjave, če se človek poglobi v predstavitev izračuna, recimo, da nek človek na začetku delovne dobe začne nalagati denar, ki ga sicer plačuje kot prispevno stopnjo za pokojninsko zavarovanje, na banko, veže na pet let in po 29 letih dobi samo iz obresti, torej je glavnica 211 tisoč evrov, in samo iz obresti dobi na mesec 590 evrov, kar je 10 evrov več, kot bi bila sicer njegova pokojnina po 29 letih. Vse lepo in prav, ampak če ta mladi človek ne plačuje prispevka za pokojninsko zavarovanje, pomeni, da je treba s tistimi približno 500 tisoč upokojenci nekaj storiti, ker to pomeni, da potem nihče ne bi več plačeval prispevne stopnje in bi to pomenilo, da bi bilo treba nekaj storiti z obstoječimi upokojenci in vsemi tistimi, ki bodo šli čez dve leti ali tri ali pet let v penzijo. Oni seveda ne bodo imeli časa nabrati skupaj 211 tisoč evrov, da bi dobili 590 evrov obresti. To je druga stvar.

Tretja stvar pa je, da toliko laži, kot smo jih danes poslušali zato, da zavajate volivce, da zavajate ljudi in jih strašite z nekimi izračuni, ki nikamor ne peljejo. Danes smo recimo slišali, da tisti, ki je zdaj star 60 let, bo čez 4 leta moral delati še ne vem koliko let, da bo lahko šel v penzijo. Ne, čez 4 leta bo ta človek, če bo tak zakon sprejet, že zdavnaj v penziji, ker bo star 61 let že leta 2011, ne pa leta 2014, ko bo za eno leto podaljšana starost. Moram vam reči, da tako nesramne izmišljotine, kot ste jih danes trosili, so namerjene samo zato, da ljudem dajete vtis, kako se borite za njihove pravice, v resnici pa samo čakate, kako bomo mi na tej strani pogoltnili vse tisto, kar je slabega v zvezi s to reformo, računate pa na to, ampak

jaz tega ne verjamem, da boste morda čez dve leti prišli na oblast in boste uživali sadove našega, bom rekla, nujno potrebnega reformnega ravnanja.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi! Hvala za besedo.

Prvo branje tega zakona bom podprl iz preprostega razloga, ker če bi pokomentiral tako, kot smo nekdanj komentirali: Se spomnite tovariši, kako je bilo pred nekaj leti, ko se je pripravljala prva pokojninska reforma in je bil sklenjen kompromis med sindikati in takratno vlado, ki pa je pomenil padanje pokojnin, vse do danes. Nobena vlada si ni upala lotiti tega velikega problema, in seveda ni čudno, da smo danes pristali tu kjer smo in na račun tega je danes treba zarezati v vzdržnost, stabilnost pokojninskega sistema, in to je naš imperativ - doseči stabilnost sistema.

Ker pa je časa malo, bom pokomentiral samo nekatere stvari. Vesel sem tega, da je znotraj te pokojninske reforme zaslediti postopnost, torej postopnost, torej prehodno obdobje, ki naj bi trajalo od 2012 do 2016, to kar je za vse vzdržno. Posebej je treba tudi reči: danes gre za prvo branje, torej nobena zadeva ni dokončna, še vedno je dopustno kakšne odločilne predloge iz bilo katere strani – opozicijske ali pozicijske, torej vgraditi pred drugim branjem. Prepričan sem, da bomo vsi skupaj našli odličen kompromis, ki bo pomenil napredek pri zagotavljanju stabilnosti in vzdržnosti pokojninske blagajne. Zavedam se pa, da je nekatere stvari treba izboljšati. Imamo veliko pripomb. Imamo veliko tehničnih pripomb. Ugotovil sem iz razprave, da jih je okoli 60% že bilo upoštevanih. Zaradi tega danes ni treba kar tako izrekati kritike vse počez, ampak je treba nekoliko stabilizirati stvari. Mogoče najti skupne stične točke in pripeljati to pokojninsko reformo v pravo kombinacijo, torej v optimalne rešitve. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC: Lepo pozdravljeni!

To je gradivo. Ne verjamem, da ste ga vsi prebrali. Tudi jaz ga nisem. Vsi želimo pravično pokojnino in pošteno pokojninsko reformo. Čestitam ministru Svetliku in njegovi ekipi, ki so danes tu dali eksaktne odgovore, osnovnošolsko razumevajoče. Se pravi, kdor ni dobro poslušal, temu ni rešitve.

Pokojninska blagajna se prazni. Mislim, da vemo, kakšni so demografski problemi, ne samo pri nas, tudi v razvitem delu sveta. Razmišljanje, če bo imela mati pet otrok, da računa na bonus, zaradi petih otrok ne bo imela, razen ne vem katera, vemo, kje. In je treba iskati druge rešitve. Bonusi morajo biti, malusi tudi. In treba je pomagati tistemu, ki ne bo zmožeg zaradi zdravstvenih in drugih težav. Zato pa imamo te faktorje za reševanje socialnih problemov. Želimo, da so pokojnine spodobne zato, da bo vsak lahko živel brez dodatne državne pomoči. Kajti tudi lokalne skupnosti, vemo, kako je. Plačujemo domu upokojencev ne vem kaj, ker so pokojnine prenizke. Škoda, da politiziramo zdaj tu na teh vsebinah, ker gre za vse čisto enako. In razmišljanje, da DeSUS skrbi za upokojence, ne, tudi jaz skrbim, tudi vi in tudi vsi drugi. To je naš problem in tega moramo rešiti.

Jaz mislim, da je gradivo, pripravljeno za prvo branje, ustrezno, z nekaj pripombami in bo treba to popraviti. Vsi pravimo, pokojninska reforma je nujna. Vsi, sindikati in tako dalje. Potem se pa začne, "ampak", in tisti "ampak" pripelje do nule, ki ni vredna več nič. Zato apeliram na treznost, na to, da sprejmemo ta dokument v drugem in tretjem branju in da nastavimo za naše mlade, za naše otroke, ki bodo vedeli, zakaj bodo šli v službo čim prej, zakaj doštudirali in zakaj varčevali za stara leta. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Torej, ob razpravi o pokojninski reformi oziroma o novem zakonu, noveli zakona, ki naj bi prinesel bolj vzdržen pokojninski sistem oziroma predvsem ugodno vplival na finančni del tega sistema, nas skrbi, vsaj na podlagi teh predlogov, ki jih je dala Vlada, predvsem da bo sistem vzdržen, manj pa, kako bodo tisti, za katere sistem sploh obstaja, torej upokojenci, kaj to v resnici

pomeni za njih, ali je to zanje pozitivno. Skrbi nas samo, da bo sistem vzdržal.

Pričakovali bi, tako kot so povedali tudi nekateri koalicijski poslanci – očitno tudi v koalicijskih vrstah ni tako velike podpore zakonu, kot bi na prvi pogled človek mislil –, da bodo usklajevanja potekala vsaj tako ali pa približno tako dolgo, da se večina stvari dogovori. Ta trenutek vemo, da pokojninski reformi nasprotujejo. Če so ji najprej samo sindikati, ji zdaj nasprotujejo tudi delodajalci. Najbrž se je potem treba vprašati, česa nismo na pravi način vključili in katerih rešitev nismo najbolje zapisali. Državna sekretarka je rekla, da so oziroma ste na predlog sindikatov pripeljali v zakon številne izboljšave. Potem najbrž priznavate, da so bile nekatere rešitve slabe, če ocenjujete, da so te sedaj boljše. In verjetno bi se še kaj dalo tudi dogovoriti.

Sama sicer nisem sodelovala v splošni obravnavi oziroma javni razpravi na to temo. Tudi tam je bilo predstavljenih kar nekaj dodatnih predlogov. Tudi določeni ljudje, določene zainteresirane skupine prihajajo v našo poslansko skupino z dodatnimi predlogi. Jaz kljub nekaterim napovedim koalicijskih poslancev, da bomo zakon še izboljšali, ga dopolnili in dodali, bolj malo verjamem, ker se vsaj v predhodnih predlogih zakonov to ni zgodilo. Zelo redko kakšno ključno in večjo stvar potem z amandmaji res spremenimo. Spreminjajo se običajno malenkosti. In če je stvar nekam zapeljana, jo težko potem amandmiraš tako, da bi prinesel boljše rešitve.

Poleg tega vemo vsi, da poteka še reforma prejšnjega sistema oziroma da pokojninska reforma, ki smo jo začeli leta 1999 in 2000, daje rezultate. Še poteka in še ni končana. Mi pa že gremo na neko novo spremembo kljub temu, da so bili učinki te reforme iz leta 1999 prav tako usmerjeni v neko določeno obdobje. In to obdobje se še ni končalo, še poteka. Ne vem, na kakšen način bomo sedaj zapeljali neko novo zgodbo v nekaj, kar je bilo takrat kljub vsemu dogovorjeno in z nekim večjim soglasjem sprejeto.

Od leta 2000 do 2009 se pač postopoma podaljšuje starostna doba. Tako se je pri ženskah upokojitvena starost 56 let in enega meseca povišala že na 58 let in en mesec. Pri moških z 61 let na 62. Morda bi bilo smotrnejše razmišljati, ker smo pač verjeli,

da se boste vseeno odločili za nek drug sistem, NDC, o katerem je tudi govoril minister, bi morda bilo bolj smiselno razmisliti, da ta obdobja, torej v tem času, ko se že zvišuje postopno upokojitvena starost za ženske in za moške, da se morda tukaj nekaj več naredi, da nekaj več mesecev ali kaj podobnega in se zadevo pospeši, če ocenjujemo, da daje pozitivne rezultate. In jaz mislim, da jih. Tudi minister je v tem smislu že večkrat govoril. Bojim se, da stvar ponovno ni najbolj pregledna. Ni najbolj jasno, kaj bo prinesla in kako se bo stvar končala, zato je tudi veliko nezaupanje. In kljub temu, da je minister rekel, da je razlika med sedaj upokojenimi, v zadnjem času samo tisoč ljudi po mojih podatkih, to ni tako, kajti letno se je upokojevalo do 10 tisoč ljudi. On pa je govoril o številki 13 in 14 tisoč, kar pa pomeni bistveno več, kot je sam ocenil. Torej, da je tisoč več upokojencev, kot bi jih bilo zaradi govora o reformi, o spremembah pokojninskega sistema in podobno.

Zagotovo gre za velike spremembe in teh ne moreš sprejemati vsaki dve leti ali vsakih pet let, ko nekdo oceni, da bi sedaj pa to bilo treba spremeniti. Vsi se strinjamo, da so spremembe pomembne in potrebne. Vendar pa, kot sem rekla, bi najprej najbrž morali reči, ja, pokojninska reforma iz leta 1999–2000 je v redu. Prinaša rezultate, dajmo jo nadgraditi, dajmo pospešiti. In bi verjetno povzročila veliko manj vznemirjenja med ljudmi. Ker ni problem samo to, da se mogoče sedaj nekateri odločajo in se upokojujejo čim prej, da ne bi padli v nov zakon. Večji problem je, ker se povzroča velik nemir med mladimi. Med tistimi, ki pa bi dejansko morali vplačevati in varčevati za pokojnino, če je pač nek splošen vtis, saj tako ne bomo prišli do nobene pokojnine, nima smisla varčevati in sploh kaj delati v tem smislu. To, pa mislim, da je veliko večji problem. Ker če mladih ne bomo prepričali, da smo vsi odgovorni za vzdržnost sistema in da bodo kljub vsemu nekaj od tega tudi imeli, takrat ko bodo sami šli v pokoj, smo si po mojem naredili medvedjo uslugo s to novelo oziroma s temi spremembami. Jaz bom poslušala še druge predloge in ideje. Ampak se bojim, da ne bomo dosegli z zakonom tistega, kar bi radi. Oziroma si ne želim, da bi se nam dogajale podobne stvari, kot v nekaterih državah, ko ljudje demonstrirajo.

Mini demonstracije smo imeli tudi včeraj tukaj pred parlamentom.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bogdan Čepič. (Ga ni.) Gospa Renata Brunskole. (Ne.) Dr. Luka Juri. (Ne.)

Gospod dr. Pavel Gantar, izvolite!

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Po vsej tej dolgi razpravi, po branju zakona, številnih spremljajočih dokumentih, analizah in tako naprej, so stvari kar se da preproste. In iz tega izhajajo tudi razmeroma, kako bi rekli, enostavne stvari. Kot je bilo rečeno, jedro tega zakona je preprosto to, da bomo morali delati tri leta več za približno enako ali malo višjo pokojnino. To je nauk te zgodbe. Toda tudi živimo dlje in tudi uživamo status upokojenca dlje. To dejstvo, ta preprosta zgodba, ki jo tukaj odpiramo, ni stvar krize, ni povzročena zaradi krize, ampak zaradi številnih demografskih in ne samo demografskih, temveč tudi družbenih sprememb v svetu dela na globalni ravni in še posebej v zahodni Evropi. Rečeno je bilo in poskušalo se je pokazati, da je bilo pred to vlado neko obdobje obilja, kjer pokojninska blagajna ni bila v krizi, tako kot ni v krizi pokojninska blagajna na Poljskem. Gospodje, če hočete imeti poljske pokojnine, če bi želeli imeti poljske pokojnine danes, bi mi imeli blagajno več kot napolnjeno. Trikrat napolnjeno in lahko bi posojali denar kamorkoli in kadarkoli. Če ne želite svojim sodržavljankam in sodržavljanom, da imajo poljske pokojnine nekoč v prihodnosti, potem storite ta korak in naredite reformo zdaj. Reformo točno približno takšno, kot je, žal mi je tudi reči, brez kakšnih velikih še dodatnih sprememb in brušenj, mogoče tudi in tam. Toda ne pričakovati, da jo je možno narediti z velikimi in temeljitimi brušenji tudi v tem procesu, če želimo, da ne bomo delali te reforme vsako drugo leto. Seveda so bila tudi mnenja, da gre ta zakon predaleč, da gleda 30 let naprej. Bojim se, da ne glede na stvari, ki se dogajajo. V bistvu lahko opazimo že danes, da evropske države na skoraj vsakih 10 let prenavljajo pokojninsko zakonodajo. In če je ne bomo prenavljali zdaj, jo bomo čez 10 let le težko ponovno prilagajali, spreminjali glede na razmere, v katerih smo. Ta

sprememba je pravzaprav sprememba za danes. In seveda tudi spremembe, ki se bodo odprle naprej, ni treba, da samo v slabem, kot želite to pokazati, temveč tudi v dobrem. Globalne spremembe gredo definitivno v smeri, da se končuje trdelna doba učenja v mladosti, aktivne delovne dobe v zrelih letih od 25. do 60. leta in potem varne starosti. Te zadeve se med seboj prepletajo. Učimo se vse življenje, delamo na tak način tudi vse življenje. Navsezadnje na zadnjem festivalu, ki so ga organizirali upokojenci, kjer sem bil celo govornik, so sami govorili o aktivni starosti, aktivnemu delu, o tem, koliko lahko na tak ali na drugačen način še starejše generacije prispevajo. To moramo spraviti v sistem, ne da bi bil kdo od teh nepriviligiran, nepravilno obravnavan, ampak transparentno, kot je rekla državna sekretarka, obravnavan. To je pravzaprav cilj tega sistema in tudi tega zakona. Mogoče še premalo, bi rekel, s pogledom na prihodnost. Zato se bodo te spremembe še dogajale. Ob taki temi ni mogoče mimo razmerja pozicija in opozicija. In to, kar sem lahko utegnil danes slišati in čemur sem prisostvoval, je, da so približno z obeh strani izhajale enake bojazni.

Opozicija pravi, da bo od leta 2012 ponovno na oblasti, kar je povsem legitimno in upravičeno, lahko bi rekli, pričakovanje. In če je to pričakovanje legitimno in upravičeno, potem jim samo svetujem, držite pesti zato, da bo ta zakon sprejet. Ker če ne, boste vi prisiljeni sprejemati bistveno ostrejši in bistveno hujši zakon. Tudi s strani koalicije večkrat slišim od svojih kolegov, kolegic, s katerimi se pogovarjam, zakaj so tako ostre, tako odločne te reforme, zakaj pravzaprav tvegati, da se bomo pravzaprav zamerili ljudem in da bomo pravzaprav plačali ceno in nas bo to odpeljalo z oblasti, če smem tako reči. Moje mnenje je zelo preprosto, kolegi in kolegice na obeh straneh, z oblasti bomo mi odšli, če ne bomo nič storili. Če bomo kaj storili, med drugim sprejeli tudi ta zakon, bomo mogoče tudi morali iti, ampak bomo vsaj vedeli, zakaj smo šli. In to je tisto, kar želim povedati! To ni zdaj prostor za kalkulacije, to je zdaj prostor za odločitve. In po teh odločitvah in po teh zadevah, ki sem jih prebral, študijah in zakonu menim, da je zadosti trdna podlaga, da sprejmemo te odločitve, ki so pogumne in ki se morajo

zgoditi. Jaz osebno seveda, kot ste uganili, bom zakon podprl. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Spoštovani kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

Praktično cel dan poslušamo razprave na takšen način, kot da je Slovenska demokratska stranka ali kdo iz opozicije predlagatelj tega zakona. Predlagatelj tega zakona je Vlada. Vlada je predlagala rešitve, ki so neuskklajene s socialnimi partnerji. Vlada je predlagala rešitve v tem zakonu, ki so neuskklajene v koaliciji, in Vlada je predlagala rešitve, h katerim ni povabila nikogar iz opozicije. Nikogar! Predsednik Vlade je tukaj v tej dvorani večkrat dejal, da se Vlada in on sam zaveda odgovornosti in teže bremena, ki ga je prevzel s tem, ko vodi Vlado, in da to prevzema tudi na svoje rame. Torej, Vlada je speljala ta postopek na točno takšen način, kot je bilo tukaj v tej dvorani večkrat povedano. In to, kar zdaj mnogi poslanci koalicije usmerjate proti opoziciji, tudi spoštovani predsednik Državnega zbora je to ravnokar storil, je neodgovorno, nima podlage v konkretnih dejanjih, nima podlage! Poglejte magnetograme, pogledajte govore predsednika Vlade ali pa odgovore predsednika Vlade na posamezna poslanska vprašanja. Nič od tega, kar govorite, ne morete prilepiti komur koli v opoziciji, ker nihče s te strani političnega prostora ni bil niti povabljen h kateri koli razpravi, ki se je vršila, ne vem, na ministrstvu, na Vladi, kjer koli, s katerim koli socialnim partnerjem, nihče ni bil povabljen. Vse tisto, kar zdaj napletate, je praktično brez temelja in brez podlage. Zdaj govorite, da je čas za usklajevanje, čas za dogovore. Minister je v svojem uvodnem nastopu in tudi v nekaj nastopih v medijih prej dejal, da o tej reformi, če ji tako rečemo, sedaj ni diskusije, možne so le manjše korekture. Torej, o čem se lahko v tem Državnem zboru pogovarjata koalicija in opozicija, o čem? Kaj so to za Vlado ali za ministra manjše korekture, manjši popravki? Kaj je to? Ali je kdo danes jasno povedal, kaj je to? Je to za pol leta skrajšana delovna doba, za eno leto skrajšana starostna doba? Je to karkoli drugega na področju malusov in bonusov?

Nihče v tej dvorani ni povedal, katere so tiste odprte stvari, kateri so tisti manjši možni popravki, o katerih se lahko v tem Državnem zboru sploh lahko pogovarjamo. Ali lahko kdorkoli izmed predlagateljev zakona ali predstavnikov koalicije, vodij poslanskih skupin koalicije to pove? Na tej točki se lahko pogovarjamo, ostale pa so blokirane. Tak pristop, ki ga vodi Vlada, ki ga je predstavil tudi minister, je ultimativen. Tu imamo to, kar je po mnenju Vlade najboljše možno, in to moramo vzeti. Če prav razumem nekatere razprave o tem, skoraj ne bi bila dovoljena diskusija. Nekateri razpravljavci so tako tudi diskutirali.

Drugo, na kar bi rad opozoril, je to, da imamo v tem mandatu veliko pojmovno zmedo, ki jo je lansirala Vlada. Več ali manj pri vseh pomembnih zakonih Vlada govori o modernizacijah. Ali se je kdo vprašal, kaj si državljani predstavljajo pod pojmom modernizacija? Pomeni to nekaj boljšega, pomeni to izboljšanje, pomeni to karkoli, pomeni to nekaj, kar bo imelo večji učinek, kar potegne za seboj večjo varnost? Ali pa to pomeni tisto, kar imamo zdaj na mizi, se pravi, podaljšanje delovne dobe, podaljšanje starostne dobe, podaljšanje ne vem česa, in vse to bomo storili zato, da bomo imeli kvečjemu enako pokojnino? Zakaj Vlada ne reče pošteno, da to ni modernizacija, da tudi nismo prej obravnavali modernizacije na področju malega dela, ampak smo sprejemali restrikcije, da nismo obravnavali prej modernizacij na področju sociale, ampak restrikcije. Pri šolski prehrani, to ni bila modernizacija, kot je Vlada predstavila, ampak so bile restrikcije in tako naprej.

In spoštovani kolegi, veliko bi storili v tej državi, če bi predsednik Vlade, Vlada in vsi tisti, ki v tej državi govorite o nekih zadevah, poimenovali stvari s pravim imenom. Naj bo modernizacija modernizacija. Naj pomeni neko izboljšanje za državljana, za učenca, za kogarkoli, ne pa poslabšanje standarda na tem področju, ne pa zmanjšanje ali skrajšanje pravic na tem področju. Veliko je teh razprav, ko govorite o teh zadevah. Če to reformo, ki jo imamo danes pred sabo, ne modernizacijo, ampak reformo, postavimo v nek gospodarski okvir, lahko enostavno rečemo prisilna poravnava. To, kar ste predložili zdaj v zakonodajni postopek, bi bilo na gospodarskem področju možno

poimenovati s pojmom prisilne poravnave. Se pravi, sistem, ki ne funkcionira, vzamemo, na drugi strani, recimo, neko gospodarsko družbo, imamo možnost stečaja, likvidacije, prisilne poravnave. Pokojninska blagajna ne deluje, ne funkcionira, nima virov. To kar počnete, je v bistvu prisilna poravnava v tem pokojninskem sistemu. Ni še stečaj, lahko pa bo. Na dobri poti smo, da se tudi to zgodi. Ampak to sodi v ta kontekst. Nihče ne govori o tem, kje imamo v tem sistemu rezerve. Ali je to možno doseči, en del prihrankov z očiščenjem blagajne? Ali je to v tem sistemu možno? Pokojninsko blagajno napolniti z zajemom vseh tistih, ki bi morali plačati v pokojninsko in tudi socialno blagajno, zdravstveno blagajno, pa tega ne storijo. Na tem področju se strašno malo dela. Zajem sive ekonomije praktično stagnira. Ne vidimo nobenih pozitivnih premikov. Na področju, ki je ključno, to je na področju prosperitete gospodarstva, se ti ukrepi niso sprejemali. Predlagali smo marsikaj, pa ni bilo akceptirano, ker naj bi se mi nekako priključili valu, ki ga bi sprožila Nemčija s svojo gospodarsko rastjo. Ni se prijelo. Dve leti ne funkcionira. Gospodarska rast je zelo padla. Sedaj narašča strašno počasi, počasneje kot v drugih evropskih okoljih, tudi v primerljivih. Se pravi, da smo sistemsko, skozi nesprejetje ukrepov ali pa skozi sprejetje ukrepov, ki niso prijeli, skozi sprejetje napačnih ukrepov zablokirali možnost, da se te blagajne, zdravstvena in pokojninska, ustrezno polnijo. Zmanjšalo se je število zaposlenih, bistveno. Ne samo tistih, ki so se potem prelili, recimo, v Pokojninski sklad, ne samo tistih, ki so se prelili na Zavod za zaposlovanje, ampak tudi tistih, ki so odšli nazaj v rojstne dežele. 100, 120 tisoč delovnih mest je izginilo v kratkem obdobju. In storili nismo ničesar, da bi poskušali ta izpad delovnih mest nadomestiti. To so tisti, ki plačujejo v sistem, in to so tisti, ki ta sistem potem tudi vrtijo in ga delajo vzdržnega. Ničesar nismo storili tudi, recimo, na področju transparentnosti gospodarjenja. Prihajajo podatki o tem, da mnoge tihe družbe črpajo sredstva iz javnega sistema, iz javnih podjetij, iz javnih gospodarskih družb. Najbrž to niso sredstva, ki ustvarjajo nova delovna mesta. Najbrž to niso sredstva, ki pomenijo tudi vplačila nazaj v blagajne, in tako naprej. Skratka, na tem področju se ni storilo veliko.

Na drugi strani sprejemamo rešitve, sprejemamo zakone, ki ne prinašajo nobene dodane vrednosti. Eden takih je poroštevni zakon o razvoju cestninskega satelitskega sistema. 150 milijonov evrov približno smo nedavno tega sprejeli poroštev za ta komplet, ki ne bo Sloveniji prinesel nobene dodane vrednosti. Ničesar. Dobila bo posel neka družba, najbrž ne prav velika. Sistem, ki ga bomo razvili, ne bo primerljiv z evropskim sistemom. Denar se bo odlil, potrošil, učinka nobenega. Kvečjemu še dodatna sredstva, da bomo kompletirali zadevo z evropskim satelitskim cestninskim sistemom. Ni problema, na tem področju glasovanje o tem, da se tak ukrep podpre, ni problem.

Na drugi strani pa se ukvarjamo z mnogimi zadevami, ki pomenijo socialno varnost, pa je ne. Nam nič ne pomaga, da s prekladanjem iz evidence v evidenco ali pa s črtanjem iz evidenc držimo število nezaposlenih pod 100 tisoč. Čisto nič. To se v nobeni blagajni nič ne pozna. To je fiktiva, ki samo kaže na to, da je državi veliko do tega, da je Vladi veliko do tega, da se te magične meje ne prebije. Ne prispeva pa k izboljšanju stanja na tem področju popolnoma nič. Kvečjemu povzroča velike težave zato, ker operiramo z napačnimi podatki, z nepopolnimi podatki, z zavestno prirejenimi podatki. Marsikaj na tem področju bi bilo možno storiti in tudi urediti, vendar tega ni.

Nam tudi nič ne pomaga, če je eden temeljnih reformnih ukrepov, ki smo jih sprejeli v tem mandatu ali pa ste jih sprejeli v tem mandatu, to je paket vladne izhodne strategije, prekladanje upravljanja državnega premoženja. Nič. S tem ni nobene dodane vrednosti, popolnoma nobene. Res je sedaj od tega odstopil KAS, ker je izgubil vlogo v tem nadaljevanju, v teh poslih naprej, ker bo pač ta posel opravljal nekdo drug, ampak dodane vrednosti na tem področju ni čisto nobene. Namesto, da bi Vlada sprejela ukrepe, da bi podprli gospodarske aktivnosti, espejev, malega gospodarstva in tudi kakšnega drugega, se pač ukvarjamo s tem, da prekladamo premoženje. Največji napori Vlade pa so usmerjeni in namenjeni tistim, ki prejemajo veliko moralno in politično podporo, imajo težavo v poslovanju in si izplačujejo, nekateri med njimi celo najvišje ali ene najvišjih plač v državi. Skratka, vse te stvari so narobe razporejene, narobe urejene.

In zato tudi te čudežne besede, ki jih je predsednik Vlade pred kampanjo, v kampanji in tudi potem, ko je prevzel mesto predsednika Vlade, tu govoril in marsikaj še govoril, ne prijemljejo. Nimajo podlage, da bi se prijele, niso konkretne. To je, bom rekel, neko leporečje, ki nima nobene podlage.

Tudi ne vem, ali med tiste manjše popravke, o katerih se lahko pogovarjamo, sodi to, da se dogovorimo o tem, da se kilometrine ali prevozi na delo, ki jih dobijo zaposleni, ne obdavčujejo oziroma se od njih ne obračunavajo prispevki. Tu imamo osnove za plačilo prispevkov v tem zakonu, 144. člen, kjer naj bi tisti, ki dobijo nadomestilo za prevoz na delo, plačali prispevek za pokojnino iz tega. Zanimivo. Pa tudi od malic in podobnih stvari. Ali je to tista manjša sprememba, o kateri se lahko pogovarjamo? Mislim, da je obdavčitev refundacije za prevoz za obrabo avtomobila in za porabljeno gorivo, ko se pripelješ na delo, s prispevkom za pokojninsko blagajno neumna, neprimerna, ker so prej plačane že vse trošarine, vsi DDV-ji, vsi davki. Sedaj bomo pa to bremenili, ta prejemek, ki pomeni oceno materialnega stroška kot prispevek za pokojninsko blagajno. Mislim, da bi morali te zadeve na nek način drugače urejati in drugače pristopiti.

Državna sekretarka je tu prej povedala, da bodo s temi spremembami, ki so sedaj pred nami, pokojnino celo nekoliko višje ali najmanj enake kot so sedanje. Samo prejeli jih bomo manjkrat. Zanimivo. S to reformo, ko bomo nek sistem, ki ima neko izrazito luknjo, mislim, da je potrebno približno 250 milijonov evrov letnih pokrivanj za ta sistem iz državnega proračuna, da bomo, ko bomo ta sistem reformirali, da bo kar naenkrat ob teh pogojih zagotovljeno najmanj enako izplačilo pokojnin za upokojece. Mislim, da je to kar problem. Malo je takih, ki znajo iz tako globokega minusa narediti sistem, ki je po izplačilih, kljub temu, da vemo, kakšni bodo prilivi ljudi na pokojninski zavod, da bomo zagotovili najmanj enake prejemke in da bomo zaustavili padanje pokojnin.

Najbrž je to, če te matematične zadeve pogledamo, težko izvedljivo. Obljubljati ljudem samo zato, da bo reforma sprejeta, da bi šla na nek način čim bolj brez bolečin mimo, da bodo dobili enako. Potem

ne potrebujemo reforme, če lahko zagotovimo enaka izplačila ob približno primerljivih pogojih. Mislim, da če hočemo, da bo ta proces stekel normalno, da bi morala Vlada dobiti pri temu predlogu negativno oceno in da bi naredila popravni izpit v vsebini in v načinu, v pristopu pri predlaganju te modernizacije oziroma te reforme. Ni možno neko rešitev porivati miže preko Državnega zbora, govoriti o tem, da se vsi zavedamo, da zadeve ne delujejo in glasovati za. To mislim, da ni možno, razen če je dvoličnost tistih, ki ste za to, da se ta proces pelje, tako velika, da boste to tudi storili. Jaz sem do te reforme izredno zadržan. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miroslav Klun. (Ga ni.)

Gospod France Cukjati.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

No, v temu času oziroma v tej razpravi, ki je bila zelo zanimiva, smo se glede nato, da gre za zelo obsežen zakon in zahtevno materijo, dotaknili samo nekaterih pravzaprav tem, mnogih sploh omenjali, nismo, pa so morda tudi pomembne. Vendar je to dobro, da smo razpravljali, čeprav bi zaradi tega potrebovali več časa oziroma celo več sej. Nam kot opoziciji je seveda žal, da nismo bili pri tako zahtevnem, skorajda, bi rekel, nacionalnem projektu kakor koli vključeni v koalicijsko usklajevanja, ampak tako pač je v tej Vladi in sedaj smo lahko prišli do besede.

In pri tem ne sprejemam kritike, da nam je samo za populizem, kritiko, da uživamo v tem, ko lahko kritiziramo in podobno. Ponovno poudarjam, da se mi zavedamo resnosti vprašanja. Vendar predlog, ki ga ponujate s tem zakonom, je sila preprost. Mi vemo, da je potrebno stabilizirati pokojninsko blagajno, jo uravnotežiti, narediti dolgoročno vzdržno, kar z drugo besedo ne pomeni nič drugega kot, toliko naj se jemlje ven, kolikor se nateče v blagajno. Nič drugega, zelo preprosto.

In kakšno rešitev ponuja ta predlog? Zelo enostavno! Naredi načrt, da bo več priteklo pa manj vzelo in to na zelo preprost način. Priteklo bo 10 % več, ker bomo 10 % več delali. Delovna doba se bo podaljšala. In

izplačevalo se bo pokojnine, 23 % manj, ker bo starostna doba za vstop v pokojninski sistem ne šestdeset, ampak petinšestdeset let. To pomeni, za pet let bo vsak manj časa prejemal pokojnino, kajti umrl bo še vedno v tistem času, kot mu ga je usoda namenila. In preživetvena doba moških pri šestdesetih letih je devetnajst let danes, morda bo čez deset let eno leto več, ampak tako hitro se življenjska doba ne povečuje in se bo prej ali slej ustavila, kot se je že v razvitih državah.

To se pravi, če je življenjska doba 19 let, bo namesto 19 let prejemal pokojnino samo 14 let. In ženska, ki ima preživetveno dobo do 24 let, bo namesto 24 let prejela 19 let. In obenem smo še pogruntali in obdavčili vse možne prihodke. Pri tem se je tudi, recimo, takšna neumnost zgodila, da se stroški dela tudi vračunajo v obremenitve, kot je že gospod Tanko ponovno omenil, kot so kilometrine, hrana za delo, prevoz na delo se plača samo, kolikor stane avtobusna vozovnica. Nič več. In od tistega boste morali še prispevke plačati. Tako piše v 144. členu. Tako piše. Ker mi državna sekretarka odkimava in se čudi moji trditvi, sem dolžan, ker se bo seveda oglasila, jaz pa potem ne bom imel nobene besede več in ne bom mogel odgovoriti, takole piše v 144. členu: osnova za plačilo prispevkov za zavarovance iz 14. člena tega zakona je plača oziroma nadomestilo plače ter vsi drugi prejemki iz delovnega razmerja, vključno z bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanimi v denarju, bonih ali v naravi. Stroški v zvezi z delom pa so – dovolite, imam še čas, nisem računal na to, da mi bo državna sekretarka odkimavala, zaradi tega mi oprostite – po zakonu o višini povračila stroškov v zvezi z delom naslednji: dnevnice za službena potovanja v državi, kilometrina, povračilo stroškov prenočevanja, povračilo stroškov prevoza na delo in z dela, terenski dodatek, regres za prehrano med delom, nadomestilo za ločeno življenje, odpravnina ob odhodu v pokoj. Torej vse to bo tudi obremenjeno s prispevki za obvezno pokojninsko zavarovanje.

Mi smo naredili oziroma ministrstvo je dalo izredno preprost recept. Več se bo vplačevalo, manj se bo jemalo. To pa je tudi vse. To pa ni modernizacija. Kakšna modernizacija je to? Spremeniti nekaj parametrov. Če hišni proračun zaškriplje,

bom manj dal otrokom in več vzel. Ne govoriti o modernizaciji. Čeprav se zavedamo, da je treba blagajno stabilizirati. Jasno. In mi smo opozarjali na številne napake, za katere bi želeli, da bi jih odpravili, čeprav mi vemo, da je to potrebno. Ne pričakovati, da zaradi tega, ker je to potrebno, pa ne bomo kritizirali napak in pomanjkljivosti. Saj to pa je naloga poslancev. Ne moremo si mi privoščiti, da ob slabem predlogu ne bi pokritizirali tega, kar je za pokritizirati, da s svoje strani zdaj, ko imamo vendarle tudi besedo, ne bi pripomogli k izboljšanju teksta. Kaj pa bi bila modernizacija? Jaz se vprašam, ali ti naši, ki govorijo o modernizaciji kot o nekih inovativnih rešitvah tega problema, to bi jaz razumel kot modernizacijo, kot inovativne rešitve.

Jaz sem vesel, da se zadnje čase tudi v javnosti pojavljata govor in razprava o temeljnem osnovnem dohodku, univerzalnem temeljnem dohodku. Zelo preprosto. Kot smo že pred časom mi govorili o univerzalnem, temeljnem otroškem dodatku, brez vseh tistih računalniških čiračar, o premoženjskem stanju, nič več nas ne bi stalo, za 10-krat bi pocenili administracijo, poenostavili stvari in naredili stvari res transparentne. O tem ni govora. Nihče ne razmišlja v to smer. Nobeden ne razmišlja v to smer. Kje je vaša inovativnost?

Omenili smo obljube ministra, ki je lani govoril, da je ob tem pokojninskem zakonu treba rešiti tudi številne druge stvari zaradi staranja delovne populacije, zakon o delovnih razmerjih, spodbude za zaposlovanje starejših in podobnih stvari, poškodbe pri delu, poklicne bolezni in te stvari. Nič od tega ni. Kot osnovno rešitev ponovno poudarjamo preglednost. Vi govorite o preglednosti. Ta sistem bo manj pregleden, bo bolj zakompliciran, bo manj pravičen in tako dalje. In ne govoriti, da imamo pred seboj sistem, ki bo bolj pravičen, bolj pregleden in tako dalje. Če bi hoteli vzpostaviti kvalitativen preskok v preglednosti, bi morali uvesti virtualni osebni račun. Dobro veste, o čem govorimo. Tudi v javni predstavitvi mnenj je gospod Kidrič to omenil, nihče tega ni povzel. Takšne so izkušnje severnoevropskih držav z odličnim pristopom k preglednosti sistema. Nič od tega. In ko se lotevamo neke reforme, ki presega delo enega mandata, presega, ne

govori samo o nekaj letih. Čez par let pa bomo itak morali ponovno pristopiti k temu. Ja, to ni način. To presega delo enega mandata. Mi se tega zavedamo. In če v tem mandatu ta problem ne bo rešen, ga bo moral v naslednjem mandatu – kdorkoli bo. Vendar ne nas preprečevati, da skušamo popraviti te napake, ki so tako očitne, da se čudim, da jih koalicija pravzaprav ne opazi. Zelo preprosto. Vi ste pristopili na način stabiliziranja pokojninske blagajne na zelo preprost način. V redu, dobro je, tiste računalniške mahinacije, ob enem ste še ojačali maluse, oslabili bonuse in tako dalje. Saj to je premetavanje par števil in dobiš ven stabilno blagajno.

Jaz se vprašam, če bo ta Vlada na isti način pristopila k zdravstveni blagajni, gospodje, tam pa ne bomo mogli reči: Boste pač manj časa dobivali zdravstveno varstvo. Ne. Ne, ljudje živijo in ni možno rezati časa prejemanja zdravstvene skrbi, kot tukaj lahko odrežemo, skrajšamo čas prejemanja pokojnin. Ne. Kje bo vaša inovativnost reševanja zdravstvene blagajne?!

Vsekakor, gospe in gospodje, mislim, da je bila razprava koristna. Jaz bi želel, da bi z manj, z manjšo kritiko ali nekoliko večjo razumljivostjo ali dobrohotnostjo sprejemali tudi naše pripombe in tudi naše amandmaje, ki jih bomo vložili. Mnogim se zdi, da tega zakona ni možno izboljšati. Če bi bila volja na vseh straneh, bi ga bilo možno. Če pa ne bo izboljšanj, pa potem mi ne bomo prevzemali odgovornosti za tak zakon. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa dr. Andreja Črnak Meglič.

Prosim!

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa.

Ni kaj dosti več časa, ampak vseeno. Naj začnem pri tem, da se sedanja pokojninska reforma še ni iztekla in da daje rezultate. Ja, daje rezultate. Upokojenci jih okusijo iz leta v leto tako, da se zmanjšuje nadomestno razmerje med njihovo pokojnino in plačo. In minister vam je lahko povedal, če bo ta stvar trajala do točke, ko se bo izpela, bomo lahko končali na 50 % ali še manj. To se pravi, da ta reforma ni tako krasna in dobra, kot si želimo prikazati.

Druga stvar, ki bi jo želela reči, verjetno ne bo možno, da pravzaprav reforma, ki jo izvajamo tukaj, ni slovenski unikum, ampak je nekaj, kar počnejo v vseh razvitih zahodnoevropskih državah, kot posledica dejstva, da se podaljšuje pričakovana življenjska doba in da je pač rodnost takšna, kakršna je, in se razmerja med generacijami zmanjšujejo na škodo aktivne populacije. In aktivne populacije ne moremo bolj obremeniti, kot je obremenjena. Inovativni predlogi! O tem pa seveda velja razmišljati že danes. Treba bo spremeniti paradigmo. Ampak stvari niso tako enostavne, kot zgladajo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Prosim? / oglašanje iz dvorane/ Moje je, da gledam na uro. Hvala.

Gospa državna sekretarka, izvolite!

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Bom začela tam, kjer je poslanka Črnak Meglič končala, in sicer pri vprašanju, ali je reforma potrebna. Jaz ne bi želela zaključiti današnje razprave, da ponovno odpremo to vprašanje, ker se mi zdi, da smo v letu in pol vseeno prišli s to javno razpravo tako daleč, da se verjetno le redki ne bi strinjali, da je reforma potrebna. Če navedemo samo nekatere elemente, ki jih običajno nekateri navajajo v prid obstoječi reformi, pri čemer ne želim zmanjševati pomena reforme, ki je bila izvedena leta 2000, ker je bila v tistem trenutku nujno potrebna in je zagotavljala finančno vzdržnost sistema do današnje dobe, kar pa je seveda cilj. Zato je odgovornost vsakokratne vlade, da pripravi predloge, da se zagotovi nemoteno delovanje družbenih podsistemov; to je pač ključna naloga Vlade in tudi parlamenta, da to sprejema.

Naj se vseeno vrnem na delovanje te v preteklosti sprejete reforme, ki je začela veljati leta 2000. Ta reforma je res, kar je bilo večkrat poudarjeno, podaljšala upokojitveno starost, in sicer pri ženskah s 56 let in 1 meseca na 58 let. Hkrati se je pa v tem istem obdobju podaljšalo obdobje prejemanja pokojnin za 4,5 leta. Pri moških je razkorak malce manjši, ampak je približno tak, podaljšala se je starost z 61 na 62 let, dejansko prejemanje pokojnine pa se je v istem obdobju podaljšalo za 1 leto in 10

mesecev. To kaže na dejanski razkorak tega, da reforma, ki je bila v tistem trenutku, v današnjem času s povečanjem škarij, če lahko tako rečem, demografskih razmer zaostreje stanje v pokojninski blagajni. Pri tem ne bi želela izpostavljati nekih kriznih obdobij in strašiti, vendar dejstvo je, da so podatki jasni. Če ohranimo sedanji sistem, bo javni dolg samo zaradi financiranja pokojninske blagajne presegel 60 % BDP leta 2021, kar pomeni, da si ne moremo privoščiti ničesar drugega v tej državi, ker bo dejansko javni dolg šel samo za dofinanciranje pokojninskega sistema, če bomo želeli ohranjati pravice upokojencev. Ker pa je seveda cilj stabilnost sistema vsake države, je nujno treba pristopiti k spremembam.

Vseeno bi kakšno besedo rekla o tem, češ da mi izvajamo, kot je bil dober izraz, prisilno poravnavo. Verjetno vseh teh sprememb, ki jih predlagamo, ne moremo zreducirati na tak enostaven pojem. Namreč, danes je bilo večkrat izpostavljeno, da podaljšujemo zgolj delovno dobo, ni bilo pa povedano, da povišujemo tudi prispevke, da ukinjamo možnost odloga ali neplačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Razprava, da se bodo prispevki morali plačevati tudi od povračil za stroške, povezane s potnimi stroški. V 144. členu, ki ga je omenil poslanec Cukjati – pa ne želim polemizirati, ampak dejansko prikazati, kako je komplicirano razumeti sistem –, je to napisano v prvem odstavku, ki ste ga citirali. Potem pa je v tretjem odstavku v prvi alineji napisano, da se zneski jubilejne nagrade, odpravnine ob upokojitvi, solidarnostne pomoči, povračila stroškov in zneski bonitet urejajo v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino. Torej to pomeni, da se plačajo samo do zneska, ki je v dohodnini tudi obračunan. Ampak če bi namesto tega, kaj se bo plačalo, rekli, ja, ljudje bomo več plačevali, bolj transparentno plačevali za ta sistem, vendar to ne pomeni, da bomo plačevali nekemu tretjemu tam, morda kakšnemu drugemu, pač pa to pomeni, da bomo na ta račun imeli tudi višjo odmero pokojninske osnove.

Zato vse to, vsi ti elementi, o katerih se ne pogovarjamo, so tisti delčki, ki smo jih sestavili skupaj, da kljub temu, da se podaljšuje delovna doba, da dajemo

obračunsko obdobje na 34 let, še vedno preprečujemo, da bi pokojnine padle. Številni taki delčki so v sistemu. Ker je sistem izredno kompleksen, da vam povem, se s tem ukvarjam dve leti, pa ne morem reči, da poznam vse detajle tega sistema. Je pa zagotovo ta zakon, ki je sedaj na mizi, lažje razumeti kot prejšnje. To bo verjetno tisti, ki ga bere, kljub temu, da je še vedno zahteven, vseeno verjetno lahko priznal.

O dvigu socialnih prispevkov je veliko diskusij, ko so na eni strani izpostavljeni, kako delodajalci temu nasprotujejo. Ampak tukaj je treba zagotoviti in pregledati sistem z vidika, kaj je bilo pa do zdaj. To pomeni, da smo zdaj dopuščali plačevanje prispevkov v višini od minimalne plače za nekatere skupine v družbi, ki do tega verjetno niso bile z vidika njihovih finančnih sredstev najboljše upravičene. In sedaj celo ne povečujemo tega kar z danes na jutri, ampak zopet gremo postopno. In sicer bomo startali s tem dvigom na 60 % povprečne plače po letu 2013 in korak bo v višini 2 % na letni ravni. Vse to s ciljem, da zagotovimo, da bi vsak, ki vplačuje, vplačal vsaj toliko, kot mu sistem kot celota solidarnostno zagotavlja iz sistema. Ker to je dejansko ključno, če želimo zagotoviti solidarnost v sistemu. Če imamo sistem, ki dopušča nekaterim, da vplačujejo manj in potem več iz tega dobijo, kot so vplačali, pa ni to temelječe na njihovih objektivnih pogojih. To ni solidarnost, to ni transparenten sistem. In mi poskušamo s temi ukrepi to storiti, seveda, z znanjem, ki ga imamo, z vso stroko, ki je na ministrstvu, to počnemo skupaj. Tudi o tem smo se pogovarjali s sindikati in drugimi socialnimi partnerji. Tudi ta dialog danes. Tukaj smo poslušali vaše predloge. In še vedno bi rada izpostavila, da stvar ni popolnoma zaprta, tako kot je minister že večkrat poudaril. So še določene možnosti popravkov znotraj sistema. In pri tem, koga smo ali koga nismo povabili v to diskusijo, bi vseeno rada povedala, da so odprta vrata za kogarkoli. In tako smo tisti, ki smo se želeli pogovarjati, z vso ekipo in vsemi prišli tja in se tudi pogovarjali o teh vprašanjih. Morda se ne razumemo, kdo bi komu moral dati povabilo – pa če želi morda stranka SDS, da jih mi povabimo, to ni težava. Rada pa bi na tem mestu rekla, da če bi s strani stranke prišlo do želje do pogovorov, bi se mi s strani ministrstva

absolutno odzvali temu povabilu. Zaradi tega, ker želimo vzpostaviti sistem, ki bo odgovarjal bolj ali manj vsem.

Ta pokojninski sistem je sistem, ki je tako pomemben za vsakega od nas, da je, ko vstopamo v dialog, zelo težko ne vpeljati parcialnih interesov in gledati na družbo kot celoto. In tukaj je zelo pomembna medgeneracijska solidarnost in pravična porazdelitev bremen med generacijami. V krogu tega zasledujemo dva ključna cilja: dostojnost pokojnin in finančno vzdržnost, ker sta v bistvu oba cilja medsebojno povezana. Če ne bomo zagotovili finančno vzdržnega sistema, ne bomo mogli izplačati dostojnih pokojnin. In v okviru te rešitve so možne izboljšave vedno dobrodošle. Ministrstvo je pripravljeno na dialog o teh stvareh. Hvala za vašo podporo pri prvem branju zakona.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Cukjati, replika.

FRANCE CUKJATI: Hvala.

Jaz imam vtis, da se nismo razumeli, ko sem citiral 144. člen. Govoril sem, da so v tem prvem odstavku nesmiselno vključeni stroški v zvezi z delom. Neutemeljeno. In povedal sem, kaj so ti stroški po zakonu, to so dnevnice za službena potovanja, kilometrina, povračilo stroškov prenočevanja, terenski dodatek, stroški prevoza na delo in z dela, regres za prehrano med delom, nadomestilo za ločeno življenje, odpravnina ob odhodu v pokoj.

Tretji odstavek, ki ga vi omenjate, ki pravi, "ne glede na prvi odstavek tega člena se prispevki plačujejo od", so pa navedeni neki povsem drugi dohodki in ne stroški v zvezi z delom. In sicer so navedeni zneski jubilejnih nagrad, premija dodatnega zavarovanja, regres za letni dopust in nič drugega. Torej, to se vedno znova dogaja, če opozicija na nekaj opozori, se najde tisoč razlogov, da se dokaže ali pa da se zavrne takšen predlog, namesto da bi bili poštene pa bi rekli, "ja mi nismo tako mislili, bomo popravili, bomo proučili". In če so res tukaj mišljeni stroški v zvezi z delom kot tisti stroški, kot ste jih našteali, jih bomo črtali, ker tisto pa res ne sodi notri. Ne, vi dokazujete, da imam jaz narobe. Dobro. Jaz ne vem, kako bomo mi tekom razprave razpravljali o amandmajih, če bomo z istim stališčem, z

enakim pristopom, da kar opozicija predlaga, ni nič vredno, je nekaj treba načelno podreti, povoziti, si izmisliti tisoč drugih neutemeljenih dikcij, razlogov, ne bomo nikoli prišli do reševanja problema, ki je nacionalnega pomena. In se boste ob takšnem nastopu še bolj zapirali vase in navsezadnje drug drugega prepričali, da je to, kar piše, odlično, in da ne smemo spreminjati, če predlaga spremembo opozicija.

Gospa državna sekretarka, menim, da je tukaj pri takšnih zadevah le treba nekaj več kulture, dialoga.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas za razpravo še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Prijava teče. / oglašanje iz dvorane/ Ja, nekateri veste prej kot jaz, ampak na žalost sem moral pogledati na ekran. Minuto in enainštirideset ima vsak razpravljavec.

Izvolite, gospa Silva Črnugelj!

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa, se odpovedujem.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Mirko Brulc? (Ne.) Gospod Marijan Križman? (Ne.)
Gospa Alenka Jeraj, izvolite!

ALENKA JERAJ: No na nekaj stvari, ki so bile povedane od predhodnikov, je vseeno potrebno nekaj reči.

Mi smo v času prejšnje vlade nekaj kljub vsemu naredili, zato, gospa Črnak Meglič, da se ni še bolj večal razkorak med pokojninami in plačami. Glede na vse je pa rast pokojnin že letos glede na rast življenjskih stroškov polovična, za naslednji dve leti obetate popolno zamrznitev. Še te ne bo. Tako ne svojim predhodnikom očitati stvari, ki jih delate sami.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo.

Mogoče bi kakšno stvar rekel še o morebitnih rezervah, ki so jih vsaj nekateri razpravljavci in razpravljavke videli v našem

sistemu. Večinoma smo sicer govorili o prispevkih, ki jih plačujemo delojemalci, o teh na delodajalski strani pa je bilo tudi nekaj govora. Vedeti je seveda treba, da smo z dopolnitvijo Zakona o davku na plače res dodali gospodarstvu neke možnosti za dihati. Žal pa je ta kondicija šla v napačno smer, kot je bilo zaželeno. Manj kot polovica sredstev, tako na palec rečeno, se je v resnici prelilo v tehnološko izpopolnjevanje in razvoj. Večina teh sredstev, ki niso več šla v pokojninsko blagajno, so pa šla v višje dobičke oziroma z drugimi besedami, za menedžerske odkupe. Tako da to, kar je bilo v prejšnjem mandatu narejenega za to, da bi gospodarstvo dobilo zagon, se je vrnilo kot bumerang. Tako da bi se morda lotili ponovnega razmisleka o tem, ali bi veljalo gospodarstvo primorati v to, da bi bilo socialno odgovornejše, kot pa je, če mu pustimo proste roke.

Je pa treba vedeti, da so plače, še posebej tiste višje, da tako rečem, inženirske, tiste, ki prinašajo višjo dodano vrednost, pri nas še vedno sorazmerno visoko obremenjene v primerjavi s sosednjimi državami in nam zaradi tega tehnična inteligenca in tudi podjetja uhajajo v tujino. Socialne kapice še vedno nimamo. Obžalujem, da na tem področju nismo zmogli tudi v tem predlogu zakona kakšnih smejših korakov naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa mag. Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala.

Pravzaprav sem se prijavila zato, ker sem želela ugovarjati gospodu Cukjatiju v zvezi s 144. členom. Sama vidim to besedilo tako, kot ga je brala gospa državna sekretarka in ne bom še enkrat pojasnjevala. Seveda se pa zastavlja vprašanje, kaj se naj šteje v osnovo za odmero pokojnine. Recimo stvar, ki je nihče ni do zdaj omenil, samo drobna stvar: v osnovo za odmero pokojnine se vštevajo tudi vse nadure, ne samo nadure do določene mere, kolikor jih sme posameznik opraviti po Zakonu o delovnih razmerjih. To pomeni, da je tisto, kar je marsikoga najbolj motilo, da, če veliko dela, nima pa pravice, da se mu tisto všteva v pokojnino, pri tej odmeri upoštevano. Dajmo biti korektni. Dajmo brati tisto, kar je. Skušajmo se razumeti!

Jaz sem se pač ukvarjala v življenju s tem, da vem, da vsi istega besedila enako ne beremo, ker imamo različno sobesedilo. In jaz verjamem, da je naša skupna želja prebrati ta zakon in pripraviti zakon tako, da bodo ljudje od njega imeli kar največ koristi. Zame je pa temeljna korist ta, da ne mislim samo na to, kaj bo ta zakon prinesel meni osebno, ampak kaj bo ta zakon prinesel tudi tistim, ki bodo prihajali za mano, ali pa tistim, ki nimajo te sreče, da bi imeli tako dobro plačo, kot jo imam jaz. Za to gre. Tu pa morajo biti nekateri osnovni pogoji izpolnjeni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa dr. Andreja Črnak Meglič. (Se odpoveduje.) Gospod Anton Colarič. (Tudi ne.)
Gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo.

Rada bi samo reagirala na izvajanje gospoda Gorenaka. Žal mi je, da ga zdajle ni tukaj, ampak to je pač njegov problem, ne moj. Govoril je o tem, da imamo mi v koalicijski pogodbi zapisano, da sprejeta reforma iz leta 2000 zagotavlja vzdržnost javnih financ in zato ni potrebe po novi reformi pokojninskega sistema, kar ni res. Prebral je samo prvi stavek, in še to brez besede "zaenkrat", torej "zaenkrat zagotavlja". Sta pa takojšnja modernizacija in dograjevanje pokojninskega sistema nujna in potrebna, in sicer tako, da bo zagotovljena dolgoročna javnofinančna in socialna vzdržnost sistema. Potrebne so dodatne rešitve, ki bodo zaposlene motivirale, da bodo dlje ostali delovno aktivni, saj se starost novih upokojencev le postopoma povečuje, in rešitve, ki bodo spodbudile in modernizirale dodatno pokojninsko zavarovanje. Stvar se potem v tej pogodbi še nadaljuje in gospod Gorenak kot običajno vedno pove samo tisti del, ki mu najbolj paše. Laž je pač lastnost, izgleda, nekaterih ljudi v tej dvorani.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Jakob Presečnik, izvolite!

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani vsi prisotni!

Že uvodoma sem rekel, da se v poslanski skupini in tudi jaz osebno zavedamo, da je pokojninska reforma ena najpomembnejših strukturnih reform v Sloveniji. Kajti dejstvo je, da finančno stanje pokojninske blagajne že dolgo ni več vzdržno, napovedi pa so žal še bolj črnoglede. In glede na to, da sem prepričan, da vsaj eden od razpravljavcev najbrž ni pravilno razumel. Ne bom rekel, da ni razumel mojih uvodnih besed kot predstavnika poslanske skupine, ko sem rekel, da poleg teh reform, ki so nujne – od pokojninske, zdravstvene in tako dalje –, od Vlade pričakujemo, da za ohranitev konkurenčnosti ne bo ostala samo pri pokojninski reformi, temveč da bo bolj odločno pristopila tudi k zniževanju stroškov državne uprave. Pri tem sem omenjal investicije. Mislim na nepotrebne investicije v državni upravi poleg zmanjševanja stroškov, ne pa na vsak način. To pa večkrat poudarjam, vsaj enkrat na vsaki seji Državnega zbora, da je treba pospeševati investicije v državi, da je treba pripravljati investicije, če hočemo, da bodo firme in posamezniki, torej zaposleni, plačevali v državno blagajno in tudi v pokojninsko blagajno.

In še tretje, kar se tiče upoštevanja vseh otrok. Spet pravim in bi rad poudaril, da zagotovo matere z več otroki ne bodo ogrozile pokojninske in državne blagajne. Na vsak način je potrebna pozitivna diskriminacija mater in tudi ustrezna družinska politika. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po končani 7. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USKLAJEVANJU TRANSFERJEV POSAMEZNIKOM IN**

GOSPODINJSTVOM V REPUBLIKI SLOVENIJI, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina sedmih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Vilijem Trofenikom.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev zakona gospodu Trofeniku za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Predlog sprememb zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom je interventne narave z enim samim ciljem odpraviti nedopustne razlike oziroma nered na področju priznavanja delnega nadomestila za izgubljen dohodek družinskim pomočnikom. Trenutno stanje na tem področju je takšno, da dobivajo nekateri družinski pomočniki odvisno od kraja bivanja in časa vstopa v sistem družinskih pomočnikov nadomestilo v višini minimalne plače oziroma 734,15 evrov bruto, drugi 597,43 evrov bruto, tretji 578,55 evrov bruto in četrti 560 evrov bruto, kar pomeni v neto znesku razpon od 438 do 524 evrov za enako delo. Vsekakor je to nedopustno in nesprejemljivo za socialno in urejeno državo.

Omenjeno stanje je posledica premalo domišljenih sprememb zakona, ki so bile uveljavljene s 1. 1. 2007. Ambicija predlagane interventne spremembe zakona je izključno izenačitev pravic družinskih pomočnikov ne glede na kraj bivanja, in to v višini minimalne plače. Pri tem se je treba zavedati, da so praviloma družinski pomočniki tisti državljani, ki bi drugače bili potencialni kandidati za brezposelne osebe in bi tako bremenili druge postavke državnega proračuna, ali pa bi varovanci brez družinskega pomočnika bili potencialni kandidati za domsko varstvo, kar bi pa bistveno močnejše obremenilo občinske proračune.

Glede na aktualno stanje na področju javnih financ smo predlagatelji zakona pristali na seji matičnega delovnega telesa na kompromis, da se izenačitev na višino minimalne plače doseže postopoma, in sicer takoj po uveljavitvi zakona na višino 90 % minimalne plače ali 660,74 evrov bruto in po 31. 12. 2011 do konca leta 2012 v višini 95 %

minimalne plače ali 697,44 evrov bruto oziroma s 1. 1. 2013 v polnem znesku minimalne plače.

Predlagatelji se strinjamo tudi s širitvijo zakona oziroma dopolnilom matičnega delovnega telesa, ki zagotavlja enak tretma oziroma enako plačilo za izgubljeni dohodek tudi staršu po predpisih o starševskem varstvu in nenazadnje je pomembno, da bodo centri za socialno delo morali na novo odločiti o pravicah iz tega naslova v skladu z zakonom, kar bo odpravilo dosedanje anomalije in prevrčanje krivde za sedanje stanje med občinami in centri za socialno delo.

Spoštovane kolegice in kolegi, pričakujem, da boste nujno potrebne spremembe zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsednici gospe dr. Andreji Črnak Meglič za predstavitev poročila odbora.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o usklajevanju transferjev posameznikov in gospodinjstev v Republiki Sloveniji. Državnemu zboru je predlog zakona predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Vilijem Trofenikom s predlogom za obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku, ki ga je Kolegij predsednika Državnega zbora tudi potrdil.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, prvopodpisani Vili Trofenik, predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in predstavnica Zakonodajno-pravne službe.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, Vlade, Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je predlog zakona podprla. Na klop pa smo prejeli tudi predloge za amandmaje odbora, ki so bili v večji meri

pripravljeni na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnik predlagatelja Vili Trofenik je podal dopolnilno obrazložitev predloga zakona. Predstavnica Vlade je predstavila mnenje Vlade in poudarila, da se strinjajo s predlagatelji, da je treba poiskati ustrezen kompromis. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila pisno mnenje in opozorila na pravno sistemske pomisleke njihove službe, ki je menila, da bi bilo ustrežnejše k urejanju teh vprašanj pristopiti v okviru drugih zakonov. Strinjala pa se je, da so bili v načelu temeljni pomisleki s predlaganimi amandmaji odbora odpravljeni. Poudarila pa je, da je čas, ki je bil na voljo, nezadosten za res temeljito proučitev predlaganih amandmajev.

Odbor je na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval in sprejel amandmaje k 1., 2., za novi 2.a in 2.b člen in k 3. členu.

Glede sprejetih amandmajev je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku Vlade za uvodno obrazložitev mnenja. Besedo ima gospa dr. Anja Kopač Mrak, državna sekretarka.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Poslanke in poslanci!

Vlada razume prizadevanja predlagatelja po zvišanju delnega plačila za izgubljeni dohodek družinskih pomočnikov, ki naj bi se zvišal s predlagano spremembo zakona. Vendar pa je imela na predlog zakona določene pomisleke, ker predlagatelj ni vključil tudi staršev, ki delno plačilo za izgubljeni dohodek prejemajo po Yakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, in pri katerem gre po svoji naravi za enak prejemek kot pri družinskem pomočniku. Zaradi navedenega je Vlada mnenja, da je potrebno delno plačilo za izgubljeni dohodek tako družinskih pomočnikov na eni strani,

kakor tudi staršev urediti hkrati in za obe kategoriji v enaki višini.

Hkrati pa je Vlada imela pomisleke, da bi v sedanji gospodarski in finančni situaciji podprli takojšnji predlog določitve v višini minimalne plače. Vlada zato podpira predlagane amandmaje matičnega odbora, ki so bili sprejeti 5. 10., ki so šli v smeri, da zakon ureja tudi višino plačila za starše, ki skrbijo za svoje otroke, in da se postopno dvigne pravica na višino minimalne plače. Torej so bili argumenti upoštevani in kompromis je dober tako predvsem z vidika posameznikov, kot tudi z vidika Vlade. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik v imenu Poslanske skupine SLS.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat lepo pozdravljeni vsi prisotni!

Poslanci Slovenske ljudske stranke podpiramo ureditev področja družinskega pomočnika na bolj ustrezen način, ki stimulira k večjemu številu pomočnikov, saj poleg tega, da je za oskrbovance bivanje doma bolj prijetno, se na tak način razbremenijo tudi druge državne blagajne, pokojninska, zdravstvena, občinska. Nemogoče pa je seveda ob tem spregledati dve dejstvi, da predlagana novela odstopa od enotnega načina in roka za usklajevanje posameznih transferjev, torej od temeljne usmeritve in namena osnovnega zakona in da prinaša nove obremenitve, nove stare obremenitve za državni in občinski proračun in pri tem, če mi dovolite, bi bil seveda tudi malo zloben, da verjetno, če bi mi pripravil kdo od naših kolegov ta predlog sprememb zakona, bi ga verjetno koalicija zavrnila ravno zaradi te obremenitve. Ampak, kot rečeno, v Poslanski skupini podpiramo ta zakon.

Namen zakona pa je v skladu z načeli socialne države – in to je dobro – in pa solidarnosti, omogoča bolj human odnos do oseb, ki potrebujejo oskrbo in postrežbo, saj ostajajo dalj časa v domači negi. Na drugi strani pa omogoča zaposlitev brezposelnim in pa težje zaposljivim osebam. Družinski pomočniki si zadnja leta zelo prizadevajo za

ureditev svojega statusa. Pravico so iskali tudi preko Ustavnega sodišča. Vendar je s spremembami zakonodaje v preteklih letih v nasprotju z njihovimi pričakovanji prišlo do anomalij tudi na področju višine pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek. Začasno se je zato, mislim, prepolovilo število pomočnikov. Najverjetneje zaradi brezposelnosti. V zadnjem letu se je sicer spet znatno povečalo. Prejšnji mandat je zmanjkalo časa, da bi takratna ministrica upoštevala zahtevo 7 tisoč podpisov, zbranih sredi leta 2008 v podporo izboljšanju pogojev za družinske pomočnike.

Sprejem predlaganih sprememb zakona podpiramo tudi zato, ker je to neka oblika socialnega transferja, za katerega prejemnik opravi koristno delo, ki se ga da materialno ovrednotiti. Hkrati pa je boljša rešitev, bistveno boljša rešitev za oskrbovance. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Veseli nas, da se bodo s sprejetjem tega zakona odpravile razlike, ki so po spletu okoliščin, ki pa si jih v neki pravni državi ne bi smeli privoščiti in jih dopustiti, povzročale različno obravnavo pravic iz istega naslova in glede na naravo dela in namena enakih institutov. Gre za delno plačilo za izgubljeni dohodek za osebe, ki so družinski pomočniki in so zaradi neskladja glede višine tega plačila, ki je nastalo zaradi neuskajenosti višine minimalne plače, kot je določena z Zakonom o minimalni plači ter z zakonom, ki ureja transferje, različno obravnavani.

Z dopolnjenim predlogom zakona se situacija rešuje še skupini, ki je do takih plačil upravičena na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Pravzaprav bi bilo pošteno in prav in s tem se verjetno strinjamo vsi, da se plačila poenotijo in določijo v višini 734 evrov takoj, saj vendarle gre za anomalijo, ki jo je povzročila tako zakonodaja kot tudi njeno izvrševanje, in ne postopoma, kot to predvideva dopolnjeni predlog zakona. Torej, da se bo tistim, ki

danesh prejemaio manj kot minimalno plačo, v naslednjih dveh letih postopoma dvignila plačila do zneska, ki jim pravzaprav dejansko gre že danes. Poleg tega bodo tisti, ki delno plačilo za izgubljeni dohodek že imajo, po nivoju minimalne plače morali z usklajevanjem počakati do leta 2013, ko bo za vse dosežena enaka višina plačila. Za proračun bi bile finančne posledice takojšnje izravnave prehude. Preostane torej predlagan kompromis, ki je v tem trenutku nujen.

Predlog bomo v Poslanski skupini DeSUS podprli, čeprav srčno želimo, da bi se krivica odpravila takoj. Zlasti zavoljo tega, ker so družine, ki skrbijo za svojega člana s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno oviranostjo, ne samo v hudem finančnem položaju, ampak je na njih tudi boleče breme, ki si ga tisti, ki take skrbi nimamo, sploh ne moremo zamisliti.

V Poslanski skupini DeSUS se bojimo, da bo treba, čeprav za ceno še večjih razsežnosti socialne ogroženosti in drugih stisk, dati prednost reševanju krize in javno finančne vzdržnosti. Vprašanje je, če je to v duhu socialne države, ki naj bi bila tudi pravna in posledično pravična, kar pa glede na že izvajajoče in v prihodnje predlagane ukrepe porazdelitve bremena krize, to vsekakor ni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine SNS.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo predsedujoči. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Pri predlaganih spremembah in dopolnitvah Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom Republike Slovenije je vsekakor treba upoštevati letos sprejeti Zakon o minimalni plači, ki se je z uveljavitvijo zakona povišala, medtem ko sedanji zakon o usklajevanju transferjev določa višino transferja v vrednosti iz leta 2006, v nadaljevanju pa pri načinu usklajevanja transferjev določa dvakratno sklajevanje v juliju in januarju glede na rast cen življenjskih potrebščin. In tukaj sledi nastanek problema pri družinskih pomočnikih, ki navkljub povečanju minimalne plače še niso oziroma niso mogli prejeti novih odločb o

uskladitvi višine delnega plačila za izgubljeni dohodek in se zato čutijo upravičeno oškodovane. Zato je vsekakor potrebno takšno neurejenost oziroma neusklajenost z veljavno zakonodajo urediti in popraviti, saj takšno diskriminatorno stanje ne more biti sprejemljivo. Tudi sicer je kritika na račun pristojnega ministrstva na mestu, saj je stanje na tem področju nejasno in neurejeno, da sploh ne omenjamo pomanjkljivosti in netočnosti relevantnih evidenc. Tudi sicer obstajajo pri plačilih družinskih pomočnikov nesporemljive razlike tudi pri prispevkih za financiranje pravic družinskih pomočnikov, torej odprto vprašanje glede pristojnosti in dolžnosti centrov za socialno delo in občin pri financiranju družinskih pomočnikov skladno z določbami in obvestili centrov za socialno delo. Tudi to je dolžnost ministrstva, da poda pravočasna, jasna navodila z usklajeno zakonodajo oziroma pravnim sistemom. Naj pri tem omenim potrebne spremembe in dopolnitve Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za nego na domu, zaradi česar je tudi prišlo do takšnega neurejenega stanja na področju družinskih pomočnikov. Predmetni predlog sprememb in dopolnitev tega zakona gre torej razumeti zgolj kot začasno premostitveno rešitev, ki ne rešuje problema celostno in dolgotrajno.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke se bomo zato tudi odločali po svoji vesti in dobri veri. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Germič v imenu Poslanskega kluba LDS.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat vsem lep pozdrav!

Leta 2004 je bil z Zakonom o socialnem varstvu uveden inštitut družinskega pomočnika, kar je po mnenju LDS pozitivna rešitev za invalidne in nepokretne osebe, ki lahko ostanejo doma in zanje skrbi nekdo od domačih, ki pridobi status družinskega pomočnika. Doplačila stroškov za plačilo so bila naložena lokalnim skupnostim. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu je v letu 2007 uvedel spremenjen način financiranja dela družinskih pomočnikov,

pravice družinskega pomočnika se dodatno financirajo s sredstvi invalidne osebe do višine njene plačilne sposobnosti in sredstvi v višini prispevka zavezancev. Z navedeno spremembo zakona se je število družinskih pomočnikov zmanjšalo, v zadnjem letu pa se je število družinskih pomočnikov ponovno nekoliko povečalo in se giblje med tisoč in tisoč 100. Rast je delno tudi posledica povečanja brezposelnosti. Prizadevanja za ureditev statusa družinskih pomočnikov potekajo že nekaj časa, vendar doslej niso bila popolnoma uspešna, čeprav gre za skupino, ki blaži stiske družin in pomaga družbi kot celoti v skrbi za bolne in nepokretne. Če ne bi bilo družinskega pomočnika, bi mnogi od teh ljudi potrebovali institucionalno skrb. S staranjem prebivalstva pa se bo tudi pritisk na takšne pomoči se povečeval. Poleg tega pa družinski pomočnik tudi omogoča zaposlovanje težje zaposljivim kategorijam prebivalstva in na ta načini rešujemo dva problema.

Predlagana zakonska novela ureja oziroma usklajuje delno plačilo za izgubljeni dohodek za družinske pomočnike, ki ga določa Zakon o socialnem varstvu, da se določi v višini minimalne plače. Tako se rešuje različna urejenost višine in usklajevanje delnega plačila za izgubljen dohodek med dvema skupinama družinskih pomočnikov glede na to, kdaj so bile podpisane njihove pogodbe o delu. S stališča pravičnosti in enakosti je trenutna ureditev po našem mnenju nevzdržna in se strinjamo, da se to z ustreznimi spremembami in dopolnitvami Zakona o usklajevanju transferjev posamezniku in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji tudi uredi. Strinjamo se s predlagano rešitvijo, čeprav bi bilo najboljšo, da bi to uredili takoj, se strinjamo s tem, da se uredi postopoma. Torej, da pride do uskladitve plačila po uveljavitvi zakona v prvem delu, torej na 90 % takoj ob uveljavitvi zakona, 95 ob koncu naslednjega leta in se popolnoma uredi na zaključku leta 2012, ko bi višina delnega plačila za izgubljeni dohodek dosegla višino minimalne plače. V Poslanskem klubu LDS tudi pričakujemo, da se bo v celoti na novo ter enotno uredil status družinskih pomočnikov v zakonodaji, ki je v pripravi. Govorim o Zakonu o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju z dolgotrajno oskrbo, ki naj bi bil pripravljen leta 2013, in sicer kot

pravica do osebnega pomočnika. Do takrat pa bomo z današnjo spremembo presegli različno urejenost plačila za družinske pomočnike.

V Poslanskem klubu LDS bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospa dr. Andreja Črnak Meglič v imenu Poslanske skupine SD.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: V Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo sprejetje novele Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji po skrajšanem postopku. Le na tak način bomo v najkrajšem možnem času odpravili neskladje glede višine delnega plačila za izgubljeni dohodek družinskih pomočnikov in poenotili nadomestila vseh družinskih pomočnikov.

Socialni demokrati smo prepričani, da bomo z odpravo anomalij na tem področju veliko naredili za krepitev tega pomembnega instituta, ene izmed pomembnejših in na novo uveljavljajočih se oblik skrbi za invalidne osebe, ki smo jo v Sloveniji uvedli leta 2004. Gre za relativno novo pravico, ki jo lahko koristi polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana invalidna oseba. S tem je invalidni osebi dana možnost, da lahko namesto celodnevnega institucionalnega varstva izbere primerno oskrbo v domačem okolju. Pravica do izbire družinskega pomočnika je nedvomno pozitivna rešitev, ki prispeva k bolj kakovostnim praksam skrbi za invalidne osebe, ki potrebujejo pomoč in oskrbo na domu. Hkrati je tudi institut, ki daje invalidnim osebam večjo avtonomijo, preprečuje socialno izključenost in dviguje kakovost njihovega življenja.

Jedro problema, ki ga rešuje predlagana sprememba zakona, je v načinu usklajevanja delnega plačila za izgubljeni dohodek družinskega pomočnika. Družinski pomočniki so bili do 31. 12. 2006 upravičeni do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače. Od 1. 1. 2007 dalje pa se je višina minimalne plače, ki je veljala na dan 31. 12. 2006, začela usklajevati skladno z Zakonom o usklajevanju transferjev

posameznikom in gospodinjstvom. Zaradi neuskrajene zakonodaje trenutno obstajata dve skupini družinskih pomočnikov, ki imata različno višino in usklajevanje delnega plačila za izgubljeni dohodek, zato ju je treba izenačiti.

Res je, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve namerava institut družinskega pomočnika celostno urediti in to v zakonu o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Vendar se bo omenjeni zakon predvidoma začel izvajati v letu 2013, mi pa želimo neustrezno ureditev višine plačila za delo družinskih pomočnikov urediti v čim krajšem času. Zato smo na Odboru za delo, družino in socialne zadeve ter invalide podprli sprejem amandmajev k novi zakona, s katerim bomo omogočili, da bodo vsi družinski pomočniki prejeli enotno višino nadomestila. Tako bodo družinski pomočniki takoj po uveljavitvi zakona prejeli delno plačilo za izgubljeni dohodek v višini 90 % minimalne plače, v letu 2012 v višini 95 %, leta 2013 pa v višini minimalne plače, se pravi v nominalnem znesku le-te. Glede na trenutne gospodarske in finančne razmere ter glede na dejstvo, da bodo predlagane spremembe vendarle imele finančne posledice, za katere sredstva v celoti niso bila zagotovljena, je treba poudariti, da smo z omenjeno rešitvijo dosegli ustrezen kompromis, ki bo vendarle bistveno prispeval k izboljšanju položaja družinskih pomočnikov in financiranju njihovih nadomestil.

Poslanci Poslanske skupine SD bomo predlog novele Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospa Alenka Jeraj v imenu Poslanske skupine SDS.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

O družinskem pomočniku in urejanju tega področja smo že večkrat govorili. Zagotovo vse stvari, tako kot so urejene, niso idealne in kar nekajkrat so bile že potrebne spremembe in dopolnitve. Vendar ta problematika ne spada v Zakon o usklajevanju transferjev, torej ne višine plačil, pač pa v že omenjen Zakon o dolgotrajni oskrbi. Vendar dokler tega zakona ni oziroma

ne bo stopil v veljavo, je treba to problematiko na nek način urediti, tako da bomo predlog kolega Trofenika in sprememb, ki so bile sprejete na Odboru za delo, družino in socialne zadeve, v Poslanski skupini SDS podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Še gospod Vito Rožej v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister s kolegi, drage kolegice in kolegi poslanci!

Zakon o socialnem varstvu je leta 2004 uvedel institut družinskega pomočnika. Omogočil je, da invalidne in nepokretne osebe ostanejo doma ob oskrbi osebe, živeče na istem naslovu. Ob uvedbi tega instituta so bila doplačila stroškov financiranja družinskih pomočnikov naložena občinam. Pred sprejetjem zadnje novele je bilo v zakonsko urejen institut družinskega pomočnika poseženo tudi z odločbo Ustavnega sodišča, saj je sedaj veljavno izvajanje instituta z ustavno tožbo skušalo izboljšati šest družinskih pomočnikov v ločenih tožbah. Družinski pomočniki si zadnjih šest let intenzivno prizadevajo za ureditev svojega statusa, vendar je s spremembami zakonodaje v nasprotju z njihovimi pričakovanji prišlo do anomalij tudi na področju višine pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek, ki je bil sicer določen v višini minimalne plače.

Novela Zakona o socialnem varstvu je leta 2007 uvedla spremenjen način financiranja njihovega dela, po katerem se pravice družinskega pomočnika dodatno financirajo s sredstvi invalidne osebe do višine njene plačilne sposobnosti in s sredstvi v višini prispevka zavezancev, s čimer se je število družinskih pomočnikov, kot smo že slišali, močno zmanjšalo.

S sprejetjem Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom pa je višina delnega plačila za izgubljeni dohodek ter njegovo usklajevanje ne glede na določbe Zakona o socialnem varstvu pomenilo neke vrste odmik od že pridobljenih pravic družinskih pomočnikov. Zato je ob upoštevanju koristnosti in pomembnosti tega poslanstva sprejetje predlagane novele nujno

in pomembno. Namenjeno je namreč ustrezni ureditvi oziroma uskladitvi delnega plačila za izgubljeni dohodek, ki se kompromisno določi, kot je bilo že rečeno na začetku, v višini 90 % minimalne plače. S takim načinom bo odpravljeno neskladje glede višine delnega plačila za izgubljeni dohodek, ki je nastalo zaradi neuskkljenosti višine minimalne plače, določene z Zakonom o minimalni plači, in trenutno obstoječim predmetnim zakonom. Z njo je nedvomno prišlo do diskriminatornega obravnavanja prejemnikov delnega plačila, ker je minimalna plača zdaj diferencirana v tem primeru v grobem na tiste, ki so odločbo za izvajanje svojega dela prejeli pred uveljavitvijo tozadavnega zakona, in tiste, ki so jo prejeli po tem.

V celoti gledano trenutno stanje ne odraža zgolj nejasnosti in neskladja višine delnega plačila za izgubljeni dohodek, gre tudi za popolno netransparentnost pri izplačilih, saj so nekatere višine zneskov, ki smo jih od prizadetih prejeli v poslansko skupino, tudi glede na obstoječo zakonodajo nesmiselne oziroma neustrezne.

V Poslanski skupini Zares vemo, da to ni dolgoročna rešitev pri odpravi teh anomalij. Od pristojnega ministrstva in Vlade zato pričakujemo, da bosta v skladu s programom v parlamentarno proceduro posredovala zakon o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za nego na domu, ki bo celovito uredil dejavnosti dolgotrajne oskrbe za upravičence, ki zaradi različnih kroničnih stanj, posledic poškodb in invalidnosti ne morejo skrbeti zase, zato potrebujejo pomoč druge osebe. Obljubljeno je sicer bilo, da bo problematika do začetka izvajanja omenjenega zakona rešena s sprejetjem Zakona o socialnovarstveni dejavnosti, ki ga prav tako pričakujemo.

V Poslanski skupini Zares – nova politika bomo seveda kot predlagatelji zakonske novele le-to podprli, saj smo s skupnimi močmi in v sodelovanju Vlade po našem prepričanju uspeli pripraviti vsebino, ki odpravlja opisane neenakosti in nelogičnosti v trenutni zakonodaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAJČIČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam 21. sejo zbornice, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 20.10.

(Seja je bila prekinjena ob 19.40 in se je nadaljevala ob 20.10.)

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Nadaljujemo z 21. sejo Državnega zbora.

Prehajamo na glasovanje zbornice o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo glasovalno napravo.

Prehajamo na glasovanje o prekinjeni 2. točki dnevnega reda – to je na glasovanje o Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o digitalni radiodifuziji, nujni postopek.

Ker v drugi obravnavi amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona, pri čemer vas obveščam, da me niti Zakonodajno-pravna služba niti Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Prehajamo na glasovanje. Navzočih je 67 poslank in poslancev. Za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 29. točko dnevnega reda – to je z obravnavo Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbornice ni bilo možno vlagati.

Zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo k 3. prekinjeni točki dnevnega reda – to je na obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah, nujni postopek.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vložnem amandmaju. Amandma je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke k 11. členu.

Gospod Žerjav, izvolite, želite obrazložiti glas? V imenu poslanske skupine? Želi še kdo v imenu poslanske skupine obrazložiti glas? Nihče. Besedo ima gospod Radovan Žerjav, obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine.

Izvolite!

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Namen tega amandmaja je predvsem to, da zadržimo na nek način dvig trošarin, ki so bile predvidene skozi ta zakon. Spomnimo se avgusta. Ko smo sprejemali ta zakon, je bilo jasno opozorjeno, da bo ta zakon imel za posledico to, predvsem na segmentu elektrike, da bomo slovensko gospodarstvo obremenili z dodatnimi 100 milijoni, ki jih sicer ne bi bilo treba. Na to smo opozarjali. Opozarjali smo na konkretnih primerih. Opozarjali smo, denimo, na primeru podjetja Vipap Krško, ki bi na osnovi tega zakona imelo dodatno obremenitev 2 milijonov evrov dodatnih stroškov. Takrat teh opozoril, ki so bila z naše strani dana, niste jemali resno. Tokrat ta isti zakon spreminjamo in vračamo, ne sicer do konca, ampak vsaj v nekem segmentu trošarine nazaj, skratka znižujemo. In naša ocena je, da bi bilo glede na to, da je tudi predsednik Vlade nekajkrat javno omenil, da ta vlada ne bo zviševala davkov, ne bo zviševala trošarin in skratka ne bo dodatno obremenjevala gospodarstva, pošteno, da zadržimo to zviševanje trošarin, kar se da daleč. In ta amandma predvideva ravno to, da trošarin ne dvignemo danes, ampak jih dvignemo takrat, ko kriza ne bo več takšna, kot je danes. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas? Dajem čas za prijavo. Kdo želi obrazložiti glas v osebnem imenu?

Gospod Marjan Bezjak, izvolite!

MARJAN BEZJAK: Lepo pozdravljeni! Hvala za besedo.

Absolutno sem tega mnenja, da potrdimo ta amandma in zadržimo v gospodarski situaciji, v kateri se trenutno nahajamo v Sloveniji, da ne dvigujemo trošarin, kajti slovensko gospodarstvo iz dneva v dan peša. Po včerajšnjem podatku je dejansko nelikvidnih 5 tisoč 374 podjetij in z dvigom trošarin bomo naredili še več nelikvidnih podjetij. Sprašujem se, kam pelje ta stvar naprej. Prav tako se nikakor ne strinjam s tem. Po eni strani premier govori, da se ne spreminjajo, da država ne bo dvigovala cen in teh stvari, po drugi strani pa s takšnimi in drugačnimi zakoni vedno podražujemo status v državi. Dejansko delamo nekonkurenčno gospodarstvo v Sloveniji. Zato prosim, da potrdite ta amandma, da za en čas zamrznemo dvig trošarin. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 43.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ker v drugi obravnavi predloga zakona amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o trošarinah.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na nadaljevanje prekinjene 4. točke dnevnega reda, to je na obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, skrajšani postopek

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Glasovalo je 69 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda mi je Vlada predlagala, da naj zbor sprejme na podlagi 153. člena Poslovnika naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o davku na dodano vrednost.

Glasujemo. Glasovalo je 69 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 26. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo. Vidim interes za obrazložitev glasu, najprej v imenu poslanske skupine. Prosim, da se prijavite v imenu poslanske skupine.

Gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala lepa za besedo.

V imenu Poslanske skupine DeSUS bom tudi obrazložil glas.

V Poslanski skupini DeSUS ne bomo podprli Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Vlada je vložila v parlamentarno proceduro tekst, ki ni bil usklajen s stranko DeSUS. V Poslanski skupini stranke DeSUS na to ne moremo pristati in predlagane vsebine ne podpiramo, dokler ne bodo upoštevane vse tiste naše pripombe, ki bi zaustavile realno padanje vrednost pokojnin. Zavedamo se, da je reforma nujna in potrebna, zato pričakujemo, da bodo naše realne pripombe v nadaljnjih postopkih upoštevane. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospod Jakob Presečnik v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister, državna sekretarka, vsi ostali prisotni!

Jaz in tudi kolegi smo že prej poudarili pomembnost pokojninske reforme. Zagotovo je to ena pomembnejših reform, pred katero je slovenska država in ki jo je nujno tudi pripraviti in nujno tudi v neki pravi obliki sprejeti. Zaradi tega v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zakonu v prvi obravnavi ne bomo nasprotovali, vendar pričakujemo, da bodo vsaj nekatere naše konstruktivne pripombe upoštevane.

Predvsem bi omenil, da je znižanje starosti ob upokojitvi treba priznati materam za vse otroke, ne samo za tri. Torej, ne moremo pristati na tezo, da bodo matere, če so se upokojile prej zato, ker so rodile, na primer, štiri, pet, šest, k sreči, otrok, ogrozile pokojninsko in državno blagajno. To je neke vrste pozitivna diskriminacija mater. Pričakujemo, da bo Vlada pripravila ustrezne amandmaje.

Druga naša zahteva in pričakovanje pa je, da se boste v koaliciji poenotili pri tem zakonu. Tako pomemben zakon, kot je pokojninska reforma, kot je pokojninsko-invalidski zakon, pa mora v koaliciji dobiti neko zeleno luč, neko skupno stališče. Brez tega zagotovo usoda tega zakona ne bo tista, od katere pričakujemo pozitivne rezultate v naslednjih ne samo v letih, pač pa v naslednjih desetletjih.

Tako da, kot rečeno, v poslanski skupini zakonu ne bomo nasprotovali in pričakujem vsaj ti dve stvari, ki sem ju prej omenil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v svojem imenu? Vidim več prijavljenih. Prosim, kdor želi, naj se prijavi.

Obrazložitev glasu v svojem imenu, gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Tega zakona ne morem podpreti, ker je izrazito protidelavski in protiupokojenski.

Minister DeSUSa je pripravil zakon, ki je naperjen proti zaslužnim pravicam upokojencev in delavcev. Upam, da niti en delavec ali upokojenec na nedeljskih volitvah ne bo podprl kandidata za župana, ki ga podpira DeSUS, ker se v DeSUSu gredo licemerstvo, protidelavsko in protiupokojensko politiko, čeprav se sprenevedajo in govorijo drugače. DeSUSov minister je avtor tega zakona. Zato je blef poslanske skupine prevara. Danes je poslanec vladajočih dejal, da je pokojninsko reformo treba podpreti zato, da ohranimo socialno državo.

Gospa in gospodje, socialno državo ste že napravili na račun delavcev in upokojencev. Vi je ne morete več podpreti zato, ker podpirate tajkune in tiste, ki ropajo delavce in upokojence. Vaš župan je pred časom večkrat poudaril, da je treba Hildo Tovšak zapreti. Nikdar pa nihče od vas ni rekel, da je treba zapreti topleke, kordeže in šrote, ki so tisočkrat več nagrajili zase in imajo tisočkrat večje grehe! Ko boste spravili v zapor enega od teh, potem so vaše besede o socialni državi vsaj malo resnične. Sprenevedate se, lažete ljudem, delavcem in upokojencem. Nehajte s tem! To reformo v tej fazi je treba preprečiti zato, ker gre na račun upokojencev in delavcev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Jerovšek, zlorabili ste pravico obrazložitve glasu, ne prvič. Nisem vas želel prekiniti, ker bi vam s tem dal samo možnost, da se nekorektno obnašate. Obrazložitev glasu je zato, da se pove

stališče, ne da se obtožuje, še manj pa da se volilno agitira. To vi zelo dobro veste in ste nekorektno ravnali.

Naslednji ima besedo gospod Milenko Zihlerl. Prosim gospoda Zihlerla in ostale, da ne govorijo na način, kot je govoril gospod Jerovšek.

Izvolite!

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Tudi sam ne bom podprl tega predloga, ker mislim, da ni zadosti strokovno utemeljen. Predvsem bi izhajal iz tega, da se podobni procesi dogajajo po celi Evropi. V Franciji, kjer je življenjski standard veliko višji, se pogovarjajo o upokojitveni starosti pri približno 62 letih in tako naprej. Pri nas pa predlog zakona ni dodelan, niti ni usklajen s socialnimi partnerji, niti niso upoštevane specifike naše tranzicijske dežele. Sprejetje zakona bi pomenilo skok v prepad. Ljudje niso pripravljene na takšne velike spremembe. Niti se niso finančno in z vsemi predhodnimi ukrepi pripravili na to. In bi bil šok v času krize, ki je specifika Slovenije, kajti drugod se že rešujejo iz nje, pri nas samo še tonemo naprej zaradi nekaterih procesov, ki jih ne bom omenjal.

V tej krizni situaciji vsekakor nedodelanega zakona in zakona, ki ni usklajen s socialnimi partnerji, ne kaže sprejeti.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Svoj glas bo obrazložil gospod Bogdan Barovič.

Izvolite!

BOGDAN BAROVIČ: Zakon, o katerem govorimo, je posledica več kot 130 milijonov neplačanih prispevkov v pokojninsko blagajno. Zakon, o katerem govorimo, je posledica za več kot 130 tisoč delavcev neplačanih prispevkov. Zakon, o katerem govorimo, je posledica izginulih milijonov iz pokojninske blagajne neznano kam. Zakon, o katerem govorimo, je neusklajen s socialnimi partnerji. Zakon, o katerem govorimo, je neusklajen z delodajalci. Zakon, o katerem govorimo, je neusklajen znotraj koalicije. Zakon, o katerem govorimo, bo pisal usodo neštetim Slovenkam in Slovencem. Eni bodo živeli v svojem življenju po končanem delu zelo lepo, drugi pa konca svojega življenja niti

ne bodo dokončali v pokoju. Namesto da bi si vzeli čas, zakon uskladili in z njim prišli na dan, ker je to zakon, ki bo trajal dolgo in pisal usodo, še enkrat poudarjam, vsem Slovenkam in Slovencem, namesto da bi v tej državi skrbeli, da bi dobili ukradene milijone nazaj, namesto da bi skrbeli za nova delovna mesta, da bo razmerje spet trije delavci za enega upokojenca, spet vse popravljamo z zakoni.

Oprostite, takšnega zakona Bogdan Barovič ne bo in ga ne more podpreti. Prav tako, kot tudi moji kolegi ne. Proti sem!

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Kot je bilo že rečeno, zakonu ne bomo nasprotovali.

O vprašanju mater je že vse povedal moj kolega Jakob Presečnik. Moram pa povedati, da v Sloveniji, najverjetneje tudi v Evropi ali svetu, bomo potrebovali nov družbeni dogovor. Ker tako, kot se družbe razvijajo v svetu danes, sigurno ne bo šlo naprej. Če se staramo, se staramo in temu primerno se bo treba tudi prilagoditi. Danes je bilo tudi veliko govora o tem, kako pa bodo delale gostinske delavke pri, ne vem katerih letih in tako naprej. Jaz pa mislim, da se bo tudi klientela menjala, da bomo tudi mi bistveno starejši, ko bomo tja prihajali v goste.

Rad bi pa povedal še nekaj. Državne pokojnine so tiste, zaradi katerih v nadaljevanju, v drugem branju, ne bom podprl, če se ne bo ta zadeva uredila.

Govorili smo tudi o služenju vojaškega roka. Jaz čas, ki sem ga preslušal v vojski, pozabim, ne vztrajam pri njem. Pri državnih pokojninah pa bom vztrajal.

Torej ne nasprotujem v drugem branju. Zdaj pa govorim, čemu bom nasprotoval, če ne bomo prišli skupaj.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Zakon, ki je danes pred nami, ne zadeva samo delavcev in današnjih upokojenec. Po mojem zadeva predvsem tiste, ki delavci in upokojenec še le bodo. Mislim, da o medgeneracijski solidarnosti lahko prepričljivo in utemeljeno govori samo nekdo, ki poleg nakupovalnega vozička skozi življenje potiska še otroški voziček ali pa invalidski voziček. Če se je treba danes in jutri odločiti, da bomo kakšno stvar manj dali v nakupovalni voziček, da bomo jutri in pojutrišnjem lahko vozili kakšen otroški voziček več, in zato, da bo nas, ko bomo na invalidskem vozičku, imel kdo porivati, bom jaz ta zakon seveda podprl. Kako pa naj drugače pogledam svojim otrokom v oči?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa: Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev. Za je glasovalo 38, proti 17. (Za jih je glasovalo 38.) (Proti 17.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je Zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za delo, družino in socialne zadeve in invalide kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na nadaljevanje prekinjene 7. točke dnevnega reda, to je na obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji – skrajšani postopek. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na vprašanja poslank in poslancev. Napaka! Zaznamek ni definiran.

V skladu s predlogom poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi s poslovanjem Ljubljanske banke.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 23, proti 43. (Za je glasovalo 23.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Černača bo zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Zvonka Černača glede tihih družb in tihih družbenikov, ki poslujejo s podjetji v večinski lasti ali s podjetji, v katerih ima država kontrolni delež.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 19, proti 43. (Za je glasovalo 19.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Franca Bogoviča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Franca Bogoviča v zvezi z reorganizacijo slovenske energetike.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev. Za je glasovalo 18, proti 43. (Za je glasovalo 18.) (Proti 43.)

Predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Laha bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslansko vprašanje Zvonka Laha v zvezi s poskusnim izračunom vrednosti nepremičnin.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 20, proti 43. (Za je glasovalo 20.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Andreja Magajne bo Zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo mag. Darje Radić in ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Andreja Magajne v zvezi z zaščito slovenskega gospodarstva pred nizkocenovnimi produkti iz tujine.

Gospod Magajna, izvolite!
Obrazložitev glasu.

ANDREJ MAGAJNA: Hvala lepa.

Ker v dvorani ni bilo veliko poslancev, menim, da gre za zelo pomembno problematiko, kar je potrdila tudi sama ministrica, kako zaščititi slovensko gospodarstvo pred poplavo nizkocenovnih produktov iz tujine, da bom skrajšal. Gre za to, kako se zaščititi pred neloyalno konkurenco produktov neloyalne konkurence.

Gospa Radić je že v uvodu pravzaprav potrdila, da gre za zelo kompleksno vprašanje. In tudi po njenem osebnem mnenju zelo pomembno vprašanje, o katerem bi bilo treba v prihodnje še kaj več spregovoriti v širši javnosti. Gre za res zahtevno zadevo, saj se nanaša tako na pravila mednarodne strokovne terminske organizacije, Evropske skupnosti in tudi konkretnih naših ukrepov tudi na področju kmetijstva, kako pravzaprav zaščititi nacionalno gospodarstvo pred poplavo izdelkov, ki slabijo realni sektor. Realni sektor pa je osnova naše samobitnosti in tudi suverenosti. Prosim za podporo pri tej razpravi. En mesec je časa, da se tudi temeljito pripravimo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ:
Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev. Za je glasovalo 23, proti 35.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni bil sprejet. / oglašanje iz dvorane/ Gospe in gospodje, jaz prosim za red in mir v dvorani.

Velja za vse tiste, ki vpijete prvi, in tiste, ki vpijete nazaj.

V skladu s predlogom poslanca mag. Radovana Žerjava bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje Aleša Zalarja na poslansko vprašanje mag. Radovana Žerjava v zvezi z učinkovitostjo pravosodnega sistema.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev. Za je glasovalo 19, proti 39. (Za je glasovalo 19.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Alenke Jeraj bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča in ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Alenke Jeraj v zvezi s postopki sprejemanja prostorskih načrtov.

Želite obrazložiti glas?

Izvolite, gospa Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala.

Včeraj sem oba ministra spraševala o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana.

Od trenutka, ko smo se začeli s tem ukvarjati na preiskovalni komisiji, ki jo vodim, je bilo ugotovljenih cel kup napak v postopkih. Glede na to, da minister Žarnič in tudi na splošno, da nekako velja, da je občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana nekakšen "mušter" za vse druge občine, torej za sprejemanje prostorskih načrtov tudi v drugih občinah, se nam zdi prav, da na tiste stvari, ki niso v redu, opozorimo. V preiskovalni komisiji smo ministra seznanili z mnogimi dokumenti, ki jih sam ni imel in bi bili nujni za njegovo odločanje. Na to smo ga opozorili in tudi vprašali, na kakšen način namerava ukrepati. Od ministra Žarniča konkretnih odgovorov nismo dobili. Tudi na urgenco, torej dodatno, ko je obljubil določene odgovore, sem to dobila šele včeraj kljub že pretečenemu roku. Z razliko morda od ministra Židana, ki je kljub vsemu napovedal, da bo stvari nekoliko bolj preveril in tudi sprožil ustrezne postopke, če bo ugotovil, da karkoli v občinskem prostorskem

načrtu Mestne občine Ljubljana ni bilo sprejeto skladno s smernicami, ki so jih dali nosilci urejanja prostora.

Ker gre, kot rečeno, za zelo pomemben dokument, ker praktično večina občin takšen dokument za svojo občino čaka, v primeru Mestne občine Ljubljana pa so se stvari odvijale ekspresno, in ker ni bilo podanih odgovorov na vsa vprašanja, predlagam, da o tem opravimo razpravo, torej o odgovorih obeh ministrov.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovalo je 61 poslank in poslancev. 19 jih je glasovalo za, 41 proti.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Jožefa Jerovška bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslansko vprašanje Jožefa Jerovška v zvezi z zagotavljanjem varnosti pred ekološko katastrofo.

Gospod Jerovšek, obrazložitev glasu. Izvolite!

JOŽEF JEROVŠEK: Obrazložil bom glas zaradi tega, ker je bila ta obrazložitev pomanjkljiva, ker želim, da je slovenska javnost obveščena, da se tam neki menedžerji, ki so bili kandidati vaše stranke, in z njimi povezani nekateri poslanci in tako naprej, poslanska imena, gredo dobičkarstvo na račun splošne nevarnosti, da se lahko zgodi, da bo preplavilo Dravsko polje, da bodo izgubljena življenja v Kidričevem, v Talumu. Takšno igrakanje s človeškimi usodami je neodgovorno in se ga ne gredo nikjer v celem svetu. Edino vaša stranka to podpira in vaše stranke. In to je treba poudariti in upam, da boste podprli enkrat to, da so eni vsemogočni, da si dovolijo lahko ves plen vsega denarja na račun družbe, na račun splošne nevarnosti, kajti rdeče blato, 2 milijona ton rdečega blata v Kidričevem je, če "ga diráš", kot bi rekli po neslovensko, je splošna nevarnost, kajti iz trdnega stanja se zaradi fizikalne lastnosti tiksotropije lahko spremeni v tekočino. In to se je zgodilo na Madžarskem, ta katastrofa, ki je povzročila

izgubo življenj in splošno katastrofo. In če bodo dobički in pridobitništvo na račun države pred tem, pred interesi družbe in zaščito življenj, potem ne vem, kam plovemo v tej državi. Treba je jasno in glasno povedati, nekateri vaši ljudje se gredo nedovoljene stvari v tej državi. In vas pozivam, da glasujete za splošno razpravo, kajti temu je treba narediti konec. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovalo je 60 poslank in poslancev. 19 je glasovalo za, 40 proti. (Za je glasovalo 19.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Marjana Bezjaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo mag. Darje Radič na poslansko vprašanje Marjana Bezjaka v zvezi s predlagano dodatno obremenitvijo gospodarstva, podjetnikov in kmetov.

Izvolite, gospod Marjan Bezjak, obrazložitev glasu.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo.

Včeraj sem postavil vprašanje ministrici, kako ona gleda na to in kako bo ona zaščitila, glede na to, da Vlada predlaga zakon, dodatno obremenitev zaposlenih z 10 % rastjo v letih do leta 2016. Gospodarstvo iz dneva v dan tone. Podjetja dejansko iz dneva v dan gredo v stečaje ali odpuščajo delavce, saj nismo konkurenčni. Sami vemo, da je v Sloveniji obremenitev plač na najvišji točki svetovnega ranga. S temi stvarmi bi morali enkrat zaključiti in začeti razmišljati o zniževanju davčnih stopenj. Razbremeniti paradržavne institucije in dati sredstva gospodarstvu za razvoj in zaposlovanje ljudi v gospodarstvu, ne pa v institucijah, ki ne prinašajo nič dobrega, pač pa samo strošek. Zato bi želel, da je razprava v Državnem zboru ravno s tega vidika, saj postajamo čedalje bolj in vedno dražja država na svetu, ne samo v Evropi.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovalo je 62 poslank in poslancev. Za 19, proti 43.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 21. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa in lahko noč!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. OKTOBRA 2010 OB 20.50 IN SE JE NADALJEVALA 20. OKTOBRA 2010 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 21. seje Državnega zbora.

Obveščam vas, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: dr. Peter Verlič, mag. Branko Grims, dr. Vinko Gorenak po 13. uri, Alojz Posedel, mag. Štefan Tisel in Franc Jurša. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA – TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RADIOTELEVIZIJI SLOVENIJA, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavnici Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona. Besedo ima Majda Širca, ministrica za kulturo.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Lep pozdrav, spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Smo v zadnji, sklepni točki obravnave zakona o RTV Slovenija in mogoče je prav, da naredimo hiter pregled, da bi utrdili vedenje in zavedanje odločitev pri sprejetju tega zakona.

Naj najprej povem, da predlog zakona ohranja osnovno organizacijsko strukturo RTV, vendar jo spreminja tako po vsebini kot pristojnostih, in to na način, ki naj zagotovi optimalno delovanje organizacije v vsebinskem in poslovnem delu. Zakon ne spreminja tistih dosedanjih rešitev, ki so se v praksi izkazale za uspešne, prav tako pa Republika Slovenija še naprej ostaja edina ustanoviteljica in lastnica RTV Slovenija.

Statusna oblika RTV Slovenija se spreminja iz javnega zavoda v samostojno pravno osebo javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena. Gre za posebno sui generis ureditev – mimogrede, sui generis je na nek način že sedaj –, ki delovanje RTV Slovenija opredeli v zakonu, za nepredvidljive situacije pa napoti za uporabo zakonskih določil, veljavnih za zavode. To ob zagotovljeni pravni varnosti omogoča zadostno razlikovanje od okorele zavodske ureditve in omogoča nov način korporativnega upravljanja. S tem je povečana fleksibilnost delovanja zelo potrebna, hkrati pa je zaostrena odgovornost članov organov RTV Slovenija. Velika večina konstitutivnih elementov zavodske ureditve je v predlogu urejena drugače, se pravi glede uslužbencev, premoženja, sistema korporativnega upravljanja, osebne odgovornosti članov organov RTV Slovenija, načina njihovega imenovanja in načina financiranja, če na kratko povzamem. Potreba po natančni sui generis ureditvi izhaja ravno iz prakse delovanja RTV Slovenija, ki kaže na to, da nasilno pokrivanje drugačnih oblik delovanja in poslovanja s formo javnega zavoda vodi v številne težave, nejasnosti in tudi na rob zakonitosti. Posebna statusna oblika zato pomeni bolj transparentno delovanje, saj so vse pomembnejše finančne odločitve v zakonu do potankosti urejene.

Predlog zakona torej uvaja določene inštitute, kot so način imenovanja članov organov, drsno določanje višine prispevka brez vpliva izvršilne oblasti, večjo neodvisnost zaposlenih od plačnega sistema javnega sektorja in podobno, kar pa vse zagotavlja večjo avtonomnost javne radiotelevizije in tudi večjo neodvisnost.

Predlog zakona uvaja tudi pomembno novost, sankcije za upravo, in to v primeru neizpolnjevanja javne službe, kot je opredeljena, in doseganja zahtevanih deležev programskih vsebin, česar sedaj ni bilo. S tem se preprečuje komercializacija in ohranja prvenstvena naloga RTV Slovenija, to pa je kvalitetno izvajanje javne službe, seveda odvisno tudi od optimalnih kadrovske rešitve, ki jih omogoča sama struktura in ogrodje tega zakona.

Na koncu naj povem še to, da je v dosedanji obravnavi v okviru Državnega

zboru prišlo do nekaterih pomembnih izboljšav besedila predloga zakona. Med temi velja še posebej izpostaviti 3. člen, ki ureja splošna načela definicije javne radiotelevizije, ter spremembo dosedanjega 3., sedaj 4. člena, ki v okviru javne službe vrača tako imenovani parlamentarni program.

S temi in tudi z nekaterimi drugimi rešitvami, drugimi manjšimi izboljšavami, ki smo jih skrbno uskladili v dosedanjem postopku, za to smo si vzeli tudi čas ne samo v okviru parlamentarne obravnave, temveč skrbnega strokovnega posvetovanja znotraj pripravljanja zakona, menimo, da je zakon primeren za dokončno potrditev na tej obravnavi in za bodoče boljše delovanje javne RTV Slovenija. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil mag. Vasja Klavora.

Prosim.

MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica, spoštovane poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini DeSUS se strinjamo, da je čas za prevetritev naše osrednje medijske hiše. Ugotavljamo, da se z zakonom želijo vtakati v radiotelevizijo zelo pomembna načela, ki po svoji vsebini in sporočilu sledijo poslanstvu, ki naj ga javna nacionalna radiotelevizija izpolnjuje v korist uporabnikov, zato bomo zakon tudi v tretjem branju in v končni predlagani vsebini podprli.

Ključne nove točke v razmerju do veljavnega zakona se nanašajo na statusno preobrazbo javnega zavoda v samostojno pravno osebo javnega prava posebnega nacionalnega in kulturnega pomena. S tem bo postala neke vrste sui generis gospodarska družba v nacionalnem interesu. Zanj po posebnih določil tega zakona veljajo glede na potrebe in zahteve konkretnih situacij tudi določila predpisov, ki urejajo področje javnih zavodov.

Naloge nacionalne medijske institucije so bistvenega pomena za slehernega državljana in prebivalca v Republiki Sloveniji. Zato nekako vidimo smisel v predlogu, da javna RTV preko svojih

programov zagotavlja optimalne možnosti za celovito informiranost, široko in vsestransko razgledanost in ob tem zadovoljivost potreb prav vsakega televizijskega uporabnika. Ocenjeno je, da se to da in mora doseči preko javnega servisa, ki podaja roko tržni usmerjenosti. Komerzialna dejavnost je danes v tržno naravnem okolju nujna za preživetje, zato s podporo uvedbi takih dejavnosti znotraj RTV v naši poslanski skupini nimamo težav sploh zaradi tega, ker bo z zakonsko ureditvijo možna transparentnost, poleg tega pa ostaja primarno poslanstvo naše nacionalke še vedno delovanje v javnem interesu.

Prenova nacionalke je potrebna in strinjamo se s predlagateljem, da je to v luči povečanja njene avtonomije in neodvisnosti v odnosu do centrov politične in kapitalske moči v doseganju optimalne učinkovitosti poslovanja, ki mora biti usmerjena v visoko kakovost programov, uvajanje novih tehnologij in storitev ter visoko dostopnost različnih vsebin za posamezne cilje skupine, ki morajo biti zajete prav vse, ki krojijo naš ozemeljski prostor, in tudi tiste, ki ohranjajo slovensko identiteto zunaj meja.

Ključna novost, ki jo glede na veljavno ureditev prinaša novi zakon, ki je po našem prepričanju veliko bolj primerna, je tudi oblikovanje, struktura in odgovornost programov družbe oziroma njenih članov.

Ko je bilo rečeno, bomo svoje glasove namenili v podporo zakonu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Ne želim reči, da se mi zdi nesmiselno, vsekakor pa smo v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke skrajno pesimistični glede naših pričakovanj pri upoštevanju naših in sploh opozicijskih pripomb in stališč, ki so, ko že trikrat ali štirikrat opozarjamo na nekatere nesprejemljivosti in nepravilnosti, v predmetnem predlogu zakona o RTV Slovenija.

Kljub temu smo si vzeli čas in opravili natančen pogled v urejenost področja, vezanega na javne radiotelevizije, v nekaterih drugih primerljivih evropskih državah in naša splošna ugotovitev je, da povsod obstajajo različne specifične rešitve ali ureditve. Drži, da bolj ali manj sledijo evropskemu dogovoru o financiranju in delovanju javnih radiotelevizij, to je amsterdamskemu protokolu iz leta 1997, po katerem se daje deželam članicam dokajšnjo svobodno odločanje o obliki delovanja in financiranja – z eno samo bistveno omejitvijo, to je, da financiranje ne sme vplivati na tržne pogoje v EU oziroma ne sme biti v nasprotju skupnim interesom.

Tako nam je res dopuščeno, da si uredimo našo nacionalno radiotelevizijo po svoji lastni slovenski meri in prepričanju, kakšna nacionalna RTV bo najbolje koristila in zadovoljevala želje in potrebe Slovenk in Slovencev. Žal v Slovenski nacionalni stranki menimo, da s sedaj že skoraj dokončno obdelanim predlogom nismo bili prav srečne roke. Predlagatelj sicer navaja kar nekaj zvenečih ciljev, ki naj bi jih dosegli s tem novim zakonom o RTV Sloveniji. Ti so, če omenim le nekaj najbolj spodbudnih, na primer povečanje avtonomije javnega servisa v odnosu do centrov politične in kapitalske moči na področju informiranja in ustvarjanja programskih vsebin; zagotavljanje večje učinkovitosti poslovanja, ki bo usmerjeno v večjo kakovost programov, hitrejše uvajanje novih tehnologij, večjo dostopnost vsebin za posamezne cilje skupine; dopolnjene zakonske rešitve, ki naj ne bi bile usklajene s pravom EU in prenos zahtev v notranji pravni red, s poudarkom na preglednosti delovanja javne RTV in zagotavljanja izvajanja načela finančne preglednosti; pa še kakšnega bi našli.

S tem namenom naj bi tudi prišlo do statusne preobrazbe javnega zavoda RTV Slovenija v samostojno pravno osebo javnega prava posebnega nacionalnega in kulturnega pomena. Kot takšen naj bi bil zavod tudi vpisan v sodni register. Žal v tem smislu nismo vsi enakega prepričanja in imamo različna mnenja o realnosti uresničitve prej omenjenih ciljev. Tako ni bil sprejet noben amandma opozicijskih poslanskih skupin, niti se predlagatelj ni preveč ukvarjal s problemom oblike zakona sui generis, ki za

RTV Slovenija po našem mnenju ni primeren, saj novi status nikakor ne zagotavlja večje neodvisnosti od političnega in kapitalskega vpliva, kar sem omenil kot enega od najpomembnejših ciljev predloga zakona. Tudi trditev, da bo takšna statusna oblika zagotavljala bolj transparentno delovanje in poslovanje RTV Slovenija, ni prav prepričljiva. Že vrsto let pozitivno poslovanje zavoda dokazuje, da dejansko ni potrebe za takšno spremembo. Da ne govorimo o ignoriranju amandmajskih predlogov Sindikata novinarjev Slovenije in koordinacije novinarskih sindikatov RTV Slovenija v zvezi s splošnimi načeli avtonomije novinarskega dela, ki zavezujejo zavod tudi po ustavi. In da ne omenjam Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev RTV Slovenija, saj njihov dopis ste verjetno vsi kolegi poslanke in poslanci dobili. In ne nazadnje, kot ste vsi seznanjeni, ugotavlja naša Zakonodajno-pravna služba številne pomanjkljivosti in vprašljivost skladnosti vsebine predmetnega predloga zakona z Ustavo Republike Slovenije in pravnim sistemom. Mislim, da je bilo takšnih zadržkov, pomislov in pripomb na desetine. Žal je bilo le malo tega upoštevano v končni verziji predloga. Ne spomnim se primera predloga zakona, ki bi imel toliko pomanjkljivosti, ki bi sprožale toliko pravnosistemskih pomislov, no, če odmislimo včerajšnji predlog pokojninskega zakona.

Zato iz te razlogov in zaradi mnogih drugih zadržkov in pomislov v Slovenski nacionalni stranki tega predloga zakona o RTV Slovenija ne bomo podprli in bomo v poslanski skupini glasovali proti.

Ker mi je ostalo še nekaj časa, bi to izkoristil, da tudi širšo slovensko javnost seznanim z dopisom in z nekaj treznih, utemeljenih mnenj, stališč Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev RTV Slovenija, ki ugotavljajo, da se skozi zakon nakazuje korak k marginalizaciji kulturnih in umetniških vsebin na radiu in televiziji in posredno rušenju enega od stebrov nacionalnosti. Se popolnoma strinjam. In tudi, da spremembo statusa RTV Slovenija podpira le zunanji zastopnik poklicnih novinarjev. To pa je za ustvarjalce kulturnih in umetniških vsebin nesprejemljivo. Kot da je zakon o RTV Slovenija spisan zgolj za utrditev sprege, ki je v obrazložitvi predstavljena s trditvijo, da bo

zakon omogočal večjo avtonomijo novinarskega poklica. In ne nazadnje zaključna misel Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev RTV Slovenije, "nesistemsost, pravna nedorečenost in odmik od prave namembnosti nacionalne radiotelevizije so idealna podlaga za finančno in vsebinsko razgradnjo javnega zavoda RTV Slovenija". Polagam vam na srce, da v nadaljevanju razmislite o tem. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavci, poslanke in poslanci!

Po mnenju Poslanskega kluba Liberalne demokracije so specifične javnih medijev, v tem primeru RTV Slovenije, po katerih se razlikuje od državnih in zasebnih medijev, določene v odnosu do civilne družbe. Slednja bi morala imeti odločitev vpliv tudi na delovanje RTV Slovenija.

Tako novi zakon s postopkom imenovanja članov sveta in z njegovo 17-člansko sestavo to tudi omogoča. Ta rešitev predstavlja bistveno razliko od sedaj veljavnega zakona. Gre za sestavo, ki predstavlja raznolikost skupin, ki sestavljajo civilno družbo. Sicer pa je poglobljen problem medijske regulacije ravno v tem, da posega v številne interese nosilcev družbene moči. Najti ravnotežje med pogosto izključujočimi se interesi različnih akterjev, kot so denimo lastniki, ki jim mediji služijo kot sredstvo maksimiranja dobička, oblastne institucije in civilnodružbene skupine, je temeljni problem tovrstne regulacije, ki zaradi tega nujno sproža tudi konflikte.

V LDS podpiramo predlog zakona. Naj navedem le nekaj argumentov za to podporo. Podpiramo ga predvsem zato, ker večja avtonomija RTV Slovenija v odnosu do politične in kapitalske moči. Javna RTV Slovenija mora služiti javnemu in nacionalnemu interesu ne pa sektorskim, političnim in ekonomskim interesom. Sedanj še veljavni zakon je omogočil ravno nasprotujoče si učinke. Omogočil je politizacijo RTV Slovenija. Civilna družba je

za prejšnjo vladajočo garnituro postala moteč in nepotreben element. Razglasila jo je zgolj za masko političnih strank. Sicer pa je težko izbrati najboljšega med mnogimi dokazi za to, na kakšen način se je politika vmešavala v delo javnega servisa RTV Slovenija bodisi posredno bodisi neposredno.

Nadalje. Novi zakon v Poslanskem klubu LDS podpiramo zato, ker uvaja preglednost med javnim in zasebnim, ker uveljavlja mehanizme za večjo učinkovitost poslovanja, kar bo omogočilo tudi večjo kakovost programov, učinkovitejše uvajanje novih tehnologij in storitev. Pri tem v LDS obžalujemo, da se več pozornosti ni namenilo zapletenim vprašanjem televizijskega medija kot takega, ki se s hitrim razvijanjem aplikacij digitalne tehnologije vse bolj bliža sintezi z internetom. Glede unikatne ureditve statusa sedanjega javnega zavoda RTV Slovenije in izločitve zaposlenih na RTV iz sistema javnih uslužbencev, je treba povedati, da zakon uredi posebno ureditev, za situacije, ki jih morebiti ne ureja, pa zakon določa, da se uporablja zakonodaja, ki se je uporabljala do sedaj, torej enako kot v primerih drugih javnih zavodov.

Po mnenju predlagatelja, s katerim se lahko strinjamo tudi v LDS, gre za prožnejšo ureditev od sedanje zavodske ureditve, in to tako, da se bo lahko opravljajo z večjo odgovornostjo in večjo odgovornostjo vseh članov organa RTV Slovenija.

O predlagani spremembi statusa zaposlenih je treba znova poudariti, da v veljavi še naprej ostanejo njihove pogodbe o zaposlitvi, enaka ostanejo delovna mesta, še vedno se za njih uporabljajo določbe veljavnih kolektivnih pogodb in zakona o sistemu plač v javnem sektorju, in to vse do takrat, dokler se ne izpogajajo z vodstvom za drugačno ureditev, ki pa brez njihovega soglasja ni mogoča. To želimo še posebej poudariti.

Plačni sistem zaposlenih na RTV se določi s kolektivno pogodbo RTV Slovenija, ki jo sklene uprava po predhodnem soglasju nadzornega sveta in reprezentativni sindikati v RTV Slovenija. Položaj zaposlenih je v tem smislu zaščiten tako v prehodu, ker glede na dikcijo zakona po našem mnenju ne more biti govora o posegih v kakršnekoli pravice, kot, glede na določbe 57. člena, tudi v prihodnosti.

V Poslanskem klubu LDS podpiramo večanje avtonomije, in to odločno, torej avtonomije novinarjev, strokovno, finančno in racionalno RTV, ki mora kot javna služba v javnem interesu uresničevati interese prebivalcev in prebivalcev Republike Slovenije. V tem smislu je ta zakon zagotovo precejšnji napredek.

V Poslanskem klubu LDS smo prepričani, da mediji, ki se sprevržejo v center moči ali jih monopolizirajo centri moči, niso več mediji, temveč so orodja za uveljavljanje interesov ozkih skupin in pritiskov ter uveljavljanje določene moči. Takšni mediji niso in ne morejo biti javni servis. Takšni mediji so omejitve demokracije, katere podmena je participacija državljanov pri oblikovanju odločitev. Zato mora RTV Slovenija delovati v interesu javnosti kot celote in zaradi javnosti kot celote. V nasprotnem primeru bi bilo bolje, da je ne bi bilo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Narodnih skupnosti bo predstavil dr. László Göncz. Prosim.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavci, poslanke in poslanci!

Naj uvodoma povem, da kljub pomislekom v zvezi s predlagano rešitvijo novega statusa Radiotelevizije Slovenije, razlage o dosedanji fazi sprejemanja zakona nas niso v celoti prepričale, bo z moje strani predlagani zakon deležen podpore. O nekaterih dvomih, ki smo jih v zvezi z določenimi rešitvami in dopolnitvami zakona v prejšnjih razpravah izpostavljali, danes v okviru tretje obravnave zakona ne bom več govoril.

Vzrok za podporo zakonu so predvsem pozitivne vsebinske rešitve, prevladalo pa je dejstvo, da smo v okviru narodne skupnosti in naše poslanske skupine zadovoljni z določbami zakona o Radioteleviziji Slovenija, ki se nanašajo na RTV programe omenjenih skupnosti. Kot smo že v preteklih tednih večkrat poudarjali, so bila na tem področju usklajevanja sicer dolga in težka, vendar uspešna in korektna, rezultat

česar je bistveno boljše zakonsko besedilo na tem specifičnem področju, kot se je prvotno predlagalo. Menim, da je to v korist tako narodnim skupnostim oziroma izvajalcem narodnostnih RTV programov kot tudi predlagatelju zakona in zakonodajalcu.

Naj spomnim, da je v predlaganem besedilu zakona za tretje branje primerno rešena zastopanost narodnih skupnosti v Svetu RTV, nadalje tudi vprašanje kompetenc programskih komisij narodnih skupnosti za njune RTV programe ter nekatera druga pomembna vprašanja z vidika organiziranosti in vodenja narodnostnih RTV centrov. Formalno se tudi lahko šteje za uspeh, da smo na področju financiranja narodnostnih programov v primerjavi s precej slabšo prvotno predlagano verzijo uspeli ohraniti dosedanja oblika financiranja. Žal pa že težave v proračunih za leti 2011 in 2012 potrjujejo naša predhodna opozorila, da je tudi ta dosedanja oblika in tudi predlagana oblika financiranja precej ohlapna in ne zagotavlja potrebne stabilnosti na področju optimalnega izvajanja programov. Nedorečene določbe, kar se tiče konkretnega razmerja finančnih deležev iz RTV prispevka in državnega proračuna, v precejšnji meri vplivajo na kontinuirano podhranjenost RTV programov italijanske in madžarske narodnosti. S problemom se srečujemo tudi v sedaj, kot sem že omenil, predlaganih proračunih in zgolj upamo lahko, da bomo z vloženimi amandmaji ob dobri volji vladajoče koalicije in drugih poslancev do neke mere uspeli. Urejanje financiranja narodnostnih RTV programov torej v zakonu ostaja na dosednji ravni oziroma v dosednji obliki, kar je v danih okoliščinah z vidika sprejemanja novega RTV zakona sprejemljivo, vendar omenjena določba optimalne rešitve nikakor ne prinaša.

Na koncu mi dovolite še to, da zaželim vsem nam, predvsem pa RTV, da bo novi zakon popestril ter vsebinsko in z vidika kvalitete okrepil vse programe, ki jih izvaja Radiotelevizija Slovenije, kar je nedvoumen interes vseh državljanov Republike Slovenije ter ostalih zainteresiranih gledalcev in poslušalcev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Majda Potrata.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavcema, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zavedamo, da je vsako poseganje v medijsko zakonodajo zelo občutljivo, deležno posebne pozornosti zainteresirane javnosti, ki nujno polarizira in ob kateri se le stežka doseže vsesplošni konsenz. Prepričani pa smo, da spremembe, ki bi bile same sebi namen, nimajo nobenega smisla in v javnosti ne bodo dobile podpore, če ne bomo znali odgovoriti na temeljno vprašanje, in sicer, ali novi zakon zagotavlja kakovosten javni servis, kar bo posledično vrnilo zaupanje v javno radiotelevizijo in bo zaustavilo zlasti padanje gledanosti televizijskih in zagotovilo visoko poslušanost radijskih programov. Ko smo si v Poslanski skupini Socialnih demokratov pred tretjim branjem zakona skušali odgovoriti na to temeljno dilemo, smo ugotovili, da lahko zakon podpremo. Izjemi se bosta pa tako sami razkrili.

Novi zakon končuje zakonodajni postopek sredi mandata, čeprav je bilo med ljudmi mogoče slišati zahteve po hitrem ukrepanju. Vendar smo se odrekli hitrim kadrovskim menjavam in se lotili priprave zakona, ki mu je osnovo postavila stroka. 20-članska delovna skupina medijskih strokovnjakov je tako povedala svoje, politiki pa prepustila odgovornost za predlog, ki je v tretji obravnavi. Prepričani smo, da se je v pripravi in med sprejemanjem v središče postavljalo prav vprašanje, ali predlagane rešitve sledijo temeljnemu cilju, to je zagotavljanju kakovostnega javnega servisa, ker mora ta imeti absolutno prednost pred zahtevami in pričakovanji posameznih interesnih skupin.

Za Poslansko skupino Socialnih demokratov je zato ključno vprašanje, ali je svoja stališča imela možnost povedati tudi zainteresirana javnost. Pa pogledjmo, kako je tekla obravnava. Najprej se bom zaustavila pri mnenju zainteresirane javnosti, ki je imela priložnost izreči se o osnutku zakona o RTV

Slovenija na javni predstavitvi mnenj sredi marca letos. Treba pa je opozoriti, da se je besedilo od takrat do obravnave v Državnem zboru spremenilo. Predvsem so postale jasnejše določbe o pravnem statusu RTV Slovenija in določila o nagradah zaposlenim, upravi in nadzornemu svetu. V razpravi smo slišali različna mnenja, in sicer, da se uvaja sistem gospodarskih družb, da je porazdelitev časa med volilno kampanjo nepravilna, da morata biti v svetu predstavnika obeh avtohtonih narodnostnih skupnosti, da bi bilo treba najprej sprejeti novelo zakona o medijih, da bi bilo treba uvesti soglasje zaposlenih pri imenovanju odgovornih urednikov, da je z uvrstitvijo zaposlenih v sistem javnih uslužbencev plačni sistem postal bolj urejen in transparenten, da bi bilo treba predvideti direktorja radia in TV za italijansko in madžarsko narodno skupnost, da je treba v zakonu jasno definirati vlogo regionalnih centrov, da bi zaposleni morali ostati javni uslužbenci, da so invalidi nezadovoljni z manjšim številom članov v svetu. Natančen pregled pripomb pokaže, koliko od njih je sprejetih v končno besedilo.

Ker je pri večini zakonov mogoče slišati očitke o neupoštevanju socialnih partnerjev, naj omenim, da je iz poročila Ministrstva za kulturo o usklajevanju predloga mogoče povzeti, da je bilo upoštevanih 11 predlogov sveta delavcev RTV Slovenija in 9 reprezentativnih sindikatov RTV Slovenija. Pripominjam pa, da številke ne povedo vsega, saj gre za različno obsežne spremembe z različno pomembnimi posledicami in učinki.

Poslansko skupino Socialnih demokratov je presenetilo, da med zaposlenimi ni enotnega mnenja o tem, kakšen naj bo njihov status. Spomnimo se namreč, na kakšen odpor je naletela uvrstitev novinarjev med javne uslužbence. Znani so številni zapleti, celo nepravilnosti v zvezi s plačno reformo ob koncu prejšnjega mandata, kar je morala reševati zdajšnja vlada. Zlasti strokovnjaki so na predstavitvi mnenj opozarjali, da v nobeni državi niso zaposleni v javnem servisu javni uslužbenci. Nekateri so bili razočarani nad parcialnostjo izraženih interesov in slišati je bilo poziv politiki, naj s sprejetjem zakona naredi konec temu, da je ta institucija politični poligon. Dejstvo pa je, da noben zakon sam po sebi

ne prinaša avtonomije, ampak se je zanjo treba znati boriti in pogajati. Seveda pa je za Poslansko skupino Socialnih demokratov bistveno, da Predlog zakona o RTV Slovenija krepi vlogo zaposlenih v najpomembnejšem organu RTV Slovenija, v svetu, kjer bodo imeli zaposleni tudi v bistveno manjšem svetu 3 predstavnike. Razmerje se je z 29 zmanjšalo na 17.

Kaj se je še dogajalo z zakonom v obravnavi na matičnem delovnem telesu in na drugi plenarni obravnavi? Prvič. Izrecno je zapisano, da je edini ustanovitelj in lastnik RTV Slovenija Republika Slovenije. To je bil poslanski amandma, ki ga je odbor sprejel. Očitno nerazumevanje spremembe statusa RTV Slovenija, ki ostaja javna, izhaja po moje iz prvotnega osnutka novega zakona, ki je predvidel vpis nove organizacije v register gospodarskih družb in bi zanjo veljala pravila delniških družb. Predlog zakona temu ni sledil. Po široki javni razpravi je bila sprejeta odločitev, da RTV Slovenija postane pravna oseba javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, za katero se, če posamezne zadeve v zakonu niso drugače urejene, uporabljajo zakoni, ki urejajo javne finance, računovodstvo pravnih oseb javnega prava, javno naročanje in zavode. Poleg tega do ureditve obdavčitve v zakonu, ki ureja obdavčitev pravnih oseb, se RTV Slovenija šteje za zavezanca, ki opravlja nepridobitno dejavnost. Poglavitna kritika zakonu je, da naj bi pravni status omogočil komercializacijo javnega servisa in bi preusmeril njegovo delovanje v pretežno pridobitno dejavnost. A poleg že omenjenih je varovalka pred komercializacijo tudi določilo tretjega odstavka 6. člena, da mora uprava vsako leto pripraviti poročilo o zagotavljanju večinskega deleža kulturnih, umetniških, informativnih, dokumentarnih in izobraževalnih vsebin. Če večinski delež teh vsebin ni zagotovljen, svet začne postopek za razrešitev članov uprave.

Drugič. Posebej so omenjeni pripadniki narodov nekdanje Jugoslavije kot skupnosti, za katere mora RTV Slovenija pripravljati programske vsebine. S tem se poudari pomen narodnih skupnosti republik nekdanje Jugoslavije, ki so imeli dejansko konstitutivno vlogo v vseh republikah bivše države in so enakopravno integrirani v slovensko družbo. Zagotavljajo se pogoji, ki omogočajo ohranjanje njihove identitete, kar

je tudi ena izmed pomembnih nalog pluralne javne televizije. Z dopolnitvijo sledimo mnenju varuha človekovih pravic in številnim nevladnim organizacijam, ki opozarjajo, da so v Sloveniji tudi druge narodne skupnosti, katerih pripadniki z mesečnim prispevkom financirajo delovanje javne Radiotelevizije, zato na institucije Republike Slovenije naslavljajo pobude za zagotavljanje programskih vsebin o njihovih skupnostih v javnem mediju. Varuh človekovih pravic je tako v poročilu za leto 2008 med drugim Državnemu zboru priporočil opredelitev do pobud za sprejetje dodatnih ukrepov za spodbujanje, razvoj in ohranitev identitete za tiste manjšine, ki v ustavi niso posebej opredeljene. Med ključne politike varuh uvršča prav prisotnost v javnih medijih. V poročilu za leto 2009 varuh ugotavlja, da na teh področjih ni bilo napredka. Podobno priporočilo v zvezi z navedenimi narodnimi skupnostmi Sloveniji daje tudi Svet Evrope v okvirni konvenciji za varstvo narodnih manjšin. Odbor ministrov Sveta Evrope po priporočilu svetovalnega odbora namreč slovenske oblasti poziva, da je treba poiskati načine za povečanje državnih pomoči pri njihovih prizadevanjih za razvoj identitete prek izobraževanja, kulture in medijev.

In ne nazadnje, razprava na odboru je pokazala, kako nizko je zavedanje o pomenu teh narodov v našem prostoru, zato je njihova omemba v normativnih aktih te države nujna. Zanimivo je, da so nasprotniki te določbe govorili o tem, da so ti narodi že tako omenjeni med, navajam, "drugimi narodnimi in etničnimi skupnostmi v Republiki Sloveniji", konec navedka, a v isti sapi dodali, kako bo ta določba imela finančne posledice. Po tej logiki so torej strošek že danes. In samo spomnim naj, s kakšno težavo so se uveljavljale tudi pravice senzornih invalidov v medijih, prav tako na opozorila varuha človekovih pravic in civilne družbe.

Tretjič. V zakonodajnem postopku se je prisluhnilo tudi italijanski in madžarski narodni skupnosti. Tako bosta le-ti imeli vsaka svojega predstavnika v svetu, ki ga bosta imenovali neposredno. Prej je bil predviden le en predstavnik, ki bi ga skupnosti imenovali posredno prek predsednika republike. Na predlog narodnih skupnosti je bil sprejet tudi amandma, ki

določa, da programski odbori za narodne skupnosti dajejo soglasje k imenovanju vodstvenih delavcev narodnostnih programov ter odločitvam uprave v zvezi z narodnostnimi programi.

Četrtrič. Nedvoumno je postalo, da javna RTV zagotavlja avtonomnost, pluralizem, svobodo oblikovanja mnenj, to je bil predlog Poslanske skupine SDS – toliko glede tistega, da ni bil noben opozicijski predlog sprejet – četudi je to že prej jasno navedeno v besedilu 5., sedaj 6. člena. Naj opozorim na to, da je v 6. členu 28 različnih postavk, ki jih mora RTV Slovenija uresničevati v okviru obveznosti javne službe glede vsebin, programov in storitev. In vse to je že implicitno vključeno v ta člen. Vendarle smo prisluhnili temu, naj bo to vključeno, da bo brez kakršnegakoli dvoma, da je to jasen namen pripravljavcev zakona.

Petič. V okviru javne službe se ohranja tretji parlamentarni program. Glede parlamentarnega programa smo imeli v Poslanski skupini Socialnih demokratov različna stališča. Po eni strani naj bi trenutna ureditev dopuščala večje možnosti za predstavitev stališč ter obravnavo tem, ki v siceršnji dnevnoinformativni program težje zaidejo ali ne pridejo tam do izraza. Po drugi strani pa naj bi program preraščal namen ustanovitve, torej prenašanja sej Državnega zbora, Državnega sveta in Evropskega parlamenta. V Poslanski skupini Socialnih demokratov verjamemo, da bo umestitev, kot jo določa zakon, omogočila bolj kvalitetno oblikovanje obstoječega programa.

Šestič. Na seji matičnega delovnega telesa je bilo na predlog invalidov sprejeto določilo, da člane v programski odbor za invalide po novem predlaga nacionalni svet invalidskih organizacij in ne reprezentativna združenja invalidov.

Pomembni dopolnili sta tudi sedmo in osmo, in sicer, da zagotavljanje kakovostnih glasbenih vsebin in glasbena produkcija postaneta del javne službe ter da je ena izmed pristojnosti uprave tudi zagotavljanje strokovnega izobraževanja zaposlenih na RTV. To je bil predlog zaposlenih na RTV.

Zakaj sem omenila teh osem točk, ki jih štejemo Socialni demokrati za pomembne izboljšave prvotnega predloga zakona? Zato, da bi na konkretnih primerih dokazala, kako je zakon v zakonodajnem postopku doživljal

pomembne spremembe, nisem omenjala vseh tistih dopolnil, ki so sledila pripombam Zakonodajno-pravne službe in tako je pred nami v tretji obravnavi Predlog zakona o RTV Slovenija, ki ga v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo z omenjenima izjemama.

Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Aleksander Zorn.

Prosim.

ALEKSANDER ZORN: Lepo pozdravljeni. Spoštovani!

V Slovenski demokratski stranki zakona oziroma predloga ne bomo podprli.

Za to je precej razlogov, o katerih smo že govorili, to je navsezadnje tretjič pred tem zborom. In nekatere bom ponovil, večine pa ni treba. Naj pa povem, da ima zakon svojo zgodovino. Ta zgodovina se začneja v prejšnjem mandatu pri prejšnji vladi, ko je bil sprejet nov zakon o RTV, ki je naletel na burne odzive s strani takratne opozicije, ki so se izkazali, da so pravzaprav neumestni. Ni se zgodila nobena kadrovska strahotna zamenjava, noben cunami ni nastopil. Nič takega ni bilo. Edini očitek, ki je od tega vsega ostal, je, da je svet preštevil. Vse ostalo se je v teh štirih letih izkazalo, da dobro funkcionira. Se pravi, da je sprememba prejšnjega zakona bila prej prestižne narave, za katero se je zavezala koalicija. Vendarle pa se skriva za to zamenjavo še nekaj, o čemer bomo morali govoriti. Ampak še nekaj. Kljub strašnim burnim odzivom na prejšnji zakon, je zakon dobil referendumsko potrdilo. To je zelo pomembno. Težko to vzporejam s tem zakonom, ki tako rekoč ni dobil dovolj močno potrdilo, razen v koaliciji. Velikanski del zaposlenih ga ne sprejema, velikanski del javnosti, ki se ukvarja z zakonodajo, ali strokovnjakov, če hočete, ga ne sprejema, ne sprejemajo ga nekateri sindikati, zaposlene sem že omenil in tako naprej. Nanj pa je imela bistvene pripombe tudi Zakonodajno-pravna služba. In te pripombe še držijo. V prvi varianti zakona, ki ga je ministrstvo umaknilo, ker je modro spoznalo, da ne bi vzdržal ustavne presoje, se je pojavila

nenadoma gospodarska družba, ki se ji reče delniška družba in se sedaj skriva za drugim imenom. Ta delniška družba pa je gospodarska družba take vrste, da ne more pobirati naročnine. Ko se je to izkazalo, je bil zakon umaknjen in sedaj imamo drugačno imenovanje. Namesto javnega zavoda posebnega kulturnega in nacionalnega pomena smo dobili samostojno pravno osebo javnega prava posebnega pomena. Ampak kljub temu, da je spremenjeno ime, ki je nekoliko manj radikalno, kot je kakšna delniška družba, pa so osnovne značilnosti gospodarske družbe ostale, če to hočemo ali ne. In pravna služba je na to opozorila. Zato še zmeraj ostaja temeljno vprašanje, ali je lahko kakšna samostojna pravna oseba javnega prava takšna, da lahko pobira naročnino od vsakogar, ki ima elektriko. Tisti hip, ko bo nekdo sprožil spor pred Ustavnim sodiščem, češ, da tega noče plačevati, se bo odkrilo, kaj to zares pomeni. Kaj takšna družba zares pomeni?

Še nekaj. Če je to družba, ki ima mnogo značilnosti gospodarskih družb, potem je ta zadeva, ki ji pravimo sui generis, vendarle takšna, da bo treba spremeniti precejšen del zakonodaje, da bo lahko pobirala naročnino oziroma težave so tudi drugod. Ampak če bo že registrirana, ali bo zares lahko opravljala svojo dejavnost? Na kakšen način? Kot javni zavod ali kot gospodarska družba? In zaposleni. Zaposleni v gospodarstvu imajo drugačne panožne pogodbe, drugačne sindikate in sploh drugačen odnos do dela in so drugače zaposljivi in odslovljivi. Javni uslužbenci imajo glede tega povsem drugačno usodo in so tako rekoč, vsaj v sedanji zakonodaji, večni. Kateri del bo torej gospodarski in kateri bo javni, kateri bo zaščiten, kot so javni uslužbenci, kateri bo tako slabo zaščiten, kot so uslužbenci v gospodarstvu, je velikansko vprašanje. In nastal bo znotraj podjetja kaos, kajti treba je povedati, da bodo morale biti pogodbe z vsakim zaposlenim posebej podpisane na novo. Tam se bo razporedilo tudi delo na novo, kajti pri pogodbah se to vedno zgodi, opis delovnih nalog bo drugačen, plače bodo drugačne, zaščite bodo drugačne in nastal bo precejšen kaos, da ne rečem še kaj drugega. Posebej zato, ker se bo kmalu izkazalo, da je ta mešanica gospodarstva in javnega lahko takšna, da se

bodo marsikateri zaposleni raje odločali za ta ali oni sindikat, za to ali drugo varianto, ki naj bi ga bolj zaščitila. To je tista težava, ki vam jo napovedujem. In ni edina.

Druga je komercializacija, o kateri smo že govorili v dvakratni razpravi. Gospodarska družba mora skrbeti zase, mora skrbeti za tisto, za kar je ustvarjena, to je profit. Gospodarska družba se mora preživeti, to je njena naloga, sicer je popolnoma nesmiselno, da jo ustanovljamo. Če misli gospodarska družba živeti od naročnine, potem je ne rabimo. Ko pa rečemo profit, potem rečemo tudi marsikaj, potem je treba imeti program, ki prinaša profit, ki prinaša oglase. Potem je treba imeti še marsikaj, kar prinaša profit. Treba je biti povsem drugačen, kot je javni zavod zdaj. In potem se tudi vprašamo, če je to profitna družba, ali ne sodelujemo pri tem tudi mi. Če plačujem naročnino neki gospodarski družbi, ki ustvarja profit, zakaj ne bi bil njen delničar? Zakaj ne bi nekaj od tega imel, saj vanjo vlagam? Tudi to se bo še odprlo in še marsikaj.

Morda še beseda ali dve o posebni navedbi narodov bivše Jugoslavije, ki naj bi prišli zdaj notri, čeprav so že imeli mesto in se izkazuje, kot da je že vse v redu, vendar ni to formalizirano do te mere, kot si zaslužijo. Tukaj nastanejo določene težave. Imamo namreč avtohtono manjšino, ki je tudi zapisana v ustavi, to sta italijanska in madžarska, to pa so narodnosti, ki zaenkrat niso avtohtona manjšina in niso v ustavi. Tukaj napovedujem določene zaplete. Kar se tiče financ, češ, da ne bo nič več stalo, ker je to že zdaj, moram povedati, da tisti hip, ko je to formalizirano in zapisano, bo treba napraviti tudi uredništvo, in to najmanj pet, s svojim posebnim osebjem. To se pravi, to se širi. In ko se enkrat širi, se pač širi naprej in ko bodo enkrat zapisani in imeli svoje uredništvo, ali ni samo še korak do tega, da jih bo treba zapisati v ustavo? In ko jih bo treba zapisati v ustavo, spoštovani poslanci, jih bo treba dati v parlament, pet novih in dva manjšinca, ki sta zdaj, to je 7 novih članov parlamenta ali kar krepka stranka. V parlament bomo dobili Jugoslavijo z vsemi prepiri. Toliko mimogrede. No, naj pač gre to svojo pot. Mislim, da bo vendarle treba narediti ustavno presojo vsaj zaradi tega, da bomo izvedeli, kakšna družba je vendarle ta sui generis, kakšen hibrid je to, je dober

namen, ampak v naši zakonodaji za enkrat še nima podlage. Toliko za zdaj. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani sodelavci iz Ministrstva za kulturo, kolegice in kolegi!

Verjamem, da bomo danes potrdili nov zakon o Radioteleviziji Slovenija, na katerega smo čakali dolgo, bi rekel celo predlogo. Končno ga imamo, končno bomo lahko spremenili kvaliteto upravljanja z radiotelevizijo na način, ki bo preprečeval nadaljnje vmešavanje dnevne politične volje in dežurnih vlad v samoupravljanje te pomembne javne ustanove. Vemo, zakaj je priprava zakona trajala več kot leto dni. Ker ga ni pisala zgolj ena oseba po svojem okusu, ampak je Ministrstvo za kulturo vključilo v njegovo pripravo številne strokovnjake z medijskega pravnega področja in široko civilno in zainteresirano družbo. V demokraciji stvari gredo bolj počasi, seveda, ampak rezultati so na koncu bistveno boljši.

Pripombe, pomisleke in vprašanja, ki so se izpostavljala v javni obravnavi osnutka zakona, so predlagatelji upoštevali. Tako so redefinirali statusno ureditev, v usklajevanju s sindikati Radiotelevizije so povečali sestavo sveta z 9 na 15 in te rešitve že pred obravnavo v Državnem zboru smiselno umestili v predlog zakona. Prav tako je Vlada, Ministrstvo za kulturo je upoštevalo pričakovanja avtohtonih narodnosti, ki so sedaj v polni sestavi v bistveno manjšem programskem svetu. To je pomemben dosežek, ni samo ohranitev prejšnjih pravic, kar je bilo samoumevno, ampak to pomeni tudi zagotovitev večje specifične teže predstavnikov avtohtonih narodnih skupnosti.

Ob razpravi v prvi obravnavi predloga zakona smo v Poslanski skupini Zares izpostavili odprta vprašanja in izrekli pričakovanja, da skupaj poiščemo rešitve, glede števila predstavnikov narodnih skupnosti v svetu RTV in glede primerne urejanja in umestitve tretjega parlamentarnega programa znotraj

Državnega zbora. Za ta vprašanja smo našli tudi primerne rešitve. Na predlog nekaterih poslancev in poslanke se je ustrezno popravilo besedilo 2. člena. Tako je poudarjeno, da je ne samo edini ustanovitelj, ampak je tudi edini lastnik RTV Slovenija Republika Slovenija.

S sprejetjem zakona smo omogočili večjo odgovornost, avtonomnost, zavezanost javnosti, bolj transparentno poslovanje in možnost oblikovanja kvalitetnih raznolikih programov, ki ne bodo zgolj po okusu kapitala ali trga. S tem se potrjujejo tudi zaveze iz koalicijske pogodbe. Ena večjih in tudi ključnih sprememb je preoblikovanje statusa iz javnega zavoda v samostojno osebo javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, kar tudi sledi koalicijski zavezi, da mora RTV prevzeti bolj prožno organizacijsko strukturo. Sprememba statusa je pomembna zaradi neizogibnega dejstva, da RTV opravlja dejavnost na trgu, je vpeta v realno stanje in mora upoštevati tudi pravila okolja, v katerem deluje. RTV izvaja isto dejavnost, ki jo ostale televizije opravljajo zgolj zaradi dobička. Cilj javne radiotelevizije pa je bistveno drugačen. S tem bomo omogočili tudi pogoje za večjo samostojnost javnega medija, saj Svet RTV v imenu države v celoti izvaja ustanovitvene pravice, javna radiotelevizija bo samostojno upravljala z lastnim premoženjem. Tako organom upravljanja, svet, nadzorni svet in uprava, ki so tudi manj številčni, zakon določa večje odgovornosti, podobno kot se ureja odgovornost članov organov vodenja in nadzora v delniških družbah. Spremenjena je tudi sestava organov. V poglavitnem organu, Svetu RTV, večjo vlogo ponovno dobivajo reprezentativne organizacije civilne družbe, ki so bile na račun političnih imenovanj iz tega organa izločene. Delovni zbor bo imenoval zgolj tretjino oziroma pet članov sveta prek javnega razpisa nevladnim organizacijam. Zdaj jih Državni zbor imenuje kar 16 od 29. Če ne štejemo še tistih pet, ki jih imenuje na predlog političnih strank. V nadzornem svetu Vlada Republike Slovenije obdrži zgolj enega predstavnika, eden od treh predstavnikov Državnega zbora pa je določen s strani Komisije za nadzor javnih financ Državnega zbora. In to bo seveda predstavnik opozicije. V skladu z osnovnim ciljem zakona, to je omogočiti največjo možno neodvisnost RTV

Slovenija v odnosu do oblasti, uslužbenci RTV ne bodo več javni uslužbenci. Namesto da bi puščali kakšno možnost, da imata izvršilna in zakonodajna veja oblasti kakršnokoli možnost, da posegata v plačni položaj zaposlenih na RTV Slovenija, se bo njihov položaj urejal samostojno v socialnem dialogu uprave RTV Slovenija z reprezentativnimi sindikati in brez njihovega soglasja ne bodo možne nikakršne spremembe. Do takrat, in to se nam zdi zelo pomembno, ko bo sprejeta nova pogodba, pa ostajajo na predlog reprezentativnih sindikatov v veljavi določbe veljavne kolektivne pogodbe RTV Slovenija in določbe ostalih dokumentov.

Posebna pozornost je namenjena tudi skrbi za nujno tehnološko posodobitev, zagotavljanje novih avdiovizualnih in informacijskih storitev, da bo RTV lahko uspešno sledila razvoju in raznovrstnosti dejavnosti v digitalni dobi. Že ob sprejemanju veljavnega zakona smo, takrat še v opoziciji, zatrjevali, da višina RTV prispevka ne sme biti odvisna od politične motivacije oblasti. Spomnimo se, leta 2008 tedanja koalicija zaradi bližajočih se volitev ni želela dvigniti RTV prispevka, z vsemi posledicami, ki so temu sledile. Finančno luknjo, o kateri je govorila uprava RTV Slovenija, oni so pričakovali potem hitro spremembo, oni so bili prva žrtev, in delavci RTV Slovenija, te politične odločitve. Tisto finančno luknjo na televiziji je z zvišanjem RTV prispevka zakrpala šele sedanja ministrica oziroma sedanja vlada. Ne pozabimo tega. Zato se z namenom izogibanja vsakokratnemu posredovanju Vlade višina prispevka po novem usklajuje z rastjo življenjskih stroškov. RTV prispevek, sredstva iz državnega proračuna ter druga javna sredstva in prihodki iz naslova opravljanja javne službe se lahko porabijo samo za opravljanje javne službe. RTV Slovenija je dolžna presežke iz opravljanja vseh dejavnosti RTV Slovenija in tudi komercialnih dejavnosti ter z njo povezanih oseb v deležu, ki pripada RTV Slovenija, nameniti za opravljanje dejavnosti, ki jo RTV Slovenija opravlja kot javno službo. Za večjo transparentnost delovanja na trgu pa se predlog zakona v celoti usklajuje z zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti. Tudi zaradi te varovalke ne bo moglo prihajati

do znanih anomalij. Ne trdimo, da bo na Radioteleviziji kar naenkrat vse delovalo brez napak, brezhibno. To je odvisno predvsem od ljudi. Ampak novim organom in vsem zaposlenim na RTV Slovenija ponujamo in dajemo v roke orodje, s katerim bodo lahko delovali boljše in učinkovitejše.

Pred nami je dobro pripravljen zakon, ki ponuja kvalitetne in v času, v katerem živimo, primerne rešitve. V Poslanski skupini Zares bomo zakon seveda podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Gvido Kres.

Prosim.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavci, spoštovane poslanke in poslanci!

Ko že od poletja dalje v parlamentu poslušamo razpravo ob sprejemanju zakona o RTV, dobimo občutek, da je treba ob vsaki zamenjavi vlade spremeniti tudi zakon o RTV Slovenija. In to več kot očitno samo zato, da se lahko zamenjajo ljudje v vodstvu in tudi novinarji, ki ne ustrezajo trenutni politični strukturi. Seveda vse pod krinko povečanja neodvisnosti javnega zavoda RTV.

Če bi temu res bilo tako in bi se ob vsaki spremembi neodvisnost povečala, bi ta zavod sedaj bil že tako neodvisen, da tako močno neodvisnih ljudi, kakršne bi ta zavod potreboval, sploh ne bi bilo več mogoče najti. Pa šalo in cinizem na stran. Z zakonom uvajamo izjemno pomembne statusne spremembe RTV. Uveljavljamo popolnoma novo in posebno statusno obliko pravne osebe javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena. Takšne oblike v Sloveniji še ne poznamo, zato lahko s pravnega stališča pričakujemo celo vrsto zapletov okoli samega poslovanja. Gre za neke vrste eksperiment, kar je po našem mnenju neodgovorno. Gre namreč za javno nacionalno televizijo, mi pa se obnašamo tako, kot da bi imeli opravka z le še enim podjetjem iz sosednje ulice.

Gre pravzaprav za izjemno pomemben vzorčni primer, ki bi bil v primeru uveljavitve usoden tudi za status drugih javnih zavodov na področju šolstva, znanosti,

izobraževanja in kulture. Namesto krovnega zavoda v javnih zavodih se skozi stranska vrata pod nazivom modernizacija sedaj že drugič poskuša uvesti komercializacija in posledično njihova privatizacija. Krovni zakon naj bi očitno prišel kasneje, predstavlja pa legalizacijo tako imenovanih dobrih praks, ki bi jih do tedaj na takšen način uvedli. Ne nazadnje takemu eksperimentu nasprotuje tudi večina novinarjev, ki se zavzema za to, da RTV Slovenija še naprej ohrani status javnega zavoda, zaposleni v njem pa ohranijo status javnih uslužbencev. To kaže tudi izid ankete, ki jo je med novinarji zavoda med 8. in 10. junijem izvedla koordinacija novinarskih sindikatov. Ta združuje 8 reprezentativnih sindikatov. Anketa je pokazala, da preoblikovanje RTV Slovenija v samostojno pravno osebo javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, kot je določeno v predlogu, podpira 22,9 %, nasprotuje pa 77,71 % vprašanih novinarjev.

Predlog, po katerem zaposleni na zavodu ne bi bili več javni uslužbenci, je podprlo 33,12 % anketiranih, proti pa je bilo 66,88 %. Odstop od statusa javnega zavoda v novo tako imenovano posebno ureditev sui generis postavlja pod vprašaj status zaposlenih. Po predlogu zakona ne bodo več javni uslužbenci, takšna opredelitev odstopa od opredelitve po Zakonu o javnih uslužbencih, ki javnega uslužbenca opredeljuje kot posameznika, ki je v delovnem razmerju v javnem sektorju. Del javnega sektorja pa so poleg državnih organov in uprave v samoupravnih lokalnih skupnostih, javnih agencij, javnih skladov, javnih zavodov in javnih gospodarskih zavodov tudi druge osebe javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna. RTV seveda je. Kdo je in kdo ni uslužbenec, ne more biti predmet rešitve nekega področnega zakona.

Zakon kar v nekaj členih govori o uresničevanju javne službe. Kdo pa naj opravlja javno službo, če ne javni uslužbenci? Če niso javni, morajo delati nekaj drugega. Če bodo pa javno službo opravljali tako, kot piše v zakonu, potem pa so javni uslužbenci.

Na poslance se je z odprtim pismom obrnil tudi Sindikat kulturnih in umetniških ustvarjalcev, ki trdijo, da bi izvzem zaposlenih iz sistema javnih uslužbencev pomenil vrnitev v neko staro stanje in s tem prej ali slej tudi

pokop vsebin, ki, kakor ugotavlja predlagatelj zakona, niso tržno zanimive. To so številne umetnostne zvrsti, širok spekter izobraževalnih vsebin, otroške in mladinske oddaje, dokumentarne zvrsti, paleta kulturno-informativnih zvrsti, morda le razvedrilne in športne oddaje ne. To pravijo v sindikatu, tega si nismo izmislili mi. Pa najbrž ne moremo reči, da le-ti situacije v javnem zavodu ne poznajo.

Na koncu naj povem le še to. V Slovenski ljudski stranki bi podprli le takšen predlog zakona o RTV, ki bi pri ustvarjanju in pripravljanju programov zagotavljal spoštovanje človekove osebnosti in dostojanstva, načela nepristranskosti, neodvisnosti in resničnost informacij mnenjskega, svetovnonazorskega in verskega pluralizma ter politične neodvisnosti in avtonomnosti.

Ta zakon pa žal po našem mnenju ni takšen, zato naše podpore ne bo deležen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti. Besedo ima Franco Juri.

FRANCO JURI: Jaz sem se sicer javil nekoliko kasneje, verjetno je prišlo do pomote.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Vi ste se javili pozneje. Prišlo je do spremembe. Vaša poslanska skupina je predlagala spremembo.

Prosim, gospod Juri, če želite razpravljati.

FRANCO JURI: V redu, ker bi izgubil sicer to možnost, bom to izkoristil, čeprav veste, da v razpravi poslanec raje nastopa nekoliko kasneje, ker tako odgovarja na nekatere trditve. Verjetno so me kolegi poslanci že naveličani, ker sem dolgo govoril v imenu poslanske skupine, bom vseeno še nekaj dodal.

Veliko je bilo govora in največ polemik se je razplamtelo v zadnjih časih v zvezi s 6. členom tega zakona, navajanjem nekaterih narodnih skupnosti, ki jih je treba

upoštevati pri oblikovanju vsebine RTV. Tudi danes je bilo nekaj takih namigov. Jaz menim, tako kot meni tudi strokovnjakinja za medijsko področje Sandra Bašič Hrvatini, da je eden največjih civilizacijskih dosežkov v tem zakonu, da odpira možnost upoštevanja pričakovanj dela naših državljanov tudi tam, kjer so do sedaj veljali tabuji, da se o tem ne govori. To pa v nobenem primeru ne načenja pravic in tudi ustavne vloge, ki jih imajo predstavniki avtohtonih narodnih skupnosti, ki so potrjeni v programskem svetu, in to na boljši način. Sedaj je programski svet manjši in je specifična teža vsakega člana tega sveta bistveno večja. Mislim, da smo dosegli s tem zakonom nekaj rešitev, ki so zgledne tudi vizavi Evrope in v odnosu do civilizacijskih pričakovanj naše družbe.

Polemika se odvija tudi o samem statusu, o sui generis statusu te javne ustanove. Mislim, da je jasno, in to smo že v prejšnjih obravnavah večkrat povedali, da je RTV tudi kot izključni javni zavod opravljala komercialne dejavnosti. Torej jih je opravljala, četudi jih ne bi smela opravljati. In če jih ne bi opravljala, kaj bi se zgodilo? Da bi morale državljanke in državljani plačevati bistveno večjo naročnino. V glavi imam še članarino OZN, oprostite. To vprašanje se postavlja tudi v rešitvi, ki ga ponuja zakon oziroma Vlada, to je sui generis hibrid med javno in gospodarsko družbo, ki v ničemer ne posega v lastninske pravice države. To naj bo jasno, da je edini lastnik in edini ustanovitelj te ustanove država Republika Slovenija. Tukaj ni nobenega dvoma. In namigovanja o privatizaciji te javne ustanove, so povsem neutemeljena. Ni nobenih možnosti privatizacije. To je javna ustanova, ki bo opravljala tudi na legalen način, na jasen način tudi del svojih gospodarskih oziroma komercialnih dejavnosti. In s temi komercialnimi dejavnostmi bomo financirali tiste dejavnosti, ki so v javnem interesu in za katere ne bo treba dodatno plačevati državljanom dodatnih naročnin. Vezani paket sui generis sistem, ki naj bi deloval učinkoviteje, ki naj bi legaliziral to, kar je tako in tako ta javna ustanova počela, ampak na jasen in transparenten način. Zato ne vidim nobenih posebnih problemov. In tukaj bom tudi končal, ker imamo še 10 minut in jih bom pustil z veseljem svojemu kolegu Vitu Rožeju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andreja Rihter.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Ministrica, sodelavec!

Sama bom podprla tako kot v prvo in drugo tudi v tretje zakon. Imam zelo veliko razlogov za to in eden izmed njih je, da zakon prinaša veliko avtonomijo dela. In druga zadeva. Sprememba statusa prinaša zelo veliko odgovornost tistih, ki bodo sprejeli to odgovornost in jim bo zaupana vloga vodenja hiše, ki pomeni javni interes. Kako napačno je bilo posredovanje, mnenje tistih, ki so govorili in še kar govorijo, da se bodo zmanjšali programi v javnem interesu in bo prišlo do krčenja celo tistih delov programa, ki niso toliko zanimivi, ko govorimo o mladinskem programu, izobraževalnem programu, športnem programu in tako naprej, saj je v tem zakonu zelo jasno, konkretno definirana javna služba in vse tisto, kaj v to ne nazadnje spada in kaj je poslanstvo javnega zavoda Radiotelevizije.

Podprla bom zakon zaradi tega, ker prinaša avtonomijo dela in predvsem zaradi tega, ker smo v celem postopku poslušali predlagatelj in tudi mi poslanci, ki sedaj sprejemamo z vso odgovornostjo zakon, predlagatelje oziroma strokovno javnost. Ta strokovna javnost je tukaj sedela in nam z argumenti dopovedala in razložila, kaj je tako pomembno. In z vsemi temi pripombami je zakon tudi dopolnjen.

Kolegica Potrata je uvodoma zelo razločno, jasno, konkretno precizirala, kaj je bilo v prvotnem predlogu zakona in kaj je bilo tudi upoštevano. In to so konkretna dejstva in tudi podatki. Sama pa se bom absolutno naslonila na stroko in na tiste konkretne ljudi, ki zelo dobro poznajo medije in vedo, kaj je poslanstvo in kaj je medij javne televizije. Na žalost sindikati, takšni in drugačni, spreminjajo mnenja. Sama sem imela veliko zgodbo z njimi v letih 2001–2004. Njihovo mnenje je bilo takrat drugačno. In tukaj imam na žalost problem sama s seboj, da ti zaposleni in sindikati mislijo predvsem nase in na svoj status, ne pa na to, da so uslužbenci, ki naj izvajajo javno službo, kakor je v tem zakonu zapisana. In če lahko rečem in povzamem besede, ki so bile tukaj

povedane, da v nobeni državi niso zaposleni v javnem servisu javni uslužbenci, se temu pridružujem, ker tudi sama zelo dobro poznam javni servis televizije po Evropi. In bilo je tudi povedano, da je razočaranost nad parcialnostjo izraženih interesov in je bila pozvana ne nazadnje politika, da sprejme ta zakon, ki je bil pred nami, da naredimo tudi konec instituciji, kot je politični poligon, ki ga imamo tukaj in vedno znova politiziramo o tem, kaj bi bilo dobro in kaj ne bi bilo dobro. Zakon je dober, vendar zakon je veliko premalo. Treba ga je uresničevati – tisti, ki ga bodo uresničevali, ki bodo prevzeli odgovornost za vodenje te ustanove, in vsi tisti, ki bodo bdeli nad vsemi pravilnostmi. In potem se bodo verjetno slovenski gledalci spraševali, ali so informacije ali je informativni program toliko zaupanja vreden, da bo gledanost programov slovenske televizije naraščala. To je še moj tretji argument, ki me pa skrbi. Gledanost naše nacionalne televizije oziroma programov upada. To pa pomeni, da je zaupanje v informativnost teh novic, ki jih imamo na nacionalni televiziji, vprašljiva. In zaradi tega menim, da je z novo strukturo vodenja, upravljanja, na katero smo opozarjali v zakonu, predlog takšen, da bodo lahko tisti, ki bodo imeli odgovornost vodenja in zaupanja, lahko obrnili trend zaupanja in gledanost nacionalne televizije navzgor. To pa je ne nazadnje tudi cilj, da imamo nacionalno televizijo, ki jo radi gledamo, ki jo imamo zato, da z njo pridobivamo na področju izobraževanja, kulture, informativnosti, ne nazadnje tudi vseh programov, ki se tičejo naših ostalih skupin.

Mislím, da je zakon ravno zaradi tega, ker vse to omogoča, vreden podpore in tudi realizacije v najbližji prihodnosti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dušan Kumer.
Prosim.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, spoštovane kolegice in kolegi!

Tudi sam bom podprl ta predlog zakona, ker menim, da glede na dosedanjo učinkovitost in sprejemljivost zakona o RTV, ki smo ga sprejeli leta 2005, je več kot očitno, da to takrat ni bila dobra rešitev. Pod plaščem

javnega interesa so se dogajale številne manipulacije in tudi nečednosti, in to od imenovanja programskega sveta s tako imenovanimi plonk listki do škandaloznih pogodb o odpravninah vodilnih delavcev RTV Slovenija. Ne gre samo za to, da so se na tem razkritem škandalu – koliko je ostalih prikritih in zakritih ne bomo nikoli vedeli – videle vse posledice izbire tistih, ki bi morali nadzorovati ta javni servis. Še več. Šlo je za kršenje zakonodaje, saj so takšne pogodbe v direktnem nasprotju z zakonom o javnih uslužbencih, na podlagi katerega se tudi določajo plače vodilnim delavcem na RTV. Ker pa so to počeli s pomočjo in ob vednosti tistih, ki bi jih morali nadzorovati, se je to v tem javnem servisu dogajalo. Zato je bil po mojem mnenju skrajni čas, da se v te anomalije poseže z novelo zakona o RTV. In predvsem zato ta nova statusna oblika RTV, ki pretvarja RTV Slovenija iz javnega zavoda v samostojno pravno osebo javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena. Gre za pomemben korak naprej od okorele zavodske ureditve, o katere posledicah sem govoril, k novemu in učinkovitejšemu, predvsem pa upravljanju s povečano odgovornostjo vseh članov, vseh organov, predvsem pa še članov uprave RTV. Zato zakon tudi opredeljuje sankcije v primeru neizpolnjevanja javne službe in doseganja zahtevanih dosežkov programskih vsebin. In to je odgovor vsem tistim, ki opozarjajo in strašijo pred komercializacijo in privatizacijo RTV hiše.

Menim tudi, da je način imenovanja 17-članskega programskega sveta in 7-članskega nadzornega sveta korak naprej k depolitizaciji in v bistvu uresničitvi te velike želje nekdanjega kulturnega ministra, ki si je v letu 2005 želel, da bi ta zavod doživel to depolitizacijo. Iz nekdanjega velikega programskega sveta, v katerega je Državni zbor imenoval celih 72 % članov, jih danes Državni zbor imenuje samo 5 oziroma 29 %. In kar je še pomembnejše, v nadzornem svetu, kjer je v prejšnjem ali sedanjem veljavnem zakonu vlada imela večino, se pravi izvršna oblast večino, ima zdaj izvršna oblast samo enega člana.

Še enkrat poudarjam, uresničujejo se želje nekdanjega ministra po depolitizaciji te hiše. Menim, da s temi rešitvami nastajajo pogoji, da se naredi konec temu, da bi RTV

Slovenija, kot je bilo danes že rečeno za to govornico, bila del politizacije ali politični poligon vsakokratne izvršne veje oblasti. In kot je rekla v predstavitvi stališča Poslanske skupine kolegica Majda, zakon sam po sebi ne prinaša avtonomije. Za to avtonomijo se je treba nenehno boriti in pogajati. In ta zakon preprosto to omogoča.

Na koncu, ker sem tudi v teh dveh parlamentarnih obravnavah slišal mnoge neresnice, laži in izmišljotine, bom odgovoril na eno, ki jo je izrekel ali pa v zvezi s tem postavil poslansko vprašanje velik ekspert političnih znanosti, moj kolega parlamentarec Branko Grims. Branko Grims je namreč na delovnem telesu prepričeval ostale člane delovnega telesa, da je ta predlog zakona o RTV eden najdražjih zakonov v zgodovini države. Zato je tudi na Vlado naslovil vprašanje in je dobil odgovor na to vprašanje. V tem odgovoru, o katerem več ne govori javno, je bilo zapisano, da so stroški avtorskih honorarjev ekspertne skupine za zakon o RTV in za zakon o medijih skupaj znašali 26 tisoč in nekaj evrov, za pravno svetovanje pa je bilo izplačanih še 22 tisoč in nekaj evrov. Za primerjavo pa poglejmo, katere so pa res bile najdražje zadeve, štiri ali pet let nazaj, in jih bom navedel samo nekaj. Recimo, 49 tisoč in nekaj evrov je stala priprava zakona o pristaniščih, 49 tisoč in nekaj evrov je stal zakon o prevoznih sredstvih v cestnem prometu, 48 tisoč evrov je stal zakon o javnih cestah, 47 tisoč in nekaj evrov je stal zakon, ki bo urejal insolventno materialno procesno pravo. In zdaj pridejo tisti zanimivi finančni izdatki: 27 tisoč in nekaj evrov je stalo naročilo študije nekdanjega ministrstva za kulturo za pripravo strokovnih podlag za izdelavo uredbe o enotni metodologiji za izdelavo programov za javno naročanje na področju kulture. In naprej: 30 tisoč evrov je to isto ministrstvo plačalo za pripravo okolja za projekt Priprava Predloga zakona o varstvu kulturne dediščine in 38 tisoč evrov je plačalo samo za ovrednotenje letnega medijskega razpisa in tako dalje in tako dalje.

Kolegu Grimsu, ki ga danes ni, bi rad povedal, da je bilo veliko, veliko izdatkov mnogo višjih s strani tega kulturnega ministrstva, kjer se niso pripravljali zakoni, ampak samo neke podlage ali pa ekspertne ocene. Toliko za velikega eksperta politoloških znanosti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavcema, kolegice in kolegi!

Pri Radioteleviziji Slovenija moramo najbrž izhajati tudi iz obstoječega stanja in vedeti, da gre v tem primeru za javno službo, ki se dogaja na izrazito tržnem področju in je zaradi tega specifična. Če bi ponazoril, ker gre v Sloveniji za majhen kulturni prostor in tudi majhen trg, je Radiotelevizija Slovenija v tem prostoru na nek način delfin med morskimi psi. Funkcijo ima podobno, nam je pa morda malo bolj všeč kot kakšne druge, zna pa najbrž kaj več kot kdo drug, vsaj po zakonu mora to znati. In je zaradi tega tudi logično, da moramo njen status opredeliti drugače kot status kakih drugih javnih zavodov, ker oblika javnega zavoda za plavanje z morskimi psi ni primerna, če zdaj združim ti dve primerjavi. Že ob prejšnjem branju tega zakona sem jasno povedal, da imamo pri nas več takih pravnih oseb sui generis, pa našteval tiste, ki imajo svoj zakon, na primer Vzajemna, Študentska organizacija Slovenije, ali kakšne podzakonske akte, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij pa Fundacija za šport. Kolega Zorn me je najbrž nalašč razumel, da govorim o športnih društvih in kasneje tudi glasilo, za katerega ne morem reči, da je medij, ker ne upošteva ravno pravil novinarstva, da bi raziskovalo dejstva, Demokracija je napačno povzela, prosto po kolegu Zornu. Zato je seveda važno, kar se tiče uresničevanja javne funkcije, bo RTV še naprej podobna zavodom, ampak zaradi te, bom rekel, zunanje obrambe v tem surovem tržnem prostoru pa bo morala prevzeti tudi nekatere oblike gospodarskih družb. Preveč enostavno bi bilo trditi, kot je kolega Kres rekel, kdo drug pa bo, če ne javni uslužbenci, opravljal javno službo. Javno službo pri nas lahko na primeru gospodarske javne službe opravljajo tudi javnogospodarska podjetja, katerih uslužbenci niso javni uslužbenci. Še več. To lahko delajo tudi koncesionarji, njihovi uslužbenci pa seveda sploh niso javni uslužbenci. Opravljanje javne službe ni nujno, da to počnejo zgolj in samo javni uslužbenci.

Tudi s koncesijo se da to narediti in na nek način bi lahko to ureditev RTV Slovenija sedaj videli kot koncesijo tej pravni osebi.

Jaz ne vidim resnične nevarnosti, da bi se tako pojmovanje lahko razširilo tudi na javne zavode v šolstvu in v kulturi. To pa trdim z gotovostjo in iz lastnih izkušenj. Medijski svet, radio, še posebej pa televizija, je v primerjavi z ostalimi mediji na področju kulture, gledališča, na primer, tako zelo močan oziroma močnejši, da tega ne gre primerjati. Še tako vrhunski umetnik se lahko leta in leta dokazuje na odrskih deskah, njegova popularnost bo v primerjavi s tem, kar počne 30 let na odrskih deskah, mnogo manjša, kot če se bo enkrat pojavil v eni televizijski oddaji oziroma, še več, v televizijskem oglasu. Moč televizije kot medija je v primerjavi z gledališčem neprecenljiva, in to mi lahko, upam da, na besedo verjamete. Razlika, ki pa tudi obstaja med ostalimi zavodi na področju šolstva in kulture pa tem na področju medijev, je komercialni interes. Težko si predstavljam, da konkurenca na področju gledališča, čeprav imamo tam tudi komercialna gledališča, še zdaleč ni taka, kar se oglasov tiče, ta medij, če mu lahko tako rečemo, niti približno ni tako zanimiv kot pa televizijski. Iz tega razloga je treba razumeti, zakaj RTV Slovenija potrebuje statusno obliko sui generis, da bo sploh lahko hodila v korak s časom. To je ta za enkrat še javni zavod počel že do sedaj, čeprav, kot smo slišali, tudi na tak način, kot ne bi smel.

Jaz vem, da zaradi tega, ker so se določene vsebine na RTV Slovenija, recimo športne in razvedrilne, lažje in bolje tržile. In to je vplivalo tudi na notranja razmerja v zavodu. Jaz sam sem bil in sem, kolikor mi čas in sklep Mandatno-volilne Komisije dopuščata, še vedno tudi sodelavec otroškega programa Radiotelevizije Slovenije in vam v praksi povem, da če smo mi bili v četrtek zmenjeni, da bomo v ponedeljek dopoldne snemali oddajo otroškega programa in vam v praksi povem, da če smo mi bili v četrtek zmenjeni, da bomo v ponedeljek dopoldne snemali oddajo otroškega programa, se je znalo v petek zgoditi, da se je termin spremenil in da je ponedeljkov dopoldanski termin recimo dobil razvedrili oziroma športni program, otroški program pa je imel na voljo rezervni termin, ki je bil v "zelo ugodnem terminu", v petek zvečer od šestih do polnoči. Zaradi takega stanja jaz razumem zaskrbljena pisma Sindikata kulturnih ustvarjalcev na RTV Slovenija.

Prepričan pa sem, da sedanje zakonske določbe ravno tako samovoljno preprečujejo. Pogoji, pod katerimi so sedaj zaposleni na RTV Slovenija, se po določbah tega zakona ne bodo mogli slabšati, če za to ne bo soglasja reprezentativnih sindikatov. S tega vidika je bila pretekla uvrstitev uslužbencev RTV med javne uslužbence dobra, ker so se nekatera notranja razmerja, ki so desetletja bila napačno zastavljena, sedaj postavila pravilno. Tako bo ostalo tudi naprej.

Tisto, kar se mi zdi, da je prednost tega zakona in so na to tudi že predgovorniki pred menoj opozorili, pa je zakonska zaveza, da bodo te vsebine: umetniške, izobraževalne, kulturne, mnogo bolje zaščitene znotraj samega programa in da se primer, ki sem ga prej iz lastnih izkušenj navedel, ne bo več dogajal oziroma se bo dogajal čim manjkrat. Če RTV Slovenija ne bo izpolnjevala kvot na področju kulturnih, izobraževalnih in podobnih vsebin, bodo sankcije, podobno kot so pri sankcijah o gospodarskih družbah, za nadzornike in upravljavce hude.

Prepričan sem, da ta zakon opremlja RTV Slovenija za bodočnost dobro in bolje ter da bo na tem področju, ki ni prijazno in je v gospodarski krizi še bolj ostro, vse izzive, ki jih ima pred seboj RTV, zaradi tega zmogel bolje. Jaz bom ta zakon z veseljem podprl.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

V treh minutah, kolikor mi jih je ostalo, se res ne da veliko povedati. Ampak bi vseeno želela opozoriti na nekatere stvari, ki so pomembne v tem zakonu in zaradi katerih menim, da Državni zbor tega zakona ne bi smel sprejeti.

Opozorila bi na študijo, ki jo je naročilo Ministrstvu za javno upravo, ki ne govori v prid zakonskim predlogom. Tudi tista določba zakona, da je RTV Slovenija edini lastnik tega zavoda, za to določbo gre zahvala pravzaprav meni in dvema poslancema, ki smo vztrajali pri tem amandmaju, ki smo ga vložili. Hkrati zakon omogoča privatizacijo, in to zaradi tega, ker

naj bi RTV Slovenija postala finančno avtonomna organizacija, ki ima tudi možnost odsvojitve premoženja RTV Slovenija. Hkrati bi opozorila na to, da se povsod v obravnavanih državah v omenjeni študiji dejavnost komercialne narave, kadar se izvaja, izvaja v ločenih organizacijah od pravnih oseb, ki izvajajo javno službo. Predlog zakona o RTV Slovenija pa ne predvideva izločitve komercialne dejavnosti iz RTV Slovenija v drugo organizacijo. Nasprotno, zakon omogoča in spodbuja izvajanje komercialne dejavnosti v škodo javne službe. Dobiček RTV Slovenije iz komercialne dejavnosti namreč ne bi bil namenjen le izvajanju javne službe, kot to velja drugod po svetu v urejenih državah, temveč bi si dobiček iz komercialne dejavnosti lahko delili uprava, nadzorni in strokovni svet ter zaposleni. RTV Slovenija bi s tem zakonom tudi pravno postala profitna organizacija. Predlagatelj zakona se tudi ni zmenil za mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki govori o neustreznosti v predlogu zakona predlagane statusne ureditve javnega zavoda RTV Slovenija. Zaradi tega je predlog zakona v nasprotju z javnim interesom, ker omogoča izvajanje komercialne dejavnosti v škodo javne službe, ker je v neskladju z namenom ustanovitve javnega zavoda RTV Slovenija in tudi njegovega financiranja z javnimi sredstvi.

Ta zakon torej legalizira privatizacijo in komercializacijo javnega zavoda RTV Slovenije. To pa je zadosten razlog, da ga Državni zbor, ki bi moral zagovarjati javni interes, ne bi smel sprejeti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, gospa ministrice!

Najprej naj rečem, da se strinjam v popolnosti s predhodnim mnenjem, da je zakon v nasprotju z javnim interesom. In zaradi tega je bil tudi izdelan.

Prvenstveni politični cilj je politizacija javnega zavoda, ki se izvaja na perfiden način. Jaz moram dati priznanje sedanji oblasti, da zna takšne zadeve, ki so v izrazitem političnem interesu te opcije,

izpeljati na zelo perfiden način. Dolgo se tisti, ki jih tangira, predvsem pa je to slovenska javnost, tega sploh ne zaveda, ker je dosti pravnega in političnega leporečja. Tistim, ki pa odstranijo meglico, postane zelo jasno, kaj so politični cilji. In politični cilj je politični prevzem in politično šikaniranje urednikov, novinarjev na javnem zavodu RTV. To se bo doseglo s spremembo teh rešitev o statusu javnega zavoda in statusu zaposlenih. S tem se bodo v šahu držali zaposleni, kajti nove pogodbe bodo zahtevale včasih celo servilnost javnih novinarjev in urednikov. To je eden od prvenstvenih političnih ciljev, ki je bil ves čas zasledovan pri pripravi tega zakona.

Seveda daje zakon tudi neomejene možnosti podražitve RTV prispevka, kar bodo čutili praktično vsi državljani Slovenije. Moram pa reči, da so v zakonu uvedene nekatere novosti, ki jih nekateri predstavljajo kot izrazit napredek, ampak vse skupaj je seveda z enim zelo velikim političnim podtonom. Moram se nekako opredeliti do tega vključevanja vsebin v 6. členu, ki govorijo o obveznostih javne službe glede vsebin, programov in storitev. To, kar ste prinesli s strani koalicijske vladne opcije glede vključevanja vsebin, namenjenih kulturnim in drugim dosežkom pripadnikov narodnih skupnih republik nekdanje Jugoslavije in tako naprej, je tu izrazit podarek, kako naj bi se ti kulturni dosežki s področja nekdanje Jugoslavije uveljavljali čim bolj na slovenskem prostoru.

Tukaj sta dve stvari. Jaz mislim, da v Sloveniji ta kulturna identiteta pripadnikov narodnih skupnosti iz drugih delov nekdanje Jugoslavije ni bila podhranjena in da jim slovenska ustava zagotavlja popolno širino izražanja kulturne in nacionalne identitete. Seveda pa je v tem predlogu tudi neka nevarnost, ki pa mislim, da je tudi bila eden od podtonov. Jaz tukaj čutim vpliv, če bom obnovil, nekdanjih nemškutarskih krogov s področja Štajerske, da se zopet privede v slovenski prostor nemška manjšina. Seveda tukaj ta člen to omogoča posledično, še pred tem pa se implicitno predvideva sprememba slovenske ustave. Kot je že bilo omenjeno, se bo s tem dolgoročno skušala zagotoviti sprememba strukture parlamenta, da bi poleg dveh avtohtonih manjšin pač prišlo do institucionalne zastopanosti tudi drugih

manjšin. Moram reči, da je to treba gledati tudi v luči zelo sveže izjave nemške kanclerke, da je na področju Nemčije multikulturalnost zavozila. Ta člen skuša nekako institucionalizirati ta prizadevanja, da se Slovenija čim bolj balkanizira. To je treba strogo ločiti od strpnosti in zagotavljanja vse te kulturne identitete vsem pripadnikom. Vendar pa je treba imeti pravo mero. In če se povsod po Evropi praktično sprašujejo, kako daleč je s takšnimi politikami treba iti, je pravilno, da se tudi v Sloveniji vprašamo. Jaz moram reči, da sem ob tem malo zaskrbljen.

Želel bi pa reči še nekaj o zadevi, ki bi jo bilo treba spremeniti bolj korenito. To je 12. člen, ki govori o volilni kampanji, vsebinah, programih, storitvah RTV Slovenija. Jaz lahko opažam in zasledujem, kako se volilne kampanje izvajajo v drugih državah okoli nas. Gledamo lahko avstrijske programe, hrvaške programe, italijanske programe. In tako malo kot je pri nas volilne kampanje, sedaj smo ravno v času volilne kampanje, ne samo na javnem servisu, ampak v naših časopisih in drugod, je ni v nobeni drugi državi, vsaj v času vladanja te leve opcije. Bilo je dosti več kampanje v času prejšnje vlade, ko se je moral dajati prostor takratni opoziciji. Takrat je bilo. In ste na tisti strani zainteresirani dolgoročno, dokler imate oblast, za čim manj volilne kampanje. Če bi sedaj bila pred temi volitvami, ne bi bila tako omrtvičena volilna kampanja v vseh medijih, bi prišli na plano realni problemi te družbe in Slovenije in bi padlo po vladi, ki nas je pripeljala v katastrofo in prepad. Tako se je pa to onemogočalo. In pravzaprav vidim, da tudi novi zakon ne omogoča, da bi bile volitve tisti praznik demokracije, da bi se za ta praznik demokracije nekaj naredilo tudi skozi javni servis. Tako mizerne vsebine, kampanje, kot je tako na naši javni RTV kot v časopisih, glejte Delo, Večer, je bilo to minimalizirano, v Dnevniku je bilo še največ. Popolnoma je bilo minimalizirano zaradi interesa, da se ne bo predstavljala kakšen kandidat, ki sedanji opciji ni povšeči. In takšnih stvari, ki so pa res v javnem interesu, pa sedanji zakon ne rešuje, ker ščiti in brani in formalizira ter institucionalizira vse rešitve, ki so v političnem interesu sedanje opcije. Zaradi tega še enkrat, ta zakon ni v javnem interesu in je v nasprotju z javnim interesom, zato ga ne morem podpreti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Andrej Magajna, 7 sekund.

ANDREJ MAGAJNA: Tudi v sedmih sekundah se da veliko povedati.

Spoštovana ministrica in gospa Potrata, prebrali ste verjetno stališče Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev. Brali, ampak ali ste ga prebrali? To je tako kot gledati in videti. Pa vam bom vseeno citiral njihov stavek, ki pa je izredno pomenljiv. / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

V 15 sekundah in 7 sekundah se da zelo malo povedati. Hvala.

Besedo ima Ljubo Germič.
Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Seveda želel bi si, da bi te razprave, ki jih lahko danes poslušamo, imele isti interes, kajti vsi govorimo o tem, da si želimo neodvisno javno Radiotelevizijo Slovenije, ki bo delovala v interesu javnosti, torej v interesu državljanek in državljanov Republike Slovenije. Seveda pa je velikokrat te besede moč čutiti na drugačen način. Jaz bom potegnil samo eno paralelo med enim in drugim zakonom, torej zdaj veljavnim in tem, ki ga danes obravnavamo, v odnosu do priprave. Če lahko za prvega, torej zdaj veljavnega, ki smo ga sprejeli v prejšnjem mandatu, ugotovimo, da je avtorstvo bilo dolgo zamolčano, nato pa s strani enega od poslancev javno priznано kot edinega in izključnega avtorja, lahko danes ugotovimo, da ima v smislu zagotavljanja javnega interesa ta zakon danes bistveno drugačno podlago, kajti v pripravi so sodelovali neodvisni strokovnjaki, ki so pripravili podlage za vsebino tega zakona. Želel bi opozoriti, da ne gre pozabiti teh elementov, ko govorimo in izražamo besede v javnem interesu. Ko sem v začetku dobil ta predlog zakona, ker je prinašal vrsto novosti, sem izrazil veliko pomislekov, tudi v osnovi tega statusnega urejanja radiotelevizije – posebnega statusa zakona *lex specialis*. V času razprave in

nekaterih opozoril strokovne javnosti, zakonodajno-pravne službe ter argumentov, smo v razpravi prihajali do realnosti o vlogi Radiotelevizije Slovenija v današnjem prostoru, in se je postavljala vrsta vprašanj, na katera se je dajala tudi vrsta odgovorov. Danes z bistveno večjo garancijo gledam na uspešnost predloga Radiotelevizije Slovenije kot samostojne pravne osebe javnega prava posebnega kulturnega nacionalnega pomena. Tukaj se je bilo treba vprašati, ali omogoča ta status realno dejavnost tega, kar danes RTV Slovenija počne. Ko govorimo o tem strahu komercializacije, prav je, da se nanj opozarja, seveda pa je prav, da tudi korektno ugotovimo, kakšne so rešitve v tem zakonu, da do tega ne bi prišlo – to se mi zdi izredno pomembno povedati – in ali je lahko danes odločitev, da Radiotelevizija Slovenije ne vstopa tudi v okviru svojih dejavnosti na področje trga, da opravi nekaj, da izboljša recimo kakovost svojega delovanja. In zakon prinaša jasno delitev javnega in zasebnega in upam, da bo čas potrdil, da to jasno razmejevanje ne bo omogočalo komercializacije in odlivanja sredstev, ki morajo iti v javni interes, pa so pridobljena na tržni dejavnosti. To se mi zdi izredno pomembno povedati, ker je to povezano tudi s samo pristojbino naročnine. Na ta način je tudi lahko delovanje RTV Slovenija bistveno bolj kakovostno, kot v primeru, če bi rekli, da za trg pa z vso to opremo z vsem tem znanjem ni mogoče nastopiti.

Drugo zelo pomembno vprašanje, ki se je pojavilo tukaj, je odnos do statusa javnih uslužbencev. Tukaj sem danes tudi že v stališču jasno povedal, da ne more biti nobenih sprememb, če ne bo dogovora med upravo in na drugi strani z zaposlenimi v tem javnem zavodu. In če rešitve ne bodo usklajene in dobre za obe strani, do te spremembe v nadaljevanju tudi ne more priti. To se mi zdi izredno pomembno poudariti, ker še vedno poslušamo ta opozorila, da je z izključitvijo iz sistema javnih uslužbencev in iz sistema zakona o sistemu plač v javnem sektorju je ogroženo njihovo nagrajevanje, njihove plače, sprememba kolektivnih pogodb. To se bo lahko zgodilo, samo če bodo partnerji, ki sodelujejo v tem procesu, naši skupen dogovor.

Zelo pomembna bo odgovornost. Tukaj se mi zdi, da je zelo pomembna nova

ureditev okrog programskega sveta in imenovanja uprave. In tukaj bosta ta neodvisnost, hkrati pa zagotavljanje neodvisnega nadzora zagotavljala bistveno večjo stopnjo neodvisnosti v odnosu do zakona, ki smo ga lahko v praksi spremljali vsa ta leta. Na to sem tudi opozoril v stališču poslanskega kluba, kjer je bila vrsta primerov, ko smo lahko neposredno spremljali, na kakšen način je prišlo do določenih vmešavanj v samo vsebino dela RTV Slovenija.

Jaz upam, da bo čas pokazal, da je statusna oblika RTV Slovenija in vsebina tega zakona prava, da bo potrdila to, kar danes govorimo podporniki tega zakona, seveda za zagotavljanje javnega interesa, izboljšanje kakovosti programskih vsebin, v interesu državljanov Republike Slovenije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miro Petek.

MIRO PETEK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora.

Danes imamo tretje branje oziroma tretjo obravnavo zakona o RTV Slovenija in večina tega je bila skozi vse te obravnave že povedana.

Nekaj sprememb je dobrih, nekaj sprememb pa je po moji oceni povsem neprimernih, ki jim v Poslanski skupini SDS nasprotujemo in tudi sam jih ne morem podpreti. Je pa v tem zakonu nekaj rešitev, ki pa so resnično unikum in je težko napovedati, kako se bodo v praksi obnesle; sam glede tega nimam ravno dobrega občutka. Glede tega bi podpisal vse, kar je maloprej povedala kolegica Julijana Bizjak Mlakar. Seveda se s to spremembo zakona politizaciji ne bo mogoče izogniti, tako kot se tudi z obstoječim zakonom ni bilo mogoče izogniti političnim posegom. In kdor to trdi, ta zavaja samega sebe.

Skrbi pa nekaj drugega. Poglejte, v mednarodni javnosti zaznavajo vse te posege, velikokrat tudi grobe posege v slovensko radiotelevizijo in ostale medije, in tudi zaradi tega je Slovenija znatno padla na lestvici svobode tiska. Podatki so povsem sveži in so bili pred kako uro objavljeni na STA: organizacija Novinarji brez meja je

Slovenijo za letošnje leto umestila šele na 46. mesto. V lanskem letu je bila Slovenija na tej lestvici na 37. mestu. V zadnjem letu Vlade Janeza Janše je bila Slovenija na 30. mestu. Se pravi, v dveh letih Vlade Boruta Pahorja je Slovenija na lestvici, ki jo meri mednarodna organizacija, s sedežem v Parizu, Novinarji brez meja, padla za 18 mest. Mislim, da takega padca ne beleži nobena država od teh 130 in nekaj več, ki jih merijo na tej lestvici. Organizacija Novinarji brez meja pa gradi svojo raziskavo na osnovi več kot 50 vprašanj, ki jih zastavljajo novinarjem, raziskovalcem, pravnikom, predstavnikom civilne družbe, tudi diplomatskim predstavništvom. Zanimajo jih grožnje novinarjem, koliko novinarjev v posamezni državi ubijejo – hvala bogu, v Sloveniji zaenkrat novinarjev še ne pobijajo –, kakšna je cenzura, kakšni so državni posegi v medije, kakšni so monopoli in podobno. In vse to se je v zadnjih letih drastično povečalo. Slovenija je padla na tej lestvici za 18 mest, pa ta raziskava sploh še ni zaznala, ker ni mogla zaznati, grožnje Jureta Jankoviča novinarju Financ Jaki Elikanu.

Zato, spoštovana ministrica, tako v Vladi kot v parlamentu bomo morali temu velikanskemu padcu v prihodnje nameniti veliko pozornost. Upam, da oba soglašava, da se po tej razpravi o zakonu o RTV Slovenija moramo posvetiti zaskrbljujočemu padcu svobode tiska, medijske svobode v Sloveniji, da poiščemo vzroke, zakaj se to dogaja, da naredimo slovensko medijsko krajino civilizirano in spodobno, predvsem pa svobodno. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

O zakonu o RTV smo povedali že veliko. Predvsem se nam zdi problem to, da pri nekaterih pripombah nismo bili uspešni in ministrstva nismo prepričali, da rešitve, ki jih predlagajo, ne bodo prinesle tistih rezultatov, ki bi jih želeli. Praktično ne vemo, v kaj gremo z neko novo obliko, ki je še ne poznamo.

Ne glede na to, da so nekatere stvari bile potem bolj določene, kdaj bomo upoštevali zakon o gospodarskih družbah, kdaj zakon o zavodih, sem sama prepričana,

da bo taka nedoločna oblika povzročala velike probleme, zato jaz takega predloga zakona ne morem podpreti. Bomo pa v nadaljevanju verjetno videli, ali se bo in v katero smer bodo tekli dogodki, kaj se morda lahko še tudi zgodi z zakonom, ki mu toliko uslužbencev v RTV zavodu in tudi drugih nasprotuje.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Aleksander Zorn. (Se odpoveduje.) Želi besedo predstavnica Vlade, gospa ministrica?

Prosim, ministrica Majda Širca.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Hvala lepa.

Kljub temu da smo o nekaterih vprašanjih, ki ste jih tudi danes bodisi v imenu poslanskih skupin, bodisi v vašem lastnem imenu poudarili in smo jih v preteklosti že slišali, bi vseeno želela komentirati nekatere izjave. Tudi zaradi korektnosti do javnosti, ki morebiti sledi tej diskusiji, in zaradi strahu, da bi mogoče javnost verjela določenim interpretacijam zakona, ki ne držijo. Recimo, ni korektno, da se znotraj razprav občanom in občankam sporočajo laži, kot je recimo interpretacija, da ta predlog zakona, ki upam, da bo z današnjim glasovanjem postal realni zakon, prinaša neomejene možnosti podražitve RTV prispevka. Gospod Jerovšek, upam, da boste pojasnili ali pa povedali, da ni nikjer to zapisano, da pa zakon prinaša korekten način urejanja RTV prispevka na ta način, da se usklajuje z rastjo življenjskih potrebščin, kar pomeni, da RTV Slovenija ostaja na nek način neodvisna v luči tistih, ki sicer lahko odpirajo ali zapirajo višino RTV prispevka. To pa je bila v preteklosti Vlada. Slišano je bilo tudi že danes, da je s tem, vsaj v zadnjih letih, manipulirala, ker je zaradi ohranitve svojega obraza in obljub, ki jih je dajala, v bistvu zmanjševala možnosti prihodkov iz tega naslova, ki jih ni odprla.

V tem smislu je tudi treba poudariti in sporočiti, da so zelo nevarne in občutljive trditve, ko se predlog zakona razume kot balkanizacija slovenskega prostora, zato verjamem, da je treba pri tistih, ki na tak način lahko, še posebej v teh prostorih, razmišljajo, odpreti vse občutljivosti in razmisleke in samorefleksije, ki so očitno odsotne. Pri razpravah, ki je bila v segmentih

nekaterih razpravljavk in razpravljavcev prisotna in ker grem pri komentiranju navzgor, se bom ustavila pri interpretaciji gospoda Jerovška, ki ponavlja, tako kot gospa mag. Julijana in še drugi, da pomeni recimo na nek način ta zakon politizacijo javnega zavoda. Gre dobesedno za projekcijo svojih lastnih razmišljanj in početij v preteklosti na početje drugih. Če ste to kdaj tisti, ki ste ta zakon, veljavni zakon, podpirali, projecirali to politizacijo in jo počeli, potem ni treba misliti, da tako, kot ste delali vi, mislijo tudi drugi. Mi smo ta zakon dejansko in vse korake na področju medijev delali s skrbnostjo, z javno demokratično razpravo, brez nasilja, ki smo ga bili priča v preteklosti.

V zakon ni mogoče napisati ali pretvoriti člen, ki bi recimo govoril v konkretnem zakonu: prepovedana je mizerna kampanja. Volitve so vas bolele. Pri tem je treba poudariti, ko govorimo o pravilih, ki jih ureja zakon o volitvah, jaz sicer menim, da bi bistveno bolje in da bi se to poglavje moralo znajti v drugem zakonu, zakonu o volitvah, ne pa v tem, ampak vendarle. Treba je vzdrževati pravila, ki so nastavljena, in ne puščati praznih prostorov, je treba povedati, da smo prisluhnili pripombam, ki so bile dane v javni razpravi, in spreminjali zakon v tisti luči, da je participacija strank sedaj bolj široko prisotna in možna znotraj volitev, kot jih prinaša rešitev zakona.

Rada bi komentirala stališče predstavnika Slovenske nacionalne stranke, ki pravilno ugotavlja, da so specifične pri ureditvi prostora in oblik po Evropski uniji zelo različne, da pa so podrejene skupnemu načelu, ki ni zapisan zgolj v Amsterdamski pogodbi, ampak v vedno na novo dograjenih principih zagotavljanja javnega interesa skozi javne servise, ki so unikatni in v Evropi zelo zaščiteni, trdno ostajajo kot resničen branilec medijske svobode in zastopanja javnega interese, za katerega vemo, da je zelo podvržen in lahko tudi ogrožen znotraj sodobnih trendov v svetu, ki so zmeraj bolj usmerjeni v komercializacijo. Vemo, kaj se dogaja. Zato Evropa ščiti ta segment nenehno. Ampak državam, pravilno je bilo povedano, prepušča, kako se ta segment ureja znotraj osnovnih gabaritov, ki pa so zelo precizno definirani. Ujetost, vsaj v slovenskem in dosedanji diskusiji, v zgolj zelo ozke in rigidne principe javnega zavoda in

tudi tako globoko ukvarjanje s sistemom, ki je tako fleksibilen, tako široko razvit v Evropi, in to smo v analizah tudi predstavili, kjer se ne sprašujejo, ali je to gospodarska družba, ali je delniška družba, ali je društvo, ali kakršnakoli druga, ali je tudi javni zavod. Tega se v Evropi dobesedno tako ne oklepajo, ker se oklepajo sistema, ki ga lahko uokvirja sam princip upravljanja, imenovanja, ki mora biti podrejen principom, ki veljajo na sploh na tem segmentu.

Vprašanje, ki je bilo izpostavljeno, recimo tudi predstavnik Slovenske nacionalne stranke pravi, da se strinja s sindikati, da je kultura ogrožena. Tukaj moram zelo zelo avtoritativno nasprotovati razmišljanju, interpretiranju in manipuliranju s tem zakonom, ko govorite o tem in posnemate ali sledite nekemu zelo napačnemu interpretiranju enega od sindikatov na RTV Slovenija, da naj bi bila kultura ogrožena. Ogroženo je ignoriranje kulture, kot se je do sedaj dogajalo. Vemo, da v preteklosti, konec koncev že sedaj vidimo, da v zadnjem času so se termini za kulturno-umetniške oddaje izboljšali in niso več v poznih nočnih urah. Tudi prizadevanja za nekatere izginule programe s tega področja, ki so dajali prednost zelo komercialnim ali, bom rekla, manj žlahtnim vsebinam, so se ponovno začela vračati oziroma pripravljati.

Še enkrat bom povedala, kar ste tudi nekateri končno spoznali, da je največja možna varovalka, ki zastopa interes širšega kulturnega prostora, razmišljanja, izobraževanja in umetniških ter ostalih vsebin – zaščiten je s tretjim odstavkom 6. člena, ki pravi, da če se ne skrbi za večinski delež umetniških vsebin, kot jih definira zakon, se mora začeti postopek za razrešitev članov uprave. In vemo, kako je bilo, da se je ta delež v preteklosti ignoriral, da se niso spoštovale kvote, ki so bile, da smo na to tudi v Državnem zboru pred časom opozarjali in da so zaradi tovrstnega nespoštovanja v preteklosti nekateri osveščeni člani nadzornega sveta celo odstopili, ker niso očitno v instituciji, ki so jo kot nadzorniki nadzorovali, dosegli tega, da bi uprava spoštovala tisto, kar ji zakon določa. In tu je bila kultura zapostavljena. Prav zaradi tega, in zaradi tega, da je kultura opisana že v samem imenu tega zavoda, z njegovim poslanstvom oziroma te institucije, je s tem

dokazano, da je za pripravljavce zakona bila to prvenstvena in zagotovo zelo pomembna skrb.

V pogovorih s sindikati, ki so bili bogati in smo tudi v veliki meri upoštevali njihove pripombe in sugestije, to veste, – konec koncev tudi zadnji ob drugi obravnavi je bil prav predlog sindikatov skozi amandma poslanca Grimsa podprt in s tem se je dopolnil osnutek zakona. Toda sindikati se v trenutku, ko se je marginalizirala kultura v preteklosti, v širšem pomenu besede "kultura", niso sekirali in se tudi niso borili zanjo, če se danes borijo za to, da se ohranja status quo. Mi tega statusa quo ne bi želeli.

Gospod Germič je govoril o delu novih tehnologij, ki naj bi jih zakon v določeni meri premalo prepoznal. Nove tehnologije, kot so izmuzljive in so tudi podvržene nenehni levitvi in tako rekoč spreminjanju ter uvajanju posledično novih prijemov, so vključene v zakon, še posebej skozi tisto poglavje, ki govori o pomembnih novih storitvah, tudi skozi direktivo. Kot ste lahko videli, področje multimedijskega centra, ki je opredeljen kot javna služba, ter drugih multimedijskih storitev je opredeljeno, verjamem pa, da jih bo življenje v bistveni luči sproti tudi nadgrajevalo znotraj tega, kar prinaša praksa. Tudi v tistem segmentu, ki govori o digitalizaciji oziroma ohranjanju samega gradiva. RTV Slovenija je namreč eden najbogatejših arhivov našega spomina, s skrbno obdelanim in skrbno varovanim arhivom. In ta zakon to skrbnost samo podaljšuje, utrjuje in jo krepi.

Vrniti se moram k zelo izpostavljenim vprašanjem glede statusa sui generis, kaj je sedaj to, kakšen eksperiment. Sui generis je že danes. Zakon o RTV Slovenija kot zakon o javnem zavodu, ki trenutno velja, ima toliko odstopanj od klasičnih pravil javnega zavoda in specifik, kar je logično, ker je to ogromen zavod, z 2 tisoč in več zaposlenimi, in opravlja določen interes. To, ne bom rekla podtikanje, ampak ta sumničenja, dvom, tesnoba pred drugimi oblikami je ena bolj bolečih ran našega prostora, ki je zelo konservativen, kar se tiče odpiranja novim fleksibilnejšim oblikam urejanja ne samo javnih, ampak tudi drugih zadev. Vemo, da je Zakon o javnih zavodih star 30 let, da znotraj kulture našega segmenta, kjer je večina javnih služb organiziranih s tem principom

javnih zavodov, kjer je tako rekoč zelo malo ali skoraj nič skladov, agencij, fundacij, ustanov, ker se oklepamo sistema, ki se sploh niti ni kaj prida razvijal in ki, pravim, duši velikokrat določene fleksibilnejše možnosti, večje ambicije, tudi večjo transparentnost in ki v marsikaterih krogih ustvarja neko samozadovoljstvo in posledično tudi zaradi tega inertnost, ki ni koristna. Zato smo znotraj Ministrstva za kulturo zelo bogato razpravo o reformi javnega sektorja posvetili temu vprašanju in prišli do ugotovitev, kjer opazamo, da je javni zavod lahko neka oblika, ampak premalo za tako širok spekter različnih organizacij, ki po vsej verjetnosti dejansko potrebujejo bolj fleksibilne pristope tudi v okviru zaposlovanja, verjamem. In v tej luči moram nasprotovati trditvam mag. Julijane, ki pravi, da študija, ki jo je naročilo Ministrstvo za javno upravo, govori o rigidnosti, nekako ne podpira rešitev k večji fleksibilnosti, odprtosti in k iskanju nekih stičnih točk tistih sistemov, ki so dobri, kar ta zakon recimo prinaša. Vzame tisti del, recimo Zakona o gospodarskih službah, kar je v osnutku že prvi vzel, nikoli ni bilo govora, da se RTV Slovenija spremeni v gospodarsko službo, to ste se izmislili, in potem en nekaj reče, pa ne samo mediji, ti najraje potem to mantra vlečejo naprej brez preverbe, ker preverba pomeni študirati, preverjati, se posvetovati, vendarle nekaj prebrati, ampak najlažje je tako multiplicirati neko trditev, ki je kratka in potem s tem ustvarjati tudi škodo. Ker ni bila gospodarska služba, bil pa je zakon, ki je napeljeval k nekaterim rešitvam gospodarske družbe. In bil je dober. Ampak ta prostor se ga še boji, mogoče bo enkrat drugače sprejet, ko bo kultura prinesla tudi bistveno bolj odprta obzorja nam vsem skupaj in ko bo manj strahov in ko bo manj tudi vztrajanj na inertnosti in na nepremičnem sistemu, ker vendarle vsak mali potres bi prinesel preveč tveganj, preveč odprtosti, rizikov in še kaj. Najlažje je biti tako zaprt v miru. Ta študija govori prav o tem, da ne moremo 30 let peljati ene smeri za sisteme, ki so zelo različni – ali je to zdravstvo, ali je to kultura – in vse postaviti v skupni imenovalec.

In trditev, da zakon legalizira privatizacijo in komercializacijo, je najbolj lažna in mislim, da je škodljiva za poslušalce in poslušalke in za tiste, ki sedaj mogoče kaj takšnega poslušajo ali potem povzemajo. Ta

zakon poskuša odpirati zaprte, rigidne ventile enega sistema, ki, če ne kdaj, v zadnjih štirih letih in tako rekoč do predvčerajšnjim ali še do danes, ustvarja težave ne samo pri dobri produkciji, ampak anomalije in ropa zakonitosti, ker se ustvarjajo različne možnosti za sporne pogodbe o zaposlitvi, ki so nezdružljive s statusom javnega zavoda. To dobro veste. Če bi bili bolj zlobni, bi jih zdaj še nekajkrat ponovili ali pa sploh odkrili. In odpravlja tudi dejansko komercializacijo, ki se je v zadnjih letih dogajala. V Cankarjevem domu je bil forum glasbenikov. O čem je govoril? Kvote. V redu, kvote so bile konec koncev izraz za simptom, ki je bil čisto drugje. Govorili so o tem, kam so izginile odprte vsebine glasbenega področja, kam je izginil jazz, kam je izginil garažni bend, kam so izginile druge vsebine, ko pa so na RTV Slovenija ostale določene razvedrilne vsebine. In vemo, katere so te.

Komercializacija se je dejansko dogajala, konec koncev se dogaja že s tem, ko se z oglasnimi EPP-sporočili prekinja informativni program ali še kaj drugega. Neracionalizacije so se dogajale. Konec koncev na dveh programih imamo prenose iz Državnega zbora, na tretjem in na drugem. Ali je to racionalno, ali je to urejeno? Seveda naštevam le delček, ker mi zvonijo, na žalost.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Replika, gospod Jerovšek.
Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Spoštovani gospe ministrici, ker me je večkrat omenila oziroma je odgovarjala meni. Jaz vztrajam pri svojih trditvah. Niste me poslušali. Jaz sem vam večkrat povedal, da ste mojstri v perfidnosti zapisa, to se pravi zvitosti in pretkanosti besedil in členov, ki omogočajo vse tisto, kar sem poudaril – tudi zvišanje prispevka. Še bolj pa sem prepričan skupaj s koalicijsko poslanko, da gre za politizacijo javnega zavoda in rešitve, ki so v nasprotju z javnim interesom.

Ko predlagate samorefleksijo s poskusi balkanizacije Slovenije. Jaz bi to samorefleksijo priporočal tudi vaši strani, kajti dejstvo je, da je lomljenje nacionalne hrbtnice Slovencev in nacionalnega slovenskega ponosa eden od glavnih

ideoloških in političnih ciljev jedra sedanje oblasti. To se izvaja tudi, bom rekel, na pretkan način. Tudi vsi uradni mediji so razumeli tisto in tako tudi predvajali nedavno neuradno inavguracijo nekega župana, ki je bila spremljana s hrumečo glasbo iz južnih logov, kot provokacijo. Vsi so razumeli tako, tudi jaz jo razumem kot provokacijo. In to je del projekta. Vaš očitek, razmišljate, da bomo delali, kot ste delali vi. To je meni šlo, ampak tudi širši opciji. Ne, ne pričakujemo. Delali boste bolj trdo z uredniki in novinarji, to se že vidi, in bolj pretkano.

Pod prejšnjo vlado ne more nihče reči, da javni zavod ni delal avtonomno in politično korektno. Večkrat sem že poudaril, Studio City je bil izrazita...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jerovšek, tri minute so potekle za repliko.

JOŽEF JEROVŠEK: Samo še trenutek, ker je ministrica imela možnost večkrat se me dotakniti, jaz pa...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jerovšek, prosim, če sklenete misel in končate z repliko.

JOŽEF JEROVŠEK: Bom se še javil k dodatni delitvi časa. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Vidim več prijav. Prosim za prijavo za razpravo.

Gospod Jožef Jerovšek, računajte na 5 minut.

JOŽEF JEROVŠEK: Če nadaljujem s tistim, ali mislite, da bomo delali tako, kot ste delali vi. Ne, ne mislim, to še enkrat poudarjam. In to se kaže že v tem mandatu tudi skozi oddaje na javni RTV. Vem, da so novinarji pod pritiskom. Verjamem, da tudi uredniki želijo biti pokončni in samostojni, ampak se morajo ukloniti.

Večkrat navajam primer oddaje Studio City, ki je bila v času prejšnje vlade izrazita opozicijska oddaja – glede na

vabljenih goste. Verjamem, da bi želel urednik imeti opozicijsko oddajo tudi v času sedanje – vaše vlade, vendar, žal, mu to ni omogočeno. Vidim, da je po vabljenju gostov naenkrat postala izrazito provladna oddaja. V zabavnih programih in pogojno humorističnih sekvencah so v času prejšnje vlade negativne vloge imeli politiki iz vladajoče opcije. Sedaj imajo naenkrat negativne vloge v teh zabavnih oddajah politiki iz opozicije, kar je neevropsko, če gre za neko kritičnost, v teh negativnih vlogah vedno nastopajo vladni politiki. Sedaj naenkrat pa ne. Tarča so opozicijski. To potrjuje, da vi delate popolnoma drugače. Moram reči, gospa ministrica, tudi sedaj me niste prepričali, da je kakšen resen interes, da bi se odpovedali politizaciji in pritiskom. Moram vam priznati, da ste poiskali rešitve, ki vam bodo to omogočale. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Dobro bi bilo, če bi se bolje poslušali in tudi skušali svoja stališča od prvotnih malo korigirati, če so za to argumenti tisti, ki kažejo, da je treba stališče spremeniti. Jaz ne bom govorila o statusu RTV Slovenija, ker je bilo o tem statusu dovolj govora, pa tudi, zakaj je prav, da so uslužbenci RTV oziroma novinarji izvzeti iz sistema javnih uslužbencev. Zadnji dogodki so celo mene, ki sem dolgo časa zagovarjala stališče, naj ostanejo javni uslužbenci, prepričali, da je s stališča zagotavljanja informacij v interesu ali opravljanju nalog javnega servisa kar prav, da so iz tega sistema izločeni. Tudi ne želim vsebinsko urejati programa RTV. Ampak vse, kar je bilo danes mogoče slišati kot opombo ali pripombo na račun tega, kar se na RTV dogaja, se vendarle dogaja še po veljavnem zakonu – tudi če je kdo nezadovoljen z volilno kampanjo, kakršna je. Novi zakon pa seveda dodeljuje večji delež zunajparlamentarnim strankam za možnost predstavitve, vendar res ne v takem obsegu, da bi vse stranke dobile enak delež, kot ga imajo parlamentarne stranke, kar je navsezadnje presojava tudi Ustavno sodišče. Ampak bolj nesramna pa je trditev, ki ne pove, zakaj je

Slovenija na lestvici svobode medijev padla po zadnjih ugotovitvah. Jaz nimam zdaj pri sebi dokumenta ameriškega zunanjega ministrstva, ki smo ga obravnavali na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, kjer je pri postavki Svoboda medijev izrecno napisano za leto 2009, da ni zaznati pritiskov izvršne veje oblasti na medije. To velja za leto 2009. In še več, da vlada ni posredovala, kadar so bile o vladi ali o izvršni veji oblasti izrečene kritične misli v medijih. Je pa treba vedeti, da je zaznati pri takih ocenah vedno to, če je fizični obračun z novinarjem, če je novinarju onemogočen dostop do informacij. In vse to se je dogajalo v preteklem letu, če se spomnite. Največji pritisk na medije pa so tožbe nekdanjega predsednika vlade, gospoda Ivana Janše, na novinarje. In to je tudi v tistem poročilu, na katerega je opozoril spoštovani kolega Miro Petek, nekdanji novinar, v imenu svoje profesije bi lahko bil toliko natančen, da bi povedal, kaj je povzročilo padec. In to je v informaciji. Ampak jaz sem pri poslankah in poslancih Slovenske demokratske stranke navajena, da prvi stavek citirajo, drugega pa ne, ker bi se v tistem razkrila celotna informacija. Žal je tako, da se moramo ukvarjati s takimi rečmi. Ko se kdo sprašuje, zakaj padamo na lestvici svobode medijev in tiska, bi bilo prav to upoštevati in vedeti.

Ne bom se tudi spuščala v odgovor kolegu Magajni, ali sem brala ali nisem brala prispevka sindikata novinarjev oziroma ustvarjalcev kulturno- umetniške redakcije, pač pa bi spomnila na to, da smo na Odboru za kulturo, šolstvo, šport in mladino ob obravnavi poročil nadzornega sveta slišali od zaposlenih na RTV alarmantne podatke o tem, kako je v preteklem mandatu padal delež produkcije v teh območjih ustvarjanja kulturnih vsebin, vsebin za otroke in mladino.

Še enkrat povem, poglejte, kaj piše v zakonu, je težko brati, ampak je koristno, zato da si ustvarimo pravo sodbo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Franco Juri.

FRANCO JUR: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Današnja razprava izraža določeno zadrego tistih, ki temu zakonu nasprotujejo, kajti dobro se zavedajo, da če želimo

zagotoviti prijazno okolje novinarstvu in svobodi besede, je treba zagotoviti zakonodajo, ki to neodvisnost in svobodo jamči.

Danes imamo na mizi prvi zakon, zakon o medijih pa je drugi steber te novinarske neodvisnosti in svobode. Žal, kot sem na začetku povedal, prihajamo prepozno s temi zakonodajnimi predlogi, kajti s strani opozicije in s strani dela javnosti ni bilo zaznati želje, da bi spremenili sistem, ki je omogočal hitro upadanje ugleda Slovenije na lestvicah novinarske svobode. In tisto, kar je bilo prej omenjeno, je bil predvsem rezultat prejšnjih manevrov in prejšnjih zakonov. Samo enkrat se je zgodilo, da je Državni zbor namenil, mislim, da, šest ur razpravi o novinarjih. Tisto je bil prvovrstni škandal in se je zgodilo v času prejšnje vlade in prejšnjega državnega zbora.

Mislim, da smo se takrat prikazali pred svetovno javnostjo kot nezreli in tudi zelo labilni, kar zadeva medijsko svobodo in demokracijo sploh. Od takrat smo se zavedali, da bo treba to zakonodajno strukturo, na kateri sloni tudi kvaliteta poročanja, obveščanja javnosti radikalno spremeniti. Z nekaterimi člani smo končno zagotovili mehanizem, ki bo v bistvu preprečeval nadaljnje vmešavanje politike: desne ali leve ali sredinske – sploh ni važno, ampak vmešavanje politike v odločanje, kadrovanje in vse tiste postopke, ki določajo in opredeljujejo javne ustanove, kot je Radiotelevizija Slovenija. Zato je ta zakon pomemben Javnosti je treba povedati, da smo končno sanirali vse tisto, kar je bilo z nekaterimi hitrimi potezami omogočeno oblasti – takratni in tudi današnji oblasti. Zato mi nismo uspeli zavezati tega padca ugleda Slovenije glede odnosa oblasti do medijev, ker dejansko ni bilo zakonodajnih instrumentov, ki bi preprečili še nadaljnje vmešavanje politike, paradoksalno, celo opozicijske politike v javne medije. In ko nekateri kolegi navajajo novinarje in oddaje, s tem samo dokazujejo, za kaj jim pravzaprav gre – da bi še naprej lahko vplivali na konkretnega urednika, na konkretnega novinarja, na konkretno oddajo. In jim gre na živce Studi City, ker je inteligentna oddaja, ni ne desna ne leva, je dobra neodvisna oddaja. Ampak to jih moti in stalno opozarjajo na tiste oddaje, kjer oni ne morejo obvladovati

novinarjev. Zdaj te možnosti nimajo več – ne oni, ne mi. Zdaj končno dobimo zakon in RTV, kjer novinarji ne bodo več javni uslužbenci, ampak bodo spet novinarji in bodo lahko uredniki delovali na podlagi sveta, ki bo določen nepolitično, kjer bo prevladujoča navzočnost civilne družbe. Zato mislim, da ni nobenega dvoma, in tudi ta razprava je dokazala, da je ta zakon dober, idealnih zakonov ni, ampak je dober, zlasti v primerjavi s prejšnjim, in da se začanja s tem morda, upamo, novo obdobje za Radiotelevizijo in tudi medijsko svobodo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Izčrpana je lista dodatno prijavljenih, zato zaključujem razpravo o predlogu zakona v celoti.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Državni zbor bo o predlogu zakona v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločal danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda, najkasneje pa ob 19.55 .

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O NORDIJSKEM CENTRU PLANICA, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem državni sekretarki Ministrstva za šolstvo in šport, gospe Alenki Kovšca, za dopolnitev obrazložitve predloga. Izvolite.

ALENKA KOVŠCA: Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci in ostali prisotni!

Planica je naravna in kulturna dediščina Slovenije in del javnega interesa na področju športa. Za dolgoročno ureditev in da bo začeta investicija Republike Slovenije v vrhunske objekte Nordijskega centra Planica lahko končana, nujno potrebujemo zakonsko podlago. Projekt izgradnje Planice je kompleksne narave, hkrati pa izjemnega pomena za Republiko Slovenijo, in to z vidika

promocije države in tudi z gospodarskega in razvojnega vidika.

Planica je v središču medijske pozornosti konec marca, ko se karavana svetovnega pokala ustavi v zibelki poletov, in takrat, ko beremo o številnih nesoglasjih glede lastništva. Spori naj bi bili že del zgodovine. Pred nami pa je celovita obnova, ki bo zagotovila končno podobo v obliki elitnega Nordijskega športnega centra. Z odkupom zemljišča si je Vlada Republike Slovenije oziroma Ministrstvo za šolstvo in šport naložilo odgovornost, da Planici prepeči dokončni propad. Še več, da Planici povrne sloves in gradi na pomembno prepoznavni blagovni znamki doma in v svetu. Kompleks Nordijski center Planica je že do sedaj služil za tekmovanja in priprave športnikov. Kako pomemben prostor ima Planica, je težko izmerljivo. Dejstvo pa je, da smo Slovenci zbrali polete v Planici za slovenski športni in nacionalni praznik. S tem je Planica postala tudi del slovenske nacionalne identitete.

Temeljni cilj sprejetja zakona je realizacija projekta Nordijskega centra Planica v zastavljenih rokih in tako je dana tudi možnost črpanja sredstev iz evropskih strukturnih skladov. Pomen sprejetja zakona o Nordijskem centru Planica pa je naslednji: prvič bo definiran pojem Nordijskega centra Planica, natančno bodo opredeljene meje območja, opredeljen bo javni interes za izgradnjo in delovanje, urejeno bo upravljanje in delovanje Nordijskega centra Planica oziroma Zavoda za šport Republike Slovenije Planica in opredeljene njegove naloge, urejeno bo izvajanje posegov v prostor, kdaj, kdo in na kakšen način lahko posega na območju Nordijskega centra Planica, dokončno bo urejeno lastništvo Republike Slovenije na območju, kjer bo potekala izgradnja Nordijskega centra Planica, in omogočila se bo realizacija projekta v projektno zastavljenih rokih in posledično zagotovljena možnost črpanja sredstev iz evropskega sklada za regionalni razvoj.

Zakon o Nordijskem centru Planica je nujno potreben za realizacijo projekta Nordijski center Planica, ki se je pričel z odkupi zemljišč že v letu 2008 v obdobju prejšnje vlade. S sprejetjem zakona bo omogočeno, da se projekt dokončno realizira v obsegu, ki je opredeljen v resoluciji o

nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino kot matično delovno telo. Besedo dajem predsednici mag. Majdi Potrata za predstavitev poročila odbora.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka in direktor direktorata z Ministrstva za šolstvo in šport, poslanke in poslanci!

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je Predlog zakona o Nordijskem centru Planica obravnaval na 21. seji 6. oktobra letos. Zakon je obravnaval po rednem postopku.

Zakonodajno-pravna služba je predloženi zakon preučila z vidika svojih pristojnosti, se pravi skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajnotehničnega vidika, in dala pripombe k 14 členom.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v svojem mnenju predlog zakona podprla, pomisleke je imela le o oceni finančnih sredstev, ki bodo potrebna za odkup preostalih zemljišč na področju Nordijskega centra Planica. Ustno je mnenje na seji odbora predstavil Anton Peršak. Pripomnim pa naj, da ste zdaj dobili tudi mnenje Državnega sveta k temu zakonu.

Odbor za okolje in prostor je v svojem mnenju predlog zakona podprl in nanj ni imel nobenih pripomb. Amandmaje so v poslovnem roku vložile štiri poslanske skupine koalicijskih strank, se pravi Socialni demokrati, Zares, Demokratična stranka upokoencev Slovenije in Liberalna demokracija Slovenije k 12. členu. Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je v skladu s 126. in 131. členom Poslovnika Državnega zbora opravil razpravo in glasovanje o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmaji.

Pri delu odbora so sodelovali predstavnik predlagatelja, predstavnik Ministrstva za šolstvo in šport, minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič, predstavnica Zakonodajno-pravne službe Marta Briški ter predstavnik Državnega sveta Anton Peršak. Predstavnik predlagateljev dr. Igor Lukšič je

uvodoma podal dopolnilno obrazložitev k predlogu zakona. Povedal je, da je namen zakona podrobneje pravno urediti področje Nordijskega centra Planica, ki obsega ureditev upravljanja in delovanja, opredelitev javnega interesa ter ureditev lastništva na ožjem območju Nordijskega centra Planica.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da njihove pripombe obsegajo tri sklope. V prvem pozivajo k večji jasnosti določb predloga zakona, v drugem opozarjajo na možne kršitve ustavnega načela poseganja v lastninsko pravico in v tretjem opozarjajo na rešitve v predlogu zakona, ki odstopajo od ustaljenih rešitev. Menila je, da amandmaji, vloženi s strani koalicijskih poslanskih skupin, sledijo pripombam prvega in drugega sklopa, na tretji sklop pripomb pa je bilo opozorjeno že ob obravnavi predloga zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.

Po končani krajši razpravi o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmaji, v kateri je bilo s strani razpravljavcev izraženo zadovoljstvo ob skorajšnji uresničitvi projekta Nordijskega centra Planica, je odbor sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 12. členu predlaganega zakona.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga, jih sprejel in glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji.

Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila in predlagamo Državnemu zboru, da predlog zakona podpre. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti v okviru Slovenske nacionalne stranke.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep dober dan vsem skupaj!

Človek bi pričakoval, da bo ministrstvo ob tako pomembni zadevi, kot je

Nordijski center Planica, uporabilo bolj točne podatke. Že v oceni stanja vidimo, da nikjer ne piše, da je prvo planiško skakalnico naredil Janez Rožman, da je bil prvi skok, ki je ponesel ime Planice v svet 4. februarja 1934, ko je nek Avstrijec skočil 92 metrov daleč, kar je bil takrat čudež v svetu. Tako da sodim, da je tudi ostali del zakona pisan malo bolj približno in bo treba zelo podrobno gledati in ne "na prvi skok" potrditi vsega skupaj.

Kaj je tisto, kar človeka moti pri zadevi. Ob podrobnejšem branju predloga zakona ima človek občutek, kot da je glavni cilj zgolj prisilno razlastiti preostale lastnike zemljišč, da bo neka športna organizacija imela proste roke za poenostavljeno pisanje poljubnih gradbenih dovoljenj za športne in spremljajoče objekte v Planici, kar pomeni degradacijo celotnega ozemlja. Že to, da je območje Planice amputirano iz Triglavskega narodnega parka, človeka navdaja z nekim čudnim občutkom, da nam pri nas res ni kaj dosti do ohranjanja kulturne in naravne dediščine, ampak se podrejamo nekemu kapitalu, ki pa ni ravno najboljši. Dejstvo je, da tu tudi ne bo šlo za kakšno posebno trajno in razumno rabo objektov, ampak predvsem za kampanjsko rabo, kajti Planica je, kot je že gospa sekretarka povedala, v določenem obdobju res v špici sveta, pa vendar ta špica sveta le ni tako velika in ni tako svetovna, kot bi hoteli nekateri povedati. Smučarske zadeve so zanimive v šestih, sedmih državah Evrope in praktično nikjer drugje. Drugje so to obrobni športi. To se lahko pogleda tudi na Eurosportu ali na kakšni drugi mednarodni televizijski mreži, kjer se vidi, kako visoko promovirajo športne panoge.

V Slovenski nacionalni stranki se tudi bojimo, da se bodo dogajala uničevanja biotopov, tako kot se je že dogajalo. V času, ko so z buldožerji in bagerji enostavno posneli tam v tistem koncu celotno zgornjo plast nenadomestljivega zgodovinskega stotisočletnega, milijonletnega nalaganja naravnih usedlin. To je bilo uničeno zaradi Planice. Seveda takrat nismo imeli v zakonu kaznivega dejanja uničevanja biotopa, takrat je bil v parlamentu še gospod Kocjančič, ki se je zelo trudil, da ni bil sprejet ta amandma Slovenske nacionalne stranke, ki je hotel v kazenski zakonik uvesti tudi uničevanje biotopa. Glede na tiste zadeve, bi bil gospod

Kocjančič prvi odgovorni za to zadevo. Mislim, da je poenostavitev postopkov za pridobivanje gradbenih dovoljenj nesprejemljiva, konec koncev se človek vpraša, kaj pa direktive Evrope v zvezi z Naturo 2000 in pa zakona o ohranitvi narave in pa seveda na splošno o tem, kaj kdo čuti do narave in do okolja, v katerem živimo.

Pri nas se bojimo, da bo zadeva enostavno namenjena temu, kot piše v zakonu, "površine, ki so namenjene ureditvi tekaških in rolnarskih prog, sprehajalnih, kolesarskih in interventnih poti ter prometne in komunalne infrastrukture in začasnih ureditev za potrebe Nordijskega centra Planica".

Težko se je odločati o zakonu, ki ima tudi pozitivne strani. Vendar o pozitivnih stvareh govori Vlada. In Vlada hvali svoje izdelke vedno in povsod. Treba pa je opozoriti na tisto, na kar sem opozoril jaz – da morda bi bilo smiselno ta zakon še enkrat prevetriti, pregledati, predelati in ga ponovno poslati v parlament. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vsem še enkrat lep pozdrav!

V letih 1935, 1936 je konstruktor Stanko Bloudek zgradil v Planici smučarsko skakalnico poimenovano po kritični točki K 120. V tej dolini skakalnica ni zrastle po naključju, ampak zaradi odličnih geografskih ter podnebnih danosti, ki so pri izvedbi smučarskih skokov odločilne. Njegova skakalnica je bila učni center za izgradnjo bodočih skakalnic ne le pri nas, ampak v širšem evropskem in svetovnem prostoru. Za vedno je zapisana Planica ter K 120 v zgodovino, da je bil na njej opravljen prvi skok preko 100 metrov.

Slovenci smo smučarske skoke hitro prevzeli za svoj nacionalni šport in Planica je postala najbolj znan športni kraj v Sloveniji. Ko sta v letu 1969 v isti prostor brata Gorišek umestila velikanko, torej letalnico s kritično točko K 185, se je v Planici vzpostavila tudi panoga smučarski poleti. Primat na tem področju in rekord drži Planica še danes. Pri nas pa iz leta v leto opazujemo, kako prostor Planica propada oziroma imamo do njega

precej brezbrizen status. In to kljub temu, da velja Planica za nacionalni simbol in objekti zavarovani tudi kot kulturni in tehnični spomeniki. Običajno jo uspemo zakrpati le za vsakoletni marčevski svetovni pokal oziroma svetovno prvenstvo.

V Poslanskem klubu LDS zato pozdravljamo predlog zakona o Nordijskem centru Planica, ki bo končno omogočil ureditev območja Planice v sodoben športni in turistični center, ki bo služil profesionalnim športnikom, rekreativcem, obiskovalcem, občudovalcem skakalnic in letalnic in drugim. Planica kot zibelka smučarskih skokov in poletov mora postati urejena ter tudi v bodoče center razvoja skakalnega športa pri nas, saj gre za panogo, v kateri Slovenci beležimo velike uspehe in si tega želimo tudi v prihodnje. Seveda pa pri tem pričakujemo, da bodo vsi posegi v prostor narejeni v skladu z visokimi standardi varovanja okolja.

Nordijski center je bil prvič zapisan v državnih programih leta 2006 v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2013. Po tistem je država začela z odkupi zemljišč v dolini, vendar vse ni šlo gladko, zato je nekaj parcel v ožjem delu nordijskega centra še vedno v privatni lasti. Ker gre za objekt izjemnega pomena za državo ter razvoj in ohranjanje smučarskih poletov in skokov, je edina pravilna odločitev, da je treba na ožjem območju centra pridobiti 100-odstotno lastništvo parcel v državno last. Na širšem območju pa je treba omogočiti normalno pridobivanje služnostne pravice. Ravno nesoglasja glede lastništva so bila največkrat tista, ki so preprečevala celovito ureditev in obnovo Planice. Ravno zato zakon prinaša rešitve glede pridobivanja nepremičnin za gradnjo in posege v prostor na območju nordijskega centra. Opredeljeni so postopki, glede sporazumevanja za odkup in postopki za pridobitev služnosti ter sam proces razlastitve. Postopki so urejeni v skladu z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor. Ker gre za občutljivo poseganja v zasebno lastnino, je bil ves postopek skrbno proučen, besedilo pa dopolnjeno tudi na podlagi mnenja in opozoril Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Na območju Nordijskega centra Planica bodo dodatni objekti, ki bodo služili za trening športnikov, vendar pa bodo na razpolago tudi

domačinom in turistom, kar je izjemno pomembno, saj bodo tako objekti bolje izrabljeni. Celovita ureditev Nordijskega centra Planica pa bo pomenila tudi dodatno turistično ponudbo celotne gornjesavske doline in omogočila večjo ekonomsko korist vsem sodelujočim.

Za potrebe opravljanja in trženje objektov bo ustanovljen Zavod Planica, ki bo skrbel za izvajanje gradnje in njeno gospodarnost. Izvajal bo postopke za pridobivanje dovoljenj za gradnjo ter urejanje lastništva nad nepremičninami in, drugo, kot javna služba bo v njegovi pristojnosti še upravljanje centra Planica v celoti, tudi priprava tekmovanj na najvišji ravni.

V Poslanskem klubu LDS smo posebej veseli in upamo, da se bo uresničil tudi načrt za postavitev muzeja, ki bo končno predstavil razvoj in zgodovino smučarskih skokov in poletov pri nas, ki so del naše športne zgodovine. V LDS podpiramo zakon o Nordijskem centru Planica in upamo na čimprejšnjo ureditev vsega potrebnega v dolini pod Poncami, da nam bo Planica dejansko v ponos kot ena izmed prepoznavnih značilnosti Slovenije v svetu. Upamo, da bo ta ureditev potekala tudi v sozvočju z tam živečim prebivalstvom. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Tomaž Tom Mencinger.

TOMAŽ TOM MENCINGER: Hvala lepa za besedo. Spoštovane, spoštovani!

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla Predlog zakona o Nordijskem centru Planica, ki predstavlja še enega izmed tistih projektov s področja izgradnje infrastrukture, ki uživajo širok družbeni konsenz. Posebej pa me veseli tudi konsenzualna razprava in glasovanje na matičnem delovnem telesu, ki je predlog zakona sprejel soglasno.

Predlog zakona, ki je pred nami, je praktično nujna in edina možna pot do realizacije projekta izgradnje sodobnega vadbenega in tekmovalnega središča. Poleg določitve območja programskih izhodišč in načina delovanja nastajajočega centra je

poglavitna rešitev ureditev lastniške strukture. Pri tem si želimo, da bi bilo mogoče zemljiško stanje urediti na podlagi skupnega dogovora, ki je bil do sedaj sklenjen z veliko večino lastnikov, a kadar to ne bo možno, predlog zakona kot drugo rešitev predvideva postopek razvrstitve.

Država je danes sicer že večinski lastnik na območju, predvidenem za Nordijski center. 100-odstotno lastništvo države pa je predpogoj za izgradnjo projekta, za katerega je le še do jeseni leta 2013 predvidenih okoli 40 milijonov evrov pretežno evropskega denarja. Projekt Nordijski center Planica presega mandat te ali one vlade, saj prve zamisli zanj segajo že nekaj desetletij nazaj. Njegov pomen je prepoznala tudi prejšnja vlada in ga v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 uvrstila med prvo prioriteto z naslovom Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast. Ob njem je zapisala, da je poleg pozitivnih plati Planica poznana po negativnih dogajanjih, ki so povezana z urejanjem in vzdrževanjem objektov, lastništvom zemljišč in razmerji med združenjem in organizatorji. Četudi so nekateri v volilnem letu 2008 optimistično napovedovali konec planiške jare kače, se to do danes ni zgodilo. Prepletene lastniške strukture na območju Nordijskega centra, ki je zavrla realizacijo projekta, ni bilo moč rešiti. Sedanja vlada pa je skupaj z ministrom za šport dr. Igorjem Lukšičem pospešila tempo odpravljanja ovir na poti celovite posodobitve Planice. Njena namera je bila nedvoumno izražena že v koalicijskem sporazumu, kjer je med ukrepi na področju športa aktivna zemljiška politika navedena kot pot k razrešitvi lastninskih vprašanj pri zagotavljanju nacionalne športne infrastrukture. Poleg tega je vzpostavila delujočo organizacijsko strukturo, ki bo v Planici skrbela za izvajanje investicij, opravljanje in vzdrževanje, promocijo ter opravljala druge dejavnosti na področju znanstvenoraziskovalnega, vzgojnega izobraževalnega dela.

Če povzamem. Predlog zakona o Nordijskem centru Planica rešuje bistveni problem, to je ureditev lastništva, ki je pogoj za črpanje evropskih sredstev do leta 2013. Zgodovino zelo dobro poznamo od leta 1934 do praktično danes.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo prepričani, da je končno nastopil čas, da zibelko smučarskih poletov razvijemo v modern objekt, ki bo zgled ostalemu športnemu svetu. Nordijski center Planica kot vadbeno, tekmovalno, športno središče, skoki, tek, zasneževanje, atletski nogometni štadion, priprave, ki bodo povezovala Kranjsko Goro, kolesarske, sprehajalne poti, in še bi lahko našteval. Vse te stvari povezujejo in lahko rečem, da je svetovno prepoznavna blagovna znamka nacionalno povezanega projekta Planica dejansko tudi velika promocija Slovenije. Je velika priložnost za vse, naj bo to turizem, razvoj, ostala infrastruktura in še bi lahko našteval. Pomemben element so pa tudi delovna mesta na tem območju.

Zato bomo, kot že rečeno, predlog z veseljem podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Darko Menih.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Namen zakona je podrobneje pravno urediti področje Nordijskega centra Planica, ki obsega ureditev upravljanja in delovanja Nordijskega centra Planica, opredelitev javnega interesa v Nordijskem centru Planica ter ureditev lastništva na ožjem območju Nordijskega centra Planica. Temeljni cilj sprejetja zakona je realizacija projekta Nordijskega centra Planica v projektno zastavljenih rokih. Gre za neke vrste unikum, ki dopolnjuje zakone s področja gradenj, urejanja prostora in še katerega. Po naši oceni ni nujno potreben. Vsi zapisani postopki in obveznosti se lahko opredelijo s sklepom ministra ali Vlade. Postopki za izvedbo odkupa nepremičnin ali njihova razlastitev je opredeljena v predmetni zakonodaji. Način dela in pooblastila javnega zavoda Planica so lahko opredeljeni v statutu zavoda ali v sklepu Vlade oziroma ministra. Zakon opisuje pot za doseg dveh ključnih ciljev: določiti upravljavca Nordijskega centra Planica in s tem zaščititi obstoja zavoda Planica, razlastiti lastnike zemljišč na določenih delih območja

Planice. Opredeljuje torej neke vrste operativni načrt, kar zakon naj ne bi bil, izvedbe postopka pridobitve zemljišč na območju Nordijskega centra Planica v javno last. Eden osnovnih ciljev pa je tudi zaščita novoustanovljenega zavoda Planica. Primer. Leta 2005 je Vlada ukinila Javni zavod Republike Slovenije za šport, nato je ustanovila Inštitut za šport in leta 2009 ustanovila novi Javni zavod Republike Slovenije za šport Planica. Gre torej za poskus obvladovanja strokovnega področja športa, ki je sicer že 30 let primarno v domeni Fakultete za šport in Olimpijskega komiteja Slovenije. V zadnjih letih je bil javni zavod bolj prostor za zaposlovanje administrativnih kadrov in servis Olimpijskemu komiteju Slovenije. Hkrati pa so uspeli prenesti kar velik sveženj evropskega denarja na Zavod Planica, ki bo po večini namenjen administraciji. Zakon v osnovi ščiti Zavod Planica in njihove zaposlene, opredeljuje javno službo Zavoda Planica, kar se definira po navadi v statutu, zakon govori tudi o poslovnem delovanju Zavoda Planica in o višini najemnin, kar mora biti definirano v poslovnem načrtu in ne v zakonu. Zakon opredeljuje celo vire financiranja.

Zakaj je ravno Zavod Planica najustreznejši subjekt za upravljanje z Nordijskim centrom Planica? Spomnimo se primera vodenja investicij na Centru šolskih in občinskih dejavnosti, ki ga je vodil gospod Jelko Gros. Država je morala zaradi neučinkovitega in negospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi vrniti v evropski proračun zajeten kup denarja. Ironija je, da sedaj z njim upravlja ista oseba.

Tudi dodatna obrazložitev pridobivanja nepremičnin v 14. členu je nepotrebna, saj je to postopek, ki je opredeljen v predmetni zakonodaji. V 16. členu se lahko za namen gradnje in delovanja Nordijskega centra Planica nepremičnine znotraj njegovega ožjega območja razlastijo. Postopek razlastitve se izvede kot nujen postopek po pravih razlastitve postopka, urejenega v zakonu o urejanju prostora. Gre torej za cilj čim hitreje priti do nepremičnin, zemljišč. Prejšnja vlada je obljubila dialog, sedanj postopki tečejo brez usklajevanja in sodelovanja z lastniki zemljišč.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je na Odboru za kulturo,

šolstvo, šport in mladino podprla vse amandmaje, ki so sledili pripombam Zakonodajno-pravne službe. Sprejetju zakona ne bomo nasprotovali, čeprav menimo, da ni nujno potreben. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Planice se desetletja drži svetovni sloves. O njej tistim, ki čakajo tisti posebni marec v letu, ni treba govoriti. V začetku 90. let prejšnjega stoletja je Planica zamudila precej razvojnih priložnosti, a nikdar ni izgubila mesta prestolnice smučarskih poletov. Na te zatike je zato pravilno odgovorila Vlada Republike Slovenije, ki je leta 2006 projekt Nordijski center Planica uvrstila med prve razvojne prioritete strategije razvoja Slovenije. Če je Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 naštel, kaj je predmet projekta, potem danes obravnavamo potrebno zakonsko regulativo, s poudarkom na javnem interesu na področju športa in kulturne dediščine, ki je zaradi kompleksne narave, predvsem promocije države in gospodarskega razvoja, izjemnega pomena za našo državo.

Če povzamem na kratko in morda prepovršno, predlog zakona podrobneje pravno ureja področje Nordijskega centra Planica, opredeljuje način in obliko upravljanja Nordijskega centra, ureja parcelacijo in pridobivanje nepremičnin za gradnjo in posege v prostor na tem območju in ureja dovoljevanje posegov v prostor. Ni posebna skrivnost, da so bila in so številna nesoglasja glede lastništva glavni temelj spotike pri celoviti obnovi Planice v eliten nordijski športni center. Zato je bilo pričakovano in razumno, da se bo predlagatelj v mreži številnih predpisov in nasprotujočih si interesov pri urejanju vprašanju pridobivanja zemljišč in pravic na njih poslužil načela prevlade javnega interesa.

Poslanska skupina Zares meni, da je predlagana specialna ureditev na tem področju po vseh zapletih upravičena in nujna, čeprav sprva v prvih letih državnosti ni

bila njena edina pot. Zdi se nam tudi pomembno, da se vsi posegi ravnanja in dejavnosti na tem območju izvajajo v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, varstva okolja in voda, po že predpisanih postopkih. Z vidika povečane mednarodne prepoznavnosti Kranjske Gore pa bo realizacija projekta spodbudila še dodaten razvoj turistične dejavnosti v tem tradicionalno gostoljubnem območju Gorenjske.

Poslanska skupina Zares predlog zakona podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Gvido Kres.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Planica, slovenski ponos in slovenska sramota hkrati. Naša prva in poleg še nekaterih svetlih izjem verjetno najmočnejša svetovna blagovna znamka, kraj, kjer so se postavljali standardi, podirali rekordi. Planica, kraj, s katerim je močno povezan športni delavec in konstruktor planiške lepoticke gospod Stanko Bloudek. Po njem se imenuje največja vsakoletna nagrada na področju športa v Sloveniji – Bloudkova priznanja.

Žal se že nekaj časa v Planici podira tudi še vse kaj drugega. Ob vsakoletni svetovni medijski pozornosti beremo vedno znova tudi o številnih nesoglasjih glede lastništva kompleksa, glede financiranja, glede sporov okoli izkupičkov od prodaje vstopnic in tako dalje. Planica je postala del slovenske nacionalne identitete. Čas je že, da razmere ustrezno uredimo. Vlada je leta 2006 sprejela Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023, v kateri je v predstavitvi projekta za doseganje ciljev prve razvojne prioritete strategije razvoja Slovenije uvrstila tudi projekt Nordijski center Planica. V skladu z resolucijo so predmet projekta obnova skakalnic, oprema skakalnic, gradnja tekaškega stadiona in spremljevalnega objekta za tekaške proge, sistem za umetno zasneževanje, žičnice, atletsko-nogometni stadion, kolesarske in sprehajalne poti, park kulturne dediščine in

tako dalje. S takšnim razvojem bo Planica tudi v prihodnjih letih odigrala neprecenljivo vlogo pri prepoznavnosti države Slovenije ter njene splošne in športne kulture v svetu.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo predlog zakona, ki državi daje ustrezno zakonsko podlago za ureditev tega vprašanja, z veseljem podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine DeSUS bo predstavil mag. Vasja Klavora.

MAG. VASJA KLAVORA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog zakona ureja območje kompleksa Nordijskega centra in opredeljuje status in rabo ožjega in širšega območja. Opredeljuje upravljanje centra v duhu javnega interesa, ureja pridobivanje zemljišč, ki zapadejo v ožje območje, ter ureja področje dovoljevanja posegov v prostor. Vse naštetu sledi temeljnemu cilju, ki smo si ga zastavili z Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023, kamor je uvrščen tudi projekt Nordijski center Planica.

Da bi bilo projekt moč izvesti, je potrebna zakonska regulativa, ki bo dala ustrezne pravne podlage tudi za to, da ga bo moč izpeljati pravočasno in kvalitetno ter pravno korektno v vseh vidikih. Zlasti pa je pomembno, da se omogoči črpanje evropskih sredstev, saj bi se sicer Slovenija sama težko spopadala s celotnim finančnim zalogajem investicije projekta.

Glede tega smo malo da ne že v časovni stiski, saj naj bi bil evropski denar za ta projekt na voljo do septembra 2013. Postopki pridobivanja preostalih parcel v ožjem območju – bilo naj bi še okoli 20 % neodkupljenega zemljišča, ki mora biti v državni lasti, kar je pogoj za pridobitev evropskih denarnih sredstev – se lahko vlečejo še kar nekaj časa. Posledica bi lahko bila izguba evropske pomoči za Gorenjsko regijo in Slovenijo ter posledice bi lahko bile neizmerne. Zato je prav, da se v miru in v skupnem interesu pogovorimo oziroma se pogovorijo vsi zainteresirani, da se pride do rešitve tudi ob zemljiščih, ki bi bila potrebna,

da bi vse skupaj šlo v javno korist, v korist slovenskega naroda in ohranitve tradicije ter veličine planiških skokov in poletov. Sicer pa država v duhu enakopravnosti tudi vsem planiškim lastnikom nudi odkup zemlje po enaki ceni.

V naši poslanski skupini ne dvomimo, da so predlagane rešitve in prispevek tega zakona za razvoj športa, gospodarstva, ohranitve kulturne dediščine nedvomno visok skok. Zato na koncu naslednje. Vsak Slovenec je ponosen na Planico. Mislim, da nas je mnogo, ki poznamo Planico, in ko gledamo, kako žalostno propadajo nekateri zgodovinski objekti tega športa, na katerega smo Slovenci res ponosni, želimo, da bi planiške fanfare še odmevale po svetu, zato bomo tudi v naši poslanski skupini v duhu tega, kar sem povedal, ta zakon podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Dopolnilno obrazložitev predloga zakona bo predstavil mag. Damjan Lah, državni sekretar Ministrstva za notranje zadeve.

MAG. DAMJAN LAH: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pri pripravi novele Zakona o mednarodni zaščiti smo se osredotočili predvsem na prosilce za mednarodno zaščito in osebe s priznano mednarodno zaščito ter

njihove pravice. Sedanji zakon, ki ureja področje mednarodne zaščite, se je namreč pri izvajanju v praksi pokazal kot pomanjkljiv. Na pomanjkljivosti zakona so nas opozarjale tudi nevladne organizacije. In tudi zaradi tega smo se pri pripravi te novele zakona odločili, da v delovno skupino, ki pripravlja nove predloge, imenujemo tudi predstavnike nevladnih organizacij.

S spremembo postopka za priznanje mednarodne zaščite, s sistemsko ureditvijo zakonitega zastopništva za mladoletnike brez spremstva in s širitvijo pravic prosilcev za mednarodno zaščito ter oseb s priznano mednarodno zaščito bomo dvignili predvsem standarde tako pri prosilcih za mednarodno zaščito kot tudi pri osebah s priznano mednarodno zaščito.

Dovolite mi, da omenim vsaj nekaj bistvenih sprememb pri postopku mednarodne zaščite. Rok za vložitev tožbe zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, se podaljšuje z dosedanjih 3 na 8 dni. Uvaja se obvezna izvedba glavne obravnave v postopku pred upravnim sodiščem, če sodišče ugotovi, da je bilo dejansko stanje nepopolno in nepravilno ugotovljeno, ali če je bil iz ugotovljenih dejstev izveden napačen sklep. Namen te predlagane rešitve je predvsem dvig kvalitete odločitev v postopku podelitve mednarodne zaščite, skrajšanje postopkov za priznanje mednarodne zaščite ter dvig standardov celotnega postopka mednarodne zaščite.

Uvaja se tudi brezplačna pravna pomoč na prvi stopnji, to seveda pomeni, do izdaje odločitve v postopku mednarodne zaščite.

Upoštevali smo več predlogov nevladnih organizacij, med drugim glede delitve postopka na predhodni postopek in postopek mednarodne zaščite, povečali obseg prevajanja odločitev, uvedli dodatno informiranje prosilcev, zožili možnosti za opustitev osebnega razgovora in spremenili razloge za obravnavanje zadev v pospešenem postopku. Prošnja za mednarodno zaščito se ne more več zavrniti v pospešenem postopku zgolj zaradi dejstva, da prosilec brez utemeljenega razloga ni izrazil namena za vložitev prošnje v najkrajšem možnem času.

Pomemben sklop sprememb se uveljavlja tudi pri mladoletnikih brez

spremnosti. Sistemsko se ureja celotno področje zakonitega zastopništva, in sicer se zastopništvo širi s strogega zastopanja v postopku mednarodne zaščite tudi na izvrševanje pravic mladoletnikov na področju šolstva in na področju zdravstva, določajo pa se tudi pogoji za postavitve zakonitega zastopnika in uvaja njihovo obvezno usposabljanje. Zvišujejo se standardi za usposobljenost uslužbencev za delo z mladoletniki, dviguje se raven zdravstvenega varstva pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane RS, in lajša se dostop do izobraževanja za mladoletnike, pri tem pa morajo sodelovati tudi zakoniti zastopniki prosilca.

Med novimi pravicami prosilcev za mednarodno zaščito so uvedba brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji, uvedba žepnine za prosilce za mednarodno zaščito, ki so nastanjeni v azilnem domu, dostop do trga dela po devetih mesecih od vložitve prošnje, sedanja ureditev govori o 12 mesecih od vložitve prošnje, dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja pod pogoji, ki so veljavni za slovenske državljane. Pri osebah s priznano mednarodno zaščito smo rešili definicijo družinskih članov, uvedli denarno nadomestilo za begunce, ki niso nastanjeni v integracijskih hišah, uvedli enkratno denarno pomoč za begunce, podaljšali obdobje za denarno pomoč za šolajoče osebe in uvedli obveščanje o pogojih za podaljšanje subsidiarne zaščite.

Predlog zakona prinaša tudi nekaj novosti glede listin. Tako se uvaja dovoljenje za prebivanje kot samostojna listina, in sicer v obliki biometrične kartice, ki bo izkazovala tudi istovetnost osebe, ter biometrični potni list za begunce, katerega veljavnost se podaljšuje z enega na pet let.

Ker predlog zakona prinaša veliko pozitivnih sprememb, ki bodo izboljšale položaj prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito, predlagamo, da predlog novele zakona sprejmete. Prav tako predlagam, da Državni zbor sprejem sklep, da se zaradi obsega sprememb pripravi tudi uradno prečiščeno besedilo zakona, ki ga Državni zbor potrdi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje. Besedo dajem podpredsedniku odbora gospodu Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 23. seji 7. oktobra 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev in pripombami Varuha človekovih pravic.

Predstavniki predlagatelja, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve mag. Damjan Lah, je v dopolnilni obrazložitvi členov povedal, da predlog zakona odpravlja pomanjkljivosti, ki so se od uveljavitve zakona o mednarodni zaščiti pokazale pri izvajanju postopkov za priznanje mednarodne zaščite ter pri implementaciji pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito ter se usklajujejo z mednarodnimi standardi na tem področju.

Predlagani zakon predvideva predvsem naslednje rešitve: dvigujejo se standardi pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito, določa se pravica mladoletnika brez spremenstva do pomoči svetovalca za begunce tudi v postopkih na prvi stopnji in širi se obseg pristojnosti zakonitega zastopnika mladoletnika brez spremenstva, širi se obseg družinskih članov, s katerimi lahko oseba s priznano mednarodno zaščito zaprosi za združevanje družine. Predvidevajo se spremembe v postopku za priznanje mednarodne zaščite, med drugim se postopek deli na predhodni postopek in postopek mednarodne zaščite. Spremembe so predvidene tudi glede svetovalcev za begunce in tolmačev ter na področju sodnega varstva, prenehanja statusa osebe s priznano mednarodno zaščito in listin za osebe z mednarodno zaščito.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi njihovega pisnega mnenja opozorila, da predložena novela glede na obsežnost zakonodajnega poseganja v veljavno zakonsko besedilo terja pripravo novega zakonskega besedila, saj se predlagane spremembe ali dopolnitve nanašajo na pretežni delež skupaj 142 členov osnovnega zakona, hkrati pa je predlagala tudi uvedbo določenih novih členov.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Državnega sveta gospod Bogomir Vnučec, ki je predstavil pisno mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev in predlagani zakon podprl. Na seji je sodelovala tudi namestnica varuha človekovih pravic gospa Kornelija Mrzel, ki je podala pripombe varuha človekovih pravic.

V razpravi je člane odbora zanimalo, ali so pri pripravi novele sodelovale tudi nevladne organizacije. S sprejetimi amandmaji so sledili predlogu varuha človekovih pravic glede zagotovitve brezplačne pravne pomoči tudi na prvi stopnji postopka mednarodne zaščite. Predstavnik predlagatelja je povedal, da so se pri pripravi novele nevladne organizacije aktivno vključevale. Glede brezplačne pravne pomoči v postopkih na prvi stopnji, pa je povedal, da se je s predlogom zakona zagotavljalo mladoletnikom spremstvo, ostalim pa ne, saj bi lahko v takem primeru v neenakopravni položaj postavili slovenske državljane, sicer pa predlagatelj drugačni uredbi ni nasprotoval.

Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 3., 4. členu, 4.a člen, 10., 12., 42., 60., 72., 104., 106., 107., 108. in 112. členu ter amandma Poslanskega kluba LDS k 99. členu, ni pa sprejel amandmajev Poslanske skupine SDS k 2., 57., 72., 73. in 76. členu. Odbor je sprejel tudi svoje amandmaje k 12., 13., 102. in 103. členu. Na podlagi 128. člena Poslovnika je na koncu glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Predstavitev stališča Poslanskega kluba LDS bo podal gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Vsem še enkrat lep pozdrav!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo podprli novelo zakona o mednarodni zaščiti. Besedilo zakona se spreminja v korist in izboljšanje statusa oziroma položaja prosilca za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito ter njihovih pravic. S predlaganimi spremembami se sistemsko ureja področje mednarodne zaščite, širi se krog pravic, ki pripadajo prosilcem ter osebam s priznano mednarodno zaščito. Veljavni zakon se je v praksi oziroma pri izvajanju izkazal za pomanjkljivega, na kar so opozorile med drugim tudi nevladne organizacije, ki so s svojimi predstavniki sodelovale pri pripravi zakona, in to prvič doslej. Sodelovale so v medresorski delovni skupini, imenovani s strani Vlade, zato so nekatere od rešitev tudi delo nevladnih organizacij. Tako je vrsta rešitev oblikovanih prav na predlog nevladnih organizacij. Na tem mestu bi zato želel pohvaliti predstavnike Ministrstva za notranje zadeve, ki so v pripravo novele zakona vključili nevladne organizacije, saj slednje nemalokrat ostajajo preslišane in neupoštevane.

Pomanjkljivosti, ki se odpravljajo s predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona se dotikajo predvsem uskladitve z mednarodnimi standardi na področju mednarodne zaščite, s ciljem zagotavljanja varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Določene rešitve so usmerjene v dvig standardov, določenih v skladu z evropsko azilno politiko in ostalimi mednarodnimi standardi. Nekatere rešitve se osredotočajo v izboljšanje pogojev za uspešno integracijo oseb s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo, a z ohranitvijo mehanizmov in inštrumentov za preprečevanje morebitnih zlorab.

Če na kratko povzamem glavne novosti besedila zakona. Spreminja se postopek za priznanje mednarodne zaščite. Do težav je prihajalo na področju

mladoletnikov brez spremstva, zlasti glede postavitve zakonitih zastopnikov v določitvi njihovih vlog. Sistemsko se ureja zakonito zastopništvo za mladoletnike brez spremstva, širi se krog pravic oziroma uvajajo se nove pravice za prosilce. Po našem mnenju gre prav v tem delu novela zakona v pravo smer, saj v Poslanskem klubu LDS podpiramo in se zavzemamo za izboljšanje standardov na področju mednarodne zaščite.

Novela nadalje uvaja razširjeno definicijo družinskih članov pri osebah s priznano mednarodno zaščito in dodaja razloge za prenehanje statusa mednarodne zaščite, spreminjajo se določbe glede tolmačev ter spremembe in dopolnitve v postopku mednarodne zaščite, ki je po novem razdeljen na dva dela: na prehodni postopek in postopek mednarodne zaščite. Uvajajo se tudi spremembe na področju ponovnih prošelj s ciljem uskladitve zakonskih določb s postopkovno direktivo, na področju sodnega varstva pa se predlaga podaljšanje rokov za sprožitev upravnega spora.

Pomemben del novele so nove pravice za prosilce za mednarodno zaščito, in sicer uvedba brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji, uvedba žepnine za prosilce za mednarodno zaščito, dostop do trga dela po devetih mesecih od vložitve prošnje ter dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja. Glede na vse navedeno, zakonsko besedilo prinaša izboljšanje in dvig standardov na področju mednarodne zaščite, kot jo priporočajo evropska azilna politika in tudi ostali mednarodni standardi.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo prepričani, da predlagane rešitve nedvomno dvigajo ugled Republike Slovenije, zato bomo v Poslanskem klubu LDS Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Darja Lavtižar Bebler.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Predlagana novela zakona o mednarodni zaščiti, ki jo danes obravnavamo, je posledica ugotovljenih pomanjkljivosti pri izvajanju veljavnega zakona. Vsebinske novosti posegajo predvsem na področje obravnave mladoletnikov brez spremstva, saj gre za specifično populacijo, pozitivne rešitve pa se nanašajo tudi na svetovalce za begunce. Prav ti svetovalci lahko s spoznavanjem problematike preprečijo marsikatero konfliktno situacijo, obenem pa ti svetovalci dvigujejo kvaliteto pravne pomoči prosilcem za mednarodno pomoč. S sprejetjem amandmaja k 12. členu na matičnem delovnem telesu in terminoloških popravkov na Državnem zboru, ki govorijo o brezplačni pravni pomoči tudi na prvi stopnji, pa še dodatno dvigamo standard pravic prosilcev za mednarodno pomoč.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov upamo, da se bo tudi v praksi izkazalo, da je takšna rešitev dobra. Poleg odprave ugotovljenih pomanjkljivosti pa ta novela prinaša dvig standardov v postopkih za priznanje mednarodne zaščite ranljivim kategorijam oseb. Uvaja žepnino in dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja. Na področju zdravstvenega varstva pa se širi obseg pravic iz zdravstvenega varstva za mladoletnike. Vse to bo pripomoglo k hitrejši vključitvi, če hoteče, integraciji oseb v življenje in delo v našem okolju, kajti zakon o mednarodni zaščiti temelji na načelu integracije in ne vračanja.

Novosti pa so tudi v zvezi z listinami za osebe z mednarodno zaščito, ki uvajajo dovoljenje za prebivanje tujcev v novi obliki, ki bo vsebovala biometrične zaščitne elemente obrazne prepoznavne in prstnih odtisov, predvideva pa se tudi prenova varnostnih standardov potnega lista za begunce. Vse to pa je v skladu s pravnim redom Evropske unije. Predlagatelj novele tega zakona v gradivu pojasnjuje, zakaj nekaterih pripomb varuhinje človekovih pravic in drugih nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s prosilci za mednarodno pomoč, ni bilo mogoče sprejeti.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo se vedno zavzemali za spoštovanje mednarodnih norm pri zagotavljanju in varovanju človekovih pravic ter temeljnih svoboščin, tudi tistim osebam, ki

zaradi političnih, gospodarskih ali drugih razmer ne morejo več živeti v svoji domovini. Prav tako pa smo se vedno zavzemali, da se osebam, ki iščejo pomoč v naši državi, zagotovijo višji standardi, kot so določeni kot najnižji v direktivah Evropske unije.

Predlog novele zakona o mednarodni zaščiti in amandmaje, ki smo jih vložile koalicijske poslanske skupine, bomo Socialni demokrati podprli. Za nas tudi ni in ne more biti vprašanja, ali bomo spoštovali denimo ženevske konvencije ali ne. Za nas je to enostavno *conditio sine qua non*. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Jožef Jerovške.
Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ugotavljamo, da se v aktualnem mandatu že drugič v dobrem letu dni srečujemo z obravnavo novele zakona o mednarodni zaščiti, zato menimo, da je tako obsežno poseganje v besedilo zakona, ki ga ugotavlja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, zgolj kulisa oziroma krinka ministrstva za nedejavnost ministrstva na drugih bolj akutnih področjih. Pri lanski noveli zakona je šlo za noveliranje določila, ki opredeljuje pogoje za preselitev oziroma nastanitev na zasebnem naslovu ob izpolnjevanju zakonsko določenih pogojev. Namen zakona o mednarodni zaščiti, ki je bil sprejet konec leta 2007 in je začel veljati 4. 1. 2008, je bil celovita ureditev mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji in je nadomestil tedaj veljavni zakon o azilu. Takšen krovni zakon je bil potreben zaradi prenosa evropskega pravnega reda v slovenski pravni red, pomeni vzpostavitev enotnega evropskega azilnega sistema.

Zakon o mednarodni zaščiti, sprejet v prejšnjem mandatu, sledi nepravnim aktom, ki tvorijo enotni evropski azilni sistem, zato se nanaša izključno na državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva. Enotni evropski azilni sistem se je in se vzpostavlja na podlagi določil večletnega haaškega programa, zato je zakon o mednarodni zaščiti

v skladu z direktivo sveta o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah določil temeljno varovalko pravnega varstva prosilcev za mednarodno zaščito, in sicer brezplačno pravno pomoč v sodnih postopkih. To nudijo svetovalci za begunce v postopku pred upravnimi organi in sodiščem.

V Poslanski skupini SDS se ne strinjamo s predlogom rešitev, ki za podelitev mednarodne zaščite uvaja ugodnejše oziroma spremenjene standarde. Menimo, da veljavna ureditev mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji in pogoji za dodelitev mednarodne zaščite sledijo direktivam, ki tvorijo enotni azilni sistem oziroma je primerljivo ter usklajeno z ureditvami, ki jih imajo druge države članice Evropske unije.

V zvezi s predlogom rešitev v zakonski noveli velja izpostaviti primer predloga glede uvedbe žepnine za prosilce mednarodne zaščite, ki so nastanjeni v azilnem domu, oziroma predloga za uvedbo enkratne denarne pomoči, kjer smo v Poslanski skupini SDS v drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu s predlogom amandmaja predlagali ohranitev veljavne ureditve, ureditve ki sledi namenu mednarodne zaščite in sredstvom za doseg njegovih ciljev. V zvezi s tem smo upoštevali pomislek, ki ga je izrazila Komisija Državnega sveta za državno ureditev. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da je treba skladno z evropskimi normami preprečevati ilegalne migracije, ki niso posledica političnega preganjanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Obenem poudarjamo, da se strinjamo z rešitvami na področju mednarodne zaščite, ki sledijo postopkovni direktivi in ostalim direktivam Evropske unije, ki gradijo enotni evropski azilni sistem, nasprotujemo pa nekritičnim rešitvam azilnih pravic, kar je predlagatelj zakona dodal ob predlaganih spremembah, zato se bomo pri glasovanju vzdržali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, kolegice in kolegi!

Pri predlogu zakona, ki je danes pred nami, gre predvsem za uskladitev z mednarodnimi standardi na tem področju, kot so povedali že predgovorniki. Njegov glavni namen je zagotavljanje in varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin prosilcev za mednarodno pomoč. Skupna evropska azilna politika gre v smeri dvigovanja standardov, kar predvideva tudi ta pričujoča novela. Nekatero predlagano rešitve pa so usmerjene v izboljšanje pogojev za uspešno vključitev oseb s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo. Tako se predlagane spremembe nanašajo predvsem na svetovalce za begunce, tolmače, na mladoletnike brez spremstva, družinske člane prosilca, prav tako pa tudi na postopke za priznanje mednarodne zaščite ter sodno varstvo.

V Poslanski skupini Zares – nova politika smo na matičnem delovnem telesu predlagali amandmaje odbora k 12. in 13. členu, to je uvedbo pravne pomoči na prvi stopnji. Veseli nas, da je bil ta amandma sprejet. Že s koalicijsko pogodbo smo se partnerji zavezali, da bomo povečali varnost in pravice prosilcev za mednarodno pomoč. V naši poslanski skupini smo namreč mnenja, da je brezplačna pravna pomoč na drugi stopnji pred sodiščem lahko popolnoma neuporabna, kajti prosilec je zavezan navesti dejstva in dokaze že na prvi stopnji postopka in pravica do brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji bo nedvomno zagotovila učinkovitejše zavarovanje njegovih pravic, na kar je opozorila tudi varuhinja človekovih pravic. Dostop do brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji bo torej izboljšal pravičnost in učinkovitost in kakovost odločanja na prvi stopnji, torej se bo zmanjšala tudi verjetnost pritožbenih postopkov ter z njimi povezanimi stroški.

V naši poslanski skupini želimo opozoriti tudi na dejstvo, da je vse manj odvetnikov pripravljenih sodelovati na področju mednarodne zaščite. Po podatkih ministrstva je na tem področju registriranih le 9 odvetnikov, od tega pa so dejavni le trije. Prepričani smo, da je treba to težavo ustrezno urediti, najbrž da v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje, in s tem povečati

pravno varnost prosilcev za mednarodno zaščito. Kot rečeno, veseli nas, da je prišlo do omenjenih sprememb in zakon bomo z veseljem podprli, ker z njim uvajamo v Sloveniji standarde, ki so enake evropskim in morda na nekaterih področjih celo prednjačimo in mislimo, da smo na to lahko ponosni. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Zakon o mednarodni zaščiti je leta 2007 nadomestil Zakon o azilu iz leta 1999. Zaradi odločbe Ustavnega sodišča, ki je v delu zakona ugotovila neskladnost z ustavo je v letu 2009 že doživel prvo spremembo.

Danes je pred nami obsežna novela, ki spreminja mnogo več kot eno tretjino členov osnovnega zakona, za kar bi bilo po pravilih treba predlagati nov zakon, ne pa njegove spremembe in dopolnitve. Obseg tolikšnih sprememb nam je nejasen, saj predlagatelj v obrazložitvi pravi le, da so se od uveljavitve zakona leta 2008 pri izvajanju postopkov za priznanje mednarodne razrešitve ter implementacij pravic nosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito pokazale določene pomanjkljivosti, ki jih je treba popraviti. Novela uveljavlja tudi redakcijske popravke zakonskega besedila, in to s 113 členi v zakon, ki ima v osnovi 142. členov. Nekoliko nenavadno je najmanj, kar bi lahko rekli, sploh glede na to, da je bil sprejet šele pred kratkim. Temeljni cilj predloga zakona je dopolniti obstoječo zakonsko besedilo z redakcijskimi popravki v smislu terminološkega poenotenja zakonskega besedila.

Poleg tega se zakon dopolnjuje tudi z minimalnimi vsebinskimi popravki, katerih namen je zagotoviti jasnejšo implementacijo obstoječih določb. V vsebinskem smislu zakon precej dviguje standarde pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito. Ali je to res

pravi trenutek in ali je to res potrebno, pa se le smemo vprašati.

Finančne posledice ta zakon prinaša, ne velike, pa vendar v času, ko smo soočeni z mnogimi pomembnejšimi problemi, lahko ta zakon nekoliko počaka in ga v Slovenski ljudski stranki v tem trenutku ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani, gospod podpredsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Novela Zakona o mednarodni zaščiti prinaša nekaj pomembnih novosti, ki bodo služile dvigu standarda postopka o pridobivanja mednarodne zaščite in dvigu standarda pravic osebam pod mednarodno zaščito oziroma prosilcem zanj ter odpravlja pomanjkljivosti, ki so se pokazale ob izvajanju zakona v praksi. Rešitve, ki so usmerjene v dvig standardov, so sledile skupni evropski azilni politiki in mednarodnim zahtevam. Druge rešitve pa so usmerjene v izboljšanje pogojev za uspešnejšo vključitev oseb s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo.

Konkretne rešitve prinašajo z uvedbo žepnine, enkratne denarne pomoči in denarnega nadomestila ter hitrejšo možnostjo vključitve na trg dela boljši ekonomski položaj. Dviga se raven zdravstvenega varstva in povečuje se dostopnost visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja. Pomemben prispevek je tudi v večjem poudarku na združevanju družine. Med novostmi, ki bistveno povečajo kvaliteto in hitrost postopkov za priznavanje statusa pod mednarodno zaščito, je zagotovo uvedba brezplačne pravne pomoči in svetovalca že na prvi stopnji odločanja. Spremembe in dopolnitve zakona bodo zagotavljanje varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin tako prosilcev za mednarodno zaščito kot tudi oseb, ki ta status že uživajo, zato novelo zakona v Poslanski skupini DeSUS podpiramo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne

stranke bo predstavil gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani, gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar!

Namen noveliranja Zakona o mednarodni zaščiti je predvsem, da se odpravijo pomanjkljivosti obstoječega zakonskega besedila, ki so se pokazale v izvajanju v zakonskih določb veljavnega zakona. Gre predvsem za uskladitve z mednarodnimi standardi na področju zaščite in varovanja človekovih pravic ter svoboščin, ko gre za prosilce oseb, ki jim je mednarodna zaščita v Sloveniji že priznana. Z novelo se nekoliko dviguje standard, saj to zahteva in določa evropska civilna politika, pelje pa tudi v izboljšanje pogojev za uspešno integracijo oseb v slovensko družbo, vendar brez možnosti zlorab na področju mednarodne zaščite.

Predlog zakona uvaja novosti predvsem na področju nastanitve oseb s priznano mednarodno zaščito, denarne pomoči, zdravstvenega varstva in izobraževanja. Spreminjajo pa se tudi določbe, ki govorijo o pravicah oseb, ki so v Slovenijo sprejete na podlagi kvote. Uvaja se tudi kartična oblika, ki bo vsebovala biometrične zaščitne elemente, obrazne prepoznavne in prstne odtise. Gre za celovit prenos določb skupnega evropskega azilnega sistema v nacionalno zakonodajo in uvedbo učinkovitih in hitrih azilnih postopkov, ko se obravnavajo državljani tretjih držav, ter zagotavljanje mednarodnih standardov. To najbrž ni tisto, kar bi po moji oceni celovito reševalo problematiko, saj v tem niso zajeti državljani Evropske unije. Po drugi strani pa se pripravljajo novi predpisi Evropske unije, ki bodo to področje na novo uredili in bo usklajevanje zopet potrebno.

Glede na veliko število vloženih amandmajev smo v Slovenski nacionalni stranki mnenja, da bi bilo bolj pametno pripraviti nov zakon, ki bi reševal celoviteje in bolj dokončno usklajeno z Evropsko unijo. Glede na to, da so v pripravi Evropske unije kvalifikacijske direktive, ki urejajo to področje, pa bi kazalo še malo počakati, da vaje ne bomo ponavljali. Kljub vsemu v Slovenski nacionalni stranki sprejetju dopolnitev zakona ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 10. 2010.

Poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS so vložile amandmaje k 12., 13. in 106. členu. Amandmaji so vsebinsko med seboj povezani, zato jih dajem v razpravo. Želi kdo besedo? (Ne želi.) Ker ne želi nihče razpravljati, razpravo zaključujem.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Predstavniki Vlade so z Ministrstva za javno upravo, ki so na poti, zato prekinjam sejo za pet minut. Nadaljevali jo bomo ob 12.55.

(Seja je bila prekinjena ob 12.50 in se je nadaljevala ob 12.54.)

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, nadaljujemo s sejo in s 14. točko dnevnega reda.

Besedo dajem predstavnici Vlade, ministrici za javno upravo gospe Irmi Pavlinič Krebs.

Izvolite, imate besedo.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci!

Temeljno vprašanje, na katerega je morala Vlada takoj ob nastopu mandata zaradi posledic krize odgovoriti takoj, se je glasilo tudi, kako ustaviti rast stroškov, ki jih država v najširšem pomenu besede porabi za delovanje nje same in podsistemov, ki

distribucijo javnih dobrin izvajamo, oziroma jih celo znižati, da bo javnofinančno stanje države ohranilo spodobno kondicijo.

Smeri smo začrtali tudi v izhodni strategiji. Če povzamem odločitev Vlade, bi lahko bistvo odločitve podkrepila s sledečimi besedami: ne bomo nižali ne standardov in ne obsega javnih in upravnih storitev, ki so bili tudi pred krizo zagotavljeni našim državljanom, preden na podlagi natančne analize stanja, natančno ne odgovorimo na dve temeljni vprašanji. Ali so vse naloge in postopki, kot jih danes določajo predpisi in za izvajanje katerih obstajamo, nujno v javnem interesu in za zaščito le-tega? Ali smo ustanove, ki te naloge izvajamo, optimalno organizirane in za svoj obstoj morebiti ne potrošimo preveč?

Analiza stanja je pokazala, da na področju ravnanja z namenskim nepremičnim premoženjem, ki ga državni pravosodni in drugi organi potrebujemo za svoje delovanje, nismo stroškovno in ne postopkovno racionalno organizirani in je z optimizacijo poslovnih procesov mogoče poiskati prihranke ter povečati učinkovitost in transparentnost resnično omejenih finančnih sredstev ter tudi z bolj gospodarnim ravnanjem z nepremičninami oziroma poslovnimi prostori, ki jih državne ustanove danes vsaka zase kupujemo, gradimo, najemamo in vzdržujemo.

Potrebne spremembe, optimizacija poslovnih procesov, institucionalni preskok, predstavljata oba predpisa, ki ju boste danes obravnavali. Enega imate v obravnavi sedaj. Novosti zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti se v pomembnem delu dotikajo centralizacije upravljanja nepremičnega premoženja, so pa tudi odgovor na pomanjkljivosti, ki so se ob izvajanju tega zakona pojavile v preteklosti. V pomembnem delu pa odpravljamo posamezna administrativna bremena. Novosti, če jih podčrtam v nekaj točkah, so: nova ureditev načrtov ravnanja, tu dodajamo načrt najema nepremičnin, da bosta na enem mestu tako lokalna skupnost kot država videli, koliko sredstev se potroši za najeme poslovnih prostorov. Načrti ravnanja, torej nakupov, gradenj, najemov, bodo po novem predloženi ob pripravi proračunov Državnega zbora oziroma občinskih na lokalni ravni, enako za nakupe premoženja

nad 10 tisoč evrov ob pripravi proračuna. Novost je tudi ta, da bo treba o realizaciji teh načrtov enkrat na leto ob predložitvi zaključnega računa na lokalni ali državni ravni poročati, kaj od tega, kar je bilo napovedano, se je, v kakšnem obsegu in kako skrbno tudi v javnofinančnem smislu realiziralo. Nepotrebno nepremično premoženje, ki bo ugotovljeno, bo preneseno na podlagi sklepa Vlade na Javni nepremičninski sklad, ki bo moral gospodariti s tem premoženjem. Vlada po novem ne bo več odločala o sklepanju pomembnejših pravnih poslov kot do sedaj, ampak bo v okviru potrjenih letnih načrtov to obveza posameznih uporabnikov, upravljavcev oziroma javnega sklada, ker gre čisto za strokovne naloge, ker bo to izvajano na podlagi zakonsko določenih postopkov. V tem zakonu so določeni obvezna cenitev, javna dražba in tako naprej.

V nadaljevanju predpisa se posodablja posamezni instituti, kot je centralna evidenca nepremičnin, glede instituta brezplačne odtujitve državnega premoženja zaostrujemo pogoje in samo odločitev o tem vprašanju je pridržana Vladi.

Predlagam, da ta predlog zakona, ki je v pomembnem delu povezan z zakonom v nadaljevanju, spoštovane poslanke in poslanci, podprete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku odbora gospodu Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 23. seji 7. 10. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo prejeli poleg predloga zakona še pripombe Skupnosti občin Slovenije, pripombe Mestne občine Velenje,

mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev. K predlogu zakona pa so bili na matičnem delovnem telesu vloženi še amandmaji poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS in amandmaji poslanske skupine SDS.

Predstavnica predlagateljica, ministrica za javno upravo Irma Pavlinič Krebs, je v dopolnilni obrazložitvi predloga zakona predstavila podlage in razloge za pripravo predloga zakona ter temeljne rešitve, ki jih ta prinaša. Predlog zakona prinaša centralizacijo procesov ravnanja z nepremičnim premoženjem in odpravlja nepotrebno administriranje. Podlaga za njegovo pripravo je bila temeljita analiza stanja na tem področju in poročilo Računskega sodišča iz leta 2008, ki je opozorila na neuskajano in ekonomsko neoptimalno nepremičninsko politiko. Predlagatelj se je iz razlogov centralizacije ravnanja z nepremičninami v lasti države odločil za nov konceptualni okvir na tem področju ter predlagal ustanovitev nove osebe javnega prava nepremičninskega sklada, na katerega bo prenesen pretežni del nepremičninskega premoženja države. Novemu centraliziranemu vodenju in upravljanju nepremičnega premoženja države je treba prilagoditi tudi institute ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Poglavitni cilj predloga zakona so zato prilagoditev veljavne zakonodaje novi centralizirani obliki ravnanja z nepremičnim premoženjem države, opredelitev javnega sklada v odnosu do drugih upravljavcev nepremičnega premoženja v lasti države, prilagoditev instituta ravnanja s stvarnim premoženjem države novi ureditvi, na primer letni načrti ravnanja s stvarnim premoženjem države, interni trg nepremičnin, centralna evidenca nepremičnin, poenostavitev postopkov ravnanja s stvarnim premoženjem in tako naprej.

Na seji je sodelovala tudi predstavnica Zakonodajno-pravne službe, ki je v predstavitvi povedala, da so pripombe Zakonodajno-pravne službe v pretežni meri upoštevane v vloženi amandmaji koalicije. Opozorila pa je na 41. člen in na podlagi tega njenega opozorila je odbor sprejel tudi svoj amandma na ta člen.

Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, iz katerega izhaja, da komisija predlog zakona podpira. Odbor se je seznanil tudi s pripombami Skupnosti občin Slovenije in Mestne občine Velenje, ki so se delno povzele v amandmajih koalicije. Odbor je sprejel dva amandmaja odbora, in sicer na 12. in 41. člen, sprejel pa je tudi amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 9. členu, naslovu četrtega poglavja in podpoglavja in k 11., 12., 13., 14., 15., 16., 23., 29., 33., 37., 40. in 41. členu. Amandma poslanske skupine k 12. členu pa je postal brezpredmeten.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni amandmaji, je danes pred nami in dopoljnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Colarič lahko kar ostanete za govornico, kajti imate besedo, da predstavite stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa še enkrat.

Kadar govorimo o premoženju države ali samoupravnih lokalnih skupnosti, mislimo tudi na vrednost nepremičnin, ki so v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti. Prav tako pa povezujemo dobro gospodarjenje z nepremičninami tudi s tem, ali država in občine s premoženjem ravnajo tako, da se vrednost le-teh ohranja ali celo poveča. Zato tudi marsikdaj slišimo, da se prav s prodajo nepremičnin ali na kakšen drug način odtujeno nepremičnino prodaja državna ali občinska srebrenina ali pa se s tem premoženjem ravna, se opravičujem, kot svinja z mehomo.

Predlagatelj je posebej opozoril, da je sprejetje tega zakona potrebno tudi zaradi uvedbe nove konceptualne ureditve ravnanja z nepremičninami v lasti države, ki bo uvedena z ustanovitvijo javnega nepremičninskega sklada. Cilj obravnavanega predloga zakona je, da se vse nepremičnine vnesejo v centralni register

nepremičnin, da se instituti ravnanja s stvarnim premoženjem države prilagodijo novi ureditvi, da se poenostavijo postopki ravnanja s stvarnim premoženjem in postopki sprejemanja letnih načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem. Vsi ti ukrepi pa naj bi sledili načelu gospodarnosti, odplačnosti, enakega obravnavanja, preglednosti in javnosti. Pri obravnavani odloka o letnem načrtu razpolaganja z nepremičnim premoženjem države v posamični vrednosti nad tristo tisoč evrov smo prav poslanke in poslanci opozarjali na nepopolne evidence, na morda tudi ne vedno racionalne odločitve pri menjavi, oddaji ali najemu nepremičnine.

Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je državno in občinsko nepremičninsko lastnino treba nujno urediti. Če bo Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti sprejet, bo nadomestil sedanji veljavni zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin in menimo, da bi lahko morda še izboljšali kakšno določbo. V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je zadnji čas, da se vse to premoženje uredi in zakon bomo podpri. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Jožef Jerovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga imamo pred seboj v drugi obravnavi, je povezan s predlogom zakona o javnem nepremičninskem skladu, ki ga bomo obravnavali kasneje in ki daje podlago za ustanovitev centraliziranega javnega sklada Republike Slovenije v zvezi z upravljanjem z državnim nepremičnim premoženjem. Zato v Poslanski skupini SDS menimo, da je treba biti previden tudi pri rešitvah tega zakona. Predmetni zakon prinaša centralizacijo procesov ravnanja z nepremičnim premoženjem in iz navedb predlagatelja zakona izhaja, da je podlaga za njegovo

pripravo analiza stanja na tem področju ter poročilo Računskega sodišča iz leta 2008, ki je opozorilo na neusklajeno in ekonomsko neoptimalno nepremičninsko politiko.

S predlogom zakona se iz razlogov centralizacije ravnanja z nepremičninami v lasti države predlaga nov konceptualni okvir na tem področju, in sicer ustanovitev nove osebe javnega prava nepremičninskega sklada, na katerega bo prenesen pretežni del nepremičninskega premoženja v lasti države. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke v okviru razpolaganj z nepremičnim premoženjem države podpiramo vse rešitve, ki zagotavljajo takšno organiziranost, ki omogoča hitrejše doseganje cilja in učinkovito gospodarjenje s sredstvi. Nasprotujemo pa rešitvam, s katerimi se ustanovljajo nove osebe javnega prava, kar je v tem mandatu postalo že pravilo. Ko se ustanovi nova oseba javnega prava, je treba zagotoviti tudi kadrovske rešitve ter prostorske zmožljivosti. Ali je to pravi način oziroma prava rešitev v času, ko bi bilo treba sprejemati protikrizne ukrepe in ko Vlada in Ministrstvo za javno upravo govori o varčevanju v javnem sektorju? Menimo, da ne. Namesto da bi se danes pogovarjali o vsebini področja učinkovitega razpolaganja z nepremičnim premoženjem države, se pogovarjamo o obliki. Novemu centraliziranemu vodenju upravljanja nepremičnega premoženja države se s tem zakonom prilagajajo tudi instituti ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, kot so na primer letni načrti ravnanja s stvarnim premoženjem države, interni trg nepremičnin, centralna evidenca nepremičnin. Ali takšen način predstavlja poenostavitev postopka ravnanja s stvarnim premoženjem in poenostavitev postopka sprejemanja letnega načrta ravnanja s stvarnim premoženjem, bo odgovorilo njegovo izvajanje.

Ob tem velja dodatno opozoriti tudi na vprašanje ustreznosti nomotehničnega pristopa, ker bi se lahko obe materiji uredili v enem zakonu. Na podvajanje določenih norm obeh zakonov, ki ju imamo danes pred seboj, je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlaganemu zakonu sicer ne bomo nasprotovali, bomo pa spremljali njegovo izvajanje z vidika njegove

učinkovitosti v okviru razpolaganja z nepremičnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Tadej Slapnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Spoštovani podpredsednik, gospa ministrica!

Po podatkih Geodetske uprave Republike Slovenije je na seznamu nepremičnin vpisanih več kot 500 upravljavcev nepremičnega premoženja Republike Slovenije, kar prinaša neenotnost in nepreglednost ravnanj ter hkrati onemogoča usklajeno in gospodarno nepremičninsko politiko. Zato zakon prinaša upravljanje in last državnega nepremičnega premoženja na javni nepremičninski sklad, kar bo zagotovilo usklajeno, gospodarno in ekonomsko optimalno nepremičninsko politiko. Tako bo z zakonom o javnem nepremičninskem skladu, ki je sicer 2. točka današnje seje, a neposredno povezana s točko, ki jo obravnavamo sedaj, preneseno nepremično premoženje v lasti Republike Slovenije na javen nepremičninski sklad z določenimi izjemami. Spremembe in dopolnitve zakona niso predlagane zgolj zaradi njegove prilagoditve novi zasnovi centralnega vodenja stvarnega premoženja in ravnanja z njim, ampak se v določenem delu nanašajo tudi na učinkovitejše izvajanja zakona v praksi. Zato se spreminjajo določbe o pristojnosti odločanja o sklepanju pravnih poslov v zvezi s stvarnim premoženjem države ter določbe o urejanju metod ravnanja s stvarnim premoženjem, določbe, ki urejajo neodplačni prenos stvarnega premoženja, in določbe v zvezi z obremenjevanjem stvarnega premoženja. Zakon prinaša vrsto novosti, ki so potrebne za gospodarnejše in učinkovitejše ravnanje z državnim nepremičnim premoženjem, zato bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Guido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani kolegi!

Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin je bil uveljavljen v začetku leta 2007. To je bil prvi splošni predpis o ravnanju s stvarnim premoženjem države, ki je sistematično in enovito uredil postopke pridobivanja stvarnega premoženja države in občin, razpolaganje z njim in njegovega upravljanja ter je zelo pripomogel k gospodarnejšemu in preglednejšemu upravljanju in razpolaganju s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Navedeni zakon so po besedah predlagatelja tudi upravljavci stvarnega premoženja dobro sprejeli, nanj niso imeli večjih pripomb in njegove določbe so se v praksi tudi izvajale.

Predlog novega zakona, ki je pred nami, je pravzaprav posledica predloga zakona o javnem nepremičninskem skladu Republike Slovenije in je z njim tesno povezan. Ustanovitev nove pravne osebe javnega prava nepremičninskega sklada zahteva določene spremembe, tudi zakonodajne, s področja ravnanja s stvarnim premoženjem države. Poleg tega pa predlog odpravlja še nekatere pomanjkljivosti, ki so se v praksi pokazale ob izvajanju določb sedanjega veljavnega zakona. Več kot 500 upravljavcev nepremičnega premoženja Republike Slovenije dejansko ima za posledico neenotnost in nepreglednost ravnanj ter tako onemogoča usklajeno in gospodarno nepremičninsko politiko. Sistem upravljanja je tako prepuščen v odločanje posameznih upravljavcem, kar onemogoča usklajeno in ekonomsko optimalno nepremičninsko politiko. Zaradi tega idejo o vzpostavitvi sistema, ki bo omogočal usmerjenje k enotnemu ravnanju vseh organov prava, podpiramo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pa kljub načelnemu strinjanju z idejo in teoretičnimi prednostmi, ki jih takšno vzdrževanje in upravljanje lahko nudi, za predlagano konkretno rešitev nismo najbolj prepričani, da bo prinesla zelene učinke. Ali z ustanavljanjem nove pravne osebe javnega sklada res ne bomo povzročili le dodatnih finančnih posledic za državni proračun? Ali bo samoupravljanje in nadzor

nad upravljanjem tega premoženja res učinkovitejši? Prav nobene garancije nimamo, da bo temu res tako. Vladi preprosto o njeni dobronamernosti ne moremo kar slepo zaupati. Lepo zveneče napisane ali povedane besede so eno, praksa pa se žal na vseh področjih kaže čisto drugače.

V Slovenski ljudski stranki smo, kot rečeno, do predlaganih rešitev močno skeptični in predloga zakona ne bomo podprli.

PODPREDEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica!

Razlog za sprejetje zakona je centralizacija upravljanja države s premoženjem ter ustanovitev javnega nepremičninskega sklada. Kot je razvidno iz predloga, se država zavzema za transparentnost podatkov o posamezni nepremičnini pa tudi o njeni orientacijski vrednosti, opozarja se tudi na cenilne zapisnike, ki pa ne smejo biti starejši od šest mesecev na dan sprejetja letnega načrta ravnanja s stvarnim premoženjem. Tako se novela zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter predlog zakona o nepremičninskem skladu Republike Slovenije na nek način prepletata, saj se podlagi za obe noveli nanašata na področje ravnanja z nepremičnim premoženjem države.

Predlagatelj zagotavlja, da do danes ni bilo politične volje, da bi se v smislu optimizacije poslovnih procesov izvedla centralizacija. Oba predloga temeljita na spoznanju, da je treba stroške znižati. Zeleni cilj pa dosežemo le z odpravo nepotrebnih procesov, ki se nanašajo na ravnanje z nepremičnim premoženjem. Da je potrebno na tem področju nekaj spremeniti, je opozorilo že leta 2008 Računsko sodišče, ki je opozorilo na neskladje in na ekonomsko neoptimalno nepremičninsko politiko, kar je tudi razlog, da se je predlagatelj odločil za nov konceptualni okvir na tem področju ter

predlaga nove osebe javnega prava, na katerega bo prenesel pretežni del nepremičnega premoženja v lasti države. Temelji pa predvsem na načelu učinkovitosti ter načelu preglednosti.

V Slovenski nacionalni stranki verjamemo, da je predlog zakona dobronameren, vendar ocenjujemo, da ga ne sprejemajo vse udeleženske v postopku. Še posebej so tukaj občine, ki se jih ta zakon direktno tudi tiče in je treba prisluhniti tudi njim. Kot ugotavljajo, bi bilo s sprejetjem novele zelo oteženo njihovo delovanje občinske uprave in izpeljava postopkov pri prodaji, oddaji, nakupih za potrebe investicij, kar pa bi vplivalo negativno tudi na občinski proračun. Zato bi bilo prav, da se ne hiti s sprejetjem zakona, da se upoštevajo vsi predlogi k izboljšanju, kajti sedanja ureditev je ustrezna tudi s stroškovnega vidika, saj doslej pri uvrščanju nepremičnin v letni načrt ni bilo treba ocenjevati vseh nepremičnin, ampak le za potrebe posameznih programov.

Novela zakona v Slovenski nacionalni stranki ne bo dobila podpore.

PODPREDEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Ljubo Germič pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Dejstvo, s katerim je bila soočena aktualna koalicija, je pripeljalo tudi do teh dveh zakonov, ki sta danes pred nami. Če do danes ni bilo potrebne politične volje, jo je ta koalicija zmogla v smislu optimizacije poslovnih procesov, ki jih do zdaj ni bilo mogoče urediti, kajti predloga obeh predpisov sta dejansko posledica spoznanja po nujnem znižanju stroškov, ki jih danes porabimo za plačilo prostorov, potrebnih za delovanje državnih institucij, in nujnega znižanja stroškov, ki jih bomo po predlogu te in naslednje novele, torej predloga zakona o javnem nepremičninskem skladu Republike Slovenije, dosegli z optimizacijo poslovnih procesov.

Podlaga za obe noveli je tudi skrbna analiza stanja na področju ravnanja z

nepremičnim premoženjem države, potrebnim za delo državne administracije tako na državni kot na sekundarni ravni, in poročilo, ki ga je Računsko sodišče izdalo v letu 2008, ko je presojalo ravnanje s tem nepremičnim premoženjem.

V Poslanskem klubu LDS bi želeli poudariti, čeprav gre pri naslednjem predpisu za ustanovitev nove osebe javnega prava, da gre za združevanje obstoječih podpornih služb, danes razpršenih na vseh ministrstvih in drugih državnih organih in ne gre za zaposlovanje novih javnih uslužbencev, ampak za optimizacijo poslovnih procesov, ki jih obstoječi uslužbenci opravljajo danes razpršeno po različnih ministrstvih in ostalih državnih organih.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stvarnem premoženju pokrajin in občin je torej posledica najprej ustanovitve javnega nepremičninskega sklada Republike Slovenije, vsebina je vključena v zakon, ki ga bomo obravnavali pod naslednjo točko dnevnega reda. Ministrstvo za javno upravo je skrbno presodilo vse poslovne procese, ki so se dandanes opravljali, in jih optimaliziralo ter skušalo odgovoriti na vse nejasnosti in ovire, ki jih je praksa izvajanja predpisov pokazala v vseh teh letih. V sklop prvih sprememb, ki so v tej noveli, sodi nova vsebina načrtov ravnanja z nepremičnim premoženjem. Nadalje se dodaja načrt najema nepremičnega premoženja. Vsem nam je znano, da ta država nima centralne evidence najemnih pogodb, ki jih sklepajo posamezni organi za potrebe zagotavljanja prostorov za svoje delo, tako da se uvaja tudi to. Drugačen je tudi postopek sprejemanja teh načrtov. Lete bo Državni zbor ali občinski svet na ravni lokalne samouprave sprejel v postopku sprejemanja proračunskih dokumentov, kajti vsak proračunski uporabnik mora že ob pripravi aktualnega proračuna za naslednje leto predvideti te stroške. Ukinjajo se posamični programi ravnanja s stvarnim premoženjem države, kajti njihova vsebina se po vseh svojih elementih prenaša v načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem. Predlog zakona tudi določa, da se bodo vse nepremičnine, ki niso potrebne za zadovoljevanje prostorskih in ostalih potreb za delo državnih organov, redno prenašale s sklepi na nepremičninski sklad. Tem novim

nalogam javnega sklada se prilagodijo tudi evidence, določbe o centralni evidenci nepremičnin, ki jo bo vodil sklad. Pomembno določilo pa je, da bodo ob pripravi zaključnega računa vsako leto priložena tudi poročila o realizaciji načrtov o ravnanju z nepremičnim premoženjem države, kar pomeni pomembno transparentnost tudi za Državni zbor. Do zdaj so bile te proračunske postavke skrite v sicer pomembnem dokumentu, to je v zaključnem računu, zdaj pa bo sestavni del poročila, kako se je v okviru potrjenega načrta dejansko izvajalo ravnanje z nepremičnim premoženjem.

Ker menimo, da oba predloga zakona, torej zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter predlog zakona o javnem nepremičninskem skladu Republike Slovenije, pomenita napredek k transparentnosti in omogočata odgovornejše ravnanje z davkoplačevalskim denarjem, bomo v Poslanskem klubu LDS oba predloga zakona podprli. Zavedamo se napora, ki ga je v pripravo obeh predpisov vložilo resorno ministrstvo in njihovo delo pozdravljamo. Obenem pa opozarjamo, da bo delovanje sklada pod drobnogledom javnosti in tega zbora, zato pričakujemo, da bo v primeru kakršnihkoli nepravilnosti zdaj popolnoma jasno, kdo so tisti, ki nosijo odgovornost za napake ali nepravilnosti, ki bi se morebiti pojavile. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O JAVNEM NEPREMIČNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem predstavnici Vlade gospe Irmi Pavlinič Krebs za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Prosim.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa, ponovno za besedo. Spoštovani in spoštovane!

Z natančnim pregledom primerjalnih ureditev – če hočete – Republike Avstrije, Zvezne republike Nemčije, lahko vidite, da so to države, ki imajo opravljanje z nepremičnim premoženjem, ki je namenjeno za potrebe državnih organov in ostalih javnih oblasti, urejeno v centraliziranih osebah javnega prava. V Nemčiji se to imenuje zvezna pravna oseba javnega prava, zavod za nepremičninske naloge, ki ima v lasti vse nepremičnine. V Avstriji je to agencija v 100 % državni lasti. V Italiji gre za podjetja v 100 % državni lasti.

Ureditev, kateri smo bili priča v Republiki Sloveniji, je stroškovno in organizacijsko preveč potratna. Ne omogoča gospodarjenja z nepremičnim premoženjem. S tem, ko posamezni državni organi počnejo stvari, najemajo prostore, opravljajo izgradnje, investicijsko vzdržujejo te prostore, opravljajo naloge, ki niso njihove primarne naloge, in to razpršeno – imamo 500 upravljavcev nepremičnin – ni transparentnosti, kot je spoštovani gospod Germič ugotovil, ni centralnih evidenc, najemnih pogodb in še marsikaj drugega ni, kar bi odgovarjalo na temeljno vprašanje, kako se najbolj racionalno gospodari z nepremičnim premoženjem.

Organizacija centralne osebe javnega prava na način, kot ga predlagamo, je popolnoma evropsko primerljiva – s tega mesta ponovno poudarjam, in to je razvidno tudi iz predloga zakona – in na ta nepremičninski javni sklad bodo prišli vsi uslužbenci, ki danes opravljajo te naloge na resornih ministrstvih razpršeno. Ne zgolj oni sami s svojimi osebnimi dohodki, tudi vodstvo tega javnega nepremičninskega sklada bo izmed teh zaposlenih, kajti za nove zaposlitve ni nikakršnih sredstev. Dolgoročno bo zagotovo za te potrebe manj zaposlenih. To je tudi ocena stanja. Ker ne bo potrebno nadomeščati tistih, ki bodo zapustili javni nepremičninski sklad, ker bo mogoče bolj optimalno organizirati poslovne procese.

Šli bomo skupaj z ljudmi s tistih ministrstev, s katerih gre največ javnih uslužbencev v ta sklad. Zmanjšala se nam bodo tudi sredstva, materialni stroški. Računalniška oprema in sorazmerni del kadrovnikov, strokovnih služb bodo šli skupaj z nalogami na to centralno osebo javnega prava. Informacijski sistem bomo zagotavljali še na Ministrstvu za javno upravo, ker črpamo iz evropskih strukturnih skladov za vzpostavitev centralne evidence nepremičnega premoženja.

Ponovno poudarjam, gre za popolnoma finančno, nevtralno situacijo. Razlog za nepodporo v tem delu, da tukaj za novo osebo javnega prava ne optimiziramo poslovnih procesov ali racionaliziramo tudi z zmanjševanjem stroškov, enostavno ne drži.

Temeljne naloge tega javnega sklada bodo načrtno in enotno gospodarjenje z državnimi nepremičninami in oblikovati bo treba enotne standarde za zadovoljevanje prostorskih potreb. V tem delu je to jasna naloga tega sklada. Ti standardi in merila bodo potrjeni enotno za vse na Vladi RS. Ne bo samostojnega odločanja v ta sklad, ampak bo to vezano na načrt najemov, nakupov, izgradenj, ki ga bo Državni zbor sprejel na predlog Vlade. Strokovno bodo izvajali samo opravila, ki so strokovno-tehnične narave, pri čemer bodo upoštevali Zakon o stvarnem premoženju na podlagi metod, ki bodo povečevale vrednost državnega premoženja in dejansko vsaj ohranjale vrednost le tega. Kar je pa pomembno, bo to vse skupaj opozorilni zbrano na enem mestu.

V smislu varčevalnih ukrepov predlagam, da poslanke in poslanci podprete to institucionalno spremembo, ki gre v smeri zmanjševanja stroškov za delo države. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku odbora gospodu Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

ANTON COLARIČ: Še enkrat hvala lepa za besedo. Gospod podpredsednik, ministrica, minister, kolegice in kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 23. seji 7. oktobra 2010 kot matično delovno telo obravnaval tudi Predlog zakona o Javnem nepremičninskem skladu Republike Slovenije, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Članice in člani odbora smo kot gradivo za sejo prejeli predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev in pojasnila Ministrstva za javno upravo na mnenje Zakonodajno-pravne službe.

K predlogu zakona so bili za obravnavo na matičnem delovnem telesu vloženi tudi amandmaji koalicije in amandma Poslanske skupine SDS.

Predstavnica predlagateljica ministrica za javno upravo Irma Pavlinič Krebs je v dopolnilni obrazložitvi predloga zakona povedala, da je ravnanje s stvarnim premoženjem države trenutno izrazito decentralizirano, saj se z njim ukvarja okrog 500 upravljalcev, kar ima v praksi številne slabosti. Predlog zakona prinaša centralizacijo na tem področju tako, da bo z večjim delom nepremičninskega premoženja v lasti države upravljal en sam upravljavec, to je Javni nepremičninski sklad Republike Slovenije.

Glavni razlog za ustanovitev javnega sklada je nujnost načrtnega in enotnega gospodarjenja z nepremičninami države, ki bodo prenesene bodisi v last bodisi v upravljanje javnega sklada s čim manjšimi stroški in na podlagi metod, ki bodo omogočale najugodnejše rezultate za njegovo poslovanje. Razlogi so še potreba po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju prostorske problematike državnih organov z usmerjanjem sredstev v prioritete projekte, zagotovitev pravne in dejanske urejenosti nepremičnin ter njihov vpis v uradne evidence in v centralno evidenco nepremičnin, razbremenitev Vlade in drugih organov državne uprave ter nekaterih posrednih proračunskih uporabnikov ravnanja z nepremičninami, enoten in usklajen nastop s potencialom nepremičnin na trgu, postopno zniževanje stroškov upravljanja ter dobra praksa tistih evropskih držav, ki imajo uveljavljen način ravnanja z nepremičninami

preko specializirane osebe, ki nastopa kot titular lastninske pravice.

Predstavniki Zakonodajno-pravne službe je povedal, da ZPS v mnenju uvodoma ugotavlja, da predlagatelj sprejetje tega predloga zakona povezuje s sprejetjem Predloga zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. V zvezi s tem je ZPS opozorila na podvajanje norm v obeh zakonih in možnost, da bi se ta materija urejala v enem zakonu. V okviru pripomb k posameznim členom je ZPS pri nekaterih členih opozorila na potrebo po dodatnih obrazložitvah, na kar se je Ministrstvo za javno upravo odzvalo s svojimi pisnimi pojasnili. Pretežni del pripomb ZPS pa je upoštevanih tudi v vloženi amandmajih koalicije.

Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predloga zakona ni podprla. Komisija Državnega sveta je menila, da ni tehničnih razlogov, ki bi narekovali nujnost prenosa lastninske pravice na javni sklad, saj bi bilo cilje predloga zakona mogoče doseči tudi brez tega ukrepa.

Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije k 7., 9., 11., 14., 19., 20., 31. in 37. členu in amandma Poslanske skupine SDS k 6. členu. Amandma Poslanske skupine SDS k 20. členu pa je postal brezpredmeten.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jožef Jerovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim!

JOŽEF JEROVŠEK: Še enkrat hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani!

Predlog zakona o javnem nepremičninskem skladu, ki ga imamo pred seboj v drugi obravnavi, daje podlago za

ustanovitev centraliziranega Javnega sklada Republike Slovenije v zvezi z upravljanjem z državnim nepremičnin premoženjem. Gre za zakon, ki je po mnenju naše poslanske skupine sicer všečen na prvi pogled, vendar je ob tem treba pogledati samo bistvo zakona. Javni sklad naj bi razbremenil vse tiste dosedanje upravljavce nalog upravljanja z nepremičnim premoženjem, katerih nepremično premoženje bo preneseno v last upravljanja javnega sklada. Z vzpostavitvijo evidenc nepremičnin ter njihove pravne in dejanske urejenosti naj bi bila v prihodnje zagotovljena večja preglednost ravnanja z nepremičnim premoženjem.

V Poslanski skupini SDS menimo, da je kredibilnost takšnih zagotovil Vlade treba obravnavati v luči dosedanjih zagotovil in odločitev Vlade na drugih področjih, kjer kaže praksa na hudo odstopanje od proklamiranih ciljev. Ob pričetku delovanja javnega sklada se bo izvedel obsežen prehod lastništva nepremičnin v lasti Republike Slovenije na javni sklad. Ob upoštevanju predlaganih sprememb Zakona o zemljiški knjigi bodo skrbniki za zemljiškoknjžne vpise postali notarji. To bo pri tako obsežnem prehodu lastništva prineslo precejšnje stroške v breme denarja davkoplačevalcev ter velike zasluge za notarje.

Stranke, ki sestavljajo aktualno koalicijo, so v svojem koalicijskem programu zapisale naslednje: uveljavili bomo potrebne spremembe v gospodarjenju s premičnim in nepremičnim premoženjem države, to je z upoštevanjem vseh stroškov izvedbe posamezne javne storitve oziroma javnega naročila, ter izboljšali organiziranost upravljanja z nepremičninami. Če navedeno pogledam v luči dosedanjega delovanja Vlade Republike Slovenije v okviru razpolaganja z nepremičnim premoženjem, je videti velik razkorak med besedami in dejanji. V prvem kvartalu letošnjega leta smo v medijih zasledili številne informacije glede prodaje nepremičnin s strani Vlade Republike Slovenije. Spomnimo se prodaje stavbe mestne otroške bolnišnice v Ljubljani in to za nerazumno nizko postavljeno ceno.

V tem obdobju smo se tudi veliko ukvarjali z vprašanjem najemnin, ki jih Vlada in njene službe ter drugi državni organi plačujejo za najete prostore. Za nove prostore Nacionalnega preiskovalnega urada

bo država na letni ravni plačevala najemnino oziroma bo za družinskega prijatelja ministrice plačevala lizing v višini 1,6 milijonov evrov. Hkrati pa namerava za daleč pod realno ceno prodati mestno otroško bolnišnico. Najemnina in stroški za upravljanje stavbe v novih najetih prostorih Komisije za preprečevanje korupcije, prej je ta komisija bila v državnih prostorih, torej brez najemnine, znašajo 37 tisoč evrov na mesec za 24 zaposlenih funkcionarjev in javnih uslužbencev ali 440 tisoč evrov na leto. Lastniki teh prostorov lahko torej z veliko lahkoto že z enoletno najemnino, ki jo dobijo od države, kupijo prostore v državni lasti.

V Poslanski skupini SDS menimo, da glede na dosedanje ravnanje Vlada s tem skladom veliko obljublja, po drugi strani pa napoveduje, da bo kupila več tisoč stanovanj, kar ni nič drugega kot reševanje špekulantov zavoženih gradbenih podjetij in bančnih tajkunov. Pri tem tudi ni nobenega zagotovila, da ta novi javni sklad ne bo deloval po političnih direktivah v prid velikemu kapitalu in tajkunom. Ustanavljanje novih in novih skladov ter podobnih institucij ne pomeni samo večjih stroškov državne uprave, ampak vladajoča koalicija s tem na vodilne in vplivne položaje postavlja svoje ljudi.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke v okviru razpolaganja z nepremičnim premoženjem države podpiramo rešitve, ki zagotavljajo takšno organiziranje, ki omogoča učinkovito gospodarjenje s sredstvi.

Nasprotujemo pa nekritičnim rešitvam, s katerimi se ustanavljajo nove agencije in skladi, kar je v tem mandatu že pravilo. To ni pravi način oziroma prava rešitev v času, ko bi bilo potrebno sprejemati protikrizne ukrepe in ko Vlada in Ministrstvo za javno upravo govorita o varčevanju v javnem sektorju. Zato bomo predlaganim rešitvam, s katerim se ustanavlja nov sklad, nasprotovali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Tadej Slapnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospa ministrical!

Naj na začetku še enkrat spomnim, da je že v slovenski izhodni strategiji za leti 2010–2013 Vlada napovedala ustanovitev Javnega sklada za ravnanje z nepremičnim premoženjem države. Z njegovo ustanovitvijo se vzpostavljajo evidence, zagotavljajo pravna in dejanska urejenost, preglednost prihodkov nad odhodki iz naslova ravnanja s tem premoženjem ter njegove največje izkoriščenosti. Predvsem pa je namen in naloga sklada učinkovitejše in hitrejše reševanje prostorske problematike državnih organov. Razlogov za ustanovitev nepremičninskega sklada je veliko. Naj naštejemo le nekatere: potreba po načrtnem in enotnem gospodarjenju z nepremičninami, potreba po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju prostorske problematike državnih organov, razbremenitev Vlade, vladnih služb, ministrstev in številnih upravnih enot.

Po novem bo vpis nepremičnin potekal preko centralne evidence nepremičnin, s tem pa se bo zagotovila pravna in dejanska urejenost nepremičnin. Poudariti je treba, da bo sklad razbremenil vse dosedanje upravljavce nalog upravljanja z nepremičnim premoženjem. Njihovo premoženje pa bo preneseno v last in upravljanje javnega sklada. Pri tem pa je potrebno omeniti, da se bodo dosedanja upravljavci lahko potem v celoti posvetili svojim primarnim dejavnostim. Zagotovljeno bo torej jasno, strokovno in preglednejše ravnanje z nepremičnim premoženjem, katerega osnovni cilj je predvsem gospodarnejše ravnanje.

V Poslanski skupini Zares – nova politika bomo zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Guido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani ministri!

Kot rečeno že v predstavitvi mnenja k prejšnjemu zakonu, idejo o vzpostavitvi sistema, ki bi omogočal usmerjanje k enotnemu ravnanju vseh organov v zvezi z upravljanjem z nepremičninami, podpiramo.

Naj ponovim še enkrat, v Sloveniji imamo več kot 500 upravljavcev nepremičnega premoženja Republike Slovenije, kar dejansko onemogoča usklajeno, gospodarno in ekonomsko optimalno nepremičninsko politiko. Nujni so: vzpostavitev evidenc nepremičnega premoženja, zagotovitev njegove pravne in dejanske urejenosti, preglednost prihodkov nad odhodki iz naslova ravnanja s tem premoženjem, njegova optimalna izkoriščenost, hitrejše in učinkovitejše reševanje prostorske problematike državnih organov.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pa kljub temu načelnemu strinjanju z idejo in teoretičnimi prednostmi, ki jih takšno združevanje in upravljanje lahko nudi, o predlogu zakona, ostajamo skeptični in nezaupljivi. Preveč vprašanj ostaja: Ali z ustanavljanjem nove pravne osebe javnega sklada res ne bomo povzročili le dodatnih finančnih posledic za državni proračun? Ali se število javnih uslužbencev kljub zagotovljenemu prenosu iz resorjev javne uprave ne bo preveč povečalo? In, še bi lahko našteval. Govori se eno, praksa pokaže, da se dela drugo. Tako ali tako pa v končni fazi nihče nič ne odgovarja.

V Slovenski ljudski stranki, kot rečeno, predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala. Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, minister!

Predlog zakona določa način ustanovitve, namen ustanovitve ter temeljna načela, ki temeljijo predvsem na gospodarnem ravnanju z nepremičnim premoženjem v lasti javnega sklada. Predlagatelj ugotavlja, da gospodarjenje z obstoječimi predpisi in razpršenimi upravljavci nepremičnega premoženja ni bilo dovolj gospodarno in ne sledi racionalizaciji zastavljenih ciljev. To pa je bil tudi razlog, da se ustanovi nepremičninski sklad, ki bo zagotavljal enotno gospodarjenje in optimalno ekonomsko izkoriščenost. Predlog pa temelji

tudi na hitrejšem reševanju prostorske problematike državnih organov in usmerjanju sredstev v prioritete projekte. Ugotovitve in predlogi so vsekakor smiselni, saj, kot ugotavlja predlagatelj, razpršenost ne daje možnosti pregleda in nadzora nad premoženjem, saj je upravljavcev kar 500. Ugotavlja se tudi, da upravljavci premoženj niso vpisovali v centralno evidenco ta svoja premoženja, kar se je pokazalo kot nepregledno ter posledično kot nepotrebno breme, ki bi ga kazalo prodati, dati v najem in s tem pridobiti tudi določena sredstva, kar pa v zdajšnjem načinu ni bilo izkoriščeno.

Predlagatelj zagotavlja, da bo sistem, kot ga zagotavlja novela zakona, za poslance bolj transparenten, saj bo iz vsakoletnega zaključnega računa, ki ga bo spremljalo tudi poročilo o realizaciji načrtovanega tudi o najemih, ovrednoteno in izkazana bo dodana vrednost. Predlog temelji na optimalizaciji in zmanjševanju stroškov poslovanja javne uprave. Zaposlenost se naj ne bi povečala. Prizadevalo bi se k optimalni stroškovni strukturi porabe prostorov, ki jih administracija in ostali državni organi potrebujejo za svoje delo. Do tu je vse lepo in prav. Vendar, kot je razvidno iz zapisnika komisije Državnega sveta, se zadeve prehitve in ni tehtnih razlogov za nujnost prenosa lastninske pravice na javni sklad, saj bi bilo možno doseči enak cilj tudi brez tega ukrepa.

Vsekakor pa nas v Slovenski nacionalni stranki ne prepriča, da ni učinka na dodatno finančno obremenjevanje proračuna. Ne prepriča nas tudi, da se ne bo povečala zaposljivost, saj iz dozdajšnje prakse vemo, da si vsak šef poišče še dodatni krog svojih sodelavcev. In tako se število kar hitro poveča na nekaj 10 dobro plačanih delovnih mest.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke smo prepričani, da gre le še za enega od mnogih predlogov Vlade, ki jih vodi le politični interes, zato predloga zakona v Slovenski nacionalni stranki ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod Dušan Kumer bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim!

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani kolegi in kolegice!

Še ena tranzicijska zgodba, zgodba gospodarjenja z državnim nepremičnim premoženjem končno dobiva svoj epilog. Vsako leto, ko smo v Državnem zboru obravnavali odlok, smo v bistvu odpirali steklenico, v kateri je bilo veliko megle in nevidnih, danes so bili imenovani tajkuni, tajkunčiči. Zato smo v Poslanski skupini SD na 16. seji Državnega zbora aprila letos, ko smo obravnavali letni načrt razpolaganja z nepremičnim premoženjem države, z velikim zadovoljstvom podprli napoved Vlade, da pripravlja nov koncept centralizacije upravljanja z nepremičnim premoženjem. Zato danes, ko imamo pred seboj predlog zakona, le-tega tudi podpiramo. Podpiramo predvsem zato, ker menimo, da zagotavlja nujnost odprave nenačrtnega in neenotnega gospodarjenja z nepremičninami države. Skrajni čas je bil, da zagotovimo centralno evidenco vseh nepremičnin v državni lasti in tako sploh ugotovimo dejanski pregled in na tej podlagi, kar je še pomembnejše, tudi dejansko vrednost tega premoženja.

Na drugi strani pa bomo Vlado in številne druge organe državne uprave ter številne posredne proračunske uporabnike razbremenili upravljanja s temi nepremičninami. Posledica tega bo postopno znižanje stroškov upravljanja enot in gospodarjenj ter ekonomsko upravičena stopnja na nepremičninskem trgu pri odprodaji, najemu in nakupu teh nepremičnin. In kar je še posebej pomembno, poenoteni bodo prostorski standardi za potrebe različnih uporabnikov, s katerimi bo sklad sklepal pogodbe. Prav tako pa bo zadoščeno potrebi po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju prostorske problematike državnih organov.

Javni sklad bo postal tudi lastnik nepremičnega premoženja, ki bo na dan ustanovitve javnega sklada v lasti Republike Slovenije vpisano tudi v zemljiško knjigo. V 39. členu zakona je točno tudi zapisano, katere nepremičnine bodo prišle v last javnega zavoda in katere nepremičnine zaradi svoje posebnosti ne bodo in bodo samo v upravljanju zavoda.

V Poslanski skupini SD so glede učinkovitosti realizacije različna mnenja o tem, po našem mnenju najzahtevnejšem členu. Toda poenotili smo se v stališču, da bo šele implementacija zakona pokazala in razkrila dejansko stanje in možnosti realizacije, ki bodo lahko pripeljale tudi do tega, da bo kasneje potrebno zakon v tem delu novelirati.

V Poslanski skupini SD menimo, da so skozi ta zakon udejanjeni glavni razlogi za ustanovitev javnega sklada. To je nujnost načrtnega in enotnega gospodarjenja z nepremičninami države, ki bodo prenesene bodisi v last, v upravljanje javnega sklada s čim manjšimi stroški in gospodarnim poslovanjem. Kar je najpomembnejše, zagotovljeni bodo tudi pravna in dejanska urejenost nepremičnin ter njihov vpis v uradne evidence ter centralna evidenca nepremičnin. Zato bomo zakon tudi podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS so 19. 10. 2010 umaknile amandma k 11. členu dopoljenega predloga zakona, zato zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODŠKODNINI ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ.**

Predlog zakona je v obravnavo Zboru predložila Vlada.

Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Gospod Aleš Zalar, minister za pravosodje, izvolite, imate besedo.

ALEŠ ZALAR: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovane gospe poslanke in gospodje poslanci!

Kdor stori kaznivo dejanje, mora plačati svoj dolg, dolg družbi in posamezniku,

ki je bil morda s kaznivim dejanjem oškodovan. Zato imamo med drugim tudi Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, ki je bil sprejet v naš pravni red predvsem zaradi implementacije Direktive Sveta. Namen te direktive pa je, da se uveljavi pravica do poštene in primerne odškodnine za škodo v primeru nasilnih kaznivih dejanj v tako imenovanih čezmejnih primerih. Vendar pa se je v dosednji praksi izvajanja zakona pokazalo, da takih čezmejnih primerov v RS doslej ni bilo. Odškodnino so uveljavljali izključno domači oškodovanci in te nepredvidene posledice v smislu uporabe zakona so pravzaprav povzročile tudi nepričakovan razvoj uporabe tega zakona, zato to stanje terja ustrezne spremembe in dopolnitve. Te se nanašajo na same materialne pogoje za uveljavljanje tovrstnih odškodnin, na natančnejšo določitev pravnih podlag za posamezne vrste škod, vključno z njihovo višino. Na ta način želimo, da bodo državljani RS postavljeni v enakovreden, primerljiv položaj z drugimi državljani članic EU glede uveljavljanja odškodnin po tem zakonu.

Ta primerljivi položaj je posebej primeren v tistih primerih, ko je posamezniku odškodnina, do katere je upravičen zaradi nasilnega kaznivega dejanja, težko dosegljiva. To pride v poštev zlasti takrat, kadar storilec kaznivega dejanja nima zadostnih sredstev, da bi škodo povrnil, ali pa, če storilca ni mogoče identificirati ali preganjati.

Glavne novosti so v tem, da je določena konsistentnejša shema državnih odškodnin, vključno s spremenjenimi materialnimi pogoji in natančnimi pravnimi podlagami za določitev škod z namenom, da bi se preprečilo vlaganje zahtevkov za odškodnino v bagatelnih primerih, kot so na primer gostilniški pretepi in podobno.

V takšnih primerih prosilec ne dosega meril za določitev odškodnine in se mu torej ta pravica ne prizna. Bistveno bolj pomembno pa je, da ta novost v tem zakonu prinaša boljši položaj ranljivim družbenim skupinam. To so zlasti otroci, invalidi in vse žrtve nasilja v družini. Njim olajšamo dostop do odškodnin zaradi tega, ker bodo te zahtevke lahko uveljavljali neposredno od države. Potem pa bo država tista, ki bo poskrbela za ustrezen zahtevke v razmerju do storilca kaznivega

dejanja. Novost je tudi v tem, da se določi obveznost uveljavljanja premoženjskega zahtevka s strani upravičenca, kadar je storilec kaznivega dejanja znan.

Pomembna novost je tudi ta, da bo predlog zakona omogočil uveljavljanje odškodnin tudi vsem tistim osebam, ki jim je bila odškodnina priznana v sodnem postopku, pa storilec sodbe ni mogel izpolniti.

Kot novost lahko opredelim še povračila stroškov zaradi uveljavljanja odškodnin zlasti v zvezi z zdravstvenimi storitvami, ki so potrebne za uveljavljanje odškodnin po tem zakonu. In na primer spremembe in dopolnitve materialnih pogojev, vključno tudi s procesnimi določbami, ki se nanašajo na samo vsebino zahteve za uveljavljanje odškodnine in na rok za vložitev takšne zahteve. Ta rok je namreč določen. Zlasti pride v poštev v primerih, če storilec ne more izpolniti odškodninske sodbe. V zvezi s tem zakon določa tudi, katere listine morajo biti priložene k zahtevi.

Posebej je urejeno tudi vprašanje delovanja komisije, ki ji je naložena obveznost, da odločbo o dodelitvi odškodnine, če gre za otroka, posreduje pristojnemu centru za socialno delo in poskrbi, da je ta odškodnina porabljena v korist otroka. Hkrati pa je center seznanjen z dogajanjem v takšni družini.

To so pogloblitve novosti v zakonu. Predlagam, da ta zakon v nadaljevanju podprete.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo.

Besedo dajem podpredsedniku odbora gospodu Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

Prosim!

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospod minister, kolegice, kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 23. seji 7. oktobra 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam

kaznivih dejanj, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je bil predhodno seznanjen tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predlog zakona podpira.

Predstavnica predlagateljica, na seji je bila generalna direktorica za zakonodajo na Ministrstvu za pravosodje gospa Andreja Lang, je v dopolnilni obrazložitvi členov povedala, da Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj zagotavlja možnosti za uveljavitev pravice do poštene in primerne odškodnine za škodo v primeru nasilnih kaznivih dejanj v tako imenovanih čezmejnih primerih, ko žrtve kaznivih dejanj od storilca ne bodo mogle dobiti odškodnine, ker je ta brez zadostnih sredstev, se ga ne da identificirati ali preganjati. V takšnem primeru odškodnino žrtvi izplača državno pravobranilstvo na podlagi odločbe pristojne komisije.

Tudi čezmejnih primerov do zdaj ni bilo. Zato se s predlogom zakona oži dostop do državnih odškodnin tako, da se zastrujejo pogoji za njihovo uveljavljanje ter natančneje določajo pravne podlage škod, za katere se priznava odškodnina ter njihova višina. Hkrati se posebej ranljivim družbenim skupinam, žrtvam nasilja v družini, otrokom in invalidom s spremembo materialnih pogojev omogoča lažji dostop do odškodnine.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je na seji ob predstavitvi njihovega pisnega mnenja povzela pripombe k 1. in 2. členu, ki se nanašata na nasilno naklepno dejanje. Spremenjeni pomen tega dejanja pomeni vsebinsko spremembo. Z opustitvijo sklicevanja na znake kaznivih dejanj po Kazenskem zakoniku se po njihovem mnenju vnaša nejasnost, v katerih primerih bo odškodnino mogoče uveljavljati, hkrati pa se z nižanjem dokaznega standarda iz gotovosti v verjetnost odstopa od načela materialne resnice. Predstavnica predlagateljica je pojasnila, da je postopek odločanja o odškodnini končan pred koncem kazenskega postopka, zato se z nižanjem dokaznega standarda sledi pogojem za uvedbo kazenskega postopka.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje koalicije k 14., 15. in 19. členu, ni

pa sprejel amandmaje Poslanske skupine SDS k 2., 4. in 6. členu.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopoljeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Tadej Slapnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Hvala, gospod podpredsednik. Gospod minister in državni sekretar!

Spremembe in dopolnitve Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj sledijo ciljem Direktive Sveta Evrope o odškodninah žrtvam kaznivih dejanj. Omenjena direktiva žrtvam kaznivih dejanj v Evropski uniji zagotavlja učinkovito uresničevanje pravic do poštene in primerne odškodnine za poškodbe, ki so jih utrpeli ne glede na to, kje v Evropski uniji je bilo kaznivo dejanje storjeno.

Naj naštejemo le nekaj novosti, ki jih prinaša zakon. Natančneje so določeni materialni pogoji za priznanje odškodnine predvsem glede dokaznega standarda, ki mora biti izpolnjen, da je oseba upravičena do odškodnine. Dodan je tudi pogoj, da žrtev izkaže za verjetno, da odškodnine od storilca ne bo mogla dobiti. Posledično je določena tudi zakonska domneva, da določen osumljenec ali storilec ne bo mogel plačati žrtvi odškodnine. Domneva neplačljivosti določa primere, na podlagi katerih je že iz zakona jasno določeno, kdaj storilec ne bo mogel izpolniti svoje odškodninske obveznosti.

V Poslanski skupini Zares – nova politika smo mnenja, da je treba žrtvam družinskega nasilja, otrokom in invalidom omogočiti čim lažji dostop do odškodnin. Zato nas veseli, da zakon omenjenim skupinam daje možnost neposrednega terjanja odškodnine od države. Ta pa bo dodeljeni znesek nato terjala od storilca samega.

Naj zaključim. Zakon torej na eni strani oži dostop do državnih odškodnin, po drugi strani pa posebej ranljivim skupinam s spremembo materialnih pogojev za dodelitev odškodnine zaradi osebnih lastnosti ter žrtvam kaznivih dejanj v družini omogoča lažji dostop do odškodnine.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika zakon podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Gvido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani minister!

Aprila 2004 je bila sprejeta Direktiva Sveta Evrope o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj. Republika Slovenija je direktivo v slovenskem pravnem redu uveljavila s sprejetjem Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj leta 2005. Temeljni namen direktive je bila predvsem zagotovitev možnosti za uveljavitev pravice do poštene in primerne odškodnine za škodo v primeru nasilnih kaznivih dejanj, to je v tako imenovanih čezmejnih primerih. Za take primere naj bi posamezne države članice zagotovile sheme odškodnin v primeru, ko žrtve kaznivih dejanj od storilca ne bodo mogle dobiti odškodnine, ker je ta brez zadostnih sredstev ali ker se storilca ne da identificirati ali preganjati ali pa je ugotavljanje vsega navedenega oteženo, ker žrtev in storilec nista iz iste države.

V praksi izvajanja zakona pa naj bi se pokazalo, da takih čezmejnih primerov ni bilo. Ker je z zakonom uveljavljena shema odškodnin dostopna tudi za žrtve kaznivih dejanj, ki so državljani Republike Slovenije in prebivajo na območju Republike Slovenije, so odškodnine uveljavljali samo taki domači oškodovanci. Nepredvidene posledice v smislu uporabe ZO, ZKD le za državljane Republike Slovenije naj bi terjale ustrezne spremembe in dopolnitve. Uveljavljena ureditev naj bi bila preširoka ali preohlapna, zato je eden od temeljnih namenov zaostri pogoje za uveljavljanje tovrstnih odškodnin, po drugi strani pa posebej ranljivim

družbenim skupinam in žrtvam kaznivega dejanja v družini omogočiti lažji dostop do odškodnine. Zaradi te dvosmernosti in nekaterih tehtnih pomislekov Zakonodajno-pravne službe o ustreznosti rešitev predloga zakona v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ne bomo podprli in se bomo pri glasovanju vzdržali. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim!

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Zakon je bil sprejet pred petimi leti zaradi uskladitve slovenske zakonodaje z evropsko na podlagi Direktive Sveta o odškodninah žrtvam kaznivih dejanj, katere cilj je zagotoviti prost pretok ljudi med državami članicami EU.

Namen določbe zakona v skladu s to direktivo je zagotavljanje odškodnine s strani države, na ozemlju katere je bilo storjeno kaznivo dejanje, torej Slovenije, za tiste primere kaznivih dejanj, ko gre za značaj čezmejnosti in je zaradi tega izterljivost odškodnin otežena.

V praksi izvajanja zakona se je pokazalo, da se ta zakon uporablja izključno za dodeljevanje odškodnin slovenskim državljanom, saj komisija, ki je pristojna za priznavanje odškodnin, od začetka uporabe zakona ni odločala niti v enem primeru, ko bi državljan druge države članice EU uveljavljal odškodnine zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki je bilo storjeno v RS. Namen novele gre tako v smeri primerljivosti položaja domačih žrtev kaznivih dejanj z državljani drugih držav članic EU. Prav tako je praksa izvajanja zakona pokazala, da je ureditev problematike, ki jo obravnava zakon, preohlapna in preširoka. Materialni pogoji za pridobitev odškodnin niso dovolj natančno zapisani, zato se mora pristojna komisija obracati tudi na uporabo sodne prakse, da o odškodnini sploh lahko odloči.

Temeljni cilj zakona je tako zaostritev pogojev za uveljavljanje odškodnin in natančnejša določitev pravnih podlag za uveljavljanje škod in posledično višine

odškodnin. Spreminjajo se kriteriji za dodelitev odškodnin, da bi tako preprečili vlaganje zahtevkov za odškodnino v tako imenovanih bagatelnih primerih.

Bistvo novele je na eni strani ožjenje dostopa do državnih odškodnin, po drugi strani pa novela ustvarja primerljive pravice žrtvam, ki prebivajo na ozemlju Republike Slovenije, katerim je odškodnina težko dosegljiva. V tem smislu gre še za eno novost zakona, ki ranljivim skupinam otrokom, invalidom in žrtvam nasilnih dejanj v družini omogoča lažji dostop do povračila škode s strani države.

V Poslanski skupini DeSUS bomo spremembe dopolnitve zakona sprejeli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim!

SILVEN MAJHENIČ: Še enkrat vsem skupaj lep pozdrav!

Gre za dopolnitev že obstoječega zakona iz leta 2005 z Direktivo Sveta EU, ki govori o odškodninah žrtvam kaznivih dejanj, katerim se bosta zagotovili pravno varstvo in odškodnina, torej tistim, ki se jim bo zgodilo kaznivo dejanje v tuji državi in za katere bo veljal pravni red enako kot za državljane države, kjer se je kaznivo dejanje zgodilo. Torej, gre za zagotavljanje možnosti za uveljavitev odškodnine v primeru nasilnih dejanj v čezmejnih primerih, ko žrtve od storilca ne bodo mogle dobiti odškodnine, saj gre za osebe različnih držav. V primeru navedenega bo žrtvi izplačalo odškodnino državno pravobranilstvo na podlagi pristojne komisije, vendar kot navaja predlagatelj, do sedaj tujih čezmejnih primerov ni bilo. Zato se s predlogom zakona oži dostop do državnih odškodnin. Istočasno pa se žrtvam nasilja v družini, otrokom in invalidom omogoča lažji dostop do odškodnine.

Predlog zakona zajema ranljive družbene skupine, določa višino odškodnin, preprečuje vlaganje zahtevkov za odškodnine v bagatelnih primerih. Skratka, sledi ciljem o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj.

V Slovenski nacionalni stranki bomo zakon podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim!

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni poslanke in poslanci! Lepo pozdravljen državni sekretar, lepo pozdravljen pa tudi podpredsednik Državnega zbora!

Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj v slovenski pravni red implementira Direktivo Sveta o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj. Temeljni namen direktive je zagotovitev možnosti za uveljavitev pravice do poštene in primerne odškodnine za škodo v primeru nasilnih kaznivih dejanj, tako imenovanih čezmejnih primerov. V ta namen države članice zagotavljajo sheme odškodnin za tovrstne primere in so vključene v sistem sodelovanja med državami za olajšan dostop do odškodnine.

V dosednji praksi izvajanja zakona se je pokazalo, da takih čezmejnih primerov v Republiki Sloveniji ni bilo. Odškodnino so namreč uveljavljali samo domači oškodovanci. Poglavitne novosti predloga zakona so, da ranljivim družbenim skupinam, otrokom, invalidom in žrtvam nasilja v družini omogoča lažji dostop do odškodnine, ki jo le-ti zaradi osebnih lastnosti težje uveljavljajo. Predlog zakona omogoča uveljavljanje odškodnine po tem zakonu tudi tistim osebam, ki jim je bila odškodnina dodeljena v sodnem postopku, a storilec sodbe ni mogel izpolniti.

Povračilo škode za uničenje stvari je omejeno le na primere, ko je škoda nastala na medicinskih pripomočkih, če oseba do njih ni upravičena po predpisih Republike Slovenije, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje. Zakon je usklajen z direktivo glede povračila stroškov zaradi uveljavljanja odškodnine. V zvezi s spremembami in dopolnitvami materialnih pogojev so dopolnjene tudi procesne določbe. Na novo je določen rok za vložitev zahtevka za uveljavitev odškodnine, če storilec ne more izpolniti odškodninske

sodbe, ter listine, ki morajo biti predložene k zadevi.

Komisiji je naložena obveznost, da odločbe o dodelitvi odškodnine otroku posreduje pristojnemu centru za socialno delo, ki poskrbi, da je odškodnina porabljena v korist otroka, hkrati pa je center s tem in z dogajanjem v neki družini seznanjen.

Ker v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije menimo, da predlog zakona prinaša pozitivne novosti v pravni red in na nek način tudi zagotavlja večjo varnost oškodovancem, bomo predlog zakona tudi podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Miran Potrč bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospod minister!

S predlagano novelo zakona se v slovenski pravni red vključuje Direktiva Sveta Evropske unije o odškodninah žrtvam kaznivih dejanj. Evropska unija želi z direktivo zagotoviti odškodnino žrtvam kaznivih dejanj v tako imenovanih čezmejnih primerih, ko škoda zaradi kaznivega dejanja v tuji državi utrpijo predvsem turisti, obiskovalci različnih prireditev, poslovneži in podobno, zoper katere se kaznivo dejanje ne zgodi v državi njihovega prebivanja. Žrtve pa se po storjenem kaznivem dejanju praviloma vrnejo v svojo državo in morajo odškodnino uveljavljati drugje.

Rešitve v noveli zakona so torej usmerjene k temu, da se predvsem ranljivim družbenim skupinam, žrtvam družinskega nasilja, otrokom, invalidom in starejšim omogoči lažji dostop do odškodnine zaradi naklepnih kaznivih dejanj, storjenih v danih okoliščinah. Da se določi shema odškodnin, po kateri bo komisija lahko odločala o vloženih zahtevkih žrtev kaznivih dejanj, da pa se hkrati prepreči vlaganje zahtevkov za odškodnino v bagatelnih primerih, ki ne dosejajo meril za delitev odškodnine, in v primerih, za katere shema za dodeljevanje odškodnin žrtvam kaznivih dejanj ni predvidena.

Menimo, da bodo predlagane rešitve pomagale pri urejanju vprašanja odškodnine

v tako imenovanih čezmejnih primerih, čeprav doslej naši organi niso zasledili primerov, ko bi bila taka odškodnina v Sloveniji zahtevana. V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je štiri in pol letno delovanje komisije prineslo nekatera spoznanja o primernosti in pomanjkljivosti obstoječega zakona ter da bodo predlagane rešitve pripomogle k boljšemu in učinkovitejšemu delu komisije, kot tudi večjim pravicam žrtvam kaznivih dejanj. Zato bomo predlog zakona podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa Eva Irgl bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

EVA IRGL: Najlepša hvala za besedo.

Pred seboj imamo novelo Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj. Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, ki je bil sprejet leta 2005, je določil pravico do odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih dejanj in njihovim svojcem. Določil je tudi postopek za uveljavljanje teh pravic ter opredelil organe, ki odločajo in sodelujejo v postopku odločanja o teh pravicah. Z zakonom se je prenesla vsebina Direktive Sveta Evropske unije o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj v slovenski pravni red. Države članice Evropske unije so tako morale zagotoviti, da ima žrtev nasilnega naklepnega dejanja, če je bilo kaznivo dejanje storjeno na njenem ozemlju, možnost, da uveljavlja odškodnino pri pristojnem organu v državi, kjer ima prijavljeno svoje stalno prebivališče.

Predlagatelj novele Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj navaja, da je eden od temeljnih namenov zaostri pogoje za uveljavljanje tovrstnih odškodnin ter na drugi strani natančneje določiti pravne podlage škod, za katere se priznava tako odškodnina kot njihova višina. Z novelo obravnavanega zakona se zagotavlja možnost za uporabo sheme odškodnine v polni meri le za tiste žrtve, ki jim je potrebno olajšati dostop do odškodnine, ki bi jo drugače morali uveljavljati v tujini, in sicer zoper državljana tuje države.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pa nasprotujemo nekaterim nekritičnim rešitvam, kot je na

primer ta, da se s predlogom novele krči nekatere dosedanje pravice, kot je, recimo, tista, da se izključuje odškodnine za telesne poškodbe, ki začasno prizadenejo ali pa okvarijo zdravje.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pa pozdravljamo vse tiste rešitve, s katerimi se sledi načelu socialne države, načelu pravične denarne odškodnine, enake obravnave državljanov Republike Slovenije in državljanov drugih držav članic Evropske unije, načelu varstva koristi otroka po 56. členu Ustave Republike Slovenije. Pri slednjem gre izpostaviti predlog, da se posebej ranljivim družbenim skupinam s spremembo materialnih pogojev za dodelitev odškodnine zaradi osebnih lastnosti ter žrtvam kaznivega dejanja, nasilja v družini, ki ga določa 191. člen Kazenskega zakonika, omogoča lažji dostop do odškodnine.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo v okviru druge obravnave na matičnem delovnem telesu na Odboru za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje s predlogom amandmaja predlagali črtanje rešitve, s katero se v okviru postopka za uveljavljanje pravic uvaja standard, ki pomeni odstop od načela materialne resnice in določa, da je potrebno v postopku ugotoviti vsa dejstva, pomembna za zakonito in pravilno odločbo, kar predstavlja višji standard od tega, ki ga je predlagala Vlada. Na to je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Po našem mnenju sedanja ureditev postopka po tem zakonu ne bi smela odstopati od temeljnih načel splošnega upravnega postopka, ki zagotavljajo procesno in materialno pravno varstvo.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo podprli predlagane rešitve, pri čemer pa poudarjamo, da bo v okviru predlaganega odstopa od načela materialne resnice potrebno aktivno spremljati izvajanje zakona in popraviti rešitve, za katere bo mogoče kasneje praksa pokazala, da se niso izkazali za ustrezne. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženi amandmajev

zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborni opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina sedemindvajsetih poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina sedemindvajsetih poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Besedo dajem predstavnici predlagateljev zakona gospe Alenki Jeraj za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo. Lep pozdrav sem!

Predlog zakona, ki smo ga vložili poslanke in poslanci Slovenske demokratske stranke v zakonodajni postopek, sledi sklepu 55. nujne seje Odbora za notranjo politiko in pravosodje z dne 9. julija 2008, ki je določil, da Vlada Republike Slovenije pripravi takšno spremembo zakonodaje, ki bo onemogočala neposredno prehajanje sodnikov in tožilcev med odvetnike, tako imenovano konkurenčno klavzulo, kot je to urejeno na nekaterih drugih področjih.

Novela zakona tako določa, da kdor je v zadnjih štirih letih opravljal funkcijo sodnika ali državnega tožilca, ne more biti odvetnik. Predlogi rešitev v predmetni zakonski noveli se nanašajo na omejitve odvetniške dejavnosti v zakonsko določenih primerih ne le v zvezi z zastopanjem, temveč tudi v zvezi s pravnim svetovanjem in zagovarjanjem strank pred sodišči in drugimi državnimi organi ter na preprečitev neposrednega prehajanja sodnikov in državnih tožilcev med odvetnike. S predlogom zakonske novele se predlaga tudi sprememba terminologije, kot jo je ponovno uvedla novela ministra za pravosodje, Zalarja, iz leta 2009 in jo tako še vedno

uporabljam, in sicer gre za izraz "organi za notranje zadeve". Ta izraz v zakonu in v spremembah zakona spreminjamo skladno s tisto, ki je v Zakonu o policiji, in sicer termin "policija" namesto "organi za notranje zadeve".

Najpomembnejši razlog za neizogibnost sprememb, ki jih predlagamo v noveli, je dejstvo, da brez določene omejitve dostopa do opravljanja odvetniškega poklica za nekdanje sodnike in državne tožilce nevarnosti za učinkovito uresničevanje posameznikove pravice do poštenega sojenja, kar opredeljuje 23. člen Ustave Republike Slovenije, ki določa pravico do poštenega sojenja, ni mogoče odpraviti. Pri tem seveda ne gre le za to, da sojenje dejansko je pošteno, temveč tudi za to, da mora imeti vsakdo, ki se znajde v takšnem postopku, tudi občutek, da je sojenje res pošteno. Naša skupna naloga in skrb, ki smo zakonodajno telo, je, da se z zakonsko ureditvijo ne le zagotovi pošteno sojenje, temveč da se z njo izključijo tudi vsi elementi, ki bi lahko zbuiali dvom o poštenosti sojenja. Omenjeno stališče je Ustavno sodišče Republike Slovenije posebej poudarilo v svoji odločbi z dnem 25. maj 2006. Iz obrazložitve navedene odločbe izhaja, da se mora pri uresničevanju pravice do nepristranskega sojenja ta odražati tudi navzven. Gre za tako imenovani videz nepristranskosti sojenja.

Pomembno je torej, da sodišče pri zastopanju o konkretni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti. V nasprotnem primeru je lahko ogroženo tako zaupanje javnosti v nepristranskost sodišč sploh kot tudi zaupanje strank v nepristranskost sojenja v konkretni zadevi. V primerih, ko kot odvetnik pred sodiščem nastopa nekdanji sodnik ali tožilec tega ali drugega sodišča, se s stališča sodnika, ki sodi, lahko zastavi vprašanje videza nepristranskosti, če je odvetnik njegov nekdanji stanovski kolega ali nekdanji sodelavec. Predlagana omejitev dostopa do opravljanja odvetniške dejavnosti posega v 49. člen Ustave, ki opredeljuje svobodo dela in se v skladu s 15. členom uresničuje neposredno na podlagi ustave. Vendar so na podlagi tretjega odstavka 15. člena Ustave Republike Slovenije dopustne omejitve zaradi varstva pravic drugih, kar izhaja iz 23. člena Ustave in ki med drugim zagotavlja, da o

pravicah, dolžnostih ter obtožbah proti vsakomur odloča nepristransko sodišče. Neizogibno je, da je zaradi pravnega varstva in pravice do poštenega sojenja potrebno zagotavljati pravico do poštenega sojenja ne zgolj videza, ampak dejansko občutek o poštenosti sojenja, zato predlagamo novelo zakona o odvetništvu in predlagamo, da jo podprete.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo dajem predstavniku Vlade za uvodno obrazložitev mnenja.

Gospod Boštjan Škrlec, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje, izvolite, imate besedo.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Gospod predsedujoči, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanske in poslanci, lepo pozdravljeni!

Pred vami je obravnava Predloga sprememb in dopolnitev Zakona o odvetništvu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru poslala skupina poslancev in poslank s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Predlog zakona uvaja dve novosti. Prva je, da naj bi v primerih iz drugega odstavka 5. člena Zakona o odvetništvu odvetnik odklonil ne le zastopanje, temveč tudi pravno svetovanje in zagovarjanje stranke. Druga novost pa je v tem, da naj bi se določil dodaten pogoj za pridobitev pravice do opravljanja odvetniškega poklica, v skladu s katerim bi oseba, ki je opravljala funkcijo sodnika ali državnega tožilca, štiri leta od prenehanja te funkcije ne izpolnjevala pogojev za pridobitev te pravice. Smiselno enako naj bi veljalo tudi za odvetniške kandidate.

Po mnenju Vlade Republike Slovenije je predlagana dodatna določitev dolžnosti odklonitve odvetniške dejavnosti v delu, ki se nanaša na zagovarjanje strank pred sodišči in drugimi državnimi organi, nepotrebna, saj je ta prepoved oziroma ta dolžnost že zajeta v veljavni ureditvi. Pri zagovarjanju gre namreč za posebno obliko zastopanja, ta pa je že prepovedana v takih primerih, zato prepoved zastopanja, ki vključuje tudi prepoved zagovarjanja stranke pred sodišči in drugimi državnimi organi, že vključuje omenjena omejitve. To izhaja tudi iz sistematike celotnega veljavnega 5. člena Zakona o

odvetništvu, ki pojem zastopanja uporablja kot širši izraz, ki vključuje tudi zagovarjanje. Menimo pa, da je predlagana dodatna določitev dolžnosti odklonitve odvetniškega svetovanja, torej dejavnosti pravnega svetovanja, lahko primerna, saj lahko odvetniki pravno svetovanje kot vrsto odvetniške storitve nudijo tudi povsem ločeno od zastopanja.

V zvezi z drugo predlagano novoto pa Vlada Republike Slovenije meni, da je sporna predlagana omejitev neposrednega prehajanja sodnikov in državnih tožilcev med odvetnike. To pa je tudi osrednji vsebinski sklop predlagane novele. Po našem mnenju gre pri tem za nesorazmeren poseg v 49. člen Ustave Republike Slovenije, ki opredeljuje svobodo do dela in katerega omejitve so dopustne samo zaradi varovanja drugih pravic. Predlagatelj novele poseg v ustavno določbo o svobodi dela utemeljuje s tem, da tako varuje pravico do sodnega varstva iz 23. člena Ustave Republike Slovenije, vendar pa Vlada meni, da predlagatelj pri tem ne izkazuje niti nujnosti, niti primernosti, niti proporcionalnosti navedenega posega. Poleg tega bi predlagano štiriletno obdobje po prenehanju funkcije, med katerim nekdanji sodniki in državni tožilci ne bi mogli pridobiti pravice do opravljanja odvetniškega poklica, morda zahtevalo tudi določitev, kakšna je finančna odmena s strani države, s katero bi bile te osebe primerno odškodovane. Določitev tovrstne odmene pa bi zopet sprožila vrsto dilem, povezanih predvsem z njeno javnofinančno in etično sprejemljivostjo. Glede na to, da se zahteva po nepristranskosti in neodvisnosti iz 23. člena Ustave Republike Slovenije nanaša na sodnike, bi morda omejitev prehodov, če je ta sploh potrebna, morala veljati kvečjemu v obratni smeri, saj se zlasti s preходом v funkcijo sodnika lahko ustvari videz pristranskosti.

Zaradi vsega navedenega se Vlada Republike Slovenije ne strinja z vsebino 2., 3. in 4. člena predlaganega zakona. 1. člen je sicer delno sprejemljiv, vendar pa se pri tem postavlja vprašanje smiselnosti novele, ki bi poleg prehodnih in končnih določb vsebovala le en člen, ki pa vsebinsko niti ni nujno potreben.

Na koncu naj navedem, da sta odklonilno mnenje k obravnavanemu predlogu zakona podala tudi Sodni svet in Odvetniška zbornica Slovenije. Vrhovno sodišče posebnih pripomb k predlogu zakona sicer ni podalo, je pa opozorilo na dejstvo, da se je do vsebinsko enakih, vendar celo milejših zakonskih omejitev glede omejitev prehoda sodnikov med odvetnike že opredelilo tudi Ustavno sodišče. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Guido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlagatelji zakona ugotavljajo, da v praksi prihaja do vedno več primerov prehodov sodnikov ali državnih tožilcev med odvetnike, kar v nekaterih primerih zbuja dvom o poštenosti in nepristranskosti sojenja. Zato predlog zakona predlaga, da bi se onemogočilo neposredno prehajanje sodnikov in tožilcev med odvetnike in s tem odpravilo nevarnost za učinkovito uresničevanje posameznikove pravice do poštenega sojenja. Ne gre namreč le za to, ali je sojenje dejansko pošteno, temveč tudi za to, da mora imeti vsakdo, ki se znajde v sodnem postopku, tudi občutek, da je sojenje res pošteno. V primerih, ko kot odvetnik pred sodiščem nastopa nekdanji sodnik ali tožilec tega ali drugega sodišča, se s stališča sodnika, ki sodi, lahko zastavi vprašanje videza nepristranskosti, če je odvetnik nekdanji stanovski kolega. Glede na zadnje čase tako izpostavljena neformalna omrežja in povezave bi se s tem lahko popolnoma strinjali. Je pa verjetno tudi res, da je predlagana rešitev kar precejšnji poseg v pravico svobode dela, ki je zagotovljena po Ustavi Republike Slovenije, njena omejitev pa je dopustna le zaradi varstva pravic drugih. Tudi ta omejitev pa je dopustna le, če je v skladu z načelom sorazmernosti. Dolžnost zagotavljanja pravice do poštenega sojenja pa se po drugi strani nanaša predvsem na sodnike in ne na odvetnike in bi tako logika lahko bila tudi obrnjena.

Kljub različnim vidikoma bomo poslanci Slovenske ljudske stranke zakon podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo. Ponovno vsi pozdravljeni!

Pred seboj imamo zopet besedilo, katerega namen je spremeniti Zakon o odvetništvu v smislu nove ureditve glede prehajanja sodnikov in tožilcev med odvetniške vrste. Zakaj poudarjam, zopet, ker gre tudi tokrat za besedilo, ki ni bilo prvič vloženo v zakonodajno proceduro s strani istega predlagatelja. Namreč, na naših mizah je danes že tretjič – prvič konec prejšnjega mandata, takrat je bil zakonodajni postopek tega predloga končan zaradi prenehanja mandatne dobe Državnega zbora, drugič jeseni lanskega leta in zdaj ga imamo tu že tretjič.

Osnovna ideja tega predloga, to je onemogočiti neposredno prehajanje sodnikov in tožilcev med odvetnike, je bila že predmet vročih razprav tudi na izrednih sejah v teh prostorih, povod za takšen ukrep pa je bil vsem znan primer Penka.

Na kratko. Predlagatelj predlaga prepoved opravljanja dela tistim, ki bi želeli zapustiti sodišče in iti med odvetnike, s tem da jim prepoveduje tudi pravico svetovanja.

Stališče poslancev DeSUS-a je glede tega jasno. Poslanci DeSUS-a takšnega predloga, ki ga smatramo kot skrajno radikalnega, nikakor ne podpiramo. Namreč, nezdržljivost opravljanja funkcij je v obstoječi zakonodaji že ustrezno urejena – tako za odvetnike, tožilce kot tudi za sodnike. Seveda se strinjamo, da mora imeti država oblikovan takšen pravosodni sistem, ki bo zagotavljal pošteno sojenje, nepristranskost in neodvisnost sodnikov in spoštovanje ustavnih pravic, vendar takšna rešitev, kot je predlagana, ki bistveno posega v sistemsko ureditev tako odvetništva kot sodstva zagotovo ne bo pripomogla k ciljem, h katerim predlog teži.

Kot dodaten argument za nepodporo tega predloga z naše strani vidimo tudi v ne dovolj tehtnih in razumnih argumentih, podanih v obrazložitvi, ki bi nas prepričali v nasprotno. Zato menimo, da predlagano omejevanje prehoda v odvetniške vrste ni zasnovano celovito in ne bo zadostilo namenu, ki ga predlagatelj zasleduje.

Kot zanimivost naj navedem, da predlagatelj ne smatra kot neprimernega obratnega prehoda, torej prehoda odvetnikov v vrste sodnikov, kar je še dodaten razlog, ki vnaša dvom v ustreznost predlagane ureditve.

Skratka, poslanci DeSUS-a predlagane neustavne omejitve svobode dela ne podpiramo, saj slednje ni potrebno niti zaradi varstva pravic drugih niti ni v skladu z načelom sorazmernosti oziroma nujnosti takšnega ukrepa. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Vsem skupaj še enkrat lep pozdrav!

V maju 2009 je bil sprejet Zakon o odvetništvu, ki pa se je očitno izkazal kot pomanjkljiv, sicer v Državnem zboru potrjen z večino, vendar ni prepričal takrat poslancev opozicije, da je takšen, kot je sprejet, tudi v praksi optimalen za izvajanje. Sigurno je bil ugoden za odvetnike, ki so uspeli obdržati odločanje o določanju tarif, o disciplinskih kršitvah ter sam disciplinski postopek, ki je bil dan v pristojnost Odvetniški zbornici Slovenije. Predlagatelj predmetne novele ugotavlja, da se vse več sodnikov in tožilcev odloča za odhod iz sodniških vrst med odvetnike, kar sigurno vzbuja dvom o nepristranskosti sojenj, pri katerih je prisoten kot odvetnik in bivši kolega. Vsekakor pa je to močna marketinška poteza, ki vleče, saj daje upanje stranki v postopku, ki se morda slepi, da je to prednost za sojenje v njeno korist.

Namen predlagane določbe je zagotoviti pravico do poštenega sojenja, ki pa ne sme nikomur sprožiti dvoma, da sojenje ni pošteno. Zakonodajalec je dolžan zagotoviti, da so občutki dvoma izključeni, kar pa v

primeru prestopa sodnikov tako rekoč čez noč v vrste odvetnikov ne more zagotoviti. Leta 2008 je Odbor za notranjo politiko predlagal Vladi Republike Slovenije, da pripravi spremembo zakonodaje, ki bo onemogočala neposreden prehod sodnikov in tožilcev med odvetnike, vendar ni bil argument dovolj prepričljiv. Zakon o odvetništvu določa, da mora odvetnik odkloniti zastopanje, če zastopa v isti zadevi nasprotno stranko, če zastopa stranko odvetnik, ki dela v isti odvetniški pisarni, ali pa če je v isti zadevi delal kot sodnik ali tožilec, vendar pa, kot ugotavlja predlagatelj, zakon navedene omejitve veže zgolj na zastopanje. Moral bi vključiti tudi omejitve, ki so nujne zlasti pri preprečevanju nezdružljivosti interesov med subjekti.

V Slovenski nacionalni stranki bomo predlog podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni ponovno!

Skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom je v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije predložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu.

Prvič. Po našem mnenju je predlagana dodatna določitev dolžnosti odklonitve odvetniške dejavnosti v delu, ki se nanaša na zagovarjanje strank pred sodišči in drugimi državnimi organi, nepotrebna, saj je ta dolžnost zajeta že v veljavni ureditvi.

Predlagana omejitev prehajanja nekdanjih sodnikov in državnih tožilcev med odvetnike predstavlja poseg v 49. člen Ustave Republike Slovenije. Predlagani poseg v Ustavo Republike Slovenije je po našem mnenju nesorazmeren, saj ni v zadostni meri izkazano, da lahko cilji poštenega sojenja utemeljujejo predlagani poseg v pravico iz Ustave Republike Slovenije.

Tretjič. Predlagano štiriletno obdobje po prenehanju funkcije, med katerim nekdanji sodniki in državni tožilci ne bi mogli pridobiti

pravice do opravljanja odvetniškega poklica, bi morda zahtevalo določitev finančne odmene s strani države, s katero bi bile te osebe primerno odškodovane. Vendar pa bi tudi določitev takšne odmene sprožila vrsto dilem. Še posebej glede na dejstvo, da se zahteva po nepristranskosti in neodvisnosti iz 23. člena Ustave Republike Slovenije nanaša na sodnike, bi morala omejitev prehodov, če je sploh potrebna, veljati v obratni smeri, saj se zlasti s preходом v funkcijo sodnika lahko ustvari videz pristranskosti sodišča.

Zaradi vsega navedenega v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije predloga spremembe zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Miran Potrč bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospod državni sekretar!

Prav je poudariti, da tokrat v Državnem zboru že drugič v enem letu obravnavamo po vsebini pravzaprav skoraj dobesedno enak predlog sprememb in dopolnitev zakona o odvetništvu. Zanimivo je, da so pri tem predlagatelji isti – obakrat je to storila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke – in vsebina je pravzaprav enaka. Cilj te vsebine je prepoved prehoda iz funkcije sodnika ali državnega tožilca v funkcijo odvetnika – šele po določeni dobi. Prvi predlog je kot pogoj postavil triletno, sedanji predlog, o katerem danes razpravljamo, je ta pogoj zaostril in zahteva štiriletno obdobje, ko v njem ni mogoč prehod iz funkcije sodnika ali državnega tožilca v funkcijo odvetnika.

V vsem ostalem gre za enake ali zelo podobne predloge, ki naj ločijo dejavnost odvetnika od možnosti sodelovanja v funkciji sojenja, kar je že z zakonodajo onemogočeno in prepovedano, in ki naj posebej ločijo kot odvetnikovo dejavnost tudi sodelovanje, ne pa samo zagovarjanje ali zastopanje, kar je sicer možno, ampak ni treba posebej poudarjati.

Sprejemljiv je predlog, ker bi pomenil uskladitev z obstoječo zakonodajo, da se

besedna zveza "pooblaščen uradna oseba organov za notranje zadeve", zapiše kot "policijska" – v drugih zakonih je tako urejeno. Vprašanje je, ali samo zaradi tega prav in potrebno spreminjati zakon.

Prava vsebina predloga zakona torej ni zamenjava poimenovanja ali osebna dejavnost svetovanja, temveč nezmožnost prehoda iz funkcije sodnika ali državnega tožilca v funkcijo odvetnika. Zakaj, ni jasno, ker prav gotovo ni povezano z možnostjo neodvisnega sojenja, saj se neodvisno sojenje odraža in izraža v času, dokler je nekdo sodnik, ne pa v tistem času, ko iz sodniškega poklica preide v funkcijo odvetnika in opravlja popolnoma drugo delo. Možno je torej razumeti, da je to lahko le omejitve opravljanja poklica. Glede omejitve opravljanja poklica pa tako v sodniškem društvu kot tudi v podobnih primerih v Ustavnem sodišču menijo, da bi lahko bila takšna odločitev o nezmožnosti opravljanja poklica pred določenimi leti, v tem primeru štirimi, ustavno sporna.

Vse to so razlogi, zaradi katerih Poslanska skupina Socialnih demokratov soglaša z mnenjem Sodnega sveta in mnenjem Vlade, da bistveni vsebinski predlogi niso sprejemljivi in da bi lahko pomenili tudi kršitev ustave glede svobode opravljanja odvetniške dejavnosti in zaradi tega predloga zakona ne bomo podprli.

Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospa Eva Irgl bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

EVA IRGL: Najlepša hvala za besedo.

Danes se torej vnovič v tem mandatu srečujemo z novelo zakona o odvetništvu, ki smo jo poslanke in poslanci Slovenske demokratske stranke vložili v zakonodajni postopek.

Gre za predloge rešitev, ki se nanašajo na omejitve odvetniške dejavnosti v zakonsko določenih primerih. Predlagane rešitve so namreč v zvezi z zastopanjem strank, s pravnim svetovanjem ter zagovarjanjem strank pred sodišči in drugimi državnimi organi. Zagotovo pa je ena od

najpomembnejših rešitev znotraj tega zakona – in so ga večkrat tudi moji predhodniki omenili – preprečitev neposrednega prehajanja sodnikov in državnih tožilcev, kar čez noč, med odvetnike; sploh glede na dejstvo, ko smo bili v preteklosti priča nekaterim odmevnim primerom, ko je na primer tožilec kar čez noč postal odvetnik in je potem pravzaprav v istem hipu začel zastopati tistega, ki je še prej obravnaval v okviru svojega tožilskega dela. Tukaj sta seveda najbolj znana primera primer Penko in primer gospoda Zidarja.

Ne moremo tudi mimo nedavno objavljene informacije o odvetniku, ki je tudi bil nekoč že državni tožilec in tudi vodja gospodarskega oddelka, zoper katerega preiskovalna sodnica ni odredila pripora, saj tožilstvo naj ne bi dovolj dobro utemeljilo razlogov za odreditev pripora, kar vsekakor lahko kaže tudi na to, da je tukaj prisotna neka vez oziroma kolizija interesov med tistimi odvetniki, ki so bili prej tožilci. Zato je potrebno to zakonsko spremeniti.

Predlog novele zakona o odvetništvu torej določa, da kdor je v zadnjih štirih letih opravljal funkcijo sodnika ali državnega tožilca, ne more kar čez noč postati odvetnik. Najpomembnejši razlog za neizogibnost predlaganih sprememb je dejstvo, da brez določene omejitve, ki se kaže v dostopu do opravljanja odvetniškega poklica za nekdanje sodnike in državne tožilce, obstoji nevarnost za neučinkovito uresničevanje posameznikove pravice do poštenega sojenja. Ta pa je, kot veste, določena v 23. členu Ustave Republike Slovenije.

Pri tem seveda ne gre le za to, da sojenje dejansko je pošteno, temveč za to, da mora imeti vsakdo, ki se znajde v sodnem postopku, tudi občutek, da je sojenje resnično bilo pošteno in je pošteno. Naloga Državnega zbora, kot zakonodajalca je, da z zakonsko ureditvijo ne le zagotovi pošteno sojenje, temveč da preko zakonodaje tudi izključi vse elemente, ki bi kakorkoli lahko vzbujali kakršenkoli dvom v poštenost sojenja. Takšno stališče je Ustavno sodišče Republike Slovenije posebej poudarilo tudi v svoji odločbi 25. maja leta 2006. Iz 42. točke obrazložitve te odločbe, v kateri se je Ustavno sodišče sklicevalo na stališče Evropskega sodišča za človekove pravice, izhaja namreč naslednji poudarek. Po stališču

Evropskega sodišča za človekove pravice sta za obstoj nepristranskosti sojenja odločilna tako subjektivni kriterij, pri katerem gre za ugotavljanje osebnega prepričanja sodnika, ki določa v konkretnem primeru, kot tudi objektivni kriterij, kjer gre za presojo, ali je sodnik v postopku zagotavljal uresničevanje procesnih jamstev tako, da je izključen vsak upravičen dvom v njegovo nepristranskost.

Pri uresničevanju pravice do nepristranskega sojenja se mora ta odražati tudi navzven. Gre za tako imenovani videz nepristranskosti sojenja. Pomembno je torej, da sodišče pri postopanju o konkretni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti. V nasprotnem primeru je lahko ogroženo tako zaupanje javnosti v nepristranskost sodišč sploh kot tudi zaupanje strank v nepristranskost sojenja v konkretni zadevi. V primerih, ko kot odvetnik pred sodiščem nastopa nekdanji sodnik ali tožilec, že prej sem omenila primer Penko, tega ali drugega sodišča, se s stališča sodnika, ki sodi, lahko jasno zastavi vprašanje videza nepristranskosti, če je odvetnik nekdanji stanovski kolega ali pa nekdanji sodelavec.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da je potrebno zagotavljati pravico do poštenega sojenja – ne zgolj videza, ampak dejansko občutek o poštenosti sojenja. Zato bomo podprli predlagane rešitve novele zakona o odvetništvu.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Franci Kek pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.
Prosim.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Predlog zakona ureja položaj, kadar odvetnik v isti zadevi zastopa nasprotno stranko, kadar nasprotno stranko zastopa odvetnik, ki dela v isti odvetniški pisarni ali pa dela v odvetniški pisarni odvetnika, ki je zastopal nasprotno stranko, in sicer kot odvetniški kandidat, odvetniški pripravnik ali kot zaposleni odvetnik v tej pisarni. Po mnenju predlagatelja novele zakona o odvetništvu stranke ne bi smel zastopati, kdor je v isti stvari sodil, deloval kot državni tožilec, pooblaščen uradna oseba organov za

notranje zadeve ali uradna oseba v pravnem postopku. V vseh naštetih primerih bi omenjeni subjekti morali odkloniti ne le zastopanje, temveč tudi pravno svetovanje in zagotavljanje strank pred sodišči in drugimi državnimi organi. Predlagana novost glede dolžnosti odklonitve zagovarjanja strank pred sodišči in državnimi organi je nepotrebna, saj je to že urejeno v veljavni zakonodaji. Prepoved zastopanja, ki velja že sedaj, namreč vključuje tudi prepoved zagovarjanja strank pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Predlagatelji nadalje v zakonu predlagajo dodatni pogoje za pridobitev pravice do opravljanja odvetniškega poklica, in sicer da oseba, ki želi postati odvetnik, ne bi smela v zadnjih štirih letih opravljati funkcije sodnika ali državnega tožilca.

V Poslanski skupini Zares-Nova politika menimo, da predlagatelj s to novostjo posega v 49. člen Ustave Republike Slovenije, kjer je opredeljena pravica do svobode dela. Ta pravica pa se uresničuje neposredno na podlagi ustave. Takšno pravico pa je možno omejiti zgolj zaradi varstva pravic drugih, pri tem pa je potrebno upoštevati tudi načelo sorazmernosti. Predlagatelji ta poseg opravičujejo s pravico do sodnega varstva, torej pravico do neodvisnega in nepristranskega sojenja. In prav ta pravica, pravica do poštenega sojenja, se nanaša predvsem na sodnike. Odvetnik že po naravi stvari mora biti nepristranski in mora delovati v korist stranke, ki jo zastopa. Prav tako je po načelih odvetniške poklicne etike dolžan ravnati skrbno, vestno in pošteno pri zastopanju svoje stranke. Zaradi navedenega ne prepoznamo dejanskih nevarnosti, na katere opozarjajo predlagatelji. Skratka, v Poslanski skupini Zares nas argumenti, s katerimi predlagatelji utemeljujejo in opravičujejo hud poseg v ustavno pravico do svobode dela, niso prepričali, zato zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Gospod Zanoškar, Györek, Urh, Jelinčič – jih ni.

Gospod Rezman, izvolite, imate besedo.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Pri tem zakonu, ki ga imamo sedaj v premisleku, izhajajo tisti, ki so ga predlagali, iz podmene, da je močno zamajano zaupanje v pravno državo, v sistem, v sojenje, da je zamajano zaupanje v učinkovitost in tako naprej. In čisto v celoti tega seveda ne bi mogli zavreči. Zagotovo je cela vrsta pomanjkljivosti, ki jih mnoge perpetuirajo tudi politični prepiri med različnimi strankami, ki se rade poslužijo kakšnih primerov zato, da bi podkrepile svoj prav. Ampak to, da so postopki precej dolgi, to, da so zaradi tega nastajali in še niso odpravljeni zaostanki v sojenju, to, da je sojenje zelo pogosto tudi neučinkovito, in zlasti to, da niso nekateri medijsko zelo prepoznavni primeri ustrezno sankcionirani, pač zmanjšuje zaupanje v ta sistem in zato so pač oprli predlagatelji svoje predloge ravno na to omajano zaupanje, ki bi naj izhajalo iz tega, da sodniki ne sodijo neodvisno in da so sodniki tisti, ki bi morali imeti večjo neodvisnost in s tem zagotavljati nepristranskost in poštenost v sojenju.

Kar se tiče njihovih predlogov razumemo oba; en predlog je ta, ki skuša omejiti dejavnost odvetnika takrat – naštetu je, v katerih primerih – in to razširiti, razen na zastopanje tudi na pravno svetovanje in zagovarjanje pred državnimi organi ali pred organi v pravosodju, kar jaz razumem in se mi ne zdi nič tako zelo posebnega, da tega ne bi bilo vredno premisliti in morebiti celo podpreti. Vendar to ni tisto, kar je predvsem bilo želeno s tem predlogom dopolnitev in sprememb doseči.

Tisto, kar so želeli doseči, je dejstvo, da so nekateri, kakor sami pravijo, prehodi iz enih vrst v druge vrste zamajali zaupanje, in sicer na osnovi, če citiram: "vedno več tovrstnih primerov prehodov", ki pa niso dokumentirani ne statistično ne kako drugače, da bi lahko rekli, da je tega toliko, da se je treba nad tem resnično zamisliti, niti niso primerjani z drugimi praksami v drugih državah, da bi lahko mi imeli pomisleke zavoljo tega, da je to neka posebnost pri nas. Torej, teh argumentov niso naštel. Razen tega v nadaljnjem citatu piše, da v nekaterih primerih pride do zbujanja suma o tem, ali je

ta prehod lahko korekten ali ne. Iz tega, da se lahko kdaj zgodi tudi kaj takšnega, česar ne bi podpirali, česar ne bi odobraval, pa je po moji sodbi nemogoče izpeljati absolutno prepoved za vse tiste, ki bi želeli preiti iz enega poklica v drug poklic. Predvsem zato ne, ker en sam razlog, ali primer, ali dva ali trije, ali posamični ne morejo biti dovolj trdni dokazi za to, da bi morali uvajati neke vrste Berufsverbot, da bi tisti, ki so opravljali neko delo korektno in pošteno in ga želeli spremeniti in preiti v neke druge vrste, imeli prepovedanega.

Tisto, kar je bolj vprašljivo morebiti pri tem, vsaj zame, je, zakaj se dogajajo ti prehodi, zakaj nekdo iz sodniških, iz tožilskih in drugih vrst gre raje med odvetnike. To vprašanje, ki se meni zdi bolj bistveno, pa v tem predlogu zakona ni bilo ne odprto kaj šele diskutirano. Mislim, da bomo več storili, če bomo preprečili to, da bi morebiti prehajali iz teh vrst, o katerih se govori, v vrste odvetnikov zgolj zaradi tega, ker je tam možna večja svoboda dela, ker je tam več sredstev, ker je tam več denarja in še kakšnih drugih prednosti, zato menim, da moramo vrniti, ampak na drugačen način, trdno zaupanje v pravosodje in na ta način preprečiti to, kar se nam sedaj večkrat dogaja: dvom v to, ali je sojenje korektno in pošteno.

Torej, jaz tega predloga ne bom podprl.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Barovič – ga ni.

Gospod Jerovšek, izvolite, imate besedo.

JOŽEF JEROVŠEK: Glejte, tematika, ki je s tem predlogom zakona odprta, je izjemno pomembna tematika v današnji slovenski družbi. Gre za neke konkurenčne klavzule v različnih poklicih, danes jo obravnavamo tu v zvezi z odvetniškim poklicem in nastopom ali prehodom v odvetniško funkcijo. Mislim, da se vsi strinjamo, da bi neki limiti, neke omejitve morale biti, kajti takšno neomejeno prehajanje dejansko vodi do konflikta interesov. V tem se verjetno strinjamo. Jaz ne bom rekel, da so časovne dimenzije teh limitov tu optimalno zapisane, to je stvar diskusije, da to v nadaljnjem procesu

sprejemanja zakona uredimo. Ampak, kaj se dogaja v družbi, kjer ni nobenih konkurenčnih klavzul ali pa se ne spoštujejo? Vi veste, da v urejenih državah so določeni poklici, ki imajo zelo ostre konkurenčne klavzule, kdaj lahko začneš zastopati z isto dejavnostjo drugo firmo, če tako rečem. Pri nas so na različnih področjih nekaj povzeli, ampak se to ne spoštuje. In tako je pri odvetniškem poklicu, sodniškem poklicu, tožilskem poklicu, neka razmejitev bi moral biti, kajti tak človek pride v konflikt, v kolizijo interesov. In tako bi moralo biti tudi v drugih poklicih. Meni je razumljivo, da vi iz koalicijskih vrst niste zagovorniki tega.

Danes berem v časopisu Delo hvalnico vašemu direktorju Topleku iz Taluma. Tisti novinar ima vzroke za to, da je napisal hvalnico, to vem. Ampak, hvalnico tudi za to, da je on tihi lastnik tihega lastnika – tu bi morali imeti vsi individualno pogodbo in določeno konkurenčno klavzulo. Ampak zaenkrat se je razkrilo samo solastništvo direktorja državnega podjetja v dveh firmah, ki poslujeta z državnim podjetjem. Tam ne piše, kot v drugih podatkih, obvestilih, da je tudi solastnik Factor banke in tako naprej – jaz dobivam obvestila, da še številnih drugih – in ta novinar piše hvalnico samo za podjetje, državno delo. Jaz pa na lastni koži vem, da je predvsem zase delal, predvsem zase, ves čas, takrat ko sem bil jaz 20 let v firmi, in da bi državna firma pod drugim vodstvom oziroma država bistveno več denarja ohranila in ga reinvestirala.

In tu je podobna situacija. Sprenevedamo se. Za to konkretno področje ne trdim, da je to najbolj optimalna oblika, ampak je jasno – tako s pravosodnega ministrstva kot drugod –, da ne želite jasne razmejitve. In tudi to, kar v 4. členu piše, da bi se v Zakonu o odvetništvu zahtevalo, da se spoštuje to, ali lahko istočasno v eni zadevi nasprotni stranki svetuješ in jo zastopaš, takoj nato pa drugo. To so netransparentni posli, netransparentne zadeve in zato jaz iz načelnih razlogov smatram, da so rešitve, ki so tu zapisane, principialne. Ali so z lekarniško natančnostjo odmerjene, to je stvar nadaljnje obdelave zakona, zato ga je treba podpreti.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

K besedi se je javila gospa Alenka Jeraj kot predlagateljica.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Mogoče še nekaj poudarkov, ki jih v tistem prvem delu nisem uspela povedati.

Naše državljanke in državljani pravno državo ocenjujejo zelo nizko. V anketah, ko jih sprašujejo, ali je Slovenija pravna država, odgovarjajo, da ne. Večinoma verjetno zato, ker pač tudi njihovi postopki dolgo časa trajajo na sodiščih. Poleg tega ocenjujejo, da so odvetniki, ki jih drago plačajo, vedno nekaj korakov pred policijo, tožilci in na koncu tudi sodniki. Zato so lumpi na prostosti, državljanke in državljani pa plačujemo drago, a pogosto neučinkovito pravno državo, plačujemo dolgotrajne postopke, plače sodnikov, materialne stroške in tako naprej. To sicer vse sodi k pravni državi in normalno, da je tako, torej da se javni sektor tako financira, vendar pa smo na seji Odbora za notranjo politiko 9. 7. 2008 sprejeli sklepe, in dovolite mi, da enega od teh preberem: "Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlaga Vladi Republike Slovenije, da pripravi takšno spremembo zakonodaje, ki bo onemogočala neposredno prehajanje sodnikov in tožilcev med odvetnike (konkurenčna klavzula), kot je to urejeno na nekaterih drugih področjih."

In Vlado sprašujem, kaj je v tem času naredila na tem področju, kajti sklepi, ki jih sprejemamo v Državnem zboru, torej kot zakonodajalec, naj bi bili nekako zavezujoči oziroma neki napotki, tukaj je res samo predlog, vendar pa pričakujemo, da Vlada naše predloge jemlje resno. Zanima me, kaj ste v zvezi s tem naredili v tem času. Če pa, ker nam nekateri pač očitata, da smo podoben zakon predlagali že pred enim letom, pa da nam mogoče poveste, kaj ste od tistega prvega našega predloga pred letom, ko smo vložili ta zakon, naredili. Do danes spremembe ni, kljub temu da se vsi zavedamo, da gre za problem in da bi stvari morali urediti.

Vlada v svojem mnenju pravi, da posegamo s predlogom zakona v varovanje pravice do dela, vendar pa takšnih težav nima takrat, ko takšno delo omejuje policistom. Namreč, 10 tisoč slovenskih policistov, prav tako štiri leta po tem, ko

prenehajo opravljati službo policista, se ne smejo zaposliti v varnostnih oziroma detektivskih organizacijah. Zakaj pa potem njim omejujemo pravico do dela?! Tudi oni imajo, kot vsi, pravico do dela!

Nekateri ste nas spraševali, zakaj ne predlagamo obratno, da odvetnik ne more postati sodnik. Zaenkrat takih primerov ni, pa bi morda raje razglabljali, zakaj je temu tako. Prej sem že nekaj o tem povedala. Verjetno pa je problem v denarju in najbrž še kje.

Mi kot zakonodajalci in Vlada kot izvršna oblast bi morali biti zainteresirani, da vrnemo zaupanje državljanom in državljanov v pravno državo. Pri tem bi se lahko zgledovali po državah, ki si jih tudi sicer radi postavljamo za zgled in včasih kakšno zakonodajo od njih kopiramo. Že prvič, ko smo to predlagali septembra lani, smo te primere navedli.

Kolega Rezman je rekel, da nismo dali nobenih primerov. To ni res. V našem predlogu, če boste prebrali, oziroma obrazložitev k predlogu zakona smo to jasno navedli. Švedska zakonodaja pravi: "Sodniki in tožilci ne morejo postati odvetniki". Nikoli, niti po štirih letih niti po ne vem koliko letih! Enako Nemčija: "Prošnja za vstop med odvetnike se mora zavrniti sodnikom in tožilcem." To najbrž niso kar neke države, ki nas ne bi zanimale. In zakaj imajo taka določila na Švedskem in v Nemčiji, na primer? Najbrž tudi tam velja pravica do dela, ki naj bi je ne omejevali nikomur, ampak je očitno pomembnejša pravica državljana do poštenega sojenja. Tak predpis imajo, in je uveljavljen zato, da je sodni oziroma pravosodni sistem učinkovit in da pravna država deluje; to, o čemer se kar naprej pri nas pogovarjamo, da je nek problem. Toliko o tem, da nismo našeli argumentov in da ni primerjav. Poleg tega je treba poudariti, da ne govorimo o absolutni prepovedi, ker naša novela zakona predlaga, da štiri leta ne more tega opravljati, potem pa lahko, ker pač ocenjujemo, da je v tem obdobju vseeno toliko oddaljen od spisov, ki jih je prej obravnaval, in od stvari, ki jih je prej počel, da bi morda to lahko bilo po štirih letih manj sporno.

Nekdo je omenil, da moramo zaupati, da so delali prej pošteno in da bodo zdaj delali kot odvetniki pošteno. Normalno, saj tudi policistom zaupamo, da delajo pošteno,

takrat ko so policisti, in morda čez mesec, ko bi postali detektivi! Tak naj bi bil princip, če prisežejo, da bodo delali pošteno.

Omenjen je bil danes primer Penko: do včeraj tožilec v posebni skupini, ki je preiskovala tudi gradbene posle, tudi to podjetje in tega direktorja, pri katerem se je potem zaposlil. Čez noč je postal odvetnik te družbe. Do takrat je imel vpogled v spise, morda je pridobil dokumente; bom rekla "morda", ker pač ne vem, čeprav so bili tudi ob aretaciji zaseženi nekateri dokumenti, na podlagi katerih bo zagotovo gradil obrambo tega gospoda, ko bo stvar prišla na sodišče, če bo sploh prišla. Morda pa tudi zato še ni doživela nobenega epiloga in se še nič ni zgodilo, ker vemo, da temu omenjenemu podjetju, direktorju in lastniku še celo država in sam premier pomagata do poslov. Očitno je tako pomemben za to državo, da se moramo vsi ukvarjati z njim, kljub temu da ima 800 tisoč evrov neto plače, to je na delovni dan 3 tisoč 200 evrov, kar pomeni, da najbrž nima težav najeti kateregakoli odvetnika v tej državi, še bolje kar tožilca, ki spis z druge strani klopi že pozna in bo lahko pripravil kvalitetno obrambo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite besedo?

Prosim, državni sekretar, gospod Škrlec.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa, gospod predsednik.

Mislím, da je poleg tega, kar smo povedali že v uvodni predstavitvi, vendarle treba povedati še nekaj več v zvezi s predlogom, ki je danes pred vami.

V razpravah je bilo večkrat slišati, da obstoječi sistem nekako nima varovalke, ki bi preprečevala, da bi oseba, ki je bila včeraj tožilec ali sodnik, jutri v isti stvari nastopala kot odvetnik. V tej zvezi je treba zelo jasno povedati, da obstoječi Zakon o odvetništvu tako situacijo prepoveduje. 5. člen v svojem drugem odstavku piše, da odvetnik mora odkloniti zastopanje, če je bil v isti zadevi pred tem sodnik, državni tožilec ali pooblaščen uradna oseba Ministrstva za notranje zadeve, kar pomeni policist. Torej, ne drži, da tovrstne situacije niso popolnoma v ničemer urejene in da bi trenutno stanje

terjalo tako radikalen poseg, kot je ta, ki se predlaga. Namreč, ta pomeni štiriletni moratorij na opravljanje poklica, ki je verjetno ena redkih izbir za tiste, ki so bili nekoč sodniki ali tožilci.

Zakaj se ljudje odločajo, da gredo iz sodniških in tožilskih vrst v odvetniške? Razlogov je verjetno toliko, kot je ljudi. Lahko povem, tudi iz lastnih izkušenj, da v pravosodju ne delajo ljudje, ki bi jih gnala želja po zaslužku, tako da povsem dvomim, da to počno zaradi želje po zaslužku. Bolj verjetno je, da je razlika med odvetništvom in sodniškim delom tako v naravi dela, kot v organizaciji dela, kot tudi v čutenju nekega osebnega izziva v tem poslanstvu, ki sodniška funkcija gotovo je. Če bomo osebami, ki so sodniki in tožilci in ki zaradi kateregakoli razloga več ne čutijo želje oziroma motivacije in osebnega izziva v opravljanju tega zahtevnega poslanstva, preprečili, da odidejo iz tega dela v neko drugo delo, potem ne vem, če delamo uslugo pravni državi. Bojim se, da nasprotno.

Sicer pa argumentacija, da je v zadnjem času veliko prehodov sodnikov v odvetniške vrste in tožilcev v odvetniške vrste, se bojim, da ni v skladu s tem, kar izkazujejo podatki. Morda je ta argumentacija ustrezala razmeram v letu 2008, takrat vemo, da so pravosodje pretresali dogodki v zvezi s plačno reformo, ki je bila sprejeta na silo, ki je bila na Ustavnem sodišču dvakrat razveljavljena, za katero ni kazalo, da bo dosežen sporazum z Vlado, in takrat so odhodi bili bolj številčni od današnjih. Če pogledamo podatke samo v letih 2008 in 2009, bomo videli, da je med tistimi sodniki, ki so odšli iz drugih razlogov kot upokojitvenih, to pa še ne pomeni, da so vsi postali odvetniki, bilo v letu 2008 takih sodnikov 9, v letu 2009 pa zgolj 2. Tudi če bi vsi bili in postali odvetniki, dvomim, da je to razlog za sprejem tako korenitih omejitev, kot se predlagajo v predlogu novele.

Primerjalnopravna analiza, ki jo je predlagatelj zakona pripravil, pokaže, da nikjer ni take prepovedi. Zakonodajci držav, ki ste jih omenili, Švedska, Nemčija, Avstrija, govorijo o tem, da sodnik ne sme postati odvetnik, ampak naj vsa spomnim, tudi v Sloveniji sodnik ne more biti odvetnik. Če hoče sodnik postati odvetnik, mora najprej prenehati biti sodnik, potem pa lahko postane

odvetnik. Ne želim, da bi se me razumelo kot pravniškega drobnjakarja, ampak dejstvo je, da zakonodajci držav, ki ste jih omenili, govorijo o sodnikih, ki ne morejo in ne smejo postati odvetniki, in ne o ljudeh, ki so nekoč bili sodniki in tožilci. Predlog, ki ga imamo na mizi, pa seveda govori o ljudeh, ki so bili sodniki, danes niso več, in jim mi želimo prepovedati, da bodo še naslednja štiri leta ta poklic opravljali.

V tej zvezi naj omenim nemški primer, ki je tudi naveden v gradivu zakona oziroma gradivu predloga novele. Tam sodniku, ki se odloči postati odvetnik, celo mirujejo pravice iz sodniške funkcije. To pomeni, ko preneha biti odvetnik, se avtomatično vrne v sodne vrste. Torej, tam niti problema s tem nimajo, da odvetnik postane sodnik, kaj šele, da bi imeli težavo s tem, da sodnik lahko postane odvetnik. Prepričan sem, da prehajanje strok pravosodja iz tožilstva v sodstvo, iz sodstva v tožilstvo, iz tožilstva v odvetništvo, iz odvetništva v sodstvo in iz sodnih vrst v odvetniške vrste prinese samo boljšo kvaliteto dela. Boljšo kvaliteto dela tistih, ki želijo opravljati poslanstvo, ki si ga izberejo, in ta svoboda je danes omogočena. Ta svoboda je pa omejena, kot sem že povedal, v 5. členu zakona. Ne more odvetnik zastopati zadeve, v kateri je bil pred tem tožilec. To v zakonu trenutno jasno piše.

Videz nepristranskosti, ki ga naj bi varovala predlagana novela. Ne vem, koliko je videz nepristranskosti sodišča povezan s tem, kdo nastopa pred sodiščem. Mislim, da je videz nepristranskosti veliko bolj povezan s tem, kako sodišče ukrepa in kako sodnik ravna. In nepristranski sodnik je tisti, ki je osebno prepričan, da je to, kar počne, njegovo poslanstvo, ki to poslanstvo opravlja popolnoma predano in odgovorno. In če tega več ne čutimo, je treba omogočiti, da to svoje poslanstvo prekine in nadaljuje svoj profesionalni izziv kje drugje.

Če zaključim; obstoječa ureditev prepoveduje situacije, ki so sporne; prepoveduje, da bi odvetnik opravljal zastopanje stranke v primerih, kjer je prej deloval kot sodnik ali tožilec. Obstoječa zakonodaja s področja procesnih zakonov, ki se uporabljajo na sodiščih, zapovedujejo sodniku, če začuti, da bi utegnil biti pristranski, da se izloči. Če stranke ocenijo,

da je sodnik lahko pristranski, imajo možnost zahtevati njegovo izločitev. Ta instrument je dober preizkušnjen v praksi, morda celo preveč. Mislim, da obstoječa ureditev ne terja zaradi vzpostavljanja večje neodvisnosti sodstva ureditve, ki bi omejevala in nasilno zadrževala ljudi v sodstvu. Posledica takšne prepovedi bo namreč prav to; štiriletna prepoved pomeni strokovno smrt, če se izrazim malo slikovito. Tudi dveletna pomeni isto. Že po enem letu pravnik, ki je vajen dela v sodni dvorani, če tega dela ne opravlja, je bistveno hendikepiran pri ponovni reaktivaciji.

In ta ukrep ne le da ne bo prispeval k večjemu dvigu večjega občutka nepristranskosti, ampak se bojim, da bo prispeval tudi k temu, da bo delovanje pravosodnih organov v celoti manj kvalitetno.

Kar se tiče omejevanja konkurence. Prav s tem, ko se omogoča prehajanje, se odpira konkurenca in konkurenca pomeni kvaliteto. Tako bi moralo biti. Če konkurenca ne povzroča kvalitete, potem ni vzrok v tem, da se zapre konkurenca.

Ampak kot že povedano, ni podlage za trditve, da obstoječa ureditev vodi v nekvalitetno delo sodstva. Če želimo analizirati vzroke, zakaj se sodniki odločajo za to, da prihajajo v druge pravniške poklice, kot sem že povedal, številke ne kličejo k alarmu. Ne kličejo k temu, da moramo z nekimi res napol interventnimi ukrepi zamejevati to svobodno prehajanje. Ne nazadnje bi bilo takšno omejevanje te svobode tudi protustavno, še bolj pomembno se mi zdi pa to, da ne bi doprineslo k večji kvaliteti in s tem gotovo ne bi vplivalo na občutek boljše pravne države v Sloveniji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVLE GANTAR: Hvala lepa. Želite... Ja, gospa Jerajeva, kot predlagateljica.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Jaz bi potem rada samo enkrat slišala od vas, gospod državni sekretar, da je ureditev, kar se tiče odvetništva, ustrezna in da je vse tako, kot mora biti, kar pomeni, da najbrž naslednje neko obdobje ne bomo tega spreminjali, če trdite, da je to res; torej, da so stvari tako v redu, kot pravite. Jaz bi pa vseeno želela, da ne govorimo, da bomo mi

komu kaj preprečili, ker ne preprečujemo, ampak jim samo za štiri leta omejimo. In če je za odvetnike oziroma za sodnike ali pa tožilce strokovna smrt štiri leta, ko ne morejo delati tistega, za kar so usposobljeni in kar znajo, kaj to potem pomeni za policista, ki ni več policist? Kaj naj štiri leta dela kot trgovec, potem bo pa varnostnik čez štiri leta?! Tako so to zelo taki argumenti...

Mi smo pač ocenili, da neko obdobje – torej ne omejujemo za vedno, pač pa v nekem odboju, mi smo v prejšnji noveli ocenili, da tri leta, zdaj štiri, ker sicer bi nam očitali, da smo vse dobesedno napisali tako, kot je bilo takrat. Če je kdo odmaknjen od tistega, kar je prej počel, recimo ne bo prišlo do izkoriščenja podatkov, ki jih ima, in stvari, na katerih je delal. Lahko so nekatere omejitve, to je vedno... Torej, so že sedaj v Zakonu o odvetništvu, s tem se strinjam, vendar mi ravno s tem širimo predlog tudi ne samo na zastopanje, pač pa tudi na svetovanje. To se nam zdi pomembno, zato smo takšen predlog vložili.

PREDSEDNIK DR. PAVLE GANTAR: Hvala lepa.

Želite državni sekretar? Če želite seveda.

Prosim, gospod Boštjan Škrlec.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa.

Čisto na kratko. V zvezi s primerjavo ureditve policijskega statusa po prenehanju službe policista in sodniškega statusa mislim, da je bistvena razlika med delom, ki ga opravlja policist, in podatki, ki jih pridobiva policist, od tistih, ki jih pridobi sodnik. Predvsem pa gre za nekaj drugega. Gre za to, da že obstoječa zakonodaja omejuje odvetnika, če ta prihaja iz sodniških ali tožilskih vrst, pri njegovi dejavnosti. Kot sem že povedal, 5. člen omejuje njegovo pravico zastopanja. Omejuje jo na tiste primere, v katerih prej ni sodeloval v svoji prejšnji službi. Torej na primere, v katerih je, če se smem tako izraziti, čist, neomadeževan z delom v prejšnji službi. To 5. člen že določa.

Da pa so razmere v odvetništvu take, da boljših ne moremo niti ustvariti niti želeli, take izjave pa niti ne želim niti ne morem podati. Vedno težimo k izboljšavi sistema. In odvetniški poklic je gotovo tak, ki je zaradi svoje specifikne in težavnosti, pa tudi

izpostavljenosti razmer, v katerih odvetniki nastopajo, tak, da vzbuja mnoge očitke, pogosto tudi neupravičene, včasih upravičene. Izboljševanje takega sistema je pot, ampak trenutna ureditev daje odgovore na dileme, ki ste jih izpostavili. Trenutna ureditev to daje. Za tak radikalen poseg, po naši oceni, ni potrebe niti podlage. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Saj gre bolj za ponovitev nekaterih ugotovitev kot za to, da bi jih povedali na novo. Ampak, ker se ustvarja občutek, da je dejansko stanje, kakršno je danes, drugačno od tistega, ki je resnično, mislim, da je prav to ponoviti: ni res, da bi lahko sodnik, ki je sodil v določeni zadevi, zastopal stranko kot odvetnik. Ni res, da bi nekdo, ki je bil kot tožilec, lahko kasneje opravljal v isti zadevi zastopanje stranke. Ni res, da nekdo, ki je danes zastopal eno stranko, lahko jutri zastopa drugo stranko. Že sedaj v tej smeri obstajajo prepovedi. Vem, da je zelo prijetno, no "prijetno" ni pravi izraz, da je zelo prijazno sploh do ljudi, če smo kritični do sodnikov in do odvetnikov, mnogokrat tudi z razlogom, zelo velikokrat pa tudi brez razloga. Do tožilcev nekoliko manj. Do tožilcev bolj takrat, kadar gre za napačne sorodstvene vezi ali za napačne obtožbe, pri sodnikih, odvetniki pa običajno vedno menimo, da ravnajo nekaj narobe. Prav je, da smo do tega dela kritični, vendar stvari ne poenostavljamo. Primerjava tudi s policisti, po tistem, kar jaz razumem in sem bral, je pač velika razlika v tem, da kdorkoli zastopa stranko kot odvetnik, zastopa stranko – razen pri svetovanju, ki se ga ne da ugotoviti, ker svetovanje je drugačen osebni odnos – zastopa pred sodiščem, pred državnim organom in se tam to zastopanje vidi, lahko ugotovi, lahko nasprotna stranka, če izve, da je prej zastopal nekoga drugega, temu ugovarja. Pri policijskem delu je nekaj čisto drugega. Tisti policist, ki je odšel med detektive, nosi s seboj informacije, ki jih je imel. In te informacije lahko komu posreduje, ki so za tega drugega koristne, vendar tega tretji enostavno ne ve, ker se to ne obelodani v

nekem postopku. Zato je ta položaj drugačen in je pač sedaj predvideno, da naj se za določeno časovno obdobje prepove prehod iz dela policista, ki je po svoji naravi dobival nekatere informacije, ki niso za vse, v posel detektiva, da bi lahko kot detektiv te stvari uporabljal.

Jaz mislim, da resnično ni potrebe za sprejem tega zakona. Jaz argumentov ne razumem, razen če argumenti temeljijo na napačnih dejstvih. Upam, da ne, ker sicer v nasprotnem primeru ne vidim razloga, zakaj nekdo, ki že sedaj ne sme zastopati druge stranke, če je sodeloval v nekem prejšnjem procesu kot sodnik, kot tožilec ali v okviru odvetniške pisarne, ki je zastopanje opravljala, da ne bi smel preiti iz sodniškega v odvetniški poklic in opravljati odvetniško dejavnost za nekoga čisto tretjega, ki nima s tem nobene zveze.

Veste dobro, da je bilo vprašanje ustavnega spora povezano pravzaprav z mnogo ožjim in enostavnejšim vprašanjem, ali smeš v nekem okolišu zastopati stranko oziroma prehajati, pa je bilo rečeno, da se te omejitve ne more predvideti. Takrat Ustavno sodišče sploh ni presojalo, ali je sploh prepoved prehoda v drug poklic možna. Kakšna bi bila odločitev, se ne ve, vendar sklicevati se na to, da je Ustavno sodišče dalo možnost, da to dejavnost prepove, zaenkrat enostavno ni mogoče. Prej obratno! Zato bi res želel, če je lahko kakšen močnejši argument dan, da bi o njem razpravljali, ker ti, ki so zdaj dani, po moji oceni, poskušam jih vrednoti kar se da objektivno, ne odgovarjajo ciljem, ki jih predlagatelji poskušajo doseči. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo še predstavnik Vlade? (Ne želi.) Želi besedo predlagateljica? Gospa Jerajeva, želite še besedo?

Prosim, izvolite.

ALENKA JERAJ: No, mislim, da mi gospod državni sekretar vseeno ni odgovoril na to, kako ocenjuje sklep, ki ga je sprejel Odbor za notranjo politiko in člani odbora, ki so pred dvema letoma ugotovili ali pa ocenili, da je to lahko problem, prehajanje na tak način. Poleg tega, če je res samo toliko, 9 in 2 – ali koliko ste rekli, se opravičujem, samo da najdem –,

potem najbrž res ni tak problem oziroma bi se morali najbrž res vprašati, zakaj prehajajo, na kakšen način in koliko je tega. Morda imamo res napačen vtis, ampak vtis imamo seveda na podlagi nekaterih zelo odmevnih primerov, ki sem jih že omenila: gospoda Penka, zdaj tudi gospoda Železnika, za katerega ni bil odrejen pripor. Lahko upravičeno dvomimo, zato ker pač izhaja in prihaja iz nekaterih vrst. Jaz ne vem, na podlagi česa vsega se je sodnica tako odločila, kakor se je, ampak navaden državljani bo rekel, da vrana vrani... in tako naprej. Tu bo vedno obstajal dvom in bomo vsi skupaj dvomili v poštenost in korektnost, če imamo pred očmi take primere. Tudi če jih je malo, so pa ti tako očitno razvpiti, da težko rečemo, da je to stvar slučajnosti in da ne moremo vseh soditi po nekaterih najbolj problematičnih in odmevnih primerih.

Še vedno mislim, da je naš predlog korekten, ne glede na vse. Nikomur ne jemlje za vedno možnosti, da se zaposli kot odvetnik, pač pa določa neko obdobje, v katerem se pa ne more. In mislim, da bi bil tak predlog sprejemljiv.

Tudi me ni prepričal argument kolega Potrča, da policist, ki tamle usmerja promet, ima pa toliko informacij, da bi jih pa kot detektiv zlorabljal. No, to se mi zdi pa vseeno malo preveč poenostavljeno. Manj se mi zdi to škodljivo ali problematično, ko bo delal kot detektiv, kot pa v primerih, ki sem jih že omenila, torej državnega tožilca, ki pa ima res mnogo več informacij in dostop do mnogo več dokumentov, pa potem postane odvetnik in nekoga zastopa. Saj vemo, da stvari ne gredo tako, da so omejitve, normalno, in najbrž se na sodišču ne bo pojavil gospod Penko, se bo pa pojavila odvetniška pisarna, v kateri je zaposlen in delajo njegovi kolegi. Instrukcije pa, vemo, kje bodo dobili tisti, ki bodo potem zastopali gospoda Zidarja v tem primeru.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Replika, gospod Potrč.

MIRAN POTRČ: Zelo na kratko.

Jaz sem vaju, da se dajejo grozno grobe poenostavitve in žaljive poenostavitve. Jaz o prometnih policistih, gospa Jerajeva, nisem govoril.

Glede prehoda pa samo še to. Ne da bi očital karkoli, ampak tudi minister v prejšnjem mandatu je glede prehoda sodnikov v odvetniški poklic bil kategoričen, kot je zdaj kategorična ali jasna sedanja vlada in ministrstvo. Poglejte, v nekem odgovoru je povedal – ko je dr. Šturm odgovarjal na poslansko vprašanje o prehajanju sodnikov v odvetniške pisarne, šlo je za primer v Kopru – je odgovoril sledeče: "V zvezi z odhodom predsednika koprskega sodišča" – ne bom navedel imena, tukaj pa je navedeno – "v odvetniško družbo" – tudi ime je navedeno –, naj ponovim že znano stališče, da to ni nič nenavadnega, to se je že zgodilo in tudi nič ni nezakonitega." / oglašanje iz dvorane/ Vem, ampak nič tudi ni nenavadnega. In v podkrepitev, da temu dejanju ni mogoče očitati nobene pravne nepravilnosti – podobno kot nepravnik lahko menjajo zaposlitev, se tudi pravnik lahko poslužijo te pravice. Tu ni nič spornega. Hočem samo reči, da ni res, da gre tukaj za nek političen pogled, ampak gre enostavno za dejstvo, kaj pomeni nezdržljivost, kaj pomeni konkurenčna klavzula, kaj pa so stvari, ki takšno razlago in takšen cilj po naši oceni presegajo. In to velja za ta predlog zakona.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospa Alenka Jeraj kot predlagateljica.

ALENKA JERAJ: Ja, tudi drugače ni mogel odgovoriti gospod Šturm takrat, ker tako zakon velja in ta trenutek res ni nič narobe, saj zaradi tega pa predlagamo spremembo zakona. Do takrat, ko pa zakon ni spremenjen, pa je to dovoljeno in vsak lahko to naredi.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Je prošnja za razpravo. Želi še kdo? Tiste, ki želite še razpravljati, prosim za prijavo. Torej, en prijavljen, ki ima 5 minut časa. Besedo ima Vili Rezman.

Prosim.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Ko sem jaz skušal utemeljiti, zakaj ne bom podprl tega zakona, zlasti v tistem delu ne, ki govori o tej vsesplošni prepovedi, sem hotel povedati sledeče – in upam, da je bilo tako tudi, vsaj pri večini, razumljeno.

Prvič, povedal sem, da ni analitičnih podatkov, ki bi govorili o tem, kar piše v gradivu, da imamo vedno več primerov prehodov sodnikov in državnih tožilcev med odvetnike, kar v nekaterih primerih zbuja dvom v poštenost. Če sem prav razumel gospoda državnega sekretarja, je tudi z absolutnimi številkami demantiral to trditev in povedal, da je trend drugačen. Torej, da tisto, kar naštevajo predlagatelji v svoji argumentaciji, govori ravno o nasprotnem v zvezi s tem, kar se dejansko dogaja. Torej, ne da je vse več teh primerov, kakor jaz razumem, jih je vse manj. In zato so mi manjkali analitični podatki, ki bi govorili o tem, koliko je teh tožilcev in sodnikov, ki so v zadnjem obdobju prešli v odvetniške vrste. Ker gre za zadnje obdobje, tako pač piše v tej argumentaciji predlagatelja.

Drugič. Obstoječa ureditev omejuje zastopanje posameznega odvetnika v treh primerih, zdaj ne bomo naštevali. Taksativno je naštet, kdaj kdo ne more tega opravila početi. Novi predlog, predlog, ki je zdaj predlagan, pa je omejitev absolutna za vsa zastopanja za štiri leta. Torej, ne samo da ne sme zastopati tistega, kjer bi se lahko ugotavljali konflikti interesov, ampak nikogar. In če ne smeš nikogar, je to absolutna prepoved, ki je omejena v vašem predlogu na štiri leta.

Ko sem govoril o tem, da ni mednarodnih primerjav, ki bi bile v prid predlaganemu zakonu, je treba samo še enkrat prebrati to, kar ste sami navedli. Torej, v nobenem od primerov, ki ste jih navedli, ni najti argumentov, ki bi podpirali vaš predlog tovrstnih omejitev. In hotel sem povedati tudi to, da mi manjkajo tudi analize ali pa neki statistični podatki, ki bi govorili o tem, da v drugih deželah, ki jih navajate, ni tovrstnih prehodov, pri nas so pa enormni in da je zaradi tega treba dvigniti glas.

Torej, zaradi tega, kar mi je bilo oporekano v eni izmed replik, menim, da so ti

moji navedki, o katerih sedaj govorim, korektni in da na osnovi teh ugotovitev, ki jih sedaj navajam, je povsem razumno biti zoper predlog, ki omejuje, ki določa, da je Berufsverbot za štiri leta za vse sodnike in tožilce.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda, prekinjam 21. sejo zбора, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 16.05.

(Seja je bila prekinjena ob 15.38 in se je nadaljevala ob 16.05.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi poslanci!

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o Radioteleviziji Slovenija. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neusklajen.

Glasujemo.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Aleksander Zorn, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

Glasovali bomo proti tej instituciji sui generis javnega prava, ker je nekonsistentna, prinesla bo kup težav, televizija se bo kar naprej ukvarjala sama s sabo in program ne bo nikakor nič boljši.

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo.

Pardon. Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine. Želi še katera od

poslanskih skupin obrazložiti svoj glas? Ne želi. Prosim za prijave za obrazložitev glasu v lastnem imenu.

Obrazložitev glasu v svojem imenu
Andrej Magajna.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Ja, bom obrazložil glas. V razpravi sem imel na razpolago 7 sekund in kot veste, nisem mogel veliko povedati, razen da sem opozoril na stališče sindikata kulturnih delavcev, za katerim tudi sam nekje stojim, bom rekel, povzemam njihove besede, ki so tudi obrazložitev mojega glasu. Javna RTV in sploh javne službe niso namenjene za trženje, namreč za široko, najširšo razgledanost, za kultiviranje odnosov med ljudmi, do ljudi, narave in idej, odpiranje vsebin v domačem okolju in po svetu med izbrano in znano ustvarjalnostjo in iskanjih na družbenih, umetniških, človeških obrobjih. Nesistemsost, pravna nedorečenost in odklik od prave namembnosti nacionalne radiotelevizije so idealna podlaga za finančno in vsebinsko razgradnjo javnega zavoda RTV Slovenija. In kot še dodajam, model za razgradnjo tudi drugih javnih zavodov, pa kot slišimo javnih podjetij, hibridnih modelov, ki bodo uvajale trženje in možnosti zaslužkarstva z javnimi sredstvi.

Glasoval bom proti zakonu, navkljub grožnji, ki sem jo prejel prejšnji četrtek ob 16. uri in jo bom drugi teden tudi obelodanil. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu.
Rudolf Petan, prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!

Torej tudi jaz bom proti, in to iz sledečega stališča; danes smo veliko slišali, da bo ta zakon omogočil novo kvaliteto upravljanja. Začelo se je katastrofalno, novi programski svet naj bi imenoval novega generalnega direktorja in v vseh pravilih je bilo napisano, da je za to potrebna večina petnajstih, ampak tam jih je bilo samo štirinajst. Ampak to ni motilo predsednika novega programskega sveta gospoda Pikala, sicer baje super strokovnjaka za medije, da

ne bi izdal uredbe o imenovanju novega generalnega direktorja. To njegovo početje je seveda moralo preprečiti Delovno in socialno sodišče, ki mu je povedalo, da štirinajst ni večina, da je petnajst večina in ta večina mora veljati tudi za novo oblast. To je zelo slaba popotnica za upravljanje in tudi za ta zakon o RTV-ju, ki bi naj dodelal še nekatere stvari. To pa zato, ker očitno stojite na stališču, da "za nas vendar zakoni ne veljajo" in "če mi rečemo, da je štirinajst večina in ne petnajst, bo to verjetno potem tudi dovolj". In to bi naj bila tista nova paradigma in novi vzorec, po katerih se dela. Koalicija baje zna bolje in drugače, ampak jaz se sprašujem, kako in za koga bolje in drugače. Če je ta primer tisti značilen, kako se je začelo na RTV-ju, da "za nas" – vas, seveda – zakoni ne veljajo in če mi rečemo, da je štirinajst dovolj za petnajst, potem me je zelo strah, kako bo tudi ta zakon deloval. Tudi pri tem zakonu si očitno niste dali dopovedati nekaterih stvari, na katere smo opozarjali, in se bojim, da bo tudi tukaj moralo kakšno sodišče kaj povedati in nam dokazati, da tudi za vas velja, da štirinajst ni petnajst. Zato bom seveda glasoval proti. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu,
Julijana Bizjak Mlakar.

Prosim.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

Sama zakona ne morem podpreti zaradi tega, ker zakon ni v javnem interesu. V javnem interesu pa ni zato, ker omogoča izvajanje komercialne dejavnosti v škodo javne službe, kar je v neskladju z namenom ustanovitve javnega zavoda RTV Slovenija in tudi njegovega financiranja z javnimi sredstvi. To potrjuje tako vsebina zakona, študija o statusni ureditvi radiotelevizije v drugih državah, tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe pa tudi različni magnetogrami sej. Čeprav gospa ministrica dosledno ponavlja neresnice o vsebini tega zakona, kar je bilo tudi v njenem zaključnem govoru. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Torej glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 21.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o Nordijskem centru Planica v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker k drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti nihče.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 12. členu. Pri tem opozarjam, če ta amandma ne bo sprejet, postaneta amandmaja k 13. in 106. členu brezpredmetna.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 2.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SD, DeSUS, Zares in LDS k 13. členu.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 4.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 106. členu.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti nihče.

(Za je glasovalo 44.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih, s tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona. Zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil na naslednji seji.

Na podlagi tretjega odstavka 137. člena Poslovnika Državnega zbora predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona za tretjo obravnavo pripravi Vlada Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda – tretja obravnavo Predloga zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 6.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda – tretja obravnavo Predloga zakona o javnem nepremičninskem skladu Republike Slovenije v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker so poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS 19. 10. 2010 umaknile amandma k 11. členu dopoljenega predloga

zakona, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 17.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 17.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda – tretja obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda – prva obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Že prej sem v uvodu povedala, da pravno državo in delovanje le-te naše državljanke in državljani ocenjujejo nizko in velikokrat na vprašanje, ali je Slovenija pravna država, odgovarjajo z "ne".

Ocenjujejo, da so odvetniki vedno nekaj korakov pred policijo, tožilci in sodniki in da zato vsi skupaj plačujemo pravno državo, ki pa je pogosto precej neučinkovita.

Na 55. seji Odbora za notranjo politiko je bil sprejet sklep oziroma predlog Vladi, da pripravi spremembo zakonodaje, ki bo onemogočala neposredno prehajanje sodnikov in tožilcev med odvetnike. Ta sklep je bil sprejet že julija 2008. Od takrat smo lanskega septembra prvič predlagali novelo zakona in sedaj to predlagamo drugič.

Torej menimo, da bi z omejitvijo prehajanja sodnikov in tožilcev med odvetnike štiri leta po tem, ko prenehajo biti sodniki oziroma če so v zadnjih štirih letih opravljali funkcijo sodnika ali državnega tožilca, štiri leta ne morejo postati odvetniki. Menimo, da ni dovolj, da rečemo, da verjamemo, da je sojenje pošteno in da ima vsak državljan pravico do poštenega sojenja, pomembno je tudi, da imajo tak vtis državljanke in državljani. Podobne zglede smo navedli tudi iz drugih držav. Državni sekretar je sicer temu prej oporekal, vendar ocenjujemo, da v teh državah, ki imajo tako ureditev – omenili smo Švedsko in Nemčijo –, so se za tak korak odločili zato, da njihova pravna država deluje. In kar je glavni argument, da Vlada ta zakon zavrača, je, da s tem nekomu omejujemo pravico do dela. Tudi tam imajo ljudje pravico do dela, vendar pred njo postavljajo pravico državljanov do poštenega sojenja.

Zato menimo, da je zakon primeren in bi bilo prav, da ga podpremo. V naši poslanski skupini bomo seveda to storili.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Halo?! Želi še kdo obrazložiti svoj glas? Pozval sem vas z besedo "halo". Upam, da ste to razumeli. Vidim, da odziva ni. V svojem imenu? V imenu poslanske skupine ali v svojem imenu? Še kdo v imenu poslanske skupine? V svojem imenu še kdo?

Prosim, v svojem imenu Darja Lavtižar Bebler.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Odzivam se na vaš "halo".

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ni treba, ni treba.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: / smeh/
Ampak, kar je bilo, je bilo.

Jaz seveda ne moremo podpreti tega predloga zakona zaradi tega, ker se mi zdi, da je bil vložen pravzaprav iz nekih drugih razlogov, kot bi pričakovali, da je bil. Čeprav je bilo rečeno, da je Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje že julija 2008 sprejel nek sklep, ki bi napotoval Državni zbor, da vloži takšno spremembo zakona – namreč, že do zdaj je bilo onemogočeno neposredno prehajanje iz ene službe v drugo, in to, s čimer se danes soočamo, je popolnoma neprimerno. Še več. Gre po mojem mnenju za mešanje jabolk in hrušk. In v tem smislu je ta predlog zakona zelo diletantski in v nobenem smislu ga ni mogoče podpreti. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 41.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **27. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENEGA SPORAZUMA MED EVROPSKIMA SKUPNOSTMA IN NJUNIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO SRBIJO NA DRUGI STRANI S SKLEPNO LISTINO.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Darja Lavtižar Bebler.

Prosim.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Poslanci Socialnih demokratov smo se vedno zavzemali za nadaljnjo širitev

Evropske unije na države Zahodnega Balkana, zavedajoč se seveda, da mora približevanje teh držav evropskim integracijam potekati ob polnem izpolnjevanju pridružitvenih pogojev. Ker je v tem oziru Slovenija pomembno prispevala k približevanju Republike Srbije k evropsko-atlantskim integracijam, kar ne nazadnje dokazuje tudi današnji obisk srbskega zunanjega ministra Vuka Jeremića v Sloveniji, v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo ratifikacijo stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo njenimi državami članicami ter Republiko Srbijo. Sporazum je bil sicer podpisan že pred dobrima dvema letoma. Njegova ratifikacija pa je bila do junija letos v državah članicah Evropske unije zadržana zaradi nezadovoljivega sodelovanja Srbije z mednarodnim sodiščem za vojne zločine v Haagu. Danes pa lahko ugotovimo, da je Srbija od leta 2008 dosegla napredek in da v tem trenutku ostaja nerešenih samo še nekaj vprašanj, med njimi izročitev dveh državljanov Republike Srbije, obtoženih vojnih zločinov na sodišču v Haagu, in ureditve odnosov z Republiko Kosovo, vendar je zdaj pravi trenutek, da Srbijo dodatno spodbudimo k nadaljnjemu konstruktivnemu dialogu z oblastmi na Kosovu.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo zato podprli ratifikacijo stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma, saj predstavlja spodbudo evropskim silam v Srbiji, da vztrajajo na poti približevanja Evropski uniji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 53 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti nihče.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **31. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Najprej bomo obravnavali **Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Uprave Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.**

Predlog za imenovanje je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija, kot matično delovno telo, ki je zboru predložila predlog sklepa. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine SDS, Slovenske demokratske stranke bo predstavil Rudolf Petan.

Prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

V Poslanski skupini SDS smo glasovali proti zakonu, ki je prinesel omenjeno spremembo, ker krepi paradržavo in predvsem ker krepi nepregledno zakulisno politično odločanje, kar se je pokazalo pri zadnjih razrešitvah nadzornikov v energetiki in Pošti Slovenije. Tarča te spremembe je preostanek državnega premoženja v Kadu in Sodu in v družbah, ki bodo prenesene pod okrilje agencije, na primer energetika, ki jih bosta novo imenovana in navidezno neodvisna uprava in svet agencije po nalogu interesov nove politike predlagala s portfelja v portfelj, menjavala ali prodajala. Vse to bo zapakirano pod krinko strokovnosti in neodvisnosti. Kako bo to delovalo, je lepo pojasnil premier Pahor, ko je dejal, da Vlada v mnogih od teh družb predstavlja tudi skupščino, ni odgovorna za upravljanje z državnimi deleži. Zato se tam lahko pasejo razni lobiji, dogajajo se nepremišljene in nepodprte ter politično motivirane kadrovske spremembe mimo paradigem predsednika Pahorja. On na koncu, ko je vse mimo, da samo še posvečenje in blagoslov. Mnogim družbam v večinski državni lasti so priseseane tihe družbe, v katerih so tihi družbeniki direktorjev družb v državni lasti, ki na skriven, nepregleden način kanalizirajo denar iz teh družb na svoje ali druge zasebne račune. Organi, ki bi morali po uradni dolžnosti reagirati, ne storijo ničesar, ne odzove se Vlada kot skupščina in ne razreši

nadzornikov, ti ne razrešijo direktorjev, ne uvedejo se nikakršni postopki: niti preiskovalni niti kazenski. Protikorupcijski ali pa preiskovalni organi so tiho, eventualni postopki na sodiščih so blokirani. Predsednik Vlade pa se v odgovorih spreneveda ali pa sploh ne odgovori, kar pomeni, da Vlada tako pranje in odlivanje denarja ščiti oziroma podpira. Verjetno bo ali pa je že enako tudi v primeru stanovanjske hiše v Murglah, Pod brezami 7.

V zadnjem času je Vlada spremenila celo svoj poslovnik, zaradi česar razprave ministrov, ki se bodo pripravili o spornih zadevah, v magnetogramih ne bodo niti zabeležene. Vlada postaja tako tajna loža. Iz nadzora nad državnim premoženjem se predvsem izloča Državni zbor, da o opoziciji v Državnem zboru niti ne govorimo, se pa v plenjenje vključuje celo podmladke koalicijskih strank, kar kaže, kako globoko so "naši", to se pravi vaši, posegli v preostanek državnega premoženja.

Glasovali bomo seveda proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslanca. Besedo ima Dušan Kumer. Odreka se besedi. Zaključili smo razpravo in prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za predsednika.... Proceduralno?

Prosim.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Skladno s Poslovnikom v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov prosim za pol ure odmora.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Takoj, samo da preberem to napoved, potem bom dal na glasovanje.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za predsednico Uprave Agencije za upravljanje kapitalskih in naložb Republike Slovenije imenuje Dagmar Komar, za člana se imenujeta mag. Danilo Grašič in Marko Golob. Predlog sklepa bo v skladu z drugim odstavkom 18. člena Zakona o upravljanju kapitalskih družb Republike Slovenije sprejet, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več.

Pred tem moramo opraviti še obrazložitev glasu. Želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanskih skupin? Ugotavljam, da ne. V lastnem imenu?

Gospod Frangež, prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Najlepša hvala za besedo.

Jaz moram priznati, da v tem primeru v oči bode eno dejstvo, in to je, da ima Državni zbor z načini tovrstnih imenovanj pravzaprav relativno zvezane roke. Naj uvodoma povem, da bom jaz odločitev podprl, ker si želim, da nova institucija na tem področju, ki je prepotrebna za to, da uveljavimo novo korporativno politiko države, da bom torej imenovanje organov podprl ravno iz tega razloga, da čim prej pridemo do ustreznih oseb. Hkrati pa vendarle preseneča dejstvo, da poslanci ob nedvomnem zaupanju v Vlado in kadrovske odločitve Vlade kot predlagatelja v tem primeru nimamo pravzaprav niti najmanjše možnosti, da te ljudi, ki bodo z našim zaupanjem odločali o tem, na kakšen način se bo upravljalo državno premoženje, možnosti vprašati niti enega samega preprostega vprašanja.

Zaradi tega, ker menim, da je čas, da agencija zaživi, da čim prej dobi vse svoje organe in da pred Državni zbor čim prej pripelje tudi napovedano strategijo upravljanja kapitalskih naložb države, bom vendarle predlog, kot ga je podala Vlada in je danes pred nami v Državnem zboru, podprl.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Še kakšna obrazložitev glasu, v svojem imenu? Ugotavljam, da ne.

Zaključujem obrazlaganje glasu.

Odrejam prekinitev. Seja Državnega zbora se bo nadaljevala z glasovanjem ob 17.05. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.35 in se je nadaljevala ob 17.05.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci! Nadaljujemo prekinjeno sejo.

Smo pri 31. točki dnevnega reda – Mandatno-volilne zadeve, pod točko A. Glasujemo o Predlogu Vlade

Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Uprave Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.

Ker je bila želja za prekinitev, ali želi besedo gospod Kontič? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 13.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na obravnavo Predloga Vlade Republike Slovenije za imenovanje predsednika in članov Sveta Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.

Predlog za imenovanje je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila predlog sklepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Borut Sajovic želi predstaviti... (Ne želi.) Prijavljenih k razpravi ni, zato zaključujemo predstavitev stališč poslanskih skupin in razpravo poslank in poslancev.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za predsednico Sveta Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije imenuje mag. Alja Markovič Čas, za člane pa se imenujejo dr. Tomaž Keresteš, Mitja Močivnik, dr. Otmar Zorn in mag. Mojca Majerič.

Predlog sklepa bo v skladu z drugim odstavkom 18. člena Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije sprejet, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 14.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 14.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na obravnavo sklepa o imenovanju predstavnika Državnega zbora v Slovensko nacionalno komisijo za Unesco.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Sledi razprava poslancev. Želi Bojan Kontič besedo? (Ne želi.) Razpravo zaključujem.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana Slovenske nacionalne komisije za Unecso imenuje Samo Bevk.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o imenovanju člana izbirne komisije za izbiro primernih kandidatov za imenovanje namestnika predsednika Komisije za preprečevanje korupcije.

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

SDS je nasprotovala nedavno sprejetemu zakonu o integriteti, ki je ukinil edini nadzor nad tako imenovano Kosovo, zdaj Klemenčičevo protikorupcijsko komisijo, ki ga je po prejšnjem zakonu izvajal parlament. Razlog za ukinitvev parlamentarnega nadzora je bila zahteva državnozbornske komisije, ki je zahtevala dopolnitev poročila o delu tako imenovane Kosove komisije za leto 2008 z aktivnostmi Kosa in njegovih članov v aferi Patria doma in v tujini. Ker pritiski koalicijskih poslancev na predsednika komisije Mariniča niso prinesli zahtevanega odstopa Mariniča in ker Kos kar trikrat ni uspel s svojimi zahtevami za razveljavitev poslovnika državnozbornske komisije, ki ga je nadzirala, na Ustavnem sodišču, sta Vlada in njen poslušni koalicijski glasovalni stroj sprejela nov zakon, ki je državnozbornsko komisijo ukinil. Nova komisija, ki jo bo vodil Goran Klemenčič, bo delala povsem brez nadzora. Ker sedanja komisija povsem v nasprotju z demokratičnimi standardi deluje brez nadzora, nasprotujemo tudi vsem kadrovskim imenovanjem, ki so izpeljana na osnovi tega

zakona. Da pa kadrovanje ne poteka v skladu s pričakovanji predsednika republike, predsednika Vlade in koalicije, pa kaže odstop enega od že izbranih članov nove komisije Jožeta Končana. Pravzaprav gre za veliko blamažo vseh, ki so v izbirnem postopku sodelovali, od predlagatelja predsednika republike do članov izborne komisije. Končan je v odstopni izjavi zapisal, da si je, ko je kandidiral za to delo, za glavni kriterij, pod katerim bo sprejel to funkcijo, postavil ustrezno sestavo komisije, in da je želel, da bi delal s strokovnimi ljudmi, ki ne bi bili obremenjeni s politiko. Vendar pa je ugotovil, da sta ostala člana komisije v očeh javnosti politično zelo profilirana in da ju politika in širša javnost sprejemata zelo bipolarno. Končan je torej ugotovil, da je že z imenovanjem članov komisije kršeno temeljno načelo politične neodvisnosti in politične ekvidistance do oseb, ki bodo vpletene v koruptivne in klientelistične zgodbe.

Zamenjava Dušana Kumra, ki ga je Državni zbor kot člana Državnega zbora imenoval v prehodno komisijo z novim članom, čeprav bo iz opozicije, ne bo spremenila ničesar. Problem je koncept. In v SDS bomo glasovali proti konceptu.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima Bojan Kontič.

Prosim.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod predsednik.

Sam bom ta predlog podprl. Slišal sem danes in na seji matičnega delovnega telesa precej pomislekov o trenutni ureditvi. V preteklih letih sem poslušal tudi, da prejšnja ureditev ni bila dobra, s predsednikom komisije tisti niso bili zadovoljni, sedanja ureditev ni dobra. Dobra bi bila samo tista, kjer bi poslanci nadzirali samega sebe. Mislim, da je ureditev, ki je s tem zakonom urejena, takšna, da zdrži kritično presojo.

Glede imenovanja, kar pa je točka dnevnega reda, torej imenovanje člana izbirne komisije za izbiro primernih kandidatov, pa naj povem, da je komisija v prejšnji sestavi delo dobro opravila, da ni

mogoče dela komisije ocenjevati po tem, če kdo po končanem postopku odstopi in ne želi opravljati te funkcije, to je pač pravica vsakega, ki kandidira. Tako se je odločil, tudi spoštujem njegove razloge, ki jih je naštel, čeprav lahko pa rečem, da povsem razumem pa tega ne. Takrat, ko smo izbirali kandidata za to komisijo, je bil za izbiro edini predlagani Dušan Kumer in veliko polemike je bilo v smeri: saj nimamo nič proti Dušanu Kumru, smo pa proti temu, da ima koalicija člana v tej izbiri komisiji. Pa ni nihče drug bil prijavljen. Zdaj smo imeli edini predlog s strani Slovenske ljudske stranke in ga bomo v poslanski skupini podprli, ampak to ni koalicija, to je opozicija. Zdaj tudi ti argumenti, da je to koalicijski človek, koalicijski poslanec, odpadejo.

Torej, želimo si, da bi bila ta komisija bolj uspešna pri izbiri tega, ki bo v tej komisiji tudi član, in takšno popotnico ji bom tudi z glasovanjem za ta predlog... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dušan Kumer. (Ne.)
Zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana izbirne komisije za izbiro primernih kandidatov za imenovanje namestnika predsednika Komisije za preprečevanje korupcije imenuje Gvido Kres.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 12.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 12.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

Spoštovani, prehajamo na obravnavo predlogov imenovanj sestav dveh preiskovalnih komisij. Če se strinjate, naslovov teh preiskovalnih komisij ne bi bral v celoti, samo toliko, da se ve, za katero gre, ker je pač to bolj primerno.

Najprej prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij z

namenom vplivati na rezultat volitev v Državni zbor leta 2008.

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Sledi razprava poslanke. Besedo ima Melita Župevc. (Se odreka.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov.

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na obravnavo Zahteve Okrožnega sodišča v Mariboru o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper sodnico Okrajnega sodišča v Lenartu.

Zahtevo je v obravnavo Državnemu zboru posredovalo Okrožno sodišče v Mariboru. Zadevo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru predložila predlog sklepa.

Prehajamo na odločanje. Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi drugega odstavka 134. člena Ustave Republike Slovenije ter 99. člena Zakona o sodniški službi v zvezi z zahtevo Okrožnega sodišča v Mariboru opr. št. I Kpr 4257/2010 z dne 9. 6. 2010 za odločanje o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper sodnico Okrajnega sodišča v Lenartu Mirjani Pintarič zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja in uradnih pravic po tretjem v zvezi s prvim odstavkom 261. člena Kazenskega zakonika prizna imuniteto sodnici Okrajnega sodišča v Lenartu Mirjani Pintarič in ne dovoli vodenje kazenskega postopka. Na podlagi 214. člena v zvezi z 207. členom Poslovnika Državnega zbora odloči Državni zbor o predlogu sklepa brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 13.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo Zahteve Okrožnega državnega tožilstva v Kranju za dovoljenje za kazenski pregon zoper poslanca Državnega zbora.

Zahtevo je v obravnavo zboru posredovalo Okrožno državno tožilstvo v Kranju. Zahtevo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila predlog sklepa.

Prehajamo na odločanje. Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi tretjega odstavka 83. člena Ustave Republike Slovenije ter 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z zahtevo Okrožnega državnega tožilstva v Kranju, št. KT01373/098RV/NP z dne 8. 9. 2010 za dovoljenje za kazenski pregon zoper poslanca Državnega zbora Branka Mariniča zaradi utemeljenega suma, da je storil kaznivo dejanje napeljevanja h kaznivemu dejanju ponarejanja listin po prvem odstavku 206. člena Kazenskega zakonika v zvezi s 26. členom Kazenskega zakonika, ne prizna imunitete poslancu Državnega zbora Branku Mariniču in dovoli vodenje kazenskega postopka. Na podlagi 207. člena Poslovnika Državnega zbora zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti 1.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo Obvestila Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom Vrhovnega državnega tožilstva v Ljubljani zoper poslanca Državnega zbora.

Obvestilo je v obravnavo zboru posredovalo Okrajno sodišče v Ljubljani, Kazenski oddelek. Obvestilo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila predlog sklepa.

Prehajamo na odločanje. Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi tretjega odstavka 83. člena Ustave Republike Slovenije ter 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z obvestilom Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, opravilna številka 2K2457/2010 z dne 23. 9. 2010 o vloženem obtožnem predlogu zoper poslanca Državnega zbora Janeza Janšo zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 290. člena Kazenskega zakonika v zvezi s 95. členom Kazenskega zakonika ne prizna imunitete poslancu Državnega zbora Janezu Janši in dovoli vodenje kazenskega postopka. Na podlagi 207. člena Poslovnika zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Včeraj Državni zbor v okviru glasovanj v zvezi s 1. točko dnevnega reda pomotoma ni glasoval o predlogu poslanca Marijana Pojbiča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve na njegovo poslansko vprašanje.

Zato ponovno odpiram 1. točko dnevnega reda.

V skladu s predlogom poslanca Marijana Pojbiča bo zbor odločal o

naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z varstvom pravic delavcev.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Preden bom začel razpravo na to temo, moram povedati, da mi danes gre na bruhanje, da sedim v Državnem zboru. Res. To vam moram povedati. Bom pa tudi to napisal.

Spoštovani predsednik, razlog, da sem se odločil predlagati širšo razpravo na to temo, o kateri ste govorili, je naslednji. Gospod minister mi je na vprašanje, ki sem ga zastavil, odgovoril zelo nezadovoljivo, zato se mi je zdelo, da je ta tematika, o kateri sem govoril, ko gre za ustanovitev slamnatih podjetij, tako pomembna, da bi bilo o tem vprašanju potrebno širše razpravljati v Državnem zboru. Gospod minister mi je odgovoril, da je bila Vlada na podlagi sklepa, ki ga je sprejel na nujni seji Odbor za delo, družino, socialne zadeve, ki ga je sklicala Slovenska demokratska stranka, do neke točke zavezana, da pripravi ustrezne rešitve v roku treh mesecev, vendar, kot je minister odgovoril na vprašanje, so se predstavniki Vlade z Ekonomsko-socialnim svetom o tem vprašanju pogovarjali, vendar niso našli nobene rešitve, kako to problematiko razrešiti. Meni se pa zdi, da je ta problematika preveč pomembna, tukaj gre za izkoriščanje zaposlenih, torej najbolj ranljive skupine delavcev, skupine ljudi v naši državi in za njih ministrstvo v treh mesecih skupaj s socialnimi partnerji ni našlo ustrezne podlage, kako bi to zadevo razrešili v korist zaposlenih.

Tukaj je bilo zelo izpostavljeno eno izmed zelo odmevnih hčerinskih podjetij SCT-ja, kjer je bilo 120 zaposlenih prenesenih iz hčerinskega podjetja na slamnato podjetje in potem je čez nekaj časa tisto slamnato podjetje šlo v stečaj. Tisti delavci, ker je bilo to podjetje brez vsakega premoženja, se niso mogli potem na kaj obrniti, ker enostavno so jim bile kratene pravice v smislu izplačila zaostalih plač – okoli 6 mesecev niso dobili plač, ne regresa, ne odpravnin in tako naprej. In ker tisto slamnato podjetje ni imelo

nobenega premoženja, se niso mogli na kaj obrniti in so ostali brez vsega.

To je tisto in teh vprašanj in problemov je še veliko. Zato se mi je zdelo, da je nujno potrebno o tem problemu širše spregovoriti v Državnem zboru, zato sem predlagal tudi, da o tem danes glasujemo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera poslanska skupina obrazložiti svoj glas? Ne želi. Poslanci? Gospod Petan, v svojem imenu. Še kdo? Najprej gospod Rudolf Petan v svojem imenu, potem gospod Marijan Pojbič v svojem imenu.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz bom ta predlog podprl. Ta slamnata podjetja niso zrasla včeraj, vendar pa so še vedno aktualna in zgleda, da so vsak dan zopet bolj aktualna, ker tiste kulminacije verjetno še nismo dosegli, znani so samo tisti najbolj razvpiti primeri. Moj predgovornik je omenil enega, to je SCT, kjer so žal delavci ugotovili, da so v bistvu bili zaposleni v slamnatem podjetju takrat, ko so se znašli na cesti brez vseh pravic in brez kakršnekoli socialne zaščite.

Glede na to, da tudi sodniki so sedaj že imunitetno zaščiteni, da preiskava proti njim ni mogoča, to smo danes prvič naredili, potem je še toliko bolj pomembno, da mi to razpravo opravimo. Seveda, je bil zelo odmeven takšen primer tudi v primeru Pivovarne Laško, kjer je celo direktorica nekega slamnatega podjetja dobila neko veliko nagrado v zvezi z menedžerstvom, se pravi menedžer leta, če se ne motim, je celo bila. Tako to ni tako osamljena inovacija, ki se je v zadnjem času pojavila, me je pa strah, da se zna ugotoviti, da je kakšno slamnato podjetje nastalo tudi v zvezi z Vegradom in da tisti delavci, ki so delali v Murglah Pod brezami 7, da mogoče ni tako slučajno vse skupaj bilo in da je verjetno bilo vse dobro naštudirano. Seveda, delavci niso nič krivi, ostali so na cesti, delali so tam za korist nekoga posameznika, menedžerji so jih poslali, ki se sedaj sprenevedajo, z materialom, ki bi se moral vgraditi v neka

stanovanja, za katerega so neki drugi državljani že plačali.

Zato menim, da je takšna razprava zelo potrebna in celo nujna, zato seveda podpiram ta sklep. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu.
Marijan Pojbič.
Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Gospod predsednik, ker sem predlagal širšo razpravo o tem problemu, bom razložil, zakaj.

Jaz sem prepričan, da so delavci tista najbolj ranljiva skupina v tej državi in prav cel kup smo imeli v zadnjem času možnosti videti in na to so nas opozarjali tudi vsi častniki, sindikati in tako naprej, kako se izkoriščajo delavci v tej državi! Kako so nezaščiteni v tej državi! To je nekaj neverjetnega, nekaj neverjetnega! In ta vlada, ta koalicija ima čas za vse, ima čas, da pripravi, kako zamrzniti pokojnino upokojencem, kako zamrzniti socialne pomoči, nič pa ne stori za zaščito zaposlenih v tej državi. Nič, popolnoma nič! In tri in pol mesece je imela Vlada časa, da pripravi ustrezne rešitve, s katerimi ne bi dovolili oziroma onemogočili vse tiste, ki so zlorabljali zakonodajo – in od tega ni storila ničesar!

In še, ko je odgovarjal gospod minister na moja vprašanja, je povedal, da so se petkrat dobili pa ne vem kaj še vse, zapravljali davkoplačevalski denar, a rezultatov ni nikakršnih. Zato ker se socialni partnerji niso strinjali s predlogom Vlade, niso poiskali ustrezne rešitve. Jaz sem gospodu ministru zelo jasno povedal, naj poiščejo nove temelje za razpravo s socialnimi partnerji in bodo zagotovo našli ustrezno rešitev v korist zaposlenih v tej državi. Čisto za vse drugo imamo čas, za vse druge, da se ne bom grdo izrazil, ker sem danes zelo zelo žalosten zaradi enega od dogodkov, ki se je danes tukaj zgodil.

Neverjetno je, a za zaposlene, za tiste, ki se pa komaj preživljajo, ki ne morejo živeti, za tiste pa ta oblast, ta vlada in ta koalicija nima časa. Za tiste vam je pa popolnoma vseeno! Vas zanimajo elite, vas zanimajo odvetniške zgodbe, vas zanima vse tisto, ker tistim elitam stojite ob strani, ker

zagotovo je to zgodba, ki je med seboj povezana, pa ne bom rekel, na kakšen način... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 39.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam vas še, da ste danes dobili na klop vrstni red razpravljavcev za jutri, za četrtek 21. 10. Samo poudarjam, da jutri Državni zbor o predlogih odločitev ne bo glasoval, ta glasovanja bomo opravili v okviru predvidenih glasovanj v torek, 26. 10., v okviru predvidenih glasovanj.

Prekinjam 21. sejo zбора, ki jo bomo nadelavali jutri ob 9. uri. Hvala lepa in nasvidenje.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 20. OKTOBRA 2010 OB 17.31 IN SE JE NADALJEVALA 21. OKTOBRA 2010 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Pričenjam nadaljevanje 21. seje Državnega zбора.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: dr. Peter Verlič, mag. Branko Grims, dr. Vinko Gorenak, mag. Štefan Tisel, Alojz Posedel, Janko Veber, Miran Potrč od 17. ure dalje in Bojan Kortič od 14. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo

obravnavo. Besedo dajem predsedniku odbora Francu Bogoviču za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovani zbrani!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 22. seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predlagala skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Kot veste, je bilo 10. 9. 2010 sklenjeno, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Na seji smo poleg stališča Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano slišali tudi stališče Zakonodajno-pravne službe in Kmetijsko-gozdarske zbornice. Gradiva so nam bila posredovana v poslovnih rokih. Vloženega ni bilo nobenega amandmaja.

Zakonodajno-pravna služba je predlog zakona proučila in ugotovila, da je usklajen s pravnim redom, in ni imela pripomb na gradivo.

Seznani smo se z mnenjem Vlade z dne 9. 9. 2010, v katerem Vlada ugotavlja, da bi sprejetje predloga zakona sicer dejansko pomenilo lažjo uvedbo komasacijskega postopka, ker pa na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v tem trenutku tečejo intenzivne priprave novele zakona o kmetijskih zemljiščih, ki konceptualno predstavlja povsem nov pristop kmetijskega resorja pri prostorskem načrtovanju, predloga zakona Vlada ne podpira. Poleg tega Vlada meni, da predložena novela v obsegu, kot jo je predlagala skupina poslancev, ni primerna za nadaljnjo obravnavo, saj ne rešuje postopka za uvedbo komasacij celovito, kot je predvideno z vladnim zakonom, ki je v pripravi.

Komisija Državnega sveta podpira novelo, ki je bila predstavljena.

V nadaljevanju je predlagatelj obrazložil člene zakona. Kot vemo, gre v bistvu za eno vsebinsko točko pri tem zakonu. Gre za to, da bi se delež kmetijskih zemljišč, ki so potrebna za uvedbo komasacijskega postopka, z 80 % znižal na 67 %, kar bi poenostavilo oziroma omogočilo lažjo uvedbo komasacijskega postopka, ki je kot kmetijskozemljiška operacija nujno

potreben, glede na veliko razdrobljenost v Sloveniji, pa tudi z vidika samooskrbe bi zagotovo imel pozitiven vpliv.

Minister je povedal stališče Vlade, se pravi, da tega zakona ne podpira. Odprla se je razprava, v kateri so predvsem predstavniki koalicije zagovarjali stališče Vlade in se sklicevali na zakon, ki je v pripravi, medtem ko so ostali člani odbora, ki prihajajo iz opozicijskih vrst, izrazili nestrinjanje s takšno obrazložitvijo in tudi povedali, da bi v tretjem poskusu - vemo, da se ta zakon pojavlja v Državnem zboru že več kot eno leto - lahko bil zakon veljaven in bi potem postopku lažje stekli.

Na koncu se je opravilo glasovanje. S tem glasovanjem je s 5 glasovi za sklep, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, in 4 proti temu sklepu tudi odbor odločil. Se pravi, večina Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je sprejela sklep, da Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev zakona Jožetu Tanku za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

O tem, da je treba znižati kvorum za uvedbo komasacijskega postopka, obstaja strokovno soglasje, in tudi politično soglasje, že več kot leto in pol v tem državnem zboru. Prvi test je bil opravljen z razpravami že lani, in to celo dvakrat. Prav noben poslanec in niti Vlada nista bila proti predlagani rešitvi. Ni se pa še zgodilo v Državnem zboru, da bi ob tako visokem načelnem soglasju – v razpravi ni nihče nasprotoval, kot rečeno, dvotretjinskemu soglasju za uvedbo komasacijskega postopka; celo več, bilo je prav v vseh razpravah izrecno poudarjeno, da to rešitev podpirajo Vlada in koalicijski poslanci –, da bi dvakrat zavrnili zakon, ki prinaša točno takšno rešitev. Na tej seji se bo najbrž to zgodilo že tretjič. Razumi, kdor more! Naj stane kolikor hoče, Vlada in koalicija sta proti rešitvi, ki jo celo sami

podpirata. Temu lahko rečemo zloba ali škodoželjnost brez primere in uničevanje podeželja se lahko s tem tudi nadaljuje.

Kot oviro za podporo so koalicijski poslanci in tudi Vlada navajali, da imajo zakon že v koalicijskem usklajevanju in da bo ta zakon vložen najkasneje septembra lani. To se ni zgodilo. Potem je bilo rečeno, da bo vložen najkasneje do konca lanskega leta. Tudi to se ni zgodilo. Navajali so, da bo zakon tudi bolj celovit, vendar do danes ne poznamo in nismo videli še nobene rešitve, ne te, ki smo jo mi predlagali, kaj šele kakšne celovite rešitve. V tem času smo zamenjali celo ministra, in tudi ta minister ne izpolnjuje svojih zavez, ki jih v odgovorih na naša poslanska vprašanja piše in postavlja tudi roke, do kdaj bodo kakšne zadeve uvedene. Takšne zamude so nedopustne, saj zavirajo izvajanje agrooperacij na podeželju, kar še posebej prizadene območja z razpršenim lastništvom in majhnimi posestvi, to pa je večina slovenskega podeželja. Že dve leti tudi ni razpisa za izvedbo komasacij, kar pomeni dodatno sistemsko oviro za izvajanje agrooperacij na podeželju. Tudi tam, kjer imajo vse pripravljeno za uvedbo komasacij, tega ne morejo storiti, ker ni razpisa. Posledice so zelo opazne: zelo intenzivno se povečujejo neobdelane površine, zaraščajo se površine, propadajo kmetije, izginja kulturna krajina, ki se spreminja v gozdove in grmovje, povečujejo se težave z zvermi, znižuje se stopnja samooskrbe in še veliko teh razlogov bi lahko našteali. Ob tem pa se na takšnih propadlih površinah preprečuje še pozidava, celo v primerih, ko bi prišlo do sklenitve naselij in ko je na teh površinah potegnjena, položena že vsa komunalna infrastruktura.

Zaradi teh razlogov je beg s podeželja neizbežen. Nedopustno pa je, da se kljub vsem tem posledicam in kljub popolnemu načelnemu soglasju glede stopnje soglasja, glede kvoruma za uvedbo komasacijskih postopkov teh rešitev ne podpre, samo zato, izključno samo zato, ker jih ne predlaga pravi predlagatelj, ker jih ne predlaga nihče iz koalicije. To je samo dokaz več, da je država postala / nerazumljivo/ korupcije. Da je za državo dobro samo tisto, kar zraste na zelniku koalicije, ne glede na to, da ob tem propadajo najboljše njive.

Spoštovani kolegi, predlagam, da zakon podprete, da ne ostanejo samo zelniki. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavnici Vlade za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa. Besedo ima mag. Tanja Strniša, državna sekretarka Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prosim.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana poslanka, spoštovani poslanci!

Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je 6. avgusta 2010 Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, kot je bilo danes že ugotovljeno, med razlogi za sprejem zakona navaja, da je v Sloveniji v posameznih predelih razdrobljenost in majhnost kmetij izredno kritična, odstotek soglasja, ki je potreben za uvedbo komasacije, pa previsok. Hkrati navajajo še velikostno strukturo in razdrobljenost posesti kot dva razloga, ki po mnenju strokovnjakov spadata med največje agrarnopolitične probleme. Zaradi tega predlagatelji želijo s spremembo zakona doseči uskladitev, tudi z zakonom o urejanju prostora na področju komasacij tako, da se predlaga lažja uvedba komasacijskega postopka, s tem da se ta lahko uvede, če se z njo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % površin zemljišč na predvidenem komasacijskem območju.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci. Vlada ugotavljam, da bi sprejetje zakona, kot ga je predlagala skupina poslancev, dejansko pomenilo lažjo uvedbo komasacijskega postopka. Kot je bilo tudi že danes izpostavljeno, na kmetijskem ministrstvu v tem trenutku tečejo intenzivne priprave novele zakona o kmetijskih zemljiščih, ki konceptualno predstavljajo povsem nov pristop kmetijskega resorja pri prostorskem načrtovanju. Res je, da želi Vlada s predlagano novelo zakona o kmetijskih zemljiščih rešiti predvsem problem varstva kmetijskih zemljišč, vendar pa predlog novele predvideva določene

izboljšave tudi s področja komasacij. Glavni poudarek je na poenostavitvi postopka uvedbe komasacij in pri predložitvi potrebnih gradiv. Prav tako ta predlog znižuje prag za uvedbo komasacije z 80 na 67 %, tako kot je v tem predlogu zakonu, ki ga danes obravnava Državni zbor, predlagano. Vendar pa želim opozoriti, da hkrati novela prinaša še nekaj drugih nujnih sprememb na področju uvedbe komasacij, zato da bi ti postopki tekli bolj učinkovito.

Če mi dovolite, bi povedala, da bo novela zakona hkrati, poleg teh sprememb na področju komasacije, prinesla še nekaj sprememb na področju varstva kmetijskih zemljišč, uvedla bo nekatere mehanizme za izvajanje aktivne zemljišče politike, nekatere mehanizme za preprečevanja zaraščanje kmetijskih zemljišč, spremenila nekaj kazenskih določb, prinesla določene spremembe pri določitih, ki urejajo ravnanje z rodovitno zemljo, posegla v enem delu tudi v določbe, kar se tičejo prometa kmetijskih zemljišč in kar se tiče agromelioracij.

Zaradi vsega navedena Vlada Republike Slovenije meni, da Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih v obsegu, kot ga je predložil poslanec Jože Tanko in skupina poslancev, ni primeren za nadaljnjo obravnavo, saj predlog zakona ne rešuje postopka za uvedbo komasacije celovito, kot je to predvideno z novelo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je v pripravi. Če dovolite, naj povem še to, da je bila javna razprava ta teden o zakonu zaključena, da tečejo intenzivne priprave za pripravo čistopisa predloga zakona, ki bo predvidoma do konca naslednjega tedna tudi vložen v medresorsko usklajevanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Matjaž Zanoškar.

Prosim.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Dobro jutro, spoštovani predsednik, spoštovana državne sekretarka, kolegica in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede

predlaganega zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih. Ponovno, torej, že tretjič v tem mandatu, je pred nami predlog zakona, ki ga je predlagala skupina poslancev in ki ima identični vsebino kot predlog, o katerem smo junija leta 2009 opravili splošno razpravo in sprejeli sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Že takrat smo v Poslanski skupini DeSUS povedali, da predloga zakona ne podpiramo in pri tem mnenju ostajamo tudi danes.

Razumemo namreč intenco predlagatelja in obenem menimo, da je predlog sicer dober, vendar je vprašljiva njegova celovitost, zato naj na tem mestu ponovno spomnimo, da Vlada pripravlja novelo zakona o kmetijskih zemljiščih, s katero se bo med drugim poenostavil postopek uvedbe komasacije in predložitve potrebnih gradiv. Pričakovani predlog obenem znižuje tudi prag za uvedbo komasacij, in sicer z 80 na 67 %, tako kot določata Zakon o urejanju prostora in Pravilnik o izvedbi komasacije. Hkrati pa bo prinesel še nekaj drugih rešitev, ki so zelo pomembne za nadaljnje gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči ter posledično za razvoj lokalne skupnosti.

Zaradi navedenega se torej ponovno pridružujemo mnenju Vlade in matičnega delovnega telesa, da ta predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Glede na to, da se v tem mesecu končuje javna obravnavo vladnega predloga novele Zakona o kmetijskih zemljiščih, pričakujemo, da bo ministrstvo v kratkem predlog novele poslal v parlamentarno obravnavo in se bo s tem le-ta čim prej obravnaval in sprejel. Seveda pa pričakujemo, da bo v to novelo ustrezno vnesena tudi vsebina, ki jo danes predlaga predlagatelj, da bo predlog oblikovan na način, da bo zadovoljeval vse potrebe, ki so izkazane.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

S spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih, kot jo predlaga skupina poslancev, se želi doseči uskladitev z Zakonom o urejanju prostora na področju komasacij tako, da se predlaga lažja uvedba komasacijskega postopka, ki bi se lahko vložil, če se s komasacijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % površin zemljišč na predvidenem komasacijskem območju. Dejstvo je, da so posamezna kmetijska območja v Republiki Sloveniji dokaj različna in specifična, predvsem pa imajo eno skupno, za gospodarnost in delo na kmetijskih zemljiščih negativno lastnost, to je na mnogih geografskih predelih kritična razdrobljenost in majhnost kmetij. Ta problem se splošno rešuje s komasacijami, za katere postopek pa je po do sedaj veljavni zakonodaji potreben dokaj visok odstotek, to je 80 % soglasje lastnikov kmetijskih zemljišč.

Res je, da je možno takšen problem, v narekovajih, velikostne strukture in razdrobljenosti posesti reševati tudi s hitrejšim, na nek način enostavnejšim postopkom pridobivanja soglasij, vse v namenu zložbe oziroma združevanja kmetijskih površin, posledično omogočanje bolj kakovostne, učinkovitejše in ne nazadnje tudi cenejše obdelave kmetijskih površin, vsekakor je tudi ekonomičnost kmetijske proizvodnje naš skupen cilj, predvsem pa v korist samim kmetovalcem, vse skupaj pa lahko privede tudi do izboljšanja konkurenčnosti v agroživilskem sektorju.

Vredno bi bilo omeniti tudi dejstvo, da žal poteka uspešnost realizacije komasacijskih postopkov zelo različno po posameznih kmetijskih območjih širom Republike Slovenije, zelo različno, kar pa je lahko tudi razumljivo, saj je Slovenija, če tako rečem, značajno, geografsko, tradicionalno, zgodovinsko zelo pisana dežela in so zelo različni dejavniki, ki lahko vplivajo na razumevanje, sprejemanje in izvedbo komasacijskih postopkov. Tako v pomurski regiji uvedba komasacij poteka dokaj zadovoljivo. Podatek, da nam je uspelo na 25 komasacijskih območjih uvesti in realizirati komasacije na več kot 4 tisoč 500 hektarjih, je vsekakor spodbuden. Ne bo pa, žal, to veljalo za vsa kmetijska območja v Republiki Sloveniji.

Zato v Slovenski nacionalni stranki menimo, da je predmetni predlog zakona

umesten, utemeljen in smiseln in ga bomo vsekakor podprli, kljub temu da Vlada oziroma Ministrstvo za kmetijstvo že vnaprej zavrača ta predlog, z že dalj časa večkrat izpeto krilatico "celostnih rešitev" z novim predlogom zakona o kmetijskih zemljiščih. In samo upamo lahko, da ga bomo poslanci v tem sklicu Državnega zbora imeli priložnost dobiti na mizo. Sicer obstaja še nekaj zadržkov in pomislekov pri osebah, pristojnih za izvajanje in uvajanje komasacijskih postopkov, kot na primer strah pred povečanim številom pritožb in nezadovoljnih komasacijskih udeležencev, pa še kaj bi lahko našteali, kar bo povzročalo v teh primerih težave, vendar dokaj rešljive.

V Slovenski nacionalni stranki kljub temu podpiramo predlog zakona in bomo glasovali za sklep, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Pozdrav kolegicam in kolegom ter gospe državni sekretarki, ki trenutno nadomešča ministra, ki se trudi in je tudi uspešen na področju reševanja številnih kmetijskih problemov in eden bo tudi ta, ki se tiče komasacij kmetijskih zemljišč.

Dejstvo je, da za pridelavo hrane in krme, ki je v naši državi in družbi strateškega pomena, potrebujemo kmetijska zemljišča. Zato je tudi predlog, ki ga je dal spoštovani kolega, gospod Tanko, na mestu; vsebinsko rešuje pravo zadevo, gre v pravo smer, je pa seveda preskromen, premalo ambiciozen in nezadosten. Da je ta predlog na mestu, pričam tudi to, da zakon o kmetijskih zemljiščih, ki bo v parlamentarno proceduro vložen prej kot v 14 dneh, to rešitev povzema in vključuje, jo pa še nadgrajuje in izboljšuje z novimi rešitvami, ki bodo komasacije, ki so v tej državi še kako potrebne, pospešil in izboljšal. To s tega mesta ponavljam od 9. ure naprej, v 20 minutah že drugič, in upam, da bo to upoštevano, da se nam ne bo zgodilo, da bomo mogoče že danes popoldne ali pa jutri iz političnih razlogov ali ciljev v proceduri imeli

ta zakon še četrtič. Zato še enkrat ponavljam: rešitev je na mestu, je pa preskromna, premalo ambiciozna in nezadostna. Veselim se razprave in široke podpore, ki jo ima ta zakon napovedano že pred vložitvijo, za katerega sem prepričan, da bo v parlamentu pred novembrskimi prazniki.

Slovenke in Slovenci imamo v odnosu do kmetijskih zemljišč kar nekaj težav. Prva je ta, da ta zemljišča pospešeno pozidavamo. V 20 letih od osamosvojitve nam je uspelo pozidati kar 62 tisoč hektarjev in z 800 kvadratnimi metri kmetijskih zemljišč na prebivalca smo na repu članic Evropske unije, statistika nam pripisuje mesto celo za Luksemburgom kot izrazito urbanizirano državo. Iz medijev vsak dan lahko slišimo, da nam uspeva pozidati na dan tam nekje med 7 in 11 hektarjev kmetijskih zemljišč, kar je res zaskrbljujoč podatek.

Drugič, kmetijska zemljišča izgubljam tudi zaradi zaraščanja. V obdobju od osamosvojitve do danes nam je zobu časa in naravi uspelo prepustiti od 35 do 40 tisoč hektarjev takih zemljišč. Soočeni smo tudi z neugodno, preskromno posestno strukturo, ki se je sicer v zadnjih letih izboljšala, od skromnih 5,4 hektara ob osamosvojitvi na današnjih 6,5 hektara, kar je pa še zmeraj odločno premalo.

Eden izmed pomembnih ukrepov, ki na tem področju lahko prinese izboljšanje, je zagotovo komasacija oziroma zložba, s katero zemljišča, njihova površina na kmetijo, lahko postanejo večja in boljša. Zato smo ob tokratnem tretjem poskusu predlagateljev v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije kar v zadregi. Dejstvo je namreč, da se Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tudi iz objektivnih razlogov ni držalo časovnice. Treba je povedati, da smo vmes doživeli tudi zamenjavo enega kmetijskih ministrov z drugim, katerega dejanja in obljube so jasne, predvsem pa njegove besede spremljajo tudi dejanja. Zato mislim, da je prav, da si vzamemo še 14 dni časa, in vsi skupaj pripravimo dober zakon, če je potrebno, ga v parlamentu tudi nadgradimo in sprejmemo.

Področje delovanja odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je bilo v dosedanjih mandatih tisto, ki je bilo politizaciji najmanj izpostavljeno. Vesel sem, da tudi predsednik odbora zadevo pelje v to smer.

Prepričan sem, da bomo ob skorajšnjem prihodu Zakona o kmetijskih zemljiščih dosegli visoko soglasje in sprejeli zakon, ki bo posestno strukturo povečal in bo v Državnem zboru sprejet z večinskim soglasjem. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Alan Bukovnik.

ALAN BUKOVNIK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi, lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

V naši poslanski skupini ugotavljamo, da smo enak predlog zakona v tem mandatu že zavrnil in vsakokrat opozorili, da rešitev, ki jo ponuja, ni celovita. Na kakršnekoli očitke predlagatelja o neutemeljenih razlogih za zavrnitev predloga zakona in obljubi, da bo celovit predlog zakona kmalu na naših poslanskih klopeh, zmoremo zlahka odgovoriti zelo argumentirano. Predlagatelj pozablja, da smo bili v letošnjem letu kar dva meseca brez ministra na kmetijskem resorju. Tedanja verzija predloga zakona o kmetijskih zemljiščih je bila tik pred tem, da bi prišla v vladno proceduro, ko je prejšnji minister odstopil. Z odstopom ministra je bil prekinjen tudi postopek oblikovanja predloga zakona.

Novi minister gospod Dejan Židan je minister manj kot pol leta. In pod njegovim vodstvom ter glede na vse okoliščine celovitejši predlog zakona prihaja v zakonodajno proceduro zelo hitro. Predlog zakona je minister že pripeljal prek javne obravnave in ga kot dopolnjenega poslal v vladno obravnavo pred koncem tega meseca oziroma v začetku naslednjega. Treba je omeniti, da se ob tem pripravljajo tudi spremembe druge zakonodaje s področja kmetijstva, gozdarstva in prehrane. Predlog zakona po našem mnenju ponuja necelovito rešitev postopka izvedbe komasacije. Sprememba praga za soglasje o komasaciji z 80 na 67 % bi bila le eno samo, sicer pomembno orodje, ki bi omogočalo hitrejšo in lažjo izvedbo komasacije, a vendarle le eno samo. Koalicijski oziroma vladni predlog vključuje ta isti odstotek iz enostavnega razloga, ker je originalen. Obstajal je v prvem

osnutku zakona, še preden je opozicija v zakonodajno proceduro vložila svoj prvi predlog te vrste. Očitno gre v tem primeru še enkrat za prepis člena iz predloga zakona, ki ga pripravlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. In naj še enkrat opozorim, kot sem to že storil, če in ko študent na fakulteti pripravlja svoje zaključno delo ob prepisovanju nekaterih dejstev iz drugih dokumentov, napiše tudi vir. V tem primeru bi predlagatelj lahko napisal: Vlagamo novelo zakona o kmetijskih zemljiščih, vir za ta predlog pa je gradivo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – celovit predlog zakona o kmetijskih zemljiščih.

Pri izvedbi postopka komasacije pa je potrebno najprej upoštevati vse uskladitve vseh informacij o zemljiščih. Tako je treba uskladiti informacije iz katastra s tistimi, ki jih zemljiščem prepisuje grafična enota rabe kmetijskih zemljišč in s podatki o dejanski namenski rabi teh zemljišč. Vse naštetu se neizogibno povezuje z izzivi s področja evidentiranja nepremičnin oziroma geodetske dejavnosti, širše gledano pa še z vidiki varstva okolja, prostorskega načrtovanja in graditvi objektov. V zvezi z namensko rabo in prostorskim načrtovanjem je potrebno poudariti uskladitev z novonastajajočo delitvijo na trajna kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča. Ta mora biti v povezavi s postopki komasacije striktno upoštevana. Hkrati z vsem omenjenim se bo izvedla tudi poenostavitev nekaterih administrativnih postopkov. Vse naštetu je treba kar se da natančno vstaviti v Zakonu o kmetijskih zemljiščih in njegove podzakonske akte, če je v našem interesu, da se komasacije izvajajo resnično učinkoviteje, kot pa je to mogoče danes.

Ta predlog zakona tega ne vsebuje, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov še enkrat glasovali za sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Rado Likar.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim! Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, v Slovenski demokratski stranki podpiramo oziroma bomo glasovali proti sklepu, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Po sedaj veljavnem Zakonu o kmetijskih zemljiščih se predlog za uvedbo komasacijskega postopka lahko vloži, če se s komasacijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 80 % površin zemljišč na predvidenem komasacijskem območju. S spremembo zakona pa želimo doseči uskladitev z Zakonom o urejanju prostora na področju komasacij tako, da bo možno vložiti predlog za uvedbo komasacijskega postopka, če se s komasacijo strinjajo lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % površin zemljišč na predvidenem komasacijskem območju. S tem ukrepom bi bilo olajšano oblikovanje in zaokroževanje kmetijskih gospodarstev na slovenskem podeželju. S tem bi se tudi omogočila konkurenčnejša proizvodnja in zagotavljanje ekonomskega minimuma za ohranjanje družinskih kmetij.

Predlog je sicer dober, vendar ni celovit, ponavljate vsi v en glas, vendar že več kot eno leto čakamo na obljubo Vlade in Ministrstva za kmetijstvo, da bosta to področje ustrezno rešila celovito in na sistemski ravni. Zakon se mi zdi smiselno podpreti tudi iz tega razloga, ker po besedah ministra namerava Vlada v svojem zakonu določiti isti prag, kot ga predlagamo mi v našem predlogu. Tako ali tako pa po besedah kmetijskega ministra izgubimo 7 hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč na dan, kar je več kot ena povprečna kmetija.

Ne vem, če se zavedamo, kaj to pomeni za samooskrbo z domačo hrano. Če zakon ne bo dobil podpore zgolj zaradi postopkovnih ovir, bomo izgubili vsi, posebno pa naši kmetje in podeželje. Kot je bilo rečeno v uvodu, bomo glasovali proti na matičnem odboru sprejetem sklepu, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franci Kek.

Prosim.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Na Ministrstvu za kmetijstvo intenzivno pripravljajo zakon, ki bo celoviteje zaobjel težave na področju kmetijskih zemljišč. Upamo, da bo ta intenzivnost obrodila tudi čimprejšnje rezultate, da bo ta predlog ustrezen in da ga bomo lahko v Poslanski skupini Zares tudi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Razumem pa, da ne bomo podprli tega predloga oziroma da bomo glasovali za sklep.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: O kmetijstvu se velikokrat pogovarjamo in zelo smo si enotni v tezah, da je slovensko kmetijstvo nekonkurenčno, da slovensko kmetijstvo pridelava premalo hrane. Vsi skupaj ugotavljamo, da je eden poglavitnih razlogov za ti prvi dve tezi velika razdrobljenost kmetijskih zemljišč, ugotavljamo tudi, da se kmetijska zemljišča masovno zaraščajo, se tudi zazidavajo. In predlog, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS, je predlog za uvedbo instrumenta, orodja, s katerim bi odgovorili na marsikaterega od teh problemov.

Prej je bil naveden tudi vir za takšno rešitev. Moram popraviti kolega Bukovnika, vir za to rešitev je pisni vir, je občina Krško, strokovna sodelavka Magda Krošelj, datum, maj 2009, skupna seja Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Odbora za okolje in prostor v Posavju, razpravo o tem in pisna gradiva so bila podana na občini Krško.

In zakaj je takrat ta predlog prišel? Mislim, da spet lahko kot poslanec župan zelo kompetentno o tem govorim. V tistem trenutku smo v občini Krško, kjer se zavedamo zemljiških operacij, bili v uvedbi komasacijskega območja za tisočhektarsko območje Krškega polja, najboljše ravnice, ki se v občini Krško najhitreje zarašča ravno zaradi tega problema razdrobljenosti kmetijskih zemljišč. Ker nismo mogli na

tisočhektarskem območju uvesti komasacijskega območja, ker smo bili s procentom ravno med 67 in 80, smo najprej podali predlog za to spremembo zakona. Ker smo videli, kaj se v Državnem zboru dogaja, smo morali to območje razdeliti na štiri komasacijska območja in relativno hitro smo za prvo komasacijsko območja imeli 80 %, za ostale tri smo rabili čas še do konca lanskega leta. Kaj se danes dogaja? Na tem prvem komasacijskem območju danes poteka komasacija, ki jo s 75 % financira Evropska unija, s 25 % država in postopki in izboljšanje kmetijskih zemljišč potekajo, za ostala tri območja, za katera smo uspeli to dokončati do konca lanskega leta, danes čakamo na razpis Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da razpiše razpis za komasacijo. Ko bo ta razpis narejen, bomo potem šele lahko pričeli s temi postopki.

Zakaj govorim o tem primeru? Zato, da zelo nazorno povem, kaj pomeni, če v Državnem zboru nekdo nasprotuje predlogu zato, ker ga očitno predlaga napačna poslanska skupina in ga predlaga nekdo iz opozicije in je osnovni razlog za utemeljitev, da bo to urejeno v sistemskem zakonu. Tudi sam se strinjam, da je ta sistemski zakon potreben, je zelo ambiciozen, ministru in njegovi ekipi želim, veliko uspehov pri sprejemanju tega zakona. Žal pa bi ta zakon moral biti sprejet že lansko jesen, letošnjo pomlad in tudi letošnjo jesen. Gre za posege, ki so resni; ta poseg, o katerem govorimo, je manj zahteven in mislim, da bi bil politično, kot je slišati iz obrazložitve poslanskih skupin, lahko že eno leto veljal. Zato mislim, da delamo spet eno v nizu neumnosti v Državnem zboru, ki jih delamo iz principialnih razlogov, zato ker ni pravi predlagatelj.

Sam nasprotujem takšnemu načinu dela, iz vsebinskih razlogov sem vam pa zelo nazorno ponazoril, kaj pomeni, če bi prevladoval razum, ne pa neka politična objestnost.

Zaradi vsega tega bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ta zakon še enkrat več podprli in upam, da bo dobil vsaj zdaj to podporo, s stališč, ki pa smo jih slišali že predhodno, se bojim, da bo zakon delil usodo prejšnjih dveh postopkov, slovensko kmetijstvo pa to usodo, ki mu ga slovenska politika tudi že daje v zadnjih desetletjih.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa bomo odločali v torek, 26. 10. 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona. Besedo ima dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve.

Prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Temu zakonu lahko damo uvod, ki pravi, da je Slovenija socialna in pravna država s sodobno politiko invalidskega varstva. Zato smo tudi ratificirali Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, in to leta 2008. S tem, ko je konvencija postala del notranjega pravnega reda, se je Slovenija še dodatno zavezala, da bo zagotovila in spodbujala polno uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse invalide brez kakršnekoli diskriminacije zaradi invalidnosti. Zato Predlog zakona o izenačevanju možnosti invalidov predstavlja udejanjanje načel in zavez, ki iz te konvencije izhajajo. Ureja zlasti naslednja področja: prepoved diskriminacije zaradi invalidnosti, ukrepe za izenačevanje možnosti invalidov, nosilce nalog, njihove pristojnosti in obveznosti ter postopke v sporih ob diskriminaciji zaradi invalidnosti.

Predlog zakona je namenjen preprečevanju diskriminacije, ki pomeni vsako razlikovanje, izključevanje ali omejevanje, zaradi invalidnosti, katerega namen ali posledica je zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja vseh pravic in obveznosti na vseh ključnih področjih življenja. Določa več oblik diskriminacije, kot

so posredna, neposredna, odklonitve primerne prilagoditve in nadlegovanje. V tem delu v celoti sledi namenu, zapisanem v konvenciji. Nadalje je pomembno, da so lahko vsi subjekti v pravnem redu, torej invalidi in potencialni kršitelji, odgovorni za izvrševanje tega zakona. In seveda tudi drugi zakoni, ki prepoveduje diskriminacijo zaradi invalidnosti, tudi to urejajo in zakon se nanje nanaša. Med temi subjekti je treba še posebej izpostaviti vse organe javne oblasti. Tudi zaradi tega so bili v drugem branju predloga zakona sprejeti amandmaji, ki sankcionirajo z zakonom določene pojave diskriminacije zaradi invalidnosti.

Nadalje velja izpostaviti, kot je določeno v 5. členu predloga zakona, da za uresničevanje pravic invalidov veljajo tudi nediskriminacijske določbe in določbe, ki zagotavljajo izenačevanje možnosti po drugih predpisih. Ne glede na določbe drugih zakonov se uporabljajo določbe tega zakona, če so za invalida ugodnejše. Invalidi lahko poleg pripomočkov, ki so jim zagotovljeni na podlagi drugih predpisov, uveljavljajo po tem zakonu še pripomočke za premagovanje komunikacijskih ovir in prilagoditev avtomobila. Predvidena je tudi ustanovitev klicnega centra za osebe z okvaro sluha.

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov bo pomembno prispeval k odpravljanju stanj, ki so diskriminacijska do invalidov, zato mi dovolite, da se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki ste sodelovali pri pripravi tega zakona, posebej invalidom, njihovim invalidskim organizacijam, strokovnim organizacijam, vsem ministrstvom in tudi Državnemu zboru. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Ponovno lep pozdrav vsem. Spoštovani predsednik, minister, kolegice in kolegi!

V Slovenski nacionalni stranki v celoti podpiramo Predlog zakona o izenačevanju možnosti invalidov, pa četudi nekateri niso v celoti zadovoljni s predlaganim zakonom kot

celoto in imajo pri določenih podrobnostih tudi utemeljene pripombe in pomisleke. Navajajo nekatere nedorečenosti, ohlapnost postavljenih časovnic, premajhno dostopnost storitev invalidom kot tudi celostne pomanjkljivosti glede boja proti diskriminaciji invalidov. O tem je seveda možno razpravljati in tudi polemizirati, kajti dejstvo je, da je praktično res nemogoče spisati takšen zakon, v katerem ne bi kdo mogel najti kakšne pomanjkljivosti, vsekakor pa je namen in cilj zakona dober, posebej, če pri tem izpostavimo že samo 6. člen, ki izrecno opredeljuje prepoved diskriminacije invalidov pred državnimi organi, organi državne in lokalne samouprave ter izvajalci javnih pooblastil in služb.

Zakon vključuje različne ukrepe za izenačevanje možnosti invalidov, predvsem glede zagotavljanja tehničnih pripomočkov za premagovanje ovir v okolju. Med ukrepi za izenačevanje možnosti invalidov je treba v prvi vrsti izpostaviti pravico do sofinanciranja pripomočkov za premagovanje komunikacijskih ovir, plačilo stroškov prilagoditve vozila in vzpostavitev klicnega centra za gluhe in naglušne osebe. Invalidi so namreč skupina, ki je v določenih okoljih še vedno izpostavljena v določeni meri diskriminaciji. Zato menim, da imajo med drugim tudi kazenske določbe velik pomen za spoštovanje zakonskih določb in s tem povezano učinkovito preprečevanje ter odpravo diskriminacije, vse z namenom invalidom zagotoviti enake možnosti na vseh področjih življenja.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve obljublja, da bo iz državnega proračuna sofinanciralo izvajanje posebnih socialnih programov, ki invalidom omogočajo večjo socialno vključenost oziroma dopolnjujejo ponudbo javnih služb. Sofinancirani bodo zlasti programi, ki omogočajo samostojnejše življenje invalidov, ki omogočajo aktivno življenje in delo invalidov, ki nudijo psihosocialno pomoč invalidom in njihovim družinam, programi zagovornišva in samopomoči in še bi lahko naštevali nekaj zelo dobrih predlogov.

V Slovenski nacionalni stranki to vsekakor smatramo kot zelo pozitivno. S čisto vestjo lahko povemo, da se v Sloveniji zavedamo zavez, ki nam jih nalaga Konvencija o pravicah invalidov. Sploh pa, če

pomislimo, da med nami v Sloveniji živi 7 do 9 % prebivalcev, ki so takšne ali drugačne vrste invalidi, in lahko rečemo, da se je odnos do invalidov v Sloveniji temeljito spreminjal v pozitivno smer.

Zato bomo v Slovenski nacionalni stranki vsekakor glasovali za predlog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o izenačevanju možnosti invalidov prinaša mnogo novih, dobrih rešitev za invalidne osebe v Sloveniji, zato bomo predlog zakona v Poslanskem klubu LDS podprli.

Rešitve v zakonu bodo olajšale življenje in delo mnogim invalidnim osebam. Nekatere od teh rešitev bodo v veljavo stopile takoj, druge pa v nekoliko daljših prehodnih obdobjih. Po ocenah v Sloveniji živi od 7 do 9 % prebivalstva, ki so invalidi, oseb, ki živijo z njimi in prav tako močno občutijo njihove težave, pa je še veliko več.

Nekatere rešitve v zakonu so tehnične in finančne narave, kot so postopki za dostop do ustreznih pripomočkov za premagovanje komunikacijskih ovir slepih in gluhih ter njihovo financiranje. V zakonu je veliko pozornosti posvečene financiranju in postopkom za prilagoditev vozil, kar je izjemnega pomena za gibalno ovirane osebe, saj so brez ustreznega vozila obsojene na odvisnost od drugih ljudi, plačane pomoči ali pa svojo mobilnost omejijo na minimum. Zakon definira prilagoditev v javnem prevozu in določa roke za prilagoditve. V tem primeru gre za dolge prilagoditvene roke, kar pa je žal odraz realne situacije, saj je težko zahtevati od prevoznikov v avtobusnem, železniškem in pomorskem prometu, da bi zelo hitro prilagodili svoj vozni park.

Nadaljnja zelo pomembna vsebina tega zakona je vzpostavitev klicnega centra za gluhe in naglušne. Preko centra bodo osebe z okvaro sluha lahko pridobile informacije s področja državnih organov,

organov lokalne samouprave, izvajalcev javnih pooblastil in izvajalcev javne službe in storitev javne narave.

Zakon vzpostavlja nekatere pravice invalidnih oseb, ki jih ostali del populacije smatra kot samoumevne, na primer, pravica oziroma dostop do obveščeniosti, saj, na primer, slepim in gluhim osebam običajne informacijske poti ne pomagajo dosti brez različnih tehnoloških prilagoditev.

Tudi dostopnost do kulturnih dobrin, obiskovanje predstav, muzejev, spomenikov kulturne dediščine ter njihovo polno uživanje invalidom ni samoumevno. Pri tem smo pri nas še vedno zgolj na zavedanju, da je treba odstranjevati grajene ovire, kar pa je le del problema. Pomembno je, da je vključena tudi pravica do lastne kulturne ustvarjalnosti invalidnih oseb in zagotovitve pogojev za izvajanje le-teh.

V Poslanskem klubu LDS opozarjamo, da je invalidnost praviloma še vedno povezana z diskriminacijo in četudi je ta zakonsko prepovedana, v realnosti vendarle obstaja. Za učinkovito odpravljanje diskriminacije je potrebna ustrezna zakonodaja. Prav tako pa je potrebno izobraževanje, osveščanje javnosti in nosilcev odločitev. Kombinacija vsega tega nam daje možnosti dolgoročnega izboljšanja stanja in doseganja končnega cilja zagotavljanja polnega in enakopravnega uživanja vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

V zakonu je vzpostavljena tudi možnost udeležbe invalidskih organizacij v postopkih varstva pred diskriminacijo in njihovo enakopravno sodelovanje v postopkih. Usmeritvene rešitve v zakonu sledijo vsem zakonskim opredelitvam boja proti diskriminaciji ter zagotavljanju enakih človekovih pravic in temeljnih svoboščin tako v slovenski ustavi, ki pravi, da je invalidnost osebna okoliščina, na podlagi katere oseba ne sme biti diskriminirana, kot v vseh drugih zakonih v slovenski zakonodaji, kot tudi mednarodnim konvencijam.

LDS se je vedno zavzemala za dosledno uresničevanje pravic invalidov, za izboljšanje stanja na tem področju, za enakopravnost vseh državljanov in državljanek. Za izenačevanje možnosti vsem se omogoča njihovo vključevanje v delovanje družbe, njihovo zaposlenost in vključenost v

izobraževanje. S tem preprečimo izključevanje invalidnih oseb iz družbe in preprečujemo večje tveganje za revščino. Uresničevanju večje vključenosti invalidnih oseb v socialno življenje pa bo namenjeno tudi sofinanciranje posebnih socialnih programov za vključevanje invalidov v družbo. Ti programi bodo potekali kot dopolnitve javnih služb in bodo prilagojeni individualnim potrebam posameznikov.

V LDS-u smo prepričani, da bo zakon in implementacija njegovih rešitev znatno pripomogla k boljšemu življenju invalidnih oseb in uresničevanju možnosti enakopravnega dostopanja do storitev in javnih dobrin. Vsak korak, ki omogoča izboljšanje stanje, zato v LDS-u pozdravljamo in podpiramo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani gospod predsednik! Direktor direktorata, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Uvodoma bi rada poudarila, da Predlog zakona o izenačevanju možnosti invalidov skupaj z Zakonom o uresničevanju načela enakega obravnavanja in drugimi predpisi s področja odpravljanja diskriminacije zagotavlja pravni okvir za celostno reševanje vseh ključnih vprašanj, povezanih z diskriminacijo in izenačevanjem možnosti invalidov. Pomeni nadaljnji korak k uresničevanju določil Konvencije o pravicah invalidov in seveda na ta način tudi širitev njihovih pravic.

Ponovno naj povem, da smo poslanke in poslanci, predvsem tisti, ki smo delovali v okviru Odbora za delo, družino in socialne zadeve ter invalide, v vseh fazah predloga zakona vlagali velike napore v to, da se najde največja možna mera kompromisa glede ukrepov, ki smo jih vgrajevali v zakon na podlagi želja invalidov, ob upoštevanju omejitev socialnoekonomskega položaja družbe, v kateri se trenutno nahajamo, in seveda to, kar je še posebej pomembno, tudi pravnega okvira, v katerem delujemo. Veseli me dejstvo, da smo poslanke in poslanci v

drugi obravnavi predloga ravnali konstruktivno in podprli amandmaje na dopolnjeni predlog besedila zakona. S tem smo pokazali tako osebno, pa tudi politično senzibilnost za potrebe invalidov, naravnost proti diskriminaciji invalidov in voljo, da se jim omogoči čim boljše vključevanje v družbo ter s tem uresničujejo človekove pravice.

V drugi obravnavi smo torej potrdili besedilo zakona, v katerega smo ponovno vključili kazenske določbe ter nekaj drugih določb, s katerimi bomo olajšali izvedljivost določenih pravic, ki so za posamezne skupine invalidov ključnega pomena.

Poslanci Poslanske skupine Socialnih demokratov bomo zakon podprli, ker smo prepričani, da omogoča bolj kakovostno uveljavljanje pravice invalidov na vseh področjih življenja ter njihovo bolj enakovredno vključevanje v družbo. Želeli pa bi si, da bi to podporo zakon doživel v celoti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Spoštovane kolegice in kolegi! Na balkonu pozdravljam delegacijo Odbora za zdravstvo, delo in socialne zadeve parlamenta Republike Kosova. Želim jim prijetno bivanje v Ljubljani, Sloveniji in uspešen delovni obisk v našem parlamentu / aplavz/.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavljal Marijan Pojbič.

Prosim.

MARIJAN POJBIČ: V Slovenski demokratski stranki nismo spremenili stališča, ki smo ga podali na plenarnem zasedanju ob drugem branju predmetnega zakona, zato je uvodoma želim povedati, da Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke Predloga zakona o izenačevanju možnosti invalidov ne bo podprla, mu pa seveda tudi ne bo nasprotovala.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se zavedamo, da je na področju, ki ga pokriva predlagani zakon, nujno potrebno sprejeti boljše rešitve, kot veljajo sedaj, vendar pa dikcija pripravljene zakona ne rešuje problematike na način, ki bi

bil sprejemljiv za večino invalidskih organizacij.

Na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide, kjer smo predlagani zakon obravnavali, in tudi na drugi obravnavi in na plenarnem zasedanju v Državnem zboru je bilo predloženih in sprejetih kar nekaj amandmajev koalicije, torej koalicijskih poslanskih skupin, ki niso bili usklajeni z invalidskimi organizacijami. Te so na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide zelo jasno povedale, da so se pred vložitvijo amandmajev koalicije s predlogom zakona strinjale in da predlaganih amandmajev, ki jih je vložila koalicija, ne podpirajo, saj ocenjujejo, da ti amandmaji spreminjajo koncept zakona, ki ni ugoden za invalide.

Torej, to so ključni razlogi, zakaj v Slovenski demokratski stranki temu zakonu ne bomo pritrdili, saj se je ponovno pokazalo, da Vlada Republike Slovenije ne posluša in ne upošteva pri pripravi zakona tistih, ki jih ta zakon obravnava, temveč ponovno vztraja pri slabo pripravljenem zakonu, ki bo po naši oceni polovično reševal predmetno problematiko, namesto da bi prisluhnila invalidskim organizacijam in predlagala zakonodajo, ki bi bila pisana na kožo invalidom.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke si ne želimo, da bi bil tako pomemben zakon ponovno prazna črka na papirju in da ga ne bi bilo mogoče izvajati v praksi v smislu odprave diskriminacije invalidov.

Ker v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ocenjujemo, da tudi predloženi in sprejeti amandmaji na plenarnem zasedanju Državnega zbora predloga zakona niso popravili tako, da bi bil sprejemljiv za večino invalidskih organizacij, tega predloga zakona ne bomo podprli, seveda se bomo pri odločanju o tem zakonu vzdržali.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej.

Prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, spoštovani gostje!

Predstavitev stališča v današnji tretji obravnavi se s strani Poslanske skupine Zares – nova politika ne bo bistveno spremenilo, saj je edini razlog za ponovno obširnejšo obravnavo in razpravo sprejetje številnih amandmajev v okviru druge obravnave. Zakon, ki je pred nami, kot že rečeno, v prvi vrsti ureja področje enakih možnosti in nediskriminacij invalidov in naj bi kot tak dopolnjeval obstoječo zakonodajo ter prispeval k celovitejšemu pristopu in odpravljanju ter preprečevanju diskriminacije na podlagi invalidnosti.

Pomembnost in pravzaprav tudi nezadovoljivost rešitev smo lahko spoznali že na obravnavi na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide ter na razpravi na 20. plenarnem zasedanju, kjer smo sodelujoči poskušali zaobjeti številne predloge in dobronamerne pripombe tako s strani invalidskih organizacij, zastopnika enakih možnosti v okviru razprave na matičnem delovnem telesu pa tudi pripombe Zakonodajno-pravne službe. Ta široka razprava sicer lahko porodi dvom oziroma vprašanje o kakovosti priprave samega zakona in vsebine v smeri maksimalno ustreznega urejanja področja, pripravljenega na ustreznih strokovnih izhodiščih ali pa pod pritiskom nelegitimnih, parcialnih interesov.

Ne glede na številna vprašanja, izrečene dvome in pritiske smo v Poslanski skupini Zares – nova politika vendarle prepričani, da je zakon v korist invalidom. Verjamemo pa, da sprejet vendarle ne bo v interesu posameznih invalidskih organizacij, na kar je opozoril kolega Pojbič, kar je po naši oceni druga tema oziroma drugo področje.

Ob tej priložnosti naj ponovim, da so rešitve, ki izhajajo iz predloga zakona, dobrodošle zato, da natančno določimo dolžnosti, ki jih imamo pri preprečevanju diskriminacije država, lokalne skupnosti in vsi ostali.

Ključna naloga zakona je sistemsko preprečevanje diskriminacije na eni strani in spodbujanje enake obravnave na drugi strani. Vse dosedanje razprave kažejo, in v naši poslanski skupini smo v to prepričani, da se moramo tega področja lotiti kompleksno in predvsem na drugačnih izhodiščih, na predpostavki neprilagojenosti in nedostopnosti okolja, ki je razlog za

postavljanje invalidov v neenakopraven položaj, ne pa na neprilagojenosti invalida okolju. Ne glede na današnje sprejetje zakona nas torej čaka še ogromen korak od medicinskega razumevanja k socialnemu modelu reševanja invalidske problematike. To je edina pot, s katero bomo sledili načelom inkluzivnosti in individualnemu pristopu.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Zares – nova politika bomo predlog zakona, ki je pred nami, podprli. Ponovno pa poudarjam, da bomo aktivno sodelovali tudi v vseh nadaljnjih potrebnih razpravah o ustrežnejšem urejanju tega področja, vključujoč vsa resorna ministrstva, katerih področje dela pokriva predmetno problematiko. Dejstvo je, da se prvi stik z državnimi institucijami zgodi že zelo zgodaj, v fazi socialnega varstva pri otrocih, kasneje v šoli, in zato je tam treba storiti prve korake, ki bodo doumevanje reševanja problematike invalidov premaknili z medicinskega k socialnemu pojmovanju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo podprli zakon, saj je bil po našem mnenju v drugi obravnavi z amandmaji ustrezno popravljen in dopoljen in so bila opozorila predstavnikov invalidov vsaj delno upoštevana. Ocenjujemo, da je predlog zakona vendarle korak k izboljševanju in izenačevanju možnosti invalidov, saj bolj konkretno določa postopke in zavezo k uresničevanju določb glede dostopnosti invalidov do storitev, za odpravljanje ovir in določa pravico do pripomočkov. Pri tem moramo opozoriti, da je nujno tudi v Državnem zboru izvesti še kar nekaj prilagoditev, da bodo invalidi lahko enakopravno sodelovali kot obiskovalci, uslužbenci ali kot poslanci. Sedaj so mnoge sejne sobe in prostori za invalide nedostopni, kljub temu da v tej hiši sprejemamo zakone, ki zavezujejo druge, da ovire odpravijo.

V drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu smo poslanci SLS sicer predlagali amandma k 19. členu, s katerim smo poenostavili postopek pridobivanja pripomočkov za invalide in opozorili na nepravilnost in nesprejemljivost, da bi centri za socialno delo izbirali in istočasno tudi izdajali odločbe o pripomočkih. Naš amandma je bil smiselno povzet v spremembi tega 19. člena.

Zakon bomo podprli, saj je skrajni čas, da se ustrezneje uredi preprečevanje in odpravljanje diskriminacije invalidk in invalidov, ki temelji na invalidnosti, in se začnejo ustvarjati enake možnosti za invalide na vseh področjih življenja in dela. Pričakujemo tudi obljubljeni zakon o osebni asistenci, ki je sicer v normativnem programu Vlade za letošnje leto, kjer so predvidene med drugim storitve osebne asistencije, namenjene pomoči in spremstvu pri izobraževanju, asistenci na delovnem mestu ter asistenci pri drugih dejavnostih in aktivnostih, v katere bo invalid aktivno vključen.

Kot rečeno, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov bomo poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke podprli. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Anton Urh.

ANTON URH: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini DeSUS smo na prejšnji seji Državnega zbora že povedali, da zakon sprejemamo kot bistven korak naprej v prizadevanju po zagotavljanju in udejanjanju enakopravnih možnosti vključevanja invalidov na vseh področjih življenja. Zato je zelo pomembno, da se zavedamo, da ta zakon prinaša s prepovedjo diskriminacije na podlagi invalidnosti in z določitvijo ukrepov, ki omogočajo izenačevanje možnosti invalidov, okvir zavez za družbo kot celoto. Le-ta mora biti dovolj občutljiva, da dojame pomen neodvisnosti in samostojnosti v življenju sleherne invalidne osebe. Ne samo da je to njihova želja in pravica, tu so še njihovi svojci,

prijatelji, ki se dnevno soočajo z zelo različnimi ovirami, katere ne omogočajo enakovrednega in kvalitetnega vključevanja invalidov v vsakdanje življenje.

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov se v splošnem smislu dotika dejansko vseh področij družbenega življenja, kjer mora biti obravnava invalidov še posebej pozorna do njih. V postopkih pred državnimi in lokalnimi organi in službami, ki so nosilci javnih pooblastil, pri premagovanju komunikacijskih in arhitektonskih ovir, pri dostopu do sredstev javnega prevoza in seveda tudi na področju izobraževanja, zdravstva, kulturnih dobrin, prebivanja. Seveda je treba vedeti, da je mišljen kot splošen krovni zakon, saj so za uresničevanje pravic invalidov prav tako v smislu izenačevanja možnosti pomembni tudi drugi področni predpisi. Prav tako pa naj ponovno povem, da seveda pričakujemo nadaljnja angažiranja krovnega ministrstva v smeri izboljšanja kvalitete življenja vseh invalidov; da bodo čim bolj neodvisni od materialne pomoči svojih bližnjih, da se vzpostavi tudi osebna asistenci in druge možne oblike pomoči in da se posveti posebna pozornost še zaposlovanju invalidov.

Predlogu zakon v Poslanski skupini DeSUS dajemo vso podporo. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin, sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti.

Besedo ima Vito Rožej.

Prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Mogoče bi se poleg že omenjenih reči, ki sem jih povedal v predstavitvi mnenja poslanske skupine, dotaknil še pripomb, ki so bile tukaj izrečene s strani tistih, ki zakona ne bodo podprli.

Spremembe, ki smo jih na matičnem delovnem telesu vnesli v zakon in s katerimi smo povzročili nezadovoljstvo vsaj nekaterih invalidskih organizacij oziroma njihovih vodij, so bile v prvi vrsti in predvsem pripombe, ki jih je imela Zakonodajno-pravna služba. Pripombe torej na to, da mora biti zakon v skladu z ostalim pravnim redom Republike

Slovenije. Tudi če so želje kogarkoli – pa ne glede na to, ali je zdaj invalid ali ni – drugačne, se mora držati tega pravnega reda, ki je zavezujoč za nas vse. Osebni hendikep nam ne sme biti izgovor za to, da bi pa zakonodaja – ne samo področno, ampak vso – upoštevali bolj ali pa manj; ne, to je pač osebna okoliščina, ki jo bomo s takimi zakoni, kot je ta današnji, poskušali čim bolj omiliti in seveda iz nje, ne morem reči narediti prednosti, ampak vsaj, da ne bomo več tega imeli za pomanjkljivost, dejstvo pa je, da vsa ostala zakonodaja mora biti ravno tako spoštovana. In če je zdaj nasprotovanje temu zakonu s te strani zaradi tega, ker smo upoštevali mnenje Zakonodajno-pravne službe oziroma posledično slovenski pravni red, potem bom jaz pač to vzel v zakup in se mi zdi, da imam na tej točki prav.

Kot drugo bi rekel, tako kot je bilo že tudi rečeno s strani kolege Urha v predstavitvi mnenja poslanske skupine, da prihajajo novi zakoni, s katerimi bomo urejanje tega področja zastavili na drugačen način, bolj individualen način, si tudi predstavljam, da tako urejanje te problematike ne bo vsem pogodu, da se mi zdi civilizacijski preskok en korak naprej, da lahko invalidi skrbijo sami zase v čim manjših skupinah oziroma dobesedno, individualno, če se le da, s pripomočki in s prilagoditvijo okolja, v katerem živijo, da kakršnakoli odvisnost, pa tudi če je s strani dobronamernih oseb, seveda ni dobra in je za samozavest vsakega izmed nas neproduktivna.

Tukaj bodo mogoče določeni monopoli ali pa kaj jaz vem; neke navade so se bržkone morale spremeniti, ampak za človeško dostojanstvo vsakega izmed teh, ki jih ta zakon in vsi bodoči s tega področja prizadevajo, se mi zdi to samo dobro. To velja tako za ta zakon, ki je bi omenjen, o osebni asistenci, kot seveda za spremembe šolske in ostale zakonodaje, za katero si bomo tudi v naši poslanski skupini prizadevali. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Sajovic.
Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Pozdrav sodelavcem

Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve!

Moram reči, da opravljate pomembno in potrebno delo in da zakon, ki je danes pred nami, zagotovo olajša življenje skoraj vsakemu desetemu v naši državi. Zato bi bil res vesel, če bi ta zakon imel veliko zagovornikov, pa nobenega nasprotnika, je pa problem tako kot pri tem zakonu kot pri marsikaterem drugem, da se vsega naenkrat zaradi omejenih finančnih in drugih možnosti na žalost ne da postoriti.

Je pa to področje, na katerem nas čaka ogromno dela, vendar z vsako tako stopinjo premagano stopnico v pravi smeri, da je ljudi, katerih možnosti so izenačene z ostalimi, v tej državi več. Spomnim se nekaj prireditev, na katerih sem sodeloval ali kot župan ali kot poslanec, kako malo je kdaj potrebno, da določeno stvar lahko izboljšamo, popravimo in o tem bi morali razmišljati vsak dan, ne samo pri tem zakonu, ampak na splošno tudi pri gradnji objektov.

Naj vam povem en sam primer: z eno preprosto indukcijsko zanko v nekem prostoru, v neki dvorani, ki stane mogoče 2 tisoč, 2 tisoč 500 evrov – kolikim ljudem s težavami v sluhu lahko z enostavnim gradbenim posegom olajšamo življenje! Jaz sem prepričan in vem, da je takšnih področij še veliko; od tistih, ki imajo težave z vidom, sluhom in pa še kaj, zato bom vsak korak v smer, ki stanje prizadetim osebam izboljšuje, podprl.

Tako bom ravnal tudi v primeru tega zakona o izenačevanju možnosti invalidov in se zahvaljujem vsem tistim, ki so delali na tem področju, in se jim priporočam za sodelovanje pri vseh nadaljnjih korakih. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

No, mimogrede, kot verjetno veste, takšna indukcijska zanka je vgrajena v tej dvorani.

Besedo ima Marijan Križman.
Prosim.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana poslanka in poslanci, predstavniki ministrstva!

Seveda bom Zakon o izenačevanju možnosti invalidov podprl, podprl iz enega

preprostega razloga, ker so v njem najpomembnejši in če lahko samo navedem najpomembnejše sklope ukrepov, ki so opredeljeni. In sicer: prepoved diskriminacije, kar se mi zdi zelo pomembno, zaradi invalidnosti, ukrepi za izenačevanje možnosti invalidov – predvsem tukaj mislimo na zaposlovanje, vključevanja v družbo in sploh vključevanje invalidov v družbo –, določitev nosilcev nalog ter njihove pristojnosti in obveznosti, postopke v sporu zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti ter vodenje zbirk podatkov in varstvo podatkov.

Mi smo na Odboru za delo in družino imeli ničkoliko amandmajev od invalidov, samo jih žal po poslovniku nismo mogli upoštevati, ker so jih prepozno vložili, vendar vse tisto, kar se je dalo v soglasju in z dogovorom s samimi invalidi, smo upoštevali in v ta zakon tudi vnesli.

Ta zakon tudi prinaša eno prednost, kajti tukaj imamo na enem mestu kar nekaj rešitev in kar nekaj možnosti, da invalidi vsaj po tej pravici nediskriminiranja nekoliko bolje zaživijo.

Moj predhodnik je že govoril o gluhih, gluhonemih, slabovidnih in tako dalje, sto in en problem glede zaposlitve in ničkoliko problemov glede vključevanja v družbo; če hočete, že pred sodišči, navsezadnje tudi pri vstopu v avtobus v kateremkoli slovenskem mestu. In velik korak, pa mogoče majhen korak za družbo, ampak velik korak za invalide, pa je že v tem, da bomo že v naslednji nabavi mestnih avtobusov pomislili tudi na invalide in jim omogočili, da se bodo vključevali enakopravno in izkoriščali oziroma koristili mestni promet in bili bolj mobilni. Kajti že sama invalidnost ne daje nekkih finančnih prednosti prizadetim in posamezniku, ker če bi bili tako bogati, bi si drugače lahko organizirali svoje življenje in si omogočili marsikaj, kar si lahko tisti, ki, hvala bogu, nismo invalidi, si to lahko omogočimo. Zato je treba imeti toliko več razuma in določene stvari sprejeti in urediti vse tisto, kar se da, da se jim olajša življenje. Ne nazadnje je v naši državi, tako majhni, kot je, če lahko tako rečem, vsak 12. državljan invalid. To ni šala, ali to ni zadeva, s katero bi lahko opravili kar tako – seveda, vseh vrst invalidov, dvojnih, do invalidov zaradi prometnih nesreč, ki jih je, žal, največ in tudi vsak dan več, je potrebno za to ciljno skupino dobro poskrbeti. Kajti,

invalidi se imajo pravico vključevati v življenje, v družbo, sodelovati v njej in dati svoj prispevek. Svoj prispevek pa bodo dali, če jim bomo mi odpravili predvsem arhitektonske ovire in vse tiste druge ovire, ki so v glavah, ki se jih lahko odpravi in se tako seveda poskrbi za invalide, da se jim pripravi primerno podlago za to, da lahko sodelujejo v družbi in participirajo in počnejo vse tisto, kar počnemo vsi ostali v tej družbi.

Prav zato bom z veseljem podprl ta zakon. Prišel je pravočasno. Upam, da bo za invalide tudi s tem zakonom odprta nova stran, ki jo bodo, po mojem prepričanju, koristili. Ne nazadnje, noben zakon ni sprejet za tisoč let. Vsi zakoni se spreminjajo. Stvari in okoliščine se spreminjajo, tako se bo tudi ta zakon, in ko bo potrebno, se bo seveda tudi ta zakon dopolnjevalo in se ga ponudilo ciljnim skupinam oziroma tej ciljni skupini v taki vsebini, ki bo v nekem doglednem času ponovno potrebna in taka, da jo bo lahko ta ciljna skupina, v tem primeru invalidi, lahko uporabljali in tudi z njim izboljšali svoj položaj in predvsem enakopravno vključevanje v družbo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Zakon, o katerem se danes pogovarjamo, to je Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, je zagotovo zakon, ki ga potrebujemo, ki smo ga že nekaj časa čakali in sedaj je pred nami. Mi v osnovi podpiramo vse tiste predloge, ki izboljšujejo to področje in olajšujejo življenje invalidom, ki živijo med nami, vendar pa smo s tem manj zadovoljni. Na odboru je bilo kar nekaj pripomb s strani invalidskih organizacij, pa tudi kar dolgo smo nekatere člene usklajevali in se ustavljali pri vsakem posebej, ker so se neke stvari zapisale drugače, kot so bile dogovorjene ali pa kot so predstavniki invalidskih organizacij želeli. Jaz sicer verjamem, da večina rešitev je kljub vsemu dobrih in bo pomenila neke izboljšave. Je pa najbrž tudi res, da nekatere niso najbolj optimalne in bi lahko tudi naredili kakšen korak več, kot smo ga.

Poslušala bom še razprave in se nekako potem odločila, kako bomo glasovali.

Mi smo sicer napovedali, da zakonu ne bomo nasprotovali. Nekatere rešitve, kot rečeno, so optimalne in v redu, pri nekaterih pa bi lahko bili malo bolj smeli in si morda upali tudi narediti kakšen korak več.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Györek. (Se odpoveduje.) Besedo ima Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani predsednik!

Tudi kolegica Alenka Jeraj je povedala, tako kot sem sam povedal v stališču poslanske skupine, da temu zakonu ne bomo nasprotovali. Razlogi, ki sem jih navedel, zakaj ga ne bomo podprli, pa mislim, da so dovolj argumentirani in dovolj jasni.

Invalidske organizacije so povedale zelo jasno, da so se z zakonom strinjale, dokler niso bili vloženi amandmaji koalicije. In zato ker so bili vloženi amandmaji koalicije, so invalidske organizacije začutile, da bi lahko vplivali na koncept zakona. To se mi zdi zelo pomembno, ker invalidske organizacije so tiste organizacije, ki zastopajo invalide po posameznih področjih.

Seveda, meni je povsem jasno in tudi Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, da se je treba maksimalno angažirati pri reševanju problematike, s katero se srečujejo invalidi, med drugim absolutno tudi odprava diskriminacije invalidov. Tudi sam osebno trdim, da je v tem zakonu kar nekaj dobrih stvari, in to je tudi razlog, zakaj temu zakonu ne nasprotujemo.

Rad bi povedal še to, na kar je kolega poslanec iz Zaresa poskušal opozoriti, da bi naj v Slovenski demokratski stranki nasprotovali amandmajem, ki so bili vloženi na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe. To se mi zdi pa smešno in izpod vsakega nivoja, ker ne razumem, kako bi lahko zagovarjali koncept zakona, ki ne bi imel v ozadju pravne pokritosti; to je absolutno dejstvo.

Zato še enkrat povem, da mi temu zakonu ne nasprotujemo, veselimo se vsakih rešitev, ki so dobre, pozitivne in ki so pisane na kožo invalidom. Razloge, zakaj v končni fazi zakona ne bomo podprli, sem pa navedel že v stališču poslanske skupine. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Replika, Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa.

Želel bi pojasniti, da je sicer bilo mogoče moje sklepanje, če rečem pod narekovaji, na dva ovinka. Nisem želel reči tega, kar je kolega Pojbič razumel, zato bom poskušal biti jasnejši.

Nasprotovanje invalidskih organizacij predlogu zakona, kot je zdaj pred nami, je, tudi po vaših besedah, nastalo predvsem zaradi amandmajev, sprejetih na odboru. Amandmaji, sprejeti na odboru, so bili pa večinoma sprejeti zaradi mnenja Zakonodajno-pravne službe. Zdaj lahko sklepamo – in zaradi nasprotovanja invalidskih organizacij ste sami izrazili, da še razmišljate o tem in oklevate, ali bi predlog zakona podprli ali ne.

Torej, vidim, da so te stvari povezane, res da gre za tri povezave, a mislim, da sem bil vseeno zadosti jasen. Nisem pa želel reči, da vaša stranka nasprotuje rešitvam, ki so v skladu s pravnim redom te države. Čeprav, če boste to sklepanje zaključili, meni se zdi sklepanje enostavno, zato tudi upam, da se boste premislili in podprli ta zakon. Sam vidim ta vaš razlog za nasprotovanje kot premalo utemeljen, ampak seveda vaša stvar je pa, ali boste takega videli tudi sami ali ne. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

S tem zaključujem razpravo.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženi amandmajev. Zbor bo o predlogu zakona odločal v torek, 26. 10. 2010, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA – TRETJA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O MALEM DELU, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Besedo bi moral dobiti predstavnik Vlade, minister, sem pa obveščen, da je na seji Vlade, ki poteka danes. Vendar mislim, da ni nobenih problemov v zvezi s tem. Ko bo prišel, bo dobil v okviru časa, ki ga Vlada ima, prostor

za razpravo, zato bomo preskočili stališče predstavnika Vlade.

Prehajamo kar na predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Dejan Levanič.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

V zadnjih dneh smo poslanke in poslanci prejeli veliko opozoril, češ, ljudje vas gledamo, zato ne sprejemajte nečesa, kar manjša pravice ljudem ali jim kakorkoli spreminja trenutno stanje. Odgovor vsem, ki skrbijo za to, kako se bomo poslanci odločili, je preprost: nihče v tej dvorani ne bi sprejel nečesa, kar bi komurkoli delalo krivico, ravno nasprotno! S predlogi zakonov želimo nekatere stvari v tej državi urediti do te mere, da bodo pravičnejše, bolj solidarne in v korist vsem, ne pa samo določenim skupinam.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo prepričani, da je v naši državi veliko stvari neurejenih in da je treba marsikaj spremeniti na bolje. Tak je tudi zakon o malem delu, saj vsem trem skupinam, ki jih zakon zajema, prinaša tiste pravice, ki jih do zdaj niso imeli. Ne razumemo pa vztrajanja določenih skupin na obstoječem stanju, ki je slabo in ga je treba nujno spremeniti. Veliko priložnostnih in občasnih del v Sloveniji se opravi tudi v okviru dela in zaposlovanja na črno. Delodajalci se zato vedno bolj poslužujejo nestandardnih oblik dela in vse več ljudi opravlja delo, ki ima občasen in priložnostni značaj, zato je nujno potrebno postaviti jasen okvir za opravljanje teh del, določiti standarde in zagotoviti tem delavcem tudi primerljive pravice iz dela in socialnih zavarovanj. To prinaša zakon o malem delu in to so pogoji za ohranjanje socialne države.

Zakon o malem delu bo zmanjšal obseg dela in zaposlovanja na črno, saj se s tem uvaja nova možnost legalnega opravljanja plačanega dela, ki ima lahko tudi elemente delovnega razmerja, pod ugodnejšimi pogoji za delodajalca. Malo delo bo v veliki meri ohranilo fleksibilnost, ki je bilo danes značilno za študentsko delo, ampak novost pri tem je, da bodo hkrati zagotovljene osnovne pravice iz socialnih zavarovanj, kar pa ne velja za študentsko delo. Študentsko

delo je danes ena izmed najbolj neoliberalnih oblik zaposlovanja mladih, brez vsakršnih pravic, tudi v primeru neplačevanja delodajalcev in pri zagotavljanju osnovnih socialnih pravic. Zato je naša odgovornost, da v prvi vrsti zagotovimo pogoje, da študent več časa namenja študiju, ne pa delu ob študiju. In seveda, zagotoviti moramo pogoje tudi za delo ob študiju, vendar z jasnimi kriteriji, ki bodo ščitili predvsem pravice dijakov in študentov ter jim omogočili ustrezno varnost na trgu dela. Študentsko delo, kot ga poznamo danes, je bilo sigurno v preteklosti, torej v zgodovini, socialni korektiv, ki je omogočil mnogim, da so si lahko z delom študij sploh privoščili - kljub temu da naj bi bil študij v Sloveniji brezplačen. In namen ni poslabšati položaja študentov in dijakov; ravno nasprotno! In vsi skupaj moramo odgovoriti na eno ključno vprašanje: ali zakon o malem delu škodi študentom in dijaku? Odgovor je po našem mnenju, da ne. Ravno nasprotno, za študente ta zakon pomeni veliko pridobitev. Argumentov za to je veliko.

S tem zakonom izpolnimo predvsem dva cilja: socialno varnost študentov na eni strani in dajemo pogoje, da lahko študent študira. Torej, dajemo štipendije. To smo že zagotovili v zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, pripravljala se tudi zakon o štipendiranju. Študent bo lahko za razliko od drugih dveh skupin, o katerih bom govoril nekoliko kasneje, delo ob študiju prilagajal tudi študijskemu procesu, ker bo lahko delal 14 ur na teden ali 60 ur na mesec ali 4 mesece v letu. Pri tem bo lahko zaslužil 6 tisoč evrov in že danes več kot 80 % študentov je pod to mejo zaslužka. Tako da študente finančno zakon o malem delu ne bo omejeval, zraven tega pa bo veliko več štipendij, kar je eden ključnih ciljev, tako da bomo lahko zagotovili osnovne pogoje za študij.

V zakonu o malem delu je določena tudi minimalna urna postavka, to je 4 evre. V zdajšnjem sistemu je bila povsem prepuščena trgu dela, gibala se je od 2 evrov pa vse tam do 55 evrov na uro, kar je jasen znak, da je prihajalo do raznih anomalij in nepravilnosti.

V zakonu o malem delu se odpravljajo tudi zlorabe, ker bo večji nadzor nad izdajanjem napotnic. Študentje bodo

zaščiteni tudi pred tistimi, ki ne plačujejo. Danes, če študent ni dobil plačila s strani delodajalca, ni mogel terjati tega plačila od nikogar, nekateri študentski servisi so imeli določene sklade, vendar so se ti skladi velikokrat izpraznili že v prvi polovici leta. Sedaj bo to urejeno znotraj Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in študent bo v primeru, če ne bo dobil plačila s strani delodajalca, lahko to plačilo tudi prejel.

Veliko jabolko spora so tudi finance študentskih organizacij. Te se sedaj zmanjšujejo, ker iskreno je ta denar velikokrat bil uporabljen tudi za stvari, ki niso bile prvotno namenjene študentom, ampak kljub temu bodo še vedno imeli toliko, in to jim zagotavlja zakon o malem delu, da bodo ohranili svojo avtonomnost in da bodo lahko projekti za študente nemoteno funkcionirali tudi v prihodnje. Na tej točki se strinjamo, da študentske organizacije z zakonom o malem delu izgubljajo, z vidika socialne varnosti študentov in možnosti dela ob študiju pa študentje pridobivajo, zato ga bomo seveda v Poslanski skupini Socialnih demokratov tudi podprli.

Predlog zakona o malem delu tudi določa, da bodo malo delo lahko opravljali tudi brezposelni. S tem želimo dati brezposelni osebi predvsem možnost, da tudi v času brezposelnosti ohranja aktiven stik s trgom dela in z delodajalci ter ohrani delovne navade in nadgradi znanje in sposobnosti, hkrati pa z zaslužkom vsaj delno nadomesti izpad rednega dohodka. Z aktivno vključitvijo na trg dela bo oseba manj izpostavljena, da pada v past dolgotrajne brezposelnosti, hkrati pa si z aktivnostjo krepí tudi svojo samopodobo.

Pomembno je tudi, da se bodo opravljene ure malega dela brezposelni osebi štete v pokojninsko dobo in v delovne izkušnje, kar jim bo seveda v pomoč pri iskanju redne zaposlitve. Malo delo lahko vodi tudi v redno zaposlitev, saj lahko na ta način delodajalec spozna in preizkusi delavca na delovnem mestu, zavod pa lahko z ukrepi aktivne politike zaposlovanja spodbudi prehod brezposelnega v redno delovno razmerje.

Pomembno pri vsem tem je dejstvo, da opravljanje malega dela za brezposelno osebo ne bo pomenilo obveznosti ali izgubo pravic, ki jih je pridobil kot brezposelna

oseba. Te pravice ostanejo, z zakonom dobijo brezposelne osebe samo možnost pridobivanja dodatnega zaslužka in pridobitev redne zaposlitve, govorimo predvsem o novih delovnih izkušnjah, socialni vključenosti itd.

Na koncu, zakon o malem delu omogoča tudi zaposlovanje upokojencev. V Sloveniji je zaradi zgodnjega upokojevanja veliko upokojencev, ki so mlajši od 60 let in imajo sposobnost, predvsem pa željo, da ostanejo delovno aktivni tudi po upokojitvi. V letu 2006 je bila povprečna starost upokojevanja v Sloveniji 59,8 let. V primerjavi v povprečju EU sodi Slovenija med države, ki beležijo eno najnižjih stopenj zaposlenosti starejših oseb v starostni osebi od 55 do 64 let. Upokojenci že danes aktivno delajo predvsem po pogodbah civilnega prava, mnogi pa tudi na črno, saj druge možnosti v trenutnem sistemu nimajo. Po podatkih Dursa je v letu 2008 dohodke iz drugega pokojninskega razmerja prejelo 173 tisoč oseb, od tega 33 tisoč upokojencev. Upokojenci delajo iz mnogih razlogov; nekateri delajo zato, da si izboljšajo življenjski standard ali da si z zaslužkom omogočijo dodatne aktivnosti v smislu počitnic, rekreacije ali drugih storitev, ki si jih sicer samo s pokojnino ne bi mogli privoščiti. Nekateri delajo zato, ker želijo ostati aktivni tako v smislu fizični kot tudi psihičnih sposobnosti. Delovna aktivnost marsikateremu upokojencu pomeni tudi večjo samozavest, hkrati pa tudi preko dela ohranjajo in krepíjo stike z drugimi ljudmi in se vključujejo v družbeno življenje.

Z zakonom o malem delu bomo uvedli možnost opravljanja plačnega, kratkotrajnega ali priložnostnega dela za upokojence, ne da bi le-to vplivalo na njihove že pridobljene pravice iz pokojninskega zavarovanja, hkrati pa se bo del sredstev iz dajatev iz malega dela namenil za projekte, namenjene večji socialni vključenosti upokojencev.

Iz navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov Predlog zakona o malem delu podprli tudi v tretjem branju. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila Alenka Jeraj.
Prosim.

ALENKA JERAJ: Dober dan.

V Slovenski demokratski stranki zakona o malem delu ne bomo podprli. Razloge smo že nekajkrat navedli. Ponovno se nam zdi oziroma glavni problem se nam zdi, da poskušamo urejati v enem zakonu tri različne skupine, torej, študentsko delo oziroma študente, upokoјence in brezposelne. Za nas je to problem, ker smo prepričani, da zato zakon ni najboljši oziroma kadar je dober za študente, ni dober za upokoјence, in kadar je dober za brezposelne, ni dober na primer za študente.

Ni enostavno, zagotovo, postaviti tako zakonodajo, ki bi ustrezala vsem. V tem se lahko strinjamo, vendar pa se je potrebno pri tem zgledovati tudi pri drugih državah, pogledati druge prakse in se šele potem odločati za tako drastične spremembe. Namreč, izkušnje iz Avstrije in Nemčije kažejo, da brezposelni, ki postanejo mali delavci, to tudi ostanejo in ostanejo večno brezposelni. Tudi zato sindikati stavkajo oziroma so opozorili in ponovno zaprosili Vlado, da se usedejo za mizo in o tem pogovarjajo, in demonstrirali v ponedeljek, da tega ne bi uvrstili na dnevni red naše seje. Dolgoročno ne vemo, kaj bo to prineslo, ampak, kot rečeno, izkušnje iz Avstrije in Nemčije kažejo na to, da brezposelni potem ostanejo večno brezposelni. Tudi zakona se v nadaljevanju ne da toliko popraviti in tako izboljšati, da bi to preprečili.

Poleg tega zakon prinaša novo administracijo oziroma na drugačen način se bo uveljavljala oziroma potrjevala napotnica. Napotnico najprej podpišeta delodajalec in upravičenec, potem jo posreduje organizaciji za posredovanje dela, to je lahko današnji študentski servisi ali pa zavod za zaposlovanje, vse to je potem potrebno vpisati v centralno evidenco, ki jo vodi zavod za zaposlovanje. Menimo, da s tem dodatno obremenjujemo zavode za zaposlovanje, ki, milo rečeno, že sedaj niso najbolj učinkoviti, pa pustimo ob strani to, da je res kriza in je težko zagotoviti nova delovna mesta in urediti stotisočim brezposelnim zaposlitev in jim pri tem pomagati. Ne glede na to se bojimo, da

bo zavod za zaposlovanje s kapacitetami, kakršne ima, preobremenjen in tega dela ne bo zmogel, kar pomeni, da bomo posledično si povzročili nov problem, ne pa ga rešili.

Vlada tudi pravi, da gre za pomemben ukrep, ki bo spodbudil, da torej gre za ukrep, ki bo pomembno prispeval k trgu dela, k fleksibilnosti in podobno, vendar pa ga uvaja šele z letom 2012. Tako težko pristanemo na to, da je nek ključen ukrep, ki ga je treba sedaj sprejeti.

Dobro se nam sicer zdi in je prav, da se to delo šteje tudi v pokojninsko dobo, vendar seveda so ambicije študenta drugačne in mu nekaj drugega pomeni, da se mu to šteje v pokojninsko dobo, kot pa nekemu, ki je brezposeln. Morda bi bila v tem segmentu celo na istem za razliko od tistega, ki je upokoјenec in mu pač ta stvar, ki je lahko pozitivna, ne pomeni nič. Zato je po našem mnenju zakon slab oziroma ne bo prinesel rezultatov, kakršne bi želeli. Mi smo ves čas poudarjali, da bi bilo bolj smiselno poostri nadzor, urediti in narediti še nekatere korake v zvezi s študentskim delom, za področje upokoјencev pa stvari reševati drugače, še bolj pa za brezposelne – res okrepiti aktivno politiko zaposlovanja in nek bolj individualen pristop. Saj se nekatere stvari že dogajajo na zavodih za zaposlovanje, ampak nismo dovolj uspešni. Raje v tem segmentu kaj več narediti, da bodo stvari bolj učinkovite kot pa na glavo obračati nek sistem, ki deluje, pa ne vemo, kaj bo potem s to veliko spremembo se v resnici zgodilo.

Zato, kot rečeno, v Slovenski demokratski stranki zakona o malem delu ne bomo podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavi Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

V parlamentarni proceduri se je besedilo predloga zakona v marsikateri točki oziroma določilo smiselno spremenilo oziroma dopolnilo, poglobljen namen in cilj predloga zakona pa ostaja; to je enotna ureditev različnih začasnih oblik dela. Tako se bodo upokoјencem, brezposelnim, neaktivnim kot tudi študentom, ki bodo

opravljali priložnostna in občasna dela oziroma malo delo, omogočile primerljive pravice iz socialnih zavarovanj in s tem tudi ustrezna varnost na trgu dela.

Ena od rešitev zakona, kateri smo ob obravnavi zakona namenili veliko časa, je prerazporeditev sredstev iz dajatev. Del sredstev iz dajatev, ki se bo namenil za projekte, namenjene študentom in upokojencem, bo razdeljenih glede na obseg malega dela po ciljnih skupinah in se bodo podeljevala na javnem razpisu, na katerega bodo lahko kandidirale vse organizacije oziroma združenja študentov in upokojencev ter drugi izvajalci aktivnosti za navedeni ciljni skupini, to so tako imenovani ločeni razpisi. S projektnim pristopom bo zagotovljena, po naše, bolj transparentna in gospodarnejša poraba sredstev iz dajatev. Danes bomo s sprejetjem amandmaja k 32. členu oblikovali optimalnejšo sestavo 7-članske komisije, ki bo na javnem razpisu podeljevala omenjena sredstva. Tako bodo v komisiji sodelovali po en predstavnik študentskih svetov univerz v Republiki Sloveniji, predstavnik Študentske organizacije Slovenije, predstavnik Dijaške organizacije Slovenije, predstavnik Urada Republike Slovenije za mladino, predstavnik Mladinskega sveta Slovenije, predstavnik ministrstva, ki je pristojno za šolstvo, in en predstavnik ministrstva, ki je pristojno za kulturo.

V Poslanski skupini Zares smo prepričani, da se z novim, bolj transparentnim načinom razdeljevanja sredstev nikakor ne sme okrniti dejavnost Radiu Študent, študentski založbi Beletrina in ostalim tržnim subjektom, ki imajo v Sloveniji posebno kulturno vrednost in pomen. Zato podpiramo rešitev, da je v komisiji, ki bo pripravljala vsakoletne razpise na Uradu Republike Slovenije za mladino, poleg predstavnikov študentov in dijakov tudi predstavnik ministrstva za kulturo. Z dopolnilom k 4. členu pa bomo danes še za delodajalce, ki ne zaposlujejo nobenega delavca oziroma zaposlujejo samo enega delavca, ustrežneje določili število dovoljenih ur malega dela v koledarskem mesecu, tako da jih bomo znižali na 180 ur. Prej je bilo predlagano 360 ur.

Zakon predvideva tudi uredbo centralne evidence o malem delu, v kateri bodo podatki o opravljenem malem delu za

posamezno osebo. Beležila bo pa tudi vse delovne izkušnje, veščine, kompetence, pridobljene preko malega dela, kar bo olajšalo dokazovanje izkušenj pri iskanju zaposlitve. Ob tem bo ministrstvo odgovorno za nadzor in učinkovito evalvacijo pozitivnih in negativnih učinkov tega zakona.

V Poslanski skupini Zares menimo, da mora malo delo predstavljati predvsem stopnjo, točko na trgu dela in odskočno desko za vse tiste, ki iščejo delo oziroma zaposlitev. Tudi se strinjamo z opozorili sindikatov, da ne smemo dovoliti, da bi prišlo do veriženja malega dela in zmanjševanja števila zaposlitev s polnim delovnim časom. Zato bodo redne obravnave poročil o izvrševanju in učinkih zakona s strani vseh deležnikov še kako dobrodošla, tudi v luči morebitnih sprememb in kvalitativnih nadgradenj zakona v prihodnosti.

Ob prvi obravnavi smo opozorili, da nekateri poslanci Poslanske skupine Zares na predlagane rešitve gledajo z dvomi. Predvsem so bila odprta vprašanja, ali bo zakon res omogočal večjo socialno varnost, ali bo malo delo še vedno konkurenčno glede na ostale oblike zaposlovanja, ali bo neodvisnost študentskih organizacij zaradi nove razporeditve dajatev res ostala neokrnjena.

V Poslanski skupini Zares smo iskali konsenz glede besedila zakona in rešitev, ki so pred nami, a so prepričanja ostala vsak sebi. Zato Poslanska skupina Zares ne bo glasovala enotno. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavkama, kolegice in kolegi!

Zakon o malem delu je v tretji obravnavi, zato ne želim ponavljati vseh naših razprav in mnenj iz predhodnih dveh razprav na sejah Državnega zbora in razprav na matičnem odboru. Velja naša splošna ocena, in sicer da podpiramo zakon, s katerim se skuša urediti in odpraviti nepravilnosti na področju študentskega dela, podpiramo uvedbo zaščite študentov in

omejitev izkoriščanja s strani študentskih servisov.

Na malo delo brezposelnih gledamo z vidika pomoči za brezposelne, da vsaj občasno lahko delajo, če ne bodo dobili rednega dela, in tako dolgo seveda. Malo delo upokojencev pa smo ocenili kot koristno z vidika delodajalcev, ki bodo občasno lahko uporabili predvsem izkušnje svojih nekdanjih sodelavcev.

Z amandmajem k 4. členu smo poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke v prejšnjih obravnavah zakona sicer želeli določiti bolj smiselno in bolj sorazmerno omejitev malega dela glede na velikost podjetja ali organizacije, saj bi morali upoštevati, da so delodajalci, podjetje in organizacije zelo različno organizirani. Pri tem smo ohranili potrebna soglasja pristojnega ministrstva, ob predhodnem posvetovanju s socialnimi partnerji, saj smo mnenja, da bi ob teh dveh varovalkah v zakonu morali dopustiti možnost, da bi občasno ob sezonskih delih ali ob občasno povečanih naročilih tudi večje firme lahko začasno koristile več ur malega dela. S tem njihovega obstoja ne bi ogrozili z dodatnimi stroški novih zaposlitev in dali več manevrskega prostora za bolj enakopravno konkurenčnost študentskega malega dela.

Zato se ne moremo strinjati z amandmajem koalicijskih poslanskih skupin, ki po našem mnenju po nepotrebem zaostrejuje pogoje za možnosti malega dela v večjih podjetjih in prav tako pri podjetjih z manj zaposlenimi. Zaposlovanje ni možno s preprostim matematičnim računom, saj se mora delavca ustrezno usposobiti in ga plačati, torej obrazložitev amandmaja ni realna in ne odraža dejanskega stanja. Prepričani smo, da bodo s takšnimi določbami dosegli nasproten učinek od zelenega, namesto dodatnih zaposlitev, kot jih navajajo v obrazložitvi, bodo marsikaterega manjšega podjetnika prisilili k zaprtju podjetja, večji delodajalci pa bodo težje načrtovali in izvajali sezonska dela in ne bodo mogli izvesti morebitnih občasnih večjih naročil.

Predvsem pa želimo ponovno poudariti, da smo poslanci Slovenske ljudske stranke našo naklonjenost zakonu o malem delu pogojevali z ureditvijo štipendijske politike, ki nam jo je minister dr. Svetlik tudi

osebno obljubil in ki je v pripravi, kajti z novim zakonom o malem delu in brez sprememb trenutne štipendijske politike, bi vse preveč študentov pahnilo v finančne težave, ki bi jim lahko celo onemogočile študij. Prepričani smo, da mora štipendijska politika omogočiti vsem, ki so sposobni in želijo študirati, pravične in enakopravne pogoje dostopa do študija, ne glede na status ali oddaljenost od večjih centrov oziroma fakultet. Naš predlog dopolnitve je bil sicer zavrnjen, kljub temu pa bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zakon podprli, ker menimo, da zakon prinaša pozitivne rešitve in predvsem da se naredi red na področju študentskega dela ob istočasni ustrežnejši ureditvi štipendiranja. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Anton Urh.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Naj takoj povem, Poslanska skupina DeSUS Predlog zakona o malem delu načeloma podpira, saj njegove rešitve sledijo aktualnim razmeram, ki ga povzročajo anomalije študentskega dela, potrebam različnih populacij, ki potrebujejo kratkotrajno delo, ki bi jim zagotavljalo izboljšanje dohodkovnega položaja ter stik s trgom dela, kakor tudi prilagajanju potrebam po večji fleksibilnosti najemanja delovne sile v izjemnih in nepredvidljivih razmerah, predvsem v gospodarskem sektorju.

Tekom celotne obravnave predloga zakona smo v Poslanski skupini DeSUS bili zelo skeptični do vključevanja brezposelnih oseb med upravičence do malega dela, in sicer zaradi preprostega razloga o prepričanju o nevarnostih oziroma bojazni, da bo malo delo postalo nadomestilo za klasične oblike delovnih razmerij za brezposelne kot tiste skupine ljudi, ki bi sicer morali biti polno delovno aktivni in za katere je še kako pomembno, da so primerno plačani in ustrezno zavarovani, predvsem pa, da je tudi njihova starost varna.

Naša opozorila v zvezi s pomisleki o vključevanju brezposelnih v to obliko dela so bila vseskozi prisotna. Ne glede na to, da so se naši predlogi za predlagatelja in ostale koalicijske partnerje v smeri zaveze delodajalcev, da po izkazani konstantni potrebi po koriščenju kvot malega dela zaposlijo brezposelno osebo, zdeli preveč omejujoči in zato nesprejemljivi, pa je ob končni podobi zakona le nekako storjen korak naprej, ki smo ga ocenili kot smotrnega in sprejemljivega. Za zdaj smo sicer zadovoljni, da se na nek način vpeljuje varovalka, ki bo omogočala vsaj zelo pozorno spremljanje in obravnavo učinkov malega dela na problematiko zaposlovanja, posebej še s poudarkom na evalvaciji učinkov malega dela za brezposelno populacijo. S tem bo po naši oceni dana možnost pravočasnega ukrepanja, da se preprečijo resne posledice prekomernega izkoriščanja teh parkirnih zaposlitev in tudi izkrivljanja podobe trga delovne sile ter ne nazadnje neugodnega vpliva na stanje v državnih socialnih blagajnah.

Kot že rečeno, Poslanska skupina DeSUS bo glasovala za sprejetje zakona. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Lep pozdrav vsem prisotnim! Spoštovani predsednik!

S Predlogom zakona o malem delu želi predlagatelj urediti različne oblike dela, to je priložnostnega in občasnega, za katerega je značilna specifična narava kot tudi dinamika in ga ni možno enotno primerjati s klasičnim delovnim razmerjem. Osnovni namen je vsekakor v prvi vrsti vključitev tovrstnega dela v mehanizem socialnih blagajn, namen zagotavljanja primerljivih pravic iz naslova socialnih zavarovanj. Med drugim je namen zakona tudi zmanjšati možnost zaposlovanja na črno. Dejstvo je, da igrajo tovrstne oblike dela pomembno vlogo na trgu dela, predvsem pa gre izpostaviti potrebno zagotavljanje fleksibilnosti in konkurenčnosti na trgu dela. Seveda to ni edina vloga in funkcija malega dela, če samo

pomislimo na akterje, to so v glavnem dijaki, študenti, upokojenci, brezposelne osebe in tako naprej.

Iz malega dela bodo plačevani tudi prispevki delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje. Dajatve bodo znašale 14 % od bruto plačila za malo delo, iz česar se nameni 6 % za financiranje štipendij, za sofinanciranje gradnje in prenove študentskih bivalnih zmogljivosti, torej študentskih domov, delodajalec pa bo plačeval in obračunaval za opravljeno delo prispevke za različna socialna zavarovanja, kot so poškodbe pri delu, poklicne bolezni, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, torej skupno 15,50 %.

Čeprav zveni lepo in smiselno, pa žal ni vse tako idealno. Pri tem mislimo predvsem na omejitve obsega malega dela, ki bi ga posameznik lahko opravil v koledarskem letu. In prav to je določba, ki razburja javnost in na kateri se lomijo kopja. Predvsem razburja ta predlog zakona dijake in študente ter posredno ne nazadnje tudi njihove družine, mame in očete, dedke in babice. Zato v tem pogledu sporne določbe zakona ne zadevajo zgolj dijakov in študentov, kot se to povsem površno gleda, temveč mnogo širši del populacije.

Žal obstaja utemeljen strah, da se bo kljub temu razcvetelo delo na črno. Dvomimo, da bo lahko kakšnih 100 delovnih inšpektorjev za 150 tisoč dijakov in študentov zmoglo izvajati nadzor in ustrezno spoštovanje določb zakona, če samo pomislimo na ogromno število podjetij in redno zaposlenih. Posebej, če pomislimo, kako izjemno učinkovito, seveda pod narekovaji, so ti inšpektorji izvajali nadzor doslej.

Ko bodo delodajalci ugotovili, da lahko počasi večino zaposlenih potisnejo v malo delo, bo to potegnilo za seboj nemalo problemov. Utemeljene so tudi pripombe Trgovinske zbornice Slovenije, ki so predvsem usmerjene zoper 4. člen, peti in šesti odstavek, predloga zakona, ki govori o omejitvah pri različnih delodajalcih in o urnih kvotah. Po njihovem to ne ustreza strukturi slovenskega gospodarstva, tudi urne kvote so porazdeljene zelo nesorazmerno in med delodajalce in glede na število zaposlenih pri delodajalcu in v tem se z njimi popolnoma

strinjamo. Tudi specifičnost storitvenih dejavnosti ni bila upoštevana pri porazdelitvi teh urnih kvot. In v Slovenski nacionalni stranki menimo, da predlagatelj ni prav idealno izdelal vsebine tega člena.

Vsebina predloga je upravičeno razburila vse strukturne in starostne skupine prebivalcev, tudi delodajalce, in bi bilo zato potrebno vnesti v zakon bistvene popravke, ki pa niso bili niti upoštevani v drugi obravnavi. Če želi Vlada s tem zakonom med drugim povečati zaposlovanje, kot med drugim tudi navaja, za nedoločen čas, povečati socialno varnost, bi morala usmeriti ukrepe v smeri ustreznega načina stimuliranja podjetij, ki zaposlujejo za nedoločen čas. Dodatno namensko obdavčiti zaposlovanje za določen čas, kar bi se lahko, recimo, delodajalcu tudi v celoti povrnilo, če bi tega istega delavca po izteku delovnega razmerja za določen čas zaposlil za nedoločen čas. Denar, ki bi se zbral iz takšnih dodatnih obdavčitev, bi lahko bil namenjen ustvarjanju novih delovnih mest za nedoločen čas in tudi v druge namene.

Naštevam samo nekaj možnosti reševanja problema nesprejemljivosti nekaterih vsebinskih določb zakona. V Slovenski nacionalni stranki zaradi navedenega takšnega predloga zakona v takšni obliki ne bomo sprejeli, saj povzroča vse preveč težav v nadaljevanju njegovega izvajanja in bomo vsekakor glasovali proti sprejetju takšnega zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. K besedi se je v okviru časa, ki ga ima Vlada za razpravo, javil minister dr. Ivan Svetlik.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Najprej opravičilo za zamujeni uvod v to obravnavo, ker sem bil hkrati na dveh mestih, na seji Vlade namreč.

Če dovolite, bi samo poudaril nekaj pomembnih stvari pri premisleku o tem, kako podpreti in zakaj podpreti ta zakon. Torej, tukaj gre za regulacijo posebne oblike dela. Malo delo pomeni občasna, priložnostna dela, tudi taka, ki zahtevajo samo nekajurno

angažiranost posameznika. In ne pozabljati, ob tem da obstajajo v tem spektru različnih oblik dela mnogovrstne druge oblike dela, ki se jih lahko delodajalci in posamezniki poslužujejo: delo za skrajšani čas, pogodbeno dela in tako naprej. To je samo dopolnitev tistega, kar večina ekonomiji v razvitih državah pozna. Mi pa tega nismo poznali v tej obliki, zgolj v obliki, ki je tej najbolj podobna doslej, torej v obliki študentskega dela.

Vprašanje, zakaj je zakon dober, se postavlja. Trdim – in mislim, da ni nobenega argumenta proti temu –, da je dober za vse skupine, ki jim je namenjen. Dober je za študente, zato ker omogoča stik študentom s svetom dela, ki jim omogoča spoznavanje delovnega okolja in zato tudi hitrejšo vstopanje v delovno okolje pozneje. Legaliziral bo, formaliziral bo pridobljene izkušnje, prakso, ki so pomembne kot reference za zaposlitev. Študentom bo omogočil vključitev v sistem socialne varnosti in bo dal določene socialne pravice, ustrezno temu, kakšni bodo prispevki. In hkrati se bodo tako kot doslej in v še večji meri skozi malo delo, tudi skozi delo upokojencev, brezposelnih, nabirala dodatna sredstva za financiranje študija, za štipendije in za domove.

Brezposelnim omogoča stik s svetom dela, kar je zelo pomemben element, zato ker je stik z delom tudi v času brezposelnosti tista garancija, ki omogoča, da se posameznik ne preda malodušju in da ostaja aktiven iskalec in se hitro prilagodi, potem ko delo najde, na novo delovno okolje. V primeru, da tega stika ni, so izidi pri posamezniku vedno, in to je empirično dokazano, bolj tvegani oziroma slabši.

Pri upokojencih gre za to, da jim omogočamo aktivno staranje – tudi na ta način, ne samo na ta način, ampak tudi na ta način. Biti aktiven, pomeni odlašati obdobje, ko postaneš odvisen od drugih in ko potrebuješ več socialne pomoči. In za vse te skupine pa seveda pomeni malo delo tudi možnost dodatnega zaslužka, dodatnega vira dohodka.

Tisto, kar je izjemno pomembno pri malem delu, je, da je namenjen dejansko skupinam, ki že imajo socialno varnost zagotovljeno na drugi podlagi. Se pravi, nihče zaradi tega, ker bo vstopil v malo delo, ne bo

na slabšem, ne bo ogrožen, ampak bo dobil samo dodatne možnosti, ki se mu s tem odprejo. Vsi imajo osnovno socialno varnost – tako brezposelni, kot študentje, kot upokojenci – zagotovljeno že na drugi podlagi. Malo delo omogoča samo nadgraditev te socialne varnosti, lahko rečemo, da jo krepi. In če govorimo o tem, za koga vse je zakon dober, dober je tudi za delodajalce, ker jim naprej omogoča koriščenje prožne oblike dela, kakršna malo delo je, najbolj prožna izmed vseh tistih, ki jih imajo na izbiro.

Seveda hkrati uvajamo tudi potrebne omejitve, prav zato, da bi zaščitili delovno razmerje, in napotujemo delodajalce k temu, da takrat, kadar so te omejitve zanje pretesne, izkoristijo te druge oblike. In mnogi delodajalci so se v razpravi oglašali, češ da bodo zaradi tega, ker več ne bodo v enakem obsegu mogli koristiti študentskega dela kot doslej, v težavah. Ampak tu gre po navadi za trajno koriščenje tega dela, ki je povsem primerno za to, da se to delo ponudi v obliki delovnega razmerja, začasnega ali pa trajnejšega, za nedoločen čas. In seveda zaradi tega, ker te omejitve moramo postaviti, ker je to tudi izkušnja, kot pravite, držav, kot so Nemčija, Avstrija, smo te omejitve postavili.

Strinjamo se tudi in podpiramo amandma koalicije, da se vpelje še en razred za najmanjšo skupino delodajalcev, z enim oziroma brez zaposlenih. Ravno tako se nam zdi primerno podpreti ustrezno drugačno sestavo strokovne komisije.

Še to bi rad posebej poudaril, da v primerjavi s tem, kar danes študentsko delo pomeni za študente, malo delo samo dodaja temu, kar študentsko delo danes daje. Danes se študentsko delo sicer opravlja neomejeno, kar lahko moti tudi študijski proces in temeljno poslanstvo statusa študenta, ampak predvsem se opravlja brez vsakih pravic, brez omejitev, brez garancij. Zakon daje garancijo minimalnega dohodka iz malega dela in daje garancijo, da se bodo neizplačani dohodki tudi povrnili tistemu, ki je delo opravil, pa ga morda delodajalec potem pusti na cedilu.

Iz razprave je bilo zelo jasno vidno, da obstajajo diametralno nasprotni interesi med delodajalci in sindikati. Mi verjamemo, da smo našli ustrezno ravnotežje med tema dvema interesoma, med popolno odprto,

svobodno možnostjo koriščenja malega dela na eni strani, kar bi želeli delodajalci, in seveda med tem, da bi malega dela morda sploh ne dopustili, kar predlagajo sindikati. Čeprav imamo tu težavo, razumeti stališče sindikatov predvsem s tega vidika, ker jih ob tem ne moti, da pa so študentje in tisti, ki končujejo študij, danes tako rekoč izpostavljeni neomejenemu, če hočete, izkoriščanju skozi študentsko delo, brez pravic in brez omejitev in brez garancij. Hkrati pa seveda je treba – in to smo želeli s tem zakonom doseči, zagotoviti – zasledovati javni interes, to pa je, da se skozi malo delo zmanjša obseg dela na črno, izkušnje iz drugih držav to dokazujejo; uveljaviti načelo, da vsako delo šteje, da vsak, ki dela in zasluži, naj tudi prispeva za skupne potrebe – in skozi institut malega dela to uveljavljamo –, seveda pa je hkrati tudi v našem skupnem javnem interesu, da posameznim skupinam, tem trem navedenim, damo dodatne možnosti za izboljšanje njihovega položaja in da damo možnost tudi delodajalcem, da se prilagajajo na turbulentno okolje, kadar gre za to, da morajo slediti svojimi odločitvami poslovnemu ciklusu.

Mislim, da so ti interesi v tem zakonu dobro uravnoteženi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister s sodelavkama, kolegice in kolegi!

Bom začel tam, kjer je gospod minister končal. Jaz sem prepričan, da ti interesi v zakonu niso dobro uravnoteženi. Sami ste povedali, da zakon, kot vemo, zadeva tri sloje prebivalstva: študente, brezposelne in upokojence. Naštevali ste tudi, zakaj je ta ureditev dobra in boljša od dosedanje.

Za študente naj bi bilo malo delo dobro, ker omogoča stik z delom in formalne izkušnje. To omogoča tudi že sedanje študentsko delo, predvčerajšnjem je bila tudi ena raziskava po dnevnem časopisju objavljena, kolikšen delež študentov preide potem v redno službo v tistih podjetjih, kjer se opravlja študentsko delo, tako da bi težko trdili, da sedaj stika z delom ni, to že sedanja oblika zakonodaje dopušča.

Socialno varnost ste omenili, da jo to malo delo študentom prinaša. V isti sapi ste omenili, da gre seveda pri vseh teh treh skupinah za skupine, ki že imajo socialno varnost zagotovljeno na drugi podlagi. Torej, jaz ne vem, kakšno dodatno socialno varnost tu malo delo prinaša. Če bi hotel biti malo ciničen, bi rekel, bolje bi bilo, če bi to malo delo ne prinašalo tako velike, nove dodane socialne varnosti, ki v resnici ni neka velika, ampak bi raje omogočalo malo večji zaslužek, zato da bi si ti študentje potem lahko s tem malo višjim zaslužkom odkupili študentska leta. To bi pa res bila večja socialna varnost potem v končni fazi, ko bi lahko šli v penzijo kakšno leto prej. Mogoče bi v to smer veljalo razmišljati in v okviru obstoječe zakonodaje spreminjati stvari, če je bil cilj zagotavljanje večje socialne varnosti študentom.

Da bodo iz teh koncesijskih sredstev šla sredstva za lažji študij, to se seveda počne že sedaj, že iz dosedanjih študentskih koncesij za študentsko delo se gradijo študentski domovi, kar je svojevrstni cinizem pravzaprav, da si mora generacija graditi svoje študentske domove, potem ne vem, sicer za kaj ne bi... – mislim, tukaj jaz pogrešam medgeneracijsko solidarnost, da študentje ne morejo biti deležni študentskih domov tudi od kakšne druge generacije. Saj ne rečem, ne gradijo se izključno iz teh sredstev, ampak princip je za mene že v začetku vprašljiv.

Brezposelni. Za njih je dobro, da ohranjajo stik z delom. To lahko počnejo tudi v okviru sedaj razpoložljivih oblik dela, s pogodbenim delom, itd. Če bi bil to razlog, potem bi se ob minimalnih popravkih sedanje zakonodaje dalo ravno tako zagotoviti. Pomisleki, ki jih pa imajo sindikati in še marsikdo drug glede vključevanja brezposelnih v ta institut, so pa sploh veliki. Upokojenci, tudi za njih je najbrž dobro, da imajo stik z delom, sedaj bom mogoče spet za koga ciničen in žaljiv, še boljši stik z delom bi upokojenci imeli, če bi dlje ostajali v delovnem razmerju, kar je ravno tudi cilj pokojninske reforme, o kateri smo razpravljali včeraj, pa sami veste, kam so debate tekle in kako se tehnica nagiba in kaj si lahko generacije, ki se šele vključujejo v delovni proces, obetajo od te reforme tudi za sebe glede na trenutno starost, starajočo se

populacijo in tudi politično razmerje in tudi starostno razmerje v Državnem zboru.

Težko se strinjam, da se je to študentsko delo opravljajo neomejeno, neka omejitev je seveda bila tudi v dohodninski zakonodaji, kjer se – pravzaprav težko rečemo – v navednicah, ne splača delati več kot toliko. Če je to problem, se tudi v sedanji zakonodaji da študentsko delo omejiti časovno in drugače. Brez garancij za plačilo. Jaz sem poskusil tudi z amandmajem pri insolventni zakonodaji dodati študentsko delo kot eno izmed prednosti terjatev v primeru stečaja in tako naprej, pa seveda ni bilo posluha za to. Skratka, tudi ta stvar, tudi te garancije bi se že v sedanji zakonodaji dale zagotoviti, če bi se želelo resnično slediti tem ciljem, ki ste jih omenili kot te, ki jih prinaša nov zakon. Skratka, ne bi bilo treba novega zakona v tej obliki sprejemati.

Strinjam se, da je plemenit cilj zmanjševanja dela na črno, nisem pa seveda čisto prepričan, da se bo s sprejemom tega zakona to zgodilo. Prepričan sem seveda, da je ta zakon, recimo, dober za upokojence, ker v njihovem primeru upam, da bo res tega dela na črno manj in je ta oblika dela pravzaprav najprimernejša, mogoče celo bolj od kakšne pogodbene oblike dela. Za ostali dve skupini prizadetih oziroma upravičenih pa nisem prepričan, da je temu tako. Če dobro razmislim, še posebej v primerjavi z včerajšnjo oziroma predvčerajšnjo debato o pokojninski reformi, ki smo jo imeli, se mi zdi tudi princip, da vsak, ki dela, naj prispeva, pravzaprav krivičen, če obenem po naši pokojninski reformi ne uvedemo tudi socialne kapice. Zakaj bi morali študentje, ki delajo malo delo, prispevati, študirati, doštudirati, biti skratka tista delovna sila, ki bo višje izobražena, ki bo višjo dodano vrednost dajala proizvodom, ki jih bo ta država ustvarjala. Posledično bo seveda imela višjo plačo in bo nadpovprečno solidarna z vsemi ostalimi. Prispevali bodo že na začetku, prispevali bodo vmes in na koncu bodo zato deležni zelo povprečnih penzij, ker seveda socialne kapice pri nas nimamo. Tukaj študentsko populacijo silimo v nadpovprečno in po mojem mnenju neprimerno visoko solidarnost z ostalimi. Sami ste povedali, socialna varnost je že zagotovljena na drugih podlagah.

Da se mogoče oglasim še v zvezi s temami, ki so jih odprli kolegi, ko so predstavljali mnenja poslanskih skupin. Tisto, kar se s sedanjimi amandmaji popravlja, je seveda v okviru zakona, za katerega menim, da je slab, dobro. Neka notranja pravičnost se vzpostavlja in tudi kakšne druge malenkosti se popravljajo in zato ne morem reči, da so amandmaji slabši. Ti amandmaji v tretjem branju, za razliko od amandmajev v drugem branju, izboljšujejo ta zakon. To že moram reči, a seveda ne v zadostni meri.

Kar se tiče anomalij, ki so jih nekateri omenjali, si težko predstavljam, da se bodo sedaj kaj strašno zmanjšale oziroma da je volja res tista, ki je prava. Ker če bi bila, trdim, da bi, recimo, že z enotno evidenco vpisa lahko marsikatero stvar tukaj rešili, pa se to ne zgodi. Še vedno ne vemo, nimamo niti primerjalnega vpisa na univerze in fakultete, pa na visoke strokovne šole. Ti evidenci nista združeni, tukaj je prostora za manipulacije, kolikor hočete. In tudi iluzorno se mi zdi pričakovati, da bo zavod za zaposlovanje na neprofitni bazi zmož peljati ta cel velik informacijski sistem, če pa, pravim, še enotne evidence vpisa se v tej državi ne da urediti tako, kot bi bilo treba.

Študentsko delo ni samo anomalija na trgu dela. In tudi če bi bila, ali je to tako velika anomalija, da jo to gospodarstvo ne bi zmoglo? Ali je ta starostna in ta interesna skupina tista, ki je največja grožnja, ne vem, za stabilnost javnih financ? Seveda ni. Neka druga starostna skupina je to in marsikatera druga interesna skupina je taka. Skratka, mislim, da se tukaj breme – ne samo te krize, ampak sploh v tej družbi – ne deli enakomerno in enakopravno. Da se nekaterim, za katere verjamemo, da so sposobnejši, nalaga mnogo več, kot bi jim bilo treba. Bojim se, da nas bodo tudi glede te svoje sposobnosti razočarali, ker če bomo na začetku ljudem naložili preveč, težko verjamem, da bodo zmogli korak do konca.

Za konec bi še rekel, da se najbrž tudi tem sivim lisam in črni ekonomiji ne bo dalo s tem zakonom izogniti, zato ker še vedno obstajajo posredovalnice dela, ki že sedaj opravljajo svoje delo, te agencijske s tem lizingom delovne sile. Za njih, si domišljam, da je ta zakon še najboljši. Pometel bo z njihovo konkurenco, skratka, pustim jim bo odprta vrata. Interes

gospodarstva za zelo fleksibilno delovno silo bo še večji, ker te iz malega dela ne bo več toliko, ne bodo je smeli več toliko izkoriščati. Se pravi, bodo izkoriščali tisto, ki jo bodo še vedno smeli – te agencijske delavce. In ne verjamem, da smo tudi za naš dober občutek, da smo socialna država, ki pravično skrbi za tuje, začasne in podobne delavce, storili veliko, da s tem zakonom skratka ne bomo storili nič v pravo smer. Jaz ga še vedno, tako kot že v prvi in drugi obravnavi, nisem mogel potrditi, ga tudi zdaj ne bom mogel. Po tihem si želim, da glede vsega, kar trdite na strokovni podlagi, imate prav, ker če nimate, se mi zdi, da se bomo odrekli ne samo socialnemu korektivu, ampak enemu delu naše zakonodaje, ki je celim generacijam 20 let pomagal krepiti notranjo generacijsko solidarnost, ustvarjati samozavest, pomagal je ekonomsko se osamosvajati in skratka bil, lahko da unikum v svetu, ampak verjamem, da dober unikum, ki je pripomogel k vitalnosti te družbe. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa dr. Andreja Črnak Meglič. (Je ni.) Gospa Cvetka Zalokar Oražem. Gospod Marijan Pojbič.
Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, gospod minister!

Torej, uvodoma moram povedati, da v Slovenski demokratični stranki tega predloga zakona ne bomo podprli v nobenem primeru. Prepričani smo, ne samo da je slabo pripravljen, je popolnoma nedodelan, strpa tri pomembne skupine ljudi v isti lonci, torej govorim o upokojevcih, govorim o študentih in govorim o brezposelnih. Ker je ta zmešnjava znotraj enega lonca tako različna, je potem izjemno izjemno težko iz tega narediti nekaj užitnega. Da tako razmišljam in da v Slovenski demokratični stranki tako razmišljamo, je cel kup pomembnih razlogov.

Prvič, sindikati so nas vseskozi opozarjali, da je ta zakon nesprejemljiv za njih in za zaposlene. Veste, da je ta zakon uveljavljen samo v Avstriji in Nemčiji. Ker smo gostovali tukaj v Sloveniji tudi te predstavnike, so nam zelo jasno povedali, da ta zakonodaja v Nemčiji in Avstriji ni bila dobro sprejeta in jo želijo na vsak način spraviti iz svojega pravnega reda. Po

uveljavitvi tega zakona se je pojavilo toliko odprtih vprašanj in netočnih podatkov, tako da je izjemno težko oceniti, ali je ta zakon sploh sprejemljiv za katerokoli družbo. Slovenska družba pa je tudi specifična in bi se zelo težko navezali na vso to razvito demokracijo, kot jo imajo v Nemčiji in Avstriji. Tisto, kar oni zavračajo, poskušamo mi tukaj pri nas uveljavljati. To se mi zdi, da je popolnoma skregano z vsako življenjsko logiko. Torej, zakon o malem delu pušča izjemno izjemno veliko odprtih vprašanj. To, kar je bilo zadnjič, ko sem govoril, sem prebral tisto, kar mislijo sindikati, in mislim, da je povedanega ogromno; ogromno argumentov, zakaj ta zakon ni dober za nikogar. Ni dober za nikogar! Dobili smo tudi odprto pismo študentske organizacije. Mislim, da bi bilo prav, da si ga vsak izmed poslancev in poslancev v Državnem zboru prebere, zato ker je navedenih izjemno veliko argumentov, ki govorijo ravno nasprotno tistemu, o čemer govori gospod minister. In bom nekaj od tega, kar so napisali študentke in študenti, prebral. In je prav, da slišimo vsi tisti, ki niste prebrali tudi tega odprtega pisma. In sicer, citiram, "dokaz za zadnjo trditev je izjava ministra gospoda Svetlika, ki jo je dal 29. septembra 2010 za Dobro jutro. Študentje bodo lahko delo opravljali praktično v enakem obsegu, vendar bodo imeli bistveno več pravic. Omejitve za študente in dijake same po sebi zmanjšuje obseg, omejitve za podjetja in organizacije pa bodo malo delo omejile na manj kot četrtino sedanjega obsega, saj prav največje koristnike tovrstnih oblik dela rigorozno omejujejo." Potem nadaljevanje, ki se mi zdi pa najbolj pomembno: "Bistveno več pravic po gospodu Svetliku ali zakonu o malem delu uporabnikom".

Zdaj pa poglejte, česa ne prinaša ta zakon. Ne prinaša povrnjenih stroškov prevoza, ne prinaša plačane malice, ne prinaša plačanega dopusta, ne prinaša regresa za dopust, ne prinaša denarnega nadomestila v času bolezni, ne prinaša odpovednega roka, ne prinaša odpravnine, ne prinaša denarnega nadomestila v času nege otroka, ne prinaša denarnega nadomestila za starševstvo ob rojstvu otroka, ne prinaša dostojnega plačila, ne prinaša dostojne zaposlitve, ne prinaša pokojnin, ne prinaša socialne varnosti. Za eno opravljeno delovno uro se bo malemu delavcu priznalo

40 minut za pokojninsko varnost; torej se bo z eno opravljeno delovno uro priznalo 40 minut za pokojninsko dobo. Mali delavec bo tako moral opraviti 1,5 ure malega dela, da bo imel priznano eno uro pokojninske dobe. Delavec, ki bi želel z malim delom doseči 15 let pokojninske dobe, kar je minimum za pridobitev pravice do starostne pokojnine, bi moral malo delo v polnem obsegu ur, 720 ur letno, opravljati celih 65 let. Dijak ali študent bo moral za eno leto priznane pokojninske dobe v povprečju delati pet let in osem mesecev. Malim delavcem pa po zadnjih spremembah malo delo prinaša celih 0 evrov pokojnine, malim delavcem se vplačani prispevki za pokojninsko zavarovanje namreč ne bodo upoštevali. 23. člen zakona o malem delu - pravice, ki izhajajo iz prispevkov za socialno varnost, drugi odstavek, "dohodek za opravljeno malo delo se ne glede na plačane prispevke ne šteje za izračun pokojninske osnove. Plačilo prispevka za primer starosti, invalidnosti in smrti vključuje tudi zavarovanje za primer smrti in invalidnosti kot posledico poškodbe pri delu in poklicne bolezni". Torej, poglejte, vsaj jaz osebno tako ocenjujem, da vsak izmed poslancev, ki danes tukaj sedi, če je slišal vsaj to, kar sem jaz zdaj prebral, se ne more odločiti tako, da tak zakon podpre. Zato še enkrat povem: ostro nasprotujemo v Slovenski demokratični stranki vsebini tega zakona in ga ne bomo podprli. Jaz sem tudi prepričan – glejte, v Sloveniji imamo že tako ali tako cel kup izjemnih problemov s tem, da delavci v naši državi ne dobijo in jim delodajalci ne plačujejo po pol leta plače, ne dobivajo regresa, delodajalci jim ne plačujejo prispevkov za socialno varnost in tako naprej. Se pravi, tisti ljudje, ki so zdaj na zavodu za zaposlovanje, ki bodo prišli v malo delo, bodo ostali v malem delu, ki jim ne bo nikoli omogočalo, da si bodo lahko zgradili družino zaradi tega, ker bodo delali eno, dve ali pa tri mala dela, nikoli ne bodo imeli možnosti priti do zaposlitve za nedoločen čas, ki omogoča, da si lahko, recimo na banki ali kjerkoli, pridobiš kredit, da si lahko kupiš stanovanje ali hišo ali kakorkoli že, da si zagotoviš osnovne pogoje za življenje. To nikoli ti, ki bodo zaposleni v malem delu, ne bodo imeli omogočeno. In nas blefirati in govoriti na pamet tukaj pred nami ter z neko teorijo poskušati prepričati tiste, ki živimo v praksi in

s svojimi možgani tudi soustvarjamo in ustvarjamo od malega to družbo na tak način, da smo bili zaposleni, da smo poskušali iti skozi vse faze življenje – ne biti celo življenje profesor na FDV-ju ali na katerikoli že fakulteti, ki mu je na eni strani država dala čisto vse na tem svetu, kar je mogoče, in ki nikakor ne more razumeti tistih, ki dobivajo 300, 400, 500 ali pa 600 evrov mesečne plače. Ti tega nimajo zagotovljeno.

Gospod minister, glejte, lahko govorite, kar hočete: malo delo nikomur ne bo zagotavljalo tistega, o čemer sem pred tem govoril. Nikomur! Če pa mislite, da boste na tak način s tem, kar ste tukaj s tem zakonom o malem delu preliščili slovensko javnost in skrili v ozadje manj brezposelnih, potem ste se globoko zmotili. Jaz sem prepričan, da se tega ne bo dalo. In tisti, ki bodo opravljali malo delo, bodo šli z zavoda za zaposlovanje. Je točno povedano; če bodo delali eno, dve ali pa tri mala dela, nimajo kaj iskati več na zavodu za zaposlovanje in ne bodo več vodeni kot brezposelne osebe. Vendar jim vsa ta tri mala dela ne bodo omogočila normalnega preživetja.

Glejte, gospod minister, jaz imam pravico povedati svoje mnenje, vi ste pa gospod minister, da boste potem replicirali na tisto, kar sem povedal narobe. In če me boste prepričali, da je vse, o čemer sem zdaj govoril, narobe, potem bom mogoče začel razmišljati o tem, da ima ta zakon res dobre namene, ampak podprl pa ga nikoli ne bom, ker točno vem, kakšne bodo posledice, zdaj v tem trenutku se tega zavedam.

V ta zakon ste strpali tudi študente iz razloga, da bi poskušali reševati to problematiko v zvezi s študentskim delom. Vsi v tej družbi, skupaj s študenti, ki sedijo tukaj na balkonu, se zavedamo, da je pri študentskem delu bilo takšnih in drugačnih manipulacij in tako naprej. Vendar je to v takšnem majhnem obsegu, če gledamo celotno slovensko ekonomijo, da ni možno na podlagi tega iskati rešitve skozi zakon o malem delu, da bi preprečili študentsko delo, takšno kot je bilo do zdaj. Ni možno.

Mislím, da bi morali študentsko delo reševati v svojem zakonu ali pa bi obstoječega lahko samo z manjšimi korekturami popravili, bi ga brez problema lahko popravili in bi lahko rešili tiste anomalije, ki so se dogajale pri študentskem

delu. Da pa bi sploh lahko omejevali študentsko delo, bi bilo pa najprej in ključno, da pride zakon o štipendiranju v parlament in da je sprejet. Ko bi Vlada to naredila, bi bil to šele prvi pogoj, da bi s tem lahko omogočili tistim študentom, ki zdaj ne morejo študirati. Bil bi prvi pogoj, da bi se potem lahko pogovarjali o rešitvah in problemih, kot so anomalije pri študentskem delu. Šele takrat! Zakon o študentskem delu še ni v parlamentu, torej je tudi vprašanje, kdaj bo.

Govori se – že dve leti ste na oblasti, dve leti, in nihče ne more reči, da niste imeli dovolj časa pripraviti vso to ustrezno tematiko, nimate problema, ko gre za omejevanje oziroma zamrzovanje pokojnin – tu nimate nobenega problema, tu ste zelo aktivni. Ko gre za zamrzovanje socialnih transferov – prav tako, ko gledate na drugi strani, da imamo 100 tisoč in več brezposelnih – se ničesar ne naredi, ničesar! Vseskozi imamo blizu 100 tisoč brezposelnih. Ničesar! Zadnjič sem govoril o problemu slamnatih podjetij, tudi včeraj. Absurd, to področje, ki je še kako pomembno za tiste, ki so najbolj ranljivi, in to so delavci – kdo je v tej družbi bolj ranljiv, mi poslanci ali vi gospod minister?! Mi nismo ranljivi, ranljivi pa so tisti, ki imajo 400, 500, 600 in tako naprej osebnih prejemkov. Tisti pa so ranljivi. In na tiste bi se morali osredotočiti in osredotočiti tudi to gospodarstvo in to državo peljati v smer, da bi zagotavljali odpiranje novih delovnih mest, da ne bi bilo treba zamrzniti pokojnin. Ne bi bilo treba! Če bi teh 100 tisoč brezposelnih bilo toliko, kot jih je bilo v prejšnjem mandatu, ko jih je bilo samo 59 tisoč, pa še to je velikanska številka. Če bi vsi tisti ljudje plačevali prispevke v vse tri blagajne, teh problemov danes tukaj ne bi bilo! Ampak ta vlada se je osredotočila samo na to, kako bo nekje nekemu nekaj rezala, na drugi strani pa čisto nič naredila v kontekstu, da bi začela pripravljati ustrezno podlago za to, da bi gospodarstvo zaživelo, da bi gospodarstveniki lahko prišli do kreditov in tako naprej. Še vedno se velika večina malih, srednjih podjetij srečuje z likvidnostni težavami. Kaj je storila tukaj Vlada?! Dolžna je tukaj nekaj storiti, saj so vse banke v večinski državni lasti! In noben me v tej državi me ne bo nikoli prepričal, da tukaj ni možno storiti ničesar! Ampak, dokler se osredotočimo samo na to, o čemer danes

tukaj govorim, da je treba komu nekaj rezati, tako dolgo, verjemite mi, ta država nima neke primerne prihodnosti.

Tudi ko govorimo o zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – delo do 65. leta, na drugi strani pa imamo celo armado študentov, armado tistih, ki so končali, ki so torej visoko izobraženi, ki bi že zdavnaj morali imeti pogoje za to, da se lahko kje zaposlijo, da se lahko organizirajo, da lahko načrtujejo svoje družine in tako naprej. Oni pa so na zavodu za zaposlovanje. Govorim o tistih, ki so študij končali, se opravičujem, če sem rekel "študentje". Ampak vsi tisti, ki me poslušajo, bodite brez skrbi, gospod minister, da razumejo, o čem govorim. Nič ni hudega, če me na malenkostih popravljate, bistvo je, da je vsebina, o kateri govorim, še kako pomembna. In glede te vsebine se je v Državnem zboru še kako treba pogovarjati.

Iz zaradi vseh teh problemov, ki sem jih naštel, je ta zakon absurden. Ta zakon je absurden, in tisti, ki bodo opravljali malo delo, še enkrat ponovim: ne bodo dobili dopusta, ne bodo dobili prevoznih stroškov, ne bodo dobili regresa, ne bodo dobili malice. Ne bodo dobili! Povejte, če bodo dobili! Ne bodo dobili! Seveda, gospod minister, ne bodo dobili! Ampak tisti ljudje, ki zaslužijo 400, 500 ali 600 evrov, veste, kako je bilo za njih pomembno, ko so dobili te dodatke, da so sploh lahko iz meseca v mesec preživeli?! Veste, kako je to pomembno, ker vsak evro, vsakih 5 evrov za njih pomeni več, kot si mi tu vsi skupaj predstavljamo. Jaz poznam ogromno takih ljudi, ker prihajam iz okolja, kjer ljudje ne živijo ravno tako bogato kot večina v Ljubljani, kjer je standard za 30 % višji kot v ostalih okoljih.

In kaj je ta vlada naredila na tem področju, da bi se država skladno razvijala? Spet kompletna centralizacija! Vse izključno samo Ljubljana – zakon o glavnem mestu in tako naprej in tako naprej, da ne govorim. Namesto da bi se ta denar razporedil na celotno državo, da bi poskušali tiste dele naše države, ki zaostajajo za razvitim delom, pripeljati do neke iste točke. In tako naprej in tako naprej. Pri tem zakonu in pri vseh teh zakonih, ki prihajajo v zadnjem času v Državni zbor, se vsa ta vprašanja odpirajo. Enostavno ni možno kot "fijakarski konj" gledati samo ene vsebine, le ozek del cele te

zgodbe v državi. Zgodba, o kateri zdaj govorim, je še kako vezana na vse to, kar sem zdaj navedel. Še kako je vezana, pomembno! In to dolgoročno! Ta zakon bo začel veljati leta 2012, ko bodo že praktično priprave tekle za naslednji mandat, in posledice tega zakona bodo zapadle - komu? Naslednji vladi! Ja, gospod minister, verjemite mi, vi te vlade več ne boste dobili nikoli, to vam pa zagotavljam. Upam tu trditi, to vam pa povem. Če boste take rešitve sprejemali, kot jih zdaj sprejemate, verjemite mi – bog pomagaj, samo prekriža se še lahko slovenski narod! Verjemite mi.

In še, glejte, gospod minister, to figo, ki jo študentje delijo zunaj, ta figa je namenjena vam. Glejte, gospod minister, delite fige študentom, delite fige upokojujencem, delite fige vsem in vsakomur. In ta figa je namenjena vam. Jaz jo bom z veseljem sprejel od študentov in vam jo bom tudi po zaključku svoje razprave predal, ker se mi zdi, da je prav, da boste videli, kako je lepo, če vi fige delite, da tudi kakšno figo prejmete. Kar pa ni nič tako slabega, ker sem jo sam z veseljem sprejel od študentov.

Dragi prijatelji, torej... / oglašanje v dvorani/ Oprostite, gospa Pečanova, jaz življenje ljudi v tej državi gledam drugače. Zame so vsi prijatelji...

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Pojbič, nobenih dvogovorov, ker vam nisem dal besede za to. Povejte do konca svoje.

MARIJAN POJBIČ: Gospod podpredsednik, potem bi vas pa prosil, da tiste, ki se vmes oglašajo s takimi opazkami, opozorite.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: S tem se strinjam. Nadaljujte, prosim.

MARIJAN POJBIČ: No, s tem bom počasi zaključil svojo razpravo. Še enkrat zelo jasno povem, da v Slovenski demokratični stranki tega zakona ne bomo podprli, ker smo prepričani, da je dolgoročno škodljiv za vse populacije v tej državi, tako za upokojujence, tako za tiste, ki so v zakonu navedeni, torej za brezposelne, in prav tako za študente. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Brulc, proceduralno.

MIRKO BRULC: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, jaz vas prosim, da opomnite gospoda Pojbiča, da si ne dovoli žalitve ministra, pa ne samo ministra, ampak vseh intelektualcev v tej državi, ki niso vredni, bi rekel, belega kruha zato, ker ne delajo z lopato. Takih žalitev v Državnem zboru ne bi smelo biti. In tu so študentje, ki bodo tudi intelektualni nosilci razvoja tega našega območja.

Mislím, da je bilo izrečeno veliko primitivnih in negativnih opazk in da ste dolžni gospoda Pojbiča prekiniti in opozoriti na napake. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Hvala lepa za opozorilo.

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Gospod Pojbič, to, kar ste prej prebrali in kar ste utemeljevali, je čista neumnost. Vprašajte se, kaj danes študentsko delo študentom daje od tega, kar ste vi hoteli, da bi malo delo dajalo. Nič! Malo delo pa daje nekaj več od tega, kar daje danes študentsko delo.

Ko trdim, da imajo posamezne skupine drugačen status že urejen, tudi študentje: imajo subvencioniran prevoz na delo, imajo bone za prehrano, itd. To je tisto, kar morate razumeti, ko primerjate sedaj te statuse med seboj, pa očitno ne razumete.

Drugič. Ko se sprašujete, prej sem rekel, komu koristi zakon o malem delu. Lahko se vprašamo tudi, komu škodi. Jaz trdim, da nobeni od teh skupin ne škodi, kvečjemu kaj dodaja. Škodi pa dvema – agencijam, ki danes za profit posredujejo malo delo in vlagajo te profite vsepovsod, samo za namen študentskega standarda ne, in morda tudi študentskim funkcionarjem, ki bodo imeli težji dostop do teh sredstev, ker bo bolj transparenten kot danes. To je tisto, kar zakon prinaša in kjer vi lahko neko škodo zares vidite.

Še nekaj. Ko govorimo o solidarnosti: veliko vas je omenjalo medgeneracijsko solidarnost. Tri skupine: mladi, srednja generacija, stari se znajdejo znotraj malega

dela. Ali ni to najboljši izraz medgeneracijske solidarnosti? Vi jih pa želite potisniti vsakega v svoj kot! Tak način razmišljanja nas v smer v medgeneracijske solidarnosti sigurno ne vodi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavkama!

Jaz se opravičujem, ker sem zaradi nekaterih drugih obveznosti zamudila dobršen del razprave, zato bom reagirala na pismo Študentske organizacije Slovenije, ki ga je včeraj Študentska organizacija poslala. Moram reči, da vidim gospo Katjo Šobo kot izvrstno političarko, ki zna zamegljevati dejstva.

Namreč, kolikokrat smo se že povedali nekatere stvari v tej dvorani, da je razlika med delovnim razmerjem in med fleksibilnejšimi oblikami dela, kamor sodi tudi malo delo, zato je tretji odstavek, v katerem je navedeno, česa vse ne prinaša malo delo, utemeljen na pravicah, ki jih prinaša delovno razmerje. To je zame nesramna manipulacija, nevredna študentov, ki bi kot intelektualci vendarle morali znati sprejeti dejstvo, da se primerja med seboj primerljivo. Če bi šla po teh elementih, kaj pa tako opevano študentsko delo, ki je sedaj postalo tako zelo pomembno, prinaša. Ali tudi takšna stvar, ki jo je mogoče povezati v tem odstavku, izhaja iz študentskega dela samega po sebi? Ali, recimo, prinaša boleznino, ali prinaša plačane malice, ali prinaša študentsko delo povrnitev potni stroškov itd.? Tako da kar trditi nekaj in nekaj primerjati brez osnovnih parametrov primerljivosti, je pa nemogoče. Mislím, da ni mogoče zblížati tudi stališč takrat, ker govorimo o socialnem dialogu – in jaz dialog razumem tako, da se dve stališči pojasnita in poskušata ugotoviti, kaj imata ti dve stališči skupnega in v čem se razlikujeta. Če je pa v temelju stvar tako razprta, da ni mogoče stališč zblížati, pa vidim – jaz ne razumem Študentske organizacije, da se oglašá s takimi stališči na koncu in pričakuje od mene, da bom stališča Študentske organizacije sprejela. Ne morem jih sprejeti zaradi tega,

ker še enkrat poudarjam: Študentska organizacija ne izhaja iz tega, kaj je malo delo po definiciji in kaj je delovno razmerje, ki je, mimogrede, lahko za nedoločen čas, za polni delovni čas ali za krajši delovni čas in še kakšne druge kategorije dela bi lahko zaznavali, ampak o tem sedaj ne bom govorila.

Jaz ne vidim možnosti, da bi dosegli dogovor ali soglasje tudi ob tem, če študentje vidijo brezposelne in upokoјence kot svoje nasprotnike, kot tiste, s katerimi ne želijo imeti pri obravnavi in pri dostopu do malega dela nič skupnega, zaradi tega ker ena stvar jim je pa vsem skupna: ta, da imajo upokoјenci pokojnine, da imajo brezposelni nadomestilo za čas brezposelnosti in da bodo imeli študentje, da jih imajo, štípendije in da bo z novim zakonom število upravičencev za štípendije bistveno poraslo. Argument, da zakon o štípendiranju ni še na naših klopeh, je pa treba pogledati, kdaj bo zakon o malem delu začel veljati, in vnaprej demonizirati že, da je vprašanje, ali bo štípendij dejansko več ali jih ne bo. To so pa vendarle stvari, ki morajo biti usklajene tudi s proračunskimi dokumenti – z vsem tistim, kar je za normalno kandidiranje na pravice iz javnih sredstev; kako to teče, pa mislim, da smo do sedaj že ugotovili.

Tisto, kar bi še na koncu rada dodala, je pa samo to, da ni mogoče reči, da je malo delo idealna rešitev. Tega nihče ne trdi. Ampak če so tudi nemške izkušnje take, na katere se nekateri sklicujejo, da 7 % zaposlitev iz malega dela postane stalnih zaposlitev, torej 7 % pri tem, da nemški zakon nima nekaterih omejitev, ki jih pa naš zakon ima, potem bi vendarle pričakovala, da bi skušali v teh zakonskih rešitvah videti tudi kakšno prednost, ne samo slabosti.

Jaz v predlaganem zakonu vidim izboljšave – in pogovarjala sem se, ne bom sedaj povedala s koliko študenti, ampak oprostite, da ne priznamo tega, da je študentsko delo bilo za vrsto študentov posebna oblika neenakega obravnavanja pri delu in da tudi opravljeno študentsko delo ni peljalo v zaposlitev, je pa dejstvo. Dajte se pogovarjati s skupinami ljudmi, skupina 30-letnikov se je pogovarjala in dva od 30-letnikov sta imela samo dve leti dela. So se pa vsi preživljali, ampak to s študentskim delom. Na kakšen način, pa verjetno

študentje in vsi tisti, ki so s študentskim delom imeli opraviti, vedo več, kot vem jaz, ki se mi je ta čas že davno davno umaknil.

Pričakovala bi torej, da bi skušali razumeti, zakaj nekatere stvari so tako postavljene, kot so, in kaj je v resnici kdo s tem obljubljal in česa ni obljubljal, ampak so nekateri skušali videti kot obljubljeno. Jaz ministra Svetlika nikoli nisem slišala obljubljati tistega, kar je napisano v tretjem odstavku, vsaj v prvih vrsticah, in mu zaradi tega očitati zavajanje. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAJAVORA: Besedo ima gospod Andrej Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav! Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, gospod minister s sodelavkama, kolegice in kolegi!

Žal tega zakona danes oziroma takrat, ko bomo glasovali, ne bom mogel podpreti. Pravim žal, saj vsebuje mnoge zadeve, mnoge rešitve, ki so pozitivne, skuša regulirati – ali ustrezno ali ne, vidimo več pripomb – študentsko delo, odpira možnost tudi upokoјencem. Problem pa so brezposelni. To je dilema, ki je res stvarna dilema in se danes tudi v Nemčiji, ko se nanjo sklicujemo, sprašujejo, ali je več pozitivnega s tem zakonom ali ne. Tudi razmišljajo, da bi ta zakon uredili drugače. Vprašanje brezposelnih, pa ne samo vprašanje večjih omejitev, ki nam jih prinaša predlog zakona, ampak tudi druge dileme, ali se ta institut napotnic malega dela ne zlorablja tudi pri njih. 7 % vključitev je lahko veliko ali malo, ob tem pa je treba še vprašati, govorim o Nemčiji, koliko pa bi v celotnem fondu malega dela, lahko bi bilo po drugi strani rednih zaposlitev. Bi jih bilo, če bi imeli, to vedno trdim, drugačno davčno ureditev. Malo delo bi morali biti po najvišji stopnji obdavčeno. Izjemoma pa študentsko delo, ker če bi tudi študentsko delo tako obdavčili, bi bilo popolnoma nekonkurenčno in študentje ne bi mogli več delati. Sem pa za to, da se študentsko delo omeji po urah in po drugih zadevah, tudi je vprašanje glede servisov in prilivov provizij. To je drugo. Študentsko delo bi lahko dopustili v določenem manjšem obsegu, kar je koristno, seveda pa bi ga morali drugače regulirati.

Sicer pa bi morali malo delo obdavčiti veliko bolj kot redno zaposlitev za nedoločen čas, to se pravi primerjalno gledano, ura prispevkov in davkov za zaposlitev za nedoločen čas bi morala biti stimulatívna. Delodajalec, ki je pripravljen delavca zaposliti za nedoločen čas – to ni danes enostavno. To je velik poslovni rizik. Noben delodajalec danes ne ve zagotovo oziroma zelo redki so ti, ki vedo, kaj bo naslednje leto, kakšne bodo razmere, kaj nam bodo še zagodli kakšni bančni sektorji in svetovni. Skratka, ni odvisen samo od sebe, ampak od okoliščin. Zato bi tega delodajalca morali nagraditi tako, da je to delo manj obdavčeno, stimulirati ga, da bo zaposloval. Zdaj pa smo pri tem, da se mu splača, če gledamo preračunano na uro dela, splača se mu najeti delavca za malo delo, ga po 60-ih urah, kot je mesečni fond, odpustiti in spet z zavoda potegniti novega delavca. Sigurno se mu splača. In žal je tako, da delodajalci ne bodo gledali na neke moralne imperitive, da je lepo imeti čim več delavcev s pogodbami za nedoločen čas ali vsaj za določen čas. Gledal bo po poslovni logiki: vključil bo tega, katerega bo manj plačal, to je logično. Ni pa logično, na primer, da se bom po Ljubljani z rent-a-carjem ceneje kot z mestnim prevozom. Tukaj je pa nekaj narobe v sistemu. Občasna, začasna dela so cenejša kot redna zaposlitev. To rent-a-car-vozi lo je bodisi ukradeno ali pa je vsaj bencin ukraden – nekaj je narobe. Stimulirajmo vključevanje delavcev za določen čas oziroma za nedoločen čas, občasna, začasna dela pa bi morala biti izjema; izjema, ki se jo bodo delodajalci tudi ob večji obdavčitvi posluževali, ker bodo enostavno rabili delavca za 3 dni, morda za en teden in te izjemne primere bodo tudi ustrezno plačali. Kajti ta delavec, ki je jutri odpuščen, je v breme družbi. Nekdo mora za njega skrbeti. In naj ta delodajalec tudi za to nekaj prispeva. Bo na plečih zavoda ali centra za socialno delo. Tukaj imamo pa sprevrženo razmerje. Občasna, začasna dela so davčno stimulirana, davčno stimulirana.

Kot kaže, res sledimo interesom kapitala, navodilom OECD-ja. Saj vemo, zakaj je do tega prišlo. OECD nam je to priporočal, OECD celo v številkah določa, koliko naj bi, in očitno je naša vlada zelo lojalna do teh centrov, morda tudi kakšen

pomemben vladni predstavnik išče v službo tej organizaciji.

Mi danes govorimo o vključevanju delavcev v zaposlitev. Vemo, da je to težek problem. Kako ga rešiti, da bo dobro za delavce, in kako ga rešiti, da bo dobro za delodajalce? Ta rešitev je eldorado za delodajalce. Imel bo na razpolago študenta za neka dela, kjer je pomembna mladost, spretnost, bistrost, hitrost. Če bo potreba, bo najel bivšega knjigovodjo, upokojenca, ki je še v formi pa še ne potrebuje dvojna očala, da bo potrpežljivo delal v njegovi firmi, ali pa bo z zavoda potegnil varilca, po šestdesetih urah ga bo pa odslovil. Morda ga bo tudi sprejel v delovno razmerje, upajmo, bojim pa se, da bo teh napotnic vedno več. Poleg tega pa se ne bo dalo nadzorovati – to sem že zadnjič omenil. Nadzor, seveda, se strinjam, v nobeni ureditvi – tudi pogodbe o delu, podjemne pogodbe in druge pogodbe se lahko izrabljajo. Tu so odhodi. Vendar, ko bo prišel inšpektor v firmo, vprašal, kdo je pa ta delavec, bo videl, da ima papirje, da ima pogodbo, drugi ima pogodbo o malem delu, nikjer in nikoli pa ne bo mogel preveriti, koliko dejansko teh ur on opravi v tej firmi. Če bi bilo obratno, če bi bilo to delo prepovedano za brezposelne, je ta nadzor lažji, o tem sem pa prepričan. Tudi bo težko, tudi se bo zlorabljalo, ampak bo vedel, da ta delavec tu ne sme biti. Če bo pa on dobil napotnico, delodajalec mu jo bo pravilno izpolnjeno pokazal... Kdaj ste prišli na delo? Da včeraj? Ne vemo, morda bo že cel mesec tam delal. To se bo pa veliko težje nadzorovalo.

Zato pravim, za brezposelne ta ureditev ni dobra, ni koristna in v interesu teh tudi zato ne bom glasoval za ta zakon.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Dovolite mi, da najprej predstavim stališče poslanske skupine, saj sem v času, ki je bil temu namenjen, bil vključen v mednarodne obveznosti Državnega zbora in mi to takrat ni uspelo.

Torej pred dvema dnevoma smo tukaj v Državnem zboru obravnavali Predlog zakona o invalidskem in pokojninskem

zavarovanju. Kot del problema je bilo izpostavljeno tudi dvoje področij, ki se neposredno dotikata tudi zakona o malem delu, ki ga danes sprejemamo v tretjem branju. Pokojninsko blagajno polni premajhno število ljudi in del tega manjka so mladi, ki prepozno vstopajo v delovno razmerje ali delajo v oblikah, od katerih se ne plačujejo prispevki v zdravstveno in pokojninsko blagajno.

Študentsko delo je v veliki meri tisto, ki mlado populacijo zadržuje izven delovnih razmerij, in to ne le ker bi sami tako želeli, ampak ker je ta oblika dela za delodajalce najugodnejša in jo zato uporabljajo v največji možni meri, tudi na račun tega, da bi lahko namesto študentov zaposlili delavce v redno delovno razmerje. Od študentskega dela se prav tako ne plačujejo prispevki v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Ob tem pa želimo poudariti, da se strinjamo z opozorili dijakov in študentov, da je študentsko delo tudi vir zaslužka za izboljšanje socialnega položaja obeh skupin. Zato smo v dosedanji razpravi o zakonu o malem delu jasno zagovarjali stališče, da se pred uveljavitvijo zakona uredi štipendijska politika v zakonu o štipendiranju, saj bi bilo za nas nedopustno, da bi bili iz študija izključeni mladi ljudje zaradi slabega socialnega položaja posameznika oziroma družine.

Hkrati bi opozorili, da študentsko delo predstavlja sicer samo 4 % vseh opravljenih delovnih ur, vendar segmentov zaposlovanja oseb do 30 let predstavlja kar 15 % vseh delovno aktivno mladih. Raziskava iz leta 2010 z naslovom Ekonomski vidiki študentskega dela dokazuje, da študentska populacija ni le nelojalna konkurenca svojim kolegom diplomantom, ampak so nelojalna konkurenca tudi mladi nekvalificirani delovni sili do 30 let starosti. Z zakonom o malem delu zato deloma rešujemo oba dela problema. Zakon ureja plačevanje prispevkov v obe blagajni, pri tem da bo malo delo še naprej ohranilo svoj fleksibilni značaj in ugodnosti za delodajalca, saj bo njegova obremenitev 29,5 %, kar je manj od obremenitve rednega delovnega razmerja in drugih oblik pogodb. Ob tem zakon vzpostavlja omejitve glede količine opravljenega malega dela za delojemalca kot tudi za delodajalca in na ta način delno omejujejo količino malega dela in sili

delodajalce, da bodo potrebe po delavcih v večji meri pokrivali z rednimi delovnimi razmerji. Pri tem pa je treba ponovno poudariti, da možnost dela študentom ne bo odvzeta, večina jih že sedaj dela, pa manj kot pa so z novim zakonom postavljene omejitve. Je pa prednost nove ureditve v tem, da se bo študentom izvajanje malega dela štelo v pokojninsko dobo, kar je glede na predlagano podaljševanje delovne dobe primerna rešitev in tudi v skladu z normo, da vsako delo šteje.

V Poslanskem klubu LDS se strinjamo s tem, da bodo malo delo lahko opravljale različne skupine ljudi, študenti, brezposelni in upokojnenci ter da bodo imeli enakopraven dostop do krajših zaposlitev, s čimer si bodo lahko izboljšali svoj materialni položaj. Skupno obravnavo vseh treh skupin razumemo kot uveljavitev načela solidarnosti med različnimi generacijami in različnimi interesnimi skupinami. Cilj novega zakona je tudi zmanjševanje dela na črno in krčenje sive ekonomije. Pri tem pa v Poslanskem klubu LDS želimo znova poudariti, da gre v našem primeru malega dela za bistveno razliko v primerjavi z nekaterimi drugimi državami. Namreč, vse tri skupine, ki bodo lahko opravljale malo delo, svoje socialne pravice že črpajo iz drugih virov in jim je to samo drugotni, dodatni vir zaslužka. To in še nekatere druge rešitve v zakonu preprečujejo tako imenovano ujetnost, predvsem brezposelnih, v malo delo, česar se bojijo sindikati.

Poslanski klub LDS podpira predlagane amandmaje koalicije, med drugim tudi spremembo 4. člena, ki delodajalcem, ki ne zaposlujejo nobenega delavca oziroma zaposlujejo samo enega delavca, znižuje število dovoljenih ur malega dela v koledarskem mesecu na 180 ur. V teh primerih gre velikokrat za s. p. ali druge oblike, v kateri si lastnik plačuje minimalne prispevke na svoj dohodek, večino dela pa opravljajo študenti. V 42. členu natančneje določamo obveznost Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da letno poročilo o izvrševanju in učinkih zakona o malem delu da v obravnavo Ekonomsko-socialnem svetu in Svetu Vlade Republike Slovenije za študentska vprašanja. Tako bodo vsi deležniki informirani, kaj se na tem področju dogaja, in bodo lahko povedali svoje pripombe ter predlagali izboljšave.

Naj na koncu rečemo, da je bilo med obravnavo Zakona o malem delu veliko opozoril, pripomb in različnih mnenj na odboru in tudi tukaj v Državnem zboru v drugi obravnavi, in zato pričakujemo tudi sprejem teh dveh amandmajev v tretji obravnavi, ker je prav gotovo prišlo do izboljšanja besedila samega zakona. Zelo smo pa pozorni tudi na določilo, ki uvaja za spremljanje delovanja zakona v praksi ter morebitne popravke strokovno komisijo, ki bo natančno spremljala to, kaj bodo posledice tega zakona. In želimo si in upamo in to bomo tudi zahtevali, da se anomalije, ki bi se dejansko pokazale v sami implementaciji zakona, odpravile; da bi vsi tisti strahovi, ki so bili izrečeni in ki bi se lahko – mi upamo, da tega ne bo oziroma v čim manjši meri –, če bi se pa to pokazalo, pa bomo s spremembami zakona fleksibilno in hitro odreagirali.

Če pa sedaj nadaljujem še nekaj mojih misli. Torej, eno izmed zelo pomembnih sestavin ciljev tega zakona je medgeneracijska solidarnost. In tukaj je treba jasno povedati, da bodo brezposelni, ki bodo vključeni v malo delo, in da bodo upokojenci, ki bodo vključeni v malo delo, del pristojbin in prispevkov, ki se bodo plačali iz malega dela, namenjali za podporne programe šolajočim. Tako bodo sredstva namenjena za izgradnjo dijaških in študentskih domov, tako bodo sredstva namenjena za štipendiranje. Torej, za doseganje tistih ciljev, da nihče ne more biti izključen iz procesa izobraževanja, če bo izhajal iz slabšega socialnega položaja. To se nam zdi eno izmed temeljnih sporočil tudi tega zakona, kajti velikokrat se srečujemo z vprašanji, ki so povezana z vsemi generacijami, v slovenski družbi pa velikokrat govorimo o solidarnosti, ko pa jo je treba na konkretni ravni tudi vpeljati, postavljamo določene omejitve za posamezno družbeno skupino.

Drugo pomembno vprašanje je, da uveljavljanje zakona zamikamo z razlogom, da ne želimo ogroziti socialnega statusa študentov, če ne bomo sprejeli natančne štipendijske politike, ki bo zagotavljala vstop v študijske procese vsem, ki si to želijo. To je izredno pomembno sporočilo, ki ga izpostavljamo ob sprejemanju zakona o malem delu.

Nadalje se mi zdi zelo pomembno opozoriti, da je ta zakon treba gledati v

kontekstu tudi drugih zakonov. Ni ga moč izvzeti pa ne videti celotne sistemske strukture. Da ne govorim o zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Je pa treba v kontekstu tega zakona tudi zato, ker je cilj tega zakona zmanjšanje sive ekonomije, videti tudi predlog zakona, ki ga je ministrstvo že predstavilo javnosti. To pa je, da se zmanjšuje delo na črno, torej preprečuje in zmanjšuje obseg dela na črno in sive ekonomije, ki prav tako sledi vsem ciljem izboljšanja javnofinančne podobe tako v zdravstveni kot socialni blagajni, ter cilj, da se omogoči vsem, ki želijo vstopiti na trg delovne sile s pogodbami za določen oziroma z željo s pogodbami za nedoločen čas.

Tako da smo v okviru poslanske skupine temu vprašanju namenili veliko pozornosti. Pravzaprav smo se večkrat srečali z vsemi zainteresiranimi skupinami, ki so participirale svoje pripombe k temu zakonu. Moje mnenje je, da smo z amandmaji za izboljšanje tega zakona prišli do zelo korektnih rešitev. Seveda si želim, da bo implementacija zakona čim boljša in v tej smeri v okviru ciljev, ki jih ta zakon prinaša.

V poslanski skupini bomo ta zakon podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, predsedujoči.

O nevarnostih in posledicah sprejetja takšnega zakona sem že nekaj povedal v stališču poslanske skupine. Bi pa opozoril še na nekatere stvari, ki so jih posredovali kar razumni ljudje. Namreč nevarnost, da trenutne situacije ta zakon prav gotovo ne bo popravil, to je situacije 100 tisoč nezaposlenih, pač pa le poslabšal.

Trenutno predstavlja zaposlitev delavca normalen način odnosa med delodajalcem in delavcem, ob uveljavitvi zakona o malem delu pa delodajalcu dejansko več ne bo treba zaposlovati delavca za določen ali nedoločen čas, ampak se bo raje poslužil mehanizma zaposlovanja po tem zakonu. Se pravi, iz celega bazena brezposelnih, upokojencev in tudi ne nazadnje tujcev iz EU bo zaposloval. Delavci, ki sedaj opravljajo dela, za katera ni potrebna

8-urna prisotnost 5 dni v tednu, bi v kratkem verjetno dobili ponujene sporazumne odpovedi. Če jih bodo podpisali, jih bodo delodajalci, ki jim bodo obljubili, da jih bodo zaposlili, angažirali iz naslova malega dela, ko bo treba, če pa ne, jim bodo pa izplačali odpravnino in zaprli vsa vrata za nadaljnje zaposlovanje. Pod pritiskom preživetja se bo verjetno marsikateri delavec odločil za sporazumno odpoved zaposlitve, v želji po vsaj majhnem zaslužku in preživetju.

Še ena nevarnost je, Slovenija je vendar članica Evropske unije in zakon o malem delu bo veljal tudi za delavce iz drugih držav Evropske unije, na primer Romunije in Bolgarije, kjer je nižja cena delovne sile in bi jim občasni zaslužek v Sloveniji še kako prav prišel. Dodatno bo Vlada lahko programirano zniževala pokojnine upokojencem, ki so 40 let trdo garali, ponudila pa jim bo dodatni zaslužek iz naslova malega dela, istočasno pa bodo zopet konkurirali delavcem v srednjem življenjskem obdobju. Tako bodo tujci in upokojenci, ki bodo v to primorani zaradi preživetja, sistematično zbijali ceno delovne sile. Posebej pa želim ponovno opozoriti, kot sem danes že enkrat, da bo zakon o malem delu dejansko nastavek in potuha za delo na črno, saj bodo delavci zaposleni za eno uro prek zakona o malem delu in ostali 8 ali 9 ur na črno zaposleni, delodajalec pa bo v primeru obiska inšpekcije imel urejene papirje, in bo rekel: "Ja, saj je zdaj ravno to uro se zaposlil." Tako se namreč danes dogaja pri taksistih, kot smo obveščeni, in še pri marsikomu. Tako bodo delodajalci, kot so na primer gradbinci, ki se danes morda poslužujejo delno rednih delavcev in delno tistih, ki jim plačujejo na črno, dobili možnost, da tudi trenutno zaposlene zaposlijo le za kakšno uro na dan, karikiram – uro na dan, lahko tudi za dve, po zakonu o malem delu, razliko pa izplačujejo popolnoma na črno, brez vsakega strahu po kazni. Verjetno ni težko sešteti takšnih in podobnih dejstev, ki bodo delodajalcu vsiljevala možnost zaposlitve tujcev za nižjo ceno, in upokojencev na robu preživetja, kar bo spravljalo slovenske delavke in delavce v položaj, da bodo morali konkurirati s tujci in upokojenci ter svoje znanje ponujati po bistveno nižji ceni. Končna posledica bo precejšnje povečanje brezposelnosti, zmanjšanje socialnih pravic delavcev in

neprimerno večje izkoriščanje elite delodajalcev. Tako bomo že zdaj alarmantno številko 100 tisoč brezposelnih po vsej verjetnosti v naslednjih letih tudi zaradi tega povečali in bojim se, da bo to res.

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Marijan Križman.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, minister in sodelavke!

Treba je povedati, da imamo v proračunu za drugo leto predvidena sredstva za štipendije, ki se bodo začele izplačevati v drugem letu. V drugem letu govorim zaradi tega, ker šele v letu 2012 stopi v veljavo zakon o malem delu. Nekdo od mojih kolegov s tiste strani je vse povedal, samo tega ni povedal. Potem pa sem razumel, da je še vedno v trajanju drugi volilni krog in sem rekel O. K., tudi to sprejemem. Pljuvanje ministra in tega zakona gre očitno v kontekst nedokončanih volitev. Ampak dejstvo je, da moramo povedati, da je za štipendije poskrbljeno v proračunu. Ne govoriti, da samo zakon o malem delu bo sprejet, vse drugo pa je obstalo in vse druge pravice pridejo kasneje. To ni res in to je treba povedati.

Če zelo na kratko povem, podpiram tudi amandma, ki je tu danes pred nami, o katerem bomo glasovali v torek. In ta amandma govori tudi o tem, da nekdo, ki nima nobenega zaposlenega, bo lahko imel študenta, ki bo pri njem delal, mislim, da 180 ur. Ta amandma modificira vse ostale pravice delodajalcev in študentov pri samem delu.

In samo še nekaj. Bolje kot pisati užaljena pisma, kot smo jih zdaj dobili, in deliti žabe, jaz nimam nič, ali se delijo žabe in zajci, mi je čisto vseeno, je bilo treba sodelovati pri oblikovanju zakona o malem delu, ne pa užaljeno dati glavo v pesek in čakati da bo zakon sprejet in ga potem popljuvati in iskati vse možne variante, kako ga zrušiti. Svetujem, da se pri drugih zadevah sodeluje, ne pa, da se čaka, da se nekaj naredi in potem to ni dobro. Nikoli ne bo nič dobro, če ne bo narejeno skupaj in v sodelovanju s tistimi, ki bodo od tega zakona živeli in tudi nekaj od njega imeli. Zato je

treba pripisati vodstvu Študentske organizacije minus, eno črno piko, ker ni sodelovala in ni poskrbela, da bi vsi študentje bili deležni mogoče še kakšnega popravka v tem zakonu o malem delu.

Po mojem prepričanju pa je dovolj dober in zrel za to, da ga sprejmemo in da vnesemo začetni red tudi na to področje, da študentje študirajo, delavci delajo in da imajo tudi študentje zelo veliko od tega, tako kot je minister povedal, da ne bom ponavljal, ker je nepotrebno. Zdi se mi, da ni prav, da se brez študentov zakon sprejema, vendar to morajo pripisati sebi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav gospodu ministru s sodelavkama. Kolegice in kolegi!

Zakon o malem delu je bil brez dvoma pripravljen z dobrim namenom urediti to področje, ki je bilo do sedaj rezervirano predvsem kot študentsko delo. Težava so bili preveliki zaslužki nekaterih študentskih servisov pa tudi problem je bil razmeroma visok odstotek pravic, ki so jih iz tega uživali znotraj študentske organizacije. Prinaša možnost dodatne zaposlitve in zaslužka upokojujencem, brezposelnim in še naprej tudi študentom, seveda v določenih nižjih urnih postavkah.

Zakon naj bi omogočil povečanje števila štipendij. Verjamem, da bomo to tudi storili in dosegli, ali iz tega naslova ali pa kako drugače, kajti štipendij je premalo in zaradi tega se je tudi študentsko delo razvilo v smer, da ne rečem način življenja, ki je potegnil za seboj tudi daljši študij, ki je zagotovo predolg.

Tudi prispevki, ki naj bi se iz študentskega dela stekali v ustrezne blagajne, so pozitivna zadeva. In to so pozitivne strani zakona. Težava, ki jo imam pri podpori temu zakonu, pa je nekje drugje. Proti so sindikati, in to najbrž zaradi tega, ker se bojijo, da bo zaradi tega manj zaposlitev za nedoločen čas. Študentje vidijo konkurenco v pravici brezposelnih in pa upokojujencev, ki bi konkurirali, lahko rečem, na isti količini možnega dela zunaj delovnih razmerij. Najbrž so to razlogi, da sindikati in

študentje zavračajo ta zakon. Ali imajo prav ali ne, danes ni pomembno, glede na to, kar bom sedaj povedal. Napovedan je referendum. V času finančne in gospodarske krize pa je zelo hudo in žalostno zapraviti, ker tega zakona ne sprejemajo, štiri milijone evrov, kar je po mojem nesprejemljivo. Ker pa bo zakon veljal šele leta 2012, je bolje, da ga ne sprejmemo in poskušamo doseči soglasje s študenti in sindikati, pa potem sprejmemo zakon. Če bo namreč prišlo do referenduma, itak ne bo nič z uresničitvijo še leto dni, hkrati bo nastal še strošek 4 milijonov evrov. Vsi lahko izračunate, koliko štipendij bi samo iz tega naslova lahko podelili prizadetim.

Povedano drugače. To so glavni razlogi, da zakona ne bom podprl, čeprav sem že prej povedal in naštel veliko pozitivnih stvari, ki jih zakon prinaša in verjamem, da bi utegnil prinesiti pozitivne rezultate. Bo pa nastal štirimilijonski minus in nič prej ne bo uveljavljen, kot bi bil, če ga popravimo oziroma če se ponovno usedemo za mizo s prizadetimi in se poskušamo z njimi dogovoriti, da bi dosegli minimalni konsenz. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Meni se včasih zdi, da smo z razmerami v tej državi vsi zelo zadovoljni, kajti kadarkoli se napovedujejo in udeležujejo spremembe, so te spremembe soočene z velikim družbenim uporom. Očitno smo s sedanjim stanjem res zelo zadovoljni.

Ena četrtnina vseh brezposelnih je že danes mladih. Vsako leto v povprečju v Sloveniji naše univerze ustvarijo 17 tisoč 333 diplomantom, od tega jih je vsako leto 9 tisoč novih brezposelnih. To pomeni, da k brigadi 25 tisoč brezposelnih mladih lahko vsako leto dodamo 10 tisoč novih. Ali smo lahko, spoštovane in spoštovani, s to okoliščino, s tem dejanskim stanjem stvari v Sloveniji zadovoljni? Ne, ne moremo biti in zato potrebujemo spremembe. Ali obstaja korelacija med visoko brezposelnostjo mladih in študentskim delom? Da. Prepričan sem, da obstaja. Mladi so ključna strateška surovina. Ključna sestavina te države za recept, kako gospodarsko okrevati, kako prestrukturirati gospodarstvo, kako ustvariti več dodane

vrednosti. Njihova ustvarjalnost, njihovo znanje je tisto, kar ta država mora aktivirati, če se želi premakniti iz sedanje krize. V to trdno verjamem. Naloga naše skupnosti je, da ustvarimo pogoje za to, da bodo mladi prišli do svojih priložnosti, da bodo lahko uresničili svoje talente, da bodo lahko izkušnje, ki so jih pridobili, znanje, ideje in inovativnost dali na razpolago skupnosti. Kot brezposelne osebe tega ne morejo dati. In zato mislim, da so spremembe potrebne. Da ne bom porabil preveč časa, mislim, da je to tisto, kar moramo narediti. Zakon o malem delu bom podprl, ker podpiram spremembe.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Zakonov ne podpiram zato, ker sem za spremembe, ampak zakone podpiram, če so dobri.

Povedal bi sledeče. Znano je, da je naš trg dela zelo tog. To je že ovira za razvoj našega gospodarstva. To vemo. In prav gotovo so potrebne določene modernizacije, kot se temu reče v zadnjem času moderno. Po drugi strani pa je treba priznati, da je ta naš trg dela tudi zelo anarhičen, in sicer vsaj iz dveh razlogov. En razlog je ta, da ni kontrole na trgu dela, sicer obstaja kontrola teoretično zelo dobro, ampak tudi tu se lovijo kurji tatovi tako kot po vsaki drugi zadevi v Sloveniji, ne zadenemo pa v bistvo. Drugo, kar je, določena anarhija je tudi zaradi tega, ker se izkoriščajo študentske napotnice. Toliko anarhije, kot jo je na tem področju, in toliko izkoriščanja, mislim, da nimam dovolj časa, da bi našteval takšne primere, ko morajo tisti, ki so zaposleni, prinesiti študentske napotnice, da so lahko še naprej zaposleni. Tisto so pa dela po neki drugi plati, pa ne bi konkretnih primerov našteval. To so dejstva. To predstavlja nelojalno konkurenco podjetnikom, ki pošteno delajo po zakonodaji, ki imajo zaposlene delavce in jim plačujejo čisto vse prispevke, za pokojninsko zavarovanje in tudi za zdravstveno zavarovanje. Pri študentskem delu pa za študente ali dijake razen tistega plačila, ki ga dobijo, kakršnokoli pač je, ni ničesar drugega. Nimajo ničesar drugega plačano. Pri tem pa imajo delodajalci poceni delovno silo, in to je

nelojalna konkurenca tistim prejšnjim, ki ste jih omenili, ki delajo po zakonu in ki delavcem plačujejo čisto vse, kar je treba. Zato ni nič nenavadnega, če imamo študente z diplomami, recimo, da so diplomirali, ki so stari čez 30 let, pa nimajo niti enega dne delovne dobe, ker so delali prek študentskih servisov, pri tem pa so služili študentski servisi, pardon, lastniki študentskih servisov, zaslužili so tudi delodajalci, ki so jih zaposlili. In ti lastniki študentskih servisov so enormno bogati. Ne bi sedaj našteval, kaj vse so kupovali, firme, hotele in podobno. Pri tem pa se govori, in počasi bom začel verjeti, da je to res, da so tudi študentske demonstracije, ki so bile, ko so uničevali naš parlament, da so potem nekateri dobili to plačano. S tem se je oblatila študentska organizacija in študenti, ki pri tem niso bili nič krivi, da se razumemo. Ti lastniki študentskih servisov so to stisko izkoristili in so s tem denarjem, ki so ga prislužili na lahek način, izkoristili za te stranpote. Pri celi zadevi pa je kriva inšpekcija, ker ne dela, ker ne kontrolira te stranpote z napotnicami in podobno. Tam je glavna krivda. Po teoriji mogoče zadeva "špila", ampak v praksi pa ne.

Ko smo pa pri tem zakonu, bom pa povedal še to, da tudi v teoriji, jaz sem prepričan, da je namen tega zakona dober, ker nekaj je treba narediti in teoretično gre v pravo smer, ampak v praksi, sem pa prepričan, da se bo zgodilo enako. Ne bo kontrole, niti takšne, niti drugačne, potem bo ta modernizacija, ki je bila omenjena, zašla na neka stranska pota. Omejitve, ki so tu predpisane, mene niti toliko ne motijo, ker neke stvari je treba spremeniti. Če pa ne bo nadzora, potem so tudi omejitve, ki so v zakonu napisane, popolnoma brezpredmetne in ne dosežejo tistega svojega namena, in je lahko še kvečjemu slabše. Jaz bi soglašal s tistim, ki je danes v tem prostoru dejal, da se pa teoretično zdaj lahko zgodi, da bomo vsi zaposleni preko malega dela. To je teoretično ekstremen primer, do katerega lahko pride, če ni zadostne kontrole. To so dejstva. Jaz sem tu zato malo skeptičen. In bom rekel tako, gospod minister, ker vi predstavljate ta zakon, to je zakon, ki ga je sprejela Vlada, ampak vi ga predstavljate, če bi vam uspel tudi nadzor nad tem, potem mislim, da bi bilo v redu. Ampak nadzor za vse. To pa izjavljam zato, ker imamo nekaj nedotakljivih

podjetnikov, lastnikov, ki se jim ne sme približati nobena inšpekcija. Če tisti, bom rekel kurji tat, ki ga dobijo ali pa pridejo k njemu, opozori, češ, , tam je pa eden, ki je tisočkrat večji od mene, pravijo, ne govoriti o tem, ker oni so pa nedotakljivi. Inšpektorji že to sami povedo. Če ne bo inšpekcija za vse enaka, da bo zakonodaja veljala za vse enako, potem je ta zakon zapravljena priložnost in se bo naredilo še več anarhije, kot pa jo je sedaj.

Jaz sem zelo vesel, da so nekateri moji kolegi danes govorili o povečanju štipendij. To je dobro. Mi smo tudi podprli ta zakon. Ampak dovolite, da vas spomnim, pred štirimi leti smo v tem prostoru razpravljali o spremembi tega študentskega dela, sicer malce drugače je bil zakon zamišljen. Tam smo predlagali majhno spremembo, da bi tisti denar, ki se steka za študentske servise, za delo študentskih servisov, nekoliko zmanjšali in dali denar za štipendije. Takrat ste, spoštovani kolegi, ki zdaj zagovarjate ta zakon, bili tako proti, tako ste se nakuhali, da je verjetno ta prostor bil premajhen od tistega nakuhanja. Danes pa ste ugotovili, da so ravno štipendije tisto bistvo. In bom rekel, hvala bogu, da ste tako hitro spregledali. Samo ne razumem pa, zakaj ste takrat tako nasprotovali in danes dajete kot negativen primer, da so lastniki študentskih servisov enormno obogateli. Takrat smo želeli malce priškrniti tisti denar, pa ste bili proti, pa povečati štipendije, pa ste tudi bili proti. To mi pa ne gre skupaj. Sem pa vesel, da ste spregledali.

Po drugi strani bi pa želel povedati, da sem skeptičen ravno zaradi tega nadzora, ker imamo obdobje ali pa položaj, ko recimo sodstvo ne dela tako, kot bi bilo treba. Če dela sodni sistem, potem se da marsikatera stvari spraviti v red v realnem času. Če pa sodstvo ne dela, če se po desetih letih stvari obravnavajo in imajo prednost neke namišljene afere, ki jih sploh ni, kjer večkrat pišejo obtožne predloge pa obtožbe, to je seveda druga zadeva, in ko sodniki, ki so obtoženi, da bi morali iti v preiskavo, dobijo imuniteto, ampak ne vsi. Včeraj smo dali enemu sodniku takšno imuniteto, da se niti preiskava ne sme začeti, pred tremi meseci smo pa pri podobnem primeru pri enem drugem sodniku rekli, da nima imunitete, da lahko gre zadeva naprej. To je tista

dvoličnost, zaradi katere sem jaz v dvomih pri tem zakonu. Ko imamo primere ali pa situacijo, , ko recimo v kabinetu predsednika Vlade izkoriščajo delavce Vegrada, ki so ostali na cesti, ki so brez plače, ki so brez socialne varnosti, pri tem pa so jim ti delavci še do nedavnega gradili hišo, kjer naj bi se material dobavljal z nekega drugega projekta, pri tem se kažejo neki namišljeni računi, neke pogodbe, ki niso takšne, kot bi morale biti, in tudi neki sumljivi računi, zato sem skeptičen. Predsednik Vlade pa še vedno daje podporo in zaupa tem ljudem. Kako bo zadeva potekala naprej, tega ne vem. Ampak glede na to, da so naši privilegirani, vaši pa niso privilegirani, ali obratno, sem skeptičen pri tem nadzoru. Malo sem skeptičen tudi zaradi tega, ker govorimo o modernizaciji. Danes modernizacija pomeni do neke mere zamrznitev pokojnin, modernizacija pomeni tudi zamrznitev socialnih transferjev, pri tem pa govorimo, da imamo 98 tisoč brezposelnih. To ni res. Vsaj 130 tisoč jih je, in sicer zaradi tega, ker je po podatkih, ki jih imam, bilo od 10 do 30 tisoč, natančnega podatka ne vem, ljudi izbranih z borze, ker so vse zakonske roke prekoračili, so jih enostavno izbrisali iz registra brezposelnih. Po drugi strani je pa tudi res, da je vsaj od 10 do 20 tisoč študentov takšnih, ki so se vpisali na drugo fakulteto, da so ohranili status študenta in pravice, ki iz tega gredo, ker nimajo zaposlitve. Vendar prepričan sem, da je takih še več. Tudi taki so, ki so se vpisali, recimo, v 5. letnik bolonjske stopnje, kljub temu da so končali po starem sistemu, in imajo enake pravice kot tisti, ki so končali po bolonjski stopnji, iz istega razloga. To se pravi, da tu do neke države tudi zavaja.

In še, kar me pri celi zadevi skrbi glede malega dela, je pa to, da se zdrave slovenske firme uničujejo, in to tako, da se direktorje kriminalizira, češ, da so naredili ne vem kaj, pri tem se jim nič ne dokaže samo zaradi tega, da bi se skrivalo takšne stvari, kot so Murgle, Pod brezami 7. Zato ker "ja, saj oni so tudi takšni..." Tam se ničesar ne dokaže, tu pa se ne sme dokazati.

Zaradi vsega navedenega tega zakona ne morem podpreti. Pri tem pa ne zanikam, da je bil verjetno namen dober in da bi v teoriji mogoče tak zakon tudi "špilal". Ampak praksa je nekoliko drugačna od teorije. Bojim se, da ta zakon ne bo dosegel

svojega namena. Menim pa, da nekaj dobrih elementov vsebuje, in bom seveda spremljal, kaj se bo dogajalo, ali se bodo dogajale podobne stvari, kot so se, recimo, v Avstriji in Nemčiji, kljub temu da tam sodstvo dela, kar je še ena razlika.

Zakona ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo.

Rada bi samo povedala, da bom zakon o malem delu tudi v tretjem branju podprla, zlasti zaradi tega, ker je eden mojih predlogov v zvezi s 4. členom bil vsaj delno upoštevan, sama bi bila malo bolj rigorozna pri tem, ampak nič ne de.

Moram povedati, če bi si Študentska organizacija vzela čas za pogajanja in pogovore z Ministrstvom za delo takrat, ko se je pripravljalo dokončno besedilo zakona o malem delu, namesto da bi se neprestano srečevali z lastniki različnih študentskih servisov, zato da so se dogovarjali, kako bodo minirali zakon, potem bi bila stvar popolnoma drugačna. Sedaj je pa prepozno. In, študentje, morali se boste navaditi, da se v tej družbi moramo pogovarjati s tistimi ljudmi, ki... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo.

Odgovorna in resna politika mora storiti tisto, kar je treba, ne pa misliti na to, da bo vsak trenutek vsem všeč. Problem na tem področju je bil danes ponovno jasno opredeljen, jasno definiran s strani pozicije in opozicije. Sam osebno mislim, da gredo prizadevanja ministra in ministrstva v pravo smer, da si jemljemo še vedno časa, da na vse zadeve, ki so bile danes opozorjene, pravočasno odreagiramo, jih popravimo in izboljšamo.

Vesel sem, da odpravljamo anomalije na področju študentskih servisov. Vsem je jasno, da je šel denar za namene, ki z boljšim življenjem državljanek in državljanov Slovenije

nimajo veliko, še najmanj pa študentk in pa študentov.

Govorili smo ne dolgo nazaj o pokojninski reformi, da imamo mlade ljudi, ki na eni strani težko pridejo do dela, ne plačujejo prispevkov, ko je pa drug čas, pa nimajo pokojninske dobe in še kaj, da se slovensko študentsko delo marsikdaj tudi izkorišča, zlorablja, da v kar precejšnjem deležu pod napotnico ne delajo tisti, ki so tam napisani. Smešen je predlog nekaterih, ki bi na trg poslali množico inšpektorjev, kontrolorjev in še česa, po drugi strani pa nas pridno opozarjajo, da preveč zaposlujemo v državni upravi in temu nasprotujejo.

Treba je reči "bobu bob", razmislek, da vsako delo šteje, da se za vsako delo plačujejo prispevki, je pravšnji. Tudi prispevki in pa obdavčitev, ki je predvidena, je nižja kot pogodbeno delo, nižja kot redno delo, in to je zagotovo dobro. V ta kolaž rešitev so se na nek način kdaj tudi čudno pomešale tri kategorije - študentje, upokojenici, nezaposleni. Seveda si te tri skupine lahko konkurirajo samo pri določenih delih, ki so v manjšem obsegu, pridnim mladim študentkam in študentom z znanjem, ki jim ga nudijo slovenske šole, pa drugi dve kategoriji težko konkurirata. Študentje imajo velika, široka znanja in prav bi bilo, da jih kot študentje preizkušajo tudi v praksi in potem imajo pri pridobivanju dela in pa novih zaposlitev zagotovo veliko prednost pred tistimi, ki so recimo brez službe, ki so težko ali pa nezaposljivi tudi zato, ker nimajo nobenih znanj, izobrazb. Iz splošnim primerov pa vam lahko rečem, da v Sloveniji imamo številna področja in sisteme, kjer bi ti ljudje lahko brezplačno pridobili znanje in izobrazbo, pa se žal tega ne poslužujejo. Moramo biti zrela, resna in odgovorna družba, v kateri se mora prav vsak truditi, da od sebe da največ.

Kar se pa tiče upokojenk in upokojencev, pa se mi tudi zdi prav, da takrat, ko so enkrat prešli to obdobje, imajo pa fantastična, bogata znanja, bogate izkušnje, da imajo še možnost, da jih na legalen način posredujejo in dajejo družbi. Jaz mislim, da imamo časa do uveljavitve leta 2012 več kot dovolj, da bomo še z drugimi zadevami vse tisto, kar se bo pokazalo, da ni najbolje, popravili in naredili.

Zato bom glasoval za to, da se danes zakon sprejme, in nudil vso pomoč in podporo tistim, ki bodo na implementaciji tega zakona delali še naprej, da dobimo sistem, ki bo v praksi deloval. In to bo zagotovo za blaginjo vseh v tej državi dobro. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Robert Hrovat. (Ga ni.) Gospod Franco Juri. (Ne.) Jože Tanko. (Ne.)

Gospa Alenka Jeraj, izvolite.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Jaz zakona o malem delu ne bom podprla. Morda še nekaj podatkov, ki jih nisem prej uspela povedati. Uvajate celi kup nove administracije in obremenjujete podjetja, kljub temu da govorimo, da jih razbremenjujemo. Od člena 36. naprej govorimo, kaj vse bo treba hraniti, kakšne podatke, katere vse podatke bo moral imeti zavod v svoji centralni evidenci o malem delu, v evidenci upravičencev vse o opravičencih, to je 12 alinej, potem imamo v evidenci delodajalcev ponovno 10 alinej, v evidenci napotnic 12 alinej, v evidenci organizacij 6 alinej, v evidenci rizičnega sklada spet cel kup alinej. To pomeni, da bo Zavod za zaposlovanje zagotovo dodatno obremenjen. Doslej, če pogledamo podatke za leto 2009, je bilo na Zavodu za zaposlovanje zaposlenih 900 ljudi. S 45 milijoni evrov so izvedli vse postopke za 100 tisoč brezposelnih. Medtem ko je 47 študentskih servisov za 12 milijonov evrov z 250 zaposlenimi izvedlo vse postopke za študentsko delo za 150 tisoč dijakov in študentov. Glede na to, da je že sedaj obstajala možnost, da študenti napotnice dvignejo tudi na Zavodu za zaposlovanje, bi se morali na ministrstvu vprašati, zakaj se to ne dogaja. Najbrž zato, ker so nekje stvari ažurne, drugje pa ne, in zdaj dodatno to selimo na zavode za zaposlovanje – torej 150 tisoč dijakov, študentov in še pol milijona brezposelnih in upokojenцев. Mislim, da bomo s tem povzročili kar velike težave Zavodu za zaposlovanje, hkrati pa tudi vsem tistim, ki bi se poslužili malega dela, ki bi na tak način želeli delati. Ministrstvo predvideva nov informacijski podporni sistem, ki bo vse to seveda pokrtil, da bodo potem lahko tudi Davčna uprava in vsi drugi, ki so vključeni in ki bodo lahko nadzorovali oziroma ki bodo

morali nadzorovati, kako stvari potekajo, Davčna uprava in inšpekcijske službe, dostopali do teh podatkov. Če bo ministrstvo to nalogo zaupalo Ultri ali kateremu njenih podjetij, se lahko zgodi podobno kot pri študentskih bonih, ko se sistem sesuje in potem gremo spet stvari delat ročno in na bolj enostaven način. Ne predstavljam si, kaj bo to pomenilo za vse tiste, ki bodo s 1.1.2012 prišli na Zavod za zaposlovanje, hoteli napotnico, januarja, recimo, pa sistem ne bo delal, kdaj bomo te stvari vzpostavili in kako jih bomo vzpostavili.

Poleg tega z zakonom obremenjujemo podjetja z zdravstvenimi pregledi. Organizacije zagotavljajo zdravstveni pregled... / oglašanje iz dvorane/ No, saj, posredniki. Ja, saj posrednik je podjetnik, kajne. Aha, okej, mi boste razložili, da to ni to. Organizacija je pač tista, ki posreduje delo, tako jaz razumem zakon, ker ni samo Zavod za zaposlovanje, ampak danes tudi študentski servisi, takrat pač organizacije za posredovanje dela.

Zakona ne bom podprla, ker mislim, da bo prinesel več škode kot koristi, da bomo podrli sistem, ki funkcionira, bi ga bilo pa treba posodobiti in okrepiti nadzor. Že sedaj ni treba, da bi povečali oziroma poslali v akcijo ne vem koliko inšpektorjev, ker že sedaj lahko dostopajo do podatkov. Bolj je problem, da so inšpektorji sami rekli, da ne želijo, da servisi posredujejo podatke o tem, kdo dela prek študentskega servisa, ker s tem nimajo kaj početi in imajo preveč dela s temi stvarmi. Tako bi se najbrž dalo že v okviru obstoječega sistema stvari bolje nadzorovati, bolje urediti. In z vsemi ukrepi, ki so že bili v preteklosti sprejeti, se je tudi zaslužek direktorjev oziroma študentskih servisov že zmanjšal. Omejile so se tudi napotnice oziroma zmanjšalo se je število napotnic. Mislim, da bi morali v tej smeri nadaljevati in bi lahko dosegli tisto, kar si želite s tem zakonom.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Zaključujem razpravo. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. 10. 2010.

V razpravo dajem 4. člen in amandma poslanskih skupin SD, Zares,

DeSUS in LDS. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne.

V razpravo dajem 41. člen in amandma poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS. Želi kdo razpravljati? Izvolite, gospod Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa.

41. člen določa sestavo komisije...

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Na voljo imate 24 sekund...

VITO ROŽEJ: Ne motite me, prosim.

... ki bo razpravljala in ocenjevala posledice malega dela. Iz nje so izključeni študentje in predvidevam, da bi bili, če bi predlagani, tudi lastniki študentskih servisov. Mene zelo moti, da je gospod minister podobno nekritično kot kolega Petan in Sajovic govoril o enormnem bogatenju lastnikov študentskih servisov. Prepričan sem, da nihče tukaj prisotnih ne zna naštetih tri, ki bi res enormno obogateli od tega. Poznajo samo enega, to je lastnik študentskega servisa, katerega začetki segajo v čas ločitve Študentske organizacije Slovenije in zdajšnje Liberalne demokracije Slovenije iz ZSMS-ja in iz tega... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Nadaljujem. V razpravo dajem 42. člen in amandma Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne.

S tem zaključujem to razpravo o amandmajih, o katerih bomo odločali v torek, 26. 10. 2010, v okviru glasovanj. S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Gospa Mateja Vraničar, državna sekretarka, izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa predsedujoči. Gospe in gospodje poslanci!

Na kratko o poglavitnih rešitvah Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah. To je zakon, ki ureja plačevanje taks za dokumente in dejanja v upravnih in drugih javnopravnih zadevah. Predlog novele je odraz sprememb materialne zakonodaje, ki narekuje ustrezno spremembo sistema plačevanja upravnih taks in potrebe po natančnejši ureditvi samega postopka.

Spremembe se nanašajo tako na samo besedilo zakona kot tudi na takšno tarifo, ki je priloga zakona in je njegov sestavni del. Vsebinsko lahko opredelimo spremembe na naslednji način. Najprej se v določeni meri spreminja višina upravnih taks, in sicer se takse povečujejo za rast cen življenjskih potrebščin od zadnje spremembe, torej od septembra 2002 do leta 2010. Navedeni rasti cen življenjskih potrebščin se višina upravnih taks prilagodi postopoma, kar pomeni, da se ustrezno zvišajo, in sicer v treh korakih, najprej ob uveljavitvi zakona, 1. julija 2011 in 1. januarja 2012. Spremembe in dopolnitve v besedilu predloga zakona se nanašajo predvsem na postopek za izdajo plačilnega naloga, spremembo višine veljavnih taks in na nekatere taksne oprostitve. V taksni tarifi se na novo določajo ali spreminjajo nekatere takse, ki do sedaj niso bile ustrezno določene, v skladu s tem pa se spreminjajo in dopolnjujejo tudi opombe k posameznim tarifnim številkam. Taksna tarifa, ki je sestavni del zakona, se prilagodi spremembam nekaterih materialnih predpisov, ki so podlaga za odmero upravnih taks.

V primerih, ko se višina takse ne more določiti ob vložitvi vloge, taksna obveznost nastane v trenutku, ko organ takso lahko določi oziroma najpozneje ob izdaji akta ali opravi dejanja. V tem primeru taksni zavezanec vnaprej ne pozna višine takse, kot velja sicer, dokler ga organ z njo ne seznaní. Zato se s spremembo določi, da organ zavezanca, ko ima na voljo vse podatke za določitev takse, o njegovi obveznosti seznaní. Po veljavnem ZUT zavezanec ni posebej obveščen o tej višini, temveč je o višini obveščen šele ob izdaji dokumenta oziroma odločitvi o glavni stvari, kar pa z vidika pravnega varstva zavezanca oziroma

njegove seznanjenosti z obveznostjo plačila takse ni primerno.

Nadaljnja sprememba se dotika postopka v primeru neplačila oziroma prenizkega plačila takse. Veljavni postopek je tristopenjski. Najprej je treba izdati obvestilo o obveznosti iz naslova takse, temu sledi, če taksa še vedno ni poravnana, taksni opomin, temu pa v primeru nadaljnjega neplačila plačilni nalog, ki predstavlja izvršilni naslov. Predlaga se ukinitvev dveh od skupno treh faz, zaradi katerih se plačilo takse po nepotrebem zavlačuje in se ustvarjajo dodatni stroški na strani taksnega zavezanca in na strani organa.

Dejstvo ukinitve obvestila in taksnega opomina v ničemer ne posega v pravno varnost taksnih zavezancev, saj obveznost plačila takse, torej nastanek, določa že sam zakon, zato ni potrebe po dodatnem obveščanju in opominjanju. Predlaga se nova jasnejša ureditev oziroma postopek v primeru, ko taksa ni plačana, in sicer organ, ki izda dokument oziroma opravi dejanje, v primeru neplačila ali nezadostnega plačila takse obvesti davčnega zavezanca tako, da mu pošlje plačilni nalog. Plačilni nalog mora vsebovati vse sestavine za upravo izvršbe oziroma sestavine izvršilnega naslova. Zoper plačilni nalog je možen ugovor, vendar so podobno kot v drugih podobnih primerih razlogi za ugovor omejeni.

Nadalje se v povezavi s spremembo načina izterjave taks določi tudi obračunavanje zamudnih obresti od neplačanih taks, in sicer v višini 0,0247 % na dan.

To so pogloblitve rešitve, ki jih prinaša predlog zakona, in predlagamo Državnemu zboru, da predlog zakona podpre tako v drugi kot v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo dajem predsedniku Odbora za finance in monetarno politiko gospodu Bogdanu Čepiču za predstavitev poročila odbora.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državnih sekretarki, kolegice in kolegi!

Odbor je predlog zakona kot matično delovno telo obravnaval na 20. seji 7. 10.

2010. Posredovano mu je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala pripombe k členom predloga zakona in tarifnim številkam v njegovi prilogi, ki je njegov sestavni del. K predlogu zakona so amandmaje vložile koalicijske poslanske skupine k večjemu številu členov in tarifnih števil ter Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke k 12. in 14. členu.

V dodatni predstavitvi mnenj Zakonodajno-pravne službe je njena predstavnica poudarila, da je pretežna večina pripomb službe ustrezno upoštevana v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. V razpravi so člani odbora največ pozornosti namenili amandmajem Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za črtanje 12. in 14. člena, ki se nanašata na novo taksno tarifo kot prilogo, in sestavni del predloženega zakona. Po oceni poslanske skupine v času hude gospodarske socialne krize, v kateri se nahaja Slovenija, povišanje upravnih taks ni sprejemljivo, saj bi vplivalo na že sedaj slab socialni položaj večine državljanov, zaradi slabega gospodarjenja Vlade z javnim denarjem pa tudi kljub dodatnim proračunskim sredstvom iz tega naslova ne bi imelo pozitivnih javnofinančnih učinkov.

Nasprotniki amandmajev so v razpravi med drugim poudarili, da v posameznih primerih ne gre za bistveno povišanje taks, da predloženi zakon po drugi strani uvaja nove oprostitev, na primer za brezposelne in druge iskalce zaposlitve v postopkih izvajanja ukrepov države na trgu dela, da je pozornost treba preusmeriti od politizacije vprašanja višine upravnih taks na razpravo o možnostih skrajšanja posameznih postopkov in znižanja administrativnih stroškov, da bi bile storitve oziroma postopki cenejši in strankam bolj prijazni. Podporniki amandmajev pa so po drugi strani poudarili, da se upravne storitve v sedanjih razmerah ne morejo in ne smejo podražiti, kvečjemu se morajo poceniti, zato zvišanje upravnih taks ni dopustno, javna uprava pa mora na področju stroškov delovati racionalno, kot to počne tudi gospodarstvo.

Predstavnica Vlade je ob teh vprašanjih ponovno opozorila na dejstvo, da gre v primeru upravnih taks za plačilo storitev, ki jih na zahtevo stranke opravi upravni organ, in po mnenju Vlade naj ta

strošek, ki je večji zaradi porasta cen posameznih storitev, nosi stranka, ker ga je sicer mogoče financirati le iz proračuna oziroma denarja vseh davkoplačevalcev.

V razpravi je bilo opozorjeno še na vprašanje dejanskega izračuna stroškov za posamezno storitev oziroma vprašanje izbire enotne storitve, ki se zaračunava. Ocenjeno je bilo, da se očitno ohranja star birokratski sistem, saj ni logično, da je upravljanje istovrstnih storitev v posameznih primerih ovrednoteno različno. Izraženo je bilo tudi mnenje, da je višina nekaterih taks tudi sicer nelogična, saj so na primer takse za eksistenčne namene, kot je izdaja dokumentov, v primerjavi z nekaterimi drugimi taksami precej visoke.

Odbor je v nadaljevanju sprejel svoj amandma k tarifni številki 40, s katerim je odpravil redakcijsko napako pri zapisu besedila te številke. Opredelil se je tudi do vloženih amandmajev in sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ni pa sprejel amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za črtanje 12. člena ter ni glasoval o vsebinsko povezanem amandmaju istih predlagateljev k 14. členu, ker je postal brezpredmeten.

Odbor je glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Na podlagi sprejetih amandmajev ja bil pripravljen dopolnjeni predlog zakona, ki je sestavni del poročila, ki ste ga dobili.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališče poslanskih skupin.

Gospod Bogdan Čepič, lahko nadaljujete, prosim, v imenu Poslanske skupine SD.

BOGDAN ČEPIČ: Poslanska skupina Socialnih demokratov bo predlog zakona o upravnih taksah podprla. Na vsebino zakona, ki ureja upravne takse, vplivajo materialni predpisi, ki določajo vsebino upravnih dejanj in dokumentov, na podlagi katere nato zakon o upravnih taksah določa višino upravne takse. Ti predpisi so, na primer, zakon o trošarinah, zakon o potnih listinah, zakon o osebni izkaznici, pravilnik o izvrševanju zakona o osebni izkaznici, zakon o varnosti cestnega prometa, zakon o graditvi objektov, pravilnik o vrstah in vsebini potrdil, izbir

geodetskih podatkov ter o načinu izkazovanja podatkov, pravilnik o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, pravilnik o stroških za fotokopiranje uradnih aktov ali listin pri upravnem organu in verjetno še kakšen akt oziroma predpis.

Vsi upravni postopki pa imajo določene materialne in druge stroške, ki jih je verjetno treba plačati. Zadnja sprememba, višina upravnih taks, je bila izvedena septembra leta 2002 in v vsem tem času so zagotovo nastali povečani stroški. Predlagatelj predlaga, da se jih uskladi v treh korakih do leta 2012. V tem obdobju so se cene življenjskih potrebščin povišale za 27,8 %, zato so navedeni rasti cen življenjskih potrebščin prilagodi tudi višina upravnih taks, kar pomeni, da se ustrezno zvišajo vse do leta 2012. Predlog novele je odraz sprememb materialne zakonodaje, ki narekuje ustrezno spremembo sistema plačevanja upravnih taks, in potreba po natančnejši opredelitvi postopka plačevanja upravnih taks. S predlaganimi spremembami in dopolnitvami se ne posega v temeljna načela, ki so bila že upoštevana ob pripravi osnovnega zakona. Vlada izhaja iz uveljavljanega stališča, da so upravne takse plačilo splošnih stroškov za dokument, ki ga upravni organ izda na zahtevo stranke. V zakonu je predlagana rešitev za primere, ko se višina taks ne more določiti ob vložitvi vloge, taksne obveznosti nastanejo v trenutku, ko organ takso lahko določi, na primer določitev takse za sklenitev zakonske zveze zunaj uradno predvidenih prostorov oziroma najkasneje ob izdaji akta ali opravi dejanja. V tem primeru taksni zavezanec vnaprej ne pozna višine takse, kot velja sicer, dokler ga organ z njo ne seznanj, zato se s spremembo določil, da organ zavezanca, ko ima na voljo vse podatke za določitev takse, o njegovi obveznosti tudi seznanj. Po veljavnem zakonu o upravnih taksah zavezanec ni posebej obveščen o višini takse, temveč je o višini obveščen najkasneje do izdaje dokumenta oziroma odločitve o glavni stvari, kar pa z vidika pravnega varstva zavezanca oziroma njegove seznanjenosti z obveznostjo plačila takse ni primerno, zato je predlagana ustrezna sprememba.

V primeru napak v plačilnem nalogu lahko organ do potrditve izvršljivosti napačen

plačilni nalog nadomesti z novim plačilnim nalogom. Na novo se določi obračunavanje zamudnih obresti od taks, ki jih taksni zavezanec ni plačal v predpisanem roku, in sicer po 0,0247 % dnevni obrestni meri. Taksna tarifa, ki je sestavni del zakona, se prilagodi spremembam nekaterih materialnih predpisov, ki so podlaga za odmero upravnih taks.

Kot rečeno, Poslanska skupina Socialnih demokratov bo predlagano spremembo zakona skupaj s tarifnimi skupinami podprla, kljub temu da mogoče tudi zaradi zaostrene finančne stiske občanov ni najprimernejši trenutek. Ocenjujemo pa, da je prav zaradi tega Vlada predlagala postopno uskladitev taks in na ta način bo verjetno prehod na nov tarifni del nekoliko lažji.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Černač v imenu Poslanske skupine SDS.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovana kolegica, spoštovani kolegi, vsi ostali prisotni!

Skoraj ne mine dan in zakaj bi bil današnji izjema, ko nas Vlada osreči s kakšnim novim davkom oziroma s povišanjem obstoječih. Pred dnevi je bil v moji poslanski pisarni en občan, ki mi je pokazal položnico za plačilo električne energije in potem sem tudi svojo doma pogledal in sem videl, da je naša vlada inovativna celo do take mere, da obračunava davek na davek. Trošarine na električno energijo so namreč obdavčene z 20 % DDV-jem. Zakon o upravnih taksah je zakon, ki predvsem povišuje te upravne takse, v končni posledici za tretjino. Za 9 milijonov evrov letno bodo morali državljanke in državljani globlje seči v žep po tej spremembi, in to je eden izmed razlogov, zaradi katerih ga v teh razmerah v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne moremo podpreti.

Drugi razlog pa je, da je zakon nepregleden, konfuzen, zmeden, nelogičen, zbirokratiziran. Naj vam preberem samo en primer, in takšnih je kar nekaj v tem zakonu. Za popolno zaporo javne ceste zaradi izvajanja del na njej je treba plačati po novem, ko bo v polni meri to povišanje v

veljavi, 1,81 evra upravne takse, za popolno zaporo javne ceste zaradi prireditve na njej, vemo, da jih v glavnem izvajajo društva, neprofitne organizacije, pa 18,12 evrov – to je 10-krat več. To so nelogičnosti, ki, resnici na ljubo, so že v obstoječem zakonu in bi jih bilo treba že v preteklosti odpraviti, vendar novele se je lotila sedanja Pahorjeva vlada, zato bi bilo prav, če se je že lotila novele, odpravi tisto, kar je moteče in kar je slabo, in ne povišuje upravnih taks tam, kjer ni treba in kjer gre za opravljanje storitev, ki jih državljani od države in javnih uradnikov pričakujejo, za kar plačujejo davke, nemajhne, da odpravi anomalije tam, kjer jih je treba odpraviti, in da skozi pregleden, enostaven sistem taksne tarife na eni strani omogoči, tudi če je treba večji priliv, vendar ne tako, da prazni žepe državljanov in državljanov, in na drugi strani, da omogoči učinkovito delo upravnega sektorja. Filozofija Vlade seveda govori, da tej nalogi ni kos, Vlada v obrazložitvi pravi, da gre za plačilo storitev, ko govorimo o upravnih taksah, ki jo na zahtevo stranke opravi upravni organ. Poenostavljeno povedano, ker upravni organ ne more narediti osebne izkaznice ali potnega lista, je treba to plačati. Verjetno država od nas zahteva neke dokumente, zato plačujemo davke tej državi in od nje pričakujemo učinkovit poceni servis, ne dodatnih nepotrebnih obremenitev v obdobju, ko bi bilo treba racionalno delovati na področju opravljanja upravnih storitev in ne dodatno obremenjevati občanov in podjetij z dodatnimi davščinami, prispevki in vsemi ostalimi obremenitvami, ki še dodatno dražijo delovanje zasebnega in tudi širšega sektorja. Mislimo, da je to zgrešen pristop in menimo, da je izgubljena priložnost, da bi se ta sistem naredil enostaven in pregleden. Glejte, tudi pri teh najnižjih tarifah ni bil opravljen poskus poenostavitve, ampak so se enostavno po matematičnem izračunu takse izračunale in tako imamo takso, ki znaša 1,81 evra, imamo takso, ki znaša 36,24 evra, imamo takso, ki znaša 90,61 evra. Ta pristop govori o tem, da neka birokratska miselnost vlada v tej javni upravi, ki vodi tudi v nelogičnost in k temu, da se kot pijanec plota nekako držimo ustaljenih metod iz preteklosti.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke obžalujemo, da ta poskus ni bil opravljen zato, da bi se sistem

poenostavil, racionaliziral. Obžalujemo, da se je ravno v tem obdobju Vlada odločila za povišanje upravnih taks, zaradi tega bomo temu zakonu nasprotovali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Radovan Žerjav v imenu Poslanske skupine SLS.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kologice in kolegi!

Pred nami je predlog sprememb zakona, ki smo ga v naš pravni sistem uvedli leta 1999, nazadnje pa spreminjali in dopolnjevali leta 2007. Predlagatelj v tem primeru odkrito priznava, da nas v tokratno spremembo ne sili noben predpis Evropske unije, kot je to razlog pri skoraj vseh spremembah zakonodaje. V tokratno spremembo nas očitno sili luknja v državnem proračunu. Tako kot se v podjetjih uveljavlja praksa, da vsak od zaposlenih na svojem delovnem področju poskuša najti rezerve in podjetju privarčevati nekaj stroškov, tako so očitno državni uradniki ministrstev od svojih nadrejenih ministrov dobili nalogo, da vsak na svojem področju ugotovi, kje in na kakšen način bi dodatno lahko obremenili slovenske državljanke in državljane ter slovensko gospodarstvo. To bi lahko bil komentar k vsemu temu.

Pred nami je še ena od sprememb zakonov, ki takšne dodatne obremenitve prinaša, in to v isti sapi, ko predsednik Vlade od predstavitvi proračunov za leto 2011 in 2012 obljublja, da država ne bo z davki dodatno obremenjevala že tako komaj škripajočega gospodarstva in vedno večjega števila prebivalstva na robu preživetja. Res je, vsaka storitev nekaj stane a namesto da bi težili k temu, da bi bili ti stroški vedno nižji, postajajo vedno višji. Gre za neprimeren in nedopusten signal javni upravi, predvsem tistim, ki so odgovorni za njeno menedžiranje, za njeno gospodarno in predvsem učinkovito poslovanje. Morali bi namreč storiti vse, da bi ta javna uprava postala tudi stroškovno učinkovitejša, ne pa, da sedaj z zakonom dajemo podporo principu, če nam cena storitve ne pokrije njenih stroškov, jo bomo pač nekoliko dvignili. To ni pravo razmišljanje. To je tipično birokratsko razmišljanje. Sprašujem se, kdaj bomo končno začeli

razmišljati tako, kot se razmišlja v gospodarstvu. Če bi v gospodarstvu razmišljali tako, potem ga najbrž več sploh ne bi bilo.

Na tak način ne bomo prišli nikamor. Na tak način smo pravzaprav prišli, kamor smo prišli, na primer po podatkih iz včerajšnjega časnika Finance, že konec meseca septembra na višino primanjkljaja, ki ga je Vlada z zadnjim rebalansom proračuna planirala za konec letošnjega leta.

S takšnim neodgovornim ravnanjem, predvsem pa razmišljanjem, se v Slovenski ljudski stranki ne moremo strinjati – in se nikoli tudi ne bomo, zato predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana predstavnica ministrstva, kologice in kolegi!

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlagani zakon podprli. Novosti, ki jih je pripravil predlagatelj, se nanašajo tako na vsebinske spremembe samega zakona kot tudi na celovitejšo prenovo predloga, ki določa taksne tarife. Poslanci DeSUS-a podpiramo spremembe, ki se tičejo določitve časovnega momenta taksne obveznosti oziroma seznanitev le-te taksnega zavezanca. Podpiramo tudi spremenjeni način ravnanja oziroma postopanja organov v primeru neplačila oziroma prenizkega plačila takse. Sedanji sistem v skrajnem primeru vključuje obvestilo, taksni opomin, izdajo plačilnega naloga, izvršni naslov ter končno davčno izvršbo.

Predlagani sistem, ki predvideva ukinitvev dveh nepotrebnih faz, zaradi katerih se plačilo takse po nepotrebnem zavlačuje in se ustvarjajo dodatni stroški ne samo na strani taksnega zavezanca, temveč tudi na strani organa, je za poslance DeSUS-a sprejemljiv, saj ne pomeni posega v pravno varnost zavezancev. Podpiramo predlagane taksne oprostitve za javne sklade in javne agencije ter druge osebe javnega prava ter nove oprostitve, ki se nanašajo na posamezna upravna dejanja in dokumente. Glede predlaganih višin upravnih taks, le-te

se namreč povišujejo, pa naj jasno povem, da kritike predvsem z opozicijske strani, da gre za enormno povišanje zneskov upravnih taks, ki pomenijo dodatno obremenitev slovenskih državljanov in državljanov, govorijo celo o višjih davčnih obremenitvah, ne vzdržijo tehtnih argumentov.

Tudi v naši poslanski skupini smo bili izjemno pozorni na ta del sprememb in naša ugotovitev je sledeča. Res je, da gre za določitev višjih zneskov upravnih taks, res pa je tudi, da se bo to povišanje izvedlo v treh korakih, končno izvedenih v letu 2012. Ta časovna dinamika zagotovo pomeni omilitev predlaganega zvišanja. Ob tem pa je treba vzeti v obzir dejstvo, da so bile upravne takse določene v letu 2002 in se od tedaj niso spreminjale. Slednje pa pomeni ob dejstvu, da takse predstavljajo dejanske stroške vodenja upravnih postopkov, ki so v večji meri začeti na pobudo posameznikov samih, nerealen odraz dejanskih stroškov, ki jih imajo posamezni organi. Ob proučitvi končnih zneskov predlaganih taks, torej zneskov, ki bodo veljali od leta 2012 dalje, pa v poslanski skupini DeSUS zaključujemo, da ti zneski nikakor ne pomenijo očitane drastične obremenitve posameznikov.

Ker se v naši poslanski skupini strinjamo z intencami predlagatelja po potrebnih spremembah zakona o upravnih taksah, bomo poslanci DeSUS-a predlagano novelo soglasno podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic.
Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo. Pozdrav kolegicam, kolegom in državni sekretarki!

Že omenjeni Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah prinaša zagotovo kar nekaj novosti. Najpomembnejša med njimi, ki jo bomo čutili vsi, je povišanje upravnih taks. To povišanje se je zadnjič zgodilo že leta 2002, od takrat se niso spreminjale. V tem obdobju so se po navedbah Ministrstva za finance življenjski stroški povečali za skoraj 28 %. Če Vlada želi zagotavljati na strani proračuna

tudi prihodke, ne samo odhodkov, potem je temu povišanju treba slediti tudi s taksami.

Vlada je v začetni fazi določila povišanje taks relativno visoko, blizu 30 %, zato je v zakonu določeno tudi fazno oziroma postopno zviševanje taks najprej z uveljavitvijo zakona, in sicer eno prehodno obdobje sredi leta 2011, drugo pa na začetku leta 2012.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije nam je jasno, da morajo tudi upravne takse slediti dinamiki višanja stroškov, ki pa v praksi ni nujno povezana z višanjem življenjskih stroškov, kot navajajo v eni od obrazložitvev na ministrstvu. Kot je bilo že na Odboru za finance ustrezno izpostavljeno, se poraja vprašanje, ali so takse določene na podlagi pravih generatorjev stroškov. To je preprosto povedano, ali vemo, kateri stroški nastajajo s posamezno storitvijo in kako je določanje višine takse povezano s samimi stroški izvedbe teh storitev. Zato na tem mestu tudi v okviru vladnega programa odprave administrativnih bremen, pa tudi racionalizacije administrativnih in upravnih postopkov, predlagamo, da v nadaljnjih aktivnostih poskušamo razmišljati še malo bolj kompleksno, da bomo potem lahko bolj enostavno delali in ukrepali v praksi. Zato tudi v poslanskem klubu pozivamo Vlado in pristojne, naj preučijo tudi ta segment delovanja javne uprave, to je, da se naučimo, da se tudi v javnem sektorju marsikaj da izmeriti, ovrednotiti in potem povleči tudi ustrezne ukrepe. Glede na to, da takse že dolgo obdobje niso bile povečane, in glede na stanje javnih financ, ki ne more nositi bremena stroškov, ki nastajajo s storitvami, bomo predlagane rešitve v tem trenutku podprli. Ne nazadnje pa je treba omeniti tudi to, da merjeno v absolutnih zneskih pri povečanju upravnih taks ne bo šlo za kakšno bistveno povečanje.

V kontekstu same racionalizacije upravnih postopkov pa Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije pozdravlja še eno rešitev, ki pa jo prinaša zakon sprememb in dopolnitev Zakona o upravnih taksah, in sicer da se uvaja nov postopek v primeru neplačila upravne takse. Tako se ukinja obvestilo o obveznosti plačila in taksni opomin in se vse skupaj poenostavlja, združuje v plačilni nalog, ki ga bo stranka

prejela. Torej vsaj ena pozitivna zadeva, nekaj manj birokracije.

Kot že rečeno, na podlagi preprostih javnofinančnih dejstev in argumentov smo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije sprejeli odločitev, da zakon podpremo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo opravili v torek, 26. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Besedo dajem gospe Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance, za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospa in gospodje poslanci!

Na kratko o novostih, ki jih prinaša tokratna novela zakona o trgu finančnih instrumentov. Z njim se v slovenski pravni red prenašata dve direktivi, najprej direktiva, ki spreminja direktivo o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev, in druga direktiva o dogovorih o finančnem zavarovanju, in sicer slednja v delu, ki se nanaša na vsebino, ki olajšuje uporabo kreditnih zahtevkov kot zavarovanj, njen namen pa je zagotoviti stabilnost sistemov poravnave in izboljšati oziroma povečati pravno varnost.

Prav tako se s predlogom zakona odpravljajo nekatere redakcijske in druge nedoslednosti, ustrezneje urejajo področja, ki so se v praksi izkazala za manj učinkovita, ureja način imenovanja direktorja in članov sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev ter

sprejemanja letnega obračuna in finančnega načrta agencije.

Glavni cilji predloga zakona so uskladiti slovenski pravni red z evropskim, odpraviti redakcijske in druge nedoslednosti posameznih določil zakona ter urediti vsebino posameznih določil tako, da bodo v praksi lažje uporabljiva, s čimer se bo povečala tudi pravna varnost.

Najpomembnejša načela, ki jih predlog zakona zasleduje, so: načelo skrbnega in učinkovitega nadzora, načelo javnosti ter načelo sorazmernosti. Iz tega izhajajo poglavitne rešitve, ki pa jih lahko strnemo v naslednje. Zakon opredeljuje povezane poravnalne sisteme, pravila poravnalnega sistema in udeležence poravnalnega sistema. Določa nepreklicnost nalogov za poravnavo in veljavnost nalogov v primeru insolventnosti. Nadalje predlog zakona ureja obveznost zamenjave revizijske družbe, način imenovanja direktorja in članov sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev, način sprejemanja letnega obračuna in finančnega načrta agencije, poenostavlja postopek oddaje naročil za stranke, omogoča večjo preglednost glede izrečenih ukrepov nadzora in v splošnem lahko rečemo, da izboljšuje pravno varnost.

Upošteva navedeno predlagamo, da Državni zbor predlog zakona v besedilu, kakršnega je potrdil matični odbor, podpre v drugi in tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Besedo dajem članu odbora gospodu Radu Likarju za predstavitev poročila odbora.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državni sekretarki in vsem prisotnim!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 20. seji 7. oktobra 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je besedilo proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim

sistemom ter v zakonodajnotehničnem pogledu in podala pripombo k določbi 3. člena predloga, ki je upoštevana v vložnem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin z dne 1. 10. 2010.

V okviru obsežnega dodatnega delovnega gradiva je bil odbor seznanjen še z vrsto stališč amandmajskih predlogov, tako s stališčem Centralne klirinškodotne družbe, Združenja članov borze vrednostnih papirjev Ljubljana, s pobudo Agencije za trg vrednostnih papirjev, s predlogi Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov in z zavzetimi stališči Ministrstva za finance k posameznim izmed navedenih predlogov in s pisno podporo Vlade k vložnemu amandmaju koalicijskih skupin k 3. členu predloga. Seji odbora so prisostvovala predstavnice z Ministrstva za finance, predstavnica in predstavniki Agencije za trg vrednostnih papirjev, predstavnik Združenja članov borze vrednostnih papirjev in predstavnik Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Iz dopolnilne obrazložitve v okviru začete obravnave posameznih členov predloga izhaja, da je besedilo v osnovi povezano s prenosom direktiv, konkretno direktive 2009/44 ES, v naš pravni red, s tem da vsebinska nadgradnja posameznih določil obenem zagotavlja lažje izvajanje besedila v sami praksi in s tem povečuje pravno varnost. Hkrati novela odpravlja redakcijske in druge nedoslednosti osnovnega besedila.

V dodatni predstavitvi mnenja Zakonodajno-pravne službe je njen predstavnik poudaril, da vloženi amandma koalicijskih skupin upošteva posredovano pripombo, glede amandmajskih pobud agencije pa opozoril na potrebne prilagoditve osnovnega besedila ob eventualnem sprejetju tovrstnih dopolnil. V razpravi o posameznih predlaganih rešitvah in vloženi amandmajih je bila pozornost odbora namenjena pobudam za amandmaje, ki jih je predlagala agencija za trg vrednostnih papirjev. Po izraženih mnenjih predlogi dopolnil v delu, ki se nanaša na urejanje statusa: kadrovske postopki, imenovanja, navedene agencije, presegajo osnovni namen zadevne novele, hkrati pa zahtevajo enoten sistemski pristop s primerljivimi tovrstnimi ustanovami. Odbor pobud Agencije, niti pobud ostalih pravnih subjektov,

ki jih Vlada ni podprla oziroma jih kvalificirani predlagatelji niso predložili v amandmajih, ni povzel. V skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora se je opredelil do vložnega amandmaja poslanskih skupin Socialnih demokratov, Zares, Demokratične stranke upokojencev Slovenije in Liberalne demokracije Slovenije k 3. členu in ga je sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejeti amandma je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Še enkrat lep pozdrav vsem prisotnim.

Kot smo že slišali, gre pri noveli Zakona o trgu finančnih instrumentov za novelo, ki sledi evropski regulativi, tako da bi bila ta novela lahko v celoti novela tehnične narave, če seveda Pahorjeva vlada ne bi pridodala tistih določb, ki se nanašajo na imenovanje in razrešitev članov sveta in direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev. V zadnjih dveh letih smo nekako že pričala temu, da se v številnih zakonih, kjer gre za neke tehnične popravke, za novele, ki usklajujejo naš pravni red z evropskim, vgrajujejo tudi posamezni elementi, ki ta del presegajo s ciljem zagotavljanja ustreznega kadrovskega obvladovanja institucij, ki naj bi bile neodvisne tudi potem, ko bo mandat te Vlade že zdavnaj mimo. Ne samo v tem primeru, tudi v primeru ostalih nadzornih institucij, predvsem pa v primerih, ko se ustanavljajo številne nove agencije, skladi, skratka paradržavne institucije, na katere se prenaša tako finančno kot stvarno premoženje države, s tem pa tudi moč odločanja, se nam dogaja v teh novelah, da se uprave, direktorji postavljajo z mandatno dobo šestih let. In tako je seveda tudi v tem primeru. Razumeli bi, da se želi z novelo slediti temu, da bi bilo tudi vodstvo agencije čim bolj neodvisno, vendar bi to nalogo lahko

uresničili, če bi novela govorila o tem, da celoten postopek imenovanja izpelje Državni zbor. Imamo Mandatno-volilno komisijo v Državnem zboru, ki lahko izpelje postopek od začetka do konca. Vendar temu ni tako. Tudi v tem primeru, ki ga imamo danes v tej noveli na mizi, bo predlagatelj Vlada, Državni zbor pa preko vladajočih poslancev, preko vladajoče večine tisti, ki bo samo formalno pokrili odločitev, ki bo že prej sprejeta na vladni ravni. Skratka, s to novelo se ne bo zgodilo nič, političnost ostaja enaka, kot je bila prej, ko je Vlada na predlog Ministrstva za finance imenovala direktorja te agencije, s tem da se mandat podaljšuje za eno leto, iz petih na šest let.

Ta praksa govori o tem, da Pahorjeva vlada ne le, da ne želi vzpostavljati formalnih mehanizmov, ki bi razklenili klešče paradržave, ki smo ji v zadnjem obdobju priča v vsej svoji razsežnosti, pač pa v novele zakonov, in tudi v tega, ki ga imamo danes na mizi, vgrajuje instrument, formalnopravni instrument, ki bo delovanje paradržave okrepil tudi po tistem, ko Pahorjeve vladavine ne bo več v Republiki Sloveniji. V tem slednjem primeru bo vsaj še naslednji mandat ta država vkleščena v odločanje tistih, ki bodo dobili v tem obdobju mandat in bodo razpolagali s celotnim stvarnim in celotnim finančnim premoženjem te države, s tem pa tudi usmerjali delovanje izvršilne oblasti v prihodnjem mandatu, tudi če bo ta oblast takrat drugačna. Zelo nevarna praksa, ki nas oddaljuje od nekih normalnih evropskih demokratičnih standardov. Najmanj kar je, bi v Slovenski demokratični stranki pričakovali, da se bo Vlada tem skušnjavam odrekla in bo začela vzpostavljati mehanizme, ki bodo zagotavljali na eni strani kontrolo nad temi dogajanjem in na drugi strani učinkovitost upravljanja in gospodarjenja s premoženjem. Ne more biti nek organ neodvisen samo zaradi tega, ker vodstvo tega organa imenuje Državni zbor. Vemo, da v Državnem zboru vlada enaka vladajoča večina kot na ravni Vlade, in s tem, ko je bila ta pristojnost samo prenesena z Vlade na Državni zbor, ni bilo storjenega nič. Mi bomo v bistvu oziroma vi boste, ki boste te odločitve potrjevali, kar se je ne nazadnje zgodilo tudi včeraj v primeru neke nepotrebne nove agencije, samo izvajalci teh znanih odločitev, ki se že prej zgodijo in dorečejo na drugih nivojih, kar vse

nas oddaljuje od demokratičnih standardov. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

Pred nami je predlog zakona, ki naj bi prinašal v slovenski pravni red direktivo Evropskega parlamenta. V okviru zakonodajne procedure smo na ta zakon prejeli kar nekaj pripomb, tudi zainteresirane strokovne javnosti, ki pa kažejo na to, da stvar očitno le ni tako preprosta. Med drugim na primer tudi Agencije za trg vrednostnih papirjev, ki ponovno izpostavlja problematiko tako imenovane neodvisnosti državnih regulatorjev. Naj ob tej priložnosti spomnim na dne 8. septembra sprejet sklep Odbora za finance Državnega zbora, ki se glasi: Odbor predlaga Vladi, da v 30 dneh pripravi pregled opravljanja in imenovanja nadzornih in vodstvenih funkcij v vseh nadzornih institucijah in prouči možnost ter pripravi morebitni predlog poenotenja rešitev na tem področju. Minister Križanič je ob tej priložnosti dejal, citiram, "predlagam, da skrbno premislimo, verjetno tudi na kakšnih strokovnih razpravah, in potem enotno rešimo za ATVP, AZN, morda tudi za druge agencije, ki so regulatorji in morajo imeti naravo samostojnega subjekta, morda tudi Banko Slovenije". Konec citata. Rok za pripravo pregleda je že minil in upam, da je pregled pripravljen. Sam ga sicer še nisem videl.

V nekaj sem prepričan. Neodvisnost se ne zagotavlja s tem, da organe takšnih agencij imenuje Vlada Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije tudi ne sme in ne more biti odgovorna za delovanje teh agencij. Vlada in neodvisnost v teh primerih ne gresta skupaj. Vse kar je naloga Vlade in Državnega zbora je, da zagotovi pogoje za neodvisno delovanje. Odgovornost za delovanje takšnih agencij mora prevzeti uprava oziroma vodstvo le-teh. In če želimo zagotoviti res neko neodvisnost, vsaj na papirju, če že ne drugače, je zagotovo boljši postopek ta, da se organi v celoti imenujejo skozi državnozbornsko proceduro.

Mimogrede, zanimiv je tudi konflikt med informacijskim pooblaščencom in vodstvom Agencije za trg vrednostnih papirjev v katerem se Ministrstvo za finance posredno sicer postavlja na stran vodstva agencije, a vseeno predlaga rešitev, kakršna je po mnenju agencije v nasprotju z njihovo obveznostjo varovanja zaupnih podatkov oziroma informacij.

Predlogu zakona sicer ne bomo nasprotovali. Pričakujemo pa od Vlade in Ministrstva za finance, da pripravita omenjeni pregled in potem na podlagi le-tega tudi enotno ureditev za vse regulatorne subjekte v Republiki Sloveniji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Še enkrat hvala za besedo. Prijazen pozdrav vsem skupaj, tudi tistim na balkonu!

Predlog zakona sprememb in dopolnitev Zakona o trgu finančnih instrumentov se v praksi nanaša na prenos direktiv Evropske unije v slovenski pravni red. Pod točko 2 bi kot pomembno lahko izpostavili tudi, da se na novo določa način imenovanja direktorja in članov sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev. Agencijo za trg vrednostnih papirjev se umešča v sistem dostopanja do informacij javnega značaja, kar se nam zdi v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije potrebno in pomembno. Same vsebinske spremembe zakona opredeljujejo povezane poravnalne sisteme, njihova pravila in udeležence poravnalnih sistemov. V zakonu se opredeljujejo tudi veljavnost nalogov v primeru insolventnosti, ureja se obveznost zamenjave revizijske družbe in poenostavlja se postopek oddaje naročila za stranke. Gotovo pa je največja in vsebinsko najbolj pomembna sprememba z vidika delovanja Agencije za trg vrednostnih papirjev v zakonu opredeljena v novem načinu imenovanja direktorja in članov sveta te agencije. Po novem te funkcionarje imenoval Državni zbor, s čimer se krepi vloga parlamenta v postopkih imenovanja. Dokaj podobno smo sistem imenovanja uredili tudi pri Agenciji za zavarovalni nadzor, zato v Poslanskem klubu

Liberalne demokracije Slovenije soglašamo, da je v nadzornih in regulatornih institucijah države potrebno okrepiti vlogo nacionalnega parlamenta, kar je razvidno tudi iz tega predloga zakona, kjer bo Državni zbor na predlog Vlade imenoval in tudi razreševal direktorja in člane sveta agencije.

Ker se v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije strinjamo s predlaganimi rešitvami, bomo predlog zakona tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Četudi je osnovni cilj predlaganega zakona predvsem uskladitev slovenskega pravnega reda z evropsko direktivo, s katero se natančneje določajo dosedanja določila zakona, da bo ta zakon bolj uporaben in s tem bo povečana pravna varnost udeležencev na trgu, da se rešujejo nekateri redakcijski popravki, urejajo poravnalne sheme, udeležence in razmerja med temi udeleženci, je mogoče danes pričakovano slediti nekim drugim razpravam o ambicijah te vlade, da se polasti tistih delov našega družbenega sistema, ki morajo imeti neodvisno regulatorno vlogo. V tej državi imamo izkušnje, ki nas nedvomno napeljujejo k temu, da moramo zagotoviti visoko stopnjo neodvisnosti in polnega delovanja regulatornih organov, tudi Agencije za trg vrednostnih papirjev. Te izkušnje pa izhajajo iz obdobja neke druge vlade. Zato smo Socialni demokrati odločeni, da okrepimo demokratični standard imenovanja teh organov, ki je ob viru financiranja eden od ključnih elementov zagotavljanja neodvisnosti takšnih regulatornih organov, kot so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor in Banka Slovenije.

V nekem drugem obdobju so aktivnosti teh regulatornih organov zamlre, bile premalo aktivne. In tudi zaradi tega imamo danes v naši družbi nekatere probleme, ki jih ob polnem in res neodvisnem delovanju teh institucij morda ne bi bilo.

Organe, se pravi direktorja in člane sveta Agencije za trg vrednostih papirjev, po predlogu tega zakona, namesto Vlade imenuje Državni zbor na predlog Vlade. Očitno so nekateri mnenja, da bi bilo bolje v neodvisnem regulatornem organu zadržati to pravico na strani Vlade, zato da bodo lahko tedaj, ko se ponovno polastijo oblasti, takoj opravili kadrovske cunami, kot smo mu nekoč že bili priča. S predlogom, ki ga zasledujemo, se skuša zadrževati večja vloga v Državnem zboru, to pa, če nič drugega, zagotavlja večjo transparentnost postopkov. Mimogrede, Agencijo za trg vrednostnih papirjev danes vodi dr. Damjan Žugelj. Na to mesto je bil imenovan aprila 2008, v času neke druge vlade. Sedanja vlada, naša vlada še vedno očitno vlaga zaupanje v človeka, ki ga je imenovala prejšnja vlada. In s tem samo po sebi ni nič narobe. Zato je treba zavrniti vse tisto, kar je bilo prej mogoče slišati o tem, kakšne ambicije pri pollaščenju teh neodvisnih regulatornih institucij ima sedanja vlada. Nasprotno je res. Tudi s tem zakonom in že sprejetim zakonom o zavarovalništvu krepimo demokratične standarde za zagotavljanje neodvisnosti regulatornih institucij.

Iz razlogov, ker to predstavlja boljše in jasnejše delovanje Agencije za trg vrednostnih papirjev, ker boljše definirana razmerja med udeleženci in same udeležence in druge attribute postopkov, ker popravlja nekatere nelogičnosti v dosedanjem zakonu, ker krepimo demokratične standarde pri zagotavljanju neodvisnosti dela regulatornih organov v naši državi, bomo Socialni demokrati predlog tega zakona podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo opravili v torek, 26. oktobra, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOGA**

ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je ista skupina predlagala tudi, da se opravi splošna razprava.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev zakona gospodu Jožetu Tanku za dopolnilno obrazložitev.

Izvolite.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav!

Malemu gospodarstvu vse ekonomije posvečajo veliko pozornosti. Vsi se zavedajo, da veliko gospodarstvo takrat, ko ekonomija, ko sistem deluje, pomeni veliko srečo za poslovno in tudi siceršnje okolje. Kadar pa se razmere zaostrijo, pa težave ali celo propadi velikih sistemov prinesejo velike nesreče številnim družinam. Takšne razmere lahko spremljamo v nekaterih naših pokrajinah, na primer na Koroškem in tudi v Pomurju. Težave Mure, Preventa, Vegrada, Merkurja in še kakšnega večjega podjetja prinašajo nemir v našo majhno nacionalno ekonomijo. V stresnih situacijah, kakršnim smo priča, pa so male družbe in espeji fleksibilnejši, lažje prilagodljivi in država lahko tudi bistveno lažje pripravi stimulatívne ukrepe za odpravo posledic krize kot za velike in toge sisteme.

V tem mandatu smo v Slovenski demokratični stranki predlagali že nekaj zakonov, s katerimi bi poenostavili pogoje za delovanje malega gospodarstva. Takšni so bili na primer predlogi, da bi družbe poravnale svoje obveznosti z eno položnico in ob tem prihranile 20 milijonov evrov, ki jih ne bi bilo treba več plačevati za provizije bankam. Vendar tudi takšnih enostavnih rešitev ne Vlada ne koalicija nista podprli. Očitno ima birokracija na Ministrstvu za finance in še kje preveliko moč in zavira poenostavitve. Prav tako smo predlagali, da bi tistim samozaposlenim v domači in umetnostni obrti, ki jim zaradi krize njihov dohodkovni položaj ne zagotavlja več normalnih pogojev za delo, država poravnala prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za obvezno zdravstveno zavarovanje od najnižje

pokojninske osnove. Ta pomoč oziroma podpora bi bila približno pol nižja, kot nadomestilo za brezposelnost, pa je Vlada in koalicija prav tako nista podprli. Če bi država, gledano dolgoročno, s tem ohranila plačnike v blagajne – dobila bi plačan DDV ne bi se ji bilo treba ukvarjati z iskanjem delovnega mesta in izobraževanju in slej ko prej bi po obdobju in izteku te dobe ta postal tudi plačnik polnih prispevkov. Tako pa država preklada po evidencah okrog 100 tisoč brezposelnih in to samo zato, da te magične meje ne preseže.

Tudi zakon, ki ga predlagamo danes, ki ga obravnavamo danes, prinaša rešitev, po kateri bi se po vzoru nekaterih držav, ki imajo zelo razvito podjetniško okolje in podjetniško kulturo in temu prilagojeno davčno zakonodajo, prispevki za socialno varnost vštevali med dohodke od dejavnosti. Med take države sodi, recimo, Francija, to je možno tudi v nekaterih skandinavskih državah. Menimo, da je tak koncept smiseln, saj so samostojni podjetniki v povsem drugačnem položaju kot zavezanca iz delovnega razmerja – espe si mora trg pridobiti sam, za obveznosti jamči s svojim premoženjem, z izterjavami se mora ukvarjati sam, s plačili prispevkov se ukvarja sam, sam tudi mnogo več tvega. Sam mora tudi čakati v vrstah pred bančnimi okenci z izpolnjenimi 10 ali več obrazci in tako naprej. Mimogrede, kot sem že prej omenil, teh administrativnih poenostavitev niste akceptirali.

Zakon torej prinaša tej kategoriji, v kateri je nekaj 10 tisoč ustvarjalcev, nove oziroma dodane vrednosti, novo možnost in najbrž tudi poenostavitev poslovanja. Menim, da je čas, da na področju nadaljevanja administrativnih in davčnih izboljšav storimo... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališča Vlade bo obrazložila gospa Mateja Vraničar, državna sekretarka Ministrstva za finance.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospe in gospodje poslanci!

Novela zakona, ki je pred nami, zadeva spremembo 111. člena zakona. Nanaša se na določitev splošne in dodatne splošne olajšave ter kriterije za upravičenost

do navedenih olajšav. Ta določba se ne nanaša na določanje davčne osnove, o čemer govori primerjalno-pravni prikaz, ko se omenja Francijo, Španijo in Švedsko.

Konkretno predlagana sprememba četrtega odstavka 111. člena določa, kaj se šteje za dohodek iz dejavnosti, vendar samo kot merilo za ugotavljanje upravičenosti posameznega zavezanca do dodatne splošne olajšave, ne kot merilo za določitev davčne osnove.

Predlog zakona predlagatelj utemeljuje s tem, da zaradi uveljavljene ureditve prihaja do nedopustnega razlikovanja glede na dohodke iz zaposlitve, pri katerih se za potrebe ugotavljanja upravičenosti do dodatne splošne olajšave prispevki za socialno varnost delojemalca odštejejo od dohodka iz zaposlitve. Ugotavljamo, da navedena utemeljitev ni pravilna. Naj bolje pojasnim. Omenila sem že, da 111. člen določa kriterij za določanje upravičenosti do dodatne splošne olajšave. In ta kriterij je določen kot skupni dohodek rezidenta – ne kot davčna osnova – in če ta v letu, za katerega se odmerja dohodnina, ne presega določenega zneska. Navedeni kriterij skupnega dohodka je določen kot dohodek v bruto znesku, in sicer kot vsota vseh bruto dohodkov posameznega zavezanca iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in prenosa premoženjske pravice ter kategorije drugih dohodkov razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine oziroma se ne všteta v davčno osnovo. V bruto dohodku so zajeti tudi prispevki za socialno varnost. V četrtem odstavku 111. člena, ki ga novela spreminja, pa je posebej določeno, kaj se šteje kot bruto dohodek iz dejavnosti, da bi bila ta definicija primerljiva drugim bruto dohodkom zavezancev. Navedena določba določa, da se dobiček, ki je sicer davčna osnova od dohodka iz dejavnosti, poveča za obračunane prispevke za socialno varnost. Na ta način je dohodek iz dejavnosti za namene določitve kriterija upravičenosti do dodatne splošne olajšave izenačen z drugimi dohodki, ki so opredeljeni kot bruto dohodki. Ker je torej kot kriterij za določitev upravičenosti do dodatne splošne olajšave določen skupni bruto dohodek zavezanca in ne skupna davčna

osnova od dohodkov zavezanca, ugotavljamo, da predlagana sprememba zakona ni primerna, saj bi pomenila neupravičeno razlikovanje dohodkov iz dejavnosti v primerjavi z drugimi dohodki.

Vlada ugotavlja, da bi predlog zakona povzročil neenakost pri določanju kriterija za določitev upravičenosti do dodatne splošne olajšave in bi postavil zavezanca, ki opravljajo dejavnost, v bolj ugoden položaj glede upravičenosti do te dodatne splošne olajšave v primerjavi z zavezanci, ki pridobivajo druge dohodke. Zato Vlada meni, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo in predlaga Državnemu zboru, da predlaganega zakona ne podpre. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. V imenu Poslanke skupine Zares bo govoril gospod Alojzij Potočnik.

Izvolite.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Naj pravzaprav ponovim nekaj slišanih in znanih stvari. Skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom je predložila Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodni, s katerim je predlagala spremembo četrtega odstavka 111. člena Zakona o dohodnini, ki določa, kaj se šteje za dohodek iz dejavnosti kot kriterij za ugotavljanje upravičenosti zavezanca do dodatne splošne olajšave. Predlagajo, da se pri opredelitvi višine dohodka iz dejavnosti, ki je merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave. Kot dohodek iz dejavnosti upošteva razliko med prihodki in odhodki, pri čemer se med odhodke štejejo tudi prispevki za socialno varnost. Vlada je predlog preučila in v mnenju precizno pojasnila vsebino 111. člena Zakona o dohodnini in smiselno povezanost tega člena s členoma 48. in 56. istega zakona. Ugotavlja, da bi predlagana sprememba Zakona o dohodnini povzročila neenakost pri določanju kriterija za določitev upravičenosti do dodatne splošne olajšave, saj bi postavil zavezanca, ki opravljajo dejavnost, v bolj ugoden položaj glede upravičenosti do splošne olajšave v primerjavi z zavezanci, ki pridobivajo druge prihodke.

Poslanska skupina Zares sledi sklepnemu mnenju Vlade Republike Slovenije, ga ocenjuje za dovolj prepričljivega in Predloga sprememb Zakona o dohodnini ne bo podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

Predlagatelj želi s predlogom spremembe Zakona o dohodnini doseči finančno razbremenitev samostojnih podjetnikov posameznikov kot zelo pomembnega segmenta slovenskega gospodarstva. Poglavitna rešitev zakona je, da se pri opredelitvi višine dohodka iz dejavnosti, ki je merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave kot dohodek iz dejavnosti, upošteva razlika med prihodki in odhodki, pri čemer se med odhodke štejejo tudi prispevki za socialno varnost podjetnika. V skladu s sedanjo ureditvijo se prispevki za socialno varnost pri ugotavljanju razlike med prihodki in odhodki ne priznavajo kot odhodek, kar pa pomeni razlikovanje glede na dohodke iz zaposlitve, pri katerih se za potrebe ugotavljanja upravičenosti do dodatne splošne olajšave prispevki za socialno varnost delojemalcev odštejejo od dohodka iz zaposlitve.

V Slovenski ljudski stranki bomo v času gospodarske in finančne krize podprli vse predloge, ki bodo usmerjeni v razbremenitev gospodarstva, saj se zavedamo, da je v tem trenutku povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva edini način, da se čim hitreje in s čim manj posledicami izvlečemo iz nastale situacije. Način, da iščemo vsako dlako v jajcu, kako kakšnega dobrega predloga s strani opozicije ne gre podpreti, najbrž in prava pot.

Mi bomo zakon zagotovo podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Še enkrat vsem skupaj prijazen pozdrav!

Tudi našim predlagateljem, ki so v obravnavo predložili Predlog sprememb Zakona o dohodnini, v katerem predlagajo, da se pri določitvi višine dohodka iz dejavnosti, ki je merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave kot dohodke iz same dejavnosti, upošteva razlika med prihodki in dohodki, pri čemer pa se med priznane odhodke prištevajo tudi prispevki za socialno varnost podjetnika.

Kot se navaja, so v skladu s sedanjo ureditvijo prispevki za socialno varnost pri ugotavljanju razlike med prihodki in odhodki ne priznajo kot odhodek, kar naj bi pomenilo nedopustno razlikovanje, glede na dohodke iz zaposlitve, pri katerih se za potrebe ugotavljanja upravičenosti do dodatne splošne olajšave prispevki za socialno varnost delojemalca odštevajo od dohodkov iz zaposlitve.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo proučili tematiko in podobno kot Vlada ugotovili, da je kriterij za določanje upravičenosti do dodatne splošne olajšave določen skupni dohodek rezidenta, če ta v letu, za katero se odmerja dohodnina, ne presega določenega zneska. Ta kriterij kot dohodek v bruto znesku, ki je specificiran kot vstopa bruto dohodkov posameznega zavezanca iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti itd., pa se ne všteva v davčno osnovo. Jasno je, da se v bruto dohodku tudi prispevki za socialno varnost. V 4. odstavku 111. člena pa je posebej določeno, kaj se šteje kot bruto dohodek iz dejavnosti, da bi bil primerljiv z drugimi bruto dohodki zavezancev. Tako je dobiček iz dejavnosti določen kot davčna osnova od dohodka iz dejavnosti in se v skladu z določili 48. člena ugotavlja kot razlika med prihodki in dohodki doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Za odhodke pa se v skladu s 56. členom Zakona o dohodnini priznavajo tudi obvezni prispevki za socialno varnost, kar pomeni, da v dobičku ni zajetih prispevkov za socialno varnost in jih je zato za namene določite bruto dohodka treba prišteti k dobičku. To pa v končni fazi pomeni, da je dohodek iz dejavnosti za namene določitve kriterija upravičenosti do dodatne splošne olajšave izenačen z drugimi

dohodki, ki so določeni kot bruto dohodki vključno z dohodkov iz zaposlitve.

Če bi seveda dopustili to spremembo pri uveljavljanju dodatne, splošne olajšave bi morali bodisi poseči na področje drugih prejemkov, kjer se v bruto znesek vštevajo prispevki za socialno varnost, bodisi bi moramli za zagotavljanje izenačenosti zavezancev ohraniti obstoječo ureditev, ki v praksi in vsakdanjem življenju velja.

Očitno predlagatelj ni upošteval, da bi s sprejetjem tega predloga zakona prišlo do neopravičenega razlikovanja zavezancev, zato seveda v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije tega predloga zakona ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa, spoštovani, gospod podpredsednik. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom je predložila Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, s katerim je predlagana sprememba 4. odstavka 111. člena Zakona o dohodnini, ki določa, kaj se šteje za dohodek iz dejavnosti kot kriterij za ugotavljanje upravičenosti posameznega zavezanca do dodatne splošne olajšave. V predlogu zakona je navedeno, da se v skladu s sedanjo ureditvijo prispevki za socialno varnost pri ugotavljanju razlike med prihodki in odhodki ne priznavajo kot odhodek, kar pomeni nedopustno razlikovanje glede na dohodke iz zaposlitve, pri katerih se za potrebe ugotavljanja upravičenosti do dodatne splošne olajšave prispevki za socialno varnost delojemalca odštevajo od dohodka iz zaposlitve. Zato je predlagano, da se pri opredelitvi višine dohodka iz dejavnosti, ki je merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave kot dohodek iz dejavnosti, upošteva razlika med prihodki in odhodki, pri čemer se med odhodke vštevajo tudi prispevki za socialno varnost.

V zvezi z navedenim Vlada Republike Slovenije podaja naslednje

mnenje. S 111. členom Zakona o dohodnini je določena splošna olajšava, poleg tega pa tudi dodatna splošna olajšava za zavezanca v dveh najnižjih dohodkovnih razredih. Tako se za leto 2010 v skladu s prvim odstavkom 111. člena vsakemu rezidentu prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 3 tisoč 100,17 evrov letno, pod pogojem, da drug rezident ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. V skladu z drugim odstavkom 111. člena Zakona o dohodnini, se poleg olajšave, določene v prvem odstavku tega člena, rezidentu, katerega skupni dohodek iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine oziroma se ne všteva v davčno osnovo v letu, za katero se odmerja dohodnina, ne presega 10 tisoč 200 evrov prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 3 tisoč 19,83 evrov letno. V skladu s 3. odstavkom 111. člena Zakona o dohodnini se poleg olajšave, določene v prvem odstavku tega člena, rezidentu, katerega skupni dohodek iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine, ne všteva v davčno osnovo v letu, za katero se odmerja dohodnina, presega 10 tisoč 200 evrov in ne presega 11 tisoč 800 evrov, prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini tisoč evrov letno.

Ker je torej kot kriterij za določitev upravičenosti do dodatne splošne olajšave določen skupni bruto dohodek zavezanca in ne skupna davčna osnova od dohodkov zavezanca, predlagana sprememba zakona ni smiselna, saj bi pomenila neupravičeno razlikovanje dohodkov iz dejavnosti v primerjavi z drugimi dohodki. S predlagano spremembo bi bili zavezanci, ki opravljajo dejavnost, v tem primeru v ugodnejšem položaju v primerjavi z drugimi zavezanci, saj bi se njim kot merilo za upravičenost do dodatne splošne olajšave upoštevala davčna osnova, drugim zavezancem, kot na primer zaposlenim, pa bruto plača. Tako bi

primeroma dva zavezanca z enakim bruto dohodkom iz dejavnosti in iz delovnega razmerja bila v različnem položaju, saj bi zavezanec, ki opravlja dejavnost, zaradi razlike v prispevkih ter zaradi neupoštevanja znižanja in povečanja davčne osnove, razen razlike v obrestih, izkazoval nižji dohodek, ker bi šlo dejansko za davčno osnovo kot zavezanec dohodkom iz delovnega razmerja, torej zaposlen, pri katerem bi se upoštevala bruto plača in ne davčna osnova in bi bil na ta način zavezanec, ki opravlja dejavnost, v ugodnejšem položaju. Razmišljanja so bila zelo različna tudi pri predhodnih sogovornikih. Dejansko bi, tako kot tudi ugotavlja Vlada, Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini povzročil neenakost pri določanju kriterija za določitev upravičenosti do dodatne splošne olajšave, saj bi postavil zavezanca, ki opravljajo dejavnost, v bolj ugoden položaj glede upravičenosti do dodatne splošne olajšave v primerjavi z zavezanci, ki pridobivajo druge dohodke.

Iz navedenega razloga neenakosti Vlada Republike Slovenije meni, da navedeni predlog zakona ni sprejemljiv in da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem predlogom pa se strinja tudi Poslanska skupina Socialnih demokratov, zato bomo glasovali proti sklepu, da bi bil zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, saj ocenjujemo, da tovrstni predlog spremembe zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Rado Likar.

RADO LIKAR: Še enkrat hvala za besedo.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, bomo v Slovenski demokratski stranki podprli.

Za razliko od moje predhodnice mislim, da je predlagana rešitev smiselna, vprašanje je samo, ali to želimo narediti ali ne. Celotno gospodarstvo, tako doma kot po svetu, je v resni krizi. Posebno občutljiv del gospodarstva predstavljajo samostojni podjetniki posamezniki, ki so zaradi svoje

majhnosti najbolj izpostavljeni negativnim vplivom gospodarske krize. Težava pa ni le v sami krizi, ampak v tem, da obrtnike država obremenjuje enako oziroma celo bolj kot pred krizo. Država se v tem pogledu obnaša, kot da krize sploh ni. Po našem mnenju se Vlada premalo zaveda, da lahko prav malo gospodarstvo prispeva levji delež k preboju v nov razvojni cikel. Zaradi svoje dinamičnosti in prilagodljivosti lahko prav mali podjetniki prispevajo največ k temu, da se voz potegne iz jarka, v katerem je obstal oziroma celo drsi še vedno navzdol. Seveda pa mora država tem podjetnikom s svojimi instrumenti ekonomske in davčne politike prihajati naproti in jim na ta način pomagati.

V mikro in malih podjetjih se je obseg poslovanja v zadnjem času drastično zmanjšal. Priče smo zapiranja obratovalnic in posledično odpuščanju delavcev. Zaradi prevelikega tveganja se podjetja s potencialom rasti težko odločijo za nove investicije in za zaposlovanje. Podjetniki se obračajo na svoja združenja, ta pa od države upravičeno pričakujejo ukrepe, ki bodo spodbujali ustvarjalno delo, podjetniško inovativnost in poslovno ravnanje. Ta predlog je tudi ena od zahtev slovenske obrti in podjetništva. Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, katerega cilj je davčna oziroma finančna razbremenitev samostojnih podjetnikov posameznikov, predstavlja enega takih ukrepov.

Cilj predlaganega zakona je torej davčna razbremenitev samostojnih podjetnikov posameznikov, ki predstavljajo pomemben del slovenskega gospodarstva. S predlagano spremembo bi se opredelitev višine dohodka iz dejavnosti, ki je merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave, kot odhodek iz dejavnosti upoštevala razlika med prihodki in odhodki, pri čemer bi se med odhodke všteli tudi prispevki za socialno varnost podjetnika.

S Predlogom zakona o spremembi Zakona o dohodnini želimo malemu gospodarstvu dati jasen signal, da jim država hoče pomagati pri premagovanju kriznega obdobja, saj se zavedamo, da potrebujejo čim boljše poslovno okolje za razvoj in širitev svojega poslovanja. Hkrati bo s tem omogočeno, da bodo svoje podjetniške ideje lažje prenesli v konkretne projekte z večjo dodano vrednostjo.

Menim, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga bomo v prvem branju tudi podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko kot predlagatelj zakona.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Sedaj, ko smo slišali stališča nekaterih poslanskih skupin, bi si dovolil ta stališča nekoliko pokomentirati.

Moram reči, da sem bil naravnost presenečen, ko je predstavnica Socialnih demokratov dobesedno brala poročilo Vlade oziroma mnenje Vlade in ga predstavila kot stališče poslanske skupine, z vsemi decimalkami, z vsemi zadevami. Mislim, da na tak način pristopiti k reševanju neke resne problematike v državi, ko je Državni zbor pravzaprav eklatantno podrejen Vladi, in to celo tako, da se neposredno bere mnenje Vlade kot stališče največje stranke v Državnem zboru, da je to na nek način nedopustno. In to kaže, da je vladna koalicija, ne samo v verbalnem delu, ampak tudi potem samo pododdelek Vlade, vladne koalicije.

Mislim, da je do zakonov, do predlogov, ki jih tudi iz opozicijske strani predlagamo v zakonodajno postopek, treba pristopiti bolj resno, bolj analitično, zadevo proučiti. In če je zadeva proučena, se lahko tudi stališče predstavi, katerekoli poslanske skupine, na drugačen način, kot tako, da se prebere enostavno mnenje Vlade. Celotna državna sekretarka, ki zastopa Vlado, tega ni storila, ampak ena izmed poslanskih skupin. In to tista, ki je poverila predstavitev stališča o ekonomski temi.

Kar zadeva pa nekatere poglede oziroma dileme, ki se v tem mandatu postavljajo v Državnem zboru, pa moram le ugotoviti, da neke tiste intenzitete, s katero smo odpravljali administrativne in davčne ovire v prejšnjem mandatu, ni več. V tem mandatu nismo storili pravzaprav nobene redukcije na področju števila predpisov, zahtevnosti predpisov in tako naprej. Nobene poenostavitve. V prejšnjem mandatu je bilo tega izredno veliko. Vlada, prejšnja, je dobila celo priznanje za ukrepe in rešitve na tem področju, tudi priznanje OZN. V tem mandatu smo priča enostavno samo takim

spremembam, ki uvajajo dodatne obrazce na področju sociale, na področju študentske, dijaške prehrane, osnovnošolske prehrane in tako naprej. Nobenih sprememb ni na področju poenostavitve. Žal tudi ne takih, ki pravzaprav ne stanejo nič državo. Nič. Samo nekaj ljudi, ki so zaposleni v državni upravi, davčni ali katerikoli upravi, bi pač nekaj stvari lahko opravilo na drug način, nekoliko več in bi razbremenilo vsak mesec 10 tisoče tistih, ki čakajo pred okenci in plačujejo položnice in plačujejo tudi nepotrebne provizije bankam. Ampak to ni mogoče. Sprašujem se, ali bi v tem mandatu sploh uspeli vzpostaviti tak dohodninski sistem, kot smo ga v prejšnjem mandatu ob tej moči birokracije in ob tej nezainteresiranosti ministra, tudi državne sekretarke in ostalih, da se karkoli na tem področju spremenilo ali razbremenilo. Mislim, da se ta sistem v tem mandatu ne bi nikoli uvedel. Ali je ta koalicija tista, ki bi bila sposobna ukiniti ali odpraviti davek na plačilno listo, ki je bil kot ena rariteta v Evropi? Ta koalicija najbrž tega ne bi storila. Ne bi zato, ker še sedaj obžaluje, da se je to sploh zgodilo. Najbrž ni več daleč čas, ko bomo soočeni s ponovnimi idejami ali celo konkretnimi akti, ukrepi, da se bo davek na plačilno listo začel ponovno uvajati. Tu se enostavno soočamo samo s tem, da se ne razbremenjuje gospodarstva, da se ne poenostavlja gospodarstva, ampak se uvajajo novi obrazci, nove davščine, ali pa obstoječe bistveno povečujejo, pa naj bo to za cestnine, naj gre to za trošarine, naj gre to za neke druge zadeve. Mislim, da je treba narediti na tem področju nekaj temeljitega.

To, da Vlada rešitve ne podpira, ni popolnoma nič novega, ne na področju financ ne na drugih področjih. Vse tisto, kar predlagamo iz opozicijskih vrst, ne zasluži pozornosti Vlade. Danes smo že obravnavali novelo zakona o kmetijskih zemljiščih. Pred letom in pol je bil ta zakon prvič vložen. Vsi, ki so razpravljali v tem Državnem zboru, se strinjajo s predlagano rešitvijo. Vsi. Niti eden od razpravljavcev ni dejal, da se s to rešitvijo, ki znižuje cenzus za uvedbo komasacijskega postopka, ne strinja, pa bo zakon že tretjič padel. Leto in pol. In takšnih primerov je kar nekaj v tej državi. In jaz moram, na žalost, ugotoviti, da je ta koalicijski snobizem, ta aroganca koalicije, ko ne dopušča nikomur, da predlaga karkoli, pa tudi če predlaga tisto,

s čimer se oni strinjajo, se ne sprejme: To mislim, da presega v tem mandatu že vse meje. Vse meje. In davek plačujejo državljani. Tu je prej kolega Sajovic dejal, da vsak dan povprečno propade 7 hektarov kmetijskih zemljišč. V letu in pol, ko teh postopkov nismo poenostavili, in v dveh letih, ker država v tem času, ta vlada, ni uspela spraviti v življenje nobenega razpisa, je propadlo 700 krat 7, koliko tisoč je to zdaj? 4 tisoč, 5 tisoč hektarov kmetijskih zemljišč. In je propadlo v tem času 2 tisoč kmetij, ki jih ni nihče prevzel. Ni to problem, da so propadle, ampak zaradi razdrobljenosti teh površin nihče ni prevzel v obdelavo. In podobno je na mnogih drugih področjih.

Mi smo v tem mandatu predlagali vrsto ukrepov s področja gospodarstva, ne samo tiste systemske, za katere je Vlada celo na koncu nekako priznala, da jih je nekaj celo povzela in jih že izvaja. Teh ukrepov iz našega paketa mi ne vidimo, ki jih Vlada že izvaja. Niso bili predloženi, niso bili spremenjeni podzakonski predpisi, niso bili vloženi zakoni, takšni, kot smo jih mi predlagali v zakonodajni postopek, ampak Vlada je na zadnji obravnavi mrtvohladno dejala, da to že izvaja. Vse te poenostavitve, rešitve, olajšave, stimulacije in podobne zadeve. Nič od tega se v tem obdobju ni zgodilo. Nič od tega. Postopki so enako komplicirani, težave enake ali še celo večje. Do kreditov ne morejo, gospodarske družbe in mali podjetniki. Do njih pa zlahka pridejo nekateri iz raznih kabinetov, zlahka, brez problema, po enostavnejših pogojih, z nižjim pokritjem in tako naprej. In za to ne dajo nobenega depozita, samo mandatno delovno mesto, ki je kratkega veka, kot je moje ali kakšno drugo. Podjetnik, ki vloži vse svoje premoženje, do teh zadev ne more. Tu imamo, in smo slišali to primerjavo med zaposlenimi in tistimi, ki opravljajo dejavnost, tu je pomembna razlika. Tisti, ki opravljajo dejavnost, morajo poskrbeti za vse od A do Ž, od ustanovitve, registracije podjetja od pridobitve posla, izdaje računov, izvedbe posla, izterjave, plačila obresti in tako naprej, plačati vmes vseh tistih 10 do 15 položnic na okencu vsak mesec. Lahko bi samo enkrat to plačali, vse to morajo storiti in za vse tiste napake tudi plačujejo in dajo garancijo s svojim premoženjem. In vsa ta podjetja, vse te postavljate v vrsto s tistimi, ki po

avtomatizmu prejemamo plačo, ki jo moramo dobiti, bodisi v realnem bodisi v javnem sektorju. Nismo v enakih pogojih, nismo v enakih statusih. Nismo. In jaz mislim, da bi neka razsodna oblast o teh stvareh morala razmisliti, še posebej če ima predlog na mizi. Če morda karkoli med temi akti ni usklajenega, se to izredno lahko reši s prehodno določbo, se lahko reši z neko spremembo, z neko rešitvijo, z nekim uskladitvenim amandmajem in podobnimi tehnikalijami, ki jih zakonodajni postopek omogoča. Ampak, če Vlada na tem segmentu nima interesa, če koalicija nima interesa, zato ker je a priori proti, zato ker prihaja predlog iz nasprotne ali pa napačne strani, potem je pač to tako. Tudi o tistih stvareh, o katerih se vsi strinjamo in vlada popolno soglasje, ne moremo sprejeti rešitve, ker je ni predlagal tisti, ki bi to po tej posvetitvi v tem mandatu moral ali pa lahko storil.

Jaz mislim, da je treba marsikaj na tem področju spremeniti. Zahteve slovenske obrti, ki jih pripravijo vsako leto, so pač eden od priročnikov ali pa priročnih dokumentov, ki jih Vlada lahko uporablja pri sprejemanju svojih predpisov, aktov. Najbrž tudi intenzivno komunicira z Obrtno-podjetniško zbornico in Gospodarsko zbornico pri pripravi teh aktov in tako naprej. Najbrž je Vlada tista, ki mora v tem dialogu nekako slediti v okviru možnega tudi tem trendom ali pa tem zahtevam, predlogom, ki se pojavljajo. Ampak očitno, vidim, da se te zadeve ne dogajajo. Ta brošurica je nastala v mandatu, ko je bil predsednik Obrtno-podjetniške zbornice gospod Klun, član Poslanske skupine Socialnih demokratov. Ta predlog, ki ga sedaj obravnavamo, je napisan v tej brošurici pod zaporedno številko, mislim, 28. Torej to ni predlog, ki smo si ga izmislili v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke. To je predlog, ki je nastal na osnovi intenzivnega brain storminga Obrtno-podjetniške zbornice v času, ko jo je vodil gospod Miroslav Klun, in so to izdali za leto 2009.

Zdaj pa se sprašujem, ali te zaveze, ti predlogi, ki jih je Obrtno-podjetniška zbornica sprejela in izdala – najbrž na osnovi neke strokovne presoje in sodelovanja z nekom –, stojijo. Najbrž je poslanec Socialnih demokratov, ki je takrat vodil Obrtno-podjetniško zbornico, pripravljen zagovarjati te rešitve, ki jih je takrat sprejel, pa tudi

pridobiti podporo svoje poslanske skupine. Ali pa je ta dokument, bi rekel, nekaj kar tako, se pravi, zaradi tega, da vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice nekaj dela, nekaj predlaga, da pokrije tisto upravičenost do članarine, ki jo morajo obvezno plačevati člani Obrtno-podjetniške zbornice. Najbrž ta dokument ni namenjen samo temu. In tudi ne tisti za leto 2010. In tudi ne tisti, ki so ga izdali leta 2008. Tukaj so najbrž tisti, ki so združeni v ta sistem, obvezno združeni, nekako skoncentrirali svoje pripombe, predloge in tudi dali rešitve. Neka normalna vlada, neka normalna koalicija bi najbrž tem rešitvam, ki so predlagane v teh edicijah, strokovnih edicijah lahko rečemo, morala slediti. Žal se v tem mandatu to zelo redko dogaja. Gre se mimo tistih, ki so zainteresirani, gre se mimo tistih, ki so upravičeni do takih zadev, ni komunikacije in na žalost tudi rešitve avtomatsko padajo. To je zdaj že več kot očitno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Hvala lepa.

Gospa Renata Brunskole je prosila za repliko.

Izvolite.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Kot poslanka Poslanske skupine Socialnih demokratov, ki sem predstavljala stališče naše poslanske skupine, se moram pač odzvati na mnenje predlagatelja, ker v bistvu nekako izraža ogorčenje ali mogoče začudenje, mogoče je bilo ogorčenje neprimerna beseda, prej začudenje, da sem v svoji predstavitvi, torej stališču naše poslanske skupine, predstavila oziroma citirala v enem delu tudi stališče Vlade. Menim, da je to, malo, ko sem nazaj posegla še en mandat nazaj, pa tudi mandata še prejšnjih vlad, ni bilo to nič posebnega. Vedno so se poslanske skupine, koalicijske poslanske skupine, usklajevale z Vlado, tudi sedaj ni nič drugače, tako da mislim, da temu ni nič narobe.

Bi pa ob tej priložnosti tudi povedala, da v Poslanski skupini Socialnih demokratov še kako dobro razumemo, kaj pomeni obrt, podjetništvo, kaj pomeni samozaposlitev, ustvarjanje dohodka, torej tistih zavezancev, ki opravljajo svojo dejavnost, ravno tako pa tudi to, kaj pomeni biti zaposlen, torej tako

razlike v povezavi z olajšavami, davčnimi osnovami. In tukaj zagotovo ne gre nikakor nič v škodo obrtnikom in podjetnikom, temveč je treba biti enak in tukaj tudi določena dejstva resnično upoštevati.

Prepričana sem, da bo tudi ta današnja razprava pripeljala do tega, da bomo mogoče, ali bomo to kolegi koalicije ali pa tudi opozicije, verjetno le prišli z boljšim predlogom, predlogom, ki bo enak za vse. To si želimo in zatorej jemljem to razpravo danes, ta predlog, kot nekaj pozitivnega. menim, da je tudi s strani Vlade in tudi koalicijskih poslanskih skupin to tudi tako vzeto, vendar tukaj, kot je eden od kolegov rekel v zvezi z dlako v jajcu, tukaj, ko je bil komentar, da sem povzela mnenje Vlade, je res skoraj tako, kot dlaka v jajcu. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupini. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Vito Rožej. Ne bo razpravljal. Gospod Silven Majhenič. Ne bo razpravljal. Dr. Luka Juri. Izvolite, gospod Juri.

DR. LUKA JURJ: Hvala lepa. Lep pozdrav!

Ko sem pogledal predlog zakona, sem ga sprejel s pozitivnim priokusom, kajti sam po sebi se mi je zdel smiseln. Dejstvo, da je socialni prispevek po eni strani štet med dohodki, lahko izgleda problematično, čeprav po drugi strani pa je tudi res, da konec koncev plačilo socialnega prispevka za socialno varnost posameznika ni samo stroške, ampak tudi naložba ali pa, če želimo, državna zavarovalna polica. In zaradi tega se tu odpre čisto konceptualna razprava, za katero ne moremo reči z gotovostjo, ali gre pri teh prispevkih za strošek ali pa je dejansko treba šteti med dohodke in jih, kot je sedaj, prišteti v skupno količino prejetih odhodkov. Ampak, ko pa potem pogledamo širše, vidimo, da nam ta dilema o tem, ali naj ga štejemo kot strošek in izločimo iz skupne kvote dohodkov posameznika ali pa naj ga štejemo kot neke vrste naložbo ali zavarovanje in torej štejemo to kot del skupnih dohodkov. No, vsa ta dilema izgine, ko primerjamo sistem, ki velja v primeru, kot ga predlaga skupina poslancev z gospodom Tankom na čelu, z drugo skupino, in to je z

zaposlenimi. Pri primerjavi med zaposlenimi in samozaposlenimi moramo objektivno ugotoviti, da bi s sprejemom takšnega zakonskega predloga uvedli neko neenakost, kajti samozaposleni bi si lahko šteli prispevke za socialno varstvo kot strošek, medtem ko bi se za zaposlene še vedno štel v celotni skupni koš bruto dohodka, na osnovi katerega se plača dohodnina. Tako da tu jaz ne pravim, da je koncept, ki ga predlaga skupina poslancev, napačen, pravim pa, da bi morali najti odgovor, kako uvesti novelo tako, da bo veljala za vse. Seveda je to lahko tudi velikokrat izgovor za to, da se nekega zakona ne sprejme, češ, da zakon ni kompleten, ni zajel celotne skupine. Ampak vendarle, če se ukvarjamo s tako pomembno spremembo, moramo vedeti, kaj bomo naredili tudi s tisto drugo skupino ljudi, torej zaposlenimi. Ne glede na to, da – in tega se tudi sam zavedam – postajajo samozaposleni s to finančno krizo še bolj, da postajajo samozaposleni bistven in pomemben del slovenskega gospodarstva. In tu smo najverjetneje dali vsi skupaj malo premalo pozornosti tej sferi. Samozaposleni, ko želi začeti s svojim delovnim stažem, recimo temu kot espe, je dejansko soočen z obilico težav in izzivov in vprašanj in napak in celo napak državnih organov. Medtem ko pa seveda zaposleni vsega tega nima. In to je opozorilo predvsem Ministrstvu za finance, da tem težavam da še več pozornosti kot doslej. Ne trdim, da ni naredilo nič. Tu moram malo popraviti kolega Tanka, ko je omenil, da mora samozaposleni vsak mesec čakati pred šalterji davčnih uradov, da lahko uredi svoje davčne obveznosti. Ni obvezno, da čakajo pred davčnim uradom, kajti lahko uporabijo sistem e-davkov, ki ga ni začela sedanja vlada in je daljši sistem, kjer ima velike zasluge tudi prejšnja vlada. Preko e-davkov izvajajo vse tiste storitve, ki bi jih sicer morali izvajati na šalterju davčnega urada. Tako da, če želi samozaposleni priti do nekih lažjih rešitev, lahko. Storitve e-davkov, kolikor jaz vem, ne stane in v bistvu edino, kar rabi samozaposleni, je računalnik, s katerim lahko do te storitve dostopi.

Omenjene so bile zahteve podjetniške zbornice. Jaz sem jih predvsem v začetku mandata prebral. Nekatere so se mi zdele zelo smiselne in tukaj bi se pridružil mnenju, da bi bilo smiselno, da jih tudi Vlada

še enkrat preuči in jih z nekim pozitivnim pristopom na nivoju ministra ali pa državne sekretarke analizira, ne pa, da jih prepusti skupini državnih uradnikov, ki je več ali manj verjetno ista, kot je bila tudi prej. Moramo si priznati, da so ljudje v državni upravi velikokrat nagnjeni k temu, da nam razložijo, kako se nečesa ne da narediti, ne pa, da bi iskali skupaj z nami rešitve, kako nekaj urediti.

Tu bom pa sedaj zaključil še z enim vprašanjem za državno sekretarko. V razpravi, nedavni razpravi o še enem predlogu skupine poslancev in gospoda Tanka o enotnem plačevanju vseh položnic, je bilo rečeno, da Vlada še vedno ni pripravila vseh ukrepov, s katerimi bi lahko rešila to vprašanje. Mene zanima, kdaj bo to vendarle urejeno, ker je to, čeprav se tehnično še vedno ne da, po mojem mnenju pomemben korak naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite gospa Vraničarjeva?
Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

V zvezi z vprašanjem, ki je bilo zastavljeno že ob prejšnji obravnavi, sem omenila, da se rešitve pripravljajo, da rešitve v tej fazi ne potrebujejo spremembe zakonodaje, ampak potrebujejo ustrezno informacijsko podporo in pa tehnične spremembe na nivoju podzakonskih aktov. Že nekaj časa deluje medresorska delovna skupina. Res je, da je v vmesnem času njeno delo zastalo zaradi zastoja pri izdelavi novega prenovljenega informacijskega sistema Durs, vendar je zdaj v tem trenutku situacija takšna, da bo delovna skupina v mesecu novembru poročala Vladi o predlogih rešitev, o potrebnih spremembah na nivoju podzakonskih aktov in določila oziroma pojasnila, da je mogoče s 1. julijem 2011 pričakovati bistveno spremembo v zvezi z poenostavitvijo pri vplačilih davčnih obveznosti, kjer bo sedanji kompleksen sistem in veliko število položnic nadomeščeno s tremi položnicami za blagajne na državnem nivoju, torej ena za obveznosti do državnega proračuna, ena za obveznosti do pokojninske in ena za obveznosti do zdravstvene blagajne in za

vsako občino posebna položnica za vse obveznosti do posamezne občine. Poročilo lahko torej pričakujemo v novembru, dejansko uresničitev poenostavljenega sistema vplačevanja javnih dajatev pa s 1. julijem prihodnjega leta.

Ker sem ravno še pri besedi, mi dovolite, da se odzovem na trditve oziroma na razprave v zvezi s potrebo po upoštevanju razlike med zaposlenimi in osebami, ki opravljajo samostojno dejavnost. To razlikovanje se upošteva pri določanju davčne osnove. Pri določanju davčne osnove pri zaposlenem upoštevamo plačo in odštejemo v bistvu samo prispevke za socialno varnost, medtem ko pri samozaposlenem, pri osebi, ki opravlja dejavnost, ugotavljamo dobiček. Ugotavlja se kot razlika med prihodki in odhodki, pri čemer se lahko zavezanci z manjšim obsegom poslovanja in tisti, ki izpolnjujejo pogoje, odločijo celo za normirano ugotavljanje odhodkov na normiran način. Vse posebnosti, vsi dodatni stroški, ki jih imajo davčni zavezanci samozaposleni v zvezi z opravljanjem njihove dejavnosti, se pri tem lahko upoštevajo in so upoštevani v okviru posebnih pravil, v zvezi s pravili o določanju davčne osnove, od katere se dohodnina v končni fazi obravnava.

Določba, ki pa je predmet noveliranja v tem predlogu zakona, pa se ne ukvarja z davčno osnovo, ampak določa pogoje, pod katerimi nekdo, ki ima določen znesek dohodka, lahko uveljavi dodatno splošno olajšavo, bodisi v višjem bodisi v nižjem znesku.

Glede na to, da so te posebnosti, kot rečeno, pri samostojnih podjetnikih že upoštevane pri določanju dobička, ocenjujemo, da ponovno upoštevanje te razlike ali pa različnosti pri določanju kriterija za odobritev te dodatne osebne olajšave ne bi bilo primerno in ne bi bilo korektno do ostalih oseb, ki dobivajo prihodke v enakem oziroma primerljivem znesku. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospa Cvetka Zalokar Oražem. (Ne bo razpravljala.) Gospod Anton Anderlič. (Ne bo razpravljal.) Gospod Miran Györek (Ne bo razpravljal.) Gospod Rado Likar.

Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Nič ni absolutnega razen tega, da je vse relativno. Tako je tudi s to enakostjo. Sedaj tisti, ki trdite, da bi se z uveljavitvijo oziroma sprejemom tega zakona ustvarila neenakost v odnosu zaposlenih pa samozaposlenih oziroma obrtniki, jaz mislim, da je to stvar presoje. Kolega Tanko je že v uvodu povedal, da – pa tudi sedaj vi, gospa sekretarka – razlika med tistim, za katerega smo včasih rekli, da prihaja v službo od šestih do dveh, ali pa obrtnik, ki je v bistvu režiser in igralec na tem odru. Ampak, zanima me, ali ta predlog zakona zavračate iz vsebinskih razlogov ali zgolj iz formalnih, bi rekel pravnih, glede na ta 111. člen, da je to razlika med davčno osnovo in pogoji, ki veljajo za uveljavitev te olajšave. Ali, recimo, če pogledamo res s pametjo, kaj pa, če se to uveljavi in se na ta način pride, kot sem že v stališču povedal, obrtniku posamezniku ali pa samozaposlenemu naproti in se mu v teh časih da jasen signal, da mu je država pripravljena pomagati tudi na ta način, čeprav bi se mogoče pojavil očitok, da se ustvarja neenakost.

Kot rečeno, v tem predlogu zakona smo v Slovenski demokratični stranki povzeli to zahtevo slovenske obrti in podjetništva. Prepričan sem, da smo tisti, ki smo odgovorni za zagotavljanje ustreznega poslovnega okolja, tako zakonodajna veja oblasti kot izvršna veja oblasti, dolžni to tudi na nek način izpolnjevati. Sprejetje tega zakona v prvem branju bi po mojem mnenju pomenilo majhen korak za nas kot zakonodajno oblast, za obrtnike pa bi to pomenilo signal, da jim država ne le stoji ob strani, dejansko stoji ob strani neaktivno, temveč da aktivno sodeluje pri reševanju in premagovanju težav, s katerimi se predvsem mali obrtniki soočajo v času te krize. Iz teh naštetih razlogov se mi zdi smiselno, da se ta zakon v prvem branju podpre. In po možnosti, če se oceni, da bi se dalo ta prispevek k davčnim razbremenitvam, urediti kako drugače ali pa na boljši način. Mislim, da bi se to dalo tekom zakonodajnega postopka tudi urediti.

Seveda bom glasoval za to, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Miran Györek. (Ne bo razpravljajal.) Gospod Vili Rezman. Izvolite.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Sicer ne bom citiral vladnega gradiva, čeprav ne vidim nič slabega, če je citat korekten, kot tudi nič ni hudega, če kdo citira zahteve slovenske obrti in podjetništva, seveda, če je to korektno citirano. Mislim pa, da je prav, da se odzovemo na to, kar je Vlada zapisala, zato ker se vsaj meni zdi argumentacija racionalna. Meni se zdi sprejemljiva in mislim, da jo je treba upoštevati v razmišljanjih, ko se odločamo o tem, ali bo predlog zakona dobil podporo ali ne.

Predlog zakona, aktualni predlog zakona, je sicer na prvi pogled zelo enostaven. Spreminjamo en sam člen, eno samo dvozložno besedo, samo prvi zlog, samo dve črki torej znotraj tega zakona, in morebiti to daje vtis, da je stvar zelo enostavna. Sam mislim, da ni. In če sem pravilno razumel nekatere diskusije, vidim, da je kar nekaj pojmovne zmede tudi v tem, kako razumemo ta predlog zakona. Sicer menim, da je prav, da so predlagatelji odprli problematiko dohodninske zakonodaje. Lahko to naredimo na parcialen način, kakor imamo danes primer, lahko bi bolj celostno naredili, čemur bi bil jaz bolj naklonjen. Moram reči, da sem bil, ker je bila omenjena ta dohodninska zakonodaja, ki je bila v prejšnjem mandatu sprejeta, soudeležen pri sprejemanju te dohodninske zakonodaje in predlagal nekaj amandmajev, amandmaje v zvezi z dohodninskimi stopnjami, amandmaje v zvezi z davčno obremenitvijo obresti na prihranjen denar, pa tudi v zvezi s tako rekoč odpustki velikih vsot davkov pri tistih, ki so upravičenci do donosov iz denacionalizacijskih obveznosti. Zato mislim, da bi veliko raje podprl celostno razpravo o dohodninski zakonodaji, ker takšna, kakršno sedaj imamo, je, vsaj po mojem ocenjevanju, takšna, da povzroča, da akcelerira razslojevanje naše družbe in da je v veliki meri pravzaprav bolj naklonjena tistim z velikimi letnimi prihodki in ne tistimi, ki bi jim

morali s podobno zakonodajo pomagati preživeti vsak dan.

Če je na prvi pogled ta predlog zakona zelo sprejemljiv, kajti govori o tem, kako pomagati tistim, ki se samozaposlujejo, ki ustvarjajo vrednost, ki tvegajo svoje premoženje in vse ostalo, kar je bilo danes že nekajkrat povedano, pa je po mojem razumen tudi pomislek, ki je prišel s strani vladnega mnenja, ki govori o tem, da tukaj ne gre za pikolovstvo, ampak gre za temeljno razumevanje dveh različnih kriterijev za določanje tistih, ki so upravičenci za dodatno dohodninsko olajšavo. Menim, da bi bilo res napak, če bi ravnali tako, da bi tistim, katerim v prid sicer govori ta predlog zakona, ugodili in pri tem povzročili neko razlikovanje neupravičeno do drugih. Sem na stališču, da je treba samostojnim podjetnikom in drugim pomagati pri poslovnem okolju, pri različnih olajšavah – in so nekaterih olajšav po že sprejeti zakonodaji tudi deležni –, vendar ta način, ki bi povzročal krivico na drugi strani, najbrž ni najbolj primeren.

Ravno zaradi tega, ker menim, da je ta dilema, ali pomagati z olajšavami tistim, ki sami vlagajo svoja sredstva, pa na ta način morebiti prizadeti druge, ravno zaradi te dileme jaz menim, da zakon res ni primeren za nadaljnjo obravnavo, ker je nesporno, da ta druga plat, ki tukaj ni omenjena, je pa omenjena v vladnem mnenju, prihaja v položaj, ki je diskriminatoren. Tega predloga zakona zato ne bom podprl.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Alojzij Potočnik. (Ne bo razpravljaj.)

Gospod Iztok Podkrižnik.

IZTOK PODKRIŽNIK: Hvala lepa za besedo.

Mislim, da so rešitve, ki se pripravljajo, dejansko veliko predolge, dejansko to traja predolgo. Ukrepi, ki jih je deležna ostala Evropa, se pravi napredno gospodarstvo, države EU, ki spodbujajo to malo in srednje gospodarstvo, ker vemo, da je to hrbtenica gospodarstva. Tudi v Sloveniji je temu tako, ker 90 % tvorijo v Sloveniji mala in srednja podjetja, kar se gospodarstva tiče. Mislim, da je premajhen poudarek na tem. Tu gre za predlog in to je kamenček v mozaiku. Mislim, da je to kljub temu boljše, kot da

čakamo še 20 ali 30 let, da bomo dobili neko celostno rešitev. Predvsem je to pomembno za mlade ljudi. Kajti, mladi se vsak dan manj odločajo za samostojne poti. Mislim, da je to za Slovenijo lahko zaskrbljujoče. Kajti, čez 10, 20 let se bo treba vprašati, kaj smo naredili za gospodarstvo, da je v taki situaciji, ko vemo, da je vsak dan slabše. Dvomim, da se bo še toliko mladih kot v preteklosti odločalo za samostojne poti. Pomembno je neko zelo dobro okolje, ki spodbuja k temu, da se lahko mlad človek nekako lažje prebije skozi to osnovno pot, se pravi, da sam registrira podjetje. Prejšnja vlada je tudi nekaj naredila na tem preko tega elektronskega poslovanja. Mislim, da je veliko drugih orodij, ki bi pripomogla k temu, da bi bilo več teh samozaposlitev. Najbolj se mi zdi pomembno to, da je za državo najdražje to, da je veliko ljudi na borzi, da so brez dela. Se pravi, tudi če bi bili pogoji bistveno boljši, bi veliko ljudi lahko tudi na ta način zaposlili. Zdaj pa smo ravno v obratni situaciji, ko se ta podjetja ali delovna mesta zapirajo/ukinjajo. To ni dobro za samo državo. Se pravi, če bi izboljševali te pogoje, bi na drugi strani pridobili več zaposlitev in tudi več prilivov v samo državno blagajno.

Jaz ta predlog zakona podpiram in mislim, da bom tudi še vse ostale druge, ki jih bo predlagala katerakoli stran, samo da bo dejansko temu malemu gospodarstvu šlo enkrat bistveno boljše, kot mu gre zdaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti. (Ne bo razpravljaj.) Franci Kek. (Ne bo razpravljaj.)

Gospod Marjan Bezjak, izvolite.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljena državna sekretarka, kolegice poslanke in poslanci!

V Slovenski demokratični stranki smo Predlog zakona o spremembah Zakona o dohodnini, ki vam ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora, vložili zato, da bi spodbudili in pomagali srednjim in mikro podjetjem ter samostojnim podjetnikom. Vsi vemo, da je to jedro razvoja, jedro gospodarstva, ki

dejansko tvori in polni državno blagajno. Prav tako se v teh časih država ali Vlada ukvarjata samo z velikimi podjetji. V teh časih pa najbolj nastradajo mala podjetja. Saj, vsa ta velika podjetja, ki jih ščitite, spravljajo v nemogoči položaj mala in mikro podjetja kot tudi samostojne podjetnike. Doživeli ste tudi že smrtne slučaje, kar je zelo kritično.

Zaskrbljujoče je tudi to, da smo povzeli iz predlogov zakona slovenske obrti, ki so bili kreirani pred leti – v letu 2009 je bil zakon sprejet – za ukrepe, ki bi izboljšali poslovanje slovenskega podjetništva in tudi posameznih podjetnikov. Žal sem danes zaskrbljen, da takratnega predsednika niti v razpravi ni, tako da ne vem, ali se sramuje ali je s figo v žepu takrat pisal, bil soudeležen k temu predlogu, ki smo ga kreirali dejansko obrtniki, podjetniki iz celotne Slovenije. Tako, da to nas še dodatno skrbi, ali ne dopušča Vlada proste miselnosti ljudem, ki so bili kreatorji tega, raje se umaknejo ali pa se morajo umakniti.

Veste, v mikro podjetjih in srednje velikih podjetjih, kakor tudi pri samostojnih podjetnikih dejansko prevlada ena velika panika, panika s tega vidika, kajti oni so zadolženi, da dajejo vsakega 5. ali 15. toliko in toliko delavcem, kakor tudi sami sebi plačo. Tukaj se država ali Vlada res ne obremenjujeta s tem. Kajti veste ali vemo, da je plača petega. Mene je sram petega prevzeti plačo tukaj. Jaz jo bom podaril drugim gospodarstvenikom, ki trpijo. Bilo bi prav, da bi se vsi tako odločili, da gospodarstvo dobi. plačo petega, vi ali mi pa jo dobimo 15. ali čez 6 mesecev. To je vzrok za to, vzrok tega predloga zakona, ki ga danes predlagamo. Veste, govoriti prazne obljube, držati figo v žepu. Danes so študentje pred parlamentom delili fige, fige so namenjene Vladi, ministru. Vsi so obupani, tudi jaz ne glede na to, da sem tukaj član tega velikega doma, ampak verjemite, sočustvujem s temi državljani, gospodarstveniki, ki ustvarjajo, ki jim nikakor nočemo stopiti nasproti, zmanjšati birokracijo. Birokracija ubija gospodarstvo. To je največji problem. En mali predlog, ki smo ga že v lanskem letu podali o plačevanju položnic, ki jih dejansko obrtnike ali podjetniki morajo pošiljati na 11 različnih naslovov, ki bi bile lahko združene v eno, dve ali tri.

Res je, da se bojite v birokraciji, da kdo ne bo imel dela. Bolje, da ga danes nimate pa bo gospodarstvo zato jutri uspešnejše in boste jutri imeli delo. Ne samo eden, mnogo več ljudi. Z ubijanjem gospodarstva ubijamo sami sebe.

Ne vem, zakaj nočemo razumeti, nočemo prisluhniti, nočemo slišati. Morda imate tiste čepke od patrij v ušesih, da noče nihče slišati nobenega predloga, sprejeti nobenega predloga, upoštevati mnenja celotne Evrope, ne samo nekaj posameznikov ali pa ne vem, če nas po barvah ločujete tukaj notri. To je žalostno. Tukaj notri bi morali sodelovati konstruktivno za razvoj, za delovna mesta, ne pa, da sodelujemo po seji Državnega zbora, kot da nič ni, zdaj pa kot pes in mačka. To ne vodi nikamor. Ne sprenevedajmo se pri teh stvareh. Začnimo razmišljati. Jutri bo prepozno. Hočete še ubiti, hočete še uničiti tega malega podjetnika, samostojnega podjetnika, ki je na koncu koncev samozaposlen, ki je imel toliko poguma, da si je ustvaril podjetje, se samozaposlil, ki danes zaposluje 10, 20, 30 do 200 ljudi. Te je treba uničiti, to je vaše gledanje, vaše mišljenje. Žal se motite. Ubili boste sami sebe. Res je, ko 5. dobivate plačo, plača mora biti. To je vaše mišljenje. Ne glede na to, če ni denarja, se bomo dodatno zadolžili. Kje pa je konec tega? Smo predlagali zajezev, kolikor je prihodkov, toliko je odhodkov. Ne, tudi tega ne sprejmete.

Poznate pregovor: "S tujim denarjem se bahati, je zelo enostavno in lepo." Najti nekoga, ki ti zajezi ta tuji denar, to je problem. Mi hočemo, ampak ni posluha. Še enkrat vas prosim, začnimo razmišljati konstruktivno, iskati rešitve za gospodarstvo, kajti vsak dober gospodarstvenik je kulturnik, je športnik, da ne bom našteval vsega. Vsak "samokulturnik", ki ne ve, kaj je gospodarstvo, pa je velik problem. Jaz upam, da boste ta predlog sprejeli, potrdili. Jaz vem, da se mora napraviti nadgradnja tega, ampak to je začetek. Naj bo to prvo branje, da bomo lahko jutri razpravljali o dodatnih stvareh in ga uskladili tako, da bo prav za nas, za vas in za vse. Želim si tega, da začnete razumevati. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima mag. Borut Sajovic. / oglašanje iz klopi/

Niste razpravljali, kolikor sem jaz spremljal. Ne morete pojasniti stališča, ker ga doslej niste povedali. Žal. Besedo ima mag. Borut Sajovic. (Ne bo razpravljaj.) Besedo ima Vili Trofenik. (Ne bo.) Franco Juri. (Ne bo.) Alenka Jeraj.

Izvolite, gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala lepa za besedo.

Jaz bom naš zakon podprla. Jaz mislim, da vse, kar naredimo za gospodarstvo, malo gospodarstvo, je pomembno tudi, če kdaj izgledajo majhni koraki, so lahko zelo veliki za tistega podjetnika, ki ima dva, tri, pet zaposlenih. Ko naša Poslanska skupina hodi po terenu in obiskuje tudi podjetja in obrtnike, nam ti vedno pravijo: "Glejte, saj mi bomo delali, samo ne nas obremenjevati dodatno, ne nas še bolj stiskati, ker že zdaj malo na škrge dihamo, in pustite nam, da bomo lahko delali, karkoli dobrega pa naredite oziroma kakršnekoli olajšave so pa dobrodošle, ker so časi težki in niso nikomur prijazni v tem trenutku najmanj pa gospodarstvu."

In povedo tudi, da najprej vsi delajo zase, potem šele za državo in če bi bila država prijaznejša do njih, ne pa velikokrat mačeha, bi to sodelovanje lahko bilo veliko boljše in bi sami imeli od tega, posledično pa več pa tudi država, če so zadovoljni in če lahko stvari delajo.

Jaz ne bom ponavljala, kar so povedali že moji kolegi, tudi to, da večkrat predlagamo podobne zakone, pa ne želite niti v prvem branju jih potrditi in spustiti naprej, da bi se sploh lahko o tem pogovarjali, se mi zdi zelo nekorektno, kljub temu, da smo, recimo, velikokrat v prejšnjem mandatu poskušali sodelovati z opozicijo in tudi mnoge stvari sprejeli skupaj. To večno zavračanje vseh naših predlogov resni koaliciji ne pritiče. Na vsak način bi pričakovali, da nas vsaj poslušate in da ob vsaki stvari ne zamahnete samo z roko in rečete, da tisto, kar predlagamo mi, ni v redu. Mi smo že v situaciji, ko se na nas obračajo različne skupine, torej zainteresirane skupine za različne zakone ali predloge zakonov in jim svetujemo, naj dobijo pri vas podporo, ker, če bomo neko stvar predlagali mi, SDS, bo to zavrnjeno, ne da bi kdo o tem razpravljal in ne da bi kdo s kakršnimkoli argumentom zavrnil tisto, kar predlagamo. To ni dober

način, ker ljudje tega ne razumejo, da ne delamo vsi skupaj za prihodnost te države. To naj bi bil naš osnovni cilj vseh, ali smo v opoziciji ali smo v koaliciji. Zato smo res vedno poskušali iskati kompromis in vsaj pri tistih stvareh, ki so res ključne, poskušali pridobiti na času, ko smo sami vodili Vlado in bili koalijska stranka, pridobiti za to tudi glasove opozicije. Saj govorimo o prihodnosti nas vseh in naših otrok. Zato je nerazumljivo to zavračanje, popolna ignoranca in neposlušanje, potem pa se vsi skupaj čudimo, zakaj je situacija takšna, kakršna je.

Jaz bom naš predlog zakona podprla. Si pa želim, da bi se vsaj trudili pa se poskušali slišati, mislim, da to ne bi smelo biti tako težko.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Lojze Posedel ne bo razpravljaj. Mag. Radovan Žerjav.
Izvolite, gospod Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz tokrat priznam, da bom malce ciničen. Namenoma bom ciničen, kar sicer ni v moji navadi, ampak tokrat pa bi morda vendarle lahko rekel, da v Sloveniji ni nič novega. Opozicija predlaga, koalicija je proti zato, ker je proti. Bi predlagal predvsem, da ne pišete več teh dobrih obrazložitvev na ministrstvu, zakaj ste proti opozicijskim predlogom, ker je res škoda časa in denarja, ki ga za to porabite. Preprosto povejte, da ste proti, in bomo razumeli, za kaj gre.

Vrnil se bom trošarinam še enkrat zato, ker me to resnično jezi, tako da me bolj ne more. Ko smo opozarjali, da zadeva ni v redu, smo bili celo deležni posmeha. Moj poslanski kolega Presečnik, da ne bom rekel, celo norčevanja, češ, da nimamo prav. Se je izkazalo, da smo vendarle imeli prav. Včasih ima tudi ta druga stran kaj prav in bi bilo prav, da se to prizna. Skrbi me ta huda, huda trma. To je resnično ena trma, kjer se pač najdejo vsi možni argumenti in vse možne variante, da se predlog, ki je dober ali pa tudi ni dober, skratka, da se ga zavrne zato, ker pač prihaja z nepravne strani.

Jaz sem kot predsednik Slovenske ljudske stranke večkrat povedal tudi javno, da

želimo funkcionirati drugače, da želimo biti konstruktivni pri ključnih reformah. Ito bi pričakoval tudi na gospodarskem področju.

O gospodarski reformi se sicer ne pogovarjamo, ne pogovarjamo se o ukrepih, ki bi bili potrebni za to gospodarstvo, ampak jaz vendarle mislim, da bi bilo tu potrebno malo več komunikacije in predvsem sodelovanja obeh strani.

Mimogrede, v Slovenski ljudski stranki vedno spremljamo na nek način statistiko podpore vladnim predlogom. Ta procent podpore vladnim predlogom zakonom se giblje pri 85 %. 85 % vladnih predlogov v Slovenski ljudski stranki podpremo, smo jih vsaj do zdaj od začetka mandata do sedaj in tudi nekatere pomembne reforme. Zato preprosto ne razumem te arogantne trme, samozadostnosti, samovšečnosti in brez trohice samokritičnosti. Včasih je treba tudi malo kritičnosti do samega sebe.

Kar me pa še bolj skrbi, pa je predvsem to, da ali se ne razume ali se noče razumeti ali pa je logika popolnoma drugačna. Namreč, da se ne razume tega, da je potrebno slovensko gospodarstvo razbremeniti. Še huje. Vmes imamo celo primere, ko se dela nasprotno, kjer ga želimo obremeniti. To je pravzaprav, drugače si ne znam razlagati kot, da je to neka logika nekih birokratov, ki v svojem življenju še ene minute niso delali v gospodarstvu. Ene minute ne. Ker, če bi eno minuto delali v gospodarstvu, bi najbrž razmišljali malo drugače. Gre za logiko, ko pravzaprav prihodke v proračunu prilagajamo odhodkom namesto da bi imeli nasprotno logiko, da bi odhodke prilagajali prihodkom in torej, odhodke imamo nenormalno visoke in je potrebno prihodke temu prilagoditi, da bomo imeli nek znosen primanjkljaj.

Mimogrede, v letu 2011 bomo imeli za eno in pol milijarde večje odhodke, kot smo jih imeli v tistem času v tistem letu, denimo v letu 2008, po katerem slišimo tu velikokrat oznako, da so to bili časi debelih krav. V času tistih debelih krav, ko sem jaz dejal, da so že tako ali tako pocrkale, je bilo odhodkov iz državnega proračuna za približno 8 in pol milijard. Danes, ko so časi hude gospodarske in finančne krize, načrtujemo 10 milijard. Kakšna logika je to? Jaz te logike preprosto ne razumem. Skratka,

10 milijard v času krize, v času debelih krav 8 in pol milijard ob približno enakih prihodkih v proračun. To pomeni, človek bi rekel, ni krize. Očitalo se je prejšnji vladi, da je trošila brez vsake zapreke, brez vsakih ovir, skratka kapom in šakom, kot se temu reče, ampak odhodkov je bilo 8 in pol milijard, načrtujemo jih 10. Ampak o tem bomo najbrž govorili več, ko bomo obravnavali oba proračuna, rebalans za 2011 in proračun za 2012.

Kaj k temu reči? Najbolje bi najbrž celo bilo in tukaj v opoziciji, kjer pravzaprav ne dajemo nobenih relevantnih in sprejemljivih predlogov, da do konca mandata gremo delat nekaj drugega, morda v gospodarstvo, kjer bomo naredili kaj bolj produktivnega, kot da tu pripravljamo konstruktivne predloge, ki so vsi po vrsti zavrnjeni zato, ker jih je predlagala opozicija. Dajmo pokazati malo več konstruktivnosti, resnično. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Slapnik. (Ga ni.) Gospa Brunskole, prav veliko časa nimate. Ga ne boste izkoristili. Prav.

Želite v imenu Vlade besedo?
Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Gospod Likar je prej v svoji razpravi postavil vprašanje, ali Vlada zavrača predlog zakona iz vsebinskih ali formalnopравnih razlogov. Iz vsebinskih. Predlog zakona smo natančno proučili in opazili, da ne sledi na pravi način logiki, ki jo skozi celoten sistem uvaja Zakon o dohodnini. Kot sem omenila že prej, je na eni strani treba gledati določbe, ki določajo način ugotavljanja davčne osnove, in pri določanju davčne osnove že danes prispevke za socialno varnost odštevamo od prihodkov oziroma od dobička davčnega zavezanca, da pridemo do davčne osnove, od katere zavezanci za davek od dohodka iz dejavnosti plačujejo dohodnino. In tudi pri tistih zavezancih, ki davčno osnovo ugotavljajo z upoštevanjem normiranih odhodkov, in poleg normiranih odhodkov priznamo kot odhodek tudi plačane prispevke za socialno varnost. In to je segment določanja davčne osnove, torej obsega, od katerega se plačuje davek. Določba 111.

člena je namenjena določitvi dohodkovnega cenzusa, ki je pomemben zato, da ugotovimo, ali posamezni osebi pripada dodatna osebna olajšava ali ne.

Naše strokovno in vsebinsko mnenje je, da je v tem primeru treba gledati zaposlene in osebe, ki dosegajo dohodke na osnovi samozaposlitve, enako. In iz tega vsebinskega razloga predlaganega zakona ne moremo podpreti.

Večkrat je bilo omenjeno, da moramo nekaj narediti za razbremenitev podjetnikov in malih podjetij. S tem predlogom bi sicer nekoliko razbremenili tiste zavezance, ki dosegajo najnižje dohodke iz samozaposlitve, pa jih hkrati postavili v privilegiran položaj napram zaposlenim. V preteklem obdobju pa se je na področju določanja davčne osnove, kar je pomembnejši element pri presoji, ali razbremenjujemo gospodarstvo ali ne, naredilo kar nekaj korakov za to, da bi se v okviru danih proračunskih možnosti zagotovila večja konkurenčnost oziroma zagotovilo zmanjšanje bremena. Naj omenim nekatere. V sodelovanju z opozicijo je bila sprejeta rešitev o ponovni uvedbi investicijske olajšave za podjetnike posameznike.

V letošnjem letu je bila dodana oprostitev oziroma davčna olajšava za zaposlovanje določenih kategorij delavcev. V letošnjem letu je bila povečana davčna olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj. Če se omejim samo na tiste ukrepe, ki so bili sprejeti na področju dohodnine oziroma davka iz dejavnosti. Omeniti moram pa poleg tega tudi dvig dodatne osebne olajšave v začetku letošnjega leta, ki so jo deležni tudi obrtniki oziroma podjetniki posamezniki z najnižjimi dohodki. Toliko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Jože Tanko kot predlagatelj.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Glede politične opcije, ki trenutno upravlja državo, zanjo lahko ugotovimo, da se njen odnos do drobne obrti ali pa do samozaposlenih v bistvu ni nič spremenil. Te ljudi obravnavamo še vedno tako, kot ste jih včasih, ko so bili razredni sovražniki številka 1. Zato me čudi oziroma ne čudi taka razprava in tak odnos tako koalicije kot tistih,

ki danes upravljate s tem sistemom. Mi tukaj predlagamo za tiste, ki so v tem procesu samozaposlovanja in te zadeve vodijo, ugodnejše pogoje, ne slabših in ne enakih pogojev zato, ker tudi bistveno več vlagajo v ta proces, da lahko opravljajo dejavnost, bistveno več.

Prej sem povedal, da so to osebe, ki dajo svoje premoženje za to, da opravljajo dejavnost. To so osebe, ki morajo priskrbeti posel in morajo izdati račun, morajo opraviti posel, izterjati zadeve. Ti niso v istem položaju kot nekdo, ki je zaposlen pri nekom. Ta je izvajalec storitve in ga ne skrbi nič razen tega, da ima dobro pogodbo z delodajalcem in da mu delodajalec ob dnevu, ko je to treba, plača plačo in poravna prispevke. Ta mora storiti še vse tisto ostalo. Mene čudi, da vladna koalicija ni sposobna razumeti te distinkcije med tema dvema kategorijama. Bistveno razlika je.

Zato tudi predlagamo to rešitev, ki bi pač te postavila v neki drugačen položaj. To je tako kot, če bi veljali za tiste, ki imajo osebni avto, enaki predpisi kot za pešce. Ne morejo veljati popolnoma enaki predpisi. V enem delu so zadeve skupne, potem pa veljajo za nekatere eni predpisi, za tiste, ki pa so motorizirani udeleženci prometa, pa drugi predpisi. Ne morejo vsi hoditi štiri kilometre na uro. Nekateri vozijo po avtocesti in tam velja eden predpis, nekateri pa hodijo peš. Nekje se to stika, ampak v veliko primerih pa ne. Predpise je potrebno prilagoditi kategorizaciji, kategoriji tistih, za katere razlike lahko ugotovimo.

Mislím, da bi morali na tem področju stimulacije podjetništva narediti bistveno več. Mi smo v tem mandatu, če se prav spomnim, predlagali kakšnih 22 zakonov s področja pomoči, subvencij, olajšav, spodbujanja gospodarstva in pa mislim, da tri pakete ukrepov.

Spoštovana državna sekretarka, niti eden od ukrepov, ki so zajemali, nekateri tudi pod 50, 60 predlogov rešitev, niti eden izmed zakonov ni dobil pozitivne podpore. Tudi tisto, kar ste prej v svojem odgovoru omenili, da ste skupaj z opozicijo sprejeli. Niste, vi ste naše predloge vsakič zavrnili in potem ste predlagali svojo rešitev. Na tak način, da smo z utrujanjem vladne koalicije prišli do neke rešitve, ki je pomenila nek preskok, pa ste ga potem še sami poslabšali na tem področju,

pač ni to način. Jaz mislim, da zna vsaka razsodna koalicija detektirati v predlogih, ki jih predlagamo v opozicijskih strankah, smiselnosti neke rešitve, sploh če so te rešitve podprte z nekimi širšimi interesnimi pogledi in zahtevami raznih združenj.

Mi ne moremo tega obravnavati kot neke predloge samo za to, da so predlogi. Mi ne želimo pri teh razpravah v Državnem zboru sodelovati samo zaradi razprav. Nimamo te ambicije, to vam lahko odkrito povem. Mi predlagamo rešitve in sodelujemo pri predlogih zato, da dajemo svoje predloge, svoje poglede, da koaliciji tudi omogočimo drug pogled. Vsaka razsodna koalicija, ki ni blindirana, lahko zazna v teh predlogih marsikaj dobrega. Dvomim, da smo se v naši Poslanski skupini, v naši stranki po volitvah toliko spremenili, da ne bi znali pripraviti v vsem tem obdobju dveh let niti enega predloga, ki bi šel čez zakonodajni postopek in bi bil sprejemljiv za državljane Republike Slovenije. Točno to se je zgodilo. Zelo rad bi videl kogarkoli v Državnem zboru, da bi prinesel spisec predlogov, ki smo jih predlagali v Slovenski demokratični stranki v tem mandatu bodisi v obliki zakonov bodisi v obliki amandmajev, in ugotovil, koliko tega je bilo sprejeto, akceptirano s strani koalicije.

Ali res mislite, da res ne znamo ničesar pripraviti takšnega, kar je sprejemljivo in dobro za državljane Republike Slovenije? Glejte, mi se tu ukvarjamo z relativno majhno spremembo, ima – ste rekli – neke posledice. Finančnih najbrž ne prav veliko, pa tudi, če jih ima, ni nič narobe, ker je to segment, ki zajema približno 30 tisoč pravnih oseb, 40 tisoč lahko, lahko 50 tisoč in prav toliko družin, se pravi, zadene cca 150 tisoč ljudi. Vi boste prišli čez nekaj dni, če sem prav razumel diskusijo, ki se je opravila med vladnimi resorji, s posebnim poroštvenim zakonom za SCT, ki rešuje eno samo osebo, da bo neka zasebna firma dobila bojda neke posle v Libiji. To pa je pristop na nacionalni ravni, ki je enak za vse in ki bo z levo roko šel čez parlamentarni postopek in vladno proceduro. To pa je tisto, kar je pravo kljub temu, da beremo v časopisih marsikaj o raznih privilegiranih pozicijah. Pojavljajo se razni sumi raznih dejanj, ki niso ravno skladni z zakoni, ampak to ne bo problem.

Je to nek pristop, ki daje vse v tej državi v enakopraven položaj, ki vsem

omogoča, da participirajo pri tistem, kar državljani ustvarimo z davki in privarčujemo v bankah, in daje vsem tem enake možnosti potem naprej? Zagotovo takšen pristop ni tak. In v tem mandatu so državljani najbrž spoznali, da se zakoni sprejemajo samo za privilegirane skupine, samo za tiste, ki so dragi vladnim kabinetom.

Ne sprejemajo se zakoni za državljane Republike Slovenije, ne sprejemajo se, žal. Če bi sprejeli to rešitev, če bi sprejeli, recimo, rešitev, da se da dodatne davčne olajšave vsem, ki so v malem gospodarstvu ali pa ki bi radi omogočili kakšne druge rešitve, ki smo jih predlagali, potem bi to razumel, da imate vi takšno stališče in tak odnos, vendar se v tem mandatu sprejemajo samo rešitve, pri katerih participirajo privilegirane skupine in privilegirana podjetja. Glejte, cel vladni kabinet s predsednikom Vlade na čelu se je vtaknil v iskanje virov za kredite za ljubljanski GREP, da bo lahko financiral in poplačal podizvajalce tistih, ki so gradili stadion. Tam ni bilo problem aktivirati predsednika Vlade, vladnih resorjev, da so se zbrali, zagotovili in sestavili konzorcij, ki bo dal okoli 110 milijonov evrov za pokritje obveznosti stadiona v Ljubljani. Ni bil problem, pol vladne garniture je najbrž sodelovalo pri tem aranžmaju.

Ali se za katerokoli drugo podjetje v kakšni drugi občini, kakšni manjši občini tako sestavljajo ministri in lobirajo tudi tam, kjer ni njihovo mesto, in iščejo rezerve v proračunu tudi tam, kjer jih ne bi smeli in jih ne morejo? To najbrž veliko pove o tem, kakšen je odnos te vladne koalicije do državljanov. Še veliko takšnih primerov bi lahko našteali. Mali podjetnik, ki se kot podizvajalec najde v verigi velikih podjetij, pa do teh zadev ne more, njegovih problemov država ne zazna, jih ne vidi. Tista malenkost tam, mali podjetnik se bo že znašel, velik menedžer pa rabi stotine milijonov evrov za svoje privatno podjetje, ki ga je zapeljal in olastnil na tak ali drugačen način, najbrž ne na najbolj transparenten in tu Vlada nima nobenih predsodkov, da to stori. Sprejeli smo jamstvene sheme za gospodarstvo, podprli smo jih, vendar upravljanje z dodeljevanjem teh sredstev iz teh jamstvenih modelov iz, recimo, sredstev SID banke, pa je prepuščeno ekipi, ki jo je v 70 % imenoval minister za razvoj. Kakorkoli,

tako je to v zakonu napisano. In izvajajo pomembno funkcijo.

Zdaj samo sprašujem, če to ni prehud javni podatek: koliko teh sredstev pa so dobili ti, o katerih se danes pogovarjamo? Ali je šlo spet za nekaj ali nekaj 10 izbranih, ki imajo potrebe, da financirajo svoje projekte, o katerih ne smemo vedeti nič?

Mi imamo oziroma vi imate težave, da daste sredstva tistim, ki zastavijo svoje premoženje, da opravljajo svojo dejavnost. Pač so izbrali tak koncept, tak model in tu je velika težava, da tem ljudem, ki so dali vse za to, da delajo in preživljajo svojo družino, zagotovimo nek drugačen položaj kot zaposlenim. Saj tudi gospod Zidar ima drugačen položaj, kot ga imajo njegovi zaposleni. Bistveno drugače. Vlada se do njega obnaša bistveno drugače. In še veliko teh je, ki imajo drugačen, privilegiran položaj v tej državi.

Praden zaključim, bi se ob tem dotaknil tudi teh zaključkov vladnih predlogov, vladnih mnenj o predlogih, ki jih vlagamo v Slovenski demokratični stranki. Tam vedno napišete, da iz teh in teh razlogov predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo in ga Vlada ne podpira. Jaz menim, da zaradi razlogov, ki sem jih v tej razpravi navedel, Vlada ni primerna za opravljanje nadaljnje funkcije, ni sposobna skrbeti za blagostanje državljanov Republike Slovenije, ni primerna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati. Ja, odpiram prijavo.

Gospod Petan, izvolite! Imate besedo po 5 minut.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Jaz bom začel tu, kjer je prvopodpisani o tem zakonu končal. Sem pa že enkrat to povedal. To, da vsi naši predlogi, ki smo jih v SDS predlagali v tem mandatu, dobijo oznako, da niso primerni za nadaljnjo obravnavo. Mislim, da glede na to, da jih je bilo tako veliko, da že tu velja statistika, potem je malce čudno, da res noben ne bi bil niti približno primeren za nadaljnjo obravnavo, pa da bi ga mogoče

lahko v drugi, tretji obravnavi še dodelali. Poraja se vprašanje, če je takšna vlada, ki zavrača takšne predloge s takšnimi argumenti, sploh primerna, da vodi Slovenijo naprej. To je bistveno vprašanje pri takšni razlagi.

Vsi vemo, da smo tudi socialna država, vsaj tako piše v Ustavi, kako pa je v praksi, pa se verjetno lahko malce pozabavamo s tem vprašanjem in s to vsebino, če to sploh drži. O tem, o čemer se zadnje čase veliko govori, o famozni obnovi hiše v Murglah, ko so delavci Vegrada, gospod Kumer, opravljali dela, potem izgubili delo, Vegrad je šel v stečaj, tudi material naj bi se vozil z drugega gradbišča, tudi delovodje naj bi bili s tistega gradbišča, potem se vprašamo, ali smo res socialna država. Socialna? Za koga? Verjetno ne za tiste, ki so sociale najbolj potrebni, ampak za nekoga drugega. Ne najdemo dobre volje, da bi sprejeli kakšen zakon, ki ga predlaga opozicija za pomoč malemu gospodarstvu, da bi olajšali tudi v tistem najmanjšem pomenu, z najmanjšimi možnimi sredstvi ali pa včasih sploh ne bi bilo za to treba sredstev, samo dobra volja, pa je ne najdemo.

Omenjeno je bilo, da bomo verjetno na teh klopek zelo v kratkem reševali problem SCT-ja. To je tiste firme, ki naj bi delala v Libiji. Včeraj je tudi Slovenska tiskovna agencija poročala, da bo ravno ta firma morala zaradi nesolidnega dela v Bosni plačevati vsak dan ne vem koliko deset tisoč evrov penalov. To je ta firma. Zaradi nesolidnega dela v Bosni bo morala plačevati penale. Ali so sedaj tisti penali mogoče všteti v tem predlogu, ko bomo mi dajali garancijo, ko bo država dajala garancijo? Tam je brez omejitev. Ko pa se pogovarjamo o nekem majhnem obrtniku, o samozaposlenem mogoče, tam ne najdemo niti toliko dobre volje, da bi omogočili temu samozaposlenemu, da bi mogoče deset položnic plačal v eni ali tudi v treh, kot je bilo rečeno, ali pa v štirih. Ne, informacijski sistem na špila, ni prilagojen. Kaj je sedaj treba spreminjati? Ali tega obrtnika, samozaposlenega ali informacijski sistem? Za kaj je država?

Izgleda, da je politika te države, politika te koalicije, nova paradigma takšna, da se bo moral podjetnik spreminjati. To verjetno ne gre. Tu je nekaj narobe. Vprašati

se moramo: Ali je to res gospodarska politika neke države? Ali je to gospodarska politika, finančna politika nekih elit? Veliko se govori o elitah, da je včasih to lajna, ampak izgleda, da v Sloveniji to drži. Da to ni več Vlada, ki vlada v imenu vseh državljanov in za vse državljane, ampak samo za nekatere elite. Poglejte, kaj se še dogaja. Če slučajno ne bi zaradi te famozne hiše Pod brezami 7 v Murglah prišlo vse to ven, bi verjetno vse zamolčali, tudi tisti raziskovalni novinarji bi to zamolčali. Ta Vlada pa neprestano kriminalizira direktorje velikih slovenskih firm, češ, kako so delali v preteklosti napačno. In tiste firme delajo z dobičkom. Ne, to je treba kriminalizirati zato, da skrijemo razne Pod brezami 7, da se ne govori o tem, ampak da se govori tudi o tistih direktorjih, ki niso nič krivi, ki so dobro delali. Ampak, ker so bili tudi direktorji v času neke druge vlade, jim je pa treba pokazati, kako so oni takrat kriminalno poslovali. Nič jim ni dokazano in jim tudi ne bo. In tudi finska televizija ne more laži spremeniti v resnico. In čudi me, da so vsi naši predlogi okarakterizirani kot neprimerni.

Jaz podpiram ta predlog, ki smo ga predlagali, in upam, da bomo vložili še več takih koristnih predlogov za Slovenijo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Kampuš, izvolite.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

S kolegom Tankom se moram v nekaterih segmentih, ki se tičejo podjetništva in obrtništva, strinjati. Obrtnik je specifična in jamči z vsem svojim premoženjem. Je lahko tudi samozaposlen in v tem trenutku opravlja svoje funkcije, ki jih firma ima, sam. Ampak se sprenevedati in danes imeti veliko besed o našem kolegu Klunu in kazati knjižico slovenske obrti za leto 2010, ko naš kolega Klun ni bil več predsednik. Bom jaz na račun tega dvignil knjižico zahteve slovenske obrti 2008, v katerem je statistika 2005, 2006, 2007, kje je kolega Klun še bil predsednik. In, spoštovani, moram vam reči, da sem zelo zelo razočaran, ker je bilo v tem obdobju 8,3 % realiziranih zahtev obrtništva in podjetništva v Sloveniji. Kolegi, samo 8,3 % ste realizirali vsako leto, vsako leto, takrat, ko je bil predsednik Klun in ste vi vodili Vlado.

Danes ne leteti po zraku in se s tem hvaliti. Torej, to ni nobena spodbuda, da se seveda realizira od 100 % 8,3 % zahtev. Bilo je 60 zahtev in potem morate vedeti, veliko od teh parametrov je bilo realiziranih. Ker se nekoliko spoznam na obrtno podjetništvo, moram reči, da seveda podpiram to, kar ste vi prikazali, pa niste seveda govorili o pravi zadevi. Zdaj ni več Klun predsednik in niti ni bil, ko so se pripravljale te teze slovenske obrti za leto 2010. V teh tezah je veliko pomembnih stvari, kot pospeševanje razvoja in rasti mikro in malih podjetij, trg dela primerljiv s trgom v EU, padli so v plačilo nediscipline in tako naprej. Je pa danes treba k tej točki, torej danes obravnavamo točko Zakona o dohodnini, reči, da ta nima kaj dosti skupnega s tem, tako kot je bilo prej rečeno. Torej, dobiček prinese davčno osnovo, od katere se plačujejo vsi prispevki. Slišal sem od kolegice sekretarke, da je bilo iz letošnjih zahtev, današnjih zahtev, 2010, bilo realiziranih kar nekaj zadev, in sicer olajšave za investicije, kar je izredno dobrodošlo za obrtnike in podjetnike in še posebej v današnjih časih, potem dodatne olajšave za raziskave in razvoj. Seveda ne bom trdil, da je velik odstotek obrtnikov in podjetnikov, ki imajo v svojem predmetu poslovanja tudi raziskave in razvoj, ampak nekaj je pa takih, ki to imajo, ki so tista "špicen podjetja", na katere tudi vsi stavimo. Posebej sem vesel tega, kar ni za spregledati, torej dodatnih osebnih olajšav za tiste, ki imajo najnižji dohodek. Veliko je teh obrtnikov in podjetnikov, ki danes ne dosežajo zaradi različnih vzrokov, ne samo na račun krize v Sloveniji in Evropi, ki je tudi zaradi različnih vzrokov, niti osnovnega, osebnega dohodka. In ni čudno, da je ta olajšava, imenujemo jo osebna olajšava, dobrodošla.

Jaz si obetam samo to – če bi pustil zdaj na strani Zakon o dohodnini, ki s tem nima skorajda nič ali pa nič –, da bi iz teh zahtev slovenske obrti še prišlo do realizacij kakšnih pomembnih zadev za nadaljnji razvoj. Če odmislim Zakon o dohodnini, ki ga danes obravnavamo, bi tudi sam apeliral – ne bom ga podprl, ker ni bistveno nobenih sprememb. Želel pa bi si, da zahteve slovenske obrti v čim večji meri realiziramo in poskušamo spraviti tako daleč, da bo poslovanje obrti in podjetništva pri nas v Sloveniji nekoliko ugodnejše. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Seveda je najbrž prav, da se vsak pohvali, kaj je mogoče že naredil v obdobju, v katerem je vladal. Bolj pomembno pa je to, kaj je treba narediti. Jaz se zahvaljujem gospe državni sekretarki za tisto pojasnilo. Jaz sem jo tudi razumel, vendar predpostavljamo, da bi ta rešitev, kot jo predlaga Slovenska demokratska stranka, bila sprejeta. V tem primeru zaposleni ne bi prav čisto nič izgubili, se pravi, bi bili na istem. Obrtniki in samozaposleni bi pa verjetno kakšen tolar prihranili pa verjetno tudi, kar se tiče davčne obremenitve, bi se to zmanjšalo.

Zanima me, če mi boste lahko tudi mogoče odgovorili, kaj bi to pomenilo, če se ta rešitev sprejme. Ali bi bilo mogoče neustavno ali ne vem kako drugače v nasprotju s kakšno pozitivno zakonodajo, če bi bila ta rešitev sprejeta? Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospa Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala.

Jaz bi k tistemu, kar sem prej povedla, samo še nekaj dodala. Lahko kolega iz Socialne demokracije dela statistiko, bomo videli, kakšna bo ta statistika, ko jo bo naredil za obdobje njihove vlade. Tudi, če se je za 8 % vsako leto nekaj stvari naredilo, so se naredile. In tako, kot sem rekla prej, treba je z majhnimi koraki, ker je velikokrat težko zajeti širši krog, ker to pomeni tudi finančne odlive – recimo – iz proračuna in podobno. Zato je treba pač stvari delati postopoma in zato se tudi vlagajo zakoni na tak način.

O tem, kar smo pa že govorili, torej, da so vsi naši predlogi neprimerni. V času, ko je državo vodila naša vlada in ko smo bili mi največja koalicijska stranka, je imela ta država same pozitivne rezultate: najnižji javni dolg, najnižja brezposelnost in še cel kup samih pozitivnih kazalcev. Tako, da nam težko očitata, da v ničemer nimamo pojma in da zato pač vsi predlogi, ki prihajajo s te strani, niso primerni. To je res najmanj žaljivo

do nas vseh, do strokovnega sveta, ki te stvari pripravlja, v katerem so poleg poslancev tudi nekateri bivši ministri, ki so bili zelo uspešni. Zelo krivično je reči, da ti predlogi niso primerni, ker to nekaj pove o tistih, ki dajo tako oceno. Torej, neprimerni. Skratka Vlada, ki je bila ena najuspešnejših te države, daje neprimerne predloge.

Mi bomo morali po mojem res razmisliti o tem, ali se bomo sploh še trudili na ta način, ker je žaljivo to tudi za poslance. Poslanci smo tisti, ki naj bi vlagali zakone, ki naj bi predlagali stvari. Ampak očitno vse, kar predlagamo na tej strani, ni dobro za to državo. Mi v to ne verjamemo in slej kot prej bo potrebno potegniti črto pod vse te predloge in reči, kateri so bili res slabi, kateri so bili pa zavrnjeni samo zato, ker jih predlaga SDS.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Tu je treba reči, da bodo o kvaliteti naših predlogov sodili poslanci, ki predlogov niti ne berejo, ki tudi tega predloga niso prebrali in so kot stališče poslanske skupine dobesedno prebrali dve tretjini stališča Vlade Republike Slovenije do tega zakona. To pove veliko o tem, na kakšen način se koalicija v Državnem zboru ukvarja s predlogi opozicije in tudi predvsem s predlogi naše Poslanske skupine. Dejstvo je, da male družbe niso v enakopravnem položaju z velikimi družbami.

Če se prav spomnite, so bile na primeru projekta Stožice podpisane pogodbe, v katerih je izrecno pisalo, da o nobeni stvari male družbe ne smejo govoriti, obveščati javnosti. Izrecna določba. Tudi o tem ne, da jim veliki ne plačujejo. To je bila prisilna zaveza v teh določilih. In zanimivo, da na tako določbo, ko je prišla v javnost, ni nihče reagiral, nihče v Vladi, nihče od preiskovalnih ali drugih organov, ker to je izsiljena določba. To ni normalen poslovni odnos, ampak je izsiljen poslovni odnos. Nihče od tistih, ki bi morali karkoli narediti, niti varuhinja, recimo, ne.

Dejstvo je, da se poslovno okolje in razmere spreminjajo. To je brez dvoma res. Je pa težko sprejeti dejstvo, da ne glede na te spremembe v poslovnem okolju ne

moremo nekako uspeti ali pa doseči kakršnekoli pomembne spremembe pravnega okolja, zakonske podlage, davčnih rešitev, da bi tem subjektom, ki se znajdejo v novonastalih situacijah, omogočili drugačen oziroma izboljšali njihov položaj. Teh togih pozicij, ki jih v tem mandatu zavzema Vlada Republike Slovenije in so diametralno nasprotno od tistega, kar smo počeli v preteklem mandatu, to je pa težko razumeti.

V preteklem mandatu smo uspeli z neko dinamiko, z veliko dinamiko spreminjati predpise na mnogih področjih, na administrativnem delu, na davčnem področju, na mnogih drugih področjih. In smo uspeli s to dinamiko prilagajati in omogočati slovenskemu gospodarstvu lažjo dostopnost, prilagodljivost, fleksibilnost, možnost hitrejših registracij družb in tako naprej. Kar naenkrat po letu 2008 pa take spremembe niso več možne. Pa je v bistvu aparat ostal popolnoma enak.

Na Ministrstvu za finance je večina ljudi ostala istih, zamenjalo se je 5 ljudi v kabinetu, pa morda kakšen direktor direktorata, vse ostalo je isto. Se pravi, da vodstvo, se pravi Vlada Republike Slovenije in minister s svojimi ekipami ne znajo, nočejo, ne zmorejo doseči in usposabljeni tega sistema, da bi bil bolj fleksibilen, da bi se lahko adaptiral na nove razmere, ali pa je aparat tako močan, da je to nemogoče, da se tega ne da. Vendar eno ali drugo ali pa kombinacija obojega v tem slabem delu je slabo za državo, v kateri živimo. To, da ne moremo doseči nobenih sprememb, nobenih stimulativnih okvirov za karkoli, se zagotovo odraža tudi na gospodarski rasti. Zagotovo se odraža na povečanju števila brezposelnih, zagotovo se odraža na težavah vseh blagajn, pokojninske, zdravstvene, državnega proračuna.

In tudi s tem, ko se prekomerno obremenjuje gospodarstvo in gospodinjstva z dodatnimi davki, trošarinami in še s čim, ne pomaga kaj veliko, da bi država sploh lahko funkcionirala v okviru maastrichtskih kriterijev. Ne more. In odgovornost za to togost zagotovo nosi v največji meri sedanja Vlada in vladna koalicija. Ne zaradi razmer, v katerih se je znašla, ampak zaradi tega, ker na te razmere ni uspela pripraviti nobenega pametnega ukrepa, ki bi kakorkoli pomagal,

da bi se te razmere skrajšale, zmanjšale ali pa odpravile. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa državna sekretarka se sicer ni javila pravočasno, vendar želi nekaj povedati. Ali kdo nasprotuje temu? Ja, potem, žal, drugič se je treba pravočasno javiti.

S tem zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo odločali v torek, 26. oktobra 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev zakona gospodu Radu Likarju za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav predstavnikom Vlade in vsem ostalim prisotnim!

V Sloveniji je bilo septembra po podatkih Agencije za javnopravne evidence in storitve 5 tisoč 378 pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi, od tega kar 22 % v gradbeništvu. Povprečni dnevni znesek dospelih neporavnanih obveznosti pravnih oseb je septembra znašal 311,99 milijona evrov, v avgustu tega leta pa celo 318,67 milijona evrov. Podatki Ajpesa zajemajo pravne osebe razen samostojnih podjetnikov posameznikov in se nanašajo samo na blokade bančnih računov, ki so neprekinjeno trajale 5 dni ali več.

Prav tako so v to statistiko zajete le neplačane obveznosti iz naslova izvršljivih sklepov o prisilni izterjavi s strani sodišč ali davčne uprave. Eden izmed poglavitnih vzrokov za že kar bolezensko stanje vsesplošne plačilne nediscipline v našem poslovnem okolju je gotovo velika nelikvidnost slovenskih podjetij. Res pa je, da se plačilna nedisciplina ni pojavila sočasno s pojavom gospodarske in finančne krize, ampak se vleče že vse od osamosvojitve naprej. V kriznih časih je postala le bolj opazna in tudi njene posledice so bolj občutne. Torej, vzroke za takšno stanje je mogoče iskati tudi kje drugje. Poslovni subjekti vse bolj odlagajo s plačilom svojih obveznosti, lahko tudi zato, ker jim to omogočajo institucionalni okviri, s čimer se vse bolj slabša tudi poslovna morala.

O problematiki plačilne nediscipline je tekla razprava tudi na Odboru za gospodarstvo, Odboru za finance in monetarno politiko in prav tako tudi na Odboru za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje. Predstavniki zbornic s področja gospodarstva, obrti in podjetništva so podali številne predloge za izboljšanje stanja na tem področju. Eden izmed teh je bil, da bi se javno objavilo listo dolžnikov z neporavnanimi zapadlimi obveznostmi na spletnih straneh Agencije za javnopravne evidence in storitve. Poglavitna rešitev predloga zakona je javna objava dolžnikov z neplačanimi obveznostmi. Obveznost javne objave obsega dolžnike iz zasebnega in javnega sektorja, in sicer pravne osebe in samostojne podjetnike in posameznike, državne organe, občine in njene ožje dele s pravno subjektiviteto ter izvajalce javnih služb. Zavezanci bodo tako dolžni posredovati Ajpesu podatke o skupnem znesku dospelih neporavnanih obveznosti iz naslova pogodbenih razmerij in povprečno število dni zamude iz tega naslova. Ajpes dobljene podatke javno objavi, stroške upravljanja in javne objave teh podatkov pa bi nosil državni proračun. Podrobnejšo vsebino in način ter roke zbiranja posredovanja teh podatkov predpiše Ajpes ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.

V tem zakonu so zajeti tudi državni organi in lokalne skupnosti, čeprav bi bilo mogoče morda primerneje, da bi se za njih ta problematika opredelila v Zakonu o

izvrševanju proračuna, vendar pa predlagatelj po določbah Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije nima možnosti predlagati Zakona o izvrševanju proračuna, predlaga ga lahko le Vlada. Zapadle neplačane obveznosti zavezancev iz naslova davčnih obveznosti, to so davki in prispevki, pa objavi Davčna uprava Republike Slovenije, ki s temi podatki že razpolaga.

Cilji predlaganega zakona so torej vzpostaviti neko plačilno kulturo, omogočiti brezplačen enostaven in pregleden sistem pregleda plačilne sposobnosti pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov ter ugotoviti dejanski obseg plačilne nediscipline v Sloveniji. Javna objava dolžnikov z zapadlimi neplačanimi obveznostmi bo zanesljivo vplivala na sklepanje poslov, ker bodo partnerji lahko na enostaven način preverili plačilno sposobnost ter navade svojih kupcev. Dolžniki z neplačanimi zapadlimi obveznostmi bodo bolj motivirani za poravnavanje svojih obveznosti, nekateri sedanje stanje izkoriščajo in ne poravnajo obveznosti, čeprav sredstva imajo, ker se tako brezplačno financirajo, saj si bodo s tem izboljšali svojo boniteto in s tem pogoje, pod katerimi lahko poslujejo na trgu. Država oziroma Vlada pa bo dobila vpogled v dejansko stanje in velikost plačilne nediscipline v Sloveniji, torej temeljne podatke, na podlagi katerih bo lahko sprejemala nadaljnje ukrepe. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Škrlec, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje, bo predstavil stališče Vlade.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Naj vam predstavim stališče Vlade do predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Temeljni cilj predlaganega zakona, ki ga vlaga skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, je zagotavljanje večje plačilne discipline. Rešitev, s katero bi se ta cilj dosegel, pa je javna objava podatkov o dolžnikih razen zasebnikov oziroma potrošnikov.

Vlada Republike Slovenije načeloma podpira legitimen in utemeljen cilj, ki ga zasleduje ta novela, ne podpira pa načina, kot ga predlaga za rešitev tega problema predlagan predlog. Rešitve, ki so danes pred vami, niso vsebina Zakona o finančnem poslovanju in postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, saj ta zakon v pretežnem delu ureja sodne postopke zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja ter pravila finančnega poslovanja gospodarskih družb in drugih pravnih oseb, pri katerih nastopa položaj insolventnosti.

Vlada tudi meni, da rešitve predlaganega zakona niso uravnotežene z vidika razkritja finančnega položaja posamezne družbe javnosti. Finančni položaj in poslovanje dolžnika se popolnoma razkrije javnosti šele v postopku zaradi insolventnosti, saj šele takrat prevladajo interesi upnikov zaradi hkratnega in sorazmernega poplačila njihovih terjatev nad interesi dolžnika. Do tega trenutka pa ni uravnoteženo javno objavljane podatkov o dolžnikih z neplačanimi zapadlimi obveznostmi. To je razkritje finančnega položaja tudi tistim subjektom, ki tudi sicer nikoli ne bi poslovali s takim podjetjem.

Širitev odškodninske odgovornosti posloводства v razmerju do upnikov ni sistemska. Samoprijava ali njena napačna ali neresnična vsebina ne more biti v vzročni zvezi z nastalo škodo upnikom, ki v stečajju ne bi dosegli popolnega poplačila svoje terjatve. Po predlogu zakona se ti položaji nanašajo tudi na primere, ko pri dolžniku sploh še ni nastopil položaj insolventnosti. Nasprotno pa veljavni 42. člen zakona pravno dosledno kot pogoj za odškodninsko odgovornost posloводства v razmerju do upnikov določa tiste kršitve oziroma tista protipravna ravnanja, ki se nanašajo na položaj, ko je družba insolventna oziroma ko bi posloводство to lahko ugotovilo, če bi ravnalo z ustrezno profesionalno skrbnostjo, ki se od nje zahteva.

Poslovni subjekti lahko tudi sedaj v okviru uveljavljenih storitev Ajpesa enostavno, hitro in učinkovito preverijo plačilno sposobnost drugih poslovnih subjektov. Tako lahko pridobijo številne informacije za preverjanje svojih sedanjih in bodočih poslovnih partnerjev oziroma drugih udeležencev v blagovnem prometu, in sicer: z

brezplačnim vpogledom v podatke Poslovnega registra Slovenije, v objave, nastale v postopkih vpisa v sodni register, v objave v postopkih zaradi insolventnosti, v letnih poročilih posameznih gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov kot tudi pravnih oseb javnega prava. Ajpes v okviru svojih tržnih storitev nudi tudi bonitetne ocene za vsa slovenska podjetja in druge bonitetne informacije o ostalih poslovnih subjektih, ki so mnogo bolj verodostojne za presojo plačilne sposobnosti poslovnih subjektov, kot bi lahko bili podatki, zbrani po predlogu zakona.

Za predlagane rešitve v predlogu zakona ni možno najti nobene opore glede na predlagani prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije.

Določbe direktive 2000/35 ne nalagajo državam članicam sprejetja pravil, ki bi omogočala javno objavo podatkov o dolžnikih z zapadlimi in neporavnanimi obveznostmi. Zaradi vsega povedanega Vlada nasprotuje predlogu zakona in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Radovan Žerjav bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

V času gospodarske krize je plačilna nedisciplina postala glavni problem slovenskega gospodarstva. Čedalje več podjetij oziroma organizacij se financira tako, da svojih obveznosti do dobaviteljev, zaposlenih in države preprosto ne poravnajo več, ali jih poravnajo z veliko zamudo, kar v končni fazi lahko povzroči, da marsikatero dobro in perspektivno podjetje zaradi likvidnostnih težav na koncu tudi propade.

Plačilna nedisciplina je postala rak rana celotnega slovenskega gospodarstva. Lahko bi rekli, da je postala del slovenske poslovne kulture, žal. Tega se zavedajo tudi podjetja in partnerji iz tujine. Kar nemalo slovenskim podjetjem, ki želijo pošteno

konkurirati na tujem trgu, povzroča to nemalokatero probleme.

Poglavitna rešitev predloga zakona je prosta. Gre za preventivni ukrep, za varstvo potencialnih partnerjev in bodočih upnikov z določitvijo obvezne javne objave dolžnikov z zapadlimi neplačanimi obveznostmi. Kršitev te obveznosti bi po zakonu povzročila odškodninsko odgovornost članov poslovdstev zasebnih in javnih družb.

V Slovenski ljudski stranki podpiramo cilj predlaganega zakona, ki je vzpostaviti plačilno kulturo, omogočiti brezplačen, enostaven in pregleden sistem pregleda plačilne sposobnosti pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov ter ugotoviti dejanski obseg plačilne nediscipline v Sloveniji.

Seveda nismo presenečeni, da Vlada predlogu zakona nasprotuje. Tudi to je že pravzaprav skoraj postalo del kulture. Kar nas pa najbolj moti, je pod vsako kritiko, je vladna brezbržnost do te problematike. Zaščita informacije o finančnem položaju nekega podjetja je po njenem mnenju pomembnejša od cilja, da se preprečijo likvidnostne težave tistih podjetij, ki mogoče še pošteno poslujejo. Najbolj žalostno je to, da Vlada ne predlaga nobene alternativne rešitve, nobene boljše rešitve, pravzaprav nobene rešitve na tem zelo akutnem področju. Kot da problemov na tem področju Slovenija ne bi imela, kot da problemov slovensko gospodarstvu na tem področju nima, kar je nedopustno.

V Slovenski ljudski stranki bomo ta zakon seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar!

Julija je začela veljati novela zakona, ki naj bi s pospešitvijo izvršilnih postopkov preprečila finančno nedisciplino in tako omilila poslovna tveganja za gospodarske družbe, samostojne podjetnike in druge akterje v gospodarskih poslih. K ponovni ureditvi so predlogi za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova urejeni v celoti v 40. členu predloga

za izvršbo, na podlagi verodostojne listine pa v 41. členu. Predlagatelj se zavzema za vzpostavitev plačilne kulture in seveda discipline v predvidenih rokih, ki morajo biti pregledni ter omogočiti tudi vpogled plačilne sposobnosti pravnih oseb. Nedopustno je, da podjetja, ki so likvidna in razpolagajo tudi z dobički, izkoriščajo sedanje stanje ter ne poravnajo obveznosti do dobaviteljev in podizvajalcev, ki so odvisni od njihove dobre volje samo zato, ker so veliki in so v dobrih odnosih z vladajočo koalicijo.

Zakon sledi načelu razkritja finančnega položaja in poslovanja dolžnika z zapadlimi neplačanimi obveznostmi. Zakon sledi tudi načelu omejevanja tveganj, ki se bo s sprejetjem tega zakona za vse udeležence na trgu zmanjšalo. Zamud pri plačilih in neplačevanju upnikom je čedalje več, čeprav bi pričakovali, da se zadeva izboljšuje. Zakonodajca, ki daje na tem področju pravosodnim organom in organom pregona vso pravno moč, je očitno premalo upoštevana in neizkoriščena.

Banke so zelo previdne, kar je tudi prav, saj so izkušnje stale preveč, tako da za nekatere prosilce kreditni krč še traja. Banke pa so bolj fleksibilne, ko gre za kratkoročne in potrošniške kredite, ki pa so manj tvegani in bolj dobičkonosni. Za podjetja, ki so zaradi plačilne nediscipline zašla v težave, je zagotovo kredit rešitev. Vendar pa kot kaže, le na kratek rok, kajti, če se bo stanje na področju plačilne politike izboljšalo, je to pogubno za vsako podjetje, ki se srečuje s tovrstnimi težavami. Podjetniki nas opozarjajo, da je nekaj treba urediti pod nujno, kajti premalo je, da imaš veliko dela, če pa se ne spoštuje plačilna disciplina. Velike firme prav izsiljujejo svoje podizvajalce in dobavitelje z roki, ki presegajo tudi 120 in več dni za plačila. To pa male uničuje na obroke.

Premalo je, da imamo dobre zakone, če pa jih nihče ne spoštuje in se jih zavestno krši. Če bomo hoteli obdržati gospodarstvo, še posebej malo, na nivoju kot ga imamo, in pomagati, da se bodo delovna mesta obdržala, bo potrebno strezniti kršitelje. Institucije, ki so zadolžene za dosledno izvajanje zakonodaje, pa bodo morale opraviti delo profesionalno, kajti le na tak način bomo pomagali, da se bo gospodarstvo obdržalo nad vodo.

V Slovenski nacionalni stranki smo vsako dobro namero zakona podprli in tako bomo storili tudi tokrat.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljen državni sekretar s sodelavcem, kolegice in kolegi, predsedujoči!

Skupina poslank in poslancev je Državnemu zboru predložila v obravnavo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Temeljni cilj predloga zakona je zagotavljanje večje plačilne discipline. Rešitve, za katere bi se ta cilj dosegel, pa je javna objava podatkov o dolžnikih z zapadlimi in neplačanimi obveznostmi. Že sprejeti Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju v pretežnem delu ureja sodne postopke zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja. Ureja temeljna in splošna pravila finančnega poslovanja gospodarskih služb in drugih pravnih oseb, še posebej v primeru nastopa insolventnosti, ki pa so nadalje razdeljena bodisi v drugih predpisih, bodisi v pravnih poslovno finančne stroke.

Predlagana rešitev ni prilagojena pravnemu redu Evropske unije. Določene direktive ne nalagajo državam članicam sprejetje pravil, ki bi omogočala javno objavo podatkov o dolžnikih z zapadlimi in neporavnanimi obveznostmi, kar bi sicer bilo dobro in mogoče tudi celo koristno. Ob tem bi rad opozoril, da lahko poslovni subjekti že v okviru sedaj uveljavljenih storitev Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve enostavno, hitro in učinkovito preverijo plačilno sposobnost drugih poslovnih subjektov. Uporabnikom je omogočen brezplačen pogled v podatke Poslovnega registra Slovenije, v objave, nastale v postopkih vpisa v sodni register, v objave v postopkih zaradi insolventnosti ter od 1. 7. 2010 v podatke registra transakcijskih računov.

Zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije predloga zakona ne bomo podprli, saj menimo, da je v obstoječem pravnem redu tovrstna problematika ustrezno urejena. Smatramo, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Bogdan Čepič bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

BOGDAN ČEPIČ: Pozdrav državnemu sekretarju! Kolegice in kolegi! Problematika plačilne nediscipline je nedvomno izjemno velik problem in ne samo v Sloveniji, ampak povsod. Vsak, ki opravi korektno svoje delo ali dobavi blago, želi imeti to delo tudi plačano v dogovorjenih rokih in v dogovorjenem znesku. Tukaj se lahko strinjamo s stališčem predlagateljev, ko govorijo, da je to velik problem slovenskega gospodarstva in verjetno tudi javnih financ takrat, ko niso plačani prispevki in dajatev v državni proračun oziroma javne blagajne, kot so prispevki za zdravstveno zavarovanje ali pokojninsko blagajno.

Se pa verjetno razlikujemo v pogledih, kako to plačilno nedisciplino odpraviti ali zagotoviti, da se bo vse to plačevalo točno na datum in po dogovorjeni ceni. Nekaj časa je veljalo, če bo država skrajšala plačilne roke s 60 dni na 30 dni, kot eden od pomembnih investitorjev in kupcev, se bo ta problem zelo hitro razrešil. Nenazadnje smo tudi danes že omenili zahteve slovenske obrti in podjetništva, kako iz krize. Splošni 30-dnevni plačilni rok je bila prva zahteva pri spopadu s plačilno nedisciplino. In, žal ni res, država je skrajšala plačilne roke in svoja plačila opravila v roku 30 dni, mogoče kakšnega še prej, ko so priložene vse ustrezne listine. Zmanjšali smo tudi vračilo preplačanega DDV-ja. A problem neplačil podizvajalcev ni nič manjši. Zaradi krize se je verjetno še stanje poslabšalo. Uvedene so razne bonitetne ocene, ki pa se jih izvajalci del ne poslužujejo, ko sklepajo poslovne dogovore o dobavi materiala ali storitev. Vse verjetno v prepričanju, da bo storitev tudi korektno vplačana in bo posel

stekel. Danes v borbi za delo pravzaprav pozabljamo in pozabljajo na stvari, kako takrat, ko je treba plačati.

Slovenska obrt je še predlagala nekaj ukrepov, ki pa so že izvedeni. In sicer v novem Zakonu o javnih naročilih je opredeljeno, na kakšen način so zavarovani podizvajalci in možnost plačila podizvajalcev mimo glavnega izvajalca. Izvaja se večstranski pobot, a verjetno premalo uspešen, saj vsi ne prijavljajo svojih terjatev v ta pobot. Lahko bi še našteval. Predlog, ki ga dajejo predlagatelji za zagotovitev plačilne discipline, je, da se javno objavijo vsi tisti, ki imajo neplačane račune oziroma odprte terjatve do dobaviteljev ali pa države v obliki davkov in prispevkov. Tega ukrepa obrtništvo in podjetniki, na katere se radi izgovarjamo, ne predvidevajo in ga niso zapisali v svoj program. Če nekoliko poenostavim, če bi to rešilo problem neplačil tako enostavno, bi to uvedli, ne samo v Sloveniji, ampak povsod tam, kjer je plačilna nedisciplina problem. In v teh včasih pa verjetno ni države v Evropi in seveda še širše, da nima teh težav. Plačilno disciplino je treba verjetno reševati bolj kompleksno in ne samo na posameznem segmentu. To pa je, da neplačnika ne da bi ugotavljali njegovo dejansko plačilno sposobnost in boniteto, pribijemo na nek sramotilni steber, ki bo verjetno imel kakšen kratkoročni pozitivni učinek, zagotovo pa ne na daljši rok. O tem, kakšno poslovno škodo pa lahko povzročimo tistemu, ki smo ga mogoče po nepotrebem brez utemeljitve pribili na tako imenovani sramotilni steber, pa ne razmišljamo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ne želimo zagovarjati neplačevanja med poslovnimi subjekti in državo. To je treba odpraviti in to na več načinov. Zagotovo se morajo nadzirati plačila, ki se opravljajo iz državnega ali lokalnega računa, saj v teh primerih praviloma ne bi smelo biti likvidnostnih težav, vsako kršitev, in to se da dobro kontrolirati v okviru že dogovorjenih mehanizmov nadzora, je treba tudi sankcionirati. Predvsem pa je treba uvesti osebno odgovornost tistih, ki sprejemajo odločitve, ki imajo za posledico neko plačilo storitev ali blaga in pri tem vedo, da nimajo planiranih in zagotovljenih sredstev. Ob sedanjih možnostih, ki jih ponuja Ajpes, pa je treba zagotoviti še bolj

kompleksne podatke v okviru ocenjevanja bonitetne ocene, ki bo dala jasno sliko, s kakšnim poslovnim partnerjem imamo dejansko opravka. Ne samo z vidika, ali ima plačan zadnji račun, ampak ali ima tudi v bodoče sploh možnost, da bo korektno izvrševal svoje finančne obveznosti. Za vsakega, ki vstopa v poslovni odnos z drugim, je dejansko treba vedeti, ali bo dobil plačano storitev v bodoče, ko bo opravil svoje delo oziroma dobavil material. To je temeljno vprašanje, ki si ga vsak, ki vstopa v poslovni odnos, tudi postavlja.

Zakon, ki ga je predlagala skupina poslank in poslancev, pa na to temeljno vprašanje ne daje odgovora oziroma rešitve. O neplačnikih lahko že danes dobimo informacije, ali je poslovni partner tudi dolgoročno solventen, pa mnogo težje. Zato Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ne bomo podprli za nadaljnjo obravnavo v Državnem zboru. Ne nasprotujemo predlogu zakona, ker ga je predlagala opozicija, temveč zato, ker smo prepričani, da ni celovit za obrtnike in podjetnike. In za te gre. Zanje bi lahko bil celo škodljiv. Ugled firme se gradi postopoma. Zruši se pa lahko z eno samo slabo potezo ali ukrepom.

Ob tem pa bi še spomnil na stališče Odbora za gospodarstvo, ki je v svojih stališčih ob obravnavi problematike finančne nediscipline zapisal, da je posebno pozornost treba nameniti tudi spremembi kulture na področju plačilne discipline. Zato je treba kontinuirano delovati na ozaveščanju javnosti o negativnih posledicah problema in verjetno ne s sramotilnim stebrom. In za to dejansko gre.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Zvonko Černač bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO ČERNAČ: Še enkrat lep pozdrav, spoštovani kolegi in ostali prisotni!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smatramo, da je neplačevanje in likvidnostna situacija v Sloveniji predvsem v zadnjem letu eden

glavnih problemov in ovir pri preboju k nadaljnji gospodarski rasti. Zaradi tega smo doslej že večkrat predlagali številne ukrepe na tem področju. Pred nami je eden izmed teh, ki bi bil korak na poti k boljši finančni disciplini. Javna objava liste dolžnikov z neplačanimi obveznostmi bi gotovo pripomogla k temu, da bi bili poslovni subjekti na eni strani bolj previdni in da bi na drugi strani onemogočili poslovanje s tistimi, ki so pri svojem poslovanju rizični. Predvsem pa bi pripomogla tudi k temu, da bi se tudi država, ki si je v zadnjem obdobju predpisala določene rokovne obveznosti glede plačevanja, te roke skrajšala, se tudi teh rokov držala. Ne drži, da se država drži rokov, ki jih zakon določa. Kar nekaj primerov je bilo javno izpostavljenih v zadnjem času, ko je tudi država pokazala, da je slab plačnik oziroma da stvari ne plačuje v rokih, ki so določeni v zakonu. Eden izmed takih primerov je bil nedavno obelodanjen tudi na območju, s katerega sam prihajam. Posledično ta primer pomeni, da bo ta podjetnik verjetno zaprl svojo dejavnost, čeprav je dobro usposobljen za delo, ki ga opravlja, ker mu eno izmed ministrstev dolguje – ne boste verjeli – 60 tisoč evrov. Relativno majhen znesek za državo, za tega podjetnika pa verjetno tak, da mu bo preprečil nadaljnje poslovanje in opravljanje dela. Ta primer sem navedel samo kot enega izmed kričečih primerov, ki govorijo o tem, da stanje na tem področju ni dobro.

Podatki, ki smo jih slišali danes, govorijo o tem, da se še poslabšuje, da je bistveno slabše letos, kot je bilo lani. Skoraj 6 tisoč poslovnih subjektov po statistiki Ajpes je imelo septembra neporavnane obveznosti. To je grozljiva številka. Če upoštevamo še znesek teh obveznosti, ki sega v nekaj deset milijonov evrov, je problem likvidnosti ključen problem, ki ga je treba v tej državi rešiti, če želimo v prihodnje zagotoviti normalno poslovanje.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne trdimo, da je mogoče samo s tem ukrepom preprečiti to anomalijo. Trdimo pa, da je to eden izmed ukrepov, ki ne stane praktično nič in ki bi v luči vseh ostalih ukrepov, ki bi jih bilo treba sprejeti, nekatere izmed njih smo v preteklosti že predlagali, končno lahko pripeljal Slovenijo na pot, da se bo začela odpravljati ta rak rana, ki smo ji

priče ne samo v zadnjem mandatu, ampak že kar zadnjih 15, če ne celo 20 let. V zadnjem obdobju smo tudi iz medijev poslušali o primerih, ki so dokumentirani in govorijo o tem, da imajo nekatera podjetja drugačne odpustke kot vsa ostala.

V Poslanski skupini se sprašujemo, kako je mogoče, da neko podjetje ne plačuje prispevkov za zaposlene, ne plačuje svojih podizvajalcev, ima milijonske dolgove, neovirano pa dobiva državne posle. Še več, direktor tega podjetja je najbolje plačani menedžer v lanskem letu v tej državi. V dejavnosti, ki je po statistiki v največji krizi, je prvi direktor imel skoraj 800 tisoč evrov letne plače oziroma skoraj 2 tisoč 200 evrov na dan. 2 tisoč 200 evrov na dan, nedelje, prazniki in sobote vključeni! Ob tem pa ta država išče poti, kako bo zamrznila pokojnine, ki znašajo 300 do 500 evrov mesečno. Namesto da bi iskala poti, kako bo prisilila tako podjetje, ki ima na eni strani očitno zelo velik posluh za tiste, ki so najbolje plačani, kajti v tem podjetju to ni edini primer visokih izplačil, ampak je kar cela serija ljudi, ki so enormno plačani, da bodo zagotovili normalno plačevanje prispevkov in obveznosti do svojih podizvajalcev, za katere beremo, da njihovi dolgovi segajo v milijone evrov.

Eden izmed korakov na tej poti bi bila gotovo javna objava liste teh podjetij. Koraki, ki bi morali slediti, pa so gotovo onemogočiti poslovanje takšnega podjetja za državo, zaostri sankcije, ki jih imamo v veljavni zakonodaji in ki govorijo o tem, da so v takšnem primeru odgovorne osebe lahko tudi kazensko odgovorne. Skratka, izvajati veljavno zakonodajo. Tega ni, še več, Pahorjeva Vlada vključno z ministri se spreneveda in govori: "Mi načelno sicer podpiramo to vašo rešitev, ampak pot ni pravilna, nič ne bo pripomogla in tako naprej."

Mislím, da je to neodgovorno obnašanje in da je skrajni čas, ob tem ko prilivi v državno blagajno rapidno upadajo, ko se odhodki povečujejo. V letošnjem letu bomo ob realizaciji državnega proračuna konec leta beležili še slabše kazalce, kot smo jih v lanskem letu, saj je bilo v prvi polovici leta prilivov za 120 milijonov evrov manj kot v prvi polovici lanskega leta, odhodkov pa za celo 200 milijonov evrov več.

In vse to, ta razkorak, vedno večja plačilna nedisciplina, vedno več podjetij, ki imajo zaradi tega težave pri poslovanju pa niso za to nič kriva, številni stečajni, ki se nam obetajo v prihodnje, in številne izgube delovnih mest govorijo o tem, da je skrajni čas, da začne Pahorjeva Vlada voditi drugačno politiko in prihajati v Državni zbor z zakoni, ki bodo te anomalije preprečili. Če pa tega ni sposobna, potem bi bilo prav, da vsaj podpre tiste namere opozicije, ki govorijo v to smer. Ena izmed teh namer, ki države ne stane popolnoma ničesar, pomeni pa neko pot pri odpravi plačilne nediscipline, je tudi ta zakon, ki ga imamo danes na mizi. Mislim, da bi bilo prav, da ga podpremo. In v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ga bomo seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev. K besedi se je javil gospod Likar kot predlagatelj.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Mogoče nekaj dopolnil, ki jih v uvodu nisem uspel povedati. Jaz mislim, da v nečem smo si vsi edini. Prvič, da je problem plačilne nediscipline zares pereč in že skorajda alarmanten, in drugič, če bomo čakali na celovitost urejanja s strani Vlade, potem bomo to še kar nekaj časa čakali ampak brez kakšnega sarkazma ali kaj.

Jaz mislim, da se vsi s tem strinjamo. Ta predlog zakona, ki ga je v proceduro vložila Slovenska demokratska stranka, pomeni korak k temu, da se bo zagotavljalo redno plačilo v rokih. To bo mogoče posreden rezultat. Cilj tega zakona je, da imajo poslovni partnerji možnost pri sklepanju poslov oziroma preden se odločijo za sklepanje poslov, da imajo možnost na enostaven in pregleden način, ki tudi ne bi bil drag, preveriti, kakšen je ta poslovni partner. Mislim, da je to najmanj oziroma prva informacija, ki jo hoče pridobiti, je ta, ali je partner, s katerim namerava skleniti posel, kolikor toliko reden plačnik.

Jaz verjamem, da se vsakemu kdaj pa kdaj kaj zalomi in ne plača v roku, en dan,

dva, tudi en teden. Mogoče to nič ne pomeni. Vendar, če pa so te zamude, ne vem, 60 dni, 120 dni ali če se dogaja, da ima neizterljive terjatve, potem s takšnim partnerjem ne bo sklenil posla. Obstajala bo veliko manjša možnost, da bi na račun neplačevanja zašel v težave.

Zdaj pa bi mogoče še komentiral stališče Vlade, in sicer navaja, da rešitve, predlagane v tem predlogu zakona, niso predmet Zakona o finančnem poslovanju in postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Ne vem, mislim, da je ta bil do leta 2007 zakon, posebej Zakon o finančnem poslovanju, pa posebej zakon, ki je urejal materijo stečaja, likvidacije in pa prisilne poravnave. In takrat, mislim, da v letu 2007, se je ta materija združila v enem zakonu. Tukaj sem gledal zakon, namreč Zakon o finančnem poslovanju in tako naprej. V 11. členu opredeljuje kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost. V 14. členu govori o tem, kdaj je dolžnik insolventen. In sicer pravi, "če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik, trajneje nelikviden, če za več kot 2 meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 % zneska njegove obveznosti, izkazane v letnem poročilu za zadnje poslovno leto pred zapadlostjo teh obveznosti". Z zakonsko obveznostjo posredovanja podatkov o skupnem znesku dospelih, neporavnanih obveznosti in pa o povprečnem številu dni zamude iz tega naslova, bi v tem predlaganem zakonu dobili enostaven in pregleden sistem nad plačilno sposobnostjo pravnih oseb, tako pravnih oseb kot samostojnih podjetnikov. Država bi s tem v bistvu dobila pregled nad dejanskim obsegom plačilne nediscipline, ker mislim, da zdaj s temi podatki niti ne razpolaga. Dolžniki z neplačanimi zapadlimi obveznostmi bi bili na ta način, kot sem rekel, bolj motivirani za poravnavanje svojih obveznosti, ker bodo s tem izboljšali tudi svojo boniteto na trgu. Zdaj ne vem, vi ste v svoji obrazložitvi samo rekli, da pač to ni materija tega zakona. Mogoče boste v nadaljevanju to tudi podali oziroma predlagali rešitev. Verjetno pa bi nekam ta materija spadala.

V nadaljevanju oziroma v teh obrazložitvah, ki sem jih bral, se sklicujete tudi na to, da je sistem poročanja urejen v

219. členu Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, ki pač vsebuje te evidence, ki vsebujejo neporavnane obveznosti, pa zgolj iz naslova sodnih odločb o izvršbi in pa iz naslova davčnega dolga, ne pa tudi dospelih in neporavnanih obveznosti iz naslova pogodbenih razmerij, kot ste pravilno ugotovili v tem. Tukaj je tudi v drobnem tisku napisano, da je to bila v nekih drugih časih, v prejšnjih časih, pač ena plačilna institucija, ki se je nazadnje imenovala Agencija za plačilni promet, ki je ob vodenju plačilnega prometa spremljala tudi poravnavanje obveznosti. In takrat, ko se je ta institucija ukinjala, se je z velikim pompom naznanjalo, da plačilni promet pač morajo dobiti bančne institucije, ki bodo cenejše zaradi konkurence. Pa brez kakšne nostalgije po tem – nihče ni pomislil, da bi te funkcije, ki jih je opravljala ta plačilna institucija, ustrezno nadomestil oziroma nadgradil. Nisem mogel razumeti, ko je prišla v javnost informacija, mislim, da je bila najprej Steklarska Nova, potem Viator&Vektor, SCT pa še drugi, da niso plačevali prispevkov. Jaz sem bil v starih časih v službi na tej agenciji in mi je to dobro poznano, kako je ta zadeva potekala, in sem se čudil, da je to sploh mogoče. Pričakoval sem tudi, da se zdaj, ko plačilni promet opravlja banka, ob plači daje te tako imenovane REK obrazce plačilne naloge na banko, REK obrazce na Durs. Durs seveda ima evidenco, kdaj je določena pravna oseba plače izplačala. Ne razumem, zakaj ni možno teh prispevkov iztirjati in da se ta problem v taki meri pojavlja. Dobro, to je mogoče že drugo poglavje.

Nadalje, v obrazložitvi navajate, da predlagane rešitve niso uravnotežene z vidika razkritja finančnega položaja posamezne družbe javnosti. Z zakonsko obveznostjo posredovanja podatkov o skupnem znesku dospelih neporavnanih obveznosti in pa o povprečnem številu dni zamude iz tega naslova mislim, da ne razkrivajo nikakršnega finančnega položaja dolžnika, kot to tudi sami v nadaljevanju navajate. Namreč, v tretjem odstavku pravite, da sam znesek neporavnanih obveznosti gospodarskega ali poslovnega subjekta še ne razkriva finančnega položaja oziroma še ni pokazatelj njegove kratkoročne likvidnosti ali dolgoročne solventnosti plačilne sposobnosti. Ne vem, ali to vpliva na razkritje finančnega položaja ali ne. Mislim, da sam podatek o znesku

neporavnanih obveznosti, to je skupni znesek, zaradi mene ni treba, da je ločeno za davke ali za prispevke, čeprav mogoče bi bilo to tudi primerno. Sam menim, da ta podatek in podatek o povprečnem številu dni zamude ne razkriva nikakršnega finančnega položaja dolžnika, še posebej pa ne z vidika nečesa, kar bi bilo v nasprotju z zakonodajo. S tem želimo doseči zgolj to, da bi lahko pravne osebe in samostojni podjetniki pri sklepanju poslov imeli možnost – kot sem že prej povedal – preveriti, ali je potencialni dolžnik pravočasno poravnaval svoje zakonske in pogodbene obveznosti. S tem bi se samo, ne preprečilo, ampak občutno zmanjšalo tveganje za neplačilo zakonskih in pogodbenih obveznosti.

Pravite, tudi zato je v predlogu zakona nesistemska določena nova kršitev, to je opustitev ali napačna samoprijava neplačila zapadle obveznosti kot podlaga za odškodninsko odgovornost v razmerju do upnikov.

Jaz mislim, da ima opustitev po tem predlogu zakona, opustitev samoprijave še kako vzročno povezavo z nastalo škodo upnikov, ki v stečaju ne bi dosegli popolnega plačila svoje terjatve, ker, recimo, podjetje x, če gre v stečaj, se dolžnik, po domače rečeno, lahko obriše pod nosom za svojo terjatev. Če pa bi imel, preden je sklenil posel z njim, možnost preveriti, če je ta poslovni partner, recimo, kolikor toliko redni plačnik svojih obveznosti, in če temu pač ne bi bilo tako, potem morebiti z njim ne bi sklenil posla. S tem bi se preprečila tudi nastala škoda zaradi morebitnega neplačila.

Nadalje pravite, v sedanjih kriznih razmerah pretežni del slovenskih poslovnih subjektov vsaj deloma zamuja pri izpolnjevanju pogodbeno določenih rokov plačil in Ajpes bi moral za ugotavljanje podatkov o neplačnikih vzpostaviti in voditi obsežen informacijski sistem in tako naprej. Jaz mislim, da ta pregled, ki bi vseboval zgolj podatke o pravnih osebah in o skupnem znesku neporavnanih obveznosti pa še zraven število dni, povprečno število dni zamude, ne bi povzročal tako občutno višjih stroškov in s tem tudi ne večjih javnih izdatkov. Jaz mislim, da preprosto ti, ki se ukvarjajo z informacijsko tehnologijo, vedo, jaz tega ne znam razložiti, ampak, če bi te podatke pošiljali na Ajpes, mislim, da to niti

ne bi bil tak problem. Dobro, mogoče, ampak jaz mislim, da to ne bi, sigurno bi pa po našem mnenju bile, če bi že bili določeni stroški, večje koristi.

Tu je bilo še v stališčih rečeno, da je to urejeno zdaj na Ajpesu, da je mogoče hitro in učinkovito preveriti boniteto poslovanja poslovnega partnerja. Delno je to res, vendar jaz točno ne vem, kako zgledajo ti obrazci. Včasih sem to dobro vedel. Podatki, ki jih dobiš sedaj, so v glavnem zgodovinski. Podatki so na podlagi letnih poročil. Recimo, če jaz danes zahtevam nek podatek, se ti podatki nanašajo na letno poročilo za leto 2009. Kar pa se tiče likvidnosti, seveda na Ajpes te plačilne institucije sicer pošiljajo podatke o neporavnanih obveznostih, te pa – kot rečeno – izhajajo samo iz naslova sodnih izvršb in pa iz naslova davčnega dolga. Jaz mislim, da dosti več neporavnanih obveznosti izhaja iz pogodbenih razmerij in informacije o teh seveda ni mogoče dobiti na obstoječ način.

Se bom še kasneje oglasil, če bo kakšna razprava. Še v predlogu zakona je določena tudi odškodninska odgovornost članov poslovdstev zasebnih in javnih družb, ki zahtevanih podatkov ne bi posredovali ali pa bi navedli neresnične ali nepopolne podatke. Tako, da jaz mislim, da so za funkcionarje teh državnih organov in lokalnih skupnosti ter za člane poslovdstev javnih družb, ki ne bi posredovali podatkov v skladu s tem zakonom, določene tudi denarne kazni in poziv za razrešitev s funkcije, če bi se kršitev ponovila.

Jaz mislim, da je ta določba primerna, ker sicer vemo, če je to brez kakšnih sankcij ali kaj podobnega, vemo, kam smo s tem prišli. To se odraža tudi v poravnavanju teh obveznosti. Tako da so določene sankcije potrebne.

Kar pa se tiče nadzora, kar tudi navajate v svoji obrazložitvi, da bi bilo treba uvesti eno delovno mesto, inšpekcije, ki bi to nadzorovalo, seveda verjetno bi to bilo treba, ampak jaz mislim, da je to pa že stvar nadaljnjega postopka in stvar Vlade, kako bi to izpeljala. Toliko za enkrat, hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Györek, Frangež, ni.

Gospod Podkrižnik, izvolite, imate besedo.

IZTOK PODKRIŽNIK: Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Spoštovani!

Glavnina podjetij stremi k dobrim rezultatom, dobri bilanci in na koncu dobičku, s tem dobremu imidžu samega podjetja. Plačilna nedisciplina v Sloveniji je problematična, vendar se moramo vprašati, zakaj je prišlo do takšne situacije. Nekaj let nazaj je večina bančnikov govorila, da banka, ki ne raste 30 % letno, je slaba banka. Mislim, da to kar veliko pove.

Se pravi, prioritete banke, ki so financirale projekte, ki ne prinašajo neke višje dodane vrednosti ali je sploh ne prinašajo, pač niso bile pravilno usmerjene. Se pravi, tu je primanjkovalo same podpore, tudi s strani bank, za sam razvoj podjetjem, ki ustvarjajo in imajo dobre programe in tudi zagotovljen trg. Se pravi, da je bila tem podjetjem namenjeno premalo pozornosti. Zdaj morajo ta podjetja surovino, materiale plačevati po predračunih, po večini. Se pravi, na svetovnem trgu so se te zaloge nekako zmanjšale, in če hoče neko podjetje danes pravočasno dobiti material, ga mora večinoma plačati tudi po predračunu. Potem sledi naprej sam proizvodni proces, ki tudi traja od nekaj dni do kakšnega meseca, nato to podjetje izstavi fakturo z valuto 30 do 120 dni. Dejansko mora to podjetje financirati proizvodnjo do 6 mesecev. Mislim, da je to velika težava za ta podjetja in zaradi tega tudi prihaja do neplačevanja teh obveznosti do države in dobaviteljev. Kaj narediti, da bi bilo to boljše? Mislim, da bi tu veliko stvari lahko rešili na tak način, da bi lahko izboljšali ta bančni suport. Se pravi, da bi ta podjetja imela nek boljši servis, da bi lahko hitreje dostopala do teh likvidnostnih sredstev, kajti ravno zaradi tega so posledice, da imajo težave dejansko s samim denarnim tokom. Prepričan sem, da bi 90 % teh težav odpravili, če bi banke odigrale vlogo, ki je danes še niso odigrale. Tudi financiranje novih tehnologij iz tekočega poslovanja je dodatna težava. Se pravi, prej sem omenil samo financiranje teh surovin. Težava je danes tudi, da velika večina podjetij, ki imajo dobre programe, se pravi trg, morajo nove tehnologije financirati iz tekočega poslovanja. To je velika ovira in tudi zavira razvoj Slovenije. Zato tudi mi tako počasi napredujemo na lestvi BDP-ja. Mi bi tu lahko

bistveno več ustvarili, če bi ta podjetja lahko hitreje dobivala ta sredstva in iz naslova tega tudi ustvarila višje prihodke ter tudi posledično zmanjšala to plačilno nedisciplino. Se pravi, treba bi bilo dvigniti skupno kulturo, poslovanje na splošno, od same države, bank, podjetij in nenazadnje tudi samega potrošnika, da bomo v prihodnje priča manj stečajem, manj težavam podjetij in več uspešnim podjetjem, ki bodo ustvarjala visoko dodano vrednost. Se pravi, če bi ta bančni sistem funkcioniral bistveno boljše, kot danes funkcionira, bi teh težav sigurno ne bilo veliko.

Prepričan pa sem, da ta predlog ni rešitev za plačilno nedisciplino v celoti, delno pa bo pripomogel boljši situaciji na samem področju. Tako da ta predlog podpiramo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala. Gospod Jelinčič. (Ga ni.) Gospod Rezman, izvolite, imate besedo.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz bo v nekaj stavkih skušal ponazoriti svojo oceno, ki govori o tem, da predlagana rešitev ni, ne najboljša in tudi ne dobra rešitev. Črne liste, ki naj bi se sestavljale, ne pomenijo nič drugega kot ponavljanje enega in istega. Le kdo danes ne zna iz ust povedati tistih največjih dolžnikov, ki ne plačujejo? In kaj bi dosegli s tem, če to nenehno ponavljamo, pa ne odpravljamo vzrokov za to, da bi se ta plačilna nedisciplina ne perpetuirala, ne ponavljala sama iz sebe. Dovolj je pogledati na prve strani medijev, poslušati tiste termine, ki so najbolj poslušani, pa bomo videli, da se neplačniki kar naprej pojavljajo v teh terminih na teh straneh in da to nič ne zaleže pri tem, da bi se verige plačilne nediscipline morebiti skrajšale. Ko govorimo z ljudmi, ki imajo s tem veliko opravka, se vse bolj vsaj meni ustvarja vtis, da razumejo to plačilno nedisciplino kot novodobno kugo, za katero ni, tudi pri nas, še pravih rešitev. Nekateri pa nam ponujajo sedaj tabletko, na kateri bi pisalo blasfemija. Prepričan sem, da z blasfemijo ne bomo dosegli kaj velikega, tudi zavoljo tega ne, ker bodo tega deležni mnogi po krivici. Mnogi, ki bodo na takšnih seznamih, čeprav niso sami k temu nič prispevali in čeprav samo

plačujejo račun zato, ker veliki igrajo karte na njihov račun z njihovimi žetoni. Ocenjujem torej, da bi bilo nesmiselno, da bi naredili mnogim gospodarskim subjektom, ki se mučijo, da bi izšli iz krize, dodatno krivico, ko bi jih pribijali na ta križ in jih na ta način izpostavljali sramotanju, kot se reče po domače blasfemiji. Večina tistih majhnih, ki so prizadeti za voljo tega, ni nič prispevala k temu, samo izogniti se temu ni mogla. In nosi breme velikih, za katere mnogi majhni celo najemajo kredite. In jih ne odplačujejo, seveda zato ne, ker v tej verigi neplačevanja ne morejo odplačevati.

In tisti, ki se danes sklicujejo, kakor je v gradivu zapisano na to, da gospodarstvo terja pravzaprav te liste, niso navedli, kje to piše v tistih publikacijah, ki jih izdajajo združenja delodajalcev ali pa Gospodarska zbornica Slovenije ali pa Obrtno podjetniška zbornica. Recimo, v zadnjih treh letih – jaz pač to nekoliko spremljam – to ne piše. Oni iščejo rešitve nekje drugje. Oni iščejo rešitve v tem, da bi se, ne samo zakonsko skrajšali roki, ampak da bi se tudi uveljavljali ti skrajšani roki. In ti gospodarstveniki nič ne pišejo o tem, da je glavni generator neplačevanja država. Celo nekateri, čisto novejši podatki natančno predstavljajo, kateri del države plačuje bolj ali manj redno in kakšni so po posamičnih ministrstvih ali po posamičnih organih zaostanki pri plačevanju računov. Torej, ni najti teh argumentov za to, ker se terja pri tistih, pri gospodarstvu, na kar se sklicujejo, ker mnogo bolj želijo multilateralno kompenzacijo, ki bi bila samodejna in za katero ocenjujejo, da bi bila uspešna. In ker tudi mnogo bolj terjajo zlasti malo gospodarstvo, da bi bili javni razpisi takšni, da bi bili dostopni direktno malim in ne šele preko verige velikih, ki potem plačilno verigo ustavijo. In tisto, kar še želijo, je, da bi bili bolj učinkoviti, da tako rečem, preventivno, da bi preprečili nastajanje plačilne nediscipline, in sicer z učinkovitejšimi instrumenti zavarovanja in izvršbe. Pri tem nam dajejo nekateri za zgled celo sosednjo Hrvaško.

Jaz torej tega predloga, ki govori o črni listi, o gavgah, ne morem podpreti zavoljo tega, ker mislim, da si gospodarstvo ne zasluži tega sramotenja. Ker mislim, da s sramotenjem ne bomo ničesar prispevali k oživitvi gospodarske rasti in povečanju

delovnih mest, ki smo jih tako zelo potrebni, ampak je treba najti druge ukrepe, za katere pa žal moramo ugotoviti, da tudi država še ni našla najboljših in najkrajših poti, da bi prišli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Škrlec, izvolite, imate besedo.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Skušam se odzvati na določene nasprotno argumente, ki so bili podani v razpravi. Kar se tiče plačilne nediscipline, ni skrivnost, saj je Vlada večkrat javno povedala, da je to ena izmed pomembnih skrbi, za razrešitev katerih si Vlada prizadeva. Vlada je zato tudi sprejela vrsto ukrepov, med katerimi naj izpostavim tiste, ki smo jih pripravljali na ministrstvu, katerega delo najbolje poznam, to je na pravosodnem ministrstvu. Kultura poslovanja, kot se je izrazil eden izmed predhodnih govornikov, je seveda eden izmed ključnih elementov, kako doseči boljšo plačilno disciplino. Plačilna disciplina je posledica mnogih faktorjev in razmer, v katerih gospodarski subjekti poslujejo in na katere včasih niti ne morejo sami vplivati, na mnoge pa lahko. In ti elementi in ti vplivi so v času krize drugačni kot v času nekega blagostanja. Zaradi tega smo na pravosodnem ministrstvu tudi pripravili skupek napotkov pravnim subjektom in tudi drugim subjektom, kako vstopati v poslovna razmerja, v pogodbene odnose predvsem, v časih krize, na kaj biti pozoren, katere določbe v medsebojnih razmerjih kar se da jasno opredeliti. Morda je ključno tudi to, kako ravnati takrat, kadar se stvari zapletejo. Namreč, vsa plačilna nedisciplina ni samo posledica tega, da nekdo noče plačati, mnogokrat gre tudi za nerazumevanje med tem, kaj je dolg in kaj je terjatev, koliko znaša upravičena terjatev in koliko znaša upravičen dolg. To pa je povezano z razreševanjem spora. Pripravili smo tudi deklaracijo, kjer so se subjekti zavezali k alternativnemu reševanju sporov, ki je hitrejše, bolj učinkovito, predvsem bolj prijazno do uporabnikov in tudi hitrejše od sodnih poti. Tej deklaraciji se je pridružila cela vrsta subjektov, mnoge občine in tudi Gospodarska zbornica. Seveda pa tudi s

spremembami zakonodaje skušamo ustvariti pogoje za boljše poslovanje in za odpravo razlogov, ki vodijo v plačilno nedisciplino. Eden pomembnejših zakonov v tej povezavi je zakon o izvršbi in zavarovanju, ki je tisti zakon, ki določa postopek in predpisuje, kako upnik pride do izterjave tistega, kar mu nekdo dolguje. In pri plačilni nedisciplini gre ravno za to, da nekdo ima terjatev, dolžnik pa te terjatve ne plača pravočasno oziroma v roku, ki je določen za plačilo. V tem zakonu je bila uvedena cela vrsta izboljšav, kako teče izvršilni postopek hitrejše. Ena glavnih je ta, da je sedaj omogočeno poplačilo tistih terjatev, ki izvirajo iz pravnomočnih izvršilnih naslovov tudi pred pravnomočnostjo sklepa o dovolitvi izvršbe.

Seveda pa je bil v okviru priprav oziroma odprav vzrokov za plačilno nedisciplino prav posebne pozornosti deležen tudi ta zakon, ki je danes ponovno na vaših klopeh, zakon o finančnem poslovanju, postopkih prisilnega prenehanja in poslovanja. Ta zakon je bil v malo več kot letu dni trikrat spremenjen. Dvakrat izrazito in izključno zaradi odzivov na trenutne krizne razmere. Novela B je bila rezultat ugotovitve, da ni zadosti dobro poskrbljeno za situacijo, ko družbe podaljšujejo svoje poslovanje, čeprav ne plačujejo delavcev. Rezultat takšnega poslovanja so bile dolgoletne agonije družb, ko so delavci hodili v službo, delali pošteno in za to niso prejeli plačila. Sedaj je bila uvedena predpostavka, da, če takšnih plačil v treh mesecih ni oziroma če tri mesece takšnih plačil ni, je to neizpodbitna predpostavka insolventnosti, kar pomeni pogoj za začetek stečajnega postopka.

Naslednja novela je bila pripravljena prav v luči preprečevanja plačilne nediscipline. V ta namen je bila formirana zelo široka medresorska delovna skupina, ki je pretresala najrazličnejše ideje. Med njimi takrat ni bilo ideje o črni listi ali sramotilni listi tistih, ki ne plačujejo redno. Ta ideja je prišla danes. Danes to idejo obravnavamo. In ko analiziramo to idejo, skušamo analizirati, kaj bi takšna rešitev prinesla in s čim bi pomagala in kaj od tega, kar se zasleduje z namenom današnjega pogoja, je pravzaprav v zakonodajo že vključeno. Ko preverjamo, kaj bi takšna objava neplačnikov prinesla, nekako ne vidimo, kaj je dodana vrednost, razen tega, da gospodarskim subjektom, ki

se pogosto tudi brez svoje krivde znajdejo v zagatnem položaju, kratkoročno zagatnem, ta zagatni položaj še poslabšamo s tem, da jih obelodanimo kot neke kršitelje, hujše kršitelje, da se to javno objavi in je dostopno vsem na sramotilnem stebru, kot smo slišali danes. Seveda se v kriznih razmerah grožnja z represijo zdi učinkovita, ampak izkušnje iz zgodovine kažejo, da temu običajno ni tako. Tudi v tem primeru smo prepričani, da ta grožnja ne bi dala zelenega rezultata. Namreč, dejstvo, da nekdo ne plača nekega računa, ne pove nič o tem, zakaj se je to zgodilo, niti ne pove nič o tem, ali je vzrok za to globlji, in kar je še bolj pomembno, ali bo v bodoče tudi tako nediscipliniran, kot je, če smemo takšno oznako uporabiti v tem trenutku. Zgolj povzemanje dejstev, da nekdo ni plačnik, in navajanje števila dni zamude s plačili ne daje realne slike, ki bi omogočila drugim subjektom v gospodarstvu neko trezno in resno presojo, ali so ti subjekti vredni nekega poslovnega zaupanja. Morda je to odziv oziroma rezultat nekkih trenutnih razmer. Govorim te stvari zaradi tega, ker danes obstajajo instrumenti, ki nudijo enako po vsebini podatke, ki zasledujejo isti namen, so pa veliko bolj zanesljivi. Podatki o boniteti, bonitetna ocena je kategorija, ki temelji na empiričnih podatkih, temelji na metodologiji, ki je mednarodno priznana, ki temelji na pravih strokah. Ta metodologija res črpa iz zgodovinskih podatkov, ampak dela projekcijo za naprej in preverka teh ocen pokaže, da je v sedemdesetih primerih, ko so bila podjetja ocenjena kot špekulativno tveganje, kar pomeni, ko so dobila slabo bonitetno oceno, se je v 70 % takšnih podjetij pokazalo, da so v resnici zabredla v blokado računa. To pomeni, da imamo instrument, ki omogoča zanesljivo oceno tveganja posameznega gospodarskega subjekta. To ni edina ocena. Na Ajpesu se vodi tudi register tako imenovanih trenutnih dni blokade. Tam se pobirajo podatki o zadnjih šestih mesecih, o številu dni, ko je določen subjekt imel blokado svojega transakcijskega računa. Bonitetna informacija je kategorija, ki omogoča še nekaj več podatkov, še nekaj več podatkov za pravne subjekte in je še bolj zanesljiva v smislu projekcije in prognoze zanesljivosti in poslovne solidnosti, če smem uporabiti ta izraz, pravnih subjektov. Vse to v kombinaciji z registrom tekočih oziroma

transakcijskih računov, kjer se beležijo s posebno oznako v primerih, ko gospodarski subjekt več ni zmožen poplačila tistih terjatev, ki so priznane v izvršilnem postopku, dajejo zadosti podlage za oceno vsakemu resnemu gospodarstveniku za oceno tveganja, ko se spuščamo v poslovni odnos. Bistveno pri tem je to, da seznam tistih, ki iz takih ali drugačnih razlogov niso uspeli plačati svojih obveznosti – pa pri tem ne analiziramo vzrokov za to, niti ne ocenimo njihove projekcije za naprej –, taki podatki poslovnim subjektom na trgu ne bodo pomagali k bolj kvalitetni oceni tveganja.

Zakaj sem posebej omenil primere, ko se registrirajo tista podjetja, ki svojih obveznosti z izvršbo priznanih ne morejo poravnati? Pomembno je namreč to, da vsak neplačan račun še ne pomeni, da je bil utemeljeno izdan, da je znesek na računu ustrezen. Če podjetje računa ne plača, še ne pomeni, da je zaradi tega nesolidno. Izvršilni postopek je danes za primere verodostojnih listin, to z drugimi besedami za običajne ljudi pomeni za račune, ki so izdani, zelo hiter. V nekaj dneh subjekt, ki izda račun, če račun ni plačan, doseže, da mu sodišče dovoli izvršbo. In potem ta terjatev postane pravnomočna. In kadar je ta terjatev pravnomočna, takrat je možno utemeljeno govoriti o tem, da je subjekt res dolžan ta znesek. Dokler ni pravnomočna, je ugotovitev o tem zgolj domneva, da je ta znesek, ki je naveden na nekem računu, resnično tak, kot je naveden in da resnično ni plačan zaradi tega, ker subjekt ne posluje solidno, v tem primeru dolžnik.

Nekako se mi je ob poslušanju razprav zazdelo, da naša država nima mehanizma, ki bi sankcionirala tiste, ki ne poslujejo korektno in prikrivajo svoje poslovne rezultate. S tem se težko strinjam. Zato tudi menim, da neka nova vrsta odgovornosti za tiste, ki se ne prijavijo sami kot kršitelji, ni potrebna. Če pravni subjekt ali odgovorna oseba pri svojem poslovanju skriva svoje podatke, prikrija ali pa kako drugače drugega spravi v zmoto, da misli, da so njegove razmere drugačne in zaradi tega ta drugi utrpí škodo, je to kaznivo dejanje goljufije.

Vem, da se zdi morda s tega govorniškega pulta govoriti o tem, da je kazenska odgovornost tista, ki to področje ureja, nekoliko strel na daleč. Ampak izkušnje

kažejo, da je v poznih 90 letih, ko se je podobna plačilna nedisciplina precej razpasla pri takrat novo nastalih podjetjih, predvsem podjetnikih, kazenska represija vendarle dosegla to, da so subjekti spoznali, da tako ravnanje ni nekaznovano. Seveda je kazensko sredstvo skrajno sredstvo. Ampak omenjam ga zaradi tega, da ne ostane v zraku, kot da takega sredstva ni. Tudi tako sredstvo danes že obstaja.

Če zaključim. Predlog zakona, ki je danes pred nami, skuša rešiti problem plačilne nediscipline na ta način, da pouči o posledicah te nediscipline. Ničesar ne naredi na področju odprave vzrokov za plačilno nedisciplino. Instrumenti, ki so danes na voljo, ki so dosegljivi in dostopni pravnim subjektom oziroma vsem subjektom, ki na trgu nastopajo, pa omogočajo, da pravni subjekti naredijo oceno tveganja, da sami presodijo, koliko je zanesljiv subjekt, s katerim se spuščajo v poslovni odnos, in kakšno je tveganje, da plačila za svojo terjatev ne bodo dobili. V tem primeru lahko ustrezno reagirajo z različnimi instrumenti zavarovanja, ki so na voljo. Menimo, da je ta pot bolj ustrezna. Obligacijsko razmerje je namreč tipično civilnopravno razmerje. To razmerje temelji na prostovoljnosti in poseganje z državno represijo na to področje prostovoljnosti mora biti sila omejeno. V tem primeru smo prepričani, da potrebe za to ni, da koristi od tega razen morda nekega učinka, ki ga lahko vzbudimo s tem, ki bi pomenil to, da kažejo, da nekaj delamo, ne bomo dosegli. Položaj za gospodarstvo zaradi tega ne bo boljši. Niti za tiste, ki poslujejo s subjekti, ki se izkažejo za nesolidne, še manj pa za tiste, ki so dobili nalepko nesolidnosti, morda tudi neupravičeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Gospod Majhenič. (Ga ni.) Gospod Tanko. (Ne.) Gospod Žerjav. (Ne.) Gospod Vizjak. (Ne.) Gospod Čepič. Hitro ste prišli na vrsto. Se odpovedujete? Gospod Škrlec. Ste povedali vse.

Gospod Likar, izvolite.

DRAGO LIKAR: Hvala lepa.

Izredno zanimanje. Zdaj, če bi bilo vse tako res, kot je gospod Škrlec povedal, potem verjetno ne bi bilo teh problemov.

Prvič. S tem predlogom zakona nihče niti ni mislil, da bi to izgledalo kot en sramotilni steber ali pa pribijanje na pranger, zato tudi ne vem, če je v gradivu imenovana črna lista, vsaj mi si nismo predstavljali, da bi odprli internetno stran in da bi tam bili navedeni vsi neplačniki, ampak bi to bilo pač posamezno. Drugič. Seveda s tem, ko bi dali podatke o neplačilu obveznosti, ne bi dali podatkov, takoj ko račun zapade, ampak seveda ve se, pa kdaj račun zapade. Ko je s strani kupca, tako kupca kot prodajalca zadeva urejana. Se pravi, oba se strinjata, da terjatev in obveznost obstaja in takrat nastane tudi obveznost plačila. Če zadeva okrog upravičenosti plačila ali neplačila ni razjasnjena, seveda teh podatkov ne bi dajal Ajpes, o tem ni bojazni. Tudi v predlogu ne navajamo, da bi to rešilo problem plačilne nediscipline, ampak bi to pomenilo, kot sem že prej navedel, posredni učinek na redno plačevanje svojih obveznosti. Nikakor pa nismo tako suvereni, da bi rekli, s tem zakonom se bo pa rešila plačilna nedisciplina, nikakor ne.

To sem prej pozabil povedati. Očitek je bil tudi, da podobne rešitve, ki je v našem predlogu zakona, ni možno najti v drugih pravnih sistemih in da je ni možno najti v prilagojenosti ureditve prava Evropske unije. Seveda se človek tu sprašuje, pri nas pač je ta problem zaznan, verjetno je drugje, jaz ne poznam situacije, zadeva malo blažja. V Avstriji – je bilo prav pred kratkim, sem gledal po televiziji – jim na misel ne pride, da bi postopali na ta način kot pri nas. Je pa en podjetnik iz Avstrije rekel, da je zelo težko poslovati s podjetji iz Slovenije prav zaradi te neresnosti pri plačilu. Tudi kar se tiče te poslovne kulture, poslovne morale, včasih, ko so sklepali posle, ampak to že kar precej nazaj, so pač udarili v roke in takrat je beseda veljala bolj kot danes deset pogodb. Tega seveda danes ni več. Če bi se sčasoma to spremenilo, bi bil to kar velik uspeh. Verjetno pa svoj delež tu nosi tudi sodstvo.

Prej ste omenili zakon, spremembo Zakona o izvršbi in zavarovanju. Tudi to sem zasledil po televiziji. Je nek primer, ko je naročnik, mislim, da mu je polagal ploščice v kopalnici, ni plačal storitve, ker ni bila školjka takega odtenka, je bila bolj snežnobela, kot so bile ploščice na zidu. Glede tega se verjetno prej niso zmenili. No, ampak storitve

mu ni plačal. Pritožil se je, vložil tožbo na sodišče in zadeva se vleče. Pritoži se eden, pritoži se drugi in terjatev oziroma obveznost ostaja neporavnana. Pa ne bom rekel, da je za to krivo sodišče. Hočem povedati to, da zadeva ni tako enostavno rešljiva preko sodišča, vsaj iz prakse sodeč ne.

Seveda nimam utvar, tudi če bi bil ta predlog zakona sprejet v prvem branju, da bi zadevo rešil, kot sem že rekel. Kako je pa ta plačilna nedisciplina res pereča, naj omenim ta famozni športni park Stožice, pri katerem so se tudi mediji razpisali, kako naročnik, podizvajalec pri glavnem naročniku ni mogel izterjati svojega dolga in se je zadeva tragično končala. Tudi dolžniki oziroma podizvajalci prav pri parku Stožice menda ne smejo govoriti, kdo jim je dolžan poravnati obveznosti. Menda je to celo neka prisila, neka kazenska odgovornost, če bodo te informacije trosili naprej. Recimo, če je meni dolžan – na pamet zdaj govorim – SCT, jaz tega sploh ne smem povedati. Ampak ni čudno, da se s tem v zvezi, s takimi primeri, verjetno ni osamljen, da se državljani sprašujemo, kje je tu pravna država, da je to v teh časih sploh mogoče.

Pa še na koncu, da vas ne bom zadrževal, ker ste nestrpni. Mislim, da ni toliko pomembna pot, kot je pomemben cilj, ki si ga zadamo za neko stvar, in to je za izboljšanje plačilne discipline. Če menite, da ta pot ni prava, pač ne boste podprli. Če menite, da je to prava pot k dosegu tega cilja, potem bomo zakon v prvem branju podprli in ga mogoče v nadaljevanju procedure tudi dodelali. Mislim, da je to bila želja, ne mislim, prepričan sem, da je želja Slovenske demokratske stranke, da se na željo, na pobude mnogih, ko smo hodili po terenu, je bil eden glavnih, ne očitkov, ampak problemov, ki so jih gospodarski subjekti izpostavili plačilna nedisciplina. Nekateri imajo prav solidne možnosti, velike potencialne, ampak kot pravijo, "kaj ko ne dobim plačano in nimam nobenega instrumenta" ali pa so omejeni, da bi to terjatev izterjali.

Samo še par besed glede Ajpesa. Ajpes svoje naloge korektno in dobro opravlja. Ampak, prvič, to je treba plačati in mislim, da je kar drago. Točnega zneska ne poznam. Recimo, ena taka enostavna preverba za to rešitev, ki jo predlagamo v

zakonu, bila tudi dobrodošla. In še nekaj. Vse, kar ste tu govorili, podatki na podlagi letnih poročil in tako naprej, to je res, tudi bonitete, se pravi zamude pri plačilih. Tudi to najbrž je, ampak, kot sem že prej povedal, v teh zamudah oziroma v teh podatkih o neplačilih niso zajete obveznosti iz naslova pogodbenih razmerij. Mislim pa, da levji delež neporavnanih obveznosti izhaja prav iz pogodbenih razmerij, verjetno vse več iz naslova davkov in prispevkov za socialno varnost, iz naslova sodnih izvršb pa verjetno tudi, kdor se pač odloči za to.

Vabim vas, da podprete ta zakon v prvem branju. V nadaljevanju procedure ga bomo še dodelali, mogoče lahko tudi s kakšnimi koristnimi predlogi Vlade in ostalih poslancev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Končali smo z razpravo in vsi razpravljavci, ki ste to želeli in ste bili na seznamu, ste dobili besedo. Ker pa čas za razpravo še ni potekel, sprašujem: Ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ja, vidim roke. Odpiram prijavo. Prijava teče. Gospod Škrlec, vi se tudi lahko prijavite z dvigom roke. V redu, vas bomo vpisali.

Gospod Rezman, izvolite, imate besedo.

VILI REZMAN: Hvala lepa.

Jaz se prijavljam k besedi zavoljo tega, ker je bilo problematizirano, ali se sploh sme uporabljati ta sintagma, črna lista, češ, da je morebiti sploh ni v gradivu, ki je bilo predloženo za obravnavo. Ker sem sam uporabljal ta pojem črna lista, moram pač zdaj prebrati en del iz tega gradiva, ki ga je predlagatelj predstavil in pripravil in v katerem piše na tretji strani, da so na seji Odbora za gospodarstvo, ki je pred časom tekla, predstavniki zbornic s področja gospodarstva, obrti, podjetništva ter trgovine podali številne predloge za izboljšanje stanja na področju plačilne discipline. Eden izmed predlogov je bil, da bi se javno objavilo listo dolžnikov na spletnih straneh Ajpesa, tako imenovano črna lista.

V tistem obdobju sem jaz vodil ta Odbor za gospodarstvo in jaz vem, imam v spominu, nisem šel zdaj gledat v

magnetogram, da predstavniki gospodarstva – to sem tudi prej omenjal – niso dajali teh predlogov. Takšni predlogi so bili, vendar so bili po mojem spominu to predlogi iz vrst tistih, ki so danes predlagatelji zakona, o katerem danes govorimo. To pa ni pravi argument, da bi s tem okrivili tako rekoč gospodarstvo, češ, da terjaja pribijanje na gavge. Torej, gospodarstvo je bilo tisto, ki je bilo tam predstavljeno, jasno soočeno s takšnimi predlogi in se je tudi jasno zavedalo, da če bi se kaj takšnega v resnici dogodilo, bi bilo to njej v škodo. To ne rešuje plačilne nediscipline, ampak zmanjšuje njihov ugled, zmanjšuje verodostojnost mnogim in to mnogim tudi po krivici.

Zakaj so nekateri brez krivde, bi se pojavili brez krivde na črni listi? Najprej iz preprostega razloga zavoljo tega, ker prvič, niso bili sami krivi, ker jih je nekdo drug prisilil v takšen položaj in nimajo moči, da bi se iz tega položaja rešili tudi, če poskušajo.

Drugič. Zavoljo tega, ker je lahko tudi najboljše podjetje v nekem kratkem obdobju v solventnih težavah. Tudi to se lahko zgodi in ga zdaj kar pribiti na križ zato, ker je 2, 3, 5 dni zamudil z nekim plačilom, je nesmiselno in temu se je gospodarstvo tudi upiralo.

Tretjič. Tudi, če nekdo v nekem trenutku ni sposoben nekega računa plačati, na dolgi rok pa je reden in dober plačnik, to ni edini kriterij. Vi kar preberite tiste liste, liste stotih, ki se zmeraj objavljajo, pa boste videli, kaj tam v kolonah berejo in po čem presojamo, ali so firme dobre, po odstotkih kapitala, po odstotkih sredstev, po profitni stopnji in tako naprej in tako naprej. To so glavna merila zato, da lahko dolgoročno ali srednjeročno pa tudi najpogosteje kratkoročno ocenjujemo, ali je firma gospodarsko potentna ali je takšna, da bi morali bolj pazljivo ravnati takrat, ko sklepamo posle z njo. In za to večjo pazljivost imamo dovolj sredstev že danes na razpolago.

Še enkrat poudarjam, da bi bilo eventualno izglasovanje črnih listov slabo, in sicer najslabše za gospodarstvo. To ne bi nič dvignilo naše gospodarske potence, naše gospodarske rasti in morebitnega zaposlovanja, večje likvidnosti in tako naprej. Mislim, da gre takšen predlog v slabo gospodarstvu, čeprav se predstavlja kot predlog, ki bi naj gospodarstvo podprl.

PODPREDSNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav!

Kako ocenjevati predlog predlagatelja? Cilji so pozitivni posebno zato, ker je ta tema na tapeti dvajset let, odkar smo naredili prehod v pluralizem, tudi v gospodarski pluralizem. Sam se spomnim leta 1991. Takrat se niso ustanovljale samo stranke in sindikati, ampak tudi gospodarske družbe. Mnogo jih je bilo in že kmalu so se pojavile te težave, ki jim danes rečemo plačilna nedisciplina.

In zanimivo po tolikšnem času, prav spomnim se, ker smo o tem govorili, kako se včasih človek spomni zadeve štirideset let nazaj, no, jaz se jih pa dvajset. Kako bomo pomagali tem subjektom, ki propadejo ne po lastni krivdi, ampak po krivdi nekoga, ki ne vemo? In tukaj je pa zdaj problem krivde. Ta lista je sporna ravno v tem, ker ni čista. Črna lista sama po sebi ne more biti čista pa lepa, ker že ime to pove, ampak čista v tem smislu, da bi iz nje izločili vse tiste, ki so zgolj nek člen v verigi. Če bi bila to lista tistih subjektov, ki so akterji, morda jih je zelo malo, nekih največjih akterjev, ki za seboj potegnejo. To so po definiciji po mojem tisti, ki poslujejo pozitivno, ki imajo krasne dobičke, kjer menedžment prejema neverjetne astronomske zasluge, pod seboj pa imajo petdeset, sto, tisoč neporavnanih računov. Takšne bi pa tudi jaz dal na neko listo pa še kam drugam.

In seveda to je pa zdaj spet težko narediti, najti način, kako bi to črno listo očistili in da bi res dali tiste, ki so krivi, ker bi po nedolžnem obesili na seznam nekoga, ki je pravzaprav, kot sem rekel, zgolj člen v neki verigi neplačnikov ali pa ima v nekem danem trenutku likvidnostne težave. Zato se pridružujem kolegu Viliju Rezmanu, ki je opozoril na te stvari, na problematiko teh listov pa tudi to, kar je omenil, skrajšanje rokov.

Tudi država je zdaj po novem, po teh novelah bolj zavezujoč plačnik problem pa so vedno potem izterjave. Sam se tudi spomnim še lepih časov, ko smo imeli akceptne naloge, ko se je dalo unovčiti tisti akcept in si dobil svojo. Potem se je neverjetno spet to ukinilo, so se vpeljali drugi instrumenti, ki pa

so bili slabši. Priznajmo in jaz ne vem, če je bila to samo tehnična zadeva, tukaj je bilo morda tudi politično ustvarjati prostor, ki je favoriziral velike gospodarske subjekte, tiste manjše pa prepustil, da se bodo znašli v tej verigi in temu kaosu finančnem in plačilnem kaosu.

Tako, da moram žal reči, da je bilo tukaj premalo politične volje oziroma da je ta politična volja šla v nasprotno smer, v interes nekaterih tistih ključnih subjektov, ki pa so imeli verjetno tudi politične povezave, da so si lahko ustvarjali takšne aranžmaje, da ni bilo potrebno poravnati računov.

Kako naprej? Slišali smo že tretjo novelo Zakona o finančnem poslovanju postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Te novele so bile zelo pozitivne, so nekaj postorile, niso pa dokončale. Naj ne bo nerodno Vladi, da prisluhne terenu, prisluhne tudi predlagatelju, ki pravi, da zadeve še vedno ne funkcionirajo. Morda bo potrebna še kakšna novela v tem letu ali pa vsaj drugo leto oziroma čim prej, če se pokažejo težave. Če se najdejo tudi poti, jih podprimo.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Škrlec ne vidi potrebe po nadaljnji razlagi, zato zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo odločali v torek, 26. 10., v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Lep dan še naprej!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 21. OKTOBRA 2010 OB 17.18 IN SE JE NADALJEVALA 22. OKTOBRA 2010 OB 10.01.)

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 21. seje Državnega zбора.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Andreja Rihter, Renata Brunskole, dr. Andreja Črnak Meglič, dr. Peter Verlič, mag. Branko Grims, dr. Vinko Gorenak, mag. Štefan Tisel, Janko

Veber, Marijan Pojbič, Franc Jurša in Matjaž Zanoškar. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **30. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA PETNAJSTO REDNO LETO POROČILO VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009.**

Petnajsto redno leto poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložil Varuh človekovih pravic. Besedo dajem varuhinji človekovih pravic, gospe dr. Zdenki Čebašek Travnik, za dopolnilno obrazložitev poročila.

Izvolite, prosim.

DR. ZDENKA ČEBAŠEK TRAVNIK:
Spoštovani gospod podpredsednik Državnega zбора, spoštovani gospe poslanke, gospodje poslanci, ministrice, ministri, predstavniki Vlade Republike Slovenije!

Zahvaljujem se za povabilo na današnjo sejo, predvsem pa za priložnost, da bomo skupaj lahko spregovorili o ugotovitvah Varuha človekovih pravic Republike Slovenije kot institucije, določene z našo ustavo, in tudi o moji oceni o stopnji spoštovanja človekovih pravic v letu 2009 v Sloveniji. Prav tako bi se rada zahvalila Državnemu zboru, da so bile letošnje priprave na to sejo izpeljane na tako ažuren in kakovosten način. Pomembno vlogo pri pripravi današnje predstavitve pa ima tudi odzivno poročilo Vlade. Dodaten pomen pa ji daje še dejstvo, da je Slovenija letos predstavila univerzalno periodično poročilo pred Svetom za človekove pravice Organizacije združenih narodov in se opredelila do teh priporočil, 97 jih je, prejetih od drugih držav. Škoda, ker doslej o teh priporočilih v javnosti ni bilo dosti slišati ali brati, saj nam pomagajo videti Slovenijo tudi v drugačni perspektivi. Varuh bo pozorno spremljal uresničevanje teh priporočil in o svojih ugotovitvah tudi poročal.

Letno poročilo Varuha v Državni zbor pride s časovnim zamikom, kar dejansko relativizira nekatere naše ugotovitve in priporočila, posebno tista, ki so v tem vmesnem času že uresničena. Po drugi strani pa nam ravno ta časovni odmik omogoča, da o nekaterih problemih razpravljamo bolj argumentirano in manj čustveno. Prepričana sem, da ste naše letno poročilo dobili tako v tiskani kot elektronski obliki in da ste si o

njem lahko ustvarili vtis ter se poglobili v tista poglavja, ki vas še posebej zanimajo. Za današnjo uvodno predstavitev letnega poročila sem skupaj s sodelavci izbrala nekaj poudarkov oziroma ugotovitev.

Najprej nekaj besed o sodelovanju z državnimi organi in organi lokalne skupnosti. Sodelovanje z Vlado je na precej področjih bilo korektno in z večino ministrov in ministric, ki smo jih povabili, smo opravili delovne sestanke, na katerih smo se dogovorili tudi za reševanje posameznih pobud ali nastalih problemov. Prav je, da imenujem nekaj tistih, s katerimi sodelovanje poteka na zelo dober način, kot na primer s policijo in Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za pravosodje, vedno bolje tudi z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Skrbi pa me dejstvo, da od nekaterih ministrov in ministrstev ne dobimo odgovorov na naše poizvedbe niti po urgencah. Seveda vem, da želite slišati, za koga gre. Če govorim o sodelovanju kot osnovnem orodju varuhovega delovanja, je situacija najbolj pereča na Ministrstvu za okolje in prostor. Pri tem moram poudariti, da so se v času mojega mandata varuhinje zamenjali trije ministri in dve vladi in z vsemi tremi ministri sem se vsaj enkrat sestala, vendar noben od sestankov ni prinesel bistvenih sprememb na bolje. S problematiko sem seznanila tudi predsednika Vlade.

Zakaj je to sodelovanje tako pomembno in nujno za naše delo? Naj pojasnim s primerom. Pobudniki se dostikrat pritožujejo, da jim organi v sestavi Ministrstva za okolje in prostor ne dajejo odgovorov in ne rešujejo njihovih zadev. Ker imajo ti isti organi podobno strategijo tudi do varuhovih poizvedb, pobudniki to opazijo in komentirajo. Neodzivanje na zahteve varuha pomeni oviranje dela varuha. Mislim, da je tukaj prisotnim jasno, da se tako tudi slabi avtoriteta varuha, kar nikakor ni v skladu z 10. priporočilom po univerzalnem periodičnem poročilu, ki pravi, da naj država okrepi položaj varuha človekovih pravic. Slovenija to priporočilo na načelni ravni sprejema in po mnenju Vlade tudi izvaja, a naše izkušnje tega za sedaj ne morejo potrditi.

Druga, enako pomembna zadeva je vprašanje nadzora. Varuh že več let zapored opozarja, da inšpekcijske službe, pa tudi

druge oblike nadzora ne delujejo tako, da bi ljudem, ki pričakujejo njihovo intervencijo, v resnici lahko pomagali. Odgovori obeh vlad, prejšnje in sedanje, so podobni, da v inšpekcijskih službah nimajo dovolj zaposlenih, da je zaposlovanje omejeno, da se povečuje obseg dela in podobno. Takšni odgovori in izgovori me ne prepričajo, zato še naprej vztrajno opozarjamo, da je treba zagotoviti učinkovito delovanje inšpekcijskih služb ter izvajanje njihovih odločb. Prepričana sem, da bi z boljšo organizacijo dela in nadzorom nad opravljenim delom inšpekcij lahko dosegli opazne spremembe. Prepričana sem tudi, da zgolj linearno zmanjševanje sredstev in števila zaposlenih brez poprejšnjih analiz ne bo prineslo ne prihrankov ne bolj učinkovitega dela. Dejansko stanje na področju inšpekcijskih postopkov navaja k vprašanju, ali država sploh želi imeti učinkovit inšpekcijski nadzor. No, in ker nadzora ne izvajamo sami, za to posrbijo nadzorne institucije v tujini, na primer Sodišče Evropske unije, ki je sodbo Sloveniji vročilo dne 12. 10. 2010 in je z dnem vročitve dokončna.

Naslednja tema, o kateri kaže spregovoriti, so zakonodajni postopki. Kritično smo ocenili način sprejemanja zakonov in njihovih sprememb, pri čemer je tudi ta vlada naredila pomemben korak naprej in je vsaj formalno poskušala urediti to področje, kljub temu pa še vedno opažamo, da so nekateri predlogi in postopki premalo domišljeni. Kot primer navajam zakon o duševnem zdravju, za katerega Vlada v odzivnem poročilu trdi, da je dober in da so upoštevali tudi večino pripomb varuha, a očitno je, da bomo o tem zakonu spet morali pisati v letnem poročilu; tudi o ugotovitvah posebne delovne skupine, ki se ukvarja z analizo številnih pripomb, ne le varuhovih, ki so bile podane že pred meseci.

Prav tako še vedno ugotavljamo, da je javnost tudi preko različnih nevladnih organizacij premalo vključena v sprejemanje predpisov tako v državi, še bolj pa v občinah.

Naslednja pomembna stvar je skrb za invalide in hendikepirane. Ne glede na vrsto okvare ali bolezni, ne glede na starost, ali so to otroci, odrasli ali starejše osebe, ocenjujemo, da zanje ni bilo storjeno dovolj. Na to nalogo nas opozarja tudi četrto priporočilo univerzalnega periodičnega poročila. Seveda smo seznanjeni s tem, da

se pripravljajo zakoni, ki naj bi rešili večino pomanjkljivosti, na katere opozarjamo, ampak sprejemanje teh zakonov traja predlogo in je to čakanje predvsem za tiste, ki si dejansko obetajo uresničitev nekaterih svojih pravic, precej neprijetno.

Na tem mestu bi rada opozorila tudi, da stanovanjska politika države ni ustrezna za današnje razmere in še sama povzroča številne socialne stiske. Pričakujemo učinkovite spremembe predvsem za mlade družine, ki iščejo možnosti za svoj prvi dom, in tudi rešitev za vse tiste, ki zaradi nizkih dohodkov dejansko ne morejo plačevati stroškov za bivališča, v katerih so nastanjeni. Občinam je treba naložiti obvezo, da priskrbijo dovolj bivalnih enot za tiste, ki nimajo drugih možnosti za pridobitev stanovanja.

Veliko področje neučinkovitega varovanja človekovih pravic so tudi delovna razmerja. Gre za problematiko, na katero varuh opozarja že več let tako glede neplačevanja prispevkov s strani delodajalcev kot glede drugih kršitev delovnih razmerij, na primer trpinčenje in šikaniranje na delovnem mestu, delo na črno. Žal lahko ugotovimo, da teh opozoril vse vlade od leta 2003, ko je varuh to zelo jasno povedal in napisal, niso vzele dovolj resno, zanimivo, tožilstvo pa ne najde znakov kaznivih dejanj, kot smo lahko prebrali pred dnevi, čeprav so ti navedeni v zakonodaji. Posebej opozarjamo na pravice tujih delavcev, saj se problematika internacionalizira in je vsaj delno povzeta v prvem priporočilu univerzalnega periodičnega poročila. Opozorila in priporočila varuha ne glede na to, kdo to institucijo vodi in v obdobju katere vlade, so namenjena reševanju ugotovljenih težav; težav, ki so tesno povezane z varovanjem oziroma uresničevanjem človekovih pravic. Če oblast tem opozorilom in priporočilom ne sledi, se nam težave pokažejo čez nekaj let in to v mnogo hujši obliki. In ravno to se je zdaj zgodilo.

Podobno velja tudi za nekatere zakone, ki so povezani s pravicami invalidov pa tistih, katerih telesno okvaro še vedno ocenjujemo po seznamu iz leta 1983. Doslej še nobena vlada v samostojni Sloveniji ni pokazala resnične volje za sprejetje sodobnejše zakonodaje na tem področju. Seveda mi je znano, da se zakonodaja

pripravlja, a bojim se, da bomo nekatere ugotovitve in priporočila spet morali ponavljati, tako kot ponavljamo prošnje materialnih oškodovancev druge svetovne vojne, najemnikov denacionaliziranih in hišniških stanovanj, prosilcev za brezplačno pravno pomoč in še in še; in kot bi bilo nujno zagotoviti enotno službo informiranja na nivoju občin, da ne bi ljudi še naprej pošiljali od vrat do vrat.

Posebej opozarjamo še na premalo premišljeno zmanjševanje sredstev in zaposlenih tam, kjer se povprečen državljan največkrat srečuje z birokracijo, kot so upravne enote, uradi za zaposlovanje, centri za socialno delo.

Zaključila bi s kratkim razmišljanjem o komunikaciji. Pri obravnavi problematike na področju zdravstva smo opazili številne težave v komuniciranju, zato smo naredili majhno raziskavo in prosili vse šole, ki usposablajo za poklice v zdravstvu na višji in visoki oziroma univerzitetni stopnji, da nam sporočijo, na kakšen način svoje študente učijo sporazumevanja. Spodbudno je, da smo dobili odgovore od vseh, manj spodbudno pa je to, da je postalo očitno, da na tem področju ni enotne doktrine, da torej vsaka šola vključuje svoje vsebine in da bi, če bi vse šole vključile vse našteteto, po naši oceni bilo ravno prav. Del nesporazuma, vsaj na področju zdravstva, bi se lahko odpravilo z boljšim izobraževanjem zdravstvenih delavcev o komuniciranju.

Ugotavljam, da se podobne težave v komuniciranju pojavljajo tudi na drugih področjih in nam, se pravi Varuhu človekovih pravic, pa tudi drugim, onemogočajo, da bi se skupaj dokopali do rešitve posamezne težave ali problema.

Mogoče še nekaj podatkov iz našega dela. Najbrž ste zasledili že v poročilu, pa vendarle: vedno večja je prepoznavnost in učinkovitost zagovornikov otrokovih pravic. Vedno bolj se tudi v javnosti in tudi v našem delovanju kaže skrb za varovanje okolja. Ne nazadnje o tem priča uspešna mednarodna konferenca, ki smo jo pripravili. Varuh ima vsak mesec odprta vrata za nevladne organizacije in civilno družbo, tako da dobimo od njih neposredne podatke o kršitvah človekovih pravic. Imamo prenovljeno spletno stran in kar se mednarodnega sodelovanja tiče, je delovanje oziroma je naš model

državnega preventivnega mehanizma po konvenciji proti mučenju in drugim krutim nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju postal mednarodno prepoznaven in izvajamo seminarje za številne druge ombudsmane oziroma državne preventivne mehanizme tam, kjer to niso ombudsmeni. In ne nazadnje se mi zdi pomembno tudi za moje sodelovanje z župani, da opravljamo poslovanje zunaj sedeža. Teh je letno približno 10 in gredo tudi v manjše občine, kjer se najprej srečamo z župani, se pogovorimo z županom/županjo, te so bolj redke; pogovorimo se o aktualni problematiki, potem pa opravimo pogovore s pobudniki.

Dovolite mi, da predstavim še svoje namestnike. Danes so ob meni trije: mag. Kornelija Mrzel, Jernej Rovšek in Tone Dolčič. Četrty namestnik Ivan Šelih je v tujini na službeni poti, ki je ni mogel predstaviti. Tukaj prisotni pa mi bodo pomagali pri oblikovanju odgovorov, ki jih bo morda treba pripraviti še v času seje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Poročilo je obravnavala Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti kot matično delovno telo in pripravila predlog priporočila Državnega zbora. Besedo dajem predsednici gospe Evi Irgl za predstavitev poročila komisije.

Prosim.

EVA IRGL: Najlepša hvala za besedo.

Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti je na 17. seji dne 1. 10. 2010 obravnavala Petnajsto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2009.

Predstavnica predlagateljica dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic, je k poročilu podala dopolnilno obrazložitev, v kateri je poudarila več problemov, in sicer: neodgovarjanje državnih organov državljanom in varuhu, neučinkovitost inšpekcijskih služb, na kar varuh opozarja že več let, nezadostno skrb za invalide in hendikepirane, ne glede na njihovo vrst okvar ali bolezni in ne glede na njihovo starost, nedomišljeno sprejemanje zakonov in njihovih sprememb, neustrezno stanovanjsko politiko države in tako naprej. Nato je predsednica Odbora za kulturo,

šolstvo, šport in mladino mag. Majda Potrata predstavila pisno mnenje tega odbora, ki je poročilo obravnaval kot zainteresirano delovno telo.

Iz mnenja Državnega sveta Komisije za državno ureditev in Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide pa izhaja, da komisiji poročilo podpirata. Komisiji Varuhu človekovih pravic predlagata, da v prihodnje prouči pojav poglobljenega razslojevanja prebivalstva ter da sistematično spremlja dogajanja v gospodarskih in negospodarskih družbah in opozarja na nepravilnosti v njihovem poslovanju.

Predstavnica Vlade, ministrica za javno upravo gospa Irma Pavlinič Krebs, je povedala, da se Vlada zaveda realnosti problematike, na katero opozarja poročilo in se tudi zaveda svoje odgovornosti.

Predstavnik Ministrstva za notranje zadeve, državni sekretar gospod Damjan Lah, je uvodoma izrazil zadovoljstvo in ponos nad ugotovitvijo varuha, da je sodelovanje med Ministrstvom za notranje zadeve in Varuhom človekovih pravic na dokaj visokem nivoju.

Predstavnica Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve, državna sekretarka gospa Anja Kopač Mrak, je uvodoma povedala, da na ministrstvu poročila Varuha vedno podrobno proučijo in resno jemljejo tudi njegova opozorila.

Predstavnica Ministrstva za okolje in prostor, glavna inšpektorica Inšpektorata za okolje in prostor gospa Aleksandra Velkovrh, je izpostavila naslednje teme: premajhno število zaposlenih inšpektorjev glede na pripad zadev. Največji pripad zadev se namreč nanaša na nelegalno gradnjo in gradbena dovoljenja, veliko je zamudnega dela, ki jim povzroča odgovarjanje o poteku postopkov številnim organom, neizvrševanje odločb in tako naprej.

Direktorica Urada za enake možnosti mag. Tanja Salecl je povedala, da področje diskriminacije glede na spol v poročilu ni posebej izpostavljeno, kar po njenem pomeni, da je prepoznavanje diskriminacije še vedno slabo.

Zagovornik načela enakosti gospod Boštjan Vernik Šetinc je povedal, da zagovornik načela enakosti nima potrebne neodvisnosti, da bi bil učinkovit mehanizem za varstvo ali tudi preventivno preprečevanje

diskriminacije ter je pozdravil imenovanje vladne delovne skupine, ki se sedaj ukvarja s proučevanjem tega področja.

Nato je seveda sledila razprava članic in članov odbora, kjer je bilo izpostavljenih kar nekaj tem, verjetno bomo tudi v nadaljevanju o njih govorili. Predvsem je šlo za problematiko neučinkovitega nadzora inšpekcijskih služb zaradi premajhnega števila zaposlenih, pa skrb za invalide in hendikepirane, neuskklajene zakonske predloge na občutljivih področjih, neplačevanje prispevkov delavcem, neučinkovito varovanje okolja, problematiko socialne in pravne države, kršitve delovnopравnih pravic delavcev, sodni zaostanki in tako naprej.

Kot delovno gradivo so članice in člani komisije prejeli osnutek predloga priporočila, ki je vseboval predlog priporočila in obrazložitev. V razpravi pa je potem komisija v osnutek predloga priporočila vključila še predloge priporočil v poglavjih Diskriminacija, Varstvo otrokovih pravic, to je predlagal Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino, potem pa še poglavja Omejitev osebne svobode, Pravosodje, Okolje in prostor ter Delovna razmerja. Komisija je ta priporočila predlagala kot svoja.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAJČIČ: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku Vlade za predstavitev mnenja.

Gospa Irma Pavlinič Krebs, ministrica za javno upravo, izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana varuhinja in namestniki, spoštovane poslanke in poslanci!

Letos je Vlada Republike Slovenije ob navzočnosti varuhinje ponovno skrbno proučila poročilo varuhinje ob zaznanih nepravilnostih, kot so bile predstavljene v poročilu, ki je predmet današnje obravnave.

Ne samo da se zavedamo, da je vsako leto potrebno zelo skrbno proučiti in čim rej ukrepati in odpraviti pomanjkljivosti, ki jih varuhinja zaznava pri implementaciji politik, ki jih oblikuje, predlaga vsakokratna vlada in sprejme Državni zbor, sploh se je treba hitro odzvati na področju, kjer ljudje zaznavajo velik razkorak med tem, kar so bili

cilji posamezne politike, in na drugi strani izvrševanjem le-te.

Pomanjkljivosti svojega lastnega delovanja se v Vladi zavedamo. Obširno odzivno poročilo, ki smo ga podali, kaže, da smo v letu 2009 nekatere pomembne pomanjkljivosti, ki so bile zaznane iz našega delovanja v letu 2008, odpravili, nekatere na sistemski ravni, in moramo bistveno bolj poglobiti tisti del, da bo tisto, kar je zapisano v predpisu ali za kar smo zadolženi, da nadzorujemo posamezni predpis, tudi dejansko izvrševano, tako kot je zapisano, učinkovito in s tem ne bomo kršili človekovih pravic in pričakovanj naših državljanov.

V nadaljevanju smo seveda zelo resno v letu 2009 ob opozorilih varuhinje pristopili k reševanju problemov najbolj ranljivih skupin v naši družbi. Zaradi krize je to hitro in učinkovito ravnanje bilo najbolj potrebno pri zavarovanju pravic na področju socialne skrbi za položaj brezposelnih, socialne neizključenosti in integracije tistih, ki zaradi dolgotrajne brezposelnosti izgubljajo zaupanje v pravno in socialno državo. V nadaljevanju, v tistem delu, kjer smo morali rešiti vprašanje plačilne nediscipline, smo na veliko področjih ugotovili, da se priporočila Državnega zbora ob obravnavanju poročil varuhinje ne ponavljajo več, kar je dobro; dobro zaradi tega, ker je administracija uspela pomanjkljivost odpraviti. Hitri odziv na tisto, kar je vsako leto pred nami, je tista naloga, ki je v bodoče pred vsako javno oblastjo podčrtana z rdečo – vsaj pred aktualno vlado – in zavedanje nas vseh, ki smo danes tukaj in smo za razpolago za odgovore, kako bomo pomanjkljivosti, ki jih je varuhinja zaznala na novo, odpravili, da jih drugo leto v poročilu več ne bo, je veliko.

Zavezanost k spoštovanju pravne države izkazuje ta vlada tudi z intenzivnim odpravljanjem protiustavnega stanja na način, da izvršujemo odločbe Ustavnega sodišča; pospešeno, bistveno bolj učinkovito, kot je bila praksa to v preteklosti.

V nadaljevanju smo na področju inšpekcijskih služb na enem izmed redkih področij dovolili, da se število zaposlenih ne zmanjšuje, ampak so lahko zasedli vsa sistemizirana delovna mesta.

Skratka, Vlada se zavezuje, da bo ob vsakokratnem poročilu naredila vse, da se razkorak med pričakovanji naših državljanov

in državljanek glede izvrševanja predpisov, človekovih pravic vedno bolj zmanjšuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Spoštovani, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, ministri, spoštovana varuhinja človekovih pravic, državni sekretarji!

Predstavljam bom stališče Poslanske skupine DeSUS o poročilu Varuha človekovih pravic za leto 2009. Ob obravnavi varuhovega poročila v Poslanski skupini DeSUS seveda izhajamo iz prepričanja, da mora varuh ob svojem delovanju braniti človekove pravice in temeljne svoboščine in pri tem nuditi roko vsem, ki so jim pravice kršene oziroma onemogočene, predvsem pa najbolj ranljivim skupinam prebivalstva. Institut Varuha človekovih pravic je torej ustanovljen zato, da kontrolira delo države tako, da opozarja na pomanjkljivosti pravnih predpisov in delovanja državnih organov, ko je zaradi tega prišlo do vprašljivosti zagotavljanja temeljev pravne in socialne države, kakršne je Republika Slovenija deklarirana v ustavi.

V letu 2008, torej ob obravnavi 14. poročila Varuha, smo prvič sprejemali priporočila Državnega zbora, tako lahko sočasno s tem poročilom obravnavamo še informacijo o uresničitvi teh priporočil. Zelo pomembno je, da se vleče nit tistega, kar je bilo ugotovljeno s predhodnim poročilom, s podatki o realizaciji predlaganega. Seveda je razbrati, da se na splošno stvari sicer odvijajo v pozitivni smeri. Zaključek pa bi bil kljub temu še v misli, da bo treba vlagati še naprej in konstantno mnogo naporov v to, da bo stanje zadovoljivo in ustrezno. Zavedamo se, da je za mnoge spremembe potreben čas in da jih ni mogoče sprejeti in uveljaviti čez noč. Potrebno je izhajati iz analiz stanja in sprejeti ukrepe, ki bodo učinkovito odpravili vse slabosti in nepravilnosti, ki negirajo temelje socialnosti, pravičnosti in spoštovanja prava.

Poročilo je obsežno. Izluščim naj nekaj področij, ki jih v Poslanski skupini DeSUS vidimo kot posebej problematične,

sicer že permanentno, še posebej pa v času, ko je področje socialnih zadev še posebej občutljiva tema. Še posebej je to pomembno za vse tiste najbolj ranljive skupine ljudi, kot so invalidi, otroci, starejši, ki nimajo za seboj aparata nevladnih organizacij, ki bi namesto njih izvajale programe in projekte za upravičeno doseganje njihovih ciljev.

Starejši so pogosto neupravičeno izluščeni iz družbenega dogajanja ter priprave in oblikovanja strategij, ki jih neposredno zadevajo. Po naši oceni mora posebna skrb ob starajoči se družbi veljati starejšim ljudem, ki se na varuha obračajo precej manj kot ostale kategorije prebivalstva. Po našem mnenju je treba še naprej razvijati preventivne programe, ki bodo zagotavljali kakovost življenja starejšim in ohranitev njihove vključenosti v socialno okolje in širše. Ob tem ne smemo pozabiti zaveze, zapisane v koalicijskem sporazumu, da v tekočem mandatnem obdobju ustanovimo urad za starejše. Ponavljam: da v tekočem mandatnem obdobju ustanovimo urad za starejše.

V Poslanski skupini DeSUS smo mnenja, da je področje oblikovanja celostne problematike starejše populacije za družbo, ki se pospešeno stara, še posebej pomembno. Več kot dovolj zgovoren podatek, da je petina prebivalcev starejših od 60 let, kaže na potrebo po aktivni angažiranosti slovenskega političnega in družbenega okolja za reševanje celostne problematike starajoče se družbe in s tem posledično dolgoživosti. V duhu zavedanja o kompleksnosti in globalni pomembnosti vprašanj, ki se nanašajo na tretje življenjsko obdobje, je zato nujno postaviti organizacijo, ki bi se na vladni ravni kompleksno in integrirano ukvarjala z vprašanji, pomembnimi za starejše, ter kot vladna institucija zagotavljala sodelovanje z nevladnimi seniorskimi organizacijami pri prepoznavanju problemov in pripravi zakonodaje, oblikovanju politik in spremljanju, izvajanju in učinkovitosti njihovih ukrepov.

Varuhinja tudi v letošnjem poročilu izpostavlja področja, ki so za populacijo starejših še vedno problematična. V prvi vrsti gre za problem revščine, s katero se soočajo starejši ljudje in tako postajajo vedno bolj odvisni od svojcev. Po drugi strani pa naj opozorim še na to, da je v gospodarski krizi posledična brezposelnost povzročila stanje,

ko so v vse večjem obsegu upokojenci tisti, ki finančno pomagajo svojim otrokom in vnukom.

Še vedno ostaja odprt problem institucionalnega varstva po eni strani, pomanjkanje prostorskih domskih kapacitet, dolge čakalne dobe, čeprav varuhinja ni prejela nobene pobude na to temo, po drugi strani pa so cene storitev in oskrbe za razmere naših upokojencev in tudi njihovih svojcev praktično nedosegljive. Zato po našem sklepanju vse več starejših in onemoglih ljudi ostaja doma. Tudi varuhinja opozarja, da mora biti cena oskrbe takšna, da bo dostopna večini starejših. Da pa je nujno načrtovati standardne storitve v institucionalnem varstvu tudi tako, da bo oskrbovancem domov zagotovljena zadostna stopnja zasebnosti, da le-ta ne bo pogojena z nadstandardnimi cenami. Sicer pa je spodbudna informacija, da je zastavljen cilj 5 % vključitve starejših od 65 let v institucionalno varstvo dosežen, prizadevati si je treba naprej, da bo ta delež še rasel.

Varuhinja je opozorila, da se v Sloveniji pogreša bolj urejena sistematično spremljajoča skrb za starejše ljudi, ki živijo sami. Vse več je ljudi, ki imajo željo čim dlje ostati doma, v domačem okolju. Strinjamo se, da je zato nujno vzpostaviti pogoje, ki bodo to omogočali. Zato naj bo zakon o dolgotrajni oskrbi prioriteta. Prav tako pa bo nujno izvesti še ukrepe, ki bodo omogočali in spodbujali terenska dela prostovoljcev, strokovnih služb centrov za socialno delo in brezposelnih oseb preko vključitve v javna dela in drugih oblik. Za slednje bo predlagano socialno podjetništvo lahko zelo pozitiven doprinos za izboljšanje obstoječega stanja.

Skrb za dementne je prav tako področje, ki je v naši družbi dokaj podhranjeno. Ponovno je treba posebej izpostaviti splošen problem revščine in večanje socialne razslojenosti, slabe materialne razmere mnogih družin in posameznikov, ki se kažejo v vedno večji številčnosti socialne ogroženosti najšibkejših pripadnikov naše družbe, se iz leta v leto ne samo individualno ponavljajo, ampak je revščina stalnica v našem prostoru že kar nekaj časa. In ne glede na vpliv gospodarske krize in visoko stopnjo brezposelnosti, kar je stanje seveda še poslabšalo, posebej izstopajo družine s šolajočimi otroki, samske

brezposelne osebe in starejše osebe. Čedalje več posameznikov in družin je v takšnem socialnem in ekonomskem položaju, ko jim je ovirana in celo onemogočena dostopnost do vseh tistih dobrin, ki naj bi jih socialna država zagotavljala vsem. Posebej je izpostavljeno zdravstveno varstvo, izobraževanje, stanovanjska politika in pravosodje.

Pravica do izobrazbe in posledično svobodne izbire poklica postaja čedalje bolj pogojena z višino materialnih sredstev družine. Enako je z dostopnostjo do zdravstvenih storitev. Na varuha se obrača vse več ljudi, ki kljub temu da so izkoristili vse razpoložljive oblike denarnih in drugih pomoči, ne morejo plačati položnic za stanovanje in s tem povezane ostale stroške.

Veliko dejstev dokazuje, da je resnična slika revščine hujša, kot jo dojema država. Varuhinja opozarja, da je nujno pridobiti podatke o realni stopnji revščine v Sloveniji ter oblikovati nacionalno strategijo za odpravo revščine in njenih pojavnih oblik.

V Poslanski skupini DeSUS smo namenoma namenili ves čas socialni tematiki, z željo in apelom državi, da je to tema, ki ne sme ostati obrobna. Sicer pa, kot je rečeno uvodoma, je poročilo samo zelo obsežno, korektno in dobro pripravljeno kot vedno doslej. Prav tako so obsežna priporočila, ki so pripravljena za vsako vsebinsko področje posebej. V poslanski skupini zelo pozitivno ocenjujemo delo varuhinje in poročilo ocenjujemo kot celovitost predstavitve, ugotovitev in mnenj o stanju človekovih pravic v naši državi. Pomeni dobro izhodišče in napotek Vladi, ministrom in drugim državnim organom za to, da si bodo v največji možni meri prizadevali za uresničevanje človekovih pravic slehernega državljana in državljanke, kakor tudi vseh ostalih prebivalcev v naši državi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani, gospod podpredsednik, spoštovana varuhinja človekovih pravic, spoštovana ministrica in ministri!

V okviru obravnavanja letnega poročila Varuha človekovih pravic bi v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke želeli opozoriti predvsem na aktualne, po našem mnenju najbolj pereče kršitve človekovih pravic. Ne glede na dejstvo, da je v poročilu zajeta problematika lanskega leta, je pri nekaterih področjih zaznati velike težave še danes, kar pomeni, da ni bilo na tem področju dovolj narejenega. Predvsem bi se želel dotakniti problematike delavcev.

Pravica do osebnega dohodka ter socialnih in zdravstvenih pravic, ki iz tega izhajajo, so nedvomno osnova za dostojanstvo preživetja ljudi in njihovih družinskih članov. Gre za nevarno situacijo, saj se mnogim že zastavlja logično vprašanje, ali je Slovenija sploh še socialna država. Zadnji primeri nam dajo vedeti, da so nekatere nadzorne institucije na tem področju popolnoma odpovedale. Čedalje več posameznikom je otežen ali celo onemogočen dostop do dobrin, ki naj bi jih socialna država zagotavljala vsem. Vedno bolj vsi ugotavljamo, da kapitalizem tepta človekove pravice. Nimam razloga, da vam ne bi verjel vsega, kar ste napisali, kajti sigurno ste zapisali tisto, kar je sestavni del današnjega življenja. Težko je sicer opisati čustva ljudi, ki so izigrani in izropani dostojanstva in časti, ko jim je bilo vzeto osnovno, kot je zapisano v ustavi, predvsem pravica do dela, saj se jih goljufa in se jim ne plačuje prispevka in dela ter se jih pušča v negotovosti, zato pa tisti, ki bi morali biti, kot radi rečemo, pred zakonom vse enaki, veselo uživajo sadove, ki izhajajo iz goljufij in prevar in se jim nič ne zgodi.

Ko primerjam poročilo iz leta 2008 s sedanjim, ni videti večjih razlik, pa saj jih v končni fazi tudi ne more biti, saj se stanje ne izboljšuje, ampak vedno bolj so prisotne nepravilnosti, ki jih je za varuha človekovih pravic čedalje več, in kot gredo trendi, dela varuhu ne bo zmanjkalo.

Očitno se bo poročilo za naslednje leto še odebelilo, kajti ko spremljamo medije, so sporočila in spoznanja o kršenju človekovih pravic srhljiva, kar bi morala prepoznati vsa družba in ne le varuh človekovih pravic. Očitno varuh človekovih pravic nima vpliva, kajti v nasprotnem se določene kršitve ne bi ponavljale. Sigurno je eno, da organi pregona ne opravijo svojega

dela tam, kot je najbolj potrebno, ampak se disciplinira in kaznuje tiste, ki se nimajo možnosti braniti in vidijo izhod le v ponižnosti in čakajo na boljši jutri. Vse to izhaja iz podjetij, ki so si delila še pred kratkim velike dobičke in nagrade – da ne bo nesporazuma, le lastniki in poslovodni organi, na delavca pa se je vseskozi pozabljal. Namišljena elita, ki praktično skrbi le za "lastne riti" in svoje prisklednike, je uzurpirala državo, pri čemer pa ni ne duha ne sluha o blaginji za lastne državljane, kjer naj bi vladala poštena, zaupanja vredna pravila, kjer bi bila cenjena marljivost, vzajemnost, medgeneracijsko sožitje in solidarnost.

Varuh človekovih pravic v svojem poročilu posledično tudi ugotavlja, da višina materialnih sredstev čedalje bolj vpliva na dostopnost zdravstvenih storitev, da so tistim na socialnem obrobju zobozdravniške storitve zaradi dolgih čakalnih vrst praktično nedosegljive, ne nazadnje pa tudi na to, kje in kako se bodo otroci izobraževali. Začne se že s predšolskim varstvom, nadaljuje se z razlikami v učnem uspehu in obšolskih dejavnostih v osnovni šoli, z izbiro srednje šole in odločitvijo za študije. Zaradi vsega navedenega pa bo kljub naraščajoči brezposelnosti potrebno na novo opredeliti resnične meje revščine. Nizke plače tudi družinam, katerih pripadniki še imajo delo, ne omogočajo preživetja, po drugi strani pa se na varuhinjo človekovih pravic obračajo tudi posamezniki, ki kljub temu da so izkoristili vse razpoložljive oblike denarnih in drugih pomoči, še vedno ne morejo plačati mesečnih položnic. Grozljiva je situacija, ki je opisana v letnem poročilu, da svojci jemljejo starejše ljudi iz doma za ostarele, ker so se le-ti dobro počutili in imeli vso oskrbo, ker enostavno nimajo več denarja za plačilo ali doplačilo takšnih storitev.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke menimo, da to ni smer razvoja, ki bi si jo za našo državo želeli in za katero smo se borili.

V Sloveniji imamo že dlje časa resne težave z neodzivnostjo organov, ki so pristojni za ukrepanje. Varuhinja sicer opozarja le na neodzivnost organov, na katere se ona obrača, vendar si vsi lahko predstavljamo, kakšne možnosti ima potemtakem posameznik, če je neodzivnost organov prisotna celo pri Varuhu človekovih

pravic, ki mu pravico pridobivanja informacij daje zakon. Takšen trend razvoja naše države pa že načenja temelje ustavne ureditve, univerzalno zagotovljenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pa tudi pravne države.

Ker pomeni priznanje prirojenega človeškega dostojanstva vseh članov človeške družbe in njihovih enakih in neodtujljivih pravic temelj svobode in pravičnosti, ker sta zanikanje in teptanje človekovih pravic pripeljala do barbarskih dejanj, žaljivih za človeško vest, ker je bila stvaritev sveta, v katerem ne bi živeli v strahu in pomanjkanju, spoznana za najvišje prizadevanje človeštva in ker je nujno potrebno, da se človekove pravice zavarujejo z močjo prava, da človek ne bi bil prisiljen zatekati se v skrajni sili k uporu, in ker se je naša država odločila, da bo podpirala družbeni napredek in ustvarjanje boljših življenjskih pogojev, in nazadnje tudi zato, ker smo se zavezali, da bomo pospeševali splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke resno in odločno apeliramo na Vlado Republike Slovenije, da sprejme vse ukrepe, ki so v njeni pristojnosti, da zagotovi dosledno spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin vsakomur. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Milan Gumzar v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Spoštovana varuhinja človekovih pravic s sodelavci, gospa ministrica s predstavniki Vlade, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Pred nami je, kot vsako leto, poročilo Varuha človekovih pravic, tako poročilo kot priporočila bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli. Kot prvo ugotavljamo, da se ena in ista priporočila pojavljajo iz leta v leto. Razlika je tokrat v tem, da je bilo izpostavljeno sodelovanje Vlade, saj je bilo več delovnih sestankov s predstavniki posameznih ministrstev, kjer se je po področjih poskušalo sproti iskati in dogovarjati glede rešitve za pobude in probleme. Ne sicer z vsemi, kot je

opozorila varuhinja, a verjamemo, da se bo v prihodnje ta praksa izboljšala in nadaljevala.

Na Komisiji za peticije je varuhinja obrazložila poročilo in opozorila na glavne probleme, s katerimi se pri svojem delu sooča na uradu, in sicer: neodzivnost in prepočasno odgovarjanje državnih organov državljanom in državljanom kot tudi varuhu; neučinkovitost inšpekcijskih služb, o čemer se opozorila vrstijo že več let; problematika ustrezne skrbi za invalide in hendikepirane; vprašanje narodnih manjšin, tako narodnih manjšin, ki so posebej opredeljene v Ustavi Republike Slovenije, kot tudi v ustavi neimenovanih narodnih skupnosti; neustrezna stanovanjska politika države, ki povzroča številne socialne stiske, predvsem mladim družinam in ljudem z nizkimi dohodki; kršitve delovnopravne zakonodaje domačim in tujim delavcem; varstvo osebnih podatkov in posegi delodajalcev, diskriminatorno obravnavanje na delovnopravnem in socialnem področju; večletno opozarjanje varuhinje glede neplačevanja prispevkov delavcev; zastarela zakonodaja, ki ureja področje pravic invalidov s telesno okvaro; način spremljanja zakonov in njihovih sprememb in oteženo sodelovanje zainteresirane javnosti pri pripravi; problematika pomanjkanja komunikacije splošno, še posebej na področju zdravstva; ponavljanje večine priporočil iz lanskega leta.

Predstavniki Vlade so generalno gledano pojasnili, da se zavedajo realnosti problematike, na katero ponovno opozarja poročilo, in da se v celoti zavedajo svojega dela odgovornosti, še posebej v obdobju krize, ker so vprašanja socialne problematike postala bolj pereča, občutljiva in vidna. Zato je Vlada že sprejela niz ukrepov, ki so navedeni v odzivnem mnenju Vlade na poročilo. Vlada je tudi zaradi finančne in gospodarske krize, s katero se sooča Slovenija, ko so posamezna vprašanja socialne problematike postala še bistveno bolj pereča in vidna, sprejela vrsto ukrepov.

Naj izpostavim le del izpeljanih in predvidenih ukrepov s strani Vlade oziroma ministrstev glede na aktualnost določene problematike in večkratna opozorila v tem in v prejšnjem poročilu varuhinje.

Na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve so že sprejeli številne ukrepe in zakone. Na področju družinske politike se bo problematika reševala v okviru

družinskega zakonika, ki je že v zakonskem postopku. Na področju socialnega položaja državljanov je bila sprejeta cela vrsta zakonov. Naj omenim kot primera zakon o subvencioniranju polnega delovnega časa in zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene, ki sta oba prinesla zastavljena cilje in učinke v smislu blažitve v času najhujše gospodarske krize.

Invalidska problematika se rešuje z zakonom o izenačevanju možnosti invalidov, ki je bil sprejet v tretji obravnavi. V zakonodajni postopek bosta zelo kmalu posredovana zakon o dolgotrajni oskrbi in zakon o osebni asistenci. Pomanjkanje kadra v inšpekcijskih službah bodo poskušali reševati tudi z zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Pristopili so tudi k spremljanju socialnih sporazumov z nekdanjimi republikami države Jugoslavije. V novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je ta teden prestal prvo obravnavo, se rešuje aktualno vprašanje neplačevanja socialnih prispevkov s strani delodajalca.

S strani Ministrstva za javno upravo je bilo rečeno, da že sodeluje z nevladnimi organizacijami glede problematike prostovoljstva. V priporočilu je namreč opozorjeno na nujnost oblikovanje in sprejema zakona o prostovoljstvu. Mimogrede, zakon je že objavljen na spletni strani ministrstva.

S strani Ministrstva za notranje zadeve so poudarili, da so dosegli premik naprej na področju mednarodne zaščite, in sicer v smeri izboljšanja standardov za prosilce in osebe s priznano mednarodno zaščito. Naj še omenim, da so pri pripravi novele zakona o mednarodni zaščiti sodelovale in bile upoštevane tudi nevladne organizacije. Poleg tega se z izvajanjem programov nevladnih organizacij, financiranih s strani Evropskega sklada za begunce, izboljšuje in zvišuje kakovost standardov nastanitve in oskrbe prosilcev za mednarodno zaščito s ciljem integracije v slovensko družbo. Nadalje se je izboljšalo načrtno izobraževanje in usposabljanje policistov in kriminalistov na področju nasilja v družini. Še posebej pa so bili zadovoljni z oceno s strani varuha glede dela ministrstva na področju spoštovanja človekovih pravic.

Ne nazadnje je bilo temu področju posvečena posebna pozornost in sprejeta vrsta ukrepov.

Ministrstvo za šolstvo in šport je pohvalilo dobro sodelovanje z varuhom in opozorilo na razmislek o potrebi raziskave o vlogi institucije Varuha človekovih pravic v sistemu delitve oblasti.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se nam ta razmislek zdi smiseln, predvsem v luči spremljanja realizacije človekovih pravic, tako dela in naloge varuha in vprašanja, kam ta institucija gre in kakšno vlogo naj bi v našem političnem sistemu imela.

Predstavniki Ministrstva za pravosodje je kot prvi problem, ki se pojavlja iz leta v leto, izpostavil sistem izvrševanja kazenskih sankcij, kljub temu da varuh ne ugotavlja hujših kršitev pravic zaprtih oseb v smislu neprimerne ravnanja. Stalnica so še vedno razmere v zaporih, v prvi vrsti glede prostorske problematike in premajhnega števila paznikov. Nekaj ukrepov je že bilo sprejetih, pri nekaterih se še trudijo, na primer glede brezplačne pravne pomoči, ki je, kot pravi predstavnik, žal povezana z velikimi proračunskimi sredstvi. Zato bodo poskušali najti rešitev, s katero bo uporaba pravnih sredstev prinesla pozitiven rezultat.

Za konec naj omenim še ključna sporočila s strani predstavnika Ministrstva za zdravje. Na ministrstvu se posvečajo izboljšanju kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave in se strinjajo z varuhinjo, da je ključna komunikacija. Glede ureditve področja duševnega zdravja – zakon se je namreč v praksi izkazal za težko izvedljivega in ne daje zelenih rezultatov, zato je bila oblikovana delovna skupina, ki bo poskušala najti ustrezne rešitve.

Letno poročilo Varuha človekovih pravic je kot vedno zelo obsežno, tokrat se nam zdi še nekoliko bolj obsežno kot v preteklosti. Na vseh področjih, zajetih v poročilu, od problemov na področju ustavnih pravic do področja varstva otrokovih pravic, ki jim sedanja varuhinja namenja posebno skrb in pozornost, so zelo temeljito opisani realni problemi, s katerimi se vsak dan soočajo posamezniki; podane so ugotovitve, mnenja in predlogi.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo poročilo podprli, saj smo zadovoljni tako s poročilom kot

odzivnim mnenjem Vlade. Dosežen je bil marsikateri napredek, na določenih področjih je bilo narejeno več, na določenih področjih malo manj, a bi vseeno apelirali tako na varuhinjo kot na Vlado in ostale državne organe k še večji zavzetosti in bolj učinkovitemu obravnavanju problematike na posameznem področju varovanja človekovih pravic. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod dr. László Göncz v imenu narodnih skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa varuhinja človekovih pravic s sodelavci, spoštovani predstavniki in člani Vlade, kolegice in kolegi!

Uvodoma naj poudarim, da je na osnovi vsebine dejavnosti Varuha človekovih pravic, ki je dobro pregledna v letnem poročilu, moč ugotoviti, da ta institucija dobiva vedno bolj pomembno vlogo, kot se to v demokratični družbi tudi spodobi. Naše stališče je, da je kvaliteta dela ustanove Varuha človekovih pravic dobra. In ker beležimo tudi pozitivne premike z vidika avtohtonih narodnih skupnosti, bomo poročilo za leto 2009 podprli.

Samo poročilo za leto 2009 v delu, ki se nanaša na nacionalne in etnične skupine, izpostavlja, da je na področju institucionalnega sodelovanja med narodnimi skupnostmi in ustanovo Varuha človekovih pravic zaznati premik v pravo smer. To ugotovitev v naši poslanski skupini, kot sem že poudaril, v celoti potrjujemo, vendar bi k temu še dodal, da se je gospa varuhinja človekovih pravic kot tudi njeni sodelavci v preteklem letu še posebej zavzemala in bila pripravljena za tovrstno sodelovanje.

V preteklem letu je bilo zaradi obojestranskega angažmaja več aktivnosti, ki so bile posvečene zagotavljanju večje prepoznavnosti dejavnosti ustanove Varuha človekovih pravic med pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti. Tako v okviru Komisije za narodni skupnosti Državnega zbora kot tudi na terenu smo se ukvarjali s to pomembno vsebino. Ne trdim, da je stanje z vidika posredovanja morebitnih kršitev pravic pripadnikov narodnih skupnosti uradu že v

celoti zadovoljivo, ker bo v zvezi s tem potreben še dodaten trud, vendar začetni uspehi so nedvomno opazni.

V preteklem letu so pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti in narodnostne ustanove opozorile varuhinjo človekovih pravic na nekatere nedoslednosti in domnevne kršitve, ki se že kontinuirano pojavljajo na narodnostno mešanem območju. Med temi so v obravnavanem poročilu posebej omenjene težave pri uresničevanju pravic narodnih skupnosti pri uporabi maternega jezika v državnih organih, na primer, pomanjkanje prevodov predpisov in dvojezičnih obrazcev, nadalje v gospodarstvu, pa tudi na tako pomembnem področju, kot je izobraževanje. Varuhinja v poročilu upravičeno izpostavlja problematiko v zvezi s pomanjkanjem tako imenovane opazne dvojezičnosti ter na ne vedno primerno družbeno klimo oziroma na razmere, ki niso vedno naklonjene manjšini. Lahko poudarim, da je s tega vidika stanje, žal, tudi v tekočem letu podobno, kvečjemu je zaslediti še kakšen negativen pojav več; tako pri težavah na področju izplačevanja dvojezičnega dodatka v okviru RTV, nedoslednosti pri priznavanju diplom. Tudi na drugih področjih se narodni skupnosti kontinuirano srečujeta z neučinkovitostjo ali sistemsko pomanjkljivostjo, marsikdaj pa tudi s problematiko pomanjkanja nadzornih mehanizmov. V tem kontekstu bom omenil še težave narodnih skupnosti kolektivnega značaja, kar se je v pogovorih z varuhinjo človekovih pravic redno izpostavljalo. Med drugimi so to razkorak med pravnimi standardi o varstvu narodnih skupnosti in uresničevanjem teh standardov v vsakdanjem življenju, pomanjkljivo delovanje oziroma nedelovanje mehanizmov za ocenjevanje in celovit nadzor nad uresničevanjem pravnih standardov o varstvu avtohtonih narodnih skupnosti, posebej bi omenil nespoštovanje teh norm, torej da je nespoštovanje teh norm najbolj očitno pri javni in uradni rabi jezika avtohtonih narodnih skupnosti na narodnostno mešanih območjih.

Po naši oceni je nedopustno, da Ustavo Republike Slovenije in zakonodajo poleg nekaterih gospodarskih subjektov ponekod kršijo tudi država, občine in druge javne institucije, in to ne le na področju javne in uradne rabe jezika narodnih skupnosti,

ampak tudi v drugih primerih, kot je nedosledno spoštovanje na primer 15. člena Zakona o samoupravnih narodnih skupnostih. Tudi na osnovi poročila Varuha človekovih pravic ocenjujemo, da je na narodnostno mešanem območju, torej predvsem pri večinskem narodu, potrebno povečati zavest o vlogi in položaju avtohtonih narodnih skupnosti v izobraževalnem sistemu, v medijih, na kulturnem področju ter v znanosti in raziskovanju v smislu, da to predstavlja dejansko dodano vrednost omenjenega območja in posredno tudi slovenske države.

Na koncu naj poudarim, da v poročilu zapisana ugotovitev, da je Slovenija položaj narodnih skupnosti na institucionalni ravni dejansko dobro uredila, drži. Vendar v praksi, žal, beležimo nepravilnosti in kršitve, za katere sicer varuh oziroma varuhinja marsikaj niti ne izve. In vse to nas spodbuja k še bolj pestremu sodelovanju z ustanovo Varuha človekovih pravic, predvsem pa opravičuje našo večkrat izraženo potrebo po sistemski nadgradnji narodnostne zakonodaje, pri čemer bi splošni zakon o uresničevanju pravic narodnih skupnosti pomenil bistveni korak v pravo smer, prvenstveno z vidika doslednosti izvedbe de iure v de facto. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAJČIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Majda Potrata v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana varuhinja človekovih pravic, namestnica in namestnika, članice in člani Vlade, poslanke in poslanci!

V 3. členu Zakona o varuhu človekovih pravic je zapisano, da se varuh pri svojem delu ravna po določilih ustave in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Pri svojih intervencijah se lahko sklicuje tudi na načela pravičnosti in dobrega upravljanja. In prav s stališča 3. člena Zakona o varuhu človekovih pravic v Poslanski skupini Socialnih demokratov presojamo tudi Petnajsto redno poročila Varuha človekovih pravic za leto 2009.

Predaja rednega letnega poročila predsedniku Državnega zbora že julija omogoča, da Državni zbor opravi razpravo o poročilu in se odzove nanj v poslovniško določenem času, to je na jesenskem zasedanju. Enako pomembno pa je odzivno poročilo Vlade na vsakokratno poročilo. V Poslanski skupini Socialnih demokratov zato posvečamo enako mero pozornosti obema dokumentoma. Torej je obsežnemu, letos 385 strani obsegajočemu letnemu poročilu treba dodati še 141 strani obsegajočo informacijo o uresničitvi priporočil Državnega zbora ob obravnavi štirinajstega letnega poročila za leto 2008 in mnenje Vlade k petnajstemu letnemu poročilu. Ker je tudi v petnajstem poročilu ohranjena prenovljena ureditev, ki ob koncu vsakega poglavja navaja povzetek predlogov in priporočil, je lahko na hitro primerjati število priporočil. Zavedamo se, da ima tak postopek omejen pomen, ker umanjka vsebinska analiza, vendar pa kaže na trend, ki je zaznavan že vsa leta doslej, in sicer na dveh ravneh: prvič, da se število priporočil povečuje, in drugič, da se nekatera priporočila ponavljajo, in to vendarle ob zaznavnem izboljšanjem sodelovanju z Vlado in posameznimi ministrstvi, na nekatera je bilo v dodatnem poročilu še posebej opozorjeno.

Da se nekatera priporočila ponavljajo, je opazno tudi v petnajstem, čeprav se bo več kot desetletje trajajoče opozarjanje na neurejen položaj izbrisanih sprejetjem zakona v prihodnje, vsaj kar zadeva uresničitev odločbe Ustavnega sodišča, umaknilo. V petnajstem letnem poročilu je 152 predlogov in priporočil, kar 72 pa je takšnih, ki se ponovijo iz štirinajstega.

Da je poročilo ogledalo družbenih razmerij in da se kažejo tudi že posledice gospodarske in finančne krize, govori dejstvo, da je največ priporočil tudi ponovljenih iz poglavja Socialne zadeve in brezposelnost: 23 in 10, torej skupaj 33 je takšnih, več kot polovica pa je neuresničenih priporočil, nanašajočih se na ustavne pravice, diskriminacijo, upravne zadeve, okolje in prostor, stanovanjske zadeve, gospodarske javne službe, kar vse tri, in varstvo otrokovih pravic. Ta pregled pa seveda ne upošteva, kaj je bilo uresničeno v letošnjem letu in na kar opozarja odzivno poročilo Vlade. Seveda pa ne moremo mimo dejstva, da za

uresničitev vseh predlogov in priporočil ne more prevzeti odgovornosti samo izvršna veja oblasti na državni ravni. Marsikaj je zlasti med letošnjimi naslovljeno tudi na lokalne oblasti, za uresničitev nekaterih med njimi pa tudi ni mogoče reči, da je vse samo v zakonski regulativi. Vse prevečkrat namreč ni mogoče ugotoviti, da so kršitve posledica slabe ali pomanjkljive zakonodaje. Vse prevečkrat gre za neuresničevanje sprejetih predpisov in opuščanje dolžnega ravnanja, torej zanemarjanje dolžnosti uradnih oseb, ki bi jih morale izvrševati, da ne bi prihajalo do kršitev pravic.

Poseben problem pa so pojavi, denimo, medvrstniškega nasilja, nasilja v družini, vse preveč skritega nasilja nad starejšimi, sovražnega govora, posegov medijev v zasebnost in drugih pojavov, ki so posledica posameznikovega ravnanja, njegovega položaja ali umanjkanja etičnega in moralnega imperativa.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pritrjujemo varuhu človekovih pravic, da je Predlog Družinskega zakonika, katerega osnovni namen je izboljšanje položaja otrok v družinskih razmerjih bodisi pred postopkom na sodišču, v samem postopku in tudi po njem, izrednega pomena. Zato je zelo pomembno, da mu je podpora izrekla tudi varuhinja človekovih pravic, pa čeprav del javnosti nekaterim določbam Predloga Družinskega zakonika ostro nasprotuje. V poslanski skupini namreč mislimo, da predlog končno udejanja tisto, za kar si je varuh človekovih pravic prizadeval že več let. To je namreč prepoved telesnega kaznovanja otrok, uveljavitev zagovornika otrokovih pravic in preprečevanje diskriminacije.

Javnost za vse probleme namreč ni enako dovzetna, zato se marsikatero opozorilo in priporočilo iz varuhovih poročil spregleda ali pozabi. Posebej pogosti so očitki, da se preveč ukvarja z manjšinskimi problemi, ne pa s problemi večine. Za ilustracijo naj bo razprava ob Zakonu o RTV Slovenija, nanašajoča se na omenjanje pripadnikov narodnih skupnosti narodov iz nekdanje Jugoslavije, seveda državljanov in državljanek Slovenije. Njihovo poimenovanje je bilo pospremljeno z izrazi, ki so popolnoma zgrešili namen predlagateljev, še huje pa je, da smo bili priča pretiravanjem, da bo to

prineslo RTV nova uredništva in s tem velike stroške, zaradi česar bo okrnjen program, da ne omenjam napovedi petih novih poslancev, predstavnikov teh skupnosti v Državnem zboru in še kaj. Zato se ni čuditi, da je v enem od dnevnikov bilo mogoče prebrati, da so dobili člana v svetu – po sedanjem zakonu, po prejšnjem pa programskem svetu –, kar seveda ne ustreza resnici. Koliko naporov, samo za primerjavo, je bilo potrebo vložiti, da je vodstvo RTV upoštevalo zahteve senzornih invalidov. Za izmikanje so tudi takrat bili izgovor stroški. In tu se zastavlja vprašanje odgovornosti in nalog javnega servisa.

Ker bodo mnenje Poslanske skupine Socialnih demokratov dopolnile še razprave poslank in poslancev, se posameznih poglavij in primerov iz varuhovega poročila ne bom posebej dotikala. Naj pa dodam naslednje. Za Poslansko skupino Socialnih demokratov je za oceno stanja človekovih pravic v Sloveniji letno poročilo bistven dokument, čeprav ne zanikamo pomena tudi drugih poročil, zlasti tistih, ki spremljajo uresničevanje človekovih pravic na mednarodni ravni. Gre tako za poročila v okviru Organizacije združenih narodov, kar 9 takih različnih poročil je, Sveta Evrope, ta so, recimo, štiri, pa ne govorim o vsakoletnih, to je samo vrsta poročil, pa recimo poročilo Evropske komisije proti rasizmu in diskriminaciji, pa še Evropskega parlamenta. Seveda pa je pri tem nemogoče potegniti ravno črto od enega k drugemu tudi zaradi različne metodologije nastajanja poročil.

Zdaj bi se rada dotaknila še treh stvari, in sicer: v poročilu Varuha človekovih pravic diskriminacija na podlagi spola ni posebej omenjena, čeprav je, recimo, v poročilu o razvitosti, o indeksu človekovega razvoja mogoče zaznati, da je za leto 2009 mogoče ugotoviti, da se Slovenija na svetu uvršča na 29. mesto po indeksu človekovega razvoja, če pa upoštevamo merilo razporejenosti moči po spolu, pa se uvršča na 34. mesto. Torej je opazna manjša uravnoteženost med spoloma.

Pa se naj vendar, torej kljub temu da to ni posebej omenjeno, zaustavim ob nekem pojavu, na katerega pa varuh človekovih pravic tudi opozarja – to je nezadostna institucionalna neodvisnost zagovornika načela enakosti. V zvezi s tem problemom smo v naši poslanski skupini, pa tudi v

koalicijskem sporazumu opozarjali na to, da je treba narediti korake v smeri doseganja te neodvisnosti. Pri tem pa smo bili priče tudi poskusu drugačne ureditve instituta in ob tem opozarjanje na razpršenost obravnave načela enakosti, ob čemer opozarjam na pet različnih že obstoječih uradov, ki se vsak na svoji ravni ali v okviru svojih pristojnosti dotikajo načela enake obravnave ali načela enakosti, pa smo slišali še poziv k ustanovitvi dodatnega urada. Ob tem ne moremo prezreti, da je ustanovitev vsakega novega urada vedno pospremljena na eni strani tudi s pomisleki o večjih stroških in kadrovskih potrebah. Pa vendar, pri zagovorniku načela enakosti ni mogoče iti mimo dejstva, da je tudi evropska zakonodaja tista, ki Slovenijo zavezuje k uresničitvi teh priporočil. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov pričakujemo, kaj bo pokazalo delovanje medresorske delovne skupine za pripravo celovite institucionalne ureditve področja zagotavljanja enakosti in varstva pred diskriminacijo.

Druga stvar, ki se je nameravam dotakniti, so pobude, da tako rečem, o specializiranih varuhih. Skoraj ob vsakem poročilu zaznamo kakšno pobudo za ustanovitev instituta novega varuha, varuha poklicnih interesov ali kakšnih drugih skupin. In tu se v poslanski skupini pridružujemo mnenju in razmisleku varuha človekovih pravic, da je pri takih pobudah treba imeti v mislih tudi razmerje v pristojnostih med posameznimi institucijami.

Na koncu naj vsaj eno pohvalo izrečem, ki jo je varuh človekovih pravic izrekel Državnemu zboru, ko je omenjal dobro sodelovanje z delovnimi telesi Državnega zbora.

Torej, če sklenem, Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla predlog priporočila k Petnajstemu rednemu poročilu Varuha človekovih pravic za leto 2009 in v imenu poslanske skupine izrekam priznanje in zahvalo Varuhu človekovih pravic za opravljeno delo. Hvala.

**PODPRESEDNIK MAG. VASJA
KLAVORA:** Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl v imenu Poslanske skupine SDS.

EVA IRGL: Še enkrat najlepša hvala za besedo. Spoštovana varuhinja človekovih pravic, predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Pred seboj imamo Petnajsto redno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2009. Vsekakor gre, tako kot že vsa ta leta doslej, za precej obsežno gradivo, ki nam ponuja nek vpogled v stanje na področju varovanja človekovih pravic, seveda tudi spoštovanja človekovih pravic, pa tudi sankcioniranja kršenja človekovih pravic.

Kot poslanka Slovenske demokratske stranke in tudi kot predsednica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti lahko rečem, da je letošnje poročilo, po mojem mnenju, narejeno najbolj pregledno doslej. Natančno definira probleme posameznikov in skupin, ki so se ali pa se še vedno obračajo na varuha človekovih pravic. Kot lahko vidimo, vsi tisti, ki ste poročilo držali v rokah in ga prebrali ali preleteli, je to poročilo bistveno debelejšo, ima več strani, kar pa lahko kaže tudi na to, da so se stiske in težave ljudi v Sloveniji povečale. To pa ni niti tako nenavadno, če izhajajo iz situacije, v kateri se trenutno nahaja država: na eni strani imamo precejšnjo brezposelnost, ki se še povečuje, še narašča; poznamo problem izkoriščanja delavcev, neplačevanja delavcev za sicer opravljeno delo, delo v izjemno težkih zahtevnih razmerah brez prestanka, recimo, če pogledamo samo primer gradnje Stožic. Nahajamo se v izjemno resni in težki gospodarski situaciji, ki se še zastruje, in to kljub premierjevim visokotelečim besedam o tem, kako bomo iz krize izšli močnejši in boljši. Glede na izjemno počasno ukrepanje Vlade se bojim, da temu pa vendarle ne bo tako.

Imamo torej stiske posameznikov, ki v teh težkih časih nimajo niti za osnovno preživetje. Poglejmo samo situacijo na Koroškem, kjer se je zgodila prava socialna bomba, ki je nato eksplodirala na vseh nivojih ob stečaju Preventa zaradi neodgovornih lastnikov, ki so do tega lastništva prišli v izjemno čudnih okoliščinah. Absurdno je, da država, Rdeči križ in Karitas na koncu pomaga brezposelnim, ki so v izjemno veliki socialni stiski, neodgovorni lastniki pa še vedno živijo v brezmejnem bogastvu. Veliko število družin je torej pristalo na socialnem dnu, brez dohodka, brez dela in s tem jim je

bilo odvzeta po ustavi določena pravica do v prvi vrsti dostojanstvenega, pa tudi dostojnega življenja.

Seveda pa imamo na drugi strani popolnoma drugačno sliko. Imamo bogatenje posameznikov na račun države, ki jim Vlada to brezkompromisno omogoča in jih očitno tudi odkrito podpira pri teh ravnanjih. Sama sem predvsem v tem zadnjem tednu tudi zaradi obravnave poročila Varuha spremljala debate na spletnih forumih, pa ne bom govorila o tem, da je tam precej sovražnega govora, ki bi ga tako ali tako morali že zakonsko sankcionirati tudi na teh portalih, vendar pa so se v zadnjem času dogajali odzivi ljudi, ki so bili zelo konstruktivni, ne samo na prvo žogo napadalni do določene osebe, ki je, recimo, omenjena na spletnem portalu. Moram reči, da kar razumem gnev in bes ljudi, ki so bili naravnost zgroženi nad dejanji posameznikov, ki prihajajo iz najožjega kroga predsednika Vlade. Seveda se ljudje upravičeno sprašujejo, sploh glede na situacijo, v kakršni so se znašli posamezniki, ko nimajo niti za dostojno, tisto najbolj osnovno preživetje, kako je možno, da nekdo dobi 350 tisoč evrov kredita za obnovo hiše, pa čeprav po vseh izračunih, ki so jih naredili tudi nekateri mediji na podlagi izkazanih dejstev, prihodki te osebe ne vzdržijo takšnega finančnega bremena. Da ne govorim o tem, da naj bi delavci Vegrada potem celo obnavljali to hišo, in to med delovnim časom, ko naj bi delali na gradbišču Celovških dvorov. In še več! Ti isti delavci naj bi to hišo obnavljali prav z materialom izgradnje Celovških dvorov, ki naj bi ga po poročanju medijev, ki so spraševali te delavce, da ne bo pomote, dnevno vozili na gradbišče osebe, ki v tem trenutku sedi najbližje predsedniku Vlade.

Samo poročilo Varuha človekovih pravic tudi kaže, da je institucija Varuha človekovih pravic zagotovo že dovolj prepoznavna v tem prostoru, kar pa ji seveda daje še dodatno težo in moč, da stvari na področju človekovih pravic pelje v pravo smer. V poročilu tako lahko preberemo, kaj je bilo narejenega na področju varovanja človekovih pravic, v katerih primerih so se stvari izboljšale, lahko vidimo, katere zadeve so ostale odprte, kje bi morala tudi zakonodajna veja oblasti in izvršilna veja oblasti narediti bistveno več, kje so se stvari

poslabšale. Skratka, tukaj gre za izjemno pomemben zapis in prerez stanja na vseh področjih delovanja države in tudi na posameznih primerih, ki jih varuhinja s svojimi sodelavci obravnava.

Je pa zanimivo naslednje dejstvo, kakšen odnos je Vlada pokazala do Varuha človekovih pravic oziroma do poročila za leto 2009, ki ga sedaj tukaj obravnavamo. Odzivno poročilo Vlade smo člani komisije dobili šele na dan seje, tik pred začetkom, tako da si ga članica in člani pred sejo sploh niso mogli prebrati, niti preleteti. Še sveže so nam jih dostavili 15 minut prej v mojo pisarno, nato pa seveda smo jih znosili na sejo Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti.

Minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič pa je odnos Vlade do Varuha nadgradil še s svojo razpravo na seji te iste komisije, kjer je povedal, da ker bo varuh kmalu obeleževal dvajsetletnico svoje ustanovitve, bi bilo po njegovem mnenju potrebno opraviti raziskavo o vlogi institucije Varuha človekovih pravic v sistemu delitve oblasti oziroma o tem, koliko se institucija Varuha še ukvarja s človekovimi pravicami, koliko pa že prevzema druge vloge, ki sodijo tudi na področje izvršne in zakonodajne veje oblasti.

Zanimivo je tudi, da je dr. Lukšič menil, da Državni zbor pa že ni mesto, kjer bi lahko opravili razpravo o namenu institucije Varuha človekovih pravic in njegovih pooblastilih. Zanimivo je, da tako razmišlja predstavnik politične opcije, ki je znana kot velika zagovornica človekovih pravic pa tudi institucije Varuha, vsaj v prejšnjem mandatu je bilo tako, in nihče od članic ali članov koalicije na tej komisiji za peticije na to razpravo ni reagiral.

Poročilo, ki ga imamo pred seboj, zagotovo nastavlja ogledalo vsem nam v politiki, še posebej pa seveda trenutni vladajoči koaliciji. Tako pač vedno je. Tisti, ki je na oblasti, je še pod dodatnim drobnogledom, tako opozicije kot seveda, upam, da tudi varuhinja človekovih pravic. Mislim, da v tem poročilu je to tudi jasno razvidno.

Za trenutno stanje v državi, ki je v veliki gospodarsko-ekonomski in socialni stiski, je pač zagotovo v največji meri odgovorna prav sedanja vlada in prav nič ji ne gre na roko

tudi dejstvo, da varuhinja znotraj poročila opozarja, da se večina lanskih priporočil ponovno ponavlja, in to zato, ker jih Vlada preprosto ne uresničuje in ne sledi napotkom varuhinje za izboljšanje stanja na področju človekovih pravic. Edini napredek v lanskem letu, ki je bil storjen, je bil storjen na področju izbrisanih, ki pa bodo sedaj od države, kot kaže, dobili še odškodnine, ker se niso odzvali, zaradi špekuliranja, v tistem času na klice države, da naj si vendarle uredijo status. To je edina zadeva, ki jo je Vlada v prejšnjem letu zelo pospešeno urejala na področju varovanja človekovih pravic.

Varuhinja si v uvodnem delu poročila zastavlja tudi dve, po mojem mnenju bistveni vprašanji tudi tega trenutka, v katerem sedaj smo in v katerem se nahaja ta država. In sicer se varuhinja sprašuje: prvič, ali je Slovenija še pravna država, in drugič, ali je Slovenija še socialna država. Zelo pomembni, bistveni vprašanji, ki si jih postavljajo tudi tisti, ki nas danes gledajo oziroma državljanke in državljani Republike Slovenije.

Poglejmo si malce po bližje ti dve vprašanji, ki sta še kako na mestu v tem trenutku. Tudi Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti se je zelo veliko ukvarjala z vprašanjem, ali smo socialna država, zato sem pred nekaj časa sklicala sejo, ki je povzročila nekaj razburjenja s strani koalicijskih poslancev, ampak na tej seji nismo govorili o ničemer o drugem kot o tem, ali imajo delavke in delavci v Sloveniji še takšne delovne in socialne pravice, ki bi jim zagotavljale z ustavo določeno pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Izhajali smo izključno iz aktualnih izhodišč, ki kažejo porazno stanje na področju socialnih pravic v odnosu do delavcev, predvsem tistih, ki prihajajo iz Bosne in želijo le plačilo za tisto, kar so opravili, zato da lahko preprosto preživljajo sebe in svoje družine. Tudi marsikatera slovenska delavska družina, žal, ne zaostaja za njimi in to so resni in tudi realni problemi te države in na te opozarja tudi varuhinja človekovih pravic v svojem poročilu.

Zanimivo je tudi, da je premier Borut Pahor na novinarski konferenci povedal, da pri nas več kot 3 tisoč podjetij ne plačuje prispevkov za delavce, vendar pa je še bolj zanimivo to, da predsednik Vlade tega ni

prijavil organom pregona, pa čeprav gre za kaznivo dejanje. To je resen problem. Vendar pa se mi v tej državi očitno bolj ukvarjamo na primer s tem, da se ljudem iz nekdanjih republik skupne države omogočijo programske vsebine, ki so vezane na njihovo okolje, raje se s tem ukvarjamo, kot da bi se ukvarjali s tem, da se posamezniku zagotovi človeka dostojno življenje. Največ se ukvarjamo, še vedno, z istospolnimi, z izbrisanimi, z Romi, medtem ko na probleme posameznikov, ki že leta čakajo na rešitve svojih težav, žal, pozabljamo. Tudi vprašanje, ali je Slovenija še pravna država in ki si ga zastavlja v poročilu varuhinja človekovih pravic, je nedvomno na mestu. Varuhinja opozarja na sodne zaostanke; kljub projektu Lukenda, ki je bil izpeljan že v prejšnjem mandatu, so zaostanki še vedno tukaj in tukaj bi zagotovo morali več narediti na tem področju. Varuhinja opozarja tudi na nezadovoljstvo z delom sodnih izvedencev, opozarja na nezadovoljstvo ljudi nad delovanjem odvetnikov, opozarja na neenakosti, ki se vršijo znotraj države. In v tem primeru ne gre spregledati oziroma sama pač ne morem mimo afeze Baričević, kjer je v primeru vrnitve nevarnih psov lastniku prvič odpovedala pravna država, nato pa je odpovedala pravna država še drugič v primeru gospoda Megliča, ki še danes ni dobil nikakršne odškodnine zaradi napada psov, kar pa ga je skoraj stalo življenja. V tem drugem primeru, ko je bila izigrana pravna država, sodni mlini meljejo izjemno izjemno počasi. V primeru vrnitve psov lastniku, kjer je bilo dokazano, da so nevarni in da se jih ne sme vrniti lastniku, pa je bilo zaradi povezav, prijateljskih, političnih – skratka, to smo že vse obdelali tudi ob interpelaciji ministrice za notranje zadeve – vse preprosto urejeno zelo hitro, skorajda kar čez noč.

Ali smo še pravna država, se zagotovo tudi zaradi porasta gospodarskega kriminala sprašuje gospa varuhinja v svojem poročilu. Pa naštejmo samo nekatere primere. Vegrad, kjer je prišlo do izkoriščanja delavcev, do neplačevanja delavcev. Da ne govorim o tem, da so Vegradovi delavci zbirali denar za ljudi, nato pa jim je uprava pobrala ta denar. Primer Pahorjeve najtesnejše sodelavke, kjer je oziroma naj bi prišlo do zlorabe položaja. Talum, tu gre za konflikt interesov. Iz državnega podjetja se je

delalo za svoje lastno podjetje; vemo pa tudi, kdo je glavni v Talumu. Merkur, Pivovarna Laško, Istrabenz, vprašljivi posli sinov ljubljanskega župana, kjer je prišlo do trgovanja z zemljišči, tudi to zgodbo poznamo. Pa banke, ki odobravajo kredite brez zavarovanja, seveda samo tistim posvečenim, najvišjim – elitam, bi lahko rekli bolj natančno.

Glede na to, da govorimo o konceptu pravne države, ki ga je izpostavila tudi spoštovana varuhinja človekovih pravic, se mi ne zdi nič narobe, če stvari v smeri, ki sem jo zdaj nakazala, pogledamo malo bolj detajlno. Poglejmo, kaj so o gospodarskem kriminalu povedali udeleženci posveta z naslovom Stranpoti odzivanja na gospodarski kriminal. To je bil posvet, ki ga je pripravil Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani 2. 6. 2010. In če za začetek samo strnem nekatere njihove ugotovitve, ki pa so izjemno pomembne za ta prostor, v katerem se nahajamo. Prvič, Slovenija je pogrnila na področju omejevanja gospodarskega kriminala. Drugič, pri pregonu gospodarskega kriminala je odpovedal celotni sistem. Tretjič, sodelovanje policije, tožilstva in ostalih nadzornih institucij je slabo. In četrtič, problem je vmešavanje politike. To so štiri ključne stvari, ki so jih strnili ljudje na tem seminarju in ki so vsekakor kompetentni za to, da govorijo o razmerah, v katerih se nahaja trenutno država na področju gospodarskega kriminala in seveda glede vprašanja pravne države, ki ga izpostavlja varuhinja človekovih pravic v svojem poročilu. Nekdanji državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Goran Klemenčič, sedaj pa predsednik protikorupcijske komisije, je med drugim poudaril, da je pri pregonu gospodarskega kriminala ključno medsebojno zaupanje ljudi na vodilnih položajih vseh nadzornih institucij. Seveda se s tem osebno, pa verjetno tudi vsi vi strinjate, vendar pa je treba biti pazljiv. Treba je vedeti, da morajo biti tam ljudje, ki niso nastavljeni po prijateljskih linijah in vezeh. Če se namreč to dogaja na tak način, potem se nam pač dogajajo afere Baričević, dogajajo se nam nacionalni preiskovalni uradi, pa sedaj afere v vladnem kabinetu, pa že prej omenjeni Talum in tako naprej. V vseh teh primerih je namreč krog sklenjen preko takšnih ali pa drugačnih politično prijateljskih vezi.

In očitek Pahorjevi koaliciji pripadnih komentarjev, da se v Sloveniji tako ali tako vsi poznamo, pač žal po mojem mnenju ne more vzdržati. Ni problem, da se v Sloveniji vsi poznamo. Saj je res majhna, pa hitro je lahko sklenjen krog. Problem je, da se preko funkcije moči in prijateljskih vezi omogoča potem posameznikom bogatenje na račun države in s tem tudi izigravanje zakonodaje. To je problem. Ni problem, če se mi poznamo med seboj. Problem je, če to nekomu omogočamo, ker smo na položaju, ker se poznamo med seboj.

Problem je tudi v tem, da se pri nas očitno preganja bolj kurje tatove, pravi gospodarski kriminal pa se še naprej odvija nekako nemoteno. Kot kažejo rezultati, do sedaj sodstvo še ni imelo oziroma obravnavalo konkretnega primera na področju gospodarskega kriminala in mu ni stopilo na prste. Vendar pa, če se ustrahuje, sploh v zadnjem času, novinarje zaradi tega, ker pišejo o spornih poslih politične elite in njim pripadnim ljudem, in se potem nikomur nič ne zgodi, potem se ne čudim, da praktično v nobeni zadevi s tega področja gospodarskega kriminala ne pridemo do dna, do konca. Še več. Pri nas je, tako kot je možno po mojem mnenju le še v kakšni banana republiki, da se ministrica, recimo za notranje zadeve, recimo, sestane z županom Mestne občine Ljubljana gospodom Zoranom Jankovičem, ki ga sumijo različnih kaznivih dejanj. To je zelo zanimivo in res vprašanje, zakaj se to dogaja. Sicer pa tudi to ni nič nenavadnega in čudnega v tej državi, saj celo sama ministrica je tudi v postopku preiskave, vendar je še vedno na svojem položaju. Prav tako po mnenju gospoda Klemenčiča, ki je sedaj vodja protikorupcijske komisije, ne potrebujemo velikih zakonodajnih sprememb, pač pa potrebujemo na tem področju nekoga, ki bo znal prevzeti odgovornost za nastalo stanje. In v tem trenutku se pač ve, kdo je najvišje v izvršilni veji oblasti.

Predvsem pa tisto, kar je zelo pomembno, je pa po mojem mnenju to, da bi ljudje morali začeti ponovno zaupati v politiko in državo, česar pa žal sedaj ni. Ampak, to seveda niti ni tako čudno glede na to, da lahko ljudje dnevno preko afer in dogodkov spoznavajo, da je nekaterim očitno dovoljeno popolnoma vse, tudi mimo zakonov, pa se jim nič ne zgodi. Drugim pa, pač, bistveno manj

oziroma tako, kot je prav v neki demokratični družbi, kjer pač obstajajo neka pravila in kjer je zakonodaja za to, da se jo spoštuje.

Dr. Matjaž Jager, direktor Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani je ugotovil, da je pri nas sicer manj klasičnega premoženjskega kriminala kot v drugih državah Evropske unije, vendar pa je dejal, da pa je precej razširjena korupcija. Zelo zanimivo, kajti prav nasprotno stališče je v intervjuju za hrvaški tednik podal ljubljanski župan Zoran Janković. Po njegovem mnenju korupcije v Sloveniji sploh ni. Res zanimiva ugotovitev gospoda župana! Ampak navadno je tako, da je tisti, ki vpije, primite tatu, navadno sam tat – vsaj tako pravijo. Zato gospod Janković očitno ne opazi, na kakšen klientelistično sporen način, ker se je prirejalo razpis točno nemu ponudniku, je bila na primer izbrana Golobičeva Ultra za delanje kartice Urbana v Mestni občini Ljubljana. Ker korupcije po Jankovičevo v Sloveniji ni, seveda tudi ne more vedeti, kako je možno, da so kar naenkrat zemljišča družbe Electa postala zazidljiva in s tem seveda na trgu zelo povišala tudi svojo ceno.

Prav tako se zelo globoko strinjam z gospodom Klemenčičem, predsednikom protikorupcijske komisije, ki je v intervjuju za Večer poudaril, da so tako imenovane donacije investitorju prešle vsako razumno mejo. In iz tega konteksta je jasno, da je pod tovrstno koruptivno ravnanje zagotovo mišljeno tudi ravnanje župana Jankovića.

Vse to so dejstva, ki kažejo na to, da je varuhinja človekovih pravic dr. Zdenka Čebašek Travnik v svojem uvodu v to poročilo, ki ga imamo zdaj pred sabo, zelo dobro zastavila vprašanje: Ali smo v resnici še pravna država? In: Ali smo v resnici še socialna država, glede na vse zapisano?

Ampak to še ni vse. Tudi direktor kriminalistične policije gospod Aleksander Jevšek je prav na tej isti okrogli mizi povedal, da ima zaradi vmešavanja politike velike težave tudi policija, in kar citiram, kar je povedal: "Toliko, kot je vtikanja politike v delo kriminalistične policije v zadnjih treh letih, še ne pomnim." To je dejal direktor kriminalistične policije gospod Aleksander Jevšek, zato je bilo tudi prej na začetku opozorjeno, da je problem gospodarskega kriminala tudi v tem, da se politika vmešava na takšen ali drugačen način v te zadeve.

Zgornji posvet strokovnjakov, ki sem ga zdaj malo bolj natančno analizirala, nam zelo jasno nastavlja vsem nam, ki danes sedimo tukaj v dvorani, in tudi ostalim, predvsem politikom seveda, ogledalo in nam kaže, kam je prišla Slovenija ob svoji 20-letnici obstoja. To so vsekakor vprašanja, vredna strokovnega in političnega diskurza tudi v tej dvorani, se pravi v parlamentu. Zato apeliram na vse pristojne nadzorne institucije in organe pregona, da po uradni dolžnosti sprožijo vse potrebne postopke glede kaznivih dejanj gospodarskega kriminala. Seveda pozivam tudi politiko, ki je na oblasti, da jim s svojo jasno izraženo politično voljo tudi omogoči nemoteno strokovno delo. Če kdaj, potem je zagotovo danes skrajni čas, da se soočimo z neko realnostjo, do katere nas je pripeljalo, bom rekla, tudi mogoče tiščanje glave v pesek, na žalost tudi na zahtevo nekdanjega predsednika Vlade, mislim, da je bil to Anton Rop, ko je predsedniku takratne protikorupcijske komisije gospodu Penku naročil, da naj pri svojem delu ne bo preveč zavzet. To smo lahko slišali na nedavni oddaji Pogledi Slovenije. Zanimivo je tudi, da če pogledamo, recimo, samo k sosednji državi Hrvaški, k našim najbližjim sosedom, s katerimi tako predsednik države kot Vlade gojita kar zanimive odnose. Glede tega področja gospodarskega kriminala preganjanja so nas že kar prehiteli in zveli stvari v svoje roke. Kot je prebrati v časopisih, je hrvaška opozicija zahtevala glasovanje o nezaupnici predsednici vlade, ker ne želi biti odgovorna za slabo stanje v državi. Pravi, opozicija namreč, da je hrvaška vlada osramotila Hrvaško in da je država v gospodarski, politični in moralni agoniji. To se seveda dogaja na Hrvaškem in ne pri nas; pri nas, ki smo članica Evropske unije že celih 6 let, se delamo, kot da je vse v redu, nič kaj konkretnega ni narejenega v tem primeru, razen v primeru Srečko Prijatelj.

Varuhinja je že v lanskem poročilu dejala, da je delanje analize stanja na področju človekovih pravic zelo zahtevna in odgovorna naloga. Seveda se s tem v celoti strinjamo, saj to pomeni, da mora varuh svoja stališča do določene problematike obravnavati zelo nepristransko, mora imeti močan čut za pravičnost, mora tudi objektivno vrednotiti stvari, predvsem pa je pomembno, da varuh človekovih pravic svojega položaja

ne prilagaja kakor koli trenutnim političnim situacijam in se tudi do problemov posameznikov ali pa skupin, ki se obračajo na varuha človekovih pravic, ne more in ne sme kakor koli opredeljevati politično. Seveda je varuh človekovih pravic prva oseba v državi, ki mora skrbeti za spoštovanje človekovih pravic, da mora delovati na podlagi ustave, deklaracije in tako naprej. Lahko rečem, da letošnje poročilo sledi prav vsem tem intencam, ki sem jih sedaj naštela.

Varuhinja v poročilu ponovno opozarja tudi na problem trpinčenja in šikaniranja na delovnem mestu. To je dejansko problem. Tudi mi na Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, dobivamo kar nekaj peticij, ki se ukvarjajo tudi s tem problemom. Tudi ljudje sami nas kličejo v pisarno in povedo, kaj se jim dogaja. Mi smo tudi zaradi tega imeli že kar nekaj sej na temo šikaniranja oziroma mobinga. Lahko pa rečem, da verjetno danes po sprejetju Kazenskega zakonika v prejšnjem mandatu, ko je trpinčenje oziroma mobing postalo kaznivo dejanje po 197. členu in se kaznuje z zaporom do dveh let, mislim, da danes ljudje oziroma delodajalci malo bolj drugače gledajo na določene zadeve, ker se zavedajo, da so lahko njihovi prijemi tudi kazensko sankcionirani. Za to se pravzaprav borimo navsezadnje tudi znotraj Državnega zbor. Ravno tako 6. člen Zakona o delovnih razmerjih prepoveduje spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu. Tudi Ustava Republike Slovenije natančno določa, da ima vsakdo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti, kar pomeni, da morajo državne oblasti in vsi posamezniki spoštovati pravico do osebnega dostojanstva in varnosti.

Treba je tudi povedati, da se posledic mobinga, ki se lahko kažejo tudi na zdravju, in to dolgoročno, dobro zaveda tudi Evropska unija, ki opozarja, da je tretjina vseh delovnih dni izgubljena zaradi bolezni in odsotnosti, ki so posledice mobinga. Stroški, ki pa nastanejo zaradi tega manjka, gredo v tisoče milijard evrov. Skratka, to je dovolj zgovoren podatek, ki kaže na to, da moramo še več storiti na tem področju in jemati mobing oziroma šikaniranje kot resen pojav znotraj delovnega okolja.

Naslednja tema, ki jo varuh že kar precej časa izpostavlja, je pravica do

zdravega življenjskega okolja. Sama sem to omenila že na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, ko smo obravnavali poročilo, pa vendarle se mi zdi dobro, da tudi tukaj poudarim nekatere zadeve. Društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo, Eko krog, že več let na različne načine tako državne organe kot tudi javnost zaman opozarja na kršitev ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja v Zasavju s strani cementarne Lafarge Cement. Tisto, kar je pomembno tukaj, je to, da navedena družba dnevno izpusti v zrak kar 12 kilogramov rakotvornega benzena. Tudi letošnje poletje, ki ni še tako daleč nazaj, so v Trbovljah namerili izjemno visoko koncentracijo trdih delcev, toda zanimivo je to, da ko so domačini ostro protestirali nad tem in ko so vse analize to pokazale, so iz državne agencije Arso sporočili, da so vsi podatki napačni, da se je naprava pokvarila. Se pravi, naprava se je preprosto pokvarila in kar je še bolj zanimivo, od tedaj naprej Arso, se pravi agencija, ki se s tem ukvarja, sploh ne objavlja več podatkov o onesnaženju s trdimi delci v Trbovljah.

Ampak, da ne bom ostala samo v Trbovljah. Tudi v Ljubljani je podoben primer. V Ljubljani je bilo samo v prvih mesecih tega leta nedovoljena količina nevarnih trdih delcev v zraku 44-krat prekoračena, dopustna meja je 50 miligramov na kubični meter, v lanskem letu pa več kot 100-krat. Se pravi, vse je pokazalo, da v zraku nekaj ni v redu. Po evropskih normativih je namreč dovoljeno število onesnaženih dni 35. Toda župan ni v svojem mandatu - bomo videli, morda nas preseneti in bo v novem mandatu to vendarle storil - izvedel nobenih ukrepov niti strategij, kako znižati emisije trdih delcev v zraku. Naj povem, da je ta naprava stala v bližini Državnega zbora, pred gostilno Figovec kar nekaj časa, ampak potem, malo pred volitvami, ko se je ugotovilo, da kaže preveliko vsebnost trdih delcev v zraku, so jo preprosto ukinili, umaknili, ni je več tam; lahko si greste pogledat, ni je več. Sicer pa ne bom krivična, Vlada je konec julija pripravila poročilo o okolju v Republiki Sloveniji za leto 2009, v katerem je predvidela tudi ukrepe za izboljšanje kakovosti zraka. Vendar pa, žal, v kakšnem časovnem roku namerava to izpeljati, ni zapisala.

Zakaj se toliko posvečam tej tematiki, pa tudi varuhinja se že v prejšnjem poročilu, pa tudi, ko je nastopila svoj mandat, je dejala, da bo precej časa namenila prav zdravemu življenjskemu okolju, in seveda tudi mi se moramo tega zavedati, če ne za nas, pa vsaj za naše zanamce. Kaj je zanimivo? Na primer, v Londonu so imeli v nekem predelu kar 36-krat preseženo mejno vrednost teh trdih delcev v zraku. Zanimivo je to, da ko se je tam organizirala civilna iniciativa in ostro nastopila proti lokalnim oblastem, so se pa te hitro odzvale. Se pravi, niso prestavile tistega merilca nekam drugam, ampak so se odzvale. Niso pod preprogo pometle tega dejstva, ampak so se soočile s problemom in reagirale. Verjetno, če že drugače ne bo šlo, je treba tu opozoriti, da je tudi Evropska komisija zaradi nedejavnosti slovenskih oblasti pripravila tožbo zoper Slovenijo. Kakšen bo rezultat, bomo videli. Menda je predvidena stot milijonska kazen za takšno ignoranco do zdravja ljudi, ki jo bomo na koncu plačali državljani in davkoplačevalci. Skratka, mislim, da bi bilo dobro, da bi na tem področju več naredili. Vsi se moramo s tem okoljskim problemom začeti soočati. Ne nazadnje, pravico do zdravega življenjskega okolja zagotavlja tudi Ustava Republike Slovenije v 72. členu, zato je treba temu še kako slediti.

Varuhinja človekovih pravic se v svojem poročilu ukvarja tudi z negativnimi vplivi na okolje glede vprašanja hrupa in smradu ter s tem povezanimi vprašanji ugotavljanja nadzora in monitoringa ter tako ugotavljanja okoljske škode. Tudi sama sem se kot predsednica komisije že večkrat srečala na terenu s predstavniki ljudi, ki imajo velike težave na tem področju, prav glede smradu, predvsem kjer gre za smrad iz puranjih farm. Tako so to resne težave, ker onemogočajo ljudem normalno življenje.

Varuhinja ponovno znotraj poročila opozarja tudi na problem senzacionalističnega poročanja medijev. Na to je opozarjala tudi že leto poprej, vendar se očitno ni nič spremenilo. Nedopustno je namreč, da se v medijih razkriva identiteta otrok. Seveda je pa najbolj zaskrbljujoč podatek, ki je ponovno zapisan v letošnjem poročilu, da se tovrstne kršitve kljub opozarjanju še vedno dogajajo in se celo stopnjujejo. Vsi vemo, da so otroci, invalidi,

hendikepirani in tako naprej ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin in je treba še posebej paziti na njih, jih zaščititi. Zato je seveda pohvalno, da je bil že v prejšnjem mandatu sprejet zakon o preprečevanju nasilja v družini, vsekakor pa je na tem področju potrebno narediti še bistveno več. Tudi varuhinja se zelo dobro zaveda, da je potrebno doseči ničelno stopnjo tolerance do nasilja v družini, vendar pa to pomeni, da si ne smemo zatiskati oči pred nasiljem v kakršnikoli obliki. Tudi ko gre za primere nasilja nada novinarji, ki smo jim priča v zadnjem času. Že v izjavi za javnost sem takrat kot predsednika komisije opozorila na nesprejemljive dogodke v povezavi z grožnjami, smrtjo novinarju častnika Finance. V preteklosti se je tudi že zgodilo kar nekaj precej odmevnih primerov konkretnih dejanj verbalnega in fizičnega nasilja, do katerih so se javno opredeljevali tudi najvišji predstavniki oblasti, podpisovale so se različne peticije, kar v vrstah so stali, da so lahko podpisali in obsodili grobe napade, kar je seveda pravilno in absolutno je potrebno delati na tem, vendar pa je v tem primeru, pač zaradi politično-kapitalskih interesov in povezav z vpletenimi, več težav, ko je potrebno obsoditi takšno dejanje. Takrat sem tudi opozorila, da vse več tovrstnih izrazov nasilja kaže na neko posebno stanje v slovenski družbi, ko lahko posamezniki posredno ali neposredno zlorabljajo svojo politično moč za objestna dejanja, za ustrahovanja, za pritiske na šibkejše ter drugače misleče in celo na tiste, ki v službi javnega obveščanja poročajo in raziskujejo določene sporne posle, katerih specifičnost pa je, da so povezani z velikimi finančnimi okoriščanji posameznikov.

Jaz vem, da bodo moji kolegi še več povedali v nadaljevanju ob sami razpravi, tudi sama bom verjetno še kaj dodala iz klopi. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo Varuhovo poročilo za leto 2009 podprli. Podprli bomo tudi priporočila, ki jih je varuhinja dala na koncu svojega poročila, in tudi vsa tista dodatna, o katerih smo razpravljali na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti. Hvala.

**PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA
KLAVORA:** Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vito Rožej, v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani člani Vlade, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da se za razliko od predhodnice v imenu svoje poslanske skupine izjasnim o poročilu varuhinje človekovih pravic za leto 2009, kar je tema dnevnega reda. Obljubim, da pri tem ne bom uporabljal sovražnega govora, kakor smo ga lahko slišali malo pred tem v zvezi z istospolnimi in izbrisanimi. Lahko pa pri tem ugotovim, da je sovražni govor stalnica poročil varuhinje človekovih pravic in glede na izkušnjo, ki smo jo imeli prej, bo žal ta stalnica tudi ostala v poročilu za naslednje leto.

Tisto, o čemer se s predhodnico, predgovornico strinjava, je, da danes obravnavamo Petnajsto redno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2009 in da varuhinja osrednji poudarek namenja predvsem vprašanju, ali je Slovenije še socialna in pravna država. Ta poudarek, ali je socialna država, je v obdobju gospodarske krize logičen. Problemi na tem področju se zaostrejujejo, izpostavljenih je veliko problemov s področja socialnega varstva, nezadostna skrb za invalide, neustrezna stanovanjska politika države, socialne stiske mladih družin, ljudi z nizkimi dohodki, kršitve delovnopravne zakonodaje domačim in tujim delavcem, na kar varuh opozarja že vrsto let, kar se tiče seveda neplačevanja.

V Poslanski skupini Zares – nova politika ugotavljamo, da je pristojno Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v zadnjih letih pripravilo precej ukrepov, recimo, zakon o subvencioniranju polnega delovnega časa, pa o delnem nadomestilu za čas čakanja na delo, zakon o urejanju trga dela, o posebnem dodatku za socialno ogrožene, o socialno varstvenih prejemkih. V proceduri imamo Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Družinski zakonik, v tem tednu smo obravnavali, recimo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov. Čas je seveda, da se tega področja, področja invalidov, lotimo na drugačnih izhodiščih, na predpostavki neprilagojenosti in nedostopnosti okolja, ki je razlog za postavljanje invalidov v

neenakopraven položaj, ne pa na neprilagojenost invalida do okolja, za kar bo treba sprejeti tudi zakon o osebni asistenci, za katerega upam, da bo kmalu v proceduri.

Zakonske rešitve, ki jih predvideva pokojninska reforma oziroma novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, rešuje tudi vprašanje neplačevanja socialnih prispevkov s strani delodajalca, tako da je jasno, da so plače, da so prispevki del plače delavca, ki je neodtujljiv in je neplačevanje prispevkov kraja. Ta izigravanja predpisov s strani določenih delodajalcev so seveda sramotna in kličejo po hitrih in ustreznih reakcijah. Tožilstvo bi lahko, vsaj po tolmačenju Ministrstva za pravosodje, že doslej tukaj ukrepalo odločneje, pa žal ni. Najbrž generalna državna tožilka ve, zakaj je temu tako.

Ne nazadnje smo tudi na tej seji Državnega zbora na pobudo naše poslanske skupine zakonsko uredili in izboljšali status družinskih pomočnikov. Tako da nekatere stvari, ki jih kot zakonodajna veja oblasti lahko storimo, smo na tem področju socialne varnosti storili. Ali je izvedba vedno prava, ni nujno samo stvar nas, ki soustvarjamo zakone.

Posebno področje, ki bi ga želel izpostaviti na področju socialne politike, so stanovanjske razmere. Varuhinja izpostavlja, da so na tem področju potrebne kompleksne spremembe. Angažiranje države je bilo do zdaj minimalistično tako z vidika socialnih ciljev kot z vidika odpravljanja tržnih motenj in optimalnega delovanja stanovanjskega trga. Z ukrepi na stanovanjskem področju moramo v prihodnje vsem, predvsem pa mladim, olajšati vstop na stanovanjski trg, na katerem je premalo različnih ponudnikov raznovrstnih tipov stanovanj. To se kaže predvsem v pomanjkanju najemnih stanovanj. Strokovnjaki ocenjujejo, da naša država potrebuje vsaj 30 % najemnih stanovanj, da bi mladi lahko nemoteno vstopali na stanovanjski trg in si posledično uredili samostojno življenje. Manjka tudi več ponudbe specifičnih organizacijskih oblik stanovanjskih storitev, kot so zadruge, neprofitni zasebni stanodajalci in podobno. Zato nas ne sme čuditi, da sodi Slovenija med tri evropske države z najvišjim odstotkom mladih, ki živijo s starši. Višji odstotki so zgolj na Malti in v Italiji. Mladi

Slovenci do 35. leta kar polovično ostajajo doma pri starših, na Švedskem je takšnih 10 %. Eden od pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na to, je prav gotovo velikost najemnega stanovanjskega sklada. Na drugi strani mlade za vstop na stanovanjski trg ovira tudi dostop do posojila. Kredit je pogosto sen, ker sredstev za lastno udeležbo ni, garancije v zaposlitvi za nedoločen čas pa prav tako ne. Od tod seveda lahko izhajajo kasneje tudi bolj zaostreni primeri, s katerimi se v končni fazi ukvarja tudi urad Varuha človekovih pravic. Zato pozdravljamo opozorila varuhinje na tem področju in pozivamo pristojno ministrstvo, da se teh vprašanj v novem programu stanovanjske politike loti izredno resno.

Pristojno ministrstvo, torej okoljsko, je tudi tisto, na katero leti in bo bržčas z leti letelo še več pritožb, pripomb in se bo na njihovo delo nanašalo tudi vse več priporočil varuhinje človekovih pravic, ker je zavest o pravici do zdravega okolja prisotna vse bolj, skrb za zdravo okolje pa žal tej zavesti zaenkrat še ne sledi.

Naslednje vprašanje, ki si ga je varuhinja postavila, je torej vprašanje: Ali je Slovenija še vedno pravna država? Stalnice so priporočila, ki se nanašajo na delovanje Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za pravosodje in tudi za javno upravo, tudi odzivno poročilo Vlade nam daje nekaj upanja, da se na tem področju stvari spreminjajo. Seveda, velik del tako odgovornosti kot pristojnosti pri tem nosi tudi sodna veja oblasti, se pravi ne naša zakonodajna, tako da bi najbrž bilo težko zgolj z našega vidika ocenjevati in odgovarjati za nepravilnosti na tem področju. Dejstvo je, da se v teoriji stvari spreminjajo hitreje kot v praksi, se pa, verjamem, da stvari spreminjajo. Določeno zaupanje v slovenski pravni sistem nudijo tudi nedavna dejstva, da smo pred zakonom vsi enaki, kar nam kaže primer našega kolega poslanca, ki je bil pravnomočno obsojen, enega drugega kolega poslanca čaka obtožni predlog, imunitete svojim kolegom za stvari, ki so jih zagrešili ali domnevno zagrešili, ne podeljujemo in stvar sodnega sistema je, da se te stvari sprocesirajo. Zanimivo pri vsem skupaj je, da tako pri tem, ki je bil obsojen, kot pri tem, ki ga čaka obtožni predlog, gre za

kolege, ki so prvi med tistimi, ki tulijo: "Ujemite tatu!"

Nadalje bi se želel dotakniti tudi področja, ki so ga tudi že predgovorniki omenili in se tiče otrokovih pravic, varuhinja ponovno opozarja na medijsko izpostavljanje in senzacionalistično poročanje o družinskih tragedijah, v katerih so prizadeti predvsem otroci. Tudi Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je v enem od svojih priporočil predlagal Ministrstvu za kulturo, da se v zakonu o medijih zagotovi večja zaščita otroka pred razširjenjem vsebin, ki bi škodil njihovemu telesnemu, duševnemu in moralnemu razvoju. Osnutek zakona o medijih, ki je bil v javni obravnavi, to vprašanje ustrezno rešuje. Seveda pa je pri tem treba apelirati tudi na profesionalizem in etični kodeks novinarjev, ki bi ga morali spoštovati, pa ga v praksi žal ne; in če hočete, tukaj gre spet za novo, tako imenovano četrto vejo oblasti. Področje otrokovih pravic je tudi na par primerih boleče izpostavljeno v letošnjem poročilu na področju zdravstva. Imamo primere mater z otroki, doječe matere, ki se jim stik z otrokom, ki je v svoji rani mladosti že v zdravniški oskrbi, omejuje, otežuje in treba je priznati, da tudi naša nova pediatrična klinika, kolikor smo vsi veseli, da jo imamo, ni na vseh področjih urejena tako, kot bi lahko bila. Samo vem, da na oddelku za neonatalno kirurgijo, kamor se zna zgoditi, da pridejo mamice, ki so rodile s carskim rezom, z novorojenčki, starimi teden ali pa deset dni, da se za njihovo nastanitev tam ne skrbi tako, kot bi se, glede na to, da gre za rekonvalescentke, moralo. Ni slučaj, da psihologi trdijo, da otroci do šestih mesecev mame ne dojamejo kot drugega, ampak kot del sebe, in mislim, da bi to morali upoštevati tudi pri vseh obravnavah tako mladih otrok v zdravstvenem sistemu, in mislim, da smo imeli en primer tudi v pravosodnem sistemu, ko se doječi mami, ki je morala iti na prestajanje kazni, ni dovolilo stika z otrokom. Mislim, da je to nedopustno ne glede na dejstvo, da gre za obsojenko.

Na tej točki bi zaključil, da bom pustil še kaj časa tudi svojim kolegom. Rekel bi, da v Poslanski skupini Zares-nova politika izrekamo zahvalo in pohvalo varuhinji za to pregledno in dosledno poročilo in se bomo po svojih močeh trudili, da bomo čim več

priporočil iz tega poročila, ki jih bomo potrdili, v praksi udejanjili tudi sami. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Dovolim si popravek, da ne bi bilo pozneje nesporazumov. Kolega, o katerem ste govorili, gospod Rožej, še ni bil pravnomočno obsojen. Samo toliko. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Gvido Kres.

Prosim.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana varuhinja s sodelavci, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo nad zaključki varuhinje človekovih pravic zelo zaskrbljeni, kar smo že izrazili v zahtevi, da se obravnava poročila uvrsti na oktobrsko sejo Državnega zbora. Poročilo varuhinje v Slovenski ljudski stranki ocenjujemo kot odraz dejanskega stanja v družbi. Še bolj kot samo poročilo je zaskrbljujoč odziv aktualne politike na mnogih področjih. Najbolj zaskrbljujoče je, da je v poročilu navedenih veliko konkretnih opozoril in predlogov za izboljšanje stanja, s katerim pa se nihče ne ukvarja. Zato naj povem, da nas v Slovenski ljudski stranki veseli, da je predsednik Državnega zbora prisluhnil naši pobudi in je kljub veliki količini tem, ki čakajo na obravnavo, poročilo uvrstil na oktobrsko sejo.

O pregledu poročila se nam zastavlja vprašanje, ali je Slovenija socialna država. Iz poročila kaj hitro ugotovimo, da ni, saj vedno bolj aktualno postaja spoznanje, da višina materialnih sredstev družine vpliva na to, kje se bodo otroci izobraževali. Tudi na področju zdravstva je slika podobna, saj so kvalitetne zdravstvene storitve dostopne le bogatim. Na primer, socialno šibkejšim so zobozdravstvene storitve dejansko nedosegljive.

Do podobnih ugotovitev pridemo, če se vprašamo, ali je Slovenija pravna država. Ponovno ugotavljamo, da ni, saj je pravna država bolj naklonjena državljanom z denarjem, ki si lahko privoščijo predrage odvetnike; da o sodnih zaostankih sploh ne govorimo in nekatera zakonodaja je pisana na kožo posameznikom. Tega se vedno bolj

zavedajo delodajalci, saj veljavna zakonodaja zaposlenim ne nudi učinkovite zaščite, na osnovi tega pa delodajalci brez večjih sankcij izvajajo na zaposlene različne pritiske. Pa ne velja to za vse, so tudi svetle izjeme. Ta problem bi lahko rešili tudi s fleksibilnejšo zakonodajo in država bi morala postati partnerica, ne pa drugače.

Zaradi izredno slabe gospodarske situacije narašča tudi revščina in socialne stiske. Posledično s tem se večja tudi nasilje v družinah. Pri varstvu otrokovih pravic je zelo naraslo število pobud v zvezi z nasiljem v družinah. V sodobni slovenski globalizacijski družbi je opazna kriza vrednot; prevare in laži, tako osebno kot v poslu, so postale splošno sprejemljive in to je slabo za našo državo.

Spoštovane kolegice in kolegi, v Slovenski ljudski stranki se bojimo, da bo pohlep po denarju poteptal vse vrednote. Zato pozivamo Vlado Republike Slovenije, da zelo resno preuči poročilo in zelo hitro ukrepa. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o poročilu in predlogu poročila. Besedo ima Franco Juri.

Prosim.

FRANCO JURII: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Nimam veliko časa, bom kratek, jednat. Mislim, da je zelo pomemben poudarek o pomenu socialne države in tudi vprašanje, ali sploh imamo še socialno državo, ob vsem tistem, kar se dogaja, nas obdaja in čemur smo lahko danes priča. Pravice delavcev, ki so sistematično kršene, ne samo v tem mandatu, v prejšnjih mandatih, zdaj pa postajajo dramatične, ko gledamo, kar se dogaja v Vegradu, kar se dogaja v steklarni Nova. Od danes je novica, da je upravno sodišče ugodilo tistim, ki ne plačujejo prispevkov, ki nočejo plačevati prispevkov. Torej se tudi pravna država v bistvu opredeljuje tako, da v bistvu legitimira nove in nove oblike upora, protesta. Mi bomo čez dva tedna sprejeli v Državnem zboru delegacijo delavcev iz Cazina, Bosne in Hercegovine, tistih delavcev, ki so morali iz

Slovenije, ne da bi se končno rešilo vse tisto, kar bi morala ta država rešiti. Skratka, v trenutku, ko se vsi nahajamo v najhujši gospodarski krizi zadnjih desetletij, ne smemo pozabiti, da je Vlada in da je država odgovorna in tudi edina pristojna za to, da se končno te človekove pravice, ki so sistematično kršene, v bistvu upoštevajo in spoštujejo. Z novo zakonodajo, z interventno zakonodajo. To je treba takoj rešiti. Ljudje so tam, čakajo in so obubožani, jim niso priznani prispevki in to so dejansko huda vprašanja tudi za ombudsmana in za celotno družbo.

Pričakujemo seveda, da bo prav to poročilo dodatna spodbuda za to, da pristojna ministrstva to uredijo na zakonodajni ravni. Sam menim, da je že danes prepozno, da bi morali ponuditi jasne odgovore vsem tem delavcem, predvsem tistim, ki so bili ogoljufani na legalen način. In to je tisto, kar najbolj preseneča, da na legalen način danes lahko ogoljufamo delavce. Zato bomo sprožili tudi nekaj pobud. Kar se nas tiče, vemo, da je včasih treba s pravim tolmačenjem zakona oporekati nekaterim odločitvam, ki danes dajejo prav tistim, ki delavce goljufajo.

Nič drugega ne bi dodajal k tistemu, kar je povedal kolega Rožej. To so v tem trenutku najbolj pereča vprašanja in upam, da bo Vlada sledila namigom, ki prihajajo prav iz tega poročila. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Leto se očitno hitro obrne in glede na to, da smo poročilo za leto 2008 obravnavali relativno pozno glede na dolgo proceduro, je vendar mogoče ugotoviti predvsem v odgovoru Vlade oziroma iz informacije o uresničitvi priporočil Državnega zbora, da so na marsikaterem področju stvari v izboljšanju, nekatere so odpravljene. In vesel sem ravno tistega, kar je bilo danes očitano, kot da naj bi se ta vlada in ta parlament ukvarjala predvsem z nekaterimi skupinami ljudi, ki da so privilegirani, da se pa ne ukvarjata z drugimi. Meni je v zadovoljstvo, da po 20 letih lahko rečemo, da smo v tem obdobju uspeli urediti vprašanje izbrisanih, in se ne bojim nadaljnjih groženj po kakšnih odškodninah ali karkoli drugega, ker, tako kot vem, temu ne

bo tako. Ampak to se stalno ponavlja, ponavlja in tudi ob obravnavi tega poročila se je danes o tem govorilo. Da ne govorim o vprašanju pravic istospolnih, Romov in podobnih.

Kaj torej pomeni ta podmena, če rečeš, da Vlada, ta država preveč skrbi za nekatere skupine, premalo za druge? Trdno sem prepričan, da mora država vprašanja urejati za vse enako v okviru tistih pravic in dolžnosti, ki jih ima. Da bi nekatere marginalizirane skupine si zaslužile še več podpore, še več stvari, ki bi jih država bolj tenkočutno obravnavala, je po mojem trdnem prepričanju bolje in prav, zato ker gre za skupine, ki same zaostajajo za nekaterimi stvarmi, ki jih drugi lahko uresničujemo enostavneje.

Glede na to, da je čas omejen in da se strinjam tako s priporočili kot z informacijo Vlade glede uresničevanja nekaterih priporočil, bi se osredotočil samo na en segment, ki je po mojem mnenju ne dovolj ali pa neustrezno obravnavan v tem poročilu in se tako iz ugotovitev kot tudi iz priporočil ne da razbrati, kaj je tisto, kar naj bi tu naredila država, kaj je tisto, kar bi morali narediti drugi, in to je vprašanje otrok v športu. Jaz verjamem, da gre za nekatere stvari, kot tu piše, da so razmere predvsem v športnih društvih, kamor starši pripeljejo otroke in želijo, da po njihovi podobi ali pa po njihovih pričakovanjih v športnem društvu naredijo iz njih zvezde, svetovne prvake in podobno. Tukaj nisem prepričan, da lahko država in sme država posegati v avtonomijo. Pravite, da je prevelika avtonomija znotraj društev. Nisem prepričan. Kajti, tudi društva morajo delovati po zakonodaji in po predpisih, ki pa jih ni malo. Nekateri celo očitajo, da nima nobena država zakona o športu, ki ga mi imamo, pa še kakšnih drugih stvari, ki predpisujejo nekatere stvari. Na drugi strani seveda tudi kontrolirajo izvajanje tega. Jaz bi preprosto tukaj le verjel, da bo neka razprava potrebna in verjamem, da jo bomo slej ko prej deležni, da ločimo tisto, kar je v šoli. Mene skrbi, če je resničen podatek ta, da je izredno veliko število otrok v procentih pravzaprav opravičeno od telesne vzgoje zaradi razno raznih razlogov. Na drugi strani pa seveda ugotavljamo, da je prevelika debelost in ne vem katere stvari še vse pri otrocih, in da bi morali še marsikaj narediti. Tisto, kar bi šola

lahko naredila, verjamem, da to dela, s predpisi, ki jih ima, da v šoli preprosto do trpinčenja, siljenja k prekomernim treningom in tako naprej ne more prihajati in da redkokdaj prihaja. Drugo pa je, v tistem delu, ko govorimo, in tukaj v isti alineji tako rekoč zapišemo tako šolo, kot športna društva. Tukaj je silno silno velika razlika. V to sem trdno prepričan, kajti vstopanje v športno društvo je pač na željo, na priporočilo, popolnoma avtonomno, velikokrat pa starši pripeljejo tja. Ne bi rad bil priča raznim razpravam, primerov je veliko, ker to področje spremljam, ko starši pripeljejo tako rekoč na silo otroke tja, otroci se pač z vsem ne strinjajo, potem pa pridejo čez dva dni z odvetnikom in poskušajo urediti to z odvetnikom, zakaj se njegov otrok tam ne počuti dobro in podobno.

Prav tako je z odškodninami. Verjamem da, če boste šli striktno na to, da ne bo nihče dolžan nič plačati, če bo pet, deset let v nekem klubu deloval, se bo usposobil do profesionalnega športnika, bo šel v drug klub, in tisti, ki ga je vzgojil, ne bo od tega nič imel, oni bodo pa služili na trgu in tako naprej. Tema je široka, treba je o tem govoriti. Verjamem, da problemi so in zato bodo tudi nekatere najave okoli spremenjene zakonodaje s tega področja najbrž dale priliko, da o tem še spregovorimo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni vsi prisotni!

Obravnavo letnega poročila Varuha človekovih pravic je tudi priložnost za obnovitev že izrečenih ali napisanih ugotovitev o stanju človekovih pravic v naši državi. Pogosto pozabljamo, da je pravica do zdravega življenjskega okolja tudi ena od človekovih pravic. V naši ustavi je zapisana v 72. členu. Dobro je pa ponoviti, da smo v Sloveniji že davnega leta 1985 sprejeli zakon, ki zahteva presojo vplivov na okolje za vse večje avtocestne in letališke projekte in posvetovanje z javnostjo. Leta 1990 smo sprejeli pravila dostopnosti javnih informacij širši javnosti, v letu 2001 pravila presoje in javnega posvetovanja glede načrtov in

programov in leta 2003 pravila o sodelovanju javnosti v okoljskih zadevah in poseganju po pravnih orodjih v primeru industrijskih dovoljenj in presoje projektov. Leta 2005 je Evropska unija pristopila k Aarhurški konvenciji, ki podpira in spodbuja vse okoljske pravice, zlasti pravice do javnosti. Imamo torej vse. Žal ne glede na še tako dobro pripravljene zakone in zakonske predloge obstajajo krivice in neenakosti pri obravnavi zamude rokov, pa tudi kršitve zakonskih določil. Poročila Varuha za leto 2009 v poglavjih od številke 64–77 opozarjajo zlasti na tiste zadeve, ki imajo brado in rep na področju okolja. To so dolgotrajni postopki na Agenciji Republike Slovenije za okolje, zamude pri delu gradbenega inšpektorata, opozarja zlasti na nedopustno dolgi izvini čas Inšpektorata za okolje in prostor pri prijavi nedovoljenega posega v prostor in v drugih primerih. Tudi problematika Vodnega sklada oziroma nejasne pristojnosti med Agencijo Republike Slovenije za okolje in prostor in Ministrstvom za okolje in prostor, primer Ostrožno in drugi so samo ilustracije ne dovolj jasno opredeljenih pristojnosti. Tudi sanacija onesnaževanja vodovarstvenega območja in nadzor na območju gradbišča na Dravskem polju v občini Kidričevo je ugotovljeno kot prelaganje in prekladanje pristojnosti in nenazadnje odgovornosti. Ostaja večna dilema in nejasnost, kdo dejansko spremlja izvedene sanacijske ukrepe in na kakšen način. Varuh je pokazal veliko mero ozaveščenosti, ko je brez prijav pristopil k obravnavi problematike onesnaževanja Mežiške doline, za to še posebna pohvala.

Vsekakor je obravnava civilne pobude za varstvo okolja Planinska vas, ki je želelo doseči ustavitev obratovanja asfaltne baze brez gradbenega dovoljenja, pokazala, kako zahtevno, kompleksno in dolgotrajno je okoljsko področje, saj je zaradi vpletenosti različnih organov rešitev zadeve dolgotrajna, zapletena, problematična. Vsekakor moram povedati, da je sodelovanje javnosti pri okoljskih vprašanih ključnega pomena, saj je le pravočasno dostopna informacija o okolju in okoljskih postopkih preprečujejo napačne poteze in možne kršitve. Zakaj? Zato, ker so jasno postavljena pravila in postopki transparentno postavljeni, definirani so vsi deležniki, ob katerih se zahteva velika stopnja

odgovornosti. Varuh oziroma varuhinja ugotavlja, kako se mali človek težko prebije skozi labirint zahtevnih upravnih postopkov oziroma okenc in pisarn. Ne bom naštevala, katera so vsa področja in postavke, vendar kratka ocena je ta, da ga ni ministrstva in ne ministra, pri katerem se ne bi kaj zapletlo. Ne bom naštevala vseh, ampak razpisni pogoji in prebivanje skozi dokumentacijo različnih razpisov nenazadnje tudi odločbe za različne razpise, pa da ne naštevam in konkretno ne navajam, katera ministrstva, vendarle so problematična. Najbolj blizu mi je Ministrstvo za kulturo, ampak tisto ni na vrhu, so pa tudi druga.

Odpravljanje administrativnih ovir. Ministrstvo za javno upravo je veliko napisalo in tudi veliko naredilo na tem področju, je pa še dosti za postoriti, ker mali človek se težko prebija skozi računalniške labirinte in tudi druge labirinte prostora, itd. Da še posebej pohvalim kompletno ekipo varuha oziroma varuhinje in izdan zbornih strokovnih prispevkov druge konference za okolje in človekove pravice z podnaslovom Sodelovanje javnosti v okoljskih zadevah. Ta konferenca je bila mednarodna konferenca, sodelovali pa so tudi deležniki iz Slovenije. Zlasti priporočam vsem tistim, posebej pa z Ministrstva za okolje in prostor, da si preberejo sklepe, ker so taki, da, če ne bi bil petek, bi jih z veseljem prebrala vsem, čisto vsem, ker mislim, da bi se lahko marsikaj naučili.

Ne vem, kdo vse je tukaj našteval o poplavi različnih področnih varuhov in o tem, da 15-letne razprave o poročilu Varuha po navadi privedejo tudi do tega, da imamo veliko pobud za različne področne varuhe. Vsekakor je tim okoli predmetnega varuha, to se pravi varuha za okolje in prostor zelo popoln in dosti kompetenten, pa vendarle ne voda ne zrak in ne drevje ne znajo jokati, samo tisti, ki so v določenih procedurah bili prizadeti.

Še enkrat pohvala kompletnemu timu za tako kvalitetno in kakovostno ustvarjeno poročilo. Sigurno pa bi bilo vredno premisliti, katero temo boste dali naslednji konferenci, ali je to tudi varstvo zasebnosti, mogoče vstop medijev v zasebnost ali karkoli na to temo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dušen Kumer.
Prosim.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo gospod predsednik. Spoštovana varuhinja s sodelavci, predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Glede na to, da se kot družba staramo, prihajajo v ospredje vedno bolj tudi stiske in problemi starejše generacije oziroma starejše populacije in eden od teh problemov je tudi nasilje nad starejšimi, ki pa je verjetno eno najbolj kontroverznih tem, ko govorimo o nasilju v družini. Veliko ljudi namreč o tem nasilju ne želi slišati, zanika celo njegov obstoj, predvsem pa velika večina ne ve, kako se naj obnaša, kako naj ravnajo, ko se s samim nasiljem srečajo. Zakonitosti in dinamika nasilja nad starejšimi so podobni tistim, s katerimi opredeljujemo tudi nasilje nad ženskami in nasilje nad otroki. Največ nasilja nad starejšimi se namreč dogaja prav doma, za štirimi stenami, v sorodstvenih odnosih in tam, kjer so starejši odvisni od skrbnikov, negovalcev, negovalk in podobno. Zato tudi največ konfliktov, nasilja, napetosti, slabih odnosov in odsotnosti komunikacije najdemo prav tam, kjer bi pričakovali nego, skrb, razumevanje, potrpežljivost in pomoč starejšim. In kar je še najhujše, sama dinamika nasilja s časoma pripelje do normalizacije nasilja v samem odnosu. Sama žrtev pa prične uporabljati strategijo preživetja, vse v upanju, da se bo izognila vse hujšim oblikam nasilja. Tisti, ki pa nasilje povzročajo, pa uporabljajo strategijo včasih totalnega nadzora, svoje moči in podobno. Skratka, starejši ljudje se soočajo z mnogimi stiskami, med drugim tudi z nasiljem nad njimi, ki pogosto ostaja, tako kot sem rekel, skrito za štirimi stenami. Zato tudi poročilo varuhinje o tej vrsti nasilja ni obširno, če preberete na 246. strani te debele knjige. V gospodarski krizi, kot je sedanja, pa so se začele pojavljati tudi nove oblike nasilja nad starejšimi. Otroci preprosto pridejo v dom, kjer so preživeli mladost, in poberejo od hrane, do pokojnine oziroma sredstev, ki jih imajo starejši za svoje preživljanje. In še več. Da ne govorimo o nasilju, ki se pojavlja v zadnjem času kot posledica materialnih dobrin, ki so si jih starejši ustvarili za časa

svoje aktivne dobe in so sedaj predmet izsiljevanj, nasilja otrok nad starejšimi. Še več. Namesto, da bi uveljavljali – in tu seveda gre neke vrste kritika ali pa opomin na zakonodajno vejo oblasti in izvršno vejo oblasti –, namesto, da bi uveljavljali Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki določa, da so polnoletni otroci po svojih zmožnostih dolžni skrbeti in preživljati svoje starše, če ti nimajo dovolj sredstev za življenje, je slika največkrat v današnjem času obrnjena. Starejši ob skromnih prihodkih, pokojninah – o tem smo govorili v prejšnjih dneh, ko smo diskutirali o pokojninah – še vedno preživljajo tudi svoje otroke in nenazadnje tudi vnuke. O teh težavah in o takšnem nasilju starejši niso pripravljene niti vajeni govoriti. Razlog je preprost. Gre za sliko neke idilične družine, tudi navidezne in zaigrane, saj je družina sveta stvar. In to je seveda sila sila narobe.

Torej, negotove razmere v družbi, brezposelnost, revščina, so pogosto vzrok mnogih negativnih pojavov v družbi. In eden od teh je nasilje, ki je posebej vidno v družini, to je nasilje nad starejšimi. Varuhinja je obravnavala nekatere pobude, iz katerih je razvidno, da otroci nasprotujejo sprejemu staršev v institucionalno varstvo, ker to pomeni plačilo, materialne stroške, in pobude, iz katerih je razvidno, da otroci nasprotujejo celo vrnitvi staršev iz institucij v domače okolje, ker zanje pomenijo zopet materialno obremenitev. V obeh primerih gre za neko vrsto nasilja nad starši. Zato je treba pritrditi, in to večkrat pritrditi, ugotovitvam in oceni varuhinje, da iz izkušenj pri delu ugotavlja, da je izključenost iz družbenega dogajanja ena najhujših oblik nasilja in diskriminacije, ki pogosto zadeva prav starejšo populacijo. V današnji informacijski družbi hitrih sprememb, ko ni več nobene gotovosti, ko je vsak posameznik odgovoren sam zase, moramo več narediti za tiste starejše, ki so morda bolni, zapostavljeni, izključeni iz družbe, revni in zato še bolj potrebni pomoči in ukrepov pri varovanju svojih pravic. In tu varuhinja ponovno poudarja, in mislim, da se moramo tudi mi v Državnem zboru temu pridružiti, da je treba uvesti zagovorništvo starejših, podobno kot to velja za otroke. Tudi starejši potrebujejo zaupno osebo, na katero bi se lahko obrnili v stiski ali v dvomih. Zaradi staranja populacije

narašča potreba po zaupnih osebah, na katere se bodo starši lahko naslonili, obrnili za kak nasvet. Zato je ob tej priložnosti treba spomniti tudi nas v Državnem zboru in Vlado na zavezo in obljubo, da bo v bližnji prihodnosti ustanovljen urad za starejše, in to ne glede na stroške, ki bi bili s tem povezani.

Na koncu moram glede na današnjo razpravo, več kot triurno, poudariti še nekaj. Lahko se zgodi, da bomo naslednje leto v poročilu varuhinje brali še o eni zvrsti nasilja, ki ga produciramo mi sami v Državnem zboru, ko razpravljamo o različnih stvareh, ki so posledica nedemokratskega in nekulturnega dialoga med nami samimi. Gre za tako imenovano, kot ga jaz imenujem, politično retorično nasilje, ko se poslanci in poslanke med seboj obstreljujemo iz seje v sejo, od točke do točke dnevnega reda, s polresnicami, lažmi, zarotniškimi zgodbami, obtoževanji brez dejstev in tako dalje. Tudi to je neka zvrst nasilja, ki nas utruja in nas dela še starejše, kot že izgledamo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Že v predstavitvi stališča sem spregovoril o problematiki neplačevanja delavcev. V obzir moramo vzeti tudi to, da je zadeva, ki se je dogajala z delavci, ki so delali večinoma v gradbenih podjetjih, zelo slaba vplivala na ugled naše države. Na tak način si ne pridobivamo prijateljev, niti si ne pridobivamo partnerjev, pa vendar, kje boš najhitreje našel partnerja, če ne v sosedstvu. In sem prepričan, da nam je to povzročilo zelo veliko gospodarsko in politično škodo. Govorimo predvsem o pravici delavcev. Ne vem, ne zdi se mi logično, da delavec, ki ne dobi plače, ne sme zapustiti delovnega mesta. Mislim, da bi mi lahko imeli v zakonu to, da delavec zapusti delovno mesto. Ali da niso imeli informacije o tem, ti ljudje, da lahko zapustijo delovno mesto, in da zato ne bodo zapostavljeni nobenim sankcijam in da zaradi ne bodo izgubili službe. Na primer, lahko rečemo, če mora biti 15. v mesecu denar na računu in če ga ni, lahko zapustim službo in čakam, da dobim plačilo, in potem se vrnem na delo, brez da sem s tem izpostavljen

kakršnimkoli grožnjam, da bom izgubil službo. Kajti to se je dogajalo v vsem tem času in zaradi tega so ti ljudje tudi toliko časa trpeli na teh pozicijah in potem, jasno, tudi vse izgubili. Veste, ampak niso vsi delodajalci takšni babbavi in takšni črni delodajalci. Treba je vedeti, da je večinoma delodajalcev, predvsem pa tistih malih delodajalcev, častnih delodajalcev, ki so izplačevali svoje obveznosti in ki niso imeli obraza, da bi se na ta način igrali z ljudmi. In mislim, da bi v naši državi lahko uvedli to črno listo delodajalcev. Te pozitivne pa mogoče celo nagradili na nek način, jih stimuliral ali davčna ali kakorkoli že, nekaj bi se dalo najti za te delodajalce, ki trdim, da so v večini. Jaz trdim, da bi s fleksibilno delovno zakonodajo tudi stopili korak bližje k delodajalcu. Kajti ti pritiski, ta toga delovna zakonodaja, toga davčna zakonodaja so sigurno tudi ubijalci ustvarjalnosti. Če bi imeli določena razmerja, določene poti, ko delodajalec pride v krizo, ni dela, in se v tistem času bori s tem, kako na nek način rešiti podjetje, rešiti zaposlovanje – s tem se tudi izčrpavaš, enostavno izgubiš moč –, če bi v tem trenutku, ko pride delodajalec v stisko, ko mora enostavno nižati stroške, ko mora nižati stroške tudi s tem, da odpušča, bila zadeva bistveno bolj fleksibilno urejena, delavec pač zaključi svojo pot na zavodu za zaposlovanje, brez kakšnih velikih ovir in država vstopi kot partner, sigurno ti ostane, delodajalcu, moč in finance, da išče novo pot. Novo pot, ko bo spet zaposloval in ko bodo lahko te zadeve rešene, ne pa, da se potopi, eno in drugo.

Naj povem še nekaj v zagovor tem delavcem, ki so ostali brez osebnih dohodkov. Moramo se zavedati, da brez teh delavcev tudi ne bi bilo tako uspešne Slovenije, kot je bila v preteklem času. Moramo priznati, da bi gospodarstvo pregorelo, ker smo bili takrat že tako ali tako pred tem. In, če nimaš resursov, takšnih, kot so delavci, se tudi to ne da delati. In to je treba imeti v vidu, tako država kot vsak posameznik. Predvsem bi pa rekel, da svet spreminjajo mali ljudje in ne tisti na vrhu.

Prisluhnimo poročilu! Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Inštitucija Varuha človekovih pravic nam vsako leto nastavi ogledalo, da vidimo, koliko smo v družbi napredovali, kje so problemi, s katerimi se srečujemo, in kaj bi bilo še koristno storiti, da bi bilo teh problemov manj. Mene veseli, da smo v zadnjih letih na ta način, kot sem zdaj povedal, vedno bolj pripravljeni to poročilo sprejemati in da smo od prvih let zavračanja tega poročila in izgovorov, da se to pravzaprav nas ne tiče, zdaj le postali bolj pozorni na vsebino in s poročilom praviloma, razen redkih izjem, ne polemiziramo, ampak poskušamo oblikovati stališče, da bi ga uresničili ali pa vsaj na nek način opravičujemo z objektivnimi okoliščinami svoja ravnanja. To je dobro in v tej smeri bi kazalo še v večji meri delovati.

Jaz ne bom govoril o prav gotovo največjem problemu, ker so že in bodo še govorili drugi, to je položaju tistih, ki imajo težave z iskanjem zaposlitve, to je položaju tistih, ki imajo na različni način težave v zaposlitvi preko šikaniranja ali drugih oblik, in tistih, ki se srečujejo s težavami svoje eksistence. Kakorkoli gledamo in menimo, da smo na tem področju veliko storili, najbrž za tiste, teh pa ni tako malo, ki so pod pragom revščine, in za tiste, ki iščejo ali nimajo zaposlitve, enostavno naša splošna ugotovitev kljub temu, da je resnična, ne pomaga veliko, ker so tisti konkreten problem za njih največji. Ampak dajmo se skupaj potruditi, da ga rešujemo, da ga rešujemo ne samo z zakonodajo, ampak tudi z uspešnejšim reševanjem gospodarske krize. In končno, dajmo ga reševati tudi na ta način, da iz našega delovanja izločamo tisto, kar največkrat najbolj boli, to je dejstvo, da se problemi prepočasi rešujejo oziroma da smo pripravljeni sprejemati nesorazmerno velike razlike, dovoljevati, da se te razlike še povečujejo, dovoljevati, da se vedno znova pojavljajo problemi v ravnanju konkretnih ljudi, ne da jih sankcioniramo. Ampak toliko uvodoma, zdaj pa samo dva konkretna vprašanja in podpora stališčem varuhinje in njega urada in hkrati opozorilo soglasno z ugotovitvami varuhinje, da ga rešujemo predlogo. So pa vprašanja, ki jih jaz leta in leta ponavljam, in žal mi je, da to moram storiti, ampak sem med redkimi, ki to delam, zato jih bom tudi tokrat ponovil. Eno je

vprašanje pravic bivših nosilcev stanovanjske pravice v denacionaliziranih stanovanjih. Drugo, s tem povezano, je vprašanje položaja hišnikov, bivših ali sedanjih. Glede obojega me veseli, da varuhinja na problem opozarja. Glede obojega, če ste kaj spremljali, sem poskušal tudi v zadnjem času aktualizirati stvari vizavi Vlade oziroma pristojnega ministrstva. Glede obojega lahko ugotovim, da je pripravljenosti za reševanje relativno malo in da je še vedno več tistega, kar sem uvodoma omenil, to je izgovorov, zakaj določenih problemov ni mogoče rešiti. Jaz upam, da bo odločitev Parlamentarne skupščine Sveta Evrope, ki nas je izrecno opozorila na nezakonita ravnanja – in jaz ne bom rekel, da sem tega vesel –, samo potrjuje trditve, ki sem jih 10 in več let govoril, da gre za nezakonita ravnanja in da jih Vlada ni, nobena, ne ta sedanja ne prejšnja, niti predprejšnja, nobena doslej reševala na ustrezen način, in zato bi slej ko prej bilo res prav slediti odločitvi oziroma sklepu Urada varuha, da se v tej smeri spremeni zakonodaja. In kar zadeva hišnike, jaz bi Urad varuha rad opozoril na morda moje površno branje, morda pa tudi na različno stališče. Jaz zelo podpiram predlog sklepa, ki pravi, "varuh priporoča sistemsko enotno rešitev vprašanja hišniških stanovanj". Če to prav razumem, potem razumem: enotno, na način, da naj rešitev velja za vse, ki so še danes na ta ali na drug način v bivšem ali sedanjem hišniškem stanovanju. Poudarjam pa to zaradi tega, ker v svojih ugotovitvah pred tem pri točki 294 opozarjate, da zakonodaja na različne načine ureja hišniška stanovanja, enkrat za krajše obdobje preko pravice biti nosilec stanovanjske pravice, drugič pa na drug način, kot da gre samo za službeno stanovanje. Če še vedno tudi pri varuhu obstoja ta dilema, jaz ne bom rekel, da je ni, vem, da obstoja pri ministrstvu, in da se preko te dileme utemeljuje nepripravljenost za reševanje tega vprašanja, potem priporočam skrben pregled posebne študije, ki jo je nekaj let nazaj naredil inštitut pri Pravni fakulteti v Mariboru, in je analiziral utemeljenost oziroma neutemeljenost takšnega razlikovanja. Če ta študija ni na razpolago, verjamem, da jo bo društvo oziroma Združenje hišnikov rade volje priskrbelo.

In drugo, krajše od prvega, mene zelo veseli, da se je Komisija za človekove pravice odločila, da bo poleg priporočil, ki jih je dal varuh, ob tem da je problematiko obravnaval, sprejela tudi posebno priporočilo, da Državni zbor Ministrstvu za kulturo predlaga sprejem zakonskih rešitev, ki bodo v skladu s priporočili mednarodnih institucij pripadnikom nekdanje Jugoslavije omogočili spodbujanje, razvoj in ohranitev identitete ter okrepitev zavedanja v njihovi enakopravni integriranosti v slovensko družbo. Ne glede na to, ali je formulacija zelo čista, lepa, preozka, preširoka, jaz samo opozarjam, da je to eno od vprašanj, ki se ga bomo morali lotiti, tudi zaradi tega, ker nas na to opozarjajo mednarodne institucije, in da bi to ozkogrudnost, ki govori o balkanizmu, o vračanju v Jugoslavijo, o jugonostalgiji ne koristila ničemur, ker nima s tem nobene zveze, ker gre za naše državljane, ki tukaj živijo, praviloma desetletja, prav gotovo pa so pridobili državljanstvo in gre za državljane in ne za neke priseljence zaradi delovnih potreb in moramo jim ustrezne pravice zagotoviti. Jaz mislim, da bi bilo prav razmišljati še kakšen korak naprej, ker kakšen korak naprej zahtevajo tudi mednarodne institucije, in tudi pričakovanja teh društev, da namreč na ustrezen način institucionaliziramo obliko sodelovanja med temi društvi in državo. Mislimo, da bi neka oblika sveta, sosveta in podobno mogoče bila primerna, da bi ta vprašanja uredila. Soglašamo pa z varuhinjo in soglašamo tudi z opozorili kolegic in kolegov, da ta trenutek ni mogoče razmišljati, da bi tem skupinam ljudi dali enako pravico, kot jo imajo nacionalne manjšine Madžarov in Italijanov v Sloveniji, pa tudi ne Romov, in da za enkrat nihče od nas v naši poslanski skupini ne razmišlja o tem, da bi spreminjal ustavo ali nekaj podobnega, le v okviru obstoječih rešitev je mogoče storiti mnogo več. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Mirko Brulc, prosim.

MIRKO BRULC: Spoštovani predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Jaz se varuhinji in celotni ekipi zahvaljujem in izražam tudi čestitko za izjemno uspešno in kvalitetno poročilo. To

poročilo ne prizanaša nobenemu segmentu naše družbe, ne izogiba se težkim zadevam, kar je tudi pohvalno. Vmes padajo vprašanja, ali smo se še socialna družba ali ne, ampak mi smo se odločili za tak način življenja in moram povedati, da se mi zdi, da je v mnogih zadevah, ki so tu opisane, kriv tako imenovan človeški faktor. Tu je že moj kolega prej omenil, kakšni so odnosi tu med nami. Opozoril bi na včerajšnjo žalitev ministra za delo, ko sem tudi reagiral, ko gre za primitivizem, ki si ga ne moremo dovoliti v tem okolju. In mogoče bo v bodoče morala ta ekipa obravnavati tudi takšne zadeve. Mi lahko različno razmišljamo, imamo različne poglede, vendar kako to izrazimo, kako to predstavimo, pa je odvisno od človeka, od njegove srčne kulture in še marsičesa. Bil sem deležen nekaj obiskov, govorim o celotni ekipi varuhinje, na občini v Novi Gorici, in moram povedati, da je bilo to vedno, tudi s strani mojih sodelavcev dobro sprejeto. Slišali smo za marsikateri problem, ki ga mi nismo zaznali, iz različnih razlogov, tako da je vaše delo po terenu zelo koristno, in rešuje in razveže marsikateri voz.

Pri tem poročilu bi rad poudaril le en majhen segment. Vedno je tako, veste, dokler nisi prizadet, to ni problem. Ko pa imam sam ta problem, potem je pa to nekaj hudega. Tu bi omenil reševanje ali odpravljanje diskriminacije na podlagi invalidnosti, še posebej problem gluhih študentov. Jaz upam, ker se že skoraj zaključuje leto 2010, da so se te stvari le spremenile od leta 2009. Za nami je mednarodni dan gluhih, se pravi priložnost za pregled, kaj družba postori za tiste, ki pomoč na tem področju potrebujejo. V tem poročilu berem ugotovitve, da gluhim študentom še vedno ni omogočeno spremljanje predavanj s slovenskim znakovnim jezikom, da imajo probleme pri izobraževanju in pridobivanju delovnih mest tu, doma, še posebej zelo počasni so postopki na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, študentom ni zagotovljeno plačilo za tolmačenje v znakovnem jeziku in še in še. Jasen je tudi predlog ekipe, da je treba zagotoviti enakopravno možnost izobraževanja, da je treba novelo zakona o visokem šolstvu prilagoditi tem zahtevam, da je treba tudi kakšen statut na univerzah posodobiti. To ni nič takega, da se ne bi dalo narediti v korist

vseh tistih, ki želijo študirati. Seveda je treba prilagoditi tudi procese študentom s posebnimi potrebami. Na nekaterih področjih smo naredili velike korake naprej. Omenil bom samo telesne invalide. Povsod srečujemo tekoče stopnice ali pa dvigala in podobno, to je videti navzven, ampak tisto, kar je nekaj več, tistega se pa očitno tu ne da storiti.

Omenil bi še en zelo velik problem na Goriškem ali pa v Novi Gorici. Gre za katastrofalne pogoje bivanja v naših zaporih. Ministrstvo za pravosodje je za izvrševanje kazni pravzaprav že imelo rezervirana sredstva za neko novo gradnjo in podobno. Tam so nečloveški bivalni pogoji in vsi bomo morali nekaj narediti, da se to spremeni. Tudi lokalna skupnost je pripravljena pomagati reševati ta problem. Mislim, da moramo kaj postoriti, da bo bolje.

Jaz le upam, da bo poročilo, ta knjiga za leto 2010 malo tanjša. Verjetno nikoli ne bo prav tanka, ampak če bo vsaj kakšen problem razrešen, da bomo v medsebojnih odnosih znali reševati te probleme, kajti še enkrat poudarjam, ni sistem kriv, velikokrat tudi zakonodaja ni kriva, ampak je kriv človek. In tu mora biti srčna kultura prisotna.

Še enkrat hvala lepa za to odlično poročilo. Vsem nam je to pravi učbenik. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miro Petek.

MIRO PETEK: Hvala za besedo. Vsem lep pozdrav!

Res je to letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2009 oblikovno, tehnično, likovno zelo dobro narejeno. Mislim, da tako kot vedno, tudi zelo obsežno je. Seveda, vprašanje pa je vsebina in o vsebini na tem mestu moramo govoriti. Poročilo bi moralo zajemati vsa dogajanja, ki so se v letu 2009 pripetila na področju varovanja človekovih pravic oziroma kršenja človekovih pravic. Seveda objektivno to ne gre, poročilo ne more zajeti vseh primerov, to razumem. Vendar je problem takrat, ko nastopi selekcija. In po mojem občutku, po mojem vedenju in prebiranju tega poročila je šlo za kar nekaj selekcij, človekove pravice pa so univerzalne, tako kot so tudi kršitve

človekovih pravic univerzalne. Zdi se mi, da ta selekcija včasih poteka preveč na tej relaciji, da če so kršitve pravic v našem političnem miljeju, niso vredne obsodbe, če pa so v vašem političnem miljeju, pa je to seveda velik problem. Politična preračunljivost na področju človekovih pravic nas vodi v pogubo, kolegice in kolegi.

V poročilu in nasploh pri varuhinji človekovih pravic pogrešam več ukvarjanja z mediji. Mediji so namreč pomemben družbeni podsistem in tega ne smemo zanemariti. Moram pa reči, da je bil zelo dober odziv varuhinje, ko je šlo za medijske posege v pravice otrok, ko je šlo za zlorabo otrok za dvigovanje gledanosti, za dvigovanje naklade. In na to je varuhinja človekovih pravic zelo dobro reagirala, in to na nek način tudi zaustavila. Žal pa se je tudi sama pri tem več ali manj ustavila. Dejstvo je, da ne posegajo samo mediji v človekove pravice, temveč da posegata v medije tudi kapital in politika. In informiranost, enakopraven dostop do medijev je prav tako temeljna človekova pravica. Pri nas v Sloveniji imamo na tem področju nek defekt, nek primanjkljaj. Spomnimo se, pred dnevi smo lahko prebrali informacijo o stanju svobode tiska v Republiki Sloveniji v primerjavi s celotnim svetom. Leta 2008 je Slovenija še bila na 30. mestu. V lanskem letu na 37. ali 38. mestu. V letošnjem letu na 46. mestu. V letu 2008 je bila na oblasti vlada Janeza Janše in mediji so Janezu Janši zelo radi pridali oznako "princ teme". Sedaj je dve leti na oblasti Borut Pahor, ki ga nekateri zelo radi poimenujejo "princ svetlobe", in imamo takšen padec na področju svobode medijev in svobode tiska. V tem času se je zgodilo precej, od na nek način medijske likvidacije Boruta Mežka, ki ga je Vlada, seveda posredno preko STA, poslala na cesto, da ne govorimo o Slaku in Travnu s Kanala A, da ne govorimo o zadnjih primerih medijskih groženj, groženj novinarjem s strani na nek način gospodarsko-politične nedotakljive elite. Žal nisem slišal nobenega odziva varuhinje ali Urada varuha človekovih pravic na vse te deviantne odklone v slovenski družbi, v medijski krajini.

Seveda je vprašanje delovanja posameznega varuha človekovih pravic. Moram reči, da je bilo meni bolj blizu delovanje gospoda Hanžka, ne samo zaradi

tega, ker je kmalu po poskusu likvidacije oziroma atentata name prišel k meni v Mežico, tri, štiri mesece za tem in sva se dve uri pogovarjal tudi o problematiki človekovih pravic, o problematiki medijske krajine. Bolj všeč mi je bil njegov način dela, bolj odprt, res da tudi precej nepredvidljiv, včasih precej nepredvidljiv, vendar z nekim širokim humanističnim nabojem. Ta način dela mi je bil bolj všeč, kot pa neka hladna in preračunljiva obravnava človekovih pravic. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala lepa za besedo.

Spoštovana gospa varuhinja, najlepša vam hvala, ker vsako leto slovenski družbi, pa ne samo ob tem poročilu, ampak tudi sicer, nastavljate to ogledalo naše družbene realnosti. Jaz bi si želel, da izraz številnih problemov kršitev človekovih pravic v naši državi ne bi bil na dnevnem redu samo enkrat na leto, ampak da bi se znali predvsem znotraj oblasti problemsko uvesti za mizo in poiskati učinkovite rešitve za probleme, na katere v svojem poročilu opozarjate. Zelo malo nam namreč pomaga vsa diskusija, če pravzaprav v ozadju te diskusije ni resnične volje za to, da nekatere probleme v tej družbi tudi rešimo. Če sodimo po današnji razpravi in tudi poročilu, ki kaže na to, da se nekateri problemi v naši družbi že 20 let ne premaknejo z mrtve točke, bi dejal, da je pravzaprav osnovni problem to, da potem, ko je to poročilo objavljeno, ko se z njim seznanijo Državni zbor in o njem razpravljamo, ne sledi tista nujna plat, ko bi se morala Vlada soočiti z rezultati tega poročila in organizirati svoje delo tako, da bomo naslednje leto soočeni s tanjšim poročilom ali pa da bo v tem poročilu prostor za nove probleme in nove kršitve človekovih pravic. Razumite to, predstavniki Vlade, tudi kot moja pobuda in usmeritev za vaše delo.

Težišče človekovih pravic se iz poročila v poročilo vedno bolj iz uresničevanja državljskih in političnih pravic seli na področje socialnih pravic. Naj na tem mestu navedem, da recimo, v nekem dokumentu, ki smo ga sprejemali v tem

Državnem zboru, recimo, v izhodni strategiji, pravzaprav gre za navedbo vedno novih zakonov ali sprememb in dopolnitev zakonov, ki pravzaprav meglijo slovenski pravni red, ne prispevajo pa k temu, da bi slovenski pravni red, s tem pa naša težnja po enostavni in jasni zakonodaji, prišel do izraza. Jaz se sprašujem, če je komu danes v Sloveniji pravzaprav slovenski pravni red, pomešan tudi z evropskim, sploh še razumen. In bolj kot je zakonodaja kompleksna in četudi si mislimo, da s kompleksno zakonodajo pravzaprav najbolje zaščitimo vse situacije, v katerih utegne prihajati do kršitve, sem sam nasprotnega mnenja. Jaz mislim, da bi bile ob jasni in preglednejši zakonodaji, enostavnejši zakonodaji, tudi kršitve te zakonodaje in posledično kršitve človekovih pravic bistveno bolj evidentne. Mogoče bi morali po 20-ih letih naše samostojnosti počasi začeti en razmislek o tem, v kakšnem pravnem sistemu pravzaprav živimo, kje smo s to izrazito prenormiranostjo slovenskega pravnega reda naredili napake, in na tem tudi v smislu antibirokratskega programa začeti uveljavljati nekaj odločnih korakov.

Slovenija stoji sredi težkih in pogosto tudi bolečih reform. Nedvomno je, da ta čas tudi morebiti zaradi naše ihte, da sprejmemo čim več zakonodaje in pravzaprav uspeh naše politike merimo po številu zakonov, ne pa po številu odpravljenih problemov, terja od nas to, da zelo odgovorno gledamo na razmerja v družbi. Veste, v mnogih tudi aktualnih primerih, ko prihaja vsaj do okoliščin, ki vzbuja sum na to, da se deli družbe okoriščajo, zaradi svojega položaja ali bog ne daj celo zlorabe položaja, ki ga zasedajo, ne prispeva k ustvarjanju ustrezne družbene klime, v kateri bi na temelju družbene pravičnosti lahko sprejemali zakonodajo, ki jo v imenu te pravičnosti sprejemamo. Prav reforme so izrazit primer tega, temeljijo na prepričanju, da se mora zaradi težkih časov vsakdo od nas nečemu odreči, delati bolj trdo in bolje, da dosežemo družbene spremembe, da bomo jutri vsi skupaj živeli bolje. Ta predpostavka pade na tem, da gotovo med nami obstajajo posamezniki in posameznice, ki svoje položaje zlorabljajo za to, da se koristijo. Ne govorim samo o političnem nivoju, ampak tudi o drugih nivojih. In ta občutek družbene

nepravičnosti pravzaprav jemlje sapo in pogum za potrebne družbene spremembe.

Ta teden je Mlada Slovenija, podmladek Nove Slovenije, objavila sporočilo za javnost. Priznam, da sem ga do današnje Mladine povsem spregledal, očitno so ga spregledali tudi mediji. In v tem sporočilu za javnost je nekaj resnično problematičnih formulacij. Mislim, da je pomembno, še posebej, kadar takšna sporočila prihajajo iz dela slovenske mladine, da jih ustrezno obravnavamo in ustrezno kvalificiramo. Sporočilo je posprenilo srečanje nemške mladine zadnji konec tedna, ko je nemške mlade nagovorila tudi kanclerka Angela Merkel. Slovenski pomladek Nove Slovenije piše v tem sporočilu med drugim naslednje: "Tudi v Sloveniji moramo narediti res multikulturaciji v takšni obliki, kot je poznamo danes, sicer je ogrožena slovenska kultura in s tem narodni obstoj. Tujci, ki živijo v Sloveniji, morajo sprejeti in spoštovati slovensko kulturo, slovenski jezik in slovenske zakone. Slovenija z idejo o multikulturalnosti brezpametno izgublja lastno identiteto. Od tujcev pričakujemo spoštljiv odnos do slovenskega naroda, kulture, običajev in osamosvojitve Slovenije." Jaz ne želim kvalificirati teh besed prestrogo, ampak vendarle menim, da v teh časih, ki so lahko podobni po mnogih elementih nekim drugim časom, moramo še posebej paziti na obravnavo drugačnosti v naši družbi in jo sprejemati kot del normalnosti slovenske družbe. Kajti, spoštovane in spoštovani, Slovenija nima ideje o multikulturalnosti, Slovenija je multikulturalna družba in pika. In kot takšno jo moramo sprejeti. Moja identiteta kot Slovenca, najbolje zaživi ob stiku z drugo identiteto. Moja identiteta, če hočete kot Mariborčana, najbolje zaživi tedaj, ko sem v Ljubljani. In jaz mislim, da to naše identitete bogati in da to daje Sloveniji tudi neke nove priložnosti. Slovenska identiteta ni stvar tujcev, je stvar nas. Najprej, ko nas ta slovenska identiteta skrbi, se vprašajmo, kakšen odnos imamo Slovenci do te lastne identitete in do našega lastnega jezika in kako lahko to identiteto pogosto izmaličimo zaradi različnih razlogov, tudi zaradi načina življenja. To je še posebej pomembno tedaj, ko govorimo o človekovih pravicah, ker je Slovenija multikulturalna družba in ker so

človekove pravice univerzalne tudi v tej državi.

Delovanje pravne države je pravzaprav izraz problema in problematike, o kateri danes govorimo, in ključna točka uresničevanja človekovih pravic. Ne moramo pričakovati in bi bilo iluzorno pričakovati, da do kršitev človekovih pravic ne bi prihajalo. Tisto, kar pa je ključno, je to, da naš pravosodni sistem usposobimo za soočenje s temi kršitvami, da bodo kršitve ustrezno preganjene, sodno kvalificirane in da bodo kršitelji tudi čim prej pravnomočno obsojeni. Prav nedelovanje pravne države, pomanjkljivo delovanje pravne države je tisto, ki sije skozi celotno poročilo varuhinje človekovih pravic, in je eno od tistih področij, ki se mu moramo tudi v Državnem zboru bolj posvetiti.

Drugi vidik je seveda delovanje same države in jaz moram dejati, da pogosto srečam predvsem v odgovorih uradništva na naša poslanska vprašanja, ker sem realist in se zavedam, da minister ali ministrica bolj ali manj podpiše odgovor na neko poslansko vprašanje, ampak moram dejati, da sem pogosto zgrožen, kakšne odgovore pravzaprav od predstavnikov Vlade in od uradnikov, ki te odgovore pripravljajo, dobimo. V njih je mogoče velikokrat zaznati skrajno nekompetentnost, še več, nezainteresiranost in, kako naj rečem, zdlgočasnost nad tem, da nekdo opozarja na nek družbeni problem. Pa če je še tako majhen in če zadeva še tako majhno skupino ljudi je uradništvo te države pod patronatom politike tisto, ki je tukaj zato, ki je dobro plačano in ki ima varne službe za to, da te probleme rešuje. In tisto, kar je minimalno za pričakovati, je to, da bodo ti uradniki kompetentno analizirali probleme, na katere opozarjamo tudi poslanci. S tem nočem delati krivice tistim v slovenskem uradništvu, ki pa svoje delo opravljajo dobro. Ni neke pozitivne selekcije v teh krogih in če hočete tudi ni primera, ko bi se kakega uradnika, tega zavarovanega medveda slovenske družbe, postavilo na cesto. S tem bi močno prispevali k temu, da bi bili vsi skupaj s kakovostjo javnih storitev in uradništva zadovoljni.

Naj opozorim na nekaj stvari. Kolega Potrč je že opozarjal na problematiko, s katero se že dolgo ukvarja, in sicer vprašanje neprofitnih stanovanj, hišniških stanovanj in

najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih. Dolžina tega problema kaže na to, da je država pri teh vprašanjih, vprašanjih, ki ne zadevajo velikega števila ljudi naše skupnosti, odpovedala. In prav je, da tu pričakujemo hitre in učinkovite rešitve. In če z njimi ne bo postregla Vlada, sem prvi med tistimi, ki mislim, da moramo z ustreznimi rešitvami priti poslanci in zakonsko urediti ta vprašanja.

Kolega Vito Rožej je že načel vprašanje mladih in stanovanjske politike. V Ustavi Republike Slovenije imamo to pravico zapisano tudi med ustavno zajamčenimi pravicami. In kako smo te pravice uresničili v slovenski državi? Ob dejstvu, da imamo vrsto stanovanj, ki so danes prazna, je vrsta mladih po statističnih kazalcih med tistimi, ki najdlje v Evropski uniji živijo pri starših. In to je ena tistih točk ob vprašanju zaposlitve, ki mladim onemogoča osamosvojitve in širše ustvarjalne možnosti za to, da to, kar prejemajo od družbe, družbi tudi vrnejo.

Delovna razmerja. Raznovrstnost primerov, ki vsi po vrsti kažejo na nedelovanje nadzornih institucij. To je še posebej problematično v tistih primerih, ko država z ukrepi za premagovanje krize stopi naproti gospodarstvu. Varuhinja opozarja na nekatere od teh primerov, ko dajemo javna sredstva, pa vendar obstajajo v teh časih posamezniki, ki ta javna sredstva zlorabljajo, ljudem, ki so jim pa ta javna sredstva namenjena, pa ne zagotovijo ustreznih pravic. To je skrajno neprimerno, še posebej v časih, v katerih smo, vredno pa vedno vsakršne obsodbe.

Izbrisane družbe. Država je leta 1999 sprejela nek zakon, brez razprave v Državnem zboru, brez glasu proti, po skrajšanem postopku, kjer je vsaj 17 tisoč 80 ljudi v tej državi, brez da bi jim dali eno samo možnost ugovora in dokazovanja drugačnega dejanskega stanja, potisnjenih na rob družbe in v popolno socialno brezperspektivnost. Kljub temu, da je pri tem primeru šlo za grob poseg v mednarodna načela korporacijskega prava in načela o ločenosti premoženja družbe od osebnosti in premoženja družbenikov. In to je posledica arbitrarnega, nepremišljenega ravnanja zakonodajalca, ki nam mora ob nujni, da to vprašanje ustrezno uredimo in krivice, ki so bile s takšnim ravnanjem zakonodajalca povzročene,

odpravimo, biti v poduk, da je treba res dobro premisliti vsako zakonsko rešitev, ki jo sprejemamo v Državnem zboru.

Spoštovane in spoštovani, še posebej spoštovana gospa varuhinja! Vem, da ta razprava ne prispeva k temu, da bi bile človekove pravice v Sloveniji bolje varovane. Skuša pa prispevati k temu, da bi tudi država s svojim ravnanjem prispevala k temu, da ne bi nastajale nove krivice, nove kršitve in da bi se v tej družbi bolje usposobili za to, da obstoječe kršitve čim prej razrešimo in da bo Slovenija, tako kot je bila v naših sanjah pred 20 leti, zgled uresničevanja človekovih pravic.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Z zanimanjem sem vzel v roke oba svežnja, tako poročilo kot odziv Vlade na to poročilo, in sem skušal ugotoviti, v čem ostajajo kakšne pomembne razlike. Zlasti zavoljo tega, ker se je – danes je bilo to že nekajkrat povedano – postavilo temeljno vprašanje, ali smo torej še socialna država. In tega vprašanja si ne zastavlja samo varuh, pač pa smo to lahko prebrali tudi v okviru Državnega sveta, kjer je bilo to vprašanje zastavljeno.

Odgovori, vsaj nekaterih ministrstev, ne vseh, da ne bi bili krivični, so po moji sodbi docela arogantni. Mi smo zagotovo, lahko trdimo, socialna država, kolikor imamo v mislih dvig minimalnih plač, pa kolikor imamo v mislih velika sredstva, ki smo jih namenili za ohranitev delovnih mest, tudi kaj drugega bi seveda še lahko našteali. Vendar pa se ta socialna mreža, ki se imenuje socialna država, na nekaterih področjih pa kar cefra in se bojim, da so ti trendi, vsaj za nekaj časa, še neustavljivi. Odziv Vlade na ta vprašanja, na nekatere kritike ja takšen, da ga vsaj jaz ne morem sprejeti, in se strinjam s tistimi, ki menijo oziroma tudi varuh je tako zapisal, da je odzivnost naših ministrstev, različnih organov preskromna. In kar je še slabše, da smo na mnogih področjih premalo prokreativni, da torej ne ustvarjamo novih boljših razmer in da se preprosto vdamo v to, kar sedaj imamo, se sklicujemo na krizo, češ, ne gre več bolje, in pika. S takšnim načinom

se jaz preprosto ne strinjam. Bom ilustriral na primeru, danes je že nekajkrat bilo omenjeno stanovanjsko področje, na primeru poročila, ki samo nedavno obravnavali v okviru Komisije za nadzor javnih financ.

Ugotovitve so hude. Nacionalni stanovanjski program se je v vrsti let, ki smo jih obravnavali do leta 2007, realiziral komaj v eni tretjini, kar zadeva zahteve po tem, da gradimo neprofitna stanovanja. Država je imela do tega področja takšen odnos, da je od načrtovanih sredstev zagotovila komaj 17 %. Pri tem je problematično tudi to, ko se ugotavlja, zakaj se to področje ne ureja bolje, se običajno kritika naslovi na občine, na lokalne skupnosti in da v tem poročilu na področju stanovanjskega gospodarstva Stanovanjski sklad Republike Slovenije ni niti enkrat samkrat omenjen, pa je tisti temeljni nosilec, ki bi moral zagotavljati tisto ustavno pravico, da bi vsi ljudje lahko imeli primeren dostop do primerne stanovanja. Naj povem, da sicer Stanovanjski sklad gradi stanovanja, po moji sodbi pretirano, za tržno prodajo, za trg in ne zato, da bi jih dodeljeval v ustrezni količini tistim, ki si sami ne morejo pridobiti stanovanj z nakupom. Naj povem, da je bilo odgovorjeno na naše vprašanje ali nestrinjanje, zakaj tako, da se to dogaja preprosto zavoljo tega, ker sicer ne bi imeli sredstev za lastno operativno delovanje, ker država tako slabo skrbi za naš državni stanovanjski sklad. Kako je to mogoče? Kako naj sprejmem takšne trditve, kako naj sprejmem dejstvo, da je 100 stanovanj neprodanih in da je 110 milijonov evrov, kakor smo danes videli, depozitov stanovanjskega sklada. Pri tem pa Stanovanjski sklad ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti, da bi plačeval subvencije mladim družinam, češ, denarja ni. Da vam v kratkem preberem to, kar sem si izpisal, iz odgovora Ministrstva za okolje in prostor, ki ima, po mojem, ciničen, aroganten odnos do tega področja. Torej kaj piše? Poslušajte. "Menimo, da se v okviru materialnih zmožnosti občin in države ustrezno izvaja načelo, da država ustvarja možnosti, da si državljani pridobi primerno stanovanje." In v naslednjem odstavku mirno priznajo, da pravzaprav sploh nimajo evidenc o tem, koliko je potrebnih neprofitnih stanovanj, da ne vedo, koliko je mladih družin, ki to potrebujejo. Kako bodo načrtovali, če nimajo

osnovnih analitičnih podatkov in če tudi takrat, kadar jih imajo, delajo raje drugo, prodajajo za trg, da preživijo sami sebe, kot pa da bi delali za tiste, ki si stanovanj sami ne morejo pridobiti.

Zato menim, da so opozorila varuha na mestu in da jih je treba vsaj v prihodnosti upoštevati, da ne bo v prihodnosti še večje kritike.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana varuhinja s sodelavci, kolegice in kolegi!

Poročilo Varuha je pravzaprav trkanje na vest oblastnih organov, države, parlamenta in vseh inštitucij, ki naj bi poskrbele zato, da bi živeli v državi, kjer bi bile človekove pravice spoštovane na vseh področjih, ki jih obravnavamo. Moram povedati, da zelo podpiram to poročilo, zaradi tega, ker brez orokavičenja navaja tista področja in tiste kršitve, ki so najbolj pomembne, ki najbolj izstopajo in najbolj prizadenejo ljudi v tej državi.

Ker nimam mnogo časa se bom omejil samo na nekaj problemov, denimo, inšpekcijskih služb. Ministrstva odgovarjajo, imamo premalo denarja za to. 30 milijonov evrov bomo dali na leto za udeležbo naših soldatov v Afganistanu, kjer s tem denarjem branimo nekatere druge interese, zagotovo ne naših. Za 1 milijon evrov pa bi lahko zaposlili 15 sorazmerno dobro plačanih inšpektorjev, ki bi pomagali reševati problematiko tam, kjer je inšpektorjev premalo. Ali drugače, za ta denar bi zlahka zaposlili 20 sodnikov, pred katere bi istega dne stopili podjetniki, ki ne plačajo svojih delavcev leto dni, ti pa nimajo za kruh. Ampak tega nismo naredili. Če imamo inštrumente, jih ne uporabljamo, če jih pa nimamo, pa ali počasi ali nezadostno predlagamo njihovo sprejetje. Zaradi tega je to poročilo tako pomembno, da ga vedno znova jemljemo resno in poskušamo kaj storiti.

Varstvo starejših, domov smo res naredili za 5 % starejših nad 65 let, ampak naredili smo take, da večina ne more plačati oskrbnine in v mnogih že ostaja prostor

prazen, zlasti v tistih, ki so zgrajena v javnem zasebnem partnerstvu, kjer zasebni kapital hoče povrniti svoj vložek zelo hitro in je tam cena za večino ljudi nedosegljiva in je prostora celo preveč. Tistih domov, za katere smo se dogovorili, da jih bomo gradili v tem mandatu, dva domova vsaj na leto po 150 postelj, kjer bi bila oskrbnina cenejša, pa ni. Dva domova bi stala, denimo, okoli 14–15 milijonov na leto, ampak tega v proračunu ni, bomo pa imeli 30 milijonov za Afganistan, če ponovim, seveda nesmiselno trditev, da za nekaj nimamo pa potrebujemo in da nekaj imamo za tisto, kar rabijo Amerikanci, na primer, in ne mi. To je tisto, kar mene zelo boli.

Zagotovo je zelo pomembno tudi dejstvo, da nam uhaja iz rok javni interes na področju zdravstvenega varstva. Tam dejansko prihajajo nove razmere, kjer bo samo tisti, ki ima dovolj denarja, pravočasno prišel do svojih storitev, pa se zelo vleče, da bi z zakonom določili način in podlage za delovanje zdravstvenega sistema v smislu javnega interesa tako, da bi za zavarovanje vsi enakopravno lahko uresničili pravočasno svoje pravice, ki jih potrebujejo.

In kar zadeva okolje in prostor moram reči, da je poročilo varuhinje samo dokaz, da ni bilo samo vprašanje kant, ko je moral iti tisti minister, na katerega mandat se nanaša to poročilo, pač pa še kaj mnogo hujšega. Na primer, da življenje v zdravih razmerah ni bila prioriteta tega ministrstva, da je delovalo nezakonito, da se ni odzivalo na pozive varuha, da je celo onemogočalo delo varuha, denimo, ki se je borilo za to, da se dovoljenja za obratovanje tistih, ki bi lahko zelo onesnažili okolje, pravočasno izdajajo. Pri tem je zelo žalostno, da predsednik Vlade takrat ni znal povedati dveh stavkov na račun odstavljanja ministra in je izpadlo, kot da je žrtev, ki mora oditi, zaradi političnih razlogov. V tem poročilu so dokazi, zakaj je moral neki minister zapustiti svoj položaj. In to kaže na katastrofo delovanje tistega ministrstva, ki je pozabilo, za kaj ga imamo, kakor, da tam ljudje ne bi bili plačani.

Če zaokrožim vse to, pogledjte vprašanje varuha, ta se sprašuje, ali je zasedba ljudi tam sploh sposobna opraviti nalogo, za katerega je postavljena. Katastrofa kot primer, ki mora povedati kaj več o tem, kaj naj naredimo v prihodnje. Hvala.

PODPREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Jelinčič.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Moram reči, da najostreje protestiram proti vašemu načinu vodenja, gospod predsednik. In sprašujem gospo varuhinjo človekovih pravic, zakaj mi predsednik Državnega zbora ne dovoli govoriti pred Državnim zborom? Dejstvo je, da se verjetno boji tistega, kar bi povedal, verjetno so mu kaj naročili in mislim, da je to...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala, gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: ... fašistični način delovanja...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Takšnega diskurza v Državnem zboru ne bom dovolil. Naj opozorim na to, da je bil Zmago Jelinčič na vrsti kot govorec, da ga ni bilo v dvorani, da je zamudil na razpravo in da v skladu s pravili tega zbora in dogovorom ne more dobiti besede, če zamudi razpravo. Menjava med kolegi je možna samo dokler ni bila opravljena razprava, ni pa mogoče po zamujenem prihodu v dvorano ali že po opravljeni razpravi. Zato vas opozarjam, gospod Jelinčič, da pazite na besede, drugič pa se pojavite v dvorani takrat, ko je to treba in ne zvrčate krivde na druge. Hvala lepa.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Gospod predsednik...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Nimate besede.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Še dva kolega...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Vaša kolega bosta dobila besedo, če bosta to hotela in če bosta v dvorani, vi pa te besede namesto njiju ne morete več dobiti. Hvala lepa.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: ...skratka faši...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Pazite na besede.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Fašizem.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Gospod Jelinčič, beseda, s katero operirate, z njo operirate zelo na lahko, tako kot z vsemi drugimi stvarmi v tej dvorani ali izven nje. Pazite na besede, ki jih uporabljate. Hvala lepa. Besedo ima Samo Bevk.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Dajte me na sodišče, pa bova tam...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:

Besedo ima Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Ustava iz leta 1991 v 159. členu pravi, "za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil se z zakonom določi varuh pravic državljanov". No, takrat smo rabili kar nekaj časa, da smo izvolili prvega varuha človekovih pravic, to je bil gospod Ivan Bizjak, izvoljen pa je bil 29. septembra 1994, svoje delo pa je nastopil z letom 1995. Se pravi, da letos praznujemo nek jubilej dela Varuha človekovih pravic in obravnavamo tudi Petnajsto letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije. V vsem tem obdobju lahko ugotovim, da z vedno večjo občutljivostjo obravnavamo to poročilo in vedno tudi bolj temeljito. Jaz sem bil zadolžen, da pripravim stališče poslanske skupine naše takratne Združene liste Socialnih demokratov za prvo poročilo Varuha človekovih pravic, za leto 1995. Obravnavali smo ga 19. 11. 1997, skoraj po treh letih dela Varuha človekovih pravic. Zakaj to pravim? Prav zaradi tega, kar sem poudaril na začetku, da smo vedno bolj občutljivi do tega poročila. Kako je takrat zgledalo to poročilo, ta točka dnevnega reda? Poleg varuha človekovih pravic, gospoda Bizjaka, smo imeli še stališče takratnega matičnega odbora, to je bil Odbor za notranjo politiko, potem so predstavile stališče tri poslanske skupine, prav je, da jih imenujem,

Združena lista Socialnih demokratov, DeSUS in LDS, noben drug ni predstavil stališča, tudi nobeden izmed predstavnikov Vlade ni sedel v Državnem zboru. Danes je bistveno drugače. Tukaj so ministri in ministrica, državni sekretarji. V razpravi sta sodelovala samo dva poslanca, Roman Jakič in dr. Ciril Ribičič. Enega spektra političnega prostora sploh ni bilo v Državnem zboru. Za poročilo Varuha človekovih pravic za leto 1995 pa je glasovalo samo 48 poslank in poslancev, takrat navzočih v tej dvorani. Najbrž je jasno, kdo smo sedeli tukaj notri in z 48. glasovi je bilo to poročilo sprejeto. Toliko o historiatu prvega poročila varuha človekovih pravic, gosпода Ivana Bizjaka.

Jaz bom pa izpostavil danes samo en problem, ki pa mislim, da je dosti bolj problematičen, kot tistih 20 vrstic, skoraj 20 vrstic, ki je temu problemu namenjen, v skoraj 400 straneh temeljito pripravljene poročila. To je na strani 153 predstavljeno področje sprejemanja prostorskih aktov. Gre predvsem za občinske prostorske načrte. Žal tudi nobenega priporočila in predloga ni predstavljenega za to problematiko. Bi pa lahko rekel, da je poleg področja sociale, se pravi, težav z eksistenco, iskanja delovnih mest, problemov zaposlenih in tako dalje, mogoče to prav eden ali pa eden največjih problemov v tej državi, to je zelo dolgo sprejemanje občinskih prostorskih načrtov. Poglejte, pogledal sem na spletno stran za občino Krško. Od leta 2004 do konca leta 2009 je prišlo več kot 600 novih pobud občanov za to, da bi lahko, recimo, gradili, da bi lahko spremenili namembnost in tako dalje. Se pravi, da več kot 600 problemov še ni rešenih, ker nimamo občinskega prostorskega načrta. Pogledal sem za občino Radovljico. Sprejeli so več kot 500 pobud občanov za spremembe občinskega prostorskega načrta. Recimo v naši občini Idrija imamo takih pobud 97. Zdaj, če seštejemo vse te pobude za vseh 210 slovenskih občin, dobimo eno ogromno številko. Občinski prostorski načrti, ki pa so sprejeti, pa jih lahko preštejemo na prste obeh rok ali pa, mislim, da ne, samo na eno roko, recimo v začetku letošnjega leta so se v Novem mestu pohvalili, da so kot prva mestna občina dobili občinski prostorski načrt. Mislim, da ima sedaj tudi Ljubljana občinski prostorski načrt. Ampak večina

drugih občin pa tega še nima. Zato mislim, da bi bilo potrebno tudi kakšno priporočilo ali pa predlog v zvezi s tem. Žal tako občine kot tudi Vlada in posamezni resorji niso dovolj, po mojem, tudi kadrovske zasedeni, da bi lahko ustrezno in dovolj hitro reagirali na vse te predloge. Mislim, da bi bilo na področju sprejemanja občinskih prostorskih načrtov treba narediti dosti več, kot pa smo naredili doslej, posebej zaradi tega, ker je nesprejetje občinskih prostorskih načrtov tudi velika cokla v razvoju, ne moremo realizirati številnih razvojnih projektov, ki jih imajo občine v svojih razvojnih načrtih. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič.
Prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi, ministri, predstavniki Vlade, državni sekretarji, sekretarke, seveda varuhinja človekovih pravic s sodelavci!

Ko greš skozi to poročilo in pravzaprav ne veš, pri katerem poglavju bi se bolj ustavil oziroma, ko ga bereš, vidiš, poleg tega, na kar poslanke in poslanci tudi preko poslanskih vprašanj opozarjamo Vlado, ministre, koliko nepravilnosti, koliko krivic se dogaja našim državljanom in državljanom, pa žal s strani opozicije nimaš drugega instrumenta, kot tukaj stati, če te seveda vmes še ne prekinejo, povedati in opozoriti na te nepravilnosti in potem enostavno čakati, da institucije, s katerimi upravljate, državo imate v upravljanju, ne v lastnini, odreagirajo ali pa ne odreagirajo.

Ustavne pravice, volilna pravica. Nemogoče je dopovedati tako volilni komisiji, upravnim enotam oziroma ministru za zunanje zadeve, kako se krši volilna pravica našim rojakom, ki živijo po svetu. Najprej jih pozovejo, napišite nam točne naslove. Rojaki jim pošljejo točne naslove, potem dobijo volilni material na tiste naslove, ki so jih imeli prej organi v upravljanju. Posledica tega je, da dobijo volilni material nekaj dni, teden ali celo več po končanih volitvah ali referendumih. Ampak, pogledajte, opozarjamo, pa se nič ne zgodi.

Če gremo dalje, na pravosodje in pomen kakovosti sodnega odločanja. Saj ne vsi, to je treba povedati, nekateri sodniki

resnično delajo in zelo dobro delajo. Nekateri pa res ne vedo, kaj je to kakovostno odločanje. Nekako človek dobi občutek, da se jih iz komiteja pokliče in se jim vnaprej napiše, kako se bo odločalo.

Kar je pred mano kolega Samo opozarjal, na prostorske plane. Ja, moraš biti župan Mestne občine Ljubljana, potem ga dobiš. Potem dobiš odločbo Ministrstva za okolje za spremembo prostorskega plana v ponedeljek, ko ti že imaš sejo in ko na seji sprejemaš spremembo občinskega plana, seveda, brez da bi to naredil tako, kot bi bilo treba, dati gradivo in tako dalje. Ampak nič se ne zgodi. Nič se ne zgodi tistim, ki so to kršili. Čeprav seveda na vse to opozarjamo. Celo več, za manjše občine, ne vem, za nekatere, kjer niso pravi župani, zahteva ministrstvo tudi okoljsko poročilo, za nekatere ne. V okoljskem poročilu je zapisano, ko ga bereš, neka stroka, nekdo pač to naredi, da je treba spremljati priklapljanje na kanalizacijsko omrežje. Povejte mi, dragi moji, kdo v občini pa bo prišel in čez noč naredil kilometer, dva ali tri kanalizacijskega omrežja, sploh tam, kjer so kilometri in nekaj hiš, da bo občina, da bo župan, da bo občinski svet spremljal gradnjo kanalizacije. Vse to je zapisano v razvojnih programih. In to so največji razvojni programi vseh občin in vse to so javni dokumenti, dostopni na Ministrstvu za finance, ker jih je treba predložiti za proračun. Skratka, milijon stvari se birokratizira. Opozarjamo na njih. Tudi v poročilu je ogromno tega, vendar bi pričakoval s strani institucije Varuha človekovih pravic po vsem tem času morda neko odločnejšo držo. Enostavno zahtevo, da se nekatere stvari spremenijo. Ker sicer samo pisati te debele knjige in iz leta v leto na to opozarjati, žal nič kaj dosti ne pomeni in ne koristi našim državljanom in državljanom.

Stanovanjske zadeve, deložacije. Dragi moji, kdaj in zakaj deložacije? Zato, ker nekdo noče plačevati, s tem se strinjam. Ker nekdo ne more, ker je izgubil službo, ker je nekdo v službi pri baronih, pri tajkunih, pri tistih, ki so iz državnih bank potegnili denar za privatno lastninjenje, za privatizacijo, za krajo družbenega premoženja, in tem ne dajo plač, ti isti pa s svojimi prihodki morajo sanirati njihove kredite preko sanacije bank, kot se sedaj celo napoveduje, tretje sanacije. Upam, da bo tudi tu varuhinja človekovih

pravic skočila v zrak in jasno povedala, naj se to rešuje, ampak ne na plečih delavk in delavcev.

V Slovenski ljudski stranki smo ob privatizaciji, torej že na začetku, zelo jasno opozorili in povedali, da se mora privatizacija odrediti v skladu z zakonitostjo in pravičnostjo in že takrat je bilo jasno rečeno, da so prvi na vrsti tisti, ki so vložili, torej bivši lastniki, da so drugi na vrsti tisti, ki so dodali novo vrednost, da se seveda s privatizacijo ne sme zgoditi nove krivice. Zato smo rekli, če bi se delalo tako, torej pravično in zakonito, potem bi bilo seveda bistveno drugače. Delalo se je drugače. Jaz sem sicer slišal, da so baje nekatere politične stranke, pri katerih ni bilo Slovenske ljudske stranke zraven, celo podpisale baje nek sporazum o tako imenovani "pragmatični prihvataciji" po Markovičevem sistemu, ki se je potem seveda zgodil s tako imenovanim notranjim odkupom, krediti državnih bank, to kar se sedaj že tretjič ven vsipa. Kako? Seveda v glavnem brez jamstev, ker če bi jamstva bila, če bi ob tej privatizaciji vsi ti odgovarjali s celotnim svojim premoženjem, bi seveda danes marsikdo stal pred deložiranim lastnim stanovanjem. In to seveda upravičeno, če se je šel kraje milijonov in milijonov.

Opozarjali smo in seveda tudi tukaj v samem poročilu pri enem izmed zelo perečih poglavij, brezposelnosti, je zapisano, da je število pobud, ki se nanašajo na brezposelnost, pomembno narastlo zaradi splošno znanih dogodkov, množičnega odpuščanja. Zardi tega vala brezposelnosti je postal velik problem v naši družbi. Tudi ta brezposelnost, da so nekateri kmetje, in to dobri kmetje, ali nekateri, ki so na nek način reševali, želeli preživeti družino, šolati otroke, ne kupovati jaht, premoženja in ne vem česa, takšne elementarne zadeve, za to so zastavili svoje celotno premoženje in se jih je seveda potem preko oderuških obresti spravilo na kant, sedaj životarijo ali pa so ostali brez vsega in so najemniki v lastnih stanovanjih.

Žal v zadnjem času, sicer čas pač celi rane, pravijo, ni kaj slišati v zvezi z ničvredno certifikacijo. V glavnem torej državljanke in državljanji od teh certifikatov v veliki večini seveda niso imeli nič. Razen posamezniki, ki so te certifikate kupovali za nekaj procentov njihove vrednosti, potem pa jim je država, vladne koalicije dajala za

certifikatsko luknjo ogromna bogastva, v katerih so seveda bili neskrbni, nevestni lastniki, ker je običajno tako, da če nekaj dobiš kar tako, potem tudi kar tako zapraviš. Bistveno drugače je, če si moraš prislužiti ali pridelati.

Jaz bi pričakoval s strani Varuha človekovih pravic mogoče tudi kakšno idejo, zamisel, napotilo Državnemu zboru oziroma predvsem vladni koaliciji. S strani opozicije smo marsikateri zakon že predlagali, da bi se izboljšalo gospodarsko stanje, za marsikatero svinjarijo, za katero je nekoč državna tožilka rekla, "da še ni nujno, da je kaznivo dejanje", pa vendarle ima, po mojem, vse te elemente, če že ne materialne, moralne, sploh za tiste, ki so na visokih političnih položajih ali upravljajo z družbenim premoženjem. Torej jaz nekako pričakujem, da bo tudi varuhinja človekovih pravic opozorila, da bo treba to prerazporeditev družbenega premoženja končno narediti, predvsem tistih in tistim, ki so prišli do premoženjske koristi s kaznivimi dejanji, ki so prišli do premoženjske koristi preko tako imenovanega pravnega naslova ali slamnatih družb, tistih, ki so prišli do premoženja in premoženjske koristi z goljufijo, v nasprotju z načeli morale, in tudi tistih, ki so se načelom pravičnosti in morale odpovedali in so še danes na položajih, ali tako imenovani Talum direktorji, ali tako imenovani drugi visoki funkcionarji tudi v kabinetu predsednika... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Dovolite mi, da najprej uvodoma ugotovim splošno mnenje o aktu, ki ga obravnavamo, tako o obliki kot o vsebini tega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2009. Moram reči, da je zelo nazorno, zelo pregledno, vsebinsko dobro, navedeni so konkretni primeri. Zaradi tega osebnostno izrekam pohvale vsem tistim, ki ste dali tako vsebino kot obliko. Se pa ob tem sprašujem to, kar se je varuhinja sama vprašala pred obravnavo tega letnega poročila, koliko je in če je, koliko še sploh je Slovenija socialna in pravna država. To pa seveda skrbi, ne le varuha človekovih

pravic, tudi nas poslanke in poslance. Bojim se, da bo letno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2010 še debelejšo, če se bo tako nadaljevalo, kot je sedaj nakazano. To bo seveda slaba popotnica za še slabše stanje na področju socialne in funkcioniranja pravne države. Če se bo tako nadaljevalo, se bojim, resnično se bojim, da bo to letno poročilo za leto 2010 debelejšo. To pa seveda ni namen. Namen obravnave in analize letnega poročila je, da se izboljša stanje. Jaz bi toliko bolj verjel v izboljšanje stanja, kolikor več bi bilo ministrov in ministrice, pa tudi njihovih namestnikov na obravnavi naše komisije in tudi danes na tej obravnavi. Na začetku je bilo kar osem ministrskih stolčkov praznih. To ni dobra popotnica. In to poročilo ni namenjeno temu, da ga obravnavamo poslanke in poslanci v Državnem zboru, ampak temu, da to slišijo najodgovornejši člani izvršilne veje oblasti. Kajti, to je v prvi vrsti namenjeno njim, da izboljšajo vsak na svojem področju stanje.

Ne bi posebej izpostavljaj to, kar je varuhinja ob predstavitvi izpostavila, enega od ministrstev, ker če pogledamo vsebino lahko ugotovimo, da bi bilo treba še koga izpostaviti. In morda delamo krivico enemu izmed ministrstev, ki pa morda res ne zna najti prave poti za dobre rešitve. Ampak po mojem osebnem prepričanju gre za sistemske zadeve. To pa ni tako enostavno. In to verjetno ni zgolj in samo obveznost enega ministra. Gre za povezovanje, gre za urejanje področij različnih ministrstev. Treba bi bilo ugotoviti, katera so tista ministrstva, ki pri tem sodelujejo. Če sem že pri vsebini dela Ministrstva za okolje in prostor, ki je bilo izpostavljeno, in utemeljim to, kar sem dejal, da ni to zgolj in samo to ministrstvo, da verjetno še katero od ministrstev, tukaj vidim eno neusklajeno delovanje organov Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za okolje in prostor. Kajti iz vsebine tega poročila je prav to razvidno. Ko inšpekcijske službe, ki bi se morale dopolnjevati, napram strank delovati tudi svetovalno, ne zgolj kazensko, gredo posamezni inšpektorji celo tako daleč, da hodijo podjetnikom, ki so že itak v krizi, groziti, vznemirjajo zaposlene, vznemirjajo lastnike podjetij in kažejo svoje izkaznice, ki jih imajo, kar seveda ni dobro in, če eden od inšpektorjev, ki sodi v Ministrstvo za okolje in prostor, izda neko odločbo, ki jo mora nekdo

realizirati zaradi tega, ker ne izpolnjuje pogojev, po drugi strani pa inšpektor, ki sodi v neko drugo ministrstvo, ravno tako pride in pove, da ta inšpektor nima prav. Tu je ta utemeljitev, da ni zgolj in samo eno ministrstvo, ki ga je varuhinja danes izpostavila, pa daleč od tega, da bi želel Ministrstvo za okolje in prostor kakor koli zagovarjati. Veliko nereda je, vsaj po tem letnem poročilu. V nekaterih razpravah kolegic in kolegov je bilo tudi izpostavljeno Ministrstvo za okolje in prostor in jaz se vprašam danes tudi, kje pravzaprav je minister za okolje in prostor. Saj ima svoje namestnike, ampak z ozirom na alarmantno stanje na tem ministrstvu, bi pričakoval, da bi minister bil tukaj. Verjetno ima kakšne druge obveznosti. Ampak pustimo to, kar se te prisotnosti tiče, varuhinja je ob svojem nastopu ob koncu opravičila, zakaj nima enega od namestnikov. Prav bi bilo, da so tudi kakšni ministri opravičeni, zakaj jih danes ni tukaj.

Nekaj pomembnih izhodišč in vsebin sem si pribeležil ob izvajanju predstavitve s strani varuhinje človekovih pravic. Dejala je, sodelovanje z Vlado je dobro. Kasneje pa okarala eno ministrstvo bolj in nekaj ostalih. Se mi zdi približno tako, kot da bi jaz zdaj dejal: "Veste, moja ura je čisto točna, le pet minut zaostaja." Tako približno bi lahko jemali to interpretacijo. Tudi njene utemeljitve sem si zabeležil – od nekaterih ministrov ne dobimo odgovorov in pojasnil. Poglejte, ali se to ne odraža, ta nered, v bistvu na osnovni korespondenci, ali se ta nered ne odraža v vseh porah družbenega življenja trenutno v Republiki Sloveniji. Poglejte kako banalen primer je to in če ga malo poglobimo, dobimo odgovor, ki sem ga že navedel, da se to odraža v vseh porah družbenega življenja v veliko hujših vsebinah. Tisto, kar skrbi, da so pojasnila nekaterih ministrstev tako banalna, da povedo, "premalo zaposlenih". Ja ljubi bog, pojdite po ministrstvih, pogledajte, koliko ljudi je tam! Jaz verjamem, da je marsikateri od zaposlenih tudi šikaniran, tudi trpinčen, zaradi tega, ker mora opravljati vrsto nalog, da nekomu, ki je privilegiran, tega ni treba. Ob tem je moje vprašanje samo to, ali so tisti, ki odgovarjajo s takšnimi vsebinami, da je premalo zaposlenih, med svojimi zaposlenimi opravili anketo, da bi dobili njihove odgovore in da bi to bila potem

osnova za utemeljitev tega, ali je res na določenem ministrstvu oziroma kabinetu premalo zaposlenih. 100 tisoč brezposelnih imamo. In če nekdo zna utemeljiti, da neka naloga ni opravljena zaradi tega, ker je premalo zaposlenih, potem mora znati utemeljiti tudi, da je potrebna nova zaposlitev katerega od delavcev v določenem delokrogu, če to drži. Če pa je to zgolj in samo neko opravičilo za odgovor, je to seveda drugo vprašanje. Vprašati se je treba, ali je na vseh teh ministrstvih, ki se s tako lahkotnimi odgovori zadovoljijo, ob tem pa so prepričani, da zadovoljijo tudi posameznega ministra, predsednika Vlade, pa tudi nas, poslanke in poslance. Mene s tako obrazložitvijo ne bo prepričal nihče. Moje prepričanje je, tam kjer ni odgovora na konkretne vsebine, tam je slaba organizacija dela.

Varuhinja je izpostavila tudi delovna razmerja. Veste, preden sem prišel v Državni zbor, sem bil 30 let v proizvodnji, v velikem sistemu, kjer so nastajali v začetku tako imenovani samoupravni akti o delovnih razmerjih. Pa smo jih obravnavali na različnih instancah. In danes ni nič drugače. Se pravi, pri vsebini o delovnih razmerjih, iz katerih sledijo pravice in obveznosti zaposlenih, tudi danes sodelujejo socialni partnerji. Tudi v nekem drugem, prejšnjem obdobju, v prejšnjem režimu so bili predstavniki zaposlenih poleg, ko se je zakonodaja sprejemala. Ampak ne gre prezreti dejstva, da so danes delovna razmerja na veliki preizkušnji. Delavci so tako ali drugače tisti šibkejši člen, ki jo vedno slabšo odnesejo. Vedno so ti najšibkejši člani tisti, ki prevzemajo najhujše breme takšne ali drugačne krize, ki jo imamo danes v Republiki Sloveniji. Ampak, ali imamo krizo vodenja, ali imamo politično krizo, ali je dejansko še prisotna finančna in gospodarska kriza, je seveda drugo vprašanje. Nekateri so prebrodili tako finančno kot gospodarsko krizo. Nekatere članice, med njimi Poljska, je sploh niso občutile, ker so reagirale pravočasno. Mi čakamo, da se bo samo zgodilo. Kot čakamo pri delovnih razmerjih, da se bo nekaj samo od sebe spremenilo. Pa se ne bo. Trpinčenje na delovnem mestu je danes ena od kategorij, ki bi morale resno skrbeti tako Vlado in tudi poslanke in poslance Državnega zbora. Pojdite se v

različne delovne sredine pogovarjati z zaposlenimi. Nekateri molčijo, molčijo, ker ne upajo naglas povedati tistega, kar jih mori, in tistega, zaradi česar so kršene njihove temeljne pravice in svoboščine, ki izhajajo iz Ustave Republike Slovenije in iz drugih aktov. Velikokrat so delavci ponižani. Samo pogledjte nekaj posnetkov v javnih občilih, ali delavci sedijo nekje v nekem kotu, čakajo na miloščino ali čakajo na nekem okencu, da bodo nekaj uredili, ali čakajo svojega najvišjega predstavnika, kdaj se bo pripeljal oziroma ga bo nekdo drug pripeljal in ga bodo trije varovali. V javnih občilih vidimo veliko takšnih prizorov, da se človek naravnost zgrozi, pa se ne zgodi tu, kjer bi se moralo pod nujno zgoditi in nekaj hitro urediti, skorajda nič.

In tukaj je resnično med opozicijo in koalicijo nekaj, kar ne bi smelo biti. Nenehni očitki, da tisto, kar pripravimo v opoziciji, ni dobro, ker bo to sistemsko rešeno s strani Vlade, in ni s strani Vlade, tisto, kar mi predlagamo, pa tudi ni sprejeto. In verjemite mi, če bi resno vzeli nekatere vsebine predlogov s strani opozicije, bi bila danes marsikatera stvar boljša. Ne govorim, da ne vem, koliko, a zagotovo bi bilo vsaj na nekaterih področjih nekaj svetlih izjem. Ampak, zaradi nekega političnega vztrajanja, zaradi neke trme, zaradi tega, da izkazuje moč na drugi strani, se poslabšujejo takšne razmere, o katerih danes govorimo. Ne morem mimo dejstva, da je varuhinja omenila tudi invalide.

Veste, ali velja neko splošno prepričanje v splošni miselnosti, da je invalid tisti, ki nima roke, ali tisti, ki ga vidimo na vozičku ali kako drugače? Mnogo invalidov je, ki se med množico delavcev ne razlikujejo, pa so invalidi. In jaz mislim, da je treba predvsem na te invalide pogledati. To so invalidi, ki so zaradi neke dolgotrajne prisilne drže v procesu svojega dela imeli takšno smolo, da jih je to delovno mesto naredilo invalide. In ko dobijo tam eno kategorijo, ko jim ustreza stroka predpiše, da lahko dvignejo do 5 kilogramov, pa ne vem, kaj še vse, potem je za delodajalca ta delavec ovira. In zamislite si kako to boli, ko ti nekdo po 30 ali 35 letih službe v nekem podjetju pove, da nisi več dobrodošel, da imajo s tabo same probleme in da se nenehno pritožuješ in da izsiljuješ in ne vem, kaj še vse.

Veste, tukaj je treba biti najprej človek in ugotoviti, da je ta delavec, ki vizualno zgleda čisto povsem dobro, ampak zaradi nekih drugih okvar je invalid in ga jemljejo kot nepotrebne v nadaljnjem procesu proizvodnje. Tukaj sem si zabeležil tudi čakanje ljudi na upravnih enotah, če bi nadaljeval, če bi to združil še v težave v zdravstvu in slabo komuniciranje zdravstvenega osebja s koristniki storitev.

Veste, velja eno splošno načelo, to so spoznali trgovci, da je kupec kralj. Nekateri uradniki in nekateri uslužbenci na zdravstvenih enotah to pozabljajo, da so oni tam zaradi ljudi, ki bodo prišli opraviti neke storitve, ne pa obratno. In potem ali jih pustijo čakati ali se z njimi ne ukvarjajo ali kako drugače obravnavajo te ljudi, da se čutijo ponižane, da se čutijo prizadete. To ni dobro.

Prepričan sem, da bi lahko danes povedal še marsikaj, a se mi zdi pomembno zaključiti z ugotovitvijo, da bo varuhinja morda tudi lažje, da Slovenija ni več ne pravna in ne socialna država. Tako daleč smo prišli. In hitre odgovore bomo morali poiskati, tako Vlada kot parlament, da bomo te stvari izboljšali.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav varuhinji!

Poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2009 je korektno in strokovno, zato glede poročila nimamo pripomb. Vendar imamo pomisleke, zakaj se ni varuh odzval v zadevi Srečko Prijatelj. Ali res samo zato, kot pravijo ljudje od zunaj, ker je član Slovenske nacionalne stranke?

Srečku Prijatelju so bile tekom preiskave v priporu in na sodišču kršene človekove pravice: pravica do poštene obravnave, pravica do neodvisne obravnave, prepoved izvajanja dokazov v njegovo korist, prepoved postavljanja vprašanja, zavrnitev praktično vseh prič obrambe, zavrnitev praktično dokazov obrambe, podaljšanje pripora zaradi pošiljanja SMS-ov, medtem ko nekateri za grožnje smrti operirajo nezakazovano še zmeraj po Ljubljani, podaljševanje pripora zaradi SMS-ov.

Preprodajalci mamil pa mirno hodijo naokoli in tudi nastopajo na TV-jih v raznih oddajah, pa se jim nič ne zgodi. Zloraba policije v politične namene. Predlagana preiskava na domu Jelinčiča med 22. zvečer in 6. uro zjutraj. Zgolj korektnosti policistov se lahko zahvali Jelinčič, da se to ni izvedlo na ta način. Jelinčič je iz policijskih virov izvedel, da naj bi iskali posnetke fotografije iz kartoteke iz afere bulmastifi.

Gospa varuhinja, ste ukrepali v tem primeru?

Izvajanje nezakonitih oziroma protizakonitih prisluškovanj Jelinčiču, nekdanjemu ministru Pogačniku, ministrici dr. Jelušičevi, državnemu sekretarju Horvatu, verjetno tudi polovici Vlade in tujim političnim funkcionarjem iz Evropske unije in okolice, s katerimi je Jelinčič komuniciral.

Gospa varuhinja, ste ukrepali?

Oviranje oziroma prepovedovanje policijskih preiskav pri aferi bulmastifi in stavbi nacionalnega preiskovalnega urada. Tudi v tem primeru se sprašujemo, ali ste ukrepali.

Zloraba oblasti za uničevanje opozicije. Manjka nam en poslanec v Državnem zboru že več kot šest mesecev. On je bil izvoljen poslanec. Poskusi odstranitve najprej enega poslanca opozicije, nato ene opozicijske poslanske skupine in nato odstranitev celotne opozicije. Če je to namen, gospa varuhinja, ste ukrepali.

Vprašljiva zakonitost delovanja Državnega zbora, oboroženi vdor policije v Državni zbor, preiskave ob oboroženi kontroli Državnega zbora. Gospa varuhinja, tudi v tem primeru nismo zaznali, da ste ukrepali. Upam, da sedaj boste ukrepali in da bomo o tem brali v poročilu za leto 2010. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Silven Majhenič, najbrž veste, da ste govorili o zadevah, ki so v teku, ki so v pritožbenem postopku, kjer se bodo odgovornosti ali ravnanja presojala, in da v tem delu gospa varuhinja človekovih pravic ne more ukrepati. Zato jaz samo to ugotavljam. Sama bo pa ocenila, ali bo kakšne odgovore dajala ali ne, dejansko na njo naslovljena vprašanja z vaše strani ne zahtevajo odgovora. Samo to sem hotel povedati.

Gospod Andrej Magajna ima besedo.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, gospa dr. Zdenka Čebašek Travnik s sodelavci, kolegice in kolegi lep pozdrav!

15. letno poročilo za obdobje 2009 je pripravljeno korektno, zelo obsežen material, a vseeno pregleden, dobro pripravljeno poročilo, kot je bilo tudi že lansko leto. Morda so bili ob nastopu dr. Zdenke Čebašek Travnik še pomisleki bojazni, kako bo zadevo vodila, vendar te bojazni so bolj izhajale iz tipične polarizacije naši, vaši, na katero stran se bo nagnila, vendar je bila ta bojazen odveč. Ohranila je avtonomno držo, ki jo je že prej imela, strokovno in z dobro ekipo ustvarja leto za letom izčrpna poročila, ki pa žal vedno ne dobivajo odmeva.

Moralo nas bi skrbeti, ko slišimo, da tudi varuh ne dobi odzivov pristojnih inštitucij državnih organov, da se na tej ravni zatika, kaj šele, če bi se vživeli v položaj posameznika, ki se obrne na neko državno inštitucijo, če celo varuh ne dobi odgovora. To se mi zdi nekako nemogoče in neverjetno pa je očitno, sem že na Komisiji za človekove pravice to temo izpostavil in menil, da bi bilo dobro v takšnih primerih, da tu intervenira Državni zbor. Če pride do kratkega stika med varuhom in določenim državnim organom, inštitucijo, je prav, da se o tem obvesti Državni zbor in da morda matična komisija obravnava te zadeve, kratke stike in težave v relacijah.

Upam, da bo tudi ta poziv zalegel, da se bo na tem nivoju sodelovanje izboljšalo, nočem pa gledati, preveč dramtizirati. Ogromno zadev se nanaša na področje delovnopравниh razmerij, pravic iz dela. Morda je pretirano ali pa tudi ne, če bi rekli Republika Slovenija ne zagotavlja in varuje pravice do plače, plačila za opravljeno delo. Če gremo od Ustave, sam sem bil pred 20-mi leti član ustavne komisije, sekretar je bil gospod Rovšek, no, dva člena smo takrat zapisali. 49. člen: svoboda dela. Zagotovljena je svoboda dela. Vsakdo prosto izbira zaposlitev, če lahko izbira, če ima kaj izbirati.

Še bolj pomemben je 66. člen varstvo dela. Država ustvarja možnosti za zaposlovanje in za delo ter zagotavlja njuno zakonsko varstvo. Posebej v Ustavi ne piše, da Ustava tudi zagotavlja plačilo za

opravljeno delo, ker se nam je takrat zdelo samoumevno, da opravljeno delo, da se mu priliči tudi plačilo. Žal pa vidimo, da ni to tako. Še danes tečejo razprave med pravniki, ustavnimi sodniki na nivoju tožilstva, ali je ta zadeva pregonljiva po uradni dolžnosti, čeprav vemo, da je kaznivo dejanje, kako se bo to urejalo, kdo je tisti, ki lahko sproži postopek. Na koncu bomo pristali spet na tem, da bo to posameznik, ki bo moral s tožbo, torej delavec, ki je šibkejši člen v relaciji delodajalec - delavec, se bo moral posluževati civilnih tožb. Menim, da bi morala tudi država v večji meri ščititi interese te šibkejši strani.

Žal se to ponavlja. Upam, da bomo v tem mandatu to zadevo uredili. Ni stvar tega mandata, je stvar prejšnjih, zadeve pa so eskalirale. Torej, problem niso samo prispevki za socialno varnost, problem je plača kot takšna.

Upam, da bomo, kot rečeno, v tem mandatu zadeve spravili v prave tire. Upam tudi, kot sem uvodoma dejal, da bo relacija Varuh človekovih pravic - vladni resorji potekala boljše in da bomo lahko tudi poslanci pripomogli k tej relaciji.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospo Jože Tanko. (Ne bo razpravljaj.) Besedo ima gospa Eva Irgl. (Ne bo razpravljajala.)

Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav vsem, ki sledite obravnavi Petnajstega letnega poročila Varuha človekovih pravic!

To sem nalašč ponovila, ker se mi je na trenutke v razpravi zdelo, da se pogovarjamo o čem drugem, ne pa o poročilu za leto 2009. Svoj pogled na poročilo izpeljujem iz danes že citiranega 3. člena Zakona o varuhu človekovih pravic, ki mu pripisujem izreden pomen, in si niti slučajno ne drznem komentirati, kateri primeri v poročilu so in katerih ni, ker razumem, da je poročilo odsev tistih primerov, kot pravi varuh v poročilu, tistih odprtih zadev, ki so v letu 2009 prišle na njegov naslov. In tu mi dovolite, da vendarle povem še kakšen statističen podatek, čeprav ne morem reči, da

sem ravno strastna oboževalka statistike, ampak vendarle. Ker vsi omenjamo zajetnost poročila, je vendarle treba reči, da je indeks v primerjavi z letom 2008, ko govorimo o prispelih vlogah, nekaj malega čez 90 %, kar pomeni, da je glede na leto 2008 prispelo manj vlog na varuhov naslov. Nimam primerjalnega podatka, da bi povedala, kakšno je razmerje med utemeljenimi vlogami in tistimi, ki jih za takšne varuh človekovih pravic ni štel. Ampak v vsakem primeru je bilo v letu 2009 zaključenih 2 tisoč 775 zadev, od tega 704 utemeljenih. Zakaj ta podatek posebej omenjam in kaj iz njega izpeljujem? Ko se sprašujemo, kakšen pomen je dobila institucija Varuha človekovih pravic v slovenski družbi, je eden od kazalnikov tudi ta, ali se tisti, ki se obračajo na varuha človekovih pravic, obrnejo v vseh tistih primerih, ko gre v resnici za kršenje človekovih pravic. Zgodi se namreč lahko, da najbolj odmevni primeri, ki so tudi v medijih pogosto obravnavani, ne kažejo znamenj kršenja človekovih pravic.

Dovolite, da spomnim na enega takšnih primerov, ki mi je, glede na poklic in glede na lokacijo, bil še takrat, ko se je pojavljal v medijih, posebej pomemben. To je primer pod zaporedno številko 160 in je govora o predčasnem koncu letovanja otrok, ki ga je organizirala nevladna organizacija. V medijih smo sledili, zlasti v elektronskih, številnim posnetkom. Moram reči, da me je pogosto spremljal občutek nelagodja, da ne rečem poraženosti, ko sem poslušala izjave posameznikov in novinarske komentarje, ker je šlo po moje za posebej občutljivo skupino otrok, ker nevladna organizacija, ki organizira te počitnice, jih po pravilu organizira za tiste otroke, ki prihajajo iz socialno prikrajšanih okolij. Torej je tudi za nekatere to edina pot, ko lahko otroci pridejo na morje. Da pa otroci izhajajo iz različnih vzgojnih vzorcev, je pa tudi res.

Meni se zdi silno pomembno to, kar je tu zapisano: "Po proučitvi celotnega gradiva, tehtnem premisleku in pregledu otrokovih pravic, kot so zapisane v Konvenciji o otrokovih pravicah, je varuh presodil, da zaradi predčasne vrnitve nekaterih otrok domov njihove pravice niso bile kršene, ne glede na to, kako smo gledali na dogodek, in ne glede na to, da varuh ne zamolči pri presoji, da so bile v postopku storjene tudi

nekatero napake, da pa se morajo tisti, ki podpišejo neko izjavo, tudi zavedati odgovornosti podpisa te izjave."

In tu bi rada opozorila na to, kako sama gledam na pravice. Človekove pravice in temeljne svoboščine so zaščita šibkih v stiku z močnejšim od sebe. In ta močnejši je tisti, ki je dolžan opravljati vse tisto, kar mu je naloženo, da bo šibkejši svoje pravice lahko uresničeval. In v tem kontekstu se mi ne zdi toliko pomembno to vprašanje, ko radi pritaknemo zlasti pri otrocih in zlasti pri dogodkih v šoli, da govorimo samo o pravicah, otrokom pa ne razlagamo tudi njihovih dolžnosti. Ja, dolžnost učiteljev, odraslih, vseh institucij za vzgojo je, da privzgojijo otrokom tudi občutek za to, kaj je etično, kaj je prav in kaj je pravno korektno. Oboje mora biti pravno korektno in etično ter moralno tudi. Zato se mi zdi, da je institucija Varuha človekovih pravic za ozaveščanje ljudi o tem bistvenega pomena in da je v teh letih bilo veliko storjenega. Zato razumem razpravo, ki jo je imel minister za šolstvo in šport tudi kot predsednik nekega drugega telesa na Komisiji za peticije, tako kot jo je razumela tudi varuhinja, ne glede na to, kako so bile posamične besede uporabljene, kot sem to tudi na komisiji povedala.

Citiram magnetogram, "škoda, da dr. Lukšiča ni sedajle tukaj. Namreč, njegova ideja o tem, da bi se pogovarjali o delu in pooblastilih varuha, se meni pa tudi mojim sodelavcem zdi zanimiva in jo seveda načeloma podpiramo. Rada bi povedala samo to, da se človekove pravice kot pojem s časom spreminjajo, se razvijajo. Sedaj je že jasno, kakšne so človekove pravice tretje generacije". In ne bom nadaljevala. Torej je reakcija na izjavo dr. Lukšiča na komisiji bila s strani treh navzočih. Zastonj sem pa po magnetogramu iskala tisto, kar naj bi bil minister Lukšič izrekel, pa tega v magnetogramu ni mogoče zaslediti. Berem pa zdaj iz magnetograma nastopa predsednice komisije, ko je dejala takole, "zanimivo je tudi, da je dr. Lukšič menil, da Državni zbor pa že ni mesto, kjer bi lahko opravili razpravo o namenu institucije Varuha in njegovih pooblastilih". Tega minister Lukšič ni trdil. In mislim, da ne glede na to, da si ne drznem posegati v pravico do lastnega mnenja in stališča, minister Lukšič je v svoji razpravi opozarjal ravno na razmejitve

pristojnosti med različnimi vejami oblasti. Niti za trenutek ne dvomim v to, da dr. Lukšič ve, kaj Zakon o varuhu človekovih pravic nalaga Državnemu zboru, in da je Državni zbor tisti prostor, v katerem moramo o poročilu razpravljati. To je navsezadnje tudi odgovor gospodu Pukšiču.

Zakon določa, zato tudi, da varuh človekovih pravic poročilo izroči predsedniku Državnega zbora in ne predsedniku Vlade. Državni zbor ima tukaj posebej pomembno vlogo in zato tudi razumem mnenja nekaterih poslanskih kolegov, ki so bili tudi kritični do načina odgovora izvršne veje oblasti ob posameznih vprašanjih.

Moram priznati, da bi pričakovala več odzivnosti tudi od predstavnikov lokalne oblasti. V Državnem zboru sedi kar veliko županov in varuhinja že nekaj ob pogostih obiskih v lokalnem okolju že nekaj časa opozarja na neuresničevanje nekaterih pravic, predvsem tistih, ki so zvezane s pravico do subvencionirane stanarine v lokalnih okoljih in do razreševanja stanovanjske problematike. Če bi videla, da se učinki teh opozoril kažejo tudi na lokalni ravni in da opozorila na neustreznost določil v zvezi s stanovanjsko problematiko so kar permanentna, so ponavljajoča se, torej če bi se tukaj videl kakšen rezultat, bi bila zadovoljna, ne glede na to, da menim, da je Državni zbor vendarle dolžan razpravljati o problemih na nacionalni ravni in ne samo na ravni lokalnega okolja.

Dotaknila se bom še ene mantre, ki jo zadnje čase poslušamo, to pa je vprašanje padca na lestvici medijske svobode, tako kot jo vidijo novinarji brez meja. Že zadnjič je bilo povedano, da je Slovenija na tej lestvici na lestvici svobode tiska zdrsnila na 46. mesto. Pri tem pa je bilo zamolčano, da je drsenje po lestvici navzdol zaznati že od leta 2002, ko smo bili na tej lestvici 4. od tedaj pa, pardon 14., imeli smo štiri točke. Tukaj sem zamenjala podatka, od tedaj pa kar naprej na tej lestvici padamo.

Tisto, kar se mi zdi vredno omeniti ob tem in je bilo danes znova slišati, kot da bi se svoboda medijev presojala samo ob polarizaciji zdajšnji predsednik Vlade – prejšnji predsednik Vlade. Dejstvo je, da je padeč na lestvici svobode tiska v tem zadnjem poročilu povezan s prejšnjim predsednikom Vlade zaradi njegove tožbe

zoper finskega novinarja. Jaz ne bom polemizirala s tem, kakšna so merila za ugotavljanje medijske svobode. Ne bom polemizirala s tem in tudi ne vem, kdo je bil tisti, ki je odgovarjal na 50 zastavljenih vprašanj. Gre pa za novinarje, raziskovalce in pravne strokovnjake, ki so zaznavali, da se polje medijske svobode oži. Ampak sama to zadevo vidim tako. Smo spet pri pravicah, da tisti, ki ima moč, ne sme svoje moči zlorabljeni. In, če je neko ravnanje spoznano ali omenjeno za nesprejemljivega pa da zaradi tega tudi znotraj tekočih postopkov, postopkov, ki še niso sklenjeni, tožimo, je to zame vendarle stvar, ki je vredna omembe.

In pri tem pozabljamo, pa znova citiram poročilo ravno tako za leto 2009, ki je bilo tudi obravnavano, da je na seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, kjer smo obravnavali poročilo ameriškega zunanjega ministrstva, bil dobeseden navedek iz tistega poročila, "posamezniki so lahko izvršilno oblast javno ali zasebno kritizirali brez povračilnih ukrepov. Izvršilna oblast pa kritike ni skušala omejevati".

Tako pa je videlo to ravnanje zdajšnjega predsednika Vlade in izvršilne veje oblasti neko drugo poročilo. Jaz ne želim absolutizirati ne tega, ne onega poročila, ampak bi pričakovala, da takrat, kadar se sklicujemo na neke ugotovitve, skušamo te ugotovitve vendarle postaviti v korelacijo z drugimi ugotovitvami.

Če bi se odzvala še na eno stvar, ki mene pravzaprav vedno posebej vznemirja, je vprašanje večnega ali stalnega nezadovoljstva glede tega, kaj v poročilu je in česa v poročilu ni. Posebej sem že na začetku povedala, da na to gledam s stališča prispelih vlog in ne posegam v pravico Varuha človekovih pravic, da izmed prispelih vlog izbere tiste primere, ki jih vključi v poročilo. Seveda ni mogoče po teh 160 izbranih primerih reči in vedeti, ali so bile to res vse zadeve, ki so do Varuha človekovih pravic prišle. Zato so mi tako dragocena tista uvodna poglavja, v katerih je sintetizirano delo varuha človekovih pravic in kjer sam, ne da bi hierarhiziral probleme, navaja, kateri so bili najpogosteje omenjeni problemi, s katerimi se je varuh v obravnavanem letu srečeval, kako odgovoriti na temeljno zastavljeno vprašanje, ali je Slovenija

socialna država, ali je Slovenija pravna država.

Če bi prisluhnila glasu ljudstva, kot se reče, potem je tistih, ki menijo, da so jim kršene pravice, ki so nezadovoljni s stanjem stvari, ki se pogosto tudi z bolečino, užaljenostjo ali pa jezo odzivajo na sprotne dogajanje, veliko. Ampak če skušam presojati s stališča, ali je Slovenija pravna država, potem pa moram tudi pohvaliti poročilo in prizadevanja vseh tistih inštitucij, ki imajo vlogo nadzornih mehanizmov, da z vso dolžno skrbnostjo in brez želje po poenostavljanju stvari natančno in z občutljivostjo tehtajo, ali so bili pravni postopki in pravne poti v resnici kršene in se je posamezniku storila krivica. Tu pa se mi zdi, da ne moremo ostati nepristranski oziroma mirni zaradi opozoril na vprašanje izvedenskih mnenj, na vprašanja tudi takih stvari, kolikokrat so sojenja vrnjena z višje stopnje na nižjo stopnjo, in tudi ugotovljenih pomanjkljivosti v postopkih.

Zavedam se, da ni mogoče pričakovati, da bo naslednje poročilo manj obsežno. Želela bi si, da bi bilo tako, ampak ne živimo v idealni družbi. Socialne razmere se zastrujejo. Stopnja tolerance se v napetih socialnih razmerah in ob povečevanju revščine navadno zmanjšuje. Zaradi tega si mislim, da se bo število tistih, ki se bodo obračali na Varuha človekovih pravic, povečalo. Če bo to pripomoglo k temu, da bomo postali vsi kot družba bolj občutljivi za spoštovanje človekovih pravic, to niti ne bo tako slabo. Želela bi si, da bi se sčasoma tudi mnenje do Varuha tako spreminjalo, kot se je spreminjalo mnenje enega od razpravljavcev, ki je - zdaj pa govorim o osebi, ki opravlja funkcijo varuha človekovih pravic, ki je bil v tej dvorani pogosto kritiziran, da ne rečem tudi zasramovan - danes razkrilo kot osebo, vredno splošnega spoštovanja in večje kompetentnosti, kot so tisti, ki to funkcijo opravljajo zdaj. Mislim, da vsak posameznik opravlja to nalogo po svojih najboljših močeh in tako kot kažejo tudi znamenja časa. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo bodo dobili predstavniki Vlade.

Ministrica za javno upravo, gospa Irma Pavlinič Krebs, izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Našemu ministrstvu je zaupana vloga, da zberemo od resornih ministrstev odzive na predlagana priporočila Državnega zbora, ukrepe in pomanjkljivosti, ki jih varuh človekovih pravic vsako leto zazna pri delu administracije. Zato se vam v skupnem imenu predstavnikov Vlade zahvaljujem, tako institutu Varuha človekovih pravic kot vam, poslankam in poslancem, za razmisleke in priporočila za boljše delo administracije, ki seveda je tista, ki tako na ravni ministrstev kot v odnosu in vsakodnevnem stiku z našimi državljani opravlja javne in upravne storitve.

Rdeča nit vseh razpravljavcev in pomanjkljivost, kot jo ugotavljamo tudi mi v aktualni vladi, je odzivnost na aktualne probleme časa. To je problem. Rada bi v opravičilo administracije, v letu 2009, kjer je bila ta odzivnost zaznana kot slabša, povedala v imenu Vlade sledeče. Leto 2009 je bilo nenavadno leto. Začetek mandata nove vlade je pospremila pravzaprav največja kriza po drugi svetovni vojni. Ne samo, da je bila naloga administracije pripraviti, najti, poiskati ukrepe, kako reagirati na posledice te krize, ki so se odražale v bančnem sektorju, pri pešanju gospodarstva, pri velikem številu brezposelnih in plačilni nedisciplini. Skratka, veliko v preteklosti spočetih grehov je v letu 2009 pokazalo velik problem in postavilo pred izziv administracijo. Ne le, da se je morala administracija odzvati in poiskati ustrezne ukrepe, hkrati se je morala nemudoma, kar je prejšnja leta nekako tudi politika zaradi nepriljubljenosti pospravljala pod preprogo. Strukturne reforme niso bile več izbira, ali se je politično ta trenutek oportuno lotiti reform, pokojninske, zdravstvene, modernizacije javnega sektorja, bolj učinkovite javne uprave in tako naprej. To je enostavno postalo dejstvo. Nujno ukrepanje administracije se je usmerilo tudi v smer takojšnje priprave strukturnih reform. Dejansko, ne samo v tem delu, slabo črpanje evropskih sredstev, če hočete, je zahtevalo od aktualne vlade takoj ob nastopu mandata poiskati odgovore na prej postavljena vprašanja, kako pripraviti nemudoma, hitro, čim prej projekte, da bomo

investirali sredstva evropskih strukturnih skladov, da bomo v perspektivi do leta 2013 ustrezno počrpali evropska sredstva. Tudi tu je bila administracija po navodilu aktualne vlade dolžna vpreči vse konje. Toliko v opravičilo v tem delu, če je bilo mogoče s strani varuhinje kljub nespornem nezanikanju sodelovanja z resornimi ministrstvi zaznati šume, ki so zaradi naštetega lahko tudi objektivne narave. Je pa nesporno problem sistemskih sprememb na področju zaznanj tudi na tak način, kot ga varuhinja zelo lepo predstavi.

Če je v letih 2007, 2008 problem deficita in arogance oblasti pri pripravi predpisov in pripravi politik, ker ni zagotovila sodelovanja zainteresirane javnosti, nevladnih organizacij pri pripravi predpisov, bil z ustreznimi sistemskimi okviri v letu 2009 rešen, pa to seveda še ne pomeni, da stvar deluje, kot je bila zastavljena.

S čim smo se namreč soočili, ko smo ta sistemski okvir pripravili in tudi analizirali stanje? Da je bilo nastajanje predpisov v preteklih letih iz različnih objektivnih razlogov zaupano institucijam izven ministrstev. Kaj je to pomenilo? To je pomenilo dejansko v nekem časovnem obdobju slabitev moči, profesionalnosti aparata na ministrski ravni. Mi smo nemudoma ob ugotovitvi, da ne izvršujemo načel priprave predpisov tako, kot jih je določila Lizbonska strategija, da smo torej dolžni deregulirati, zmanjšati število predpisov, da morajo biti predpisi določni, da moramo odpraviti administrativna bremena, da moramo narediti analizo učinkov obstoječih predpisov, vsa ta načela so umanjala in seveda so lahko umanjala, kajti administracija v svojem delovanju ni zmogla tolmačiti, izvrševati in nadzorovati dobro predpisa, ki je nastal izven nje same. In ker tudi analiza učinkov predpisov sploh ni bila izdelana, na to je opozorilo Računsko sodišče, bo ta proces, ki smo ga zdaj vzpostavili, obvezna analiza učinkov predpisov, sodelovanje z javnostjo od 30 do 60 dni, odgovori tej javnosti, zakaj mnenje ali pripomba ni bila upoštevana, posredovanje podzakonskih aktov skupaj s predpisi v Državni zbor kljub izobraževanju ljudi in kljub seminarjem, ki jih prirejamo za administracijo, in da se ponovno v tej smeri okrepimo terjalo nekaj časa. Zato smo tu ravno zaradi pritiskov predvideli tudi vsakoletno poročilo

Državnemu zboru. Ali zdaj po teh načelih, ki bodo pripeljali, kot je lepo opozoril gospod Frangež, do manj normirane države, bolj jasnih predpisov, bolje nadzorovanih in tako naprej? Vse to so aktivnosti, ki smo jih poleg vseh obveznosti pričeli že dejansko v prvih dneh nastopa našega mandata. Terja pa zagotovo to nekaj časa in dolgoročno bodo ti procesi zagotovo boljši.

Še dva ukrepa sta bila s strani pristojnosti našega ministrstva zaznana in priporočena v poročilu varuhinje kot izboljšava. Gre za vprašanje omogočiti voliti čim širšemu krogu ljudi. Tu so dejansko dali pobudo državljani, ki so ostareli, starejši in so doma, in to danes ni razlog v volilni zakonodaji, da glasujejo po pošti. Mi smo pobudo skrbno proučili. Novi zakon o volitvah v Državni zbor, za katerega upam, da ga bo Državni zbor leta 2011 sprejel v obravnavo, rešuje ravno to vprašanje, in sicer na način, da bo možno tudi v Republiki Sloveniji voliti po pošti brez opravičljivega razloga. Ta institut poznajo nam primerljive države.

Menimo, da velja glede na abstinenco, vedno manjšo volilno udeležbo in tudi iz razlogov, ki jih navaja varuhinja, ta institut vgraditi tudi v naš volilni sistem. Prostovoljstvo na sistemski ravni do danes ni urejeno. Varuhinja opozarja na izjemno pomembnost tega prostovoljnega humanega solidarnega dela. Vlada se je zavezala, da bo v letu 2009 pripravila ta predpis. Zaradi posebnosti in resolucije o normativni dejavnosti smo ga pripravljali v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, ki je po dvomesečni javni razpravi dejansko že v vladni proceduri. Zakon bo sprejet naslednji četrtek na seji Vlade, proti koncu leta pa bo na klopeh poslank in poslancev Državnega zbora. Gre za, Vlada deli mnenje varuhinje, izjemno pomembno področje, ki pa ga moramo na sistemski ravni urediti tako, da bomo sploh pričeli z evidentiranjem tega dela. Vlada se je k temu zavezala in v letu 2011, ko je leto prostovoljstva, bo tudi že veljal, sem prepričana, prvi sistemski zakon s tega področja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo gospa Majda Širca.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2009 s področja širše kulture in medijev ne zaznava večjih zaskrbljujočih situacij, čeprav se dotika nekaterih področij, ki jih mora Vlada resno vzeti v obzir in tudi v bodoče pazljivo paziti, da se standardi ne zmanjšujejo in da se situacije, ki so bile zaznane kot še ne dovolj dobro urejene, izboljšajo.

V tej luči bi rada naglasila vsaj tiste rešitve, ki so jih nekateri poslanci izpostavili znotraj same diskusije. Še posebej pa bi rada izpostavila tiste rešitve, ki jih Vlada že v tekočem letu aktivnejše izvaja tudi v luči duha sporočila tega letnega poročila.

Naj na začetku omenim, če se srečamo v poročilu na področju medijev s področjem nevarnih kršitev ali neprimernih ravnanj v luči skrbstva za nezlorabo otrokovih in pravic mladoletnikov, naj opozorim, na katere je poročilo Varuha še posebej občutljivo in izkazuje skrb v nekaterih primerih zlorabe medijev v smislu bolj šokantnega poročanja ali manipulativnega poročanja v neskrbnega poročanja. Če sem bolj natančna, še posebej pri uporabi imenovanja otrok in na nek način neskrbnega ravnanja v poročanju.

Naj poudarim, da smo v osnutku Zakona o medijih, ki je tako rekoč pred javno razpravo oziroma še vedno v strokovnih usklajevanjih, predvideli tiste situacije, ki bi popravile morebitne nepravilnosti v zdajšnjem zakonu, ki bi opozorile na nedoslednosti ali pa boljšo regulacijo še posebej v luči dejstev, ki jih navaja varuhinja, in tudi njena stalna opozorila, da je potrebno še posebej ranljive, še posebej senzibilne predstavnike naše družbe, to se pravi otroke in mladoletnike, skrbno ščititi in ne prepuščati morebitnim manipulacijam, ki mnogokrat zdrsnejo tudi v roke ekonomske logike.

Naj na tej točki opozorim na primer, ki ga je inšpektorat za kulturno dediščino in medije saniral v tem smislu, da je izdal globo v primeru neprimernega ravnanja, ko so se mladi ljudje izrabili za prikrito oglaševanje na nacionalni televiziji. Ampak to je eden izmed številnih primerov, ki je pod budnim očesom inšpektorata, ki lahko edini na nek način v materialnem in tudi moralnem smislu

opozarja tudi z ukrepi. Zaradi tega smo to poglavje skrbno preučili in tudi izboljšali v tistih namerah, ki dopuščajo obhode ali pa direktno manipulacijo.

Tudi sicer smo poostriili zaščito drugih možnosti, in verjamem, da v splošni javni razpravi, ki bo ob tem zakonu, boste tudi sami poslanke in poslanci pozorni na njih. Opozarjamo na zelo, zelo pomemben segment samoregulacije, to se pravi tistega segmenta, ki je morebiti včasih premalo prisoten in ki je včasih celo pomembnejši od kakšne kazenske določbe, ki jo lahko regulira zakon. Znotraj medijske zakonodaje, ki prihaja kmalu na plan, spodbujamo prav te možnosti samoregulacije in morebiti celo vrnitve k razmisleku, ki je bil v preteklosti že na mizi, in smo vidno imeli nekoliko rezerve do njega, možnosti varuha medijev oziroma nekega neodvisnega telesa, ki bi budno skrbel nad mediji. In če smo pri medijih, se velja sklicevati tudi sicer na danes že komentirano izjavo poslanca o poročilu novinarjev brez meja nedavno oziroma v tem tednu predstavljeno, ki govori o padcu indeksa svobode tiska tudi v Sloveniji, Slovenija se je umestila nekje med Francijo, ki je na 44. mestu, in Italijo, ki je na 49. mestu, to se pravi med dve evropski državi na 46. mesto, kar ni dobro.

Ampak kot je bilo že danes rečeno in pravilno opozorjeno, je vendarle treba pogledati razloge za ta zdrs, ki ni primeren, tako kot ni bil primeren že v poročilu za leto 2008. In ko smo analizirali ta zdrs, je primerno tudi razumeti, zakaj se je zgodil. Leta 2008 je bil eden izmed prioriternih očitkov novinarjev oziroma strokovnjakov, ki so ocenjevali in odgovarjali na teh 50 vprašanj, prav tista sodna prepoved v primeru Dnevnika v tako imenovanem primeru Čerani.

Letos je, kot navajajo v poročilu, v ospredju nevarno približevanje nekdanjega italijanskega premierja Berlusconi in tudi slovaškega premierja, ki je zahteval visoko kazen za novinarja, ki je opozoril na domnevne nepravilnosti pri izvajanju nekega javnega naročila. Je pa potrebno to poročilo s skrbnostjo razumeti vsem evropskim državam ali večini evropskih držav, kajti opaža se proces erozije medijske svobode tudi v Evropi in gre za splošni trend slabšanja svobode tiska.

Verjamem, da tudi v poročilu za naslednje leto ob nedavnih verbalnih, se opravičujem izrazu, izpadih, ki omejujejo svobodo tiska ali jo nevarno ogrožajo, je lahko to poročilo v tej luči tudi zelo občutljivo in opozorilo do slovenske družbe na sploh.

Pri še enem poglavju bi se rada ustavila, in sicer poglavju, ki ga tudi poročilo skrbno obdelava, in sicer pri poglavju manjšin. Tukaj velja prisluhniti pobudam poslank in poslancev o tem, da je treba skrbno uveljaviti skrbstvo za manjšine tudi v luči primernega sofinanciranja. In na Vladi smo se že pogovarjali o tem, da če je zaradi splošnega skrbstva in skoposti proračuna v luči sedanjih razmer prišlo do prevelikega padca sofinanciranja sredstev s strani Urada za obe manjšini na RTV Slovenija, naj opozorim, da znotraj kompetenc Ministrstva za kulturo oziroma možnosti do teh zdrsov sploh ni prišlo, kar poznate tisti, ki ste vsaj člani Odbora za kulturo, velja popraviti in slediti priporočilom, ki so bila tudi danes izrečena, saj gre za zelo občutljive in zagotovo nepotrebno okrnjene pravice pri zagotavljanju medijskih vsebin.

Naj zaključim s pomembno ugotovitvijo tudi znotraj poročila Varuha, ko v poglavju, ki govori o ustavno nepriznanih manjšinah in o potrebnosti večjega upoštevanja le-teh, če jim rečem prosto sodobne, ustavno sicer nepriznane manjšine. Mislim, da velja šteti za pomemben korak ali premik rešitev znotraj Zakona o RTV Slovenija, ki je bil sprejet ta teden v Državnem zboru, ki je te novodobne manjšine, se pravi pripadnike narodov nekdanje Jugoslavije, primerno uvrstil za zagotavljanje javnega interesa v tem prostoru. V tej luči verjamem, da se bo tudi na drugih segmentih družbe upoštevalo to prisotnost in nujnost spoštovanja njihovih kulturnih in identitetnih možnosti. V tej luči še enkrat poudarjam, da naj Ministrstvo za kulturo znotraj razpisov, ki jih imamo, upošteva tudi ta segment.

In še en zelo pomemben korak, ki je tudi, ne samo na segmentu teh ranljivih skupin v Sloveniji. Velja upoštevati tudi dejstvo, da se je bistveno vsaj v zadnjih dveh letih povečala participacija prav za ranljive skupine tudi na področju kulture. Recimo, z začetnih milijon sedemsto, če sem bolj konkretna, evrov vrednega budžeta iz

evropskih sredstev za te skupine gremo že v naslednjih letih povečati še enkrat toliko za rešitve programov, kajti izkazalo se je, da so programi podhranjeni, predvsem pa, da je na trgu, ne samo potreba, ampak tudi zelo zelo veliko skupin, ki jih zna zelo dobro servisirati. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnić.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovana gospa varuhinja človekovih pravic, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani člani Vlade!

V veselje mi je, da lahko ob tej priliki podamo nekaj pojasnil okoli dela našega ministrstva, ki je zaradi svoje obsežnosti in tudi raznolikosti dela povsem normalno in povzroča zelo veliko zanimanje javnosti, kajti naše delo se dotika mogoče bolj kot kakšnega drugega ministrstva tako vidno vsakodnevnega življenja državljanov.

Tako kot vsak drugi minister pred menoj sem podedoval bogato zalogo problemov. Verjamem, da je vsak od mojih predhodnikov skušal po najboljših močeh opravljati svoje delo pošteno in vestno in te probleme odpravljati. Verjemite mi, ni lahka naloga in to sem spoznal, vendar mi to, da zadev ne jemljem preveč osebno, lajša delo.

Veliko očitkov leti na naslov obnašanja zaposlenih na našem ministrstvu. Na ministrstvo gledam kot na eno veliko podjetje. V vsakem podjetju je razpon kakovosti kadra zelo širok. Imamo neko razporeditev po neki krivulji, kakršna pač je, z večino tistih, kateri povprečno opravljajo delo, s čim večjo količino tistih, ki so nadpovprečni, vendar je nekaj pa tudi tistih, s katerim delom nismo posebej zadovoljni in so podpovprečni. Želim si, da je povprečje znanja, prizadevnosti in vsega tistega, kar predstavlja kakovost zaposlenega, karseda visoko. Če je povprečje dovolj visoko, tudi podpovprečje ni tako zelo nizko.

Pogosto v javnosti slišimo, da so na ministrstvih in v državni upravi ljudje, ki se jim tako ni treba bati za izgubo službe, vendar verjemite, da si, vsaj kolikor sem jaz svoje sodelavce spoznal, prizadevajo in imajo občutek odgovornosti. Tukaj ni tisto gibalo, ne

morem dobiti službe, saj mi ni treba delati svojega dela. So subjektivni razlogi za slabo opravljanje dela, ali ne moremo reči slabo, mogoče dela, s katerim nismo vsi zadovoljni, je pa tudi veliko objektivnih razlogov. Znotraj tega okvira, kako delati s sodelavci in ravnati v tako velikem podjetju, čutim problem, ki mogoče ni formalno rešen, problem nagrajevanja. Mi smo dobili plačno lestvico. Ljudje pričakujejo znotraj te lestvice, da so nagrajeni nad lestvico. Jaz pa bi si pa kot direktor, če tako rečem, kot minister želel, da bi lahko šli tudi v negativno smer nagrajevanja. Poglejte, če imate neko povprečje, pa imate razpon 10 %, je to že 20 % razpona ali pa lahko še več. Žal se premalo hitro odzivamo in odziv je lahko, kot sem rekel, subjektiven, objektivni. Lahko so zelo upravičene kritike, vendar te kritike in neaktivnost posameznikov meče slabo luč tudi na tiste, ki se trudijo. Žal smo ljudje tako narejeni, da pozitivnih ocen ne vidimo. To je mogoče v Sloveniji tudi nekaj v naši vzgoji, ko otroka velikokrat preveč opominjamo, kaj ni dobro naredil, malokrat pa ga pohvalimo. In v nekaterih kulturah znajo ne le grajati, ampak tudi pohvaliti. Žal izgleda, da nismo ravno spretni pri tem. Kot primer lahko navedem naše inšpektorje, IRSOP. Recimo, leta 2009 so prejeli okoli sto dopisov od varuhinje človekovih pravic in na njih niso odgovorili, kot bi bilo treba. Zamude so pogosto posledice velikega števila rednih nalog, ki jih opravljamo vsakodnevno, in včasih tudi problema pomanjkanja kadrov zlasti v konicah, ko je odzivnost nujno potrebna, kot smo zadnje dni priča tudi pri aktivnosti geodetske uprave. Zaradi omejenega števila inšpektorjev bomo v bodoče razmišljali, kaj ukrepati, in si pomagali s tistimi našimi sodelavci, ki so v narodnih in nacionalnih parkih, ki lahko del tega nadzora opravljajo tudi v naravi. Pogledali bomo, kaj se da narediti v sodelovanju z občinami in še na druge načine, mogoče tudi kakšni delavci državne uprave, ki so nekje drugje, pa bi lahko tudi kaj takšnega nam pomagali delati. Moramo pa vedeti, da so problemi različnih stopenj. Recimo, bom zelo banaliziral, problem nekega balkona, ki je 10 centimetrov predaleč, je ravno tako prekršek po zakonu, kot neko ravnanje, ki močno obremenjuje okolje. Pri omejenem številu sodelavcev, seveda bomo najprej zagrabili problem, ki je

širšega pomena, potem pa tistega, kjer se mogoče da malo potrpeti in kasneje obdelati. Sam po sebi se trudim objektivno presojati probleme in skrbeti, da tako ravnajo tudi moji sodelavci. Pri tem upam, da tako ravnajo tudi uporabniki in kritiki našega dela. Verjamem, da tako delajo.

Znotraj našega ministrstva se je začela reorganizacija, po mojem prihodu z nekimi razpravami, razmišljanjem in zdaj že s tako rekoč rotiranjem oziroma premeščanjem ljudi na tiste položaje, kjer verjamemo, da bodo bolj učinkoviti, kajti po določenem času se utrujiš in naveličaš enega in istega dela. Včasih je kakšna zamenjava dobrodošla in prispeva h kvaliteti in motiviranju pri opravljanju dela. Velik problem našega ministrstva je razpršenost po različnih naslovih, tudi evidentiranja prihodov, odhodov, če ne rečem še kaj drugega. Zaradi tega sem zelo vesel, da se je našla možnost zaokrožitve, vsaj dela našega ministrstva na enem mestu. Naslednje leto računamo, da bomo čim več naših sodelavcev združili pod eno streho in s tem tudi zaključili našo notranjo reorganizacijo. V letu 2011 tako pričakujemo, in zato prosim še za malo potrpljenja, vidne učinke, med katerimi bo tudi večja odzivnost, in težave, ki jih naši sodelavci dnevno lahko tudi doživljajo zaradi različnih, ne bom rekel pritiskov, ampak želja, skušamo te stvari kar se da objektivizirati. 5. oktobra letos se je po dolgem času sestal stanovanjski svet. Vemo, da že nekaj časa tak svet ni deloval. Zelo kmalu po mojem prihodu smo na novo organizirali svet in ga potem sklicali. Moram reči, da so člani sveta izredno motivirani, zavzeti. Nekaj je takšnih, ki so bili že v prejšnjem svetu, nekaj pa je zdaj novih. Noter smo skušali dobiti karseda reprezentativno članstvo in zelo kmalu smo se že dogovorili, videli, da sta mogoče dve od usmeritev nove stanovanjske politike, ki jih bomo začeli v tem svetu kreirati, tudi v smeri najemništva, se pravi povečanja reševanja stanovanjskega problema z najemanjem. S tem je tudi lažje slediti potrebam socialno bolj šibkih slojev naše družbe, predvsem tudi mladih in v končni fazi tudi študentske populacije. Drugič, pri tej politiki pa bo tudi velik poudarek na prenovo obstoječega stanovanjskega fonda glede nosilnosti in glede energetske učinkovitosti, kajti vemo, da živimo na potresnih območjih. Vemo, kaj se

zgodí, ko je potres. Vemo, koliko nas to stane, in temu bi bilo treba vnaprej posvečati veliko skrbi, kajti približno 10 % vložka glede na tisto, kar se zgodi, ko moramo popravljati, se da že vnaprej urediti. Da ne bi preveč zašel v strokovnost, bi rad še nekaj poprosil tudi medije, da včasih povedo tudi kaj o uspešnih aktivnostih. Srečal sem se s Postojnsko jamo. Problem je bil rešen. Srečal sem se z Žavljami. Zadeve tečejo, tako kot sem obljubil, lovimo roke. Srečal sem se z ravnarji z odpadki, strategija se uspešno razvija, odzivi so tukaj dosti dobro sprejeti in delujejo močno na tem. Ponosen sem, da se je v mojem mandatu zaključila dolga zgodba o Triglavskem parku z zakonom, za kar nisem pač zaslužen, ampak sem vesel, da je to v mojem mandatu. Ravno tako o Zakonu o umeščanju objektov državnega pomena v prostor. Moram pa povedati, da so to uspehi ljudi, ki so bili pred menoj že na tem ministrstvu in so še vedno tukaj. Zato govorim o tem kot o uspehu. Tudi odzivnost z našega ministrstva na poslanska vprašanja je kar dobra. Moram pohvaliti kolege, ki mi pripravljajo odgovore. Niso vedno ravno tisto, kar bi se želelo, ampak so več ali manj dovolj dobri. Pospešili smo delo na normativnem področju, kar se kaže tudi v naši aktivnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovana varuhinja s sodelavci, poslanke in poslanci in seveda kolegi, predstavniki Vlade!

V današnji razpravi je bilo večkrat postavljeno vprašanje, ali je Slovenija še socialna država. Prosim, ne razumeti mojega navajanja nekaterih objektivnih dejstev kot v smeri, da ne razumemo stisk vseh posameznikov, ki se znajdejo v stiski. Posameznik, ki se znajde v stiski, seveda z vidika statističnih podatkov za njega stopnja tveganja revščine in drugi podatki ne pomenijo nič.

V kontekst bi vseeno želela postaviti obseg slovenske socialne države in dvome, ki se s tem pojavljajo, ob čemer pa bi želela

izpostaviti, da so priporočila, ki so navedena v poročilu Varuha za človekove pravice, zelo pomembno vodilo tudi pri našem delu, da se vedno pojavljajo določena odstopanja sive lise in to bomo poskušali čim bolj upoštevati tudi pri spreminjanju zakonodaje. Če navedem torej nekaj objektivnih dejstev v zvezi s slovensko socialno državo, je treba je v tem kontekstu povedati, da smo v letošnjem letu namenili za različne prejemke v okviru socialnih pravic več kot milijardo 300 tisoč evrov, da smo tako v letošnjem letu v primerjavi z lanskim letom sredstva povečali za 10 %, da smo v okviru socialnih pomoči povečali svoje izdatke za 229,8 milijonov. Na področju zaposlovanja smo povečali ta sredstva za 756,6 milijonov in na področju družinskih prejemkov za 245,9 milijonov. Zanimiv je tudi podatek o sredstvih, ki so bila namenjena za različne socialne pravice v obdobju od leta 2008 do leta 2011, so se ta sredstva povečala za 1,25 milijarde. To so morda nekatere številke. Po drugi strani pa je treba povedati tudi to, da je stopnja tveganja revščine v Sloveniji še vedno po najnovejših podatkih ena izmed najnižjih v Evropi, da je stopnja brezposelnosti med najnižjimi v Evropi, kar seveda ne zmanjša dejstva, da imamo v Sloveniji skorajda 100 tisoč brezposelnih. A vendar smo v lanskem letu z dvema interventnima zakonoma in prvim subvencioniranjem polnega delovnega časa in drugim, ko smo omogočili začasno čakanje na delo, katere ukrepe se je vključilo preko 85 tisoč zaposlenih, zmanjšali stopnjo brezposelnosti vsaj za 25 tisoč. Tudi s strani Evropske komisije in njihovih evalvacij so naši ukrepi ocenjeni kot uspešni. Naredili smo veliko, povečali sredstva za aktivno politiko zaposlovanja za več kot polovico. V letošnjem letu smo namenili tako ukrepom aktivne politike zaposlovanja 141 milijonov. Na ta račun smo vključili v te ukrepe preko 77 tisoč brezposelnih oseb. In iz tega naslova je šlo več kot 16 tisoč neposrednih zaposlitev. Če navedem še en zelo pomemben podatek. V letošnjem letu smo vključili v javna dela več kot 7 tisoč brezposelnih oseb. To so vsi ukrepi, s katerimi bi bila, če jih ne bi Vlada sprejela, ta stiska ljudi v času največje finančne in gospodarske stiske še toliko večja. Ob tem bi bilo verjetno treba poudariti tudi to, da ste v Državnem zboru sprejeli na predlog Vlade nov Zakon o urejanju trga dela,

s katerim dvigujemo denarno nadomestilo za prve tri mesece in bistveno omogočamo dostop do te pravice za mlade, ki so praviloma, na žalost, zaposleni predvsem za določen čas in ne zapolnijo obdobja vsaj enega leta, da bi bili po prejšnjem zakonu upravičeni do denarnega nadomestila, vsaj v trajanju treh mesecev. To vse smo postorili.

Poleg tega smo tudi, ste sprejeli, mi smo predlagali spremembo Zakona o socialnovarstvenih prejemkih, s katerimi smo v času krize denarno socialno pomoč, ki je namenjena najranjlivejšim v naši družbi, dvignili z 229 evrov na 288 evrov. Tisti, ki nimajo možnosti za preživetje in ne morejo delati, torej so starejši od 63 let in so nesposobni za delo, torej invalidni, bodo dobili 450 evrov od naslednjega julija. Torej, vse to smo postorili. Dvignili smo tudi minimalno plačo. Vse to smo postorili v letu najhujše finančne in gospodarske krize, kar se ni moglo in hotelo storiti v času največjega obilja te države. S tem spreminjanjem zakonodaje, ki ga na ministrstvu sprejemamo, želimo dejansko zaščititi najranjlivejše, zagotoviti večjo transparentnost sistemov socialne države. In pomembno je tudi to, da poskušamo in bomo v naslednjem letu k temu pristopili še intenzivneje, k reorganizaciji naših ključnih institucij, predvsem centrov za socialno delo, kjer se večkrat izpostavlja v nekaterih primerih upravičeno, v nekaterih pa tudi neupravičeno njihovo neučinkovitost. Že s sprejetim Zakonom o enotni vstopni točki bo potrebna bistvena reorganizacija njihovega dela, predvsem jim želimo zmanjšati administrativna bremena in da se bodo lahko posvetili posameznikom, odšli na teren. Pri tem je pomembno tudi njihovo sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ker skupaj je lažje priti do posameznikov in jim tudi nuditi najprimernejšo obliko pomoči.

Inšpekcijske službe so bile danes večkrat izpostavljene v poročilu varuhinje in s strani poslancev. Mi smo na naši inšpekcijski službi, to je na Inšpektoratu za delo, v lanskem letu kljub omejitvam kadrovske politike zagotovili osem novih delovnih mest. Tudi v letošnjem letu krepimo inšpektorat in s spremembo Zakona o zaposlovanju in preprečevanju dela na črno bo na tem področju imela carinska uprava nove pristojnosti, da bomo lahko učinkovitejši pri nadzoru. Torej, poskušamo po svojih

najboljših močeh s spreminjanjem zakonodaje in reorganizacijo služb zagotoviti, da bo ta inšpekcijski nadzor še učinkovitejši.

Večkrat je bilo izpostavljeno tudi področje diskriminacije na podlagi zaradi invalidnosti, pri čemer bi morda izpostavila, da bo v torek glasovanje o enem izmed zelo pomembnih zakonov na tem področju, to je o Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov, ki bo prinesel nekatere pomembne pravice invalidov za zmanjševanje njihove diskriminacije v družbi. Seveda pa nas na tem področju čakajo še nekatere naloge. Predvsem je potrebno sprejeti Zakon o osebni asistenci, pa tudi Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih invalidov, ki je nujno potreben sprememb. Področje diskriminacije je, ne le za invalide, ampak tudi za druge skupine, eno tistih področij, ki mu je treba namenjati veliko pozornosti. Spreminjanje je postopno, korak za korakom. Verjetno bo tudi naslednje poročilo imelo še nekaj pripomb in prav je tako, ker je to stvar, kjer je tudi pomembno spreminjanje odnos vseh nas posameznikov in samo zakonodajne spremembe niso dovolj.

Veseli me, da je v letošnjem poročilu manj pripomb na področje družine, to je predvsem zaradi tega, ker so bili na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini sprejeti pravilniki o delovanju različnih služb, njihovem medsebojnem komuniciranju. Sprejet je bil tudi akcijski načrt, kar seveda ne pomeni, da nasilje v družini ni več problem, vendar imamo sedaj mnogo bolj učinkovito zakonsko materijo, da lahko k tem problemom učinkoviteje pristopamo. Želela bi, da bi lahko čim hitreje opravili in zaključili razpravo o družinskem zakoniku, saj ta odpravlja številne pomanjkljivosti, ki so bile vrsto let izpostavljene kot ene temeljnih pri poročanju varuha človekovih pravic. Na tem mestu je tudi pravica istospolnih oseb, pa naj bo še tako razumljena kot marginalna skupina, do katere naj bi Vlada imela preveliko sočutje. Mi menimo, da temu ni tako. Človekove pravice so univerzalne in morajo biti vsem zagotovljene.

Morda bi še nekaj besed namenila vprašanju pravic delavcem iz delovnega razmerja, ker je bilo tudi izpostavljeno v poročilu in tudi v izvajanju poslanca. Morda le to, da je vseeno verjetno dobra novica, da smo se odločili, da v novem predlogu Zakona

o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ni več možnosti odlaganja prispevkov ali obročnega plačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki je dejansko prešlo vse meje okusnosti. Zavzeli smo stališče, da so prispevki del plače, torej razumemo jih kot temeljne pravice, izhajajoče iz delovnega razmerja, in nekdo tretji, torej naš delodajalec, se v našem imenu ne more pogovarjati o tem, da bo naše prispevke odložil, ne plačal in morda kdaj kasneje to poplačal. Torej, mislim, da smo s tem predlogom realizirali eno izmed pomembnih priporočil in opozoril. Na tem mestu je tudi pomembno povedati, da smo v letošnjem letu podpisali še manjkajoče socialne sporazume z bivšimi jugoslovanskimi republikami. Tako smo podpisali sporazum s Srbijo, je tudi že ratificiran in bo začel veljati sedaj v mesecu novembru. Sprejeli smo tudi sporazum s Črno goro in pa seveda smo pristopili takoj, ko je bilo to mogoče, s strani Bosne in Hercegovini tudi k spremembi sporazuma z Bosno in Hercegovino, kjer je tisti nesrečni 5. člen, ki ne omogoča delavcem iz Bosne in Hercegovine, da bi pridobili denarno nadomestilo, v kolikor nimajo stalnega bivališča v Republiki Sloveniji. Mi smo večkrat pozvali bosansko stran, da pristopi. Sedaj smo 21. septembra uspeli uskladiti to spremembo sporazuma in čaka se podpis in čim hitrejša ratifikacija. Dogovorjeni smo za tako imenovano mini ratifikacijo. To pomeni, ko bo ratificirano, začne veljati naslednji dan prav zaradi tega, da bi to največjo anomalijo odpravili v dobrobit vseh teh delavcev. Glede samih odpravlin in problematike, ki se nanaša na kršenje temeljnih pravic iz delovnega razmerja, je vprašanje razmerja med delavcem in delodajalcem in na žalost ne toliko same zakonodaje kot, kot je bilo na primer izpostavljeno, da delavec naj ne bi imel pravice, da odpove delovno razmerje, če ne dobi plače. Dejansko naša zakonodaja to omogoča, in sicer 112. člen Zakona o delovnih razmerjih zelo jasno pravi, v katerih primerih je možna izredna odpoved delavca, pri čemer delavec ohrani vse pravice. Problem je dejansko v informiranju teh delavcev, predvsem tujih delavcev. Mi smo tudi tukaj vzpostavili kontaktno točko za tuje delavce, pri tem pa je vseeno treba apelirati tudi na vlogo sindikatov, ki delujejo v teh podjetjih, da delavce seznanjajo z njihovimi

temeljnimi pravicami, da delavci lahko te pravice tudi uresničijo.

Morda še čisto za konec. Še enkrat zahvala za to dobro opravljeno delo s strani urada, celotne ekipe in vedno smo pripravljene tudi na razgovore. Dejansko v stiku s posamezniki, ki se obračajo na varuhinjo in njen urad, ima varuhinja določen vpogled v situacije, ki morda včasih do nas niti ne pridejo, in prav s skupnimi moči lahko dosežemo, to pa je tudi naš ključni cilj, da bodo državljani imeli tiste ključne pravice in da bo do teh pravic zagotovljen tudi dostop. V letošnjem poročilu se je dejansko najbolj postavilo vprašanje dostopnosti do socialnih pravic in ne toliko vprašanje samih socialnih pravic. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Govorili so ministric, ministri in državna sekretarka. S tem smo končali predstavitev stališč Vlade in dajem besedo dr. Zdenki Čebašek Travnik, varuhinji človekovih pravic.

Izvolite.

DR. ZDENKA ČEBAŠEK TRAVNIK: Hvala za besedo.

Najprej bi se rada zahvalila vsem, ki ste se udeležili današnje seje in na njej aktivno sodelovali. Magnetogram seje bomo natančno proučili in posebej pregledali priporočila razpravljavcev, namenjena varuhovemu delovanju in seveda letnemu poročilu, dokumentu, ki naj bi bil osnova za izboljšanje stanja na področju, ki ga obravnavamo. Danes se torej pogovarjamo tudi o tem, kakšna bo usoda varuhovih priporočil, ne govorimo pa o sprejemanju letnega poročila kot takšnega. Kot veste, poročilo samo ni stvar sprejemanja in odobravanja, temveč predvsem razpravi o stanju na področju človekovih pravic. Zdaj pa bi se rada odzvala na nekatere pobude in pripombe poslancev, izjave članov Vlade pa bomo obravnavali na delovnih sestankih v prihodnosti.

Varuh ne zavrača predlogov, da se objektivno ovrednoti njegovo dosedanje delo. Celo nasprotno – lani smo predlagali, da bi šli v analize, seveda pa bi za to potrebovali nekaj dodatnih resursov. Od te razprave o čim bolj objektivnem ovrednotenju dela

varuha, pričakujemo odgovore na nekaj dilem, recimo tudi na dilemo o posebnih varuhih, ki jih predvideva tudi ustava in še posebej o nacionalni inštituciji za človekove pravice. Zato bi veljalo čim prej ponovno razmisliti o tem, ali je sklep Vlade, da se ukine Informacijski urad Sveta Evrope dobra rešitev, četudi gledamo nanj le s stališča proračuna. Bojim se, da bomo čez dve leti vsi ugotavljali, da je resnično škoda, da ni bil sprejet varuhov predlog o centru za človekove pravice, ki bi lahko bil zasnova bodoče nacionalne institucije za človekove pravice, ki je nimamo, in nas na to pomanjkljivost opozarjajo tudi iz tujine.

Prav tako se strinjamo tudi s predlogom poslanca Anderliča za razpravo o tem, kako naj se varujejo pravice otrok, ki so, večinoma po želji staršev, vključeni v intenzivne športne treninge. Kot varuhinja ne morem prepustiti tega področja nekakšnemu tržišču, na katerem se dejansko trguje z uspehi otrok, pri čemer je njihov glas premalo slišan in sodelovanje zagotovljeno pod pritiski staršev in trenerjev. Ni bil naš namen doseči dodatno normativno ureditev, temveč uvesti dodatni nadzor nad tem očem javnosti manj dostopnim vključevanjem otrok v posebne dejavnosti, kajti treniranje v vrhunskem športu ni del redne dejavnosti otrok.

Pozdravljam predlog poslanca Gvida Kresa o uvedbi črne liste delodajalcev. Seveda bi bilo še bolje, če bi takšna lista bila pospremljena tudi s konkretnimi postopki zoper neodgovorne delodajalce in menedžerje. Poslanec Milan Potrč je opozoril na napredek pri obravnavi poročila Varuha. Ta in takšen napredek opažamo tudi mi, predvsem usmeritev v to, kaj je treba narediti za izboljšanje stanja. Poslanec Mirko Brulc poudarja diskriminacijo zaradi invalidnosti. Omenila bi rada, da sem se že prej pa tudi v preteklem letu osebno sestala z ljudmi z različnimi oblikami invalidnosti ter jim pomagala na različne načine preživeti to obdobje do sprejetja ustrezne zakonodaje. In še se sestajamo in še jim skušamo pomagati tudi prek dobrotelčnih organizacij. Ne vem, ali bi se te osebe strinjale z opisom mojega delovanja, kot ga je podal poslanec Miro Petek. Da sem in bom drugačna od gospoda Hanžka, pa sem napovedala že takoj po izvolitvi za varuhinjo človekovih.

Morda je zdaj tudi trenutek, da ponovno pojasnim, kako se varuh odloča za izbiro tematike za letno poročilo. Osnovo našega delovanja in tudi poročanja tvorijo pobude varuhu. V statističnem pregledu lahko vidite, kako se spreminja njihov delež, bolj poudarjeno pišemo o bolj številčnih področjih in pa o tistih, kjer so pobude povezane s posebno hudimi kršitvami. Po mnenju poslanca Mira Petka je bila narejena selekcija na podlagi politične preračunljivosti, ne da bi to trditev konkretiziral. Ne vem, ali sem kaj narobe razumela, vendar je gospa poslanka Eva Irgl v predstavitvi stališč poslanskih skupin, torej SDS, poudarila, da političnega vpliva v letnem poročilu ni zaznati. Kot vem, sta oba poslanca člana iste poslanske skupine. Ko slišim poslanca Matevža Frangeža, da po njegovem mnenju Slovenija je multikulturalna družba, si lahko le želim kaj podobnega slišati tudi od drugih politikov in javnih osebnosti. Posebno v sedanjem času, ko so tisti, ki so na nek način neenaki, izpostavljeni dodatnim pritiskom.

Poslanec Vili Rezman ugotavlja, da je Vlada pri iskanju rešitev premalo kreativna in to podrobneje in argumentirano pojasnjuje. Vsekakor bomo zelo natančno proučili magnetogram njegove prispevka.

Poslanec Žnidaršič postavlja vprašanje proračunskih prioritet. Po njegovem pa tudi po mojem mnenju bi morala biti skrb za sočloveka najvišja prioriteta.

Poslanec Samo Bevk opozarja, da v letnem poročilu nismo dali nobenega priporočila glede sprejemanja občinskih prostorskih načrtov. Tega se zavedamo, več na to temo že pripravljamo in boste lahko prebrali v letnem poročilu za leto 2010.

Tudi opozarjanja poslanca Franca Pukšiča me veselijo. Opozarja na problematiko, ki jo sicer radi prezremo, namreč tematiko volivcev iz tujine in prepozno pošiljanje materialov za volitve. Povedati moram, da so se nekateri prizadeti volivci iz tujine obrnili tudi na varuha in te stvari z volilno komisijo še razčiščujemo. Nekateri naše ugotovitve kažejo na malomarno ravnanje, mislim, da je to šlo za upravne enote. Skratka, kar tako se je izgubila pošta. Je pa poslanec Pukšič povedal nekaj, na kar moram seveda tudi reagirati; rekel je, da bi od varuha pričakoval odločnejšo držo in jasne zahteve. Povedati

moram, da varuh lahko deluje le v okviru svojih pristojnosti, torej tistih, ki jih predpisuje Zakon o varuhu človekovih pravic. Ne daje varuhu nobene izvršilne pristojnosti pa tudi ne politične moči. Oboje je v nasprotju z načeli delovanja ombudsmana. Varuhovo najmočnejše orožje je argument, je znanje, je posledično ugotavljanje nepravilnosti in opozarjanje na pomanjkljivosti in pripravljanje priporočil.

Kot je omenil poslanec Marinič je namen razprave, da se izboljša stanje. Tudi njegove pripombe o prisotnih in odsotnih se mi zdijo tehtne. Tudi to, kar je omenil v zvezi s povezavami oziroma v zvezi z našo kritiko delovanja Ministrstva za okolje in prostor, se mi zdi zelo pomembno, čeprav mogoče malo drugače smo na to opozarjali tudi mi. Nekaj je ugotavljanje kršitev s strani inšpekcij, drugo je potem izvrševanje odločb.

Ko sem omenila, da je sodelovanje z Vlado dobro, potem pa navedla tudi nekaj kritik, se je nekako zdelo v nasprotju, ampak sodelovanje se nanaša tudi na druge oblike, ne samo na reševanje pobud. Gre za pripravo skupnih projektov, kot je na primer Zagovornik – glas otroka, gre za uspešno izvajanje opsijskega protokola po konvenciji proti mučenju, gre za mednarodne konference s področja človekovih pravic in podobno.

Ozreti se moram še za trenutek na retorična vprašanja s strani poslanca gospoda Majheniča, zakaj se varuhinja ni oglasila v primerih, kot jih je navajal, jaz jih ne bom ponavljala. Poznavanje Zakona o varuhu človekovih pravic bi razrešilo marsikatero vprašanje in dilemo o tem, zakaj kot varuhinja nisem ukrepala oziroma se nisem oglašala. Seveda je izbira tem, ob katerih se oglašam brez neposrednih pobud, vezana predvsem na tiste skupine ljudi, kjer prihaja do kršitev njihovih pravic, oni sami pa nimajo možnosti, da bi se postavili zase ali pa so te možnosti pomembno zmanjšane.

Pomembno se mi zdi, da poslanci tudi sami opažate stiske ljudi in opozarjate na krivično ureditev na različnih področjih, kot je to bilo razbrati iz razprave poslanca Andreja Magajne. To predstavlja upanje, da se bodo ravno priporočila s področja delovanja socialne države vendarle bolj pospešeno uresničevala.

Zdi se mi tudi pomembno, kot je opozorila poslanka mag. Potrata, da posebno skrbno razpravljamo o primerih in mnenjih, ki so na prvi pogled drugačna, kot bi jih pričakovali glede na tematiko. Gospe poslanki se tudi zahvaljujem za slikovite komentarje posameznih poglavij. Gotovo se bo povečalo zanimanje za branje. Sicer pa samo malo reklame. Pri statistiki letos prvič prikazujemo utemeljenost pobud po področjih, in sicer na strani 371, tam boste tudi našli nekaj navdiha za dejavnosti v prihodnje.

Iz letnega poročila in iz ugotovitev o poslovanjih zunaj sedeža, da imajo posamezniki precej pripomb zoper organe lokalne samouprave in da šepa nadzor nad delom lokalne samouprave, torej iz teh ugotovitev pripravljamo tudi dodatno mnenje, ki bo šlo v poročilo za leto 2010. Vsekakor bomo na ta del javnega sektorja, torej lokalno samoupravo, tudi letos pozorni. Spremljali bomo tudi izvajanje priporočil glede stanovanjske zakonodaje in dodali nove ugotovitve.

In še, naslednja konferenca, ki jo pripravljamo za leto 2011, se bo, podobno kot se je letošnja z okoljem, ukvarjala s pravicami umirajočih in njihovih bližnjih. Ugotovili smo, da je to področje, na katerem je ogromno odprtih, tudi zakonsko nedorečenih vprašanj, predvsem pa bi želeli s takšno konferenco razširiti znanje in zavedanje o tem, da je tudi zadnje obdobje življenja mogoče narediti znošno in dostojanstveno. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospe varuhinji človekovih pravic.

Končali smo splošno razpravo o poročilu varuhinje. K predlogu priporočila ni bilo vloženih amandmajev. O predlogu priporočila bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 26. oktobra 2010, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda in se predstavnikom Varuha človekovih pravic zahvaljujem za sodelovanje.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 13 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Samom Bevkom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Besedo dajem ministru dr. Patricku Vlačiču za dopolnilno obrazložitev zakona.

Izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Konec lanskega leta smo sprejeli pomembno odločitev in napovedali sistemske ukrepe na področju varnosti, ustanovitev javne agencije za varnost v prometu in novo zakonodajo. Oboje smo pripravili in 1. septembra je že zaživela nova agencija za varnost. Pred vami, poslankami in poslanci, pa je nova zakonodaja. Modernizacija zakona, kakršnega smo poznali res še iz časa Franca Jožefa, je bila nujna. Danes je enostavno razvoj tako intenziven, da vseh teh področij, ki jih je urejal Zakon o varnosti cestnega prometa, ne more urejati en sam zakon, saj tako kompleksnih strokovnjakov praktično ni več. Zdaj predlagamo področne predpise, ki urejajo posebej voznike, posebej vozila, ceste, posebej prometna pravila. Naj vam povem, da smo zakone pripravili temeljito, z veliko truda, v široki javni razpravi in danes imamo v predstavitvi dva.

Začenjamo s Predlogom zakona o motornih vozilih, ki pomeni prvi krovni zakon na področju motornih vozil v naši državi. To bo splošen zakon, ki bo nudil pravno podlago za podrobnejšo pravno ureditev vseh tehničnih zahtev za vozila v cestnem prometu kakor tudi za traktorje, za upravljanje kmetijskih in gozdnih del. Zakon bo celovito urejal pogoje za dajanje motornih vozil in priklopnih vozil na trg, pogoje za registracijo in udeležbo v cestnem prometu oziroma pri traktorjih za opravljanje kmetijskih ali gozdarskih del ter vodenje zbirk podatkov o vozilih. Poleg tega bo urejal tudi pogoje za dajanje na trg delov vozil ter zaščitnih naprav za voznike in potnike. Ta zakon in predpisi, izdani na njegovi podlagi, bodo urejali vse tehnične zahteve za vozila v cestnem prometu, pa tudi vse postopke ugotavljanja skladnosti vozil ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pravne osebe in podjetniki, ki na podlagi pooblastil sodelujejo v teh postopkih. Zakon je pisan tako, da vsebuje bistvene

določbe, medtem ko bodo predvsem tehnične podrobnosti urejene v podzakonskih aktih, da jih bomo lažje prilagajali tehničnim novostim. Med novosti, ki pomenijo bolj prijazne rešitve za državljane, štejejo naslednje: enostavnejši postopek pri manj zahtevnih predelavah vozil, kot je na primer vgradnja homologiranega izpušnega sistema ali pa kaj podobnega, ponovno se uvaja obvezna odjava vozila pri vsaki spremembi lastništva registriranega vozila, stari lastnik vozila se s tem reši negotovosti, povezane z ravnanjem novega lastnika. Novi zakon prinaša tudi odpravo nekaterih administrativnih ovir, ukinja overitev podpisov fizičnih oseb pri prenosu lastništva vozila, namesto tega uvaja le ugotovitev identitete fizičnih oseb in s tem ukinja stroške overitve, kar pa ne zmanjšuje pravne varnosti predvsem prejšnjega lastnika vozila ter omogoča stalno sledljivost lastnikov vozil. Pod določenimi pogoji je dovoljena vožnja vozil s tujimi preizkusnimi ali začasnimi tablicami v Sloveniji, tako v primeru uvoza vozila na meji ne bo treba zamenjati tujih preizkusnih tablic s slovenskimi.

Med ostalimi pomembnejšimi novostmi so še naslednje: zakon uvaja novo zahtevo po posamični odobritvi vozila na tehnični službi pred ponovno vključitvijo v promet za tista vozila, pri katerih je bilo podvozje močnejše poškodovano, kar zagotovo vpliva na varnost prometa, uvaja se nadzor nad traktorji za izvajanje kmetijskih in gozdarskih del tudi izven cestnega prometa, novi zakon vrača starostno mejo za starodobnike od 25 nazaj na 30 let, skladno s priporočili mednarodne organizacije starodobnih vozil, in zanje predvideva posebne registrske tablice, zakon izenačuje pogoje za opravljanje tehničnih pregledov za vsa tovorna vozila, torej bodo tudi lahka tovorna vozila morala opraviti tehnični pregled po enem letu od registracije, nato vsako leto. Zakon uvaja tudi novo obveznost za proizvajalce vozil, ki morajo omogočiti dostop do informacij o popravilu in vzdrževanju vozil vsem zainteresiranim izvajalcem. Za izvajanje določenih nalog pri odjavi vozila so po tem zakonu kot prekrškovni organ določene tudi upravne enote. Poveča se tudi vloga prometne inšpekcije, ki prevzema naloge Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve, in

naloge, ki jih izvaja Tržni inšpektorat Republike Slovenije. Prometna inšpekcija začne tudi z uporabo mobilnih enot za kontrolo vozil na cesti. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep pozdrav vsem skupaj!

Novi zakon o motornih vozilih res prinaša celo vrsto novosti, in to razveseljivih novosti. Skrajni čas je bil, da se je marsikaj spremenilo in popravilo, pa vendar mislim, da bi še kakšna zadeva lahko bila bolj izvedena.

Zato je Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje za promet, poslala eno pisanje v zvezi z amandmaji, ki jih predlagajo. Jaz mislim, da bi bilo smiselno, če bi Vlada sama vgradila te rešitve, ki jih v amandmajih predlaga Gospodarska zbornica, kajti mislim, da so smiselni. Ko se v 50. členu, v prvi točki, govori in se črtajo tam neka posebna priklopna vozila in v obrazložitvi govorijo, katera so ta priklopna vozila, je treba vedeti, da v ta priklopna vozila sodijo tudi vozila za prevoz letal, še posebej jadralnih letal, kar tukaj notri ni omenjeno, pa vendar je tudi za ta vozila treba imeti brez možnosti tehničnih napak pripravljena vozila. Ravno tako gre tudi za izenačevanje določenih kategorij voznikov C, D, E in B, kajti v določenih primerih gre za strožji kriterij za kategorije C, D in E, kot pa za običajne voznike kategorije B, ki ravno tako lahko vozijo v splošnem, bi rekel, prometu in prevažajo tudi potnike. Pri tehničnih pregledih lahkih in bivalnih priklopnikov se mi zdi in v naši skupini podpiramo ta predlog Gospodarske zbornice, da je predolga doba, da se ti priklopniki pregledajo vsake štiri leta. Mislim, da bi bilo smiselno to skrajšati na dve leti in to izenačiti z običajnimi vozili.

Da ne bi šel pregloboko, kajti vse te zadeve so napisane v dopisu, bi se lotil nekaj bolj splošnih zadev. V zadnjem času se zopet ugotavlja, da je na slovenskih cestah vedno več slabih kamionov iz vzhodnih dežel, tistih, ki še niso v Evropski uniji, pa tudi iz določenih

dežel, ki so v Evropski uniji, recimo s slovaškimi, poljskimi in romunskimi registracijami. Kontrola teh vozil pravzaprav ni izvajana, ne vem, zakaj. Razlog je verjetno nerazumevanje jezika ali pa morda strah, da se bo komu kaj zgodilo, če ga bo kontroliral. Pa vendar je dostikrat pri teh kamionih, pri teh vozilih tehnična plat precej šibka. Morda bi bilo smiselno razmisliti tudi o opremi, o obvezni opremi vozila, v kateri so še vedno žarnice, ko vendar vemo, da žarnic pri osebnih avtomobilih ni mogoče zamenjati – lahko jih imaš doma cel zaboj, pa vendar moraš iti na servis, da ti zamenjajo. Ampak ostajajo noter kot nek relikt nekdanjega časa, ko smo se še vozili s fiči in stoenkami.

Zanimivo in pametno bi bilo pripraviti tudi nekaj na področju prehitavanja tovornjakov. Kdor se veliko vozi po slovenskih avtocestah, bo videl, da tovornjaki prehitujejo eden drugega, ko eden vozi 90 kilometrov na uro, eden vozi pa 92 kilometrov na uro, in delajo strahotne zastoje v ozadju ter s tem posledično tudi povzročijo marsikatero prometno nesrečo. Italija ima to urejeno na način, da je to strogo prepovedano in se tega držijo. Pri nas je na tem področju precej kaosa, ki bi ga lahko tudi odpravili na Ministrstvu za promet.

Ko se govori o pooblastilu strokovni organizaciji, in sicer v tistem delu, ki govori o identifikaciji in oceni tehničnega stanja vozila, smo zopet pri tujcih v delujočem prometu. Tu bi morali imeti morda kakšne mobilne kontrole, ki bi te zadeve izvajale na ta način, kot se to izvaja, recimo, v Nemčiji, Avstriji, Italiji, Franciji, ko se tistega, ki z nedelujočim avtomobilom vozi po cestnem sistemu določene države, ustavi, izloči iz prometa in v skrajnem primeru se mu zaplombira vozilo, ki ne sme več zapustiti tistega mesta, lahko ga pa seveda odvlečejo ali pa odpeljejo s helikopterjem, ne vem, kako.

Morda bi bilo smiselno v eni od teh zadev se spustiti tudi v vprašanje, kako je z avtomobili, ki so bili legalno kupljeni preko legalnih ustanov, s papirji, in se je potem ugotovilo, da so bili avtomobili nekje ukradeni. Tu gre za škodo, ki se jo prenese na lastnika avtomobila, kar je vprašljivo, kajti glede na nekatere odgovore na poslanska vprašanja nekaterim ministrstvom, to ne bi smelo biti, kajti že ko kakšni svojci, ko se ugotovi, da je nek prednik zadevo nelegalno

odtujil, čeprav je bila državna lastnina, jo menda, po tolmačenjih nekaterih ministrstev, nihče več ne more zahtevati nazaj, tudi država ne. Kako pa je potem v zvezi s temi avtomobili, ko se tistemu, ki je legalno plačal tako kupnino kot tudi davek, enostavno to vozilo odvzame.

Res je, da bo treba za celovito ureditev teh zadev, tega področja vozil, sprejeti celo vrsto podzakonskih predpisov, ki pa, upam, bodo takšni, da bodo skladni z zakonom. Dostikrat se namreč zgodi, da dobimo podzakonski akt, ki je v navzkrižju z osnovno intenco zakona, pa vendar potem ne vemo, po katerem aktu se je treba ravnati, ali po podzakonskem, ki je podrejen zakonu, ali po zakonu, v katerem je nek nesmisel, ki ga ta podzakonski akt odpravlja.

Drugače pa moram reči, da smo v Slovenski nacionalni stranki prijetno presenečeni, zakon je narejen dobro. Upam, da se bodo napake še popravile in da bo šel v drugo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovani gospod minister s sodelavcem, spoštovani kolegi poslanci!

Cestni promet poleg ostalih prometnih podsistemov predstavlja ožilje naše civilizacije. Kljub svojim velikim okoljskim in drugim negativnim vplivom je cestni promet najpomembnejši prometni podsistem. Poleg negativnega okoljskega vpliva ima cestni promet še en enak ali pa še pomembnejši negativni vpliv na našo družbo, in sicer prometne nesreče, ki odnašajo človeška življenja in povzročajo ogromno finančno in ekonomsko škodo. Zato mora biti zagotavljanje večje prometne varnosti stalna naloga vseh nosilcev prometne politike. Vlada se je zato in v skladu z veljavnim nacionalnim programom varnosti cestnega prometa za obdobje 2007–2011 odločila organizacijsko in pravnovsebno prenoviti področje prometne varnosti, kar v Liberalni demokraciji Slovenije podpiramo.

Z letošnjim 1. septembrom je tako že začela delovati Javna agencija Republike

Slovenije za varnost prometa, s čimer se je vsaj formalno zaključila organizacijska prenova, danes pa z obravnavanim predlogom zakona o motornih vozilih pričenjamo zadnjo fazo vsebinske prenove področja prometne varnosti, ki jo bodo po novem urejali štirje zakoni. Veljavni zakon o varnosti cestnega prometa se namreč na nek način deli na štiri samostojne zakone. Zakon o motornih vozilih seveda ni najpomembnejši med omenjenimi štirimi zakoni, čeprav bo prvi krovni zakon na področju motornih vozil v Sloveniji. Motorna vozila so sicer dejavnik varnosti cestnega prometa, vendar je v zadnjem obdobju zaradi svojega tehnološkega razvoja niso več pomembnejši dejavnik v prometnih nesrečah. Poleg tega so nekatere rešitve iz osnutka zakona, ki je nastal v sodelovanju s strokovnjaki z Nizozemske leta 2007, že bile uporabljene v nekaterih podzakonskih predpisih ter vključene tudi v zadnjo novelo zakona o varnosti cestnega prometa. Zato bi bilo bolj logično, da bi razpravo o tem zakonodajnem paketu začeli s Predlogom zakona o voznikih ali, na primer s Predlogom zakona o pravilih cestnega prometa.

Kakor koli že, zakon prvič na enem mestu celovito ureja pogoje za dajanje motornih vozil na trg, za njihovo registracijo in njihovo udeležbo v cestnem prometu oziroma za upravljanje kmetijskih ali gozdarskih del ter za vodenje zbirke podatkov o vozilih. Zaradi hitrejšega tehnološkega razvoja motornih vozil podrobnosti, predvsem tehnične, ne bodo predpisane v zakonu, temveč predvidoma v dvajsetih podzakonskih aktih. Vsi omenjeni predpisi bodo urejali vse tehnične zahteve za vozila v cestnem prometu pa tudi vse postopke ugotavljanja skladnosti vozil in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pravne osebe in podjetniki, ki na podlagi pooblastil sodelujejo v teh postopkih. V Liberalni demokraciji Slovenije se nam zdi pomembno, da zakon pristojnosti za motorna vozila združuje v Ministrstvu za promet, s tem da področje ravnanja z odsluženimi vozili ostaja v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Vse operativne naloge pa bo izvajala že omenjena Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa ki je pričela s svojim delovanjem 1. septembra letošnjega leta.

Od novosti izpostavljamo tudi večjo vlogo prometne inšpekcije na področju trga vozil, registracije vozil, tehničnih pregledov in nad vozili v prometu, kar bo izvajala z uporabo mobilnih enot za kontrolo na cestah. V naši državi imamo kar 130 tisoč traktorjev, od katerih je registriranih samo 90 tisoč. Zato v liberalni demokraciji Slovenije posebej pozdravljamo uvedbo nadzora nad traktorji tudi izven javnih cest, saj se žal smrtno ponesreči še vedno okoli dvajset voznikov traktorjev vsako leto. Postavlja se nam vprašanje, ali so kmetijski inšpektorji pa tudi inšpektorji za delo dovolj usposobljeni za takšen nadzor.

Zaradi zagotavljanja večje pravne varnosti ter zaradi zagotavljanja neprekinjenega sledenja lastništva vozila podpiramo ponovno uvedbo obvezne odjave vozila pri vsaki spremembi lastniška vozila. Na večjo varnost cestnega prometa bo vplivala tudi rešitev, po kateri bodo morala imeti lahka tovorna vozila prvi tehnični pregled po enem letu od registracije in nato vsako leto, torej enako kot ostala tovorna vozila. Prav vozniki lahkih tovornih vozil so namreč tista kategorija voznikov, ki v vsakdanji prometni praksi s svojim ravnanjem pogosto povzročajo vrsto nevarnih situacij. Na koncu naj še podpremo določbo, ki nalaga obveznost proizvajalcem vozil, da informacije o popravilu in vzdrževanju vozil posredujejo vsem zainteresiranim izvajalcem, kar bo po našem mnenju okrepilo konkurenco na trgu servisnih storitev.

V Liberalni demokraciji Slovenije celoten projekt spremembe prometne zakonodaje podpiramo, zato bomo glasovali za sklep, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Socialni demokrati pozdravljamo začetek prenove prometne zakonodaje za več varnosti in več odgovornosti v cestnem prometu. Predlog zakona o motornih vozil je

prvi krovni zakon na področju motornih vozil v naši državi. Zakon zagotavlja pravno podlago za podrobnejšo ureditev vseh tehničnih zahtev za vozila v cestnem prometu, kakor tudi za traktorje pri opravljanju kmetijskih in gozdarskih del. Zakon celovito ureja pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, za njihovo registracijo in njihovo udeležbo v cestnem prometu oziroma opravljanje kmetijskih in gozdarskih del ter za vodenje vseh potrebnih zbirk podatkov o vozilih. Zakon upošteva centraliziranost pristojnosti za sistemsko urejanje vprašanj, povezanih z vozili, na Ministrstvu za promet. Pristojnosti za operativno izvajanje nalog s področja ugotavljanja skladnosti vozil, njihove registracije in tehničnih pregledov so z zadnjo novelo zakona o varnosti cestnega prometa že prenesene na Javno agencijo za varnost prometa, pristojnosti inšpekcijskega nadzora pa na Prometni inšpektorat Republike Slovenije. Na ta inšpektorat pa se s tem zakonom prenašajo še pristojnosti inšpekcijskega nadzora na področju ugotavljanja skladnosti vozil, kar je do zdaj izvajal Tržni inšpektorat Republike Slovenije. Med pomembnejše novosti na posameznih področjih pa sodijo tudi ponovna uvedba obvezne odjave vozila pri vsaki spremembi lastništva registriranega vozila, ukinitve overitve podpisov fizičnih oseb ob spremembi lastništva vozila, lahka tovorna vozila imajo prvi tehnični pregled po enem letu od registracije in nato vsako leto, enako kot ostala tovorna vozila, zakon uvaja novo zahtevo po posamični odobritvi vozila na tehnični službi pred ponovno vključitvijo v promet za tista vozila, na katerih je bilo podvozje močnejše poškodovano, nadzor nad traktorji za izvajanje kmetijskih in gozdarskih del ter tudi izven cestnega prometa, starostna meja za starodobnike se vrača na 30 let in uvedejo se posebne registrske tablice zanje in podobno.

Poslanska skupina Socialnih demokratov predlog zakona podpira.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Branko Marinič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Predlog zakona o motornih vozilih je nov krovni zakon, ki združuje vse dejavnosti v zvezi z motornimi vozili in daje pravno osnovo za vse potrebne podzakonske predpise. Predlagani zakon obsega ureditev celotnega življenjskega ciklusa motornega vozila od njegove odobritve, izdaje dokumentov in registracije, periodičnega pregledovanja tehničnega stanja vozila do njegove deregistracije.

Eden od pomembnih ciljev, ki so jih zasledovali strokovnjaki z različnih področij, je zagotovitev višjih standardov varnosti vozil v Republiki Sloveniji, in tisto, kar je zelo pomembno, tudi njihovega vpliva na okolje. Vsebina zakona ureja pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, za njihovo registracijo in njihovo namembnost uporabe. Predlog zakona deloma prenaša v pravni red Republike Slovenije evropski direktivi 209/40/ES, ki govori o tehničnih pregledih motornih vozil in priklopnikov in direktivo 207/46/ES, ki govori o vzpostavitvi okvira za odobritev motornih in priklopnih vozil ter sistemov. Gre za zahteven tehnični zakon, ki bi po napovedi predlagatelja začel veljati 1. aprila 2011, upamo, da res, uporabljati pa bi se začel od 1. julija 2011.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo z večino vsebine predloga zakona, ki je začel nastajati že v času neke druge vlade. Motijo pa nas nekatere določbe posameznih členov, ki določajo previsoke globe, te so 2 tisoč, 4 tisoč in kar v nekaj primerih tudi 5 tisoč evrov.

Zato bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke glasovali proti sklepu, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister s sodelavcem, spoštovani kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo glavne cilje,

zastavljene v Predlogu zakona o motornih vozilih, da se centralno in bolj celovito obravnavajo vse tehnične zadeve in potrebni postopki za vozila, da se zagotovijo višji standardi varnosti vozil in vpliv na okolje, predvsem pa, da se skrajšajo in racionalizirajo postopki po načelu uporabniku prijazne uprave. Na področju vozil je Slovenija poleg tega dolžna slediti prenovljenemu pravnemu redu Evropske unije. Varnost vozil, pogoji za dajanje na trg in varnost v cestnem prometu so bili sicer tudi v preteklosti skladni z zakonodajo EU in zgledno urejeni, potrebne pa so našteje izboljšave. Pozitivna novost se nam zdi tudi ponovno uvedba obvezne odjave vozila pri vsaki spremembi lastništva registriranega vozila, saj se s tem stari lastnik vozila takoj razreši odgovornosti, povezane z ravnanjem kupca, saj se je dogajalo, da mnogi niso uredili spremembe lastništva. Postavlja pa se ob tem vprašanje, ali je čas gospodarske krize in finančne krize ravno pravi čas za urejanje tovrstne zakonodaje. Vprašanje je, ali bo za davkoplačevalce nov sistem res izboljšanje ali pa bo sprejetje novega sklopa zakonodaje pomenilo dodatne obremenitve za uporabnike vozil.

Osnova za ta projekt, namreč za paket prenove zakonodaje s področja varnosti cestnega prometa, o voznikih in o vozilih, je praktično začela nastajati v nekem drugem obdobju, mislim, da leta 2004, ko se je ministrstvo odločilo na podlagi twinning projekta ugotoviti, kako izboljšati tovrstno zakonodajo. V zakonu so nekatere določbe sicer premalo dorečene in obrazložene in velikokrat izgleda, kot da so le na pol prenesene iz predpisov EU in da se je mnenje stroke v postopkih usklajevanja in priprav predloga zakona pri mnogih določilih izgubilo na poti do dokončnega besedila, ki je bilo poslano v Državni zbor. Ponovno je treba preučiti, ali je smotno in res varno, da se ukinja na primer overovitev podpisa lastnika pri prodaji vozila pred sklenitvijo pogodbe. Po našem mnenju je v tem in v takšnih primerih treba dati prednost pravni varnosti pred tako imenovano poenostavitvijo postopkov. Predlagamo tudi temeljito preučitev pripomb Gospodarske zbornice. V želji po poenostavitvi je po našem mnenju šlo predaleč in je zato v zakonu danih preveč pooblastil ministrstvu. Določbe, kot so v 11.

členu ali v 27. in 47. členu, bi morali doreči v zakonu in le izvedbo prepustiti ministrstvu, saj družbe, podjetja, kmetje, ki potrebujejo stabilne razmere za načrtovanje svojega dela, ne morejo vsako leto znova usklajevati vozil s predpisi in rabijo dolgoročne usmeritve, določene z zakonom, ne le s podzakonskimi akti. Prav tako bi morali bolj določno opredeliti urejanje zbirk podatkov iz 62. člena, saj je nedopustno, da bo ministrstvo v skladu s 65. členom samo sebi in agenciji s podzakonskim aktom predpisovalo zbiranje, vodenje in obdelavo številnih evidenc in zbirk podatkov, kakor je sedaj predlagano v pooblastilu v 65. členu, saj gre za občutljive evidence in tudi za osebne podatke.

Poslanci Slovenske ljudske stranke pričakujemo, da bo stroka lahko sodelovala, da bodo pripombe upoštevane in zakon pri nadaljnji obravnavi ustrezno dopolnjen. V skladu s tem pričakovanjem bomo zakon v prvi obravnavi poslanci Poslanke skupine Slovenske ljudske stranke podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Ali je še sploh kdo, ki je na seznamu tudi tukaj? Gospod Žerjav, se odpoveduje. Gospod Marinič, se odpoveduje. Gospod minister, boste vi kaj povedali?

Izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Prej, ko je gospod Jelinčič omenil prehitevanje vozil, o tem bomo lahko govorili, ampak v okviru enega drugega zakona. Druge stvari bomo pa še proučili, če je še kaj takšnega, kar bi bilo lahko predmet izboljšav.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, se dobili besedo. Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati. To sem dolžan vprašati. Nobene roke ne vidim, zato zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje

zboru odločali v torek, 26. oktobra, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O VOZNIKIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina desetih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Samom Bevkom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Besedo dajem predstavniku Vlade gospodu dr. Vlačiču, ministru za promet, za uvodno obrazložitev.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovana poslanka, spoštovani poslanci!

V zakonskem paketu gre za kombinacijo ukrepov alkoholne, kaznovalne, preventivne in vzgojno-izobraževalne politike, ker postaja jasno, da samo represivni ukrepi ne morejo prinesiti zadovoljivih rezultatov. V paketu štirih zakonov, ki jih obravnavamo tokrat, prvega smo malo prej, je predlog zakona o voznikih osredotočen predvsem na vzgojo in usposabljanje udeležencev v prometu, kandidatov in voznikov, s poudarkom na medsebojnih odnosih udeležencev v prometu, zavedanju tveganj v prometu in nevarnosti prometnih situacij, potem socializacijo povratnikov prometnih kršitev, kjer bo sistem urejen tako, da bo povratnike spodbujal k pozitivni spremembi stališč do prometne varnosti in kulture in pa normiranje s področja kontrolnih zdravstvenih pregledov in preventivnih pregledov s svetovanjem pri osebnem zdravniku za tiste voznike, ki so vozili pod vplivom alkohola. Predlog zakona prinaša kar nekaj določb, ki so prijazne državljanom. Teoretično usposabljanje v avtošolah, šolah vožnje, se s sedanjih 40 ur znižuje na 20 ur. Namen je zagotoviti kvaliteto in ne kvantiteto usposabljanja. Tudi zato se ustrezno zvišujejo izobrazbeni kriteriji za učitelje vožnje. Znižani so pogoji pri usposabljanju za voznika po programu vožnje s spremljevalcem. Ta sistem pri nas že deluje in je pokazal pozitivne rezultate, vendar se malo kandidatov odloči za tako obliko

usposabljanja, zato je bilo treba nekatere pogoje za udeležbo v tem programu znižati, znižanje starosti kandidata na 16 let, znižanje starosti spremljevalca na 27 let, uvaja se možnost, da so spremljevalci lahko tudi druge osebe in ne le najbližji sorodniki, lahko se usposabljujejo tudi starejši. Poenostavitev dodatnega usposabljanja za voznika začetnika, vožnja odličnosti se izvaja v sklopu programa izobraževanja in usposabljanja za varno vožnjo, možnost izbrisa kazenskih točk, enkrat v treh letih štiri kazenske točke, in za osebe, ki se udeležijo programa vadbe varne vožnje ali enega izmed rehabilitacijskih programov. Novi zakon prinaša tudi odpravo nekaterih administrativnih ovir. Odpravlja se teoretični in praktični preizkus v šoli vožnje, to, kar poznamo pod popularnim imenom društveni izpit. Znižujejo se kadrovski in materialni pogoji za ustanovitev avtošol, šol vožnje. Pet najpomembnejših novosti za večjo varnost cestnega prometa: prometno vzgojo za varno udeležbo v cestnem prometu ob sodelovanju z javnovzgojnimi izobraževalnimi zavodi izvajajo preventivne organizacije in civilna družba. Uvajamo zdravstveni pregled s svetovanjem za osebe, prvič pravnomočno kaznovane zaradi prekrška vožnje pod vplivom manjše koncentracije alkohola, manjše bo število organizacij za izvajanje različnih programov, kar poveča nadzor nad kvaliteto usposabljanja, določene programe in strokovni nadzor izvaja novoustanovljena javna agencija za varnost prometa. Spremenjeni so pogoji glede ponovne pridobitve vozniškega dovoljenja v primeru izrečene sankcije o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja: udeležitev na posebnem kontrolnem zdravstvenem pregledu, udeležitev enega izmed rehabilitacijskih programov ali ponovno opravljanje vozniškega izpita. Zvišujejo se izobrazbeni kriteriji za učitelja vožnje, učitelja prometne vzgoje ter izvajalce dodatnega usposabljanja za voznike začetnike in voznike prekrškarje.

Rehabilitacijski programi v predlagani obliki pa so novost v našem prostoru. Imetniki veljavnega vozniškega dovoljenja, ki so jim bile izrečene kazenske točke in jih v program napoti sodišče v primeru odložitve izvršbe prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, se udeležijo enega izmed naslednjih

rehabilitacijskih programov. To so lahko edukacijske delavnice, ki so namenjene osebam, pri katerih je bilo pri kontrolnem pregledu ugotovljeno, da ne sodijo med tiste, ki tvegano in škodljivo pijejo, in da je šlo v primeru vožnje pod vplivom alkohola za enkratni dogodek, psihosocialne delavnice, namenjene osebam, za katere se v kontrolnem pregledu ugotovi, da sodijo med tiste, ki tvegano in škodljivo pijejo, programi zdravljenja potekajo po standardiziranih programih zdravljenja odvisnosti in so namenjeni osebam, za katere se v kontrolnem pregledu ugotovi, da so odvisni od alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi; in še kot zadnji primer, program dodatnega usposabljanja za varno vožnjo, ki je namenjen osebam, ki so storile prekrške, s katerimi so jim bile izrečene kazenske točke, in ti prekrški niso povezani z vožnjo pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Miran Jerič bo predstavil stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovani gospod minister s sodelavcem, cenjena poslanska kolegica in kolegi poslanci!

Najpomembnejši dejavnik varnosti v cestnem prometu smo vozniki. Žal vozniki v Sloveniji prispevamo levji delež k temu, da sta naši prometna varnost in prometna kultura še vedno zelo oddaljeni od stanja v prometno najvarnejših in urejenih državah članicah Evropske unije. Zato je v spremembi celotnega prometnovarnostnega sistema, ki se odraža v štirih novih zakonih s tega področja, treba posebno skrb nameniti zakonskim rešitvam na področju, ki ureja pravila in pogoje za udeležbo voznikov v cestnem prometu, še posebej pa pravilom in pogojem za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil.

V predlaganem zakonu o voznikih pozdravljamo vključitev javnih izobraževalnih zavodov v procese izvajanja prometne vzgoje

za varno udeležbo v cestnem prometu, ki jih izvajajo civilna družba in organizacije, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi na področju varnosti cestnega prometa. Pravilno in edino logično je namreč izhodišče pripravljavcev zakona, da je povečanje varnosti cestnega prometa in s tem zmanjšanje števila prometnih nesreč z najhujšimi posledicami treba doseči predvsem z ukrepi, ki se začnejo že pri izobraževanju in usposabljanju otrok in mladine, torej najmlajših in najranljivejših udeležencev v prometu, hkrati pa najbolj dovzetnih oziroma najbolj dojemljivih udeležencev prometno-vzgojnih procesov ter kasneje pri usposabljanju mladih kandidatov za voznike, ki se bodo po pridobitvi vozniškega dovoljenja samostojno vključevali v cestni promet. Rešitev pomeni korak naprej in na nek način umešča marsikje že prisotno sodelovanje javnih izobraževalnih zavodov, zlasti na področju predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja, s civilno družbo in organizacijami, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi na tem področju.

Sodelovanje v prometu zahteva vseživljenjsko vzgojo in usposabljanje vseh udeležencev v prometu, če seveda želimo zagotoviti boljšo prometno varnost ter v Sloveniji radikalno zmanjšati število prometnih nesreč z najhujšimi posledicami. Znotraj tega pa je najpomembnejša stalna, predvsem pa dovolj zgodnja pravilna prometna vzgoja otrok in mladostnikov. Zato v Liberalni demokraciji Slovenije pozivamo k še enemu strokovnemu premisleku o ideji, da bi se vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu zagotavljala tudi v programih predšolske vzgoje in še posebej v programih osnovnošolskega ter srednješolskega izobraževanja. Prepričani smo, da je vredno opraviti še eno strokovno razpravo o tem vprašanju, saj takšno rešitev poudarja tudi sprejeti oziroma veljavni nacionalni program varnosti cestnega prometa.

Druga pomembna rešitev, ki po mnenju Liberalne demokracije Slovenije izstopa v zakonskem predlogu, pa je za Slovenijo nov in inovativen, v drugih evropskih državah pa že marsikje znan in uspešen, pristop k reševanju problematike hitrosti in alkohola v cestnem prometu. Gre za uvedbo rehabilitacijskih programov. V program bo voznika napotilo sodišče v

primeru odložitve izvršitve stranske sankcije prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Zato je sicer potrebna tudi sprememba Zakona o prekrških. Vozniki, ki so jim bile izrečene kazenske točke zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali na primer pod vplivom prepovedanih drog, se bodo v primeru odložitve izvršitve stranske sankcije prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja udeležili enega izmed naslednjih rehabilitacijskih programov: edukacijske delavnice v obsegu najmanj 6 pedagoških ur, psihosocialne delavnice v obsegu najmanj 17 pedagoških ur oziroma programov zdravljenja, ki potekajo po standardiziranih programih zdravljenja odvisnosti. Omeniti velja, da bo stroške rehabilitacijskega programa seveda plačal napoteni voznik.

Zanimiv, stimulativen in hrkati pedagoški je institut črtanja 4 kazenskih točk. Te bonifikacije bodo lahko deležni vsi tisti vozniki, ki bodo dosegli ali presegli 4, ne pa 17 kazenskih točk, in se bodo udeležili programa izobraževanja in usposabljanja za varno vožnjo, ki bo obsegal vsebine o varnosti cestnega prometa in psihosocialnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu. Po uspešno zaključenem seminarju se bodo vozniku, kot sem že omenil, enkrat v dveh letih izbrisale iz evidence 4 kazenske točke.

Od novosti v zakonu velja omeniti še dve, ki se nanašata predvsem na mlade oziroma na mlajšo generacijo. Odpravlja se tako imenovani društveni izpit, saj v praksi ni prinesel zelenih učinkov, odprava pa bo zmanjšala stroške vozniškega izpita. Druga novost pa je znižanje nekaterih pogojev za udeležbo v programu vožnje s spremljevalcem, kar naj bi ga naredilo zanimivejšega in dostopnejšega. V Sloveniji se namreč za to možnost odloči le okoli pol odstotka vseh kandidatov, v drugih državah Evropske unije pa znaša ta delež kar med 20 in 40 odstotki. Spodbujanje, usposabljanje po programu vožnje s spremljevalcem je še kako smiselno, saj so na Švedskem z raziskavami prišli do spoznanja, da ima prav ta skupina za 40 odstotkov manj tveganih situacij po opravljenem vozniškem izpitu.

Predlog zakona prinaša še nekatere druge novosti, nekatere med njimi so pogojene s prenosom določenih direktiv v slovenski pravni red. Predvsem pa se nam v Liberalni demokraciji Slovenije zdi

pomembno, da s tem zakonom država ponuja roko tudi hujšim kršilcem cestnoprometnih predpisov. Z zakonskimi rešitvami nadalje uvaja tudi večjo osebno odgovornost posameznikov namesto normativne odgovornosti, ki se je izkazala za relativno neučinkovito, ter daje možnost postopne in vseživljenjske vzgoje in izobraževanja za prometno varnost do konca vozniške dobe voznice oziroma voznika.

V Liberalni demokraciji Slovenije bomo Predlog zakona o voznikih podprli, ob tem pa pozivamo k še eni strokovni razpravi o rešitvi, da bi se vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu formalno zagotavljala tudi v programih predšolske vzgoje ter predvsem v programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Socialni demokrati podpiramo predlog zakona o voznikih. Menimo, da predstavlja korak naprej v kakovosti urejanja prometne zakonodaje, prometne urejenosti in predvsem prometne varnosti. Že iz konceptualnega vidika zakon, ki ureja celotno področje voznikov, nakazuje dejstvo, da je prav na njih, na nas, na voznikih največja odgovornost za urejen in predvsem varen cestni promet. Posebej podpiramo vključitev javnih izobraževalnih zavodov v proces izvajanja prometne vzgoje z izvajanjem preventivnih dejavnosti na področju cestnega prometa, saj je prav s skrbjo za varnost v cestnem prometu treba poseči v sleherno zavest posameznika, ki je pri vožnji odgovoren za varnost sebe in drugih ljudi. Predlog zakona o voznikih bo ne glede na to v drugem branju najverjetneje treba izboljšati, na to računamo in tega procesa se Socialni demokrati tudi veselimo. Smiselno bo proučiti predlagano zvišanje izobrazbene stopnje učiteljev vožnje ob dejstvu, da se ne predlaga zvišanje izobrazbene stopnje izpitnih komisij, prav tako pa bo treba poskrbeti za to, da bo tudi s tem zakonom spodbujeno ravnanje

ljudi, da bodo razmišljali o prehodu od avtomobila k alternativnim načinom prevoza, kot so denimo kolesa. In prav zato je toliko pomembnejše, da še posebej opozorimo in poskrbimo za šibkejšje udeležence v cestnem prometu, predvsem kolesarje in pešce.

Zaradi vsega navedenega Socialni demokrati predlog zakona o voznikih podpiramo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Branko Marinič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Predlog zakona o voznikih je eden od štirih zakonov, ki bodo nadomestili Zakon o varnosti cestnega prometa. Ob zakonu o voznikih so še: zakon o javnih cestah, zakon o pravilih cestnega prometa in zakon o motornih vozilih. Ministrstvu za promet in notranje zadeve sta sprejeli strategijo preнове zakonodaje na tem področju. Ob tem ne smemo pozabiti, da je prav ta vlada med ostalimi agencijami ustanovila tudi Javno agencijo za varnost prometa, čemur smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke nasprotovali. Največja siva lisa predloga zakona se kaže v neupoštevanju vsebin resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2007–2011. Predlagatelj ni upošteval temeljnega sporočila omenjene resolucije, ki v svojih ciljeh določa, da je z vzgojo in izobraževanjem ter preventivnimi in represivnimi ukrepi treba spremeniti slabe načine vedenja v prometu. Prometno vzgojo je treba vključiti v izobraževalne vsebine na osnovnih in srednjih šolah, prav pa bi bilo, da bi se učenje o prometu začelo že v vrtcih.

Iz vsebine Predloga zakona o voznikih izhaja pretiran poudarek nalog, ki jih v smislu administrativnega dela opravlja Javna agencija za varnost v prometu. V poglavju 6, Usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil, navedene vsebine dobesedno silijo vključevanje razpoložljive infrastrukture in kadrov, ki jih premorejo osnovne in srednje šole. Tako se samoumevno postavlja vprašanje, zakaj v

pripravo vsebine zakona ni bilo vključeno Ministrstvo za šolstvo, šport in mladino, kar bi, kot izhaja iz resolucije, bilo treba storiti. Zakon določa tudi ustanovitev sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni. Nič novega bi lahko dejali, ni pa prav, da se sredstva za financiranje nalog, delovanje svetov, nalagajo občinam, ki že itak za mnoge druge zakonske obveznosti nimajo finančnega pokritja.

To je še razlog več, da predloga zakona v poslanski skupini ne bomo podprli, zato bomo glasovali proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Janez Ribič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani gospod minister, spoštovani prisotni!

Letos meseca junija je bil žal zavrnjen predlog zakona poslancev Slovenske ljudske stranke, s katerim smo predlagali zaostritev kazni za vožnjo v nasprotni smeri po avtocesti in s tem do sprejetja teh novih sistemskih zakonov preprečiti še kakšno nepotrebno žrtev takšnih nespametnih nesreč. Nasprotno pa je Vlada pohitelja z ustanavljanjem nove javne agencije in ni čakala na novo zakonodajo.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke je spomladi letos ob spremembah zakona o varnosti v prometu, ki je bil sprejet predvsem zaradi ustanovitve te agencije, poudarila nekatera pričakovanja, nismo pa opazili, da bi jih upoštevali vsaj pri tej novi zakonodaji. V obrazložitvi predloga zakona je bilo navedeno, da se je Vlada odločila za ustanovitev agencije na podlagi predštudije o možnih oblikah organiziranosti na področju varnosti cestnega prometa v Sloveniji, strokovna presoja pa naj bi pokazala, da je najustreznejša oblika javna agencija, da je le-ta najbolj neodvisna in zato bolj učinkovita. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke še vedno menimo, da bi predštudijo, na podlagi katere naj bi ministrstvo ustanovilo javno agencijo kot najboljšo varianto, pred sprejetjem zakona morali videti tudi poslanci. Ni nas prepričal

argument o neodvisnosti, bolj pomembno in učinkovito bi deloval organ, ki bi imel ustrezna pooblastila in potrebna sredstva za ukrepanje, samo študije in nasveti ne rešijo življenj.

Ravno zaradi bolj učinkovitega ukrepanja v prometu opozarjamo, da bi v zakonu morali bolj jasno opredeliti sodelovanje državnih organov in lokalnih skupnosti, bolj jasno opredeliti vlogo občin v svetu agencije, vlogo občin pri ustanavljanju svetov za preventivo in njihovo sestavo. Pomanjkljiva je definiranost društev, ki delujejo na področju preventive, in pomanjkanje standardov, kar lahko povzroči nekoordinirano delo in razdrobljenost. Naš dvom je potrjen v mnenju skupnosti občin, ki opozarjajo, da končno besedilo členov ne odgovarja usklajenim dogovorom v času priprave zakona. Cilj zakona o voznikih je po razlagi ministra povečanje varnosti cestnega prometa in s tem zmanjšanje števila prometnih nesreč z najhujšimi posledicami.

Zato v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke upravičeno pričakujemo, da bo zakon jasen in učinkovit in da bodo določbe dopolnjene v tej smeri. Ukrepi se morajo pričeti čim prej, že pri usposabljanju mladih voznikov, ki bodo po pridobitvi vozniškega dovoljenja samostojni udeleženci v prometu. Predlog zakona zato sicer daje izhodišče za ureditev področja vzgoje in izobraževanja za varno udeležbo v cestnem prometu, vendar je treba te določbe dopolniti v smislu, da se mora preventivna vzgoja začeti že v predšolskem obdobju, saj vsi poznamo tisti pregovor: Kar se Janezek nauči, to Janez zna.

Poslanci Slovenske ljudske stranke vedno podpiramo tudi tiste rešitve v zakonu, ki zmanjšujejo administrativne ovire in odpravljajo nepotrebne birokratske postopke, zato podpiramo, da se sledi cilju direktive Evropske unije in da se v večji meri poenostavijo upravni postopki, odpravijo ovire za storitvene dejavnosti predvsem z vidika prostega pretoka storitev, usposabljanja kandidatov za voznike in izobraževanja, kar se gotovo lepo sliši. Kaj to pomeni za Slovenijo in za varnost v prometu, pa bo pokazal čas.

Ob obrazložitvi zakona je naštetih tudi preko šestdeset posledic sprejetja zakona, ki pa niso obrazložene in utemeljene,

kar se nam zdi nenavadno glede na poslovnik Državnega zbora in glede na pomembnost zakona, ki bo vplival na vse voznike, organizacije in društva s področja varnosti v prometu, usposabljanja voznikov in tako dalje.

Poslanci Slovenske ljudske stranke zakonu v prvi obravnavi ne bomo nasprotovali, v drugi obravnavi pa pričakujemo ustrezne popravke in dopolnitve. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

No, to je že drugi zakon, za katerega lahko rečem, da nas je prijetno presenetil. Ampak seveda je treba tudi nekaj povedati v zvezi z zadevami. Zagotovo je marsikakšna rešitev dobra, vendar pa bi lahko kakšne zadeve še malo zaostri. Recimo, zakaj ne bi pri vožnji v napačno smer po avtocesti odvzeli avtomobil in prepovedali vožnjo oziroma opravljanje izpita za pet let? V tem času pa določili kakšna družbenokoristna dela. Konec koncev, nekdo, ki vozi v nasprotni smeri po avtocesti, je dosti hujši in dosti bolj nevaren, kot je nekdo, ki preseže hitrost na avtocesti za deset ali dvajset kilometrov na uro.

Še kar se tiče avtomobilov, ki jih vozniki zavržejo. Tako bi recimo nekdo, ki v treh mesecih po tem, ko je zavrzel avtomobil, ne tisti, ki ga ne registrira več in ga čuva, da bo nekoč oldtajmer ali da ga rabi za rezervne dele ali kaj podobnega, ampak da ga je zapustil, zavrzel in ga ni odstranil, mislim, da bi morali to urediti, da se na račun države odstrani ta avtomobil, obenem pa se plača kazen v določeni višini, ne vem, 100, 200, 300 evrov, s čimer bi tudi lepo polnili državni proračun. Tudi vožnja pod vplivom drog je premalo sankcionirana. Ko se nekoga prvič dobi, da vozi pod vplivom drog, se ga kaznuje, tako kot je predvideno. Potem pri drugi vožnji se mu prepove, tako kot pri tistem, ki vozi v napačno smer po avtocesti, vožnja in opravljanje izpita za pet let, v tretjem primeru pa sledi doživljenjski odvzem in prepoved vožnje. To bi morali narediti.

Morda bi bili smiselno tudi pri kakšnih zdravstvenih stanjih malo bolj rigorozno pogledati, recimo pri gluhosti ali pri padavici, ki je lahko tudi posledica oziroma vzrok kakšnih prometnih nesreč.

Kar se tiče voznških dovoljenj, bi bilo smiselno narediti voznška dovoljenja v takšni obliki, kot imamo osebne izkaznice, ne sicer na čipovski varianti, ampak na laserski varianti, kjer bi bilo lahko notri zapisano popolnoma vse o tistem vozniku, morda tudi zapisani njegovi zdravniški pregledi, stanje duha in podobno. Zadeva bi bila zelo poenostavljena, s tem da bi čitalce imeli policaji s seboj in zadeva bi bila zelo hitro in zelo jasno narejena.

Pa še ena zadeva je. Sodim, da bi bilo smiselno, da se prometna vzgoja ponovno vnese v osnovno šolo, da se že otrokom pove, kako in kaj, ne le na kakšnem obisku policistov, ki pridejo v šolo povedat, kaj se dogaja, po navadi ob začetku šolskega leta, in to običajno samo v prve razrede, ampak da se to umesti tako v osnovnošolski kot v srednješolski sistem izobraževanja. Na ta način tudi ne bi bilo treba to vse skupaj stroškovno obešati raznim občinam, ki že tako in tako nimajo denarja. In če bi dali to izobraževanje v šole, v šolski sistem, potem tudi ne bi nalagali občinam dodatnih finančnih obveznosti.

Še enkrat, s težkim srcem, gospod minister, ampak zakon je dober. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Klical bom samo tiste, ki ste na seznamu in ste obenem prisotni.

Gospod Göncz, želite razpravljati?

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister!

Bom zelo kratek in bom samo pozdravil ta paket zakonov. Jaz mislim, da je dobra odločitev, da se je pristopilo k diferenciaciji, ker je sprejemljiv tisti argument, ki se dejansko lahko ugotovi, da danes že ni strokovnjakov, ki bi lahko obvladali tako specifična in izredno pomembna področja, kot so v štirih zakonih tukaj predstavljena.

Kar se tiče narodnostnega pristopa, imamo eno generalno pripombo oziroma en predlog in pri tem smo tudi pripravljene sodelovati. Smatramo, da pri preventivi in vzgoji v cestnem prometu pri nalogi javne agencije, kar se tiče izobraževanja, pri usposabljanju kandidatov in pri izobraževanju kandidatov bi bilo prav, da se z enim odstavkom nakaže na narodnostno mešana območja, kar je tudi zakonska in ustavna obveza, če je že tako diferenciran zakon. Jaz mislim, da z enim odstavkom bi nedvomno v Predlogu zakona o voznikih to področje lahko nakazali in bi se zahtevalo dvojezično poslovanje. Za to preprosto gre. In podobno, da se potem ne bom pri drugem zakonu oglašal, predlagamo na primer pri signalizaciji, pri zakonu o pravilih cestnega prometa je prav tako neka splošna diktacija in pri kreiranju tega smo pripravljene sodelovati. Jaz mislim, da bomo našli do druge obravnave skupni jezik in se bo to vprašanje rešilo.

Za konec bi imel samo še eno vprašanje, kar pa se posredno nanaša na naše območje, ampak lahko je kjerkoli sicer v Sloveniji. Sprašujem, ali 63. člen zakona, ki govori o priznavanju voznških izpitov, narejenih v tujini, se nanaša tudi na primere, kot so predvsem na našem obmejnem območju, ko je državljani, ki živi v Republiki Sloveniji, pa je iz nekih razlogov naredil izpit na primer Madžarskem ali pa v Italiji ali pa v Avstriji, ali se upoštevajo tiste določbe, ki so zapisane sicer o nekih drugih primerih v 63. členu tega zakona. Ne potrebujem sedaj odgovora, ampak prosim, da premislite in s tega vidika, če je mogoče kakšna vrzel, bi kazalo tudi ta 63. člen dopolniti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Marjan Bezjak, izvolite, imate besedo.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni gospod minister s sodelavcem, kolegice poslanke in poslanci!

Glede Predloga zakona o voznikih, mislim, da je začetek zelo dober, da gre v pravo smer, vendar kljub temu bi imel nekaj sugestij, nekaj pripomb, ki bi verjetno v drugem branju potem prišle prav in bi se ta zakon še dogradil in nadgradil. Zelo pametno

je, kot je bilo povedano, da se dejansko zmanjšuje število ur s 40 na 20, da se dela na kvaliteti izobraževanja, ne pa na kvantiteti. To je sigurno prvi pogoj, ki se ga moramo zavedati. To je zelo korektna in dobra odločitev s strani predlagateljev. Rad bi pa povedal, da je dejansko nekorektno zniževanje kazenskih točk, kajti za zniževanje kazenskih točk imamo možnost v treh letih, ko presežeš, izničiš ali pa izbrišeš 4 kazenske točke. Ampak v tem delu je zelo prav, da so dejansko obvezna predavanja, vendar v tem delu za opravljanje praktičnega dela pa ni poskrbljeno v zadostni meri za opravljanje, saj niso urejeni poligoni, ampak same stvari potekajo tako, da en sodelavec s cevjo poliva po cesti, voznik pa mora z vozilom zavirati in med stožci voziti, kar nikakor ni okusno in ni primerno za opravljanje takšnega izpita ali zbivanja teh točk. so Primerni so oziroma bi morali biti obvezno narejeni poligoni za takšno opravljanje teh stvari. Prav tako se mi ne zdi smiselno, da je isto kaznovanje na avtocestah. Na avtocestah se enako točkuje za prehitro vožnjo. Tega v Evropi skoraj nikjer ni. Tudi če se vozilo ponoči pelje samo, ne vem, ob enih zjutraj, nikjer nobenega, 170, 180, je isto kaznovan s 4 kazenskimi ali s 3 kazenskimi točkami ali 6 kazenskimi točkami, kot če vozi v naselju. To, mislim, da ni primerno in da bi se v tem delu moral zakon spremeniti, saj s tem sigurno voznik nikogar ne ogroža na cestišču. Tukaj bi se bilo primerno prilagoditi evropski zakonodaji, kajti na evropskih avtocestah take rigoroznosti ne poznajo. Prav tako je pomembno, da dejansko ti vozniki, ki to opravljajo in si znižajo te točke, so isto tretirani vozniki, ki prehitro vozijo v mestih, kot tisti na avtocestah. Kazni v Sloveniji imamo zelo visoke, pogoje za to pa imamo zelo slabe. Sami vemo, da imamo ob prekrških ob prevozu ADR imamo globo zelo veliko, parkirišč ali pa mest za ustavljanje pa sploh nimamo v Sloveniji. Potem ni izvirnega greha za kaznovanje, če ni omogočeno vozniku ustaviti ali parkirati vozila.

Navezal bi se tudi na to, da bi bilo zelo pametno vključiti v sistem izobraževanja v osnovnih šolah zakon o cestnem prometu, ne samo za tiste, ki opravljajo izpit za kolo in kolo s pomožnim motorjem, temveč da bi dejansko bila obvezna ura izobraževanja s

področja zakona o cestnem prometu, na splošno o celotnem cestnem prometu. To bi bilo zagotovo primerno uskladiti z Ministrstvom za šolstvo, doseči nek konsenz in priti do enakih stališč.

Drugače pa mislim, da je stvar, ki je predstavljena, na pravi poti. Z nekaj popravki bi bilo smotrno ta zakon podpreti in ga dati v drugo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Jerič, izvolite, imate besedo.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik.

Že v stališču poslanske skupine sem povedal, da bomo podprli predlog sklepa, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Tisto, kar bi rad v uvodu razprave povedal, je, da bi bilo dobro, da bi bili vsi štirje zakoni danes v razpravi, ker že v stališčih poslanskih skupin in tudi v razpravah poslancev se malo selimo z enega zakona na drugega, pa tudi na tiste zakone, ki jih bomo obravnavali v terek. Še bolj pomembno pa je, da je cel paket na tej seji, in upam, da ga bomo tudi čim prej sprejeli.

Ne bi se strinjal s stališči kolegov poslancev, ki so govorili o Svetu za vzgojo in varnost v cestnem prometu, da je to velik strošek za lokalne skupnosti. Nasprotno, mislim, da je varnost v cestnem prometu ne samo skrb države in lokalne skupnosti, ampak vseh, ki moramo zagotoviti skozi različne dejavnosti, da bo prometna varnost v naši državi boljša, kot je doslej. In mislim, da je dolžnost lokalne skupnosti ne samo, da poskrbi, da bodo imeli sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu dobre pogoje za delo, se pravi, tudi ustrezna finančna sredstva v občinskih proračunih, ki jih sprejemajo, ampak da bodo sprejeli tudi ustrezno sestavo teh občinskih svetov. Mislim, da je to vsaj v tistih občinah, ki jih sam poznam, že sedaj dobro urejeno. V svetih imamo tako organizacije, ki se strokovno ukvarjajo s tem področjem, predstavnike javnih zavodov, od predšolske vzgoje, osnovnošolske vzgoje, policijske postaje, strokovce znotraj občinske uprave, kot tudi predstavnike krajevnih skupnosti in drugih subjektov, ki se ukvarjajo z varnostjo v cestnem prometu. In vsako leto na

občinskem svetu sprejemamo program dela kot tudi poročilo. Tako se tudi občinski svetniki seznanjajo s problemi na tem področju in tako tudi lažje ukrepamo pri zagotavljanju boljše prometne varnosti in zagotavljamo tudi ustrezna finančna sredstva. Zato menim, da to ne more biti strošek, ki ne bi bil vreden ne samo pozornosti, pač pa da ga lokalna skupnosti, župan, občinski svet oziroma vsi organi lokalne skupnosti tudi zagotavljajo.

Kar bi pa rad na zaključku poudaril, mi smo poudarili, da bi bilo po našem mnenju treba opraviti še enkrat strokovno razpravo o tem, katere vsebine sodijo tako na področje predšolskega izobraževanja kot tudi na področje osnovne šole oziroma srednje šole. Zavedam se, da je to zelo občutljivo področje. Mi predlagamo, da se skozi razprave v nadaljevanju opravi strokovna razprava, da vidimo kakšne oblike in vsebine bi lahko skozi različne učne procese in na kakšen način vpeljali tako v predšolsko vzgojo, v osnovnošolsko kot seveda tudi srednješolsko. Po našem mnenju je to področje izredno pomembno in zahteva neko posebno pozornost. Čeprav je treba tudi poudariti, da dejavnost Sveta za varnost in vzgojo v cestnem prometu, če se izvaja tako, kot bi se morala, veliko teh vsebin daje tako predšolskim otrokom in tudi osnovnošolskim otrokom. Tukaj je veliko akcij, ki jih izvajamo, od Pasovčka, ki opozarja udeležence v prometu na koristnost uporabe varnostnega pasu, od kolesarskih izpitov, od kvizov, tekmovanj in tako naprej. Jaz mislim, da je tega že danes veliko, verjetno bi se dalo pa še marsikaj tudi več narediti.

Jaz upam, da bomo ta paket štirih zakonov čim prej tudi sprejeli in s tem izboljšali prometno varnost. Ukrepi so sila različni in segajo na različna področja. Mislim, da gre za zelo pomembno področje, da bomo zmanjšali število prometnih nesreč, predvsem pa posledice, ki izhajajo iz najhujših prometnih nesreč, to se pravi, kar se tiče človeških življenj. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči.

Glede zamenjave prometnih dovoljenj načeloma vsaj glede držav iz Evropske unije sploh ne bi smelo biti večjih težav. Če bi se kaj takšnega zaznalo, bomo potem reševali, načeloma teh težav ne bi smelo biti.

Kar se pa tiče poligonov, nas čaka tukaj še nekaj dela. Je res, da je morda ta trenutek še premalo poligonov, ampak so bili tudi standardi za poligone postavljeni preveč visoko in jih bo treba mogoče nekoliko prilagoditi temu, da bo lažje postaviti takšno število poligonov, kot jih Slovenija potrebuje.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Ker čas za razpravo še ni potekel, želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 26. 10., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 21. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 26. 10. 2010, ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 22. OKTOBRA 2010 OB 16.53 IN SE JE NADALJEVALA 26. OKTOBRA 2010 OB 9. URI.)

PREDSIEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 21. seje Državnega zbora.

Obveščam, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: Darja Lavtižar Bebler, Janez Janša, Anton Anderlič, Joško Godec, Milenko Zihel in Franco Juri.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 13 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Samom

Bevkom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Besedo ima dr. Patrick Vlačič, minister za promet.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem! Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Danes sta pred vami še slednja dva iz paketa štirih predlogov zakonov, ki so nastali iz obstoječega zakona o varnosti cestnega prometa in prinašajo potrebne sistemske spremembe za izboljšanje varnosti.

Najprej zakon o pravilih cestnega prometa. Zavedamo se, da vsak udeleženec v prometu želi imeti tak prometni sistem, ki zadovoljuje njegove potrebe in pričakovanja, saj je ne nazadnje kakovost življenja odvisna tudi od stopnje varnosti cestnega prometa. V tem pomenu je varni cestni promet tudi odgovornost države, ki ima s svojimi institucijami vpogled in pregled nad prometnim dogajanjem ter potrebne vzvode, s katerimi poleg posameznika posredno ali neposredno vpliva na to področje. Zagotavljanje večje varnosti je mogoče s spodbujanjem udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti, a tudi zagotavljanju varnejših vozil in cestne infrastrukture. To pa lahko in morajo udeleženci načrtovalci in proizvajalci po eni strani ter izvajalci in vzdrževalci po drugi, skupaj z ustreznimi nadzornimi službami.

Varnost cestnega prometa je odvisna od odgovornega ravnanja slehernega posameznika. Svoj del pa prispevajo vzgojno-izobraževalne in preventivne organizacije, mediji, represivni in pravosodni organi, civilna družba, gospodarske družbe, vodstva samoupravnih lokalnih skupnosti in ne nazadnje državni organi. Vsak nosi svoj del odgovornosti za večjo varnost in lahko prispeva k njeni uresničitvi, a zastavljene cilje lahko dosežemo le s skladnimi ukrepi in skupnim prizadevanjem.

Minila so tri leta od sprejetja nacionalnega programa varnosti cestnega prometa. Leto 2007 smo skupaj s številnimi

državami Evropske unije začeli slabo. Ta trend smo nato z načrtovanimi ukrepi ustavili in ga do sedaj celo izboljšali. Število mrtvih v cestnem prometu je na današnji dan 113, kar je za četrtno manj kot v enakem obdobju lani. Vendar pa z doseženim ne smemo biti zadovoljni, dokler ne zagotovimo, da na slovenskih cestah ljudje sploh ne bodo umirali. Verjamemo, da nam bodo načrtovane spremembe ta pozitiven trend uspele ohraniti, če ne tudi celo okrepiti.

Bistvene spremembe, ki jih prinaša nov predlog zakona, so naslednje. Znižali smo globe za prekrške, ki bistveno ne vplivajo na varnost cestnega prometa, kot je na primer odstranitev izločenega vozila, nalaganje in razlaganje tovora na cesti in podobno, strožje pa je sankcioniranje storilcev tistih prekrškov, ki so neposredno povezani z najhujšimi posledicami prometnih nesreč, to so alkohol, prepovedane droge, psihoaktivne snovi, prekoračitev hitrosti in podobno. Nekoliko milejši so pogoji za pridržanje voznikov. Natančno opredeljujemo pristojnosti občinskega redarstva. Uvajamo nov institut odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja in razširjamo institut začasnega zasega motornega vozila na druge hujše kršitve cestnega prometa. To je le nekaj bistvenih novosti. Naj izpostavim še, da se strinjamo s tistimi, ki poudarjajo pomen vzgoje, izobraževanja in opozarjanja, kar smo pri pripravi nove prometne zakonodaje tudi upoštevali. Ob tem se zavedamo, da ti ukrepi prispevajo učinke praviloma ob preteku daljšega časovnega obdobja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Vidim, da gospe Renate Brunskole ni v dvorani, zato bo stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke predstavil Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Predloga zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga predlaga Vlada, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli. Zakaj ne? Splošna ugotovitev

je, da se je tudi na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa preselilo reševanje te problematike v posamezne službe številnih kabinetov, ki so koncentrirani v našem glavnem mestu. Iz vsebine Predloga zakona o pravilih cestnega prometa izhaja, da je strožje sankcioniranje voznikov ena od poglobitvenih rešitev za povečanje varnosti na slovenskih cestah. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo bili kritični do sedanje vlade, ki je v rebalansu proračuna zmanjševala sredstva na prometni infrastrukturi, zvišala pa je sredstva za analize, raziskave, študije in tako naprej. Tudi z najsodobnejšo prometno signalizacijo na nevarnih odsekih ni mogoče pričakovati, da se bo varnost na cestah povečala. Nevarne odseke je treba sanirati. To pa pomeni zagotoviti več sredstev v cestno infrastrukturo, kar pa, žal, ni razvidno iz predloga proračuna za leti 2011 in 2012, ki ga je Vlada že posredovala Državnemu zboru. Predlog zakona ima 116 členov in v slednjem je določeno, da zakon začne veljati 1. aprila 2011, upamo, da res, uporabljati pa se začne 1. julija 2011.

Ob zaključku predstavitve stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke naj omenim še nekaj, kar posledično vpliva na spremembo podzakonskih aktov. Z uveljavitvijo zakona o pravilih cestnega prometa bo treba novelirati 9 pravilnikov in tri odredbe. Naj izpostavim osnutek pravilnika o pedagoških spremljevalcih pri prevozu skupin otrok, kar določa 11. člen predloga zakona. 4. člen tega osnutka pravilnika, ki je eden od podzakonskih aktov, pravi takole, "...spremljevalec skrbi za varnost otrok pri vstopanju v avtobus in izstopanju iz njega. Spremljevalec skupaj z voznikom določi mesto vstopanja in izstopanja, ki je gleda na prometno infrastrukturo primerno in varno. Če je avtobus, v katerega vstopajo ali iz njega izstopajo otroci, ustavljen na vozišču, mora spremljevalec zagotoviti, da otroci nekontrolirano ne hodijo po vozišču".

Spoštovane in spoštovani, tukaj se je treba resno zamisliti, ali je prevoznik dolžan skrbeti tudi za varnost potnikov. Mi velikokrat govorimo o uporabi javnega železniškega prometa. Če primerjamo organizacijo prevoza otrok z vlaki s konkretnim primerom 4. člena osnutka pravilnika, potem je odgovor več na

dlani. Spoštovane in spoštovani, uporabljajte javni prevoz železnic!

Zamislite si velika tveganja, ki jih doživljajo spremljevalci ob tem, ko spremljajo skupino 50, 52 otrok. Pravilnik določa tudi, da je za spremljavo skupine otrok, ki se prevažajo v avtobusu, treba zagotoviti na vsakih 15 otrok enega spremljevalca. Ta spremljevalec mora imeti ustrezno izobrazbo, njegova starost pa ne sme biti manjša od 21 let. In še enkrat poudarjam, da ti spremljevalci prevzemajo veliko odgovornost s tem, ko jih pravilnik pravzaprav postavi v funkcijo varovanca skupine otrok, ko se prevažajo, ko vstopajo in izstopajo iz avtobusa. Vsaj do tistega trenutka, dokler se ne zgodi najhujše, marsikdo niti ne pogleda tega pravilnika. Ko pa se zgodi nekaj najhujšega, ko gre za poškodbo otrok ali morda še za bolj tragične zgodbe, potem se pa postavlja vprašanje, kaj ti spremljevalci s tako spremembo prevzamejo nase.

Naslednje vprašanje, ki se postavlja in ga je treba razrešiti, je, ali niso prevozniki dolžni skrbeti tudi za varnost pri vstopanju in izstopanju. Je že res, da avtobus lahko ustavi kjerkoli, skorajda, malo desno ali pa tudi na vozišču. Primerno je označen spredaj in zadaj, po potrebi spremljevalec tudi z roko ustavlja ostale udeležence cestnega prometa, da bi tako lahko skupina otrok varno izstopila. Ampak poglejte, naslednje vprašanje, ki ga je tukaj treba izpostaviti, je temeljno vprašanje, ko tolikokrat govorimo o podhranjenosti železniškega sistema pri uporabi javnega, železniškega potniškega prometa. Tu so tveganja bistveno manjša. Vlak skorajda ne ustavi tam, kjer ni perona, vlak skorajda ne ustavi tam, kjer ni za to predpisanega mesta za varno vstopanje in izstopanje z vlaka. In pravilnik kot podzakonski akt k osnovnemu železniškemu zakonu pravi, da pač vlak tam ne sme ustaviti. Po tem pravilniku pa pravzaprav avtobus lahko ustavi tako rekoč kjerkoli.

Veliki nesmisel se nam v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zdi tudi restriktivno povišanje kazni za določene prekrške. Ob tem pa se, kar je tudi minister omenil, globe znižujejo v nekaterih posameznih primerih. Veste, to zniževanje glob v posameznih primerih skorajda ne zasluži resne obravnave. Je, toliko da je – za vzorec. Strožje sankcioniranje voznikov, ki so

zaloteni pri storitvi kršitev, ki so neposredno povezane z najhujšimi posledicami prometnih nesreč: alkohol, prepovedane droge, psihofizične snovi, prekoračitve hitrosti in podobno, ter znižanje glob za prekrške, kot sem dejal. V eni izmed vsebin lahko ugotovimo, najhujši prekrški po zakonu o pravilih cestnega prometa, globa tisoč 200 evrov in stranska sankcija 18 kazenskih točk, kar pomeni izgubo vozniškega dovoljenja in tako naprej, in sicer za prekršek: voznja v nasprotni smeri na avtocesti, hitri cesti ter cesti z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v eno smer.

Poglejmo samo konkreten praktičen primer zadnje hude prometne nesreče, ki se je zgodila na štajerski avtocesti pri odcepu za Žalec. Če smo bili pozorni, smo lahko ugotovili, da se je kmalu zatem začela javna razprava, kjer je stroka zagovarjala, da ne more prevzeti nobene odgovornosti, kriv je voznik, ker je zapeljal v nasprotno smer. Veste, kaj se je zgodilo na slovenskih avtocestah v času po tej tragediji? Nekaj metrov plastičnih ovir, primerno osvetljenih in vidnih v slabših pogojih vidljivosti, se je podaljšalo, tako da voznik, ki bi želel zapeljati v nasprotno smer na avtocesti, mora povoziti te plastične ovire, to se pa ne zgodi kar tako. Te plastične fizične ovire so nameščene kar nekaj metrov na vozišču po sredini ceste in skorajda nemogoče je, da bi voznik zapeljal v napačno smer. Tudi če je prezrl vso prometno signalizacijo, pa mora tu fizično povoziti plastične ovire in zapeljati v nasprotno smer. Ali je res ta plastika tako draga, da je ne bi mogli namestiti oziroma vgraditi na številnih takšnih mestih? Žal čakamo, da se zgodi najhujše in šele nato ukrepamo. To seveda ni prav, kajti človeška življenja so bistveno dragocenejša od tega. In raje izpostavljam vsebino zakona o pravilih cestnega prometa, kjer poudarjamo, kako drastično bomo posegli po obubožanih ljudeh, ki so vozniki, žal, in kjer zaradi neke situacije, v kateri se nahajamo v Sloveniji, pravzaprav pridejo v nek zmanjšani del pozornosti na cesti in mimogrede lahko zapeljejo v napačno smer. Iz praktičnega primera sem skušal ponazoriti, da je to mogoče z minimalnimi stroški preprečiti.

Seveda je iz vsebine predloga zakona o pravilih cestnega prometa, ki ob treh ostalih zakonih, dva smo obravnavali že

v petek, enega danes, enega še bomo, možno zaslediti, da štiri vsebine predlogov zakonov nadomeščajo tako imenovani zakon o varnosti cestnega prometa. Morda ni nič narobe, da se je zakon o varnosti cestnega prometa razdelil na štiri področja, na štiri zakone. Nekatere vsebine so usklajene tudi z zakonodajo Evropske skupnosti, kar je tudi treba omeniti, vendar s poudarkom, ko govorimo o vsebini Predloga zakona o pravilih cestnega prometa, ni mogoče biti zadovoljen, ko govorimo zgolj in predvsem o vsebini, da se nekatere globe drastično zvišujejo.

V poslanski skupini bomo zaradi vsega navedenega in zaradi nekaterih neupoštevanih predlogov v preteklosti glasovali proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Tudi področje varnosti kolesarjev, kjer je predpisana obvezna čelada, ni bilo usklajeno s številnimi inštitucijami, civilnimi družbami, strokovnimi združenji, da bi se stvari lahko uredile in tudi vsebinsko vnesle v predlog zakona o pravilih cestnega prometa.

Kot rečeno, v poslanski skupini bomo glasovali proti temu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Tadej Slapnik.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister!

Zakon o pravilih cestnega prometa je eden od štirih novih zakonov, ki zamenjujejo dosedanja zakon o varnosti cestnega prometa. Osnovni cilj zakonov je povečanje varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Ravnanje udeležencev v cestnem primeru omejujejo prometna pravila. In če jim ravnanja udeležencev sledijo, lahko upravičeno pričakujemo zmanjšanje škodljivih posledic, ki se odražajo v obliki materialne škode, telesnih poškodb ali celo smrti.

Predlog zakona o pravilih cestnega prometa zasleduje temeljne cilje prometnovarnostne politike države, ki so predvsem zmanjšanje števila prometnih nesreč, v katerih so osebe poškodovane, in prometnih nesreč s smrtnim izidom. Ker je predlagatelj zakona že predstavil bistvene

spremembe, ki jih uveljavlja predlog zakona o pravih cestnega prometa, bom v predstavitvi stališča Poslanske skupine Zares – nova politika izpostavil predvsem tista vprašanja, pomisleke in predloge, za katere menimo, da jih je smiselno upoštevati v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Na prvem mestu je določanje višine kazni v odvisnosti od osebnih prejemkov oziroma premoženjskega stanja kršitelja cestnoprometnih predpisov. Na prvi pogled je to razmišljanje sicer lahko tudi poseg v ustavno zagotovljeno enakost, na kar opozarja Ministrstvo za pravosodje, vendar smo v Poslanski skupini Zares – nova politika prepričani, da je razmislek o tej problematiki še vedno potreben. O tem vprašanju je pred časom pisal tudi gospod Vukasinovič, ki pravi, da ustava sicer ne narekuje višjih kazni za tiste z večjim premoženjem, ga pa vsekakor dopušča. Pravi, da poleg pravičnosti s tem ukrepom lahko dosežemo še en cilj, citiram, "... specialna in generalna prewencija nikakor ne moreta biti dobro uveljavljeni, če bodo tisti od brutalnih kršiteljev prometnih predpisov, ki so slučajno dobro premoženjsko stoječi, čutili, da jim grozijo največje globe, ki so zanje bagatelnega pomena". Gre torej tudi za vprašanje obstoja ali neobstoja spodbud za spoštovanje samega zakona.

Davni pomislek proti sistemu, kjer se upošteva premoženjsko stanje kršitelja, je verjetno tudi v dejstvu, da tiste države, ki nimajo dobrega pregleda nad dohodki posameznikov, imajo pa po drugi strani veliko sive ekonomije, takšnega sistema pač ne morejo kvalitetno uvesti, ne da bi ob tem povzročile nove nepravilnosti. Zato na tem mestu od pristojnih institucij pričakujemo, da bodo v prihodnje sisteme evidenc vzpostavile na način, ki bo pregleden, in to seveda ne zgolj zaradi razmišljanj v okviru omenjenih in predstavljenih sankcij.

Drugi pomislek, na katerega v Poslanski skupini Zares – nova politika opozarjamo, izhaja iz opozoril nevladne organizacije Slovenske kolesarske mreže, ki opozarja na neustrezne in nesprejemljive zakonske določbe glede nošenja zaščitnih čelad za vse kolesarje. Predlog zakona namreč v 34. členu predpisuje uporabo kolesarske čelade za vse kolesarje in za neuporabo kolesarske čelade predvideva

prepoved nadaljnje vožnje, ki je zajeta v 17. členu zakona. Številne študije in izkušnje po svetu so pokazale, da uzakonitev obvezne uporabe kolesarske čelade ni dosegla želenega učinka. Število kolesarjev se je zaradi zahteve po obveznem nošenju čelade opazno zmanjšalo. V Avstraliji, na primer, kar za eno tretjino. Pri tem pa je število poškodb glave ostalo enako. Manjše število kolesarjev na cesti tudi dokazano povečuje število smrtnih žrtev kolesarjev na prevožen kilometer. Če pogledamo na problem prometne varnosti širše, vidimo, da obvezna uporaba kolesarskih čelad ne bi povečala varnosti, ob tem pa bo imela izrazito negativne posledice na razvoj trajnostnega prometa v slovenskih mestih. Ključ do izboljšanja prometne varnosti je predvsem izgradnja ustrezne infrastrukture, ki bo kolesarje ustrezno vključila v promet in jim zagotovila večjo varnost. Pri tem se moramo zavedati tudi razlike med športnorekreativnim kolesarjenjem, ki poteka večinoma izven naselij, in vsakodnevnim kolesarjenjem v mestih. Za športne kolesarje z licenco je obvezna čelada v dosedanji zakonodaji že predpisana, medtem ko bo v mestih na večjo varnost bistveno bolj vplivala zmanjšana hitrost vožnje. Tudi utemeljevanje, da je predlagana obvezna uporaba čelad le preventivna, ne drži, saj je v zakonu predvideno, da lahko pooblaščen uradna oseba prepove kolesarju nadaljnjo vožnjo, takšno prepoved pa lahko razumemo le kot sankcijo. Razen tega pa je zakon dolžan spoštovati vsakdo, ne glede na to, ali so za kršitev predvidena sankcije ali ne.

Pristojnemu ministrstvu v razmislek predlagamo, da se omenjena določba ustrezno odpravi in se domisli bolj sprejemljiva rešitev, ki bo namenjala ustrezno pozornost predvsem razvoju kolesarske kulture in trajnostne mobilnosti in ne bo izhajala izključno iz postavk neutemeljenega strahu. Za prometno varnost kolesarjev pa naj zakon poskrbi z ukrepi, ki bodo imeli zanesljive pozitivne učinke.

Naslednji predlog, ki ga v Poslanski skupini Zares – nova politika predlagamo v razpravo in uzakonitev, je možnost varnega zavijanja v desno pri prižgani rdeči luči. S tem imamo v mislih, da bi bilo v dovolj preglednih križiščih možno zaviti v desno pri rdeči luči na semaforju, če to ne bi oviralo in ogrožalo

ostalih udeležencev v prometu. Prednost takšne ureditve utemeljujemo s prihrankom časa in s posledičnim pozitivnim ekološkim učinkom, saj se s tem čas izpuščanja škodljivih izpušnih plinov ob čakanju v križišču bistveno zmanjša. Takšno ureditev poznajo tudi v drugih državah, kjer so že dokazali, da tovrstna ureditev ne zmanjšuje varnosti v cestnem prometu.

Situacija v primeru vožnje čez rdečo v križišču pri zavijanju v desno je namreč zelo podobna situaciji, ko se mora voznik pri vožnji skozi zeleno luč pri zavijanju v desno prav tako previdno in zavestno odločiti, ali bo prevozil križišče in bo pri tem tudi pozoren na prednost drugih udeležencev v prometu, kot so na primer pešci, ki imajo istočasno možnost prečkati cesto.

V Poslanski skupini Zares – nova politika pričakujemo, da se bo tovrstna sprememba pravila v cestnem prometu varno uvedla postopoma, zato predlagamo, da se v prehodnem obdobju uvede najprej le na posebej izbranih varnih križiščih. Če bodo ustrezne analize dokazale, da tovrstna ureditev ne vpliva negativno na varnost v prometu, pričakujemo, da se bo možnost varnega zavijanja v desno pri rdeči luči razširila tudi na vsa ostala pregledna križišča v državi.

Zadnji predlog, na katerega želimo opozoriti, pa je razmislek o smiselnosti obvezno prižganih luči podnevi. Torej tudi takrat, ko avtomobilske luči svetijo v sonce, in je to očitno povsem odveč.

Na vprašanje, kolikšen smisel ima takšna razsvetljava, je v strokovnem članku odgovoril Stefan Pruver. V članku je namreč povzel vse do leta 2000 izdelane študije o ugotavljanju vpliva obveznih luči podnevi na varnost v cestnem prometu in ugotovil, da prav nobena od teh študij ne dokazuje, da bi se varnost zaradi tega ukrepa dejansko tudi povečala. Tudi zadnja študija, ki so jo izvedli Nizozemci, ni dokazala neposredne povezave med splošno obvezo prižganih luči podnevi in varnostjo v cestnem prometu. Nekatere študije ugotavljajo celo nasprotno učinke, kar niti ni tako nenavadno, saj so zaradi bolj vidnih avtomobilov manj opazni drugi udeleženci v prometu, še posebej kolesarji in pešci. Poleg njih pa so manj opazni tudi drugi svetlobni signali, kot so na primer smerokazi. Še več. Prižgane luči dajejo nekaterim voznikom tudi povsem

napačno prepričanje, da jih udeleženci v cestnem prometu brezpogojno vidijo. V Poslanski skupini Zares – nova politika ne trdimo, da prižgane luči podnevi ne prispevajo k varnosti v nekaterih okoliščinah, kot je na primer slaba vidljivost ali prehitavanje na avtocestah pri večjih hitrostih, ampak trdimo, da vedno in povsod nikakor niso potrebne in da v določenih okoliščinah varnost celo bistveno zmanjšujejo. Imajo pa podnevi prižgane luči zelo jasne negativne okoljske učinke. Povprečno vozilo namreč za vsakih 100 vatov porabljene energije porabi 0,17 litra goriva na 100 km. Če seštejemo moč vseh žarnic, ki so v uporabi za osvetljevanje vozila, dobimo rezultat med 170 do 280 vatov porabljene električne energije za osvetljevanje vozila podnevi. V povprečju je to okoli 235 vatov, za kar porabimo na 100 km približno 0,4 litra goriva. Pri povprečni porabi 7 litrov na 100 km to predstavlja kar 5,7 % porabljenega goriva, kar sploh ni tako zanemarljiv delež. V Sloveniji je približno en milijon motornih vozil in verjetno smo podcenili rezultat, če predpostavimo, da vsako od teh vozil prevozi letno v razmerah dobre vidljivosti okoli 10 tisoč kilometrov. Za obvezno dnevno razsvetlavo po tem izračunu porabi vsako vozilo na leto dodatnih 40 litrov goriva, vsi Slovenci skupaj pa kar 40 milijonov litrov, kar nas stane zaokroženo dodatnih okoli 40 milijonov evrov. V teh dodatnih stroških pa niso upoštevani stroški iztrošenih žarnic. Se pomembnejše kot sama cena pa je dodatno onesnaževanje okolja. 40 milijonov litrov namreč pri izgorevanju povzroči kar 100 tisoč ton ogljikovega dioksida in za toliko bi lahko, če bi ukinili uporabo luči podnevi, zmanjšali letno emisijo ogljikovega dioksida. Če ste predlagatelji navkljub našim argumentom prepričani, da se obveznim prižganim lučem podnevi ni mogoče nemudoma povsem odreči, pa vam predlagamo, da razmislite vsaj o prehodni kompromisni rešitvi v smeri, da bodo obvezne prižgane luči podnevi le na cestah, kjer je računski hitrost več kot 70 km na uro, torej predvsem izven naselij. S tem bi se izognili vsaj tistim situacijam v mestih, ko prižgane luči povsem očitno ne predstavljajo večje varnosti, pogosto pa pomenijo celo manj varnosti za druge udeležence v prometu, saj ti zaradi bolj vidnih avtomobilov niso dovolj vidni.

V Poslanski skupini Zares – nova politika bomo tudi v pričakovanju upoštevanja naših predlogov predlog zakona v prvi obravnavi podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Dober dan! Spoštovani gospod minister, spoštovani prisotni!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo rešitve, ki prinašajo strožje sankcije, sankcioniranje voznikov zaradi prekrškov, ki so neposredno povezani z najhujšimi posledicami prometnih nesreč zaradi alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi, prekoračitve hitrosti in podobno. Tudi sami smo letos že predlagali strožjo kazen za vožnjo v nasprotno smer na avtocesti, zato se nam zdi tisoč 200 evrov kazni in 18 kazenskih točk primerna kazen za najhujše prekrške.

Predlagamo, da se ponovno prouči, ali je kazen, določena v 40. členu, 500 evrov in 5 kazenskih točk, zaradi nepredvidnega prečkanja dovolj visoka in sorazmerna glede na številne nesreče s smrtnim izidom na nezavarovanih železniških prehodih.

Podpiramo rešitve za zaščito šibkejših udeležencev cestnega prometa, kot so pešci, otroci, invalidi in starejši udeleženci cestnega prometa. Smiselno se nam zdi tudi znižanje glob za prekrške, ki bistveno ne vplivajo na varnost cestnega prometa. Podpiramo vse ukrepe, ki bodo povečali varnost udeležencev v prometu, da bo dosežen zastavljen cilj v letu 2011 na slovenskih cestah ohraniti najmanj 154 življenj. Kljub temu pa je treba prisluhniti izkušnjam in opozorilom glede nekaterih določb, ki lahko prinesejo nasprotno učinke, kot je na primer obvezno nošenje čelade za vse kolesarje. Izkušnje iz nekaterih držav kažejo, da ta ukrep ni povečal varnosti kolesarjev, temveč je zmanjšal le število kolesarjev, kar gotovo ni namen te določbe. Istočasno pomeni lahko tudi povečanje motornega prometa in onesnaževanja okolja. Zato so se v nekaterih državah raje lotili modernejših rešitev pri gradnji cest,

prijaznejših za kolesarje. Ob tej dilemi se je treba zamisliti in načrtovati ter pospešiti novogradnje in urejanje ter rekonstrukcije cest, ki bodo omogočale bolj varno vožnjo tudi za kolesarje. Najslabše stanje je v mestih, kjer so kolesarske steze le delne, se križajo in končujejo na najbolj ogroženih mestih, zato je kolesarjenje prava avantura. Brez ureditve cestišč, križišč in signalizacije za kolesarje tudi čelade ne pomenijo varne rešitve. Brez strogih kazni za prehitro vožnjo in nepredvidno prehitevanje tudi obvezno nošenje zaščitnih oblačil ne bo reševalo življenj nepredvidnim in drznim voznikom motornih koles.

Do druge obravnave naj se prouči tudi smiselnost črtanja določbe o povzročiti prometne nesreče kot kvalificirane oblike prekrška, na kar opozarja tudi Oddelek za prekrške Višjega sodišča. Taka rešitev je nesprejemljiva in ne prispeva k uresničevanju cilja zakona, ki je strožje kaznovanje za povzročitev prometnih nesreč.

Glede milejših pogojev za pridržanje voznikov ter glede izjem v postopku pridržanja, glede ustrezne preprečitve udeležbe voznika v prometu in podobno, kjer se policistu daje diskrecijska pravica o odločitvi, kdaj bo storilca pridržal in kdaj ne, je treba proučiti, ali so določbe dovolj jasne in dorečene, ter zagotoviti ustrezen nadzor izvajanja te pravice. Ker gre za občutljivo področje posega v osebno svobodo, pozdravljamo obsežno obrazložitev, ki jo je predlagatelj zapisal ob 24. členu tega zakona. Poslanci Slovenske ljudske stranke zaupamo strokovnosti in usposobljenosti slovenske policije, kljub temu pa smo zadržani glede določanja diskrecijskih pravic represivnim organom. Zato predlagamo, da je treba kljub nasprotnim utemeljitvam predlagatelja zagotoviti ustrezen nadzor in sorazmernost določanja takih pravic in jih čim bolj natančno definirati z zakonom.

Poslanci Slovenske ljudske stranke se strinjamo, da je treba taksativno in bolj jasno opredeliti pristojnosti občinskih redarjev, hkrati pa opozarjamo, da je treba ponovno proučiti določbe in dana pooblastila redarjem v 15. členu, ali so skladna z ustavo, z drugimi zakoni, človekovimi pravicami in varstvom osebnih podatkov, pravicami staršev ter drugimi predpisi, ki se nanašajo na vse te pravice. Predvsem pa bo treba za

varnost še vedno stalno opozarjanje, ozaveščanje, pa tudi vzgoja za nenasilno komunikacijo vseh udeležencev v prometu.

Varnost v prometu in strožje kazni se tičejo praktično vseh državljanov in državljanek, zato jim moramo zagotoviti seznanitev z vsemi novostmi in strožjimi kaznimi – najbolje z izdajo priročne brošure, poslane vsem gospodinjstvom. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Anton Urh.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

S Predlogom zakona o pravilih cestnega prometa, ki prinaša spremembo določenih pravil v cestnem prometu, želi Vlada do konca leta 2011 ohraniti najmanj 154 življenj ter na splošno povečati varnost vseh udeležencev v cestnem prometu. Prav zaradi tega se tudi popolnoma strinjam s stališči, ki jih je predstavil gospod Marinič glede vožnje v nasprotno smer na avtocesti. Veliko boljše bi bilo mogoče to, da se postavijo neke ovire kot pa samo denarne sankcije, ker vožnja na avtocesti v nasprotni smeri pusti vedno veliko žrtev in če Vlada to želi zmanjšati, kar je tudi pravilno, potem naj se posluži kakšnih takih stvari, ki so mogoče boljše kot pa samo sankcije. Zato so pri pripravi zakona predvideli strožje sankcioniranje voznikov pod vplivom alkohola in psihoaktivnih snovi ter prehitrih voznikov. Predlog prinaša tudi obvezno pisanje zapisnika v primeru odklonitve preizkusa alkoholiziranosti ter razširitev zasega motornega vozila na druge hujše kršitve cestnega prometa, denimo vožnjo v času začasnega odvzema voziškega dovoljenja.

Če bo zakon sprejet, bodo čelado morali uporabljati vsi kolesarji. Na tem mestu smo v Poslanski skupini DeSUS kar malo neprijetno presenečeni nad odzivom dela civilne družbe, ki proti tem zakonskim določbam ostro protestira. Sprašujemo se, ali je obvezno nošenje kolesarske čelade res tako moteče, da se bo zaradi tega manj kolesarjev odločilo za to prijetno in zdravo

športnorekreativno dejavnost. Pričakovali bi namreč, da bodo odrasli brez problemov predstavljali vzor otrokom in mladostnikom, da mora vsak udeleženelec v prometu poskrbeti za lastno varnost po najboljših močeh.

Obenem pa zakon prinaša tudi omilitev nekaterih določil. Če bo voznik, ki bo ob voziško dovoljenje, opravil kontrolni zdravstveni pregled, rehabilitacijski program ter ne bo storil hujšega prekrška, bo lahko zaprosil za odložitev prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja. Prav tako so novosti tudi milejši pogoj za pridržanje. Policistu namreč pridržanja alkoholiziranemu vozniku ne bo treba odrediti, če se bo vozniku zaseglo vozilo in če se bo to dogajalo v neposredni bližini voznikovega bivališča. Tudi pogoji za pridržanje se za vse voznike izenačujejo, in sicer na 0.52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka.

Pri Predlogu zakona o pravilih cestnega prometa je najbolj očitna sprememba povišanje nekaterih kazni. Tako se s 380 na tisoč 200 evrov povišuje kazen za prekoračitev hitrosti za več kot 40 kilometrov na uro na cesti zunaj naselja, razen na hitrih cestah in avtocestah. Prav tako bi se ob sprejetju zakona občutno podražila tudi prekoračitev hitrosti na hitri cesti ali avtocesti za več kot 50 kilometrov na uro, če je sedaj kazen 300 evrov, bi bila pozneje tisoč evrov. 100 % podražitev se obeta tudi pri zelo nevarnem prehitovanju vozil. Če bi voznik začel prehitovati pod vrhom klanca, pred ovinkom ali ovinku, kjer ni zadostne razdalje, bi kazen po novem znašala tisoč evrov, medtem ko je sedaj 500. Tudi vožnja pod vplivom alkohola bo v vsakem primeru dražja. Najnižja kazen so znašala 300 najvišja pa tisoč 200 evrov. Tudi tukaj imamo v Poslanski skupini DeSUS kar nekaj pomislekov. Tisoč 200 evrov za socialno šibke ljudi se mi zdi, da je mnogo, mnogo preveč oziroma premalo za tiste, ki so boljše situirani.

V Poslanski skupini DeSUS načeloma ne nasprotujemo dvigu kazni, kajti zavedamo se, da se ljudje najbolj discipliniramo takrat, kadar se obeta, da nas bo nekaj udarilo po žepu. Vseeno pa se nam zdi smiselno, da bi predlagatelj razmislil o možnosti upoštevanja materialna položaja posameznika pri odmeri višine kazni.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlog zakona podprli v upanju, da bo resnično pripomogel k izboljšanju varnosti na slovenskih cestah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep pozdrav vsem skupaj!

Zakon je zagotovo potreben, pa vendar ima celo vrsto čudnih rešitev, ki se dostikrat tudi križajo s človekovimi pravicami, s svobodo udeležencev v prometu in še z marsičem. Recimo, pogledjmo voznike, ki jim bo zaračunano 300 evrov kazni, če imajo do vključno 0,50 grama alkohola na kilogram krvi ali do vključno 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Vključno do pomeni od 0,0 do 0,24. To se pravi, da se bo policij sam odločil, kdaj bo koga kaznoval. To pomeni diskrecijsko pravico. Nekoga, ki ga ne bo maral, ki bo samo dišal po alkoholu, bo rekel, "aha, je do vključno 0,24 miligrama". To se pravi, da bo kazen 300 evrov. Skratka, ni dodelan v tem segmentu.

Če gremo naprej. Pri označitvi pešcev piše, da bo moral pešec, ki bo hodil zunaj naselja, na vidnem mestu, na strani, ki je obrnjena proti vozišču, nositi svetilko, ki oddaja belo svetlobo, ki je vidna s sprednje in zadnje strani in tako naprej. Predstavljajte si staro ženico nekje na vasi, ki bo šla po cesti domov zvečer s polja in bo morala imeti na pravi strani obešeno pravo svetilko, ki bo prav svetila, drugače jo bodo oglobili s 40 oziroma z 80 evri kazni.

Gremo naprej. Pri varni ustavitvi in parkiranju vozila imamo celo določbo, kako se smejo odpirati vrata. Zanimivo je, da piše, da med vožnjo morajo biti vrata vozila zaprta. To je tako, kot da zunaj dežuje, imate dežnik, ampak če ni navodila na dežniku, ko greste na dež: Odprite dežnik!, potem ga ne smete odpreti, ali kaj? Skratka, zelo smešno. Človek bi rekel, da bi pričakovali tudi, da mora pisati, s katero nogo najprej stopimo iz vozila, kajti če ne bomo stopili s pravo nogo na začetku, nas bodo oglobili z 80 evri globe za ta prekršek.

Imamo prepoved prehitevanja. Vse v redu in vse prav, vendar nikjer ne piše, da je prepovedano prehitevanje tovornjakov, ki se na avtocestah lovijo, kdo bo koga prehitel z enim kilometrom na uro hitrostne razlike med dvema tovornjakoma. Takšni tovornjaki zagotovo ovirajo promet, zadržujejo promet, ekološko obremenjujejo okolje zaradi tega, ker se za njimi delajo kolone, delajo voznike nervozne in posredno vplivajo tudi na to, da se lahko zgodi kakšna nesreča. Vendar tega gospodje niso upoštevali v tem zakonu.

Smiselno bi bilo dovoliti, da se na cestah, kjer se ne ovira promet, lahko zavija v desno, ne glede na to, če je rdeča luč. Na ta način se sprošča promet, se ne zaustavlja, se ne delajo neki zamaški, tako kot recimo tam, ko imamo krožno križišče v Sloveniji, edini na svetu, ki imamo krožno križišče, ki pa je semaforizirano. Krožno križišče ali kakor jim Angleži, ki so ga izumili, pravijo around about, je ravno zato, da teče promet hitreje, ne pa zato, da imamo notri šest semaforiziranih blokad, kjer se ustavljajo, pa se spustijo, pa se ustavljajo, pa se spustijo in tako naprej. In če je že kdo bil v Parizu, bo lahko videl, da okoli Arc de Triompha ni nobenega problema, nobenega semaforiziranega zastoja v tistem krožnem prometu ni, in tudi črt ni. Vendar treba je voziti s pametjo, ne pa objestno.

In smo pri drugi zadevi, ko se govori o hitrostih. Strahotno se omejujejo hitrosti. Najnižja hitrost je že zdaj čez mesto 50 kilometrov na uro, potem pa imamo vsake toliko časa table po mestu, tudi v Ljubljani, kjer je dovoljena hitrost 60 kilometrov na uro ali 70 kilometrov na uro. Število nesreč se ni zmanjšalo zaradi tega, ker se je znižala hitrost v mestu od 60 na 50 kilometrov na uro, vendar je to hitrost, ki so jo imeli Angleži v prvi polovici 19. stoletja na svojih ulicah, takrat je bila približno 25 milj na uro največja dovoljena hitrost. In mi smo zdaj prišli na isto.

V začetku tega mandata je Vlada obljubljala, da bodo na avtocestah uredili hitrost vožnje drugače, kot je zdaj. Zdaj je omejitvev 130 kilometrov na uro in velikokrat se zgodi, da je cesta absolutno prazna, pa bog ne daj, da bi vozil 150 kilometrov na uro. Pa vendar vemo, da so sedanji avtomobili dosti bolj zmogljivi kot prejšnji, dosti bolj varni kot prejšnji. Ceste imamo, kakršne imamo, pa vendar bi lahko bila vožnja v takšnem primeru tudi sproščena, da gre hitreje, ne pa, da

bomo zavirali in da bomo omejevali in ne vem kaj še vse počeli pri takšnih zadevah.

Ko sem govoril o zavijanju v desno, bi bilo smiselno upoštevati tudi to, da ti v Angliji lahko mirno zaviješ nazaj na cesti, ki ima dvojno črto po sredini, samo če ne oviraš prometa. To je prepuščeno ljudem in zdravi pameti. Kot kaže ta zakon, so se gospodje na Vladi odločili, da Slovenci nimamo zdrave pameti in da ne znamo razmišljati, zato nam je treba vse določiti, kot to, ko voziš, da morajo biti vrata zaprta. Logično, da morajo biti vrata zaprta.

Potem imamo tukaj zadevo s pridržanjem. Policist bo imel pravico se odločiti, kdaj bo koga pridržal. In že to pridržanje ljudi je protiustavno in hud poseg v človekove pravice. Naj povem primer, ki se je zgodil v Murski Soboti, resda že nekaj nazaj, pa vendar je policist ustavil eno gospo na kolesu, ki je malo vijugala, res je bila okajena, ampak so gospo odpeljali na pridržanje. Stara je bila, mislim, da 72 let, in čez noč je morala ležati na tistih policijskih pogradih. In gospa je bila še celo tuja državljanka, nemška državljanka, poročena je bila s Slovencem. To je lepo, krasno, , saj čudno, da je niso še pretepli, saj mogoče bo v naslednjem zakonu tudi to, da se lahko tistega, ki se ga pridrži, pretepe. Storilce kaznivih dejanj pa izpuščamo, to pa ni problem. Nekoga, ki se z biciklom pelje malo nažgan, pa ga bomo zaprli in iz njega naredili vse, kar je mogoče.

Čelade na glavi za vse kolesarje. Mislim, da je to bedast ukrep, zelo bedast ukrep, in mogoče bi bilo bolje, če bi predpisali oklepe za vse otroke, ki hodijo po pločnikih, ko kolesarji vozijo med njimi. Čelade na glavi niso prinesle nič posebnega, nobene večje varnosti, res pa je, da so prinesle krasne zaslužke tistim, ki delajo čelade. Ravno tako je obvezna uporaba ustreznih zaščitnih motorističnih oblačil za voznika in potnika motornega kolega. To je zelo lepo, in še najlepše za turistične kraje, kjer se bo moral nekdo, ki se bo pripeljal z vespo in bo svojo punco naložil zadaj, da jo bo malo popeljal ob obali, obleči skorajda v skafander, dati čelado na glavo, da se bo peljal 15, 20 metrov, potem pa zopet dol in zoper gor. Skratka, zelo, zelo neživiljenjsko vse skupaj.

Potem hitrost. Že prej sem govoril o hitrosti, vendar je treba povedati, da ne ubija hitrost – ubija objestnost na cesti. Da bomo

premagali objestnost, je treba vzgajati, vendar ta zakon ne vzgaja. Ta zakon je pripravljen zato, da bodo imeli nekateri čim več možnosti čim bolj zatolči tistega, ki ga ne marajo, ali pa da bodo zdravili svoje komplekse, ki jih nekateri imajo tudi na kakšnih drugih mestih. Tu pridemo do pooblastil občinskega redarstva, kjer bi se človek vprašal, le s kakšno izobrazbo imajo tako velika pooblastila. Vse bodo lahko kontrolirali, vse bodo lahko delali in pogrešam, da bi jim dovolili še, da imajo orožje in da imajo tudi dovoljenje za uporabo strelnega orožja, da imajo phazerje in ne vem kaj še vse. To je slovenska zakonodaja. Gremo v policijsko državo, kjer ne dovoljujemo ljudem, da bi razmišljali s svojo glavo, ampak jim predpisujemo vse tisto, česar se gospoda na oblasti boji. Boji se zdrave pameti, boji se pametnega razmišljanja, boji se pametnih odločitev, ki jih ljudje po navadi imamo. Dejstvo je, da zmanjšanje prometnih nesreč in smrtnih žrtev ni zaradi kakšnih ukrepov. Ne bo tudi zmanjšanja zaradi teh visokih kazni, bodo pa te visoke kazni močno udarile po glavi ljudi. In morda je tudi to namen, polniti državni proračun tudi na ta način, preko redarjev, preko policistov in ne vem česa. Sam sicer mislim, da so policisti dosti bolj pametni od vladnih služb, ki predlagajo takšne zakone, in bodo vendar bolj življenjsko ravnali, kot pa ravna slovenska vlada. Zanimivo je, ko vendar povsod omejujejo te zadeve, ne omejujejo pa stvari pri vožnji policijskih vozil, kar je seveda pametno in pravilno. Pa vendar je tudi tu nedodelan člen: vozila državnih organov. Včasih so imela vozila državnih organov prednost. In tudi zdaj, če se, recimo, nekdo pelje na letališče in je imel prej sestanek, pa ne bom omenjal primerov gospoda ministra, ki se je z modro lučjo vozil po avtocesti, kar se meni ne zdi nič posebnega in je povsod po svetu to normalno. Ampak naj se to določi tudi v zakonu, da tudi taka vozila imajo določeno prednost na cesti in da lahko uporabljajo tudi modro luč.

Precej zadev je, ki bi jih bilo treba še narediti, predvsem pa premisliti določene zadeve, najti drugačna izhodišča, ne administrativnih, ne birokratskih, ampak življenjska. Vendar take rešitve od slovenske vlade zelo težko pričakujemo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, minister s sodelavcem, kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Izboljšanje varnosti cestnega prometa mora biti stalna naloga vseh nosilcev prometne politike, glavni končni cilj pa nobeno izgubljen življenje na cestah več ter nobena nova invalidnost zaradi posledic prometnih nesreč. Žal je v Sloveniji kljub opaznemu izboljšanju prometna varnost in prometna kultura udeležencev cestnega prometa še precej oddaljena od stanja v prometno najvarnejših in urejenih državah članicah Evropske unije. Za čim hitrejšo približevanje temu cilju pa potrebujemo učinkovit in racionalen sistem zagotavljanja varnosti cestnega prometa, v katerem imajo odločilen vpliv strokovne odločitve. Za sedanjí že nekoliko zastarel sistem je značilno, da so bila strokovna stališča marsikdaj potisnjena ob stran ter da je v sistem prevečkrat nepremišljeno posegala kar politika, in to zaradi dnevnopolitičnih ciljev. Spomniti se je samo treba na podatek, kolikokrat se je v samostojni Sloveniji posegalo v zakon, ki je urejal oziroma ureja varnost cestnega prometa. Zato v Liberalni demokraciji Slovenije podpiramo strokovno in primerjalno utemeljeno spremembo celotnega prometnovarnostnega sistema, katerega bistvo je logična razdelitev veljavnega zakona o varnosti cestnega prometa na štiri zakone, ki posamezno urejajo področje prometnih pravil, voznikov, motornih vozil in pa javnih cest. Kot ključna pa ocenjujemo predvsem Predlog zakona o voznikih, ki smo ga obravnavali v petek, ter Predlog zakona o pravih cestnega prometa.

Bistvene so za Liberalno demokracijo Slovenije naslednje spremembe in novosti: strožje sankcioniranje voznikov, storilcev prekrškov, ki so neposredno povezani s posledicami prometnih nesreč. Gre za alkohol, prepovedane droge, psihoaktivne snovi, prekoračitev hitrosti, itd. Globe pa se

znižujejo za prekrške, ki bistveno ne vplivajo na varnost cestnega prometa.

Drugič. Sankcija začasnega zasega motornega vozila se razširja tudi na druge hujše kršitve v cestnem prometu, kot so na primer vožnja o času, ko se storilcu izvršuje kazen prepovedi vožnje motornega vozila, vožnja v času, ko je storilcu začasno odvzeto vozniško dovoljenje ali se mu izvršuje varnostni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja ali sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Izredno pomembna se nam v Liberalni demokraciji Slovenije zdi uvedba novega instituta, in sicer odložitev izvršitve prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Posameznik, ki mu je že bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, bo ob izpolnitvi določenih pogojev lahko zaprosil za odložitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Pogoji pa bodo opravljen kontrolni zdravstveni pregled in določen rehabilitacijski program, prav tako pa v preizkusni dobi ne bo smel storiti hujšega prekrška.

Četrto. Predlog zakona določa obvezno uporabo zaščitne kolesarske čelade za vse kolesarje, torej ne več samo za otroke, kot to predpisuje trenutno veljavni zakon o varnosti cestnega prometa, ter obvezno uporabo ustreznih zaščitnih motorističnih oblačil za voznika in potnika motornega kolesa.

Novost je tudi izenačitev pogojev za pridržanje pri različnih kategorijah voznikov, več kot 1,1 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,52 % alkohola v litru izdihanega zraka ter seveda diskrecijska pravica policistke oziroma policista, da v določenih primerih pridržanja ne odredi. Na primer, če je kraj postopka neposredno pred objektom, v katerem voznik tudi prebiva.

V Liberalni demokraciji Slovenije kot izredno pomembno ocenjujemo določbo, ki določa obvezen preizkus alkoholiziranosti neposrednih udeležencev prometne nesreče. Žal tako pravilo niti praksa doslej nista obstajali, če bi, bi dokazano rešili prenekatero življenje.

Za učinkovito delovanje posodobljenega prometnovarnostnega sistema so izredno pomembna tudi taksativno našeta pooblastila občinskega redarstva. To bo odpravilo različna tolmačenja obsega

njegovih pristojnosti in preprečilo spore, še bolj pa odpravilo sedanje neukrepanje policije in tudi občinskega redarstva v določenih primerih. Novosti je še kar nekaj, za nekatere so mogoče pomembnejše tiste, ki jih nisem naštel, bomo pa o njih zagotovo razpravljali v nadaljevanju te splošne razprave.

Kakorkoli že, v Liberalni demokraciji Slovenije predlog zakona z vsemi njegovimi novostmi ocenjujemo pozitivno. Okrepil bo zaupanje udeleženca cestnega prometa, da tudi drugi udeleženci ravnaajo v skladu s pravili cestnega prometa. Nadalje bo okrepil varstvo šibkejših udeležencev cestnega prometa: otrok, pešcev, kolesarjev in še koga, predvsem pa bo udeležence cestnega prometa bolj kot do sedaj prisiljeval v defenzivnejše ravnanje v cestnem prometu, v katerem se pogosto manifestira nezaslišana agresivnost udeležencev v številnih pojavnih oblikah. Vse skupaj bo tako povečalo varnost vseh udeležencev cestnega prometa.

V Liberalni demokraciji Slovenije bomo Predlog Zakona o pravilih cestnega prometa podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Zakon o pravilih cestnega prometa je zagotovo eden tistih, ki bodo poskušali izboljšati prometno varnost. In cilj, ki je zapisan v tem zakonu, da se resnično zmanjša število smrtnih žrtev za 154, je izjemno ambiciozen cilj, in mislim, da je tud prav, da se ta cilj zada, kajti ne nazadnje so vendar vsi ti ukrepi, ki jih sprejemamo v okviru tega, predvsem podrejeni prav tistim najhujšim prekrškom, ki se dogajajo na naših cestah in so ne nazadnje tudi vzrok za te najstrašnejše nesreče, ki se dogajajo. Seveda gre predvsem za preveliko hitrost, gre za vožnjo pod vplivom alkohola in tudi za vožnjo pod vplivom prepovedanih drog in ne nazadnje tudi vožnjo v nasprotni smeri po avtocesti. To so tisti primeri, s katerimi se v zadnjem obdobju v Sloveniji vse pre pogosto

srečujemo. Zato bo ta zakon zagotovo na tem področju prinesel drastične ukrepe in upam si napovedati, da bo tudi zaradi tega manj žrtev.

Tisto, kar je mogoče res še treba proučiti in pogledati, ali bi bilo treba nekatere predpise v tem zakonu v nadaljevanju še izčistiti, pa se zagotovo nanaša tudi na to, kako pravzaprav prizadene izrečena kazen nekoga z najnižjimi osebnimi dohodki ali pa nekoga, ki ima enormno višjo plačo od tiste najmanjše, ki je ta hip v Sloveniji. To je vprašanje, ki v tej fazi oblikovanja predloga zakona še ni izčiščeno. Mislim, da bi vendarle morali vložiti še veliko več truda, da poskušamo tudi ta problem reševati na način, da ne bo nekdo, ki ima izjemno nizko plačo, pravzaprav odplačeval kazni do konca svojega življenja, nekdo drug bo pa, recimo, to poravnal v enem mesecu ali pa mogoče v enem letu. Razlogi proti ali pa argumenti proti temu naj bi bili, češ, hitrost izrekanja ukrepov, kazni bi bila potem nižja oziroma bi bila počasnejša. Seveda je treba temu prilagoditi tudi naš pravosodni sistem, ki bi lahko bistveno hitreje v takih primerih potem tudi izrekal kazni za tiste, ki imajo manjše premoženje, manjše plače, in enako za tiste, ki imajo višje plače. Treba bo mogoče res še proučiti tudi ta del zakonodaje, če želimo doseči, da bomo nekje vsaj primerljivo obravnavali vse udeležence v cestnem prometu, tudi ko gre za zaračunavanje prekrškov in kakšne posledice te kazni potem imajo na posameznika.

Nekaj opozoril je tudi s strani samih kolesarjev, glede na to, ali obvezna čelada da ali ne, pa tudi kazni za uporabo ali pa vožnjo v nasprotno smer po kolesarskih stezah. To je zagotovo eno tistih vprašanje, kjer bi se morali mogoče še dodatno poglobiti, vsaj v tem smislu, da ne bomo s tem zakonom povzročili tega, da se bo nekdo pravzaprav bal usesti na kolo in bo šel raje z avtom v službo ali v mesto. Zato je treba tu ravno tako vložiti še dodaten napor, da se te kazni za kolesarje dodatno proučijo. Predvsem ne smemo doseči negativnega ali kontra učinka v tem smislu, da bi nekdo raje pustil kolo doma in šel z javnim potniškim prometom ali pa celo z osebnim vozilom po svojih opravkih.

Mislim, da s temi opozorili in dejstvi bi najbrž v nadaljevanju ta zakon lahko bil še boljši. Mislim pa, glede na to, kar trenutno je zaznано v naši prometni kulturi, je najbrž

treba kazni za najhujše prekrške zviševati, po drugi strani pa ta zakon prinaša tudi zniževanje kazni za tiste prekrške, ki niso tako usodni. Tukaj je ta zakon nekako upošteval stanje v prometni varnosti. Želim si, da bi tudi pri teh ostalih vprašanjih, ki sem jih izpostavil, bilo nekaj podobnega. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Če nadaljujem tam, kjer je kolega Veber končal, smo v Slovenski ljudski stranki sicer napovedali, da bomo zakon podprli. Vendar res je, da z nekaterimi preveč natančno opredeljenimi predpisi lahko naredimo več škode kot koristi. Predvsem si bomo v nadaljevanju v Slovenski ljudski stranki prizadevali, da bi zakon imel več vzgoje in preventive kot sankcioniranja. Predvsem imam v mislih prav to izrekanje kazni in potem odsluženje kazni. Lahko se zgodi in seveda tega ne želimo, ker je pač življenje sestavljeno iz vseh plati, tako ali drugače, pa vendar nekdo, ki ima minimalno plačo ali ni dobil plače, podjetnik ni dobil plačanega opravljenega dela, ki ga je opravil gospodom tajkunom, ti niso poskrbeli za to, za kar bi morali, zato moramo dati možnost tistim z najnižjimi osebnimi dohodki odpraviti to kazen. Prekršek je prekršek. Tako kot imajo sodišča, in to bi predlagal ministrstvu, da do druge obravnave predvidi možnost tudi v tem smislu, da bi s tako imenovanim javnim delom odslužil, kar pomeni, da bi lahko nekdo naredil tudi tisto javno dobro delo v soboto, nedeljo, popoldan, to je izven svojega službenega časa, pa vendar bi s tem kazen vplivala bistveno bolj preventivno in vzgojno. Preventivno in vzgojno bi vplivala tudi na nekoga, ki ima dovolj denarja in bi lahko 30-krat več plačal, kot pa je, in mu to nič ne pomeni. In zaradi takšne zavirljive situacije v družbi, ker nekateri straši imajo in si lahko 18, 20-letni mulci privoščijo gromozanske zadeve, celo grozijo, omogočiti, da bi ti oddelali to kazen z javnim dobrim delom. Na eni strani tisti, ki ne morejo, in na drugi strani tisti, ki bi lahko, pa vendar ne morejo, vse se ne da plačati in z denarjem dobiti. Žal v naši državi velikokrat ni tako, ampak ravno

obratno. Pa vendar predlagamo, da bi Vlada o tem razmislila in vnesla tudi te možnosti sankcioniranja in odsluženja kazni, kar bi zakon naredilo bolj normalen. Moja mama ima 82 let, vesel sem in ponosen nanjo, ampak ne znam si predstavljati, da ji bomo dali čelado na glavo, ker se pač še vedno vozi s kolesom. In dokler se bo, bo tudi zdravo živela. Nekateri neumnosti so, ki jih je treba odpraviti. En odličen predlog, ki ga imajo v svetu, zavijanje v desno in tako dalje.

Upam, da je prva obravnava tudi zato, da si boste v koaliciji in Vladi poskušali kaj dobrega iz tega izvzeti. Vsem državljanom in državljanom pa danes, ker pač obravnavamo ta zakon o pravilih v cestnem prometu, želim, da ne bi delali nobenih prekrškov in da bi varno prispeli tam, kamor so se odpravili.

Predsedniku Državnega zbora Gantarju pa vse najboljše ob rojstnem dnevu.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Pukšič.

Besedo ima Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, predsedujoči. Kolegice in kolegi!

Tako je, jaz mislim, da vsaka stvar, ki je narejena v smeri izboljšanja in za dvig varnosti vseh udeležencev in uporabnikov v cestnem prometu, je dobrodošla. Seveda je dobrodošla tudi v tem smislu, kar predvideva zakon, ki je pred nami, ki je v obravnavi, vendar pa kljub temu imam nekatere pomisleke in pa mogoče malo drugačne poglede od ostalih razpravljavcev, ko gre za ta zakon. Moti me dejstvo, da želimo v cestnem prometu in pa za dvig varnosti predvsem uveljavljati tisto eksekutivno načelo oziroma eksekutivne vsebine in pa tudi dvig kaznovalne politike, kar državljanom in državljanom vedno znova kaže na to, da je dvignjena palica in prst in pazi se, če se bo to naredilo, boš kaznovan s tako in tako globo.

Zame bi bil bolj primeren in bolj civilizacijski pristop, če bi se v okviru tega zakona obravnavalo in razpravljalo bolj v smislu dviga kulture vseh udeležencev v prometu, v smislu vzgoje in izobraževanja. Seveda je res, da ta eksekutivna politika, ki jo zakon prinaša, prinaša dobro tudi prilivu v naš proračun. Vsekakor pa ni ena od humanejših dejstev in pa humanejših vsebin,

ki bo prispevala k nekemu bolj znosnemu in bolj razumevajočemu občutku in počutju državljanek in državljanov. Prepričan sem, da bi okvir tega zakona in v prepričanje uspešnosti tega zakona bilo treba videti in pa razpravljati tudi o tem, koliko bo šlo pa denarja iz proračuna za vzdrževanje cest, za vzdrževanje in odpravo tehničnih ovir, za odpravo vseh črnih točk, ki so na cestiščih in prav ta številka, ki je presenetljiva, 113 žrtev v naši državi, verjetno ne izhaja samo in zgolj samo zaradi tega, ker uporabljajo oziroma uživajo prekomerne količine alkohola ali se poslužujejo objestnosti, pač pa izhaja tudi iz tega, ker je cestna mreža v Sloveniji zelo slaba, da je veliko tehničnih ovir, da je veliko rešitev, ki povzročajo vse te težave in pa povzročajo tudi število smrtnih žrtev. Zame bi bil zakon prepričljiv takrat, ko bi tukaj obravnavali tudi vse te pomanjkljivosti in pa program odstranjevanja oziroma program izboljševanja v cestnem prometu.

Vprašanje se mi postavlja, kako je ta zakon šel skozi neko medresorsko usklajevanje. Ironija je, ko se pogovarjamo o tem zakonu, pa tudi naj si bo o kazenski politiki, ki naj bi jo izvajala policija, na drugi strani pa se ukvarjamo in pa razpravljamo o tem, da bomo ukinili policijsko upravo na Koroškem, da celo ne bo prometne policije na Koroškem. Potem za Koroško ta zakon ne bo imel velike veljave, tudi če se postavljajo neke nove norme za kaznovalno politiko. Tudi to je vprašanje.

V glavnem pa sem prepričan, da bi vse te učinke lahko dosegli v veliki meri in mogoče veliko bolje in veliko bolj civilizacijsko s tem, da bi začeli intenzivno odstranjevati vse te ovire, vlagati več denarja v vzdrževanje celotne cestne mreže. Poglejte, nekatere naše regije so tako silno zanemarjene in v teh regijah, če gremo analizirati vse smrtne žrtve, potem lahko vidimo, da ni zgolj to, kar ta zakon predvideva, ni zgolj kaznovalna politika tista, pač pa je veliko odvisno od tehnične usposobljenosti samih cest. Ne glede na to, mislimo, da bo tudi v Predlogu zakona o cestah veliko priložnosti, da rečemo kaj o tem.

Tako bi imel pripombo globalno na ta zakon, medtem ko so posamezne rešitve vsekakor sprejemljive in take bom tudi podprl. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silven Majhenič.
Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Zakon po vsebini ne opravičuje sprejetja, saj govori le o sankcioniranju voznikov, premalo pa govori o posodobitvah cest in režimov, ki bi v osnovi preprečevali same kršitve v cestnem prometu. Zakon pokriva področje pravil v cestnem prometu, ki se ureja v tem zakonu, na področju voznikov, na področju vozil, na področju cest. V bistvu sta izpostavljena nemoten pretok in varstvo okolja. Odgovornost se je preusmerila na lokalne skupnosti, na odgovornost staršev, skrbnikov in rejnikov, voznikov, kaj pa imajo s tem delodajalci, pa je premalo razloženo.

Vsi sedanji ukrepi niso dosegli zelenega cilja, kajti ves čas se je gradilo samo na sankcioniranju. Skratka, na visokih denarnih kaznih, ki pa so polnile le občinske in državne proračune, osnovnega namena, ki pa naj bi ga kaznovanje imelo, pa se ni doseglo. Kaj bo doseglo ta učinek, se tudi v tem zakonu posebej ne omenja. Zanimivo je nekaj, da vsi udeleženci v prometu dosledno upoštevajo pravila takoj, ko prestopijo mejo, čeprav so kazni nižje, pri nas pa zavore popustijo kljub višjim kaznim, zato menim, da ni rešitev v visokih kaznih, ampak v dojetanju kulture voznikov, česar pa ljudi ne naučiš čez noč, ampak se začne že v vrtcu, kar pa v poznejšem razvojnem ciklusu pomeni, da je tako ravnanje samoumevno.

Prevelika demokracija se pri mladih odraža kot anarhija, še posebej v prometu, ko jih ne zaustavi nobena sankcija, le slaba izkušnja, ki pa se po navadi konča v bolnišnici. Strokovnjaki tudi priporočajo kakšne poligone, ki bodo namenjeni za sproščanje adrenalina mladih in za tiste, ki po določenem času prepovedi vožnje znanje ponovno izpopolnjujejo. Kajti pravila, ki se omenjajo, so že stalnica in ne ponujajo nič novega, zato je nujno, da se zakon nadgradi z vsebino, ki bo imela ne le finančni, ampak tudi varnostni učinek. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegi, spoštovana kolegica!

Menim, da je Predlog zakona o pravnih cestnega prometa sistemsko in dokaj temeljito pripravljen, kljub temu pa smatram, da vse tiste pripombe, ki so bile podane v predstavitvi stališč pa v okviru razprave, so upravičene, zato tudi upam, da bodo do neke mere upošteevane v nadaljnji proceduri sprejemanja zakona. Sicer se res postavlja vprašanje, ali več urediti s preventivo ali pa s sankcioniranjem, ampak jaz vem, da ta zakon nakazuje na eno in na drugo in s tega vidika ne vidim nekaj večjih težav.

Osebnostno smatram, da brez nekoliko bolj drastičnega sankcioniranja, žal, nekatere težave ne bomo mogli premostiti, kot pa je bilo že večkrat poudarjeno, so človeška življenja najbolj važna in s tega vidika jaz podpiram tovrstni koncept.

Postavlja pa se mi vprašanje, ki je bilo tudi izpostavljeno večkrat, ali je določitev kazni v takšni obliki primerna rešitev ali pa bi se morali poslužiti nekaterih primerov iz drugih držav, na primer, morda nam je najbolj znan skandinavski oziroma finski model, so pa tudi druge rešitve, kjer se kazni izrekajo na osnovi nekih procentualnih okvirov glede na prejemke posameznika. Prepričan sem, da bi v našem primeru ta varianta bila bolj dobrodošla. Dejstvo je, da so osebni prejemki, žal, še vedno sorazmerno zelo različni pri nas in kot je bilo že poudarjeno, morda nekateri res do konca življenja ne bi mogli odplačati tiste kazni, ki jim bi bila odmerjena.

Moje mnenje je, da bi nedvoumno morali postaviti nek spodnji cenzus, nek spodnji okvir, katerega morajo plačati vsi; torej tudi tisti, ki trenutno ni zaposlen, si ne more privoščiti tega, da dela prekrške in se potem sklicevati na to, da nima prejemkov. Nedvoumno je spodnji cenzus potreben in nujen, vendar bi po moji presoji nek procentualni pristop odmere kazni bila primernejša rešitev. No, ker nas je več nakazalo v to smer, upam, da bo s tega vidika strokovna ekipa še preverila to možnost.

Se pa mi postavlja eno vprašanje. Mislim, da gre za nek lapsus ali pa jaz ne razumem dobro to dikcije. V 44. členu v četrtem odstavku piše, da se z globo 40 evrov kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena. Mislim, da je ta dikcija "ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja" odveč ali pa jaz slabo razumem določbo tega zakona. To je mimogrede. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silva Črnugelj.
Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Tudi ta zakonski predlog kot večina zakonskih predlogov, ki jih obravnavamo v Državnem zboru ne le danes, ampak sploh, je povzročila kar velike dileme, pri nekaterih tudi razburjanja pa ne nazadnje tudi razočaranja. Zase lahko rečem, da zakonski predlog kar nekako sledi ciljem, ki so bili zastavljeni, in za razliko od mojih zelo kritičnih kolegov bi lahko rekla, da je dejansko zakon lahko deležen velikih pohval zaradi vseh tistih ustvarjalcev in deležnikov, ki so soustvarjali in pripravljali besedilo zakona. Sigurno je, da idealnega zakona ni, tako kot mi ljudje nismo idealni in ne nazadnje tudi naša dejanja. Ampak vendarle, pripraviti toliko materiala pa tudi nekatere podzakonske akte pomeni, da je bila resnost pristopa tistih, ki so sodelovali pri pripravi zakonskega gradiva, izjemno velika.

Normalno je, da so čelade tiste, ki so povzročile veliko hrupa, medijskega razburjanja in tudi nevednosti posameznikov, za nekatere pa so čelade zelo pomembne. Tisti, ki so se oglasili iz kolesarske mreže, menijo, da bo že tako na nek način hendikepiran del kolesarjenja, zlasti v ožjih mestnih jedrih in mestih, na nek način upočasnen; pa vendarle, mi moramo vedeti, da je naša država zastavila visoke cilje varovanja in zaščite posameznikov in da je čelada dobrodošla.

Ali so globe previsoke ali prenizke – čas bo pokazal svoje, bili smo že priča temu, da smo tudi kakšno globo spremenili pod vplivom prakse. Menim pa, da bi bila marsikatera ženska bolj vesela dejstva, da

ostane živa, kjub dejstvu, da bo njena frizura na en način okrnjena. Toliko.

Upam, da bo ta zakon kot vsi zakoni, ki jih je pripravljalo to ministrstvo, uspešno zaživelo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Marijan Pojbič.
Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

Uvodoma moram povedati to, kar je povedal že naš predstavnik poslanske skupine v stališču poslanske skupine, da mi tega zakona ne bomo podprli. Podprli ga ne bomo zato, ker tudi jaz osebno ocenjujem, da ta zakon poskuša ponovno svoje cilje graditi izključno na kaznih, za katere pa mislim, da niso tiste ključne, ki bi lahko tako pomembno problematiko reševale na način, ki bi zagotavljal boljšo in večjo varnost vseh in vsakogar v naši državi.

Torej, če pogledamo samo kazen, ki je napisana za najtežje prekrške, ta je tisoč 200 evrov, hkrati tisti voznik izgubi tudi vozniško dovoljenje in predpisan je še rehabilitacijski proces. Če vse te tri stvari sešteješ, na koncu kazen ni tisoč 200 evrov, ampak je kazen za tistega voznika vsaj 4 do 5 tisoč evrov, minimalno, če bi upoštevali vse, kar je treba plačati, da lahko ta isti voznik pride nazaj do vozniškega dovoljenja. Se pravi, to je pa velik znesek. In pogledjte, za tiste, ki imajo visoke plače in ogromno denarja, to so naši slovenski tajkuni, ta zakonodaja ponovno ne velja, ker lahko brez vsakega problema v enkratnem znesku to odplača. Kaj pa ubogi ljudje, ki imajo 300, 400, 500 evrov prihodkov? Kaj pa ti ljudje? Povejte mi, ali sta ti dve skupini ljudi v enakem položaju? Ali ni tu jasno izpostavljena diskriminacija? Se pravi, tisti, ki ima 300, 400 ali 500 evrov prihodkov ali pa še manj, nikoli več v svojem življenju ne bo mogel priti nazaj do vozniškega dovoljenja. Nikoli! Ker tega denarja za vse te postopke, ki jih predpisuje ta rešitev – ne da jih ne zasluži, niti prihraniti ne more, ker je že tako ali tako na robu preživetja v tej državi, ker mora skrbeti za vse drugo, kar mu je bistveno bolj ključnega pomena. Pa vendar je v diskriminatornem položaj proti tistim

tajkunom, ki lahko to z enkratnim zneskom plačajo, podkupijo čisto vse, da pridejo ponovno brez vsakega problema do vozniškega dovoljenja. In bodo v posmeh tej kompletni diskusiji, tej debati in vsemu temu, kar mi počenjamo v Državnem zboru. In to je tisto, kar me izjemno moti.

To je eden izmed ključnih razlogov, zakaj tega zakona ne bom podprl. Ne moremo vedno graditi vse samo na kaznih. Se pravi, na eni strani je ljudem treba zamrzniti vse prihodke, sploh tistim majhnim, ki že tako ali tako ne morejo živeti, potem jim je treba pa še kazni nabijati tako dolgo, da v resnici ti ljudje v tej državi več ne morejo normalno živeti. To je nepošteno. To je nepošten način tega vladanja te vlade in pogleda na reševanje te problematika v tej državi, ko točno vemo, da imamo 100 tisoč brezposelnih, da imamo toliko in toliko vseh problemov, ki so izjemno problematični.

Torej, sploh ne morem razumeti, da se ta vlada ne ukvarja s tem, kako bi poskušala tem ljudem pomagati, da bodo službo dobili. Vse ostale zakone spravljate v Državni zbor, samo tistih ne, ki so ključni za prihodnost in razvoj države!

In zdaj gremo k tistemu drugemu delu, ki se pa meni zdi bistveno bolj pomemben, saj bi moral reševati problematiko v tem zakonu in iz česar bi lahko bistveno več pozitivnega počrpali: kje in kaj smo storili na izboljšanju prometne infrastrukture, kaj je država storila na tem področju. Če gledamo proračun in vse to, lahko vidimo, koliko in kaj država vlaga v izboljšanje infrastrukture, ki je še kako pomembna. Prepričan sem, da je pomembnejša od vseh teh kazni, ki ste jih v tem zakonu zapisali. Če bi delali na izboljšanju prometne infrastrukture, bi marsikateri od tistih, ki so umrli v prometnih nesrečah, danes živeli. V to sem prepričan.

Nekaj primerov bom zdajle navedel. Tudi gospodu ministru sem pred kratkim poslal pismeno poslansko vprašanje in mislim, da mi bo na to poslansko vprašanje v čim krajšem času odgovoril. In sicer gre za problem nezavarovanih železniških prehodov. Iz Maribora do Šentilja, vam bom prebral - zdaj je bil tam nek shod in protest -, kaj so zapisali domačini, ki jih osebno izjemno podpiram. Zapisali so naslednje: "Smo krajani Rance, ki živimo ob treh nezavarovanih

železniških prehodih. Na prvem nezavarovanem prehodu iz smeri Maribor–Šentilj se je zgodilo že devet nesreč. Osmo po vrsti se je zgodila letos, 28. oktobra, kjer sta umrla mama in njen šestletni sin. Le mesec dni kasneje je znova grozovito počilo. Bila je velika materialna škoda na kamionu, šofer je po sreči preživel. Čez naslednji nezavarovan prehod, kjer se prav tako že beleži smrtna žrtev, vsak dan vozi avtobus z otroki." Veste, koliko je v avtobusu otrok? 50, 60! Polovica tistih, ki so umrli v celem letu! Če se slučajno kaj zgodi. "In tako se z vse večjim strahom vsako megleno jutro, ko ni moč videti niti metra levo in ne desno, gremo rusko ruleto. Komisija za nivojske prehode je v mesecu septembru letos ob pregledu vseh teh prehodov ugotovila kar nekaj nepravilnosti. Želimo izvedeti, kdo je odgovoren za te nepravilnosti in ali bo sploh kdo za to odgovarjal." To so tisti ključni problemi, ne pa tista globa, ne samo kaznovanje. Tukaj bi se morala država zamisliti in začeti razmišljati drugače te stvari reševati.

Gospod minister, mislim, da je sedajle že vsaj 10 dni pisno vprašanje pri vas, in pričakujem, da mi v nekem doglednem času na to odgovorite, da bomo videli, kako naprej. Jaz bom te ljudi podpiral do konca, da pridemo do rešitev, ki bodo pisane na kožo ljudem, ne ministrstvu in ne tej državi oziroma ne tej vladi.

Potem imam drug zelo pereč problem v občini Šentilj. Zakaj o tem govorim? Tega ne govorim samo zato, da so ta odprta vprašanja na območjih, ki jih bolje poznam. To je problematika, ki je problematična v celi državi. In teh problemov z nezavarovanimi železniškimi prehodi imamo v Sloveniji ogromno. Prav tako tistega, na kar bom sedajle opozoril.

V občini Šentilj imamo regionalno cesto, kjer je levo in desno avtobusna postaja. 10 let, najmanj, že prosimo to državo, da bi dovolila narediti prehod za pešce z ene strani ceste na drugo stran. Do tega trenutka vam moram povedati, da nam to ni uspelo. Razloge in odgovore, zakaj to ni možno, smo dobili s strani ustreznih organov. Rekli so, da je premajhna frekvenca prometa ljudi z ene strani na drugo stran. To je absurd vseh absurdov, da se meni tako to reče! Na eni strani je avtobusna postaja, na drugi

strani je tudi postaja. Čez gre ogromno šolarjev, ki iz vse doline prihajajo tja na avtobus. In potem mi nekdo na tak neumen način odgovori! Se pravi, spet čakamo, da bo nekdo nekoga povozil, ubil. Takrat bodo Vlada, država in organi ukrepali. Ali je to naš cilj? Je to odgovornost tistih, ki sedimo v Državnem zboru, in tistih, ki sedite na Vladi? Ali je naš cilj ljudi diskriminirati? Enim dati možnost, da so bogati in še naprej ostanejo bogati in lahko delajo, kar hočejo, živijo kot mali bogovi v tej državi, na drugi strani pa tiste, ki imajo 400 ali še manj evrov plače, pa tam v domači gostilni – ker si tako ne morejo čisto nič drugega privoščiti – spijejo kozarček vina, morda dva pivca in na koncu bodo celo življenje ostali brez vozniškega izpita. Če je to prava smer in če je to pravi način razmišljanja vsakogar in vseh tistih, ki smo na vsak na svoj način odgovorni v tej državi za boljšo in lepšo prihodnost naših ljudi! Mislim, da je to velikanska napaka. To so tisti razlogi, zakaj sem zelo jezen glede tega predloga zakona. Dajmo enkrat razmišljati in reševati problematiko tam, kjer je ključna! Če bi naredili analize, koliko ljudi od tistih, ki so bili mrtvi, so v resnici alkoholizirani oziroma pijani – tudi ti so bili, definitivno, jih je treba sankcionirati, se strinjam, ampak potem izbrati način, o katerem je govoril kolega Göncz, se pravi, kazni vezati na višino prihodka, ki ga imaš, da jih ne diskriminiramo, da damo vsem enake možnosti, da lahko ponovno pridejo do izpita; seveda, če gredo po vsej tisti poti, ki je v zakonu zapisana.

Trdim, da je v tem zakonu kar nekaj stvari, ki so v redu, ampak potem z dvema stvarima ali s tremi stvarmi pokvari celo zgodbo. Če bi vlada poslušala širši krog ljudi, tudi nas, tiste, ki razmišljamo na tak način, nam tudi prislughnila v nadaljnjih obravnavah tega zakona, potem bi lahko storili pomemben korak na tem področju naprej. Ampak brez tega, da bi bilo hkrati tudi povedano, kaj se bo naredilo na prometni infrastrukturi, kaj se bo tam izboljšalo in koliko denarja se bo za to namenilo, je to potem razprava brez osnove, brez ustreznih podatkov. In govoriti samo, da bomo to naredili, da bomo tisto naredili, je premalo. Ljudje se tukaj ukvarjajo deset let s to zadevo, o kateri sem prej govorili, morali so se sami organizirati in so rekli stop tej državi, temu načinu in odnosu države do nas. Saj

država ni država poslancev in vlade, država je država državljan in državljanov Republike Slovenije, vseh tisti, ki na tej zemeljski obli živimo. In prav bi bilo, da bi za vse bili sposobni enakovredno poskrbeti. Mislim, da je to naša skupna naloga, naš skupni cilj. In ko bomo v tej smeri razmišljali, se ne bomo delili na zelene, rdeče, rumene in ne vem še kakšne, oranžne, namesto da bi tam, kjer vidimo, da smo dolžni poskrbeti za naše državljanke in državljanke, stopili skupaj in iskali ustrezne rešitve, ki so pisane na kožo večini Slovencev in Slovencev. To je naša naloga - in takšno pot podpiram jaz, ne pa, da v vsakem zakonu delamo nove diskriminacije, odpiramo nove probleme in delamo razlike med ljudmi. To je sistem, ki prihaja iz prejšnjega partijskega sistema, kjer je bil vsako jutro zadolžen posamezen človek, ki je poklical na policijo ustrezne organe, in jih obvestil: "Veste, ti pomembni funkcionarji so se ga včeraj malo napili in za njih veljajo drugačni zakoni." To v tem demokratičnem sistemu ne more biti več. Prepričan sem, da smo ta korak prestopili. Slovenija je majhna država, tu se praktično vsi poznamo in prav je, da se tega tudi zavedamo in si drug drugemu pomagamo in stopimo skupaj. To je prava pot iz tega, kar imamo zdaj. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za besedo je zaprosil minister dr. Patrick Vlačič.

Prosim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Bom odgovoril neposredno na nekatere zadeve glede nivojskih križanj, drugo pa bom kasneje, če boste dovolili. Nivojska križanja so zagotovo nevarna. Naj vam tudi odgovorim na vaše vprašanje. Včeraj sem tudi govoril z županom občine in sva se zmenila, da bom šel osebno pogledat. Imamo namreč komisijo za nivojske prehode, ki predlaga ukrepe in v tem konkretnem primeru je predlagala ukrepe. Predlog ukrepov je bil takšen, da se dva nivojska prehoda ukinita in da se ohrani samo en, da se ta zavaruje in se poveže z dostopnimi cestami na tak način, da ne bi bili več potrebni trije nivojski prehodi. Tam so namreč na dveh kilometrih trije nivojski prehodi, kar je zelo veliko. Običajno v državi na manj kot dva kilometra naj sploh ne bi bilo nivojskega prehoda.

Naj povem, da tudi mene, kot vas, nivojski prehodi skrbijo. V ministrstvu smo neprestano v nekih aktivnosti glede tega, kako to razrešiti. Že sam sem dal številne predloge, tudi moji sodelavci. Ena od akcij, ki je nedavno potekala, je bil pregled vseh nivojskih prehodov, ki so zavarovani z andrejevim križem, glede preglednostnega trikotnika. Ta trenutek imamo podatke o vseh nivojskih prehodih, z zahtevo, da se ta preglednost in trikotnik vzpostavi. Namreč, v čem je osnovna težava? Osnovna težava je, da to ni križanje državne ceste in železniške infrastrukture, ampak so to občinske ceste, lokalne, in zaradi tega so pristojni za preglednostne trikotnike občinski redarji. Mi smo se odločili, da bomo naredili izobraževanje za občinske redarje. To je zahtevno področje in jih bomo na ta način pripravili, da bodo lahko kvalitetno spremljali te preglednostne trikotnike. Saj pravim, jaz si bom osebno te tri prehode, ki so v tem kraju, pogledal. Naj povem, da sicer imamo še vedno okrog 500 nivojskih križanj, ki so zavarovana samo z andrejevim križem, in kar bi želel v bodoče narediti, je, ker je to tako zajeten finančen zalogaj, da poskrbimo za večjo vidnost tudi teh andrejevih križev. Mogoče se spomnite, lani smo imeli akcijo preventivne narave za andrejev križ, ampak v percepciji ljudi je andrejev križ prometni znak, ki, recimo, ni tako močan, kot znak stop ali rdeča luč. Zato bomo poskušali, iščemo načine, da bi to mogoče bilo osvetljeno, da bi tudi na drugačen način povečali varnost, dokler ne bodo prehodi takšni, da bi bili ali izvennivojski ali zavarovani z zapornicami. Mi jih sicer redno odpravljamo, ampak tiste, za katere bomo zdaj ocenili, da predstavljajo mogoče neko povečano nevarnost, bomo pa reševali še posebej. To zagotovo je takšno, da si zasluži pozornost, in moja želja je, da bi imeli na neki točki čim višjo stopnjo varnosti. So me pa obvestili, da po številu izvennivojskih prehodov, ki jih imamo pa ki jih imamo zavarovanih z zapornicami, polzapornicami ali pa samo z andrejevim križem, pa ne zaostajamo tudi za najrazvitejšimi državami glede na razmerje, vendar s tem nisem zadovoljen. S tem nisem zadovoljen, zlasti ne na območjih, kjer se kaže, da je treba še bolj povečati varnost.

Osebno si jih bom ogledal in bomo našli rešitve za takšne in podobne primere, ki

predstavljajo nevarnost za ljudi. Konec koncev je moja želja enaka kot vaša: da je stopnja varnosti čim višja.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Mirko Brulc.
Prosim.

MIRKO BRULC: Lepo pozdravljeni.

Po domačih cestah po navadi divjamo brezpametno, ko gremo v tujino, pa smo pripravljene upoštevati predpise in se obnašamo povsem drugače. Žal nas umirja le kazen in to je znak, da še vedno nismo neka zrela družba in da nas vse velike kazni spravijo nekako v red.

Ta zakon je seveda nujno potreben in ga bom podprl, vendar bi rad opozoril, da smo v Sloveniji včasih, kot rečemo, v narekovaju pravoverni, kar se nam je izkazalo, ko so bili sprejeti zakoni, vezani na HACCP, ko se pogovarjamo o Naturi in še čem, in potem ugotavljamo, da so stvari pravzaprav neprimerljive z ostalimi deli držav v Evropi, pa tudi neizvedljive, pa omejitvene, zelo zelo omejitvene.

Danes je bilo omenjeno kar nekaj pripomb na situacijo, kakršna je na terenu. Omenjeno je bilo semaforizirano krožišče tukaj v Ljubljani, omejitve prometa s prometnimi znaki, potem pa pelješ čez mesto v Ljubljani in če želiš doseči zeleni val, je treba voziti kar pošteno hitro in tako dalje. Tem napakam se da izogniti in jih rešiti, vendar je treba kar energije za to.

Omenjeni so bili spremljevalci skupine otrok – 15 jih je lahko. Glejte, to je čisto logično, da so tudi pedagoški delavci z izpiti o varstvu pri delu in z drugimi znanji opremljeni in da lahko spremljajo otroke in vedo natančno, kaj pomeni vstopanje na avtobus, izstopanje in podobno, da ni nič bolj varna železnica, tudi tam se nam lahko kaj zgodi; ali pa je železniška postaja nešteto krat daleč od dogodka, kamor so otroci namenjeni, in je zopet treba prestopati na avtobus in podobno; da imamo tudi druge dejavnosti na šoli, ki niso vezane samo na promet, pa je odgovornost pedagoških delavcev zelo velika. Tega se zavedajo. Meni je žal samo, da ni to dodatno ovrednoteno tudi pri plačah.

Vesel sem, da so nekatere zadeve natančno opredeljene, ki se vežejo na občinske redarje. Ta zakon o redarjih smo sprejemali relativno hitro, nedodelano, odgovornosti so izjemno velike, tudi županov, ampak sedaj se to počasi spravljal v nek red in to pozdravljam.

Danes so bile kolesarske čelade nešteto krat omenjene, obvezna uporaba v mestu in podobno je seveda vprašljiva in bo treba res temeljito premisliti. Jaz sem bil kar nekajkrat v deželah, kjer je kolesarjenje zelo zelo prisotno: Danska, Nizozemska in podobno. Vidiš damo, ki se pelje, dobesedno na večerno prireditev, na koncert, kakorkoli, ker je tako oblečena, ali pa s šopkom rož tudi na kolesu – pa nima čelade. Ne odobravam pa tega, da bi ne imeli čelad tisti, ki se vozijo po magistralnih cestah in drugih zelo zelo nevarnih poteh, ki niso kolesarske steze.

Bilo je rečeno, da bi bilo prav, da ta zakon, ko bo sprejet, prejmejo vsa gospodinjstva. Jaz se s tem v celoti strinjam, kajti to je pravi učbenik; pa ne za to, da veš, če bom divjal, bom plačal takšno in takšno kazen, ampak da osvežijo vsi vozniki in voznice svoje znanje, kako se obnašati ob slučaju nesreče v krožišču in tako dalje, kar pa so neke novosti v tem našem prometu. S tem bi prispevali tudi k vzgoji, kajti vem, da vrtci, šole in srednje šole veliko naredijo na področju vzgoje v cestnem prometu, da pa je treba res razmišljati, kot je rekel kolega Veber, kaj s kaznimi. Mi ne moremo reči zdaj, da je ta socialno ogrožen, tisti pa lahko vozi pijan, pa lahko divja po cestah, itak bo plačal minimalno kazen. Za to ne gre, gre pa – to pa že sodišča znajo odrediti – tudi za javna dela, da kompenzira tisto kazen z nekim koristnim delom. Mislim pa, da bi povzročitelji hudih prometnih nesreč pa morali iti v Sočo, kot jo poznamo, ali pa v kakšno bolnišnico, ali kam, da vidijo, kaj so pravzaprav povzročili, če ne gre za smrtne nesreče.

No, razmišljam tudi o avtošolah, ampak to ni stvar tega zakona, ko se inštruktorju ali lastniku avtošole, če v privatni vožnji doseže neko maksimalno število kazni, odvzame tudi licenca. Mislim, da to ni pošteno, on lahko ima firmo, ne bo pa smel poučevati – s tem se pa strinjam.

Mislim, ko govorimo res o teh socialno ogroženih, da vsi, tudi tisti, ki smo bolje situirani, se lahko izognemo hudim

kaznim samo s pametno vožnjo, s previdnostjo, če ne vozimo vinjeni, če upoštevamo cestnoprometne predpise in tako dalje. Tako da tisti, ki je socialno ogrožen...ali pa, ogromno dijakov se vozi v šole – s pametjo ne bodo deležni kazni, tega se morajo zavedati.

Zakon bom v tem prvem branju podprl z željo, da se nekatere stvari, ki so bile tukaj na obeh straneh tega parlamentarnega omizja, tudi pripravijo v novem branju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Replika, gospod Marinič? Prosim, čeprav vi niste bili omenjeni, gospod Marinič. Zakaj bi radi repliko?

BRANKO MARINIČ: S stališča Poslanske skupine SDS, ko sem govoril o pravilniku o pedagoških spremljevalcih pri prevozu skupine otrok...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Dobro. Nadaljujete.

BRANKO MARINIČ: Gre morda za nerazumevanje, morda nisem bil dovolj precizen. Jaz sem povzel osnutek pravilnika o pedagoških spremljevalcih pri prevozu otrok, in sicer sem povzel 4. člen. Tukaj sem povzel vsebino tega 4. člena, kjer se nalaga spremljevalcem skupin otrok odgovornost, in sem želel poudariti, da je varnost otrok naloga prevoznika, ki opravlja prevoz z avtobusom, ne pa naloga tistih, ki naročajo storitev. Na to sem želel opozoriti. Če takšno skupino peljete z vlakom, spremljevalec v nobenem primeru ne prevzema odgovornosti pri vstopanju na ali izstopanju z vlaka in tu je ključno vprašanje. Nikjer, v nobenem predpisu, podzakonskem aktu o prevozu otrok z železnico ne piše, da morajo biti spremljevalci pri prevozu otrok – razen če si javni zavodi to sami napišejo, to je pa drugo. K temu zakonu je pravilnik, ki nalaga tem spremljevalcem odgovornost, ki jo spremljevalci ne bi smeli prevzemati, ker niso oni organizatorji prevoza, organizator prevoza mora prevzeti odgovornost za varno vstopanje in izstopanje. Na to sem želel opozoriti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franci Kek.
Prosim.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Predlagani zakon bomo podprli, s tem da, kot je dejal naš uvodničar, želimo, da predlagatelj upošteva tudi neke naše predloge.

Izpostavil bi enega, za katerega sem slišal, da mu je pogojno naklonjen tudi minister Vlačič, to je varno zavijanje pri rdeči luči v križišču v desno. Ta predlog je dober z ekološkega vidika – namreč, da vozilo ne stoji brez potrebe in izpušča škodljive snovi –, glede na prihranek časa voznika in tudi pospešuje čim hitrejšo čiščenje križišča. Ta ureditev ni v svetu nova, ne obstaja le v nekih eksotičnih državah, takšno ureditev imajo tudi v ZDA. Vemo, da se bodo porodila razna nasprotovanja, češ, mogoče pa je to prenevarno, kako pa bodo kar čez rdečo vozili, ampak že če pomislite, ko ima voznik zeleno luč za zavijanje v desno, se mora prepričati, ali ni na prehodu kakšnega pešca, in kljub zeleni mora ustaviti. Tukaj pa, ko ima rdečo, se lahko prepriča, ali lahko varno zapelje čez križišče, in tudi zapelje.

Vemo, da se ta ureditev ne more izvesti od danes na jutri, vemo, da bo za to potreben določen čas, in od predlagatelja pričakujemo, da bo določil neko obdobje, v katerem bi to ureditev lahko tudi sprejeli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Matevž Frangež.
Prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani.

Naj dodam k dosedanjim razpravam pri tem zakonu, ki je nedvomno potreben in za katerega mislim, da na ustrezen in celovit način poskuša urediti nova pravila v cestnem prometu, vendarle nekaj točk, kjer pa je moje mnenje morebiti nekoliko drugačno od stališč predlagatelja. Predvsem se to navezuje na vlogo in pomen kolesarjev. Vemo, da živimo v času, ko moramo resno razmisliti o trajnostni mobilnosti, to je sicer eno zavzemanje, za katero vem, da je skupno z ministrom za promet, ko moramo na celovit način

premisлити, kakšna bo prihodnost našega sobivanja, tudi na prometnem področju. To še posebej velja za vsa urbana središča, kjer mislim, da moramo bolj kot kadarkoli prej podpirati in razvijati alternativne oblike prevozov. Ministrstvo za promet je v tem pogledu že zagnalo obsežne aktivnosti za vzpostavitev integriranega potniškega prometa. Mislim pa, da je treba bolj staviti na kolesarje, pešce in jim dati tudi ustrezno pozornost, še posebej v prometu v urbanih okoljih. Ukrep, kot je predviden v tem zakonu, torej obvezna nošnja čelad za kolesarje, ne prispeva k temu ciljem. Države, ki so takšen ukrep uvedle, denimo Avstralija, pričajo o tem, da se je za kar 30 % zmanjšal promet kolesarjev, kar mislim, da ni nekaj, kar prispeva k temu, da bi ljudje izbirali tovrstne alternativne oblike prevozov. Združenje kolesarskih mrež v Sloveniji je pri tematiki tega zakona postreglo z vrsto idej, kako kolesarje bolje integrirati v promet, pri tem pa so postregli tudi z nekaterimi precej revolucionarnimi idejami. Sami namreč zastopajo tezo, sodeč po raziskavah v Nemčiji in Franciji, da se pravzaprav varnost kolesarjev poveča s tem, ko se jih pravzaprav integrira v promet, v cestni promet, in pravzaprav manj s tem, da ustrezno izgradimo potrebno kolesarsko infrastrukturo, predvsem kolesarske steze. Pri tem se sklicujejo predvsem na ugotovitve, da tukaj številčnost kolesarjev zagotavlja njihovo varnost v cestnem prometu.

V dosedanji razpravi so nekateri razpravljavci opozorili tudi na siceršnje poglede na kaznovalno politiko. Vemo, da je tudi pri kaznih podobno kot pri davkih; se pravi, da na neki točki ne dosegajo več svojega cilja – in to je preventiva.

Večkrat pobrem kakšnega štoparja, in zadnjič, moram reči, da sem doživel eno zanimivo izkušnjo, ko mi je ta sogovornik, štopar, ki sem ga pobral, pripovedoval o svojih hobijih. In ne boste verjeli! V tej naši državi obstaja očitno več skupin mladih ljudi, ki vozijo močna, praviloma predelana vozila, in med seboj po cestah tekmujejo za znanstvene stave. Ko se kaj zgodi, je težava. In tovrstni adrenalinski užitki, ki bi jih lahko primerjali z objestnostjo v prometu, lahko povzročijo veliko, ne samo škode, ampak lahko v skrajnih primerih terjajo tudi človekovo življenje; pogosto tudi tistega, ki na tako

nepremišljen način divja po naših cestah. To me je navdalo z razmišljanjem, da bi morebiti morali razmišljati o kaznovalni politiki v tem pogledu, da vendarle skušamo razlikovati tudi osebnost, pogostost prekrškov. In seveda vprašanje je, ali je mogoče primerjati to, da nekdo vozi 10 kilometrov hitreje po avtocesti, ali to, da s svojim objestnim ravnanjem, nepredvidljivim, nepredvidnim prehitovanjem ogroža druge udeležence v prometu in tudi lastno zdravje in življenje. In tukaj se mi zdi, da bi bilo mogoče nastaviti pravzaprav dve lestvici: ena od teh lestvic bi se pravzaprav razlikovala od rednih poti kaznovanja v na nek način ponavljanju istih kršitev, v ponavljanju primerov objestne vožnje in podobno.

Kolega Pojbič je že opozoril na vprašanje železniškega prehoda v Ranci. Mislim, da je ta primer dodobra zbudil pozornost širše mariborske javnosti. Jaz sem vesel tudi ministrovega odgovora, da je ne samo s primerom seznanjen, ampak da na Ministrstvu za promet pristojna komisija že proučuje rešitve. Tovrstni primeri bi resnično terjali takojšnjo reakcijo in sestavo takojšnje akcijske skupine, ki naj tudi s potrebnimi investicijami tovrstne nesreče čim prej preprečili. Cena človeških življenj v tovrstnih nesrečah, ki jih ni mogoče predvideti in niso vedno odvisne od previdnosti udeležencev v prometu, je previsoka, da ne bi od nas zahteval, da takoj ukrepamo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo.

Zelo zanimivo je poslušati razprave in jih primerjati z razpravami, ki so bile ob zadnji spremembi zakona o varnosti v cestnem prometu, ko so se vloge opozicije in koalicije zamenjale.

Jaz sem takrat, to je bilo pred državnoborskimimi volitvami leta 2008, kot minister tako v Vladi kot v Državnem zboru vztrajal pri tem, da se zakon o varnosti v cestnem prometu z bistveno povišanimi kaznimi sprejme. Takrat sem bil deležen v tej hiši groznemu nasprotovanju, češ da delamo policijsko državo, da delamo neko kaznovalno politiko brez primere. Bil sem

deleženi teh kritik deloma tudi v Vladi. Bil pa sem vesel, da me je predsednik Vlade pri tem podprl in da smo ta zakon takrat spravili skozi državnozbornsko proceduro. Rezultat tistega zakona je bil, da smo v letu 2008 – seveda ob dejstvu, da so bile uvedene vinjete, da je bilo odprtih kar nekaj kilometrov avtocest – zmanjšali število smrtnih žrtev za več kot 80, če se ne motim. Paket, ki je bil takrat pripravljen, zakon o varnosti v cestnem prometu z drastično zvišanimi kaznimi, vinjete in odprtje novih odsekov avtocest, je pripeljal do bistveno višje varnosti v cestnem prometu. Ampak tukaj v Državnem zboru sem takrat od opozicije poslušal – bilo bi dobro prečitati magnetograme, pa tega ne bom storil – od mnogih, ki tudi danes tukaj sedijo, pa sedijo v koalicijskih vrstah in govorijo čisto drugače, kot so govorili takrat. Jaz govorim danes enako. Sem za to in podpiram, da se dvignejo kazni za tiste najhujše prekrške. In ne strinjam se s tistimi, ki so dejali, pa če spiješ dva špricarja ali dve pivi, da to ni tako hudo. Ni res! Je hudo. In to so barabe, neodgovorne, ki ogrožajo moje življenje in življenje vseh nas tukaj notri sedečih. In ne moremo se tako pogovarjati, ker je to neodgovorno. Jaz sem za to, da se take prekrškarje, ki grede zavestno v gostilno, spijejo pivo, dve, tri, štiri, in se usedejo za volan, zapre. Ker to je podobno, kot da bi nekemu dal nabitno pištolo v roko in bi šel v nek prostor, kjer je ogromno ljudi, in bi se tam igral s pištolo. Popolnoma enako! In takšno razmišljanje in to zavest je potrebno vcepiti v vse udeležence v cestnem prometu. Ni drugega! Ko se usedeš za volan, prevzameš odgovornost za svoja dejanja. Jaz podpiram ta zakon. Podpiram vse štiri zakone, ki so predlagani.

Treba pa je vendarle vedeti, da so ti štiri zakoni bili pripravljani leta 2008, še za časa mojega ministriovanja in ministriovanja Dragutina Mateja. Jaz ne vem, če je v tem času prišlo do bistvenih sprememb od tistega, kar je bilo takrat pripravljeno. Namreč, midva sva se zavezala, takrat, ko je bil sprejet zakon o varnosti v cestnem prometu, da bomo pripravili novo zakonodajo. In vem, da je bila pripravljena tik pred koncem našega mandata. Ne vem, zakaj je trajalo skoraj dve leti, da so ti zakoni prišli v državnozbornsko proceduro. Najbrž so bili razlogi, ampak kakorkoli. Že prejšnja vlada je pripravila to

zakonodajo. Kakšne so bile spremembe, ne vem.

Pa še nekaj. Tokrat govorim kot kolesar. S tem športom se ukvarjam od leta 1981. Videl sem grozljive nesreče in padce svojih kolegov kolesarjev, s čelado in brez čelade. Nedvomno je, da je čelada zagotovo pomembna zadeva. Pa vendarle mislim, ko se vozimo tako po mestu, da bi naredili veliko škodo, če bi zahtevali, da se čelada nosi, predvsem zato, da se kolesarjenje ne bi uporabljalo v takšni meri kot se. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Zelo na kratko. Strinjam se z večjim delom razprave kolega Žerjava. Rad bi samo na par stvari v razpravi opozoril.

Danes govorimo o enem zakonu od štirih, ki bodo na novo urejali področje prometne varnosti, in me na nek način moti, da poslanci v svojih razpravah govorijo, da smo poskrbeli samo za ene ukrepe, to se pravi za ukrep na področju kazni, da nismo nič postorili na področju preventive, vzgoje v cestnem prometu, ki tudi dviguje prometno varnost. Ampak o tem smo razpravljali v petek, ko smo govorili o zakonu o voznikih, ko smo govorili o tem, na kakšen način naj bodo sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu sestavljeni in katere naloge naj bi izvajali kot del civilne družbe, ki je zelo pomembna pri dvigu prometne varnosti. V petek smo se tudi pogovarjali o tem, da bi bilo potrebno, vsaj po našem mnenju, opraviti še en strokoven razmislek, na kakšen način vsebine s področja prometne varnosti pripeljati v šolski prostor oziroma v srednješolski prostor, za kar smo se ne nazadnje tudi zavezali s sprejetim nacionalnim programom na področju varnosti v cestnem prometu, ki smo ga sprejemali v tem parlamentu in velja od leta 2007 do 2011. To se pravi, ni res, da poskušamo s kaznimi dvigniti prometno varnost, ampak na drugi strani govorimo o številnih ukrepih. Strinjam se, da je veliko ukrepov potrebno izvesti, da bo prometna varnost v prihodnje boljša in da bomo zmanjšali število prometnih nesreč, zmanjšali število izgub in človeških življenj,

kot seveda tudi zmanjšali število oseb, ki so prizadete v teh prometnih nesrečah.

Dejstvo je, da smo na področju cest veliko vlagali, ne samo v zadnjih letih, ampak od sprejema nacionalnega programa za gradnjo avtocest, predvsem na avtocestno področje, da je bilo državno cestno omrežje na nek način zapostavljeno. Seveda to se popravlja v zadnjih letih, ampak glede na dolžino državni cest bodo potrebna še velika vlaganja, da bo naše cestno omrežje takšno, kot si ga zaslužim in kot so ga seveda tudi želimo in ki bo tudi skozi ta ukrep dvignil prometno varnost.

Tisto, kar sem želel na koncu še poudariti: strinjam se z nekaterimi pomisleki oziroma stališči, ki so bila povedana v razpravi. Po mojem mnenju bo predlagatelj temeljito proučil. Upam, da bo te predloge proučila tudi strokovna javnost, ne želim si, da bi sam sodil o nekaterih ukrepih, ki so po mojem izrazito strokovni in je bolje, da dobimo na nek način stališče strokovne javnosti, ampak v eni točki okrog obveznega nošenja kolesarske čelade pa se strinjam. Sam se tudi kolesar, vedno jo uporabljam, ampak se mi zdi v nekaterih primerih, v primeru te mestne vožnje, da je potrebno narediti razmislek, ali je ta obvezna uporaba kolesarske čelade na mestu ali ni, ampak naj o tem ne sodimo samo politiki, ampak naj o tem sodi predvsem stroka. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Besedo ima gospod Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

Zagotovo je zakon o pravilih cestnega prometa, eden izmed teh štiri novih zakonov, prav zakon, ki zadeva najširšo populacijo v tem smislu, da smo pač večina voznice in vozniki oziroma tako ali drugače udeleženci v cestnem prometu, ampak želim opozoriti na nekaj bistvenega, kar se ne da, brez da bi povezal tudi vsebine ostalih treh zakonov, zato bom izhajal tudi iz treh vsebin ostalih zakonov. Temelj bom pa postavil prav pri Predlogu zakona o pravilih cestnega prometa.

Izhajal bom iz dejstva, da je prekršek za tiste najhujše posledice, ki imajo najbolj tragične posledice in je opredeljen tudi v vsebini zakona o pravilih cestnega prometa, in sicer vožnja v napačno smer. Jaz sem v

stališču poslanske skupine želel opozoriti na to, vendar je premalo časa, če bi želel zajeti čim več vsebin, ampak sedaj bom pa čisto konkreten. Kaj je temeljna pomanjkljivost vsebine vseh štirih zakonov oziroma zakona o pravilih cestnega prometa? Želel bi videti, ker smo to imeli možnost javno spremljati, posledice najhujše prometne nesreče, ki se je zgodila zaradi vožnje v napačno smer, se bom vrnil na štajersko avtocesto, na odseku Žalec. Vsi strokovnjaki so se kasneje ukvarjali s tem, kako je prišlo do nesreče, zakaj je prišlo, bil je tudi epilog, ki so ga opravili za to ustrezno organi, zadeva se je zaključila na sodišču, kriv je voznik, ker je vozil pod vplivom alkohola. Sedaj pa pogledjte, kje tiči zajec. Potrebno je pogledati takrat, ko se prometna nesreča s tako hudimi tragičnimi posledicami zgodi, na kraj nesreče morajo biti neposredno pozvani vsi, ne kasneje, da se pojavljajo zgolj v nekem mediju in pojasnjujejo, pač pa na licu mesta takrat, ko se takšna tragedija zgodi. In to zaradi tega, da bi ugotovili dejansko stanje, da bi se stroka vključila v komisijo. V tej komisiji bi morali biti strokovnjaki različnih strok, opraviti bi morali ogled kraja nesreče in nato v določenem roku, preden gre zadeva na sodišče oziroma tožilstvo, oblikovati poročilo glede krivde in odgovornosti. V tem poročilu komisije bi bila zajeta dejstva in iz teh poročil bi se dalo jasno razbrati, ali je res zgolj samo voznik odgovoren za takšno hudo prometno nesrečo. Kje so upravljavci ceste? Kje je stroka? Načrtovalci cest? Skozi praktičen primer sem skušal ponazoriti, da ko se je ta huda prometna nesreča zgodila pri vožnji v napačno smer, se je dejansko zgodilo nekaj kasneje, se pravi, po dogodku. Takrat so nekateri začeli ugotavljati, da če bi na sredino vozišča položili fizične ovire – je skoraj nemogoče, da pride do takšne vožnje v napačno smer. Kajti, če sledimo nastavitvi teh fizičnih ovir, praktično voznik ne more zapeljati na levo, da bi šel v napačno smer, ampak mu to preprečuje ta fizična ovira in da ne prevozi teh ovir, zavije desno in tako pride do vožnje v pravo smer. Če bi ta zakonodaja, ki jo obravnavamo danes in smo jo nekaj že v petek, sledila vsemu temu, potem bi bilo določilo o tem, da ne bi pri vsakih takih prometnih nesrečah z najhujšimi posledicami na prvo postavljali, da je to kazen ali pa globa v višini tisoč 200 evrov, da je 18 kazenskih

točk in izguba vozniškega dovoljenja, in tako naprej, ampak da bi postavili na prvo mesto zadeve glede krivde in odgovornosti.

In resnično apeliram na ministra, na predstavnike Vlade, da ta moj predlog resno obravnavajo in skušajo priti na podlagi strokovnih ugotovitev do upravičenosti imenovanja takšnih komisiji, ki morajo biti sestavljene, ne vem, iz predstavnikov Ministrstva za promet, Ministrstva za notranje zadeve, tudi Ministrstva za pravosodje – tega ne vem. To je treba proučiti, oceniti in po mojem prepričanju bi takšni i zapisniki komisije glede krivde in odgovornosti veliko več prispevali k zmanjšanju nesreč z najhujšimi posledicami, ne da zgolj predpisujemo visoke kazni, tako kot je bilo velikokrat rečeno že danes ob obravnavi vsebine zakona o pravilih v cestnem prometu.

No, in še glede 40. člena, ki obravnava, če se ne motim, kako postopajo vozniki udeleženci v cestnem prometu pred prečkanjem ceste čez železniško progo. Načini zavarovanja cestno-železniških prehodov so ena izmed črnih točk. Ja, tako je, 40. člen, voznja z vozilom na prehodu ceste čez železniško progo. Strinjam se, da je tu imenovana neka komisija, ampak ta komisija deluje že kar dolgo časa in je bila že velikokrat na terenu, predvsem po kakšnih hujših prometnih nesrečah gre ta komisija spet na obhod in spet prehod ostane takšen, kot je. Jaz ponovno predlagam, da je za zmanjšanje tragičnih nesreč na nivojskih križanjih ceste čez železniško progo potrebno izključno in samo sodelovati z lokalnimi skupnostmi, kajti lokalna skupnost mora predlagati optimalno rešitev, da se pet poljskih prehodov ukine, cestni promet se pa izpelje vzporedno z železniško progo in potem se usmeri promet na tisti prehod, ki je 100 % varovan – bodisi kot podvoz ali pa nadvoz. Tudi zapornice, svetlobni signali in ne vem kakšne naprave na nivojskih križanjih ne bodo 100 % reševale teh zadev. Jaz bi predlagal ministru, ki je povzel, da v primerjavi z drugimi državami članicami EU nismo tu v nekem slabšem položaju, ampak Slovenija je mala in je takšna tragedija, kjer na prehodu cest čez železnico izgubita življenje mama in otrok, nekaj najbolj tragičnega. Jaz sem veliko takšnih primerov neposredno videl, ker sem opravljal takšno delo, in to je zgodba, ki ti ostane vse življenje,

še posebej, če vidiš avtobus otrok, ki ga je zadel vlak. Zaradi tega je tukaj potrebno narediti čistko, red in namesto teh nepomembnih prehodov v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi izpeljati obvozne ceste ob železnici in jih peljati na 100 % zavarovanih mestih ceste čez železnico. In jaz sem prepričan, da je tukaj prioriteta ministrstva v tem smislu resnično želja, da se te črne točke na teh mestih zmanjšajo.

No, in morda še samo besedico, dve o nošenju čelade. Veste, stroka ugotavlja, da je dobro, smešno ali pa kakorkoli resno videti malega otroka s kolesarsko čelado ali starejšega kolesarja, jaz ne vidim neke razlike. Vsak naj oceni, ali je to prav ali ne, ampak predlagatelj je tu, brez da bi za tiste, ki ne spoštujejo zakonodaje na tem področju, prepustil v tem smislu, da ni določena globa, je pa obvezna uporaba, tako da za lastno varnost smo odgovorni udeleženci sami v prvi vrsti. Toliko glede tega.

Morda še nekaj o hitrosti vožnje. Jaz se strinjam, da na avtocestah, imamo skoraj nove avtoceste, da bi bilo prav, da bi s teh omejitev 130 kilometrov prešli na nek višji nivo, saj smo vendarle prešli tudi na višji nivo tehnično dovršenih, izoblikovanih vozil, ki premorejo boljše pogoje ob ustavljanju. Kakorkoli gledamo s katerihkoli vidikov bilo bi prav, da se izognemo temu določilu, da je na avtocesti dovoljenih 130 kilometrov in tukaj končamo. Zato morda tudi apel predlagatelju, da te vsebine ponovno preuči. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa Brunskole.
Izvolite.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Prav lepo pozdravljeni!

Zelo zanimive so današnje razprave in verjetno ni nikogar med nami, ki se ne bi strinjal s podporo paketu cestne zakonodaje. Tudi sama bom ta paket zakonodaje podprla. Povečanje varnosti v cestnem prometu je zagotovo tisto pomembno dejstvo, predvsem pa tudi v povezavi s tem dejstvo, da želimo tudi zmanjšati število smrtnih žrtev, zagotovo tudi zmanjšati število nesreč, saj namreč ne smemo pozabiti, da je veliko ljudi, tudi mladih, od katerih nas danes mogoče tudi kdo posluša, ki so žrtve prometnih nesreč, pa

sami sploh niso bili krivi in so danes težko poškodovani, invalidni, ležijo v posteljah in se jim je dejansko življenje spremenilo tako, da si človek še misliti ne bi mogel.

Konec letošnjega junija sem bila sama osebno izredno vesela ravno zato, da se je končno dokončal dolenski krak avtoceste. Mogoče je pomembno dejstvo, da je bilo praktično na vsakem metru te nedokončane ceste, mogoče malo kruto izrečeno, pa ni želja po demagogiji, ampak resnično je bilo veliko krvi na tej cesti. Najbolj hudo je vsem tistim, ki so ostali brez svojcev, pa tudi žrtvam prometnih nesreč – velikokrat po nedolžnem. Zatorej tudi v povezavi s tem zakonom, o katerem sedaj govorimo, o zakonu o pravilih cestnega prometa, ko gre za poudarek strožjemu sankcioniranju voznikov, ki so zaloteni pri storjenih prekrških, sem prepričana, da je tudi pri dolenskem kraku na nekaterih delih temu bilo tudi tako, da so bile tudi zaradi tega tovrstne nesreče. Prepričana sem tudi, da na eni strani moramo vsi udeleženci v prometu, torej sami, izhajati najprej iz sebe, torej poskrbeti za lastno varnost. Pa če sem jaz danes mogoče voznik, udeleženec v cestnem prometu, ali pešec na pločniku, je potrebno upoštevanje prometnih predpisov; tudi za tiste, ki se mogoče v tolikšni meri ne štejejo za odgovorne, torej tudi za pešce.

Veliko je bilo izrečenega o kolesarjih v povezavi z nošenjem kolesarske čelade. Zagotovo to podpiram tudi v povezavi z motoristi in motorističnimi oblačili, sama sem sicer ljubiteljica avto-moto športa, ampak vemo, kje je primerno izvajati tovrstne aktivnosti – torej na zavarovanih območjih in na za to predvidenih pistah ali dirkališčih –, da pa sama udeležba v cestnem prometu pa je nekaj čisto drugega in da je to povečanje varnosti v cestnem prometu resnično izrednega pomena.

Veliko je bilo tudi govora oziroma je tudi navedeno – govora ni bilo toliko, mogoče v nekem delu – o pristojnosti občinskega redarstva. Mislim, da tudi v povezavi s tem v samih mestih, krajih, v manjših krajih in če samo pogledam na svoje območje Bele krajine; v začetku ljudje še niso bili toliko navajeni na občinsko redarsko službo, danes pa sama vidim odzive, da se velikokrat ljudje javljajo in pravijo, da so sami pozvali redarje tudi v povezavi z zakonom o pravilih

cestnega prometa in upoštevanjem tovrstne zakonodaje.

Kar se tiče same varnosti v cestnem prometu; v povezavi z vsem tem ne smemo pozabiti – pa je mogoče nekaj izven, nekaj pa v povezavi s tem – na prve šolske dneve v šolah. Pri osveščanju naših najmlajših bi tudi pri nas na nivoju države morali mogoče še v večji meri imeti posluš tudi za tiste institucije, za tiste prostovoljce, ki se v okviru združenj šoferjev in avtomehanic kot upokojeni šoferji, policisti in ostali v veliki meri prostovoljno vključujejo, da naše najmlajše ozaveščajo v smeri varnosti v cestnem prometu. Tukaj sem večkrat tudi sama, tudi kot članica nekaterih od teh združenj, zaznala poudarek, da mogoče niso v toliki meri opaženi in podprti tudi s paketom zakonodaje, da so samo nekatere institucije, tisti, ki pa dejansko ob cesti stojijo in pomagajo, pa praktično, ta društva, celo težko funkcionirajo. V mislih imam združenje šoferjev in avtomehanicov. Priložnost sem imela, kot članica, tudi to spremljati in zaznala tukaj eno vrzel, vezano na varnost v cestnem prometu, vezano na podporo le-temu in menim, da je tudi tukaj potrebno narediti nekaj korak tudi v povezavi s paketom zakonodaje. To je moj predlog, prepričana sem, to je šele prva obravnava, da bomo tukaj prišli do pravih rešitev, ki bodo v dobrobit temu.

Ker pa prihajam z območja – govorila sem o dolenskem kraku avtoceste – in če smo že bili na območju Dolenjske in Bele krajine, tudi Posavja zadnji pri izgradnji avtocestnega križa, sem pa prepričana, da zadeve gredo v tej smeri, da bi bili pa prvi pri izgradnji tretje razvojne osi, njenega južnega dela. Poenoteni smo. Veliko govorimo o slovenskem gospodarstvu, kot sta Krka in Revoz, vendar še danes Novo mesto nima obvoznice, pa tudi naprej navezave na Belo krajino. Če si želimo skladnega in enakomernega regionalnega razvoja, o katerem bomo tudi v kratkem govorili v parlamentu, sem prepričana, da bomo tudi na področju cestne zakonodaje oziroma prioritet v zvezi z razvojem Republike Slovenije končno imeli posluš tudi za območje jugovzhodne Slovenije.

Skratka, paket cestne zakonodaje bom podprla, ravno tako tudi Predlog zakona o pravilih cestnega prometa. Seveda, vedno

je lahko naše razmišljanje, zakaj tega že ni bilo, se strinjam, prav je, da se kontinuiteta dela pristojnih ministrstev nadaljuje, ne glede na to, katera vlada je, katero ministrstvo, in da se tudi tu pride do rešitev, da bomo število smrtnih žrtev, vseh poškodovanih in invalidnih oseb v zvezi s prometom zmanjšali na minimum.

Zadovoljna sem, da so ti koraki s strani ministrstva in pristojnih služb bili storjeni in imate vso mojo podporo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči.

Nekako fragmentarno bom odgovoril na stvari, ki so bile izpostavljene.

Pravilnik o pedagoških spremljevalcih je osnutek, ki ga bo treba uskladiti z Ministrstvom za šolstvo in šport. Namreč, po določbah zakona je to ministrstvo pristojno za navedeni pravilnik. Govorimo o spremljevalcih, ki spremljajo otroke, in ne o vozniku kot spremljevalcu, tako da bomo to še v pravilniku potem razčistili, da bo popolnoma jasno.

Glede kolesarske čelade. Vse te razprave kažejo na to, da bi kazalo to določbo spremeniti z amandmajem, in sicer da bo obvezna za otroke in da bo ureditev naprej, kot je bila do zdaj, glede drugih udeležencev, kolesarskih.

Glede luči. Tudi sam sem razmišljal o tem, da bi morebiti razmislili o ukinitvi vožnje podnevi z lučmi. Razpolagamo pa s podatki, ki jih je pripravila ekspertna skupina Evropske unije. Na podlagi pregledne študije, ki je upoštevala raziskavo pozitivnih in negativnih vplivov, so predlagali, da se vozi s prižganimi lučmi, da so pozitivni učinki večji od negativnih, da gre za porabo goriva, povečano za odstotek, ne za 5 %, kot je bilo prej navedeno, in da je predvsem varnost tistih najšibkejših udeležencev, bodisi pešcev ali kolesarjev, s tem povečana.

Glede zavijanja v rdečo luč. O tem sem tudi sam razmišljal. Mislim, da je tu neka določba, ki lahko doprinese na eni strani k bolj ekološkemu prometu, na drugi strani k večji pretočnosti in podobno. Tu so mnenja ekspertov zelo deljena. Nekateri menijo, da to

ne bi bilo dobro, nekateri menijo, da bi to bilo dobro. Nekateri strokovnjaki se sklicujejo, da je to možno predvsem v državah, kjer je visoka prometna kultura, na primer, v ZDA ima to Kalifornija, medtem ko, recimo, Arizona tega nima. Mislim, da je pa treba počasi iti v to smer. Razmišljamo o tem, da bi nekako eksperimentalno začeli s tem, pa bi, na primer, naredili poskusno križišče, kjer bomo potem z obveščanjem in z efekti videli, kako stvar teče, da ne bi takoj skočili v ta bazen, ampak da bi najprej preizkusili, kako bo to funkcioniralo v praksi.

Glede globe pri prečkanju železniške proge je naša ocena, da je v zakonu uravnotežena, menimo, da je primerna.

Glede pooblastil občinskih redarjev – jih lahko sicer ponovno proučimo, so pa taksativno navedena v zakonu.

Glede alkohola, kar je bilo omenjeno v razpravi: diskrecijske pravice policista ni pri tem, ali bo med nič in 0,24 odvzel ali ne bo odvzel vozniškega dovoljenja. To je povezano z zdravniškim pregledom in z ugotovitvijo zdravnika.

Glede označitve pešca. Določba je enaka, kot jo poznamo v današnji zakonodaji, le da je usklajena s pojmovnikom homologacijske zakonodaje.

Tudi odpiranje vrat je določba, ki jo poznamo v zdajšnji zakonodaji.

Kar se tiče motoristične opreme, je določba preventivne narave, ker je brez kazenske določbe, pa tudi o njej kaže razmisliti, tako kot o obvezni uporabi čelade pri kolesarjih.

Glede kaznovanja po premoženjskem stanju. Zakon o prekrških daje možnost sodišču, ki lahko že pri izdaji sodbe izreče storilcu gobo v predpisani meri in upošteva tudi storilčevo premoženjsko stanje: višino plače, druge prihodke, premoženje in družinske obveznosti, kar velja tudi za prekrške po zakonu o pravilih cestnega prometa, za katere je predpisana globa v visokem znesku. To je tisoč 200 evrov. Kljub temu lahko vsi storilci, kadar jim je izročena globa z odločbo o prekršku prekrškovnega organa ali pa sodbo sodišča, ki zaradi premoženjskega stanja ali svojih možnosti ne zmorejo plačati globe, lahko predlagajo sodišču, da se globa nadomesti z opravo določenih nalog v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti. Na ta

način globa, katere plačilo se nadomesti z opravo nalog v splošno korist, ne prizadane storilca niti oseb, ki jih mora vzdrževati. Torej očitki o tem, da bomo s temi visokimi kaznimi prizadeli socialno najšibkejše, so s to določbo bistveno omiljene. Tisti, ki bo dal takšen predlog, bo lahko z delom v lokalni skupnosti ali pa v splošno korist nadomestil tisto, kar bi moral plačati z globo.

Glede odgovornosti staršev. Že v zdajšnji zakonodaji imamo določbo, pri katerih otrok ne odgovarja. Pri prekrških zanj to odgovornost prevzemajo starši oziroma rejniki.

Kar se tiče izgube vozniškega dovoljenja, imamo tukaj nekoliko omehčan sistem s kontrolnim zdravstvenim pregledom, z rehabilitacijskimi programi, z neponovljivo hujših prekrškov v preizkusni dobi. S tem se ukrep odloži in se po uspešni prestani preizkusni dobi ne izvrši. Smisel te določbe je, da gremo nasproti našim državljanom, ki so pripravljene za neke aktivnosti, zato da bi se njihovo udejstvovanje v prometu zvišalo glede prometne varnosti. Na ta način to ni rigidna zakonodaja, ampak nasprotno, omogoča personalizacijo in tistemu, ki je pripravljen nekaj narediti, tudi omogoča milejše kaznovanje.

Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati. Odpiram prijavo.

Gospod Bezjak, izvolite.

MARJAN BEZJAK: Najlepša hvala, predsedujoči. Lep pozdrav ministru, poslankam in poslancem! Najlepša hvala tudi ministru za voščilo, ki mi ga je izrekel. Hvala.

Predlog zakona o pravih cestnega prometa je po mojem mišljenju bil nujen, kajti v prejšnjem zakonu so dejansko bile potrebne spremembe. Nekako mislim, da je dejansko bil zakon, če se lahko izrazim tako, staromodni, zato je pomembno, da nastanejo določene spremembe.

Glede razmišljanja o kolesarjih, da bi samo kolesarji otroci imeli čelade, starejši,

izkušeni ali pa srednja generacija ljudi pa ne, mislim, da je to pameten predlog. Nujno pa bi bilo tudi razmisliti o starejših, ne vem, nad 60 let morda, da bi zanje bila tudi obvezna čelada, kajti sami vemo, da so ti ljudje bolj okorni in manj sposobni, podobno kot manjši otroci. Tako smatram, da bi tudi v tem delu bilo treba razmišljati, da bi tudi bila za starejše ljudi pomembna čelada.

O železniških prehodih je tudi že moj kolega razpravljal. Ja, tukaj se dogaja iz leta v leto več nesreč. Tudi sam sem mnenja, da bi bilo pomembno te železniške prehode dejansko imeti, ceste izpeljati do teh, ki so maksimalno zaščiteni prehodi, kajti če bomo na poljih postavljali signalizacijo, veste sami, da tudi ta signalizacija ne vpliva 100 % na ljudi tako, da bi s tem preprečili smrtne ali hude prometne nesreče, ki se dogajajo na teh prehodih. Pretežni del se to naša na prehode na podeželju, kjer je dejansko posledice nesreče potem zelo velike.

Na avtocestah izvoz–uvoz. Sam sem že mnogokrat analiziral, razmišljal, zakaj imamo v Sloveniji tako veliko gnečo na avtocestah. Sam sem se osebno dosti vozim tudi drugje po avtocestah in sem prišel do zaključka, da je v Sloveniji vhodov in izhodov na avtocesto mnogo preveč. Skoraj na vsakih pet kilometrov jih imamo, in kjer je vhod in izhod na avtocesto, tam je oviranje prometa. Če se pelješ po hrvaški avtocesti, kar lepo število kilometrov ni vhoda in izhoda, zaradi tega smatram, da bi bilo pametno razmišljati ob izgradnji tretjega kraka avtoceste, da ne bi bilo toliko vhodov in izhodov, kajti to sigurno upočasni promet po avtocestah. Zaradi tega – to je moje razmišljanje in pa razmišljanje nekaj kolegov – je tako velika gneča na avtocestah Slovenije, ki jo dejansko prečka celoten tranzit. Res je, da smo Slovenci navajeni, da vsak želi imeti avtocesto mimo svoje hiše ali pa vhod na avtocesto zraven svoje hiše, ampak mislim, da bi bilo pametno razmišljati, kolikšno število teh je primerno in kolikšno število je neprimerno.

Prav tako smatram, da bi morali v študiji o izgradnji tretjega kraka razmišljati o počivališčih, parkiriščih za prevoz nevarnega blaga, kajti v teh letih se žal na avtocesti Koper–Lendava o tem ni razmišljalo.

Mislim da je smer, ki ste jo izbrali, pravilna. S posameznimi / opozorilni znak za konec razprave/...

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Besedo ima gospod Kres. Tisti rdeči napis ni veljal, je bila napaka.

Izvolite.

GUIDO KRES: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister s sodelavci!

Jaz bi se dotaknil na primer čelad. Najraje bi povedal svojo lastno izkušnjo, izkušnjo moje družine, ko je pred 15 leti moj sin šel v Litijo v trgovino, žena mu naroči, kaj naj naredi; vzame vrečko, tisto vrečko da na balanco, se odpelje domov, zaide, pade na pločnik, razbije čelado – vendar je moj sin danes zdrav. Torej, je v vsakem primeru čelada potrebna. Zato bi se tukaj omejil v tej zadevi – ko je moj kolega govoril o svoji mami, ko nekateri govorijo o damah, ki gredo v službo. V redu, oni so že ljudje, ki odgovarjajo za svoja dejanja, za svoje življenje in tukaj bi se mogoče lahko malo pogovorili, medtem ko za mladoletne osebe – obvezno. Tako bi lahko ta zadeva bila narejena in sem prepričan, da je prava.

Kar se tiče hitrosti vožnje na avtocesti, bi spet rekel, da je predvsem odvisno od naše kulture, od našega prilagajanja. Moram povedati, da sem eden izmed tistih voznikov, ki vozim po občutku, pa dostikrat celo prehitro, ampak moram potrpati, k sreči vse varno, ker sem se znal do zdaj prilagoditi vožnji na cesti in izpeljal zadeve tako, kot je bilo potrebno. Moram pa reči, da neke naše avtoceste tudi za 130 kilometrov niso primerne. Se dogajajo problemi, sem se že vozil in moram reči, da nikoli nisem mogel razviti večje hitrosti, ker kot sem že povedal, vozim tudi po tem, kar je potrebno. Seveda sem uspel tudi voziti preko 130, seveda, ampak na določenih delih cest pa tudi do 130 ne. Povedati hočem to, da bomo realni in prikazali pravo sliko.

Kar se tiče strožjega sankcioniranja – jaz sem za to in podpiram to zadevo. Seveda so nekateri ljudje v naši državi na tako visokem dohodkovnem položaju, ko jim tudi kazen nič ne pomeni. Mislim, da bi morali v takšnih primerih dobiti kakšno drugo obliko kazni, ki se jih lahko bolj učinkovito dotakne, seveda pa so tudi ljudje, ki pa ne morejo plačati glede na takšen dohodkovni položaj,

kot ga imajo, je pa treba spet razmišljati v smeri, da se jim omogoči na kakšen drug način to kazen poravnati, ki bi bila tudi učinkovita. Mislim, da imamo vse te zadeve in da so poti, ki so možne, in se lahko o tem pogovorimo.

Kar se tiče pa vhoda v desno zavijanje pri rdeči, bom pa spet tako rekel, podpiram to, kar ste rekli, da se gre v en eksperiment, da se to vidi. Sam sem vozil pred 15 leti po Kaliforniji, moram reči, da sem se prav v redu znašel v teh križiščih, da nisem imel nobenih problemov, da ni bilo nepotrebne gneče zaradi tega, ker si lahko v nekaterih križiščih zavil v križišče glede na to, ali je bilo prazno. Moram reči, da imamo na eni strani objestne voznike, imamo na drugi strani, sem pa prepričan, da še zmeraj več tistih pametnih, in mislim, da bi se tudi ta zadeva lahko v Sloveniji izvedla. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod Luka Juri, prosim.

DR. LUKA JURI: Dober dan. Hvala lepa. Lep pozdrav vsem ostalim prisotnim!

Izpostavil bi štiri točke in začel bi z vprašanjem višine kazni. Tudi ko se je v prejšnjem mandatu spreminjal zakon, seveda nisem bil član tega zbora, ampak sem spremljal to preko medijev, je bilo moje mnenje in to mnenje ostaja enako, da bi bilo potrebno povečati razkorak med tistim, kar je dosežena kazen, in tistim, kar je potem kazenska sankcija ob tem, kadar se prekršek doseže.

Kaj želim s tem povedati? Imam občutek, da v nekaterih primerih voznika kazen doleti prezgodaj, predvsem pri nekaterih hitrostnih omejitvah, in zaradi tega, ker je ta omejitev, zaradi katere se pride do kazni oziroma do prekrška, tako nizka, je toliko spodbude k temu, da se je v bistvu niti ne upošteva. Po drugi strani je pa ta vstopna raven kazenske sankcije, ki se potem zgodi ob realizaciji tega prekrška, nizka. Moje mnenje je, da bi morali preveriti, kje in kdaj omiliti raven, kdaj se doseže prekršek, seveda pa povišati višino kazni takrat, ko je ta prekršek dosežen. Pa bom dal primer, ki je bil že v medijih in vem, da ga tudi minister dobro pozna, primer hitrostne omejitve na cestninskih postajah: 40 kilometrov na uro.

Verjetno vsi že dobro vemo, da če se vozimo pod, ker 40 kilometrov na uro pomeni do 40 ali pod 40 kilometrov na uro ob prehodu čez cestninsko postajo, če govorimo o čelnih cestninskih postajah, nas bo marsikateri soudeleženec v prometu že čudno gledal. Torej, to je eden teh konkretnih primerov, ko bi bilo smiselno povišati omejitev, ker ta omejitev ni neka priporočena hitrost, 40, ampak je maksimalna hitrost, ki jo lahko dosežemo. In zaradi tega bi po mojem mnenju lahko bila brez težav na cestninskih postajah maksimalna hitrost prehoda 60 kilometrov na uro, z bistveno povišano kaznijo ob tem, ko se naredi prekršek; torej, ko se ne vozi več 60, ampak 65. Torej, naj se voznik zaveda, kdaj dejansko res prekorači tisto, kar je smiselna meja, in naj ve, da bo takrat plačal zelo visoko kazen, ki ga bo veliko stala.

Drugi del pa je idejno povezan s tistim, kar so kazenske točke, ampak gre dlje, dejstvo, da kazen ne vpliva enako na vsakega. Nekdo z nizkimi dohodki dosti bolj občuti visoko kazen ali pa tudi srednjo kazen kot nekdo z zelo visokimi dohodki. In to nekako opazamo tudi pri obnašanju na cesti, ko vodimo vozila, ki nekako predstavljajo voznike z višjimi dohodki, ki se dosti manj brigajo za kazenske omejitve, ali pa to bolj opazimo kot siceršnji vozniki.

Drugi predlog: alkohol. Na Norveškem, kjer sem bil pred kratkim, v primeru, da dobijo voznika, ki je alkoholiziran, torej, ki ne bi smel voziti, kaznujejo njega in vse sovoznike z veljavnim vozniškim dovoljenjem, zato ker so bili tako neodgovorni, da so temu vozniku pustili voziti. V Sloveniji imamo med mladimi velikokrat spodbudo, češ, no, saj boš ti vozil, saj si najmanj pil. In na tak način se sovozniki dejansko operejo odgovornosti, tisti, ki pa vozi, nosi vso; in seveda postavlja v nevarnost vse. Tako predlagam ministru, da premisli o tem, da tudi v Sloveniji uvedemo določilo, po katerem odgovarja za alkoholiziranost voznika tudi sovoznik, torej tudi ostali udeleženci v tistem avtomobilu.

Glede tovornjakov., Rad bi izpostavil mi, ki se vozimo po avtocestah, imamo velikokrat občutek – in tudi sam sem imel veliko slabih izkušenj s tovornjaki zaradi nepazljivosti in nekega občutka –, da je tovornjak tako ali tako kralj ceste in mu zaradi

tega ni treba paziti na varnostna in prekrškovna določila.

In ne nazadnje – kolesa... / opozorilni znak za konec/... Tu bi gospodu Kresu malo šaljivo odgovoril. Sam sem bil brez čelade približno pred štirimi tedni na svojem kolesu s pomožnim motorjem, pa sem imel neko nesrečo tukaj, v Ljubljani. Ampak želim povedati, da ni mogoče... /izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 28. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O CESTAH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 13 poslank in poslancev s prvopodpisanim Samom Bevkom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Dr. Vlačič, minister za promet, izvolite, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, podpredsednik.

Zakon o javnih cestah je bil v 13 letih svoje veljave že večkrat noveliran, kljub temu pa so številne določbe v veljavnem zakonu o javnih cestah zastarele in neučinkovite, zato jih je treba posodobiti, modernizirati in prilagoditi sedanjim razmeram. Po uveljavitvi Zakona o javnih cestah so bili namreč sprejeti novi sistemski in področni zakoni ali njihove novele, katerih posamezne rešitve so neskladne z rešitvami v sedaj veljavnem zakonu o javnih cestah. Nov predlog zakona ta neskladja odpravlja in usklajuje nove določbe Zakona o cestah z veljavnimi sistemskimi in področnimi zakoni, ki vplivajo na urejanje področja javnih cest v Republiki Sloveniji.

Ravno tako je predlog novega zakona skladen z veljavnimi evropskimi

predpisi o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture. Sedaj bo potrebno zagotoviti preverjanje varnosti ceste v vseh fazah načrtovanja ceste, do začetka njenega obratovanja. Pregledovanje varnosti cest pa bo potrebno zagotoviti tudi za obstoječe ceste. Osnovni namen takšnega pregledovanja je ugotoviti pomanjkljivosti cestnih odsekov, ki s stališča prometne varnosti narekujejo izvedbo vzdrževalnih del oziroma drugih ukrepov za preprečevanje prometnih nesreč. Preverjanje varnosti cestne infrastrukture bodo opravljali posebej za to delo usposobljeni presojevalci varnosti cest.

Dovolite mi, da na kratko predstavim bistvene novosti Predloga zakona o cestah. Razširja se možnost pridobitve stvarne služnosti na javni cesti za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo. Opredeljuje se pojem kolesarska povezava, pri čemer lahko kolesarske povezave potekajo tudi po drugi infrastrukturi, katere lastnik ni država ali občina. Prepoveduje se vzpostavljanje kakršnekoli vegetacije ali postavljanje objektov, naprav in predmetov v polju preglednosti cest, križišča ali priključka. Postavljanje in odstranjevanje prometne signalizacije in prometne opreme je v izključni domeni izvajalca rednega vzdrževanja ceste, pod določenimi pogoji pa je ta pravica dana tudi izvajalcem izrednega prevoza, delavcem organov, ki so pristojni za nadzor predpisov, gasilcem in policistom. Zakonska regulativa glede načrtovanja, projektiranja, gradnje in upravljanja se razširja tudi na področju občinskih in nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet. Pooblastila občinskega redarstva na občinskih cestah, državnih cestah v naselju in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, se širijo na področje nadzora nad kršitvami v zvezi z varnostjo javnih cest, v zvezi z izrednimi prevozi s prekoračitvami dopustnih osnih obremenitev, največjih dovoljenih mas in skupnih mas motornih vozil ter v zvezi z lokalnim prometom in uporabo nalezljivih ploskev koles vozil, ki lahko poškodujejo vozišče.

Ob neprestani rasti cestnega prometa je povsem jasno, da je ukrepanje na področju cestne infrastrukture nujno in da so pred Ministrstvom za promet zahtevne naloge. Potreba po trajnostno naravnani

cestni infrastrukturi vodi k izrazitemu povečanju zmogljivosti obstoječe infrastrukture. Z racionalnim upravljanjem in vzdrževanjem cestne infrastrukture je možno doseči ustrezno mobilnost ljudi in blaga ob upoštevanju integritete okolja, družbene enakosti in ekonomske učinkovitosti.

Postavljeni cilji predloga zakona pogojujejo tudi optimalno izkoriščanje in racionalno rabo obstoječe cestne infrastrukture, iz česar izhaja zahteva po profesionalnem gospodarjenju s sodobnimi in premišljenimi pristopi k njenemu projektiranju, gradnji, nadziranju, upravljanju in vzdrževanju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Branko Marinič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj! Predloga zakona o cestah, ki bo nadomestil sedaj veljavni zakon o javnih cestah, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli. Zakaj ne? Cilji, načela in poglobitve rešitve predloga zakona nas niso prepričali – razen tistega, kjer se usklajujejo nacionalni predpisi s predpisi EU. Direktiva 2008/96 govori o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, ki mora biti prenesena v slovenski pravni red do 19. 12. 2010. Eden od razlogov za novi predlog zakona o cestah je, da do sedaj veljavni zakon o varnosti cestnega prometa nadomestijo štirje novi predpisi. V novi zakon o cestah se iz zakona o varnosti cestnega prometa prenašajo vsebine s področja varstva cest – torej vzdrževanje cest, uporaba cest, prometna ureditev, prometna signalizacija, oprema, naprave in ukrepi za umirjanje prometa in tako naprej –, ki se nanašajo na državne, občinske in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet, katere so bile do sedaj urejene v Zakonu o varnosti cestnega prometa.

143. člen Predloga zakona o cestah ureja pravna vprašanja javne cestne infrastrukture. Dodatne naloge nalaga predlog zakona občinam, ki po našem

mnenju nimajo zagotovljenega finančnega vira. Zato je tukaj potrebno opozoriti vse lokalne skupnosti, da Predlog zakona o cestah narekuje tudi spremembo štirih podzakonskih aktov, štirih pravilnikov, ki bodo bistveno spremenili način financiranja, in druge obveznosti, ki so prav tako povezane s financami v škodo občinam.

Če bi predlagatelj, torej Vlada Republike Slovenije sledila Direktivi 2008/96, ki govori o izboljšanju varnosti cestne strukture, bi se to odražalo v predlogu državnega proračuna 2011–2012, pa se žal po do sedaj obravnavanem predlogu državnega proračuna 2011–2012 ne.

V poglavju 4, področje prometa, ste v koalicijski sporazum zapisali – to je tudi pomenljivo – navedeno je tako: "Varnost je ključno vprašanje za udeležence v prometu. Poleg človeškega faktorja so pogosto razlogi za zmanjšanje varnosti tudi v infrastrukturi, zato bomo prednostno obravnavali in rekonstruirali nevarne točke in odseke." Konec navedka iz kolektivnega sporazuma oziroma kolektivne pogodbe, ki ste jo koalicijski partnerji podpisali. Torej, ne gre zgolj in samo za reševanje in izboljšanje prometne varnosti, če bodo zakoni na novo spisani, nevarne točke in nevarni odseki pa bodo ostali nedotaknjeni ali pa opremljeni, tako kot sem danes že dejal, z najsodobnejšo signalizacijo, ki opozarja na nevarne točke oziroma na nevarne odseke. Te je preprosto potrebno odpraviti, to se pa lahko zgodi samo s fizičnim posegom, da zmanjšamo krivine na neko tolerantno ravnino ali pa neke druge posege v gradbenem smislu, ki zahtevajo neko konkretno rekonstrukcijo določenega dela, ki ima posledico, da se kategorizira kot nevarna točka oziroma nevaren odsek.

Torej dovolj je naštetih razlogov, da se z vsebino Predloga zakona o cestah pravzaprav oddaljuje od bistvenih vsebin. Zato bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke glasovali proti sklepu, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Lojze Posedel, pozdravljeni, imate besedo v imenu Poslanske skupine Zares.

Izvolite.

LOJZE POSEDEL: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegica in kolegi!

V Poslanski skupini Zares bomo Predlog zakona o cestah podprli. Zakon o cestah je namreč eden od štirih zakonov s področja prometne zakonodaje, ki bo deloma nadomestil zakon o varnosti v cestnem prometu in povzel zakonske določbe obstoječega zakona o javnih cestah.

V zakon o cestah se prenašajo vsebine s področja varstva cest, ki vključujejo vzdrževanje cest, uporabo cest, prometne ureditve, prometno signalizacijo, opremo, naprave in ukrepe za umirjanje prometa, pooblastila policistov in inšpekcijskih organov na področju varnosti cesta, ki se nanašajo na državne, občinske in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet. Po zakonu o javnih cestah iz leta 1997 so javne ceste razdeljene na državne ceste, za katere skrbi država, in na občinske ceste, za katere skrbijo občine. Številne določbe v veljavnem, že 13 let starem zakonu so danes zastarele in neučinkovite, zato jih je treba posodobiti in prilagoditi sedanjim razmeram. Eden od razlogov za sprejetje novega zakona o cestah je tudi evropska direktiva iz leta 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, ki mora biti prenesena v slovenski pravni red, in sicer do 19. decembra letošnjega leta. In ta predlog zakona o cestah vključuje te temeljne zahteve direktive, ki določajo minimalne varnostne zahteve na področju cestne infrastrukture.

Razlog za sprejem novega zakona in našo podporo je tudi neskladje med starim zakonom in nekaterimi naknadno sprejetimi zakonskimi predpisi. Vsebina Predloga zakona o cestah ta neskladja odpravlja. V predlogu zakona je na novo opredeljen obseg stvarnih pravic na javnih cestah, ki bodo zelo dobrodošle. Poznamo primere zapletov pri graditvi posameznih objektov cestne gospodarske infrastrukture in priključkov nanjo. Glede na te težave se v novem zakonu razširja območje možnosti izgradnje javnih cest na lastninski pravici na nepremičninah posameznikov in zato so tudi predvideni postopki razlastitve in ostali postopki za zagotovitev potrebnih zemljišč. Prav tako novi zakon določa postopke za označevanje in določanje mej cest, določena pa so tudi vzdrževalna dela v javno korist na javnih

cestah ter pravila in pogoji za njihovo izvedbo. Eno najpomembnejših področij novega zakona, ki ga v naši poslanski skupini ocenjujemo kot zelo dobrodošlega, pa je gospodarnejša ureditev organizacije in financiranja gradnje, upravljanja in vzdrževanja državnih in občinskih cest.

V Poslanski skupini Zares se tudi strinjamo in podpiramo ureditev inšpekcijskega nadzora tako vseh inšpekcijskih služb, policije in občinskega redarstva. Zato bomo, kot rečeno, predlog zakona v Poslanski skupini Zares podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Janez Ribič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani!

Zakon o cestah bi po našem mnenju lahko poimenovali temeljni zakon za ureditev nove prometne zakonodaje. Brez dobrih cest ni varnega in urejenega prometa, prav tako ni mogoče imeti dobro urejenih cest, če pristojnosti in naloge niso jasno razdeljene med vse odgovorne in med pristojnosti države in občin. Tudi ob tej zakonodaji se po mnenju poslancev Slovenske ljudske stranke spet jasno pokaže pomanjkanje pokrajin, saj bi gotovo lažje urejali to problematiko na nivoju pokrajin. Zato pozdravljamo, da se glede opredelitev obsega stvarnih pravic na javnih cestah razširja možnost pridobitve služnosti in da so pri tem omenjene tudi pokrajine.

Ceste v naši državi veljajo še vedno kot osnovna infrastruktura in osnovni pogoj za povezanost osebnega prometa, gospodarskih in drugih dejavnosti, so osnovni pogoj za razvoj ter dostopnost in povezanost podeželja in mest. Vzdrževanje cest, uporaba cest, prometna ureditev, prometna signalizacija, oprema, naprave in ukrepi za umirjanje prometa, pooblastila policistov in inšpekcijskih organov na področju varnosti cest se sicer prenašajo iz dveh že veljavnih zakonov, kljub temu pa nas zanima, ali so občine imele možnost podati mnenje k zakonu in predvsem k določbam, ki se nanašajo na pristojnosti občin in njihovo

obveznost prevzeti v vzdrževanje nove prometnice, druge ceste in poti.

Prav tako Predlog zakona o cestah razširja pristojnosti občinskih redarjev. Povečuje se torej njihova pristojnost predvsem glede občinskih cest, zato nas zanima ocena povečanja stroškov redarjev za proračune občin.

Da bo zakon bolj učinkovit in bo služil svojemu namenu, v poslanski skupini menimo, da je potrebno do druge obravnave razrešiti nekaj dilem, ki jih je mogoče ugotoviti ob branju predloga zakona, in nekatere določbe dopolniti ter poiskati boljše in bolj jasne rešitve.

Ena od dilem se nanaša na določbe v 9. členu, ki se nanaša na intervencijske dostope do vozišč. Odkupi zemljišč in vzdrževanje teh poti pomenijo gotovo velik dodaten strošek pri vzdrževanju in financiranju cest. Če se ne bodo smele uporabljati za javni promet, to pomeni dodatno veliko neracionalnost in nesmotno porabo sredstev in površin. Če je taka rešitev resnično utemeljena in potrebna, bi morali zakon dopolniti in določiti osnovne kriterije in način za vzpostavitev takih intervencijskih poti. Urejanje, gradnja in financiranje teh poti ne smejo biti prepuščeni subjektivnim odločitvam ali pritiskom različnih lobijev.

Ob postopku, določenim za določanje in označevanje in spreminjanje mej javnih cest, želimo poslanci Slovenske ljudske stranke opozoriti na desetletja dolge krivice, ki se godijo številnim, ki jim ta razmejitev ni bila urejena in še vedno plačujejo, na primer davek na obdelovalno površino.

Zato sprašujemo: Kaj in kdaj namerava ministrstvo oziroma Vlada ukreniti, da bi se uredile odmere in odkupi vseh zemljišč, ki se že uporabljajo kot javne ceste?

Neurejeno je tako stanje glede nekaterih državnih kot lokalnih cest, zato je nujno predvideti postopek in dolgoročno planirati sredstva za postopno ureditev te problematike.

Ne glede na kategorizacijo so v tem pogledu ceste javno dobro, zato se stroški odmere in vpisa v zemljiško knjigo tudi v primeru tako imenovanih lokalnih cest ne bi smeli obešati zgolj občinam, ki ne bodo zmogle same pokriti tako velikih stroškov. Čeprav bi si kot župan želel poenostavitve in krajših postopkov zaradi gradnje javnih cest,

pa sem vendar kot poslanec, ki zastopa vse državljane, zadržan, z zadržki sprejemam določbe, da se lahko lastninska pravica nepremičnini odvzame ali omeji, če ne pride do sporazumne pridobitve stvarne pravice. Tak ukrep je res skrajni ukrep, saj posega na občutljivo področje človekovih pravic in ustavne pravice do lastnine.

Poleg teh dilem predlagamo, da se ponovno preuči tudi sorazmernost predpisanih kazni v zakonu. Kot primer naj navedemo, da se nam zdijo nerazumljivo nizke in nesorazmerne s primerljivimi kazni, določene za prekoračitev največje dovoljene osne obremenitve skupne mase in za izredne prevoze. V tem smislu je treba povečati tudi obseg inšpekcijskega nadzorstva in povečati kazni, saj so izvrševalci izrednih prevozov zelo agresivni, se ne držijo pravil, s tem uničujejo vozišča in s tem znatno dražijo vzdrževanje in obnove vozišč. Ureditev bi morala biti enako stroga kot pri nadzoru prevoza nevarnih snovi.

Prav tako bi morali zaradi varnosti bolj strogo urediti oglaševanje ob prometnih cestah, tako v zvezi z oddaljenostjo od vozišč kot glede višine kazni.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bi želeli tudi pojasnitev glede nove odločbe, ki v nasprotju s pravilnikom o projektiranju, 4 metre, v zakonu določa novo višino 4,2 metra kot mejo za izredni prevoz. Ali to pomeni popravljanje objektov? Kdo bo to financiral? Ali gre le za pomoto?

Ne strinjamo se z ureditvijo glede evidence in s tem kategorizacije cest le dvakrat letno. Menimo, da bi se moralo urejati na način, kot je veljalo do sedaj. Namreč, ceste naj bi se kategorizirale pred predajo v uporabo. Zato bi bilo treba preučiti in ustrezno dopolniti ter razmejiti določbe glede evidentiranja in kategorizacije novogradnje, novih odsekov in glede rekonstrukcij cest. Prav tako naj se ponovno preuči skladnost nove opredelitve naselja v 34. točki prvega odstavka 2. člena, ki na novo določa mejo vsaj 10 stanovanjskih stavb. Ali si ne zasluži, na primer, varnosti ob prometnici tudi naselje z devetimi stavbami ali s tremi stavbami? Ali nismo enakopravni?

Predlagamo tudi, da se že z zakonom določijo osnovni pogoji, kriteriji in smernice za imenovanje izvedenca za varnost cest, ki se uvaja s tem zakonom kot

nov institut in ga bo imenoval minister. Izvedenec za varnost bo imel pomembno vlogo, saj bo član tehničnega ali komisijskega pregled cest. Ugotovitve iz njegovih konkretnih poročil bosta morala upoštevati tako izdelovalec projektne dokumentacije kot upravljavec, zato bo moral presojeti in poročati neodvisno od lobijev in dnevne politike.

Ob razjasnitvi predstavljenih dilem in ob upoštevanju predlaganih dopolnitev in popravkov določb zakona poslanci Slovenske ljudske stranke načeloma podpiramo Predlog Zakona o cestah. Hvala.

PODPREDESNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališča Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o cestah ureja nekaj pomembnejših vsebin s področja varstva cest, na primer vzdrževanje cest, uporaba cest, prometna ureditev in prometna signalizacija, oprema, naprave in ukrepi za umirjanje prometa, pooblastila policistov in inšpekcijskih organov na področju varnosti cest in podobno. Gre za vsebine, ki se nanašata na državne, občinske in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet in so bile do sedaj urejene v Zakonu o varnosti cestnega prometa.

Predlog zakona opredeljuje obseg stvarnih pravic na javnih cestah tako, da razširja možnost pridobitve služnosti na javni cesti za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo. Predlog omogoča tudi, da se na vozišču javne ceste za izvedbo športnih in drugih prireditev lahko pridobi pravica začasne uporabe, skladno s predpisi o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin, ki urejajo oddajo nepremičnega premoženja v najem. Predlog zakona opredeljuje tudi kolesarske povezave ter pogoje za vzpostavitev omrežja kolesarskih povezav. Predlog ureja tudi postopek za določanje in označevanje mej javnih cest. Obenem določa, da je podlaga za določitev meje ceste prostorski akt države ali

občine, načrt parcelacije iz sklepa ugotovitve javne koristi ali zunanji rob cestnega sveta. Predlog prinaša tudi določila, ki urejajo in investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist na javnih cestah ter pravila in pogoje za njihovo izvedbo in pregled, obveznosti lastnikov nepremičnin ob javni cesti ter ustanovitev služnosti v javno korist na teh nepremičninah. Tako morajo lastniki zemljišč ob javni cesti dopustiti vse pogoje, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, predvsem za dostop do cestnih objektov zaradi njihovega vzdrževanja, gradnjo objektov in naprav za odvodnjavanje cestišča in cestnega telesa, postavitve prometne signalizacije in prometne opreme, izvedbo ukrepov in postavitve začasnih ali stalnih naprav za zaščito ceste in prometa na njen pred snežnimi plazovi, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi, če gradnja in postavitve navedenih objektov in naprav ni mogoče v okviru cestnega sveta. Za izvedbo navedenih ukrepov se lahko lastninska pravica na nepremičnini ob javni cesti začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

Naj omenim še rešitve, ki urejajo in omogočajo gospodarnejšo ureditev organiziranja ter financiranja gradnje, upravljanja in vzdrževanja državnih cest. Kakovost in obseg ponudbe infrastrukturnih storitev na državnih cestah ne ustreza več današnji potrebi, saj so obstoječe in regionalne ceste v relativno slabem stanju, kar je posledica premajhnih finančnih vlaganj v njihovo obnovo in nadaljnji razvoj v preteklih desetletjih. Prav tako je dejstvo, da samo kvalitetna cestna infrastruktura predstavlja enega od temeljnih pogojev za skladen regionalni razvoj, ustvarjanje optimalnih pogojev za učinkovito odvijanje gospodarskih dejavnosti in posredno za poselitev na za to primernih območjih države. Vendar pa je za zagotavljanje skladnega regionalnega razvoja, tako gospodarskega kot prostorskega, za medsebojno povezanost regij, izboljšanja kakovosti prometnih storitev in odpravo ozkih grl, znižanje prometnih stroškov, izboljšanje prometne varnosti in zmanjšanje negativnih vplivov prometa na okolje treba zagotoviti tudi nekatere nadaljnje ukrepe, kamor ob pripravi nacionalnega programa razvoja državnega cestnega omrežja prav gotovo sodijo tudi možnosti

izvedbe reorganizacije izvajanja in financiranja gradnje, upravljanja in vzdrževanja teh cest.

V Poslanski skupini DeSUS se pa vseeno sprašujemo o smiselnosti uvedbe še ene posebne družbe za državne ceste, ki naj bi po navedbah predlagatelja opravljala razvojne in strokovne naloge v javnem interesu na področju razvoja, upravljanja in vzdrževanja državne cestne infrastrukture v Republiki Sloveniji, izvzemši avtocestno in hitro cestno omrežje, ki je pod režimom cestninjenja in s katerim upravlja Dars, d. d.

Predlog zakona ureja tudi področje občinskih cest, in sicer določa temeljna pravila upravljanja, gradnje, vzdrževanja in varstva občinskih cest. Dodano je novo poglavje, v katerem so določena temeljna pravila upravljanja, gradnje, vzdrževanja in varstva občinskih cest. Predlog določa upravljavca občinskih cest. Občine morajo pri načrtovanju, projektiranju in gradnji občinskih cest upoštevati Zakon o cestah in podzakonske predpise, izdane na njegovi podlagi. Določen je varovalni pas občinske ceste, v katerem je raba prostora omejena, določa polje preglednosti na občinskih cestah, določa temeljna pravila gradnje, rekonstrukcije, prilagoditve in ukinitvi priključkov nekategoriziranih cest na občinske ceste. Na občinskih cestah prometno ureditev določajo občine. Predlog ureja tudi zapore občinske ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti. Občine morajo voditi podatke o občinskih cestah. Upravljavec občinske ceste mora voditi evidenco o občinskih cestah in objektih skladno s predpisi o načinu označevanja javnih cest in z evidencami javnih cest ter objektov na njih in jih brezplačno posredovati Direkciji Republike Slovenije za ceste. Predlog na občinske ceste razširja pravila izvedbe in pregleda vzdrževalnih del v javno korist ter določbe, ki opredeljujejo prepoved ogrožanja varne uporabe ceste, in določbe, ki opredeljujejo obveznosti lastnikov nepremičnin ob cesti.

V predlogu se redefinira tudi inšpekcijski nadzor. Določajo sečasni ukrepi policistov in občinskih redarjev ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti.

Prav tako so prenovljene kazenske določbe, obenem pa se implementirajo še nekatere zahteve Evropske unije.

Predlog prinaša kar precej dobrih rešitev, zato ga bomo v Poslanski skupini DeSUS tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo.

Dejstvo je, da smo dobili zakon, ki naj bi urejal tudi gradnjo cest, predorov in vsega ostalega. Dejstvo je, da je gradnja cest v Sloveniji najdražja na svetu, bi lahko rekli. Poleg tega je gradnja slaba. Če pogledamo, vsaki dve leti ali tri leta se ponovno zapirajo avtoceste, se nekaj popravlja, se nekaj flika, se na novo nanašajo plasti asfalta in podobno. Zato bi bilo morda smiselno pogledati malo v Avstrijo in Nemčijo, kjer se zdaj v zadnjem času gradijo avtoceste iz betona, ne več iz asfalta, kajti ugotovili so, da betonska podlaga bistveno dalj časa traja, drži in tudi izvedba je cenejša, še posebej, če se upošteva dolgi rok uporabe brez kakšnih posebnih okvar cestišča. Dostikrat beremo v časopisih in vidimo, da so razpisi prirejeni za določene izvajalce, ki potem te zadeve na ta ali oni način prelagajo od enega do drugega podizvajalca in na ta način dodatno oškodujejo državo. Človek dostikrat ne ve kje, kdo, kaj se dela, kako se dela, zakaj se dela, vendar s časoma le ugotavljamo, da se piše aneks na aneks in potem cena zraste v neskončnost, kriv ni nihče, odgovoren ni nihče. Če kdo kakšno besedo vpraša, ga postavijo na sodišče zaradi tega, ker je žalil tega, onega ali tretjega.

Poglejmo, recimo, tunele. V 80. členu in kasnejših členih se piše o varnostnih zahtevah v tunelih. Pa vendar zdaj, ko se človek pelje od Ljubljane proti Celju, vidi, da na koncu tunelov šele zdaj gradijo tiste prehode iz enega cestišča na drugo cestišče, čeprav bi se to lahko naredilo že ob gradnji avtoceste same. Seveda se to takrat ne naredi zaradi tega, ker se potem ne more dodatno zaračunati še enega dela, ko se zopet tiste ograje rušijo, vmesni prostor asfaltira in podobne zadeve. Obenem se pol cestišča zapre in se človek konec koncev vpraša, ali je to še avtocesta, če je v bistvu

vse skupaj tako zaprto. Imamo neko družbo za avtoceste, Dars, ki krasno služi, ki bo zdaj dobil še dodaten denar, ki mu bodo zdaj nakazali ogromna finančna sredstva, zdi se mi, da nekaj čez 100 milijonov evrov, da bo pripravil nekakšen sistem elektronskega, vesoljskega, bi lahko rekli, cestninjenja, satelitskega, ki nikoli ne bo zaživel. Dejstvo je, da je Nemčija od tega odstopila, pri nas, se meni zdi, da smo že zdavnaj odstopili od tega, vendar kakšna firma mora dobiti plačilo za kakšne politične usluge ali pa si morajo kakšni politični veljaki napolniti žepe še s tistim preostankom denarja, ki ga v Sloveniji do zdaj še niso pokradli. Povedal sem že, da se v Nemčiji in v Avstriji gradijo betonske avtoceste. In mislim, da bi bilo tudi v Sloveniji smiselno nekaj takšnega narediti, še posebej zdaj, ko je možnja popolnoma prazna, ali pa bomo jemali še dodatne kredite in s temi krediti polnili žepe nekaterim gospodom, ki so bili in bodo ostali na določenih pozicijah. S tem v zvezi je tudi vprašljivo, ali je res treba ponovno ustanavljati nek nov nacionalni NCUP, kot tu piše, in sicer Nacionalni center za upravljanje prometa. Jaz mislim, da že imamo družbo Dars, ki to dela in bi morala to početi. Zakaj je potrebno zdaj ustanavljati še neko dodatno inštitucijo, ki bo zagotovo zaposlovala dodatnih 30 ali 40 ljudi, ki bodo vsi hoteli imeti dobre avtomobile, tako kot na Darsu, ki bodo hoteli imeti dobre plače, tako kot na tej inštituciji, in ki bodo odgovorni ne vem komu in ne vem zakaj. Konec koncev pogrešam v tem zakonu odgovornost tistih, ki lahko zapravijo največ. Povsod je napisano, koliko kazni bo plačal posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost ali odgovorna oseba ali ne vem kdo, vendar nikjer ne piše, kaj bomo naredili z Darsom, ki bo zagonil, po domače rečeno, desetine milijonov evrov ali pa stotine milijonov evrov. Kot kaže, ne bomo naredili nič, tako kot zdaj nismo naredili nič. Ali bomo kdaj poklicali na odgovornost gradbince, ki so slabo naredili kakšno zadevo? Ne vem, imam občutek, da nikoli.

V 22. členu zakon govori tudi o nivojskih prehodih čez železnice. Vse lepo in prav, Evropa to zahteva že nekaj časa in nivojskih prehodov bi morali narediti celo vrsto, pa vendar jih ne delamo in jih zagotovo še ne bomo delali, saj ni denarja za to. Poleg tega so nivojski prehodi po navadi

odmaknjeni od glavnih cest nekam na periferijo, tam pa tako ali tako je vprašanje, če koga še to zanima ali ne. Po drugi strani pa bi bilo smiselno, če že govorimo o tem hudem prometu, zakaj se vendarle enkrat ne sprejme neka zakonska določba, da se večino kamionov da na železnico. Kamioni uničujejo avtoceste in mislim, da tisti denar, ki ga pustijo na avtocesti, ni dovolj, da se te zadeve uredijo in popravijo. Obenem pa po drugi strani gledamo parkirišča ob slovenskih avtocestah, ki so vedno polna teh kamionov. Če se spet vrnem v Nemčijo in Avstrijo, tam se ta parkirišča plačujejo. Če nek kamion prenoči na določenem parkirišču, mora za to plačati. Parkirišča so za to urejena, urejeni so prostori za tuširanje in podobne zadeve, pri nas tega še nismo vzeli, zaradi tega, ker je treba nekaj urediti, nekaj popraviti, se je spet treba prerivati s kakšnimi ljudmi, ko pa je lažje, da pobereмо lastnim ljudem, Slovencem, iz žepa tisto, kar nam je še ostalo.

Ko v 25. členu v zakonu piše o izkoriščanju mineralnih surovin ob javni ceste, se spomnim primera Pšičina pri Ormožu. Gre za, po domače rečeno, šoder jamo, ki ima pravzaprav surovino na cesti, tam kjer bo šla trasa ceste, pa vendar je prepovedano tam kopati šoder, ne vem, zakaj. Voziti ga je treba iz približno 45 kilometrov oddaljenega peskokopa, verjetno zato, ker bo nekdo s tem krasno zaslužil, ker bodo s tem zaslužili prevozniki, ki bodo vozili 45 kilometrov sem in spet nazaj 45 kilometrov, in tisti šoder, ki pa je tam, se pa ga ne sme izkopavati. Krasno! Jaz sem vložil celo kazensko ovadbo zaradi te, po mojem mnenju, evidentne korupcije in koruptivnega dejanje, in kot kaže nič, tudi na Kosovo komisijo sem dal ta dokument, pa gospod Kos ni obravnaval tega, verjetno se mu ne zdi vredno, on ima pač druge, je imel pač druge preference, zdaj pa bomo videli, kaj bo naredila ta nova komisija. Skratka, zadeve so, do neke mere urejene, vendar ne dovolj. So nepopolne in dostikrat nedodelane. Zanimivo je tudi to, da imamo v poglavju 9, kjer se govori o upravljanju, gradnji, vzdrževanju in varstvu občinskih cest, v 111. členu izločitev vozila iz prometa. In me zanima: Ali ta izločitev vozila iz prometa velja zgolj in samo za občinske ceste ali velja za vse ceste. Kajti, tukaj ni pojasnjeno, za katero in za kakšno cesto gre. Tako, da dikcija

"policist ali občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo..." – ne vem, človek bi sodil, da mora biti vsaj pri takšnih zadevah, kjer se govori o določenih sankcijah za določene kršitve, decidirano navedeno, ali to res velja samo za občinske ceste ali za vse, kajti drugače ta člen 111 ne sodi v to poglavje. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Miran Jerič bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MIRAN JERIČ: Veljavni zakon o varnosti cestnega prometa sicer področje cestne infrastrukture in njene varnosti ureja v 10 členih. Te določbe se prenašajo v obravnavani novi zakon o cestah, ki sicer nadomešča veljavni zakon o javnih cestah, vendar v pretežni meri ohranja njegovo področje urejanja. Kot pravijo pripravljavci zakona, so bile pri tem spremenjene številne določbe, ki so se v praksi izkazale za neustrezne in neprilagojene novim razmeram, opravljena pa je bila tudi uskladitev z drugo zakonodajo, ki je bila sprejeta po uveljavitvi sedanjega zakona oziroma po uveljavitvi njegovih štirih novel, in sicer zlasti na področju urejanja prostora, parcelacije in pa gradnje objektov. Med cilji predlaganega zakona v Liberalni demokracije Slovenije izpostavljam predvsem dva cilja. Prvi cilj je povečanje varnosti cestnega prometa v tistem delu, kjer je odvisna od cestne infrastrukture. Drugi cilje je optimalno izkoriščanje obstoječe cestne infrastrukture ob njeni hkratni varni uporabi. K njenemu in doseganju še nekaterih ciljev bodo po našem mnenju pripomogle tudi tiste rešitve v predlogu zakona, ki jih v Liberalni demokraciji Slovenije posebej izpostavljam. Tako se zakonska regulativa širi na občinske in zasebne ceste. Upravljavec občinskih cest seveda ostaja občina, ki tudi določa prometno ureditev na občinskih cestah. Zakon redefinira inšpekcijski nadzor ter ga razširja na občinske in zasebne ceste. Poleg tega je natančneje določen obseg inšpekcijskega nadzorstva, način vodenja postopkov in pa način prisilne izvršbe in pa inšpekcijski ukrepi. Nadalje iz zakonskega besedila jasno izhaja, da je za varnost in prevoznost javnih

cest odgovoren upravljavec cest, za samo stanje cest pa izvajalec rednega vzdrževanja cest. Ob tem se nam zdi v Liberalni demokraciji Sloveniji vredno omembe, da je v zakonskem besedilu nedvoumno določena obveznost obveščanja uporabnikov o spremembah prometne ureditve. Upravljalci javnih cest in lastniki nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, so dolžni o vsaki spremembi prometne ureditve obvestiti tako pristojne organe nadzora, upravljavec državnih cest pa nacionalni center za upravljanje prometa, ki o tem obvesti uporabnike cest oziroma javnost.

Pohvaliti je treba predvideno organizacijsko in vsebinsko nadgradnjo obstoječega prometno-informacijskega centra Darsa v omenjen nacionalni center za upravljanje prometa, pri delu katerega bodo lahko, kar pozdravljamo, sodelovali tudi drugi upravljavci cest. V LDS ob tem pričakujemo, da bo novi nacionalni center nadoknadil zamujeno in uporabnikom slovenskih cest čim prej ponudil sodobne tehnološke rešitve za obveščanje o stanju na naših cestah.

Zakon novelira tudi sedanje pogoje za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah, kar bo, upajmo vsaj, pripomoglo k odpravi sedanje, tako vizualne in še kakšne anarhije ob številnih slovenskih cestah.

Še posebej pa želimo v Liberalni demokraciji Sloveniji opozoriti na določitev pravil za vzpostavitev upravljanje in vzdrževanje državnih kolesarskih povezav. Upamo, da bodo te določbe olajšale investicije v kolesarske povezave, ki so v zadnjih letih sicer predvsem zaradi pomanjkanja sredstev skoraj popolnoma zamrle. Razvoj trajnostnega cestnega prometa v Sloveniji si namreč brez bistvenega povečanja kolesarskih povezav v Liberalni demokraciji pač ne znamo predstavljati. Zakonsko besedilo seveda prinaša tudi druge novosti, ki se nanašajo na urejenost in varnost cest, na primer pravila urejanja priključkov na državne ceste, novelacija obveznosti lastnikov nepremičnin ob državnih cestah, razširitev možnosti pridobitve služnosti in tako naprej.

Naj ob koncu omenim še dejstvo, da zakonsko besedilo predstavlja tudi implementacijo direktive o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, v skladu s katero se preverjanje varnosti ceste zagotavlja v vseh

fazah načrtovanja ceste do pričetka obratovanja. Predvsem pa izpostavljam o določbe, po katerih občinska redarstva dobivajo pooblastila za nadzor nad osnimi obremenitvami, skupnimi masami in drugimi parametri motornih vozil, kar bo po našem mnenju bistveno pripomoglo k ohranjanju občinskih cest, kjer se do sedaj takšen nadzor praktično ni izvajal. Zakonsko besedilo veljavno ureditev modernizira in jo prilagaja sedanjim stvarnim in pravnim razmeram, zato smo prepričani, da izboljšuje pravno urejenost področja gradnje, upravljanja in vzdrževanja oziroma varstva in varnosti na vseh cestah, namenjenih za cestni promet. Zato bomo v Liberalni demokraciji Slovenije predlog zakona o cestah po prvi obravnavi podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod Janko Veber pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

V naši poslanski skupini bomo Zakon o cestah podprli, saj se zavedamo, da je kvalitetna cestna infrastruktura eden od temeljnih pogojev za skladen regionalni razvoj in da je zgolj zagotavljanje optimalnih možnosti za razvoj gospodarstva ob avtocestah seveda premalo, treba je poskrbeti tudi za drugo državno cestno omrežje in seveda tudi za omrežje, s katerim upravljajo občine. Za izvajanje tega ukrepa in dosego tega cilja pa je seveda treba sprejeti nacionalni program o razvoju državnega cestnega omrežja in temu tudi prilagoditi možnost izvedbe reorganizacije izvajanja in financiranja gradnje ter upravljanja in vzdrževanja cest. Namreč mislim, da se vsi strinjamo s tem, da ugotavljamo, da je premalo sredstev za učinkovito vzdrževanje in gradnjo. Zaradi tega lahko velikokrat govorimo o tem, da so ceste bistveno manj varne in primerne, ker ne zagotavljamo dovolj učinkovitih ukrepov in predvsem sredstev za boljše vzdrževanje. Zato je ustanovitev posebne gospodarske družbe za razvojne in strokovne naloge, upravljanje in vzdrževanje

državne cestne infrastrukturo zagotovo eden od največjih izzivov, ki je pred nami, kajti zavedamo se, da Direkcija za državne ceste, ki danes nekako vodi postopke za 800 proračunskih projektov v vrednosti 130 milijonov evrov, je seveda izjemno velik zalogaj, po drugi strani pa je takšna oblika organiziranosti omejena zaradi tega, ker je le treba spoštovati vso zakonodajo glede izvedbe javnih naročil in seveda spoštovati tudi možnosti kadrovske zasledbe v tej direkciji, kajti pravila veljajo tako kot veljajo za celotno Vlado tudi za to direkcijo. In velikokrat to tudi botruje temu, da je ta služba manj učinkovita, kot bi sicer lahko bila. To, da je ta zakon dober tudi za občine, govori v tistem delu, ko se zagotavlja pridobivanje služnosti na javni cesti za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture, in sicer gre za služnost v korist lokalnih skupnosti za obvezno gospodarsko javno službo. Takšna služnost bo po tem zakonu neodplačna in to seveda tudi pomeni zelo velik prispevek v zmanjševanju stroškov lokalnih skupnosti pri izgradnji gospodarske javne infrastrukture.

Tudi sicer se zavedamo, da je gradnja cest v povezavi s časom izjemno izjemno pomemben element. Zaradi gradnje avtoceste se lahko po temu zakonu lastninska pravica na nepremičnini vzame ali omeji, če ne pride do sporazumne pridobitve stvarne pravice. Tudi, če s prostorskim aktom znotraj varovanega pasu ceste ni določeno, da se lahko posega z izgradnjo določenih objektov, je znotraj tega koridorja vendarle mogoče izpeljati razlastitev brez sprejema prostorskega akta, seveda pa takšno odločitev lahko sprejme Vlada oziroma občina. Skratka, gre za to, da želimo s tem zakonom tudi bistveno pospešiti postopke za pridobitev pravice gradnje na vseh javnih cestah, to pa je tudi tisti ključni element, ki nas še kako pesti v zadnjem obdobju, da se zadeve mogoče res prepočasno urejajo ali pa se počasneje, kot bi si želeli. Tudi pri investicijskih vzdrževalnih delih v javno korist na javnih cestah, torej znotraj območja, ki je opredeljen kot varovalni pas za cesto, se lahko izvajajo rekonstrukcije bistveno hitreje, brez posebnih postopkov. Hkrati pa je tudi izjemno pomembno, da se opravi prevzem takšnih vzdrževalnih del in da se nenazadnje tudi, če se ugotovijo pomanjkljivosti pri teh vzdrževalnih delih, izda odredba, s katero

minister na državnih cestah kot tudi župan na lokalnih cestah odredi odpravo pomanjkljivosti oziroma ko je to odpravljeno, tudi neomejeno uporabo ceste. Do sedaj smo se vse prepogosto srečevali z dejstvi, da smo bili zadovoljni ali pa tudi predvsem nezadovoljni z opravljenimi deli, in kako ravnati, da se te pomanjkljivosti odpravijo. Ta zakon je tudi v tem delu bistveno jasnejši, kar pomeni, da bo tudi odgovornost izvajalcev, nadzora in vseh, ki vodijo investicijo, bistveno večja, kot je bila do sprejetja tega zakona.

Za splošno varnost in tudi sicer odvijanje prometa, predvsem v naseljih, pa je v tem delu zakon, ki obravnava območja polj preglednosti, izjemno pomemben, kajti vse prepogosto se nam dogaja, da želi nekdo v križišču ali v nekem nepreglednem delu zgraditi posamezen objekt, ograjo ali pa nenazadnje tudi vzpostaviti vegetacijo, ki dejansko zmanjšuje preglednost in s tem povečuje možnost nesreč, s čimer tudi poslabša varnost na samih cestah. Ureditev vseh teh križišč, nivojskih križanj z železniško progo kot tudi s samimi cestami, preglednost na teh križanjih je ključna za to, da bo varnost resnično bistveno boljša, kot je bila in je trenutno, pred sprejetjem tega zakona. Vse to bo treba tudi ustrezno izvesti v zemljiških operacijah, tako da je določanje mej javnih cest ena ključnih nalog, kjer bomo lahko dejansko opredelili, da se tudi polja preglednosti s sistemom odplačne služnosti z lastnikom dogovori na način, da za vse tisto, za kar bo treba posegati v zasebno lastnino, se to naredi na način, da je primerno ocenjeno in da temu tudi pripada potem ustrezna odškodnina. Skratka, določene dodatne obveznosti, vendar nujno potrebne, tako za upravljavce cest kot tudi za lastnike zemljišč ob javnih cestah, vendar brez sodelovanja obeh strani ni mogoče zagotoviti učinkovitega prometa na cestah, predvsem pa ne varnosti.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da bo ta zakon resnično izboljšal to medsebojno sodelovanje in dal predvsem pot, da se pospešita izvedba gradnje, nadzor nad odvijanjem prometa in tudi vzdrževanje cest. Zato bomo ta zakon o cestah v Poslanski skupini Socialnih demokratov tudi v nadaljevanju podprli.

PODPREDESNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Dr. Luka Juri, izvolite, imate besedo.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Pozdravil bi novelo zakona. Postavil bom nekaj vprašanj pa tudi en odgovor na dileme, ki so bile do sedaj postavljene. Eden od mogoče nekaj časa ne preveč ali pa vsaj večini ljudi ne preveč opaznih fenomenov, ki se dogajajo ob cestah, je oglaševalska dejavnost, ki dosega čedalje večje razsežnosti. Opaziti je, da bolj kot skuša zakonodaja nekako prilagoditi standarde potrebam realnosti in omejiti realnosti s tistim, kar so potrebe varnosti, bolj se oglaševalska dejavnost vsem tem omejitvam izogiba. V zakonu je tako bolje določeno, kako se lahko postavlja posamezne oglaševalske panoje. Vendar se mi zdi, da predvsem ob avtocestah, kjer imamo daljše vidno polje oziroma vidno polje sega dlje in širše, bi morali strožje pristopiti v primeru oglaševanja. Tako imenovani maksimi jumbo plakati, 15 x 6 metrov, nastajajo kot gobe, na primer ob kraških hribovih in dolinah ali pa če se vozimo po Štajerski, in tako z varnostnega vidika kot tudi okoljskega vidika – pa vem, da okoljevarstvo ni resor Ministrstva za promet, ampak vendarle tukaj pristopamo medresorsko –, je treba postaviti neko mejo tistemu, kar dejansko pelje v eno brezmejno onesnaževanje slovenskega občestnega pasu s pretiranim oglaševanjem.

Tu bi ministra vprašal – upam tudi na njegov odziv – glede vprašanja nočnega razsvetljevanja cestnih oznak in cestnih oglaševalskih panojev. To razsvetljevanje je postalo v zadnjih letih skoraj da moteče, sploh ob vходу v naselja, kjer smo dejansko priča neki inflaciji raznih razsvetljenih napisov, kjer ni več niti jasno, kateri napis je del cestne infrastrukture in kateri napis je del oglaševalske kampanje, zbega voznike, ustvarja pogoje za nižjo varnost in seveda tudi povzroča dodatno svetlobno onesnaževanje. Tu predlagam ministrstvu, da pri zakonu o cestah pogleda tudi na do sedaj že obstoječa določila glede svetlobnega onesnaževanja, ki jih pripravlja in ureja in jih tudi že ima Ministrstvo za okolje in prostor, in

prilagodi določila zakona o cestah, kar se tiče oglaševanja, omejitvam pri svetlobnem onesnaževanju. Na primer, po mojem mnenju imamo sedaj oglaševalne table, ki so nesmiselno urejene. Bom začel s tistimi, ki so najbolj prisotne na naših cestah, in to so seveda table bencinskih črpalk, ki po mojem mnenju neopravičeno osvetljujejo določeno območje, begajo, utrudijo voznika in seveda dodatno svetlobno onesnažujejo. Razsvetljava bi se dalo urejevati drugače, tako, kot se sedaj urejajo cestne table, torej z reflektorji, ki sevajo navzdol in z bistveno nižjo stopnjo luksu, torej svetilnosti.

Če gremo naprej, pri cestnih tablah, minister – pa to ni striktno vaša odgovornost, ampak vendarle, ker ste prvi človek na ministrstvu –, ali moramo imeti v vsakem manjšem naselju, ko pridemo do enega križišča ali večjega križišča, take portale, da bi šlo še letalo mimo. V času gospodarske krize pa tudi sicer imamo portale, kjer je samo noga tega portala, enega od dveh, približno tako široka, obsega približno 15 metrov višine, tabla takšna, da jo vidite 15 kilometrov naprej. Čemu? Čemu, če je tam hitrost omejena na 50 kilometrov na uro? To vidim v Kopru, kjer so se ti portali razpasli, in dejansko ne samo, da so nekoristni, ne samo, da so grdi, ampak konec koncev tudi kazijo tisto, kar je neka normalna podoba mesta. Včasih smo se lahko vozili z normalnimi tablam, kjer voznik, ki je želel videti tablo, jo je videl, nekdo, ki se je pa pripeljal 250 na uro je ni videl, ampak to je normalno, če se vozi 250 na uro, saj za to pa so radarji, zato so hitrostne omejitve itd., in morajo biti policijske kontrole, o čemer smo se pogovarjali pri prejšnjem zakonu. Ne rabimo takšnih ogromnih letalonosilk na naših cestah. Vidim, po vašim nemih reakcijah, da se nekako strinjava v tem.

Jaz vas prosim, da uredite, da preverite, ali so dejanske te potrebe. Saj vemo, da vam bodo uradniki povedali, seveda da je to potrebno po neki zakonodaji, to potem pomeni, da je treba zakonodajo oziroma te pravilnike spremeniti. Gre za potratu javnega denarja za dejansko kazenje naše krajine in gre konec koncev za neko nepotrebno investicijo.

Pri tovornjakih, pri vedno ponavljajoči se pobudi Postavimo tovornjake na železnice!, jaz to pobudo podpiram in mislim,

da se v bistvu z njo vsi strinjamo. Se pa zavedamo – in tudi v bran ministrstvu –, da dejansko ni mogoče postaviti tovornjakov na železnice kar čez noč, da potrebujemo določeno infrastrukturo, ki jo žal še nimamo. Kolikor vem, bomo za to infrastrukturo potrebovali 10–15 let, da bomo lahko vsaj nek minimum postavili na železnice. Sam si res močno želim, da bi do tega prišli.

Bi pa še enkrat ponovil zanimiv predlog, ki ga je dal kolega Jelinčič pred menoj, in to je, da se drugače pristopi – če je to mogoče v nadaljnjem razvoju, ko bomo doseli elektronsko cestninjenje – k parkirnim mestom za tovornjake, za prenočitev na počivališčih z določenim plačilom. Kaj to pomeni? Ali to pomeni, da bomo potem prišli do tega, da bodo tovornjaki raje iskali alternativne rešitve? To seveda ne bi bilo dobro. Ali pa pomeni, da bomo s tem boljše urejali takšno področje, to je stvar, ki jo veste boljše vi minister, meni kot laiku se zdi pobuda smiselna.

In na koncu, če smo se prej pogovarjali o varnosti v cestnem prometu in se sedaj pogovarjamo o javnih cestah, še vprašanje, ki ste ga verjetno slišali in ga verjetno slišite enkrat na mesec, tako da vas ne bo zmotilo, če ga slišite še od mene enkrat. In to je, kaj ste ugotovili, kako nameravate pristopiti, kdaj, morda takrat, ko bomo uvedli elektronsko cestninjenje, z rušenjem cestninskih postaj? Pa bom tako rekel, seveda se postavi neke prioritete in prioritete so verjetno čelne cestninske postaje, tiste, ki jih imamo na štajerski avtocesti, ki so odprtega tipa, ali tiste, ki jih imamo na Videžu na primorski avtocesti ali pa na novo. Te cestninske postaje bi bilo dejansko smiselno čim prej dobesedno zravnati z zemljo, zato ker so nevarne. Ne oporekam pa temu, da ohranimo neko površino, neko širšo površino, ker vemo, da se danes cestninske postaje uporablja tudi za cestninski nadzor. Pač takrat, ko se je uvedlo vinjete, se ni najboljšo odgovorilo na vprašanje, kako se bo izvajal cestninski nadzor, in dejstvo je, da danes na slovenskih avtocestah ni primerne infrastrukture, s katero bi lahko nadzorovali dejansko uporabo ali neuporabo vinjet. Sedaj se uporablja zaradi tega cestninske postaje, ampak vendarle bi lahko ne glede na to te postaje zravnali z zemljo in postavili neko mobilno

infrastrukturo, ki se jo uporabi ob potrebi ali ne. In tu verjamem, da nam bo lahko minister glede cestninskih postaj vnovič, verjetno z novimi dejstvi obrazložil svoj pogled in kdaj lahko pričakujemo, da bodo vsaj te čelne cestninske postaje postale stvar preteklosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Majhenič, izvolite, imate besedo.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani minister!

Osnovni razlog predloga zakona je prenos vsebin, ki se nanašajo na varnost v cestnem prometu. Eden od razlogov za predlog zakona je tudi sprejeta direktiva Evropskega parlamenta, ki izboljšuje varnost ceste, saj se s predlogom vnaša v slovenski pravni red. Še posebej je poleg omenjenih načel in ciljev pomemben dvig standardov varnosti, ki so povezani s cestno infrastrukturo. Ko se govori o načelih odgovornosti upravljavcev cest, ki so zadolženi za varnost in pretočnost javnih cest, moram pojasniti, da je njihovo delo sicer zelo odgovorno, vendar v večini primerov povzročajo slabo voljo in nestrpnost voznikov, ki so uporabniki avtocest. Cestnino morajo pošteno plačati, premikajo pa se v kolonah po polžje. To bi moralo biti urejeno drugače, da bi bila pretočnost sicer z zmanjšano hitrostjo, ne pa čakanje v kolonah tudi po uro in več. Sam se do Maribora včasih vozim tudi 3 ure.

Predlagatelj se je dotaknil tudi gospodarjenja, organiziranja in financiranja gradenj in vzdrževanja državnih cest. Pri tem ugotavlja, da kakovost in obseg ne ustrezata več potrebam, saj so regionalne ceste v zelo slabem stanju, kar se izraža predvsem v pomanjkanju denarja in premalo vlaganj v obnovo že v preteklih letih, to ni od včeraj, ampak to traja. Ustanavljanje novih gospodarskih družb za državne ceste najbrž ne rešuje težav, ampak le povečuje aparat, ki je prej kot gospodarske politične narave. Zakon ureja temeljna pravila upravljanja gradnje, vzdrževanja in varstva občinskih cest, ter določa tudi upravljavca občinskih cest, kjer bo občina določala tudi prometno ureditev. Zakon razširja pravila izvedbe nadzora in vzdrževanj v javno korist, ki

opredeljuje predvsem varno uporabo cest, do katere so zavezani tudi lastniki, ki imajo nepremičnine ob cestah. Predlog zakona je sigurno dobronameran in ima kar nekaj sprejemljivih poglavij, ki jih kaže podpreti.

Če sem že pri besedi, bi še opozoril ministra na označevanje krajev. Recimo kar konkretno, izvoz z avtoceste za Miklavž na Dravskem polju ni označen nikjer. Zgoraj pred križiščem, tam, kjer je pa označen, je pa tisti, ki se po avtocesti pelje, že zamudil. Tako da bi kazalo na tisto tablo dodatno napisati Miklavž na Dravskem polju – zavijamo desno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Györek. (Se odpoveduje.) Gospa Brunskole. (Se odpoveduje.) Gospod Barovič. (Ga ni.) Ja, bolj malo vas je.

Gospod Marinič, izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj še enkrat!

Menim, da je v dosedanji razpravi bilo jasno in nedvoumno ugotovljeno, da ni pričakovati večje varnosti brez dobre cestne infrastrukture. Mislim, da je to temeljna ugotovitev in da je lahko zakon še ne vem kako dober in narejen s pomočjo vrhunskih strokovnjakov, če to ni tudi dejanski odraz uporabnikov cest, seveda ne moremo biti zadovoljni.

Je pa nekaj drugega, na kar bi želel opozoriti pri predlogu zakona o cestah. Jaz sem že pri razpravi prejšnjega zakona izpostavljal enega od členov, ki ureja promet preko ceste čez nivojske železniške prehode. Želel bi opozoriti na 22. člen, kar sem danes pri prejšnji vsebini zakona tudi jasno nakazal, in sicer 22. člen govori o nivojskih prehodih čez železniško progo. Tukaj je sedaj tudi zakonska podlaga, vendar se mi zdi, da bi morala imeti nekaj, kar bi bilo ključno. Ne vem, ali se dobro spomnim, da je minister nedolgo tega govoril o številu teh nivojskih prehodov ceste čez železniško progo, ki so sicer zavarovani, vendar bi jih bilo treba zavarovati, posodobiti še 570, 577, nekaj takega. V tem seveda vidim zdaj en napredek, če člen določa križanje državnih cest in železniških prog, "morajo biti omejena na najnужnejši obseg, in sicer tako, da se

dvoje ali več državnih cest umeri na skupno križanje z železniško progo. Način križanja državnih cest in železniških prog ter razmejitev stroškov njihove gradnje, rekonstrukcije ali vzdrževanja, ki bremenijo cesto ali železniško progo, se urejajo skladno s predpisi o varnosti v železniškem prometu". Jaz pričakujem, z oziroma na to, da sta dva zakona s področja železnic že v Državnem zboru, da so ti členi oziroma te vsebine usklajene, da ne bo tam pisalo kaj drugega.

In če povzamem, ta člen zdaj jasno nalaga izvrševalcem vsebine tega zakona, da bodo morali priti do konkretnih števil. In če razpolaga pristojno ministrstvo s številom neustrezno zavarovanih cestno-železniških prehodov z ozirom na čas, v katerem smo, potem sem prepričan, da razpolaga tudi z analizo, koliko teh primerov je, ki jih taksativno lahko najdemo v vsebini 22. člena. In tukaj bi verjetno veljalo v ta člen dodati, zato je stališče poslanske skupine tudi namenjeno temu, da nismo za sklep, da je vsebina predloga zakona primerna za nadaljnjo razpravo in bomo glasovali proti ravno zaradi teh pomanjkljivosti, kajti predlagatelj bi v tem 22. členu že lahko navedel konkretno število. Ker je tukaj zdaj preveč puščenega praznega prostora, ki ga lahko izvajalci določb zakona spregledajo ali ugotovijo, ni denarja, to je najpogostejši razlog, in seveda potem stvari ostanejo takšne, kot so, to bi pa bila velika škoda. In prav zaradi tega pričakujemo, da bi v ta 22. člen, v nadaljnjih postopkih obravnave predloga zakona o cestah veljalo dodati nekaj konkretnega.

Jaz sem v predstavitvi stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke dejal, da ima Predlog zakona o cestah tudi, mislim, štiri ali celo več podzakonskih aktov. Tudi osnutki teh predlogov podzakonskih aktov niso zanemarljivi in se je treba poglobiti v njihovo vsebino. Kajti, če primerjamo vsebino podzakonskega akta, ki ga določa nek člen Predloga zakona o cestah, potem je to treba preveriti in uskladiti. No, ena zanimivih nalog, ki jih vsebina podzakonskega akta, ki se mu pravi Pravilnik o načinu preverjanja varnosti cestne infrastrukture in usposobljenosti presojevalcev varnosti prometa, prinaša v 4. členu. In sicer, ko smo danes govorili tudi o

predlogu vsebine zakona o pravilih cestnega prometa, smo ugotovili, da bi veljalo, vsaj predlagal sem, da bi veljalo ustanoviti komisijo, ki bi opravila končno poročilo o preiskavi ene takšne hujše prometne nesreče in bi služila potem za odpravo tistih kritičnih ali pa nevarnih točk, je ta 4. člen, bom rekel, dokaj dober, in sicer pravi tako, da je naročnik poročila o prometni nesreči Javna agencija za varnost prometa. Se pravi, po vsaki prometni nesreči s smrtnim izidom je sedaj Javna agencija za varnost prometa tista, ki mora naročiti takšno poročilo. Jaz upam in si želim, da bi takšna poročila bila resna, da bi to določilo veljalo zares. Menim celo, da bi bilo bolj pametno, da bi takšno določilo, kot je v 4. členu podzakonskega akta, prišlo v osnovni člen zakona, saj vemo, kako je potem s postopki spreminjanja vsebina podzakonskih aktov, kjer so različni interesi in se razblinijo. Če je pa to v osnovnem konceptu oziroma predlogu vsebine zakona o cestah v določenem členu, je pa to zakonsko določilo. Ne vem, zakaj predlagatelj takšnega določila ni prenesel v osnovni predlog zakona o cestah. V Poslanski skupini SDS smo opozarjali, da bi takšne stvari morale biti v posameznih vsebinah določenih členov, predlogov zakonov prometne zakonodaje, ki jih obravnavamo. Upam in želim, da so si minister in njegovi sodelavci to zabeležili, da bi razmislili tudi o tem, ali morda ne bi vsebina tega podzakonskega akta iz tega pravilnika v 4. členu prešla v kateri ustrežnejši člen osnovnega koncepta predloga zakona s področja prometne zakonodaje, ki jih obravnavamo te dni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite besedo gospod Janko Veber?
Besedo ima Janko Veber.
Izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Mislím, da v Sloveniji lahko ugotovimo, da je gradnja avtocest potekala v tako velikem obsegu predvsem zato, ker je bila ustanovljena posebna družba, ki je vodila vse postopke, ki so bili potrebni, da se je z gradnjo začelo. V Sloveniji smo ta hip pred novim izzivom, gre za izgradnjo razvojnih osi,

ki navezujejo še tista območja, ki ležijo izven avtocestnega križa, na samo avtocestno omrežje. In če pogledamo vrednosti, ki jih bo treba zagotoviti za to, da se te razvojne osi zgradijo, seveda gre za 3. razvojno os, 3.A in 4. razvojno os, je treba intenzivno razmišljati o tem, da se določijo novi načini financiranja in tudi vzdrževanja ostalih državnih cest, ne samo avtocest. Zato je možnost, ki jo ta zakon daje, da se ustanovi posebna gospodarska družba, bodisi za posamezno razvojno os ali lahko tudi za vse razvojne osi in nenazadnje lahko tudi za vzdrževanje in upravljanje s preostalimi državnimi cestami, nekaj, kar bi zagotovo morali v zelo kratkem času v Sloveniji zelo natančno proučiti. Kajti, dejstvo je, da iz samega proračuna sredstev za izgradnjo razvojnih osi vendarle ne bo dovolj in da je proračun samo eden od tistih virov, ki ga imamo na razpolago, ne zagotavlja pa dovolj sredstev. Zato razmišljanje o tem, da se tudi posamezni odseki lahko gradijo s podelitvijo koncesij ali vsaj z možnostjo najemanja dodatnih sredstev, ki bodo pospešila te investicije, je nekaj, kar je ključno, če bo ta zakon o cestah dejansko v praksi tudi zaživel. Namreč, dinamika posodabljanja in izgradnje cest, kot jo trenutno omogoča proračun, je vse preveč skromna glede na potrebe, ki dejansko ta hip vladajo v Sloveniji. In še posebej če želimo učinkovito odpraviti posledice gospodarske in finančne krize na območjih, ki jih je ta kriza najbolj prizadela, se vse oči in vse sile upirajo v to smer, da se zagotovi najprej ustrezna cestna infrastruktura in potem lahko pridobiš gospodarske družbe oziroma nekoga, ki bi bil zainteresiran vložiti svoj kapital v to območje in spodbuditi gospodarsko rast in zagotoviti nova delovna mesta. Tako da lahko rečem, da bom poskušal tudi v nadaljevanju pri izvajanju tega zakona o cestah veliko več energije vložiti ravno v to, da dorečemo način financiranja, in če je to neka posebna gospodarska družba, bo za to treba pripraviti ustrezne zakonske podlage, da potem tudi v praksi to izvedemo. In mislim, da je pred nami na področju cest to dejansko največji izziv in prepričan sem, da ga bomo še v tem mandatu in s tem ministrom in to vlado tudi uspešno uresničili. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite besedo gospod minister za promet?

Dr. Patrick Vlačič, minister za promet, izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa, podpredsednik.

Kar zadeva oglaševanje. Zakon regulira samo oglaševanje ob državnih cestah, medtem ko je oglaševanje ob občinskih cestah v pristojnosti občin. Poleg tega lahko upravljavec ceste postavlja pogoje za postavljanje objektov za obveščanje in oglaševanje samo v varovalnem pasu, medtem ko izven tega pasu nimamo pristojnosti, ampak je stvar nadzora okoljskih inšpekcijskih služb.

Kar zadeva svetlobno onesnaževanje, so pri objektih oziroma napravah, ki so osvetljene, spoštovane določbe veljavne pravne regulative, torej uredbe s tega področja.

Velikost prometnih znakov kot tudi portalov določa Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah. Navedeni pravilnik zagotovo potrebuje prevetritve, tako da se s tem strinjam.

Kar zadeva parkiranje tovornih vozil na počivališčih, je po predlogu zakona dovoljeno tovorno vozilo parkirati najdlje za dvojni čas predpisanega počitka voznika ali za čas prepovedi prometa. Voznik mora označiti čas in datum začetka parkiranja. Parkiranje tovornega vozila brez nadzora ali pa samo priklopnega vozila je prepovedano. Namreč, praksa kaže, da avtoprevozniki uporabljajo počivališče za parkiranje tovornih vozil, zato zmanjkuje ustreznih parkirnih površin za parkiranje ostalih vozil. Gre za servisne površine, ki so namenjene zgolj kratkemu postanku voznikov.

Kar zadeva rušenje cestninskih postaj, se bodo te rušile vzporedno z uvedbo elektronskega cestninskega sistema in to bo obveznost načeloma tistega, ki bo pristopil k temu sistemu. To bo naloga tistega, ki bo dobil koncesijo za elektronsko cestninjenje. Dejstvo je, da je rušenje zahtevno, da gre za rekonstrukcijo dela odseka, da ne gre samo za odstranitev teh hišic. Gre torej za kompletno ureditev profila vozišča, tako da gre za izjemno tudi finančno zahtevno

operacijo in je smiselno to narediti takrat, ko bomo cestninjenje uredili.

Glede statusnega preoblikovanja naše DRSC. Kar se tiče kakovosti in obsega ponudbe infrastrukturnih storitev na glavnih in regionalnih državnih cestah, je dejstvo, da morda današnja ureditev res ne nujno ustreza temu, kar potrebujemo. Namreč, državne ceste so v relativno slabem stanju, kar je posledica premajhnih vlaganj v preteklosti v njihovo obnovo in tudi razvoj. Dejstvo je, da tudi kvalitetna cestna infrastruktura predstavlja enega od ključnih pogojev za kohezijski razvoj Republike Slovenije, za skladen regionalni razvoj, za ustvarjanje pogojev za učinkovito odvijanje gospodarskih dejavnosti in tudi za to, da se ne preseljuje veliko ljudi v velike centre in beži iz manjših občin zaradi manjših možnosti za zaposlitev zaradi slabe povezanosti z infrastrukturo.

Zagotavljanje regionalnega razvoja, tako gospodarskega kot prostorskega za medsebojno povezanost regij, izboljšanje kakovosti prometnih storitev, odpravo ozkih grl, znižanje prometnih stroškov, izboljšanje prometne varnosti, zmanjšanje negativnih vplivov na okolje, vse to so seveda tudi moje želje, zato je treba zagotoviti nekatere nadaljnje ukrepe. Eden izmed teh je zagotovo priprava nacionalnega programa razvoja državnega cestnega omrežja, ki ga država do danes še nikoli ni imela. Poleg tega pa sem sodi tudi morebitna reorganizacija DRSC, ki mu v zakonu dajemo možnost, da dela kot družba za državne ceste, ki bi se ustanovila za opravljanje razvojnih in strokovnih nalog v javnem interesu na področju razvoja, upravljanja in vzdrževanja državne cestne infrastrukture. Torej, gre za neko možnost, ki jo zakon omogoča; več o tem pa kasneje, ko bomo stvar še bolj predebatirali. Dejstvo je namreč, da je včasih težko znotraj ministrstva, znotraj takšne organizacije, kot jo ta trenutek poznamo, ki je toga, slediti vsem zahtevam, zadovoljiti vse potrebe in predvsem to, kar je želja vseh nas, biti učinkoviti v obnovi in vzdrževanju, v posodabljanju in upravljanju državne cestne infrastrukture. Morda bo nekakšna drugačna organizacija tudi pravi odgovor na to vprašanje.

Kar se tiče določb o varnostnih zahtevah za predore, so nekatere celo strožje

od evropske zakonodaje. Nekateri naši predori se uvrščajo med najboljše v Evropi. Imamo pa tudi nekatere, ki so starejši in so potrebni določenih ukrepov. Pri nacionalnem centru za upravljanje prometa gre za preoblikovanje sedanjega prometno-informacijskega centra, ustanovitelj je Dars, in njegovo organiziranost na nacionalnem nivoju. V ta center se bodo lahko vključevali različni upravljavci cest. Želja je, da bi oziroma prav je, da takšen center vodi država, da ga vodi ministrstvo, da predstavlja tudi dober servis za državljane. Že danes, če pokličete njihovo številko, vam bodo dali najboljšo možno informacijo o tem, kako se izogniti zastoju, katere alternativne poti uporabiti. Če boste pa že zašli v zastoj, vam bodo dali pa kar precej točno informacijo koliko časa boste stali.

Kar se tiče intermodalnosti prometa – ni stvar te zakonodaje. Je stvar prometne politike. Jaz si jo seveda želim. Naj pa samo povem, da ko govorimo o prenosu tovora iz cest na železnice, je marsikje v Sloveniji železniška infrastruktura tako polna s tovornimi vozili, da ne spravimo gor enega samega vlaka več. Zlasti, recimo, med Luko Koper in med notranjostjo na tir Koper-Divača mi ne spravimo več vlakov. In ob res ugodnem tako imenovanem model splitu, se pravi delitvi, koliko kateri prevoznik sektor prepelje – 60 % železnica, 40 % cesta, kar je izjemno –, ga bomo težko vzdrževali, če ne bomo zagotavljali še naprej vlaganj v železniško infrastrukturo. Obnavljamo obstoječi tir, gradili bomo novega, ampak to je že stvar nekkih drugih debat.

Izločitev vozila iz prometa je ukrep, ki ga bo izvajala tako policija kot občinski redarji, pri čemer lahko občinski redarji izvajajo svoja pooblastila tako na občinskih cestah, državnih cestah v naselju in na nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet. Ta določba ni v poglavju občinskih cest, ampak med pooblastili, zato se nanaša na vse javne ceste.

Zakon o javnih cestah je bil v obravnavi skoraj pol leta in njegovo vsebino smo z javnostmi v široki debati usklajevali.

Kar se tiče intervencijskih dostopov, po naši oceni ne bodo zahtevali dodatnih finančnih sredstev, saj se bodo za te namere uporabljali že obstoječi dostopi do javnih cest ali pa se bodo zagotavljali v sporazumu z

lastniki zemljišč v obliki služnosti. Če pa že bodo tukaj kakšne finančne posledice, pa ocenjujemo, da bodo majhne.

Urejanje lastninskih razmerij v zvezi z javnimi cestami že poteka, vendar pa je dejstvo, da vseh teh stvari ni možno urediti na hitro in naenkrat. Globe so se povečale predvsem na področjih, ki so neposredno povezane z varstvom cestne infrastrukture, saj je nujno, da predpisana globa odvrne potencialnega storilca prekrška od storitve prekrška. Naša ocena je, da so globe sorazmerne in da so usklajene po svoji medsebojni odvisnosti.

Kar se tiče meje naselja. Občine vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na ob ali nad voziščem državne ceste, ki so v funkciji površin naselja. Gre za prometne površine in prometno opremo, ki je po svoji funkcionalnosti namenjena predvsem lokalnemu prebivalstvu in povečanju njihove varnosti. Iz tega razloga ocenjujemo, da je vzdrževanje teh prometnih površin in prometne opreme v pristojnosti občin. Po zdaj veljavnem zakonu o javnih cestah so občine dolžne vzdrževati vso prometno signalizacijo v naselju, po predlaganem zakonu pa le semaforje in drugo prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo. To je razlika, ker po novem ni več obveza občin, da vzdržuje označbe na vozišču in standardne znake, to, kar razumemo kot prometni znak.

S predlogom zakona se v slovenski pravni red vnaša direktiva 2008/96, ki določa minimalne varnostne zahteve cestne infrastrukture za državne ceste, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, to so torej avtoceste, hitre ceste, ki so v upravljanju družbe Dars, z izjemo predorov na teh cestah. Preverjanje varnosti ceste je treba zagotoviti v vseh fazah načrtovanja, vse do začetka obratovanja, pri čemer je pregledovanje varnosti cest treba zagotoviti tudi za že obstoječe ceste. Natančneje je predpisana izdelava ocene učinka posameznih variant na prometno varnost, ki pomeni pomemben argument za končno odločitev pri izbiri najbolj ustrezne variante. S pregledovanjem projektne dokumentacije in s preverjanjem varnosti projektnih rešitev v vseh fazah projektiranja se zagotavlja kontinuirano upoštevanje varnosti ceste. Osnovni namen takšnega pregledovanja je ugotoviti pomanjkljivosti cestnih odsekov, ki s

stališča prometne varnosti narekujejo izvedbo vzdrževalnih del oziroma drugih ukrepov za preprečevanje prometnih nesreč. Preverjanje varnosti cestne infrastrukture bodo upravljali posebej za to delo usposobljeni presojevalci varnosti cest.

Kar se torej tiče strokovnih podlag za nacionalni program za državne ceste, strokovne podlage so pripravljene. Mi bomo kmalu, čim prej, šli tudi na Vlado z nacionalnim programom, potem prišli tudi pred Državni zbor, prvič v zgodovini, z nacionalnim programom za državne ceste, ki ga do zdaj še nismo imeli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Vidim interes. Prosim, da se tisti, ki to želite, prijavite za razpravo.

Dr. Luka Juri, izvolite.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Bom zelo kratek. V času razprave, to omogoča moderna tehnologija, me je državljan opozoril še na eno problematiko, ki bi jo rad zelo na kratko izpostavil. V zadnjih letih, zaradi njihovih relativnih, bistvenih prednosti pred klasičnimi krožišči, smo v Sloveniji množično nastopili z izgradnjo krožišč. Jaz tudi osebno to podpiram. Mislim, da je promet bolj tekoč in predvsem bolj varen. Je pa tudi res, da je večina prebivalstva, ki danes uporablja naše ceste, svoje vozniško dovoljenje pridobila v času, ko teh krožišč praktično še nikjer ni bilo. In večina tega prebivalstva tudi ne zna uporabljati krožišč, kot je treba oziroma ne pozna pravil znotraj teh krožišč. In tako na primer, kar je najbolj pogosto, z notranjega pasu neposredno izstopa iz krožišča in tako postavlja v nevarnost druge voznike. Zato pobuda ministrstvu, da premisli o možnosti, da poveča stopnjo promocije in informiranja ljudi o tem, kakšno je pravilno obnašanje v krožiščih in kako se varno vklopiti v krožišče in varno izstopiti. Zelo na kratko, hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite gospod minister?
Izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Ko sem jaz delal izpit za avto, še praktično ni bilo krožišč. Drži. To je sicer ena zadeva, s katero smo se že ukvarjali v preteklosti, pa bomo naredili še kakšno promocijsko akcijo, še kakšno osveščanje državljanov s tega področja, da bi se poučili, kako voziti v krožiščih. Krožišč bo zagotovo vedno več, ker so bolj varna, bolj pretočna in zagotovo pripomba, ki jo kaže upoštevati.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 28. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo gospodu ministru dr. Patricku Vlačiču.

Državni sekretar gospod dr. Igor Jakomin, izvolite.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Glavni razlog za sprejem zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika je prenos tretjega pomorskega varnostnega paketa Erika III, ki je bil v okviru Evropske unije sprejet leta 2009. Evropske direktive iz tega paketa obravnavajo področja, kot so pomorska inšpekcija, nadzor pomorskega prometa, klasifikacijski zavodi, preiskovanje pomorskih nesreč, skladnost ladij z zahtevami države zastave in zavarovanje lastnikov ladij za pomorske zahtevke. S predlogom tega zakona se v slovenski pravni red prenašajo visoki standardi varnosti plovbe po morju, ki jih je

predstavil tretji pomorski paket. S sprejetjem tega predloga zakona in podzakonskimi akti, sprejetimi na njegovi podlagi, bomo dosegli večjo varnost plovbe ter posledično večjo varnost človeških življenj na morju in varstvo morskega okolja. Nekatere direktive iz tega paketa moramo začeti izvajati že konec novembra, zato je predlagane spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika treba nujno sprejeti.

Poleg navedenih sprememb je v spremembo Pomorskega zakonika vključeno še zagotavljanje nemotene obveze vlek plovil in pomorske pilotaže, ki se določita kot izbirna gospodarska javna služba v koprskem tovornem pristanišču. Nadalje, zagotavljanje hidrografske dejavnosti zaradi varnosti plovbe na način, ki že poteka v praksi, odprtje možnosti vpisa trgovskih ladij v slovenski ladijski register ob hkratnem zagotavljanju visokega standarda varnosti ladij pod slovensko zastavo, omogočanje odpiranja posebnih transakcijskih računov pomorskim agentom, večjo pravno varnost za upnike z možnostjo prodaje ladij že pred pridobitvijo izvršilnega naslova in uskladitev glob z Zakonom o prekrških.

Spoštovane poslanke in poslanci, zato predlagam, da glasujete za predlagani zakon, ki je pomemben zaradi prenosa pravnega reda Evropske unije, hkrati pa posredno predstavlja tudi velik prispevek k večji varnosti v pomorskem prometu, kar pa je, verjamem, tudi v našem skupnem interesu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo, zato dajem za dodatno predstavitev poročila odbora besedo predsedniku, gospodu Janku Vebru.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Odbor za promet je na 12. seji, ki je bila 5. oktobra 2010, obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika in v uvodni dopolnili obrazložitvi je predlog zakona dodatno predstavil predlagatelj in poudaril, da se s predloženim zakonom uveljavljajo sicer manj zahtevne spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika, s katerimi se določa

pravna podlaga za prenos predpisov Evropske unije, tako imenovanega tretjega pomorskega paketa Erika III. Predlagane rešitve so skladne tudi z načeli Evropske unije, in sicer z načeli varnosti plovbe, varstva človeških življenj na morju in preprečevanja onesnaževanja morja. To so bili glavni poudarki, ki jih je predlagatelj pri predstavitvi še posebej izpostavil.

Tudi Zakonodajno-pravna služba je zakon preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom in ugotavlja, da so sicer številne predlagane določbe nekoliko pomanjkljivo obrazložene, zlasti tiste, s katerimi se v naš pravni red prenašajo določbe nekaterih novih oziroma spremenjenih direktiv. Zato je Zakonodajno-pravna služba povedala, da je večina pripomb sicer nomotehnične narave, večina teh pripomb je pa bila tudi v amandmajih pozneje urejena.

Odbor je v okviru druge obravnave predloga zakona opravil razpravo in glasovanje o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmajih in vse amandmaje, ki so bili vloženi v roku, je odbor tudi sprejel.

Odbor je po opravljeni razpravi o posameznih členih predloga zakona ter po opravljeni razpravi in glasovanju o amandmajih v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel. Tako da je danes pred vami Dopolnjeni predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Janez Ribič v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo skrajšan postopek za sprejem in dopolnitve in sprememb Pomorskega zakonika, glede na nujnost prenosa direktiv Evropske unije, tako imenovanega tretjega pomorskega paketa, ki je nastal po nesrečah velikih tankerjev. Predvsem pomembne pa so spremembe in določitev ukrepov za zaščito našega morja,

varnosti plovbe, za preprečevanje onesnaževanja v koprskem pristanišču ter ureditev večje pravne varnosti za upnike z možnostjo prodaje ladje že pred pridobitvijo izvršilnega naslova. Pri tem pa seveda pričakujemo, da bodo sprejeta ustrezna dopolnila k zakonu, ki so že bila potrjena na matičnem odboru, ki izboljšujejo tekst in odpravljajo nepravilnosti in neskladja ter napačno napisana določila v osnutku predlog, na kar je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba.

Drug pomemben razlog je koncesijska pogodba med državo in Luko Koper, na podlagi katere mora država kot upravljavec pristanišča zagotoviti izvajanje pomorske pilotaže in vleke plovil. Ker sta storitvi v javnem interesu zaradi varnosti plovbe in preprečevanja onesnaževanja v koprskem pristanišču, se predlaga, da se navedeni storitvi izvajata kot izbirni gospodarski javni službi, torej samo za Luko Koper. Zanima nas tudi, ali je to edina možna in najboljša rešitev ali bi bil kakšen drug način ureditve še možen. V primeru izvajanja obvezne vleke in pomorske pilotaže, kot izbirne gospodarske javne službe, se izda podzakonski akt o izvajanju te službe, zato bi bilo dobro, da je poleg uredbe o nadzoru pomorskega prometa zakonu priložen tudi osnutek akta o izvajanju izbirne gospodarske javne službe. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil mag. Vasja Klavora.

MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar, spoštovane poslanke in poslanci!

Glavni razlog za spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika tiči v prenosu pravnega reda Evropske unije v slovenski pravni red. Gre za prenos nekaterih aktov iz lani sprejetega tako imenovanega tretjega pomorskega paketa.

Med bistvenimi spremembami in dopolnitvami zakonika so sicer zagotavljanje nemotene obvezne vleke plovil in pomorske pilotaže, zagotavljanje hidrografske dejavnosti zaradi varnosti plovbe, odprtje možnosti za vpis slovenskih trgovskih ladij, ki so zdaj v tujih registrih, v slovenski ladijski

register ter večjo pravno varnost za upnike z možnostjo prodaje ladje že pred pridobitvijo izvršilnega naslova.

Obvezna vleka in pomorska pilotaža se sedaj v koprskem tovornem pristanišču izvajata prosto na trgu. Ker pa gre za dejavnosti, ki sta nujno potrebni za opravljanje pristaniških dejavnosti zaradi varnosti, ju ni mogoče prepustiti samo tržnim mehanizmom. Izvajanje pomorske pilotaže in obvezne vleke se s predlogom novele zakonika določi kot izbirna gospodarska javna služba.

S predlogom zakona se predlaga tudi opredelitev načina zagotavljanja hidrografske dejavnosti. Geodetski inštitut Slovenije opravlja določene naloge kot javno službo, s tem se zagotovi nemoteno in strokovno zbiranje in upravljanje hidrografskih podatkov, ki so potrebni za izdelavo pomorskih kart. Izvorni hidrografski podatki so pomembni tudi za zagotavljanje obrambe države, zato, razen za potrebe izdelave pomorskih kart, ne smejo biti dostopni javnosti.

Z novelo zakonika se bo omogočil vpis trgovskih ladij, ne glede na lastništvo, vendar z omejitvami, da se prepreči vpis podstandardnih ladij.

Spremembe Pomorskega zakonika dajejo pomorskim agentom pravico, da imajo za ladjarja, za katerega opravljajo pomorske in agencijske posle, poseben transakcijski račun za plačevanje stroškov ladjarja in sprejemanje plačil za storitve ladjarja. Pomorski agenti namreč prejemanjo na svoje račune visoke zneske voznin, vendar za račun ladjarja – torej gre za denar, ki ni njihov, brez zakonske podlage pa nimajo pravice do posebnih transakcijskih računov. Taka pravna ureditev posebnih transakcijskih računov je primerljiva s pravno ureditvijo posebnih računov notarjev, odvetnikov in upravnikov večstanovanjskih hiš. Predlagana novela tudi omogoča poenostavitev postopka vročanja ladjarjem in s tem skrajšanje postopka iz osmega dela pomorskega zakonika, izvršba in zavarovanje na ladjah. Ladjar je namreč vedno seznanjen s tem, kje je njegova ladja in je dolžan skrbeti zanjo. Zato je smiselno in utemeljeno, da se vsa vročanja, ki se nanašajo na ladjo, ki se nahaja v slovenskem pristanišču, ladjar pa ima sedež ali prebivališče v tujini, opravijo

preko poveljnika, ki je zakonit zastopnik ladjarja ali pa na oplato ladje.

V praksi se je namreč pokazalo, da vročanje ladjarjem tudi v sosednje države poteka več kot pol leta, pri tem pa je ladjar seznanjen, da se njegova ladja nahaja v slovenskem pristanišču, vendar zanjo ne poskrbi v skladu s predpisi. Predlog novele uvaja možnost, da upnik, v korist katerega je bila izdana začasna odredba z zaustavitvijo ladje, predlaga prodajo ladje kadarkoli med veljavnostjo sklepa o začasni zaustavitvi ladje, čeprav nima izvršilnega naslova, ker obstaja nevarnost, da zaradi majhne vrednosti ladje ob izvršbi ne bi bil poplačan. V praksi se je namreč pokazalo, da dokler upnik ne pridobi izvršilnega naslova, se vrednost ladje tako zmanjša, da se mu ne splača sprožiti izvršbe na ladjo. Če tega področja ne uredimo, obstaja še naprej nevarnost, da bodo zaustavljene ladje v slovenskih pristaniščih dolgotrajno zasedale dragoceni obalni prostor in predstavljale okoljsko nevarnost. Sodni postopki za pridobitev izvršilnega naslova pa trajajo več let. Dolžnik ima še vedno pravico v zameno za položeno varščino ladjo odpluti. Če tega ne stori, pa se kupnina, pridobljena s prodajo, položi na njegov račun pri sodišču.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika se usklajuje z Zakonom o prekrških, in sicer se zneski, v sedaj veljavnem pomorskem zakoniku določeni v tolarjih, določajo v evrih. Poleg tega se določajo še sankcije glede na nove materialne določbe.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlog novele Pomorskega zakonika podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo.

Sprememba zakona je potrebna zaradi uskladitve z direktivami Evropske unije, tako je to logična zadeva. Treba se je uskladiti s tistimi šestimi direktivami in z dvema uredbama. Vendar pa je žalostno to, da je morala koalicija napisati kar

dvaindvajset amandmajev, da je popravila še nekaj nedoslednosti v zakonu, kar bi pravzaprav človek pričakoval, da bi storilo Ministrstvo za promet. Tako je v tem primeru treba pohvaliti koalicijo in v bistvu malo pograjati Ministrstvo za promet in gospoda ministra, ki ga zdaj ni tukaj, ampak bi bilo dobro, če vsaj kje posluša v Državnem zboru.

Rešitev te nove spremembe je tudi to, da se odpira možnost vpisa trgovskih ladij v slovenski ladijski register. Koliko se bo takšnih ladij vpisalo, je vprašanje, kajti pri nas so dajatve drugačne in višje kot v drugih državah. Mislim pa, da bi bilo smiselno uvesti tudi obvezen vpis ladij in čolnov, ki so v lasti slovenskih državljanov. Cela vrsta slovenskih politikov in visoke gospode ima svoje jahte registrirane v tujini, tudi na Hrvaškem, in plačujejo tam davke, obenem pa skrivajo svojo lastnino pred javnostjo in pred organi, ki bi jim morali plačevati davke. To bi bilo smiselno, da se naredi, ampak to se ne bo naredilo, ker nekaterim to ni v interesu.

Morda bi bilo tudi smiselno, da se v tem zakonu popravi, mislim, da je 23. člen, kjer v drugem odstavku piše, da je pomorska zastava Slovenje državna zastava Slovenije. Druge države imajo kot pomorsko zastavo drugačno zastavo, drugačne, ni rečeno, da oblike, ampak barvno sestavo ali kaj podobnega. Mislim, da smo do leta 2001 imeli v Pomorskem zakoniku navedeno slovensko pomorsko zastavo, potem je pa kar izginila, pojavila se je ob spremembah leta 2006, s tem seveda, da so rekli, da je pomorska zastava enaka državni zastavi. Pri narodu, ki je pomorski narod, Slovenci namreč smo pomorski narod, čeprav nam to hočejo odvzeti vsi, v prvi vrsti pa slovenska država in slovenska trenutna vlada, mislim da zaslužimo tudi pomorsko zastavo. Če smo jo imeli nekoč, jo imamo lahko tudi danes. Razen, če ne bo Pahor, tako kot je sedaj napovedal, da bi imeli skupne ambasade po svetu Slovenci in Hrvati, da bi še to naredil, pa bi lepo vse slovenske ladje plule pod hrvaško zastavo. Pričakujem, da se bo izvedelo, da ste se s Kosorjevo tudi o tem pogovarjala. Čudne stvari se dogajajo v tej Sloveniji.

To, da prilagajamo zakone zgolj in samo evropskim direktivam, je premalo. Morali bi narediti tudi kaj za svojo državo, za svoj ponos, za svoj narod, ampak mislim, da

je v tem mandatu to preveč zahtevati od vlade. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Predstavniki Vlade, kolegi poslanci!

Pomorsko pravo je eno od najstarejših in najboljšežnejših pravnih področij na sploh. Stoletja so se razvijali njegovi posamezni pravni instituti in oblikovali sistem pomorskega prava, kot ga poznamo danes. Za Slovenijo kot pravno državo, v kateri obstajajo pomorskopravna razmerja, je nujno, da ima temeljito urejeno in tudi posodobljeno to pravno področje, ki obsega tako upravno-organizacijski del kot tudi pravila o pogodbenih ter odškodninskih razmerjih v zvezi s pomorsko plovbo. Veljavni pomorski zakonik je bil po večletnih pripravah sprejet marca leta 2001. Do sedaj je bil Pomorski zakonik kar trikrat spremenjen in dopolnjen. To ni nič nenavadnega, saj je pomorsko pravo izrazito mednarodno obarvano. Za njegov zgodovinski in sedanjí razvoj je namreč značilno, da mednarodne konvencije in druge oblike mednarodne unifikacije pogosto nastajajo prej kot nacionalni zakoni. Danes je v bistvu celotno področje pomorskega prava pokrito z mednarodnimi bodisi meddržavnimi bodisi avtonomnimi pravili, zato se mora tudi slovenska zakonodaja temu prilagajati in upoštevati vse mednarodne konvencije in druge akte, ki Slovenijo obvezujejo kot tudi tiste vire, ki na mednarodni ravni doživljajo široko uporabo. Ravno tak primer prilagajanja predstavlja obravnavana novela Pomorskega zakonika. V letu 2009 je bil namreč v okviru EU sprejet tako imenovani tretji pomorski paket, ki zajema šest direktiv in dve uredbi. Prenos nekaterih od teh aktov je glavni razlog za spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika, saj se zahteva uskladitev njegovih določb z novimi predpisi, določitev pravne podlage za prenos takih predpisov v slovenski pravni red in določitev sankcij za kršitve teh predpisov.

Poleg prenosa pravnega reda EU želimo v Liberalni demokraciji Slovenije

izpostaviti predvsem naslednje novosti, ki jih prinaša predlagana novela oziroma sprememba Pomorskega zakonika. Prvič. Odrptje možnosti vpisa trgovskih ladij v Slovenski ladijski register ob hkratnem zagotavljanju visokega standarda varnosti ladij pod slovensko zastavo. V Liberalni demokraciji Slovenije upamo, da je to začetek procesa, ki bo pripeljal do vpisa trgovskih ladij našega največjega ladjarja, ki je sicer že nekaj let v tuji lasti, v slovenski ladijski register. To je sicer vsaj na deklarativni ravni tudi njegova želja, zavedamo pa se, da bo do tedaj najverjetneje treba urediti še področje konkurenčnega zaposlovanja domačih in tujih pomorščakov, spremeniti del hipotekarnega prava in urediti še nekatere druge spremembe oziroma malenkosti.

Drugič. Zagotavljanje hidrografske dejavnosti zaradi varnosti plovbe na način, kot že poteka v praksi. Tretjič. Zagotavljanje nemotene obvezne vleke plovil in pomorske pilotaže, ki se določita kot izbirna gospodarska javna služba v koprskem tovornem pristanišču, če je to potrebno zaradi varnega in nemotenega opravljanja pristaniške dejavnosti v tem našem pristanišču.

In četrtič. Večja pravna varnost za upnike z možnostjo prodaje ladje že pred pridobitvijo izvršilnega naslova. V zvezi s to rešitvijo se je po opozorilu Zakonodajno-pravne službe z amandmajem koalicijskih poslanskih skupin uvedla dodatna kavgela v korist dolžnika.

V Liberalni demokraciji Slovenije bomo predlog novele Pomorskega zakonika podprli.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Miroslav Klun.

MIROSLAV KLUN: Hvala za besedo.

Pomorski zakonik Republike Slovenije ureja suverenost, suverene pravice, jurisdikcijo in nadzor Slovenije na morju, varnost plovbe po teritorialnem morju in notranjih morskih vodah ter varstvo morja pred onesnaževanjem s plovili in pravni režim stališč. Zakonik je bil sprejet leta 2001, nato pa trikrat spremenjen, leta 2002, 2004 in

2006. V letu 2009 je bil v okviru Evropske unije sprejet tretji pomorski paket Erika III, ki zajema 6 direktiv in 2 uredbi.

Spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika sledijo predvsem naslednjim ciljem, načelom in rešitvam: prenos pravnega reda Evropske unije, zagotavljanje nemotene izbire vleke in pomorske pilotaže, omogočanje hidrografske dejavnosti za zagotavljanje varnosti plovbe in izvajanje obveznosti iz mednarodnih konvencij, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, odprtje možnosti vpisa trgovskih ladij v slovenski ladijski register ob hkratnem zagotavljanju visokega standarda varnosti ladij pod slovensko zastavo, omogočanje odpiranja posebnih transakcijskih računov pomorskim agentom ter uskladitev glob z zakonom o prekrških. S predlogom se zagotavlja tudi nemotena obvezna vleka plovil in pomorska pilotaža, ki se določita kot izbirna gospodarska javna služba v koprskem pristanišču. Republika Slovenija je z Luko Koper 18. 9. 2008 podpisala koncesijsko pogodbo. S to pogodbo je upravljavec pristanišča postala država, zato je treba zagotavljati izvajanje javnih gospodarskih služb.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je nujen prenos 3. pomorskega paketa Erika, saj le-ta predstavlja osnovo za preprečevanje nesreč na morju, hkrati pa omogoča učinkovit odziv v primeru nesreč. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Predsedujočemu se zahvaljujem za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podprli.

Gre za manj pomembne spremembe in dopolnitve zakona. Gre za prenehanje veljavnosti posameznih določb zakona ter

manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi zakoni ali s pravnim redom Evropske unije. S predloženimi dopolnitvami Pomorskega zakonika se določa pravna podlaga za prenos predpisov EU, tako imenovani pomorski paket Erika III, in odpravljajo pomanjkljivosti, ki so v dosednji veljavi bile ugotovljene. Predlagane spremembe izboljšujejo načelo varnosti plovbe, varstvo človeških življenj na morju in preprečevanje onesnaževanja morja.

Kljub velikemu številu amandmajev koalicije, kar 22 jih je, bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 28. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAZVOJA POMORSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE.**

Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije, ki nam ga je predložila Vlada, prosim državnega sekretarja Ministrstva za promet dr. Igorja Jakomina.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Resolucija o nacionalnem programu razvoja pomorstva v Republiki Sloveniji je strateški dokument, ki ob upoštevanju nacionalne zakonodaje, zakonodaje Evropske unije in njenih smernic ter politike na področju pomorstva zagotavlja pogoje za trajnostni in celostni razvoj pomorstva, s posebnim poudarkom na zagotavljanju varnosti pomorskega prometa. Program pomeni vizijo in soustvarja razmere za razvoj pomorstva in s tem učinkovitejšo uporabo prednosti, kot so izhod na Jadransko morje, sodobno tovorno in potniško pristanišče in v

pomorsko dejavnost usmerjeno gospodarstvo ter šolstvo.

Z nacionalnim programom se želi ohraniti in izboljšati varnost plovbe, kakovost življenja, varovanje okolja, pristaniško infrastrukturo, vplivno gospodarstvo in turizem na območju severnega Jadrana ter zagotoviti boljše možnosti za razvoj Slovenije v moderno pomorsko državo. Nacionalni program daje poseben poudarek varovanju morsklega okolja, ob hkratnem zagotavljanju varnosti pomorskega prometa. Predvideni so ukrepi, ki preventivno zagotavljajo varnost plovbe in zaščito morja pred večjimi onesnaženji, saj omogočajo izboljšanje odziva pristojnih organov v primeru nesreč ali nevarnih situacij na morju. Pozitivno vpliva na gospodarstvo z načrtovanim povečanjem kapacitet pristaniške infrastrukture, med katero je zlasti pomembna gradnja tretjega pomola, kar bo prispevalo k povečanju pretovora v koprskem pristanišču. Pomemben vpliv na gospodarstvo imajo tudi razvojne vizije glede vpisa ladij v slovenski ladijski register in davčno razbremenitev ladjarjev. S povečanimi investicijami v pomorstvo se bo posledično povečal obseg blagovnih tokov in storitev v pomorstvu ter povezanih panogah, kar bo posredno ugodno vplivalo na razvoj celotnega slovenskega gospodarstva. Program ima pozitiven vpliv na socialni položaj posameznikov, ki se neposredno ukvarjajo s pomorstvom, posredno pa tudi na druge, s pomorstvom širše povezane družbene skupine. Ugodne posledice za socialno področje imajo predvsem ukrepi v poglavju o izobraževanju za povečanje zanimanja za pomorske poklice med mladimi in povečanje števila slovenskih pomorščakov, zaposlenih na ladjah, ter načrtovano povečanje števila delovnih mest v ladjarstvu in pristaniških dejavnostih.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Resolucija o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije, ki je danes pred vami, je dokument, ki je bil usklajen z vsemi deležniki pomorskega sektorja, pripravila ga je stroka in ga zato podpira celotno pomorsko gospodarstvo, in predvsem dokument, ki pomeni pomemben prispevek k razvoju v moderno pomorsko državo.

Zaradi navedenega predlagam, da predlog resolucije o nacionalnem programu razvoja pomorstva potrdite. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog resolucije je obravnaval Odbor za pomet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Janku Vebru.

JANKO VEBER: Hvala še enkrat za besedo.

Odbor za promet je na 12. seji 5. oktobra obravnaval resolucijo in v uvodni predstavitvi predloga resolucije je predstavnik predlagatelja dr. Janez Požar povzel vsebino posameznih poglavij. Poudaril pa je, da je to po letu 1995 prvi obširnejši dokument, ki govori o tem, da je Slovenija pomorska država. Pri posameznih poglavjih pa bi izpostavili pomen in vlogo pomorskega gospodarstva v Republiki Sloveniji. S predloženim nacionalnim programom se želi povečati število ladij, ki bodo plule pod slovensko zastavo. Opredeljena je tudi vloga varnosti pomorskega prometa, ki je zaradi ranljivosti našega obalnega in morsklega območja zelo pomembno, ter tudi gospodarski pomen pristanišč, saj so pristanišča pomemben pospeševalec gospodarskega razvoja. Slovenija ima namreč kljub majhnosti pristanišče, ki je eno najboljših v Sredozemskem morju po svoji učinkovitosti in storilnosti. Glede varnosti pomorskega prometa je predvideno, da se za doseganje predlaganih rešitev za izboljšanje varnosti plovbe v Sloveniji uredijo novi prostori sistema za nadzor nad pomorskim prometom.

Pomembno poglavje je tudi razvoj pomorskih grozdov. To je ena izmed zelo aktualnih tem pri iskanju rešitev, ki bi gospodarsko moč in položaj pomorskih dejavnosti v Evropski uniji tudi v prihodnje zadržali na svetovni vodilni ravni oziroma bi jo še povečale.

Predstavnik predlagatelja je izpostavil tudi pomen izobraževanja v pomorstvu, saj je prisoten problem pomanjkanja kadra v pomorstvu, saj je pomorstvo danes verjetno najbolj deficitarna panoga glede samih poklicev. To je eno od tistih poglavij, ki ga bo treba še kako skrbno izpeljati v praksi.

Izpostavil je tudi pomen potniškega

pristanišča Koper. Treba bo zgraditi objekt mednarodnega pomorskega potniškega terminala, da bi se v Kopru lahko ustavile tudi velike potniške ladje na mednarodnih potniških linijah in seveda turističnih križarjenjih. To so nekateri poudarki v teh poglavjih.

Tudi Zakonodajno-pravna služba je proučila samo resolucijo. In vse pripombe, ki jih je imela, so bile tudi ustrezno povzete v amandmajih, ki jih je odbor sprejel. V okviru splošne razprave pa je predstavnik Ministrstva za okolje in prostor poudaril pomembnost 15. poglavja, ki govori o varovanju morskega okolja v Sloveniji, zlasti zaradi opredelitve in upoštevanja ekosistemskih storitev morskega in obalnega okolja. Člani odbora so predloženi predlog resolucije podprli in menijo, da predstavlja dober začetek za niz različnih ukrepov za razvoj pomorstva Republike Slovenije.

Program predstavlja osnovo za vzpostavitev pomorskega prometa in razvoj pristanišč ter izhodišče za usklajevanje izobraževalnih programov s področja pomorskega prometa z gospodarstvom. Pomembna je tudi vzpostavitev pomorskih grozdov, ki združujejo slovensko pomorsko gospodarstvo. Predložena resolucija kot strateški dokument nakazuje tudi vizijo, da želi Slovenija postati ključni nosilec razvoja na tem področju na območju zahodnega Balkana. To je bilo stališče članov odbora.

Odbor je obravnaval vse vložene amandmaje. Sprejel je amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS, ni pa sprejel amandmajev poslanca Franca Jurija, ki so govorili o obalni straži.

Poleg amandmajev je odbor obravnaval tudi vsa ostala poglavja in jih tudi sprejel. Danes je pred vami dopolnjeni predlog resolucije o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije, kot ga je oblikoval Odbor za promet. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog resolucije določa usmeritve za trajnostni razvoj pomorstva in zagotavljanja varnosti pomorskega prometa. Gre za prvi nacionalni program razvoja pomorstva po resoluciji iz leta 1991, ki govori le o tem, da je Slovenija pomorsko usmerjena država. S tem strateškim dokumentom, ki ima po besedah generalnega direktorja Direktorata za pomorstvo Ministrstva za promet visoko podporo strokovne javnosti, se želi pomorstvo približati ljudem in glede na kadrovske težave v pomorskem gospodarstvu zagotoviti ustrezne povezave med upravljanjem pomorskega poklica in zaposlitvami na kopnem. Pomorstvo je ena najhitrejših gospodarskih panog v svetu, kar nakazuje tudi predlagana resolucija. Zaradi pomanjkanja kadrov za potrebe pomorstva so v posebnem poglavju predstavljeni načrti razvoja v prihodnje.

Medtem ko je globalna kriza prizadela svetovna pristanišča z upadom tovora od 18 do 50 %, je koprsko tovorno pristanišče beležilo 3% upada, medtem ko se je v letošnjem prvem polletju uspel povečati pretovor za približno 45 %.

Posebna pozornost je dana varnosti pomorskega prometa, kar je tudi posledica dejstva, da je severni Jadran eno najbolj prometno obremenjenih morij in morebitna ekološka nesreča bi lahko pomenila nepopravljivo škodo za celoten ekosistem.

Slovenija si lahko kot majhna pomorska država šteje v čast, da je bila v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji sprejeta pomorska politika Evropske unije in 20. maj razglašen za dan evropskega pomorstva. Generalni direktor Direktorata za pomorstvo je z odgovori na vprašanja članov komisije dodatno obrazložil vsebino in cilje nacionalnega programa. Treba je poudariti, da smo Slovenci pomorski narod in zato potrebujemo strateški dokument, ki bo zagotovil možnosti trajnostnega in celostnega razvoja pomorstva oziroma bo uspel uravnotežiti interese gospodarstva in varovanje morskega okolja ter pričakovanja lokalnega okolja. Resolucija v sklopu prostorskega načrtovanja oziroma urejanja obalnega prostora predstavlja postopek sprejemanja državnega prostorskega načrta za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni javni promet v Kopru.

V Poslanski skupini DeSUS se strinjamo s predlagateljem, da bo Luka Koper v okviru pomorskih avtocest dobila težo le ob primerni povezavi z evropsko prometno infrastrukturo, pri čemer je ključnega pomena pravočasna izgradnja drugega železniškega tira Koper–Divača, ki je po besedah predlagatelja v povezavi z izgradnjo tretjega pomola tudi v interesu ladjarjev.

Glede na nezadovoljivo socialno in zdravstveno varnost pomorščakov, katerih delo je zahtevno in odgovorno, v Poslanski skupini DeSUS podpiramo prizadevanja predlagatelja, da bi se sredstva za poravnane stroškov zdravstvenih in socialnih prispevkov 300 pomorščakov krila iz državnega proračuna. Ker gre v primeru pomorstva za večšine, je po naši oceni drugačen pristop na področju izobraževanja od uveljavljene ureditve ustrezen, poleg tega lahko predstavlja tak pristop pomemben dejavnik, da bo postal pomorski poklic privlačnejši. Mladi bi po dveh letih fakultetnega študija pridobili potrdilo po konvenciji STCW, ki je podlaga za pridobitev licence za zaposlitev na ladji. V povezavi z dejstvom, da pomorščaki po približno 7 do 10 letih zapustijo ladje in so prepuščeni sami sebi, je dobro, da se pomorščaki, ki ne želijo več pluti, usmerjeno izobražujejo in usposobijo za delo v pomorskem gospodarstvu.

Zaradi lažjega sodelovanja Ministrstva za promet, v katerega delovno področje sodi tudi Luka Koper, z ostalimi resorji v Poslanski skupini DeSUS podpiramo ustanovitev medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja nacionalnega programa. Prav tako pa podpiramo predlog resolucije.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

V primeru te resolucije gre pravzaprav v veliki meri za fantomski dokument. Zakaj? Cela vrsta poglavij je tukaj, ki so več ali manj sama sebi namen. Sicer je to prvi dokument, ki govori po letu 1995, da je

Slovenija pomorska država, ampak od leta 1995 do danes smo, zgloda, vse skupaj pozabili.

Pa pojdemo na tretje poglavje, ki govori o pomenu in vlogi pomorskega gospodarstva v Sloveniji. Govori o pomenu, vendar smo iz rok dali edino našo veliko firmo, to je bila piranska Splošna plovba. Nimamo je več, v rokah jo ima Nemec. Ker je Srečko Prijatelj brskal v tej smeri, je v veliki meri "fasal" tudi tako velik zapor.

Gremo naprej. Ko se govori o varnosti pomorskega prometa, je dejstvo, da moramo samo slediti mednarodnemu stanju na tem področju. Edino tam, kjer se govori, da bi bilo treba uvesti praktični del izpita za upravljanje čolna, se lahko spomnimo, da je ministrica Kresalova že delala takšen praktičen izpit, in sicer na policijskem čolnu.

Ko govorimo o koprskem tovornem pristanišču, bi morali vedeti, da je treba razsute tovore, ki so zdaj v koprskem pristanišču, spraviti iz tega pristanišča in te tovore zamenjati z drugimi tovari. Ne pa, da prevažamo ekološko sporne zadeve in v bistvu s tem zaslužimo hudičevo malo. Pa še o železniški povezavi bi lahko kaj rekli v zvezi s tem. Ko govorimo o potniškem pristanišču v Kopru, je treba spomniti, da je gospa ministrica Radičeva dejala, da bodo potniške križarke uničile Koper, tako kot so uničile Dubrovnik. Zanimivo.

Ko govorimo o ladjarstvu in si prizadevamo, da bi dobili nazaj trgoveške ladje, ki plujejo pod tujimi zastavami, je treba vedeti, da je potrebno za to urediti davčno politiko in še kakšne druge zadeve. Ko govorimo o ladjedelstvu in izdelavi ladijskih sestavnih delov, je treba vedeti, da je to sicer krasen denar, vendar da so nam tisti, ki to delajo, že odšli v sosednjo Italijo, kjer imajo bistveno boljše pogoje. Zanimivo. V kratkem bo odšel tudi Ivo Boscarol s svojim Pipistrelom. Ker gospod minister Vlačič do danes ni uredil sporazuma med Združenimi državami Amerike in Slovenijo, da bi lahko Boscarol prodajal svoja letala kot slovenski izdelek v tujino, bodo šli po svetu kot italijanski izdelki.

Ko govorimo o hidrografiji in kartografiji, mislim, da bi bilo smiselno dobiti nazaj vsaj kaj tistega, kar so imeli v hidrografskem vojnem inštitutu v Splitu – tudi tam je nekaj slovenske dediščine. Ampak mi

ostalino geološkega zavoda in geografskega zavoda prodamo Hrvatom za minimalno ceno in verjetno se tudi tukaj ne bomo kaj dosti spuščali.

O varovanju morskega okolja in ekologiji se govori, potem pa imamo razne službe, ki zahtevajo, da se iz piranskega akvarija odstranijo določene vrste rib in morski konjički recimo tudi, ker to ni v skladu z našo zakonodajo, da bi jih smeli imeti tam notri in tako naprej. Skratka, idiotizem na idiotizem.

Potem imamo sklop političnih ukrepov in usklajevanje. Tukaj zgleда, da bomo vse skupaj tako ali tako prepustili Hrvatom, saj kot kaže, se Hrvati zelo trudijo, in to zelo uspešno, jim pri tem pomaga tudi gospod premier Borut Pahor.

In zadnje poglavje, ne vem, zakaj ga imenujemo pomorska pravna ureditev Republike Slovenije, lahko bi napisali viri in literatura, pa bi bilo dosti bolj pregledno in dosti bolj enostavno.

Pa še na eno zadevo bi se obrnil. V 1. členu Pomorskega zakonika, zdaj spremenjenem, stoji tudi, da se za besedo "Slovenija" doda "ter po rekah do meje, do koder so plovne z morske strani". Smiselno bi bilo razmisliti tudi o celinski plovbi v Sloveniji. Mi nimamo rek, po katerih bi lahko pluli z morske strani v globino naše dežele, lahko bi pa imeli celinsko plovbo. Zato je treba imeti malo več možganov, malo bolj odprte oči, pogledati malo po Evropi, kaj se dogaja, in to implementirati v Sloveniji. Mogoče bomo to uspeli čez kakšnih 70, 80 let, mogoče bomo pa prišli pod hrvaško komando, tako kot to hoče Pahor, pa verjetno prej.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miran Jerič v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenija.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Predstavnika Vlade, kolegice poslanke, kolegi poslanci!

Dejstva, da je Slovenija pomorska država, ni treba utemeljevati, ne nazadnje smo ena redkih držav, ki ima v svojem simbolu morje. Zaskrbljujoča je ugotovitev, da se s svoje pomorskosti oziroma dejstva, da smo stoletja bili in smo še pomorski narod z

bogato pomorsko zgodovino, sploh ne zavedamo ali ne zavedamo dovolj. Pa to ni najhujše. Hudo narobe je, da naše bogate pomorske dediščine in naše izjemne geografske lege ne znamo dovolj dobro izkoristiti. Naša država geografsko leži v osrčju Evrope in ima relativno razvito prometno infrastrukturo in uspešno delujočo navezavo na prekomorske prometne poti, kar je izjemna primerjalna prednost. Glede na to in glede na dejstvo, da je bila že leta 1991 ob samem rojstvu samostojne slovenske države sprejeta Resolucija o pomorski usmeritvi Republike Slovenije, je bilo pričakovati hiter in uspešen razvoj našega pomorstva. Žal se to ni zgodilo. Na za tisti čas izvrstno resolucijo se je sčasoma pozabilo, razvoj Slovenije je na nek način zaobšel pomorstvo, ki je zadnjih 20 let bolj ali manj prepuščeno samemu sebi. Seveda tukaj ne mislimo zgolj na koprsko trgovsko pristanišče, katerega razvoj je bil prepuščen podjetju Luka Koper, ali recimo na razvoj našega največjega ladjarja Splošno plovbo, ki je, žal, že nekaj let v tuji lasti, ali recimo na gradnjo nove železniške povezave med Koprom in Divačo. Gre za prepočasen ali problematičen razvoj ali celo za stagnacijo tudi drugih pomorskih dejavnosti, tako tradicionalnega in priobalnega ribištva, ladjedelstva, izdelave malih in tradicionalnih plovil, gojenja školjk, potniških pristanišč, pomorskih agencij, izobraževanja, raziskovanja in proučevanja morja, prostorskega načrtovanja in v priobalnih področjih še česa. Seveda moramo omeniti tudi nekaj pozitivnih stvari, kot na primer, sprejetje prvega slovenskega pomorskega zakonika leta 2001, izgradnjo avtoceste do Kopra in predvsem uspešno utrditev tržnega položaja Luke Koper v svetu in njeno prevzemanje mesta vodilnega pristanišča na Jadranu.

Po že omenjeni Resoluciji o pomorski usmeritvi Republike Slovenije iz leta 1991 in Pomorskem zakoniku iz leta 2001 dobivamo z obravnavanim nacionalnim programom razvoja pomorstva Republike Slovenije strateški dokument, ki naj bi z opredelitvijo stanja, ciljev in ukrepov zagotavljal pogoje za trajnostni in celostni razvoj našega pomorstva. Hkrati naj bi soustvarjal razmere za razvoj pomorstva in s tem učinkovitejšo izrabo že omenjene primerjalne prednosti, ki je posledica geostrateške lege Slovenije.

V Liberalni demokraciji Slovenije pozdravljamo osnovno ambicijo nacionalnega programa, da postavi realne temelje za razvoj Slovenije v moderno pomorsko državo. Glede same vsebine nacionalnega programa želimo v LDS izpostaviti našo ugotovitev, da s svojimi cilji in ukrepi želi vzpostaviti ravnotežje med razvojem pomorskih dejavnosti in ohranjanjem ter izboljšanjem kakovosti življenja, predvsem pa želi ohraniti in izboljšati varnost plovbe, varovanje okolja, pospešiti razvoj pristaniške infrastrukture ter omogočiti pogoje za nadaljnji razvoj turizma na in ob 43 kilometrih slovenske morske obale, ki je del izredno občutljivega in ranljivega ekosistema severnega Jadrana.

Na koncu naj izpostavim še naše mnenje, da problem takšnega in podobnih nacionalnih programov ni toliko v njihovih vsebinskih poudarkih in rešitvah, temveč predvsem v dejstvu, da se kaj kmalu po njihovem sprejetju na njih pozabi. Primerov je kar nekaj, odgovornost za to pa je lepo porazdeljena med vse dosedanje vlade v samostojni Sloveniji.

V LDS vidimo Slovenijo kot moderno pomorsko državo v prihodnje že zato, ker bomo zaradi tega vsi bolje živeli. Nekaj pomembnih odgovorov na vprašanje, kako naj postanemo moderna pomorska država, prinaša tudi obravnavani nacionalni program, zato bomo z željo, da se bo omenjena praksa glede takih in podobnih strateških dokumentih začela spreminjati, v Liberalni demokracije Slovenije Resolucijo o nacionalnem programu razvoja pomorstva bomo podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miroslav Klun v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MIROSLAV KLUN: Hvala za besedo.

Resolucija o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije oziroma nacionalni program je strateški dokument, ki z opredelitvijo stanja, ciljev in ukrepov zagotavlja pogoje za trajnostni in celostni razvoj pomorstva, s poudarkom na zagotavljanju varnostni pomorskega prometa. Hkrati pomeni vizijo in soustvarja razmere za razvoj pomorstva in s tem učinkovitejšo uporabo prednosti, kot so izhod na Jadransko

morje, sodobno tovarno in potniško pristanišče in v pomorske dejavnosti usmerjeno gospodarstvo ter šolstvo.

Z nacionalnim programom se želi ohraniti in izboljšati varnost plovbe, kakovost življenja, varovanje okolja, pristaniška infrastruktura, vpliv na gospodarstvo in turizem na občutljivem območju severnega Jadrana ter zagotoviti boljše možnosti za razvoj Slovenije v moderno pomorsko državo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da resolucija predstavlja začetek za niz različnih ukrepov, ki smo jih koalicijski partnerji že zapisali v alternativni vladni program ter jih parafirali v koalicijskem sporazumu 2008–2012. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo nacionalni program, saj predstavlja osnovo za vzpostavitev sistema ladijskega prometa in pristanišč ter vzpostavlja pomorske grozde, ki združujejo slovensko pomorsko gospodarstvo. Prav tako pa ta program predstavlja tudi izhodišče za usklajevanje izobraževalnih programov s področja prometa z gospodarstvom. Resolucija v najbolj ambicioznem smislu nakazuje, da želi Slovenija postati ključni igralec na območju zahodnega Balkana, ki bi preko svojega ozemlja kanalizirala blagovne tokove na pomorskih avtocestah v tem delu Evrope.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo Resolucijo o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Marinič v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Pravna podlaga za nastanek Resolucije o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije je v 33. členu Pomorskega zakonika. Dokaj obširna in debela publikacija, ki se imenuje resolucija, izhaja tudi iz nekaterih drugih dokumentov, ki so bili sprejeti v preteklem obdobju. Zdi se nam zelo pomembno, da tu izpostavimo Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih

za obdobje 2007–2023, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije 12. 10. 2006.

Kar zadeva vsebino resolucije, je treba izpostaviti nekatere vsebine, ki dokaj natančno analizirajo dejansko stanje, vendar primerjava med ugotovitvami realnega stanja in ukrepi za izboljšanje stanja ne temelji na nekih realnih in resnih osnovah. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zato želimo, da bi dokument – resolucija bil resničen odraz, posnetek dejanskega stanja na eni strani in na drugi strani realen, ne pa preambiciozen načrt, kako se bo na panogi pomorskega prometa razvijala vsebina v bodoče. Če bi povzel kompletno vsebino, ki smo jo proučili v naši poslanski skupini, bi lahko dejali, da je nekako preambiciozno stanje, ki narekuje, da se bo nekaj izboljšalo, pri čemer pa, če pogledamo dejansko stanje, za to ne dobimo pritrdilnega odgovora. No, bolj kot sama resolucija se nam v naši poslanski skupini zdijo pomembnejši konkretni dokumenti, ki morajo biti realna osnova za razvoj na vseh področjih oziroma vsebinah znotraj razvoja pomorstva v Republiki Sloveniji. Slovenija v tem smislu ni velika, a je dovolj resna partnerica, da se v primerljivih državah sooča z nekaterimi dejstvi in nekaterimi ukrepi, ki izhajajo iz prakse nekaterih drugih evropskih držav, ki imajo to srečo, da imajo organiziran pomorski promet. Tudi mi si želimo, da bi v Republiki Sloveniji z vsem, s čimer razpolagamo na področju naravnih danosti in na področju infrastrukture, kar skupaj pripomore k razvoju pomorstva, uspeli na temelju realnih analiz, na temelju realno načrtovanih vsebin, ki bodo v prihodnje Slovenijo postavile ob bok razvitim državam v smislu pomorstva.

V poslanski skupini ocenjujemo, da vsebina resolucije ne zagotavlja vsega naštetega, zato bomo glasovali proti sprejetju te resolucije. Hvala lepa.

**PODPRESEDNIK MAG. VASJA
KLAVORA:** Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vito Rožej v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo, predsedujoči. Kolegice, kolegi, predstavnika Vlade!

Predlog resolucije o nacionalnem programu pomorstva je nastal na podlagi

številnih, že sprejetih in veljavnih aktov. Poleg tega pa vsebinsko upošteva tudi trenutno veljavne smernice in politike Evropske unije na področju pomorstva. Vsebina dokumenta temelji na analizi obstoječega stanja in razmer v pomorstvu, varnosti pomorskega prometa ter na vlogi in pomenu pomorstva za gospodarstvo in družbeni razvoj. Spremembe v pomorstvu, s poudarkom na varnosti v pomorskem prometu, sprožajo nova razvojna gibanja, ki zahtevajo čim hitrejšo sledenje novostim in njihovo uresničevanje v praksi.

Kot je že rečeno, gre za strateški dokument, prvi obširnejši po letu 1995, ki govori o tem, da je Slovenija pomorska država. Vsebuje tudi opredelitev stanja, cilje in ukrepe ter zagotavlja možnosti za trajnostni in celostni razvoj države tudi na tem področju. Vključuje tudi vizijo in soustvarja razmere za razvoj pomorstva ter s tem učinkovitejšo uporabo prednosti, kot so izhod na Jadransko morje, sodobno tovarno in potniško pristanišče ter v pomorske dejavnosti usmerjeno gospodarstvo in šolstvo.

Nacionalni program je razdeljen na poglavja, ki so zaokrožene celote in v katerih so za vsako posamezno poglavje opredeljeni stanje, analiza, prednosti, slabosti, predlogi ukrepov, akcijski načrt ter finančne posledice.

V Poslanski skupini Zares – nova politika podpiramo vsebino akta, ker se zavedamo pomembnosti in možnosti, ki nam jih nudi naša geostrateška lega. Ne glede na korektno vsebino akta, smo v okviru Odbora za promet želeli izpostaviti področje, ki bi po naši oceni moralo biti urejeno ustrežnejše, bolj racionalno, predvsem pa bolj učinkovito. V sklopu četrtega poglavja, ki govori o varnosti morskkega prometa, ki je najbolj občutljivo področje pomorstva, smo predlagali tudi vzpostavitev tako imenovane obalne straže.

Dejstvo je, da je v Republiki Sloveniji zagotavljanje večje varnosti na morju, varstvo morja ter obalnega in priobalnega okolja ter nadzor nad različnimi pomorskimi dejavnostmi razdeljeno med več resornih ministrstev: med ministrstva za promet, za zunanje zadeve, za okolje in prostor, za finance, za obrambo, za zunanje zadeve, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter med različne službe oziroma organe, med Upravo Republike Slovenije za pomorstvo in

Policijsko upravo Koper, Carinski urad Koper, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, med Slovensko vojsko, Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Zaradi boljšega in učinkovitejšega delovanja omenjenih pristojnih služb bi bilo zato smotrno razmisliti o ustanovitvi obalne straže, kot enotnim organom za izvajanje pristojnosti na področju varnosti morja, priobalnega in obalnega okolja, kot rečeno, ter pomorskih dejavnosti. Ta ideja o novi, enoviti službi na morju, ki bi združevala pristojnosti več ministrstev in opravljala naloge z različnih področij, obstaja vrsto let. Resolucija o pomorski usmeritvi iz leta 1991 navaja, da bo Republika Slovenija razvila službo ali službe, ki bodo skrbele za nadzor morja in obale na varnostnem, plovnem, ekološkem, sanitarno-zdravstvenem in fiskalnem področju ter za varovanje meje na morju. Po medresorski uskladitvi različnih interesov in pripravi podlag za ustanovitev obalne straže, kot enotnega organa za izvajanje pristojnosti na področju varnosti življenja, obmorske in pomorske varnosti ter obalnega okolja, je leta 2004 projekt zamrl, in to z argumentacijo o morebitni boljši medsebojni koordinaciji med različnimi službami in organi. Zato je bil leta 2006 sprejet sklep o ustanovitvi koordinacije služb na morju. Iz dosedanjih poročil o njenem delu in posameznih analiz, dogodkov ter ukrepov je razvidno, da je koordinacija služb na morju že prešla okvire osnovnih nalog in zadolžitev, ki jih je imela po sklepu takratne vlade. Posamezna pooblastila članov in sklepi Vlade niso več dovolj za sprejemanje zahtevnejših ali hitrih odločitev. Prav tako je razvoj dogodkov in obveznosti pokazal, da je dosednji okvir delovanja presežen in je potrebna nova oblika sodelovanja oziroma organiziranja. Prihodnja nadgradnja koordinacije služb na morju bi zato morala po vzoru iz mnogih pomorskih držav članic EU, kot so Finska, Švedska in druge, iti v smeri njenega preoblikovanja. Pristojno ministrstvo, kot je bilo rečeno na matičnem delovnem telesu, se sicer strinja z opisanim stanjem, vendar v tej fazi ideja ni bila sprejeta. Po naknadnem razgovoru s pristojnim ministrom je bilo sicer rečeno, da se bodo ob organizacijski strukturi ponovno

prevetrili stroški, na podlagi katerih bodo morebiti pripravljene nadaljnji ukrepi.

Kot rečeno v uvodu, bomo v Poslanski skupini Zares resolucijo podprli ob zavedanju, da omenjeno področje po naši oceni še vedno ni optimalno urejeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima še gospod Janez Ribič v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani prisotni!

Slovinci smo vedno bili pomorski narod in zato potrebujemo strateški dokument, ki bo zagotovil možnosti trajnostnega in celostnega razvoja pomorstva. Predvsem pa je pomembno, da bi uspeli z njim uravnotežiti interese gospodarstva, varovanja morskega okolja ter pričakovanja lokalnega okolja. Zato poslanci Slovenske ljudske stranke podpiramo nov program razvoja pomorstva po resoluciji iz leta 1991.

Pozdravljamo poskus, da se s tem strateškim dokumentom želi pomorstvo približati ljudem in glede na kadrovske težave v pomorskem gospodarstvu zagotoviti ustrezne povezave med opravljanjem pomorskega poklica in zaposlitvami na kopnem. Pomorstvo je ena najhitreje se razvijajočih gospodarskih panog v svetu, kar nakazuje tudi predlagana resolucija, zato se sooča s pomanjkanjem kadrov, kar se ureja v posebnem poglavju, kjer so predstavljeni načrti razvoja v prihodnje.

Podpiramo ureditev, da bodo po dveh letih fakultetnega študija pridobili potrdilo po konvenciji STCW, ki je podlaga za pridobitev licence za zaposlitev na ladji. V povezavi z dejstvom, da pomorščaki po cca sedmih do desetih letih zapustijo ladje in so prepuščeni sami sebi, je dobro, da se pomorščaki, ki ne želijo več pluti, usmerjeno izobražujejo in usposobijo za delo v pomorskem gospodarstvu.

Medtem ko je globalna kriza prizadela svetovna pristanišča z upadom tovora za 18 % do 50 %, je bil upad v koprskem tovornem pristanišču le 3 %,

medtem ko se je tovor v letošnjem prvem polletju celo povečal za 45 %.

Pozdravljamo dejstvo, da je dan poseben poudarek varnosti pomorskega prometa, saj je območje severnega Jadrana eno najbolj prometno obremenjenih morij in morebitna ekološka nesreča bi lahko pomenila nepopravljivo škodo za celoten ekosistem.

Slovenija si lahko kot majhna pomorska država šteje v čast, da je bil v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji 20. maj razglašen za dan evropskega pomorstva. Zanima pa nas v zvezi s tem programom razvoja, ali so zagotovljena ustrezna sredstva v proračunu, ali bo uresničen zastavljeni cilj prostorske ureditve v letu 2010. Menimo tudi, da bi bilo dobro v program vnesti določila iz Resolucije o strategiji za Jadran, sprejete lani. Za bodočnost luke je treba zagotoviti tudi to, da delitev občine Koper ne bo vplivala na učinkovitost in varnost Luke Koper. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. K dopolnjenemu predlogu resolucije ni bilo vloženih amandmajev. Odločanje o predlogu resolucije bomo v skladu s časovnim potekom seje zborni opravili v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, prekinjam tudi 21. sejo zborni, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 15. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 14.30 in se je nadaljevala ob 15. uri.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 23. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o pravilih cestnega prometa. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o pravilih cestnega prometa je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ocenjujemo, da je na področju zagotavljanja večje varnosti v cestnem prometu nujno poseči po nekaterih ukrepih, a ne le zgolj in samo s spreminjanjem zakonodaje. Kot vemo, je paket prometne zakonodaje, ki je razdelil vsebino Zakona o varnosti cestnega prometa na vsebine štirih novih zakonov. Zakon o pravilih cestnega prometa je eden tistih, ki ureja to področje. V poslanski skupini smo v okviru predstavitve stališča ugotovili, da so nekatere vsebine posameznih členov predloga zakona pomanjkljive, zato smo mnenja in bomo glasovali o predlogu sklepa, da vsebina zakona ni primerna za nadaljnjo obravnavo. Torej bomo proti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 16.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za promet kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o cestah. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o cestah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 21.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za promet kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika, v okviru skrajšanega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenem predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o nacionalnem programu razvoja pomorstva Republike Slovenije. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu resolucije. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog resolucije neusklajen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 20.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, v okviru skrajšanega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu

Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Mi tega predloga sklepa ne bomo podprli.

Leto in pol je že v tem Državnemu zboru popolno soglasje o tem, da je treba spremeniti kvorum glede uvedbe komasacijskega postopka iz 80 % potrebnih soglasij na 67 %, vendar kljub temu v treh poskusih zakona nismo uspeli sprejeti in sprostiti teh postopkov. Vzrok je v tem, da naj bi ministrstvo pripravilo nek celovit zakon, ki bi te postopke tudi sicer na drugih ravneh uravnaval, tudi v pritožbenem delu, vendar žal leto in pol tudi tega zakona ne.

V odgovoru na poslansko vprašanje je minister Židan konec avgusta zapisal, da bo zakon predložen v začetku septembra, minila sta dva meseca in tudi tega roka se ponovno ne drži.

Ni pa problem samo to, da ne sprejmete zakona in rešitve, ki jo ponujamo, ampak hec je tudi v tem, da že več kot dve leti tudi ministrstvo ni izpeljalo nobenih razpisov za uvedbo komasacijskih postopkov, in težave na slovenskem podeželju, še posebej tam kjer so kmetijske površine razpršene, razdrobljene, ker so majhna gospodarstva, se samo še zaostrujejo. Zato ni čudno, da se srečujemo z velikim problemom propadanja kmetijskih zemljišč, da izginja kulturna krajina, da izginjajo obdelovalne površine, da se širi gozdna meja in da se vrstijo težave na teh ruralnih področjih.

Predlagam, da koalicija, ker očitno ne zmorete pripraviti zakona, tega predloga sklepa delovnega telesa ne podpre in da ta zakon sprejmemo čim prej. Skratka, da se nadaljuje postopek na delovnem telesu in da naredimo vsaj nekaj na tem področju, kajti s temi sistemskimi in celovitimi rešitvami, ki naj bi jih ponudila in pripravila koalicija, kaže, da še dolgo ne bo nič.

Kolega Sajovic je ob razpravi dejal, da propade dnevno 7 hektarov kmetijskih zemljišč. To pomeni vsak dan in recimo v tem času, ko nismo sprejeli zakona, je šlo približno 5 tisoč, 6 tisoč hektarov najboljših kmetijskih zemljišč, ki so se zarasla in tam tudi najbrž ni pričakovati, da bomo kdaj v bližnjih prihodnosti tudi storili kaj, da bi

dvignili produkcijo in samooskrbo. Zato predlagam, da tega predloga sklepa ne podprete.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 31.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o izenačevanju možnosti invalidov. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker amandmaji k predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev. Za je glasovalo 54, proti nihče.

(Za je glasovalo 54.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o malem delu. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 4. členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev. Za je glasovalo 44, proti 24.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 41. členu. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 28.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 42. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 25.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 25.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? V imenu Poslanske skupine SDS, Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala lepa za besedo.

V naši poslanski skupini zakona o malem delu ne bomo podprli. Nekajkrat smo že navedli razloge. Mislimo, da se podajamo v avanturo, ki bo podrla sistem, ki velja oziroma je sedaj v veljavi in bi potreboval nekaj korekcij. S tem se strinjamo in tudi sami želimo urediti področje študentskega dela, da ne prihaja do zlorab in izkoriščanj s strani delodajalcev in tudi študentskih servisov tistih, ki so pač v tem postopku najbolj ranljivi, torej študentov in dijakov. Vendar pa menimo, da bi lahko z nekaterimi ukrepi in z boljšim nadzorom te stvari bistveno bolje uredili, kot pa da sprejemamo zakon o malem delu in uvajamo dodatno administracijo, kar se bo gotovo zgodilo, čeprav ministrstvo pravi, da temu ni tako. Dajemo v neko isto izhodišče tri tako različne skupine, ki se med seboj tako po interesu, zakaj bi se lotili malega dela, kot tudi sicer zelo razlikujejo, torej študente, brezposelne in upokojeence.

Za nas je zelo problematično tudi to, da brezposelne dajemo v to kategorijo oziroma ocenjujemo, da po izkušnjah, ki jih imajo v drugih državah, se bo podobno zgodilo tudi pri nas, torej da bodo brezposelni ostali večni brezposelni in bodo opravljali svoje delo na podlagi zakona o malem delu in bodo v nedogled ostali mali delavci namesto redno zaposleni.

Skrbi nas tudi to, da se ministrstvo ni vprašalo, zakaj in kako je mogoče, da je v letu 2009 47 študentskih servisov z 250 zaposlenimi za 12 milijonov evrov izvedlo vse postopke za študentsko delo za 150 tisoč

dijakov in študentov, medtem ko Zavod za zaposlovanje, ki spada pod Ministrstvo za delo, z 900 zaposlenimi za 45 milijonov evrov izvaja postopke za 100 tisoč brezposelnih.

Če sedaj Zavod za zaposlovanje na tak način tako dodatno bremenimo, se bojimo, da bodo še manj učinkoviti in da bo še več teh zaostankov in dejansko še manj posredovanega dela in tudi pozitivnih zaključkov za brezposelne, torej da končajo kot redni zaposleni. Zato bomo v Poslanski skupini SDS glasovali proti zakonu o malemu delu in predlagam, da podobno storite tudi ostali.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti svoj glas? Poslanske skupine ne želijo. Obrazložitev glasu v svojem imenu. Prosim, za prijavo. Obrazložitev glasu v svojem imenu, Marijan Pojbič.

Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani predsednik, jaz sem že pri obravnavi tega zakona zelo jasno povedal, da tega zakona niti približno ne bom podprl. Prepričan sem, da zakon, ki združuje tako različne skupine prebivalcev v en zakon, ne more biti dober. In v tem zakonu so združeni upokojeanci, brezposelni in študenti. Prepričan sem, da ta zakon ne bo prinesel nič dobrega, predvsem zaposlenim. Problem je v tem, da ti zaposleni v Sloveniji imajo že tako ali tako izjemno nizke plače, izjemno izjemno nizke dohodke, dohodke, s katerimi praktično ni mogoče preživeti. To so dohodki, ki so tam med 400, 500 in 600 evrov. Večina teh zaposlenih sedaj še prejema nadomestilo za prehrano, povračilo prevoznih stroškov, regres in letni dopust. Vsem, ki bodo zaposleni v malem delu, je to onemogočeno. Se pravi, s tem zakonom novo zaposlene z nizkimi plačami pripeljemo absolutno na prag revščine. Niti praga revščine ne bodo dosegali. In to je tisto, kar je v tem zakonu nesprejemljivo, nedopustno, in prav zaradi tega tudi osebno izredno nasprotujem takim rešitvam, kot jih ta zakon ponuja.

Poleg tega moram omeniti tudi študente. Prepričan sem, da bi lahko študentsko problematiko in anomalije, ki so se dogajale pri študentskem delu, bistveno

drugače rešili. Če jih pa že vključujemo v ta zakon, bi pa bilo izjemno pomembno, da bi najprej prišli z zakonom o štipendiranju. In če bi ta zakon o štipendiranju imeli, bi imeli tudi podlago za to, da bi lahko poskušali študentom omogočiti ali pa vsaj tistim študentom, ki praktično niso bili zmožni brez dela preko študentskih servisov študirati, da bi lahko normalno študirali. Zato mislim, da je ta zakon zelo zelo slab in skrajno škodljiv za slovensko populacijo in slovenski politični prostor.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Vsem prav lep pozdrav!

Socialni dialog je vrednota, na kateri je temeljil velik del slovenske politike ves čas po nastanku samostojne države Slovenije. Žal pa je zakon, ki je danes pred nami, dokaz, da je Vlada ne samo pozabila na socialni dialog, Vlada je načrtno rušila socialni dialog prav pri tem zakonu in s tem sprovcirala, da se je socialni dialog, če parafraziramo Clausewitza, nadaljeval z drugimi sredstvi pred slovenskim parlamentom, ter s tem preusmerila pozornost od svojih izjemno slabih gospodarskih dosežkov, od gospodarskega nazadovanja na druge stvari. Nobena vlada nima legitimitete za kaj takega. In ko gre za temeljne vrednote, kar socialni dialog brez dvoma je, cilj zagotovo ne posvečuje sredstev, zato bom glasoval proti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti 32.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 32.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda – tretja obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah,

redni postopek. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke te novele ne podpiramo iz dveh temeljnih razlogov. Prvi je ta, da Vlada tudi s tem zakonom povečuje davčna bremena za prebivalstvo. Približno 10 milijonov evrov letno več bodo morali uporabniki plačevati za te storitve. In drugi razlog je nepreglednost, nelogičnost, nedoslednost, birokratiziranost tarife. Novela je bila idealna priložnost, da se te stvari popravijo.

V stališču poslanske skupine sem omenil samo en primer, naj ga še enkrat ponovim. Za isto upravno opravilo, ki se mu reče zapora ceste, je treba v primeru, ko gre za izvajanje del na njej, plačati 1,81 evra takse, ko gre za prireditev na tej isti cesti, pa 18,12 evra takse, se pravi, 10-krat več, ob tem, da vemo, da prireditve v glavnem prirejajo društva, kulturne neprofitne organizacije. Skratka, nelogičnost, ki sem jo omenil, v tej tarifi teh nelogičnosti kar mrgoli, jih je nešteto, tarifa je nepregledna. Na drugi strani pa povišanje, ki je s to spremembo predvideno, jemlje vsem nam, predvsem pa tistim z najnižjimi dohodki, ki so v večini primerov koristniki tudi teh storitev, 10 milijonov evrov več. Ta Vlada, ki naj bi veljala za socialdemokratsko, skrbi predvsem za tiste z najvišjimi prihodki. To bogatenje je ne moti, vsak dan pa si izmišlja in vpeljuje ter uzakonja nove davke, nove davščine in nove obremenitve, tako tudi v tem primeru, ko gre za povišanje upravnih taks. Sredstva jemlje iz že tako skromnih žepov državljanov in državljanov. V poslanski skupini tega ne moremo podpirati kot tudi ne moremo podpirati novih in novih davčnih bremen, sploh ne tistih, ki pomenijo davek na davek. V stališču poslanske skupine je bilo tudi omenjeno, da je trošarina davek, vendar tej

vlagi to ni dovolj. Tudi na trošarino, glejte na električno, obračunava 20 % davek na dodano vrednost. Tega ni nikjer v Evropi, tega ni nikjer v svetu. To je samo pod socialdemokratsko vlado v Sloveniji, da se plačujejo davki na davke in da se davčna bremena iz dneva v dan, iz meseca v mesec, iz leta v leto povečujejo. En tak primer je tudi dodatno zajemanje iz žepov davkoplačevalcev preko povišanja upravnih taks. Temu nasprotujemo.

Obžalujemo pa tudi, da ta novela ni bila izkoriščena za to, da bi se sistem poenostavil in da bi se skozi to novelo omogočil transparenten, pregleden sistem poenostavitve, ki bi zagotavljal na eni strani ustrezno povračilo za storitve, ki se opravljajo, na drugi pa vitkost državnega aparata. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti 29.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o upravnih taksah.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 6.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov, v okviru rednega postopka. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Ker k drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev sprejetih na

matičnem delovnem telesu predlog zakona neuskklajen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti 6.

(Za je glasovalo 65.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o trgu finančnih instrumentov.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 5.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnin. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Rado Likar.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

V Slovenski demokratski stranki bomo podprli Predlog zakona o spremembi zakona o dohodnini.

Cilj predlaganega zakona je davčna oziroma finančna razbremenitev samostojnih podjetnikov posameznikov, ki predstavljajo pomemben del slovenskega gospodarstva. S predlagano spremembo bi se opredelitev višine dohodka iz dejavnosti, ki predstavlja merilo za uveljavljanje dodatne splošne olajšave kot odhodek iz dejavnosti, upoštevala razlika med prihodki in odhodki, pri čemer bi se med odhodke vštevali tudi prispevki za socialno varnost podjetnika. S Predlogom zakona o spremembi Zakona o dohodnini želimo malemu gospodarstvu dati jasn signal, da jim država hoče in prihaja

nasproti pri premagovanju krize, kriznega obdobja, saj se zavedamo, da potrebujemo dobro oziroma čim boljše poslovno okolje za razvoj in širitev svojega poslovanja. Hkrati bo malim podjetnikom omogočeno, da bodo svoje podjetniške ideje lažje prenesli v konkretne projekte, ki bodo imeli večjo dodano vrednost.

V Slovenski demokratski stranki menimo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in ga bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 40.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, Rado Likar.

Prosim.

RADO LIKAR: Še enkrat hvala.

V Slovenski demokratski stranki bomo tudi ta zakon podprli.

Poglavitna rešitev predlaganega zakona je javna objava dolžnikov z neplačanimi obveznostmi. Obveznost javne objave obsega dolžnike iz zasebnega in javnega sektorja, in sicer tako pravne osebe kot samostojne podjetnike posameznike. S predlaganim zakon želimo, da bi se plačilna disciplina v Sloveniji izboljšala. S sprejetjem tega zakona bi podjetniki, predvsem mali

podjetniki, imeli lažji pregled nad sklepanjem poslov in nad tem, kdo ima poravnane obveznosti in kdo jih nima. Zavedamo se, da to ne bi popolnoma odpravilo plačilne nediscipline, bi pa gotovo imelo posredni učinek za izboljšanje plačilne discipline. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 39.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Petnajstega rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2009. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o Predlogu priporočila k Petnajstemu rednemu letnemu poročilu Varuha človekovih pravic za leto 2009.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je priporočilo sprejeto.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 25. točko dnevnega reda, to je z prvo obravnavo Predloga zakona o motornih vozilih. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona

o motornih vozilih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 19.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za promet kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 24. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o voznikih. Napaka! Zaznamek ni definiran.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o voznikih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 18.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za promet kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 21. sejo Državnega zbora.

Poslanke in poslance obveščam, da bo zbor ob 15.50 delo nadaljeval z 31. izredno sejo. Na svidenje do 15.50.

(SEJA JE BILA KONČANA 26. OKTOBRA 2010 OB 15.35.)

INDEKS GOVORNIKOV

A

ANDERLIČ, ANTON 120, 172, 394

B

BAROVIČ, BOGDAN 48, 50, 106, 108, 116, 172, 199

BEVK, SAMO 44, 82, 83, 406

BEZJAK, MARJAN 78, 79, 80, 197, 203, 346, 436, 464

BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA 80, 82, 165, 219, 274

BOGOVIČ, FRANC 30, 32, 33, 148, 285, 291

BRULC, MIRKO 179, 314, 399, 456

BRUNSKOLE, RENATA 338, 342, 461

BUKOVNIK, ALAN 289

C

COLARIČ, ANTON 84, 85, 175, 236, 243, 244, 249, 254

CUKJATI, FRANCE 141, 184, 188, 246, 247

Č

ČADEŽ, MILAN 41

ČEBAŠEK TRAVNIK, DR. ZDENKA 371, 423

ČEPIČ, BOGDAN 99, 101, 102, 113, 121, 122, 326, 327, 359

ČERNAČ, ZVONKO 27, 28, 29, 328, 332, 360, 499

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA 138, 186, 191, 194, 294

ČRNUGELJ, SILVA 85, 86, 164, 188, 395, 452

F

FRANGEŽ, MATEVŽ 87, 114, 176, 279, 320, 334, 401, 428, 433, 457

G

GANTAR, DR. PAVEL 181

GERMIČ, LJUBO 98, 134, 193, 206, 221, 230, 237, 247, 293, 316

GOLOBIČ, GREGOR 62, 64, 92, 95, 99

GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ 45, 154, 207, 381, 436, 452

GORENAK, DR. VINKO 169, 170, 171

GRILL, IVAN 58, 60, 96, 100, 107, 156

GRIMS, MAG. BRANKO 498

GUMZAR, MILAN 257, 263, 359, 379

GYÖREK, MIRAN 37, 98, 100, 132, 193, 205, 287, 292, 306, 318

I

IRGL, EVA 258, 264, 374, 384

J

JAKOMIN, DR. IGOR 482, 487

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO 24, 25, 26, 163, 229, 406, 426, 435, 446, 472, 485, 490

JERAJ, ALENKA 64, 66, 67, 179, 188, 195, 202, 222, 259, 267, 270, 271, 272, 276, 280, 299,
303, 324, 348, 354, 497

JERIČ, MIRAN 427, 432, 437, 448, 459, 473, 486, 491

JEROVŠEK, JOŽEF 74, 76, 89, 90, 118, 199, 202, 219, 225, 226, 239, 244, 250, 266

JURI, DR. LUKA 343, 465, 476, 482

JURI, FRANCO 58, 119, 212, 215, 227, 393

K

KAMPUŠ, ANTON 179, 353
KEK, FRANCI 31, 265, 291, 457
KLAVORA, MAG. VASJA 83, 204, 234, 484
KLUN, MIROSLAV 486, 492
KONTIČ, BOJAN 278, 280
KOPAČ MRAK, DR. ANJA 173, 186, 191, 420
KOVŠCA, ALENKA 228
KRES GVIDO 71, 92, 93, 108, 120, 200, 214, 234, 240, 246, 251, 256, 261, 393, 397, 465
KRESAL, KATARINA 84, 85, 89, 90
KRIŽMAN, MARIJAN 160, 298, 319
KUMER, DUŠAN 168, 216, 253, 396

L

LAH, DAMJAN 235
LAH, ZVONKO 46, 47, 48
LAVTIŽAR BEBLER, DARJA 177, 238, 276, 277
LEVANIČ, DEJAN 171, 301
LIKAR, DRAGO 368
LIKAR, RADO 38, 103, 108, 290, 331, 339, 345, 354, 355, 362, 500

M

MAGAJNA, ANDREJ 51, 52, 53, 93, 94, 155, 201, 221, 274, 315, 370, 412
MAJHENIČ, SILVEN 149, 241, 246, 252, 257, 262, 358, 377, 411, 451, 477
MARINIČ, BRANKO 409, 429, 434, 439, 457, 460, 467, 478, 487, 492, 495
MARUŠIČ, DORIJAN 59, 60, 81, 82
MENCINGER, TOMAŽ TOM 231
MENIH, DARKO 232

P

PAHOR, BORUT 25, 26, 27, 29, 31, 32, 34, 35
PAVLINIČ KREBS, IRMA 85, 87, 242, 248, 375, 416
PEČAN, BREDA 178, 189, 323
PETAN, RUDOLF 77, 78, 109, 274, 278, 283, 321, 352
PETEK, MIRO 61, 90, 91, 175, 222, 400
PODKRIŽNIK, IZTOK 346, 364
POJBIČ, MARIJAN 68, 70, 283, 284, 295, 300, 310, 313, 453, 498
POSEDEL, LOJZE 468
POTOČNIK, ALOJZIJ 103, 115, 233, 303, 337
POTRATA, MAG. MAJDA 62, 63, 144, 189, 208, 226, 229, 314, 382, 413
POTRČ, MIRAN 72, 73, 158, 258, 263, 271, 272, 398
PRESEČNIK, JAKOB 104, 106, 110, 126, 189, 192, 198, 296, 304, 429
PUKŠIČ, FRANC 35, 178, 407, 450

R

RADIĆ, MAG. DARJA 49, 50, 51, 61, 79, 88
REZMAN, VILI 166, 266, 273, 345, 365, 369, 404
RIBIČ, JANEZ 43, 44, 97, 172, 434, 444, 469, 483, 494
RIHTER, MAG. ANDREJA 162, 216
ROŽEJ, VITO 123, 145, 188, 195, 200, 218, 240, 295, 297, 300, 308, 325, 391, 493

S

SAJOVIC, MAG. BORUT	34, 35, 107, 111, 117, 163, 288, 298, 323, 330, 334, 338
SLAPNIK, TADEJ	245, 251, 255, 441
STRNIŠA, MAG. TANJA	286
SVETLIK, DR. IVAN	69, 70, 122, 150, 292, 307, 314

Š

ŠIRCA RAVNIKAR, MAJDA	36, 37, 63, 203, 223, 417
ŠKRLEC, BOŠTJAN	260, 268, 270, 356, 366

T

TANKO, JOŽE	182, 285, 335, 340, 350, 354, 496
TROFENIK, VILI	190

U

URH, ANTON	129, 192, 198, 241, 256, 262, 297, 305, 329, 376, 445, 470, 489
-------------------------	---

V

VEBER, JANKO	449, 474, 479, 483, 488
VERLIČ, DR. PETER	53, 55
VIZJAK, MAG. ANDREJ	112, 114
VLAČIČ, DR. PATRICK	38, 39, 40, 41, 42, 43, 425, 430, 431, 438, 439, 455, 463, 466, 480, 482
VRANIČAR, MATEJA	100, 110, 112, 325, 331, 336, 344, 349

Z

ZALAR, ALEŠ	56, 57, 253
ZANOŠKAR, MATJAŽ	67, 95, 97, 99, 105, 116, 149, 287, 450
ZIHERL, MILENKO	199
ZORN, ALEKSANDER	211, 273

Ž

ŽARNIČ, DR. ROKO	46, 47, 49, 50, 54, 55, 65, 67, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 83, 419
ŽERJAV, MAG. RADOVAN	55, 57, 111, 160, 197, 329, 333, 337, 348, 357, 458
ŽIDAN, MAG. DEJAN	43, 44, 45, 46, 52, 66, 91
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC	167, 320, 405